

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԿՈՄԻՏԵ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
Աճուստ Գրադարան, 1912 թ. հունիս

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎՍԳՐԱԼԱՐԸ

Ե Ա Ն Օ Տ

Բ Օ Գ Ա Մ Պ Օ Լ

ՄԻԻԵԼԼԻՖ

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

Բ Օ Ն Ս Օ Ն - Տ Ի Ի - Թ Է Ր Ա Յ Լ

Յ . Թ Օ Լ Ա Յ Ե Ա Ն

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

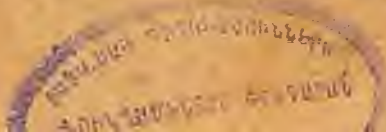
Իքի Գարնամաշար

1

1812 թարիխինտէ, Պիրինճի Նաբօլեօն Պօնաբարթըն պաշ դօմանտանըղը թահթընտա պուլունան Ֆրանսա Օրտոռի Իէպիրի, Մօսկուա իլէ Գրէմլին շէհրլէրինի ալէվլէր իշինտէ վէ թապուրարընըն նըսֆընը Պէրէգինա նէհրինին տօնմուշ օլան տալղալարը տէրունինտէ պրագարագ բիւնաթ իթտիկի սըրատա, դար եազմագտա օլուպ, ուֆուգըն հէր ճիհէթի աղարմըշ վէ դուպպէյի ասիւման քիւլ ըհնկի քէսպ իթմիշ իտի:

Իշթէ պէօլէ պիր սըրատա, թէքմիլ Խլրօքաի միւթթէֆիդ թարաֆընտան մաղլուպիեթի գապիլ օլամանեան, ֆագաթ աղ էվվէլ օլ Չէղարը ձէտիա մարիֆէթիլլէ ճիհանըն ֆէթհինէ սէվգ իտիմիշ իքէն, քէստրլէրինի գաթիէն կէրի բիւսկիւրթմէնէ միւգթէտիր օլան օլ ալըշմէնի եէկանէ:

Ժամ
927

եանի Շրմալ սօվուղու դարչըսընտա մաղուս օլակէլէն շէճի վէ դահրաման ասքէր թապուրլարընըն պագըյեէլէրի՝ վասի, նիհանէթսիզ վէ խալի սահրալարտան սիւրիւքլէնէրէք կէչմէքտէ խտիլէր :

Պիր թարափտա, պիր սիւրիւ սիււարիլէր, էեէրիլէրի իւղէրինտէ գըվըրըպ, էօլիւմ՝ ույդուսու սանըլան ուեուչուղլուզա դարչը մուգավէմէթ իթմէքտէ, վէ տիկէր թարափտա պաղը բիասէլէր՝ պիրուհ պիր պէյիլիլին էթրափընը իհաթա խտիպ, անը բարչալամագլա մէշուլ օլմագտա, վէ վահչի դարղալար իսէ, պունուն քէմիքլէրինի պիրպիրլէրի աղղընտան դարմանա չալըչմագտա խտիլէր :

Պիր աղ էօթէտէ տէ, պաչընը պիր թարափա տանաթմըչ զայագըլ պիր քիմնէ եաթըպ, ասլա ուեանմամագ իւղրէ տէրին պիր ույդուեչա տալմըչ պուլունմագտա խտի :

Արա սըրա ուղագտան Բուսլարըն թօր սէսի իշիտիլմէքլէ, արգատա դալմըչ օլանլար՝ միւտափաաի նէփալէրինին հիասի թապիլիսինտէն թահրիք օլունարագ եօլա չըդմագտա խտիլէր :

Իւչ նէֆէր սիւարի, գարլարըն ալթընտան կիւճ հալ իլէ տէվչիրտիքլէրի չալըլարը եագարագ, քիւչլուք պիր օրմանըն սինօրունտա թօբլանմըչ վէ քէնտիլէրի վէ հայվանլարը, մէգքիւր աթէլին էթրափընը իհաթա իթմիշ օլտուղլարը, վէ էվվէլքիլէր՝ պօյունլարընը էյմիշ վէ տիղէրինի խաչլարի գավուչտուրմուչ օլտուղլարը հալտէ, պիչարէ հայվանլար տա պէլլէրի պիւքիւլմիւշ օլարագ, հաղին հաղին պագմագտա խտիլէր :

Պու իւչ քիշիտէն պիրինճիսի էթօլէթլէրի բարչալանմըչ պիր միրալայ իւնիֆօրմասը կիւնինմիշ, օթուղ պէշ չաղլարընտա պիր քիմնէ օլուս, սիմասը՝ մէրտլիկինի վէ ասալէթլինի միւպէյեին օլտուղու կիպի, մավի կէօլլէրինտէն տէ, շէճաաթ վէ խայրիսահլըղը անլաչըլմագտա խտի :

Միւմաիլէյհին սաղ էլի վէ պաչը գանլը պաղլարա սարըլմըչ, վէ Բուսլարըն պիր կիւրլէսի տիրսէկինի խուրտէխաշ իթտիկի կիպի, պիր գըլըճ տարպէսի իլէ տէ ալնը՝ պիր թարափտան տիկէր թարափա ճէրիհատար օլմուչ խտի :

Պու իւշ շախսլարտան իքինճիսինին՝ բարաբարչա օլան իւնիֆօրմասընա նէգարէն, եիւզ պաշը օլտուղու անլաշըլըպ, ֆագաթ օլ էսնատէ միրալպ, եիւզպաշը վէ նէֆէր թէֆրիգ իտիլէմէտիկինտէն, Օրտուի Բէպիր՝ էսկի էլպիսէլէր կիեինմիշ պիր սիւրիւ խալզըն շայեանը թէէսսիւֆ մէնգարէսինտէն պաշգա պիր շէյ իրանէ իթմէմէքտէ, վէ պու սիւրիւ խալզ, թատդիպլէրի էսնատէ, պիթթապի սաֆլարընտան շըգըպ տարմատաղըն օլմուշ օլան Տօն վէ Գաֆգաս ալայլարընտան ղիեատէ մուճիպի եէյիս ու քէտէր պուլունան Շըմալըն շէտիտ սօվուղունտան ֆիրար իտէկէլմէքտէ իտի :

Զիքը իթտիկիմիզ շախսլարտան իւշիւնճիւսիւնէ կէլինճէ, ալնը ալչագ, բէնկի գէյթունի, վէ պագըշը միւպհէմ պիր տէլիգանը օլուպ, սաշլարընըն սիեահըղընտան, ճէնուպ գըթասընտա սօղմուշ, վէ պիրինճի իմքէրաթօրլուգ տէվրինտէ Փրանսըղ օրտուսունտա քէսրէթլէ պուլունմուշ օլան իթալեանլարտան պիրի իտուկի զանն օլունմագտա իտի :

Մէրգում, քէնտի ամիրինտէն տահա զիեատէ պախթիեար օլարպա ասլա եարալանմամըշ, վէ Ձէզարը ճէտիտին թապուրլարընը Շըմալա տօղրու սիւրէն տէհշէթլի սօվուղուն մուհլիք տարպէլէրինէ դարշը օլ վագթա տէզին տահա պիեատէ սուհուլէթլէ թէհամմիւլ իտէպիլմիշ իտի :

Հասըլը պու տէլիգանը՝ Փրանսըղ օրտուսունուն հիւսար ալայընըն ատի նէֆէրաթընտան օլուպ, Բուսլարըն թօրլարը ուզագտան իշիտիլտիկինտէ, սէրթ վէ էրքէքլիկէ շանէսթէ օլան շէհրէսի՝ պագէն վահշիեանէ պիր թարղ քէսպ իտէր, լաքին նաղարը տիգգաթը՝ հէնուգ կէնճ, ֆագաթ էօմրիւ թիւքէնմիշ, վէ ալ գ անլարա միւլէմմա օլմուշ օլան ամիրինէ աթֆ օլունտուգաս, ըիգգաթ ու թէէսսիւր իղհարընտան քէնտիեի մէն իտէմէզ իտի :

Պու արա ախշամ վագթը օլուպ, օրթալըգ գարարմանա պաշլամըշ օլմասըյլա, քիւրրէի գէմին վէ քիւլ բէնկինտէքի դուպպէի ասիւման սայքի պիրի պիրինէ գարըշմագտա իտիլէր :

Պու սըրատա , մէգքիւր իւչ բիմսէլէր միեանընտա աթի-տէրի միւքեալէմէ ճէրէեան իթմէքաէ իտի .

Միրալայ . - (Իթալիալը եիւզ պաչըեա խիթապէն .) Ֆէ'լիբօն , պու կիճէեի պուրատա՞մը կէչիրէճէեիզ . պէն բէք զայիֆիմ՝ վէ ֆէվգէլատէ եօրղունում . դօլումտա զաեէթ աղըբօր :

Իթալեան եիւզ պաչընըն ճէվապընտան էվվէլ , հիւսար Պասթիէն շու եօլտա դուվվէթիճէ մուգապէլէ իթտի .

— Միրալայըմ , պուրատան կիթմէլիեիզ , շիւնքի սօվուգ պիզի թէլէֆ իտէճէք տիր :

Միրալայ . - (Եիւզ պաչըեա վէ նէֆէրէ այրը այրը պա-դարագ .) Էօյլէ՞մի զանն իտէրսինիզ :

Պասթիէն . - (Իսքեաթ օլմուչ օլարագ .) Էվվէթ , էվվէթ : Իթալիալը եիւզ պաչը իսէ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւն-տիւկիւնտէն , միրալայ ,

— Սիղ տէ սէօյլէեին , Ֆէ'լիբօն , աէյի թէքրար իթտի :

Եիւզ պաչը . - Պասթիէնին հագդը վար տըր . աթլարա օթուրուպ , միւմքին օլտուղու դատար դաթը մէսաֆէ իթ-մէլիեիզ . նիհաեէթ պուրատա ույգուեա տալապիլիբիզ , վէ պէլքի հիչ պիրիմիզ պիր տախի ուեանամաեըզ . պունտան գաթինագար , տի'նլէեինիզ . . . Բուսլար եադլաչըբօրլար . . . թօք սէսի ալըբօրում :

Միրալայ . - (Քէսիք պիր սէտա իւէ .) Նէ՛ պէտպախթ-լըգ , պիր ավուճ դագագլարըն էօնիւնտէն ըիւճաթ իտէճէ-կիմիզ քի՞մին ֆիքրինէ կէլէպիլիբ իտի . . . պու սօվուգ . . . պու սօղուգ . . . նէ՛ դատար աղիմ՝ վէ տէհչէթլի տիւշմէն իմիշ . . . Եա՛ Բապպի , էկէր սօվուգ օլմասա իտի . . .

Պիչարէ միրալայ՝ պու սէօլլէրի սէօյլէրքէն , աթէչին գարչըսընտա չէօմէլմիշ օլուպ , ուեուչմուչ օլան ազասընը ըսրթմասեա չալըչմագտա իտի :

Պասթիէն . - Զալիմ պա'իթ , սէրթլէչմիշ օլան դարըն իւզէրինտէն էսէն իշպու ըիւզկիւար դարչըսընտա արսլան կիպի միրալայըմըն մաղլուպ օլաճաղընը ասլա մէմուլ իթմէեօրում :

Հիւսար՝ ղաեէթ եաՎաչ սէտա իլէպու սէօզլէրի սէօյլէր-
քէն, քէմալը հիւրմէթ ու մուհապպէթլէ նազարը տիգգա-
թընը միրալայա աթֆ իթմիշ իտի: Օլ էսնատէ միւմաի-
լէյհին պէնզի սօլմուշ օլուպ, հիսս իտէկէլտիկի շէտիտ աղ-
րըլարը իրաեէ իթմէքտէ, պիւթիւն վիճուտի տիթրէմէքտէ,
վէ հաեաթը՝ անճադ կէօզլէրինտէ մէրքէզլէնմիշ օլուպ,
պունլարտա էլան պիր լէթաֆէթի մախսուսէ վէ պիր ճէսա-
րէթի սաքինէ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Պիչարէ միրալայ, պու մէյեուսիեէթպախշ հալտէ,

— Մատէմքի իսթէեօրսունուզ, կիտէլիմ, լաքին միւսաա-
տէ իտինքի, պիր տագըդաճըդ տահա ըսընաեըմ: Ա՛հ, նէ՛
տէրէճէ տէհշէթլի սօվուզ... միւտտէթի էօմրիւմտէ պու
գատար միւզտարըպ օլմամըշ իտիմ. ույգուսուպլուզ տախի
պէնի հէլաք իտիեօր... սիւպհա՛ն Ալլահ, պիր սաաթ, եա-
լլընըզ պիր սաաթ ուեուեապիլսէ իտիմ... տէտի:

Իթալեան եիւզպաչը իլէ նէֆէր պիրպիրինէ պագըշտը-
լար. պատէհու արալարընտա շու սէօզլէրի եաՎաչճա թաաթի
իթտիլէր:

Ֆէլիբօն. - Էկէր ուեուր իսէ, պիր տախի քէնտիսինի
ուեանտըրըպ պէյկիրէ պինտիրէմէեիզ:

Ճէսուր Պասթիէն. - (Էյիլէրէք եիւզպաչընըն գուլաղըն-
տան աչաղըեա.) Համա օլսուն պէն հէնուզ գուլվլէթլիեիմ.
անը գուրթարաճագ գատար իգթիտարըմ վար տըր. հաթ-
թա պէօյլէ պիր սըրատա Հէրքիլէս կիպի պահատըր օլուրում:

Եիւզպաչը արգասընա տէօնմիւշ օլուպ, ուզագտան իշի-
տիլէն սէպլէրի տինլէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի: Մէրգում,
պիր ազ սօնրա, շէօյլէ սէօյլէտի:

— Բուսլար պիզտէն թագրիպա իւշ ֆարսախ ուզագ-
տըրլար: Նիհաեէթ կիճէտէ եագըն օլտուղունտան, շիւպհէօ
հէսիզ պուրաեա գատար կէլլէմէեէրէք, պուլունտուգլարը
մահէլտէ կիճէեի կէշիրէճէք տըրլէր: Պու հալտէ, մատէմքի
միրալայըմըզ ուեումագ իսթէեօր իսէ, ուեուեապիլիր. պիզ
ուեանըգ գալըրըզ:

Միրալայ՝ պու սօն սէօղյերի իշիթտիկինտէն , էլինի իթալեան եիւղ պաշըեա ուղաթարագ ,

— Թէչէքքիւր իտէրի՛մ , Ֆէլիբօն , թէչէքքիւր իտէրի՛մ , տօսթում . սէն խայրխահ վէ ճէսուրսուն . Շըմալ սօվուղընտան , շու տէհչէթլի սօղուգտան մաղուպ օլմաեօրսուն , տէտի :

Միրալայ՝ մէղքիւր սէօղյերի մահղունանէ պիր թարղտա թէլէֆիլիւղ խտիպ , եիւղպաշը իսէ , շու սուրէթլէ ճէվապ վէրտի .

— Լաքին պէն եարալը տէյիլիմ . իմտի , սիղին դատար միւղթարըպ օլմամագլըղըմ թապլի տիր :

Օլ էսնատէ հիւսար Պասթիէն՝ էթրաֆտան տէվչիրտիկի չալըարը վէ դուրումուշ օտունլարը աթէչէ աթմագլա մէշղուլ օլուպ , միրալայ՝ սէօղլենէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի .

— Սղիղիմ , պէն հէնուղ օթուղ պէշ չաղընտաերմ . օն ալթը եաշընտա ատի պիր նէֆէր իտիմ . օթուղումտա միրալայ օլտում . տիմէք ճէսուր վէ թէհամիւլկիւղար իտիմ : Գուվվէթիմ , ճէսարէթիմ , վէլհասըլ հէր խասսէմ , հիշ պիր շէյէ էհէմմիեթ վերմէմէք տէրէճէսինէ դատար վարտըղընտան , ղաեթթ միւղքիլ օլան ֆէննի ճէլիլի սաքէրլինլին քեաֆֆէյի միւղքիլաթը ինտիմտէ հիւքիւմիւղ իքէն , պու կիւն , շու սաաթտա , պու յէյլէր , Շըմալ սօվուղու թէսմիեթ օլունան տիւշմէնի մուհլիք գարչըսընտա մահվ օլուեօրլար . . . Իւշիւեօրում , տօ՛սթում , անլա՞եօրմուսուն . . .

«Իթալիատա , նաշէլէր իչինտէ ; պաշըմ գանլարա վէ աեագլարըմ չամուրլարա միւլէմմա օլարագ , թէմամ եիրմի իւշ սաաթ վագըթ կէչիրտիմ :

«Իսըանիատա , Սարաիօսա շէհրինին մուհասէրէսի հէնկեամընտա , կէօքսիւմտէն իքի դուրչուն իլէ վուրուլմուշ օլտուղում հալտէ , եինէ աթա սիւար օլարագ ճէնկ իթտիմ :

«Վակրամտա , դալչամտան սիւնկիւ իլէ վուրուլմուշ իքէն , ագչամա գատար աթտան աշաղը էնմէտիմ :

«Լաքին պու կիւն , պիրուհ պիր ճիսմ , եարը էօլմիւշ պիր ատէմտէն պաշդա պիր շէյ տէյիլիմ . . . Նիհաեթթ տիւշ-

մէնաէն , Գազադարըն հուզուրընտան ֆիրար իտէն ալչագ պիր քիմնէեիմ . . . ա՛հ օ Գազադար . . . հալպու բի պու շէյ-լէրին սէպէպի՝ իւշիւմէքլիկիմ տիր . . .

Եիւզպաշը . - Արմա՛ն , Արմա՛ն , ճէսուր օլուն . սօնունա գատար Րուսիա մէմալիքինտէ գալմաեըպ , եինէ , իգլիմլէրի ազ սօլուգ օլան մէմլէքէթլէրէ կիտէճէեիզ . . . կիւնէշի թէքրար կէօրէճէեիզ , վէ օլ վագըթ արսանլար՝ ինլէրինտէն տիշարը չըգաճագ տըրլար . . .

Արման տը Գէրկազ իսմինտէ օլան միրալայ՝ պաշընը մահզունէն սալլաեարագ ,

— Խա՛յր , պէն պիր տախի նէ՛ կիւնէշի , նէ՛ Ֆրանսաեը կէօրէճէեիմ . . . ա՛հ , սէվկիւլիւ Ֆրանսա , պու տէհշէթլի սօլուգտա պիր դաշ սաաթ տահա վագըթ կէշիրմէքլէ , եօլիւպ կիտէճէեիմ , տէտի :

Եիւզպաշը իլէ նէֆէր ,

— Արմա՛ն . . .

— Միրալայը՛մ , տէտիլէր , վէ միրալայ իսէ , մահզունանէ թէպէնսիւմլէ , - Սօլուգտան էօլիւեօրում՝ սօվուգ վէ ույգուսուղլուգ պէնի մահվ իտիեօրլար , տէյի պէեան իլլէտի :

Օլ էսնատէ Արմանըն պաշը կէօքսիւնէ տօղրու էյիւմիշ օլուպ , Ֆրանսա Օրտուի Քէպիրինին Րուսիատան հիյնի ըիւճաթընտա , նիչէ նիչէ ճէսուր վէ ալիճէնապ քիմնէլէրին թէլի հաեաթընը գաթթ իտէն օլ գարշը գօնուրմաղ ուեուշուգլուգ , միւմաիլէյհի տախի իսթիլաեէ պաշլամըշ իքէն , պիշարէ սօն պիր ճահտ իտիպ , պաշընը եօգարը գալտըրտը , վէ իֆատէեէ ազազլէ ,

— Խա՛յր , խա՛յր , արթըգ ուեուեամամ . պուրատա օլ մաեանլար իւզէրինէ միւլահազա իթմէլլեիմ , տէտի , վէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի վէման , նազարը տիգգաթընը ուֆուգտա , Ֆրանսա թարաֆընա չէվիրմիշ օլուպ , սատըգ նէֆէր իլէ եիւզպաշըեա խիթապէն քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Տօ՛սթլարըմ՝ , պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա սիլ իքի

նիղտէ եաշաեաճադսընըզ վէ պէնիմ խաթըրէմի մուհաֆազա խտէճէքսինիզ . իմտի պէնի տի'նլէեիին . սոն միւրատըմը էմա . նէթէն սիզէ պէեան , վէ դէվճէմ իլէ էվլատըմը սիզէ թավ . սիեէ իտէրիմ :

Էլլինի թէքրար Ֆէլիբոնա ուղաթարադ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Օրատա , սէվկիւլիւ Ֆրանսատա , օն տօդուղ եաշընտա պիր դատըն վէ հէնուղ տօղմուշ պիր մասուամ պրադսըլըմ աըր . քի'մ պիլիբ , աղ վադըթտան օ դատըն տուլ վէ չօճուղ տա էօքսիւղ դալաճադ տըրլար :

Եիւղպաշը . - Արմա'ն , Արմա'ն , պու սէօղլէրի սէօյլէմէ . սէն եաշաեաճադսըն :

Միրալայ . - Էլպէթթէ եաշամադ , վէ օ իքի սէվկիւլիւ միւ թէքրար կէօրմէք իսթէրիմ . . .

Միրալայըն կէօղլէրինտէ , պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն իւ միտ վէ մուհապպէթ շէօյէսի բարլամադտա օլուպ , պիրտէն պիրէ հիւղնէնկիզ պիր թէպէսսիւմլէ ,

— Լաքին իհթիմալքի թէլի հաեաթըմ դաթթ օլունաճադ տըր , վէ օ հալտէ տուլ դալան դէվճէմ վէ էօքսիւղ էվլատըմ համիեէ միւհթաճ օլաճադ տըրլար , տէտի :

Պասթիէն . - Միրալայըմ , բէք էյի պիլիբսինիզքի , Ալլահ իթմէեէ , էկէր սիզէ պիր Ֆէնալըդ վադը օլուբ իսէ , սիզին հիւսար նէֆէրինիզ տադըգա Ֆէվթ իթմէքսիզին , քէնտի հաեաթընը , դանընըն սոն տամլասընա դատար , դէվճէնիզ վէ էվլատընըզ ուղրունա Ֆէտաեէ հազըր տըր :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . սանա էմնիյեէթիմ վար տըր : (Պատէհու եիւղպաշըեա խիթապէն .) Էյ սէն , պէնիմ աթիգարգատաշըմ , տօսթուամ վէ դարընտաշըմ . . . տէյի իլավէ իթաի :

Եիւղպաշը , միրալայըն սոն սէօղլէրինտէն՝ կէշմիշ դէման խաթըրէլէրի ֆիքրինի թահրիզ իտէրճէսինէ , սարսըլարադ ,

— Արմա'ն , պիզզաթ սէն իդրար իթմէեօրմուսուն . պէն սէնին դատիմ արգատաշըն , ահպապըն վէ դարընտաշըն տէյի'մ միեիմ , տէյի պէեան լյլէտի :

Միրալայ . - Բէք ալէա , օ հալտէ էկէր պէն թէրքի հա-
 եաթ իտէր իսէմ , սէն՝ զէվճէմին իսթիննատկեահը վէ ճիկէր-
 բարէմին համիսի օլաճագսըն :

Պու սէօզլէր իւզէրինէ , եիւզպաշընըն սիմասընտա գըր-
 մլզըլըզ հասըլ օլտու իսէ տէ , միրալայ տիգգաթ իթմէեե-
 րէք , շու եօլտա իֆատէսինէ տէվամ իլլէտի :

— Պիլիրիմ քի էլէնի սէվէր իտին . պիլիրսին քի , իքիմիզ-
 տէն պիրինի ինթիխապ իթմէսի իշին անը՝ ըէյինտէ միւսթա-
 գիլ պրագտըզ : էլէն իսէ , պէնի ինթիխապ իթմէքլէ , պէն՝
 սէնտէն զիեատէ պալսթիեար օլտում : Իմտի պու ֆէտաքեար-
 լըղա գաթլանարագ , ըաքիպին իլէ եինէ տօսթ գալմըշ օլ-
 տուղուն իշին թէշէքքիւր իտէրիմ :

Պու արա եիւզպաշը կէօզլէրինի էյմիշ վէ լէհճէսի սօլ-
 մուշ օլուպ , էկէր միրալայ՝ թէմամիլլէ սօվուզ գանլըլըղընա
 մալիք օլսա , վէ մատտի վէ մանէվի քէտէր վէ աճըլարա
 թապի պուլունմասա իտի , մէրգուճուն կէշմիշ զէմանըն պիր
 խաթըրէսիլլէ միւզտարըպ օլտուղունու տէրք իտէպիլիր
 իտի :

Լաքին պիշարէ պուրասընը անլաեամաեարագ ,

— Իմտի , տօ՛սթում , էկէր պէն վէֆաթ իտէրսէմ , սէն
 անընլա էվլէնէճէքսին , տէտի , վէ այնի վագըթտա իւնիֆօր-
 մասընը աշըպ , Ֆէլիրօնա մէօհիւրլիւ պիր բաքէթ վէրէրէք ,

— Իշթէ , պու պէնիմ վասիեթնամէմ տիր : Շայեանը
 թէէսսիւֆ մուհարէպէմիզէ պաշլամազտան էվվէլ , թապիլի
 պիր հիսս իլէ իշպու վասիեթնամէեի եագտըմ . պունունլա ,
 ազիլիմ , էկէր տուլ զէվճէմ իլէ էվլէնմէեէ մուվաֆագաթ
 իտէրսէն , սէրվէթիմին նըսֆընը սանա թէրք իտիեօրում ,
 տէյի պէեան իլլէտի :

Պիր ազ էվվէլ եիւզպաշընըն սիմասը սօլմուշ իքէն , մէզ-
 քիւր սէօզլէրի իշիթտիկինտէ գըզարտը , վիճուտինտէ պիր
 տիթըէմէ հասըլ օլտու , վէ էլինի վասիեթնամէեէ ուզաթա-
 րագ , պօղուզ պիր սէտա իլլէ ,

— Արմա՛ն , սէն ըահաթ օլ , էկէր սանա պիր ֆէլաքէթ

վագը օլուր իսէ, էմրինէ իթաաթ իտէրիմ . լաքին սէն եա-
չաեաճագսըն, էլէնի թէքրար կէօրէճէքսին, օ գատընը քի,
չիմոն անըն հագգընտա սըրֆ հիւրմէթ ու ըիաեէթլէ դարը-
չըգ տօսթլուգտան պաշգա պիր շէյ հիսս իթմէմէքտէեիմ,
տէտի :

Միրալայ՝ եադընտա թէրրի հաեաթ իտէճէկինէ իսքեաթ
օլմուշ օլանլարա մախսուս պիր թարղը իֆատէ իլէ,

— Իւշլուեօրու՛մ, տէյի իլավէթէն տէրմրեան իթտի, վէ
պու տէֆա ույգուեա տալտըղընտան, եիւզպաշը՝ Պասթիէնէ
խիթապէն,

— Գօյլէրին պիր դաշ սաաթ ուեուսուն . պիզ քէնտիսինի
պէքլէրիզ, տէտի :

Պու արա Պասթիէն հիստէթլէ,

— Տէհէթլի ըիւզկեա՛ր . . . տիեերէք, միրալայը աթէշէ
եադըն եաթըրմագ վէ հէնուղ եեալէրինտէ պուլունան էսիլ
պիւսկիւ էլպիսէլէր իլէ միւմաիլէյհի մուհաֆաղա իթմէք
խուսուսընտա իթալիալը եիւզպաշըեա մուավէնէթ իթմէքտէ
իտի :

Պէշ տագըգա սօնրա, միրալայ Արման տը Գէրկազ տէրին
պիր ույգուեա տալըպ, Պասթիէն իսէ, սատըգ քէլպլէր մի-
սիլու նագարը ըիգգաթընը միւմաիլէյհին իւզէրինէ աթֆ
իլէ, տաիմա աթէշէ նէզարէթ իթմէքտէ, վէ ուեումագտա
պուլունան էֆէնտիսի իւզէրինէ պիր գըղըլճըմ եախօտ եան-
մըշ պիր քէօմիւր բարչասը տիւշմէմէսինէ տիգգաթ իթմէքտէ
իտի :

Եիւզպաշըեա կէլինճէ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ,
վէ կէօղլէրինի աշաղը էյմիշ օլտուղու հալտէ, շիւպհէսիզ
պին տիւրլիւ միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթ ֆիքրինի իշ-
ղալ իթմէքտէ իտի :

Արման տը Գէրկազըն թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթմիշ օլան
պու եիւզպաշը՝ սուի ախլէագ սահիպի, ինթիգամ ալըճը վէ
միւրայի պիր քիմնէ օլուսլ, ահվալ վէ վուգուաթ սաիգա-
սըյլա սիւքի սաքէրիեէ տախիլ օլմուշ, վէ Փրանսըղ օրտու-

սունտա պուլունան հաիդի իւնվան վէ միւթէպէր զապիթան իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ, վէ պիր մանդըրը եօգ իքէն, միլեօն սահիպի տօսթլար գազանմըշ իտի :

Ֆէլիբօնուէն եիւղպաշըլըգ ըիւթպէսինի իհրազ իթմէսի՝ քէնտի շէճաաթը իլէ տէյիլ, իլլա զապիթանտան պիր խայլիսինին էճէլէ գուրպան կիթտիքլէրի պիր զէմանտա իլճաաթը ահվալսաեէսինտէ իտի : Կէրչի բէք յօգ մէյտանը մուհարէպէլէրտէ պուլունմուշ, լաքին հիշ պիրինտէ իպրազը շէճաաթ իթմէմիշ իտի : պէլքի գօրգագ տէյիլ իտի, Ֆագաթ տօղրուեու սէօյլէմէք իշին, պիլա գօրգու իլէրի կիտէճէք գատար ճէսուր տա տէյիլ իտի :

Ֆէլիբօն վէ Արման օն պէշ սէնէտէն պէրու ահպապ օլուպ, իւշ սէնէ մուգատտէմ, եանի հէնուզ իքիսի տէ եիւղպաշը իքէն, Բարիստէ, լէվազիմաթը ասքէրիեէ միւթէահիւտլէրինտէն յէրինին՝ մատմաղէլ էլէն Տիւրան իամինտէ օլան հիւսէնա վէ ճայիպէ գըզընա թէսատիւֆլէ, մէզպուրէեէ իզհարը աշգ ու մուհապպէթ իթմիշ իտիլէր, լաքին էլէն՝ միրալայը ինթիխապ իտիպ, անընլա էվլէնմիշ իտի :

Իշթէ, օ կիւնտէն իթիպարէն, Ֆէլիբօնուէն դալպինտէ, ճէնուպ ճիհէթինտէ տօղմուշ օլանլարըն դալպլէրինէ մախսուս շէտիտ վէ միւտհիշ պիր ինթիգամ՝ վէ ատալէթ հիսսի հաուրլ օլուպ, պու հիսս՝ սախթէ պիր մուհապպէթ նիւմայիշի իլէ կիգլէնմէքլէ պէրապէր, Ֆէվգէլատէ մուհիք վէ նագապիլի թէսկին օլտուղունտան, իլք Ֆըրսաթտա զահիր վէ նիւմսեան օլապիլիր իտի : Պինաէն ալէյհ, էսնաի մուհարէպէտէ վէ գարդաշայըգ սրասընտա, պէլքի եիւրմի տէֆա թիւֆէնկինի միրալայա տօղրու նիշանլամըշ իտի իսէ տէ, եիւրմի տէֆասընտա տա, պունտան տահա զիեատէ միւքէմմէլ վէ զալիմանէ պիր ինթիգամ ալմագ մագսէտիլլէ, մէրամը Փասիտինի իճրատէն կէրի տուրմուշ իտի :

Նիհաեէթ, խայլինի մէրգում, ինթիգամ ալմագ Ֆըրսաթընը էլտէ իթմէքլէ, պիշարէ միրալայըն՝ Պասթիէնին նէզարէթի սատըգանէսի թահթընտա ուեուտուղու զէման, պու

խուսուս իւզէրինէ սօվուզ գան իլէ տիւշիւնմէքտէ , վէ Փիք-
րինտէն տէ ,

— Ահմա՛դ , ագչէսինի՛ պէնիմ կիպի պիր բարասըղա վէ
գարըսընը տա , թարաֆընտան ըհտտ իտիլմիշ օլան քիմնէնէ,
եանի ելինէ պանա թէսլիմ իթտի . տօղրուսու , քիմնէ քէնտի
խտամ հիւքմիւնիւ պու տէրէնէ միւքէմմէլէն վէրէմէզ , տի-
մէքտէ իտի , վէ իլավէթէն նազարը տիգգաթընը պիր սա-
նիլյէ գատար Պասթիէնէ աթֆ իտէրէք . - Լաքին պու ատէմ
պէնի թաղեիգ իտիւօր , հարէքէթիմէ մանի օլուօր : Իմտի ,
էվիլէյա պունուն իշինի պիթիրմէլի , տէյի միւլահազա իթտի ,
վէ աեաղա դալգըպ , աթա եագլաշմասընտա , Պասթիէն ,

— Նէ՞ եաքընօրսունուզ , եիւզպաշը , տէյի սօրտու :

— Թապանճալարը մուայեէնէ իթմէք իսթէրիմ :

— Աճա՛յիպ :

— Ջիւնքի պու տէրէնէ շէտիտ դար զէմանընտա Փալեա-
լարըն նէմլէնմէսի միւհթէմիլ օլուպ , Գազագլարըն վիրու-
տինտէ . . .

Փէլիքօն պու սէօղլէրտէն սօնրա , էլինի էեէրլէրէ ուզա-
թըպ պլը թապանճա ալտը : Պու արա Պասթիէն՝ սաքին պիր
հալտէ վէ քէմալը էմնիյեթիլէ մէրգումա նազար իթմէքտէ
իտի :

Եիւզպաշը . - Պունուն պարութու գուրու տուր , վէ Փալ-
եասը տա էյի տիր . պիր տիկէրինի թէտգիգ իտէլիմ :

Պատէհու տիկէր պիր թապանճա ալըպ , պունու տա
տիգգաթիլէ մուայեէնէտէն սօնրա , պիրտէն պիրէ հիւսարա
պագարագ ,

— Պիլի՞րմիսին , պու սիլահը գուլլանմագտա մէհարէթի
մախտուսէմ վար տըր , տէտի :

— Էօյլէ օլմասը բէք իհթիմալ վէ գապիլ տիր , եիւզպաշը :

— Տուէլլօտա , եիւզ ատըմ ուզագտա տուրարագ , խաս-
միմի գալպինտէն վուրուր , վէ օ տագըգատա թէլէֆ իտէր
իտիմ :

— Նէ՛ տէրսինիզ , տէտի Պասթիէն , լաքին օլ էսնատէ

մէրդում՝ կիճէ նէօպէթճիլիկի վազիֆէսինի իյֆա իթմէքլէ պերապեր, ֆիքրի դաեէթ տալըն իտի:

Ֆէլիբօն իսէ, պու զէվալընըն տալընլըղընտան իսթիֆատէ իլէ,

— Տահասը վար. չօգ տէֆա խասմիմին, սաղ եախօտ սօլ կէօղիւնիւ բաթլաթմագ իւզրէ պահաս կիրիշմիշ, վէ տաիմա մուվաֆագ օլմուշոււմ տուր: Լաքին, կէօրիւեօրսուն ա՛, տօսթոււմ Պասթիէն, է՛ն գօլայը՝ դալպկեահա տօղրու նիշան ալմագ տըր. պու սուրէթ ինսանը տէրհալ ահրէթէ եօլճու իտէր, տէտի:

Պէօյլէ տիեէրէք եիւղպաշը՝ թապանճասընըն աղզընը էնաիրմէսինտէ, Պասթիէն՝ պիր ատըմ՝ ըիւճաթ իլէ,

— Նէ՞ եարըեօրսունուղ, տէյի նիտա իթտի, վէ Ֆէլիբօն իսէ, սօվուգ դանլըլըղլա,

— Գալպկեահա տօղրու նիշան ալըեօրոււմ, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու, վէ Ֆիլվագը նէֆէրի մէրգոււմու նիշանլաերպ, սիլահընը աթէշլէտիքտէն սօնրա,

— Սէն պանա մանի օլուեօրտուն, պէնի թապեիգ իտիեօրտուն. իմտի էվվէլա սէնին իշինի պիթիքէեիւմ, տէտի, վէ անինտէ պիշարէ նէֆէր՝ եուվարլանըպ եէրէ տիւշտիւ:

Աթըլան գուրշունուն հասըլիթտիկի զիեա՝ կիճէնին գարանլըղընը թէնվիր իթտիկի կիպի, աքսի սէտա վէ պունու միւթէագըպ աճը աճը ֆիղան ու ֆէրեատ տախի հուսուլէ կէլտիկինտէն, միրալայ՝ տալմըշ օլտուղու տէրին ույգուսունտան ուեանտը, վէ Բուսլարըն օրաեա կէլմիշ օլտուգլարընը զանն իլէ, եարը աեաղա գալգտը:

Լաքին Ֆէլիբօն՝ տիկէր պիր թապանճաեր համիլ օլտուղունտան, նակեահ տիղինի գուվվէթլիճէ պիշարէեէ տաեաթըպ, եէրէ եաթըրտը: Օլ վագըթ միրալայ՝ պու մէմուլին զայրի հիւճումտան տօլաեը հայրէթի ազիմէ իշինտէ գալարագ, խասմինին, իսթիհզա իրաեէ իտէն սիմասընըն վահշիանէ պիր թէպէսսիւմլէ քէնտիսինէ աթֆ օլունմուշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ օ թէպէսսիւմտէն, հագգընտա էմնիլ-

եւթի քեամիլէ իգհար իթմիշ օլտուղու խայինին ալչագլըղընը վէ զալիմիկիննի անինտէ տէրք իթտի :

Եիւզպաչը իսէ , զէհ.քլէնէրէք ,

— Հա' հա' , սահիհէն սէն երէյիծէ շաչըն իմիշտին քի , սէվտիկի պիր դատընը էլինտէն դասպ իթմիշ օլտուղուն ատէմին սատագաթընա ինանտըն . հագըգէթէն սէն ահմագ պիրի իմիշտին քի , օ ատէմին տալիմի սուրէթտէ սանա իպրագը մուհապպէթ իտէճէկիննի թէխայեիւլիթաին . ա'հ , շաչընըգ. վէ ահմագլըղը օլ տէրէճէեէ կէօթիւրտիւն քի , քէնտի վասի- եթթնամէննի պիլէ հազըրլաեըպ , սէվկիւլիւ տօսթուենա վէրէ- րէք , տուլ գալաճագ օլան զէվճէն իլէ էվլէնմէսիննի րէճա , վէ սէրվէթիննին նըսֆընը գապուլ իթմէսիննի նիեաղ իթ- տին . . . սօնրա , ուեանմագ վէ սատտէթպալսշ կիւնլէրէ նաիլ օլմագ , վէ մուհապպէթի շէտիտէ իլէ սէվտիկինն օ գարը եա վէ էվլատընա թէքըրար գալուշմագ իւմիտի վա- հիսիլէ ույգուեա տալտըն . . . է'յ պէնիմ գաթ պէ գաթ մէճ- նուն վէ ահմագ տօսթու'ւմ , սէն անլէրի պիր տալի կէօրէ- մէեճէքսին , վէ էպէտի ույգուեա տալաճագսըն , տէտի :

Պատէհու մէրդում եիւզպաչը՝ թասրանճանըն աղըղընը՝ Արման սը Քէրկարըն անլընա տօղրու նիշանլատը , վէ միւ- մաիլէյհ իսէ , միւտաֆաաի նէֆսինին հիսսի թապիիսիլէ խասմիննին թաղեիլ լէրինտէն , վէ պէօյրիւնէ պասան տիզին- տէն գուրթուլմաեա շալըշտը իսէ տէ , Ֆէլիբօն , պիշարէեի , եէրտէ մըխլամըչճասընա թութարագ ,

— Ջահմէթին պէյհուտէ տիր , միրալայ , սէն պուրասա գալաճագսըն , տէտի :

Միրալայ . - (Կէօղլէրինտէ ալէամէթի թահգիր մէվճուտ օլարագ .) Ալչագ :

Ֆէլիբօն . - Միւսթէրիհ օլ , արգուլարըն իճրա օլունա- ճագ տըր . տուլ գալաճագ զէվճէն իլէ էվլէնէճէեիմ , եասընը թութաճաղըմ , վէ հէր քէս , սէնին իչին իգհարը քէտէր իթ- մէքտէ օլտուղումու զանն իտէճէք տիր , զիրա պէն՝ հէր շէ- յին ուսուլ վէ միւնասիպիննի պիլիլ պիր ատէմիմ :

Պէօյլէ տիւնէրէք , խայրնի մէրգում , տիգինին ալթընտա գըմըլտանմագսըզըն եաթմըլ օլան միրալայըն ալնընա թասպանճաեը տաեաթըպ , աղ էվվէլ սատըգ նէֆէրին իւզէրինէ աթէլ իթտիկի գէման կէօսթէրմիլ օլտուղու սօղուգ գանըլըդլա , մէգըիւր սիլահը աթէլէտի , վէ գուրչուն՝ պիչարէնին գաֆասընը տաղըթարագ , պէյնինին գանըլ բարչալարը գաթիլին էլէրինէ սըչրատը :

Պասթիէն՝ եաղընտա , գանլար իչինտէ սէրլիլոլ եաթմըլ օլմասըլլա , խայրնին ճինաեթի վագըասընա՝ Ալլահտան պաչգա շահիտ պուլունմամագտա իտի :

2

Հիքեաեէ իթտիկիմիլ մէնզարէի միւտհիչէտէն տէօրթ սէնէ սօնրա , եանի 1816 սէնէսինին մայիս այընտա , եիւզպաչը Ֆէլիբօն , միրալայ ըլւթպէսիլլէ էլէն տը ֆէրկազըն մութլուլու գէվճի օլմուշ իտի :

Ֆէլիբօն , եաղըն , միւթէվէֆա Արման տը ֆէրկազըն գէվճէսինէ թէրք իթմիլ օլտուղու Պըրթանեը էեալէթի տախիլինտէ Ֆինիսթէր հուտուտընտա , ֆէրլօվէն իսմիլլէ մաարուֆ կիւզէլ պիր սէյֆիեէտէ իգամէթ իտէր իտի :

Իչպու սէյֆիեէտէ՝ տէնիլ սահիլինտէ վէ գաեալար թէքէ սինտէ ինչա իտիլմիլ օլուպ , տէնիլ ճիհէթինտէն՝ պիւեիւք օրմանլար վէ չալըլար իլէ իհաթա օլունմուշ՝ կիւզէլ պիր թարլաեա նազըր պուլունմագտա իտի :

Պու սէյֆիեէտէն տահա զիեատէ թապիլի , տահա զիեատէ շաիրլէրին նազընա լաեըգ , վէ խալի օլմագլա պէրապէր , կէօրիւնիւշիւ ճաղիպ պիր մահէլլ թէխայեիւլ օլունտամեըպ , պուենուն տախիլի գըսմը՝ միրալայ Ֆէլիբօնուն սէրվէթի ճէսիմէսի սաեէսինտէ ուսուլք միլմարիի հազըրէ իւզրէ ինչա

խտիւմիչ օլտուղու հալտէ, խարիճի գըամընտա, էլան, ուսուլը աթիդանըն շուարաեա մախսուս օլան կէօրիւնիւչիւ մուհաֆազա խտիւմիչ, վէ իչպու պինանըն պաղչէսի՝ շարգտան դարպա տօղրու եիւզ երլլըգ դավադ աղաճլարըյա իհաթա օլունմուչ իտի :

Սէյֆիւնէնին եիւզիւ՝ Պրըթաներ տէնիզինին տաիմա շիտտէթլի վէ ֆուրթունալը օլան տալղալարընտան տէօեիւլմէքտէ, վէ թա խաչվէրլէր զէմանընտա ինչա խտիւմիչ օլան պիր թապիա՝ իքի թարաֆընտա պուլունան գուլէլէրին պիր ճիհէթինտէն տիկէր ճիհէթինէ միւմթէտ օլմագտա, վէ պիր դաչ եիւզ դատէմ աչաղըտա Օդիանօսը աթիդ՝ տալղալարընըն սէտասըյա կիւրիւլտէմէքտէ իտի :

Միրալայ Ֆէլիբօն, ապրիլին սօնլարընտա զէվճէսի իլէ պերապէր Բէրլօվէնէ վասըլ օլմուչ օլուպ, օլ էսնատէ մէղպուրէ, իքինճի զէվճինին իւք մէյվէսի օլմագ իւզրէ համիլէլիք միւտտէթինի իքմալ իթմէքտէ, վէ պունլարըն ըէֆագաթընտա, զալիմ իթալիալը թարաֆընտան գաթլ խտիւտիկինի կէօրաիւկիւմիւզ բէտէրի վէ հիւսար ալայը միրալայը կիպի Արման թէսմիւնէ դըլընան պէշ եաչընտա պիր չօճուգ պուլունմագտա իտի :

Իմքէրաթօրլուղուն եէնիտէն թէէսսիսի էսնասընտա, միրալայ Ֆէլիբօն գօնթլուգ բաեէսինի իհրազ իտիպ, աթիդ ասըլգատէկեան նէսլինէ մէնսուպէ պուլունան Արման տը Բէրկազըն տուլ զէվճէսի իսէ, պու սէպէպլէ գօնթէս իւնվանընը մուհաֆազա իթմիչ իտի :

Գօնթ - պունտան պէօյլէ իթալիալըեր պու իսմլէ թէսմիւնէ իտէճէեիզ, վագթընը, ճիվարտա պուլունան օրմանլարտա սայտը շիքեար իլէ կէչիրիպ, պու սուրէթլէ օրման սահիպլէրի իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիչ իտի . լաքին գօնթէս, պիւսպիւթիւն եալլընըլլըգտա եաչաերպ, օլ գատար թէպաիլ օլմուչ իտի քի, վագթիլլէ Նաբօլէօնուն սէրայընտա օլ բարլագ վէ հիւսէնա էլէն տը Բէրկազը թանըմըչ օլանլար, մուախխարէն սօլմուչ օլան սիմասընը, քէսպի գաաֆ իթմիչ

պուլունան վիճուտինի, մահգուն վէ միւքէտտէր թավր ու հարէքէթինի, վէ մէճպուրի թէպէսսիւմիտէն սիմասընը կէօրտիւքլէրինտէ, քէնտիսինի կիւճ հալ իլէ թանրեաճագլարընա շիւպհէ օլունամագ իտի :

Պիր գաշ այլարտան պէրու գէվճինին նէ օլտուղու հագգընտա իզթիրապ ու էնտիշէեէ տիւչար օլմաեա պաշլամըշ պուլունան մատամ տը Գէրկազ՝ պիր սապահ Ֆէլիբօնուն սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, էվլինին գարուսունտան իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւ :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու վէճհլէ, մերգում էիւզպաշը էլէնի սէվէր իտի, լաքին օլ կէնճ գատըն՝ պու ատէմին ալչագ վէ ֆասիտ թապիեաթ սահիպի օլտուղունու տէրք իթտիկինտէն, անըն աշգ ու մուհապպէթի՝ մէզպուրէ նէզտիինտէ սուլի թէէսսիրաէն պաշգա պիր նէթիճէ հասըլիթմէմիշ իտի :

Մէրգումէ, իզտիվաճընտան սօնրա, պու իթալեալը հագգընտա քէօր քէօրունա իզհարը մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւհիւնտէն տօլաեը Մ. տը Գէրկազըն ֆիքրինի այմաղա չօգ չալըշտը իսէ տէ, միրալայըն պու մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւհիւ՝ հիշ պիր սուրէթլէ թէպտիլ օլուր հիսսիեաթտան տէյիլ իտի :

Հէր նէ իսէ, Ֆէլիբօն ճինաեէթի վագըրասընտան սօնրա մատամ տը Գէրկազըն նէզտիինէ կիթտիկինտէ, կէօզլէրինտէն սախթէ պիր տամլա եաշ ագարագ, մէզպուրէեէ եագլաշըպ, անըն իքի էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարագ, եավաշ սէտա իլէ,

— Մա'տամ, ճէնապը Ալլահ իքիմիզ իչին տախի զալիմանէ մուլամէլէտէ պուլունտու. սիզին գէվճէնիզի, պէնիմտէ պիր մուհիպպ տօսթումու ալար. իմտի, պու զայպը էպէտի իւզէրինէ պիրլիքտէ աղլաեալըմ, տիեէրէք, Արման տը Գէրկազըն էսնաի մուհարէպէտէ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլտուղունու պիլտիրտի :

Չէնտ միւտտէթ սօնրա, պիշարէ գատընճըղազ՝ գէվճիւնին վասիեէթնամէսինտէն խապէրտար օլաու : Մալիւմ օլ-

տուղու իւզրէ օ վասիեէթնամէ իլէ զէվալլը միրալայ՝ քէնտինին գաթիլի՛ օլան պիր ատէմ իլէ էվլէնմէսինի, վէ անը քէնտի էվլատընա իքլինճի բէտէր թայելին իյլէմէսինի զէվճէսինէ բէճա իթմիլ իտի . լաքլին դօնթէս՝ Յէլիբօն հագդընտա օլ տէրէճէ ատէմը թէվլէճճիւհլէ մութթասըֆ իտի քի, թէքիֆ ի մէգըիւրէ շէտիտէն մուխալիֆէթ իտիպ, անըն իլէ էվլէնմէնէ էվվէլ էմիրտէ գաթան ըուի ըիզա կէօսթէրմէտի :

Հալպուլքի իթալիայը եիւլպաշը՝ սապըրլը վէ հէր դալըպա կիրիպ չըգմանա միւսախտ օլտուղունտան, միւթէվէֆա տօսթուհուն էօյլէ պիր արղու իղհար իթմիլ օլմասընտան տօլանը թէաճճիւպ իթտիկի կիպի, անըն եէրինէ գայլմ օլմանա տա լսիւրդ օլմատըղընը պէտան, վէ եալընըղ պիչարէ դատընճըպղըն սատէ համիսի, սատըգ տօսթու, վէ էօքսիւղ էվլատընըն վասիսի օլմասընը պիր լութֆ մադամընտա թէմէննի իյլէտի :

Մէրդուժ, թէքմիլ իւշ սէնէ զարփընտա պու վապիֆէսինի օլ տէրէճէ միւքէմմէլէն իյֆա իթտի, վէ օլ գատար սատադաթ վէ ուպուտիյեէթ, վէ մէնաֆիինի ալա թէրվիճ իթմէմէք եօլունտա մէսլէք իպրաղ իյլէտիքի, նիհանէթ դօնթէս՝ ալտանմըլ վէ եանըլը հիւքմ իթմիլ օլտուղունա զահիպ օլտու :

Օլ էսնալէրտէ իմբէրաթօրլուգ տէվրի կէչմիլ օլուպ, մատամ տը ֆէրկաղ իսէ, իմբէրաթօրլուգ զէմանընտա մէսնէտէ էրմիլ պիր զապիթին տուլ զէվճէսի օլպուղու ճիհէթլէ, բէք տէ նապարը թէվլէճճիւհտէ օլմատըլտան պաշգա, քէնտիսինին պիր վալիտէ վէ էվլատ սահիպի օլտուղունու, վէ էվլատը ուղրունա քէնտինի ֆէտա իթմէսի լաղըմ կէլտիկինի վէ պինապէրին տուլ վէ եալընըղըգ իչինտէ եաշանամանաճաղընը հիսս իթմէկէ պաշլամըլ իտի : Յէլիբօն իսէ, օլ հէնկեամտէ սերայա մէնսուպիեէթի օլմատըլա, չօգ տէֆա սերայտա պուլսունուր, վէ միւսթապպէլէն դօնթէսին էօքսիւղ էվլատընա խայր ու մէնֆաաթը օլապիլիր իտի : Իշթէ պու սօն միւլահաղա՝ դօնթէսին ֆիքըրինտէ իճրաի թէհէսիլ իթմէքլէ, նիհանէթ մու-

խալիֆէթ վէ մուգավէմէթտէն կէրի տուրտու, վէ իթալիալը իլէ էվլէնտի: Փագաթ, զարիսլի շուտուրքի, էօմրիւնիւ, պագասընը հէնուզ օ ատէմին էօմրիւ վէ պագասընա բապթ իթմիշ իքէն, մերգում հագգընտաքի իլք պուղղ ու ատավէթի, անճագ թէսկին իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, եէնիտէն վէ տահա շիտտէթլի սուրէթտէ հուսուլէ կէլտի, շիւնքի Փէլիբօն՝ մագսէտինէ էրմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, ուղուն միւտտէթ սապր իլէ իրտեէ իթմիշ օլտուղու միւրայիճէ մէսլէքինէ պունտան պէօյլէ տէվամ իթմէկի զախտ ատտ իլէ, վահշի վէ ինթիգամ ալըճը թապիեաթը պէթէքրար զահիր օլմաեա, վէ մուգատտէմ քէնտիսինի բէտա իթմէսինտէն տօլտեր իլէնտէն ախըր ինթիգամ սէվտասընտա պուլունտուղու անդաշըլմաեա պաշլատը:

Իշթէ օլ վագըլթտան իթիսլարէն զէվալը գատընճըղաղըն էօմրիւ՝ եալընըղըրգտա, քէտէր ու էլէմ տէրեասընտա վէ կէօզ եաշարը իչինտէ կէչմէքտէ օլուպ, Փէլիբօն՝ ալէմ մուվաճճէհէսինտէ զէվճէսինէ թէպէսսիւմքեարանէ հարէքէթ իթմէքտէ, ֆագաթ եալընըղըրգտա անըն ճէլատը օլմագտա, վէ սատէ պիր կիւն քէնտիսինէ ինանմըշ օլան օլ միւհէթէրէմ գատըն ալէյհինտէ էնվաի թագեիգաթ թէրթիպ իլլէմէքտէ խալի:

Խտպիսին ատավէթի օլ տէրէճէեէ վարտըքի, գօնթէսին իլք զէվճինի խաթըրա կէթիրէն մասոււմտան պիլէ ինթիգամ ալմագ թասավվուրը մէլանէթքեարանէսի ֆիքրինի իշղալ իթտի, վէ զէվճէսինին իքլինճի տէֆա վալիտէ օլաճաղը զէմանլարտա, շու եօլտա, ալչագճա պիր հիսապտա պուլունտու:

— Եկէր քիւչիւք Արման էօլիւրսէ, պէնիմ էվլատըմ թիւքէնմէզ պիւ սերվէթէ նաիլ օլաճագ տըր, վէ տէօրթ եաշընտա պիւ չօճուղուն վէֆաթ իթմէսի իտէ, գօլալ շէյ տիր...

Գօնթ Փէլիբօն՝ պու միւլահաղաի միւտհիլէ իլէ, պիլը կիւն ֆէրլօվէնէ կիթտի: Զիրա գօնթէս՝ օրատա պիւսպիւթիւն հալը ինֆիրատտէ վէ կէօզ եաշլարը իչինտէ էօմրիւնիւ կէշիրմէքտէ օլուպ, պիւթիւն տիւգաթ ու իհթիմաթընը էվ-

լատընա հասր իթմիշ օլտուղու հալտէ , զէվճի՝ զէֆք ու սէֆա իլէ իմրարը էօմր իթմէքտէ իտի :

Մայիս այը իչինտէ պիր ագչամ , պէտպախթ վալիտէ , չօճուղու Արմանը , օյնամագ իւզրէ սէյֆիեէնին թէրացասընտա պրագարագ , քէնտիսի՝ եաթաղընըն պաշ թարաֆընտա ասըլը պուլունան ֆիլտիշի պիր խաշըն գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ , միւքէտտէր վէ մէյեուս քիմսէլէրէ մախսուս պիր հալտէ տուաեա տուրմուշ , վէ պու տուասը խայլի միւտտէթ տէվամ իթմիշ օլտուղունսան , կիճէ իւսթէ կէլտի , վէ տիւման վէ գարանըղ էթրաֆը իհաթա իթտիկի կիպի , աէնիզին ըիւզկեարը տա շիտտէթլէ էամէքտէ վէ տալալար՝ գաեալարըն ալթընտա կիւրիւլտէմէքտէ իտի : Նակեահ գօնթէս էվլասընը խաթըրլաեըպ , պիր ֆէլաքէթ վուգուլինին հիսսի թապիսի զիհնինի իշղալ իթաիկինտէն , ճիկէրբարէսինի չաղըրմագ իւզրէ օտասընտան տիշարը չըգմագտա իքէն , զէվճի իչէրի կիրտի :

Մէրգուժ , ալ էլպիսէսի կիեհնմիշ օլուպ , ագչամա գատար ճիվար օրմանլարտա վագթընը ալ իլէ կէչիրմիշ օլտուղու հալտէ , հէնուղ ավտէթ իթմիշ իտուկի զանն օլունմագտա իտի :

Գօնթէս՝ զէվճինի կէօրտիւկիւնտէ , զաթէն գալպինտէ մէվճուտ օլան իղթիրապը տահա զիեատէ արթարագ , գուվվէթլիճէ պիր թէլէֆֆիւլ իլէ ,

— Արման նէրէտէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Գօնթ . - Պէն տէ սիզէ սյնի սիւալի արզ իտէճէք իտիմ , շիւնքի Արմանը եանընըգտա կէօրմէտիկիմէ թէաճճիւպ իտիեօրուժ :

Գօնթէս՝ իշպու միւրայիճէ իֆատէեի իշիթտիկինտէ սարսըլտը , վէ թէրացաեա նազըր օլան պիր բէնչիրէեի աչարագ ,

— Արման՝ն , Արման՝ն , տէյի չաղըրտը իսէ տէ , չօճուգտան ճէվապ ալընամատը :

Օլ վագըլթ պէտպախթ վալիտէ՝ հընչկըրտաեարագ ,

— Արմա՛ն, սէվկիւլիւմ՝ Արմա՛ն, տէյի թէքրարլատը, ֆագաթ եինէ ճէվապ ալընամատը :

Մասա իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան պիր լամպանըն ըշըը պուլունտուգլարը վասի տաիրէյի միւքէմէլէն թէնվիր իտէմէեիպ, պու ըշըըն շէօլէլէրինտէն պիրի գօնթուն եիւզիւնէ աքս իթմէքլէ, գօնթէս, մէրգումուն սիմասընըն տէհշէթլի պիր սօլկունլուգ իշինտէ պուլունտուղունու զանն իտէրէք, քէմալը էնտիշէ վէ իգթիրապլէ,

— էվլատըմը, «էվկիւլիւ էվլատըմը նէ՛ եաքտընըզ, տէյի սօյտու :

— Պէ՞ն մի, տէյի սիւալ իթտի գօնթ, էօյլէ պիր տիթրէր սէտա իլէքի, պիհուզուր պիր ֆիքրէ թապի օլան պէտպախթ վալիտէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի, վէ պատէհու խայինի մէրգում, — Լաքին պէն հէնուզ աթտան աշաղը էնիեօրում, էվլատընըզը կէօրմէտիմ, տէտի :

Փէլիբօն՝ սօն սէօզլէրի իրատ իթտիկի զէման, թապիի օլան սօլուգ գանլըլըղընը քէսպ իթմիշ իտի. հալպուքի գօնթէս էլան միւլահազաթը միւթէէսսիրէ իլէ ֆիքրի մէշղուլ օլտուղու հալտէ, բէնչիրէտէն տիշարըեա սարգըլարագ, «Արմա՛ն, Արմա՛ն, Արմա՛ն նէ՞րէտէ տիր» տէյի պաղըրմագտան կէրի տուրամատը :

Ելրմի տագըգա էվվէլ Փէլիբօն ավտան ավտէթլէ, Քէրլօվէնէ մուվասըլէթ իթմիշ իտի :

Սէյֆիեէնին օն նէֆէր խըզմէթքեարը պուլունուպ, պունլարտան ախըր մէմուրու իլէ քէլպլէրի պագան խըզմէթքեար պաղչէ տէրունինտէ գալարագ, քէլպլէր վէ ախըրլար

իլէ մէջողուլ օլտուգլարը հալտէ, տիկերլէրի սէյֆիսէ տախիլինտէ էօթէ պէրի եսեըլմըչ իտիլէր :

Գօնթ, քիմսէսէ թէսատիւֆ իթմէքսիզին պիւեիւք նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, պիրինճի դաթըն էթրաֆընը իհաթա իտէն դարանլըգ վէ տար պիր եօլա վասըլ օլտուքի պունուն սաղ վէ սօլունտան միւխթէլիֆ տաիրէլէրէ կիտիլիր, վէ ճամլը պիր դարուտան թէրացաեա չըգըլըր իտի :

Մէգքիւր թէրացա՝ Ֆէլիբօնուն սէվտիկի պիր թէնէզզիւհ մահէլլի օլուպ, ալէսսէվիյեէ գահվալթըտան վէ ագչամ թաամընտան սօնրա, սիկարա իչմէք վէ տէնիզի սէյր ու թէմաչա իթմէք իւզրէ օրաեա կիտէր իտի :

Ճամէքեանլը դարու եարը աչըգ օլուպ, Ֆէլիբօն՝ մաքինավարի սուրէթտէ պունուն էլիկինտէն կէչտի :

Օլ էսնատէ կիւնէչին սօն զիեասը ուֆուգտա հէման դայպ օլմագտա օլուպ, Օգիանսօուն սօն տալղալարը, գուպպէյի ասիւմանըն տալղալարընտան թէֆրիգ իտիլէմէմէքտէ, վէ գաեալարըն ալթընսչարըրլան տալղալարտան հուսուլէ կէլէն տէնիզին կիւրիւլթիւսիւ՝ թէրացաեա դատար գապա պիր սէտա իլէ աքս իլէմէքտէ տիր :

Գօնթ, թէրացատա իւչ ատըմ ալմըչ իքէն, անաղը պիր նէսնէսէ թէսատիւֆլէ, գուրու պիր սէսչըգտը : Մէրգուժուն անաղընըն րասթ կէլտիկի մաստէ՝ Արմանըն՝ օյնամագտա օլտուղու թախթատան պիր աթ իտի :

Ֆէլիբօն պիր դաչ ատըմ տահա ալմագլա, Արմանըն՝ թէրացանըն բարմագլըղընա տաեանըպ, գըմըլտանմագսըզըն տուրմուչ օլտուղունու կէօրտիւ :

Պու չօճուգ՝ թախթատան աթըլլա օյնամագտան եօրուլուպ, իսթիրահաթ իչին պիր թարաֆտա օթուրմուչ օլտուղու հալտէ, չօճուգլարը իսթիլա իթտիկինտէ, գարըլ գօեամատըգլարը տէրին պիր ույգուեա տալմըչ իտի :

Գօնթ, չօճուղու կէօրիւնճէ տուրտու : Մէրգուժ, օ կիւնիւ ագչամա դատար եալընըզճա ալ իլէ վագըթ կէչիրմիչ իտի : Թասավլուրաթը ճինանէթրեարանէ իլէ թազեիգ օլու-

Նանլար իչին եալընըզըզ մուզըրը միւլահազալար հուսուլինէ վէսիլէ օլուպ, իշթէ Ֆէլիբօն տա, տէօրթ պէշ սաաթ աթա սիւար օլարագ, Պրըթանեընըն վասի օրմանլարընըն եէշիլէշմիշ թէբէլէրինտէն կէշտիկինտէ, եալընըզըզտան վէ սիւքիւթտէն պաշգա պիր շէյէ թէսաաիւֆ իթմէմիշ, վէ պու սըրատա ալը, ալճըլըղը, վէ քէլպէրին սէսինի տինլէմէքլիկի ունութմուշ օլուպ, միւպհէմ պիր բիւեաեա տալմըշ օլմասըլա, եուլարը հայվանըն պօղազընա աթմըշ իտի :

Օ տագըգատա մէրգումըն ֆիքրինտէ, զէվճէսինին համիլէլիկինտէն պէրու զիհնինի իշղալ իտէկէլէն միւլահազա թէքրար հասըլ օլուպ, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տէմիշ իտի :

— Գիւլիւք Արման էլպէթթէ կիւնիւն պիրինտէ եիրմի պիր եաշընտա օլաճագ, վէ բէտէրինին պիւթիւն սէրվէթի քէնտինէ ինթիգալ իտէճէք տիր. լաքին եկէր վէֆաթ իտէրսէ, վալիտէսի բէնտի վարիսէսի, վէ պէնիմ էօզ էվլատըմտա անըն վարիսի օլաճագ տըր :

Իշթէ պէօյլէճէ պիշարէ մասուումու թէլէֆ իթմէքլիք թասավլուրը մուզըրըի խապիսի մէրգումըն ֆիքրինի եինէ իշղալ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր տէ խանէսինէ ավտէթինտէ, իլը տէֆա, օ խալի վէ հէր քէստէն ուզագ մահէլլտէ, վէ հիսսիեաթը տէնաեթեարանէ իլէ մութթասըֆ զիհինլէրտէ էֆքեարը ճինաիեէեի բէք չաբուգ հուսուլէ կէթիրէն կիճէնին էօյլէ պիր սաաթընտա, օ մասուումա թէսաաիւֆ իտինճէ, թասավլուրը մէզմուումու տահա զիեատէ թագվիյեթթ պուլուպ, չօճուղու ուեանտըրմատը, վէ եալընըզ թէրացանըն բարմագըղընա տիրսէյինի տաեաթարագ, պաշընը էյտի :

Մահէլլի մէզքիւրտէն տէնիզէ գատար եիւզ դուլաճտան զիեատէ մէսաֆէ օլուպ, աշաղըտա քէօբիւրմէքտէ պուլունան տալղալար թապութ եէրինի թութապիլիր իտիլէր :

Պատէհու Ֆէլիբօն արգասընա տէօնիւպ, թէրացաեա աթֆը նազար իլէ, բիմնէ պուլունմատըղընա վէ կիճէնին գարանլըղը տա զաթէն հէր թարաֆը քեամիլէն իհաթա իթմէկէ պաշլամըշ իտուկինէ թէէմին օլտու :

Տէնիզին տէհչէթլի կիւրիւլթիւսիւ իսէ , եօգարընա դատար արս իթտիքտէն պաշգա , զանն իտէրսին քի , Օգիանօս՝ «պանա թէսլիմ օլունան հիչ պիր շէյի կէրի վէրմէմ» աիմէքտէ իտի :

Իշթէ օ անտէ , խասլիսին ֆիքրինտէ ճէհէննէմի պիր թասավօուր , վէ շէյթանի պիր իլվա սօղուպ , քէնտի քէնտիւնէ շու սէօղլէրի սէօլլէտի :

— Օլամա՞ղ մը քի , պու չօճուդ էհլի մերադ օլմասըյլա , տէնիզի սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ , անճագ իւչ աեագ եիւքսէքլիկի պուլունան բարմադլըղն իւզէրինէ չըդսըն , վէ օրատա ույգուսուղլուպ սէրսէմլիկի իլէ մուվաղէնէսինի զայս իտիպ , աշաղը աիւշսին . իշթէ օլ վագըլթ , պէնիմ էվլատըմըն , պէնիմ էօղ էվլատըմըն պաշգա դարընտաշը դալմաղ , վէ պէն տէ համիլիք եախօտ վասիլիք հիսապընը վէրմէքտէն գուրթուլմուշ օլուրում :

Գօնթ , պու սօն սէօղլէրի սէօլլէրքէն , թէքրար տէնիզէ սօղրու էյիլտի : Չանն իտէրսին քի գուլաղընա դատար արս իտէն տալլալար՝ քէնտիսինէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ իտիլէր :

— Սէնի թաղելիդ իտէկէլէն շու չօճուղու պիղէ կէօնտէր . պիղ անը քէմալը էմնիյեթլէ մուհաֆաղա , վէ քէնտիսինէ տէնիզին եէշիլ եօսուլարընտան կիւզէլ պիր քէֆին թէտարիք էտէրիվ :

Պատէհու իքինճի տէֆա , ճանիլէրէ մախսուս պիր թարգտա էթրաֆընա աթֆը նազար իլէ , հէր թարաֆըն սուսլուպ վէ եալընըզլըդ իչինտէ պուլունասուղունա թէէմին օլտուղու կիսլի , պու սուսլուդ վէ եալընըզլըդ տա քէնտիսինէ , «Բիմսէ սէնի կէօրմէեօր , վէ սէնին պիր պիչարէ մասուս մու թէլէֆ իթմիչ օլտուղունա տալիր պիր մահքէմէի պէշէրիեէ հուղուրընտա իճրաի շահատէթ իտէճէք հիչ պիր քիմսէ տէ եօգ տուր» սէօղլէրինի սայքի խասլիսին գուլաղընա արս իթտիլմէքտէ իտի :

Այնի վագըլթտա գօնթ , պիրտէն պիրէ սարսըլտը , ֆա .

գաթ պու սարսըլմաներ միւթէադըպ թէրէտտիւտիւ պէրթա-
րաֆլէ, պիր ատըմ ալարագ, ույգուտա օլան մասուլմու թու-
թուպ, թէրացանըն բարմագլըղընտան աշաղըեա աթտը:

Իքի սանիյեէ սօնրա, դասըր տէրեատէն պօղուգ պիր
սէտա իշիտիլմէքլէ, տալղալարըն՝ քէնտի շիքեարընը եուլթ-
մուշ օլտուգլարը անյաշըլտը:

Ձէվալլը մասուլմ իսէ, աշաղը տիւշտիւկիւ զէման ուեան-
տըղընտա ճիւղի պիր սէս պիլէ չըգարմատը:

Ֆէլիբօն՝ ճինանէթի իճրա իթմիշ օլտուղու մահէլլտէ
ֆէվգէլատէ պիր սինիր սըթմասընա թութուլարագ, չէնտ
տագըգա դըմըլտանմագսըղըն գալագալտը, լաքին մուախ-
խարէն խապիս՝ տիւշարը տէհշէթ օլարագ ֆիրար իթմէք
խթէտի իսէ տէ, մէշուր ճանիլէրէ մախսուս օլան սօվուգ
գանյըլըղընը թէքրար քէսպ իտէրէք, ֆիրարը՝ քէնտիսինի
էլէ վէրէճէկինի բէք չաբուգ տէրք իթտի:

Պինապէրին էլան միւթէրէտտիւտ ատըմլար իլէ, ֆագաթ
քէնտիսի սաքին պիր հալտէ, բարմագլարընըն ուճունա պա-
սարագ, թէրացատան տիշարը չըգտը, վէ զէվճէսինին տաի-
րէսինէ տօղրու իլէրլէեիպ, մէգքիւր տաիրէեէ եագլաշմա-
սընտա, աեաղընը դուվվէթլիճէ եէրէ պասմանա պաշլատը:

Գօնթէս՝ օտասընտան տիշարը չըգարագ, պիւլէնտի ավազ
իլէ օղլունու չաղըրտըղը սըրատա, զէվճի սախթէ էնտիշէ
վէ իզթիրապ էսէրլէրի իրաեէ իլլէմէքտէ իտի:

Պիշարէ գատընճըղազըն ֆիղան ու ֆէրեատը՝ պիւթիւն
սէյֆիեէեի ալթիւսթ իթմէքլէ, խըզմէթքեարլար գօշուպ
կէլտիլէր: Վալիտէսինին՝ Արմանը թէրացատա պրագտըղը
տագըգատան պէրու, մէրգուլարտան հիշ պիրի օ մասուլմու
կէօրմէմիշ իտի:

Պինապէրին սէյֆիեէնին հէր թարաֆընը արատըլար իսէ
տէ, չօճուղու պիր եէրտէ պուլամատըլար:

Պու թէհարրիեաթ իքի սաաթ իմթիտատ իտիպ, հիշ
պիր նէթիճէի միւֆիտէ հասըլ օլամամասը իւզէրինէ, զէ-
վալլը գօնթէս՝ եէյիս ու քէտէրի աղիմէ կիրիֆթար օլտու-

ղու հալտէ, ելլերինի եեկտիկերինէ դավուշտուրմագտա, վէ էվլատընըն գաթիլի ատտ իթտիկի Ֆելիբոնուն գալպիեահընա գատար թէճէսսիւս իթմէք արգուսինտէ պուլունմագտա իտի:

Լաքին Ֆելիբոն օլ տերէճէ սախթէ պիր քէտէր կէօսթերմէքտէ, վէ օլ մէրթէպէ եէյիս իղհար կլլէմէքտէ իտի քի, ղէվճէսի՝ մէրգուժ հագգընտա էօթէտէն պերու հիսս իտէկէլտիլի պուղղ ու ատալէթ հիսսինէ թապիլյեէթլէ, ճիկէրբարէսինին ղայպ ու նապէտիտ օլմասընտան տօլաեը նահագգ եերէ անը իթհամ կլլէմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէկէ պաշլատը, վէ պու արա ուշագլարտան պիրի, չօճուղուն՝ թէրացատա ուեուժ օլտուղու զէման պաշընտան տիւշմիւշ օլան շարգասընը էլինտէ թութարագ կէլտիկինտէն, Ֆելիբոն՝

— Վա՛խ պիշարէ մասուժ, պէսպէլլի թէրացատա բարմագլըղըն իւզերինէ չքգմըշ օլմալը... տէտի, վէ պու սէօղլէքինի օլ գատար գուվվէթլի սէտա իլէ թէլէֆֆիլը իթտի քի, պիշարէ վալիտէ պիլէ պու սէտաեէ իշթիրաք իլէտի:

Ճագաթ գօնթէս, պու սէօղլերին թէէսսիրի տէհշէթիշթիմալի իլէ կէրի չէքլլմէքտէ, վէ ղիքը օլունան շարգաեը կէօրմէքլէ, չօճուղուն մահվ վէ նապէտիտ օլմուշ օլմասը հագգէթինի պէլքի թաստիգ իթմէքտէ իքէն, ղէվճ իլէ ղէվճէնին պուլունտղգլարը սալօնուն էշիկինտէ նակեահ պիր ատէմ ղահիր օլտու, վէ Ֆելիբոն՝ օ ատէմի միւշահէտէ իթտիկինտէ, քէմալը հայրէթէ տիւշար օլարագ, ըիւճաթ իթտիկի կիպի, լէհճէսի տէ ֆէվգէլատէ սօլտու:

4

Լշիկին իւզէրինտէ զահիր օլան շախս՝ թաղրիպա օթուզ պէշ չաղլարընտա պիր քիմնէ օլուպ, իմքէրաթօրլուգ տէվրինին եէնիաէն թէէսսիսիլէ թէգաիւտէ չըգարըլմըշ օլան ասքէրլէրէ մախսուս օլմագ իւզրէ, գըրմըզը շէրիալէրլէ միւզէյ-եէն պիր ըէտէնկօթ կիեինմիշ իտի :

Ուզուն պօյլու վէ պագըշըյա հէյեթի զաեթէթ էօփլիւ օլան պու ատէմ՝, օլէննատէ տէհշէթլէ կէրի կէրի կիթմէքտէ պուլունան Ֆէլիբօնա տօղրու իւշ աաըմ՝ գատար ալըպ, էլինի ուզաթարագ ,

— Գա՛թիլ, ճա՛նի, տէյի պաղըրտը :

Ֆէլիբօն . - (Տէհշէթի արթարագ .) Պասթիէ՛ն, տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Էվլէթ, պէն իմ օ Պասթիէն քի, սէն անը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլտուղունու վանն իտիեօրտուն, լաքին Պասթիէն էօլմէտի . . . զիրա սէնին իրթիքեապ իթտիկին ճինա-եթլէրտէն վէ ֆիրարընտան պիր սաաթ սօնրա, Գազագլար Պասթիէնի, վանլարա միւլէմնա օլարագ պուլտուլար, վէ անըն հաեաթընը գուրթարտըլար . . . Էվլէթ, Պասթիէն՝ Բուսիալըլարա տէօրթ սէնէ էսիր օլտու, Փագաթ նիհաեթթ գուրթուլաու, վէ պու կիւն տէ էլլէրին իլէ թէլէֆ իթմիշ օլտուղուն միրալայընըն գան պահասընըն հիսապընը կէօրմէք իչին պուրաեա կէտի :

Ֆէլիբօն՝ պու տէհշէթլի նիւմայիշ գարշըսընտա էլան ըիւճաթ իթմէքտէ օլմասըյա, Պասթիէն՝ գօնթէսէ եագլաշարագ ,

— Մա՛տամ, պու ալչագ հէրիֆ, բէտէրինի թէլէֆ իթտիկի կիպի, օղունու տա թէլէֆ իթմիշ տիր, տէտի :

Գօնթէս՝ հէր շէյի անլատը, վէ մուգատտէմ շաշըմըշ

Իբէն , պիրատէն պիրէ տիշի դաբլանլարըն հալինի քէսպ խտե-
րէբ , զէվճինին վէ էվլատընըն դաթիլինի թըրնագլարըյա
բարչալամագ ֆիքըլյէ , իւղէրինէ հիւճուժ , վէ «Գա՛թիլ ,
ճա՛նի . . . տինսիղ , իմանսըղ հէրիֆ . . . սէնի դաթըլկեահա ,
ճէլլատա պէն թէսլիմ իտէճէեիմ» տէյի նիտա իթաի , վէ օ
պիէտէպ՝ էլան ըլւճաթ իթմէքսէ իբէն , դօնթէս՝ պիր սէ-
տաի շէտիտ ըէֆ իլէ , դալպինտէն պիր շէյ դօբուեօր օլտու-
ղունու զանն իաիպ , լէհճէսի սօլտու , վէ պիրատէն պիրէ սար-
սըլարագ տուրտու , չիւնքի ըէնչէի դանուեա թէսլիմ իթմէք ,
դաթըլկեահա չըդարթմագ խթէտիկի օ ալչագ , օ պիէտէպ
չալսս՝ ըհճինտէ վիճուտինի հիսս խէկէլաիկի տիկէր պըր
մասուժուն բէտէրի պուլունմագտա իաի :

5

1840 սէնէսինին հոկտեմբերի սօնլարընտա , եանի նագլ
իթտիկիմիլ վագըլարտան եիրմի սէնէ սօնրա , պիր ադչամ ,
Րօմա շէհրինտէ , թալը ու հարէքէթիլյէ էլպիսէսինտէն՝
Ֆրանսըղ օլտուղու անլաշըլան պիր ատէժ , թիպէր նէհրինտէն
գարանա չըդըպ , թրասթէվէրէ սէմթինէ վասըլ օլտու :

Մէրդուժ՝ ուղուն պօյլու , եիրմի սէքիլ շաղլարընտա կէնճ
պիր քիմնէ օլուպ , էրքէքլէրէ միսսուս օլան կիւղէլիկի , վէ
ղուրուրիեթլէ պէրապէր թաթլը պագըլը դարա կէօղլէրի
վէ վագթինտէն էվվէլ հուսուլէ կէլէն թէֆէքըլուրաթ վէ
միւլահաղաթը միւքէտտէրէեէ տէլալթ իտէն տէրին չըդը-
լարը հավի ալըդ ալնը , վէլհասըլ իւղէրինտէ միւչահէտէ
օլունան ճէսուրանէ կէնճիկի իլէ հիւղն ու էլէմալէամէթլէրի
Րօմա էհալիսի դատընլարը միեանընտա ֆագլիլթլէրի վէ

կիւղէլլիքլերի իլէ մէշուր օլան սէմթի մէգքիւրուն էհլի մէ-
րագ գատըն սընրֆընըն հայրէթ ու տիգգաթընը ճէլպ իթ-
մէքտէ իտի :

Օլ էսնատէ վագըթ ադշամ օլուպ, ֆագաթ հէնուզ կի-
ճէ գարանլըզը էթրաֆը իհաթա իթմէմիշ իտի : Թիպէր նէհ-
րինին տալղալարը տերունինտէ սէօնմէքտէ պուլունան կիւնէ-
շին սօն զիւալարը, օլ շէհրի շէհրիլն պինալարը իւղէրինտէն
կէշերէք, սարը վէ գըրմըզը ալթուն ըէնկլինտէքի շէօլէլերի
իլէ միւքէլլէֆ գօնսագլարըն վէ ըիլիսէլերին ճամլարընը թէգ-
երին իթմէքտէ իտի :

Յ ադշամը հավա միւլայիմ վէ լաթիֆ օլուպ, Թրասթէ-
վերէ սէմթի սէքէնէսի խանէլերի գարուլարը էօնիւնտէ պու-
լունատուգլարը հալտէ, գատընլար վէ դըզլար չօրապ վէ տան-
թէլա իշլէմէքտէ, չօճուղլար օյնամագտա, վէ էրքէքլեր տէ,
քէմալը հուզուր իլէ թիւթիւնլերինի իշերէք, Բօնթէն սէ-
վահիլինտէն իշիտիլէն պիր շարգընը տինլէմէքտէ իտիլեր :

Պու շարգը՝ ըիւղկեարըն գուլվէթի իլէ թա՝ ուզագլար-
տան իշիտիլիպ, զիքը իթտիկիմիզ տէլիգանլընըն կիրմիշ
օլտուղու տար վէ էյրի պիւյրիւ սօգաղա գատար վասըլ օլ-
մագտա իտի :

Մէգքիւր սօգաղըն օրթասընտա, օլտուգճա կէօսթէրիշլի
քիւշիւք պիր էվ պուլունուպ, պու էվին պիր թէրացասը օլ-
տուղու կիպի, տիվարը տախի սարմաշըգ աղաճըյլա իհաթա
օլունմուշ, վէ իշպու սարմաշըզըն գուլվէթի տալլարը՝ պիր
ասմա աղաճընըն եէշիլլէնմիշ վէ ալթուն կիպի սարարմըշ
իւզիւմ սալգըմլարընա գարըշմըշ իտի :

Մէգքիւր էվ քեամիլէն հալը սիւքիւնէթտէ օլուպ, սօ-
գագ թարաֆը պիւսպիւթիւն գաբալը օլմասը, վէ պիրինճի
գաթ իլէ ալթ գաթըն ասլա գըմըլտանման գանատլարը-
նըն արգասընտան հիշ պիր սէս իշիտիլմէմէսի, վէ հիշ պիր
հարէքէթ կէօրիւլմէմէսի ճիհէթիլլէ, խանէի մէգքիւրտէ քիմ-
սէ սաքլին օլմատըզը զանն օլունուր իտի :

Իշար իթտիկիմիզ տէլիգանլը՝ պու էվին գարուսընտա

տուրուպ, ճէպինտէն չըգարտըղը անախթար իլէ մէզըլը գարուեու աչարագ իչէրի կիրտի :

Պէեազ վէ կիւլ ըէնկինտէ մէրմէր թաչլարտան եաբլլմըչ պիր ավլիտէն էյրէթի պիր մէրտիվէնէ կիտիլը իտի իչթէ մէրգուժ տէլիգանլը օ մէրտիվէնտէն սիւրաթլէ չըգտը , վէ պիրինճի դաթա տօղրու եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Յօրնարինա նէօրէտէ տիր . տախմա էմրլէրիմ խիլաֆընտա օլարագ մատամասընը եալընըղ պրագըեօր : Պուրատա զիգըլմէթ պիր խազինէմ օլուպ , պու խազինէմ իսէ լաեըգըլլա մուհաֆազա իտիլէմէմէքտէ տիր , տէտի , վէ պատէհու մէրտիվէնին գատէմէլէրի իւզէրինէ նագըր օլան քիւչիւք պիր գարուեու եավաչճա չալմասընտա , իչէրտէն լաթիֆ պիր սէտա ,

— Կի'րինիզ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

Տէլիգանլը գարուեու եիթիպ , Աճէմ խալըսըլլա տօնատըլմըչ քիւչիւք պիր օտաեա տախիլ օլտու : Պու օտատա պիր թագըմ չիչէք սագսըլարը մէվղու օլմասըլլա , պունլարտան հասըլ օլան նէֆիս վէ լաթիֆ գօգուլար՝ տէրունը օտաեր իհաթա իթմիչ օլտուգլարը կիպի , ալաթուրգա պիր սէտիր իւզէրինտէ դաեէթ ճալիպ վէ հիւսէնա պիր գատըն եասլանմըչ իտի քի , տէլիգանլը մէզպուրէեի պիրինճի տէֆա կէօրմէքտէ օլմամասընա ըաղմէն , թէհայեիւրլէ գարչըսընտա տուրտու :

Մէզպուրէ թագրիպա եիրմի իւչ եաչընտա , հիւսնի ճէմալի եէրինտէ , պէեազ ըէնկլի , վէ լէհճէսի սղաճըգ սօլմուչ , սարը սաչը վէ մավի կէօղլիւ օլուպ , Շըմալըն միւլայիմ կիւնէչի ալթընտա տօղմուչ վէ մուախխարէն իթալիանըն սըճագ իգլիմինէ կէթիրիլմիչ պիր մախլուգ իտի :

Պու կէնճ գատընըն կիւզէլլիկի օլ տէրէճէտէ իտի քի , թրասթէվէրէ սէմթի էհալիսի , մէզպուրէեի , եա սապահլաեըն չէֆֆագ վագթինտէ եախօտ ագչամ կիւնէչ պաթարքէն բէրտէլէրին արգասընտա միւլահէտէ իթտիքլէրինտէ , իզհարը հայրէթտէն կէրի տուրամամագտա իտիլէր :

կէնճ գատրն՝ Ֆրանսըղ տէլիգանլըսընը կէօրտիւկիւնտէ, աեաղա գալգըպ, մէսէրրէթլէ,

— Ա՛հ Արման, պէն տէ սէնի պէքլէօրտում, վէ պու կիւն միւթատընտան զիեատէ կէճիքմիշ օլտուղունու զանն իտիեօրտում, տէտի:

— Իշլէտիկիմ մահէլլտէն հէնուղ չըգտըմ, վէ տահա երքէն կէլէպիլիը իտիմ իսէ տէ, Գարտինալ Սթէնիօ Լանտի պիր սանէմ իմալ իթտիրմէք իսթէտիկիւնտէն, անըն վիղիթասընը գապուլ իթտիմ: Գարտինալ, խայլի սաաթ նէզտիմտէ գալարղընտան, կէճճէ չըգմամա սէպէպ օլտու: Լաքին Մարթա, — տէյի իլափէթէն պէեան իթտի մէրգում տէլիգանլըքի, Բօմատա նաիլի միւքեաֆաթ օլմուշ Ֆրանսալը պիր հէյքէլթիրաշ իտի, — պու կիւն, միւթատընըգտան զիեատէ մահգուն կէօրիւնիւեօրսաւնուղ, լէհճէնիգ տէ զիեատէ սօլկուն տուր սիզտէ պիր ալթիւսթիւը վար տըր:

Մէրգումէ պու սէօզլէր իւղէրինէ սարսըլարագ, վէ միւթէէսսիր օլարագ,

— Իֆատէնիզ ճիտտի՞ մի տիր, տէտի:

— Էվվէթ, — տէտի կէնճ քիմսէ՝ մէգպուրէնին եանընտա օթուրուպ, քէմալը հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէ, անըն էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարագ, — Էվվէթ, զէվալլը Մարթամ, սիղ՝ միւպհէմ՝ պիր իղթիրապ ու էնտիշէտէն թագեիգ օլունուեօրսունուղ... գօրգտունն՞ուղ մու, նէ՞ օլտունուղ... մութլագա սիզէ պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ օլմալը տըր... սէ՞ օլլէեին... ճէ՞ վապ վէրին:

— Հագգընըզ վար տըր, Արման, Էվվէթ գօրգտում, վէ սապըրսըզլըզլա սիզէ պէքլէօրտում:

— Լաքին նէտէն գօրգտունուղ:

— Տի՛նլէեինիզ, Արման. Բօմաեը թէրք իթմէլիեիպ, Էվվէթ... Բօմաեը թէրք իթմէք լազըմ՝ տըր. պու շէհրի քէպիրին շու սէմթինտէ պէնի կիզլի սագլամագլըղընըզ պէյհուտէ տիր. պուրատա, պէնիմ՝ մուզիրը խէեալիմին թէագիպաթընտան խալի օլաճաղըմը զանն իթմէքէ, Խանըլուը-

նըղ . . . իմոսի Ֆիօրէնցաբը թէրք իթտիկիմիզ կիպի, պուրատա տա գալամաներղ :

Կէնճ գատըն պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, սիմասընտա ֆէվզէլատէ սօլկունլուգ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Հէյքէլթիրաշ, պու արա սէրթճէ պիր լիսան իլէ,

— Լաքին Ֆօրնարինա նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

— Սիդի ալըպ կէթիրմէսի իշին նէլտինիզէ կէօնտէրաիմ . զալիպա քէնտիսի ճատտէ եօլտան կիթմիշ, վէ սիզ իսէ տիկէր եօլտան կէլմիշ օլմալըսընըզքի, պիրիպիրինիզէ թէսատիւֆ իթմէմիշինիզ :

— Եանընըլտան ասլա այրըլմամագ իւզրէ նէլտինիզէ թայեին իթտիկիմ օ գարը, իհթիմալքի ազիղէմ . . .

— Ա՛հ Արման, պէօյլէ պիր ֆիքրէ զահիպ օլմանըն . Ֆօրնարինա պէնի էլէ վէրմէքտէն իսէ, նէֆսինի ֆէտա իթմէքլիկի թէրճիհ իյլէր :

Պու արա Արման աեաղա գալգմըշ օլուպ, հէեէճան վէ իզթիրապընա տէլալէթ իտէր պիր սուրէթտէ տէրունը օտատա էնինէ պօյունա աաղմլար ալմագտա իտի : Մէրգում, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Նիհաեթթ, սէօյլէյինիզ, նէ՞ վագը օլտու, նէ՞ կէօրտիւնիւզքի, պուրատան կիթմէք իշին պու գատար իսրար իտիեօրսունուզ :

— Անը կէօրտիւմ :

— Քի՞մի :

— Ոնը :

Պու սէօզլէրաէն սօնրա, Մարթա բէնչիրէեէ եագլաշըպ, գաֆէսլէրին արասընտա սօգաղըն պիր քէօշէսինի կէօսթէրէրէք,

— Իշթէ, շու մահէլտէ, տիւն ադշամ, սաաթ օն րատտէլէրինտէ, հէնուղ տիշարը չըգմըշ օլտուղունուղ պիր ղէմանտա, շու էվլին քէօշէսինէ չէքիլմիշ, նագարը տիդդաթընը պու էվէ աթֆ իթմիշ իտի : Չանն իտէրսին քի պէնի կէօրիւեօրտու, ֆագաթ պէն հէնուղ ըշըգ կագմամըշ իտիմ, վէ

քէնտինի այ մահիթապը սաեէսինտէ կէօրիւր կէօրմէզ, տէհ-
չէթլէ կերի չէքիւտիմ, վէ պանա էօյլէ կէլիեօր քի, ըհֆը
սէտա իլէ պաեըլտըմ . . . ա՛հ, օ սըրատա բէք զիեատէ միւզ-
թարըպ օլտում, տէտի :

Պու արա Արման Մարթաեա եագլաչըպ, անը սէտիրին
իւղէրինէ օթուրթտուգ տան, վէ նաղիք էլլէրինի քէնտի էլ-
լէրի տէրունինէ ալտըգտան սօնրա, գարչըսընտա տիզ չէօք-
տիւ, վէ պատէհու,

— Մա՛րթա, պէնի տինլէմէք ի՞սթէրմիսինիզ. պի՛ր բէ-
տէրէ, աթիգ վէ էմին պիր տօսթա, վէհասըլ ճէնապը Ալ-
լահա իտիլէն էմնիյեէթ գատար պանա էմնիյեէթ իթմէք ի՞ս-
թէրմիսինիզ, տէտի :

— Էվվէթ . . . էվվէթ. սէօյլէեին, պէնի հիմաեէ վէ մու-
հաֆաղա իտին . . . պու տիւնեատա սիգտէն զայրի քիմէմ
եօգ տուր :

— Մա՛րթա, պէն սիզէ, ալթը այ էվվէլ, պիր կիճէ վագ-
թը, պիր քիլիսէնին էչիկինտէ տիզ չէօքմիւշ օլարագ վէ
մէյեուս պիր հալտէ պուլունարագ աղլարքէն, թէսատիւֆ
իթաիմ, լաքին օ տագըգատա պիլէ սիղի օլ տէրէճէ կիւղէլ
վէ ճալիպ պուլտում.քի, ատէթա կէօքտէն էնմիշ պիր մէլէք
կէօրիւեօրում զանն իթտիմ, վէ մուհաֆըղը օլտուգունուզ
ինսանլարտան պիրինին ճէհէննէմէ իլգա իտիլմիշ օլմասընտան
տօլաեը իզհարը քէտէր ու եէյիս իթմէքտէ օլտուգունուզա
զահիպ օլտում : Էվվէթ, Մա՛րթա, աղլաեօրտունուզ, սէլ
կիպի կէօլ եայարը տէօքիւեօրտունուզ, վէ Հագգ թէայա
հազրէթլէրի նէզտինէ կիթմէք իչին էօլիւմիւ թէմէննի իտի-
եօրտունուզ : Սիզէ եագլաչտըմ, էլինիղտէն թուրթտում, վէ
գուլաղընըգտան աչաղըեա պազը թէսէլիպախշ սէօզլէր սէօյ-
լէտիմ : Պիլմէմ.քի, սէսիմ վէ սէօղլէրիմ սիզէ օլտուգճա պէ-
լիղ կէօրիւնէրէք, ըուհունուզունտա՞ն մը, նէ՞տէն թահրիք
օլունարագ, պիրտէն պիրէ աեաղա գալգտընըլ, վէ պիր հա-
միեէ, գուվվէթլի պիր իսթինատկեահա տաեանըտըղը կիպի,
պանա տաեանտընըլ :

«Էօլմէք իսթէեօրտունուղ, պէն սիղի գուրթարտըմ. մէյեուսիւնէթտէն պահս իտիեօրտունուղ, պէն սիղէ իւմիտ եօլունտա ճէվասլ վէրտիմ, գալպինիղ եարէլի իտի. անէ շիֆա պուլտուրմաեա չալըչտըմ :

«Օ կիւնտէն պերու պէն, ինսանլար իչինտէ էն զիւսատէ պալսթիեարը օլտում, սիղտէ էվվէլքի գատար միւզտարըպ օլմատընըղ, տէյիլ մի :

— Արմա'ն, Արմա'ն, սիղ ալիճէնասլ վէ խայրխահ պիր զաթսընըղ. սիղի սէվէրի'մ :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ.քի, պէն սէֆիլ պիր սէնաաթ.քեա-րըմ. նամ ու շէօհրէթիմ եօգ, պէլքի վաթանըմտա եօգ. չիւնքի պէչ եաշընտա օլտուղում գէման, պիր գաեա իւղէ-րինէ սըղընմըչ օլտուղում, վէ սիննիմին քիւչիւ.քիւկիւնէ բաղմէն, էօլիւմէ գարչը ուղրաշտըղըմ հալտէ, պէնի սահիպ-սիղ վէ պի.քէս օլարագ տէնիգտէն պուլմուչլար : Տէմիր գա-լէմիմտէն զայրի սէրվէթիմ, վէ գաղանաճաղըմ ճիւղի պիր նամ ու շէօհրէթտէն պաչգա իւմիտիմ'տէ պուլունմամագ-տա աըր : Սիղի կէօրտիւկիւմ անտէ, եաղըն վագըթտա սի-ղին իլէ էվլէնմէեէ, վէ սիղի միւտաֆաա իթմէքլէ պերապեր, հագգընըղտա հէրքէսին հիւրմէթ ու րիաեթիինի ճէլպ իթ-մէեէ գարար վէրտիմ :

«Լաքին, - տէյի տէվամ իթտի տէլիգանլը՝ պիր աղ սիւ-քիւթտէն սօնրա, վէ Մարթանըն՝ կէօղլէրինի աչաղըեա էյ-միչ օլտուղու պիր սըրատա, - սիղի միւտաֆաա իթմէք իչին, պէն տէ սիղին էսրարընըղա վագըլֆ օլմալը տէյիլմիեիմ. հալ պու.քի էլան պանա, Վիէննատա վէ Ծիօրէնցատա օլտուղու կիպի, սէպէպինի սիւալ իթտիրմէքսիղին պուրատան կիտէլի'մ մի տիեէճէքսինիղ :

«Իմտի, սիղի թէաղիպ իտէն օ տէհչէթիլի վէ մէէլուն աստէմ քի'մ տիր.քիմ օլտուղունու սէօյլէմէնիղի թէքրար րէճա իտէրիմ. սիղի միւտաֆաա իտէճէք գատար պէնի ճէսուր վէ միւգթէտիր զանն իթմէեօրմուսունուղ :

Ոլ էսնատէ Մարթանըն լէհճէսի սօլմուչ օլուպ, պիւթիւն

վիճուտի տէ սարսըլմագ-տա , վէ մահզուն կէօզլէրինի եերէ
տօղրու աթֆի իթմիշ պուլունմագ-տա իտի :

Արման , քէտէրլի լաքին թաթլը պիր սէտա իլէ իֆա-
տէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Սէօյլէեին , ազիզէմ , սէօյլէեին , խաթըրէսի սիզի
թազեիդ իթմէքտէ օլան կէչմիշ զէման հէր նէ օլուր իսէ
օլտուն , հադ-դընըղտա հիօս իտէկէլտիկիմ մուհապպէթի աօ
լա թատիլ իթմէեէճէք տիր :

Մարթա՝ ճէտարէթլէ պաշընը եօդարը դալտըրըպ ,

— Մատէմքի աշգ ու սէվտա ճինաեթ տէյլ տիր , կէչ-
միշ զէմանըմտան տօլաեը ապլա վէ դաթա ար ու հիճապ իթ-
մէկէ սէպէպիմ եօդ տուր : Էվվէթ , ազիզիմ , օն եէտի օն
սէքիզ չազլարընտա պուլունտուղում էսնատէ , թէզ ինանըր
թապիեաթըմլա , սատըգ վէ հիւանի ախլէագլէ մութթասըֆ
զանն իթտիկիմ ալչագ վէ բուհու վէ գալպի մուրտար պիր
ատէմի խալիսանէ սէվտիմ : Պու ատէմ պէնի իզֆալ իլէ ,
քէտէրիմին խանէսինտէն աշըրտը , վէ նիհաեթ ճէլլատըմ
օլտու : Լաքին ճէնապը Ալլահ շահիտ տիրքի , աեար ու տէ-
եերինի անլատըղում կիւն , քէնաիսինի թէրքլէ ֆիրար իթտիմ՝
տէտի :

Արման . - Սէօյլէ , հէր շէյի պանա սէօյլէ , օ ատէմէ գալ-
ը սէնի միւտաֆաա , վէ օ խապիսի թէլէֆ իտէճէեիմ :

Մարթա . - Տի՛նլէեինիդ :

Մէզպուրէ՝ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , թաթլը վէ ճէ-
տուրանէ պիր նազար իլէ Ֆրանսըզ տէլիգանըսքնա պագ-
մագտա իտի :

— Գուլէլէրի եօսուն իլէ գաբլը ջաթօլար վէ պազար իլէ
միւզէյեէն տազլարը հալի օլան Լուար էեալէթինին Պուա
շէհրինտէ տօղմուշում տուր : Բէտէրիմ միւթէպէր պիր թա-
ճիր օլուպ , վալիտէմտէ օլտուգճա ասըլգատէկեան սընըֆընա
մէնսուպէ իտի :

«Օն եաշընտա օլտուղում՝ զէման վալիտէմի դայպ իթ-
տի՛ , վէ օն եէտի եաշընա գատար թուրտա պիր մանասթըր

տէրունինտէ դարանըպ դալտըմ, վէ մանասթըրտան չըգտը-
ղըմտա, պէնի իղփալ իտէն շախտա թէսատըլփ իթալիմ, Բէտէրիմ, օրթա տէրէճէտէ, լաքին նամուսքեարանէ սու-
րէթատէ դաղանմըչ օլտուղու պիր սէրվէթ իլէ իշտէն չէքիլ-
տիրտէն սօնրա, Պլուատան ալթը ֆարսախ ուղադտա վէ
Լուարտան Օրլէանա միւմթէտ օլան եօլ իւղէրինտէ քիւչիւք
պիր էվ սաթըն ալմըչ օլտուղունտան, Թուրտան մուվասըլէ-
թիմտէ պէնի օրաեա կէօթիւրալիւ:

«Մարնիէր իսմինտէ օլան իգամէթկեահըմըղտան պիր
ստաթ ուղադտա Հօ-Գուան իսմինտէ պիր շաթօ պուլուն-
մագտա իտի: Պունուն միւթէսարըրֆը՝ մուղատտէմա իթա-
լիալը օլուպ, Ֆրանտա Թապիլյեթինի գապուլ իլէ, սիւքի
ասքէրիեէ տախիլ օլմուչ օլան գօնթ Ֆէլիբօն նամընտա պիր
ֆըրդաի ասքէրիեէ գօմանտանը իտի:

«Իչպու գօնթ՝ եաղ մէվսիմինի, ղէվճէսի իլէ պիրլիքտէ
Հօ-Գուանտա կէչիրիր իտի:

«Գօնթ, հիտտէթմիղաճ վէ թէրսմէչրէպ պիր ատէմ օ-
լուպ, ղէվճէսինի տալէմա թաղեիդ իթմէքտէ օլտուղու, վէ
անըն ճէլատը մագամընտա պուլունտուղու ըէվիչի հալտէն
անլաչըլմագտա իտի: չիւնքի մէղպուրէ, անճագ էլլի եաչըն-
տա օլտուղու հալտէ, ըէնկի սօլիուն, քէնտիսի խասթամի-
ղաճ, սէքսէնլիք մաթուլէ գարըլար կիպի, իքի գաթ օլ-
մուչ իտի:

«Պէն Մարնիէրէ կէլտիկիմտէ, օրման սինօրլարընըն թահ-
տիտի միւնասիպէթիլիլէ, Բէտէրիմ իլէ գօնթ միւեանընտա
միւնասիպէթ հասըլ օլմուչ իտի:

«Պէնի շաթօեա թագտիմ իթտիլէր:

«Գօնթուն օղու վիգօնթ Անտրէա օրատա օլմանըպ, մա-
լիսին սօնլարընտա մուվասըլէթինէ պէքլէնմէքտէ իտի:

«Գօնթէս՝ հագգըմտա իղհարը մուհապոյէթ իթտիկի կի-
պի, պէն տէ քէնտիսինէ էօլլէ պիր ըէֆիդէ օլտումըի, ազ
վագըթտա եալընըղըպ՝ մուհապոյէթիմիդի տահա ղիւեատէ
արթըրտը: Պիչարէ գատընճըղապ տալիմա տէրտ ու քէտէր

իշինտէ օլուպ, շիւպհէսիզ պու տէրտ ու քէտէր քէնտիսի իլէ գօնթ միեանընտա պիր սըրը իտի : Իշպու զէվճ ու զէվճէ եալընըզ էճնէպի քիմնէլէր իլէ պուլունտուգլարը սըրատա պիր պիրլէրիլէ լագըրտը իտիպ, հալպու քի քէնտի քէնտիլէրինտէ գալտըգլարընտա, հիշ պիր սէօզ թաաթի իթմէմէքտէ իտիլէր :

«Պիր այ սօնրա վիդօնթ՝ Հօ-Գուանա մուվասըլէթ իթտի-կինտէն, թէրթիպ օլունան սուֆրաեա պէնի տէ տավէթ իթտիլէր :

«Վադաա մէրդ-ուժ կիւզէլ պիր ատէմ իտի իսէ տէ, պագըլը վէ թէպէսսիւմիւ՝ նախօշ օլտուղու կիպի, վալիտէսի հադ-դընտա հիւսնի մուհապպէթի օլմատըղընը տա իլք կէօրիւշիւմտէ անլատըմ :

«Գօնթէս զաթէն միւղտարըպ վէ մահզուն իքէն, անըն մուվասըլէթինտէն սօնրա տահա պօզուլմաեա պաշլատը, վէ պիր կիւն անլաշըլմազ պիր հէեէճան իլէ էլիմի սըգարագ, «զանն իտէրիմ քի, պէն եաշաեամաեաճաղըմ» տէտի :

«Ֆիլվադը չէնտ կիւն սօնրա կիճէ վագթը Հօ-Գուանտան Մարնիէրէ պիր ուշագ կէլէրէք, գօնթէսին ճան վէրմէք հալինտէ օլտուղունու վէ պէնի կէօրմէք արգուսինտէ պուլունտուղունու անլաթտը :

«Ճէրհալ բէտէրիմ իլէ պէրապէր խըզմէթքեարա ըէֆագաթէն շաթօեա կիթտիք : Մէվսիմ սօն պահար, հավա սօվուդ վէ զանն իտէրսին քի ճան վէրմէք հալինտէ պուլունանլարա մախսուս պիր կիւն իտի :

«Գօնթէսի եաթաղը իշինտէ պուլտուգ : Պիշարէնին կէօզլէրի՝ սըթմանըն շիտտէթինտէն բարըլ բարըլ բարլամագտա, վէ տօտագլարը սօլկուն կէօրիւնմէքտէ իտի : Պիր ըահիպ եաթաղընըն պաշընտա օթուրուպ, թէսլիմի ըուհ իթմէքտէ օլանլարա մախսուս տուաեը իթմէքտէ, վէ խըզմէթքեարլար տա տիզ չէօքիւպ աղլամագտա իտիլէր : Գօնթ իլէ օղլունու օրատա կէօրէմէտիք : Պիշարէ գատընճըղազ՝ պու սըրատա շու սէօզլէրի սէօլէտի :

« — Զեվճեմ իլէ էվլատըմ իքի կիւնտէն պէրու ավա կիթտիլէր : Քէնտիլէրինի պիր տախի կէօրէմէեէճէեիմ :

« Ֆիլվագը գօնթ իլէ օղլու իքի կիւնտէն պէրու Պլուատան օն ֆարտախ ուղագատ Օրլէանլը ադրապալարընըն խանէսինէ կիթմիլ խտիլէր , վէ պիր դատընըն՝ էվլատը վէ ղէվճի պուլունտուղու հալտէ , էճնէպիլէր իչինտէ թէսիմի բուն իթմէսի , վէ կէօղլէրինին՝ էվլատը թարաֆընտան դարանմատը՝ հագըգէթէն բէք ղիեատէ թէէսսիւֆ օլունաճագ պիր հալ իտի :

« Պէօյլէճէ ղէվալը դատընճըղաղ՝ սասահըն սասաթ օնունտա թէսիմի բուն իթտի , վէ սօն սէօղիւ շու օլտու . « Անտրէա՛ , նանքէօ՛ր էվլատ . . . » վէ աթիգ պիր էմէքտարըն՝ եավալ սէտա իլէ , « ղէվալը դատընճըղաղ , օղլունա դուրսան օլտու » տէտիկինի իշիթտիմ :

« Շիմտի , աղիղիմ , ինանը՞մըսընըղքի , պէն պէօյլէ պիր ատէմի սէվիեօրտում , վէ քէնտիսի տէ , պանա մուհապպէթի վէ թէվէճճիւհիւ օլտուղունու պէեան իթմիլ իտի . . . Մէրգում , վալտէսինին վէֆաթընը թէագիպ իտէն իւլ այ զարֆընտա , պիլմէմ նէլէր եաբտը , նէ՛ կիպի եօլլար դուլանտը , նիհաեթէթ էօյլէ պիր սագըգա կէլտիքի , մէլէքլէր ճէնապը Ալլահա նասըլ ինանըրլար իսէ , պէն տէ քէնտիսինէ էօյլէ ինանտըմ : էօյլէ պիր սասաթ օլտուքի , մէրգում , իւղէրիմտէ ֆէվգէլատէ վէ սիհրպաղըղա մախսուս պիր թէէսսիլ իսթիմալի իլէ :

« — Մա՛րթա , եէմին իտէրիմքի , սէն պէնիմ ղէվճեմ օլաճագսըն . անճագ սէն ֆագիլը վէ պէն ղէնկին օլտուղումտան , բէտէրիմ իղտիվաճըմըղա միւսատտէ իթմէեէճէք տիր , իմալի պէնիմլէ ֆիրար իթմէք ի՞սթէրմիսին . իթալիտա կիտէրիլ , օրատա էվլէնիլիլ . ումարըմքի միրուըղ ղէման իլէ պէլքի բէտէրիմին հիտտէթի տէ թէսիլին օլուր , տէտի :

« — Լաքին պէնիմ բէտէրիմէ նէ՞ տիմէլի :

« — Օ պիգի պուլմանա կէլիր :

« — Լաքին նիեթթինիլի բէտէրիմէ պիլտիրէլիմ :

«Պէլքի պու իֆատէմ, անըն էնտիլէսինի մուճիպ օլտուխսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ շու ճէվապը վերտի,

« — Բէտէրին զսեթ գուրունթուլու պիր քիմնէ օլտուգունտան, էլէր թասավլուբու մուզու քէնտիսինէ պիլտիրիլ իսէք, բէտէրիմի տպա ալտաթմապ իսթէմէէէճէկինտէն, իշի օնա խապէր վէրէճէկինէ, վէ պէպլէճէ սաստէթիմիլի միււսպպէտէն թէճիլքէէէ իլլա իտէճէկինէ շիւպճէմ կօգ տուր :

«Մէրդումին սէօլլէրինէ ինանչպ, թէքլիֆինի գապուլ իլէ քէնտիսինէ սիւլուք իթտիմ, Պու սուրէթլէ գըլ մէվիմինին զսեթ գարանլըգ պիր կիճէսինտէ, աղիլիմ, պէնի իղֆալ իտէն օշախա իլէ պիրլեքտէ բէտէրիմին խանէօինտէն Ֆիրաք իլլէտիմ : Մարնիէրտէն կարըմ ֆարասիս ուզադտա պիլի պիր ալտապա պէքլէմէքտէ օլտուգունտան, Անտրէա պէնի, գօրգուման վէ իլթիրապըման նաշի կարը զայալըլ օլտուգում հալտէ, օրանա կէօթիրտի :

«Օտամա, պիր մասա իւզլրինէ պրապտըղըմ պիր գըթա մուֆատալ մէրթուպա, ֆիրարըմը բէտէրիմէ պիլպէտէն, օլ պապտէ քէնտիսինտէն աֆվըղ տիլէմիշ իտիմ :

«Մէքիլ կիւն սօնրա իթալիատա Միլան շէճրինէ վասըլ օլտուգ :

«Օրատա, Անտրէա պիր էվ քիրալտերպ, Միլան շէճրի միւթէպէրանընա պէնի քէնտի զէվճէօի մադամլնտա թաղատիմ, վէ միւքէմմէլ վէ մէսարիֆլի զիւտաֆէթլէր քէշէտէ իլլէտի : Չօգ տէֆա բէտէրիմիլէ մէքթուպ կաղըպ, քէնտիլէրինի պուլունտուլումուզ մասէլլէ տավէթ իթմէսինի քէնտիսինէ բէճա իթտիմ, Նիհաէթ բէճալարըմա ճէվապէն, պիր կիւն պանա :

« — Իքրիմիլին բէտէրինտէն տէ խապէր ալտըմ, իքիտի տէ պիլի գարըլ հիտտէթլէնմիշլէր, լաքին վաղըթ հիտտէթլէրինի թէսկին իտէճէք տիր, իմտի պէքլէէէլիմ, տէտի :

«Սլ վաղըթտան իթիպարէն Անտրէա իլտիվաճըմըլա տայիր միւքեալէմէտէն գաշընմանա պաշլատը :

Բիքի պ պու սուրէթլէ կէշտի, իշպու միւտտէթ զար-

Ֆրնտա բէտէրիմէ չօդ տէֆա մէքթուպ եագտըմ իսէ տէ , ճէվապ ալամատըղումտան , բօսթաեա թէսլիմ իթմէք իւզրէ խըղմէթքեարա վէրտիկիմ մէքթուպլարըն Անտրէա թարաֆրնտան զապթ խտիլմէքտէ իտուկինէ իսքեաթ օլտում :

«Անտրէանըն Միլանտա կէչիրտիկի էօմրէ կէլինճէ , զաեթ բարլադ օլուպ , աթլարա , արապալարա , խըղմէթքեարալարա մալիք պուլունմագտա վէ զիեաֆէթլէր վէրիպ , բէք չօդլարը տալէթ իթմէքտէ , վէ պէն իսէ , զահիրէն գատընլարըն է՛ն մէսուտու զանն օլունմագտա իտիմ : Լաքին պիր կիւն , քէնտիսինին պիտաէֆաթ պանա իթտիկի վատլարը խաթըրընա կէթիրտիկիմտէ ,

« — Աղիգէմ , սապր իթմէլիսինիլ , բէտէրիմ իհթիեարտըր , էլպէթթէ եագընտա ահրէթէ եօլճու օլաճագ տըր : Օլ վագըթ սէնին իլէ էվլէնիրիմ , տէտի :

«Ալտըղըմ պու ճէվապտան միւթէէսսիր օլտուղումտան , մերգում ճէպինաէն պիր մէքթուպ չըգարըպ պանա վէրտի , վէ լէճճէմ սօլարագ , օգուտուղում մէքթուպտա , գօնթ , «Օղում , մէմլէքէթիմիզին կէնճ վէ կիւզէլ գըղլարընը իթալեաեա աշըրմագլըղընա պիր տիեէճէեիմ եօդ տուր , լաքին ումարըմքի պունլար իլէ էվլէնմէք Ֆիքրինտէ պուլունմագտըն : իուսուսա սէնին իչին բարլագ պիր իզտիվաճ հաղըրլամագտաեըմ » տէմիչ իտի :

«Տերհալ մէքթուպ էլիմտէն տիւչիւպ , միւթէաճճիւպանէ Անտրէաեա պագարագ ,

« — Բէք էյի , միւսիւ , նէ՞ եարմագ նիեթիստէսինիլ , տէյի սօրտում :

« — Պէքլէմէքտէն պաչգա չարէմիլլ եօդ տուր , տէյի ճէվապ վէրտի :

« — Նէ՞եէ պէքլէեէճէեիլ , տէյի թէքրար իթտիմ :

« — Բէտէրիմըն էօլմէսինէ - տէտի սօվուգ գանլըրըգլա , պէն քէնտիսինի էյի թանըմըչըմ . էօլլէ պիր ատէմ տիրքի , էմրինէ գարըք հարէքէթ իթտիկիմտէ , պէնի վարիսլիքսէն մահրում իտէր :

«Անտրէա, պու ճէվապընտան սօնրա պէնի պրագըպ կիթտի :

«Իշթէ, ազիզիմ, - տէյի տէվամ իթտի Մարթա, - Անտրէանըն ախէադը մէզմուճէսինի օ կիւնտէն անլատըմ : Մէրգուճուն, պէնի քէնտինէ մէթրէս իթմէքտէն պաշգա մագսէտի եօգ իտի : Սէքիզ կիւն սաերզլամագլա պէրապէր պիր նէվ շէտիտ սըթմաեա տիւշար օլուպ, բէտէրիմի չաղըրտըմ : Ճէնապը Սլլահտան ափվըրգ տիլէտիմ : Անտրէանըն տիղլէրինէ գաբանարագ, պէնի միհրապըն հուզուրունա կէօթիւրմէսի վէ պէնիմլէ էվլէնմէսի իշլին նիեազ իթտիմ :

«Օ իսէ, պանա, թապի օլան հալլէրի վէ եալան թապիրլէրիլէ ճէվապ վէրտի :

«Քէնտիմի պուլտուզուճուա, կիտիպ ըահիպիմին աեագլարընա դաբանտըմ, կիւնահըմը օնա իգրար իթտիմ, վէ անտէն նասիհաթ իսթէտիմ :

«Քահիպ էֆէնտի պանա շու եօլտա ճէվապ վէրտի. - Կիթ գըզըմ, բէտէրինէ գավուշ, վէ Հագգ թէալաքի, հէմ հէր շէյէ դատիր հէմտէ սահիպի մէրհամէթ ու շէֆագաթ տըր, էլպէթթէ սանա ափվ իտէճէք տիր, վէ պէլքի հագգընտա իճրա իթմիշ օլտուզու դատր ու խիեանէթի թաղմին իթմէք իսթէմէեէն ատէմին վիճտանընը մէրհամէթ եօլունա սէվգ կլլէեէճէք տիր :

«Բէտէրիմ :

«Իշթէ օլ գէման բէտէրիմին քէնտի գըզը հագգընտա դաեթթ մէրհամէթլի օլտուզունու տէրխաթըր, վէ ըահիպին նասիհաթլարընը՝ ճէնապը Սլլահըն պիր էմրի մագամընտա ատտ իլէ, քէնտիսինէ իթաաթ իթմէք իսթէտիմ :

«Իմտի, պիր սապահ մուֆարագաթ իտէճէկիմի Անտրէաեա պիլտիրտիմ : Քէնտիսի իսէ, ֆիթուրտուզճա պիր թավը իլէ, նէրէեէ կիտէճէկիմի սիւալ իթտի : Փրանսատա, բէտէրիմին նէզտինէ ավաեթ իտէճէեիմ, տէյի ճէվապ վէրտիմ : Օ անտէ, սէսինտէ թարիֆ օլունմազ հէեէճան էսէրի հիսս օլունարագ, «բէտէրինէ՞ մի» տէտիկինտէ, պէն տէ, «էվվէթ,

Իհիթիմաւքի պանա ափվ իտէճէք տիր» տէյի իֆատէ կլլէ-տիկիմտէն, մահգունանէ պայընը սալլաեարադ, - Ջէվալը Մարթա, չօդտան պէրի պու շայեանը թէէսսիւֆ հագըզէթի սէնտէն կիղլէմիշ իտիմ . . . բէք շարուդ դըրըմանա միւսայիտ օլան դալպինի ինճիթմէեէ ճէսարէթ իտէմէեօրտոււմ . . . լաքին պէնի պրադըպ կիթմէք իսթէտիկին հալտէ, մէճպուրի դալպինի ինճիթմէքլիկիւմ իճապ իթմիշ տիր, տէտի, վէ պէն տէ, - Սիւպհա՛ն Սլլահ, նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլմուշ տուր, պանա սէօլլէեէճէկին նէ՞ տիր, տէտիւմ իսէ տէ, ճէվապ վէր-մէեիպ, ճէպինտէն՝ էթրաֆը սիեահ քէնարլը վէ պիր այ էվ-վէլ թարիկլի պիր մէքթուպ չըգարըպ պանա իթա իթաի :

«Տէրհալ քէնտիմտէն չըգարադ, վէ քէմալը տէհշէթէ տիւշար օլարադ :

« — Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպէ, բէտէրիմ վէֆաթ իթմիշ, հէր հալտէ քէտէրինտէն նաշի էօլմիւշ օլմալը տըր . . . վահ պիշարէ պապաճըղըմ, տէյի նիտա իթաիմ :

«Էվվէթ, պէ՛ն, պէն անըն վէֆաթընա սէպէպ օլմուշ իտիմ :

«Բէտէրիմին վուգուլի վէֆաթընտան տօլաեը թութմագ-տա օլտուղոււմ եաս ու մաթէմին իլը այլարընտա, Անտրէա հագգըմտա դաեթթ մուամէլէի հասէնէ վէ խայրխահանէ կէօսթէրաի, վէ պէնտէն դայրի ղէվճէսի օլմաեաճաղընա տայիր ըէսմէն եէմին իթտի . պէն տէ ղաաֆէթիմտէն նաշի անըն պու եէմինինէ ինանտըմ . չիւնքի աղ սօնրա տէրքեար օլան իսթիհզաքեարի թապիեաթընա պաշլաեըպ, ղէվճէսի տէյիլ, մէթրէսի գալաըմ : Էվիմիղ՝ ֆիսք ու ֆիճուրտա ըէ-ֆիլպէրի օլանլարա թէքրար քիւշատ օլունուպ, պէն տէ անըն էլինտէ ատէթա պիր օեունճադ օլտուղոււմու բէք էյի ան-լաարմ :

«Պէլքի պէնի սէվիեօր իտի, լաքին պու սէվմէսի՝ սայքի պիր ինսանըն, մալիք օլտուղու պիր աթը, պիր քէլպի վէ սաիրէեի սէվմէսի կիպի իտի :

«Էվվէլճէ հագգըմտա իպրաղ իթտիկի իհիթիրամաթ

եա վաչ եա վաչ մահվ օլտու . հալպու քի էլան պէնիմ քէն-
տիսինէ մուհապպէթիմ պուլունմագտա իտի :

«Փաղա օլարադ , Սդալա թէաթրօսունուն գարուսուն-
տա թէսատլիֆ իթտիկի պիր շիչէքճի գըղը սէվմէքլէ , գար-
շըմա պիր ըաքիպէ չըգարմագ նամուսուղլուղունտան տա
պէնի էսիրկէմէտի :

«Օլ վադըթ , ինտիմոէ շայեանը թահգիր օլմագտա
պուլունան օ աաէմտէն ֆիրար իթմէր իաթէտիմ . ֆագաթ
նէրէեէ ֆիրար իտէպլիլիր , նէրէեէ կիտէպլիլիր իտիմ :
Պունտան գաթինաղար էսիր կիպի անըն դարիպ վէ մէնֆուր
հիւքմիւնէ թապի պուլունուեօրտում , սայքի պիր եըլանըն
պիր դուշ իւղէրինտէ իճրա իթտիկի սիհիր կիպի պիր հալ
իչինտէ իտիմ , վէ ալչադ թապիեաթընը վէ դալիմ իսասէլէ-
լէրինի արթըդ պէնտէն կիզլէմէմէքտէ օլտուղունտան , հագ-
դըմաաքի հիւքմ ու նուֆուղու՝ տէհչէթի մուճիպ օլմագ տէ-
րէճէսինէ վարմագտա իտի :

6

«Պիր ադչամ Անտրէա , թէաթրօտա կէնճ պիր Ովըս-
թրիալը գապիթ իլէ մուարազա վէ իրթէսի կիւն տէ տուէլլօ
իթտի :

«Ինթիխապ օլունան սիլահ՝ թապանճա իտի :

«Տուէլլօնուն շարթլաշը մուճիպինճէ , իքի խասիմլէր պի-
րիպիլըլէրի իւղէրինէ եիւրիւեէճէք վէ իսթէտիքլէրի եօլտա
աթէշ իտէճէք իտիլէր :

«Իլը տէֆա Ավսթրիալը գապիթ աթէշլէտի իսէ տէ , Ան-
տրէա վուրուլմաեըպ , խասմի իւղէրինէ եիւրիւմէսինէ տէվամ
իթտի . Շահիտլէր , «թապանճանըղը աթէշլէեին» տէ յի նիտա

Իթմէլէրինտէ , Անտրէա , Վիսայր , հէնուզ վաղթը տէյիլ տիրո՛ տէյի մուդապէլէտէ պուլունտու , վէ խաամինին տուրտուղու մահէլլէ դատար ելուրիւեիւպ , թապանճասընըն աղօղընը կէօքսիւնէ տաւաթաը : Ավթրիալը դապիթ՝ դօլլարընը դաւիււչատուրմուչ օլարադ , վէ տօտադլարընտա էսէրը թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարադ տուրմուչ օլուպ , սահիպի բիդդաթ վէ ալիճէնապ պիր քիմսէ , մէրդումուն պու ճէսարէթինտէն միւթէէսսիր օլուր խաի խտէ տէ , օ ալչադ՝ զէրրէ դատար իղհարը մէրհամէթ իթմէեէրէք , դալիմանէ պիր թէպէսսիւմլէ ,

« — Ֆիլվադը , միւսիւ , սիղ անճադ պէնիմ եաչըմտա պիր ատէմսինիղ . իմտի վէֆաթընըղըն խապէրի վալիտէնիգի քէտէրի աղիմէ կիրիֆթար խտէճէկինէ շիւպհէմ եօդ տուր , տէտի , վէ սիւհհընը աթէշլէմէսիլլէ , պիչարէ դապիթ՝ բէֆը սէտա պիլէ իթմէքսիղին պիրուհ էէրէ տիւշտիւ :

Սրման . - (նէֆրէթլէ .) Ալչադ , տէյի պէեան իլլէտի , վէ Մարթա՝ իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի .

— Տօ՛սթում , սէօլլէեէճէքլէրիմի պիթիլմէտիմ , տի՛նլէյինիղ , օ ատէմ՝ դաթիլ տիր ր խըրսըղ տըր :

Մարթա՝ պու սօն սէօլլէրի սէօլլէրքէն , ար ու հիճապընտան նաշի ալնը դըղարմըշ խտի . շիւնքի էօլլէ պիր ատէմ հադդընտա իղհարը մուհապպէթ իթմիլ օլմասը՝ քէնտիտի իչին արլանաճադ վէ ութանաճադ պիր քէյֆիեէթ խտի : Մէղպուրէ , պիր դաչ սանիեէ սիւքիւթտէն սօնրա , շու վէճհլէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Անտրէա՝ իֆրաթ դումարպաղ օլտուղունտան , խանէմիղ պաեաղը դումարխանէ հալի քէսպ խտէրէք , հէր կիճէ Միլան միւթէպէրանընա մէնտուպ պիր դաչ ֆամիլեանըն էվլատը սօեուլուպ սօղանա տէօնէր խտի :

« Անտրէա՝ էմալի իշիտիլմէմիլ պիր պաթիթիեարլըղը հալիղ օլմասըլլա , պիր դաչ ալարտան պէրու քիւլլիեէթլի մէպալիղ դաղանմադտա իքէն , պիրտէն պիրէ իդպալի տէօնիւշ , պիր կիճէ եիւղէրճէ ֆրանդտան իպարէթ ճէսիմ պիր մէպաղ շայպ իթտի :

«Պարօն Սբօլէթթիտէն մաատա քեաֆֆէյի տավէթլիլէրի կիթմիլլէր իտի : Պու պարօն եարը կիճէտէն պէրու Անտրէա իլէ գումար օեոունունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ , սապահըն սաաթ (ալաֆրանկա) պէշինէ եագըն իտի : Օեոունտա զայպ իտէն Անտրէա , գազանան տա պարօն իտի :

«Պաղչէնին արգասընտա քեային պիր քէօչք տէրունինտէ իչպու գումար օեոունու իճրա իտիլտիկի հալտէ , պէն տէ , խանէ սահիպէսի օլմագ սըֆաթըմլա , զիքը իթաիկիմ շայեանը թէէսսիւֆ վէ մուճիպի մահճուպիյեթ մէնզարէտէ հազըր պուլունմագտա իտիմ :

«Անտրէանըն լէհճէսի սօլմուչ օլտուղու վէ տօտագլարը տիթրէտիկի կիպի , քէնտինին սօն պանգա գայմէլէրի պարօնուն գարչըսընտա երղըլարգճա , ալնընտան աչաղըեա թէր տանէլէրի տամլա տամլա ագմագտա իտի :

«Պարօն Սբօլէթթի իսէ , իգպալինէ կիւվէնմիչ օլան քլմնէ կիպի սօվուգ գանլըլըգլա օեոունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ , եանընտա , տէրունու պանգնօթլար իլէ տօլու պիւեիւճէք պիր շիզտան պուլունմագտա , վէ մէվճուտընըն քիւլլի գըլմէթ ի օլտուղու ըէվիլինտէն անլաչըլմագտա իտի : հասըլը Անտրէանըն գազանմագ իսթէտիկի ագչէեի պարօն գազանմըչ իտի :

«Անտրէա՝ էն սօն պանգնօթօնու տա զայպ իտինճէ , պօղուգ պիր սէսլէ ,

« — Պա՛րօն , պուրատա բարամ գալմատը . լաքին բէտէրիմին իւչ եիւզ պին ֆրանգ իրատը վար տըր . եիւզ պին ֆրանգընը վաա իտէրիմ , տէտի :

«Պարօն աղաճըգ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , - Բէք էյի , եիւզ պին ֆրանգընըլ իչին տէ օեոունա տէվամ իլլէրիմ , տէյի ճէվապ վէրտի :

«Անտրէանըն սիմասը սօլմուչ իքէն , պարօնուն մուվաֆագաթ եօլունտաքի ճէվապը իւզէրինէ գըզարտը , վէ կէօղլէրինտէ իւմիա շէօլէսի միւշահէտէ օլունտու :

«Ոյնանըլաճագ բարթիեի կէօրմէք պիլէ տէհչէթլի իտի . պու բարթիտէ էլէր Անտրէա զայպ իթսէ , մահվ օլաճագ

իտի . չիւնքի բէտէրի գօնթ , ղաեէթ թամահքեար օլտուղունտան , օղլունա պիր բարա վիրմէեէրէք , անըն նամուսունու պէրպատ իտէճէք իտի . Հալպուքի պարօն իչին ղայպ իթմէք , գաղանճընը թէրք իթմէքտէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ իտի . Լաքին պարօն՝ օեուստա ճէսուր օլտուղունտան վէ իգպալինէ կիւվէստիկինաէն , ղահիրէն օլտուն սաքին կէօրիւնմէքտէ իտի .

« Հէր նէ իսէ , օեուստա պաշլանտը , վէ տէօրթ էգարթէ նօգ . թասընտան իլք իքիեի Անտրէա գաղանտըղընտան , պիր տէրէճէ եիւղիւ կիւլտիւ իսէ տէ , մուսխարէն տիկէր իքիեի ղայպ իթտիկինաէն , լէհճէսի սօլտու , վէ պիր արա , եէկտիկէրինի թէլէֆ իթմէկէ հազըր պուլունան իքի խասըմէր կիպի պիրիպիրինէ հէեէճան իլէ պագըշտըլար : Նիհաեէթ պարօն տէօրթ էգարթէ նօգթասընա պիրտէն օյնանմասընը թէքիֆ իտիպ , Անտրէա տա գապուլ իթմէքլէ , մուճիպինճէ օեուստա տէվամ օլունաու , վէ պու տէֆա պարօնուն պալթը եավէր օլմագլա ,

— Վի'գօնթ , պէն գաղանտըմ . սիղ պանա եիւղ պին ֆրանգ պօրճլուսունուղ , տէտի , վէ Անտրէա տա , սէսի դըսըլմըլ օլարապ , — Պու միգտարը իքի միալինէ իպլաղ իտէրիմ , տէյի պէեան իյլէտի իսէ տէ , պարօն աեաղա գալգարապ , — Աղիղիմ , պէնիմ պիր մէպտէմ վար տըրքի , օնտան ղէրրէ գատար շաշմագ իսթէմէմ . եանի իքի տէֆա վատ իւղէրինէ օեուստ օյնամամ : Պունտան տա գաթինաղար սապահ օլուեօր , սօն տէրէճէ ույդուլմ վար տըր . իմտի չիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ , տէտի : Անտրէա , պու ճէվապը ալտըղընտա , պիր միւտտէթճիք դըմըլտանմագսըղըն եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա իսկէմլէսինտէ գալտը , վէ պարօն՝ գաղանտըղը սլթուն ադչէ իլէ գայմէլէրի չիզտանընա տօլտուրտուղունտա մէրգումա հասէտանէ նաղար իթտի : Պատէհու պարօն , պէնիմ օ գատար միւտտէթ ույդուսուղ գալմամա սէպէպ օլմուշ օլմասընտան տօլտըր աֆվըգ տիլեեէրէք , կիթմէեէ հազըրլանմասընտա , Անտրէա՝ եա ուսուլը միւթատէեէ մաքինավարի

իթաաթ իտերէք, եախօտ պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ շէյթանի պիր թասավվուր հասըլ օլարագ, տէրունինտէ պիււեիւք աղաճլար պուլունան պաղչէտէն կէչէնէ գատար պարօնաբէֆագաթ իթմէք իւզրէ բէնտիսի տէ աեաղա գալգտը :

«Օլ էսնատէ խըղմէթքեարլար եաթմըշ օլուպ, քէօշքտէ պիղտէն զայրի բիմէսնէ պուլունմաարըլ կիպի, պաղչէ տախի խալի իտի :

«Տիւչար օլտուղու զիեանը աղիմտէն տօլաեը պէլքի տէ Անտրէա գատար միւթէէսսիր իտիմ, վէ մէրգուսուսն, պարօնուն դօլթուղունա կիրէրէք քէօշքտէն աիշարը չըգտըղընը քէմալը հայրէթլէ կէօրտիւմ :

«Արատան պէշ տագըգա կէչէր կէչմէզ, ճան վէրմէք հալինտէ պուլունանլարա մախսուս օլարագ եալընըլ պիր սէտաի տէհչէթիշթիմալ իշիթտիմ . մուախխարէն թէմամիլլէ սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ վագը օլուպ, Անտրէանըն՝ պաշ աչըգ, կէօղլէրի հատտէն զիեատէ աիշարը Փըրլամըշ, էավապը ալթիւսթ, վէ պէեազ եէլէկի դանա միւլէմմա օլմուշ օլարագ կէլտիկինի կէօրտիւմ :

«Ալչագ՝ պիր էլինտէ խանչէր վէ տիկերինտէ, Իթաաթա եա մուվասըլթիինտէն պէրու տաիմա իւզէրլինտէ թաշըմագտա օլտուղու սիլահ իլէ էօլտիւրտիւկիւ պարօնուն աղչէ չիգտանընը թութմուշ իտի . Քէնտլիսինի կէօրտիւկիւմ անտէ, վուգուի հալի տէրքլէ, տէհչէթ վէ նէֆրէթլէ պաղչարտըմ, վէ զայագըլ պիր հալ իլէ, պաղչէնին տէրունինտէ ֆիրար իտէրքէն, պարօնուն նաշընա չարըլարմ . պու սատէմէ՝ եօլումու թաագիպ իթմէկէ ճէսարէթ վէրտի . Փագաթ էվտէն աիշարը նա՞ըլ չըգտըմ . հէնուզ խալի օլան շէհրին իշինտէն տիվանէ կիպի գօշարագ, էօլիւ հալինտէ, պիր բիլիսէնին մէրտիվէն գատէմէլէրի իւզէրինէ նա՞ըլ տիւշտիւմքի . սիզ տէ պէնի օրատա, տիզ չէօքմիւշ օլարագ պուլտունուզ, իշթէ պունլարը պիլմէմ :

Արման . - Շիմտի իշի անլաեօրում, աղիգէմ . օատէմտէն տաիմա ֆիրար իթմէք իսթէտիկինիղէ շիմտի աղըլէրտիլիեօրում :

Մարթա . - Շունու տա պիլմէլիսինիզ .քի , օ ատէմ պիզի Ֆիօրէնցատա պուլտու , վէ պանա , « Չաբուգ նէլտիմէ ավտէթ էթ , եօդսա աչըդընը էօլմիւշ տէյի ֆարղ իյէ » մէալինտէ պիր թէգըրէ կէօնտէրտի . - Շիմտի , Ֆիօրէնցաեը թէրք իթտիկիմին սէպէպինի տէ անլա՞տընըմը . չիւնքի օրատա դալմըշ օլսա իտիք , օ ատէմ սիզի թէլէֆ իտէճէք իտի . Եինէ այնի սէպէպլէ Բօմատան կիթմէլիելիզ , զիրա պիզի պուրատա թէքըար պուլմուշ տուր :

Պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն Մարթա՝ կէնճ սէնաաթքեարա սարըլարադ , վէ աչդ ու մուհապպէթլէ մէրդումա աթֆըլ նազար իտէրէք ,

— էվիլէթ , էվիլէթ , ազիզիմ , օ դաթիլտէն , օ ճանիտէն ֆիրար իտէլիմ , տէտի :

Արման . - (ճէսարէթլէ .) Խայր , սէվկիւլիւմ , խայր , պիզ պուրատան պաչդա պիր եէրէ կիթմէեէճէելիզ . էկէր օ ատէմ պուրաեա կիրմէեէ ճէսարէթ իտէրսէ , քէնտինի մահվ ու թէլէֆ իտէճէելիմ :

Մարթա , օլ էսնատէ , սօն պահարըն ըիւզկարըյա տէօքիւլէն սարարմըշ եաբրագլար կիպի տիթրէմէքտէ օլուպ , Արման իսէ սաաթընա պադտըդտան սօնրա ,

— Հէյքէլթիրաչըդ տաիրէմէ կիթմէքիկիմ լազըմ տըր . պիր սաաթտան ավտէթ իտէրիմ . պու կիճէելի , օտանըզըն էչիկի իւզէրինտէ եաթարագ կէչիրէճէելիմ . . . Մա՛րթա , ազիզէմ , պէն սիլահ թէտարիքինէ կիտիեօրում , լաքին օ ալչագ Անտրէա պու էվին գաբուսունտան իչերի կիրմէեէ ճէսարէթ իտէրսէ , վա՛յ հալինէ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա հէյքէլթիրաչ էվտէն չըդըպ եօոււնա տէվամ իթտիկի սըրատա Ֆօրնարլինաեը դարչըլատը :

Մէրդումէ՝ իհթիեար պիր պէպէմէ օլուպ , Արման անը , Մարթաեա նէզարէթ իթմէսի վէ իըզմէթլէրինի կէօրմէսի իչին մէզպուրէնին եանընա թայելին իյլէմիշ իտի :

Մէրդում կէնճ սէնաաթքեար՝ հիյնի թէսատիւֆինտէ , Ֆօրնարլինաեա խիթապէն ,

— Մատամընը կէօրտիւմ, սէնի պէրլէտօր, Կիթտիկինտէ սօգադ գաբուսուճու իչէրտէն քիլիտլէ, վէ հէր քիմ կէլսէ, սագըն աչմա: Պէնիմ եանըմտա անախթար վար տըր, պէն կէլիրսէմ, քէնտիմ աչարըմ, տէտի:

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէյի պէսլէմէ գարը ճէվապ վէրտի:

Լաքին Փօրնարինա՝ ասմա տալլարըյլա գաբանմըջ օլան մէզքիւր խանէեէ վասըլ օլուր օլմազ, մանէատար պիր տիւտիւք չալտը, վէ իչէրի կիրմէսինտէն սօնրա գաբուեու էմրի պասիրէթէ ըրաեթէն գաբաեաճագ եէրտէ, եարը աչըգ պրադտը: Կիճէ խայլի իլէրլէմիջ օլուպ, անճագ իհթիեար պէսլէմէնին տիւտիւք սէսի իւզէրինէ, թիպէր նէհրինին գարչը եագասընտա պիր կէօլկէ կէօրիւնտիւ, վէ պատէհու պու կէօլկէ խէֆի սուրէթտէ էվէ գատար իլէրլէեիպ, եարը աչըգ օլան գաբուեու եիթտի, վէ եավաչ սէսլէ,

— Փօ՛րնարինա, տէյի չաղըրտը:

— Պուրատաերմ, էֆէնտիմ. սի՞գ միսինիգ:

— Էվվէթ, պէնիմ:

— Էվին սահիպի կիթտի, ֆագաթ պիր ազտան ավտէթ իտէճէք տիր:

— Բէք էյի, տիմէք իչ կէօրմէեէ վագթըմըզ վար տըր:

Պատէհու շախսը մէճհուլ Փօրնարինանըն ավուճուճա պիր ադչէ քէսէսի վազ իտէրէք:

— Պունու ալ, վէ սէն կիթ, տէտի:

Իհթիեար պէսլէմէ դամմաղլըլընըն մէզքիւր պէտէլինի սէրթլէչմիջ օլան էլի իչինտէ վէզն իտէրէք, վէ Ալլահ մուհաֆըզընըլ օլսուն տիեերէք, խանէի մէզքիւրտէն ֆիրար իթտիկի էսնատէ, շախսը մէճհուլ տա մէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, իւչ տէֆա Մարթանըն օտասը գաբուսուճու չալտը:

Կէնճ գատըն պու սէսի իչիթտիկինտէ տիթրէտի, վէ տամարլարընտաքի գանըն ճէվէլանը տուրմուչ օլսուղունու դանն իթտի. չիւնքի Արմանըն իչ մահէլլի թրասթէվէրէտէն

խայլի ուզագ օլմասը վէ մէրգում հէնուլ օրաեա պիլէ վասըլ օլմամըլ պուլունմասը հասէպիլէ, դարուեու չալան քէնտիսի օլմաղ իտի. քէղալիք Ֆօրնարինա տա տէյիլ իտի, գիրա մէվպուրէ՝ դարուեու չալմագսըլըն մասամընըն օտասընա կիրէր իտի:

Պինապէրին Մարթա՝ ճէվապ վէրմէեէ թէրէտուլա իթմէքտէ իքէն, դարու աչըլարագ, էջիք իւզէրինատէ օլան պիրատէմ. զահիր օլտու: Մարթա, պու ատէմի կէօրիւնճէ, ըէֆը սէտա իլէ, դարչըսընա պիր շէյթան զուհուր իթմիշճէսիւնէ ըիւճաթ իթտի:

Մէճհուլ քիմսէ մանթօսուենու պիր թարաֆա աթըպ, մէզպուրէեէ եագլաչարագ,

— Պէն իմ, թանըտը՞ն մը, տէտի:

Մարթա. — (քէսիք պիր սէսլէ.) Անտրէա...

— Էվվէթ, Անտրէա տըր, պուրատա պուլունմագլըլըմ սիգի թէաճճիւպտէ՞ մի պրագըեօր:

Մարթա էլան ըիւճաթ իթմէքտէ օլուպ, ճէվապ վէրմէեօրտու:

Անտրէա իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Սղիգէմ, էհէմմիւեթսիգ պիր շէյտէն տօլանը վիճտանընըլ սիգի բահաթսըլ իթմէքլէ, պէնի թէրք իթտինիլ. լաքին ֆիրարընըլը ճէզասըլ պրագմաեաճաղըմը ձիւլահաղա իթմէլի իտինիլ:

— Էֆէնտի՛մ...

— Իսմի վէ սէրվէթի պուլունմաեան պիր հէյքէլթիրաչ բարչասը թարաֆընտան մէթրէսինին աչըրըլմասընա վիդօնթ Անտրէա միւսաատէ իտէճէ՞ք մի տիր տէյի զանն իթտինիլ:

Մէրգում, պու սէօղլէրի՝ իսթիհղաքեարի պիր թէպէսսիւմլէ սէօլլէեիպ, Մարթա իսէ, հէեէճան վէ տէհէթիւնտէն նաչի էօլիւ հալի քէսպ իտէրէք, սէտիրին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի:

Վիդօնթ Անտրէա Ֆէլիբօն՝ թագրիպա եիրմի պէշ չաղլարընտա ֆէվգէլատէ կիւզէլ, օրթա պօյու, կէօսթէրիշի

նազիր, փագաթ քէնտիսի չելիք կիպի գուզվէթլի վէ դա-
 եէթ չէվլիք, լէհճէսի սարը, կէօզլէրի գարա, պագըչը՝ հէմ
 շէտիտ, հէմ իսթիհզաքեարի, սիմասը՝ գուսուրսուզ վէ գուզ-
 վէյի ճագիպէեի հայիղ օլուպ, վագթիյլէ քէնտիսինի Բարիս-
 տէ թանըմըչ օլան պիր տիւչէս, մէրգուամն կիւզէլլիկինտէն
 պահս իթտիկի սըրատա, նագարը Բէպպանիտէն տիւշմիւշ օ-
 լան մէլէքլէրին կիւզէլլիկինէ պէնգէթմիշ իտի :

Սահիպի խանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան պիր էսիր՝
 թէքրար անըն հիւքմիւ ալթընա կէչէճէկի պիր սըրատա նա՝
 սըլ տէհչէթէ տիւշար օլուր իսէ, Մարթա տախի պյնի տէհ-
 շէթէ տիւշար օլարագ, մէրգուամ պագմագտա, վէ վագաա
 անը սէվմէք տէյիլ, թահգիր պիլէ իթմէքտէ իտի իսէ տէ,
 էլան Անտրէա՝ մէզպուրէ իւզէրինտէ դարիպ պիր կէօզ պա-
 երճըլըդ իգթիտարընա մալլիք պուլունմագտա իտի : Պինա-
 պէրին մէրգում, միւրայիճէ պիր լէթաֆէթլէ :

— Հայտէ կիտէլիմ, ազիղէմ, պիլիրսինիզ քի սիզի տաի-
 մա սէվէրիմ, տէտի :

Մուախիսարէն Անտրէա՝ Մարթանա տօղրու պիր ատըմ
 այըպ էլինի թութմասընտա, մէզպուրէ բէֆը սէտա իլէ,

— Խա՛յր, խայր, տիշարը չըղըն, տէտի :

— Պէն տէ տիշարը չըգմագ նիեթթինտէեիմ, լաքին ու-
 մարըմքի պանա բէֆագաթ իտէճէքսինիզ, տէյի Անտրէա
 ճէվապ վէրտի :

Վիգօնթ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման տօտագլարըն-
 տա շէյթանի պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլտի, վէ պատէ-
 հու իլավէթէն,

— Զիւնքի, ազիղէմ, պէն սիզի ալմադ իչին պուրանա
 կէլտիմ : Պագըն, սօգաղըն քէօշէսինտէ սիզէ պիր սէտեա
 պէքլէեօր : Թիպէր նէհրինին օլ պիր ճիհէթինտէ տէ պիր բօս-
 թա արապտսը թէրթիպ իտիլմիշ տիր : Սիզին իչին, սէվկիւ-
 լիւմ, Իշիտտա պիր գօնագ քիրալամըչըմ տըր, տէտի :

— Խայր, խայր, կէլմէմ, պէն սիզի թահգիր իթմէքտէեիմ :

— Սիզին պէնի թահգիր իթմէքլիկինիզ գապիւ տիւ,

լաքին պէն սիդի էլան սէվմէքտէեիմ : Մահզա պանա դարչը պուղղ ու ատավէթինիլ օլտուղու իչին սիդի պուրատան աշըմագլըղըմ լաղըմ տըր : Հա'յտէ , կիւղէլ գըզըղաղ , պիր մանթօ կիւնին տէ պէնիմլէ պէրապէր կէլին , շիւնքի պուրատա տուրաճագ վագթըմըղ եօդ տուր :

Անարէա , պու սէօղլէրտէն սօնրա , կէնճ գատընը գուճագլաեըպ ումուղունա ալտը , վէ Մարթա՝ մէրգումըն բէնչէսինտէն դուրթուլմաեա չալըչմագլա պէրապէր , - Արմա՛ն , Փօրնարինա , եարտըմա կէլին , տէյի նիտա իթմէկէ պաչլատը իսէ տէ , Փօրնարինատան ճէվապ ալամատը , Փագաթ սօդագտան սիւրաթլէ ատըմսէսի իշիտիլմէքլէ , Մարթա՝ սինիրլէրի թահրիք օլունմուչ օլան քիմնէլէրին իշիթմէրլիք գուվվէթինէ մախսուս պիր հալ իլէ , մէղքիւր ատըմլարըն՝ Արմանըն ատըմլարը օլտուղունու թանըտը :

Մէրգում սէնաաթըրար , Փօրնարինաեա թէսատիւֆինտէն սօնրա , ղարիպ պիր հիսսէ թապի օլարագ , քէնտինին իշ մահէլինէ դատար կիթմէեիպ , կէրի տէօնմիւչ , վէ եօլտա պիր քիմնէտէն պիր խանչէր սաթըն ալմըչ իտի :

Տիկէր թարաֆտա իսէ , Մարթա , մուխաթարա իչինտէ պուլունան դատընլարա մախսուս քէսկին պիր սէտա իլէ ,

— Արմա՛ն , Արմա՛ն , եարտըմա կէլի՛ն , տէյի պաղըրտըղը սըրատա , Անարէա՝

— Պօշունա եօրուլմա , Արմանտան սանա իւմիտ եօդ տուր , տէյի մուգապէլէ իթտի , վէ վահչի պիր հայվան շիքեարընը կէօթիւրտիւկիւ կիպի , մէղպուրէեի սըրթլաեարագ , օտատան տիշարը չըգտը , վէ մէրտիվէնտէն աչպըր էնտի :

Պու արա Մարթա չըրընմագտա վէ ֆիղան ու ֆէրեատ իթմէքտէ օլտուղունտան , խանէեի մէղքիւրէ ավտէթ իթտիկինի եաղտըղըմը Արման՝ պու սէսի տիշարտան իշիթտի , վէ Անարէա հէնուլ դարունուն էշիկինտէ պուլունմագտա իքէն , Արման պիրտէն պիրէ իւսթէ կէլտիկինտէն , Անարէա՝

— Եօ՛լ վէր , տէյի պաղըրտը , վէ Արման տա գարուտան իչէրի կիրիպ , խանչէրինի չըգարարագ ,

— Կէ՛րի չէքիւ, հայտուտ, տէյի մուգապէլէ իթտի :

Անտրէա, մասխարա իտէրէք,

— Վայ, խանչէր իլէ՞մի իչ կէօրէճէեիզ, տէտի, վէ պիր գաչ ատրմ կէրի չէքիւիպ, Մարթաեը, իթալիատա տէհլիզ-լէրին թէճէմիւլաթընտան պուլուննան ուզուն գանաբէլէրտէն պիրի իւղէրինէ պրագտըգտան սօնրա, քէնտիսի տէ խանչէ-րինի չըգարտը, Իքի խասիմլէր, տէհչէթինտէն նաչի եարը էօլիւ հայտէ պուլուննան Մարթանըն գարչըսընաա պիրիպի-րինէ պագըչարլար, վէ տէհլիզ, թաճանտան ասըլը օլան քիւ-չիւք պիր լամպա իլէ էքէյիճէ ըչըգ օլմասըլլա, մէրգոււմլար տիգդաթլըճա եէկտիկէրինի թէճէսսիւս իտէպիլտիլէր :

Պու իքի կէնճիլէր, հէնուղ չաթըչմագտան էվվէլ, ասլա պարըչմազ խասիմլէր օլտուգլարը, գըլըճ կիպի բարլամագ-տա օլան կէօզլէրինտէն անլաչըլմագտա իտի :

Արման . - Սի՞ղմիսինիզ Անտրէա :

Անտրէա . - (Իսթիհզա իլէ .) Սիղտէ Արմա՞նմըսընըզ :

Արման . - (Նազարը տիգդաթընը շիտտէթլի պիր սուրէթ-տէ խասմինէ աթֆ իտէրէք .) Պուրատան տիչարը չըգ, ա՛լ-չադ . շիմտի տիչարը չըգմանը իսթէեօրոււմ :

Անտրէա . - էկէր պուրատան կիթմէքլիկիմի իսթէեօր իսէն, մէթրէսիմի պանա իեատէ էթ, քէնտի մալիմի թալէպ իտիեօրոււմ . մալիմի վէր չըգաեըմ :

Արման . - (խանչէրինի եօգարը գալտըրըպ, Անտրէաեա տօղրու իլէրլէեէրէք .) Ա՛լչադ . . .

Լաքին Անտրէա տախի գաբլան կիպի արգաեա սըչրա-եըպ, քէնտիսի տէ խանչէրինի սալլատը, վէ,

— Ղալիպա պու պիչարէ Մարթաեը էօմիւր օեուճու իլէ գազանաճաղըզ, տէյի պէեան իյլէտի . Արման տա,

— Լաքին պու օեուճու՝ սէնին իչին էօլիւմ օեուճու օլաճագ աըր, տէտի, վէ հիտտէթլէ վէ թէհտիտավէր պիր թարզտա վիգօնթուն իւղէրինէ հիւճոււմ իթտի քի, զիեատէ գուվվէթ վէ ճէսարէթլէ հիւճոււմ իտէպիլմէք իչին էլան գաբլան կիպի կէրի չէքիւմէքտէ իտի :

Ճիւղագրը մէրգում տիվարա դատար ըիւճաթ իտիպ, Արման՝ էլան էլինտէ խանչէր օլարագ անը թաագիպ իթմէքատէ իքէն, Անտրէա խանչէրինի էլինտէ թութարագ մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում պիրլէ, իքի խասիմէր գուճագ գուճաղա սարըլտըլար, վէ եըլան կիպի պիրիպիրինի գալրա-եըպ, քէմայը խըլմ՝ իլէ վուրուչմաեա պաշատըլար:

Մարթա պայըլմըջ օլուպ, իշպու տէհչէթլի միւտարէպէ մահէլլինտէն պիր գաշ ատըմ՝ ուղադտա վէ գըմըլտանմագսը-զըն եէրտէ եաթմըջ իտի:

Իթալիա մէմալիքի՝ հէր վագըթ կիճէ ֆաճիալարընա վէ խանչէր տարպէլէրինէ մահէլլի մէնզարէ օլտուղունտան, շու եա պու քիմէնին գաթլի եախօտ շու եա պու գատըն վէ գըզըն աշըրըմասը քէյֆիեթլէրի՝ էհէմիեթտէն արի սա-եըլըր:

Վագաա մահալլէ խալգը՝ իքի խասիմէրին հիտաթ ու ղազապ պաղըրչլարընը իշիթտիլէր, լաքին միւնաղաեա գա-րըչմամաեը էմրի պասիրէթտէն ատա իլէ, հէր պիր թրաս-թէվէրէլի,

— Ղալիպա շու կիւզէլ Պրանսըղ գատընընըն իքի աշըղը օլտուղունտան, պիրիպիրլէրիլէ չաթըրեօրլար. նէ իսթէր-լէրսէ եաբսընլար, քիմէեէ բաճի պիր շէյ տէյլ տիր, տէ-յի միւլահագա իլէ, քիմէ խանչսինտէն պիլէ տիշարը չըդ-մատը:

Միւտարէպէլի վագըրա բէք շէտիտ վէ գանլը օլուպ, շէնտ սանիեէ գատար իքիսիտէ տէհլիզին թաշլարընտա եըլանլար կիպի պիրիպիրինէ սարըլմըջ օլարագ եուվարլանտըլար. նի-հաեթթ գուվլէթ վէ թագաթլարը դալմաեըպ տուրտուլար: Պունլարտան պիրի սօղըրուլուպ, խասմինին գուճաղընտան սըլըրըլտըգտան սօնրա, խանչէրինի սօն տէֆա մէրգումուն պօղաղընա սարլատը: Մաղլուպ օլան պօղուգ պիր սէտա-րէֆ իթտիկի կիպի, մէճրուհ օլան պօղաղընտան տա սէլ կիպի գան ադմաեա պաշատը. ղալիպ իսէ, իհրապ իթտի-կի մուվաֆֆագըյեթտէն նաշի պիր սէտաի մէսէրրէթ ըէֆ

խտերէք, պաեըլմըչ օլան Մարթանա գօշտու, վէ պէն ի՛մ տիր, պէն ի՛մ» տիեէրէք, ումուզունա ալտը, վէ հէր նէ գատար քէնտի ճէրիհալարընտան տա բէք չօդ գան ագմագտա իտի իսէ տէ, եինէ մէզպուրէեի էվտէն տիշարը չըգարապիլտի:

Ղալիպ՝ վիդօնթ Անտրէա իտի. մաղլուպ տախի հէյ-քէլթիրաչ Արման իտի.բի, թէսլիմի բուհ իթմէք հալինտէ օլանլարա մախսուս պիր թարղտա միւղթարըպ օլտուղու հալտէ, խասմի՝ քէնտիսինտէն էվվէլ քիմանինն քէնտիսի գատար սէվմէմիչ պուլունտուղու գատընը էլինտէն զասպ իթմէքտէ իտի:

7

Բարխտէ քեամիլէն ճէտիտ պիր մահէլլէ վար տըր քի, օրատա օն պէչ եիրմի սէնէտէն պէրու իսքեան իտէն էհալի, պիրիպիրինտէն Փարգւլը իսէլէր տէ, թէսատիւֆ, վէ պէլքի տէ տույղուճա վէ ատաթճա միւշապէհէթ՝ պիր արանա կէթիբմիշ տիր:

Օ սէմթտէ, պիր թագըմ խաֆիֆմէշըէպ մախլուգլար տօղարլար վէ էօլիւրլէր, լաքին պիլմէղսինն նէրէտէ, վէ օն սէնէ գատար կէչիճի պիր եըլտըզ կիպի բարլայլար. պունլար օ էհլի սէֆա վէ թէնպէլ գըղլար տըր.բի, միւսըիֆ ավուճ-լարը իլինտէ նրչէ սէրվէթլէրի թէլէֆ, միւսթագպէլի էվ-վէլճէ թէնգիս, վէ հալը հագրըր մահվ իյլերլէր, վէլհասըլ պունլար օ կիւնահքեար գատընլար տըրլար բի, հէր խանէ-նին իւսթ, վէ պիրինճի գաթլարընը քէնտիլէրինէ մէսքէն իթթիխաղիտերլէր:

Իւսթ գաթլար, իուսուսա թէրացալարը պուլունան գաթլար, սէրվէթ ու եհսարտան մահրումիեթի հասէպիլլէ

այլ՝ սէնաաթքեարըն թէսմիեէ օլունան օ ալիմ վէ տուլ-
ղուլարընաա նէճիպ սընըֆըն թէրճիհ իթտիկի եէրլէր օլուպ,
այլէլխուսուս եիւքսէքլէրտէ ինչա իտիլմիչ օլան էպնիեէտէն
բէք ազը վար տըր.քի, պիր եա իքի ըսսամ վէ հէյքէլթի-
րաչ սալասընա մալիք օլմասըն: Էքսէրիսինտէ եա մէչհուր
եախօտ մէչհուր օլմագ հալինտէ պիր էհլի մուսիդի սըղըն-
մըչ տըր, վէ պաղըսընաա էօյլէ պիր շաիր իդամէթ իթմէք-
տէ տիր քի, պուլունտուղու միւշքիլ ասըն նանքէօրլուդլարը
գարչըսընտա, պէշինճի դաթտաքի տաիրէսինին բէնչիրէլէ-
րինտէն, դուպպէյի ասիւման ալթընտա հուպուպ իտէն
ըիւղլեարը թէնէֆիլուս իթմէքլէ թէսէլլի պուլմագտա տըր:

Փիլվագը, 1843 սէնէսինտէ Պլանչ վէ Ֆօնթէն-Սէն-ժօրժ
սօդագլարը ուճարընտա բէք ազ էպնիեէ ինչա իտիլմիչ օ-
լուպ, ինչա իտիլմիչ օլանլար տա տարմատաղըն իտիլէր:

Բիկալ վէ Ֆօնթէն սօդագլարը արասընտա վագը պիւ-
եիւք պիր պինատա տա պիր չսալլի սէնաաթքեարան՝ թէէսսիսի
մէքեան իթմիչ իտիլէր:

Իմտի, 1843 տէ, Գարնավալըն սօն սալը կիճէսի, խանէի
մէղքիւրուն տէօրտիւնճիւ դաթը ըչըդլար իլէ միւնէվվէր օ-
լուպ, հէր նէ դատար մարտ այը հէնուղ պաշլամըչ իտի իսէ
տէ, հավա սալրիտէ օլտուղու կիպի միւթէտիլ օլմասըլլա,
բէնչիրէլէր եարը աչըգ օլտուղունտան, բաթըրտըլը, վէ մէ-
սէրրէթպախչ սէտալէր վէ մէճնունանէ պիր շիտտէթլէ իճրա
օլունան պիր բօլգանըն ահէնկի տիչարտան իշիտիլմէքտէ իտի:

Իճրա իտիլէն շէնլիք՝ սէրվէթ ու շէօհրէթլյլէ մաարուֆ
օլան վէ Բօլ Լօրա թէսմիեէ օլունան՝ մահիր պիր ըսսամըն
վասի սալասընտա թէրթիպ իտիլմիչ օլուպ, պու միւնասի-
պէթլէ իչպու սալա՝ պալօ մահէլլինէ վէ իթթիսալինտէքի
թէրաջա տա պաղչէ հալինէ թահվիլ օլունմուչ իտի:

Իչպու պալօ՝ մասքէլլի օլուպ, տավէթլիլէր ազ չօգ հէր
ճէմիյեէթէ կիրիպ չըգմըչ թագըմտան իտիլէր: Պու պալօտա,
սէնաաթքեարան, էրպապը քիթապէթ, պիրիպիրլէրի սէր-
վէթինի մահվ իտէն ֆամիլեա էվլատը, պազը տէվայիրի հիւ-

քիւմէթ մէմուրիյնի , օն դատար սարրաֆ , մաարուֆ պիր պանքէր , վէլհասըլ մէշահիրի զէմանըն պիրէր նիւմուռնէսի պուլուռնուպ , գատընլար իսէ , թէաթրօ վէ զէնտօսթլար ալէ-մինէ մէնսուպէ իտիլէր :

Հէր հալտէ թարիխէ միւթէալլիգ էլպիսէ կիեհնիւմէսի մուգարրէր օլմասըլլա , հիչ պիր տավէթլի պու գարար խիւ-լաֆընսա հարէքէթ իթմէմիշ իտի : Օն պէշինճի Լութօվիկօս գրալըն սէրալլը գատընլարընըն գըեաֆէթինտէ պուլուռնան-լար՝ պէշինճի կարօլօս գրալըն չուխատարլարը գըեաֆէթին-տէ պուլուռնանլար իլէ բագս իթմէրտէ իտիլէր : Նասըլքի պիրինճի դօնթրտանստա օյնանանլար իչլնտէ , ինկիլթէրրա-նըն պիր էլիզապէթ գրալիցասը , Լօգնիւն պիր մարքիսի , պիր Անեէս Սօր վէ պիր օն իւչէւնճիւ Լութօվիկօս գըեաֆէթ-լէրինտէ էշխաս կէօրիւլմէքտէ իտի :

8

Սալա տէրունինտէ պու սուրէթլէ բագս իտիլտիկի սը-րատա , պազը քիմնէլէր թէրացաեա չէքիլէրէք , հէնուզ պաշ-լանմըլ օլան սօվուգ վէ ինճէ պիր եաղմուրըն ալթընտա , կիճէնին սէրին հավասընը թէնէֆֆիւս իթմէքտէ իտիլէր :

Պու արա սաաթ թագրիպա ագչամըն օն պիրի , եանի եարը կիճէեէ պիր սաաթ գալմըլ օլուպ , թէրացատա պու-լուռնանլարտան պիր քիմնէ՝ տիրսէկինի թէրացանըն սիբէրինէ տաեաթմըլ օլարագ , մահգունէն էթրաֆը նազարը թէտգիգ-տէն կէչիրմէքտէ իտի : Սիեահ էսվապ կիեհնմիշ վէ մասքէ իլէ եիւզիւնիւ սէթր իթմիշ օլան վէ Մարի Սթուլաթըն սէ-րալլըլարընտան պիրինի իրաեէ իթմէքտէ պուլուռնան պու ատէմ , ուզուն պօլլու օլուպ , սիննի հէնուզ կէնճ զանն օլու-նուեօր իտի :

Մէրգում՝ անընդ կլէրի տէրունինէ ալմը օլտուլու հալ-
տէ, շէնլիք մահէլլինատէն եիւզ Փարոսալս ուղադատա պու-
ունուրճաորնա մահղուն վէ թասալը օլուպ, եաւաշ սէտա
լլէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ իտի .

— Իշթէ ինտանըն էօմրիւ պու սուրէթլէ կէշէր . ինտան-
լար՝ սաստէթ ու իգպալէ մաղհար օլմագ իսթէրլէր, լաքին
հա՛երֆքի, կէշիճի վէ ալտատըճը էլլէնճէլէրտէն պաշդա
պիր շէյէնայիլ օլամաղլար . Օյնաեղնըլ էյ մէճնուճար, ըագ-ս
իտինիզ վէ թիւրքի շաղըրընըլ, էյ կէնճ ագըլսըլար, սիգքի
հէնուղ տիւնետատա միհն ու մէշապաթ չէքմէմիշսինիզ տիր .
հիշ տիւչիւնմէեօրսունուղքի, շու տագըդատա նիչէլէր կէօղ
եաշը տէօքիւեօրլար վէ նիչէլէր տէ ճէվր ու ճէֆա չէքի-
եօրլար .

Եախսը մէրգում, պու սէօղլէրի քէնտի քէնտիւնէ սէօյ-
լէրքէն, ուֆուգա տօղըու աթֆը նազար իթտի .

Աւագլարընըն ալթընտա, թաշարտան վէ շամուրտան
եաբըլմըլ օլան օլ հէյքէլի ճէսիմ, եանի Բարիս շէհըր շէհիրի
սիս իլէ էթրաֆը իհաթա՝ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, տէրին
պիր ույգուեա տալմըլ իտի .

Եագընտա, տաղըն էթէյինտէ, Օրէրա թէաթրօսունուն
ճէպհէսի՝ բարլագ ըշըլար իլէ, վէ քէզալիք պուլվարլար՝
ատէթա կիրլանտար կիպի պիր շէքլ ալմըլ օլան ճէսիմ
թէնվիրաթ իլէ թէզլին իտիլմըլ օլուպ, զանն իտէրսին քի
Բարիսին բարլագ վէ միւզէյեէն Մաալէն սէմթի՝ մահղուն վէ
միւքէտտէր Սէնթ-Անթուան վարըլըլա, եանի աղնիւա վէ
ֆուգարա սէմթլէրի, վէ եախօտ սէրվէթլէրի սաէէսինտէ
էօմիւրլէրինի թէնպէլլիք իշինտէ, վէ Փագըր հալլէրի իճա-
պընճա հաւաթլարընը սօնսուղ շալըմագ իլէ կէշիրէնլէրին
մէսքէնլէրինի եէկտիկէրինէ բապթ իտէկէլմէքտէ իտի .

Պիր ազ ուղադատա, Սէն շայընըն տիկէր նապասընտա
եաղմուր իլէ գարըլըգ տիւման իշինտէ նըսֆէն զարգ օլմուշ
օլան Բանթէօնուն գուպպէսի՝ տիւմանըն պուլութլարըլ արա-
սընտա միւշահէտէ օլունմագտա, վէ օլ պինանըն սազ

ճիհէթինտէ , մուգատտէմա Բարիսին բայիթախթը սաեըլըր-
քէն , օն պէշ սէնէտէն պէրու թագ ու թածընը զայպ իթմիշ
օլուպ , ֆագաթ եաս ու մաթէմէ կիրիֆթար օլան աթիգ
նէսլէրին հէնուզ մէքքէղի իգամէթի պուլունան Սէն-ժէրմէն
վարըշը , վէ սօլտա Պիէվը չայընըն չամուրլու սէվահիլինէ
գատար միւմթէտ օլահէլէն սէֆիլ Սէն-Մարսօ վարըշը , վէ
պունուն՝ պիրիպիրինտէն խայլի ուղագտա օլան կազ ֆէնէր-
լէրի , ֆուրթունալը պիր տէնիզ սէվահիլինտէքի ֆէնէրլէր
միսիլլու կէօրիւնմէքտէ իտի :

Իշթէ , ճիհանըն գրայիցասը մագամընտա պուլունան օլ
շէհրի շէհրին վասի վէ ճէլի մէնզարէսինի նազարը թէճէս-
սիւտէն կէչիրմէքտէ օլան շախտը մէճհուլ , պու սըրատա շու
միւլահապանը իթմէքտէ իտի :

— Ե՛ր շէհրի քէպիր , եալընըզ սէն , պու ճիհանըն պիր
մուամմասը տէ՛յիլմիսին : Պիր թարաֆտա , էրպապը զէֆք ու
սէֆա էլլէնիւօրլար , աիկէր թարաֆտա կիրուհը ամէլէ ու-
եուեօրլար . տուրտուղում՝ եէրին ալթընտա պալօ շամաթա-
լարը իշիտիլիւօր , ուֆուգտա սապահ ըշդը կէօրիւլիւօր .
սողտա նիչէ պախթիւարլարըն թէղաննիսի , աշգ ու մուհապ-
պէթ էրպապընըն թէպէսսիւմէրի , վէ իւմիտ տէնիլէն մէֆ-
թունիեթթ ալէմի իչինտէ եաշաննլարըն թաթթը վէ բարլագ
մալիսիւլիւարը , սօլտա միհն ու մէշագգաթ չէքէնլէրին ,
էվլատընը զայպ իտէն բէատէրին , վալիտէսինտէն մահրում
օլան էվլատըն , վէ էճէլ եախօտ իղֆալ իլէ նիշանլըսընտան
այրըլան նէվճիվանըն կէօզ եաշլարը միւշահէտէ օլունուեօր :

« Պիր եանտա կէնճ , մէսուտ վէ կիւղէլ զէվճ ու զէվճէեի
համիլ արապանըն սէսի իշիտիլտիկի հալտէ , օլ պիր եանտա
եանքէսիւճիլէրին մանէալը տիւտիւք չալըշլարը վէ կիճէ խըր-
սըզլարընըն սախթէ անախթարլար իլէ դաբու աշմալարը զու-
հուրա կէլիւօր : Ե՛ր շէհրի քէպիր , եալընըշսէնին տախիլինտէ ,
ճիհանըն աիկէր ճիհէթիլէրինտէ մէվճուտ օլանտան զիւտաթէ
ֆագիլէթլէր վէ ճինաեթթլէր մէվճուտ տուր :

« Ե՛ր միւտհիշ վէ ազիմ ֆաճիալար մէքքէղի , սէնին հի-

սարլաբըն տախիլինտէ էօյլէ տէհչէթլի, վէ թարիֆ ու իյզահը նադապիլ նամուսուզուզլար, վէ հիչ պիր իամ ու սըֆաթլէ զիբը իտիլէմէեհէն էօյլէ ճինանէթլէր իճրա օլունունօրքի, դանուն պիլէ պունլարը ճէղլանսարրամահօր, վէ ատալթի պէչէրիեէ անլէրէ բէսպի վուզուֆ իլէ, միւճազաթլնը վէրէմէեօր:

«Սէնին չամուր, տիւման վէ բաթրրտրտան իպարթի օլան Օդիանօսունտա, պիր էհլի թէադիդ վէ թէճէսօիւս՝ իայրխահանըն թէսէլլիեէ միւզթէտիր օլամատրդլարը ադիմ սէֆալէթ ու պէսալաթլըդլարը, վէ քիմանէեէ մալիւմ օլմահարադ մահվ օլան վէ միւսթահադդ օլտուզլարը միւքեաֆաթըն իթասը քիմանէ թարաֆընտան տիւշիւնիւլմէեհէն ալի վէ նէճիպ ֆալիլէթլէրի բէր չարուդ կէօրիւր:

«Էյ Բարիս, պիր իսթիհասիկեահա տահանըրճասընա ճէսիմ պիր սէրվէթլէ սիլահլանմըչ օլան վէ վասի պիր տիրաեէթէ վէ հէր կէօնա միւշքիլաթէ դարչը դօյմահա միւզթէտիր սէպաթ ու մէթանէթէ մալիք պուլունան պիր քիմանէ սէնին հիսարլարըն տախիլինտէ բէք պիւեիւք իչլէր կէօրէպիլիլր, քեաֆիէյի հադդսըլլըդլարըն ասիլ պիր միւնթադըմը (վրէթիմդիլր), ալիճիւմլէ ֆէլարէթ վէ սէֆալէթլէրին իայրխահը օլուր, վէ պիր թադըմ մէսթուր դալան ֆադլիլէթլէրին միւքեաֆաթընը իթա իտէր:

«Ահ, էկէր սէրվէթիմ, զիւլլի սէրվէթիմ օլսա իտի, զանն իտէրիմքի, օ ատէմ պէն օլուրտում, պէ՛ն . . . »

Մէրդում պու միւլահալատան սօնրա, ֆիքիլլէրի՝ էօմրիւն իճթիեահաթը միւշքիլէսիլլէ ուզրուշան ատէմլէրէ մախսուս օլարադ, տէրունը դարպտէն պիր ահ իթտի, վէ պատէհու տուրաուզու մահէլլի թէրքլէ, շէնիք մահէլլէնին բաթըրար վէ կիւրիւլթիւսիւնէ էհէմիլիեթ վէրմէեթէրէր, թէրադատա, պիր միւտտէթ էնինէ պօյունա տօրաշար:

Մուսիխարէն միւլահազասընա տէվամ պիրլէ,

— Եա՛ Բապպի, թէմէննի իթտիլիմշու վաղիֆէ՝ բէք ալի վէ նէճիպ տիր, վէ պէնքի, շու ալէմտէ եալընըղ պիր քիմանէի

սէվմիշ օլտուղում հալտէ, անը տա միւէպպէտէն զայս իթմիշիմ տիր, նէ՛ ֆամիլեամ, նէ՛ իամիմ, վէ նէ՛ վաթանըմ վարտըր. իշթէ պէն օ վազիֆէ վէ մէմուրիեէթի բէք ալէա իյֆա իաէճէք իտիմ, տէյի իլավէի մէգալ իթտի:

Եախսը մէճհուլ պու սէօզլէրի սէօլլէեէրէք թէրացատա կէզինտիկի էննատէ, տիկէր պիր քիմսէեէ թէսատիւֆ իթտի քի, պու տա, պիրինճիսի կիպի, պալօնուն հէրտրէթի շէտիտէսինտէն իալի օլմադ վէ պիր ազ սէրին հալա թէնէֆֆիւս իթմէք իւզրէ թէրացատա կէլմիշ իտի:

Իշպու իքինճի շախս տախի մասքէլի օլուպ, շու դատար քի Սգօշիալըլարա մախսուս սիեահ էավապ կիեինէճէք եէրտէ՛ Տօն ժուան կիպի դըրմըզը ճաքէթ վէ լաճիվէրա բանթալօն կիեինմիշ, վէ դըրմըզը բէնկլի եադա թադմըշ իտի:

Մէրգում, Սգօշիալը դըեաֆէթինտէ պուլունան իլք շախսա իթտապէն,

— Միւսիւ, թէաճճիւպ օլունաճադ շէյ տիր քի, էլպիսէնիզ կիպի մէսլէրինիգտէ դարա վէ մահզունիեէթպախշ տըր, տէտի:

Իլք շախս՝ մէգքիւր սէսի վազթիլլէ պիր եէրտէ իշիթմիշ օլտուղունու զանն իլէ, պիրտէն պիրէ սարսըլարադ,

— Սահի՞հ մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր դաշ քէլիմէսինի իշիթմիշ օլտուղումտան, զաեէթմիւէսսիր վէ մահզունանէ պիր նութդ իրատ իթմէքտէ օլտուղունուպա ապա շիւպհէ իթմէեօրում:

— Պէլքի:

— Պիր ազ էվվէլ, «Ահ, էկէր ալթունում, սէրվէթիմ օլտա իտի, պէն օ աաէմ օլուր իտիմ» աիմէեօ՞ր մու իտինիզ, վէ պու սէօզիւ սէօլլէրքէն, Բարխէ տօղրու պադմաեօ՞ր մու իտինիզ:

— էվվէթ, աեադլարըմըզըն ալթընտա ուեումադտա պուլունան շու վատի Բարիս պէլտէսինտէ, քիւլլիեէթլի սէրվէթի պուլունան իշին, իյֆա իտէճէք ազիմ վէ նէճիպ պիր մէմուրիեէթ պուլունաուղունտան պահս իտիեօրտում:

— Պէլքի միւսիւ , պէն սիզին արատըղընըղ ատէմ օլա-
պիլիբիմ :

— Սի՞զմի :

— Եադընտա էճտատընըն եանընա կիթմէք իւզրէ պու-
լունան իհթիեար բէտէրիմ՝ պանա տէօրթ սէշ եիւզ պին
ֆրանդ իրաա սլրագաճագ տըր :

— Սիղէ՞մի :

— Ի՛վվէթ պանա :

— Բէք էյի , սլա՛գընըղ , շու նէհրի քէպիլին վէ Բարե-
լոնը աթիդտէն օն միւլի զիեաաէ վաօի օլան շու Բարէլոնը
ճէաիտին իքի սահիլինէ ճէսիմ բէնչէլէրինի թէմտիա իտէն
շու աիթմանը կէօրի՞ւեօրմուսունուղ : Իշթէ օրատա ճինաեէթ
ֆադիլէթ իլէ չաթըշըեօր , գահգահալը կիւլիւշ իլէ եաա ու
մաթէմ նիտասը , վէ աշգ ու մուհապսէթ շարգըլարը իլէ եէ-
յիա ու էլէմ կէօղ եաշլարը՝ հավատա եէկտիկէրինէ գարըը-
եօր , բրանկապէնա սլիր քիմնէ՝ մաղլում իլէ պիլլիքտէ այնի
գալտըրըմ՝ իւղէրինտէ եիւրիւեօր : - Պու հալտէ , պէօլէ պիլ
մահէլլտէ , ալիմ վէ ղէնկին պիլ քիմնէնին պիւեիւք պիլ վա-
ղիֆէ իճրասընա միւգթէտիլ օլաճաղընը ղանն իթմէզմիսինիլ :

Տօն ժուան գըեաֆէթինտէ օլան շախս իտէ , ճէհէննէմ-
տէն իշիտիլիլիճէսինէ իսթիհզաքեարի վէ սէրթ պիլ սէտա իլէ ,

— Հագգընըղ վար աըր , աէյի մուգապէլէտէ պուլուն-
տու , վէ շուարանըն գիքր իթմիշ օլաուղու Մարանանըն Տօն
ժուանը , եանի հէր շէյի աեագ ալթընտա չըղնաեան օլ ին-
սաֆսըղ վէ մէրհամէթսիդ հայտուա , վէ չօրա Պայըրն թարա-
ֆընտան մէտհէ լաեըղ կէօրիւլէն բէպիուն մէղհէպի (սկեպ-
տիկանուլթիւն) թարաֆիլիրանը գահրամանը , վէ բահիպէլէրի
պաշտան չըգարան վէ կէնճ գըզլարըն ճէլլատը օլան օլ ալպագ
Տօն ժուան՝ թէքմիլ լուհր մէլունանէսի , քէնտի գըեաֆէ-
թինտէ պուլունան շախսա ինթիգալ իթտիրմիշճէսինէ ,

— Ի՛վվէթ , պուրատա եաբըլաճագ չօգ շէյլէր վար աըր ,
վէ թօթալ շէյթան Մատրիա շէհրինին իւղէրինէ չըգըպ , քէն-
տի սէրամէթի պահասընա օլմուգ իւղրէ , շէհրին տէրունինի

չակիրտինէ կէօսթէրտիկի հալտէ , պէն , աչաղլտա պուլու-
նարագ , պէլքի Բարիս շէհրի հագդընտաքի մալիւմաթըմ՝
անըն մալիւմաթընտան զիեաաէ տիր : Էվվէթ , պու շէհրի ճե-
սիմի կէօրի՞ւրօրմուսու՞նուղ . պուրատա , վադթը վէ սէրվէթի
օլան իչին , իղֆալ իտիլէճէք նիչէ դատընլար , ագչէեէ պէ-
տէլ սաթըլաճագ վէ սաթըն ալընաճագ նիչէ էրքէքլէր , ալայ
թէչքիլ իտիլէճէք տէրէճէտէ եանքէսիճիլէր , վէ պիր թա-
ղըմ թավան իչիլէր վար տըր քի , պու՛նլարտա իֆրաթ չա-
լըչմագլա ճիւղի պիր իսթիֆատէ օլունահէլաիկի հալտէ ,
չալըչմագ պէտէլի օլմաեան ալթուն սահէսինտէ , պունլար
միւքէլլէֆի վէ միւղէյեէն խալվէթ օտալարը օլապլիլըլէր :

Ելթէ , պէեան իթտիկինիղ վաղիֆէեի պէն պու մաէլտէ
անլարըմ :

— Լաքին պու տէտիկինիղ՝ ալչագլըղ վէ բըսվայլըղ տըր :

— Նէ՞ պօշ լագըրտը , աղիղիմ , պու ալէմտէ ահմագլըղ-
տան պաչգա ալչագլըղ օլամագ . պունտան գաթինսաղար պու
լիսանըմ , մէսլէքիմէ մուվաֆըղ տէյիլ մի տիր , չիւնքի պէն
Տօն ժուան գըեաֆէթինէ կիրմէմի շմիեիմ :

Մէրգու՛մ , պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա , շէյթա-
նի նէֆէս վէ բուհունա տէլալէթ իտէն կիւլիւչիւնէ տէվամ ի-
տէրէք մասքէսինի չըգարտը , վէ Սգօչիալը գըեաֆէթինտէ օլան
տիկէրի իտէ , բէֆը սէտա իլէ , պիրատըմ՝ բիւճաթ իտիպ ,

— Անարէա՛ . . . տէտի :

Փիլվագը Անարէա օլան պու շախս ,

— Էվվէթ , Անարէա տըր . սիղ պէնի թանը՞օրմուսու-
նուղ , տէյի սիւալ իթտի :

Սգօչիալը . - (սիւքիւնէթինի թէրրար քէսպ իտէրէք .)
Պէլքի . . . տէտի :

— Օ հալտէ սիղտէ մապէնիղի աչաղը ալըն քի , էյ ֆա-
ղիլ ատէմ , էֆքեար ու միւլահաղաթըմը բիմէ պէեան իթմիչ
օլաուղու՛մալ պիլէեիմ :

— Մի՛ւսիւ , մասքէմի չըգարմագլըղըմը իսթէօր իսէնիղ ,
սուրէ վաթընա դատար պէքլէմէլիսինիղ :

— Սէպէպի նէ՞ :

— Պիրիսի իլէ պահաս կիրիշմիշիմ տիր :

Սգօչիալը գըբաֆէթինտէքի շախս պու իֆատէսինտէն սօնրա , շիտտէթլէ պալօնուն սալաորնա կիրատի , վէ Անտրէա եալընըղ դալաղըրնտա ,

— Պու զարիպ շէյ տիր . պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , պու առէմին սէսինի զաթէն իշիթմիշիմ տիր , տէյի միւլա . հազա իթտի :

Օլ էանատէ սուբէ հաղըր օլմալլէ , հէր թարաֆտան սուֆրաեա՝ սուֆրաեա՝ նիտասը իշիտիլտի :

Կիճէ խայլի իլէրլէմիշ օլմասըյա տալէթլիլէրին պիր դըսմը էվլէլէնէ կիթմիշ օլուպ , անճագ օթուղ քիշի դատար դալմըլ իտի : Մէրգումլար , քէմալը մէսէրրէթլէ սուֆրաեա օթուրտուլար , վէ Մարի Սթուլաթ սէրայընըն Սգօչիալը չուխատարլարը գըբաֆէթինտէ պուլունան քիմնէտէն մատա , ճիւմլէսի տէ մապէլէրինի չըգարաղլար :

Պու շախս՝ սուֆրատա օթուրմանըպ , իսկէմլէսի արգասընտա աեագտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ , պիր դատըն՝ քէյֆլի պիր թարղտա ,

— Սիղտէ մասքէնիզի աշաղը ալըն , տէյի շէեան իթտի :

— Խայր , մատամ , մասքէմի աշաղը ալմագլըղըն հէնուղ վագթը տէյիլ տիր :

— Աճայիպ , մասքէ իլէ՞ մի թաամ իտէճէքսինիզ :

— Պէն թաամ իթմէեէճէեիմ :

— Իչկի իչմէեէճէ՞քմիսինիզ :

— Խայր , իչկի տէ իչմէեէճէեիմ :

— Պու նէ՞ , պու սէս՝ աաէթա մէղարտան չըգըբօր կիպի կէօրիւնիւեօր , տէտիլէր քէնաի քէնաիլէրինէ , սուֆրանըն էթրաֆընտա օթուրմուշ օլանլար :

Սգօչիալը . — Մա՛տամլար , պէնտէնիզ պիր պահաս կիրիշմիշիմ տիր :

— Սէ՛օյլէեին , նէ՞ պահաս կիրիշտինիզ :

— Պահաըմ չու սուր քի , սիղին կիպի մէսրուր դէվաթ

հուղուրդնտա շայեանը թէէսսիւֆ պիր հիքեանէ նագլ իթ-
տիքտէն սօնրա մասքէմի չըգարաճաղըմ :

— Շայեանը թէէսսիւֆ պիր հիքեանէ՞ մի... տէտի,
վօտվիլ թէաթրօսու ագթրիսլէրինտէն օլուպ, պու սըրատա
սէրայ չուխատարլարը գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլան կիւզէլ պիր
գատըն :

— Մա'տամ, հիքեանէ՞մ՝ աշգ ու մուհապպէթէ տայիր
տիր :

Գօնթէսին պիրի տէ,

— Էկէր աշգ ու մուհապպէթ հիքեանէսի իսէ, օ պաշգա օ
Պու եօլտա հիքեանէլէր՝ կիւզէլ վէ զէֆքլի տիրլէր :

— Հալպու.քի, մա'տամ, պէնտէնիզլին նագլիեթէթի՝ մու-
ճիպի թէէսսիւր վէ էսէֆ տիր :

— Հէր նէ իսէ, նագլ իտին տէ տինլէեթլիմ :

— Լաքին գըսա պիր հիքեանէ տիր :

Պու արա, հէր թարաֆտան,

— Հիքեանէեթի՛, հիքեանէեթի՛ իսթէրիզ, աէյի պաղըըըը-
տըղընտան, Սգօչիալը,

— Իշթէ պաշլաեօրու՞մ. պու ալէմտէ էօյլէ քիմնէլէր վար
տըր քի, բէք չօգ գատընլարա իզհարը մուհապպէթ իտէրլէր,
լաքին պէն եալընըզ պիր գատընա կէօնիւլ վէրմիշ իտիմ :
Մէղպուրէեթի, քիմ օլտուղունու վէ նէրէտէն կէլտիկինի թահ-
գըգ իթմէքսիզին խալիսանէ վէ էշէտտի մուհապպէթլէ սեվ-
միշ իտիմ, տէտի :

Չուխատար գըեաֆէթինտէ օլան պիր քիմնէ, հիքեանէի
գաթթ իտէրէք,

— Տիմէք սեվտիկինիզ գատըն՝ մէճհուլ իւլ ահվալ իտի,
տէտի :

— Պիր կիճէ անը, կէօզ եաշլարը տէօքտիւկիւ գէման,
պիր բիլիսէնին գատէմէլէրի իւզէրինտէ պուլտու՞մ : Պիշարէ
իղֆալ, վէ մուախսարէն թէրք օլունմուշ իտի : Իղֆալ իտէն
ալչադ, պիր գաթիլ վէ պիր խըրսըզ իտի :

Հիքեսեթեթի իտէն շախսըն սէսի սէրթ օլուպ, վիգօնթ

Անարէա՝ նագլիեթին մուգատեմաթընտա իքէն սարսըլտը , վէ Սդ.օչիալը տա իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Իշթէ օ գատընըն թահգիր իթտիկի վէ տէհչէթլէ քէնտիսինատէն ֆիրար իյլէտիկի շախս՝ պիր կիւն անը պէնտէն ալմագ իսթէտի , վէ հայտուտ կիպի էվիմէ կիրիպ , պիչարէերի սըրթլաեարագ տիշարը չըգմագտա իքէն , պէն իւսթէ կէլտիմ :

«Իքիմիղին տէ խանչէրաէն պաշդա սիլահը օլմաերպ , մահղա օ դատըն իչին միւտարէպէ իթմէ.քլիկիմիղ իճապ իթտի . վէ օ պիչարէ պաերլմըչ օլտուղու հալտէ , անըն եանընտա խանչէր իլէ միւտարէպէտէ պուլունտուգ :

«Արամըղտա նէ կէչտի , պու տէհչէթլի գալղամըղ նէ դատար վագըթ սիւրտիւ , պուրասընը պիլմէմ՝ նիհաեթ օ առէմ պէնի մաղուպ իտիպ , սօն պիր տարպէ իլէ եերէ տէվիրտի . շէօյլէքի իքի սատթ սօնրա , պէնի դանլարա միւլէմմա օլարագ պուլտուլար :

«Գաթիլ ֆիրար իթմիշ , վէ սէվտիկիմ գատընը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ իտի :

Հիքեաեէերի նագլ իտէն քիմնէ , իֆատէսինի քէսիպ , վիգօնթ Ֆէլիբօնա աթֆը նագար իթտիքի , օլ էսնատէ լէհճէսի սօլմուշ օլուպ , ալնընտան աշաղըեա թէր ազմագտա իտի :

Մասքէլի շախս , նագլիեթինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Իւշ այ դատար հաեաթ ու մէմաթ տրասընտա գալտըմ՝ լաքին գուվվէթիմ վէ կէնճլիկիմ դալէպէ իթտիքլէրինտէն գուրթուլտում . իշթէ օլ վագըթ , սէվտիկիմ գատընը վէ անը պէնտէն դասպ իթմիշ օլան ալչաղը պուլմագ իսթէտիմ :

«Պիչարէ գատընը պուլտուղում ղէման եալընըղ իտի , էօլիւմ բատտէսինատէ պուլունուեօրտու , վէ իթալիանըն եօգարքի ճիհէթլէրինտէ քեային պիր մէմլէքէթտէ , ֆէնա պիր խան իչինտէ , քէնտիսինի իղֆալ իտէն ալչագ թարաֆընտան

Թէքրուար թէքք օլունմուշ իտի : Զէվալը գատընճըղազ՝ ճէլ-լատընա ափվ իտէրէքք , պէնիմ գունճազըմտա թէսլիմի ըուհ իթտի . . .

Մասքէլի շախս՝ իֆատէսինի ելինէ գաթթ իլէ , հազըրու-նա աթֆը նազար իյլէտի : Մէրգուճար , սիւքիւթլէ վէ հիչ պիրինին սիմասընտա կիւլիւշ վէ մասխարալըգ էսէրի մէվճուտ օլմասարադ , նագլիւեթի տինլէմէքտէ իտիլէր : Մասքէլի քիմսէ , աթիտէքի սէօղլէր իլէ նագլիւեթինի իքմալ իթտի .

— Օ առէմի , օ խըրսըղը , օ գաթիլի , վէ օ գատըն ճէլ-լատընը՝ պու ադ-շամ՝ , պիր սաաթ էվվէլ պուրատա պուլ-տուճ , վէ նիհանէթ ինթիգամլմը ալըեօրուճ : էվվէթ , օ ալ-չադ-հէրիֆ , պուրատա , սիգին միւնանէնիզտէ տիր :

Պու սէօղլէրի սէօլլէրքէն մասքէլի շախս՝ էլինի վիզօնթա տօղրու ուղաթըպ , յիշթէ քէնտիսի տէտի , վէ Անտրէա՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն գալգմանա հազըրլանարղըն-տա , հիքեանէերի նագլ իտէն շախս՝ մասքէսինի չըգարտը , վէ ճիւմլէ հուղպար , «վա՛յ հէյքէլ թիրաշ Արման իմիշ» աէտիլէր , վէ Արման օլան պու զաթ , շիտտէթլի պիր սէտա իլէ , «Ա՛ն-տրէա , Ա՛նտրէա , պէնի թանը՞եօրմուսուն» տէյի պէեան իյլէտի . լաքին այնի վադըթտա վէ պիլճիւմլէ հազըրուն՝ վադըտի մէղքիւրէտէն տօլանը հայրէթի ազիմէ իչինտէ պու-լունտուգլարը սըրատա , գաբու աչըլարադ , սիւեհ էլպիսէ կիեինմիշ օլան պիր բիմսէ իչէրի կիրտի :

Ասըլ Տօն ժուանըն զէֆք ու ճիւմպիւշ իլէ մէշղուլ օլ-տուղու էսնատէ կէլիպ , բէտէրինին վէֆաթը խապէրինի թէպիլիլ իտէն իհթիւեար էմէքտար միսիլու , պալօ սալասընա աքանսըղ աուխուլինի պէեան իթտիկիմիզ շախս տախի , տա-վէթիլիլէրէ պադմագսըզըն սօղրուճա Անտրէանըն եանընա կիտէրէք ,

— Միւսիւ վիզօնթա Անտրէա , չօգտան պէրու աղըր խաս-թա օլան բէտէրինիզ ժէնէրալ գօնթ Ֆէլիբօն , պու կիւն հէր վադըթտան գիւտտէ ֆէնալըգ հիսս իթտիկիւնտէն , վա-լիտէնիզ մատամըն սօն սաաթընտա նայիլ օլամատըղը թէ-

սելլիեէ քէնտիտի նայիլ օլմագ , եանի եաթաղընտա սօն տէֆա սիզի կէօրմէք արղու իտիեօր , տէտի :

Անտրէա աեաղա դալգտը , վէ պու խապէրին հասըլ իթտիկի թէլաշտան իսթիֆատէ իլէ տիշարը չըդտը , լաքին բէտէրինին սօն սաաթտա օլտուղունու խապէր վէրմիշ օլան շախս՝ Անտրէաեը տիշարը չըդմագտան մէն իթմէք իւղրէ հիւճումէ դըեամ իտէն Արմանա աթֆը նաղսր իլէ ,

— Սիւպհա՛ն Սլլահ , պու զաթ՝ միրալայըմըն այնի թաս-վիրինտէ տիր , տէյի ըէֆը սէտա իթտի :

Պալօ սալասընտա վուգու պուլան մէնղարէտէն պիր սաաթ էվվէլ , Սէնթ-Օնօրէ վարըչընըն թէբէլէրինտէ , տիկէր պիր միւէսսիր մէնղարէ վուգուա կէլմէքտէ իտի :

Էդիւրի-տ՝Արթուա սօգաղընըն արգալարընտա վասի պիր պինա մէվճուա օլուպ , պու պինա օլ տէրէճէ սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ իչինտէ իտի քի , տէսուճու՝ զայրը մէսքիւն զանն օլունուր իտի :

Իչպու պինանըն պիրինճի դաթընըն վասի պիր սալասընտա , չօգտան պէրու թէրք իտիլմիշ վէ եալընըլըդ իչինտէ դալմիշ օլան պիր իհթիեար քիմնէ , կիճէնին կէճ պիր դէմանընտա , թէսլիմի ըուհ իթմէքտէ օլուպ , դուվվէթլի վէ տինճ պիր իհթիեար տա , մէրդումըն եաթաղը պաշընտա տուրուպ , անըն իլաճընը թէտարիք իթմէքտէ իտի :

Խասթա . - (Պիր արա զաիֆ պիր սէսլէ տիկէր իհթիեարա շու սէօղլէրի սէօյլէտի .) Պա՛սթիէն , պէն արթըդ էօլիւեօրուճ . պէնտէն ալտըղըն ինթիդամ քեաֆիտէ՛յիլ մի տիր . պէնի դաթըլիեահա դատար չըդարմադ սէնին եէտը իգթիտարընտա իտի , լաքին սէն պունու եարմաեըպ , իրթիքեապ իթմիշ օլտուղուճ ճինաեթլէրին տիրի տիրի աճըսընը պանա չէքտիրմէք իւղրէ , եանըմտան այրըլմամաերը թէրճիհ իթտին , վէ պէնի քէնտինէ էֆէնտի թէսմիեթ իթմէքտէ նէֆրէթ իթմէնլէ պէրապէր , վէքիլսարճըճ օլտուն , լաքին հէր սըրատա սէսինտէ իսթիհգաքեարի պիր հալ մէվճուա օլտուղունու հիսս իթմէքտէ իտիճ : Ա՛հ , Պա՛սթիէն , Պա՛սթիէն , պէնտէն

քիֆաեէթ իտէճէք գատար ինթիգամ ա՛լտըն մը... պէնի թէհտիպ իթմէքլիկին քեաֆի՞ մի տիր :

— Խայր , հէնուզ քեաֆի տէյիլ տիր , տէյի ճեվապ վէրտի Պասթիէն քի , օթուզ սէնէտէն պերու , եալընըզ հուզուրու իլէ անը թաղերիգ իթմէքտէ , վէ տաիմա քէնտի քէնտիեէ , «Ա՛հ ալչադ , էկեր միրալայըմըն զէվճէսի իլէ էվլի օլմասա իտին , պէն սանա նէ՞ եաբաճաղըմը պիլիը իսիմ , տիմէքտէ իտի :

— Պունտան տահա զիեատէ նէ՞ իսթէեօրսուն , Պասթիէն , կէօրիւեօրսուն քի էօլիւեօրում . հաթթա եալընըզըզ իչինստէ էօլիւեօրում :

— Պէնիմտէ ինթիգամըմ պունտա տըր . սանա գուրպան օլան զէվճէն՝ օղլունուն սօն վէտալարընա գավուշմագսըզըն էօլտիւկիւ կիպի , սէն տէ էօյլէ էօլմէլիսին :

— Օ՛ղլում մու , օ՛ղլում մու :

Պէօյլէ տիեերէք , ճան վէմէք ըատտէսինտէ պուլունան իհթիեար , ֆէվգէլատէ պիր ճահտ իճրասըլլա , եաթաղը իւղէրինտէ օթուրտու , վէ Պասթիէն իսէ , քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— էվլէթ , օղլուն սօյ չէքիեօր . օղլուն՝ քէնտի մէնֆասաթընտան պաչգա քիմսէեի տիւչիւնմէեօր , վէ սէնին կիպի ինսաֆսըզ մէրհամէթսիզ պուլունուեօր . նամուսլու գըզլարը պաչտան չըգարըեօր , գումարխանէլէրտէ բարալարընը թիւքէտիեօր , տուէլլօ իթտիկի քիմսէլէրի էօլտիւրիւեօր , վէ թէքմիլ Բարիս , անը , ախլէադ պօզուգլուղունուն մօտէլի մագամընտա իրանէ իտիեօր : Մա մաֆի օ սէնին օղլուն տուր , վէ սէն , շիմտիտէն սօվումուշ օլան էլինի՝ անըն էլի տէրունինէ վազ իթտիկինտէ , թէսէլլի պուլաճագսըն , տէյիլ մի :

Ֆէլիբօն . - (բէտէրանէ պիր մուհապպէթ հէեէճանըլլա .) Օ՛ղլում ... տէտի :

Պասթիէն . - (չէտիտէն .) Խայր , օղլունու կէօրմէեէճէքսին ... օղլուն պուրատա օլմաեըպ , պալօտա տըր , վէ հանկը պալօտա օլտուղունու եալընըզ պէն պիլտիկիմ հալտէ , քէնտիսինի կէթիըմէեէ կիթմէեէճէեիմ :

Ֆելիբոն . - (աղլաբարագ .) Պա'սթիէն , Պա'սթիէն , տիմէք պէնի աճրմանեաւորսուն :

Պասթիէն . - Պէնի տի'նլէ , սէն միրալայըսը , օղլունու վէ դէվճէսինի դաթլ ու թէլէֆ իթտին . պու իւշ քիչինին էօմրիւնէ մուգապլիլ , սօն սաաթընսա եալընըղ օղլունու կէօրմէմէքիկին չօգ պիր շէյ մի տիր :

Ֆելիբոն . - (ա'հ իսէրէք .) Էվվէթ , Արման տը Բէրկաղը պէն էօլտիւրտիւմ , սուլ դալարագ դէվճէմ օլան դատընըն քէտէր ու միհնէթլէ էօլմէսինէ Պէն սէպէպ օլտում , լաքին օղլունա կէլինճէ . . .

Պասթիէն . - Ա'չագ , օ մասումու տէնիղէ աթարղընը ինքեա'ր մը իսիւօրսուն :

— Խայր , ինքեար իթմէօրում , լաքին օ էօլմէմիշ տիր :

— Նէ° , օ էօլմէմի° մի տիր :

— Խայր , էօլմէմիշ տիր . պալըգճըլար անը գուրթարըպ ինկիլթէրրաեա կէօթիւրմիւշլէր , սօնրա Ֆրանսասա պիւեիւմիւշ . . . պու մալիւմաթը սէքիղ կիւն էվվէլ թահսիլ իթտիմ :

— Ֆագաթ նէրէտէ տիր . սէն պունլարը նա'սըլ պիլիւօրսուն :

Խասթանըն սէսի պու արալըգ քէսիքճէ չըգմագտա օլուպ , ճան չէքիչմէք վագթը եաղլաչմագտա օլտուղու անաշըլըօրտու :

Պասթիէն , ամիրճէ պիր սէտա իլէ ,

— Սէ'օյլէ , սէ'օյլէ , տէտի :

Ֆելիբոն . - Սօն տէֆա տիշարը չըգարղըմտա , Շօսէ տ' Անթէն կէչիտինտէ արապամ , տիկէր պագը արապալարըն դարղաչալըղընա թէսատիւֆլէ տուրմանեա մէճպուր օլտու : Պաշըմը արապամտան տիշարը չըգարըպ , կէչիպ տէօնէնլէրի սէյր իթտիկիւմ սըրատա , ահէսթէ սուրէթտէ եիւրիւմէքտէ օլան պիր ատէմ կէօրիւպ , քէմալը հայրէթլէ ըէֆը սէտա իլլէտիմ : Թագրիպա օթուղ եաշընսա պուլունան օ ատէմ , Արման տը Բէրկաղըն աւըլ թաովիրի իտի :

Պասթիէն . - (սօլուեարագ .) Սօնրա° , սօնրա° :

— Սօնրա , օ ատէմի թաադիպ իտէրէք , իսմի Արման վէ սէնաաթը հէյքէլթիրաչ օլտուղունու , վէ սուրէթի վէլատէթինտէն խապէրտար օլմաարղընը , վէ եալընըզ , պօղուլմագ թէհյիքէսինստէ օլտուղու պիր սըրատա , պալըգճըլար թարաֆընտան գուրթարըլմըչ օլտուղունու պիլիպ , պաչգա հիչ պիր շէյտէն մալիւմաթը պուլունմաարղընը թահգըզ իյլէտիմ :

Պասթիէն՝ մէղքիւր սօն սէօղլերի իշիթտիկինտէ , խասթանըն հուղուրընտա պօյլու պօյսընճա տօղրուլտու , վէ քէլամա տէվամիէ ,

— Էյ սէֆիլ , էկէր սօն տէֆա օղլունու կէօրմէք իսթէեօր իսէն , էկէր էլիմտէ իսպաթլարըմ օլարագ , վէ մուճիպի րէղալէթ պիր տավաեա գըեամ իտէրէք , իսմինի , նամուսունու պէրպատ իթմէքլիկիմի իսթէմէեօր իսէն , մահգա էսէրը սիրգաթ օլարագ նաիլ օլակէլտիկին սէրվէթի տէրհալ իեատէ իթմէլիսին : Բէնտի իմզան իլէ մուսատտագ պիր սէնէտ իլէ , եէտինտէ պուլունան սէրվէթի սիրգաթ իթմիչ իտուկինի , վէ հէր քիմտէն սիրգաթ իթտին իսէ , անըն պէրհաեաթ օլտուղունու իգըար ու իթիրաֆ իյլէմէլիսին , զիրա հէր հալտէ օ ատէմի պուլմագլըղըմ լազըմ տըր , տէտի :

— Պօշ շէյ տիր , շիւնքի պէն՝ միրալայ տը Բէրկազըն օղլունուն վէֆաթ իթմիչ օլտուղու դաննընա միւպթէնի օլարագ , անըն միրասընա միւթէսարըրֆ օլմուշում տուր , հալ պուքի միրալայըն օղլու մէյտանա չըգընճա , գանուն՝ էմվալ ու սէրվէթի քէնտիսինէ թէսլիմ իտէճէք տիր :

— Տօղրու տուր , ֆագաթ օ օլտուղունու նա՞սըլ իսպաթ իթմէլի :

Խասթա , էլինի , պիր քիւշիւք մասա իւզէրինտէ պուլունան պիր շէքմէճէեէ տօղրու ուզաթարագ ,

— Բէտէր օլմագլըղըմ հասէպիլէ իղթիրապը գալպէ տիւչար օլարագ , ճինաեթի վագըամըն հիքեաեէսինի եագտըմ , վէ պունու՝ օ շօճուղուն ասլընը թանըթմաեա մէտար ոլաճագ քեաղըտլարա իլհագ իթտիմ , տէտի :

Պասթիէն՝ շէքմէճէեէ ալըպ , խասթաեա թէսլիմ իթտի :

վէ օ տախի էլի տիթրէեհրէք դաբաղընը աչտըդ-տան սօնրա ,
իչինտէն չըդարաղըը էվրագը Պասթիէնէ վէրմէքլէ , մէրդ-ուժ ,
էվրագը մէղքիւրէի սիւրաթլէ կէօղտէն կէչիրտի , վէ պատէհու ,

— Էվվէթ , էվվէթ , չօճուղու պուլաճաղըժ , տէտի , վէ
իլավէթէն , միւէսսիր պիր սէտա իլէ տէ ,

— Սանա ափիլ , վէ սօն տէֆա օղլունու կէօրմէքլիկինէ
միւսաատէ իտէրիժ , տէյի պէեան իլլէտի , վէ սօն նէֆէստէ
պուլունան իհթիեարըն օտասընը թէրքլէ , պիր արապանա
րաքիպէն , սէրիան Պարիէր-Բիկալա կիթմէք իսթէտիկինի
արապաճըեա էմր իթտի :

Խասթա , եալընըզ դալարըղնտա , մահղա օղլունու կէօր-
մէք արզուի շէտիտի վէ եէկեանէսիլլէ եաշամագ-տա օլտու-
ղու հալտէ , ճան շէքիշմէքլիկինէ դարչը ուլլրաշարագ , Պաս-
թիէնին ավտէթինէ պէքլէտի : Արատան պիր սաաթ կէչին-
ճէ , դաբու աչլըպ , սայքի օ ստէժ հադգընտա ճէնապը
Հադգըն սօն վէ տէհշէթլի միւճագաթը օլմագ իւզրէ , օղլու ,
պալօ դըբաֆէթիլլէ , զաթէն էճէլին՝ . պիր քէօշտէ դահիր
օլմուշ օլտուղու սալաեա տուխուլ իթտի , վէ Ֆէլիքօն իսէ ,
Անտրէանը , զիքր իթտիկիմիզ դըբաֆէթտէ կէօրիւր կէօրմէզ ,

— Ա՛հ , պու տէրէճէսի ֆազլա իտի , տէտի , վէ պիրտէն
պիրէ եիւզիւնիւ սօդագ թարաֆընա շէվլըրիպ , օղլու եանընա
վասըլ օլմագսան թէսիմի ըուհ իլլէտի :

Անտրէա՝ մէրդ-ուժըն էլինի թութուպ դալտըրտը իսէ
տէ , մէղքիւր էլ՝ պիրուհ հալտէ եաթաղըն պէեաղ չարչապը
իւզէրինէ տիւշտիւ . պատէհու քէնտի էլինի՝ խասթանըն եիւ-
րէկի իւզէրինէ վազ իլէ , եիւրէկիինին տարպէսի տուրմուշ
օլտուղունու անլաեընճա , սօվուգ դան իլէ վէ կէօղլէրինտէ
պիր տամլա պիլէ եաշ հասըլ օլմանարագ ,

— Էօլմի՛ւշ . . . թէէսսիւֆ իտէրիմըլի , խորլը (1) իւնվանը՝

(1) . Էսկի Ֆրանսա հիւքմտարլարընա թապի բրէնսլէրին իւնվա-
նը օղուպ , պիր տէ 1811 տէն 1848 է դատար Ֆրանսատա տէվամ
իթմիշ օլան ուսուլը հիւքիւմէթին պիւեիւք Գամարա ազալըղընտա
պուլունանլարա խոր իւնվանը վէրիւմիշ տիրքի , իւպու հիքեաեէտէ
տէ պու մանէատու եազըլմիշ օլմագ կէրէք տիր :

բէտէրտէն էվլատա ինթիգալ իտէր պիր իւնվան տէյիլ տիր, տէտի, վէ իշթէ Անտրէանըն՝ բէտէրի հադգընտաքի մէրսիեէսի պոււնտան իպարէթ օլտու :

Պու էսնատէ գարոււնուն էշիկինտէ սէրթ պիր սէտա իշիտիլմէքլէ, Անտրէա պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնտիւ, վէ օտանըն գարուսընտան կիրմէքտէ օլան իքի քիշիեի կէօրիւր կէօրմէդ, պիր ատըմ՝ գատար կէրի չէքիլաի : Պոււնլարտան պիրի Պասթիէն, տիկէրի տէ հէյքէլթիրաշ Արման իտի : Պասթիէն, Անտրէանըն սօն սէօղլէրինի իշիթմիշ օլտուղոււնտան, քէնտիսի տէ շու եօլտա մուգապէլէտէ պուււնտու :

— Էվվէթ, յարլիք իւնվանը՝ բէտէրտէն էվլատա ինթիգալ իթմէպ, լաքին օ իւնվան ասհապընըն սէնին կիպի ալչագ էվլատընը բիւրէք պէքլէր :

Պասթիէն, օթուղ սէնէ զարֆընտա Անտրէանըն գարչըսընտա թէվաղու իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ քէմալը ղուրուրիեթ վէ շիտտէթլէ, ախլէագը պօղուգ օլան օ մախլուգա էվվէլա բէտէրինին նաշընը, սօնրա օտա գարուսոււնու, վէ նիհաեթ գարոււնուն էշիկինտէ տուրան հէյքէլթիրաշ Արմանը կէօթէրէրէք,

— Էյ միւսիւ վիգօնթ Անտրէա, բէտէրինիզ՝ վալիտէնիզին իլք ղէվճինի դաթլ ու թէլէֆ իթտի, սօնրա պիւեիլք գարընտաշընըղ տէնիզէ աթտը, լաքին ճէնապը Ալլահըն ինաեթիլլէ օ գարընտաշընըղ էօլմէտի, հաեաթտա տըր... իշթէ քէնտիսի, տէյի պէեան իլլէտի, վէ Անտրէա իսէ օլ էսնատէ եըլտըրմտան վուրոււմուշճասընա պիր հալ քէսպ իտէրէք, բիւճաթ իթմէքտէ իքէն, Պասթիէն, իֆատէսինի շու եօլտա իքմալ իթտի :

— Վէ բէտէրինիզ տէ, էճէլ գարուսոււնա վասըլ օլտուղու պէման, արղը նէտամէթ իտէրէք, սիրգաթ իթմիշ օլտուղու սէրվէթի, պու գարընտաշընըղա իեատէ իթտիքի, աքսի թագատիրտէ, օ սէրվէթ սիզէ ինթիգալ իտէճէք իտի : Իմտի, էյ միւսիւ Անտրէա, շու տագըգատա սիվ քէնտի խանէնիզտէ

պուլլունմաներպ, Մ․ դօնթ Արման տը Գէրկազըն խանէսինտէ պուլլունուեօրսունուզ: Իմտի, չաբուգ պուլրատան տիշարը չըգընըզ:

Պու սըրատա Անտրէա, միւթէհայիր պիր հալտէ կէրի չէքիլմէքտէ վէ քէմալը տէհչէթլէ Արմանա պագմագտա օլուպ, Արման իսէ, մէրգուժա տօղրու պիր ատըմ՝ ալարագ, պաղթէթէն էլինի թուլթուու, վէ թէքմիլ Բարիս շէհրինէ նազըր օլան պիր բէնչիրէ էօնիւնէ կէօթիւրիւպ, պիր սաաթ էվվէլ, իշպու իքի գարընտաչըն պիր թէրացա իւղէրինտէ վուգու պուլան թէսատիւֆլէրինտէ օլտուղու կիպի, շէհրի մէղքիւրու կէօթէրէրէք,

— Շու Բարիս շէհրինի կէօրիւեօրսունա՛, սէն պու շէհիրատէ, սերվէթի քիւլլիէն իլէ «ֆէնալըգ րուհու» օլմագ իսթէեօրտուն, լաքին պէն, «խայրխահլըգ րուհու» օլաճաղըմ: Իմտի, տիշարը չըգ, զիրա պէլքի, իրթիքեապ իթմիշ օլտուղուն ճինաեթլէրի վէ գաթլ ու թէլէֆ իթտիկին գատընը իսթըրլաեարագ, այնի վալիտէեէ մէնսուպ օլտուղումուղու ունուտուրում . . . էվվէթ, տիշարը չըգմանը թէքրար էմի իտիեօրում, տէտի:

Արման՝ հաքիմանէ պիր թարզտա պու սէօզլէրի սէօյլէեիպ, Անտրէանա կէլինճէ, իհթիմալքի իլք տէֆա օլարագ մաղուպիեթիինի հիսս իտիպ, տիթրէեքէրէք էմրի մէղքիւրէ իթաաթ իթտի, վէ եարալանմըշ օլմասըլլա պէրապէր էլան թէհտիտաթտա պուլլունան վէ կէրիսի կէրիեէ չէքիլէն գաբլան միսիլլու, գաբունուն էշիկինէ վասըլ օլտուղունտա, քէնտիսի տէ եարը աչըգ պուլլունան բէնչիրէտէն, շէֆֆագըն իլք զիեայարըլլա աղարմանա պաչլամըշ օլան Բարիսէ աթֆը նիկեահ իյլէեքէք, Արմանա գարչը մէյտան օգուրճասընա, վէ միւտհիշ պիր սէտա իլէ,

— Է՛յ ֆագիլէթ սահիպի գարընտաչըմ, մէյտան իքիմիղ իչին աչըգ տըր․ պագալըմ իքիմիղտէն քի՞մ զալէպէեի չալաճագ տըր․ ինսանիյեթիբէրվէր օլա՞ն մլ եօգսա հայտուտ մու, ճէհէնէ՞մ մի, եօգսա ճէննէ՞թ մի . . . էվվէթ, Բարիս՝

Իր քիմիզին մէյտանը միւտարեպէսի օլաճագ տըր, տէտի, վէ
 քէմալը թէքէպպիւրլէ վէ սօտագլարընտա շէյթանի պիր
 կիւկիւմնէմէ իլէ, վէ ալչագ Տօն ժուան միսիլլու, կէօզլէրին-
 տէն պիր տամլա պիլէ եաշ ազմանարագ, քէնտինին օլմա
 սըղը վէ ազէվվէլ բէտէրինին թէսլիմի բուհ իթմիշ օլտու-
 դու խանէեի թէրք իթտի :

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Լ Ն Ի Ն Խ Ի Թ Ա Մ Ը

ԷՍՐԱՐԻ ՄԻՐԱՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

1

Սէն նէհրինին իքի սահիլինէ միւմթէտ օլան վասի շէհրին իւղէրինէ դեկտեմբեր այընըն մահզունիեթպախշ վէ տիւմանը դանատլարը եաեըլմըշ օլուպ, Բարիսի իհաթա իթմիշ պուլունան սիս արասընտա պուղկիպի սօվուգ պիր եաղմուր եաղարագ սօգագլարըն դալտըրըմընը եավաշ եավաշ ըսլաթմագտա, վէ կազ ֆէնէրլէրի՝ էհալիի քէսիրէեի հավի օլան մահէլլէլէրին քէօշէ աղըլլարընը, տար վէ դարանըղ սօգագլարընը նըսֆէն թէնվիր իթմէքտէ իտի: Վագըթ կիճէ օլուպ, գըշ օլմագ միւնասիպէթիյէ հէր թարաֆ սօվուգ, դարանըղ վէ մահզունիեթ իշինտէ օլմասըյլա, կէճիքմիշ օլան եօլճուլար աճէլլէթէն էվլէրինէ շէքիլմէքտէ իտիլէր:

Քեաֆֆէյի քիլիսէլէրին գուլլէլէրինտէ սաաթ չանլարը եարը կիճէեի հաղին հաղին չալտըղլարը էսնատէ, զանն իտէրսին քի Բարիս զայրը մէսքիւն օլուպ, մուլամէլաթը ումուլմիեէնին մէրքէղի աղիմի պուլունան շարչը պաղարլար պիլէ, պալըգճըլարըն եիւքիւլ արապալարընա ինթիղարէն շէնտ տաղըղա հալը սիւքիւնէթտէ իտիլէր:

Պալօլարըն էն սօն տրապասը մէսքէնինէ շէքիլմիշ օլուպ, եիւք թաշըեան գամեօննամ արապալարըն հիշ պիրինէ տէ

էլան թէսատիւֆ օլունմամագտա իտի : Հասըլը նէհրին իբի ճիհէթի էօլիւ էվր կիպի սուսլուդ հալինտէ օլմասըլլա , ուզագլարտան , իճրաի տէվր իտէն ասքէր դօլլարընըն մոնթազամ վէ աքսէնտաղ ատըմլարը , եախօտ Մարէ սէմթինտէքի էսկի պինալարըն հավլիսինտէ ղինճիրինտէն սայըվէրիմիշ քէլպէրին հավլամասը իշիտիմէքտէ իտի :

Օլ հէնկեամտէ Սէլէսթէն գըլլասը եադընլարընտա վէ Սէն-Բօլ ըրթթըմը իւզէրինտէ , մանթօսունա սարըմըշ օլան պիր ատէմ , սօվուզա վէ եադմուրա էհէմմիտէթ վէրմէտէրէք , վէ տէրին վէ հիւզնէնկիզ պիր տէրեաի թէֆէքրիւրաթա տալմըշ կիպի կէօրիւնէրէք , անէսթէ անէսթէ եիւրիւմէքտէ , վէ արասըրա տուրուպ , կեահ թաշլարտան միւրէքքէպ իբի սահիլ միեանընտան դապա պիր սէտա իլէ ճէրէեան իթմէքտէ օլան շամուրլու նէհրէ , վէ կեահ տախի ըրթթըմըն քէնարընտա վագը օլուպ , սօն պիր էսէր , եախօտ ալթընճը Շարլ վէ օն պիրինճի Լուի հիւքմտարլար ղէմանընտաքի Բարիսին՝ հէնուզ քիւլլիէն մահվ օլմամըշ պիր տէօքիւնթիւսիւ մագամընտա պուլունան պիր թագըմէսկի խանէլէրէ պագմագտա , վէ պատէհու նագարը տիգգաթը Նօթր-Տամ նամ ուլու քիլիսէ գուլէլէրինին՝ գարարմըշ օլան գուպպէի ասիւմանտէ այրըլարագ , սիս իլէ մախլութ պուլութարա դարըշան թէրէսինէ աթֆ օլունմագտա , վէ մուլախարէն թէքրար հալը ասիսինի իքթիսապ իլէ , քէնտի քէնտիտէ լագըրտը իտիեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ մէրգում , Տաձիէթ քէօբրիւսիւնէ վասըլ օլուպ , սիւրաթլէ պու քէօբրիւտէն կէչաի , վէ սօնրա Սէն-Լուի ատասընըն քէօբրիւսիւնէ մուվասըլթլէ , պաշընը եօգարը գալտըրըպ , ճիւլար էվլէրին թէրէլէրինէ կէօզ կէզ տիրտի :

Լամպէր օթէլի արգասընտա վէ Սէն-Լուի սօգաղընտա քեային պիր խանէնին ալթընճը գաթընտա , պիր թալան իշի օտասընըն բէնչիրէսինտէ ըրդ-բարլամագտա օլուպ , խանէի վէգրիւրուն կէօթէրիշի սատէ վէ տէրունինտէ սարին օ-

լանլար, ամէլէ սընըֆընտան օլմամագլա պէրապէր, պիր թագըմ էհլի նամուս քէօյլիւլէր օլտուգլարը, ըէվիշի հալտէն զանն օլունմագտա խտի. շու դատար քի, Սէն-Լուի կիպի թէնհա պիր մահէլլէնին խալգը՝ կիճէլէրի ուզուն միւտտէթ օթուրմագլըղը քէնտիլէրինէ իթիւտտ իթմէմիշ օլմալարըյլա՝ կիճէնին օլ վագթընտա ըշըդ կէօրիւնմէսի՝ էքէյիճէ զարիպ խտի:

Բէնչիրէնին քէնարընա վագ իտիլմիշ օլան մէզքիւր ըշըդ շիւպհէսիզ պիր իշարէթ մանէասընտա օլմասըյլա, կիճէ սէյա եարը պու իշարէթի պիր միւտտէթ թէտգիդ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիեէ,

— Անլաշըլար, Գօլար էվտէ տիր, պէնի պէքլէեօր, սէտի, վէ իքի բարմաղընը տօտաղլարընա եագլաշարըրպ, տիւտիւկ շէքլինէ վագ իլէ, կիճէ խըրսըղլարընա վէ եանքէսիճիլէրէ մախսուս օլարագ, թավան իշի օտասընըն քէնչիրէսինէ խիթապէն պիր ըսըդ շալար:

Անինտէ ըշըդ սէօնիւպ, օնտան սօնրա, ըշըդ կէօրիւնմիւշ օլան քէնչիրէեի տիկէր քէնչիրէլէրտէն թէֆրիգ իթմէք գապիլ օլամատը:

Արատան օն տագըգա կէչինճէ, շախսը մէճհուլուն շալտըղը ըսըդ կիպի, Փագաթ տահա գուվիթլիճէ տիկէր պիր ըսըդ սէսի՝ Լամպէր օթէլինին արտ թարաֆլարընտան իշիտիլտի, վէ մուախարէն ուզագտան կէլմէքտէ օլան պիր ատըմ սէսի ալընտը քի, այու սէս կիթ կիտէ եագլաշարագ, շախսը մէճհուլուն տուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն եիւզ գատէմ ուզագտա պիր ինսան շէքլի քէսպ իթտի, վէ այնի ըսըդ սէսի իքինճի տէֆա թէքրարլանտը:

Շախսը մէճհուլ՝ եէնի կէլէն շախսա տօղրու իլէրլէեէրէք,

— Գօլար, տէտի:

— (Ալչագ սէսլէ.) Պէն իմ էֆէնտիմ:

— Բէք էյի, Գօլար, սէն զսլթէն սէօղիւնէ սատըգսըն:

— Շիւպհէսիզ էֆէնտիմ, լաքին ըէճա իտէրիմ, իսիմ վէրմէեէրէք կէօրիւշէլիմ. շիւնքի բօլիս մէմուրլարընըն գու-

լազալարը գուլվիկէթի բէսկին վէ գուլվիկի հափրղալարը տա միւրքէմմէլ օլուր :

— Հագդըն վար տըր , ֆագաթ ըրխթըմլարտա քիմնէ եօդ տուր :

— Էֆէնտիմ , նէ՞ պէյիս վար տըր , էկէր կէօրիւշմէք արղուսինտէ իսէնիզ , շու քիւշիւք նէրտիվէնտէն չայըն . քէնարընա էնէրիզ , վէ օրատա քէօբրիւնիւն ալթընտա օթուրուպ , ինկիլիզճէ միւսահէպէթ իտէրիզ . ինկիլիզճէ կիւղէլ պիր լիսան տըր , վէ պու թարաֆլարտա իշպու լիսանա աշնա քիմնէ եօդ տուր :

— Բէք էյի , տէյի շախսը մէճհուլ ճէվապ վէրտի , վէ Գօլար թէսմիեէ իթտիկի շախս իէ պիրլիքտէ , անըն իրաեէ իթտիկի թարաֆա կիթտի :

Իքիսի տէ քէօբրիւնիւն բէմէրի ալթընտա վէ եօլուն օրթասընա աթըմըշ օլան պիր թաշըն իւղէրինտէ օթուրտուլար : Օլ վադըթ Գօլար շու եօլտա միւրքեալէմէեէ տէվամ իթտի :

— Էվվէլ էմիրտէ շուրասը պիզիմ իչին բէք միւնասիպ տիր . եաղմուրտան ըսլանմադ գօրդուամուղտա եօդ տուր . պիր աղ սօվուդ իսէ տէ , նէ՞ պէյիս վար տըր . իշ վադթընտա սօվուղա ֆալանա պադըմաղ . պունտան պաշգա մէմուլ իտէրիմքի գարարըմըղը տա պիր ան էվվէլ վէրիւրիզ :

— Իհթիմալ տիր :

— Ձաթընըղ Լօնտրատան նէ՞ ղէման կէլտինիզ :

— Պու ադշամ սաաթ սէքիղտէ . կէօրիւեօրսուն ա' , ասլա վադըթ զայ իթմէեիպ , մուպիէն ղէմանտա վասըլ օլտում :

— Ձաթէն էֆէնտիմ , պու սիզին ուսուլը գատիմէնիզ օլտուղունու թաստիգ իտէրիմ :

— Սէօլէ պադալըմ , իւշ հաֆթատան պէրի սէն պուրատա նէ՞ եարտըն :

— Միւնասիպ պիր գումրանիա թէշքիլ իթտիմ :

— Բէք էյի :

— Լաքին կէօրիւեօրսունուղ ա' , - տէյի Գօլար տէվամ

Իթտի, - Բարիսյիւէր՝ պիզիմ սէնաաթըմըզ իչին Ինկիլիզէր գատար տէեհըլի տէյիլ տիրլէր: Կերչի էն էյիլէրինի ինթիխապ իթտիմ իսէ աէ, պու հայլազարը լաեըզըյա թէնսիգ իթմէք իչլն տահա պիր դաչ այլազըմ տըր: Պունունլա պէրապէր քէնտիլէրինի պիզլաթ կէօրիւպ մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիզ:

— Նէ՞ վազըթ:

— Էկէր իսթէրսէնիզ, շիմտի:

— Քէնտիլէրինէ վազըթ թայեին իթտին մի:

— Էվվէթ. լաքին տահա էյիսի, զաթընըզը էօյլէ պիր մահէլլէ կէօթիւրիւրիւմքի, օրատան, քէնտիլիզ կէօրիւնմէեհէրէք, անլէրին պիրէր պիրէր իչէրի կիրտիքլէրինի կէօրէպիլիրսինիզ:

— Բէք էյի, կիտէլիմ:

— Լաքին - տէտի Գօլար թէրէտտիւտէ, - Էկէր արամըզտա ուեուչամնոսազ...

— Ուեուչուրուզ:

— Մալիւմա՛, էֆէնտիմ, էլլի եաչընը պուլուեօրում. պու սէպէպլէ իհթիւեարըզ կիւնլէրիմի տիւչիւնմէեէ մէնպուրում:

— Հազգըն վար տըր, լաքին էսէֆ իթմէ, զիրա պէն ատիլանէ հարէքէթ իտէրիմ. անճազ շունու սէօյլէ պազալըմ, սանա նէ՞ գատար իւճըթ լազըմ տըր:

— Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօրքի, սէնէվի եիրմի պէշ պին ֆրանգ, վէ հէր պիր իշտէ օնտա պիր իքրամիեէ...

— Բէք էյի, եիրմի պէշ պին ֆրանգը գապուլ իթտիմ:

— Կէլէլիմ, մաեթիմտէքի ատամլարըն իւճըթլէրինէ...

— Սէնին լիեազաթընը պիլիրիմ, ֆազաթ ատէմլէրինին գըյմէթլէրինի լաեըզըյա թայեին իթմէք իչլն, քէնտիլէրինի իշտէ կէօրմէլիեիմ:

— Օրասը տա էօյլէ:

— Հայտէ Իօլա չըգալըմ, քէնտիլէրինի կէօրտիւքտէն սօնրա կէօրիւչիւրիւզ. դա՞շքիչի տիրլէր:

— Օն . պու դատարը քեա՞ֆի մի տիր :

— Շիմտիլիք քեաֆի տիր . իլէրուտէ իճապընա պագարըզ : Գօլար վէ տիկէրի , պուլունտուգլարը մահէլլի թէրքլէ , ըրխթըմըն իւղէրինէ չըդտըլար , վէ Սէն-Լուի ատասընը շէհրէ բապթ խտէն քէօբրըւտէ գատար իլէրէտիլէր : Օրատան պեր խայլի տօլամպաճըլը հօլլարա կիրիպ չըդտըդտան սօնրա , Սէրբանթ սօդաղընըն քէօչէսինէ մուվասըլէթլէրինտէ , Գօլար՝ տուրուպ ,

— Պուրասը տըր , դաբթան , տէտի , վէ մէրգուճըն դաբթան թէսմիտէ իթտիկի շախս պաչընը հօդարը գարտըրմագլա եալընըզ իքի դաթըլը էսկի պիր պինա կէօրտիւքի , պունուն դանատըլըրը դաբալը օլմասըյա , խարիճտէն հիչ պիր ըչըդ էսէրի միւշահէտէ օլունմամագտա խտի , կէօրէն՝ պուէվի ղայըը մէսքիւն ղանն խտեր խտի :

Գօլար՝ եէտինտէ պուլունան անախթար իլէ իչպու էվին դարուտունու աչըպ , տար վէ դարանըդ պիր հօլա կիրտի , վէ դարթան տախի անը թաագիպ իթտի . պատէհու Գօլար դարուտու դաբատըդտան սօնրա , ալչագ սէսլէ կիւլէրէք ,

— Իտարէխանէնին գալէմլէրի պուրասը տըր , տէտի , վէ ճէպինտէն պիր քիպրիթ չըգարըպ , մէզքիւր հօլու թէնավիր իթմէք իւզրէ պիր քիւչիւք մուճ հագտը , վէ պու սաեէտէ հօլուն ուճունտա էսկիմիչ պիր նէրտիվէնին գատէմէլէրինի կէօրտիւքի , եաղը պիր իք՝ պու նէրտիվէնին բարմագլըղը եէրինէ գուլանըլմըչ խտի :

Գօլար՝ մէզքիւր նէրտիվէնտէն էվին պիրինճի դաթընա չըգըպ , իքինճի դարուտու եիթէրէք , դաբթան թէսմիտէ իթտիկի շախսա խիթապէն ,

— Էֆէնտիմ , պու մահէլլտէ տուրաուղունուղտա , քէնտինիզ կէօրինմէեէրէք , մաեթթիմտէ պուլունան ատէմլէրի կէօրիւր վէ թագտիր խտէպիլիրսինիզ , տէտի :

Պու սուրէթլէ Գօլար՝ շախսը մէրգուճու եալընըզ վէ պիր միւտտէթ դարանըդտա պրագարագ , քէնտիսի , էլինտէքի քիւչիւք մուճ իլէ եանընտաքի օտտաեա կիրտի , վէ

միւթեագըրպէն բէֆիլդի՝ դարչըսընտա պիր զիեա հատըլ օլտուղունու, վէ տիվարտա պիր տէլիք աչըլմըշ իտուկինի կէօրտիւ :

Գարթան տէնիլէն շախս, քէնտիսինին օրատա պուլունտուղու հագդընտա շիւպհէեէ մահէլլ վերմէեէրէք, Գօլարըն կիրմիշ օլտուղու օտատա հէր նէ օլուրսա կէօրէպիլիւր, վէ հէր նէ սէօյլէնիրսէ իշիտէպիլիւր իտի : Իմտի մէրգում, էվվէլ էմիրտէ թէճէմմիւլաթա կէօզ կէզտիրտի բի, պու թէճէմմիւլաթա՝ թադրիպա իքի իւշ պին ֆրանդ արասընտա իրատը պուլունտան պիր քէօյլիւնիւն քիւշիւք պիր սալօնու թէճէմմիւլաթընտան, եանի աթիդ Լւթրէլսթ գատիֆէսիյլէ գարբը մահօն բէնկլի պիր գանաբէ իլէ գըրմըղը շամ դուամաշընտան բէրտէլէր, ասմա սաաթ, իքի առէտ շիշէք վազօսու վէ պնա ալթընտա պիր դօնսօլտան իպարէթ օլուպ, տէօշէմէսի տալի մալթա թաշլարընտան թէրքիպ իտիլիշ իտի :

Գօլար՝ գարթանըն նէզտինէ կէլէրէք,

— Պուրասը մուալլինիմին տաիրէսի տիր : քէնտիսի թէքմիւ մահէլլէ իսալգը նէզտինտէ, իշտէն շէքիլմիշ պիր իրատճը տէյի թանըլմըշ օլուպ, զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ իքի դումրուլար կիպի եաշար, տէտի :

— Տիմէք էվլի տիր :

— Հէման էվլի կիպի տիր :

— Գարըսը բի՞մ տիր :

— Մատամ Գօդլէ իսմինտէ սահիպէի լիեագաթ պիր գատըն օլուպ, իճապընա կէօրէ, կեան շէֆագաթ գատընլարընըն, կեան Սէն-Ժէրմէն վարըշը գօնթէսլէրինին վէ Լէհլի բրէնսէսլէրին մէսլէքինտէ տէվամ իտէր : Սէրբանթ սօգազընտա քէնտիսի՝ շէֆագաթըն վէ էվլիլիք էօմրիւ ֆագիլէթինին առէթա նիւմունէսի եէրինէ կէշմիշ տիր :

— Բէք էյի, զէվճի Գօդլէ նէ՞րէտէ տիր :

— Շիմտի կէօրիւրսիւնիւզ :

Գօլար, պու սէօզիւ սէօյլէտիրտէն սօնրա, եանընտա պուլունտան պուտագլը պասթօնուն ուճու իլէ վէ մունթագամ

Փաստալար իլէ իւշ տէֆա թափանա վուրտու, վէ այնի վա-
դըթտա իւսթ դաթտա պիր շամաթա, վէ նէրտիվէնտէ ասըմ
սէսի իշիտիլիպ, միւթէադըպէն դաթթան տէտիկիմիդ քիմնէ՝
հլի եաշլարընտա, ղայիֆ, տաղ դաֆալը, կէօղլէրի չուգուր,
վէ ալնը պուրուշմուշ պիր ատէմին կէտիկինի կէօրտիւ:

Մէրգում, էսկի պիր կիճէլիը վէ աեաղընա բապուճ կի-
եինմիշ իտի:

Գօղլէեի իւք տէֆա կէօրէն, անը, իշտէն չէքիմիշ, վէ
բաղարլարը պիւեիւք լօդանթալարտա թապո ո՛թ տէնիլէն
ուսուլտէ եէմէք, վէ հաֆթանըն սաիր կիւնլէրինտէ իանէ-
սինտէ էթ եէմէեի վէ սալաթա եէեերէք, ինթիեարլըդ-
կիւնլէրինի քէմալը հուգուր վէ մահզուղլիեթլէ կէչիւմէքտէ
պուլունմուշ նամուսու պիր պադալ զանն իտէր իտի: Պու
ատէմին սիմասընտա միւշահէտէ օլունան թէպէսսիւմտէ, սա-
տէտիլանէ կէօրիւնիւր իտի. ֆագաթ դաթթան՝ միւճէրրէպ
օլան կէօղլէրիլէ թէճէսսիւս իթմէքլէ, մէրգումըն զահիրի
սատէտիլիկի ալթընտա քիւսթախանէ վէ դարարընտան ասա
տէօնմէղ պիր թապիեաթ վէ ախլէադը վահշիեանէ մէվ-
ճուտ օլուղունու, վէ քէնտիսի Հէրքիւլէս կիպի դուվիթլի
օլուպ, պաշընըն տաղլըղընա նիսպէթէն պաղուլարըլա կէօք-
սիւ սաշը, վէ ղայիֆլիկինէ մուգապիլ վիճուտի էմասսիդ
սուրէթտէ սինրլի իտուկինի անլատը: Շու դատարքի Գօ-
լար իլէ դաթթան պիրիպիրինէ պէնդէմէտիքլէրի կիպի, օ
ատէմտէ մէրգումարա պէնդէմէղ իտի. չիւնքի Գօլար՝ օ-
թուղ պէշ դըրդ եաշլարընտա ուղուն պօլու, ղայիֆ վի-
ճուտու, սիւահ սագալ վէ պըեղլը, վէ սիվիլ էլպիսէլի
պիր միւլաղիմ՝ զապիթ թարղընտա օլուպ, ատի պիր գատըն
նաղարընտա կիւզէլ տէյի ֆարղ օլունապիլիը իտի:

Գօլար՝ վաղթիլէ սաքէրլիք իթմիշ իտի, վէ պիր տէրէ-
ճէ էսրարի օլան վէ դէմանէմիղին ճէմլյեաթը պէշէրիեէսինի
իտարէ իտէն գանոււլար թարաֆընտան միւսաատէլի օլմա-
մասըլա պէրապէր, նիշէ սատըդ վէ ղայրէթքէշ թարաֆ-
կիրանա մալիք պուլունան սէնաաթը ճէտիտէսինէ բաղմէն:

էլան ասքէրլիք թավր ու հարէքէթինի մուհաֆագա իթ-
միշ իտի :

Գարթան իսէ , պիլաքիս անճագ երբմի սէքիզ չաղա-
րընտա օլուպ , ֆագաթ լէհճէսի սարը վէ քէնտիսի թիւյ-
սիւզ օլմասըյլա , երբմի տէօրթ եաշընտա պիլէ կէօրիւն-
մէմէքտէ իտի :

Մէրգում , օրթա պօյլու , զայիֆ , վէ սաշլարը սարը
օլմասընա մուգապիլ սիեհհ կէօղլէրինտէ բարլաեան շիտ-
տէթլի պազըշընտա , քէնտիսինտէ հագըգէթէն երքէքլիկէ
մախսուս թավր ու հալ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Գարթան՝ Լօնտրատան հէնուզ Բարիսէ կէլմիշ օլուպ ,
էսրարի վէ տէհշէթլի պիր նամ ու շէօհրէթ պրագմըշ օլտու-
ղու Լօնտրա շէհրինտէ գարթան Վիլիամս տէյի թէսմիեէ
իտիլմիշ իտի իսէ տէ , իհթիմալքի պու իսմ , քէնտինին սսըլ
իսմի տէյիլ իտի :

Գօգլէ՝ գարթանը սէլամլատը , վէ մէրգումուն քիմ օլ-
տուղունու սօրարճասընա Գօլարա պագմասընտա , Գօլար ,
սապըգ ասքէրլիք թարղըյլա ,

— Ամիրիմիլ տիր , տէտի :

Օլ վագըթ Գօգլէ , հիւրմէթ տաիրէսինտէ տիգգաթ ի-
տերէք գարթանը թէտգիգ իյլէտի , վէ եավաշ սէտա իլէ ,

— Հէնուզ բէք կէնճ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Գօլար տա , մէրգումուն գուլաղընտան ,

— Լօնտրատա էմալի կէօրիւլմէմիշ պիր ատէմ տիր ,
տէտի :

Մուախխարէն Գօլար՝ աշիրեար սուրէթտէ աթիտէքի
սէօղլէրի իլավէթէն տէրմիեան իթտի :

— Թավչանյարըմըզ պիր տագըգատան կէլէճէք տիրլէր :
Սապահըն սաաթ պիրի իլէ իքիսի արասընտա պուրատա պու-
լունմալարընը քէնտիլէրինէ իխթար իթմիշիմ տիր . շիմտի
իսէ , սաաթըն պիր չալտըղընը իշիտիեօրում : Կէլտիքլէրինտէ
սէն գապուլ իտէրսին Գօգլէ :

— Սիզ նէ՞ եաբաճագսըզ :

— Պէն ամիրիմիզին եանընտա սուրուպ, պու տէլիքտէն ատէմլէրիմիզի քէնտիսինէ իրաեէ, վէ հազգլարընտա մուխթասար մալիւմաթ իթա իտէճէեիմ :

— Անլատըմ :

Օլ էսնատէ սոգազ գարուսու եալաշճա վէ մանէատար սուրէթտէ չալընտըղընտան, Գոգլէ,

— Իշթէ պիրի կէլտի, տէտի, վէ էլինատէ մում թութարազ աշաղըրեա էնտի . այնի վագըթտա Գոլար վէ գարթան Գոգլէնին սալօնու իթթիսալինտէքի քիւչիւք օտատա գաբանըպ, մումլարընը սէօնտիւրտիւլէր :

Արատան իքի տագըզա կէչտիկինտէ, սախթէ պագալ կէնճ, զպիֆվիճուտ, Ֆրիզէ սաչը վէ շիք էլպիսէլի պիր քիմնէ իլէ թէքրար եօգարը չըգտը, վէ գարթան կէօղիւնիւ տիվարտաքի տէլիեէ վագ իթտիկի էսնատէ,

— Էֆէնտիմ, - տէտի Գոլար եալաշ սէտա իլէ, - պու տէլիգանը միւթէպէր պիր Ֆամիլեաեա մէնսուպ տուր : Էկէր բօլիս իլէ միւնասէպաթը օլմասա, վէ թէվգըֆ իտիլմէք իւզրէ Բօշֆօր գալէսինէ կէօնտէրիլմէսէ իտի, եա ումուրը ատիեէեէ եախօտ ալէմի տիրլօմասիեէ կիրէպիլիր իտի : Ասըլ իսմի չըվալիեէ տ'Օրնի օլուպ, Ֆագաթ էմրի պասիրէթէ ըիաեէթէն պու իսմի թէպտիլ իտիլմիշ տիր : Պրէտա սօգաղընտաքի գատընլար՝ պու տէլիգանըբը ֆէվգէլատէ սէվտիքլէրի հալտէ քէնտիսինէ Պիսթօքէ լագասընը վէրմիշլէր տիր :

«Պիսթօքէ ագըլը պիր չօճուգ տուր, վէ ազ չօգ մէհարէթ ու լիեագաթը վար տըք : Լանսդընէ տէնիլէն քեաղըտ օեռուստա ուսթա տըր, վէ իճապընտա միւքէմմէլէն պըչադ գուլլանապիլիր : Պիր սաման չէօրիւ իլէ Ֆիշէ Ֆապրիգասընըն մամուլաթընտան օլան քիլիտլէրի աշար, վէ վիճուտի օլ գատար զաիֆ տիր քի, է'ն տար վէ քիւչիւք տէլիքլէրտէն պիլէ կէչէպիլիր :

Գարթան . - (թահգիրամիզ սուրէթտէ .) Պունա ինանմագ իչին, կէօրմէք լագըմ տըր :

Շըվալիսէ Պիսթօքէտէն սօնրա , արտարտա , Մուրագս
 իսմինտէ , պիւեիւք վէ գըրմըզը սագալը , վէ Մօնթէսքիէօ
 սալասընըն գահրամանը կիպի , ղաեէթ իրի պօյուլ պիր քիմ-
 սէ , գուրու վէ զսյիֆ , Փագաթ գուվվէթի եէրինտէ վէ
 մավի կէօզլէրի քէտի կէօզլէրի կիպի բարլագ տիկէր պիր
 քիմսէ իլէ իչէրի կիրտիլէր : Գօլար՝ մէրգուժարը կէօսթէ-
 րէրէր :

— Իշթէ Օրէսթ իլէ Բիլատ : Մուրագս իլէ Նիգօլօ : Թու-
 լօնտա իքիսի տէ օն սէնէ այնի ղինճիրլէրի թաշըբարագ ,
 հապսխանէտէ վագըթ կէշիրմիշլէր , վէ հապսխանէտէն չըգ-
 սըգլարընտա շէրիք օլմուշլար տըր : Մուրագս՝ բազար կիւն-
 լէրի գահրաման գըեաֆէթիլլէ վէ Նիգօլօ տա բայլաչօ
 գըեաֆէթիլլէ հուտուտլարտա տօլաշըրլար : Զաթընըզ
 պուճարըն պօշ վագըթլարընտան իսթիֆատէ իտէպիլիրսինիզ ,
 տէտի :

Գաթթան . - Պուճար պէնիմ իշիմէ տահա եարարլար :

Զիքը իթտիկիմիզ մէզքիւր իքի արթիսթլէրտէն սօնրա
 գըրմըզը սաչը վէ մավի պուլը կիյմիշ պիր տէլիգանլը կէլ-
 տի : Պուճուճ էլլէրի՝ տէմիրճի էլլէրի կիպի սիմսիեահ իտի :

Գօլար . - Պու տա գսւմբանիամըզըն չիլինկիրի տիր , տէտի :

Վիլեամս . - Բէք էյի , տէյի ճէվապ վէրտի :

Զիլինկիրտէն սօնրա կէլէն՝ պիր ազ շիշմանճա , գաֆասը
 պիր ազ տագ , պաշտան աեաղա գատար թէմիզճէ սիեահ էլպի-
 սէ կիեինմիշ , պէեազ գրավաթ պաղլամըշ , վէ մավի կէօզլիւք
 թագմըշ իտի : Մէրգուժըն գօլթուղու ալթընտա պիւեիւճէք
 սիեահ պիր ճիզտան օլուպ , պուրնուճըն խայլիճէ գրզարմըշ
 օլմասընտան՝ շարսպա ֆէվգէլատէ միւպթէլա պուլուճտուղու
 անլաշըրմագտա իտի :

Գօլար . - (գաթթանըն գուլաղընտան .) Պու տա պիր մու-
 գավէլաթ մուհարրիրի քեաթիպի տիր քի , պազը ֆէլաքէթ-
 լէր սէպէպիլլէ իտարէխանէսինի թէրքլէ , շիմոի բէք տէ
 մալիւմ օլմանտան պիր մահէլլէ տախիլինտէ , Մօնտէթուր սօ-
 գաղընտա ատի պիր տաիրէ աշմըշ տըր , իսմի Նիվարտէ տիր :

վէ խայլիճէ կիւզէլ եազըսը վար տըր : Հէլէ հէր եազըեր թագլիտ իթմէքատէքի սէնաաթընտա մահիր տիր : Հասըլը սայքի դալէմ տիվանէսի տիր :

— Կէօրիւրիւղ :

Մուգավէլաթ մուհարրիրինաէն սօնրա , դումբանիանըն պագի տէօրթ ազասը կէլտիլէր քի , պունլար , դարիուենը քլիրամըմըղա արղ վէ պէեան իտէճէկիմիղ իշպու մուֆասսալ հիքեաեէտէ մուավին սըֆաթըլլա իսպաթը վիճուտ իտէճէքլէր տիր :

Իշպու թէֆթիշ վէ թէտգիգ խիթամ պուլտուղունտա , Գօլար՝ դաբթանա խիթապէն ,

— Նիհաեէթ , էֆէնտիմ , ատէմլէրիմիղէ կէօրիւնմէք իսթէրմիսինիլ , տէտի :

Վիլիամս . - Խայր :

Գօլար . - (Թէաճճիւպլէ .) Աճա՛յիպ , էֆէնտիմ , խօշնուտ գա՛մատընըզ մը :

— Հէմ գալտըմ , հէմ գալմատըմ . լաքին հէր նէ օլուր իսէ , դումբանեամ իլէ մուամէլաթըմտա , սէնին վասըթա օլմագլըղընը իսթէրիմ . քէնտիմի թանըթմաեը արղու իթմէմ :

— Իսթէտիկինիղ վէճհլէ օլտուն , էֆէնտիմ :

— Պու ճէսուր ատէմլէրին նէեէ դուլլանապիլէճէքլէրի հաքգընտա եարըն կէօրիւշիւրիւղ :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , դաբթան , աեագլարընըն ուճունա պասարագ , եարը աչըգ օլան դաբուեա տօղրսը իլէրլէտի , վէ «եարըն պյնի սաաթտա , այնի մահէլլտէ պուլուշալըմ . շիմտիլիք կիճէլէր խայր օլտուն» տիեէրէք , մահէլլի մէգքիւրտէն մուֆարագաթ իթտի :

Պու սուրէթլէ գաբթան Վիլիամս , դարանլըգ օլան նէրտիվէնտէն էնիպ սօգաղա վասըլ օլտուղու կիպի , Գօլար տա մաեէթինտէքի աաէմլէրին նէպտինէ կիթտի :

Վիլիամս՝ պիր խայլի սօգաղարտան կէլիպ , Շաթլէ մէյտանընա մուվասըլէթ իթմիշ իքէն , Սէն-Տընի սօգաղընտան իքի աթլը պիր արապանըն սիւրաթլէ կէլտիկինի կէօրտիւ , վէ

արապածընըն վա՛րտա տէ՛յի պաղըրմասընա ըաղմէն, մէրգում մէրադ իլէ արապան եագլաշմասընտա, քէնտիսի վէ արապա պիր կազ ֆէնէրինին ալթընտա գարչը պէ գարչը կէլտիէր: Վիլիամս կէրի չէքիլտի իսէ տէ, ճամլարը էնտիրիլմիշ Լօյան արապան ալթֆը նազար իտիպ, մէզքիւր կազ ֆէնէրինին ըչըղը սանէսինտէ արապատա օթուրմուշ օլան քիմնէեի կէօրէպիլտի, վէ օ անտէ, «Սրման» տէյի նիտա իթտի իսէ տէ, արապա սիւրաթլէ կէչաիկինտէն, տէրունինտէ օթուրմուշ օլան վէ Վիլիամս թարաֆընտան Սրման թէսմիեէ իտիլէն շախս՝ շիւպհէսիզ նէ՛ մէրգումս կէօրտիւ, նէ՛ տէ չըգարտըղը պօղուզ սէսի իշիտէպիլտի:

Գաբթան Վիլիամս, պիր միւստէթ գըմըլտանմագսըզըն տուրտուգտան սօնրա, ըրիթըմլարա տօղրու կիթմէքտէ օլան արապան պաղտը. պատէհու իքի դօլլարընը գավուշտուրուպ, ատավէթճուեանէ պիր սէտա իլէ,

— Նիհանէթ է՛յ գարընտաշ, սէն ֆագիլէթ մէրքէզի՛ պէն տէ ֆէնալըզ վէ սուի ախլէագ մէնպար օլարագ եինէ պիրիպիրիմիզի գարչըլատըզ: Շիւպհէսիզ աչըրտըղըն ալթուն իլէ շու եա պու պէտպախթըղը թէսէլլիեէ կիտիեօրսուն: Բէք ալէա, մէյտան իքիմիզին տիր, զիրա իշթէ պէն հէնուզ Բարիսէ ալտէթ իթմիշ օլտուղում՝ հալտէ, ալթունա վէ զարաղ ու ատավէթէ սուսամըշըմ տըր, տէտի:

Իրթէսի կիւն, գաբթան Վիլիամս, Գօլարա վագը օլան վատը մուճիպինճէ, վագթը մուայեէնտէ քէօրրինին քէմէրի ալթընտա պուլունտու, վէ եինէ էսրարի ըսըղընը չալտը:

Գօլար իսէ, զաթէն մէրգումա պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, ատըմլարը սէսինի իշիթտիկինտէ աեաղա գալգտը, վէ իսթիգպայէ կիտիպ, եավաշ սէտա իլէ,

— Գա՛բթան, զանն իտէրիմքի, կիւզէլ պիր քէլէքիր պուլտում, տէտի, վէ մէրգումս քէմէրին ալթընա կէօթիւրիւպ,

— Օն իքի պին ֆրանգլըզ պիր իշ էլտէ իթտիմ, տէյի իլավէթէն պէեան իթտի:

2

Եանքէսիճիկէր սապըզ սէրկէրատի գաբթան Վիլիամս իլէ Լօնտրատա մէրդ ումոն էմրի թահթընտա չալըչմըչ օլան Գօլար պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէն սօնրա , Գօլար , Գօգլէնին էվինին պիր տաիրէսի տէլիկինտէն , թէչքիլի մուղարրէր օլան դումբանիանըն միւխթէլիֆ աղասընը գաբթանա կէօթէլմէքտէ օլտուղու սըրատա , պիր գօնագ արապասը՝ Մարէտէ , Քիւլթիւր Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա պիր օթէլին բիշկեահընտա տուրտու : Եվվէլճէ տախի եաղմըչ օլտուղումնղ վէճհէլէ , օլ էննատէ խաֆիֆ պիր եաղմուր եաղմագտա օլուսլ , գալտըրըմիսրը ըսլաթմագտա վէ սօգագլար խալի պուլունմագտա իտի :

Զիքր իթաիկիմիղ օթէլ՝ աթիգ պիր պինա օլուսլ , պունուն էն եագըն վագըթլարտաքի թամիրաթը , տէօրտէլենճիւ Հանրի գրալըն զէմանը սալթանաթընտա վուգու պուլմուչ , վէ զէմանը մէգքիւր իտէ , Մարէ սէմթինին էն բարլագ տէվրի օլմուչ իտի : Պինաի մէգքիւր՝ հավլի իլէ պաղէ արասընտա ինչա իտիլմիչ օլուսլ , իքի դանասլը օլան սօգագ գաբուսու՝ գալընճա տէմիր գաբըր մէչէտէն օլտուղու կիպի , իւգէրինտէ տէ ըսֆահըս տէնիլէն իքի ատէս հէյքէլ իլէ թութտուրուլմուչ օլարագ , խանէաանլըգ արմասը պուլունմագտա իտի :

Իչպու արմա աչընմըչ օլմասըլլա , բէնկէրի լաեըգըլլա անչաչըլմամագտա իտի իսէ տէ , ալթընտա , վագթ ու զէմանըն հիւրմէթի սաեէսինտէ մուհաֆաղա իտիլմիչ օլան պիր գայտտան , մէգքիւր օթէլին , սէքիղինճի Շարլ գրալըն զէմանը սալթանաթընտա ինչա , վէ 1530 վէ 1608 տէ թամիր իտիլմիչ իտուկի , վէ մուախսարէն գրալիցա օմուչ օլան տիւչէս Ան տը Պրըթանեը իլէ պէրապէր Պրանսա սէրայընա կէլմիչ օլան անասըլ Պրըթանեալը Գէրկաղ-Գէրկարէղ խանէտանը

ասայէթիւնվանընըն իդամէթկեահը օլմուշ պուլունտուղու անլաշըլմագտա իտի :

Մէդքիւր արապա իշպու օթէլին էօնիւնտէ տուրտուղունտա , սէյիս՝ չանը չալմասըյլա , դաբունուն իքի գանատը աշըլարագ , արապա հավլիսէ տախիլ օլտու , վէ օթուզ պէշ չաղլարընտա պիր ատէմ արապատան աշաղրեա էնտի :

Այնի վագըթտա նէրտիվէնին իւսթ թարափընտա ըըգ կէօրիւնիւպ , իհթիեար պիր քիմսէտէ , մէրգում կէնճի իսթիգպայէ միւսարատ իթտի :

Մէրգումին աղարմըշ օլան սաչլարընա , պրեբըլարընա վէ ֆալօրի սագալընա պագըլըրսա , իլք նազարտա իհթիեար օլտուղու կէօրիւլիւպ , ֆագաթ գուվվէթլի վէ տօղրու եիւրիւեիւշիւնտէն , վէ ճէսուրանէ պագըլընտան , հէնուզ տիրի վէ տինճ պիր ատէմ օլտուղու աշիքեարէն անլաշըլմագտա իտի : Պէլքի ալթմըշ պէշ չաղլարընտա իտի , լաքին էլի եաշընտա օլան ատէմէր կիպի գավի իւպիւնսէ իտի :

Մէրգում , սիւրաթլը ատըմլար իլէ կէնճ ատէմի գարըլաեարագ ,

— էֆէնտիմ , զաթընըզ հիշ պիր վագըթ պու գատար կէճ գալմատըղընըգտան , տիւշարը էնտիշէ օլմաեա պաչլամըշ իտիմ , տէտի :

Արման տը ֆէրկազ օլան պու կէնճ քիմսէ , մէրգում իհթիեարա ճէվապէն ,

— Աղիգիմ Պասթիէն , տէրիւհտէ իթմիշ օլաուղում մէմուրիսէթի իճրա իթմէք իշին , վագըթ՝ կէշեր պիր ապչէ տիրքի , պունու պիլա թէրէտտիւտ վէ էնտիշէ սարֆ իթմէք կէրէք տիր , տէյի պէնան իլլէտի :

Պասէհու կէնճ քիմսէ , Պասթիէնին գօլթուղունա տաեանարագ , պիրլիքտէ օթէլէ կիրտիլէր : Արման , բէտէրինտէն միլաս գալան ճէսիմ սէրվէթէ միւթէսարըրֆ օլտուղտան ոօնրա , ֆիւլթիւր-Սէնթ Կաթէրին սօգալընտա իիթիեարը իգամէթ իթմիշ իտի . զիրա օ մահէլին եալընըղըլը վէ մէրքէղաէն ուզագ օլմասը՝ մուճիպի մահղուգիսէթի օլ

տուգտան պաշգա, ամէլէ վէ ֆուգարա սընըփլարընա տա
պու սաեհտէ եադըն օլարագ, անլէր հագդընտա կիղլի սու-
րէթտէ խայրխահլըդլար իճրա վէ սատագալար իթա իտէ-
պիլմէքտէ խտի :

Պասթիէն, մէրդուումու իշ օտասընա կէօթիւրիւպ,

— Էֆէնտիմ, զանն իտէրիմ քի, եաթաճագսընըզ, տէտի :

Արման. - խայր, խայրխահ Պասթիէնիմ, պիր գաշ մէք-
թուպ եաղաճաղըմտան, հէնուզ եաթմագ ֆիքըրինտէ տէյի-
լիմ. էվիլէ էմիրտէ վաղիֆէմի իճրա իթմէլիեիմ, տէյի ճէ-
վապ վէրտի, վէ եազըխանէսի դարչըսընտա օթուրտու :

Պասթիէն. - Ֆագաթ էֆէնտիմ, քէնտինիզի պու գատար
եօրմագլա մահվընըզա սէպէպ օլաճագսընըզ :

— Ճէնապը Ալլահըն մէրհամէթի պիւեիւք տիւր, պէն
իսէ մահզա օ նամա չալըշտըղըմ ճիհէթլէ, Հագդ թէալանըն
պէնի ուզուն միւտտէթ գալի իւպիւնեէ մուհաֆաղա իտէ-
ճէկինէ էմինիմ :

Պու արա գաբու չալընտըղընտան, Արման՝ մէմուլին զայ-
րի պիր վագըթտա վիղիթա վուդուինտէն տօլաեը թէաճ-
ճիւպտէ գալարագ :

— Կիրինիզ, տէտի, վէ գաբու աչըլտըդտա, թալը ու
գըեաֆէթինտէն՝ սօգագ քէօշէլէրինտէ պէքլէեէն համալլար-
տան պիրի օլտուղու զանն օլունան մէճհուլ պիր քիմսէ, էյիք
իւզէրինտէ զահիր օլուպ, էվին պիր խըզմէթքեարը վասը-
թասըյլա իչերի կիրտի, վէ իֆատէեէ աղաղէ,

— Միւսիւ գօնթ տը ֆէրկաղը կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի :
Արման. - Պէն իմ :

Համալ՝ Արմանը գապաճա սէլամյաեըպ, համիլ օլտուղու
պիր մէքթուպու մէրդուումա թագտիմ իթտի, վէ օ տախի
իշպու մէքթուպըն մէօհրիւնիւ եըրթըպ, Քէրմօր իսմիլէ
իմղալանմըշ իտուկինի կէօրտիւ իսէ տէ, նէ՛ եազըսը, նէ՛ տէ
մէզքիւր իսմ՝ ֆիքըրինտէ հիշ պիր խաթըրէ հասըլ իթմէտի :
Պատէհու քէնտի քէնտիեէ, «օգուեալըմ» տիեէրէք, աթի-
տէքի ճիւմլէլէրի օդուտու :

«Միւսիւ գօնթ ,

«Սիզ՝ ուլուվը ճէնապլէ մութթաորֆ պիւելիւք պիր զաթ-սընըլ : Մահգա խայրխահըդ ուղրունա ճէսիմ պիր սէրվէթ ֆէտա իտիեօրսունուզ : Զաթընըդա միւրաճաաթ իտէն քիմնէ իսէ , էնվաի իղթիրապաթը գալպիեէ իլէ միւզտարըպ վէ սօն սաաթընըն եազլաչտըղընը հիսս իտէն պիր քիմնէ տիր : Հէ-քիմըէր՝ ալթը սաաթ էօմիրիւմ գալմըչ օլտուղունու թէէմին իտիեօրլար : Պիր ան էվվէլ կէլին , սիղէ նէճիպ վէ մուգատտէս պիր վազիֆէ իհալէ իտէճէեիմ : Օ վազիֆէեի եալընըզ սիզ իճրա իտէպիլիբսինիզ :»

Արման՝ համալա աիգդաթլէ պագարագ ,

— Իսմինիզ նէ՞ տիր , տէտի :

— Իսմիմ Գօլար տըր . Մ . Գէրմօնուն օթէլինտէ իգամէթ իտէրիմ . օթէլ խըզմէթճիսի պու մէքթուպու զաթընըզա կէթիրմէքիլկիմի իխթար իթտի , տէյի համալ ճէվապ վէրտի , վէ պու սըրատա էօյլէ պիր հալ իրաեէ իթմէքտէ իտի քի , գաթթան Վիլիամնըն վէքիլի օլտուղու ասլա անլաչըլամամագտա իտի :

Արման . - Սիզի կէօնատէրէն զաթ նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօր՝ Գօլար . - Սէն-Լուիզ-ան-լ'իլ սօգաղընտա :

Արման , արապասընըն հազըր իտիլմէսինի էմր իթմէքլէ , եիրմի տագըգա սօնրա , արապասընա ըաքիպ օլտուղու հալտէ , հավլիսինին գալտըրըմը իւզէրինտէ թիւրէմիչ օլան օթլարտան՝ եիւզտէն պրագըլմըչ վէ հալը մահղունիյեթէթ քէսպ իթմիչ օլտուղու անլաչըլան էսկի պիր պինանըն արապա գաբուսունտան իչէրի կիրտի : Օլ էսնատէ շէֆֆագ սէօքմէեէ պաչլամըչ օլտուղունտան , պինանըն պիրինճի վէ իքինճի գաթ բէնչիրէլէրի սըգը սըգըեա գալբալը օլտուղու , վէ պունլարըն արգասընտան էսէրը զիեա միւշահէտէ օլունմատըղը կէօրիւլմէքտէ իտի :

Իննիֆօրմա կիյմիչ օլմաեան վէ էլպիսէսի՝ օթէլին խարիճի

ճիհէթի կիպի էսկի պիւսկիւ օլան պիր խըզմէթ.քերար, էլինտէ պիր լամպա թուլթարագ, Արմանը, բէնկի սօլմուշ բէրտէ վէ խալլար, վէ զէմանը դատիմ մետասը մուճիպինճէ մամուլ թէճէմիւլաթ իլէ թէզբին խիլմիշ օլան պիր դաշ տալի-րէլէրտէն կէչիրտի.քտէն սօնրա, նիհաեթ պիր կաթագ օտասընա խախալ իթտի բի, պունտա ըջդ. եանմագտա իտի, իշպու օտանըն օրթասընտա եալտըզը սիթունլարը հավի ճիպինլի.քլի պիր դարեօլա պուլունուպ, պունուն՝ բէնկի սօլմուշ օլան իբէ.քլի գումաշընըն տիւրիւմլէրի տիշարը սարգըլմըշ իտի, իշպու եաթագտա, Մ. տը ֆէրկազ՝ գուրու, զայիֆ, ալնը սարարմըշ, սաչլարը տէօ.քիւլմիւշ, վէ կէօզլէրինտէ զարիպ պիր բարլագըլըգ հասըլ օլմուշ իհթիւեար պիր ատէմին եաթմըշ օլտուղունու կէօրտիւ:

Մէրգում իհթիւեար՝ էլի իլէ Արմանը սէլամատըգտան սօնրա, եաթագընըն պաշ թարաֆընտա պուլունան պիր իսկէմլէրի կէօսթէրտի: Մուլախսարէն վագը օլան իշարէթի իւզերինէ խըզմէթ.քերար տիշարը չըգտը:

Արման՝ կէօզլէրի բարլամագտա օլան իշպու իհթիւեարա միւթէաճճիւպանէ պագմագտա, վէ պու ատէմին վէֆաթը հագըգէթէն եագըն օլուպ օլմատըղընը քէնտի քէնտիեէ սիւալ իթմէքտէ իտի:

Իհթիւեար՝ միւսաֆիրինին միւլահագասընը քէշֆլէ,

— Մի'ւսիւ, բէվլըշի հալիմոէն վէֆաթըմըն եագընտա վուգու պուլաճաղը անլաշըլմատըղը մալիւմ տիւր. լաքին հագըգէթի հալ պու եօլտա տէյիլ տիր, Պէնի թէտալի իտէն թապիպ՝ սէնաթընտա զաեթ մահիր օլտուղու ճիհէթլէ, սապահըն սաաթ տօգուզունտա թէլի հանաթըմըն գաթթ օլունաճաղընը պիլտիրտի, տէտի:

Արման. — Փագաթ միւսիւ, թապիպլէր չօգ տէֆա եանըլըլար:

— Պէնիմ թապիպիմ ապա եանըլմագ. պունունլա պէրապէր, մատտէ պու խուսուսա տալը տէյիլ տիր:

Արման՝ էլան իշին նէրեէ վարաճաղընը անլաեամաեա-

րագ ինթիտարա պագմագտա օլտուղու հալտէ, մէրգում
իֆատաթընա շու սուրէթլէ տէվամ իթտի .

— Միւսիւ, պէնիմ իսմիմ պարօն ֆէրմօր ֆէրմարուէ
տիր, վէ ալէմ նաղարընտա նէօլիմին էն սօն աղասը զանն
օլունտուղում հալտէ թէրքի հաեաթ իթմէքտէ իսէմտէ,
ֆամիլեամա մէնսուպ պիր էրքէք եա դատընըն եաշամագտա
օլտուղունու մէմուլ իթմէքտէեիմ, վէֆաթըմտան սօնրա,
արգամտա նէ՛ աբրապա նէ՛ ահըպպա պրագմաեօրում . պի-
նաէն ալէյհ պէնիմ՝ իլին հիչ պիր աղաեան պուլունմաեաճագ
տըր, զիրա եիրմի սէնէտէն պէրու օթէլիմին էշիկինտէն կէչ-
մէմիշիմ տիր : Սօն սաաթըմտա, միւսիւ, օն պէշ սէնէտէն
պէրու եէկեանէ ըէֆիդիմ օլմուշ օլան շու կէօրաիւկիւնիւզ
ինթիեար խըզմէթքեարտան պաշգա կէօղլէրիմի քարաեա-
ճագ քիմաէ պուլունմաեաճագընը, վէ վարիսիմ օլմատըղը ճի-
հէթլէ, սէրվէթիմին տէվլէթէ ինթիդալ իտէճէկինի միւլա-
հաղա իտերէք, միւթէէսսիր օլմագտաերմ :

Ինթիեար, չօգ տէֆա գուրու պիր էօքսիւրիւքլէ սէսի
քէսիլտիկինտէն, նէֆէս ալմագ իւզրէ, պիր արա քէլամընը
գաթթ իտիպ, պատէհու շու եօլտա իլավէի մէդալ իյլէտի .

— Իմտի, միւսիւ, սէրվէթիմ ֆէվգէլատէ ճէսիմ, վէ հե-
ման հիսապսըվ մէրթէպէտէ օլուպ, միւտտէթի հաեաթըմտա
իչլէտիկիմ իէթատան տօլաեը ճէնապը Ալահըն պանա թախ-
սիս պուեուրտուղու միւճագաթ նէ՛ դատար շէտիտ իտէ, օ
սէրվէթին մէնպար տա օլ տէրէճէ դարիպ տիր :

Արման, թէաճճիւպիւ արթարագ ինթիեարը տինլէմէքտէ
օլտուղու հալտէ, մէրգում իֆատէսինէ տէվամլէ շէօյլէ
սէօյլէտի .

— Տի՛նլէյինիզ, ըէվիշի հալիմտէն եթմիշ եաշընտա օլ-
տուղում զանն օլունուեօր իտէ տէ, անճագ էլի իւշ եաշըն-
տաերմ :

«182՛ սէնէսինտէ, հիւսար ալայընտա միւլազիմ իտիմ,
վէ Պըրթանեալը ասըղատէկեանտան օլտուղում կիպի, գըլը-
ճըմտան պաշգա տա միւսթագպէլիմ պուլունմամագտա իտի :

«Օչ էսնատէ Իսրանիա մուհարէպէսի պաշլաւնագտա օլուպ, մէնսուպ օլտուղուժ Իքինճի հիւսար ալայընըն մէրքէզի Պարսէլօն շէհրինտէ իտի :

«Այլթը այ դատար մէէզունէն Բարիստէ իգամէթ իթ-տիքտէն սօնրա, պէնիմ կիպի միւստէթի մէէզունիյեթլէրի խիթամ սուլան տիկէր Իքի զապիթ իլէ պիրլիքտէ ալայըմա ալտէթ իթմէք իւզրէ եօլա չըգտըմ :

«Կիւնսիւզլէրի աթա սիւար օլարագ եիւրիւեօրտուգ, կիճէլէրի տէ կեահ պիր շէհիրտէ, կեահ պիր դասապա եախօտ քէօյ տէրունի՛նտէ, վէ պաղէն տէ, եօլումաւղուն իւզէրինտէ քեային խալի պիր խանտա եաթմագտա իտիք :

«Պիր կիւն, Թուլուղտան օթուղ Իքի քիլօմէթրօ ուզագտա վէ Բիրէնէ տաղլարը էթէյինտէ, եէպանի վէ հէման խարապ օլմուշ պիր մահէլլ օրթասընտա քեային ֆէնա պիր խան բիշկեահընա մուվասըլէթիմիղտէ, կիճէ իւսթէ կէլտի :

«Ճիվարտա հիշ պիր խանէ սուլունմաեըպ, գարչըմըգտա տաղլարըն պօղաղլարը վէ արգամըգտա զայրը մէզրու պիր թարլա պուլունմագտա իտի : Օ կիւնիւ, իշպու մահէլլտէն տահա դիեատէ իլէրի կիթմէք դապիլ օլմասըղընտան, չօպան բիւսկիւլիւ տէնիլէն չալընըն պիր տալընտան պաշգա արմասը օլմաեան, վէ սէքէնէսի՝ Իքի իհթիեար գարը գօճատան իպարէթ պուլունան օ խանտա կիճէեի կէչիրմէեէ մէճպուր օլտուգ :

«Լաքին օ կիճէսի, էմնալինատիրաթտէն օլտուղու իւզրէ, խանտա պիղտէն զայրի միւսաֆիր տէ պուլունմագտա իտի : Շէօյլէքի Իքի գատըն, Իսրանիալը պիր գաթըրճընըն բէֆագաթըլլա պիղտէն պիր սասթ էվվէլ օ մահէլլէ կէլէրէք, կիճէեի օրատա կէչիրմէեէ գարար վէրմիշլէր իտի :

«Պու Իքի գատընտան պիրի իհթիեար վէ եիւզիւ պուրուշուգ, ֆագաթ տիկէրի՝ եիրմի տէօրթ չաղլարընտա կէնճ վէ հիւսէնա պիր գըզ իտի : Պունլար՝ Իսրանիա հուտուտընտա քեային Բիրէնէ տաղլարընըն քիւշիւք պիր օվասընտան ալտէթ իթմէքտէ օլուպ, պիրլիքտէ սուքէ իթտիկիմիգ ճի-

հէթլէ, արամըղտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէն՝ մահզա իհթիւեարէնին գապըճալարա տէվամը իչին օլ թարաֆա կիթմիլ օլտուգլարը անլաշըլտը :

«Էվվէլ էմիրտէ ասքէրլէրին նամուսքեարըղը հագգընտա գատընլարճա զաթէն էմնիյեթ օլունուպ, պինապէրին կիեինմիլ օլտուգումուղ ասքէրի իւնիֆօրմա օ իքի գատընլարը թէէմին իթմէքլէ, խան տախիլինտէ գապիլի իգամէթ օլան եալընըղ իքի օտաեը պիլա վէսվէսէ իշղալ իթտիլէր. պիզատ ասըր տէրունինտէ պիր սաման եաթագ իւղէրինտէ ուեուգլամանեա գարար վէրտիք :

«Պիլ իւշ արգատաշ իւշիւմիւղտէ կէնճ իտիք, չագըպ չագըշտըրբեօրտուպ. վէ քէնտիմիլի օ տագըպատա ֆաթիհ վէ զալիպէր ատա իթմէքտէ իտիք. թապիի տիր քի, պու սըրատա զիքր իթտիլիմ կէնճ գըղըն կիւղէլիկի տէ, հէնուղ եիրմի եաշարընտա օլանլարա մախսուս պուլունան թէխայեիւլաթըմըղ իւղէրինտէ զարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթմիլ իտի :

«Իշիմիղտէն անասըլ Պէլճիդալը օլան պիրի՝ նամուս ու իֆֆէթ ճիհէթինէ բէք տէ էհէմիեթ վէրէնլէրտէն օլմատըղընտան, պիղէ ալչագճա պիր թէքլիֆ պէեանընա իճթիսար իթտի քի, էկէր ագլըմըղ պաշըմըղտա պուլունսա իտի, օ թէքլիֆի նէֆրէթլէ բէտտ իտէր իտիք. հալպու քի սէրխօշ օլտուղումուղտան, կիւլէրէք գապուլ իթտիք, ինանըմըսընըղ, պիչարէ գըղճըղաղ հագգընտա գուրա պրագտըգ, պու գուրատա պէն գազանտըմ :

«Իշթէ, օլ վագըթ, հէման եիւղիւսթիւ պրագըմըլ օլան օ խանտա տէհշէթլի վէ ալչագճա պիր մէնզարէ վուգու պուլտու. շէօյլէքի գաթըրճը իլէ խան սահիպէրինին իխթիեարը սիւքիւթ իթմէլէրինէ մուվաֆագ օլտուղումուղ, վէ զէվալը իհթիւեարէ գատընըն ֆիղան ու ֆէրեատը գարշըսընտա իքի արգատաշըմ թարաֆընտան տա սիւքիւթ իտիլտիկի հալտէ, բէնչիբէտէն, կէնճ գըղըն եաթտըղը օտաեա կիրտիմ :

Խասթա սէօգիւ քէստի, վէ Արման՝ մէրգոււմնն սօլմուշ
օլանն եանագլարը իւզէրինէ իքի տամլա եաշ ագտըղընը
կէօրաիւ :

Ինթիեար, իֆաաէսինի շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրաիւ :

— Պատէհու, իշար իթտիկիմ խանը վէ նամուսու իղալէ
օլունան պիշարէ գըղըղաղը թէրքլէ, սապահլաեըն էրքէն
եիրմի պէշ քիւօմէթրօ գաթը մէսափէ լյլէաիք : Օ պիշարէ
հագգընտա, իսմլինին թէրէլ օլմասընտան, վէ պօղաղընտա
ասըլը օլուպ, պանա գարչը մէյեուեանէ ուղրաչըրքէն գին-
ճիրինատէն գօբմուշ պուլունան շու մէսապեօնտան պաշգա հիշ
պիր խաթըրէմ օլմաերպ, իշպու մէտայեօնու իսէ, էլպիսէմին
ճէպինտէ պուլաում իսէ տէ, նասըլ օլուպ տա ճէպիմտէ
պուլունատուղունա մանէա վէրէմէտիմ :

«Պիր մուհարէպէնին իճրասընտան պիր կիւն էվվէլ Պար-
սէլօնա տախիլ օլտուգ : Փէրտասը կիւն մէյտանը աթէշէ
կիրտիկիմիգատէն, հէմթէօհմէթիմ օլան իքի արգաստաչարըմ
վէֆաթ իթտիլէր : Անլէրին վէֆաթը իւզէրինէ, ճէնապը
Հագգըն էլի իւզէրիմիգատէ պուլունատուղունու միւլահագա իլէ,
շայեանը թագպիհ հարէքէթիմտէն սօլաեը տիւչարը իզթի-
րապ օլմաեա պաշլատըմ :

«Հաթթա էօլիւմաէն գուրթուլուշումու, մահղա ճէնապը
Քապպըն պէնիմ իշին տահա միւտհիշ պիր միւճագաթ թէր-
թիպ իթմիշ օլտուղունա տէլալէթ ատտ իթմէք կիպի դարիպ
պիր հիսսէ թապի օլտոււմ : Հալպու բի բէք չօգ միւտարէպէ-
լէրէ սախիլ օլտուղում հալտէ, տաիմա սող վէ սալիմ
գալտըմ : Կիւնլէր, այլար կէշտիլէր : ճինտանէթի վագըամըն
խաթըրէսինի ունութմաեա պաշլատըլըմ սըրատա, մալիք
օլտուղում վէ քիմէ վասիեթ իտէճէկիմի պիւմէտիկիմ իշպու
ճէսիմ վէ մէմուլին զայրի սէրվէթէ սահլապ օլտոււմ :

«Մատրիտ շէհրինատէ, Գօրտու սախիթիւեանը թիճարէթ իլլէ
մէշղուլ օլան պիր ինթիեար Եհհուաինին խանէսինտէ իգա-
մէթ իաիեօրտում : Անասըլ Ֆրանսըլ օլան պու Եհհուաի՝
1789 տա Րան շէհրինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի :

«Մէնսուպ օլսուղուսմ թապուրուն պիր պիլէթի իլէ, պու-
 Եէհուտի թաճիրինին իգամէթկեահընա կիթարկիմ գէման,
 թաճիր աղըր սուրէթտէ խասթա իտի: Սրաստան իքի կիւն
 կէչինճէ, ճան վէրմէք հալինէ կէլիպ, կիճէնին օրթասընտա,
 եէկեանէ պէսլէմէսի պէնի ույգուսմտան ուեանտըրըպ, եար-
 տըմա չաղըրաը:

«Ելպիսէմի եարը կիեէրէք, օտասընա կիտիպ, էլիմոնէն
 կէլէն թէտալիի իճրա իթտիմ: Պէնի կէօրտիւկիւնատէ, պիր
 աղ քէսպի ճէսարէթ վէ գուվվէթ իտէրէք, ապը պաչընա
 կէլտի, վէ հագգընտա պէեանը թէչէքքիւրատէն սօնրա, իս-
 միմի սլւալ իթտի:

«— Իսմիմ Գէրմօր աը Գէրմարուէ տիր, տէյի ճէվապ
 վէրտիմ:

«Քէնտիսի, ղարիպ պիր սէսլէ, - Գէրմարուէ մի... վա՛յ,
 իսմինիզ Գէրմարուէ մի տիր, տէյի թէքրարլատը:

«— Իվվէթ, տէտիմ:

«— Չարուգ, պիր գալէմ, պիր գալէմ, տէյի նիտա
 իթտի, վէ իքի էլինի ըէճա եօլունտա գավուչտուրուպ, էսկի
 պիր եաղըխանէեի իրաեէ իյլէտի,

«Ռիլվագըր օ եաղըխանէտէ գալէմ, քեաղըտ վէ միւրէք-
 քէպ հօգգատը պուլունուպ, նէ եաբաճաղընը պիլմէեէրէք,
 պունլարը կէօթիւրիւպ գարչըսընա գօյսում:

«Իհթիեար՝ էլի տիթրէեէրէք մօսիէօ Գէրմօր տը Գէր-
 մալ ուէեի քէնտիմէ վարիս պրագըրըմ, սէօզիւնիւ եաղըպ
 իմզալատը, վէ օն տագըգա սօնրա քէնտիսի թէրքի հաեաթ
 իթտի:

«Մուտիսիարէն միւթէվէֆանըն քեաղըտլարընըն միւ-
 թալէասընտան, իչպու հարէքէթինին սէպէպինի սնլատըմ:
 Շէօյլէքի պիւեիւք ըէտէրիմ պարօն աը Գէրմարուէ՝ հիճրէթ
 իթմէքլէ, քէնտիսինէ, էմանէթէն իքի եիւզ պին ֆրանգ
 պրագմը վէ օլ վապթըն հիւքիւմէթի՝ պու Եէհուտի հագ-
 գընտա շիւպհէ իթտիկինատէն, մէրգում հիճրէթէ մէճպուր
 օլմուչ, վէ Իսբանիաեա կէլէրէք, պիւեիւք քէտէրիմին սէր-

մաեհտի իլէ իճրաի թիճարէթլէ մէշղուլ օլարադ , ճէսիմ պիր սէրվէթ բէյտա իթմիշ , վէ պիւեիւք բէտէրիմ բէնտիսինէ իքի եիւղ պին ֆրանդ թէսլիմ իթմիշ օլտուղու հալտէ , օ պանա օն իքի միլեօն ֆրանդտան իսլարէթ ճէսիմ պիր մէպլաղ թէրք իյլէմիշ տիր :

«Էկէր դալպիմտէ պիր իղթիրապը աղիմ մէվճուլ օլմասա իտի , պէօլէ պիր սէրվէթ էօմրիւմտէ պիւեիւք պիր թէպէտտիւլ հուսուլէ կէթիրէրէր , պէնի ղիեառտէսիլէ մէսրուր դըլաճագ իտի , չիւնքի օլ էսնատէ հէնուլ օթուլ չաղարընտա պիր կէնճ իտիմ :

«Պինապէրին իլք տէֆա տիւշիւնտիւկիւմ խոսուլա՝ Իսբանիաեը թէրքլէ , Բարիսէ կիթմէր , վէ հէր թարաֆը արաեըպ , նամուսունու իղալէ իթմիշ օլտուղում թէրէղի պուլուպ , անընլա էվլէնմէտէն իսլարէթ օլտու իսէ տէ , մէկէր իսէ միւսթահագդ օլտուղում միւճագլաթ պուրատա պանա պէքլէմէրտէ իմիշ :

«Շէօլէքի հէնուլ Բարիսէ վասըլ օլտուղում , վէ վադթիլլէ ֆամիւեամա այիտ իքէն սաթըլմըլ օլտուղունտան , թէքրար մուպաեաասըլլա տէրունինտէ իղամէթ իթմէքտէ պուլունտուղում իշպու էսկի պինատա ղարիպ վէ տէհշէթլի պիր խասթալըղա տիւշար օլուպ , տէրունինտէ եաթտըղմը կէօրմէքտէ օլտուղունուլ եաթաղա տիւշտիւմ , վէ եիրմի սէնէտէն պէրու պու եաթագտան դալգամատըմ :

«Էվվէթ , լաեըպ օլտուղում ճէզաեա չարբըլտըմ :

«Պունճա սէնէլէր , «արգա քէմիկի իլիկինին եուճամասը» թապիր օլունան իշպու տէհշէթլի խասթալըղա կիրիֆթար օլտուղում հալտէ , իֆագաթըմը պուլմագտան ղայրի մագսէտիմ վէ տիկէր էշէտտի արղում օլմատը : Պիլճիւմէ աթըպպաի հաղըգաեը եարտըմըմա ճէլպ իթտիմ , լաքին հիշ պիրինտէն խայր կէօրէմէտիմ :

«Նիհաեթթ պու կիւն , սօն սաաթըմտա , կէօղլէրիմի կէշմիշէ տօղրու չէվիրտիմ , վէ աճապա նամուսունու իղալէ իթմիշ օլտուղում օ պիչարէ հէնուլ հաեաթտա՞մը տըր , վէ

պէն տէ պիր բէտէ՞րմիեիմ, տէյի տիւշիւնմէեէ պաշխատրմ՝
Շիմտի անլատընը զ մը :

Արման . - Էլ վէթ :

Խասթա . - Իմտի , միւսիւ , սիզին , նէֆսի Բարիստէ , վա-
զիֆէլէրին է՛ն մուգատտէսի , է՛ն մուլազգէզինի եանի կշիռք իթմէք
վէ ֆհնալըդք մհն իշնմէք վազիֆէսինի իծրա իթմէք իւզրէ պիւ-
եիւք պիր սերվէթի վէ տիրանէթինիզի ֆէտա իթմէքտէ օլ-
տուղունուղու , խէֆիեէ մէմուրլարընըզվէ բօլիսինիզ պուլուն-
տուղունու , միւքեաֆաթլար իթա իթտիկինիզի , վէ է՛ն կիզլի
պէտպախթլըլարը վէ է՛ն մէսթուր ար ու ըեզալէթլէրի մէյ-
տանա չըգարտըղընըղը թահզըզ , վէ պինապէրին թէրք
իթմէքտէ օլտուղում պու սերվէթի քիմին իչին թէրք իտիեօր
խսէմ , անը պէլքի պուլապիլէճէկինիզի միւլահազա իթտիմ :

— Փագաթ , էֆէնտիմ , հագգըմտա կէօսթէրտիկինիզ
էմնիյեթ նէ տերէճէ մուճիպի իֆթիխար օլսա , էօհտէմէ
իհալէ իթտիկինիզ վազիֆէեի պաշա չըգարապիլէճէկիմի մէ-
մուլ իտէպիլի՛րմիեիմ :

— Օլ պապտէ չալըչըրսընըզ :

— Փագաթ էկէրչի օ գատընճըղաղ վէֆաթ իթմիշ իսէ ,
էկէրչի հիսսիեաթը տախիլիեէնիզէ գարչը օլարագ ասլա էվ-
լատը պուլունմաեօր իսէ . . .

— Օ հալտէ վարիսի մութլագըմ սիզ օլուրտունուզ :

— Մէօսիէօ . . .

— Պէնի տինլէեին , տերէօհտէ իթմիշ օլտուղունուզ թէ-
չէպպիւսի պաշա չըգարապիլմէք իչին , նէ՛ գատար էհլի
սերվէթ օլսանըզ , եինէ քեաֆի սաեղամազ : Իմտի , սիզէ իհալէ
իթտիկիմ սերվէթի՝ ֆէլարէթ սահիպլէրինի թէսէլլիեէ , վէ
Բարիս թէսմիեէ օլունան շու էյիլիք վէ ֆէնալըգ օգիանօ
սունտա սըղընմըջ օլան միւճրիմլէրի թէէտիպէ հասը իթմէ-
նիզի վասիեթ իտերիմ :

Արման , սօն տէֆա ըէտտ ճէվապը վէրմէքտէ իքէն ,
պարօն՝ էլինի չըմինէ իւզէրինտէքի ասմա սաաթա տօղրու
ուզաթարագ ,

— Պա՛գընըզ, սաաթ եիւրիւեօր, վէ վագըթ պիզիմ տէյիլ տիր: Շու մասա իւզէրինատէքի սանտըգճանը կէօրիւեօրսունուզա՛, օնտա միւլսթէլիֆ թարիլիւէրի հավի իքի գըթա վասիեէթնամէ պուլաճագսընըզ: Պիրինճիսի, սիզի պէնիմ վարիսի ումումիմ գըլլուգտա տըր: Տիկէրի իսէ, թէրէզին, եախօտ էվլատը վար իսէ, անըն լէհինատէ տիր: Վուգուաթը միւլսթէտսիւֆէ կիճէսինատէ թէրէզին համիլ օլմուշ օլտուղու մէտայեօնու իքինճի վասիեէթնամէ տէրունինատէ հըֆղ իթմիշիմ տիր: Իշպու մէտայեօն իշինտէ, պիր գատըն սաչլարը վէ թասվիրի վար տըր: պէսպէլլի օ թասվիր՝ քէնտի վալիտէսինին տիր: Սիզէ պունտան զայրի էսէր պրագմաեօրում, տէաի:

Խասթանըն սէսի տէրէճէ պէ տէրէճէ ազալմագտա վէ էօլիւմ սաաթը եադլաշմագտա օլուպ, մէրգում, շու հալինտէ,

— Սաաթ ալթըրտա պիր ըահիպ կէլմէսինի իսթար իթտիմ, տէաի, վէ հէնուղ պու սէօզիլ սէօյլէմիշ իքէն, արապա գաբուսունուն չանը չալընտը: Կէլէն քիմնէ՝ ըահիպ օլուպ, պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին խոստովանանք օլտուղու, վէ ըահիպ վասըթասըյլա ճէնապը Ալլահ իլէ պարըշտըզը էսնատէ, Արման պիր թարաֆա չէքիլտի, լաքին խոստովանանքըն խիթամընտա, խասթանըն եաթաղը եանընտա տիզ չէօքիւպ, էօլիւմ ըատտէսինտէ պուլունանլարա մախսուս օլան տուանը ըահիպ իլէ պիրլիքտէ իյֆա իթտի:

Իքի սաաթ սօնրա, վէ հէքիմին քէշֆի վէճհլէ, Մ. տը Քէրմարուէ թէսլիմի բուհ իյլէաի:

Տէրհալ պիր բօլիս գօմիսէրի ճէլպլէ, հէր թարաֆ մէօհիւր ալթընա վաղ օլունտու: Պատէհու Արման, իքի գըթա վասիեէթնամէեի համիլ օլտուղու հալտէ, օրատան հարէքէթ իտիպ, միւլթէվէֆանըն եաթաղը պաշընտա, Մ. տը Քէրմարուէնին մէքթուպունու Մ. տը Քէրկազա կէօթիւրմիւշ օլան համալտան պաշգուս քիմնէ գալմատը:

Գօլար պու սըրատա կիւլէրէք, վէ նաչա պագարագ,

— Ձեզալլը իհիթիեա՛ր, քիմսէ հագգընտա շիւպհէ իթմէ-
 եէրէք րահաթճա թէսլիմի րուհ իթտին. սէֆիլ պիր քիմսէ
 կիպի էվինէ կիրտիմ, վէ սէն, ղէնկին վէ պիւա վէրէսէ պիր
 ատէմնէն նէ եօլտա իսթիֆատէ օլունաճաղընը անլամագտան
 պաշգա արգուլմ օլմատըղընը սատէտիլիկին իլէ անլաեամատը-
 ղըն հալտէ, պիր թավան իչի օտասընտա իգամէթիմէ միւ-
 սաստէ իյլէտին :

«Ձեզալլը իհիթիեա՛ր . . .

«Շիմտի իսէ, շու խայր ու սէվապ սահիպի օլան Մ. տը
 Քէրկազ վարիսլէրի արամաեա գալգըշաճագ տըր: Սէն իս-
 թիրահաթընա պագ, գաբթան վիլիամս մէշհուր պիր ատէմ
 տիր. պիզ անտէն էվվէլ թէրէզի պուլաճաղըզ, վէ օ հալտէ
 միլեօնլար պիզիմ օլաճագ տըր, տէտի :

Գօլար, հէնուզ սըճագ օլան մէզքիւր ճէսէտ գարշըսըն-
 տա թէքրար կիւլտիւ :

Մ. տը Քէրմարուէ իսէ, հագըգէթէն թէրքի հաեաթ
 իթմիշ օլտուղունտան, էօլիւմ եաթաղընըն աեաղընտա
 տուրուպ իսթիհգաքեարի սուրէթտէ կիւլէն օ ալչաղը տէֆ
 իթմէք իւզրէ, եաթմըշ օլտուղու մահէլլտէն պաշընը եօգարը
 գալտըրմաեա միւգթէտիր տէյիլ իտի :

Արման տը Քէրկազտա օլ էսնաստէ մահէլլի մէզքիւրտէն
 ազիմէթ իթմիշ իտի :

5

Թանձր վարքը սօգաղընն Վէ օ մահէլլատէքի պուլվարըն քէօչէսինտէ քեային պիր խանէնին պէչիննի գաթընտա Վէ հավլինէ նազըր օլան պիր թավան իչի օտասընըն բէնչիրէսի էօնիւնտէ , յունվար այը իչինտէ , եանի գաթթան Վլիլամն իլէ Գօլար պէյնինտէ վուդու պուլան միւքեալէմէտէն թագրիպա օն պէչ կիւն սօնրա , կէնն պիր գըզ , սէնաի չիչէքլէր իմալինէ մախսուս պիր թագըմ ալէաթ ու էչեանը համիլ օլան պիր մասա գարչըսընտա օթուրմուչ օլուպ , քէմալը կէրմի իլէ չալըչմադտա իտի :

Մէզպուրէ թագրիպա օն ալթը չաղլարընտա , ուզուն պօլու , կէօսթէրիչի , լէյլագ կիպի պէեագ , սիեահ սաչը , Վէ գըրմըզը տօտագլը օլտուղունտան , քէնտիսինէ , շակիրալիք իթմիչ օլտուղու չիչէքնի մաղազասընտա , քիրազ մանէասընտա օլան Սըրիզ լագապը վէրիմիչ իտի :

Սըրիզ օլ էսնատէ ճիւզիճէ սըճագ օլան կիւնէչին պիեասը օտասընա կիրսին իչին , բէնչիրէսինինըսֆէն աչմըչ օլուպ , Ալֆրէտ տը Միւսէնին թէէլիֆաթընտան օլուպ , օլ վագթըն մօտասը հիւքմիւնտէ պուլունան պիր պէյիթի թէղաննի իթմէքտէ իտի :

Իչպու պէյիթ՝ «Պարսէլօնտա էսմէր ըէնկլի պիր Անտալուզիալը գըզ կէօրմի՞չմիւսիւնիւզ» , քէլիմէլէրի իլէ պաչլահըպ , մէրգումէ , պէյիթին սօն ճիւմէսինէ կէլտիկինտէ , թէրթիպ իթտիկի չիչէյին պաղընը պաղլաեարագ , իչպու չիչէքտէմէթինի մասանըն իւզէրինէ աթտը , Վէ մահգուզիեթինի միւպէյեին պիր թէպէսսիւմ իլէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Օն տագըգատան իչիմի պիթիրիբիմ , Վէ պունու մահէլլինէ կէօթիւրիւպ թէսլիմիթտիքտէն սօնրա , ալտէթիմտէ , գաբունուն արասընտան , Մ . կրօսուն իչ սալասընա աթֆը նաղար իլէքիմ , տէտի :

Պու միւլահաղաներ իթտիկի սրբատա, Սըրբիզին գըրմըզը տօտագլարընտա, խօշ պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլտու, վէ իլավէթէն,

— Նիհաւէթ բազար կէլտի. էկէր եարըն տա պու կիւնքի կիպի հալա օլուրսա, գատընլարըն է'ն պախթիեարը պէն օլաճաղըմ: Նիշանլըմ պէնի, վալիտէսի իլէ պերապէր Պէլվիլտէ Վանտաթ աը Պուրկօներեա կէօթիւրէճէք տիր, տէտի:

Սըրբիզ, կիւլէրէք պիր ազ նէֆէս ալտը վէ պատէհու թէքրար իշինէ պաշլատը: Փէնալի քէնալինէ տէ շու սէօլլէրի սէօլլէմէքաէ խտի:

— Ձէվալլը Լէօն, բեաղըալարընը պուլմազ, վէ ճիւզի պիր արազիսինի սաթմազ իշին շիմտիեէ գատար մէմէքէթինէ կիթմիշ վէ տվաէթ իթմիշ օլմազլըզը աճապա նէ՞ տէրէճէ արզու իթմէքաէ տիր: Ա'հ, էկէր Մ. Կրօս կէլէճէք այ քէնտիսինի իշճի պաշը նասպ իտէճէկինի վատ իթմիշ օլմասա խտի, շիմտիեէ տէկին կիթմիշ օլուրտու:

Սըրբիզ, պու արա բէնչիրէնին եագընընտա ասըլմըշ օլան վէ տէրուհինաէ պիր արը գուշու ուլմագտա պուլընան պիր գաֆէսէ եարը մահզունիեէթլէ վէ եարը կիւլիւմսէեէրէք պագարազ,

— էյ պէնիմ կիւղէլ խոմէնաէմ, եագընտա կիւղէլ վէ քիւչիւք պիր էֆէնտիեէ մալիք օլաճագսըն, վէ իքի այտան, սէնին եէմինի վէ սուեուունու իքի քիշի թագէլէեէճէերիզ: Մուհապպէթ օլուրտա, իքի այ նէ՞ գատար ուզուն կէօրիւնիւեօր, տէտի:

Սըրբիզ թէքրար պիր ահ իթտի, վէ այնի վագըթտա ներտիվէնաէ խաֆիֆճէ պիր աեագ սէսի իլէ պիր պէսթէ թէղաննիսինի իշիտէրէք, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէսինտէն նըսֆէն աեաղա գալգտը, վէ «Փագաթ պու կիւն հէնուզ ճումաա իրթէսի տիր» տէյի տիւշիւնտիւկիւ կիպի, իլավէթէն տէ, — հա՛ Պագագարա տըր, լաքին աճապա նէ՞ սէպէպ վարքի, պիւեիւք գըղգարընտաշըմ, սըգ սըգ աիշարը շըգմագտան հագզ իթմէտիկի հալտէ, օն պէշ կիւնտէն պէրի

տիր տախմա պէնի կէօրմէեէ կելիեօր , տէտի , վէ դաբուեու աչտըղընտա , զիբր իթտիկիմիզ դատըն իչերի կիրաի :

Պու իքի դատընլար , սաչլարընըն բէնկի միւխթելիֆ օլ մասընա ըաղմէն պիրիպիրինէ օլ տէրէնէ պէնղէեօրլար իտի քի , մէրդուամանըն դարչը պէ գարչը կելաի.քլէրի զէման , պիրի պիթթէսատիւֆ հազըր պուլունեսա իտի , թէամծիւպիւնատէն նաչի բէֆը նիտա իթմէքտէն կէրի տուրամաղ իտի :

Սըրիզ՝ դումրալ բէնկլը , վէ դարա կէօղլիւ օլուպ , պադըլընտա մէսէրրէթ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա , հալպու .քի Պադգարա՝ պէեազ վէ սարըմը , վէ սաչլարը .քիւլ բէնկիւնտէ օլմասընա ըաղմէն , կէօղլէրի դարա վէ աօտագլարը՝ Սըրիզին աօտագլարը միսիլու դըրմըղը իտի :

Եիւզլէրի , շէքլէրի այնի օլուպ , ֆադաթ .քէնտիլէրինէ եագընէն պագըլտըղընտա , ֆամիլեամա միւշապէհէթլէրինէ ըաղմէն , սիննէ , ախէագ-ճա , ատաթ վէ աթվարճա պիրիպիրինտէն ֆարդը օլտուգլարը տէրհալ կէօրիւլմէքտէ իտի :

Սըրիզ օն ալթը եաչլարընտա զայիֆվիւնուտ , բարմագլարը .քիւչիւք վէ դըրմըղը օլուպ , ուճարը իշճի օլտուղունա տէլալէթ իթմէքտէ , վէ թըրնագլարը տա , հէր նէ գատար իհթէմամըճա պագըլմագտա իտի իսէ տէ , եինէ էյիճէ քէսիլմէմիշ իտի :

Պագգարաեա կելիննէ , եիրմի իրի եաչլարընտա օլուպ , պունուն վիճուտի՝ կէնճ դըզարտա նատիր օլան պիչիմլի պիր շիշմանլըղը իհրապ իթմիշ օլտուղու կիպի , էլլէրի տէ լէյագ կիպի պէեազ վէ պալմօմու միսիլու շէֆֆաֆ , վէ իննէ տէրիսի ալթընտա մափի տամարլարը միւշահէտէ իտիլմէքտէ իտի : Թըրնագլարը սէրթ վէ պիչիմլի օլուպ , հէլէ բարմագլարը թէմամիլլէ դուսուրսուղ օլմասըլա , հիշ պիր իյնէնին պաթմըշ օլմասըղը անլաչըլմագտա իտի :

Վէլհասըլ Սըրիզին էլլէրի՝ ամէլէ վէ Պագգարանընքիլէր իսէ ախչէս էլլէրի օլուպ , պիրինին դարա կէօղլէրինտէ պաղէն իաղիսանէ մէսէրրէթ էսէրի , պաղէն տէ միւպհէմ՝ վէ թաթլը պիր մահղունիեէթ հալի միւշահէտէ օլունմագտա ,

վէ տիկերիննին պագըըը քէսկին, մաղրուրանէ, վէ քէնտի-
լէրին հաիգի իգթիտար օլտուղունու պիլէն վէ կիւզէլլիքլէ-
րիննի սիլաս իթթիլսաղ իթմիշ օլան գատընլարա մախսուս
օլուպ, կէօղլէրինտէ կեան մէյեուսիեթ վէ կեան մադսէտէ
էրմէմիշ աղրաղը նէֆսանիեէյի շէտիտէեի միւպէյեինն շիր
հալ մէվճուս պուլունմադտա իտի:

Սըրիզին կիեինմիշ օլտուղու ֆիլսթան՝ գօլլուգլարը ատի
պիր տիւյմէ իլէ պիլէկիլնտէն գարալը վէ գօեու րէնկատ
եունյու գումաշտան աիքիլմիշ օլտուղու, վէ գօլլարընսա
եալընըղ պէեաղ մանշէթլէր օլուպ, պօղաղընսա տա քէնտիինն
իշլէմիշ օլտուղու կիմֆտէն, վէ ինճուլէրլէ միւզէյեէն կէրտան-
լըգտան զիեատէ վիճուտիննէ եաղըչան վէ ալթը ֆրանգ
դըյմէթիլնտէ պուլունան պօղաղ պաղընտան մաստա թէզեի-
նաթը օլմաներադ, մէզպուրէ ճալիպ վէ հիւսէնսա պիր թալը
քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, Պադգարա մուար անթիգ թա-
պիր օլունան իբէքլի գումաշտան պիր ֆիլսթան կիեինմիշ,
ումուղունա Հինտ քիշմիրինտէն մանթօ ալմըշ, վէ Սիպէրիա-
նըն զէրտէվա նամ հայվանը քիւրքիւնտէն մասմուլ պիր
մանշօն իլէ նըսֆէն էօրթիւլմիշ օլան չըպլագ գօլունա գըյ-
մէյտար պիր պիլէզիք թագմըշ իտի:

Սըրիզ կիւզէլ վէ ագիլ պիր գըզ օլուպ, էվլէնմէք ար-
զուսինտէ պուլունմադտա իտի:

Պունլարըն բէտէրիննին սէնաաթը՝ պագըը իւզէրինտէ
օյմանըլըգ օլուպ, պիչարէ ստէմ պիր էվինն ալթընճը գա-
թընտա թէէսսիսի իգամէթլէ, ֆամիլեաընը կիւճ իլէ պա-
գապիլմէքտէ իրէն, ալթը սէնէ էվվէլ պիր ագչամ, Պադ-
գարա՝ բէտէրի խանէսինտէն ֆիրար, վէ իքի աթլը պիր
արապանա րաքիպէն, կէնճ պիր պարօն թարաֆընտան քէն-
տիսի իշլին ինչա իտիլմիշ օլան քիւչիւք պիր օթէլէ տուխուլ
իթմիշ իտի:

Պէշ սէնէ գատար պիչարէ ֆամիլեա՝ պաշտան չըգմըշ
օլան գըզլարընը կէօրմէեիպ, նամուսլու օյմանը, մէրգումէեի
լանէթնէտի, վէ գաթէն չօգտան պէրու գալպ խասթալըղը:

նա տիւշար օլմուշ իքէն , դըզընըն ֆիրարը քէնտիսինտէ օլ տէրէճէ քէտէր հասըլ իթաի քի , նիհատէթ էօլլիւմ՝ եաթաղըննա տիւշաիւ . անճագ օլ էսնատէ Պագդարա ֆամիլեատը խանէսինէ ավտէթ իթտիկինտէն , բէտէրի՝ մէզպուրէտէ ամփլ իթտի . ֆագաթ բէտէրին վէֆաթընը միւթէագըլ , դըզը թէքրար էվլէլքի էօմրիւնէ պաշլատը . հաթթա շուրասը շայեանը թէէսսիւֆ տիւրքի , օլ անէ տէկին տէրունինէ , եալըրըլ ալնըն թէրի իլէ դաղանըլարագ ազչէ կիրէն խանէի մէզքիւրտէն վալիտէսինի տէ անարաըլ , սուի ախէագըն վէ թէնպէլիկին թէզլին իթտիքլէրի էօմրէ իտխալ իյլէտի :

Սըրիզ՝ վաղիֆէսինի ունութան վալիտէ իլէ միւթթէհիմէ դըզարընտաշը արասընտա գալտըզը հալտէ , եաշանամանըլ թէրքի հանաթ իթմէսի դասլիլ իքէն , ծէնասըլ Հագդ քէնտիսինի հիմանէ իլէ , բէտէրինին քիսը ու աղամէթինի վէ չալըչմագլըգ աշգ ու արզուսոււնու անըն դալպինտէ թէէսսիս իթտի :

Շէջլէքի Պագդարա՝ մերդումէ վալիտէսիլլէ պիրլիքատ արապանա բաքիպէն կէգտիկի էսնատէ , Սըրիզ , իշար իթտիկիմիզ քիւշիւք օտանը քիրալանըզ , ֆամիլեատընն սէֆիլ էշեասընտան պիր դըսմընը օրանա նագլ իլէ , իֆրաթ չալըչարագ եէվմիտէ լքի ֆրանգ դաղանմագտա իտի : Մէզպուրէ , պիր սէնէտէն պէրու եալընըզճա եաշանըլ , ճիւզի իճարէսինի մունթագամէն թէէտիտէ իթմէքտէ , վէ ճիհէզի իչին տէ բարա թօրլամագտա իտի , չիւնքի Սըրիզ՝ մարանկօղլուգտա մէշուր օլան ուսթասը Մ . կրօսուն էմնիյեթթի քեամիլէսինի դաղանմըչ պուլունան Լէօն Բօլան իամինտէ նամուպու պիր իշճիտի սէվմէքտէ օլուպ , անընլա էվլէնէճէկի մուգարրէր իտի :

Պէլքի տէ դալպինտէ մէրքիւզ օլան պու մուհապպէթ , պիր թարաֆտան ախէագըլ պօղուլմուշ օլան գըզգարընտաշընըն , վէ տիկէր թարաֆտան հէր կէօնա ար ու նամուսու անագ ալթընա ալմըչ պուլունան վալիտէսինին եօլլալընա սալիք օլմագտան օլ կէնճ գըզը մէն իթմիշ իտի :

Լաքին Սըրիզ՝ վալիտէսիյէ հէմչիրէսինի կէօրմէքտէն տուր օլմանըպ, պունյար եա պիրլիքտէ եախօտ այրը այրը օլարագ վիզիթա վէրիրլէր, վէ պագը կիւն ագչամա գատար պէրապէր վագըթ կէչիրիրլէր իտի: Հալպու քի Սըրիզ, Պագգարանըն զանէթ պահալը սուրէթտէ պէտէլինի էօտէմէքտէ օլտուղու օթէլէ ար ու հիճապընտան նաշի աեագ պիլէ պասմագ իսթէմէտիկինտէն, քէնտիլէրինէ իեատէի վիզիթա իթմէզ իտի:

Հէր նէ իտէ, իքի գըզգարընտաշ պուլուշտուգլարընտա, մուհապպէթլէ պիրիպիրինէ սարըլտըլար: Պատէհու արալարընտա աթիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի:

Պագգարա. - Սապահլար խայր օլսուն Սըրիզէթ, սապահլար խայր օլսուն սէվկիւլիւ գըզգարտաշըմ:

Ձիչէքճի գըլ, գըզգարընտաշընը, պիր էյլէնճէ ագչամը, պագգարա տէնիլէն գումար օեուենուենու օյնատըղը սըրատա, քիւլիինէթլի ալթուն գաղանմըլ օլմասընա մուգապիլ պագը գումարպագլար թարաֆընտան հասը իտիլմիշ օլան Պագգարա իսմիլէ չաղըրմագտա իզհարը նէֆրէթ իթտիկինտէն,

— խայրըլը սապահլար օլսուն Լուիզ, տիեէրէք ճէվապ վէրտի:

Պագգարա. - (գըզգարընտաշընըն եանընտա օթուրարագ.) Պու գատար իշի պու սապահտան պէրի՞մի իշլէտին:

Սըրիզ. - (կիւլէրէք.) Եվվէթ, սապահլաեըն զանէթ էրքէն գալգտըմ, վէ պիր ան էվվէլ իքմալ իթմէք իւզրէ ֆէվգէլատէ չալըլտըմ: Պու կիւն ճումաա իրթէսի տիր, վէ իւք տէֆա պէն իշիմի մաղազաեա թէսլիմ իթմէք իսթէրիմ: Պունտան պաշգա եարըն իշին պիր ֆիսթան տիքէճէեիմ, վէ պու կիճէ պիր ազ ույգուսուզ գալմագլա, անը պիթիրմէեէ տէ վագթըմ օլաճագ տըր:

— Տիմէք եարըն կիւզէլլէչէճէքսին:

— Ելպէթթէ, եարըն բաղար տըր:

— Եալընըլ բաղար օլտուղու իշի՞ն մի պու հաղըրըլը կէօրիւեօրսուն:

Սըրիզ՝ իսմինի թաշտարըը քերազ կիպի պիր ազ գըզար-
տը, վէ պատէհու,

— Եարըն Լէօն, պէնի, վալիտէսի իլէ պէրապէր Պէլվիլէ
կէօթիւրէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պագգարա, գըզգարընտաշընըն չիչէքճիլիք սէնաաթըն-
տա գուլլանտըը պիր պիղ իլէ օյնամագտա օլուպ,

— Տիմէք էլան Լէօնու սէվիեօրսուն, տէտի:

Սըրիզ. - (ասլա չէքինմէեէրէք.) Իվվէթ սէվէրիմ, նամուս-
լու վէ ուլուվը ճէնապլէ մութթասըֆ պիր տէլիգանլը տէյիլ
մի տիր:

— Պէն պու պապտէ աքսինի պէեան իթմէեօրում, ֆա-
գաթ գըզգարընտաշըմ, ամէլէտէն պիր բիմսէ իլէ էվլէնտի-
կին հալտէ, հէր վագըթ մուզաիգա վէ զարուրէթ իչինտէ
պուլունաճագսըն:

— Խայր, պիր զէվճ ու զէվճէ նաֆագալարընը թէտարիք
իչին պիրլիքտէ չալըշտըղարը վէ եէկտիկէրինէ մուհապպէթ-
լէրի օլտուղու թագտիրտէ, ասլա պէտպախթ օլմագլար,
Պունտան գաթինազար եագընտա Լէօն ուսթա պաշը օլարագ-
կիւնտէ օն ֆրանգ գազանաճագ տըր, Պէնիմ իչին քիւչիւք
պիր մաղազա թէէսսիս իթմէքլէ, պէն տէ քէնտի հիսապըմա
չալըշաճաղըմ, Լէօնուն քէնտի մէմլէքէթինտէ ագալլի իւչ
տէօրթ պին ֆրանգ սէրվէթի վար տըր, պու ագչէ պիր չի-
չէքճի սէրմաեէսի օլմաեա քեաֆի տիր:

Պագգարա. - (պէլլիսիզճէ ումուզարընը չէքէրէք.) Պի-
լիրսին քի, քէնտի պաշընա իչ սահիպի օլմագլըղըն իչին
տէօրթ պին, հաթթա օն պին ֆրանգա իթիեաճըն վար
իսէ, պէն վէրիրիմ:

Սըրիզ. - Նամուսլու պիր գըղ եալընըղ բէտէրինտէն վէ
զէվճինտէն ագչէ գապուլ իտէր:

— Յագաթ պէն սէնին գըզգարընտաշընըմ,

— Եկէր զէվճին օլսա իտի, գապուլ իտէր իտիմ:

Պագգարա տօտագլարընը ըսըրտը վէ գալարը չաթըլ-
տը, պատէհու,

— Մատեմքի Լէօնուն բարասը վար տըր, եվլէնտիկին զէման, պէնտէն ալաճաղըն ադչէեի կէրի վէրիբոսին, տէտի:

— Խայր, պէն ինատճը վէ քիպիր պիր դըզըմ՝ քիմսէտէն իսթիգրոաղ իսթէմէմ՝ հէր քէսին քէնտինէ մախսուս պիր Ֆիքրի վար տըր:

Սըրիզ, գըզգարընտաշըյա կէօրիւշտիւկիւ սըրատա իշինէ տէվամ իթմէքատ իտի: Պագգարտ իսէ, պէլլիտիզճէ բէնչիրէեէ եադլաշմըշ օլուպ, թէսատիւֆի պիր հալ կիպի տիրսէյինի բէնչիրէեէ տաեաթարագ սուրմուշ իտի իսէ տէ, հագըգէթտէ եանընտաքի եվլին բէնչիրէսինէ տիգգաթլէ պագմադ տա իտի:

Իշպու բէնչիրէ դաբալը վէ պէեազ բէրաէլէրի չէքիլմիշ օլտուղունտան, Պագգարա քէնտի քէնտիեէ վէ մէյեուսէն,

— Օրատա տէյիլ տիր, տէտի:

Սըրիզ իսէ, իսէֆիէն գըզգարընտաշընը հարաքեաթընը թէճէսսիւս իթմէքատ օլտուղու ճիհէթլէ, խօշ պիր թէպէսսիւմլէ,

— Պիլիբմիսին, Լուիզ, պիր վագըթտան պէրու պէնի հէման հէր կիւն կէօրմէեէ կէլմէքլիկին իլէ հագգըմտա բէք դիեատէ հիւսնի մուամէլէտէ պուլունուեօրսուն, տէտի:

Պագգարա սարսըլտը, վէ պիրտէն պիրէ արգաեա տէօնտիւ: Սըրիզ տէ, միւրաիճէ սաֆտէրունըուգլա,

— Մահէլլէմիզտէ պիր իշին օլմալը, տէյի պէեան իթտի:

— Խայր, սէնի սէվտիկիմ, վէ հարէքէթիմոէ սէրպէսթ օլտուղում իշին կէլիեօրում:

— Հալպուքի չօգտան պէրի սէրպէսթսին, վէ զանն իտէրիմքի պէնի տաիմա սէվմիշսին տիր: Անճադ...

— Մատեմքի սօրուեօրսուն, հագըգէթի հալի սէօյլէեիմ:

— Շաեէտ սանա մախսուս պիր սըրը իսէ, սէօյլէմէ:

— Խայր, Ֆամիլեա ադասը իշինատէ էսրար մէվճուտ օրամազ: Պէլքի պու խուսուս սէնին իշին մուճիպի թէաճճիւպ տիւր, լաքին պիլմիշ օլքի, թէքմիլ Բարիստէ, Պագգարա՝ Ֆամիլեասընտան պաշգա քիմսէեէ կէօնիւլ վէրմէզ. քէնտիսի

իչին պիր Ֆրանսըզ, եախօս պիր Չինլի, էհէմմիեթտէն արլի մախլուդաթ տըր տէրլէր :

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի ղէման Պագագարա, ճիտաի վէ մահզուն պիր հալ քէսալ իթմիշ օլուպ, մէղպուրէ՝ էն շէտիա աշգ ու մուհապպէթլէրի պիլէ իսթիհզա իտէրքէն, պու տէֆա կիզլի պիր հիսսէ թապի օլմասըյա, կէօզլէրինտէ տիկէր պիր նէվ բարլագլըգ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Մէղպուրէ իֆատէեէ շու սուրէթտէ տէվամ լյլէտի :

— Էվվէթ, պունտան պիր այ էվվէլ, պու կիւնքի կիպի տիրսէկիմի շու բէնչիրէեէ տաեաթարապ պագտըղըմ սըրատա, պիր տէլիգանլը կէօրտիւմքի, էօմրիւմտէ քիմսէեէ իզհարը մուհապպէթ իթմէմիշ օլտուղում հալտէ, գալպիմի, Ֆիքրիմի ալթիւսթ իթաի :

Պագագարա՝ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, բարմաղըյա պէշինճի գաթտաքի բէնչիրէեէ կէօսթէրէրէք,

— Օ տէլիգանլըբը շու բէնչիրէտէ կէօրտիւմ, տէյի թէքրար իյլէտի :

Սըրիզ . - (կիւլիւմսէեէրէք .) Քիմի անլաթմագ իսթէտի-կինի պիլիեօրում :

Պագագարա . - (սէվինճլէ .) Քէնտինի թանը՝մըսըն :

— Էվվէթ :

— Իշթէ պէն անը սէվէրիմ, օնա մուհապպէթիմ վար տըր . պէլքի սէնին՝ Լէօնու սէվմէնտէն զիեատէ սէվէրիմ :

Սըրիզ . - (հէմ թաղիր վէ հէմտէ ինանմամաղլըգ թար-ղընտա .) Աճայիպ . . .

— Քէնտիսինի, իւշ տէֆա պու բէնչիրէտէն կէօրտիւմ . անճագ պէն անը թէճէննիւն իթմէք տէրէճէսինտէ սէվտիկիմ հալտէ, օ պանա պիր տէֆա պիլէ աթֆը նագար իթմէտի : Պուրաեա կէլիշիմ, պիր սանիյեէ գատար օլտուն քէնտիսինի կէօրմէք մագսէտիլլէ տիր : էօյլէ տագըգալար օլուեօրքի, քէնտիսինէ մէքթուպ եաղմագ, օտասընա չըգմագ, վէ տիզլէրինէ գարանարագ, «պիլմէ՞զմիսին քի սէնի սէվիեօրում» տիմէք իսթէեօրում :

Պագղարա՛ս՝ պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման , դարա կէօղլէրինտէ հէման պիր ալէվ բարլամագտա օլուպ , մէգ պուրէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրէրէք ,

— Եվվէթ , քիմ՝ օլտուլու մալիւմ օլմաեան , իամի վէ էվլի օլուպ օլմատըլը պիլլինմէեէն պիր աաէմի , եէմէեի իչմէեի ունութմագ , վէ կիճէ կիւնաիւղ անը խէեալլամագ տէրէճէսինտէ սէվմէք՝ զարիպ պիր հալ օլտուլունու տա պիլլիրիմ . . . տէտի :

Սըրիզ , գըղգարընտաչընըն տէրքեար օլան տույզուսուզ լուղունու պիլտիկինտէն ,

— Աճայիպ , քէնտիսինի պու դաաար սէվլի՞եօրմուսուն , տէտի :

— Եվվէթ , շիատէթի մուհապպէթիմ թէէսսիրի իլէ տիվանէ օլուեօրում : Պիր չարեէքտէն պէրի կէօղիւմիւ՝ շու դարալը բէնչիլրէեէ աթֆի իթմիչ օլտուլում հալտէ , գալպիմ չարբըեօր : Տիմէք , պու տէլիգանլը էվինտէ տէյիլ տիր :

— Թամ սաաթ իքիտէ էվինէ կէլիր :

— Քէնտիսի հագղընտա պանա պահս էթ . սէօյլէ պանա , քէնտիսի քի՞մ տիր , նէ՞ եարար , սէն բէնտինի նէրէտէ վէ նա սըլ թանըտըն :

— Լէօն պանա թանըթտը :

— Նէ՞ սուրէթլէ :

— Պու տէլիգանլը իչպու էվէ նագլ իթտիկի զէման , Լէօնուն ուսթաար քէնտիսինէ պիր եաղըխանէ , պիր դաչ իսկէմլէ վէ ախչուպ պիր դարեօլա սաթմըչ . Լէօն պու շէյլէրի թէսլիմ իթմիչ , վէ բէրտէլէրինի թագմըչ :

Ղալիպա պու տէլիգանլը ֆէվգէլատէ զէնկին տէյիլ տիր , վէ պիր տաիրէտէ իքի եիւղ զրուչ մաաչլա պիր մէմուրիեթ սահիպի տիր : Թապիի տիր քի , ճէմիյեթ իչինտէ եաչաեան կէնճ պիր ատէմ իչին պու գատար մէպլաղ պիւեիւք պիր շէյ սաեըլմագ : Լէօն իսէ , սէն տէ պիլլիրսին ա , խայրիսահ պիր քիմսէ օլտուլունտան , Մ . Ֆէրնան Րօչէ իսմինտէ պուլունան պու տէլիգանլընըն , զիքր իթտիկիմ էչեաեը սաթըն

ալմասըյա տիւշարը մուգաիգա օլտուղունու հիսս իթմէսի իւղէրինէ, քէնտիսինէ, - Մ. Ֆէրնան, ուսթամ պու էշեանը սիղէ, պէտէլի բէշինէն թէէտիւեէ իտիլմէք իւղրէ սաթմըշ իսէ տէ, էկէր պիր ազվադթա իհթիւեաճընըզ վար իսէ, պու պապտէ սիղէ դօլայլըդ կէօսթէրէպիլիլիմ, տէմիշ, վէ սաթըլան մօպիլիա իւշ եիւզ ֆրանգըդ օլտուղու հալտէ, Մ. Ֆէրնան՝ Լէօնուն թէքլիֆինի դապուլ իլէ, ալէլհիսապ եիւզ էլլի ֆրանգ էօտէելպ, դուսուրունու իւշ այտա թէսվիւեէ իթմիշ: Իշթէ պու վագըա իւղէրինէ, Լէօն վէ Մ. Ֆէրնան տօսթ օլմուշար տըր:

«Ղալիպա քէնտիսի պիր ղաղէթա իտարէլսանէսինտէ չալըշմագտա տըր, չիւնքի թէաթրօ վէ սաիր լուպիւեաթլարըն պիլէթլէրինի դօլայլըդլա էլտէ իտէպիլմէքտէ օլուպ, չօդտէֆա իշպու պիլէթլէրտէն Լէօնա իթա իթտիկինտէն՝, օտա պիղէ, եանի վալիտէսի իլէ պանա վէրիր:

«Պունտան պաշդա պիր արա իշիմ ազալտըղընտան, վէ Մ. Ֆէրնանըն տիքիլէճէք կէօմլէքլէրի պուլունտուղունտան, Լէօն՝ անլէրի սլանա կէօնտէրթտի. պու սուրէթլէ իւլֆէթ բէյտա իթտիք: Օ ղէմանտան պերի տիր բէնչիրէտէ պիրիպիրիմիզի կէօրտիւկիւմիւզտէ, սէլամլաշըրըլ:

Պագգարա. - (սէսի տիթրէեէրէք.) Քէնտիսի պու էվտէ եալընը՞ղ մը տըր:

— Էվվէթ:

— Էվինտէ քիմսէելի կէօրմէմիշմիսին:

— Ասլա:

Պագգարա նէֆէս ալարագ,

— Ահ, քէնտինի սէվէրիմ... վէ սէվէճէեիմ, տէտի:

Մէրգումէ պու սէօզիւ հէնուղ իքմալ իթմիշ իքէն, պէշինճի դաթըն բէնչիրէսի աշըլարագ, պիր ատէմին պաշը կէօրիւմէքլէ, Պագգարա՝ պիւթիւն գանընըն եիւրէկինտէ թօքլանտըղընը հիսս իթտիկի կիպի, լէհէսի տէ ֆէվգէլատէ սօլտու, վէ տէրհալ արգասընա չէքիլէրէք, գըզգարընտաշընա,

— Իշթէ, քէնտիսի, տէտի :

Սըրիզ, բէնչիրէսինն էօնիւնէ կէլտի, վէ հավլիեէ պագ-
մագտա օլան տէլիդանլընըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ
իթմէք իւզրէ եավաշ սէսլէ պիր շարդը օգումաեա պաշլատը :

Ֆէրնան Րօշէ՝ կէնճ գըզը կէօրիւպ սէլամ՝ վէրտի, վէ
պատէհու անըն եանընտա, մէզպուրէեէ պէնդէեէն տիկէր պիր
գատըն կէօրմէսինտէ, իզհարը թէաճճիւպ կլէտիկինտէն,
Սըրիզ,

— Գըզգարընտաշըմ սըր, տէտի : Ֆէրնան անէ աէ սէլամ՝
վէրտի, վէ Պագգարա մէրգումու տավէթ իթմէսիննի գըզգա-
րընտաշընա խէֆիէն իսթար իթտիկինտէն, մէզպուրէսինն ըէճա
եօլունաաքի սէսի՝ Սըրիզէ իճրաի թէէսսիր իթմէքլէ, իշպու
շիշէքճի գըզ՝ հարէքէթի վագըասընըն խաֆիֆլիկիննի նազարը
իթիպարա ալմաեարագ,

— Միւսիւ Ֆէրնան, էկէր տիկէր պիր իշինիզ եօգ իսէ,
պիր ազ պուրաեա պուեուրուն տա կէօրիւշէլիմ, տէտի :

Ֆէրնան. - Մատմազէլ, տավէթինիզէ թէշէքքիւր իտէ-
րիմ, լաքին թէէսսիւֆ իտէրիմքի, վագթըմ եօգ տուր-
շիւնքի պիր մահէլլէ վիդիթա վէրէճէք օլտուղումտան, էլ-
պիսէմի թէպտիլ իլէ հէման եօլա չըգաճազըմ :

Պագգարա. - (քէնտի քէնտիեէ) Տիշարը չըգըեօր. նէ-
րէեէ կիթտիկիննի անլամագ իսթէրիմ :

Ֆէրնան՝ իքի գըզգարընտաշա թէքրար սէլամ վէրտիք-
տէն սօնրա բէնչիրէսիննի գաբատը :

Պագգարա. - Էվվէթ, նէրէեէ կիթտիկիննի անլամագ իս-
թէրիմ, վէ անլաեաճազըմ : Շիմտիտէն գալպիմտէ գըսգանճ-
լըգ հիսսի հասըլ օլմուշ օլտուղունու զանն իտիեօրում :

Սըրիզ. - (միւթէաճճիւպանէ գըզգարընտաշընը տինլէ-
եէրէք.) Իէք էյի ամմա, Մ. Ֆէրնան սէսին նէ՝ գէվճին
տիր, նէ՝ աշըգըն :

— Պէլքի օլաճագ տըր :

— Զէվճի՞ն մի : Լաքին զանն իտէրսէմ, Լէօն, Մ. Ֆէր-
նան իշին էվլէնմէք Քիքրինտէ օլտուղունու սէօլէվիշ տիր :

Պագագարա , պու սէօղիւ իշիթտիկինատէ , քէնախինի դօ-
վալաեան ավճըլարըն սէսինի ուղագտան իշիտէն մէճըուհ
պիր բարս կիպի սըչրաեարագ ,

— Էվլէնմէք մի , տէտի :

— Նի՞չին էվլէնմէսին :

— Պէն էվլէնմէսինի իսթէմէմ :

— Լաքին իսթէմէմէեէ նէ՞ հագգըն վար տըր :

— Հագգ մը . . . աչգ ու մուհապպէթ մէսէլէլէրինատէ
հագգ ու սելահիեթէթ արանըլըր մը :

— Լաքին օ սէնի սէվմէեօր :

— Սէվէճէք տիր :

Պագագարա՝ Սըրրիղին քիւչիւք այնասընա միւթէքքէպպի-
րանէ պագարագ , կիւղէլլիկինտէն տօլաեը քէսպի զուրուրի-
եթ իթմիշ օլտուղու հալտէ ,

— Ղարիպ շէյ տիր քի , պէնիմ կիպի պիր գըզ , միւտ-
տէթի էօմրիւմտէ իւք տէֆա օլարագ պիր ատէմէ իղհարը
մուհապպէթ իթմէք ճիննէթինտէ պուլունաեըմտա , օ ատէմ
պէնի սէվմէսին : Պէնիմ ուղրումա թէլէֆի նէֆա իտէն օլ-
տուղու հալտէ , պէչինճի գաթտա իգամէթ իտէն քիւչիւք
պիր մէմուր ուղրումա տիվանէ օ՞մսեաճագ մը տըր : Ահ
պէօյլէ օլմամագ իչին , Պագագարա օլմամագլըղըմ լաղըմ
կէլի :

Պու արա Սըրրիղ , իշլէտիկի իշի պիթիբիպ , ումուղունա
պիր շալ այտը , վէ պաշընա տա պիր շաբգա գօեուպ ,

— Պէն իշիմի թէսլիմ իթմէեէ կիտիեօրում , տէտի :

Պէօյլէճէ իքի գըզգարընտաշ՝ պիրլիքտէ սօգաղա էնաիլէր ,

Պագագարա , հէր վագըթքի կիպի օ կիւն տէ կիւղէլ պիր
արապտեա բաքիպ օլարագ կէլմիշ օլտուր զունստան , գարուտա
պէքլէմէքտէ օլան իչպու արապանըն գարուսունու աչարագ ,
գըզգարընտաշընա խիթապէն ,

— Մաղազանա գատար սէնի կէթիւրմէմի իսթէրմիսին ,
տէտի :

Սըրրիղ . - Աճայիպ , պէնիմ կիպի ֆագիր պիր իջճի գըզընըն ,

մաղաղասընա օն պէշ Ֆրանդլըդ պիր իշ կէօթիւրտիւկիւ հալտէ , պին ըիալ գըյմէթինտէ պիր աթա դօշուլու արապաեա ըաքիպ օյմասը եապըշըր մը : Իմաի , Լուիզ , սանա Ալլահա ըսմարլատըդ , պէն եաեա կիտիեօրում :

Պագդարա . - (գըղգարընտաշընըն ալնընը էօբէրէք .) Սանա տա ուղըրլար օլտուն , տէյի մուգապէլէ իթաի :

Պէօյլէճէ մէղպուրէ արապասընա օթուրտուղու հալտէ , Սըրիդ օրատան մուֆարադաթ իթաի :

Արապաճը . - (Պագդարաեա .) Մատամ , նէրէեէ կիթմէք իսթէեօրտունուզ :

Պագդարա . - Հիշ պիր եէրէ կիթմէելիպ , պուրատա պէքլէեէճէեիմ :

Ֆիլվադը մէղպուրէ արապասընտա օթուրուպ , Մ . Ֆէրնան Ռօշէնին տիշարը չըգմասընա պէքլէտի : Արատան օն տագըգա կէչինճէ , մէրգում տէլիգանլը էվտէն չըգըպ , տիգդաթ պիլէ իթմէեէրէք արապանըն եանընտան կէչտի :

Պագդարա . - (արապաճըսընա .) Շու տէլիգանլըերը թաագիպ էթ :

Պու սուրէթլէ արապա ահէսթէ սուրէթտէ եօլա չըգըպ , Պագդարա իտէ , էմրի պասիրէթէ ըիաեէթէն արապանըն ըսթօրլարընը էնտիրաի :

Ֆէրնան՝ եիրմի պէշ եաչլարընտա կէօսթէրիշլի , սիեահ աաչլը , լէհճէսի սօլուգ , վէ հապըգի կիւզէլիկի հաիզ պիր տէլիգանլը իտի :

Մէրգում էօքսիւզ օլուպ , հաեաթը պէշէրիէեէ տախիլ օլտուղունտա , Մ . տը Սէնթ-Լիւսի իսմինտէ օլան տաեըսըն-

տան պաշգա հիշ պիր համիսի պուլունմամը խտի : Պու զաթ սապըգէն պահրիեե նեզարէթի զապիթանընտան օլուպ , ալտըղը ճիւղիճէ թէդաիւս մաաչը իլէ Ֆերնանը պիւեիւթմիւլ , վէ պիւա սեյրվէթ վէֆաթ իթմիլ խտի :

Ֆերնան , եիրմի եաչընտա օլուպընտա , սէնէվի պին պէշ եիւզ ֆրանգ իլէ խարիճիեե նեզարէթինէ կիրիպ , իքի ալ սօնրա իքի եիւզ ֆրանգ մաաչա կէչաի :

Մերգում պօշ վադըթլարընտա , գալէմ բէֆիդլէրի իլէ պիրլիքտէ վօսվիլ եաղար խտի :

Վօսովիլ եաղանլարտան միւելիֆ օլանլար եիւզ , միւսվէտտէ չեքէնլէր գըրգ վէ միւելիֆէ մուավէնէթ խտէնլէր օն ֆրանգ ալըրլար խտի իսէ տէ , Ֆերնան Բօշէ , քէնտիսինին թէաթրօ լուպիեաթլարը թէէլիֆաթընտա պիւեիւք պիր միւսթագպէլի օլաճաղընը իւմիա իթմէքտէն եինէ տուր օլմազ , վէ թէաթրօ սաեէսինտէ եիւզ պինլէրճէ ֆրանգ գազանան ֆիլան ֆիլան միւելիֆիլէրին՝ քէնտի կիպի իշէ պաշլամը օլտուգլարընը տիւշլունտիւքճէ , թէսէլի պուլուր խտի :

Պունտան պաշգա Ֆերնան , քէնտի գալէմմիւտիրի Մ . տը Պօբրէօնուն գըղը մատմազէլ էրմինէ տիլտատէ օլուպ , լաքին գըղըն բէտէրի թամաքեար օլտուղու կիպի , մեզպուրէնին սեքսէն պին ֆրանգ թրախուճաթը պուլունտուղու տա բիվաեթ օլունտուղունտան , Ֆերնան՝ մեզքիւր արղուսունա ֆէվգէլատէ միւշքիլաթլէ էրէպիլէճէկինի անլամադտա խտի :

Հէր նէ իսէ , Ֆերնանըն , օ կիւնիւ քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ չեքի տիւզէն վէրմիլ օլմաթը , Մ . Պօբրէօ թարաֆընտան թաամա տավէթ խտիլմիլ օլմաթընա մէպնի օլուպ , չիւնքի միւտիրի մէրգում , գըղընըն տախի իշթ իրաք իթմիլ օլտուղու մեզքիւր աշգ ու մուհապպէթէ զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէտիկինտէն , չօդ տէֆա Ֆերնանը խանէսինտէ թաամա տավէթ իտէր խտի : Պու տէլիգանլը ալիւմ վէ չալըչղան պիր կէնճ օլմաթըլա , պօշ վադըթլարընտան պիւլիսթիֆատէ , հուգուգը պէյն էլ իւմէմհագդընտա պիւեիւք պիր էսէրին թէէլիֆի իլէ տէ մէշղուլ օլուր , վէ Մ . տը Պօբրէօ իսէ , Լէթիօն տՕնէօր նիշանընա

Նախը օլմագ վէ բիւթպէսի թէրֆի գըլընմագ իւզրէ, օ էսէ-
րի քէնտի նամընա թապ իթտիրմէկի իւմիա իտէր իտի:
Պինապէրին Ֆէրնան իլէ տօսթլուղու վէ անը հիմանէսի՝ պու
սէպէպտէն իլէրի կէլմիշ իտի:

Օ կիւնիւ պու տէլիգանլը՝ սաաթ իւչտէ Պօբրէօնուն խա-
նէսինէ տավէթ իտիլմիշ օլուպ, զաթէն իւչ կիւնաէն պէրու
էրմինի կէօրմէմիշ օլտուղունտան, թամ՝ վազըթտա կիթմէկի
ֆիքրինէ դօյմուշ իտի: Շու տա վար քի Պօբրէօ՝ սէօյլէտիկի
ղէման խանէսինտէ չօդ տէֆա պուլունմատըղընսան, իքի
աչըլար պիրիպիրիյլէ կէօրիւշմէէ վէ սատագաթ եէմինլէ-
րինի թէճտիտէ ֆըրսաթ պուլուրլար իտի:

Իմտի Ֆէրնան, միւտիրինին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ
սօգաղարտան կէչտիկի սըրատա, Պադգարանըն արապասը
պիր ազ աչըգտան թաագիպ իթմէքտէ իտի: Մէզպուրէ՝ օ
տէլիգանլըր կէօղիւնտէն աերումաերպ, մէրգումըն, Սէն-Լուի
սօգաղընըն իւսթ թարաֆլարընտա վագը պիւեիւք վէ էսկի
պիր էվին արապա գարուսընտան կէչտիկինի կէօրմէսինտէ,
արապաեր տուրտուրմաաընը արապաճըեա էմր իթտի, վէ
սլատէհու արապատան էնիպ խանէի մէզքիւրէ կիրտի:

Պադգարա՝ Ֆէրնանըն քէնտինի թանըմամասը իչին, եիւ-
ղիւնիւն նիգապընը էնտիրմիշ իտի:

Իհթիեար գարուճու գարընըն պօչպօղազ վէ ըրշվէթէ
մուգապիլ էսրար սագլամագ օլտուղունու Պադգարա տէրք
իթմէքլէ, տօղրուճա անըն նէզտինէ կիտիպ, ավուճունա պիր
լուի ալթունու սըգըչտըրտըղը հալտէ,

— Պիր ազ էվվէլ շու շիւեիւք նէրտիվէնտէն եօգարը
ըգան տէլիգանլը քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Գարուճու գարը. - (մէզքիւր ալթունու ճէպինէ աթա-
րագ.) Օ տէլիգանլը նէզարէթ մէմուրլարընտան օլուպ, գա-
լէմ միւտիրինին տաիրէսինէ չըգմագտա տըր:

— Գալէմ միւտիրինին իամի նէ՞ տիր:

— Մ. տը Պօբրէօ տուր:

— էվլե՞մի տիր:

— Լվկէթ :

— Դարըսը կէ՞նճ մի տիր :

— Դըրդ իլէ դըրդ պէ՞յ եաշ արասընտա տըր :

— Գըզը եօ՞դ մու տուր :

— Վար տըր, վէ ղաեէթ ալլպէր վէ ճալիպ պիր դըզ տըր :

Պագդարա , պու սէօզիւ իշիթ աիկինտէ , միւթէէսսիր օլարադ , եալընըլ պիր ա՛հ տիեէպիլտի : Գարուճու իսէ , քէլամընա շու սուրէթտէ տէվամ իթաի :

— Մատմաղէլ էրմին իսմինտէ օլան պու գըզլարը ֆէվդէլատէ կիւղէլ տիր , վէ ղանն իտէրիմքի պու տէլիգանլը օնա աշըգ օլմուշ տուր :

Պագդարա . - (հէեէճան իլէ .) Եշլէ օլտուղունու ղանն իտէ՞րմիսինիղ :

— Զանն իտէրիմ , չիւնքի հաֆիթատա հիշ օլմագսա իւշ տէֆա պուրատա թամամ իթմէքտէ տիր :

— Թամմը իթտիքտէն սօնրա , սաաթ դա՛շտա պուրատան աիշարը չըգըեօր :

— Ադշամլն սաաթ օն րատտէլէրինտէ :

Պագդարա , ալտըզը իշպու մալիւմաթա թէշէքքիւրէն , գարուճու գարընըն եաղը մասսը իւղէրինէ տիկէր պիր լուի ալթունու տահա աթարադ , խանէի մէգըիւրտէն մուֆարագաթ իթտի : Գարուճու գարը իսէ , մուամէլէի վագըատան տօլաեը իղհարը հայրէթլէ ,

— Պու գատըն մութլագա պիր տիւշէս օլմալը , տէյի միւլահաղա իթաի :

Պագդարա մէգըիւր մալիւմաթը ալմագտա օլտուղու էսնատէ , Ֆէրնան Բօշէ իւշիւնճիւ դաթա չըգտը , վէ գալպի հէեէճան իշինտէ օլարագ , Մ . տը Պօրրէօնու զարուսունու չալտը : Մ . տը Պօրրէօ՝ Պրանսանըն Գօնթա-Վընէսէն էեալէթինին քիւչիւր սընըֆ միւթէպէրանընտան օլուպ , հիշ պիր բարասը օլմաեարագ Բարիսէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ , իմքերաթօրլուգ տէվրինին սօն դէմանլարընտա խարիճիեէ նէգա-

ընթացինս պիր մեմուրիտէթ էլէ կէչիրմիչ, վէ եիրմի սէնէ սօնրա, եանի 1815 տէ, սօգուզ սէնէտէն պերու իշղալ իթ տիկի մազամա թայեին գըլընմըչ իտի:

Մ. տը Պօբրէօ՝ օն սէքիզ սէնէ էվվէլ կէնճ վէ կիւզէլ պիր գըզա թէսատիւֆ իթմիչ իտի քի, պու գըզըն հասիս վէ զալիմ պիր իհթիեար թէյղէսինտէն պաչգա ագրապասը օլմաեըպ, իքի եիւզ պին ֆրանգ միգտարընտա տա թրախու-մասը պուլունմագտա իտի:

Թէրէզ տԱլթերիվ իսմինտէ օլան պու կէնճ գըզ, թամիրի գապիլ օլամաեաճագ մէրթէպէտէ պիր խէթա իշլէմիչ, վէ եախօտ ալչագճա պիր տուղաղա գուրպան օլմուշ օլմասըյլա, տիւնեաեա պիր մասում կէլմիչ իտի: Շու գատար քի, մէղպուրէ, քէնտիլէրինի լէքէսիլ ֆաղիլէթ սահիւչի կիպի կէօսթէրէն բէք չօգ գատընլարըն մէսլէքիւնէ մուղայիր օլարագ, օլ մասումճըղազընը եապանճը քիմսէլէրին էլինէ թէսլիմ իթմէք իսթէմէմիչ իտի:

Իշթէ Մ. տը Պօբրէօ՝ Թէրէզէ թէսատիւֆլէ պունա տիլտատէ օլտու, վէ իքի եիւզ պին ֆրանգ թրախումասընա թամա իտէրէք, անըն իլէ էվլէնմէք իսթէտի: Թէրէզ՝ վագի-եէթինի աչըգտան աչըղա իգրար իթտի իսէ տէ, Մ. տը Պօբրէօ՝ պու խուսուսա էհէմիտէթ վէրմէեէրէք,

— Թէէմին օլուն քի, էվլատընըզ պիզիմ էվլատըմըզ օլաճագ տըր. անը, էօզ չօճուղում մագամընտա գապուլ իտէճէեիմ, տէտի:

Թէրէզ, գըզընըն բէտերէ մալիք օլաճալը միւլահագա-սըյլա մէսրուր օլտու, վէ հէր նէ գատար Մ. տը Պօբրէօ չիրքին, գըսա պօյլու, հէման չէքիլսիզ վէ օլտուգճա տա եաչը պիր քիմսէ իտի իսէ տէ, եինէ մէրգում իլէ էվլէնտի, վէ էրմին՝ հէր քէս ինտինտէ Մ. տը Պօբրէօնուն մէչրու գըզը մագամընտա թանըլտը:

Մ. տը Պօբրէօնուն՝ Թէրէզ իլէ էվլէնմէսինտէն սօնրա իքի սէնէ զարֆընտա իքի էվլատը տիւնեաեա կէլիպ, պուն-լարտան պիրի չօճուգլուղունտա վէֆաթ իթտի, լաքին տի-

կէրի՝ հիքեաեմիզին պաշլատըը զէման օն պէշ եաշընտա պուլունմագտա իտի :

Մ . տը Պօբրէօնուն խանէսինտէ եալընըլ պիր պէսլէմէ օլուսլ , օ տա ազշամ թաամը իշին պաղը էրզադ սաթըն ալ մագ իւզրէ տիշարը չրգմըշ օլտուղունտան , Մ . Ֆէրնան Ռօշէնին կէլմէսինտէ , դարուեու էրմին աշտը :

Մ . տը Պօբրէօ հասիս իտի իսէ տէ , եինէ պիր տէրէճէ տէպտէպէ իլէ եաշամագ իսթէտիկինտէն , պին պէշ եիւզ Ֆրանգ . քիրա իլէ պիր տաիրէ իշղալ իյլէմիշ իտի . անճագ վէրտիկի սուարէլէրտէ , մէսուսլ օլտուղու նէղարէթ դալէմինին խըզմէթմիլէրի՝ միւսաֆիլիլէրէ մէշրուպաթ վէ սաիրէ իքրամ իթտիքլէրի կիպի , պու եիւզտէն հասըլ օլան տաղընըլըլ տա իրթէսի կիւն եալընըլ զիքր իթտիկիմիզ թէք պէսլէմէ տիւզէլթիր իտի :

Էրմին վէ Ֆէրնան պիրպիրլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ , եէկտիկէրինի սէվէն իքի նէվճիվանտէ տաիմա հասըլ օլակէլէն հէեէճանը շէտիտի հիսս իթտիլէր :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ սալօնուն պիր քէօշէսինտէ օթուրմուշ օլուսլ , սիւզէնի իշլէմէքաէ օլտուղունտան , սուրէթի թէվէճճիւհքեարանէտէ էլինի Ֆէրնանա ուզաթարագ ,

— Մ . տը Պօբրէօ հէնուլ ալտէթ իթմէտի իսէ տէ , պիր ազտան ալտէթ իտէճէկինի մէմուլ իտէրիմ , տէտի :

Էրմին . - (գըզարարագ .) Միւսիւ Ֆէրնան , բիանօտա պանա ըէֆագաթ իթմէք իսթէ՞րմիսինիլ , տէտի :

Ֆէրնան . - (մատամ տը Պօբրէօնուն պուլունտուղու մահէլտէն իսայլի ուզագտա օլան բիանօտա եագլաշարագ .) Մէճնունէն , մատմագէլ , տէյի ճէվասլ վէրտի :

Էրմին . - (հէեէճանընը կիլզէմէք իւզրէ .) Մատամ Լուիդա Բուժէնին եէնի պիր էսէրինի թալիմ իթտիմ . դաեթ իլիւզէլ տիր . շիմտի չալարսամ անլարսընըլ , տէտի :

Պատէհու մէզպուրէ՝ բիանօնուն նօթա տէֆիթէրի վազընա մախսուս օլան մահէլլինի աշըպ , տէֆիթէրի մէզքիւրու եէրինէ վագ իթտի , վէ օլ էսնատէ Ֆէրնան եալաշ սէտա իլէ ,

— Երմին, սիզէ խայրըլը պիր խապէր կէթիրտիւմ. թէէ-
լիֆ իթտիկիւմ տրամ, Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէաթրօսուՆտա
գապուլ օլունտու: Պու գըլ մէվգըի թէմաշանա վազ իտիլէ-
ճէք տիր, վէ ումարըմքի պու սանէտէ խայլի ազչէ ալաճա-
ղըմ, վէ օ հայտէ ճէսարէթիւմ օլաճագ տըր... տէտի:

Երմին տէ, այնի սէտա իլէ, — Ջաթէն պէն իշի վալիտէմէ
աշտըմ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Ֆէրնան. — (տիթրէեէրէք.) Նէ՞ սէօյլէտի:

Երմին. — (Եիւզիւ գըզարարագ.) Իշի բէտէրիմէ աշմագ լա-
ղըմ օլտուղունու պէեան իթտի:

Ֆէրնան. — (մահղունէն պաշընը սալլաեարագ.) Պէն, Մ.
տը Պօրթօեու թանըրըմ, վէ սիզին իլէ էվլէմէմէ բուի բիզա
կէօսթէրմէեէէկինէ էմինիւմ, չիւնքի պէն ֆագիւրիւմ, վէ
թէաթրօ սանէսինտէ միւսթագպէլիւմ օլապիլէճէկինտէն զայ-
րի տէ իւմիտիւմ եօգ տուր:

— Պէնի տինլէեին, վալիտէմ պանա՝ մուհապպէթինիզէ
էմին օլուպ օլմատըղըմը սիւալ իթտի:

— Օլ պապտէ շիւպհէ իտէպիլիւմիտինիզ:

— Հէր նէ իսէ, վալիտէմ կէրշի պիր տէրէճէ բէտէրիւմ-
տէն իճթիրազ իտէր իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ հագգըմտա
օլ գատար մուհապպէթի վար տըրքի, եինէ իշի քէնտինէ
անլաթաճագ տըր:

— Նէ՞ վագըթ:

— Իկէր իսթէրսէնիզ, պու ազչամ իշի բէտէրիմէ աշա-
պիլիր:

Երմին սօն սէօլլէրի թէլէֆիլիզ իթմէքտէ իքէն, սէս-
սիզճէ իքի նէվճիվանըն եանընա եագլաշմըլ օլան վալիտէսի
մէզպուրէեի գուճագլատը, վէ Ֆէրնանա պագարագ, եալը-
նըզ վալիտէլէրէ մախսուս հէեէճան վէ թէպէսսիւմլէ,

— Գըզըմը հագըգէթէն սէվիեօ՞րմուսունուզ, տէտի:

Ֆէրնան ճէվապ վէրմէեիպ, մատամ տը ՊօրթօնուՆ հու-
ղուրընտա տիզ չէօքտիւ, վէ Երմինէ տէ աշգ ու մուհապ-
պէթլէ ուղուն միւտտէթ աթֆը նագար իլլէտի:

Մատամ տը Պօբրէօ՝ հեծեճան իլէ ,

— Նի՛շին գըզըմըն սաատէթինէ մուխալիֆէթ իտէճեհիմ՝, տիեծեք , մեղպուրէ իլէ Ֆէրնանը էլ էլէ վէրտիրտի , վէ պու պէլիլ վէ սասէ մուամէլէ իլէ իշպու ի.քի նէվճիվանը նիշանլատը : Պատէհու , թաամտան սօնրա քէնտիսինի Մ . տը Պօբրէօ իլէ եալընըզ պրագըպ , քէնտիլէրին մէրգուլմըն իշ օտասընա կիթմէլէրինի թավսիեէ կլէտի :

Օ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա , մէրգուլման կէնճլէրին , քէնտի սաատէթլէրինտէն տօլաեը մէսրուր օլան վալիտէլէրի հուզուրընտա կէշիրտի.քլէրի վագըթ , օլ տէրէճէ լաթիֆ իտի .քի , Մ . տը Պօբրէօնուն կէճի.քմիշ օլտուղու , վէ անըն վիսուլինտէն էվվէլ ադշամ թաամը շանը չալընտըղը նազարը տիլգաթը ճէլպ իթմէտի : Լաքին , պաղթէթէն Մ . տը Պօբրէօ , հարէքէթինտէ թապիի հալի մէվճուտ օլմաեարագ վէ եիւզիւ գըզարմըշ պուլունարագ կէլիպ , մավի կէօզլիւկիւ արգասընտաքի քիւշիւք կէօզլէրինին սըգ սըգ գաբանըպ աչըլմասընտան վէ հեծեճանը շէտիտ իշինտէ պուլունմասընտան , տաիմա պիր սիեագ հալտէ կէօրիւլէն մէրգուլմ գալէմ միւտիրինին տախիլի էօմիլունճէ պիր սատէմէի մախսուսէ վուգուա կէլմիշ իտուկի անլաչըլմագտա իտի :

Ֆէրնան Րօշէ , Սէն-Լուի սօգաղընտա քեպլին Մ . տը Պօբրէօնուն խանէսինէ կիթտիկի սըրատա , Պագգարա մէրգուլմու թաաքիպ իտէրքէն , Սըրիլ տէ Թանբլ սօգաղընըն պօեուլտան սիւրաթլէ եիւրիւեհէք , հիսապընա չիչէքճիլիք իթմէքտէ օլտուղու մաղապաեա կիթմէքտէ իտի :

Մէզպուրէնին դընաֆէթի, թավր ու հարէքէթի օլ տէրէնէ նաղիքեանէ իտի քի, եօլտա չօգլար քէնտիսինէ պագարագ, «նէ՛ կիւզէլ գըզ, մութլու օ ասէմէ քի, պէօյլէ պիր գըզըն մուհապպէթինէ նաիլ օլուր» տիմէքտէ իտիլէր: Լաքին Սըրիզ, աղ չօգ զէնտօսթանէ քէնտիսինէ պագանլարա տիդգաթ պիլէ իթմէեէրէք, վէ եալընըզ եագընտա զէվճի օլաճագ օլան Լէօնու տիւչիւնէրէք, եօլունա տէվամ իթմէքտէ իտի:

Պու սուրէթլէ մերգուամէ մաղաղասընա վասըլ օլուպ, մաղաղա սահիպինին խայրիսահանէ թէպէսսիւմիւ իլէ գապուլ օլունտու: Մաղաղանըն սահիպէսի մատամ Լըկրան՝ Սըրիզին իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Աֆէրի՛ն Սըրիզ, թէքմիլ իչինի պիթիբրիպ տէ՞ մի կէլտին, տէտի:

Սըրիզ. — (կէօթիւրտիւկիւ իչի տէսթկեահըն իւզէրինէ գօեարագ.) Իչթէ, մատամ, էվիմտէ հիչ իչիմ գալմատը:

Մատամ Լըկրան. — (Սըրիզին իչինէ պագարագ.) Աֆէրի՛ն, աֆէրի՛ն, բէք կիւզէլ իչլէնմիչ... Սիզ, թէնպէլ մատմաղէլէր, Սըրիզ գատար չալըչմազսընըզ:

Մատամ Լըկրան, պու սօն սէօղլէրի, եարը կիւլէրէք, եարը սէրթիքլէ մաղաղա տէրունինտէ կիւնտէլիք հիսապըլլա չալըչան տիկէր պէչ ալթը նէֆէր կէնճ գըզլարա խիթապ իտիպ, պատէհու գուլաղընտա գալէմ օլարագ, աչըգլարըն սատէտիլանէ թէհայեիւրի իլէ Սըրիզէ պագմագտա պուլունան մաղաղանըն կէնճ սանտըգ մէմուրընա խիթապէն,

— Սիւսիւ էօթէն, Սըրիզիմէ, կիւեա աչըրըլաճագ պիր գըզ սըր կիպի թաթլը պիր նաղար իլէ պագաճագ եէրտէ, հիսապընը թէսվիեէ իտին, տէտի:

Սանտըգ մէմուրը՝ գըզարտը վէ կէօղլէրինի էյտի:

Մատամ Լըկրան. — Գը՛զըմ, սանա նէ՞ գատար պօրճուամուզ վար սըր:

Սըրիզ. — Թէքմիլի հիսապ իտիլտիկի հալտէ, օն եէտի Ֆրանգ գըրգ պէչ սանթիմ ալաճաղըմ վար սըր:

— Տօղրու տուր գըզըմ, սէն հիսապընը բէք էյի պիլիր-սին, վէ մութլագա օտանըն պիր քէօչէսինտէ բարա սագլամաեա մախսուս պիր չէքմէճէն տէ օլմալը տըր :

Սըրիզ . - (կիւլէրէք .) Իհթիմալ տիր :

— Մա'տմաղէլ, թօբլատըղըն բարաեը նէ՞ եարաճագ սըն :

— Աճա'յիպ, քէնտի հալիմի տիւզմէք իչին բարա լաղըմ տըր :

— Վա'յ, պէնի թէ՞րք մի խիեօրսուն :

— Խայր, պունու տիմէք իսթէմէեօրում :

— Պէլքի էվլէնմէք Ֆիքրինտէսին :

Թէրէզ . - (ութանարագ .) Էվվէթ :

Կէնճ սանտըգ մէմուրու, Սըրիզին հիսապընա պագմագ-տա իքէն, մէգքիւր իգրարը իշիթտիկինտէ, շաշըրմասընտան, գարշըսընտաքի պէեաղ քեաղըտըն իւզէրինէ միւրէքքէպ տամլաթլըղը կիպի, գալէմի տէ էլինտէն տիւշտիւ :

Մատամ Լըկրան իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Գը'ղըմ, հիսսիեաթընը թագտիր խէրիմ, Նամուս-լու պիր ատէմ իլէ էվլէնիպ, ատի շաբգա իլէ կէզմէք՝ էլլէ-րինտէ սարը էլտիվէն օլան վէ կէօզլէրինտէ, մահգա, սիւս իչին կէօզլիւք թաշըեան պիր սիւրիւ ալտատըճըլարտան իղ-ֆալ օլունարագ թիւլլիւ շաբգալար կիյմէքտէն էվլէա տըր :

Մաղազանըն գըզլարընտան զայիֆ վէ չիրքին պիր գըզ տա, պու արա եավաչ սէտա իլէ :

— Ուսթամըղըն պու սէօզիւ սըրֆ ահմագճա տըր : Էկէր պէն Սըրիզ գատար տիլպէր օլսա իտիմ, կիւնտէ օթուզ սու գազանմագ իչին պիւթիւն կիւն եօրուլմաեըպ, ալթը այ կէչ-մէզտէն էվլէլ արապալար իլէ կէզեր իտիմ, տէտի :

Սըրիզ պու արա, սանտըգ մահէլլինէ եագլաշտըղընտան, միւրէքքէպ լէքէսինի սիւմիշ օլան կէնճ մէմուր՝ մէզպուրէնին հագգընը իթա իթտիկի սըրատա, ղաեէթ եավաչ սէտա իլէ :

— Մա'տմաղէլ, էկէր էվլէնմէք Ֆիքրինտէ իսէնիզ, պէն-տէնիզ . . . պիլիրիմ . . . նիհաեէթ պէն . . . տէտի, վէ մատամ Լըկրան իսէ, մէրգուսուն քէլամընը քէսէրէք :

— Նիշանըն վա՞ր մը տըրը գըզըմ, տէյի սօրատու :

Սըրբիզ . - Է՛վվէթ , մատամ , վար տըր :

Սանտըզքեարըն լէհնէսի սօլկուռն իքէն , պու տէֆա գը-
ղարտը :

Մատամ Լըկրան . - Գը՛ղըմ , նիշանընըն քիմ՝ օլտուղու-
նու սիւալ իտէպիլի՞րմիելիմ :

— Մատամ , նիշանըմ՝ նամուսու պիր իշնի տիր :

Պու սէօղէրտէն սօնրա իշպու կէնն գըզ ագչէսինի , վէ
ուսթասընըն վէրտիլի եէնի իշէրի ալարագ , մաղազանըն իշնի
գըղլարընա վէ մատամ Լըկրանա սէլամ վէրտիքսէն սօնրա ,
մաղազատան տիշարը չըգտը :

Մէգպուրէ , էսնաի ալտէթինտէ , կէլիշինաէն զինասէ
սիւրաթլէ եիւրիւեէրէք , նիշանըսը Լէօն Բօլանը կէօրմէք
իւզրէ , մէրգումըն չալըշտըղը մահէլլէ կիթտի , վէ Ֆիլվագը
պու իքի նէվճիվանլար պուլուշտուգլարընտա , իքիսի իւզէ-
րինտէ մէսէրրէթի ազիմէ հասըլ օլտու :

Լէօն Բօլան՝ եիրմի ալթը եիրմի սէքիզ չազլարընտա
կէօսթէրիշի , պօլու պօսու , վէ Ֆէվգէլատէ գուվլէթլի
տէլիգանըլ օլուպ , կէրչի կիւզէլ տէնէպիլէնէք գատար ճա-
լիպ պիր սիմաեէ մալիք տէյիլ իտի իսէ տէ , թապիեաթըն-
տա խայրխահըզ վէ լէթաֆէթ մէվճուտ օլտուղու ըէվիշին-
տէն անլաշըմագտա իտի :

Պու իքի նէվճիվանլար արասընտա ճէրէեան իտէն միւ-
քեալէմէ՝ իրթէսի կիւն Լէօն Բօլան իլէ վալիտէսի վէ Սըրբիզին՝
պիրլիքտէ իճրաի թէնէզգիւհ զըմնընտա ճիվարտա քես-
յին էյլէննէ մահէլլէրինէ կիթմէք թասավվուր վէ գարա-
ընա միւթէալիգ օլտուղու կիպի , Լէօն , իքի այա գատար
իշնի պաչը օլաճաղը ուսթասը թարաֆընտան վատ իտիլմիշ
օլտուղու հալտէ , ախիրէն իշնի պաչը օլան Անթուան՝ պիր
միրասա սահիպ օլմասըլա մէմլէքէթինէ կիթտիկինտէն ,
իշնի պաչըլըզ քէնտիսինէ իհալէ օլունտուղունու , վէ մէրգում
Անթուան՝ քէնտի մէմլէքէթիսի օլմասըլա , միւթէոարըրք
օլտուղու պիր ճիւզի արագիեի սաթըպ , ալտէթինտէ քես

ղըտլարընը տա պիրլիքտէ կէթիրմէսինի օնա հէվալէ իթտիկինի , վէ Անթուան սէքիլ կիւնտէն ավտէթ իտէճէկինտէն , մուվաֆադաթ իթտիկի թադտիրտէ , օն պէշ կիւնտէն էվէնէպիլէճէքլէրինի պէեան իթմէսինտէ , Սըրիզ գըզարտը , վէ դալպէն մէսրուը օլտուղու հալտէ , իրթէսի կիւն պուլուշմագ , վէ իճրա իտէճէքլէրի թէնէզղիւհ թասավփուըունու պէեան իչին , Լէօնուկն թավսիեէսի իլէ մէրգուճըն վալիտէսի նէղալինէ կիթմէք իւզրէ , մահէլի մէղքիւըտէն աղիմէթ իլէտի :

Սըրիզ պիր միգտար եօլ եիւրիւմիւշ իքէն , իսմիլլէ չաղըըլտըղընը իշիտիպ , արգասընա տէօնտիւ , վէ պիր ատէմին՝ շաբգասընը չըգարմըշ օլտուղու հալտէ , քէնտիսինէ սէլամ վէրտիկինի կէօրտիւ :

Պու ատէմ՝ օթուղ չաղլարընտա դայիֆվիճուտ , վէ չիչէք պօղուղլու օլուպ , ֆագաթ սիմասընտա վէ կէօզլէրինտէ էսէրը թէպէսսիւմ վէ խայրխահլըգ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Մէրգուճ , էպնիեէ նագգաշը օլուպ , ասըլ իսմի Լուի վէրտիէ օլտուղու հալտէ , պիր խայրի ֆէլաքէթլէրէ տիւշար օլմուշ օլմասը սէպէպիլլէ քէնտիսինէ կիւնեօն (եանի թալիսիզ) լագասը վէրիւմիշ իտի :

Շէօլլէքի , եիրմի եաշընտա , օլտուգճա կիւզէլ պիր տէլիգանլը իքէն , չիչէք իլլէթի եիւզիւնիւն շէքլինի պօղտու . մուլախիարէն վալիտէսի , պիր միգտար սէրվէթ թէրքլէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ , բէտէրի՝ էրպասը «էնաաթըն հիշ պիր շէյէ իհթիեաճլարը օլմաեաճաղը պէհանէսիլլէ , վալիտէսին օղլունա պրադտըղը սէրվէթի գիմմէթինէ կէշիրտի :

Կիւնեօն՝ տաիմա աշըգ օլմագլա պէրապէր , մագսէտինէ ասլա էրէմէմէքտէ իտի : Շէօլլէքի , իլք տէֆա ըասթ կէլտիկի պիր գըզ էվվէլ էմիրտէ քէնտինի պէեհնիր , օ տա անըն իլէ էվլէնմէքլիկի թէքլիֆ իտէր , վէ ըիզասընը տա թահսիլ իթտիկի հալտէ , պիր տէ էհէմմիեէթսիզ պիր վա-

գընա զուհուրի իլէ , իզտիված թասալվուր վէ գարարը պօղուլուր իտի :

Պիր կիւն կինեօն՝ նիշանլըսը իլէ պիրլիքտէ թէզէվվիւճաթ տաիրէսինէ կիտիպ , բէսմի իզտիված իճրա օլունաճաղը սըրատա , նակեաճ իւղէրինէ ֆէնալըդ կէլէրէք տիշարը չըգմսեա մէճպուր օլմուշ , վէ նիշանլըսը , պու հալտէն տօլաեը հասըլ օլան պաղը միւլահազաթը իւղէրինէ մահէլլի մէզպուրու թէրք իթտիկինտէն , կինեօն ավտէթ ինտէ , մէզպուրէեի օրատա պուլամամը իտի : Պունունլա պէրապէր մէրգում , հէր շէյի ֆէյլէսօֆանէ տիւշիւնտիւկիւնտէն , տաիմա շէն թապիեաթլը վէ հէր բէս հադդընտա խայրիտաճ օլմասըլլա , քէնտիսինին տիւշմէնլէրի օլմատըղը մալիւմ իտի :

Մէրգում , օն սէնէտէն պէրու Սըրիդին նիշանլըսը Լէօն Րօլան իլէ տօսթ օլտուղընտան , օլ կէնճ գըղը իսմի իլէ չաղըրմասը՝ պունտան նէշէթ իթմիշ իտի :

Իմտի կէնճ գըղ , մէրգում տէլիգանլըեը թանըտըղընտան , եանընա կիտէրէք ,

— Սապահլար խայր օլտուն միւսիւ Լուի , ինշալլահ էյի բահաթսընըղ , տէտի :

Նագդաշ . - Մատմաղէլ , պէնի կինեօն տէյի թէսմիեէ իտէպիլիրսինիզ . զաթէն տիւշիւնիւրսէնիզ , իսմիմտէ օ տուր . պունտան տօլաեը կիւճէնմէեէճէկիմէ էմին օլուն : Պագաթ սիզ պէօյլէ նէրէեէ կիտիեօրսունուզ :

— Պուրպօն-Վիլնէօվտէ , Լէօնուն վալիտէսինէ կիտիեօրում :

— Էյի խաթըրմա կէլտի , պիր ազ էվվէլ կինեօնու կէօրտիւմ . ումարըմքի իզտիված մատտէսի սըրասընտա տըր :

Սըրիզ . - (մահճուպիեէթլէ կէօղլէրինի էյերէք .) էվվէթ , տէյի ճէվապ վէրտի : (Պատէհու շէօյլէ իլավէ իթտի .) Միւսիւ կինեօն , էկէր եարըն պիդիմլէ պէրապէր Պէլվիլէ կէլիրսէնիզ , մէմուն օլուրուզ :

— Բէք էյի մատմաղէլ , կէլիրիմ . զաթէն Լէօն տա պէնի տավէթ իթտի . տօղըրուու Լէօն էյի պիր չօնուդ տուր :

քէնտիսինի ղէվճ տէյի ինթիխապ իթտիկինիգէ իֆթիխար իտէպիլիրսինիգ, Պունունլա պէրապէր . . .

Կինեօն՝ Լէօն ալէյհինտէ ազվիեաթտա պուլունաճագ տըր կիչի թէրէտտիւտլէ սէօզիւնիւ քէստիկինտէն, Սըրիգ,
— Տէվամ իտին, տէվամ իտին, տէտի .

Կինեօն . - Պիր վագըթտան պէրու Լէօն պիր արգատաչ բէյտա իթմիչքի, տօղրուսու պէն ասլա հազգ իթմէտիմ:

— Արգատաչընըն իամի նէ՞ տիր .

— Բօսինեօլ տուր, վէ սէնաաթը տա չիլինկիր տիր . հիչ կէօզիւմ թուլթմատը . Լէօնուն անընլա սըգ սըգ կէօրիւմէսի էյի պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ, նիհաեթ հարէքէթինտէ սէրպէսթ տիր, նէ՞ տէնէպիլիր :

— Բօսինեօլ տէտիկինիգ ասէմի պէն ասլա կէօրմէտիմ:

— Եալընըլ իքի իւչ կիւնտէն պէրու իւլֆէթէ պաչլամըլար տըր . . . Հէր նէ իսէ, էկէր Լէօնու պու իւլֆէթտէն մէն իտէրսէնիգ, պէնճէ բէք էյի իտէրսինիգ :

Կինեօն պու սէօզլէրտէն սօնրա Սըրիգի թէքրար սէլամլաեըպ, քէնտի իչինէ կիթտիկի հալտէ, կէնճ դըլտա, Պուրպօն-Վիլնէօլ սօդաղընա տօղրու եօլունա տէվամ իյլէտի :

Օլ էսնատէ թագրիպա էլլի եաչլարընտա, ալչագ պօյուլ, շիչման, անլը տաղ, եիւզիւ դըրմըղը, վէ մավի կէօզիւքլիւ պիր ատէմ, պուլլար թարաֆընտան էնիպ, Շաթօ տ'Օեա տօղրու կիթմէքտէ իտի :

Քէնտիսի չիրքին, Փագաթ թավր ու հալինտէն մաարուֆ օլտուղու անլաչըլան պու քիմնէ՝ խարիճիեէ նէգարէթինտէ գալէմ միւտիրի Մ . Կասթօն-Իգիտօր տը Պօբրէօ իտի :

Մէրգում, հուգուգը պէյն էլիւմէմ հագընտաքի պիւեիւք էսէրինին թէէլիֆինէ չալըչմագ իւզրէ Ֆէրնան Րօչէ իլէ սէօզիւլ օլտուղունտան, եաեա խանէսինէ կիթմէքտէ իտի . Թէսատիւֆէն քէնտիսի վէ չիչէքճի դըլ ըասթ կէլտիլէր, վէ Մ . տը Պօբրէօ, իհթիեար աչըգպազլար կիպի կէօրտիւկիւ գատընլարը ուզագտան թէճէսիւս իթտիկինտէն, տիլպէր վէ հիւսէնա Սըրիգէ տէ պագմասըլա, իւզէրինտէ

պիր թէնասիրի զարիպ հասըլ օլտու, վէ կէօզլէրի՝ մավի կէօզլիւկիւ արգասընտա գամաշտըղը սըրատա, պիւթիւն գանը հէման դալպինտէ թէրաքիւմ իթտի:

Մէրգոււմ, էվվէլ էմիրտէ տուրտու, վէ մէզպուրէեե աթֆը նազար իյլէտի. անճագ Սըրիզ՝ քէնտիսինէ տրգգաթ պիլէ իթմէեեէք եօլունա տէվամ իթտիկինտէն, Մ. տը Պօրրէօ՝ գարըլը դօնուլմաղ պիր հիստէ թապիկյեթլէ, մէրգոււմէնին արգասընտան կիթմէկէ պաշատը:

Պու իհթիւար զէնտօսթոււն հարէքէթի վագըասը եէնի պիր շէյ օլմաերպ, նիչէ տէֆալար սօգաղլարտա թէսատիւֆ իթտիկի գըզարա, սիննլէրի կէօեա քէմպէթէ էրմիշ օլան ատէմլէրէ մախսուս պիր քիւսթախըզլա եանլարընա եագլաշմըլ իտի իսէ տէ, պու քէրրէ, եա օլ կէնճ գըզըն մահճուսլանէ թալր ու հարէքէթի, եախօտ քէնտիսնտէ հասըլ օլմուշ օլան զարիպ պիր ութանկանըզ հիստի իլէ, մէզպուրէեե եագլաշմաերպ, եալընըզ կէօզլէրինտէն աերմաեարագ արգասընտան կիթմէքլէ իքթիֆա իյլէտի: Անճագ Սըրիզ, արգասընտան պու ատէմին կէլմէքտէ օլտուղունու տէրք իթմէսի իւզէրինէ, ատըմլարընը սիւրաթլէ ալմաեա պաշատը. գալէմ միւտիրի տէ այնի մուամէլէեէ իմթիսալ իթտի. նիհաեթ Սըրիզ՝ Լէօնուն վալիտէսի խանէսինէ տախիլ օլուպ, պիր պուշուգ սաաթ գատար իհթիւար գարըլ իլէ կէօրիւշտիւ, վէ օրատան չըգմասընտա, Մ. տը Պօրրէօնուն գալարըրմ իւզէրինտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունու միւշահէտէ իյլէտի:

Օլ վագըթ Սըրիզ, մէրգոււմուն թաագիպինտէն գուրթուլմագ իչին սօգաղը տէօնտիւ իսէ տէ, Պօրրէօ՝ քիւսթախըզլա եինէ բէշինի պրագմաեարագ, հաթթա լագըրտը իթմէք իսթէեէքէք,

— Մա'տմաղէլ... տէտի, վէ կէնճ գըզ՝ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնիւպ,

— Մի'ւսիւ, եանըլըրօրսունուզ, պէն՝ սիզին թանըտըղընըզ պիր գըզ տէյիլիմ, վէ սօգագտա պէնիմէ իւլֆէթ իթ:

մէք խթէեհէնդէրէ ճէվապ վէրմէկի իթիւրաս իթմէմիչիմ տիր . իմտի եօլունուզա կիտին, տէյի պէեան իյլէտի, վէ քէնտիսինին իչպու դաթի վէ վադարլը թարղտա վուգու պուլան իֆատաթընըն դէնտօսթը մէրգուժ իւղէրինտէ հասըլ իթտիկի հայրէթտէն պիլիսթիֆատէ, տահա զիւրատէ սիւրաթլէ եօլունա տէվամ իթտի :

Հալպուքի Պօբրէօ՝ հալէա մէղպուրէնին բէչինի դօյվէրմէեիպ, կէօղիւնտէն դայպ իթմէմէք մէրթէպէսինտէ ուղադտան եիւրիւտիւ, վէ Սըրիզ՝ քէնտի էվինին դաբուսունա մուվասըլէթինտէ, իհթիւրաը մէղպուրըն թտադիպաթընտան խալի օլուպ օլմամըլ իտուկինի անլամադ իւղրէ արդասընա պադտը, վէ անը կէօրմէեինճէ, միւսթէրիհ օլուպ, շարգը օդուերարագ, ալթընճը դաթտա պուլունան օտասընա չըգտը : Անճագ Մ . տը Պօբրէօ՝ մէղպուրէեի կէօղիւնտէն դայպ իթմիչ օլմաեըպ, եալընըղ պէլքի իդամէթկեահը օրասը օլմատըղը, վէ եինէ տիչարը չըգաճաղընը դանն իլէ, պիրաղ միւստէթ դաբուտա պէքլէտի, վէ Սըրիզ տիչարը չըգմաեընճա, քէնտիսի տէ իչէրի կիրտի, վէ սօղրու դաբուճուեա միւրաճաաթլէ, մէրգումուն ավուճունա եիւղ սու վաղ իլէ, Սըրիզ հագդընտա պազը շէյլէր սօրտու : Գարուճու սա,

— Միւսիւ, վագթընըղը թէլէֆ իտիւօրսունուզ . մատմաղէլ Սըրիզ նամուսլու պիր գըզ տըր, տէտի :

— Ֆագաթ պէն դէնկինիմ :

— Հիւքմտար գատար սէրվէթինիղ օլսա, եինէ պօշ տուր : Հաթթա անըն նիչանըսը տա վարքի, էկէր բագիպի օլտուղունու անլասա, բարա բարչա իտէր . . . Ամմա գըզգարընտաչընա կէլինճէ, անըն իչին տիեէճէեիմ եօդ տուր :

— Գըզգարընտաչը քի՞մ տիր :

— Պաշտան չըգմըչ պիր գըզ տըր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Պագգարա տըր :

Մ . տը Պօբրէօ՝ ֆիքրինտէ շէյթանի պիր միւրահագա հասըլ օլարագ :

— Գրգգարընտաչը նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր, տէյի սիւաւ իթտի :

— Մօնսէյ սօգաղընտա :

— Բէք էյի :

Պատէհու մէրգուժ, իհթիւնար աչգ ու սէվտասը տէնիլէն վէ գապիլի թէտավի օլմանեան իլլէթին իւք թէէսսիրի իլէ մանէլլի մէգքիւրտէն միւթէֆէքքիր պիր հալտէ հարէքէթ, վէ գալպինտէ, վահչի գաբլանլարա մախսուս պիր աչգ ու սէվտա հիսսի հասըլ օլուպ, Սըրիզի պաչտան չըգարմագ իւզրէ էն-վաի շէյթանի թէրթիպլէր տիւշիւնտիւկիւ, վէ պիթթապի հէեէճանը ազիմէ տիւչար օլմուշ օլտուղու հալտէ, կէօրտիւ-կիւմիւզ վէճհլէ խանէսինէ մուվասըլէթ իյլէտի :

6

Ձէվճէսի իլէ գըզը՝ Մ . տը Պօբրէօեու պու տերէճէ հալը հէեէճանտէ կէօրմէլէրի իւզէրինէ, հայրէթ վէ էնտիշէ իլէ ըէֆը սէտա իթտիլէր : Պատէհու մատամ տը Պօբրէօ

— Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ օլտունուզ էֆէնտիմ, տէյի սիւաւ իթտի :

Մ . տը Պօբրէօ տա սարսըլարագ, - Պէ՞ն մի, հիշ պիր շէյ օլմատըմ, տէյի ճէվապ վէրմէտի :

— Լաքին պու հէեէճանընըզ . . .

— Ազ գալտըքի պիր արապանըն ալթընտա չըղնանըեօր-տուժ, լաքին համտ օլտուն հիշ պիր շէյիմ գալմատը : Հէր նէ իսէ, սաաթ ալթը տըր, սուֆրաեա օթուրալըմ :

Միւթէագըպէն, ուսուլը միւթատէսի իւզրէ, Մ . տը Պօբ-րէօ՝ էրմինի գօլթուղունա ալըպ, պիրլիքտէ սուֆրաեա էն-տիլէր :

Ֆէրնան Բօչէ, միւտիրինին հէճէճանընը կէօրմէսի իւզէ-
րինէ, մատամ տը Պօրրէօ թարաֆընտան վադը օլան թէք-
լիֆի մալիւմիւն հիւսնի թէլադդը օլունաճաղը հադդընտա
չիւպհէ իտէրէք, մահզուն իտի, լաքին պու տէլիդանլը իշ-
պու խուսուտա եանըլըեօրտու, չիւնքի արատան պիր միւտ-
տէթ կէչինճէ, Մ. տը Պէօրէօ՝ Ֆէրնանըն դատէհինէ շարապ
տօլտուրտուղու էանատէ կիւլէրէք,

— Ղալիպա պու կիւն խըղմէթիմիզի պիր ազ ունութ-
տուգ, տէտի :

— Էֆէնտիմ, թասամտան սօնրա, ղայպ օլան վադթըն եէ-
րինի տօլտուրտուղ :

— Էվվէթ, չիւնքի իքի այա դատար թէէլիֆիմիզի թասպ
իթտիրմէլիեիզ :

Թասամ պիլա հատիսէ կէչտի, վէ Մ. տը Պօրրէօնուն հէ-
եճճանըտա պիւթիւն պիւթիւն ղայիլ օլուպ, մէրգում, սա-
քին վէ կիւլիւմնէմէքտէ օլտուղու հալտէ, գահվէ իչմէք իւզ-
րէ սալօնա կիրտի : Պինապէրին մատամ տը Պօրրէօ՝ դըզընըն
իղտիվաճը թասալվուրընտան պահս իթմէք իւզրէ, պու վադ-
թը ֆըրսաթ ատտ իլէ, Ֆէրնանըն, էսէրի մալիւմիւն թէէլի-
ֆի իլէ մէչղուլ օլմագ իւզրէ միւտիրինին տաիրէլի խուսու-
սիեէսինէ չէքիլմէսի, վէ էրմինին տէ, իշարէթի վադըա մու-
ճիպինճէ տիշարը չըդմասը իւզէրինէ, մէզպուրէ՝ մահզա ղէվ-
ճինին սէրթ վէ նագապիլի իմթիղաճ օլան թասպիեաթը սէ-
պէպիլլէ մէրգում գարըրսընտա տաիմա իհթիրազքեարանէ
տավրանտըղը ճիհէթլէ ; պու սըրատա տա էնտիշէլի պիր
թարգտա,

— Միւսիւ, ղաթընըղա պազը ճիտտի մատտէլէր իւզէ-
րինէ կէօրիւշէպիլի՞րմիեիմ, տէտի :

Մ. տը Պօրրէօ՝ տըզպազանէ միւլահազաթը եէնիտէն
ֆիքրինի իշղալէ պուշլամըշ օլտուղու ճիհէթլէ,

— Նէ՞, նէ՞ տէտինիզ, մատամ, մատտէ նէ՞նէ տայիր
տիր, տէլի պէեան լյլէտի :

— Գըզըմա տայիր տիր :

Մ. տը Պօբրէօ՝ իզհարը թէաճճիւպ իթտի, վէ զէվճէսի
աէ իֆատէսինի շու եօլտաա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Էրմին օն տօգուզ եաչընտա տըր, միւսիւ, եանի էվ-
լէնէպիլիլը պիր շաղտա տըր:

— Աճա՛յիպ, նի՞չին էվլէնէճէք:

Մատամտը Պօբրէօ. — (տիթրէեէրէք.) Պագաթ միւսիւ...
սիզ հէր վագըթ էրմին իլէ պէրապէր օլամագսընըզ... պուն-
տան գաթինազար...

Մ. տը Պօբրէօ. — (մէպպուրէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք.)
Բէք էյի, մատամ, էվլէնսին, լաքին էվլէնմէք իչին պիր զէվճ
պուլմագ լազըմ տըր:

— Պէլքի պուլունմուշ տուր:

Գալէմ միւտիրի՝ ախլէագընտա ֆէվգէլատէ ագչէ թա-
մար օլտուղունու միւպէյեին պիր թարղիլէ,

— Ջէնկի՞ն մի տիր, տէտի:

— Կէնճ, միւթէպէր, հիւսնի աթվար ու հիսսիեաթլէ
մութթասըֆ օլուպ, էրմինի՝ գատընլար իչինտէ է՛ն զիեատէ
պախթիեարը իթմէք տէրէճէսինտէ սէվէր:

— Բէք էյի... զէնկի՞ն մի տիր:

— Խայր, Փագաթ միւթէպէր պիր մէսլէք սահիպի տիր:

Մ. տը Պօբրէօ՝ ումուզարընը շէքէրէք,

— Պու քեաֆի տէյիլ տիր:

— Լաքին միւսիւ, օ էրմինի սէվտիկի կիպի, էրմին տէ
անը սէվէր:

— Իսմի նէ՞ տիր:

— Քէնաիսինի թանըրսընըզ վէ թագտիր իտէրսինիզ:
Ֆէրնան Րօշէ տիր:

Մ. տը Պօբրէօ՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն սըչրա-
եարագ, թէաճճիւպ վէ հիտտէթլէ,

— Իշթէ պու զարիպ, սէնէվի եալընըզ պին սէքիզ եիւզ
ֆրանգ թախսիսաթը օլան, Փագաթ ապա սէրվէթի, համի-
սի վէ միւսթագպէլի պուլունմաեան պիր մէմուր՝ տամատըմ
մը օլաճագ տըր: Մատամ, սիզ ագլընըզը զայպ իթմիչսինիզ,

պէն՝ պէօյէ պիր էսէրը ճիննէթէ ասլա մուվաֆազաթ իթ-
մէմ. էկէր պու պապտէ ըուի ըիզամը իսթիհասլ իթմէկի
իւմիտ իթմիշ իսէնիզ, եանըլմըշսընըզ, Պու օլամազ շէյ տիր,
վէ օլմաեաճագ սըր:

Պատէհու Մ. տը Պօբրէօ աեաղա գալգըպ, տէրունը
օտատա հիտտէթ ու դաղապլա տօլաշտըղը սըրատա, մատամ
տը Պօբրէօ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու ճէվը ու ճէֆա
շէքէն, ֆագաթ պու ճէվը ու ճէֆանըն ֆաիլի ալէյհինտէ
հիշ պիր կէօնա թէշէքքիեէ ճէսարէթլէրի պուլունմաեան
գատընլար միսիլու, մահգուն վէ միւքէտաէր պիր հալտէ,
շըմինէնին եանընտա օթուրմուշ վէ կէօզլէրինի աշաղըեա էյմիշ
օլմասըյլա, զայիֆ եանագլարը իւզէրինէ իքի տամլա եաշ
ագտը: Նակեահ զէվճի՝ մէրգուճէնին գարշըսընտա տու-
րուպ, տիգգաթլէ պագարագ,

— Վա՛յ, աղլաեօ՞րմուսունուզ... ասլա սէրվէթի վէ
միւսթագպէլի օլմաեան պիր ատէմէ գըզընըզը վէրմէք իսթէ-
մէեիպ, անըն սաատէթինէ նէգարէթ իթտիկիմէ իգհարը
թէշէքքիւր իտէճէք եէրտէ, կէօզ եաշարը՞մը տէօքիւեօր-
սունուզ, օ գըզընըզը քի, նիհաեթէթ պէնիմ՝ մահսուլում օլ-
մաեըպ, պախթըն վէ սուի հարէքէթինիզին եատիկեարը
աըր, տէտի:

Պիշարէ գատընճըղազ՝ սօն սէօզլէրի, սօն հագարէթի
իշիտինճէ, արթըգ թէհամմիւլիւ գալմաեըպ, եիրմի սէնէտէն
պէրու մահգա իթաաթլա պաշընը էյմիշ օլտուղու հալտէ, պու
տէֆա իթաաթը պէր թարաֆ իլէ, կէօզլէրինտէ քիպր ու
ազամէթ շէօլէսի բարլաեարագ, պիրտէն պիրէ աեաղա
գալգըպ,

— Մի՛ւսիւ, պանա հագարէթ իտիեօրսունուզ. իմտի ին-
սանլար իչինտէ է՛ն ալչաղը սիզսինիզ, տէտի:

Թահգիր վէ հիտտէթլէ գարըղգ օլարագ վուպու պու-
լան մէգքիւր սէօզլէրտէն, Մ. տը Պօբրէօ՝ զիեատէճէ իլէրի
կիթմիշ օլտուղունու անլաեարագ, ղաեթէթ լաթիֆ պիր
ոէտա իլէ,

— Պէն սիզի թահգիր իթմէեօրում, անճագ սիզ պէնիմ հիատէթիմի մուճիպ օլուեօրսունուղ, աէյի պէեան իյլէտի :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Մօ՛նսիէօ, եիրմի սէնէ էվվէլ, պէն նամուսուրու վէ պիքիր պիր դըղ իտիմ, վէ հիչ պիր կէօնա դապահաթ իյլէմէմիշ իտիմ. անճագ պիր կիճէ, Բիրէնէտէն թէյզէմ իլէ պէօրապէր պիր խանա վասըլ օլուպ, ուեուտուղում էմնատէ, էմնալի նամէսպուգ վէ մէքրուհ պիր ճինաեթէ գուրպան օլտում, վէ սիզ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէտիկինիզտէ, հագըդէթի հալի աչըգտան աչըղա իգրար իթտիմ. ճինաեթէ վագըանըն մահսուլը պիկիւնահը օլան օ շօճուղու սիզէ թագտիմ իյլէտիմ. սիզտէ անը գուճաղընըղա ալարագ, «Պէն պու մասումուն բէտէրի օլաճաղըմ» տէտինիզ :

— Սէօզիւմիւ թուլթմատը՛մ մը. հաթթա շու սաաթտա գըզընըզ պէնի բէտէրի զանն իթմէեօր մու :

— Էվվէթ, լաքին օ պիչարէ գըզըղագ՝ բէտէրի զանն իթտիկի վէ օ մագամտա հիւրմէթ վէ բիաեթէ իյլէտիկի ատէմ թարաֆընտան արասըրա քէնտի հագգընտա նէվիմա էսէրը ատավէթ կէօսթէրիլմէսինին սէպէպի նէ՝ օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ սիւալ իտիեօր :

— Եալան սէօյլէեօրսունուղ. պէն գըզընըզը՝ քէնտի էվլատըմա թէրճիհ իտիեօրում, ֆագաթ . . .

Մատամ տը Պօբրէօ՝ թահգիրամիզ սուրէթտէ գէվճինին սէօզիւնիւ քէստիքտէն սօնրա, իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Էվվէթ, օ խուսուսու քէնտի քէնտիեէ սիւալ իթտիկի կիպի, վալիտէսինին տէ սաաթլարճա կիզլի սուրէթտէ նի՛չին կէօզ եաչլարը տէօքտիւկիւնիւ, վէ էլան բէտէրի զանն իթմէքտէ օլտուղու ատէմին պու կէօզ եաչլարընա նի՛չին սէպէպ օլտուղունու տա միւլահագա իտիեօր :

Մ. տը Պօբրէօ. — (աեաղընը եէրէ վուրարագ.) Էյ մատամ, քէնտինիզի պու տէրէճէ մագլում եէրինէ գօյմաեընըզ, պէն նէ՛ ճէլատըմ, նէ՛ ճէպպար : Սիզ պանա պիր միգ :

տար թրախօմա կէթիրտինիւլ, պունու գապուլ խտերիմ. պէն տէ սիզէ, հաիզ օլտուղուժ մէվգիեի, իթիպարը կէթիրտիմ. Իսմիմէ նամուսուպուղունուղու հըֆիլ իթտիմ. տիմէք պիրի-պիրիմիզէ ալըպ վէրէճէկիմիլ գալմասը:

— Եանըլըտօրսունուղ, մօնսիէօ, զիրա տիւնեատա էօյլէ պիր շէյ վար տըրքի, պիր վալիտէ անը քէնտի իսթիրահա-թընա, սաատէթինէ, նամուսուղ գատըն օլմագլըդ շէօհրէ-թինէ, վէլհասըլ հէր շէյէ թէրճիհ խտեր. օ տա մահզա քէն-տի ճիկէրբարէսինին սաատէթ ու իգպալի քէյֆիեթի տիր. Իմաի, մօնսիէօ, սիղին թահգիրամիլ թէքտիր վէ թաղիր-լէրինիլ գարչըրնտա պաչըմը էեերէք իթաաթ վէ թէհամ-միւլ իթտիմ, վէ դըսդանճըդ հիտտէթ ու զաղապըյլա պէնի րէնճիտէ իթմէք տէրէճէսինէ գատար իլէրլէտիկինիլտէ, ճէ-նապը Սլլահտան սիղին իչին աֆվլըդ տիլէտիմ, լաքին օ դա-տընըն, օ վալիտէնին ճիկէրբարէսի օլան դըզըն սաատէթ ու իգպալինէ մուխալիֆէթ խտերտէնիլ, արթըդ սիզէ իթաաթ իտէմէմ, հէր հալտէ պաչ գալաըրմալըերմ: Էլվէթ, էրմին Մ. Ֆէրնան Բօչէեի սէվիտօր. օ նամուսուղ վէ չալըչղան պիր կէնճ տիր. Տիւնքի կիւնէ գատար սիղտէ պու էֆքեարտա իտինիլ. օ տէլիգանլը դըզըմը մէսուտ վէ պախթիեար գը-լաճագ տըր. Նի՛չին պու իգտիվաճը մէն իտիտօրսունուղ:

Մ. տը Պօբրէօ՝ հիտտէթինտէն նաչի աղզը քէօբիւրէրէք,

— Նի՛չին, նի՛չին մի, հիչ պիր բարասը օլմատըղը իչին, տէտի:

Թէրէզտէ, սօվուգ գան իլէ, - Մօնսիէօ, մատամ տը Պօբրէօ օլտուղուժ զէման, սիղտէ այնի հալտէ պուլլունու-եօրտունուղ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Ֆագաթ սիղին պիր դըզընը վար իտի. խիւլասա, պու իգտիվաճա մուվաֆադաթ իթմէմի իսթէեօ՞րմուսունուղ. էկէր իսթէեօր իտէնիլ, պու խուսուտ սիղին էլինիգտէ տիր:

Թէրէզ, գըզընըն սաատէթինի սօնունա գատար միւտա-ֆասա իթմէք իւզրէ ճէսուր գալմագ իսթէտիկինտէն, կէօզ էաչլարընը զապթ իլէ,

— Պունուն իչին պէնիմ թարափրմտան նէ՝ եաբըլմագ լազըմ տըր, տէտի:

Մ. աը Պօբրէօ. - (գարըսընըն գարչըսընտա օթուրարագ.)
Նէ՞ եաբըլմագ մը լազըմ տըր. եաբըլաճագ չէյ շունտան իպարէթ տիր: Պիզ, ղէվճէյն էմվալընըն աաէմը իշթիրաքը ուսուլի մուճիպինճէ էվլէնաիք. էվլէնաիկիմիզ ղէման թրախօմա օլարագ կէթիրտիկինիզ ագչէ, ևանի իքի եիւզ պին ֆրանգ քէնաի սէրվէթի զաթիւնէնիզ օլտուղունու գապուլ իթտիմ. պինապէրին Գօտ նիզամնամէսի ահքեամընճա, պու մէպլազըն տէօրթտէ պիրինի, իքիմիղին էվլատը օլան էմմանուէլէ թախսիս իթմէք հագգընը հայիզսինիզ. օ հալտէ պէն տէ...

— Ասլա, ասլա. իքի էվլատըմտան պիրինին հագգընը աիկէրինէ հասը իտէմէմ:

— Օ հալտէ, մէսէլէի մալիւմէտէն տէ պահս իթմէեէլիմ, ղիրա էվլէնաիկիմիզ ղէման, պէն իրմինի, քէնաի գըզըմ մագամընտա գապուլ իթտիմ. պինապէրին գանուն հուզուրընտա օ պէնիմ գըզըմ տըր, վէ պիր գըզ՝ սիննի ըիւշտէ պալիզ օլմազտան էվվէլ, բէտէրինին ըիզասընը իսթիհսալ իթմէտիքճէ էվլէնէմէզ. Պու հալտէ էրմինին էվլէնմէսինէ մուվաֆագաթ իթմէմ:

— Բէք ալէա, պէքլէրիզ... վէ եկեր գըզըմա հագըգէթի հալի իգըար իթմէք, վէ անըն մուվաճճէհէսինտէ տիւչարը ար ու մահճուպիյեէթ օլմագլըղըմ լազըմ կէլտէ պիլէ...

Մատամ տը Պօբրէօ՝ սօն սէօզլէրի իրատ իթտիկի էսնատէ գարու աչըլարագ, էրմին, լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու, ֆագաթ քէնտինտէ ճիտտիեէթ հալի մէվճուա պուլունտուղու հալտէ, իչէրի կիրիպ,

— Վալիտէճիեիմ, սիզ հալիգի ասալէթ վէ մուազգէզ պիր գատընսընըզ, վէ գըզընըզ մուվաճճէհէսինտէ տիւչարը ար ու մահճուպիեէթ օլմաեա հիչ պիր սէպէպինիզտէ եօգ տուր, տէտի, վէ պատէհու մատամ տը Պօբրէօեա տօղրու իլէրլէեիպ, գարչըսընտա տիզ չէօքտիւ, վէ Թէրէզին ղաիֆ էլինի լթութուպ, էօբէրէք,

— Խայրխահ վալիտէճիբիմ, հէր շէյի իշիթմիշ օլտու-
ղումտան սօլաբը աֆվընըզը բէճա խտէրիմ... վալիտէլէր
իշինտէ էն էյիսի, վէ գատընլար միեանընտա էն նէճիպի
օլտուղունուզու պիլիբիմ. սիղին կիպի պիր վալիտէեէ մալիք
օլմամտան սօլաբը իֆիթիխար պիլէ խտէրիմ, տէյի իլավէթէն
պէեան իյլէտի :

Պատէհու էրմին աեաղա գալըզպ, Մ. տը Պօբրէօեա
տիդգաթլէ պադարադ ,

— Մօ'նսիէօ, վալիտէմ պէնի, քէնտի հագգըմտան մահ-
լում իթմէք իսթէմէեօր, ֆագաթ պէնիմ, քէնտի միրասը-
մըն պիր գըսմընտան ֆարիղ կէլմէեէ հագգըմ վար տըր .
պինապէրին շարթլարընըզը գապուլ խտէրիմ, տէտի :

Մուախարէն էրմին, սուրէթի պարիտանէտէ գալէմ
միւտիրինի սէլամլաբըպ, գաբուեա գօշտու, վէ, «Ֆէ'րնան,
Ֆէ'րնան» տէյի չաղըրաը :

Օլ վագըթ Ֆէրնան Բօշէ աշաղը էնտիկինտէն, էրմին
մէրդումուն էլինտէն թուլթուպ, Մ. տը Պօբրէօնուն եանընա
կէօթիւրէք ,

— Մօ'նսիէօ, սիզ պէնի, թրախօմասըզ գէվճէ տէյի գա-
պուլ խտէրսինիղ, տէյի'լ մի, տէտի :

— Հայ հայ, մատմաղէլ, գապուլ խտէրիմ, չիւնքի սիզի
մէսուտ իթմէք իշին չալըշմագլըղը իֆիթիխար ատտ իյլէրիմ,
վէ սիզտէն ղայրի պիր շէյ թալէպ իթմէմ :

— Բէք էյի, պէն տէ սիզին ղէվճէնիզ օլուրում, Իմտի,
շու եաղըխանէնին գարշըսընտա օթուրուպ, թրախօմամըն
մագպուղ սէնէտինի եաղըն : Մ. տը Պօբրէօ, մահգա պու-
շարթ իլէ էվլէնմէքլիկիմէ ըուի բիզա կէօսթէրիեօր :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, էրմին՝ պէօյլէ պիր էսէրը ուպու-
տիեէթտէն սօլաբը հայրէթի աղիմէեէ տիւչար օլմուշ օլան Մ .
տը Պօբրէօեա թահգիրամիղ սուրէթտէ աթֆը նազար իյլէտի :

7

Պագագարանըն Ֆէրնան Րօչէեի թաագիպ իթտիկի կիւ-
նիւ, եանի բաղար սապահը, զաթէն օգուեանլարըմըզճա
թանըլմըչ օլան Գօլար նամ քիմնէ, սապահըն սաաթ սէքիզ
րատտէլէրինտէ, ատըմլարընը սիւրաթլէ ալարագ Շօսէ տ Ան-
թէն սօգաղընտան կէլմէքտէ իտի :

Մէրգումըն, միւթատը օլան էլպիսէսինի կիեինմիչ օլմա-
եարագ կէչտիկի սօգագ, օլ թարիխտէ խալի օլուպ, պունուն
եալընըզ սօլ թարաֆընտա իքի իւչ էպնիեէնին ինչաաթընա
պաչլանմըչ, հալպու բի սաղ թարաֆը՝ պիր թագըմ թախ-
թաբէրտէլէր իլէ մուհաֆաղա իտիլմիչ խալի արսալարտան
իպարէթ պուլունմուչ իտի :

Գօլար, պիր թախթասը նօգսան օլմասըլլա աչըզ օլան
պիր տէլիքտէն մէզքիւր արսալարտան պիրինէ կիրիպ, էսկի
պիր օթէլին պաղչէսի արգասընտա վագը քիւչիւք պիր քէօչկէ
տօղրու իլէրլէտի :

Ղաեէթ գէնկին վէ ախլէագը զարիպէ սահիպի օլան պիր
ինկիլիզին միւթէսարըրֆ օլտուղու պու օթէլ, քեամիլէն զայ-
րի մէսքիւն իտի. եանի քէզալիք ինկիլիզ օլան պիր գարու-
ճուեա իհալէ գըլընմըչ օլուպ, պու գարուճու՝ Սէն-Լագար
սօգաղընա նագըր արապա գարուտունուն իւսթ թարաֆընտա
պինանըն քիւչիւք պիր տաիրէսինի իչղալ կլլէմիչ իտի :

Օթէլին արգասընտա վասի պիր պաղչէ օլուպ, զիքր իթ-
տիկիմիզ քէօչք՝ պիր ալթ գաթ իլէ իւսթիւնտէ տիկէր պիր
գաթտան իպարէթ օլարագ, պաղչէնին նիհաեէթինտէ պու-
լունմագտա իտի :

Միւթէսարըրֆը լօրտ Մագ-Ֆէրլ՝ օթէլինի քիրաեա վէր-
մէեիպ, ֆագաթ քէօչքիւ քիրալամասը վէ քիրա պէտէլինի
ալմասը խուսուսընտա գարուճուեա միւսաատէ իթմիչ իտի :

Իմտի, պիր սապահ դարուճու՝ դարուտա տուրուպ սի-
կարասընը իչմէքատէ իքէն, եիրմի եէտի եիրմի սէքիզ չաղլա-
րընտա, թաՎր ու հալինտէն՝ Ինկիլթէրրա էհալիսինտէն օլ-
տուղու զանն օլունան պիր ատէմ եանընա եազլաչարադ
ինկիլիզէ թէքէլլում իթատիլի հալտէ, քիրալըգ օլան քէօչ-
կիւ կէօրմէք իսթէտիկինի պէեան իյլէտի:

Էճնէպլի մերդում, մէզքիւր քէօչկիւ էթրաֆըյլա թէտ-
գիգ իլէ, խուսուսա խալի պիր մահէլլատ պուլունտուղու իչին
իչինէ կէլտիկինի պէեան, վէ խայլիճէ պահալը օլան իճարէ-
սինի տէ գապուլ իտիպ, օ ազչամը էչեասը վէ եալընըզ պիր
նէֆէր խըզմէթ քեարը իլէ օրատա նազլ իթտի:

Պու էճնէպլի քիմնէ, դարթան Վիլիամն օլուպ, Գօլար,
զիքը իթտիկիմիզ սուրէթտէ թախթարէրատ արալըղընտան
կէչէրէք քէօչկէ կէլտիկի զէման, էֆէնտիտի թուալէթիլլէ
մէշղուլ իտի:

Գարթան Վիլիամն՝ գարա սաչը վէ գարա վէ ազ պը-
եըգը, կիւղէլ վէ թաՎր ու հարէքէթի միւքէմմէլ պիր կէնճ
օլուպ, Լօնտրատա, քէնտիտի կէօրիւնմէեքէք, պիր խըրօըզ
գումբանեասընըն սէրկէրտէսի օլտուղու զէման, պարօնէ իւն-
վանընը ալմը, վէ պու իւնվանըն րէսմիեթիինի թաստիգ իթ-
տիրմիշ իտի: Պու սաեէտէ մերդում, միւթէպէրան ճէմիյեթ-
լէրինէ տախիլ օլուպ, չօղլար քէնտիտինի, պիւեիւք պիր
գօնթունն օղլու վէ սէնէվի իքի պին պէշ եիւզ ինկիլիզ լիրասը
իրատա մալիք զանն իթտիքլէրի կիպի, միւքէմմէլ պիր ճէն-
թըլմէն վէ ալ վէ հայվան մերազլըսը շէօհրէթինի տախի գա-
զանմըշ իտի:

Պիր կիւն, անլաչըլամատան պիր սէպէպլէ գարթան Վի-
լիամն նապէտիտ օլուպ, հազգընտա պիր թազըմ րիվատէթլ
լէր շաի օլտու: Շէյլէքի պարօնէ իւնվանընը թաչրեան օ-
չախսըն տախի պիր եանքէսիճի, վէ պիր թազըմ եանքէսիճի-
լէր սէրկէրտէսի օլտուղու, վէ սաըլ Ինկիլիզ կիպի թէքէլ-
լում իթմէքտէ օլմասընա րալմէն, Ֆրանսըզ, վէ պէլքի տէ
ասըլ Իթալիալը իտուկի րիվատէթ իտիլմէկէ պաչլանտը:

Հէր նէ իսէ , Լօնտրատա դարթան Վիլիամըն սաչարը աչըդ սարը օլուպ , սագալը ինկիլիզքեարի ֆալօրի իքէն , Բարիստէ , մէրդում սաչարընը սիւահա սլօեատը , ֆալօրիլէրինի քէսաի վէ պըրըդլարընը պիւեիւթաիւ :

Գարթանը մէրդում , քէնտիսինի պուլտուղումսւզ էսնատէ սիկարասընը իչմէքատէ օլուպ , մահղուղիեէթ իչինատէ պուլտնատուղու՝ սիմասընսան անլաչըլմագատ , վէ քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէմէքատէ իտի :

— Բարիսէ կէլիչիմ հէնուզ պիր այ օլտուղու հալտէ , էքէյիճէ իչ կէօրաիւմ . իչլէրիմ օլտուգճա սըրասընտա ճէրէտան իտիտօր : Էկէր շէյթան պանա եարարմ իտէր իսէ , պարօն Գէրմօր աը Գէրմարուէնին օն իրի միլեօնու պէնիմ օլաճագ տըր :

Վիլիամս նէֆէս ալտը , վէ սիկարասընը իքի տէֆա դուվ վէթլիճէ շէքաիքատէն սօնրա , իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրաիւ :

— Ձեվալը Արման տը Գէրկազ . . . սիզ՝ հագըգէթէն ինսանիեէթքէրվէր վէ սահիպի իղթիտար պիր քիմսէ օլմանըզլա պէրապէր , միւքէմմէլ պիր տուզապա տիւշէճէքսինիզ , վէ մուհաֆըզը սատըզը պուլտնատուղունուզ սէրվէթի՝ պարօնէ սըր Վիլիամսա թէսլիմ իտէճէքսինիզ : (Պատէհու գահգահա իյէ կիւլէրէք .) Սագալըմըն վէ սաչարըմըն եէնի ըէնկի վէ պիր ինկիլիզ կիպի թէլէֆֆիւզ վէ թէքէլիւմիւմ սաեէսինատէ , կիւես սիզին միրասընըզ բէտէրի սիրգաթ իթմիշ տիր պէհանէսիյլէ միրասընը զասպ իյլէմիշ օլտուղունուզ սէվկիւլիւ պիրատէրինիզ Անտրէա օլտուղումու թանընամաեաճագսընըզ :

Անտրէա օլան մէրդում Վիլիամս՝ պու տէֆա տահա զիւհատէ գահգահա իլէ կիւլէրէք , քէլամընը շու սուրէթատէ իլէրի կէօթիւրաիւ :

— Գօլար , իչէ կարար պիր ատէմ տիր . Լօնտրատա բէք շօգ իչլէր կէօրմէք տըղուսինտէ իտի իսէ տէ , օրասը քէնտի մէմլէքէթի օլմասըղընտան , էմին օլամագ իտի . պիլ

աքրիս Բարիստէ, քէնտի խանէսի տէրունինտէ պուլունուրճասընա քէմալը սէրպէսթի իւզըն էշ կէօրէպիլիը : Թէշքիլ իթտիկի դումբանիա՝ իշիմէ եարաեաճադ տըր : Ջաթէն մասլահաթիկիւզար իլէ Պիսթօքէ էբէյիճէ խըզմէթլէր կէօրմիւշլէր տիր : Չիլինկիր մահիր տիր . Նիդօլօեա կէլինճէ , անտէն տէ իսթիֆատէ օլունաճաղը տէրքեար տըր :

Օլ էսնատէ դաբու չալընտըլընտան , պարօնէ սըր Վիլիամսըն քէնտի քէնտիեէ իրաս իթտիկի սէօղլէր դաթ օլունտու , վէ Գօլար իշերի կիրիպ , ուսուլը ասքէրիեէ իւզընէ շարգասընը չըգարարադ ,

— Սէլամ , գաթթան , տէտի :

— Խայըրը սասլահլար օլսուն , Գօլար , տէյի գաթթան մուգապէլէ իթտի :

— Նա՞սըլ , վադթընտա կէլտի՞մ մի :

— Էվիլէթ , թամ վադթընտա կէլտին . օթուր պագալըմ : Գարթան Վիլիամս՝ եէնի պիր սիկարա եագըպ , Գօլարա պագարադ ,

— Իշլէր նէ՞րէլէրտէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Էֆէնտիմ , սիղէ եէնի խապէրլէր կէթիրտիմ :

— Սէօլէ , նէ՞ տիր :

— Մաեթթիմտէ բօլիսլիք խըտմէթինի իյֆա իտէն մէմուրլարըմ , միւքէմմէլէն չալըշըեօրլար . մահգա անլէրին սաեէսինտէ , մատամ տը Պօբրէօնուն՝ արատըղըմըզ Թէրէզ օլտուղունու , վէ գըզը մատմաղէլ էրմինին՝ պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին գըզը իտուկինի թահգըպ իթտիք :

— Տիմէք իշին ըուհունու էլտէ իթմիշիզ . Մ . տը Պօբրէօ թամաքեար պիր քիմնէ տիր . քէնտիսինէ պիր միլեօն ֆրանգ վէրիլիրտէ , գըզընը էվէնտիրիր . (այնաեա պագարադ .) պէն տէ քէնտիսինէ միւնասիպ պիր կիւվէյի օլապիլիրիմ . ֆագաթ գըզըն էֆքեարը նէ՞րէլէրտէ տիր :

— Գըզըն պիր աշըգը վար տըր . պու աշըգը քէնտի նիշանլըսը օլուպ , օն պէշ կիւնէ դատար ըէսմի իղտիվաճ վուդու պուլաճադ տըր :

Վիլիամս՝ պու սէօղլէրի իշիթ տիկինտէ, սիկարասընը աթ-
տըղը կիպի, լէհճէսի տէ սօլտու : Պատէհու ,

— Խայր , խայր , պու միւմքինսիզ շէյ տիր , տէսի :

— Էֆէնտիմ , վուգուի հալ պունտան իպարէթ տիր :
Մատմազէլ էրմինին նիշանլըսը տա , խարիճիտէ նէզարէթինին
քիւչիւք մէմուրլարընտան պիրի տիր :

— Ձէնկի՞ն մի տիր :

— Օն բարասը պիլէ եօգ տուր , Ֆագաթ գըզ քէնտիսինի
սէվէր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Ֆերնան Բօշէ տիր :

— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր :

— Թանբլ վարըշը քէօշէսինտէ Մարէ սօգաղընտա :

Վիլիամս , մէզքիւր իսմլէրի , գուրշուն գալէմ իլէ քիւ-
չիւք պիր ճէպ տէֆիթէրինտէ գայտ իթտիքտէն սօնրա , ին-
կիլիզլէրէ մախսուս օլան սօվուգ գանլըլըղընը քէսպ իթմիշ
օլտուղու հալտէ ,

— Պաշգա պիր տինէճէկին եօ՞գ մու տուր , տէյի սիւալ
իթտի :

Գօլար . - (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք .) Էվվէլ էմիրտէ
շուրասընը զաթընըղա պէտան իթմէք իսթէրիմ .քի , իբի կիւն-
տէն պէրու Շարօն սօգաղընտա պիր մարանկօզ մաղազասըն-
տա պուլունուեօրոււմ : Մարանկօզլուգ պէնիմ էսկի սէնաա-
թըմ տըր :

— Նի՞լին օրատա պուլունուեօրսուն :

— Պագըն մատտէ նէ՞նէ տայիր տիր . պէն աշըգ օլտոււմ :

— Ֆագաթ պիզիմ , աշըգ օլմաեա վագթըմըզ եօգ տուր :

— Էֆէնտիմ , գաթընըղ իշին ֆայտիլի օլան պիր սաաթը
պիլէ զայպ իթմէմ . անճագ պօշ վագթըմտան իսթիֆատէ
իտէրիմ :

— Սէօյլէ պագալըմ , պու իշտէ սէնին աշըգ օլմագլըղըն
նէ՞ եօլտա շէյ տիր :

— Տինլէյին գաթթան . պիր կիւն , կէնճ պիր գըզա թէ .

սատիւֆ իթաիմքի, ադւլմը չիւթիւն պիւթիւն չէլաի: Օլ վադըթ հադգընտա թահգըգաթ իճրա իթմէքլէ, ֆէվգէլատէ տիլպէր վէ հիւսէնա օլան օ գըզըն զաեթ Նամուսլու օլտուղունու, վէ քէնախինին պիր սեօղլիւսիւ պուլունտուղունու անլատըմ: Մալիւմա՛, պիր դալէ զապթ իալլմէք իսթէնիլիրսէ, էսասէն, տէրունինատէ պուլունան ասաքիրի մուհաֆըզասը եա տճ պրտդմադ վէ եախօա դալէնի մահվ իթմէք լազըմ տըր, ֆադաթ դալէ տէրունինատէ խէֆիեէլէր էլտէ իթմէք տահա էվլէա տըր: Իմոի, օ կէնճ գըզըն նիչանլըսըյլա տօթ օլտում, վէ պու սէպէսլէ Շարօն սօգադընտա քեային մարանիօղ ալւ.քքեանընա կիրաիմքի, ախիրէն տօթմում օ ալւ.քքեանըն ուսթա պաշըսը թայեին օլունտու: Սըրիզ իսմինտէ օլան գըզըն նիչանլըսընը՝ մատմաղէլ տը Պօրրէօնուն նիչանլըսը օլան Մ. ֆէրնան Բօշէ իլէ տօթ օլտուղունու սա պու սուրէթլէ թահգըգ իթաիմ:

Վիլիամս. - (մէմնունիյեթլէ.) Բէք էյի, բէք էյի:

Գօլար. - Տիւն ադշամ, Մ. ֆէրնան Բօշէ, ֆէվգէլատէ մէսէրթթ իչինտէ օլտուղու հալտէ, ուսթա պաշըմըզ Լէօն Բօլանա կէլէրէք, օն պէշ կիւնտէն մատմաղէլ էրմին իլէ էվլէնէճէկինի պէեան, վէ պու վուգուլաթըն սուրէթի ճէրէեանընը հիքեատէ իթաի:

— Վուգուլաթըն սուրէթի ճէրէեանը նա՞սըլ իմիշ:

— Ղալիպա Մ. տը Պօրրէօ՝ պու իղտիվաճա մուխալիֆէթ իթմէքատէ իմիշ. սօնրա մատմաղէլ էրմին քէնտի թրախօմասընտան ֆարիզ կէլտիկինտէն, Մ. տը Պօրրէօ պու իղտիվաճա մուվաֆադաթ իթմիշ:

Վիլիամս տիւշիւնմէեէ պաշլատը, վէ պատէհու,

— Տիմէք պու գըզ ֆէվգէլատէ սէպաթ սահպիտիր. իշթէ պուրտսը էրէյիճէ վէխիմ կէօրիւնիւեօր, տէտի:

— Տահա պաշգա տիւնէճէկիմ՝ վար տըր, էֆէնաիմ: Սըրիզին՝ պաշտան չըգմըշ պիր գըզգարընտաշը օլուպ, Պապգարա իսմինտէ տիր, վէ աթը, աքապասը, վէ օթէլի վար տըր: Պիսթօքէ պու գատըն իլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ տիր:

Վիլիամս՝ մատմագէլ տը Պօրրէօ իլէ եագընտա իճրասը մուդարրէր օլան իգտիվաճտան պահս իտիվէսինի իսթէ-տիկինտէն ,

— Ֆագաթ . . . տէտի , վէ Գօլար՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Իշթէ պու Պագդարա՝ Էրմինին նիշանլըսը Ֆէրնան Բօշէնէ տիլաատէ օլմուշ տուր . Իշի շիմտի անլաեօ՞րմուսուհուզ . Վիլիամսըն կէօզլէրի բարլաեարագ .

— Պագդարա կիւզէ՞լ մի տիր , տէտի .

— Ֆէվզէլատէ կիւզէ՞լ տիր . ատէթա գօնթէսէ պէնզէր .

— Սէպաթ սահիպի՞ մի տիր .

— Շէյթան կիպի Փիքրի , վէ տէմիր կիպի սէպաթը վար տըր .

— Պու էյի , իշթէ պու գարը՝ Ֆէրնան Բօշէտէն պէնի գուրթարաճագ տըր .

Գօլար . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Պիր հիքեաեէմ տահա վար տըր . իսարիճիեէ նէզարէթիւնտէ գալէմ միւտիրի Մ . տը Պօրրէօ իհթիեար պիր զէնտօթ օլուպ , կէնճ գըզլա-րը թաագիպ իտէր . Տիւն , կիւնտիւզ վագթը Սըրիզի թաա-դիպ իթտի . ադշամը տա , օ գըզըն իգամէթ իթտիկի Խանբը վարըշը ճիվարլարընտա տօլաշտը . Իշթէ , էֆէնտիմ , ալմըշ օլտուդում մալիւմաթ պունտան իպարէթ տիր . պու մալիւ-մաթըմտան խօշնուտ գալարընը՞ մը .

Պարօնէ սըր Վիլիամս , եախօտ գօնթ Անտրէա՝ միւթէ-Փէքքիր պիր հալ քէսպ իթմիշ օլմասըլա , Գօլարըն սօն սի-վալինէ ճէվապ վէրմէտի .

Մէրգում՝ Խէրէզի , Էրմինի , մատմագէլ տը Պօրրէօեու , Ֆէրնան Բօշէեի վէ Բօլանը չէօզիւլմէղ աղլար իշինէ տիւ-շիւմէք իշին , Փիքրի մէլանէթքեարանէսիլլէ շէյթանի պիր բլան տիւշիւնմէեէ պաշլամըշ օլուպ , քէնտի քէնտիեէ տէ ,

— Պունտան ագաէմ պիրիպիրիմիզէ թէսատիւֆ իթտի-կիմիզ պիր կիւնտէ , Արմանըն , պուլունտուգումուզ թէրա-յատան , գարըմըղաս կէօրաիւկիւմիւզ շէհրի քէպիրի (եանի

Բարիսի) կէօսլձէրէրէք, «Պուրատը՝ պիր թագըմ խէֆի վէ էսրարի ֆաճիալար ալէմի տիր. պուրատա կէօրիւլէճէք բէք պիււերիւք իշէր վար տըր» տէյի պէեան իյլէմէսինտէ, հագգը օլաուղունու շիմոի թաստիգ իտիեօրում, տէտի, վէ պատէհու եինէ եալաշ սէտա իլէ սէօղիւնէ տէվամլէ, - էյ խայրխահ դարընտաշըմ, սէն, պու ալէմտէ խայրխահըգ ըուհու օլաճաղընը, վէ խապասէթ ըուհունու մահվ իտէճէկինի իտտաա իտիեօրտուն, լաքին պու պապտէ եանըլտըն, շիւնքի խապասէթ վէ ֆէնալըգ ըուհու զալէպէեի չալաճագ տըր, զիրա օ ըուհ պէն իմ, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի:

Մուախխարէն Անտրէա՝ պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, քէնախիսինին թէֆէքըլուրաթը էսնատէ սիւքիւթ իւղըէ տուրմուշ օլան Գօլարա խիթապէն,

— Պագգարա նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօր, տէտի:

— Մօնսէյ սօգաղընտա, սաղտա քիւչիւք պիր օթէլտէ:

— Բէք էյի. օ գըղ պէնիմ իշիմէ եարամալը տըր: (պատէհու իլավէթէն.) Սէն Սըրիգի չօգ սէվիեօ՞րմուսուն:

— Ատամ սէն տէ, պէնիմ սէվմէմ նէ՞ տիր... շու գատար քի պանա կիւղէլ պիր մէթըէս օլապիլիր:

— Լաքին, իճապ իտէրսէ...

Գօլար, թէաճճիւպանէ Անտրէաեա պագտըղընտա, Անտրէա,

— Խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրինէ կիւղէլ պիր եէմ օլամա՞ղ մը, տիեէրէք, սէօղիւնիւ իքմալ իթտի:

Գօլար. - Օլապիլիր, պու տա պիր էֆքեար տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի:

— Իմոի, էվվէլ պէ էվվէլ իշիմէ մանի օլան վէ պիգի թագեիգ իտէկէլէն նիշանլըիը օրթատան գալտըրմագ լաղըմ տըր:

— Բէք էյի, պէն պու ագշամ Պէլվիլտէ իշէ պաշլարըմ. Զիլինկիրին պու խուսուստա պանա եարտըմը օլաճագ տըր:

— Տիմէք սէն պունտան տօյաեը իգհարը քէտէր իթմէեօրսուն:

— Նէ եէ իզհարը քէտէր իտէճէեիմ. գալէմ միւտիրի կիւպի պիր իհթիեարտան տօլաեը դըսգանն օլամամ. պունտան պաշգա, իճապ իտէրսէ . . .

Անարէա՝ քէնտինին հէմ օտա խըղմէթինի վէ հէմ սէյիս-լիկինի իճրա իտէն խըղմէթ.քեարընը ճէլպլէ, տէրհալ արապասընը հաղըրլամասընը էմր, վէ սէյիս՝ էմրի մէզքիւրու իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտըղընտա, Անարէա՝ Գօլարա շու եօլտա խիթապ իյլէտի .

— Իւշ կիւնէ գատար, պէնիմ իչին, Շանզ-էլիզէ մահէլ-լէսինտէ, իքի արապա իչին արապալըղը վէ պէշ ըէս աթ իչին պիր ախըրը օլարագ քիրալըգ քիւշիւք պիր օթէլ պուլուն-մալը տըր :

— Բէք էյի, տիեէրէք Գօլար կիթմէք իւզրէ աեաղա գալգտը, վէ Անարէա էլպիսէսինի կիեինիպ, պիր չարեէք սաաթ սօնրա, արապասընա ըաքիպէն Մօնսէյ սօգալընտա Պազգարանըն օթէլինէ կիթտի, վէ մէզպուրէ հէնուզ եաթագտա օլտուղու հալտէ գարթընը կէօնտէրտի :

Փիլվազը Սըրիզին գըզգարընտաչը օ սաաթտա եաթագտա օլմասըլյա պէրասպէր, ուեումաեօրտու, վէ օ կիճէսի հէման հիշ ուեուեամամը իտի. չիւնքի իլք ազչամը թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ հէեէճան իլէ վէ ազլը պաչընտա օլմատըղը կիպի, գալպինէ տէ գըսգաննըգ հիսսի կիրմիշ օլտուղու հալտէ, էվինէ կէլիպ, մահղա ոլիհուղուր օլան ըուհուենու ույգու իլէ տաիրէի սիւքիւնէ իտխալ իթմէք իւզրէ եաթագընա եաթմըշ իտի :

Շուրասընը պէեան իտէլիմ.քի, Պազգարա օլանէ տէկին քիմսէեի սէվմէմիշ օլտուղու վէ հաթթա օլ վագթա գատար մէճհուլու օլան պու հիսստէն տօլաեը չօգ տէֆա սաիրլէրինի մուախէզէ իթմիշ պուլունտուղու հալտէ, պու տէֆա քէնտիսինին մէզքիւր հիսսէ թապիիեթէ մէճպուրէեթի՝ հիտտէթինի մուճիպ օլմագտա իտի :

Պազգարա՝ Փէրնան Րօշէեի կէօրմէզտէն էվվէլ, պագըշը սօվուգ վէ կիւլիւշիւ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ օլուպ, գալ-

պի վէ ըուհու պուրունման տիշի դարանլարա պէնգէմէք-տէ, վէ եալընըղ ալթուհու սէվիպ, ինսանլարը թահգիր, վէ քէնտի ուղրունա ֆէտաի ճան խտէնլէրէ էհէմմիտէթ պիլէ վէրմէեիպ, պունլարըն մէղարը իւղէրինէ եալընըղ թահգիրա-միղ պիր թարղտա, «Շու հէրիֆ ճանըմը սըգըեօրտու, հէլէ քէնտինտէն դուրթուլտում» տիմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ նաիրէի աչգ ու սէվտա իլէ սիւղան օլմանա պաշլատըգտա, մէրմէրէ պէնգէեէն ճիսմի թէնէ վէ շէյթանի թէպէսսիւ-միւ՝ արղուի շէտիտէ թահվիլ օլուպ, Ֆէրնանըն իսմինի քէն-տի քէնտիտէ թէլէֆիլիւղ իթտիկի ղէման, հիտտէթ ու ղա-ղապընտան նաշի էլլէրինի օլուշտուրմագտա խտի:

Մէղպուրէնին ֆիքրի, պիւթիւն կիճէ, Ֆէրնանըն աչգ ու մուհապպէթինի իսթիհսալ իտէպիլմէք իւղրէ պին տիւրլիւ ղարիպ վէ ֆէվգէլատէ թասափվուրաթը իղֆալիտէ տիւշիւն-մէքլէ կէչտի:

Միւսաֆիր կէլտիկինի իշար ղըմնընտա չալընան դարու չանընը Պադգարա իշիթտիկինտէն, պէսլէմէսինի չաղըրըպ,
— Կէլէն քիմիտէ, գապուլ իտէմէեէճէկիմի սէօլէ, տէտի:
Խըղմէթճի դատըն տիշարը չըգըպ, աղ սօնրա էլինտէ պիր գարթ իլէ թէքրար կէլէրէք,

— Մատամ, կէլէն միւսաֆիր՝ միւքէմմէլ պիր տէլիգանլը օլուպ, իւնիֆօրմալը պիր սէյիսի վէ ալէա պիր աթը վար տըր. հէր հալտէ ղաթընըղը կէօրմէք խոսուսընտա իսրար իտիեօր, տէյի պէեան իլլէտի:

Պագգարա, սապըրսըղըգլա գարթը ալըպ, «Սըր Վի-լիամս Լ. . . պարօնէ» իպարէսինի օգուտուղունտա, սըգըլա-րագ, «Պէն պու ինկիլիգի թանըմանեօրում» տէտի, վէ պա-շընը պէրի թարաֆա շէվիրիպ, դաթ օլունմուշ օլան աչգ ու սէվտա մալիխիւեաընա եէնիտէն տալտը:

Լաքին պէսլէմէ իւշիւնճիւ տէֆա իշէրի կիրիպ,

— Մատամ, կէլէն միօրտ՝ ղաթընըղլա ղաեթթ մուհիմմ պիր մատտէ իւղէրինէ կէօրիւշէճէկինի պէեան իտիեօր, տէտի:

— Տէֆ օւ շուրատան , պէնիմ հիշ պիր մուհիմմ իշիմ
 Եօգ տուր :

— Մատամ , գաթընըզըն գուլաղընտան աշաղը պիր իսմ
 սէօյլէմէ.բլիկիմի իխթար իթտի :

— Հէր նէ իսմ իսէ , պիլմէք իսթէմէմ :

Տիշի գարլան , աշգ ու մուհապպէթի էսնասընտա րա-
 հալթսըզ գըլընտըղընտա , նէ տէրէճէ հիտտէթ հիսս իտէր
 իսէ , Պագգարանըն սէսի տէ այնի հալտէ կիպի չըգմագտա ,
 լաքին պէսլէմէ , շիւպհէսիզ Անտրէատան տօլկունճա իւճըթ
 ալմըլ օլտուղունտան , քէնտիսինի մաղլուպ աուտ իթմէեէրէք ,

— Հալպու.քի մատամ , հէր նէ օլսա , հուզուրունուզտա
 թէլէֆֆիւղինէ միլօրտ թարաֆընտան մէմուր օլտուղում իսմի
 իշիթմէնիզէ հիշ պիր մանիա Եօգ տուր զանն իտէրիմ , տէյի
 թէքրարլատը :

Պագգարա . - (գաթի սուրէթտէ .) Փա'ննի , սէնի գօվու-
 Եօրում . պու կիւնտէն իթիպարէն իըզմէթիմտէ տէյիլսին :

Պէսլէմէ . - (Ֆէվգէլատէ սօվուգ գան իլէ .) Միլօրտ պա-
 նա , զաթընըզա Մ . Փէրնան Րօյէ հագգընտա կէօրիւյմէք
 իսթէտիկինի պէեան իյլէտի :

Պագգարա , Փաննինին խասսէթէն գուվվէթլիճէ թէլէֆ-
 ֆիւզ իթտիկի պու իսմի իշիթտիկինտէ , եաթաղընտան տի-
 շարը սըչրատը , վէ եիւ.քսէք սէտա իլէ ,

— Փէրնա^օն մը , Փէրնա^օն մը . . . պէնիմլէ Փէրնան հագ-
 գընտա կէօրիւյմէեէ^օ մի կէլմիշ . . . օ հալտէ գապուլ իտէ-
 րիմ . . . կէօրիւյմէք իսթէրիմ . . . գօշ , քէնտիսինի պէ.քլէթ ,
 տէտի :

Պագգարա , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , հէեէճանը ֆէվ-
 գէլատէսինտէն նաշի սէսի պօղուգ սուրէթտէ չըգմագտա
 իտի :

8

Պագգարա՝ եաթաղընտան տէրհալ աթլաեարագ թուալէթ օտասընա կիթտի :

Ալէսսէվիեէ մէզպուրէ , թէնպէլ տիւշէսլէր կիպի քէնտիսինի պէսլէմէսինին էլինէ թէրքլէ , անըն վասըթասըյա գամըղճա էսվապընը կիեինիրքէն , պու տէփա , խըղմէթլէրինի պիղղաթ իճրա իտէն խալգ գըղլարը միսիլու հարէքէթլէ , քիւչիւճէք աեադլարընա օսմանլը բապուճու կիեինտի , ումուղունա , քիրաղ պէնէքլի կիւմիւշիւ ուղուն պիր սապահլըգ ալտը , պօղաղընա իբէքլի պիր պաղ պաղլատը , վէ սարը սաչլարընըն պուգլէլէրինի աճէլէթէն թօբլաեըպ , պաչընըն արգասընտա տէմէթ իթմէքլէ , էնլի ալնը աչըլտը . վէլ հասըլ մէզպուրէ՝ չէնտ տագըղա զարֆընաա , թանըմատըղլարը պիր քիմնէեի եաթագ օտալարընա գապուլ իթմէքտէ հիչ պիր պէյիա կէօրմէեէն ֆիթուրսուղ գատընլար միսիլու պիր հալը շէհվէնթէնկիղ , ֆագաթ եագըշըգլը պիր սուրէթ քէսպ իյլէտի : Մուախարէն տիվարտա ասըլը օլան պիր շան իբինի շէքմէսիլէ , Ֆաննի իչէրի կիրտիկինտէն , մէզպուրէեէ խիթապէն ,

— Միւսաֆիր Ինկիլիզի պուրաեա տալէթ էթ , տէտի , վէ Ֆէրնան իսմինի իշիթմէսիլլէ տիւչարը հէեէճան օլմուշ օլմասընա բաղմէն , հալը սիւքիւնէթի թէքրար էլտէ իթտի :

Պարօնէ սըր Վիլիամս անինտէ մէզպուրէնին եաթագ օտասընա կիրտի :

Անտրէա՝ եէկնաղարտա ահվալը մուհաքէմէեէ միւգթէտիր էշխաստան օլուպ , զաթէն Պագգարանըն եաթագ օտասը՝ անըն էօմրիւնիւն վէ ախլէագընըն այինէսի մէսապէսինտէ օլմասըյա , Անտրէա՝ իչէրի կիրիպ , պու հալի կէօրտիկիւնտէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պուրասը՝ Ֆէրնան Րօշէ իշին Արմիտին պաղչէսի (1) օլաճագ տըր, վէ պիր քէրըն տուխուլ իտէր իսէ, պուրատան տիշարը չըդամանեաճագ տըր, տէտի:

Պագգարատա, եալընըզ պիր տէֆա միւսաֆիրինէ պագմասըյլա, մէրդումըն կէօզլէրինտէ շէյթանի պիր բարլագըզ վէ տօտագլարնտա իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմսէմէ մէվճուտ օլտուղունու, վէ քէնտիսին ագիլ վէ զէքի պիր քիմսէ իտուկինի աիւանարագ, շու եօլտա միւլահագա իթմէքտէ իտի:

— Էկէր շու ատէմ տիւշմէն սըֆաթըյլա կէլիեօր իսէ, պանա լաերզ պիր քիմսէ տիմէք տիր. Էկէր միւթթէֆիդ մագամընտա կէլմիշ իսէ, քէնտիսինին սահիպի իգթիտար կէօրիւնմէսինէ ըաղմէն, զալէսլէեի պէն չալաճաղըմ:

Անտրէա՝ Պագգարատա սէլամ վէրտի, վէ օտա օնա եանընտա օթուրմասը իշին Էլի իլէ պիր իսկէմլէ կէօսթէրիպ, սէլամընա մուգապէլէ իթմէկէ լիւղում կէօրմէտի: Պատէհու Փաննիսէ, տիշարը չըդմասընը իշարէթլէ անլաթտը:

Անտրէա, մէզպուրէնին եանընտա օթուրուպ, եալընըզ իշ հագգընտա կէօրիւշմէք իշին կէլէն, վէ գատըն կիւզէլիկինտէն վէ ճագիպէթինտէն միւթէէսսիր օլմանեան պիր քիմսէ կիպի, տիգգաթլէ եիւզիւնէ պագտըզտան սօնրա,

— Ազիգէմ մատամ, պէնտէնիզ պարօնէ սըր վիլիամսըմ, վէ զաթընըզա պիր բազարըզ թէքլիֆ իթմէկէ կէլտիմ, տէտի:

(1). Արմիտ՝ Թասօ համ Իթալիան շաիրի մէշուրուներն Ժերիսգալիս Տիլիպիս համ Էսէրինտէ իրանէ իտիլէն զանէթ ճալիպ վէ ճագիպ գատընլարտան պիրի օլուպ, գուվվի ճագիպէսլյլէ կէօզլէրի գամաշտըրան պիր գատըն իյմա իթմէք իշին իշպու իամ չօգ տէֆա իսթիմալ իտիտիլի կիպի, մէզպուրէ, սէվիլիլիւսիւ Ընօեու՝ Խաչակիրլէրին օրտուսուենտան ուզագտա օլարագ, քէնտի գօնաղը պաղչէլէրինտէ ալըգոյմագտա օլմասըյլա, մէզքիւր պաղչէլէրին տալի մահգա պու միսիլու սըրարարտա իյմա իտիլմէսի՝ պուենտան իլէրի կէլմիշ տիր:

Պագղարա . - (հէտէճանը քեամիլէն թէսկին օյմուչ օլտուղու հալաէ , տուլղուսուղճա հարեքէթի զէմանընտա օլտուղու կիպի , իսթիհզաքեսարի պիր կիւլիւլչէ .) Մօնսիէօ , էկէր պուրաեա կէլիչինիզ , զէնտօսթլուգ մէսէլէսինէ տաիր իսէ , ըէճա իտէրիմ տիկէր պիր կիւն կէլին . պու կիւն սըղըլմըչ օլտուղում պիր կիւն տիւր :

— Սըղըլմանըղ ուլգուսուղլուգ նէթիճէսի օլտուղունու տէրք իտիւօրում :

Պագղարա՝ սիմասընըն սօլղուն օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ այնաեա պագտը , վէ սըր Վիլիամս՝ պիլա ֆիւթուր սէօղիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Աչգ ու սէվտա՝ արղուսինէ նաիլ օլմագսա , նէթիճէսի ուլգուսուղլուգ օլտուղու թապիի տիր :

Պագղարա . - (գալպինին մաղլուպիեթինի գահիրէ շըղարմըչ օլմասընտան տօլաեը մահճուպ օլարագ .) Աչգ ու սէվտա՞ մը . նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ :

— Տէրնան Բօչէեէ աչգ ու մուհապպէթինիզ վար տըր տէյի զանն իտիւօրում :

Պագղարա տիթրէտի իսէ տէ , պէլլի իթմէեէրէք ,

— Պէ՞ն մի . եանըլըեօրսունուղ միլօրտ , պէն քիմսէեի սէվմէմ :

— Պէնտէնիզ , միլօրտ տէյիլիմ , եալընըզ պարօնէ իւնվանընը հայիզիմ , լաքին պու խուսուստա եանըլտըղմա մէմնուն օլտում :

— Էվվէթ , պարօնէ , եանըլմըչսընըզ :

— Էյի եա , ազիգէմ մատամ :

Պագղարա . - (թէքրար սարսըլարագ .) Բէճա իտէրիմ , նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ :

— Շունու տիմէք իսթէեօրում քի , էկէր սիզ անը սէվսէ իտինիզ . . .

Մէրգում , քէլամընը քէստի , վէ թէրէտտիւտ իտիւօր կիպի կէօրիւնաիւ : Պագղարա տա , սէսինտէ ճիւզիճէ ալթիւսթլիւք հասըլ օլարագ ,

— Նէ՞ օլմադ լաղըմ՝ կէլիր իտի, տէյի սիւալ իթտի:

— Սիզին իչին մուճիպի պէսպախթի օլուր իտի, ազի-
զէմ մատամ:

Պագագարա, պու տէֆա լէհճէսի զիեուտէսիյլէ սօ-
լարագ,

— Նի՞ին, տէյի սիւալ իթտի:

— Շունուն իչին քի, պիր դատընա, սէվտիկի պիր քիմ-
սէերի էլէ կէչիրէմէմէսի միւչքիլ շէյ տիր:

— Ազիզիմ, պէնիմ կիպի պիր դատըն՝ իսթէտիկի վագըթ
քէնտինէ մաիլ օլան էրքէքլէրի եիւզտէն պրագապիլիր իսէ
տէ, անլէր անը պրագամագլար:

— Հալպու քի, մատամ, սիզին կիպի պիր դատընը պը-
րագանլար՝ մահզա էվլէնմէք ֆիքրի իլէ պրագորլար . . . իշթէ
Մ. Ֆէրնան Րօշէ տէ էվլէնմէք ֆիքրինտէ պուլունուեր:

Պու սէօզլէր՝ տիթրէմէքտէ օլան Պագագարահա երլար-
ըմ միսիլու թէէսիր իթմէքլէ, քէտէրի ազիմէ տիւչար
օլտուղու հալտէ, ըէֆը սէտա իթտի, վէ սըր Վիլիամս տա,
եալաշ սէսլէ,

— Նիհատէթ անլաշըլար, անը սէվլիեօրսունուզ, տէտի:

— Իվվէթ, աչգլա, տիվանէ կիպի, վէհհատըլ սահրալար-
տաքի տիչի գաբլանլար միսիլու անը սէվէրիմ:

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, միւթէքիպիրանէ
պաշընը եօգարը գալտըրմըլ օլուպ, կէօզլէրի շէտիտ պիր
աթէշ կիպի բարլամագ տա, վէ տօտագլարը տիթրէմէքտէ
իտի: Մուտիխարէն քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Խայր, խայր, էվլէնմէեհէք տիր: պէնի սէվէհէք
տիր, վէ իճապ իտէրսէ, բաքիպիմի խանչեր իլէ թէլէֆ իթ-
մէքտէն ըիւճաթ իթմէեհէհէիմ, տէյի պէեան իլլէտի:

Շըմինէնին իւզէրինտէ քիւչիւք պիր իանչեր պուլուն-
տուղունտան, Պագագարա, Ֆէրնան Րօշէ իլէ էվլէնմէք օլան
դատընա դարշը էօլիւմ թէհատիտինի իթտիկի զէման օ խան-
չերի էլինէ ալըպ, հիտտէթլէ սալլատըլընտան, սըր Վիլիամս
ինկիլիզլէրէ մախսուս սօվուգ գանլըլըգ իլէ,

— Ազիզէմ մատամ, հագըգէթէն սիզ թրածէտիա օեու-
նունտա ֆէվգէլատէ շէօհրէթշուար օլապիլիրսինիզ, տէտի :

Հիտտէթ ու դազապ իշինտէ պուլունան պիր ատէմին
եիւզիւնէ տէօքիւլէն սօվուգ սու կիպի, սըր Վիլիամսըն մէզ-
քիւր իսթիհզաքեարի սէօղիւ Պազգարաեա թէէսսիր իթմէք-
լէ, մէզպուրէնին հիտտէթ վէ դազապընը տէրհալ մէյեուսի-
թէ թահվիլ իթտի . շէօյէքի խանշէր էլինտէն տիւշտիւ, վէ
քէնտիսի շօճուգ կիպի աիթրէտիկի, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր
աղլամադ հալինտէ պուլունտուղու հալտէ,

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, տէտի :

Սըր Վիլիամս եինէ, էլան սօվուգ գանլըլըլնտա գա-
լարադ,

— Ազիզէմ մատամ, պէն՝ սիզ ֆէնա պիր խապէր կէ-
թիրմէքլէ պէրապէր, խըզմէթինիգտէ պուլունմասեը տա թէք-
լիֆ իթմէեէ կէլտիմ, տէտի :

Պազգարա . - (Իւմիտվար օլարադ .) Նէ՞ տիմէք իսթէեօր-
սունուզ :

Սըր Վիլիամս . - (Ֆիքրի մէլանէթքեարանէսինի իրաեէ
իտէրճէսինէ սօտադլարընտա շէյթանի պիր կիւլիւմսէմէ հու-
սուլէ կէլէրէք .) Պանա տիգգաթ իտինիզ, սիզէ օլտուգճա
դըյմէթտար պիր միւթթէֆիգ օլապիլէճէկիմի մէմուլ իթ-
մէզմիսինիզ :

— Սի՛ղմի պանա միւթթէֆիգ օլաճագսընըզ :

— Նի՛չին օլմասըմ :

— Պանա խըզմէթ մի իտէճէքսինիզ :

— Պէլքի իտէպիլիրիմ :

— Ֆազաթ նէ՞ սըֆաթլա, նի՛չին, նէ՞ մադսէտլէ :

— Սահիհ տիրքի, պիր մադսէտիմ, պիր մէնֆաաթըմ
վար սըր, կօգսա . . .

Մէրգում սէօղիւնիւ իքմալ իթմէզտէն գարու ալըլըպ,
Ճաննի՛ էլինտէ պիր դարթ օլտուղու հալտէ իշէրի կիրտի :

Պազգարա դարթը ալըպ, իւղէրինէ պադմապլա, «է .
տը Պօբրէօ՝ խարիճիեէ նէզարէթինտէ դալէմ միւտիրի» ի-

պարէօինի հավի օլտուղունու կէօրախ, վէ խըրսլա իչպու
 Գարթը պիր թարաֆա աթարադ ,

— Թանըմատըղըմ պիր ատէմ աիր , դապուլ իտէմէմ ,
 տէտի :

Օ կիւնիւ , Պադգարա , քէնտիսի իլէ կէօրիւշմէք իսթէ-
 եէն է'ն պիւնիւք պիր զաթ պիլէ օլսա , դապուլ իթմէք իս-
 թէմէեէճէկի տէրքեար իտի : Անճադ սըր Վիլիամս դարթը
 եէրտէն ալըպ , իպարէեի մէղքիւրէեի օգուտուղունտա
 սարսըլար , վէ պատէհու ,

— Մատամ , քէնտիսինի դապուլ իթմէնիզ լազըմ տըր ,
 տէտի , վէ Ֆաննիեէ տէօնիւպ , ամիրճէ պիր սէսլէ ,

— Միւսաֆիրի օն տազըգա դատար սալօնտա պէքլէտին ,
 տէտի :

Ֆաննի' էմրի մէղքիւրէ իթաաթլա տիչարը չըգտը , վէ
 սըր Վիլիամս' հայրէթ իչինտէ պուլունան կէնճ գատընա
 պադարադ ,

— Մ . տը Պօբրէօնուն' էրմին իսմինտէ պիր դըզը վար
 տըր , տէտի :

Պադգարա' Սէն-Լուի սօգաղընտա վազը իսանէնին գա-
 բուճուսու թարաֆընտան մէղքիւր իսմին իրատ իտիլմիշ օլտու-
 ղունու իսթըրլաեարադ ,

— Ֆէրնանըն նիչանըսը օ՞մու տուր , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվլէթ , վէ դապուլ իտէճէք օլտուղունուզ շախս իտէ ,
 անըն գայըն բէտէրի օլաճադ տըր , տէյի պէեան իլլէտի :
 Իլավէթէն տախի ,

— Իշթէ օ ատէմի դապուլ իթմէնիզ լազըմ տըր , տէտի :

— Լաքին նէ՞ իսթէեօր , պուրաեա նէ՞ եաբմադ իչին
 կէլմիշ տիր :

— Սիղէ ալչապճա պիր շէյ թէքլիֆ իթմէք , վէ հիչ պիր
 իսմ ու սըֆաթը պուլունմաեան պիր բազարլըգտա պուլուն-
 մադ իչին կէլմիշ տիր . . . Քէնտիսինի թարտ իթմէ եիպ , սապր
 իլէ տինլէեինիզ , վէ ճէվապընըզը իրթէսի կիւնէ թաալիպ
 իտինիզ . . . Իճապընը սօնրա տիւշիւնիւրիւզ :

Մուսախարէն սըր Վիլիամն՝ չանըն իբինի շիտտէթլէ չէք-տիկինտէն , իչէրի կիրէն Ֆաննիեէ ,

— Մ . տը Պօբրէօեա սէօյլէերին պուսուրսուն , աէտի , վէ քէնտիսի , ետթադ օտասը տախիլինտէ պուլունան թուալէթ տաիրէսինէ կիրիպ , բերտէերի դարասը , վէ քէնտիսինին օրատա պուլունտուղունա տաիր շիւպհէեէ մահէլլ վէրմէեէ-րէք , ճէրէեան իտէճէք մուհավէրէերի տինլէմէք իսթէտիկինի Պագգարաեա անլաթտըլը կիպի , դաեթ եաւաշ սէսլէ աէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի .

— Քէնտիսինի ըէտտ իթմէեինիլ . հիտտէթլէնտիր-մէեինիլ . եօդսա սէքիլ կիրնտէն Ֆէրնան էվլէնմիշ օլաճագ տըր :

Պագգարա օն սանիեէ դատար եալընըլ դալըպ , պատէ-հու գալէմ միւտիրի իչէրի կիրտի : Օ միւտտէթ զարֆընտա Պագգարա հէճէճանը թէսիլին օլմուշ օլմասըլլա , տօտագլա-րընտա թէսլէսսիւմ վէ սիմասընտա սիւքիւնէթ ասարը մէվ-ճուտ օլտուղու հալտէ , մէրգում գալէմ միւտիրինի իսթիգ-պալ իթտիկի կիպի , լաեըգըլա տա թէտղիգ վէ թէճէսսիւս իյլէտի . շու գատար քի Մ . տը Պօբրէօ՝ իհթիւեար զէնտօսթ-լարա մախսուս օլան քիւսթախլըղլա սէլամ վէրիպ , հալպու քի Պագգարա դաեթթ սօվուգ գանլըլըղլա վէ ազամէթլի պիր թարգտա պու սէլամա մուգապէլէտէ պուլունտու : Պատէհու արալարընտա աթիտէքի մուհավէրէ ճէրէեան իթտի .

Մ . տը Պօբրէօ . - Մատամ՝ զաթընըլ իլէ միւքեալէմէ իճրասընըրիսթիտա իթմէկէ իճթիտար իտէպլիլի՞րմիւեիմ :

Պագգարա՝ մէրհամէթ ու շէֆտգաթը թէմէննի օլունան պիւեիւք պիր գատընա մախսուս ազամէթլէ ,

— իտէպլիլիսինիլ , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ մէրգումա , օթուրմագ իւղրէ պիր իսկէմլէ կէօսթէրտիկի կիպի , քէնտի-սի տէ իֆատաթընը տինլէմէեէ հազըլլանտը :

Մ . տը Պօբրէօ . - (մահճուպաննէ .) Մատամ՝ , քիմ օլտու-ղումու էլպլէթթէ գարթըմտան անլատընըլ :

Պագգարա . - էվվէթ :

Մ. տը Պօրբէօ . - (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .) Պէնիմ սէրվէթիմ, վէ սօլկուճն մաաշըմ վար տըր :

Պագգարա . - (իֆատէի մէգքիւրէիէ էհէմմիւնէթ վէրմէ-
Եէրէք , տէրքեար օյան սօվուդ գանլըլըղը իլէ .) Սէրվէթիւնի-
ղի վէ մաաշընըղը խալիսանէ թէպրիք իտէրիմ :

— Հաիղ օլտուղում վաղիւնէթ իճապընճա , պէն պիր գա-
տընա բէք չօդ շէյլէր եաբապիլիրիմ :

Պագգարա . - (մէրգուճումն սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Չանն իտէրիմ քի , մէմուրիւնէթ ինիղին մաֆէվգ ինտէ պուլուճնան վէ ուղրումս թէքմիլ սէրվէթիւնի ֆէտա իթմիշ օլան Վիլտիէօ , եախօտ սիկարամը սօն գալան պին ֆրանգըղգ պանգնօթու իլէ եագան Լէօբօլա տը Մարլօթ կիպի պիր միլիօն ֆրանգը-
նըղ եօգ տուր : Իմտի , հագգըմաա սիղէ վէրիլմիշ օլան մալիւ-
մաթ սօղրու տէյիլ տիր :

Պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի գէման , Պագգարանըն տօտագ-
լարընտա թահգիրամիղ պիր կիւլիւճնէմէ հասըլ օլտու , վէ
այնի վագըթաա թուալէթ օտասընըն բէրտէսի պէլլիսիղճէ
ալըլըպ , Պագգարա՝ սըր Վիլիամսըն «օլմուշ օլան սիմասընը
արալըգտան կէօրաիւ քի , զանն իտէրսին մէրգուճէէէ ,

— Թալսիւնէմի ունութտուննուղմու , վէ Ֆէրնանըն էվ-
լէնմէսինի՞մի իսթէեօրսունուղ , տիմէք իսթէմէքտէ իաի :

Մ. տը Պօրբէօ՝ պիր միւտտէթ սիւքիւթաէն սօնրա , ճէ-
սարէթիւնի քէսպլէ ,

— Սիղին պիր գըղգարընտաշընըղ վար տըր , տիւէրէք
բէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Աճայրպ , գըղգարընտաշը մը սէվիեօրսունուղ :

— Պէլքի :

— Օ հայտէ պիլմիշ օլուն քի , վագթընըղը պօշա կէչիրի-
եօրսունուղ . չիւնքի գըղգարընտաշըմ գաեթ Նամուսլու
պիր գըղ տըր :

— Տիմէք պուրաեա կէլիշիմ . .

Պագգարա՝ թէքրար կէօղլէլիւնի թուալէթ օտասընըն
գաբու բէրտէսինէ տօղրու աֆթ իլէ , պարօնէսին , «սիւքիւ-

նէթի էլտէն պրագմտերնը՝ մանէտընտա պուլունան սէրթ չէհրէսինի կէօրաիւ :

Պագգարա . - Ազիզիմ , գըզդարընտաչըմըն իշլերի պանա ալիտ տէյիլ տիր :

Մ . սը Պօբրէօ . - Հալպուքի , էկէր սիզ իսթերսէնիզ , պէլքի . . .

Պու սըրատա մէզպուրէնին ֆիքրինտէ շէյթանի պիր թա- սավվուր հասըլ օլարագ ,

— էկէր Ֆերնանը քէնտիսինէ կիւվէյի իթմէեէճէկի խու- սուսընտա պիր բազարըզգա կիրիշէպիլսէմ , տէյի տիւշիւնտիւ :

Լաքին սիրատէն պիրէ Պագգարանըն ալնը մահճուպի- եթլէ գըզարտը , վէ պու տէֆա դալէմ միւտիրինի օտա- սընտան թարտ ու թէպիտ իթմէսի մուհագգագ իրէն , Վի- իամանըն պաշընը՝ դարու բէրտէսի արգասընտան կէօրիւպ թէք- րար տիւշարը տէհէթ օլտու , վէ դուլաղընտան աչաղընտա շու սէօզլերի սէօյլէմէքտէ օլտուղունու զանն իթաի :

— էկէր սիզ պու աաէմի գօվարսանըզ , սէքիզ կիւնտէն Ֆերնան էվլէնէճէք տիր :

Իմտի մէզպուրէ՝ Մ . սը Պօբրէօեա խիթապլէ ,

— Սըրիզ՝ ահմագ պիր գըզ տըր . էկէր օ պէնիմ նասի- հաթըմը տինլէմիշ օլտա իտի , պիր ամէլէ բարչասը իլէ էվլէ- նէճէք եէրտէ . . . պուճուճա պէրապէր , նիհաեթ պէն անըն իշլինէ դարըչամամ , տէտի :

— Փագաթ նիհաեթ , պէնի թահթը հիմաեէնիզէ ալ- մա՞ղմըսընըզ :

Պագգարա թէրէտտիւտ իթտիկինտէն , սըր Վիլիամս պաշը իլէ , «էվլէթ տէյին» տէյի անլաթտը , վէ մէզպուրէ տէ , եավաչ սէտա իլէ , «պէլքի» տէտի , վէ օլ վագըթ իհ- թիեար դէնտօսթ՝

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , տէյի պէրան իյլէտի :

Պագգարա՝ օլ էսնատէ տէրեաի միւլահագաթա տալմըշ Ելմասըլլա ճէվապ վէրմէտի , վէ Մ . սը Պօբրէօ հէեէճանըն- տան նաշի սէսի տիթրէեէրէք ,

— Նիհասեթ թէքմիլ իւմիտիմ սիզտէ տիր, տէտիկինտէ, Պագգարա՝ կէօզլէրինի թէքրար սըր Վիլիամնա տօզրու չէվիրտի, վէ անըն սիմասընըն հալի իճապընճա, վէ գալէմ՝ միւտիրինի Խօլա գօյմագ իսթերճէսինէ պիր հարէքէթտէ պուլունարագ,

— Մօնսիէօ, թէքլիֆլինիզ հագգընտա տիւշիւնիւրիւմ վէ իճապընա պագարըմ, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. - (չիտտէթի աչգ ու սէվտասընը իրաեէ իլէ.) Ա՛հ, ինսաֆ իտին... մէրհամէթ իտին... հագգըմտա իսայրխահանէ մուամէլէտէ պուլունուն, տէյի պէեան իյլէտի:

Պագգարա. - Եարըն թէքրար կէլին, տէյիպ, պու մէքրուհ միւքեալէմէնին սօնունու կէթիրմէք իսթերճէսինէ աեաղա գալգտըղընտան, Մ. տը Պօբրէօ տա գըեամլէ շարգասընը ալտը, վէ կիտէճէկի զէման,

— Եարըն թէքրար կէլէեի՞մ մի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Սիզ քէնտիսինի կէօրէճէ՞ք միսինիզ:

Սըր Վիլիամն՝ պաչը իլէ, «Էվվէթ, Էվվէթ» տէյին տէյի էմը իթտիկինտէն, Պագգարա՝ պաչընը էեերէք,

— Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պատէհու մէզպուրէ՝ եիրմի եաչընտա պուլունան աչըգլար կիպի ֆիքրի վէ գալպի մէսերրէթ իչինտէ օլան Մ. տը Պօբրէօեա ըէֆագաթ իտիպ, մէրգումըն ազիմէթինտէն սօնրա, սըր Վիլիամն իլէ եալընըզ գալտըղընտա, շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Ա՛հ, եաբտըղըմ նէ՛ պիւեիւք ալչագլըգ տըր. գըզգարընտաչըմը սաթմա՛գ, ասլա, ասլա, պու ալչագլըզը իրթիքեապ իտէմէմ... Պագգարանըն գալպինտէ մուհապպէթ եօգ տուր տերլէր, պու սահիհ տիր, լաքին Պագգարա քէնտի ֆամիլեասընը սէվէր, տէտի:

Սըր Վիլիամն, սօվուգ գանլըլըգ իլէ,

— Ազիզէմ, գըզընըն՝ Ֆէրնան Րօչէ իլէ իճրասը մուգար:

րէր օլան իգտիվածընը եալընը Մ. տը Պօբրէօ մէն իտէպի-
լիր. իմտի, պու ատէմէ մուխալիֆէթ իթմէնիզ ճայիղ տէյիլ
տիր, տէյի պէեան կյլէտի:

.....

Իֆֆէթ ու նամուսուն սօն պիր հիսսինի հէնուզ գալ-
պինտէ մուհաֆազա իտէկէլմէքտէ օլան օ գատըն իլէ ըու-
հունտա մահզա շէյթանի պիր Ֆիքր մէվճուա պուլունան օ
ատէմ արասընտա նէ՞ վագը օլտու, վէ նէ՞ կիպի գարչը գօ-
նուլմազ տէյիլ վէ իսպաթլար, նէ՞ կիպի ալտատընը վատլար
իլէ Շէյթան՝ Եւանըն պու գըղընը պաշտան չըգարմաեա մու-
վաֆազ. օլտու, պուլուսընը պիլմէեիզ. անճազ գօնթ լլնորէա՝
Պագգարանըն խանէսինտէն մուֆարագաթը էսնատէ, մէզ-
պուրէ մաղլուպ օլմուշ օլանլարա մախսուս պիր հալը մահ-
ճուպանէ իլէ, սիմասը սօլմուշ օլարագ, պէլքի տէ սօն օլմագ
իւղրէ պիր կէօզ եաչը տամլասը եանաղը իւզէրինէ ագմագ-
տա իտի:

Օլ սահիպէի իֆֆէթ ու իսմէթ, օլ նամուսքեար իշճի,
վէլհասըլ քէնտի կիպի նամուս վէ իֆֆէթ սահիպի պիր կէնճ
իլէ նիշանլամըլ օլան Սըրիզ՝ Պագգարանըն՝ գալպինի եագ-
մագտա պուլունան օլ տէհշէթլի աթէշի աչգ ու սէվտասընա
գուրպան իտիլմիլ իտի:

Պիշարէ Սըրիղին ֆէվզէլատէ շիտտէթլէ արգու իթտիկի
բաղար կէլիպ եէթիշտի. օ սապահը մէզպուրէ, ալէսապահ
ուեանըպ, հէնուզ պիթիրէմէմիլ օլտուղու եէնի ֆիսթանը-
նըն սօն պիր բարչասընը տիքտիկի կիպի, ղաեթ սատէ օլան
չաքգասընըն տա պագըլյեհսինի իքմալ իթտի:

Պատէհո. օտասընը սիւբիւրիւս տիգգաթլէ թէմիզլէտիք-տէն սօնրա, դահվալթըսը իչին սիւտ վէ էթմէք սաթըն ալ-մագ իւզրէ աչաղընա էնտի:

Պու թէֆէրուլաթ էօյլէնէ գատար իմթիտատ իտիպ, նիհաեթ Սըրիզ էլպիսէսինի կիեինէրէք, մահզուզիեթլէ տիչարը չըգմաեա հազըրլանըրէն, եալաչճա դաբուսու չալընար:

Սըրիզ, «կիրիրիզ» տիմէսինտէ, կէօսթէրիչի եէրինտէ կէնճ, վէ սիւահ էլպիսէ կիեինձիչ պուլունան, վէ սիմասընտա լէթաֆէթ ու մահզուէիեթ էսէրլէրի մէվճուտ օլան պիր դըզ իչէրի կիրտի:

Սըրիզ, հիւրմէթ վէ ըիաեթլէ,

— Վայ մատմագէլ ժանն, սի՞զմիսինիզ պէնի կէօրմէեէ կէլտիկինիզէ պիլսէնիզ նէ՝ գատար մէմուէն օլտուժ, տէտի, վէ կէնճ դըզըն զայիֆ էլէրինի քէնտի էլէրի տէրունինէ ալըպ, մուհապպէթլէ ՚ըգտը:

Ժանն. - Չօգտան պէրի սիզէ կէլմէմիչ, վէ հագգընըզտա պիր խապէր ալմամըչ իտիմ. պունտան պաչգա եէնի իգամէթ կեահըմը տա սիզէ պիլտիրմէք խթէտիմ:

— Տիմէք էվինիզի թէպտիլ իթտինիզ:

— Էվլէթ, սէքիզ կիւնտէն պէրի թէպտիլ իթտիմ. շիմտի Մէրսէյ սօգաղընտա ԱՆուլմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտիեօրուժ:

Պունտան էվլէլ ժանն՝ Սըրիզին բէտէրինին տէրունինտէ վէֆաթ իթմիչ օլտուղու էվտէ իգամէթ իթմիչ օլուպ, իչպու իքի կէնճ դըզլար արասընտաքի իւլֆէթ՝ օլ թարիխտէն պաչլամըչ իտի:

Ժաննըն հիքեաեէսի սատէ վէ միւէսսիր օլուպ, շէօյլէքի պագրր իւզէրինտէ օյմաճըլըգ իտէն շախս՝ օլ էսնատէ Պագգարա ֆիամիլեասը խանէսինտէն ֆիրար իթմիչ օլմասըյլա, սօն դըզը (եանի Սըրիզ) վէ զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ Շաբօն սօգաղընտա վագը պիր խանէտէ իգամէթ իթտիկինտէ, եաս էլպիսէլէրի կիեինձիչ օլան իքի գատըն, այնի խանէնին պէ-

չինճի գաթընտա սէնէվի ալթը եիւզ ֆրանգ իճարէ իլէ պիր տաիրէ քիրալատըլար : Պու գատընլար՝ վալիտէ իլէ գըղընտան իպարէթ օլուպ , ըէֆագաթլարընտա պիր տէ իհթիեար պէս-լէմէ պուլունմագտա իտի :

Մատամ տը Պալտէր իսմինտէ օլան պու գատընըն մի-րալայ ըիւթպէսինտէ ճէսուը վէ իկիտ պիր զապիթ օլան զէվ-ճի , Գօնսթանթին շէհրինին հինի մուհասէրէսինտէ վէֆաթ իթմիշ օլուպ , տուլ պրագտըղը զէվճէսլլէ եէկեանէ գըղընա պին պէշ եիւզ ֆրանգտան իպարէթ թէգալուտ թախսիսա-թը իլէ եիւզտէ իւշ ֆայիզլի պիր միգտար թահվիլաթտան պաշգա վէսաիթի թէայեիւշ թէրք իթմէմիշ իտի :

Մատամ տը Պալտէր վէ գըղը , կէչիրմիշ օլտուգլարը զէնկլինճէ վէ բարլագ էօմրիւ ունութմագ վէ պիր ազտա թա-սարրուֆա ըլաեթ իթմէք իւզրէ , զիքր իթտիկիմիզ սօգագ-տա վէ խանէտէ իգամէթէ գարար վէրիպ , պունլար , մալիք օլտուգլարը վարիտաթը ճիւզիեէ իլէ պիր գաշ սէնէ գատար հէման միւնֆէրիտ տէնէճէք եօլտա էօմիւր կէչիրտիքտէն սօնրա , մատամ տը Պալտէր՝ տիւշար օլտուղու գալպ խաս-թալըղընտան պաշ գուրթարամաեարագ , թէրքի հաեաթլա , ժաննը սահիպսիզ պրագտը :

Օլ էսնատէ գըղճըղազ օն սէքիզ եաշընտա , վէ էսկի նէսլլէրին պաիսի իֆթիխար ու շէրէֆի սաեըլան կիւզէլլիքտէ օլուպ , տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան՝ հագըգէթէն ասալէթէ լաեըգ օլմասըլլա , ֆագր ու գարուրէթին վէ եա-լընըղըղըն պիր թագըմ կէօզ պաեըճը իղֆալաթընա գարը-լան մախլուգաթտան տէյիլ իտի :

Պիշարէ պու ալէմտէ եաընլըզ դալմագլա պէրապէր , ուչուրում քէնարընտա հասըլ օլան վէ էօնլէրինտէ պու-լունան կիրտապլարա էհէմիեթ պիլէ վէրմէեէրէք նէշվ ու նիւմա պուլուպ , նէֆիս գօգուլարընը գուպպէյի ասիւմանէ սէվգ իտէն չիշէքլէր միսիլու , նամուս ու իֆֆէթինի մուհա-ֆագա իտէպիլտի :

Ժանն՝ պիր սէնէտէն պէրու բէտէր վէ վալիտէսինտէն էօք-

սիւզ գալմըչ օլուպ , խոսուսա մեղպուրէնին վալիտէսինին խասթալըղը զէմանընտա Սըրիզ , մատամ տը Պալտէրի գա-
 երըմըչ , վէ հաթթա անըն հիյնի վէֆաթընտա , հագըգի գը-
 գը կիպի քէմալը թէէսսիւր վէ ըիսեթլէ կէօզլէրինի գա-
 բամըչ օլտուղունտան , իշթէ օլ վագըթտան պէրու իշպու իքի
 կէնճ գըզլար պէյնինտէ հիւսնի միւնասէպէթ վէ աօթլուգ
 հուսուլէ կէլմիշ իտի :

Ժանն վէ Սըրիզ չօգ տէֆա պիրիպիրլէրլիլէ կէօրիւշիւր-
 լէր իտի : Ժանն՝ եալընըչ Սըրիզ իամինի վէրմէքլէ իքթիֆա
 իտիպ , Սըրիզ իսէ , մերգուճէեի մատմազէլ թէսմիեէ իտէր
 իտի :

Պագը բէրրէ կէնճ չիչէքճի գըզ վագթիլլէ գօմշուսու օլ-
 մուշ օլան ժաննըն , քէնտի վէլատէթինի կէօրմիւշ վէ ասէթա
 վալիտէ կիպի մուհապպէթ վէ ուպուտիեթլէ խըզմէթլէրինի
 իյֆա իթմէքտէ պէրտէվամ պուլունմուշ օլան իհթիեարէ
 պէսլէմէսի Ժէրթըրիւտ իլէ պիրլիքտէ իգամէթ իթմէքտէ
 օլտուղու խանէեէ ազիմէթլէ , ագշամա գատար օրատա վա-
 գըթ կէշիւրի իտի :

Հէր նէ իսէ , Ժանն , չիչէքճի գըզա կէլտիկինտէ , անըն
 եանընտա օթուրտու , վէ իքիսի էլէլէ թութտուգլարը հալ-
 տէ , միւքեալէմէեէ շու եօլտա տէվամ իթտիլէր :

— Տիմէք էվտէն չըգտընը՞ գ մը :

— Էվվէթ , Ժէրթըրիւտ վէ պէն՝ ալթը եիւզ Ֆրանգ իճա-
 րէեի պիգիմ իչին ղաեթթ պահալը պուլտուգ . խոսուսա
 շիմտի , չիւնքի վալիտէմին վէֆաթընտան սօնրա , հիւքիւ-
 մէթտէն վէրիլէկէլէն թախսիսաթ գաթ իտիլտիկինտէն , պին
 Ֆրանգտան պաշգա իրատըմըչ եօգ տուր :

Ժանն , վալիտէսինին խաթըրէսի իւզէրինէ տէրին պիր
 ա՛հ իթտի , վէ Սըրիզին տէ կէօզլէրի եաշարտը :

Սըրիզ , քէնտիսինին , կիւնտէ պիր Ֆրանգ էլլի սանթիմ
 իլէ եաշարտըղընը , վէ սապահտան ագշամա գատար պիւլպիւլ
 կիպի շարգը օգուտուղունու ունուտարագ ,

— Զէվալը մատմազէլ , տէտի :

Ժանն . - (Եէնիտէն պիր ահ իտէրէք , Ֆապաթ սէտասըն-տա խալիսէթ հալի մէվճուտ օլարագ .) Ազիզէմ Սըրիզ , պու վիզիթամ , քէնտի մէնֆաաթըմ իչին տիր :

— Սէօլէերին մատմազէլ , էմրինիզի իճրաեէ հազըրըմ :

Ժանն . - (Եիւզիւ դըզարարագ .) Ժէրթըիւա , ղանէթ իհ-թիեար աըր , վէ կէօզլէրի հէման հիչ կէօրմէեօր . պիչարէ , պանա խըզմէթ իթմէք իչին աաէթա քէնտինի թէլէֆ իտի-եօր , վէ չօդ տէֆա պանա եարանմագ իւզըէ , պիր թագըմ շէյլէրաէն շախսընը մահրում դըլաեօր :

— Խայրխահ ժէրթըիւա . . .

— Իմտի , - տէտի Ժանն՝ սէօզլունէ տէվամ իտէրէք , - պիչարէեի պիր աղ րահաթլանտըրմագ արզուսինտէ իսէմտէ , պունուն իչին ադչէ լազըմ տըր :

— Էմանէթ սանտըղընաա պէնիմ իքի եիւզ ֆրանգըմ վար տըր . իսթէրսէնիզ վէրէեիմ , մատմազէլ :

— Խայր , թէչէքքիւր իտէրիմ , սէվկիւլիւ տօսթում , մատ-տէ պունա տայիր տէյիլ տիր . . . չալըչմագ իսթէրիմ :

— Սի՞զ մի մատմազէլ . սիզին սընըֆընըզտա պուլունան պիր դըզ . . . Ֆագաթ պիր քէրրէ շու նագիք էլլէրինիզէ պա-գըն . . . պունար չալըչմագ իչի՞ն մի եարատըլմըչ տըր : Սիզ , եանի ըիւթպէի սասլէթի հայիզ օլան պիր դըզ չալըչմագ . . . պու օլուր շէյ տէյիլ տիր :

— Չալըչմագ՝ իքինճի ըիւթպէի սասլէթ տիր . . . պէլքի տէ ասըլ սասլէթ՝ չալըչմագ տըր . . . Իմտի , չալըչմագտան նի՞չին ութանաեըմ :

Սըրիզ՝ կէնճ գըզա թէհայեիւրլէչպագտը , վէ պու հագըլ իֆատէեէ գարչը հիչ պիր ճէվապ պուլամատը : Ժանն՝ սէօ-զիւնէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի :

— Տի՛նլէեինիզ , մէքթէպտէ պուլունատուղում գէման տիքիչ տիքմէք վէ սիւզէնի իչլէմէք էօյրէնտիմ . օ խուսուստա մէհարէթիմ , վէ պունտան պաչգա հիւսնի միւրատըմտա վար տըր : Եկէր պէնի ագաճըգ սէվէրսէնիզ , սիւզէնի իչլէթէն պիր մաղազա պուլուս , պէնի թագտիմ , վէ էվիմտէ իչլէեիպ

մուտխտարէն կէօթիւրմէք իւզրէ , պանա իշ վերմէլերինէ վէսաթաթ իտին :

— Սիզի պիր մաղազաեա թագտի՞մ մի իտէեիմ՝ խայր , խայր , մասմաղէլ . պու խուսուստա տահա միւնասիպ պիր թէտպիր իթթիխազ իտէրիմ :

— Նէ՞ կիպի թէտպիր իթթիխազ իթմէք Ֆիքրինտէսինիզ , Սըրիզ :

— Նէ՞ եաբաճաղըմը տուրուն տա սէօյլէեիմ . սիւզէնի իշլէտիր պիր մաղազա պլիլիլիմ՝քի , պունուն իշճի պաշըսը օլան գըզ՝ տօսթլարըմտան պիրի տիր . սիզին իշին անտէն իշ իսթէրիմ . վէ հէր հաֆթա իշլէտիկինիզ իշի սիզ պանա թէսլիմ իթտիկինիզտէ , քէնտի իշիմ իլէ պերապէր , սիզինքինի տէ կէօթիւրիւրիւմ , զիրա հիսապընա իշլէտիկիմ մաղազա՝ սիւզէնի իշլէտէն մաղազանըն եագընընտա տըր : էլպէթթէ մասմաղէլ , պու եօլտա հարէքէթին տահա միւնասիպ օլաճաղընը սիզտէ հիսս իտէրսինիզ , վէ պու սուրէթլէ սիզի չօգտէֆա կէօրմէք իսէ , պէնիմ իշին մուճիպի մահգուզիեթ պիր վէսիլէ տիր :

Սըրիզ , պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի գէման ժաննըն էլլէրինի քէմալը հէեէճան իլէ թութուպ , ըէճա եօլունտա եիւզիլէնէ պագընտան , զանն իտէրսին քի ,

— Թէքլիֆիմի ըէտտ իթմէեին , տիմէք իսթէմէքտէ իտի . ժանն . - Ազիզէմ Սըրիզ , նէ՞ գատար խայրխահսընըզ , վէ պու ճիհէթլէ սիզի նէ՞ տէրէճէ սէվէրիմ :

— Տիմէք , թէքլիֆիմի գապուլ իտիեօրսունուզ :

— էվվէթ :

— Ա՛հ , նէ՞ սաատէթ :

— Շիմտի , պիր ազտա սիզտէն պահս իտէլիմ , Սըրիզ . նէ՞ եարըեօրսունուզ . հալինիզտէն խօշնուամուսունուզ :

Ժանն՝ Սըրիզին էսրարընա վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ , սօն քէլիմէլէրի՝ պիր սուրէթի մախսուսէտէ թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէն , կէնճ չիշէքճի գըզ՝ ազաճըգ գըզարտըր : Գատէհու ,

— Էվվէթ, պու կիւն սիզէ խայլըլը պիր խապեր վերէ-
ճէեիմ, տէտի :

Ժանն . - (մէսէրրէթլէ .) Սահի՞հ մի :

— Էվվէթ . պիլիրսինիզքի , մատմազէլ , նիշանլըմ մա-
րանկօզ տուր :

— Մ . Լէօ՞ն մու :

— Սասէճէ Լէօն տէյլին , մատմազէլ , պիզիմ կիպի ու-
Ֆադ իշճիլէրէ Վճնսիկօ վէ մատամ տիմէք երագըչըդ ալմազ . Հէր
նէ իսէ , Լէօն պու տէՖա ուսթա պաչը թայեին օլունտու :

— Էյի եա , ազիզէմ Սըրիզ , պու պապտէ սիզի թէպրիք
իտէրիմ :

Սըրիզ . - (պիր ազ տահա գըզարարագ .) Ումարըմքի , օն
պէշ կիւնէ դատար էվլէնէճէեիզ :

Ժանն . - (չիչէքճի գըզը գըզգարընտաչը կիպի տէրաղուշ
իտէրէք .) Ազիզէմ , էկէր հագգընըզտաքի թէմէննիեաթըմ
ճէնապը Հագգ նէգտինատէ հիւսնի թէլագգը պույրուլուր իսէ,
սիզ , լաեըդ օլտուղունուղ վէճհլէ պախթիեար օլաճագսը-
նըզ . . . լաքին , զանն իտէրսէմ , պուրաեա կէլտիկիմ զէման
տիշարը չըմագ իւզրէ պուլունուեօրտունուզ :

— Էվվէթ , Ֆագաթ հէնուզ վագթըմ վար տըր , վէ սիզի
կէօրտիւկիւմէ տօղրուսու բէք մէմուլն օլտում :

Սըրիզ . - (պիր տէրէճէ էնտիչէ իլէ .) Չօգտան պէրու
սիզէ պիր շէյ րէճա իտէճէք իտիմ . . . Ֆագաթ ճէսարէթ
իտէմէեօրտում . . . չիւնքի հայիզ օլտուղունուզ մէվգիեի պի-
լիբիմ . . . պէլքի . . .

— Սէօյլէեին , ազիզէմ . պէն տէ սիզին հէր արղունուզու
իճրաեէ հագըրըմ . Շիմտի իքիմիզտէ իշճի տէյիլմիբիզ . սիզ
չիչէքճիսինիզ , պէն տէ սիւզէնիճի :

Սըրիզ . - (կիւլիւմնէեերէք .) Պունլար , այնի շէյ տէյիլ
տիր :

— Նիհաեէթ , սէվկիւլիւմ , սէօյլէեին , սիզի տինլէեօրում :

— Տիւլէեին , մատմազէլ ժանն , սիզի չօդ տէՖա օլ տէ-
րէճէ մահղուն վէ միւքէտտէր կէօրիւեօրումքի , տէՖի դամ-

մընըզա մախտուս պիր չարէ պուլմադ իւին զիհնիմի ֆէվդէ-
լասէ կօրուկօրում:

— Զէվալը Սըրիդ... .

— Պէնիմլէ պէրապէր թէաթրօեա կէլմէեէ ութանը ըմը-
սընըզ: Պազը տէֆա թէաթրօ պիլէթլէրիմ օլուեօր:

Ժանն . - (Թէքաթիր թարգընտա .) Ութաննա՞զ մը . . . ապա
սէվկիւլիւմ: անճազ պիլթրօնիդ.թի, հէնուդ եասլըեւմ:

— Հադդընըզ վար տըր, ֆագաթ (Թէքէատիւտլէ) պի-
ղիմ իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէկի բէտտ իթմէզսինիդ եա' .
(վէ իլալէթէն .) եանն ինչանըզմ վէ վալիտէսի իլէ պիրլիք-
տէ . . . վազաա պիդ ամէլէ սընըֆընտանըզ . . . լաքին սիզին
իլէ պէրապէր օլտուղումուզաա, բէք մէմնուն օլաճալըզ:

— Թէքլիֆինիղի մէմնունէն դապուլ իտէրիմ:

— Մէսէլա պու կիւն պիղիմլէ պէրապէր կէլմէնիղի թէք-
լիֆ իթտէմ, նէ տէրսինիդ:

— Պու կիւն կէլիրիմ:

— Օ հալտէ տէօրաիւմիւզ պիրլիքտէ, Պէլվիտէ թաամ
իթմէկէ կիտէրիդ: Օրատա պիր լօզանթա վար տըր քի, պի-
ղիմ կիպի նամուսլու քիմսէլէր տէրունինտէ թաամ իտէրլէր,
Իմաի, Լէօնուն վալիտէսի վէ պէն՝ սիղի ալմազ իւզրէ սաաթ
տէօրթտէ էվինիղէ կէլիւրիդ:

— Բէք էյի:

— Լաքին շունու սիզէ թավսիեէ իտէրիմ.քի, մասմագէլ,
քէնտինիղի զիեատէճէ կիւզէլլէթմէեին, չիւն.քի օ հալտէ սիզի
պիղիմլէ կէօրիւրլէր իսէ, մէվդինիզէ լաեըզ պիր ճէմիեէթտէ
պուլունմասըղընըզը անլարլտը:

Ժանն՝ չիչէքճի դըզըն ախնտան էօքէրէք,

— Սիզ սա հիհէն չօճուգուունուզ, տէտի, վէ պատէհու
օրատան մուֆարագաթ իթմէք իւզրէ աեաղա գալըզպ վէ-
տալաչտը:

Անչն ազիմէթիւնի միւթէագըզպ, Սըրիդտէ խանէսինի
թէրքլէ, Լէօնուն վալիտէսի խանէսինէ կիթաի:

Հէման սէքսէն եաչընտա պուլունան պու իհթիեարէ գա-

տընճըղաղ, մէզքիւր էվին տէօրախնճիւ դաթընտա, օղլու
իլէ պիրլիքտէ քիւչիւք պիր տաիրէտէ իդամէթ իտէր իտի :
Լէօն, չըրաղլըդ իթմէք իւզըն օն սէնէ էվվէլ Բարիտէ
կէլմիշ, վէ ուսթա պիր իշնի օլուպ, եէվմիտէ ալթը ֆըրանդ
դազանմուտա պաշլաւըղընտա, վալիտէսինի տէ Բարիտէ ճէլպ
իթմիշ իտի :

Իհթիւտար վալիտէ, սլիւթիւն մուհուպոլէթինի մահղա օղ-
լունա հասը իթմիշ օլտուղունտան, միւթէտարքըֆէ օլտուղու
քիւչիւք պիր չիֆթիկինի դօմչույարընա քիրալատըդտան
սօնրա, օղլունա դալուչմուշ իտի : լաքին քէնտիտի քէօյլիւ
պիր դատըն օլտուղու հալտէ, առաթ վէ էսվապճա սօնունա
դատար քէօյլիւ դալար :

Սըրիղին հիյնի մուվաարլէթինտէ, Մարիօն իաթուն իս-
մինտէ օլան պու դատըն՝ բաղարլըդ էլպիտէսինի կիւնինմիշ
օլտուղու հալտէ, կիթմէտէ հալըր տուլունմադաա իտի : Մէր-
դումէ Սըրիղէ իսթատէն :

— Սասղահլար խայր օլտուն մամլէլ . Լէօն, սաաթ պէշտէ
պուրատա պուլունաճաղընը պանա վատ ըթտի . սէօղլունիւ
թէմամիլլէ թութաուղունու բէք էյի պիլիքսինիլ, տէտի :

Սըրիղ . - (ութանարադ վէ իհթիւտարէ դատընըն ալնընը
էօքէրէք .) էվվէթ, վալիտէճիւթիմ :

Պատէհու չիչէքճի դըզ օթուրուպ շալընը չըգարմադտա
իքէն, նէրտիլէտա պաղը քիմնէլէրին աւադ սէսի, վէ պիր
էրքէք սէտաօրլա խալգա մախսուս պիր շարղընըն օգուն-
տուղու իշխալալի :

Սըրիղ, մէսէրրէթինտէն նաշի դալալի չարբարադ :

— Լէօն օլմալը, ֆապաթ նալընըզ տէյիլ տիր, տէտի :

Պաքու աչըլըպ, կէնճ մարանիօղ իլէ, Սըրիղին պիր կիւն
էվվէլ րասթ կէլտիկի վէ կիւնսօն թէսմիտէ իլլէտիկի դա-
յիֆվիճուտա շախ իչէրի կիրտիլէր :

Ձանն իտէրսին քի, զէվալը տէլիգանլը տանի կիւնսօն՝
թաղտըղը իոմի թէմամիլլէ թատաիդ իթմէքտէ իտի . շէօյ-
լէքի սօլ կէօղլունէ էնլի պիր պաղ պաղլաւնը օլտուղունտան ,

Սրբիդ պունտան տօյաերը իղհարը թէաճճիւպ իթտիկինտէն , մերգում կիւլերէք :

— Մամղէլ , քիմնէեէ պիւա սէպէպ կինեօն իամի վէրիւմէղ . տօղրուսու պու իամ պանա լաերգ տըր , աէտի :

— Սիւպհա՛ն Այլահ , նէ՞ օլտունուդ :

— Պաշրմա կէլէն ֆէյա.քէթ՝ ստէթա պիր հի.քեաեէ տիր . տիւն ապշամ իշիմի թէսլիմ իտիպ , կէրէն-Պուասօ նամ գարանլըդ սօղ.ադ.տան ալտէթ իտիեօրտում : Օ սօղ.ազ էօյլէ պիր եէր տիր.քի , ատէմ գաթլ ու թէլէֆ իթսէլէր , գաթիլին .քիմ օլտուղու թանրլամազ : Պիր ատէմ եանըմտան կէչտի վէ պանա տիրսէկիլլէ էօյլէ պիր սուրէթտէ չարբըլտը .քի , քէնտիսինի հայվան թիսմիեէ իթտիմ : Օլ վազըթ կէօղիւմէ պիր եուճրուդ էնտիրիպ , սէրսէմլէթէրէք պէնի եէրէ սէրտիքաէն սօնրա , իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի անլաեամատըղըմ հալսէ ֆիրարէ մուվաֆազ օլտու :

Սրբիդ . - (աճըեարապ .) Ձէվալլը մօնսիէօ կինեօն .

կինեօն . - Պու խուսուստա էն զիւետտէ պատիի թէէսսիւֆիւմ օլան ճիհէթ շու տուր.քի , պու կիւն սիղին իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէեէ կէլէմէեէճէեիմ :

— Նի՞լին :

— Մամղէլ , պէօյլէ պաղլարա սարըլը օլարադ էվտէ գալմադ տահա էվլէա տըր : Պուրաեա կէլիշիմ՝ պէեանը մաաղէրէթ իշին տիր :

Լէօն . - Աճա՛յիպ , պիր կէօղիւնիւն պաղլը օլմասը՝ թաամ իթմէ.քլիկինէ մանի օ՞լուր մու :

— Վտգաա մանի օլմազ ամմա , հէր.քէսին նաղարը տիղգաթը սիղէ աթֆ օլունաճաղընտան , պու ճիհէթ՝ պիր ազ մուճիպի թաստի տիր :

Սրբիդ . - Մօնսիէօ Լէօն , մատմաղէլ ժանն պիգիմլէ պէրապէր կէլմէեէ մուվաֆադաթ իթտի : Կիթտիկիլմիղ զէման , էվինէ ուզրաեըպ քէնտիսինի ալըրըղ , աէյիլ մի : Անըն կէլմէսի՝ պիղէ պիր շէրէֆ տիր :

Լէօն . - Էյի խաթըրմա կէլտի . Գօլար իսմինտէ պիր իշ

արգասաչլմ՝ վար տըր . պուրանա կէլմէք իւզրէ սեօղ վեր-
տի . օ տա պիպէ բէֆազաթ իտէճէք տիր :

Գօլար իամի իշխալիւսիկինտէ , կինեօնուն չէհրէսի պու-
րուչաու իսէ տէ , Լէօն պունա տիգգաթ իթմէեէրէք , իֆա-
տէսինէ շու հօլտա տէվամ իյլէտի :

— Գօլար զանէթ կիւզէլ պիր տէլիգանլը արը , վէ թա-
պիեաթը բէք խօշ օլուպ , պիզի կիւտիւրէճէք տիր . քէնտիսի
վագթիյլէ զապիթ միւլպղիմիկի իթմիշ տիր :

Պու սեօղլէրի սեօլլէրքէն դարու աչըլըպ , Գօլար կէլտի .
Գարթան Վիլխամըն վէքիլի օլան պու շախա պիր տէրէճէ
կուսթօսուզ էլպիսէ կիեինմիշ օլմապլէ , իւք կէօրիւշտէ Սըրիզ
մէրգուսու հապլ իթմէտի : Հէլէ վէրտիկի սէլամ թարզըն-
տան ապա խօշանմատը :

Գօլար իսէ , Լէօնա խիթապ իտէրէք ,

— Սէվկիւլիւ սօսթում , պու կիւն սիզին իլէ պիրլիքտէ
թաամ իտէմէմ : Պիր սաաթ էվմէլ իհթիւար բէտէրիմ քեօ-
յիւնտէն գալգըպ կէլմիշ օլտուզունտան , քէնտիսինի թէրք
իտէմէեէճէկիմ ճիհէթլէ , պէեանը մապէրէթ իչին կէլտիմ ,
տէտի :

Սըրիզ , պիր մահէլլտէ կէօրմիւշ օլտուզունու վէ պէլքի
տէ ախիրէն սօգագտա քէնտիսինի թաապիպ իթմիշ իտուկի-
նի զանն իյլէտիկի օլ շախսըն , եանի Գօլարըն՝ քէնտիլէրիլէ
պէրապէր պուլունամսեաճալը խապէրինտէն մէմուն օլտու .
հալպու քի Լէօն , իքի սօսթլարընըն հէր իքիսինին տախի
քէնտիլէրինէ բէֆազաթ իտէմէեէճէքէրինտէն աօլաեը իզ-
հարը քէտէր իթաիկինտէ , իքիսի տէ սէպէպլէրինի թէրքար
իլէ , օրատան մուֆարազաթ իթտիլէր :

Գօլար , սօգալըն պիր թարաֆընտա տուրմուշ օլուպ ,
տէրունինտէ , պուզ կիեինմիշ իքի քիչի պուլունան պիր արա-
պանա բաքիպ օլտուզունտա , բէտէնկօթունու չըգարըպ ,
մալի պիր իշճի կէօմլէեի տէ քէնտիսի կիեինտի , վէ թանը-
մամագ իւզրէ չարգասընը տախի կէօղլէրինէ դատար չէքիպ ,
պատհհու Պէլվիլէ կիտէճէքլէրինի արապաճըեա իխթար իթ-

մէքէ եօլա չըզըլար : Պունլար օլ թարափա կիթմէքտէ օլ սունլար , Լէօն Բօլան՝ վալիտէսի վէ Սըրիզ իլէ պիրլիքտէ պիր քիրա արապասընա րաքիպէն , մատմազէլ ժանն սը Պալտէրին խանէնինէ աղիմէթ կյլէտիլէր , վէ անը տախի արապալարընա ալտըդտան սօնրա , Լէօն՝ Պէվիլաէ Վանտանժ տը Պուրկիօնեը լօզանթասընա կիթմէք խթէտիքլէրինի արապաճըրա անլաթտը խտէ տէ , Սըրիզ ,

— Խայր , խայր , հուտուտա մուվասըլէթիմիզտէ արապտան էնիպ , Բարիս սօզաղընտան եանա կիտէրիզ , չիւնքի հուտուտ խաքիճինէ չըզըլտըդտա , արապաճըրա էլլի սանթիմ ֆաղլա պիր իւճըրէթ վէրմէք լաղըմ՝ կէլիքքի , պիլիմ կիպի իչճիլէր իչին չօդ րարա տըր , տէյի պէհան կյլէտի :

10

Լէօն Բօլան իլէ վալիտէսի վէ իքի կէնճ դըզար , Պէրլիլ հուտուտընտա արապտան աշաղընա էնիպ , Վանտանժ տը Պուրկիօնեը նամ լօզանթասեա կիթմէք խղրէ Բարիս սօզաղընտան եիւրիւտիւքլէրի էսնատէ , պիրազ ուղադտա տուրմաչ օլան իւչ քիչի՝ տիզ գալթլէ մէրգումլարա պապմադտա իտիլէր :

Պունլարտան պիրի , մավի պլուզ կիյմիչ , վէ եիւզիւնիլ կիլլէմէք խթէրճէսինէ շարգասընը կէօզլէրինէ գատար էստիրմիչ օլտուղու հալաէ , եավաշ սէտա իլէ շու սէօզլէրի սէզլէմէքտէ խտի :

— Նի՛գօլօ , վէ սէն տէ չիլինկիր , շու գասըն իլէ պերապեր կիթմէքտէ օլան ուղուն պօյլու հէրիֆի կէօրիւեօ՛րմուսունուզ :

Նիգօլօ իլէ չիլինկիր . . . Եվվէթ , տէյի ճէվապ վէրտիլէր :

— Իշթէ գօլլատըղըմըղ ատէմ պու տուր, տէտի Գօլար, չիւնքի Լէօն Բօլանըն կէչէճէկի եօլ ի գէրինտէ խէֆիէն պէքլէմէքտէ պուլունան քիման քէնտիսի խաի:

Նիգօլօ - Անյաչըլար, տէյի ճէվապ վէրտի:

Ջիլինկիր - Պէն տէրսիմի պիլիեօրում:

— Եյի խաթրընտա՞մը տրր:

— Եվվէթ, օնյարըն կիրէճէկի սալաեա պիդտէ կիրէճէկիղ սօնրա պէն անը հէնուղ կէօրմիւչ կիպի պիր հալաե պուլունարագ, միւթէաճճիւպանէ բէֆը սէտա իլէ, քէնտիսիյլէ թօդալաչաճաղըմ, վէ թապիլի օ տա իղհարը հայրէթլէ, պէնի թանրմատըղընը պէեան իթաիլինտէ, «Աճա՛յիպ, տօսթլար հագղընտա պէօյլէ քիպը ու զուրուրիեթ ճայի՞ղ մի տիր սէն մարանկօղ Լէօն Բօլան տէյի՞միսին, վէ Բօլին խամինտէ պիր մաշուգըն եօ՞ղ մու տուր. հաթթա անտէն իքի էվլաա սահլիպի տէ օ՞լմատըն մը» տիեճէճէեիմ:

— Թէմամ:

— Վէ էկէր քէնտիսի պունտան տօլաեը տարըլըր իսէ, իլավէթէն, «Բօլին ուղուն պօյլու, սարը չէհրէլի շէրիթճի պիր գըղ տըր. խանէսի տէ Վիէյլ-տիւ-Թանբլ սօգաղընտա տըր» տէյի պէեան խաէճէեիմ:

— Բէք էյի, բէք էյի:

— Օ հալաե, էկէր պանա, եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղումու պէեան խաէր իսէ, քէնտիսինէ պիր եումըուգ էնտիրէճէեիմ:

Նիգօլօ - (Ֆիթուրսուղճա պիր հալ իլէ.) Պէն տէ պէշ տագըգատա անըն իշինի պիթիլիլիմ:

Գօլար - Աֆէրի՛ն հայլաղլարըմ. հայտէ իշէ պաշլանալըմ. պէն պուրալարտա սիզի պէքլէրիմ:

Պու սուրէթլէ Գօլար պիր թարաֆա կիտիպ, իքի հայտուտլար տա ուղագտան Լէօն Բօլանըն արդատը սլրա կիթաիլէր:

Լաքին նէ՛ անլէր վէ նէ՛ Գօլար, օ մահէլլաե վագը կէօմբիւք տաիրէսինին նէրտիվէն գատէմէսի իւզէրինտէ, քէնտի-

լէր կիպի պուղ կիյմիշ, վէ սըրթընը անլերէ չեվիբիպ, նա-
մուսու պիր իշճի մագամընտա քէմուլը սիւքիւնէթ վէ ֆէրա-
հիսէթիէ թիւթիւն շիպուղունու իշմէքտէ պուլունմուշ օլան
պիր ատէմի կէօրմէտիլէր, ետիտա կէօրտիլէր իտէ տէ, է-
հէմիսէթ վէրմէտիլէր :

Պու ատէմ, օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն դաղգըպ,
շիլնիկիր իլէ նիգ օլօ՝ Լէօն Բօլանըն արգասը սըրա կիթաթ-
լէրի կիպի, քէնտիսի տէ պունկարըն արգասընտան կիթաթի :

Մերգում, օթուղ օթուղ պէշ չաղարընտա, էամէր ըէնկ-
լի վէ էնլի ումուղու պիր ըիման օլուպ, թալլը ու հարէքէթ-
լէրինտէն՝ ֆէվգէլատէ դուվվէթլի օլտուղու անլաշըլմագտա
իտի : Պու զաթ, ամէլէ էլպիսէսի կիսինմիշ օլմասընա բաղ-
մէն, էլլէրի պէնաղ վէ ալէսսէվիյէէ ասըլգատէկէանտա կէօ-
րիւլէն էլլէրտէն օլուպ, քէնտիսինէ եագընէն պագըլարըն-
տա, պուղունուն ալթընտան պաթիսթա դումաշընտան զա-
նէթ նաղիք պիր կէօմլէք կիսինմիշ օլտուղու, վէ պուղընըն
թէպտիլի դընաֆէթտէն իպարէթ պուլունտուղու անլաշը-
լապիլիլը իտի :

Շախսը մերգում, եօլա չըդարագ,

— Ֆէնա պիր մուամէլէսի մէշէ միւգթէտիր օլապիլտի-
կիմ հալտէ, ճէնապը հագըըն պանա աֆվ իտէճէկիսի մէ-
մուլ իտէրիմ : Պիր աղ էվվէլ թէսասիւֆ իթաիկիմ իքի քի-
շինին չէհրէսի՝ պանա զսըրպ սուրէթտէ թէէսսիր իթաթի :
(Ճիւղիճէ կիւլիւմէհէրէք) Թէլաշ իթմէսին, աօսթլարըմ,
սիղ հէնուղ քիմէնին իշինի պիթիլրմէտիսիլգ թէէմին օլուն,
Նրման սը Գիւկաղըն եուճիւղու՝ սիլին եուճիւ գլարընըլտան
գիսատէ աղըր սըր, վէ պունտան դաթլինապար շոսն թապիր
օլունան վէ թէքմէ տարպէլէրի իլէ իճրա իտիլէն տէհշէթլի
ուսուլը միւտարէպէսի տէ պիլիլիմ, տէտի :

Մահա Բարիս տախիլինտէ, սերվէթի վէ դալպի նէճի-
պանէսի սանէսինտէ իայրիսահըգ իթմէք մագսէտիսէ մէպնի
հէր կէօնա թէպտիլի դընաֆէթտէ կիրմէքլիկի թէճվիղ իտէն
վէ պու մէսլէքի օլուեանկարըմըլա մալիւմ օլան Նրման,

մերգուժան հայտուտլարըն արգասընտան երևրիւմէսինէ տէ-
վամ իթտի :

Լէօն վէ ըէֆոպաթընտա պուլունհան իւշ գատընլար՝
Վանտանժ տը Պուրկօները լօգանթատընա վասըլ օլտուլար :

Պու կիւնքի կիւն նապէտիտ օլմուշ օլան օ լօգանթա ,
Պէլլիլ քիլիտէսինէ ետղըն օլուպ , բաղար կիւնլէրի ճիլլար
մահէլէլէրին քէօլիւլէրի վէ նամուլու իշճիլէրի օրատա թօր-
լանըր իտիէր :

Օրալարտա պուլունհան տիկէր մէյխանէլէրտէ իշրէթ իտիլ-
տիկինտէ գավղա կիւրիւլթիւ հասըլ օլտուղու հալտէ , Վան-
տանժ տը Պուրկօներտա գավղա կիւրիւլթիւ զուհուր իթ-
մէզ իտի :

Հէր նէ իտէ , Լէօն Բօլան՝ վալիտէսի իլէ իքի գըլլարը ,
հէնուպ բէք աղքէտան պուլունհան ալթ գաթ սալատընա կիւր-
տիլիպ , օրատան պիլիինճի գաթա կէօթիւրտիւ : Պու դաթ-
տա , թէճէմիւլաթը հալլի քիւշիւք պիւր սալօնտա իւշ սուֆ-
րա պուլունուպ , պիլի տէյիլմի վէ բէնչիլիին գարչըսընտա
օլտուղու հալտէ , ալթը բիշիլիք իտի , վէ տիկէր իքիտի գա-
բունուն սաղ վէ սօլ ճիհէթլէրինտէ օլարապ , հէր պիլի ետ-
լընըղ իքի քիշիւէ մախսուս օլապիլիլ իտի :

Պու քիւշիւք սալանըն տիվարլարընա եէշիւ , սարը վէ
գըրմըզը բէնկիլի հալլի բեաղրա եաբըշարըրըմը օլուպ , սա-
ղը եէրինտէ սիտահ թալսթա շէրչիվէշի օլարապ , Վաթէրօ վէ
Սաթրէլից մուհարէպէլէրինի վէ Գօնսթանթին շէհրի մուհա-
սէրէսինի իբտեէ իտէն պաղը պօտալը լիթօկրաֆ բէսիմլէր
թաալիպ գըլընմը իտի :

Շըմինէ իւղէրինտէ կուսթօսուղ պիւր աամա սաաթ վէ
եանընտա չինիտէն էսկի զէման մաթաը օլարապ վաղօլար
պուլունմապտա իտի :

Լէօն՝ տէիլիլմի մաստեր իշղալ իտիպ , ժաննը վալիտէ-
սինին սաղ վէ Սըրիլի սօլ թարաֆընտա օթուրթտուղ-
տան սօնրա , քէնալիտի տէ կէնճ շիշէքճի գըղըն եանընտա օ-
թուրսու :

Արատան չենտ տագըգա կէչինճէ, Նիգօլօ իլէ չիլինկիր իչերի կիրիպ, հազըրուճնա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, օթուրտուլար :

Խուսուսա բազար կիւնլէրի, պուզ կիյմիշ օլան էշխասըն լօգանթանըն պիրինճի գաթընա չրգտըգլարընը կէօրմէեէ բէք տէ ալըշմամիշ օլան լօգանթանըն ուշաղը, քէնտիսինէ էմրլէր վէրմէքտէ պուլունան Լէօնուն Եանընտան պիր արա այրըլարագ, Իէնի կէլէն քիմսէլէրին նէգտինէ կիթտի, վէ,

— Էֆէնտիլէր, թաամ իթմէք մի իսթէեօրսունուզ, եօգսս սիզին իչին պիր լիթրա շարապ մը կէթիրէեիմ, տէյի սիւալ իթտի :

Նիգօլօ . - Թաամ իթմէք իսթէրիլ :

Լօգանթա ուշաղը . - Ոսթ գաթ սալասընա էնմէք իսթէրմիսինիլ :

Չիլինկիր . - Խայր, պուրատա բէք էյիեիլ :

Չիլինկիր պու սէօգտէն սօնրա, օլ էսնատէ սըրթընը քէնտինէ չէվիրմիշ օլան, վէ խուսուսա մասմագէլ ժանն հազըր օլտուղու հալտէ, պիր թագըմ շիւպհէլի մագուլէսի էշխասըն սալօնա կէլմէլէրինտէն տօլատը պիր արա խօշնուտսուզլուգ թավըը իրաեէ իթմիշ պուլունան Լէօն Րօլանա աթֆըր նազար իյլէտիքտէն սօնրա, օթուրտու :

Չիլինկիր իլէ Նիգօլօ՝ թաամ իթմէք նիեթիճինտէ օլտուգլարընը հէնուզ պէեան իթմիշլէր իքէն, Արման իչերի կիրտի, վէ նէղաքէթլէ սէլամ վէրիպ, Եալընըզճա, սօլ թարաֆտաքի մասատա, վէ Լէօն Րօլան իլէ իւշ գատընլարըն գարշըսընտա վէ Գօլար թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան իքի խապիստէն պիր գաշ ատըմ ուզագտա օթուրտու :

Արման՝ թաամ իթմէք իսթէտիկինի լօգանթա ուշաղընա սէօյլէեիպ, չիլինկիր իլէ Նիգօլօեա տիգգաթլէ պագմաեա պաշլատը : Փէնալըգ իճրասընա հազըրլանան վէ սաիլլէրին միւտախէլէսինտէն գօրգան պիլճիւմլէ էշխասը մուզիրրէ կիպի, չիլինկիր իլէ Նիգօլօ, Արմանըն մուվասըլէթի իւզէրինէ, խօշնուտսուզլուգ հալի իլէ պիրիպիրինէ պագըշտըլար :

Նիգօլօ . . (եա վաչ սէտա իլէ .) Պու ատէմ նէ՞ իսթէեօր :
 Զիլինկիր . - Գու վլէթլի պիր քիմսէեէ պէնզէեօր :

Նիգօլօ . - Աճապա նի՞չին պանա տիգգաթլէ պագը-
 եօր . . . շիմաի պիր կէօղիւնիւ չըգարըրսամ, պանա պագմանը
 ծնա կէօսթէրիբիմ :

Զիլինկիր . - Օ տէտիկինի պու ատէմ հագգընտա գօլայճա
 եարամաղսըն , չիւնքի պագսանա հէրիֆտէ նէ՞ պագուլար
 վար սըր :

Պու արա , Լէօն Բօլան պաչընը չէվիրիպ , Արմանը կէօր-
 տիւ , վէ պիր աղ էվվէլ իքի հայլազըն նախօշ թասվիրլէրին-
 տէն տօլանը քէնտիսինտէ ֆէնա պիր թէէասիր հասըլ օլմուշ
 իքէն , պու տէֆա Արմանըն՝ միւսթադիմ՝ վէ նէճիպ թաս-
 վիրինի միւշահէտէ իթմէսինտէ , իլք թէէասիրի դայիլ օլտու :

Զիլինկիր Լէօն Բօլանա տէօնէրէք ,

— Վայ , սէն պուրատա՞ մըսըն . . . սապահլար խայր օլտուն ,
 արգատաչ , տէտի : Լէօն տա , թէաճճիւպլէ ,

— Պանա՞ մը սէօյլէեօրսունուղ , տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Լաքին , զանն իտէրսէմ եանըլըեօրսունուղ :

— Եանըլմատըղըմա էմինիմ . սիզ Լէօն տէյիլ՝ միսինիզ :

— Էվվէթ :

— Եանի Լէօն Բօլան , մարանկօզ ամլէսի :

— Էվվէթ , ֆագաթ պէն սիզի ասլա կէօրմէմիչիմ տիր :

— Էօյլէ եա , եանընըգտա դատընլար պուլունտուղունտան
 տօլանը զուրուրիւեթ բէյտա իտէրէք , արգատաչլարընըզը
 թանըմանեօրսունուղ :

Լէօն . - (հիտտէթլէնէրէք .) Մօնսիէօ , հագարէթ իտի-
 եօրսունուղ :

Զիլինկիր . - Սիզին մայուգէնիզ . . .

Զիլինկիր՝ սէօղիւնիւ իքմալ իթմէգտէն , Արման՝ օթուր-
 մուշ օլտուղու մահէլլտէն պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ ,
 իքի էլի իլէ չիլինկիրին պօղազընտան գավրանըպ , մէրգումու
 մէնկէնէ տէրունինէ դօեարճասընա ,

— Ա՛լչադ, նամուսուու ատէմլէրի թահգիրէ սէնին նէ՞ հագգըն վար տըր, տէտի, վէ չիլինկիր՝ պօղուգ սէտա իլէ Նիգօլօեու եարտըմա չաղըրմասընտա, Արմանըն պաղթէթէն վուգու պուլան միւտախէլէսի իւզէրինէ պիր արա տիւչարը հայրէթ օլմուչ օլան Նիգօլօ, մասանըն իւզէրինտէն պիր պըչադ ալարագ, Արմանա հիւճուժ իթտի իսէ տէ, պու ճէսուր դաթ, եալընըզ պիր էլի իլէ չիլինկիրի զապթընտա թութմանա միւգթէտիր օլմասըլա, համիլ օլտուղու իքի բաթլար թապանճանը տէրհալ տիկէր էլինէ ալտը, վէ պու սուրէթլէ Նիգօլօեու ըիւճաթա մէճպուր գըլտը:

Պու շէյլէր՝ օլ գատար սիւրաթլէ վէ պիր թարզը գարիպտէ վուգու պուլտուքի, Լէօն, վալիտէսի վէ իքի կէնճ գըզլարըն հայրէթի պիր միւտտէթ կէչմէտի:

Լէօն Բօլան՝ օթուրտուղու եէրտէն եարը աեալա դալգարագ, վէ իքի կէնճ գըզլար տա լէհճէլէրի սօլմուչ օլարագ, իքի խասիմլէրի տաիրէի սիւքիւնէթտէ տուրտուրան Արմանա միւթէհաիրանէ պագմագտա իտիլէր:

Հագըգէթէն ճէսուր վէ միւսթագիմիլ ախլէագ օլան քիմնէլէր իչին, աթէչլի սիլահարը կէօրմէքլիք ճիւզի մէրթէպէտէ գօրգու հասըլ իտէր իսէ տէ, եալընըզ խըրսըզլըգ վէ եաղմակիրլիք սըրալարընտա քէսպի ճէսարէթ իտէն վէ պըչադ եա խանչէր գուլլանմանա ալըչմըչ օլան ալչադ հայտուտար, օ կիպի սիլահարտան տիւչարը խէվֆ օլտուգլարընտան, Արմանըն թապանճասը տա, հօգգապագ Նիգօլօ իւզէրինտէ հագըգի պիր տէհչէթ հասըլ իթտի:

Այնի վագըլթտա Արման՝ չիլինկիրի օն ատըմ գատար արգանա աթըպ,

— Շիմտի, էյ խապիսլէր, էկէր պէնի ըահաթ պրագմազ իսէնիղ, իքինիղին տէ գաֆասընը շու մահէլտէ էգէրիմ, տէտի:

Մ. տը Քէրկազըն սէսի՝ պարիտ վէ ամիրճէ օլուպ, գարարընըն գաթի օլտուղու՝ կէօզլէրինին պսղըչընտան անլաչըլտըղընտան, Նիգօլօ վէ չիլինկիր շէնտ տագըգա, կէօզլէրի

հէման գամաչըրճասընա տուրտուլար : Օլ վագըթ Արման
 Լէօնա խիթապէն ,

— Մօ'նսիէօ , շիւպհէսիդ սիզին ատի վէ ալչագ պիր տիւշ-
 մէնինիդ օլմալը տըր . վէ օ տիւշմէնինիզին պու իքի խապիսի
 սիզէ գարչը սէվգ իթմէսի , մահզա սիզէ պիր ֆէնալըգ իճ-
 րասընտա պուլունմապ նիւէթիյլէ տիր , տէտի :

Լէօն . — (հայրէթի ազիմէ իշինտէ օլարագ .) Լաքին մօն-
 սիէօ . . .

Իքի խապիսլէր՝ պիզղաթ թէհայելուր իշինտէ գալըպ ,
 չաղըն կիպի Արմանա պագտըգլարը հանատէ , Արման , Գօ-
 լար իլէ Նիգօլօ վէ շիլինկիր պէյնհնտէ ճէրէեան խտերքէն ,
 պիթթէսատիւֆ հազըր պուլունուպ տինլէմիշ օլտուղու միւ-
 քեալէմէեի մուխթասարէն նագլ իթտի :

Լէօն՝ քէնտիսինին տիւշմէնի պուլունատուղունու պիլմէտի-
 կի , վէ պունա իսքեաթ օլտուղու ճիհէթլէ , վագը օլան սէօղ-
 լէր քէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնտիւկիւ կիպի , մէզքիւր իքի
 հայտուտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունու տա ասլա խաթըր-
 լամամագտա իտի :

Արման . — (մէրգումլարա դարուեու կէօսթէրէրէք .) Շիմ-
 տի , էկէր պէնիմլէ չաթըշմագ իսթէմէեօր իսէնիդ , պուրա-
 տան տէֆ օլուպ կիտին :

Արման պու սէօղլէրի օլ տէրէճէ հաքիմանէ թէլէֆֆիւլ
 իթտի քի , իքի խապիսլէր , «էլպէթթէ թէքրար պիրիպիմիզի
 կէօրիւրիւզ» տիմէքլէ թէհատիտաթտա պուլունարագ , տիշա-
 րը չըգտըլար , վէ անլէրին կիթմէսինտէն սօնրա , մէզքիւր
 միւէսսիր վէ մէմուլին զայրի մէնզարէտէ պուլունմագլա
 տիւշարը հէեէճան օլան դատընլար րահաթլանտըլար :

Պու սըրատա Լէօն , էլլէրինի աչարագ Արմանըն եա-
 նընա կիտիպ , անըն կիւեինմիշ օլտուղու էլպիսէտէն ալտա-
 նարագ ,

— Արգատաշ , սիզ ուլուվը ճէնապլէ մութթասըֆ օլտու-
 ղունուղու իսպաթ իթտինիզ . պինապէրին հաեաթ ու մէ-
 մաթտա տօսթունուղ օլաճաղըմ , տէյի պէեան իլլէտի :

Արման, պիր դաչ սանիեետէն պէրու ժաննըն կիւզէլ,
 ֆադաթ սօլմուչ վէ հալը իղթիրապ իշթիմալինի իրաեէ իթ-
 մէքտէ պուլուենմուչ օլան սիմասընա տիգգաթլէ պագմագտա
 օլտուղու հալտէ,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, տէտի:

Լէօն, նամուսլու խալգա մախսուս օլան սաֆտէրուենլուգ
 վէ սատէտիլլիք իլէ,

— Էկէր պիզի մէմնուն իթմէկի վէ հագգընըղտա պօրճու
 օլտուղումուղ թէչէքքիւրիւ իզհարէ վագթըմըզ օլմասընը իս-
 թէրսէնիզ, պիրլիքտէ թաամ իթմէկէ միւսարաաթընըզը ըէ-
 ճա իտէրիզ, տէտի:

Արման՝ էվվէլէմիրտէ թէրէտտիւտ իթտի, վէ էկէր ժան-
 նըն կէօզլէրինստէ, «րէտտ իթմէեինիզ էֆէնտիմ» մէալինտէ
 պիր մանէա օգուեօր կիպի պիր հիսսէ թապի օլմասա իտի,
 տավէթի վագըաեա իճապէթ իթմէեէճէք իտի: Իմտի, Լէօ-
 նուն վալիտէսի իլէ իքի կէնճ գըզլարը թէքըար սէլամլա-
 եարագ,

— Բէք էյի, գապուլ իտէրիմ, տէտի:

Պու միւտտէթ էսնասընտա նիգօլօ իլէ չիլինկիր, պիր
 մէյխանէտէ Գօլարը պուլուպ, գարթան վիլիամսըն վէքիլի
 օլան պու շախս,

— Նէ՞ խապէր, հէրիֆին իչինի պիթիրտինի՞զմի,
 տէտի:

— Էվվէթ, թէմիզճէ տաեագ եէտիք:

— Լէօնտա՞ն մը... իքի քիչի պիր ատէմի հագլաեամա-
 տընը՞զմը:

— Լէօն եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմատը:

— Օ հալտէ նէ՞ օլտու:

— Նէ՞ օլաճագ, իչիձիզէ շէյթան գարըշտը:

— Շէյթա՞ն մը:

— Եախօտ շէյթանա պէնզէր պիր հէրիֆ. պէնի ազ
 գալտը պօղուեօրտու:

— Պէնիմտէ թապանճա իլէ իչիմի պիթիրիեօրտու:

Պու մուգատտէմէտէն սօնրա, Նիգօլօ՝ վուգու պուլան
ահվալի մուխթասարէն Գօլարա հիքեանէ իթտի :

Գօլար . - (հիտտէթլէ .) Պէօլլէճէ մաղլուպ մու օլտու-
նուզ, շաչգընլար :

— Պիզիմ եէրիմիզտէ սիզտէ օլսա իտինիզ, մաղլուպ օ-
լուր իտինիզ :

— Լաքին օ հէրիֆ քիմ տիր :

— Քիմ օլտուղունու իքիմիզտէ պիլմէեիզ :

Գօլար . - Քիմ օլտուղունու պէն անլարըմ . . . (Պուլուն-
տուգլարը մէյլսանէնին պիրինճի դաթընտաքի բէնչիրէսինին
գանատը արգասընտա օթուրարապ, Նիգօլօեա խիթապէն .)

— Սէն օ հէրիֆի թանըրսըն, տէյի՛լ մի, տէտի :

— Էվվէթ, պին քիչինին իչինտէ տէ կէօրսէմ, եինէ թա
նըրըմ :

— Օ հալտէ տիգգաթ էթ :

Պէօլլէճէ մէրգումլար պիր սաաթ գատար պէքլէեիպ,
Բարիս սօգաղընտան հուտուտա տօղրու կիտէն հէր ատէմի
լանըգըյա թէճէսսիւս իթտիլէր : Նիհանէթ շիլինկիր՝ պօղուգ
սէսլէ, «իշթէ, իշթէ կէլիեօր» տէտի, վէ Գօլար՝ իրանէ իտի-
լէն շախսը կէօրտիւկիւնտէ, թէպաիլի գըեաֆէթ իթմիշ
օլմասըյա պերապէր Արման տը Քէրկազ օլտուղունու թանը-
եապիլտի քի, ժանն տը Պալտերի գօլթուղունա ալմըշ օլտու-
ղու, վէ Ուրրիշ իլէ Լէօն վէ վալիտէսի արգատան կիթ-
տիլքլէրի հալտէ, պուլվարտան սինօրա տօղրու իլէրլէմէքտէ
իտիլէր :

Գօլար, իբի արգատաչընը մէյխանէտէ պրագըպ, քէն-տիսի պիր արապաեա ըաքիպէն, արապաճըեա,

— Էկէր պէնի եարըմ սաաթաա, Սէն-Լազար սօգաղըն-տա ըեային 75 նումէրօլու խանէեէ կէօթիւրիւրսէն, սանա եիւզ սոս պագչիչ վէրիբիմ, տէտի:

Արապաճը, պէյկիրլէրինէ շիտտէթլի պիր գամչը վուր-տուղունտան, ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ եօլա չըգըլտը:

Գօլար, օլ տէրէճէ հէեէճան իչինտէ իտի քի, արապա տէրունինտէ, Վիլիամս, Արման վէ Սըրիզ իսիմլէրինի վէ մի-րաս վէ պաշտան չըգարմագ քէլիմլէրինի եիւքսէք սէսլէ թէլէֆֆիւզ իթմէքտէ իտի:

Մէրգումուն թավը ու հարէքէթլէրի՝ ատէթա տիվանէ հալի օլուպ, արապա օթուզ պէչ գըրգ տագըգատա Վիլիամ-սըն խանէսի գաբուսունա մուվասըլէթ իտիպ տուրտուղուն-տա, գաբթանը մէրգում քէնտի արապասըյա տիշարը չը-գըեօրտու:

Լաքին Գօլար՝ արապատան հէման աթլաեարագ,

— Գաբթան, իչերի կիտին, տէտի:

Գաբթանը մէրգում, Գօլարըն պօղղումուչ օլան չէհրէսին-տէն՝ վէիիմ պիր վագըա մէվճուտ օլտուղունու անլաեարագ, պիզգաթ թութմուչ օլտուղու պէյկիրին եուլարընը սէյիսինէ թէսլիմ, վէ արապա իլէ քէնտիսինէ գաբուտա պէքլէմէսինի իթար իթտի: Գօլար՝ արապաճըսընա պէչ ֆրանգ վէրտիք-տէն սօնրա, գաբթան Վիլիամս իլէ պիրլիքտէ քէօչքէ տախլ օլտու:

Օրատա, ալթ գաթտա ըիւչիւք պիր սալօնա կիրտիքլէ-րինտէ, Անտրէա,

— Սէսլէ պագալըմ, մատտէ նէնէ տաիր տիր, տէտի:

Գօլար . - Մատտէ էօյլէ պիր վագըրաեա տաիր տըր բի , պիւթիւն իւմիտիմիզի աիւշարը թէհլիքէ գըլապիլիր :

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսուն :

— Տիմէք իսթէեօրուժքի , միրաս մատտէսինէ խալէլ կէթիրէպիլիր :

Անտրէա՛ պիրտէն պիրէ սարսըլտը , վէ Գօլար տա ,

— Արման օրթաեա չըգտը , տէյի տէվամ իյլէտի :

Գաբթան՝ հիտտէթինտէն նաշի լէհճէսի սօլուպ , եուժրուղունու մասաեա վուրարագ ,

— Խիւտա ալիմ , պու ատէմ քէնտիսինի թէլէֆ իթմէմի իսթէեօր , տէտի , վէ պագըչընտա էօյլէ պիր տէհշէթլի հալ միւշահէտէ օլունտուքի , Մ . տը Գէրկազա աղաճըգ թէվէճ-ճիւհիւ օլուպ տա , պու պագըչը կէօրէն օլսա իտի , աիթրէ-մէմէք գապիլ տէյիլ իտի :

Գօլար . - Էֆէնտիմ , հիտտէթինիզի թէսիլին իտին տէ , պէնտէնիզի տինլէելին , տիեէրէք , Պէվիլտէ վուգուա կէմիշ օլան մէնզարէելի մուսթասարէն ֆագաթ թէֆէրրուաթըյլա հիքեաեէ իթտի : Պատէհու , սէօղիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Շիմտի բէք ալէա անլաեօրսունուղքի , լէօն Բօլան վէ Սըրիզ՝ Ֆէրնան Բօշէելի վէ Արմանը թանըրլար . պու հալտէ թէսատիւֆէն աղըգտան գաչան եալընըղ պիր քէլիմէ , ֆէնալըգ եօլունտա գուլլանըլմաեա լաեըգ օլան ճին կիպի ագլընը մահգա խայրխահլըգ եօլունտա սարֆ իտէն օ աաէմի միրաս մատտէսինէ վագըֆ իտէպիլիր բի , իշթէ օ հալտէ հէր կէօնա իւմիտիմիզ մահվ վէ զայիլ օլմուշ օլուր :

Անտրէա . - (սօվուգ գան իլէ .) Պէն տէ պու էֆքեարտաեըմ :

Գաբթան Վիլիամս պու արա սօվուգ գանըլըղընը քէսպ իթմիշ օլտուղունտան , շէյթանի ֆիքրի իլէ պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , թահգիրամիզ թէպէսսիւմլէ ,

— Սէվկիւլիւ վէքիլիմ , սիզ՝ զանն իթտիկիմ գատար սահիպ իգթիտար տէյիլ իմիշսինիզ , տէտի :

— Պէ՞ն մի :

— Շիւպհէսիզ սիղ. չիւնքի թէչէպպիւսիւսիւմիւզիւն թա
իպթիտասընտա շաչըըըտօրսուճնուզ, Արման՝ Գէրմարուէնին
վասիտէթինի իճրաեէ մէմուր տուր: Պիզտէ, պիր թագըմ
դուրտլարըզքի, շիքեարըն գօգուսուճնու ալարագ օնա եագ-
լաչմագ իսթէեօրուզ: Իմտի, օ խազինէեի մուհաֆագա իտէն
աթտէրիտա իլէ անը դասպ իթմէք իսթէեէն խըրսըզլար պէյ-
նինտէ հէր հալտէ պիր միւտարէպէ վուգու պուլմասը լազըմ
կէլէճէկինի քէչֆ իթմէլի իտիք:

— Հագ դըսընըզ :

— Պուրասը պէօյլէ օլտուդճա, միւտարէպէեի գապուլ
իթմէք, էլքեանը հարպ ժէնէրալը կիպի հալ ու վազիեէթի
սօվուզ գան իլէ նազարը տիգգաթա ալմագ, իճապ իտէն
խարիթալարը շըգարմագ, վէ մէյտանը հարպ օլաճագ մա-
հէլլի միւթալէա իթմէք լազըմ տըր:

Հայտուտը մէրգումէֆէնտիսինին սօվուզ գանլըլըղը գար-
շըսընտա քէնտիսի տէ օնուն կիպի սօվուզ գանլըլըղընը քէսպ
իտէրէք:

— Բէք էյի, նէ՞ եարմագ լազըմ տըր, տէտի:

— Եարըլաճագ շէյ շունտան իպարէթ տիր: Արման՝
Լէօն Բօլանը թանըմըջ տըր տիտօրսուն, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Լէօն Բօլանընտա Ֆէրնան Բօչէեի թանըտըղընը անլա-
տըտօրսուն:

— Էվվէթ:

— Լաքին Ֆէրնան իլէ Արման հէնուզ պիրիպիրինի թա-
նըմաղլար:

— Իհթիմալ տըր:

— Բէք ալէա, օ հալտէ վասըթաեը օրթատան գալտը-
րըրըզ:

— Նա՞սըլ:

— Պու ազչամա գատար պուճնուն պիր շարէսինի տիւշիւ-
նիւրիւմ:

— Լաքին, - տէտի Գօլար, - էկէր Լէօն նապէտիա օլուր-
աա, Սըրիզ՝ Ֆէրնանը պուլաճագ տըր:

— Ստամ սէն տէ, պունս՞ Լ մու տիւշիւնիւեօրսուն, Սը-
րիզի տէ օրթատան դալտըրըրըզ:

— Նէ՞ տիւօրսունուզ:

— Եանի անըն իւղէրինէ նէզարէթ իթմէսինի Մ. տը
Պօրքէօեա բէճա իտէրիզ:

— Էյ սօ՞նրա:

— Սօնրա շուքի, սէնին պու գըղա էլան մուհապպէթին
վար իսէ, անըն իճապընա պագարըզ:

— Լաքին Ֆէրնանը՞, Ֆէրնանը նէ՞ եաբմալըբի, պէլըի
Լէօն Բօլանըն տօսթլարը անը թանըրլար, վէ խարիճիեէ նէ-
զարէթինտէ մէմուր օլմասը հասէպլյլէ քէնտիսինէ միւրա-
ճաաթ իտէճէք աիրլէր. չիւնքի ամէլէ սընըֆը նէզտինտէ, օ
եօլտա պիր մէմուր օլմագ՝ եիւքսէք պիր մէվիլի տիմէք տիր:

Միւրթէքիպ պիր հաքիմ՝ քէյֆի մաէչա պիր հիւքմիւ
նասըլ վէրիրտէ, սըր Վիլիամս տա պու սըրատա դաեէթ ֆի-
թուրսուղճա,

— Օլ պապտէ միւսթէրին օլ, եարըն ադչամ Ֆէրնան
Բօչէաէն գօրգուճուղ դալմաեաճագ տըր, տէյի պէեան
էլէտի:

Գօլար. - (հայրէթլէ.) Հագըզէթէն գաբթան, սիզ ճին
կիպի ադըլը պիր ատէմսինիզ:

Վիլիամս՝ մէրգուճուն իֆատէսինէ ճէվապ վէրմէկէ թէ-
նէզղիւլ իթմէեիպ, անճագ իլավէթէն,

— Սանա թավսիեէ իթտիկիմ օթէլ իլէ մէչլուլ օլտուն
մու, տէտի:

— Էվվէթ, Շանդ-Լիլիգէաէն աղ ուղագտա, Պօչօն սօգա-
ղընտա, ալթ գաթ իլէ իւսթ դաթտան վէ պէչ պէյկիր. իչին
պիր ախրրտան իպարէթ կիւղէլ պիր օթէլի սայքի
թութտում:

— Եարըն սապահ կէօրիւրիւմ. չիւնքի պու ադչամ խա-
րիճիեէ նէզարէթի պալօսունտա իւլֆէթ իտէճէք օլտուղում

դայըն բէսէրիմ՝ օլաճադ դաթ , պու ուֆաճըդ քէօչքտէ իդամէթ իթտիկիմի կէօրմէմէլի տիր :

— Աճայիս , սիզ պու ազչամ Պօբրէօեու կէօրէճէ՞ք միսինիզ :

— Եվվէթ , քէնտիսինի , դարըսընը վէ դըզընը կէօրէճէերիմ :

Պու միւքեայէմէտէն սօնրա Վիլիամն աեադա դալգըպ , Գօլարը եօլա դօեարադ ,

— Պէն շիմոի Պադգարաեա կիտիեօրում . սէն պու ազչամ պուրաեա կէլմէլիսին , վէ սաաթ դաչտա օլուր իսէ օլսուն , ավտէթիմէ պէքլէմէլիսին :

Պատէհու դաթման քէնտի արապասընա ըաքիպէն , սէրիան Պադգարանըն խանէսինէ աղիմէթ իյլէտի . մէրգումէնին պէսլէմէսի , Վիլիամնըն կէլտիկի զէման պիթթէսատիւֆ հավլիտէ պուլունտուղունտան , աճէլէթէն Պադգարանըն նէզտինէ չըզըպ ,

— Մասամ , մատամ , եինէ օ Խնկիլիզ կէլտի . կիւնտէ իքի տէֆա՞ մը քէնտիսինի դապուլ իտէճէքսինիզ , օ ատէմտէն ատէթա դօրգուեօրում , տէտի :

Պադգարա . - Փաննի՛ , սէն ահմագ պիր գըզսըն . սէօյլէ պարօնէ սըր Վիլիամնա սալօնա պուեուրսուն :

Փաննի՛ սըր Վիլիամնըն պիրտէն պիրէ մուվասըլէթի խապէրինի կէթիրտիկինտէ , Պադգարա էավապընը կիեինիեօրտու : Պինապէրին , Վիլիամն՝ օն տագըդա գատար սալօնսա պէքլէտի . անճադ պու պէքլէմէսինտէն տօլաեը սըգըմաեարագ ,

— Գուվվէթ վէ մէհարէթինի քէսպ իթմիչ օլմալը տըր . պու պիր էյի սլէամէթ տիր , տէյի տիւչիւնտիւ :

Պադգարա , գօլլարը եարը աչըդ վէ սիեահ տանթէլա իլէ մուհաթ օլարադ յօյ տը շանպր կիեինմիչ օլտուղու , վէ սարը սաչլարընա իքի տտէտ չիչէք վաղ իթմիչ պուլունտուղու հալտէ , սալօնա կէլիպ , եալընըզ «սապահլար խայր օլսուն ազիզիմ» տիեէրէք , սէլամ վէրտի . վէ քէնտի եանընտա պիր

դանարէ իւզէրինտէ օթուրմասընը քէմալ ազամէթլէ ան-
լաթարդտան սօնրա ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Վիլիամս . - Պու սապահ սիդի կէօրաիւկիւմտէ , լէհէնիզ սօլմուշ իտի , վէ սիզ հէնուզ հէեէճան իչինտէ իտինիզ , ֆա-
դաթ պու ադշամ սաքին վէ վադարլը հալտէ պուլունու-
եօրսունուզ :

Պագդարա . - (սապըրսըզլըլա .) Սօնրա՞ :

Վիլիամս . - (սօլուզ դան իլէ .) Պու սապահ , դալպինին
թէխայեիւլ վէ ինթիխասլ իթտիկի պիր քիմսէեի էլտէն դա-
չրան դատընա մախսուս պիր հալը եէյիսիշթիմալ իլէ Ֆէր-
նանը սէվիեօրսունուզ , լաքին պու ադշամ , էր եա կիճ սէվիէ-
ճէկինէ էմլին օլան դատընա մախսուս սիւքիւնէթ վէ էմնիյ-
եէթլէ անը սէվիեօրսունուզ :

— Պէլքի . . .

— Եարըն Մ . աը Պօրրէօնուն վիզիթա վէրէճէկինի մէ-
մուլ իտիեօրմիւսունուզ :

— Շիւպհէսիզ . կէ՞լմէեէճէք մի տիր :

— Էլպէթթէ կէլէճէք տիր :

— Օ հալտէ նի՞չին սօրուեօրսունուզ :

— Ազիլէմ , Ֆէրնանը Պօրրէօնուն էվինտէն վէ մատմա-
ղէլ էրմէնին ֆիրրինտէն միւէպպէտէն տէֆ իթտիրմէք իւզրէ
բէք միւնասիպ պիր թէտպիր պուլաուս :

Մէրդումէնին կէօզլէրինտէ շէյթանի պիր մէսէրրէթ շէօ-
լէսի բարլաեարագ ,

— Սահի՞հ մի , տէտի :

— Գըրգ սէքիզ սաաթա դասար Ֆէրնան պուրատա
պուլունուպ , տիզլէրինիզէ դաբանարագ , էլլէրինիզ էլլէրի
տէրունինտէ օլաճագ տըր . . .

Վիլիամս իֆատէսինի իքմալ իթմէղտէն , Պագդարա՞
մէսէրրէթինտէն եարը մէճնուն օլարագ ,

— Սէ՞օյլէեին , սէ՞օյլէեին , ազիլիմ , նէ՞ Եաբմալըբըմ ,
տէտի :

— Շու մասանըն դարչըսընտա օթուրուպ, էլինիզէ պիր
 գալէմ ալարագ, սէօյլէնէճէքլէրիմի եազըն :

Պագգարա իթաաթ իթմէքլէ, գաբթան՝ շու սէօզլէրի
 սէօյլէտի :

«Աշիղիմ ֆէրնան ,

«Տէօրթ ասըր գատար ուզուեն կէօրիւնէն տէօրթ կիւն-
 տէն պէրի տիր.քի, մինիմինի Նինին սանա պէքլէեօր . . . »

Պագգարա՝ պիրտէն պիրէ տուրարագ ,

— Ֆագաթ պանա նէ՞ եազտըրըբօրսունուզ, տիյի սօր-
 տու :

Քարթան . - (սօվուգ դան իլէ .) եազընըզ, ազիպէմ, եա-
 զընըզ :

— Լաքին անլամաեօրում :

— Անլամանըզ պէյհուտէ տիր . սիզ սէօյլէնէճէքլէրիմի
 եազմանա տէվամ իտին :

Պագգարա, արգը միւթավաաթլա, լթէքրար գալէմի
 էլինէ ալարղլնտան, վիլիամն՝ սէօզիւնիւ շու եօլտա իլէրի
 կէօթիւրաիւ :

«Էվվէթ, սէվպիւլլիւ մէլէեիմ, պէնիմ՝ իչին տէօրթ կիւն,
 տէօրթ ասըր գատար ուզուեն սուր, զիրա սէնին մինիմինի
 Պագգարան եալընըզ սէնին իչին եաշամագտա տըր . նասըլ
 քի սիզտէ ճրատի լթասավվուրլարընըզ օլմագտան էվվէլ, եա-
 լընըզ անըն իչին եաշարտընըզ : էրքէքլէր պու գապիւտէն
 տիրլէր : Շու եա պու գատընը տաիմի սուրէթտէ սէվէճէք-
 լէրիսէ տայիր վատըր իտէրլէր, հաթթա տաիմի սուրէթտէ
 տիմէքլէ, եինէ պու միւտտէթի քեաֆի սայմագլար, հալպու
 քի կիւնիւն պլրինտէ գրըմըղը գօլլու, սատէտիլանէ կիւ-
 լիւմնէմէլլի վէ նամուսլու պիր գըզա լթհաստիւֆ իթտիլէր
 մի, իքի եիւզ պին փրանգ լթրալսօմանա մալիք օլմագ իչին,
 հիսսինաթ սէֆինէսինէ ըաքիպէն, էվլէնսէնէ գալգըրըրալ :

«Լաքին ֆէրնան, ումարըմ.քի, պու պիւեիւք ճրննէթի
 իճրա իտէճէք օլուր իսէն, պէնի, զէվէնին խանէսինէ կիր-

տիրմէք իչին պիր չարէ պուլաճագսըն . խոստուսաքի մաշու-
գըմ Մ . տ'0 . . . տա պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէտօր . օ հալտէ
պէն տէ նամուսլու պիր դատըն օլաճագըմ :

«Նամուսում իւղէրինէ սէօյլէտօրումքի , ալիզիմ , շու
իղտիվաճընըլտան տօլաերը բէք զիեատէ էյլէնիտօրում : Հա-
գըգէթէն սիզի , սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ , վէ պէհաղ դրա-
վաթ պաղլամըշ օլարագ , կէլինլիք դըեաֆէթիլլէ մատամ
Րօշէնին դօլթուղունտա կէօրմէքլիք բէք զարիպ օլաճագ
տըր :

«Ա՛հ , ուսթա շէյթան , սիզ հէնուղ էվլէնմէտինիզ , լա-
քին էվլէնտիկինիդտէ պէնի պիւթիւն պիւթիւն խաթըրտան
չըգարմագսընըլ տէյի զանն իտերիմ : Պունտան դաթիեազար ,
ասլա քէնտիսինի սէվմէքտէ օլմատըղընըլ զէվճէնիզին՝ գալ-
պէն սէվմիշ օլտուղունուղ հագըգի զէվճէնիզ Պագդարաեր
տաիմա վէ հէր կիւն կէօրմէնիզէ մանի օլմաեաճագընը վատ
իթտինիզ , օ Պագդարաերքի , սնի տաիմա սէվէր , վէ միւտ-
տէթի հաեաթընտա տաիմա սէվէճէք տիր , ալիզիմ :

«Պիլիրսին ա՛ , պէն դըսգանճըմ , վէ էկէր պու սոգչամ ,
պուրատա պէնիմ տիզլէրիմ հուզուրունտա պուլունմագսան ,
իլէրուտէ զէվճէն օլաճագ դարընըն դարչըսընտա բէգալէթ
չըգարըլըմ :

«Տօտագլարըմ տօտագլարըն իւղէրինատէ , վէ էլլէրիմ
էլլէրին իչինտէ օլան

ՊԱԳԳԱՐԱ

Մէզպուրէ իչպու զարիպ մէքթուպու պիթիրտիկինտէ ,
շու եա պու իշտէ վատթա օլան վէ անլամաեարագ էսրարի
պիր իշ կէօրէն քիմսէլէր կիպի , բէմալը հայրէթլէ Վիլիամնա
պագտը : Մէրդում իսէ կիւլիւմսէեէրէք ,

— Աճա՛յիպ , աղիզէմ , էլան ֆիքրիմի անլամատընըլմը ,
տէտի :

— Խայր , անլաեամաարմ :

— Պիր աղտան անլարօընըլ . սիզ ատրէսի տէ եազըն :

Պէօյլէճէ Պագդարա՛ Վիլիամըն սէօյլէտիկի «Մարէ սօ-

դաղընտա Մ. Ֆէրնան Րօշէեէ՝ իպարէսինի եազըպ, զէյլ
օլմագ իւզրէ տէ վիլիամս աթիտէքի քէլիմէլէրի իլավէթէն
թահրիւր իթտիրտի.

«Մէքթուպուժու սանա Ֆաննի կէթիրիւօր: Ագիլանէ
հարէքէթ, էթ վէ ընճա՞լտէրիմ պու գըզա կիզլիճէ կէօզ գաշ
իլէ ըշարէթլէ իթմէ. Հէր նէ գատար պանա թէէմին իթտի-
լէր իսէ տէ, պունունլա պէրապէր սիզին պու պէսլէմէ գըզա
կէօնիլ վէրմիշ օլտուղունուղու մէմուլ իթմէմ: Ա՛հ, էրքէք-
լէ՛ր, էրքէքլէ՛ր...»

Մէքթուպուն եազըլմասը պուրատա խիթամ պուլուպ,
պատէհու սըր վիլիամս,

— Շիմտի ազիղէմ, եարըն պու մէքթուպուն մատմագէլ
էրմին տը Պօրրէօնուն էլինէ կէչէճէկինի մէմուլ իթմէեօր-
մուսուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Պագգարա. - (կէօղլէրի պիրտէն պիրէ բարլաեարագ.)
Շիմտի անլաեօրում, Փագաթ պու մէքթուպու նա՞սըլ կէօն-
տէրմէլի:

— Մ՞. տը Պօրրէօ պու վազիֆէի տէրիւհտէ իտէր:

— Օ՞ մու... իշթէ պու էյի թասավլուր:

— Էօյլէ եա՛, Սըրիզի մէճճանէն քէնտինէ վէրմէք ճայիզ
տէյիլ տիր:

Պագգարա. - (պագըեէյի իզթիլապը դալպի իլէ միւ-
թէէսսիր օլտուղունտան, պաշընը էեէրէք.) Օրասը էօյլէ:

— Իմտի, տէյի վիլիամս տէվամ իթտի, օլապիլիքի,
եարըն ագչամ Մ. Ֆէրնան Րօշէ՝ քէնտի միւտիրինին խանէ-
սինէ թաամա կիտէճէք աիր: Անըն աղիմէթինի միւթէագըպ,
մէքթուպ, պիր մասա, եախօտ խալը իւզէրինտէ պուլունուպ,
աշըլըր վէ օգունուր:

— Անլաեօրում:

— Օնտան սօնրա Ֆէրնան Րօշէ իսմի՛ մատմագէլ էրմին
իլէ վալիտէսինին Փիքիրլէրինտէն միւէպպէտէն մահվ օլուր:

— Իշթէ պուրասընը էյի տիւշիւնտիւնիւզ, լաքին պա-
գալըմ Պօրրէօ՛ պունա բազը օլաճագ մը տըր:

— Սըրիզի սելտիկի իշին էլպէթթէ բազը օլաճագ տըր :
Պագգարա՝ մահճուպիսէթլէ թէքրար պաշընը էնէրէք :

— Հագգընըզ վար տըր , տէյի պէնան իյէտի :

Վիլիամն պու արա աեաղա դալգըզ :

— Աղիզէմ , պու ագչամ պիր ճէմլյեթտէ պուլունա-
ճաղըմտան , էլպիսէմի թէպտիլ իթմէք իւզրէ էվիմէ ավտէթ
իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր , տէտի :

— Սիւալիմէ ափվ իտէրսինիզ , նէ՞րէնէ կիտէճէքսինիզ :

— Խարիճիսէ նէղարէթի պալօսուենա , վէ օրատա հէր
հալտէ պիզիմ դալէմ միւտիրինէ ըասթ կէլէճէերիմ :

— Տիմէք պու ագչամ ըէնտիսինի կէօրմէնէճէերիմ :

— Խայր , լաքին եարըն սապահ հէր հալտէ կէօրէճէկի-
նիզէ սէօզ վէրիրիմ :

— Օ հալտէ նէ՞ եաբաճաղըմ :

— Պիր ազ էվվէլ եաղտըղըմըզ մէքթուպու ըէնտիսինէ
կէօթէրիրսինիզ :

— Բէք էյի , սօ՞նրա :

— Սօնրա Ֆէրնանը սելտիկինիզի վէ էկէր Ֆէրնան քէն-
տի գըղը իլէ էվլէնիրսէ , Պօբրէօնուեն տա , գըղգարընտաշընըզ
Սըրիգտէն պիւթիւն պիւթիւն իւմիտինի դալթ իթմէսի լաղըմ
կէլտիկինի սէօյլէր , վէ պատէհու իշպու մէքթուպու ըէնտի-
սինէ վէրիպ , տէրսինիզ բի , « իշի էօյլէ սուրէթտէ թէրթիպ
իտին քի , գըղընըզ պու մէքթուպու օգուսուեն , նիշանլըսըն-
տան այրըլտըղընա տայիր իքի սաթըր թէգըրիէ նազըն սիզ
օ թէգըրիէերի պանա կէթիրին : Օնտան սօնրա գըղգարըն-
տաշըմը նէրէտէ պուլապէլէճէկինիզի սիզէ սէօյլէրիմ : »

— Պօբրէօնուեն պու թէքլիֆի դապուլ իտէճէկինէ էմի՞ն
միսինիզ :

— Էմինիմ : Եարըն սիզի պու խուսուստա կէօրիւրիւմտէ ,
իճապընը տիւշիւնիւրիւրիւզ : Շիմտիլիք խօշճա դալլն :

Մուլախարէն սըր Վիլիամն աեաղա դալգարագ , սուրէ-
րէթի դէնտօթանէտէ Պագգարանըն էլինի էօբտիւ վէ տի-
շարը չըգտը :

Իքի տասթ սօնրա , խարիճիւնէ նազըրընըն պալօսունտա տալէթի օլարագ հազըր պուլունան զէվաթ միւնանընտա , րիվանէթէ կէօրէ անասըլ Իրլանտալը օլուպ , ալէսսէվիտէ վէնէտիքաէ իգամէթ իտէն պարօնէ սըր վիլիամս իամինտէ կէնճ , կիւզէլ , վէ թաւըր ու հարէքէթի միւքէմմէլ պիր ճէնթըլմէն պուլունմագտա իտի :

Մէրգում , Ինկիլիզ էլլիսի թարաֆընտան թագտիմ իտիլմէքլէ , պիր սասաթ զարֆընտա նէզարէթին սալօնլարընտա ումումէն թանըլըպ , սէրվէթի վէ ահվալը զարիպէսի հագգընտա պին ախըրիւ րիվանէթլէր տէվէրան իթմէկէ պաշլատը . հաթթա էվլէնմէք նիւնէթինտէ օլտուղու տա շաի օլմաղլէ , նիչէ վալիտէլէր քէնտիսինի թէպէսսիւմլէ գապուլ իթտիլէր : Լաքին սըր վիլիամս բէք աղ րագս իտիպ , Մ . տը Պօբրէօնու արատը , վէ սէֆարէթին պիր աթաշէսի մարիֆէթիլլէ մէրգումա , պատէհու զէվճէսինն վէ գըզնա թագտիմ օլունտու . կէրչի մէզպուրէ թարաֆընտան նագարը տիգգաթը մախսուսու ճէլպ իթմէտի իսէ տէ , անընլարագս իթմէք իգպալիննէ նաիլ օլտու , վէ պու սրատա շունտան պունտան պազըր իֆատաթտա պուլունուպ , աղ սօնրա օրատան հարէքէթ իթտի : Միւթէագըպէն քէնտի քէնտիտէ ,

— Պուրաճա պէնիմ իչիմ գալմատը . շիմտի Մ . տը Պօբրէօ իչին մէճհուլ պիր քիմսէ տէյիլիմ . պու գատարը քեաֆի տիր . իլէրուտէ զէվճէմ օլաճագ գըզ իլէ զիւտաէ իւլֆէթ բէյտա իտէրիմ , տէտի :

Սըր վիլիամս , պու թէֆէքքիւրտէն սօնրա , եարը կիճէ րատտէլէրինտէ պալօ մահէլլինի թէրքլէ , խանէսինն էսնաի աղիմէթինտէ , «Գըզ բէք կիւզէլ տիր . օն իքի միլտօն թրախօմա իլէ ատէթա քէլէբիր սաեըլըր» տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

12

Մ. աը Պօբրէօնուն խանէսինտէ վուգու սուլան մէնդարէտէն, վէ մէրգումըն՝ էօեէ գըղընըն Ֆէրնան Րօշէ իլէ էվլէնմէսինէ բուի բիզա կէօսթէրմէսինտէն սօնրա իւշ կիւն կէչտի :

Մ. աը Պօբրէօ՝ հէր շէյտէն, հաթթա իղղէթի նէֆուէրինէ գարշը վուգու սուլան հէր հալտէն միւսթէֆիտ օլան քիմնէլէրտէն իտի, Պինապէրին կէրչի գարըսընըն թահգիրի, գըղընըն քէնտի մէնֆաթընը արամամագ Եօլունտաքի մուամէլէսի, վէ Ֆէրնանըն՝ թրախօմա ադշէսինտէն դաթիէն սարֆը նազար իյլէմէսի՝ քէնտիսինի ֆէվգէլատէ ալշալթմըշ իտի իսէ տէ, ղէվճէսինին սէրվէթինի թէմամիյլէ մուհաֆազա իտիպ, Երմինի թրախօմասըղ էվլէնտիրէճէկի միւլահազասը՝ քէնտիսինի բէք չաբուգ թէսէլլի իթտիկինտէն, իրթէսի կիւն Ֆէրնանա, տէրքեար օլան հիւսնի մուամէլէրի իպրազ, վէ օ տա մէրգումուն ղիեատէսիյլէ իւմիտվար օլտուղու ումուըը սիեասիեէ հադգընտաքի պիւեիւք էսէրինէ չալըչմասընա տէվամ իյլէտի :

Ֆէրնան՝ գալէմ միւտիրինին իշպու սուի ախլէագընը կէօրմէքլէ, անը թահգիրէ պաշատը իսէ տէ, քէնտի մագսէալէրինէ տօղրու կիտէն վէ հէր կէնա մանիաեա թէսատիւֆ իթմէքտէն գօրդան քեաֆֆէյի աշըլար կիպի, աշգու մուհապպէթ էօէրի օլարագ, դայըն բէտէրի օլաճագ շախսըն մուամէլէի խայրխահանէսինէ մուգապիլ տօսթլուգ վէ ուպուտիեթ մասըը կէօսթէրմէքտէն կէրի տուրմատը :

Իմաի Մ. աը Պօբրէօ՝ Պագգարանըն քեաֆֆէյի շարթլարընը գապուլ իթտիքտէն վէ մահուտ մէքթուպու եէտինէ ալտըգտան պիր կիւն սօնրա, Ֆէրնան Րօշէ՝ վաղիֆէյի մէ-

մուրեհսիրյէ մէշղուլ օլմագ իւզրէ գալէմէ կիթտի : Մ . տը Պօրրէօ՝ մէրգումըն իսթէտիկի իմզալարը վերիպ , պատէհու ,
 — էյի խաթրըմա կէլաի սէվկիւլիւ օղլում , պու ագչամ պիզիմ մատամ իլէ գըզըմ սիզի թաամա պէքլէտօրլար , տէտի :

Փէրնան՝ մէսէրրէթինտէն նաշի տիթրէեիպ , Մ . տը Պօրրէօեա պէեանը թէշէքքիւր կյլէտի :

Գալէմ միւտիրի՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրաիւ .

— Պու ագչամ թամ սաաթ իքիտէ Շանթրէն սալասընտա դօնսէր վէրիլէճէկինտէն , էկէր քէնտիլէրինէ ըէֆագաթ իտէրսէնիզ , մէմնուն օլաճագլար տըր :

Միւթէագըպէն գալէմ միւտիրի՝ պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան պիր լօթ պիլէթինի Փէրնանա վէրիրէք ,

— էօյլէն թաամընըը իտիպ , էսվասընըը կիեինմէկէ վագթընըը վար տըր : Իմտի պու կիւն ագչամա գատար սիզէ մէէղունիյեթ իթա իտէրիմ , լաքին պու ագչամ սիզտէ պանա պիր խըզմէթտէ պուլունաճագսընըը , տէյի՛լ մի , տէտի :

Պու սըրատա գալէմ միւտիրի էօյլէ պիր էսրարի վէ մահրէմանէ թավրտա պուլունատուքի , Փէրնանըն իզգէթի նէֆսինճէ խօշա կիթտի : Շէօյլէքի Մ . տը Պօրրէօնուն տօտագլարընտա հէման սաֆտէրունանէ պիր կիւլիւմիէմէ հասըլ օլարագ ,

— Սիզէ պիւեիւք պիր կիւնահըմը իգրար իտէճէեիմ , պէնի տինլէյին , տէտի :

Փէրնան՝ հայրէթլէ մէրգումա պագտըղընտան , գալէմ միւտիրի՝

— էվվէթ ազիզիմ , շու տազ գաֆամը , կէօղլիւկիւմիւ , վէլհասըլ շու տօլկունճա սիննիմի կէօրիւեօրսունուզա՛ , իշթէ պու հալիմէ ըազմէն , քէնտիմի օլ տէրէճէ կէնճիլք սիննինտէ պուլուեօրումքի , գալպիմ աշգ ու մուհապպէթ աթէշիլլէ սիւզան օլուեօր , տէյի պէեան կյլէտի :

Փէրնան . - (Թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթ իճրասընտան կէրի սուրամաներադ .) Սի՞ղ մի :

Մ . տը Պօբրէօ . - (կիւլիւմնէեէրէր .) Եվվէթ աղիղիմ պէն . եիրմի եաշընտա պուլունան կէնճլէր կիպի աշըդ-օլմու-շում սուր : Փաղաթ սաղըն պէնի Էլէ վէրմէեխնիղ :

— Հիչ էօյլէ շէյ օլո՞ւր մու , Էֆէնալիմ :

— Մատէմքի իգրար իթալիմ , իգրարըմը թէքմիլ իտէ-եիմ : Օն տօղուղ եաշընտա պիր մէթրէսիմ վար աըրքի ուղրունա մէճնուն օլուրօրում :

Փէրնան տախի թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Օ տա սիղի սէվիեօ՞ր մու , տէյի սիւալ իթաի :

— Տօսթում , Էլլի եաշընտա օլան պիր քիմնէ , մէթրէ-սինտէն աղ եախօս չօղ սէվիլմէեէ Էնէմիլիէթ վէրմէմէլի տիր : Հէր նէ իսէ , պու գըլ վալթըմը պիր տէրէճէ զայ իտիւօր . հաթթա պու ադչամտա քէնտիսինէ կիթմէքլիկիմ լաղըմէտէն իսէ տէ , ամիրիմիղ թարաֆընտան սուարէ վէրիլ-մէքատէ օլաուղունտան , սուարէեէ եա պիղլաթ կիթմէլիեիմ , եախօս թարաֆըմտան պիր քիմնէի կէօնտէրմէլիեիմ :

— Թարաֆընըտան պէն կիտէր , վէ պիղլաթ հաղըր պուլունամաաըղընըղտան տօլաեը պէեանը մաաղէրէթ իլլէրիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , լաքին մատամ տը Պօբրէօ իլէ իլէ Երմին պէնիմ եէրիմէ սուարէեէ սիղ կիթաիկինիղի պիլ-մէմէլի տիրլէր , Ղիրա անլէրին նաղարընճա հէր հալտէ օրա-եա պէն կիթմիլ օլմալըեըմ :

Փէրնան՝ ադչամ թաամընա տավէթլի օլտուղունու տէր-լաթըր իտէրէք ,

— Օ հալտէ նա՞սըլ եարմալը , տէտի :

— Ահըպպանըղտան պիրինին Բարիստէն մուֆարադաթը միւնասիլթիլլէ , ահպպաճա պիր Էյլէնճէնիղ օլտուղունու պէհանէ իտէրէք , սուֆրատան գալպաըղընըղտա կիտէճէկի-նիղի պէեան իլլէրսէնիղ , օլմաղմը :

— Բէք էյի , սիղ նասըլ միւրաա իտիւօր իսէնիղ , էօյլէ օլուն :

— Իմտի պէտեազ պիր գրավաթ պաղլաեըպ, նիհաեեթ սաաթ սօգուղ բատտէլէրինտէ պէնիմ եէրիմէ ամիրիմիզին նէղտինէ կիտէրսինիզ :

Փէրնան, օ ագչամը էրմին իլէ պէրապէր գալաճաղը իւմիտինտէ իքէն, գալէմ միւտիրինին պու թէրթիպինտէն սօլաեը մահգուն օլարագ :

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէտի, վէ սաաթ օն պուչուգ էս- նալէրինտէ տարէսինտէն հարէքէթլէ, պիր լօգանթաեա կլիթտի, վէ էօլլէ թաամընը իթտիքտէն, վէ խանէսինէ պիլ աղիմէ, միւքէմմէլ պիր թուալէթլէ քէնտինէ չէքիտիւզէն վէրտիքտէն սօնրա, գալէմ միւտիրինին խանէսինէ աղիմէթ- լէ, վալիտէ իլէ գըզը թարաֆընտան քէմալը թէվէճճիւհ վէ հիւսնի նաղար իլէ գապուլ օլունտու :

Սաաթ պէշտէ մատամ Պօբրէօ իլէ էրմին վէ Փէրնան գօնսէրտէն ավտէթ իթտիլէր. սաաթ ալթըտա տա Մ. տը Պօբրէօ ավտէթ իթմէքլէ, ճիւմլէթէն սուֆրաեա օթուր- տուլար :

Փէրնան՝ վատը մուճիպինճէ, օ ագչամը էրքէն մուֆա- րագաթ իթմէք իւզրէ միւսաատէ իսթէտի, վէ թաամտան սօնրա սալօնա կէչիպ, օրատա գահվէ իչիտիքտէն սօնրա, բիեանօտա էրմինէ բէֆագաթ իյլէտի. վէ օն տաղըգա գա- տար կէօրիւչիւպ, մուլախսարէն վէտալաչարագ, պիր միւտ- տէթտէն պէրու արալարընտա պիրուտէթ մէվճուտ օլան Մ. վէ մատամտը Պօբրէօեու, աթէչին պիր թարաֆընտա օթուր- մուչ հալտէ պրագարագ, քէնտիսի տիչարը չըգտը. էրմին՝ սալօնուն գաբուսունա գատար նիչանլըսընա բէֆագաթ իթ- տիքտէն վէ քէնտիսի իլէ թօգալաչտըգտան սօնրա, թէքրար բիեանօնուն գարչըսընտա օթուրտու :

Օլ էսնատէ թէրէզ, շըմինէնին աթէչինի տիւզէլթմէք իւզրէ եէրտէն մաչա ալմագտա վէ գըզը տա սըրթընը շըմի- նէեէ չէվիրմիչ օլարագ, բիանօեու չալմագտա օլմասըյլա, Մ. տը Պօբրէօ՝ մահուտ մէքթուպու կիզլիճէ խալընըն իւզէ- րինէ տիւչիւրտիւ :

Ազ սօնրա մատամ տը Պօբրէօ մաշաեը եէրինէ գօեուպ ,
տօղրուլտու :

Գալէմ միւտիրի՝ կէօզլէրինի թավանա աթֆ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , տէրին միւլահազաեա տալմըշ իտի :

Էրմին տէ պիր վալս չալըրօրատու :

Մատամ տը Պօբրէօ մէքթուպու կէօրիւպ , էօլէ պիր
հարէքէթի թէաճճիւպանէ իղհար իթտի.քի , ղէվճինի կիւեա
տալղընլըղընտան այտը , վէ մէքթուպու մէրգուճա կէօսթէ-
րէրէ.ք :

— Շիւպհէսիզ պու մէքթուպ սիղին օլմալը , տէտի :

Գալէմ միւտիրի՝ էհէմմիեթ վէրմէեէրէ.ք խալը իւզէրի-
նէ աթֆը նազար իթտի , վէ մէքթուպը մէզպուրու ալըպ ,
իւսթիւնատէքի իպարէեէ պազարադ , «Ֆէրնան Րօշէեէ» քէլի-
մէլէրինի օդուտու : Էրմին՝ մէզքիւր իսմի իշիտինճէ , արգա-
սընա տէօնտիւկիւնտէն , բարմադլարը բիանօնուն իւզէրինտէ
դրմըլտանմադսըղըն տուրտու :

Մ . տը Պօբրէօ . - (սիւքիւնէթլէ .) Պու մէքթուպու Ֆէր-
նան տիւշիւրմիւշ , տէտի :

Էրմին , միւպհէմ պիր մէրադ իլէ բիանօնուն եանընտան
գալգտը , վէ գալէմ միւտիրի՝ սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք ,

— Մէքթուպուն ատրէսի էքէյիճէ ղարիպ տիր . պա-
զըն ալթընտա նէ՞ եազըբօր . «Պու մէքթուպու սիղէ կէթի-
րէն՝ քէնտի պէսլէմէմ տիր .» օհօ' . . . տէտի :

Էրմին տիթրէեիպ , եիւզիւ ճիւզիճէ գըզարտը , վէ Մ .
տը Պօբրէօ՝ ֆիքրի ֆասիտանէ իլէ ,

— Եազըսը տա գատըն եազըսը տըր , տէյի տէվամ
իլլէտի :

Էրմինին լէհճէսի գըզարմըշ իքէն սօլտու , վէ իքի գա-
տընլար թարաֆընտան մէն իտիլմէքսիղին Մ . տը Պօբրէօնուն
միհրինի Էրթարադ աչմըշ օլտուղու մէքթուպտա գըզ-
ճըզազը հադզընտա պիր ֆէլաքէթ մէվճուտ օլմուշ օլտու-
դունու հիսս իտէն վալիտէսի պաշընը տօղրուլթտու :

Մ . տը Պօբրէօ՝ մէքթուպուն իլք սաթըրլարընը , տամա-

ար օլաճագ քիմսէնին միւնասէպաթը մախսուսէսինի պիլմէք մէրագընտա պուլունան գայըն բէտէրլէրէ մախսուս ֆիթուր-սուզլուգլա օգուտու, լաքին պիրտէն պիրէ թէաճճիւս վէ հիտտէթլէ բէֆը սէտա իտէրէք,

— Իշթէ պու ալէա, տէտի:

Պատէհու շըմինէնին իւսթիւնտէքի շամտանլարտան պի-րինէ եագլաշարագ օգումասընա տէվամ իթտի:

Օլ էսնաստէ պիչարէ էրմին՝ սանէմ կիպի գըմըլտանմագ սըզըն վէ լէհէսի սուլմուշ օլարագ տուրմուշ օլուսպ, վալիտէսի իսէ, շայեանը թէէսսիւֆ պիր էնտիշէեէ տիւչար օլուսպ, մէքթուսու օգուտուգճա շէհրէսի պողուլմագտա օլան Մ. տը Պօրրէօեա պագտըգճա, սգիմ պիր տիթրէմէ հիսս իլլէ-մէքտէ իտի:

Գալէմ միւտիրի՝ օգումասընը պիթիրտիկինտէ, կէօզլէ-րինի զէվճէսինէ աթֆ իտէրէք,

— Մատամ, պու մէքթուսպ՝ մատմագէլ Պագգարա իսմին-տէ պիր ֆահիշէ թարաֆընտան տամատընը օլմասընը միւ-րատ իթտիկինիգ քիմսէեէ եագըլմը տըր, Իչպու ինթիխապը-նըգտան տօլաեը թէպրիքեաթըմը արզ իլլէրիմ: Ալըն մէք-թուսու սիզտէ օգուեուէն, տէտի:

Մէրգում, պէօլլէ տիեէրէք մէքթուսու, հէեէճան իշին-տէ պուլունան մատամ տը Պօրրէօեա վէրտի:

Ձէվալլը գատընճըղաղտա, մագսէտի ֆէսատանէ իլէ եագըլմը, վէ պիկիւնահ վէ էհլի իֆֆէթ գըզը հագգընտա ալչագճա թահգիրի հավի պուլունմուշ օլան մէքթուսու օ-գուտու, վէ գըզճըղագընըն կիրիֆթար օլտուղու քէտէրի ագիմ՝ էվլէլճէ վէ տահա շէտիտ սուրէթտէ քէնտիսինէ թէէսսիր իթմիշէսինէ եիւքսէք սէտա իլէ ֆէրեատ իտիպ պաեըլտը:

Մ. տը Պօրրէօ՝ տէրհալ մէզպուրէնին եարտըմընա գօ-շուսպ, օրթալըգտա վավէլլա գօքարտը իսէ տէ, մագսէտի՝ գարընա եարտըմ իթմէք, վէ անըն հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իլլէմէք օլմասընպ, օլ մուզիրը մէքթուսու էրմի-նին տախի օգումասընա վագըթ վէրաիրմէքտէն իպարէթ իտի:

Ճիւլվադը պու կէնճ գըշ մէքթուպու ալըպ, ֆէնա պիր խապէր ալմադ սըրասընտա շօդ տէֆա կէօսթէրիլէն մէրագը աղիմ իլէ միւնտէրիճաթընը օգուսու, վէ Մ. աը Պօբրէօ թարաֆընտան ըուհ գօդլաթըլմասը սանէսինտէ քէնաիսինի պուլմանա պաշլասան վալիտէսինրն կանընտա գըմըլտանմագ-սըզըն տուրաուդտան սօնրա, հագգընտա թահգիրի հավի օլան, վէ սէվաիլի վէ մուհապէթինէ ինանտըզը պիր քիմսէի ֆէվգէլատէ պանազը պիր ատէմ մագամընտա իրանէ իտէն մէքթուպը մէգըլուրու էլինտէն պրագտը:

Մէրգուլմէ պու սըրատա նէ՛ ըէֆը սէտա իթաի, նէ՛ տէ կէօզ եաշը տէօքտիւ: Անճագ գըմըլտանմագսըզըն վէ եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա տուրուպ, Մ. աը Պօբրէօնա վէ վալիտէսինէ արա արտա աթֆը նազար իթաիքի, պու պագըշընտան՝ պուլնտան պէօյլէ էօմրիւնիւն մահվ օլմուշ օլտուղու, վէ պիւթիւն ճիհանըն քէնաի ինտինտէ էհէմիեթի գալմատըզը անլաշըլըեօրտու:

Մատամ աը Պօբրէօ, պայլընլըզը կէչաիկինտէն, աեաղա գալգըպ, գօլլարընը աչարագ վէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ գըզընա գօշտու:

Իքի գատընլար՝ քէտէրլէրինի պիրլէշտիրմէք իսթէրճէսինէ հէեհճան իլէ պիրիպիրինէ սարըլաըլար:

Իլք թէէսսիւր վէ հէեհճան կէչաիկինտէ, էրմին, մահգուլն, ֆագաթ սաքին վէ գավի սէտա իլէ, Մ. աը Պօբրէօնա խիթապ իտէրէք,

— Էֆէնտի բէտէր, իզտիվաճ թասավվուրուլնտան սարֆը նագար օլունտուղուլու Մ. Բօշէեթ պէեան իթմէնիզի ըէճա էյլէրիմ, տէտի:

Օ ալչագ հէրիֆ իսէ, սալսթէ պիր հիտտէթի ազիմէ իրանէ իտէրէք,

— Ահ, էկէր պուրանա կէլմէեթ ճէսարէթի օլուր իսէ... տէտի:

Էրմին. - (մաղրուրանէ.) Էֆէնտի բէտէր, քէսպի սիւքիւնէթ իտին, Մ. Բօշէ ասլա զէվճիմ օլմանեաճագ տըր:

Պատէհու կէնճ գըզ՝ քէմալը թէքէպպիւրլէ վէ կէօղլէ-
րինտէ շէօլէի ազամէթ բարլաեարագ պիր եազը մասասընա
տօղրու իլէրլէեիպ, շու պիր գաչ սըրաեը եազտը .

«Մօնսիէօ ,

«Զիքը ու պէեանընա լիւզում՝ օլմանան պիր վագըա սէ-
պէպիլլէ , թասավվուրը սապըգըմըզտան ֆարիղ կէլմէեէ մէճ-
պուր օլտում : Սէքիղ կիւնէ դատար մանասթըրա կիրմէեէ
գարար վէրտիմ , ումարըմքի իսրար իթմէզսինիգ . Պինապէ-
րին պունտան պէօլլէ վիղիթալարընըզ պէյհուտէ տիր .»

Մէզպուրէ իշպու թէգքիրէեի իմգլաեըպ , քէմալը ազա-
մէթ վէ շուրուրիեէթլէ Մ . տը Պօբրէօեա վէրտի , վէ օ տա
հավվէսլէ օգուտուգտան սօնրա , ալչագճա պիր մէսէրրէթլէ ,
քէնտի քէնտիեէ

— Սըրիզ պէնիմ տիր , տէտի :

Պատէհու սախթէ հիտտէթինէ տէվամ իտէրէք ,

— Պիր ազ էվվէլ օ խապիսին թէլաշ իլէ պուրատան հա-
րէքէթի՝ մատմազէլ Պագգարանըն խանէսինէ կիթմէք իչին
օլտուղու անլաշըլտը . Իմտի պիր սասթտան օրաեա կիտէ-
րէք , պու թէգքիրէեի պիզլաթ քէնտիսինէ թէսլիմ իտէճէ-
եիմ , տէտի :

Պէօլլէճէ Մ . տը Պօբրէօ՝ պասթօնու իլէ շաբգասընը վէ
էրմինին մէթուպունու ալըպ , գարըսը իլէ գըզը քէնտիսինի
ալըգօյմագ խուսուսընտա պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէզտէն ,
հաթթա օ խուսուստա տիւշիւնմէզտէն մուֆարագաթ իթտի ,
վէ տէրհալ պիր արապաեա ըաքիպէն , քէմալը սիւրաթլէ
Մօնսէյ սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իխթար
իլլէտի :

Արապաճը՝ լաճիվէրտ էլպիսէլի վէ նիշանլը պիր առէմ
կէօրմէքլէ , Ֆրանսա ասըլգատէկեանընտան օլտուղունու զանն
իլէ , արապանըն հայվանընը օլ տէրէճէ գամըլատըքի , եիր-
մի տագըգա զարֆընտա Մ . տը Պօբրէօ՝ Պագգարանըն խա-
նէսի գաբուսունա մուվասըլէթ իթտի :

13

Մ. տը Պօրբէօ Պագգարանըն խանէսինէ կէլտիկի զէման, մէզպուրէ եինէ դարթան վիլիամն իլէ պերապեր պուլունու-
եօրտու. Պագգարա, մէրդում իլէ, էն ապիղ աօսթլարընը
գապուլ իթտիկի հավլէթ օտասընտա օլուպ, գաբուլարտա
տուրարագ տինլէմէքլիկի ատէթ իթմիշ օլան Ֆաննիտէն
տինլէնիլմէք վէսլէսէլերի օլմաեարագ սէրպէսթճէ կէօրիւշ-
մէքտէ իտիլեր :

Պագգարանըն լէհճէսի օլ էսնատէ սօլմուշ օլուպ, կէօզ-
լերինտէն աշաղըեա պիր տամլա եաշ ագտը, վէ Ֆէրնանըն
էվլէնմէմէսինի նէ՛ կիպի պէտէլ իլէ սաթըն ալմագտա օլտու-
ղունու տիւշիւնէրէք,

— Հարէքէթի վագըամ պիւեիւք պիր ալշագլըգ տըր,
տէտի :

Վիլիամն. - Ազիղէմ, պու ալէմտէ պիւա պէտէլ հիշ պիր
շէյ օլմագ : Մ. տը Պօրբէօ՝ սէվկիւլիւ Ֆէրնանընըզը սիզէ վէ-
րիեօր. պունուն պէտէլլինի ալմասը թապիի տիր :

Պագգարա. - (էլան մուգավէմէթէ չալըշարագ.) Ճագաթ
օ պէնիմ գըզգարընտաշըմ տըր :

— Պունունլա պերապեր սիզ վէ պէն անըն սաատէթի իշին
չալըշըեօրուլ :

— Լաքին գըզգարընտաշըմ նամուսլու տուր, վէ ըէսմէն
էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր :

— Ալթը այա գատար քէնտիսինի վագթըն է՛ն զէնկին գա-
տընլարընտան պիրիսինի իտէպիլիբիղ, Անըն տա, սապաստան
ագշամա գատար իյնէ իլէ մէշղուլ օլաճագ եերտէ, սիզին կի-
պի աթլարը վէ արապալարը օլաճագ տըր : էլլերի գարա,
սէթրիսի քիրլի, վէ զէվճ օլմագլըգ հագգընա իսթինատէն

սապահտան ազշամա դատար սէրխօշ պիր ամէլէ եէրինէ , շու գապա վէ մէքրուն Պօքրէօտան սօնրա քէնտիսինի կէնճ պիր վիգօնթ իլէ էվլէնտիրիրիզ քի , նաղիք վէ կուսթօլու պիր ատէմ օլտուգտան պաշգա , արսպանա , սէյիսէ վէ սէնէվի եիւղ պին ֆրանգ իրատա տա մալիք օլուր , վէ իշթէ պու սաեէտէ գըզգ արընտաշընըզ հագըզէթէն նախի սաատէթ օլպպիիր :

Պագգարա . - Ա'հ , շէյթան . . .

Վիլիամս . - (սուրէթի գէնտօսթանէտէ .) նէզաքէթինիգէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Պուախխարէն մէրգուժ սաաթընա պագարագ ,

— Սաաթ սէքիղ պուշուգ տուր . Պօքրէօ շիմտիեէ գատար իշինի պիթիրմիշ օլմալը տըր : իմտի , ազիգէմ , գարարընըզը վէրին , եօգսա պէն եինէ հէր շէյի էսկի հալինէ կէթիրէպիլիրիմ , վէ օնտան սօնրա Ֆէրնան , պուրանա աեագ պասամազ , տէտի :

Պագգարա պաշընը էյտի , վէ ճէվապ վէրմէտի :

Վիլիամս՝ էլինի պիր մասսաեա տօղրու ուզաթարագ ,

— Օթուրուն վէ եազըն , տէտի :

Պագգարա մաղլուպ օլարագ , մասանըն եանընա կիթտի , վէ եազաճագլարըմը սէօյլէերն , տիմէսինտէ , Վիլիամս՝ աթիտէքի սէօզլէրի թահրիր իթտիրտի :

« Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ , էկէր տէրհալ իմտատըմա եէթիշմէզսէն , սէնին Լուիղին միւէպպէտէն դայպ օլմուշ օլաճագ տըր : Պուլունտուղում տէհշէթլի հալի սանա իյզան իթմէք իշին էվինէ կէլմէեէ վագթըմ եօգ տուր : Նալընըզ շուրասընը պիլմիշ օլ քի , մատտէ պէնիմ միւսթագպէլիմ , պէլքի տէ հանաթըմ հագգընտա տըր : Չաբուգ , Սէրբանթ սօգաղընտա 19 նումէրօլու էվէ կէլ , վէ մատամ Գօգլէեի կէօրիւպ , գըզգարընտաշըմ իշկն կիշտիմ տէ : Օլ վագըթ պէնի գուրթարմագ իշին նէ եաբմագ լազըմ օլտուղունու անլարսըն :

Ս կնի սկվկն

Լ ՈՒԻՁԻՆ

Օլ վագրթա տէկին Պագգարա քէնտինի կիւճ իլէ գապթ իթմիշ իքէն, պու տէֆա գալէմ էլինտէն տիւշտիւ, վէ կէօզ-լէրինտէն աշաղը իքի տամլա եաշ ագտը, Եավաշ սէտա իլէ տէ :

— Զէվալլը գըզգարընտաշըմ, տէտի :

Վիլիաման . - Շիմտի Պօբրէօեու պէքլէեէլիմ :

Այնի վագրթտա գարունուն չանը չալընմաղլէ , պիր միւ-սաֆիր կէլտիկի անլաշըլտը :

Վիլիաման . - Օ տուր , օ օլմալը տըր , տէտի , վէ Պագգա-րա եաթագ օտասընա կիտիպ , գալէմ միւտիրինի իսթիգ-պալէ հազըրլանտըլը էսնատէ , Վիլիաման ,

— էկէր օ իսէ , էվվէլ էմիրտէ նէ եաբտըղընը վէ մէն-զարէնին նասըլ կէլտիկինի անլաեըն . պատէհու քէնտիսինի պիր միւտտէթճիք եալընըզ պրագըպ , հիշ պիր վատտա պու-լունմազտան էվվէլ օլանը կէչէնի պանա պիլտիրին , տէտի :

Պագգարա կէօզ եաշլարընը սիլտիքտէն , վէ պիր այնա-նըն գարշըսընտա , տաղընըգ օլան սաշլարընը տիւզէլթտիք-տէն սօնրա , գավի ատըմլար իլէ եիւրիւեէրէք տիշարը չըգտը :

Սըրիզ , գաթիէն , Պագգարանըն գալպինի սիւզան իտէն Ֆէրնան Րօշէ հագըրնտաքի աշգ ու մուհապպէթէ ֆէտա իտիլմիշ օլուպ , պունուն նէթիճէսի օլարագ Մ . տը Պօբրէօ , էրմինին մէքթուպունու համիլ օլարագ , քէմալը մուզաֆֆէ-րիեէթլէ կէլտի , վէ մէքթուպը մէզպուրու վէրէրէք ,

— Իշթէ սէվկիլիլիմ , շու մէքթուպու ալըն վէ օգուեուն , տէտի :

Պագգարա մէքթուպը մէզքիւրու հէեէճանը գալպ իլէ օգուտուգտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ասլա անըն իլէ էվլէնմէեէճէք տիր , տէտի :

Պու սըրատա Մ . տը Պօբրէօ՝ քիւսթախըլըլա ,

— Ազիզէմ , շիմտի սիզտէ պէնիմ իչին հիշ պիր շէյ եաբմաեաճագ մլաընըզ , տէտի :

Պագգարա , «պիր ազ պէքլէեինիզ» տէեիպ , մէրգու-

մա հիչ պիր իյգահաթ վերմէեերէք վէ Վիլիամսըն էվամիրինէ սասըդ պուլունարագ , պարօնէնին քէնտիսինէ պէքլէմէքատ օլտուղու հավլէթ օտասընա ավտէթ իյլէտի :

Վիլիամս , Պագգարանըն եէտինտէ պուլունան մէքթուպու ալըպ , տիգգաթլէ օգուտուգտան սօնրա ,

— Թէմամ , մէմուլիմտէն զիեատէ միւքէմմէլէն եագըլմըչ , տէտի , վէ Պագգարաեա խիթապ իտէրէք ,

— Շիմտի ազիղէմ , Պօբրէօեա իխթար իտին քի , սաաթօն րատտէլէրինտէ Սէրբանթ սօգաղընտա ԱԾնումէրօլու խանէեէ կիթսին , մատամ Գօգլէեի կէօրմէք իսթէտիկինին ալաթսըն , վէ Սըրիզտէն տօլաեը էսրարընը օնա աչսըն , տէտի :

— Հէբսի պու գատա՞ր մը :

— Պուլտան պաշգա շաեէտ Ֆէրնան Րօչէ քէնտիսինտէն իյգահաթ իսթէրսէ , հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմէսինի տէ քէնտիսինէ իխթար իտին :

— Բէք էյի :

— Պու հալտէ ազիզիմ , Պօբրէօ կիթտիքտէն սօնրա , պու մէքթուպ հագգընտա նէ եաբըլաճաղընը սիգէ անլաթըրըմէկէր սիզ սապըրսըզլըգ կէօսթէրմէզ վէ էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա հարէքէթտէ պուլունմագ իսէնիզ , եարըն սէվկիլիլ Ֆէրնանընըզ պուրատա օլաճագ վէ պուլտան պէօյլէ պուրատան տիշարը չըգմաեաճագ տըր :

Պագգարա՝ իգհարը մէսէրրէթլէ Մ . տը Պօբրէօնուն նէգտինէ ավտէթ իթտի :

Այնի վագըթտա Վիլիամս պիր չան չալտըղընտան , Ֆաննի կէլմէքլէ , մէրգումէեէ խիթապէն ,

— Գըզըմ , մատամընըն արապասընա րաքիպէն , շու թէգքիրէեի մատմագէլ Սըրիզէ կէօթիլը : Էկէր սէնտէն իյգահաթ իսթէրսէ , մատամընըն բէք Ֆէնա պիր հալտէ պուլունտուղունտան դայրի հիչ պիր շէյտէն խապէրտար օլմատըղընը սէօյլէ , տէտի :

Գիր սաաթ սօնրա Վիլիամս Պագգարատան մուֆարագ աթալա , իշիմսըրասընտա տըր տիեէրէք Սէրբանթ սօգաղընա կիթտի

14

Փաննի, մատամասընըն արապասընտա օթուրմուշ օլտու-
զու հալտէ, սաաթ տօգուղ սուլարընտա Թանբլ վարըչընտա
Սըրիզին իգամէթկեահընա մուվասըլէթ իթտի: Կէնճ չիչէք-
ճի գըղ, օ կիւնիւ մատմազէլ ժաննըն եէնի իգամէթկեահը-
նա աղիմէթլէ, անընլա պիրլիքտէ ագչամ թաամը իթմիշ օ-
լուպ, հէնուղ խանէսինէ ալտէթ իյլէմիշ, վէ իւշ սաաթ գա-
տար վագթընը զայ իթմիշ օլտուղունտան, լամպասընը եագ-
մըշ, վէ օ կիճէ պիր աղ զիեատէ չալըշմագ նիեէթիյլէ իշէ
պաշլամըշ իտի:

Օ կիւնիւ Լէօն, մէմիէքէթինտէ պուլունան ութա պաշը
ժագտան ալմըշ օլտուղու պիր մէքթուպու համիլէն Սըրիզի
կէօրմէեէ կէլմիշ իտի: Պու մէքթուպտա, ժագ՝ Լէօնա, միւ-
թէսարրըֆ օլտուղու միւլքէ թալիպ զուհուր իթտիկինի, վէ
օ միւլքիւ սաթըպ բարասընը թահսիլ իթտիքտէն սօնրա,
Լէօնուն քեայըսլարընը տա պիրլիքտէ ալարագ, եագընտա
ալտէթ իտէճէկինի պիլտիրմիշ իտի: Սնըն կէլմէսինտէն սօն-
րա, Սըրիզին Լէօն իլէ ագտը իզտիվաճարը իլանը քիլիսէ
տէրունինտէ գայսէթէն իճրա իտիլիպ, նիհաեէթ օն պէշ
կիւն վէ եախօա պէշ հաֆթա զարֆընտա իզտիվաճըն ագտը
մուգարրէր օլուպ, իշթէ պու միւլահաղա կէնճ գըղը զայրէ-
թէ կէթիրմէքլէ, մէսրուրան վէ շարղը օգուեարտագ իշլէմէեէ
պաշլատը:

Արատան աղ պիր միւտտաթ կէչմիշ օլտուղու հալտէ,
Փաննի կէլտիկինտէն, Սըրիզ, միւնասիպէթսիւզ պիր սաաթտա
գըղգալընտաշըլըն պէսլւմէսինի կէօրմէսինտէ, ֆիվգէլատէ
իզհարը խէաճուպ լյլէտի, վէ հագգարանըն մէքթուպու-

նու օգուտուղունտա , թէաճճիւպիւ պիրտէն պիրէ , թէէս- սիւֆ վէ քէտէրէ թահվիլ օլարադ ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , Լուիզէ նէ՞ օլտու , տէտի :

— Պիլմէմ՝ մատմագէլ , եալընըզ շունու պիլիբիմ՝քի , մա- տամ՝ բէք ֆէնա հալտէ տիր , վէ ատէթա մէճնունա տէօն- միւշ տիւր :

Սըրիզ տէրհալ աեաղա գալգըպ , իւզէրինտէ իշ իշէտի- կի մասաեը պիր թարաֆա եիթտի , վէ շարգասըյա շալընը կիեիինտիքտէն սօնրա ,

— Կէլիեօրում . . . կէլիեօրում . . . գըզգարընտաշըմա սէօյ- լէեին քի կէլիեօրում , տէտի :

Ֆաննի պու ճէվապը ալընճա , արապաեա ըաքիպէն մու- ֆարադաթ իթտի :

Սըրիզ , Ֆաննինին արգասընտան սիշարը չըգտը , վէ նէրտիվէնի այտընլաթմագ իւզրէ ասըլմըշ օլան ատի պիր լամպանըն ըշըըյա մէքթուպը մէզքիւրու թէքրար օգու- տուգտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Սէրբանթ սօգաղընտա 19 նումէրօյու խանէ . . . ֆա- գաթ պուրա իլէ օ սօգագ արասընտաքի մէսաֆէ պիր ֆար- սախ գատար օլտուգտան պաշգա , դայպ իտէճէք տագըգա տա եօգ տուր , տէտի , վէ գըզգարընտաշընըն միւքէլէֆ արապասընա պինմէք իսթէմէտիկի ճիհէթլէ , ճիվարտաքի արապալըգտան ատի պիր քիրա արապասընա ըաքիպէն , կի- տէճէք օլտուղու մահէլլի արապաճըեա իսթար իթտի , եա- ըրմ՝ սաաթ սօնրա մէզքիւր քիրա արապասը՝ Սէրբանթ սօգա- ղընտա , գաբթան Վիլիամնը , Լօնարատան հիյնի մուվասըլէ- թինտէ Գօյարըն կէօթիւրմիւշ օլտուղունու ագտէմճէ պէեան իթտիկիմիզ էսկի գաբուլու , իքի գաթլը , վէ գանատլարընըն հալինտէն մուզիրր պիր մահէլլ օլտուղու անլաշըլան էվին գաբուսու էօնիւնտէ տուրտու :

Սըրիզ , պու էվին չիրքին մէնզարէսինի կէօրտիւկիւնտէ միւթէէսսիր օլուպ , գաբուսունուն շագշաղընը նէֆրէթի ա- զիմէ իլէ վուրտու , վէ բասլը ըէզէլէրի կըճըրտաեարագ տէօ .

նիւպ , գարու աչըլտըգտա , կէնճ գըզ , մուզիբը վէ նէմ պիր հավա իլէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ օլան տար վէ գարանլըգ պիր կէչիտէ կիրմէսինտէ տիթրէտի , վէ պիր մէզարա կիրմէքտէ օլսուղու զաննընա զահիպ օլտու : Պատէհու գարանլըգտա էլլէրի իլէ էթրաֆը եօգլաեարագ իլէրլէտիկի էսնատէ , միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Պուրատա գարուճու եօ՞գ մու սուր , տէյի պաշըրտը :

Օլ վագըթ , գատէմլէրի էսկիմիշ վէ բարմագլըգ եէրինէ եաղը պիր իբ պաղլանմըշ օլան նէրտիվէնին պաշ թարաֆընտա պիր ըշըգ կէօրիւնիւպ , Սըրիզ իհթիեար վէ չիրքին չէհրէլի պիր գարը միւշահէտէ իթմէքլէ սարսըլտը : Պու գարը սէրթ պիր սէտա իլէ ,

— Քի՞մ տիր օ . պու սաաթտա պուրաեա կէլէն քի՞մ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Սըրիզ . - (տիթրէեէրէք .) Մատամ Գօգլէեի կէօրմէք իսթէրիմ :

— Մատամ Գօգլէ պէն իմ :

Պատէհու Սըրիզ նէրտիվէնին եաղը գատէմլէրինտէն չըգըպ , իհթիեար գարընըն գարչըսընտա պիր հալը թէրէտտիւտլէ տուրտու :

Մուախիսարէն , - Մատամ , գըզգարընտաշըմ Լուիզ նամընա պուրաեա կէլտիմ , տէտի :

— Լուի՞զ մի . Լուիզ քի՞մ տիր :

Սըրիզ գըզարտը , վէ գըզգարընտաշընըն լագապընը խաթըրլաեարագ ,

— Պագգարա նամընա կէլտիմ , մատամ , տէյի թէքրարլատը , վէ օլ վագըթ պու իհթիեարէնին սէսի եումշաեարագ ,

— Հա՛ հա՛ անլատըմ . կիրինիզ գըզըմ , կիրինիզ , տէտի :

Պու սուրէթլէ մատամ Գօգլէ պիրինճի գաթա նագըր օլան պիր տաիրէնին գարուսունու աչարագ , գարանլըգ վէ տար պիր սօֆատան կէնճ գըզը կէչիրիպ պիր օտաեա գա-

տար կէօթիւրտիւ , վէ մէգքիւր օտաեա կիրտիրիպ , թաթլը սէտա իլէ ,

— կէլինիզ դըզըմ , կէլինիզ , տէտի :

Սըրիզ , էլան թէէսսիւրի դալպլէ վէ տիթրէհէրէք , կի-
ճէլիք կէօմլէք վէ դըրմըզը շէրիսլի պիր շաբգա կիեինմիշ ,
վէ կիճէլիք կէօմլէյին իւզէրինաէն պիր չօդ ըէնկլի շալ ալմըշ
օլան գարընըն արգասը սըրա կիթտի :

Սէզպուրէնին Սըրիզի կիրտիրտիկի օտա՝ շիւպհէլի պիր
սալաեա պէնղէմէքսէ օլուպ , թէճէմմիւլաթը պու հալի աշի-
քեարէն իրաեէ իյլէմէքտէ իտի : Պիշարէ դըզըզղաղ եէկնա-
զարտա պու հալի տէրք իթտիկի կիպլի , մատամ Գօգլէեէ տէ
աթֆը նազար իթմէքլէ , հէր վազըթ բարլագ պիր ալէմ
իչինտէ եաշամագտա պուլունան գըզգարընտաշընըն էօյլէ
պիր գարը իլէ միւնասէպէթի նէտէն նէշէթ իթտիկիինի քէնտի
քէնտիեէ տիւշիւնմէկէ պաշատը :

Հէր նէ իսէ , օլ մախուդը դարիպահվալ ,

— Գը՛զըմ կիրինիզ , տէյի թէքրար իթմէսինտէ , Սըրիզ՝
բէրտէլէրի , տիվար քեաղըտլարը վէ էքսէր թէճէմմիւլաթը
գըրմըզը ըէնկլի օլան մէգքիւր օտաեա կիրտի , վէ աեագտա
տուրուպ , հէր թարաֆը թէճէսսիւս իթմէքտէ իքէն , պէտ
չէհրէլի գարը ,

— Սիզ Պագգարանըն թարաֆընտա՞ն մը կէլտինիզ , տէ-
յի սիւալ իթտի :

Սըրիզ . - (դըզարարագ .) էվվէթ , գըզգարընտաշըմ թա-
րաֆընտան կէլտիմ :

— Բէք էյի գըզըմ , օթուրունուզ :

Սըրիզ . - (հէեէճան վէ թէէսսիւրիւ տայլիմա իւզէրինտէ
օլարագ .) Մատամ , գըզգարընտաշըմ եազտըզը պիր մէք-
թուպտա , կէրիպ սիզի կէօրմէքլիկիմի իխթար , վէ պուլուն-
տուղու մէլէքիլ վազիեէթտէն քէնտիսինի եալընըզ պէնիմ
գուրթարապիլէճէկիմի պէեան իթմիլ :

— Տօղրու տուր , գըզըմ , տօղրու տուր , լաքին օթու-
րունուզ :

Մատամ Գօգլէ՝ իշպու սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման էօյլէ պիր ֆէնա կիւլիւմսէմէ իզհար իթտիքի, Սըրիզ, ֆիւ վագը Պագգարանը տէհչէթլի պիր հալտէ զանն իլէ, տիւչարը քէտէր օլտու :

Իհթիւար դարը իսէ ,

— Լաքին գըզըմ, գըզգարընտաշընըզ հագգընտա սիզին իլէ կէօրիւչէճէք օլան պէն տէյիլիմ. պիր քիմսէեէ պէքլէ-եօրուզ . իմտի սիզտէ օթուրուն տա պէքլէեին , օ շախս եագընտա կէլիր , տէտի :

Մատամ Գօգլէ էլինտէ թութտուղու շամտանը , չըմինէնին իւզէրինէ վազ իլէ , Սըրիզին ճիւզի պիր սիւալինէ վագըթ վէրմէղտէն էվվէլ տիշարը չրգըպ , գաբուեու մէզպուրէ գըզըն իւթիւնտէն գաբատը :

Ձէվալը Սըրիզ եալընըզգալտըղընտա , քէտէր վէ թէէսսսիւրլէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի : Կէօրտիւկիւ , իշիթտիկի հէր շէյ , գըզգարընտաշընըն մէքթուպու տա տախիլտէ օլարագ , քէնտիսինի , թարիֆ օյունամազ հէեէճան վէ էնտիշէեէ իլգա իտէճէք ահվալտէն օլմաղլէ պէրապէր , էսկի պիր սէտիրին իւզէրինտէ օթուրտու , վէ էն ճիւզի պիր սէստէն տիթրէտիկի , վէ կէօզիւնիւ ասմա սաաթա աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ պէքլէմէեէ պաշլատը :

Սաաթ օլ էսնատէ օն օլուպ , արատան պիր չարեէք գատար վագըթ կէչտի . պու միւտտէթ զարֆընտա հէր թարաֆ օլ տէրէճէ աղիմ սուսյուգ իշինտէ պուլունուեօրսու քի , զանն իտէրսին քի պիշարէ գըզճըղաղըն գալպինին տարպէսի իշիաիլմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , գըզգարընտաշընըն տիւչար օլտուղու ֆէլաքէթին նէ օլապիլէճէկի վէ քէնտիսինն աղիմ էնտիշէ իլէ վիրուտինի պէքլէտիկի շախսըն քիմ օլտուղու հագգընտա տէրեաի միւլահագաթա տալմըշ օլտուղու պիր էսնատէ , արգատընտա պիր սէս իշիտիլտի , վէ տիվարըն արասընտա էօրիւլմիւշ վէ քեաղըտ իլէ իւզէրի գաբաթըլմըշ օլան , վէ պինապէրին օլ անէ տէկին քէնտիսինին նագարը աիգգաթընա

Թէսատիւֆ իթմիշ օլմանան պիր գաբու աչըլարագ, պիր ա-
տէմ իչերի կիրտի բի, Սըրիզ էվվէլ էմիրտէ օ ատէմի թա-
նըեամատը:

Պու ատէմ Մ. աը Պօբրէօ օլուպ, մէրգում, Սըրիզէ էլի
իլէ սէլամ վէրտի:

Պատէհու զէնտօսթճա շարգասընը չըգարըպ, տազ գաֆասը
կէօրիւնտիւկիւ հայտէ, կէնճ գըզա եագլաշտը: Սըրիզ՝ պու
ատէմի կէօրմէսինտէ տէրհալ աեաղա գալգարագ պիր ատըմ
գատար ըիւճաթ իթտի իսէ տէ, անըն քէմալէթ տաիրէսին-
տէ պուլուճան սիննինտէն միւթմէյին վէ միւսթէրիհ օլարագ,

— Մօնսիէօ, պէքլէտիկիւմ քիմնէ սիճմիսինիզ, տէյի
սիւալ իթտի:

— էվվէթ գըզըմ, պէն իմ:

Միւթէագըպէն գալէմ միւտիրի մէզպուրէնին էլինտէն
թութարագ,

— Օթուրուճուզ գըզըմ, տէյի պէեան իյլէտը:

Սըրիզ, էլինի չէքտի վէ աեագաա տուրտուղու հայտէ,

— Գըզգարընտաշըմ... գըզգարընտաշըմ Պագգարա...
տիեերէք քէլամա պաշատը իսէ տէ, գալէմ միւտիրի՝ մէզ-
պուրէնին իֆատէսինի քէսէրէք,

— էվվէթ, գըզգարընտաշընըղտա հէման սիզին կիպի
կիւզէլ վէ տիլպէր տիր... տէտի:

Սըրիզ. - (քէլամընա տէվամ իտէրէք.) Գըզգարընտաշըմ
պանա եագմիշքի...

— Պիլիեօրում...

— Ղաեէթ միւշքիլ պիր վագիեէթտէ պուլուճուեօր-
մուշ...

— էվվէթ գըզըմ, բէք միւշքիլ վագիեէթ իչինտէ տիր:

— Վէ պանա իհթիեաճը հասըլ օլմուշ...

— էվվէթ, Պագգարանըն պիւթիւն իւմիտի սիզտէ տիր:
Լաքին կէլին եանըմտա օթուրուն. պիր ազտան օ խուսուստա
կէօրիւշիւրիւզ: Պէնտէն գօրպուեօ՞րմուսուճուզ:

Սըրիզ, գալէմ միւտիրինին սէօզէրինտէն հիշ պիր շէյ

անլաւամատրղը, հաթթա անըն սատետիւանէ թաւը ու լի-
սանընա ինանտրղը ճիհէթլէ,

— Խայըր, մնսիէօ, սիգտէն նի՞չին գօրգաւըմ, տէտի,
Մատտէ գըղգարընտաչը հագգընտա օլտուղու, վէ Մ.
տը Պօբրէօ հէմ չիրքին, հէմ իհթիւար պուլունտուղու, վէ
պունտան պաչղա քէնտի գալպինտէ շէյթանլըգ օլմատրղըն-
տան, հագըգէթի միւթէէսսիւֆէեի անլամագտան բէք ու-
գագ իտուկի ճիհէթլէ, Սըրիզ գալէմ միւտիրինին արգու-
սունա իճապէթէն, անըն օթուրմուչ օլտուղու սէտիրին գար-
չըսընսա օթուրտու, վէ պիր ճանվերի պիլէ ըիգգաթ ու
մէրհամէթէ կէթիրէճէք տէրէճէտէ միւէսսիր սէսլէ,

— Մօնսիէօ, էկէր գըղգարընտաչըմը գուրթարապիլիր-
սէնիզ... տէտի.

— Էվվէթ, գըղըմ, շիւպհէսիզ գուրթարապիլիրիմ, լա-
քին էվվէլ էմիրտէ սիգտէն պահս իտէլիմ:

— Պէնտէօն մի:

— Էվվէթ սիգտէն.

Պէօյլէ տիւէրէք Մ. տը Պօբրէօ՝ կէնճ գըղըն էլինի թու-
թուպ սուրէթի դէնտօսթանէտէ էօբմէք իսթէտիկինտէն,
Սըրիզ էլինի շէքտի, վէ հէր նէ գատար հէնուզ հիչ պիր
շիւպհէեէ զահիպ օլմատրօրտու իսէ տէ, միւպհէմ պիր գօր-
գուեա տիւչար օլարագ, տէրհալ կէրի շէքիլտի, վէ գալէմ
միւտիրի մէզպուրէեէ եապլաչարագ,

— Պանա պագըն, պէնի թանըեօրմուսունուզ, տէյի
սիւալ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի գէման, ըչըըն
գարչըսընա տօղրու էյիլտիկինտէն, Սըրիզ, Ֆիքրի աւըլարագ,

— Էվվէթ, էվվէթ... Պուրպօն-Վիլնէօվտէ... պուլվար-
տա... գարումա գատար պէնի թաագիպ իտէն սիգսինիզ,
տէտի, վէ նիհաեթ պիչարէ գըղճըղազ՝ տիւչմիւչ օլտուղու
թէհլիքէեի անլաւարագ, տէրհալ աեաղա գալգտը, վէ Ֆի-
րար իթմէք իսթէտի իսէ տէ, Պագգարաւը իսթըրլատը,
վէ քէնտիսինի թաագիպ իթմիչ օլան պու շախսըն, պէլքի

գրգգարընտաչը սէպէպիյլէ վէ օլ խոսսոստա քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք իւզրէ, արգասընտան կէլմիշ օլտուղունու պիլ միւլահազա, թէքրար տուրտու, վէ նէթիճէի հալէ պէքլէտի:

Մ. տը Պօրրէօ օթուրտու, վէ քէլամա աղազլէ,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, պէլքի սիզէ պիր ազ իհթիեար կէօրիւնիւեօրում... պունունլա պէրապէր եիրմի եաչընտա տէյիլիմ, լաքին իթիմատ իտին քի, պէն միւքէմմէլ պիր ատէմիմ, վէ ղաեէթ նամուսքեարանէ հարէքէթ իտէճէեիմ, տէտի:

Սըրիզ՝ պու ատէմին սէօզլէրինէ եինէ ալտանարագ, մահճուպանէ սուրէթտէ քէնտիսինէ աթֆը նազար իթտի, վէ գալէմ միւտիրի՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էվվէթ, ղաեէթ բարլագ պիր վազիեէթիմ վար տըր, վէ բէք չօգ շէյլէր եաբապիլիրիմ: Սօրարըմ սիզէ, Պրանշ եախօտ Սէն-Լազար սօգաղընտա քիւմէս կիպի պիր օտանը՝ մը, եօգսա պին Ֆրանգ քիրալը պիր տաիրէ իլէ պիր պէսլէմէեի, մահիեէ պէշ եիւղ Ֆրանգ թախսիսաթը, վէ թուալէթինիզ իչին եիւզ ատէտ լուի ալթունունու՝ մու թէրճիհ իտէրսինիզ:

Սըրիզ, բիւրհիտտէթլէ վէ նիհաեէթ իշի տնլաեարագ,

— Մօնսիէօ... տէտի, վէ իշթէ օլ վագըթ պիչարէ գըզճըղագ, հէր շէյի, հաթթա գըզգարընտաչընըն ալչագըղընը տէրքլէ, Ֆիրար իթմէք իւզրէ գաբուեա գատար գօշտու իսէ տէ, գաբու գաբալը իտի:

Այնի վագըթտա Մ. տը Պօրրէօ աեաղա գալգարագ, մէրդումէեէ տօղրու կիթտի, վէ գուճագլամագ իսթէտի իսէ տէ, Սըրիզ՝ թութուլմանեարագ, վէ տեհչէթլի սուրէթտէ պաղըրարագ,

— Ալլագ... Ալլահ աչգընա օլսուն եարտըմա կէլին, տէտի:

Հալպու քի Մ. տը Պօրրէօ գահգահա իլէ կիւլէրէք,

— Հայտէ գըզըմ, հայտէ, պու գատար ղալիմ վէ վահչի օլմա. պէն գարարըմտան կէրի տէօնմէմ, վէ իսպաթը տա

շու տուր քի... տէտի, վէ թէքրար գուճագլամագ իսթէ-
մէսինտէ, մէյեուսիեթինին թէէսսիրիլէ Ֆիքիրճէ վէ վի-
ճուտճա գուվվէթի մախսուսէ քէսպ իթմիշ օլան Սըրիզ՝ մեր-
գումոլ երթիպ, քերթէնքէլէ կիպի շէվիքիքիէ գօլլարընտան
սըյըլտը, վէ շըմինիեթ գատար աթլաեըպ, շըմինէնին իւզէ-
րինտէ պուլունան շամտանլարտան պիրինի տէրհալ էլինէ
ալարագ, պունու քէնտիսինէ սիլահ իթթիխաշ իթտի:

Կէնճ գըղըն սէպաթ ու մէթանէթի պիր միւտտէթճիք
Մ. տը Պօրբէօեու հարէքէթինտէն մէն իլէ, մէրգումէեի
թաագիպ իթմէկէ թէրէտտիւտ իթտի, լաքին օն տագըգա
էվվէլ, սէրթլէշմիշ վէ պուրուշմուշ օլան մատամ Գօգլէնին
էլլէրինէ պէշ ատէտ լուի ալթունու սըգըշտըրտըղը սըրատա,
մէգպուրէնին կիւլիւմսէեթէք,

— Էվտէ պէնտէն ղայրի բիմսէ եօգ տուր. պէն իսէ հէ-
ման հիշ իշիթմէղ օլուրում: Շաեթտ օ գըղ պաղըրըպ չըղըրը
իսէ գօրգմանըն, պուրատա ատէմ էօլտիրսէնիգ, պէն ի-
շիթմէմ, տէտիկինի խաթըրլատը:

Իմտի, Մ. տը Պօրբէօ, պաշգաճա քիւսթախըգ քէսպ
իտէրէք, էլան եարտըճա եարտըճա տէյի ֆիղան ու ֆէրեատ
իթմէքտէ օլան Սըրիզէ տօղրու եէնիտէն հիւճում իթմէք
ֆիքրինտէ իքէն, նակեաճ սէտիրին եանընտա վագը կիղլի
պիր գաբու աշըլարագ, պիր ատէմ զահիր օլտու: Պիշարէ
գըզըզազ, ղայագըլ պիր հալտէ պուլունտուղու սըրա-
տա, շախը մէրգումոլ կէօրտիւկիւնտէ, մէսէրէթինտէն
նաշի բէֆը սէտա իթտիկի կիպի, զէվալլեբը պաշտան չը-
գարմագ իսթէեէն խապիս իսէ, պու տէհշէթլի թէշէպպիւ-
սիւնտէ բահաթօըղ իտիլմէրլէ, պիր ատըմ բիւճաթ իլլէտի:

Սըրիզ, թանըմատըղը օլ շախսըն զահիր օլմասընտա, ճէ-
նապը Հագգըն քէնտիսինէ պիր գուրթարըճը կէօնտէրմիշ
սլտուղու զաննընա զահիպ օլտու, վէ Մ. տը Պօրբէօ տա հայ-
րէթլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Սըր Վիլիամս... տէյի պէեան իթտի:

Ճիւլագը օ ատէմ պարօն սըր Վիլիամս իտի քի, Մ. տը

Պօրրէօնուն ճինաբէթինի մէվգըի իճրաբէ վազ իտէճէկի էս-
նատէ , պաշը աշըգ վէ էլինտէ պիր թապանճա իլէ գաբու-
նուն էշիկինտէ զահիր օլտու . օ պարօնէ սըր Վիլիամս քի ,
տահա պիր կիւն էվվէլ խարիճիբէ նէզարէթի տաիրէսինտէ
գալէմ միւտիրինէ թագտիմ օլունմուշ , վէ Մ . Ֆէրնան Րօ-
շէնին նիշանլըսը օլան մատմազէլ էրմին իլէ իքի տէֆա րագս
իթմիշ իտի :

Մ . տը Պօրրէօ՝ քէնտինին եիւքսէք վազիբէթ վէ մէ-
մուրիբէթինի պիլէն պիր ատէմին հէր կէօնա միւտաֆաատան
մահրում պուլունան պիշարէ պիր գըզճըղազա հարէքէթի
ճանվէրանէբէ թէսատտի իթտիկի սըրատա իւսթէ կէլմէսին-
տէն տօլաբը տիւշարը հայրէթ վէ աէհշէթ օլուպ , տիթրէ-
բէրէք վէ լէհճէսի սօլմուշ օլարագ ըիւճաթ իթտիկի սըրա-
տա , Վիլիամս , Սըրիգէ տօղրու իլէրլէբէրէք ,

— Մատմաղէլ , գօրգմաբընըղ , ճէնապը Հագգ թարա-
ֆընտան սիգէ պիր համի կէօնտէրիլմիշ տիր . պու ալշագ
հէրիֆ սիգէ հիւրմէթ վէ ըիաբէթ իտէճէք տիր , տէտի :

Այնի վագըթտա , Վիլիամս ,

— Գօլար՝ , Գօլար՝ , տէյի շաղըրտը :

Օլ վագըթ , Սըրիգին կիրմիշ օլտուղու պիւեիւք գաբու
աշըլարագ , պիշարէ գըզճըղազ՝ Վիլիամսըն վէքիլի մէլունա-
նէսի վէ Լէօնուն եէնի տօսթու օլան Գօլարըն իշէրի կիր-
տիկինի կէօրտիւ , վէ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ , պիր
չօճուպ վալիտէսինէ գօշտուղու կիպի , Սըրիգ տէ Գօլարա
տօղրու գօշտու :

Վիլիամս . - (վէքիլինէ .) Սէն մատմաղէլի կէօթիւր . անճագ
պիլմիշ օլքի , էկէր քէնտիսինէ պիր ֆէնալըգ վագը օլուրսա . . .

Գօլար . - (սախթէ պիր թէաճճիւպիւ ազիմ իրաբէ իտէ-
րէք .) Վա՛յ , մատմազէլ Սըրի՞գ մի իմիշ . . . տիմէք պիգի ալ-
տաթմամըչար :

Պատէհու մէրգում , իշպու զարիպ սէօզլէրի հագգընտա
էյզահաթ վէրմէբէրէք , կէնճ գըզը տիշարը չըգարտը , վէ
Վիլիամս տա Մ . տը Պօրրէօ իլէ եալընըգ գալտը :

Սըրիզ իսէ, էլան տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, ֆագաթ նիշանլըսընըն տօսթուհա էմնիեթի օլարագ, ճիննէթ հալի քէսպ իթմիշ օլան իհթիեարըն վահշէթինէ ազէվվէլ տէրունինտէ գուրպան օլմագ իւզրէ պուլունտուղու նամուսուզ էվտէն տիշարը չըդտը, վէ Գօլարըն էլլէրինի սըգարագ, «թէշէ.քքիւր իտէրիմ, թէշէ.քքիւր իտէրիմ» տէտի:

15

Մ. տը Պօրրէօ իլէ Վիլիամս եալընըզ գալտըզլարընտա, տէհշէթլի պիր մուհարէպէ վագթընտա իքի խասիմ արասընտա վագը օլտուղու կիպի, պունլար տա պիր միւտտէթ սիւքիւթլէ եէկտիկէրինէ պագըշտըլար: Պատէհու պարօնէ գարուեու գարաեըպ, Մ. տը Պօրրէօնուն գարըսընտա օթուրտուղու հալտէ, սօվուզ գան իլէ մէրգումա պիր միւտտէթ տիգգաթ իթտի: Մուախխարէն շու եօլտա իֆատէեէ աղագ իյլէտի:

— Մօնսիէօ, զանն իտէրիմքի զաթընըզ, խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի օլուպ, ըիւթպէսի եագընտա թէրֆի իտիլմէք իւզրէ օլան, վէ իքի եիւզ պին ֆրանգ. իրատա, վէ տիւն ագչամ քէնտիսիյլէ ըագս իթմէք չէրէֆիյլէ միւշէրրէֆ օլտուղում մատմագէլ էրմին իսմինտէ կիւզէլ պիր գըզա մալիք պուլունան Մ. պարօն տը Պօրրէօսուունուզ, տէտի:

Մ. տը Պօրրէօ տալըն օլան կէօզէրինի էլան Վիլիամսըն թութմուշ օլտուղու թապանճաեա աթֆ իթմիշ օլարագ,

— Մօնսիէօ... տէտի:

— Սիզի, - տէյի տէվամ իթտի պարօնէ, - իլէրուտէ նագլ իտէճէք օլտուղում պագը ահվալ վէ վուգուաթ իւզէրինէ, ագչամըն սաաթ օնունտա, պուանէ տէկին նամուսըլլա եաչամըշ օլան կէնճ պիր գըզը՝ ատի պիր խանէեէ

աթըս, վահչիեաննէ մուամէլէեէ գըեամ իթտիկինիզ սըրատա էլտէ իթտիմ.

Մ. տը Պօբրէօ. - (Իրատէթի էլինտէն չըգարագ.) Մօնսիէօ... պու. իտէ սիգէ լաճի նէ՞ վար տըր.

— Տուրունուզ քի սէօյլէեիմ. օ կէնճ գըգ՝ հէնուզ օն սէքիզ չաղլարընտա տըր. իմտի քէնտիսինի պիլիղֆալպուրաեա աթմանըզ, վէ հազ գընտա մուամէլէի ճէպրիէեէ թէսատտի իթմէնիզ՝ մէքրու՝ վէ ալագճա պիր ճինաեէթ տիր... էօյլէ պիր ճինաեէթ քի, սիղի տիվանը ճինաեէթէ, վէ տիվանը ճինաեէթ տէն թուլօնա եախօտա Պրէսթէ, եանի քիւրէեէ սէվգ իտէպիլիր. Շիմտի անլաեօ՞րմուսունուզ.

Մ. տը Պօբրէօ տիթրէեէրէք տինլէմէքտէ վէ քէմալը տէհչէթլէ թապանճաեա պագմագտա իտի. Վլիլիամս իսէ, իֆատէսինի շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Իշպուլ նէթիճէեէ տէսթրէս օլմագ, եանի պիւեիւք պիր մէմուր սըֆաթըլլա կիեինմիշ օլտուղունուզ էլպիսէեի գըրմըզը գաղագ էլպիսէսիննէ թահվիլիթմէք, վէ սէթրինիղին տիւյմէ եէրինտէքի նիշան եէրինէ աեաղընըզա գինճիր պագլամագ, վէլհասըլ եաղընտա թէրֆիի ըիւթպէ իտէճէք օլան պիր մէմուրու ըրանկապէնտ գըլմագ իչին նէ՞ եարմագ լագըմ՝ տըր. Հէման հիշ պիր շէյ. հազ գընտա մուամէլէի վահչիեանէեէ թէսատտի իթմիշ օլտուղունուզ պիչարէնին՝ միւսթէնթիդէ միւրաճաաթլա, անըն հուզուրընտա վուգու պուլան իֆատէսինի թաստիդ իչին եալընըզ իքի շահիտին կէլմէսի քեաֆի տէյիլ մի տիր.

Մ. տը Պօբրէօ. - (սէսի տիթրէեէրէք.) Մօնսիէօ՛... մօնսիէօ՛... պէնիմ մահվըմը՞ մը իսթէեօրսունուզ.

— Պէն օ կէնճ գըզա ալէագաւտարըմ. պինապէրին Գօլար վէ պէն պու շահատէթի իյֆա իտէպիլիրիզ.

Մ. տը Պօբրէօ՝ զայագըլ պիր հալտէ, Վլիլիամսըն գարչըսընաա տիղ չէօքէրէք,

— Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, տէտի.

— Փագաթ տօղրուսունու սէօյլէեիմ, սիզ, պու սուրէթլէ

մազհարը աֆվ օլմանեա լաերդ օլաճագ մերթէպէտէ ճալըպի
թէվէճճիւհ տէյիլսինիլ :

Մ . տը Պօրբէօ՝ քէնտինտէն էտնա օլանլար իլէ մաղրուր ,
քէնտինտէն իւսթիւն օլանլար իլէ միւտահին , զաֆֆլէր
իլէ դուվվէթի , վէ դուվվէթիլէր իլէ ալչադ վէ դօրգադ
օլան մախլուգաթ ճինսինտէն օլուպ , պինապէրին եալընըզ
պիր քէլիմէ իլէ քէնտինի մահվ իտէպիլէն շախսըն դարչըսըն-
տա ալչագլանտը , վէ անըն տիզլէրինէ դարանըպ հընչկըրտա-
եարագ կէօղ եաչարը տէօքտիւ :

Սըր Վիլիամս պու ալչագլըգտան վէ բէնչէսինէ տիւշմիւշ
օլան Մ . տը Պօրբէօնուն մանէվի ազապընտան տօլաեր պիր
միւտտէթճիք իզհարը մէճնունյեթ իտիպ , պատէհու մեր-
գումու աեաղա գալտըրարագ եանընտա օթուրթտու , վէ
քէլամա աղազլէ ,

— Սատէտիլ տօսթում , աղամանը պէրթարաֆ իտին
տէ դօնուշալըմ , տէտի :

Պօրբէօ . - (հալը մէյեուսիեթի պիրտէն պիրէ մէսէրրէ-
թէ թահվիլ օլարագ .) Պանա աֆվ իտիեօ՞րմուսունուզ :

— Խայր , ֆագաթ սիզին իլէ պիր խուսուստա ուզլաշ-
մաղա շալըշաճաղըմ :

Մ . տը Պօրբէօ շաչընճա պագտըղը սըրատա , Վիլիամս՝
իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պէն միւսթէնթիգ տէյիլիմ , վէ սիզի քիւրէկէ աթ-
տըրմագ իչին մէմուրիեթի մախսուսէմտէ եօգ տուր : Լա-
քին սիզին հաքիմինիզիմ . հիւրրիեթինիզին , նամուսունու-
զուն , վէ իթիպարընըզըն սահիպի օլմամլա , պու հալտէն իս-
թիֆատէ իտէպիլիպ իտէմէեթէկիմի անլամագ իսթէրիմ :

Մ . տը Պօրբէօ՝ շունուն պունուն սըրըրնա վագըքֆ օլմագ
սաեթսինտէ ադչէ ալմանեա շալըշան պիր թագըմ էշխաստան
պիրինին բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտուղունու զանն իլէ ,

— Բարա՞մլ խթէեօրսունուզ . սէօլէեին նէ՞ գատար
բարա իսթէեօրսունուզ , տէտի :

Վիլիամս կիւվէեթ պաշլատը , վէ Մ . տը Պօրբէօ տա գա-

թէն տէհչէթ իշինտէ իքէն, պու տէֆա բարա թամար տա
իւսթէ կէլտիկինտէն, եավաշ սէտա իլէ,

— Սագըն պէնի զէնկին զանն իթմէեինիզ, լաքին իսթէ-
տիկինիզ միգտար հէր նէ իսէ սէօյլէեին, տէյի պէեան
իթտի:

Պարօնէ ումուզլարընը չէքէրէք,

— Ազիզիմ, պէնիմ ինտիմտէ պիր գաչ պին ֆրանգըն
էհէմմիեթի եօգ տուր, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ սարսըլըպ, էնտիչէ իլէ,

— Պէնի մահվիթմէք մի իսթէեօրսունուզ, տէյի մու-
գապէլէ իլէտի:

Վիլիամս. - (սօվուգ գան իլէ.) Սահիհ տիր քի, սիզին
սէրվէթինիզ, պէնիմ իշին պիր լօգմատան իպարէթ տիր:

Մ. տը Պօբրէօնուն լէհէսի պու տէֆա պիւսպիւթիւն
սօլուպ, եալընըզ,

— Օ հալտէ, մօնսիէօ, շիմտի պէնի վուրուպ էօլտիւրիւ-
նիւզ, տէյի պաղըրմանեա ճէսարէթի օլտու:

— Թէէմին օլուն, սիզին սէրվէթինիզտէ կէօզիւմ եօգ
տուր, վէ պէնի տինլէեինիզ:

Մ. տը Պօբրէօ ֆէրահլանտը վէ հայրէթի արթարագ
Վիլիամսա պագտը:

Վիլիամս սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Սիզին պիր գըզընըզ վար տըր քի, չըգան կիճէ քէն-
տիսի իլէ ըագս իթտիմ:

— Էվվէթ:

— Սիզ պու գըզընըզ Մ. Ֆէրնան Րօչէ իլէ նիշանլատընըզ:

— Էվվէթ:

— Շիմտի, ազիզիմ մօնսիէօ, շուրասընը սիզէ սէօյլէրիմ
քի, գըզընըզ հազզ իթտիկիմտէն, անընլա պէն էվլէնմէք
իսթէրիմ:

Մ. տը Պօբրէօ՝ պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, հայրէթի
սօն տէրէճէեէ վարտը: Վիլիամս տա շու սուրէթլէ քէլասընը
իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Տինլէյինիզ, պէն սիզին իչլէրինիզի բէք էյի պիլիրիմ.
Էրմին գըզընըզ տէյիլ տիր :

Մ . տը Պօբրէօ ըէֆը սէտա իլէ , օթուրտուղու եէրտէն
սըյրատը իսէ տէ , Վիլիամս քէնտիսինի օթուրմաեա մէճպուր
վէ քէմալը սիւքիւնէթիէ սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ'իլլէտի .

— Տինլէյինիզ, իֆատէմի գաթ իթմէեինիզ . էրմին գը-
զընըզ տէյիլ տիր տիեօրտուամ , տօղրու տէյի'լ մի տիր :

Մ . տը Պօբրէօ . - (բէբէլէեէրէք .) Տօղրու տուր :

— Էրմինին՝ քիմին գըզը օլտուղունու եալընըզ սլէն , եա-
նի սըր Վիլիամս , պիլիրիմ :

Գալէմ միւտիրի թէքրար իզհարը թէաճճիւպ իթտի , վէ
Վիլիամս՝ սօվուգ գան իլէ շու սէօզլէրի իլավէթէն տէրմիեան
իլլէտի .

— Էրմինին բէտէրի օլան զաթ օն իքի միլեօն ֆրանգ
սէրվէթէ մալիք օյարագ վէֆաթ իթմիշ տիր : Անըն իսմինի
վէ վասիեթնամէսինի նէրէեթ թէսլիմ իթմիշ օլտուղունու
եալընըզ պէն պիլիրիմ :

Վասիեթնամէ քէլիմէսինի իշիտինճէ , գալէմ միւտիրի-
նին կէօզլէրի սուրէթի ղարիպէտէ բարլատըղը կիպի , Վի-
լիամսըն թասավվուրլարընը տա նըսֆէն անլատը :

Պարօնէ . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Վարիսի ումուսի
օլաճագ քիմսէնին իսմի վասիեթնամէտէ աչըգ պրագըլմըշ
տըր : Վասիեթնամէ սահիպինին միւլահագասընա կէօրէ , պու իսմ .
եանամուսունու իսլալ իթմիշ օլտուղու գատըն , եախօտ
էկէր պիր էվլատը վար իսէ , օ օլմագ լազըմ կէլիեօր . . .
անլաեօ՞րմուսունուզ :

Վիլիամս վէ Մ . տը Պօբրէօ , էվվէլճէ պիրիպիրինի պօղ-
մագ իսթէրլէրքէն , մուախխարէն տօսթ վէ միւթթէֆիգ օլ-
մագ իւզրէ պուլունան վէ պիր շիքեարա կէօզ աթան իքի
հայտուտար կիպի եէկտիկէրինէ պագըշտըլար : Մուախխա-
րէն Վիլիամս՝ քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի .

— Էկէր գըզընըզ իլէ էվլէնիրսէմ , կիզլի գալմըշ օլան
վասիեթնամէ պուլունաճագ , աչըգ գալան եէրէ Էրմին իսմի

եազըլաճագ, վէ գայըն բէտէրիմ օլաճագ զաթա տա կիւզէլ
պիր հիսսէ իսապէթ իտէճէք տիր:

Մ. տը Պօբրէօ, պուճտան ագտէմ տէհչէթինտէն նաչի
տիթրէտիկի հալտէ, պու տէֆա հէեէճանընտան տօլաեը
սարսըլտը, վէ պարօնէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրէրէք,

— էկէր պու պապտէ սիզ մուվաֆագաթ իթմէզսէնիզ,
զիքը իթտիկիմ օն իքի միլեօն ֆրանգ միւէպպէտէն մահվ
օլաճագ տըր, տէտի:

Մ. տը Պօբրէօ. — (վահչիանէ պիր հէեէճան իլէ.) էֆէն-
տիմ, հիչ շիւպհէ իթմէեինիզքի, գըզըմ իլէ էվլէնէճէք-
սինիզ:

Պարօնէ, սօվուգ գան իլէ մէրգուճա պագարագ,

— Գայըն բէտէր, սէօզ արամըզտա, սիզ օլտուգճա
հայլագ պիր քիմնէսինիզ. սիզին, հէր կէօնա ճինաեէթլէրի
իճրաեէ միւգթէտիր օլտուղուճուղու վանն իտէրիմ. շու գա-
տարքի պէյնինիզ զայիֆ տիր. սիզ պիր թագըմ աղրագա
մալիքսինիզ. կէնճ գըզլարը սէվէրսինիզ. պինապէրին գօման-
տաեա միւհթաճսընըգ: Պու հալտէ պէնիմ հիւքմիւմ ալթըն-
տա պուլուճնաճագսընըգ:

Մ. տը Պօբրէօ, ճինաեաթ ալէմինտէ քէնտինտէն տահա
իւսթիւնիւնէ թէսատիւֆ իթմէքլէ, արզը միւթավաաթ իտիպ,

— Բէք էյի, սիզէ միւթի օլուրուճ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու իքի շախս արասընտա օլանը կէչէնի քիմնէ պիլմէզ,
ֆագաթ շու սահիհ տիրքի, Պօբրէօ՝ Սէրբանթ օօգաղընտան
կիթտիկի գէման, քէնտիսի իլէ սըր վիլիամս արասընտա խէ-
ֆի պիր մուահէտէ իլէ իրթիպաթ հասըլ օլմուչ, վէ Ֆէրնան
Րօչէնին մահվընա գարար վէրիլմիշ իտի:

16

Իրթէսի կիւն, Մ. տը Պօբրէօ՝ օ կիճէքի տէհչէթլի հէ-
 եճանլարը թէսկին օլմուշ օլտուղու հալտէ, սաաթ օն րատ-
 տէլէրինտէ գալէմէ կիթտի:

Վիլիամն, շու սուրէթլէ Սըրիզի մէրգումա վատ իթմիշ
 իտի:

— Գայըն բէտէր, տիւեիւնիւմիւն ագշամը, գաբունուզ-
 տա պիր բօսթա արապասը, վէ պու արապատա պիր թօրպա
 լուի ալթունու, վէ պու թօրպանըն եանընտա մատմագէլ
 Սըրիզի պուլաճագսընըզ. պու սուրէթլէ վէ անընլա պիրլիք-
 տէ Խարիստէն եիւզ Ֆարսախ գատար ուզագտա միւնասիպ
 պիր մահէլլէ կիտէրէք, օրատա վագըթ կէչիրէճէքսինիզ:

Վիլիամն՝ Ս. տը Պօբրէօնուն եագասընը իքի սուրէթլէ
 էլէ կէչիրմիշ օլուպ, պունլարտան պիրի՝ Սըրիզ, տիկէրէ տէ
 մահուտ միրասըն միլեօնլարը իտի:

Մ. տը Պօբրէօ գալէմէ կէլտիլինտէ, լաճիվէրտ էլպիսէ-
 սինի կիեիւնմիշ վէ հէնուղ թրաշ օլմուշ օլուպ, եիւզիւնտէ
 կիւլիւմսէմէ միւշահտէ օլունմագտա, վէ խայրխահ պիր
 քիմսէ կիպի կէօրիւնմէքուէ իտի: Սէրգում, հէնուզ քէնտի
 գօլթու գլու իսկէմլէսիստէ օլթո. րմուշ իքէն, Ֆէրնան Րօշէ
 իչէրի կիւտի:

Գու տէլիգանը՝ քէմուրը մուհապպէթլէ սէվտիկի էրմին
 թարաֆընտան եագըլմըշ վէ Վիլիամսըն էլինէ կէչմըշ պուլու-
 նան վէտա մէքթուպունու հէնուզ ախպ իթմիշ օլմանըպ,
 գալպլէրինտէ հիւսնի մուհապպէթ մէվճուտ օլան վէ սաա-
 տէթ ու իգպալ սաաթընա նաիլ օլմագ իւղրէ օլտուգլարընը
 զանն իտէն քեաֆֆէի կէնճլէր միսիլլու, գալպի րահաթ վէ
 քէնտիսի մէսրուր իտի:

Մ. տը Պօբրէօ մէրգուժու կէօրտիւկիւնտէ, էլինի ուզա-
թարագ,

— Վայ, ազիղ տօսթում, կէլտինի՞՞մի, տէտի:

— Էվվէթ, մէմուրիեթիմին հիսապընը վէրմէք իչին
կէլտիմ:

— Պահս իտէրիմքի, զիեատէճէ սրգըլմըչ օլմալըսընըգ.
Հէր նէ իսէ, պէնիմ իւզէրիմէ լագըրտը օլտու մու:

— Էվվէթ, ըահաթսըգ օլտուղունուզտան տիչարը չըգա-
մատըղըգը պէեան իթտիմ:

— Բէք էյի. շիմտի սէվկիւլիւ օղլում, մատէմքի պէնիմ
մահրէմի էսրարըմ օլտունուզ, սօնունա գատար պու հայէ
տէվամ իտին:

Մ. տը Պօբրէօ՝ իչպու սէօզլէրի սէօլէտիկի գէման զա-
րիպ պիր թարգքէսպ իթտի, վէ կէօղլէրի՝ մալի կէօզլիւ-
կիւնիւն արգասընտա մէսէրրէթլէ բարլատը:

Փէրնան. - Սէօլէեին էֆէնտիմ, զաթընըգը տինլէեօրում:

— Տիլտատէսի օլտուղում գըզ՝ հագըգէթէն վագթըմըն
գայընա սէպէպ օլուեօր: Պագըն, շիմտի տէ տիչարը չըգմագ-
լըղըմ լագըմ տըր, շիւնքի պէնի պէքլէեօր... պէնի քէն-
տինէ ատէթա էսիր իթմիչ տիր:

Փէրնան՝ պու սըրատա կիւլիւմնէտի իսէ տէ, մէրգում
իհթիեար աչըգըն լիսանընտան վէ հալինտէն տօլաեը գալպէն
սըգըլմագտա իտի:

Պօբրէօ՝ իֆատէսինէ աէվամլէ,

— Իմտի, պէնիմ զայպուպէթիմ գէմանընտա սիգ պու-
րատա օթուրուն, վէ իչլէրիմէ տիգգաթ իտին. Նիհանէթ
պիւր սասթա գատար ալտէթ իտէրիմ: Էլէր պիրինէ ագչէ
թէէտիեթ իթմէք լագըմ կէլիւսէ, սիգ թէէտիեթ իտին...
սանտըղըմին անախթարլարընը սիգէ թէպլիմ իտէրիմ:

Փիլվագը նէզարէթին սանտըղըյլա մէվճուտ օլան պիր
միգտար թախսիսաթը խէֆիեէնին իսթիմալի Մ. տը Պօբ-
րէօնուն էմրինէ իհայէ իտիլմիչ օլուպ, պաղէն պու սանտըգ-
տա, Խարըսը ալթուն վէ եարըսը տա պանդնօթ օլարագ օն

պէջ պինտէն եիրմը պին ֆրանգա գատար մէպլաղ պուլունուր , վէ նէզարէթտէ , պու սանարղա մուավէնաթը խէֆիեէ սանարղը իսմի վէրիլիր իտի .

Մ . տը Պօբրէօնուն տաիրէսի պիւնիւք պիր սալօն օլուպ , պունուն իլէրիսինտէ պուլունան պիր իչ օտասընտա , գալէմին իքի խատէմէսի տուրուրլար իտի . Մէզքիւր իչ օտասը քէթէպէնին իչլալ իթտիքիւրի տաիրէլէրի սալօնա ըապթ իլէր իտի .

Շըմինէնին սաղ թարաֆընտա էնլի պիր մասա պուլունուպ , պունուն իւզէրինտէ պիր թագըմ էվրագ մէվճուտ օլուր , վէ Մ . տը Պօբրէօ պու մասանըն գարչըսընտա օթուրուր իտի . Սօլտա իսէ , պէհէրի իքի անախթարտան միւրէքքէպ իւչ քիլիտլի պիր գասա վար իտի . Անախթարտան պիրի՝ նէզարէթին ումումի սանարգքեարընըն , վէ տիկէրի Մ . տը Պօբրէօնուն եէտինտէ օլուպ , Պօբրէօ տաիմա գօնթրօլա թապի պուլունմագտա իտի .

Պօբրէօ . - (Ֆէրնանա .) Հայտէ օղլում , տաիրէնիզի գաբաեըն վէ կէլիպ պուրատա օթուրուն , տէտի .

Ֆէրնան տիչարը չըգտըղընտա , Մ . տը Պօբրէօ երլտըրըմ կիպի սըւրաթլէ աեաղա գալգըպ , գասասընը աչտը , վէ տէրունինտէն պիր ճիգտան ալըպ , բարտըսիւսիւնիւն էնլի ճէպլէրինտէ հըֆղ իթտիքտէն սօնրա , գասաեը թէքրար գաբաեըպ , գօլթուգլու իսկէմիէսինտէ օթուրտու .

Արատան իքի տագըգա կէչտիկի հալտէ Ֆէրնան կէլիպ , Մ . տը Պօբրէօ սօվուգ գան իլէ գալգտը , վէ բարտէսիւսիւնիւ գօբչալատըգտան սօնրա , Ֆէրնանա պիր տէմէթ անախթար թէսլիմ իտէրէք ,

— Իչթէ օղլում , պու կիւնքի մուամէլէմ , հագգընըգտա տէրքեար օլան էմնիյեթի քեամիլէմի իսպաթ իտէր . Միւսթէսնա օլարագ սանարգտա օթուր իքի պին ֆրանգ մէվճուտ տուր , տէտի .

Ֆէրնան . - (սանարգտաքի մէվճուտըն զիքը իտիլմէսինտէն տօլաեը միւթէէսսիր օլարագ .) Մօնսիէօ . . .

Պօբրէօ . - (կիւլիւմնէեքէրէք .) կիւճէնմէեին . պիլիբսինիզ
քի , հէր դայըն բէտէր տամատը հագգընտա պիր ազ շիւպհէլի
օլուր :

Մ . տը Պօբրէօ , պու սէօզլէրաէն սօնրա , քեաթիպլէրին
պուլունտուդլարը օտալարա կիտէրէք ,

— Էֆէնտիլէր , պէն պիր սաաթ իչին տիշարը չըդընօ-
րում , Մ . Բօշէ պանա վէքեալէթ իթմէքտէ տիր : Իճապ
խտէրսէ քէնախիսինէ միւրաճաաթ իտին , տէտի :

Պու իխթարընտան սօնրա , Մ . տը Պօբրէօ քէմալը սիւ-
քիւնէթլէ նէզարէթին պիււիւք նէրտիվէնիւնտէն էնիպ , պուլ-
վարը տէօնտիւքտէն սօնրա , պիր քիրա արապասընա ըաքի-
պէն , արապաճընա ,

— Սիւրաթլէ Սէն-Լազար սօգազընա կիթմէք իսթէրիմ ,
տէյի իխթար իթտի :

Ֆէրնան իսէ , Մ . տը Պօբրէօնուն տաիրէսինտէ օթու-
րուպ , օն տագըգատան պէրու պիզը մէքթուպլարը աչըպ
օգուճագտա իքէն , համալ գընաֆէթինտէ պիր ատէմ ,
էլինտէ պիր մէքթուպլա իչ օտաեա կիրիպ , Մ . Բօշէեի կէօր-
մէք իսթէտիկինի՝ օրատա պուլունան խատէմէտէն պիրինէ
անլաթար . օտա սալօն դարուսունու աչըպ , մէրգուճու իչէրի
կիրտիրտի :

Էվվէլճէ պու տէրսէ հագըր իտիլէրէք , համալ գընաֆէ-
թինէ կիրմիչ օլան Գօլար՝ Ֆէրնան Բօշէեէ խիթապէն ,

— Մօնսիէօ , պէնտէնիզ՝ Սէն-Լուի սօգազընըն քէօշէսին-
տէն կէլիսօրում . Պիրի եաչը վէ տիկերի կէնճ իքի գատըն
պուլվարտան կէլէրէք , տէրհալ զաթընըզա կէթիրմէք իւզրէ
պու մէքթուպու պանա թէսլիմ , հաթթա իւճրէթիմի տէ
թէէտիեէ իթտիլէր , տէտի :

Պու սուրէթլէ Գօլար՝ Վիլիամատան ալմըլ օլտուզու էրմի-
նին մէքթուպունու պիթթէսլիմ , քէնտիսի անինտէ տիշարը
չըգտը :

Ֆէրնան՝ նիշանլըպընըն եազըսընը թանըեըպ , մէքթուպու
աչարքէն իզհարը մէսէրրէթ իյլէտի . ֆագաթ պիրինճի սա-

Թըրյարընա հէնուզ աթֆը նազար իթմիշ իքէն, զէվալը տէլիգանլը հիշ մէմուլ իթմէտիկի պու նէթիճէեէ ալեան օլունճա լէհճէսի սօլտու, քէնտիսի սարսըլար, վէ կէօզլերի գամաչըրճասընա պիր հալ հիսս իթտի:

Աճապա շու պարիտանէ թահգիրին մանէասը նէ՞ իտի, վէ տահա պիր կիւն էվվէլ աշգ ու մուհապպէթլէ եիւզիւնէ կիւլմէքտէ օլան պիր քիմսէ, քէնտիսինէ պէօյլէ պիր մէքթուպու նա՞սըլ եաղապիլի իտի:

Պիր գաշ սանիեէ գատար Ֆէրնան թէաճճիւպ վէ տէհշէթէ տիւչար օլտու:

Պիչարէ երլարըրմտան վուրուլմուշճասընա տէրունը օտատա պիր թարափտան օ պիր թարափա պիր գաշ տէֆա տէօնտիւքտէն սօնրա, օլ մուզիլըր մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար օգուտու, վէ նիհա՛հէթ Մ տը Պօբրէօնուն օրատա օլմատըղընը վէ քէնտի վազիֆէսինի ունուտարադ, շաբգասընը պիլէ ալմադսըզըն տաիրէտէն տիչարը չըգար, վէ հէր հալտէ էրմինի կէօրմէք իւզրէ Աէն-Նուի սօգաղընա գօշտու, իքի նէֆէր խատէմէ, մէրգումին, խուսուտա շաբգասընը վէ բարտըսիւսիւնի: կիիինմիշ օլմախարադ տիչարը չըգտըղընը կէօրտիւքլերինտէ, պազը մէսալին իչին պիրինճի գաթա կիթմէքտէ օլտուղունու գտնն իթալլէր:

Ֆէրնան օրատան կիթտիկի զէման, եալընըլ Մ տը Պօբրէօնուն սանտըգ անախթարլարընը պիլիքտէ կէօթիւրմէքտէ իտի: Պու իսէ, միւտիրի մէրգումին էանաի հարէքէթինտէ քէնտիսինէ թէվտի իթմիշ օլտուղու մէգքիւր անախթարլարը, օ տապըգատա ճէպինտէ հըֆզ իթմէսինին նէթիճէսի իտի:

Արատան պիր շարեէք վէ եարըմ սաաթ կէչտի իսէ տէ, Ֆէրնան մէյտանա չըգմատըղընտան, զիքը իթտիկիմիզ իքի խատէմէ՝ Մ տը Պօբրէօնուն տաիրէսինէ կիրմէք իսթէեէն մէմուլլարա, Մ Րօշէնին տիչարը չըգտըղընը պէեան իթտալլէրինտէն, մէրգուման մէմուլլար ալտէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Նաև հեռահամարով և արձագանքներով հետևելու համար, խառնաժամանակներին պիտի,

— էֆֆեյտիմ, Մ. Րօչե ատյարը չըգտը, տէտի.

Մ. տը Պօբրէօ. - (Թէաճճիւպանէ պիւ թավը իլէ.) Տիշարը՞ մը չըգտը:

— Էլվէթ էֆֆեյտիմ.

— Պէնիմ զայպուպէթիմ զէմանընտա՞ մը տիշարը չըգտը:

— Էլվէթ, լաքին շարգատընը կիեինմէքսիզին տիշարը չըգտըջ օլտուղունա պագըլըր իսէ, հէր հալտէ տաիրէ տէրունինտէ օլմալը սըր:

Մ. տը Պօբրէօ օտասընա կիրիպ օթուրարագ,

— Իշթէ պու զարիպ, տէտի, վէ կէօեա Տէրնան եագընտա ավտէթ իտէճէք տիր կիպի, իշիլէ մէշղուլ օլուրճասընա պիր թավը ու մուամէլէ թութուու:

Արատան օն սագըրգա գատար կէչտիքտէն սօնրա, սիեահ էսվապ կիեինմիշ, պէեաղ գրավաթ պաղլամըշ, ուզուն պօյու, զաիֆիլիճուու, վէլհասըլ Ալման մուզիգաճըլարը շէքլինտէ պիր ատէմ, նագըր թարաֆընտան պիր թէգքիրէեր համիլ օլարագ, Մ. տը Պօբրէօնուն նէղտինէ կէլիպ, մէրգումն, պին պէշ եիւզ ֆրանգըրգ պիր պօնօ թագտիմ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ. - Վագըլթսըղ թէշրիֆ իթտինիզ մօնսիէօ, գասամին անախթարլարը եէտիմաէ տէյիլ տիր:

Մուզիգաճը պու իֆատէերի իշիթտիկինտէ, լէհճէսի պօզուլտուղունտան, Մ. տը Պօբրէօ՝

— Պագաթ ումարլմքի անախթարլարըմը պիր ազտան էլտէ իտէպիլէճէերիմ. իմտի պուերուրուն օթուրուն, տէտի:

Մուզիգաճը պիր իսկէմլէտէ օթուրտու, վէ Մ. տը Պօբրէօ տա իշինէ տէվամ իթտի:

Արատան պիր սաաթ կէչտիկի հալտէ, Տէրնան մէյտանա չըգմատը:

Գալէմ մըտիրի պու սըրատա սապըրսըրգ հալի իզհար իտիպ, շիստէթլէ չանը չալտը, վէ կէլէն խըզմէթճիեէ,

— Մ. Բօշէ հէնուզ ավտէթ ի՞թմէտի մի, տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր էֆէնտիմ :

— Քէնտիսինի արաերն , իւսթ դաթա չըդըն , մատէմքի շարգասընը կիւնինմէմիչ իսէ , հէր հալտէ պուրատա օլմադ կէրէք տիր :

Մ. տը Պօբրէօ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , Ֆէրնանըն՝ պիր իսկէմէ իւղէրինտէ պրագմըչ օլտուղու շարգասընը բարմաղըյլա կէօսթէրմէքտէ իտի :

Խըզմէթճի տիշարը չըդտը , վէ օն տագըդա սօնրա ալտէթլէ ,

— էֆէնտիմ , Մ. Բօշէ նէղարէթտէն չըդըյ կիթմիչ , տէտի :

— Շարգասը ղ մը :

— Եվվէթ էֆէնտիմ :

Գալէմ միւտիրի՝ սախթէ պիր թէաճճիւպ իզհար իտէրէք ,

— Լաքին պու միւմքլինսիզ շէյ տիր , տէտի :

— Գարուճու իլէ նէօպէթճի մէմուրլարը մէրգուճուն տիշարը չըդտըղընը կէօրմիւշլէր :

Մ. տը Պօբրէօ՝ օթուրտուղու մահէլլտէն պիրտէն պիրէ աեաղա դալգարագ ,

— Ֆագաթ նէ՞րէեէ կիթմիչ , տէտի :

— Գարուճու քէնտիսինտէ պիր տէրէճէ հէեէճան միւշահէտէ իթմիչ . . . մէրգում գօշարագ պուլվարտան Պասթիլլ թարաֆընա տօղրու իլէրլէմիչ . . .

Պու տէֆա Մ. տը Պօբրէօ՝ լէհճէսինտէ սօլկունլուղ վէ շէտիտ պիր հէեէճան հալի հուսուլինէ մուվաֆագ օլուպ , քէնտի քէնտիեէ սէօյլէրճէսինէ ,

— Խայր , խայր , պու միւմքլին տէյիլ տիր . . . պու դարիպ շէյ տիր . . . Ֆէրնան նամուսլու պիր ատէմ տիր , տէտի :

Եիւքսէք սէսլէ իրատ օլունան պու սէօղլէրտէն տօլաեր հայրէթտէ դալմըչ օլան տաիրէ խըզմէթճիսի ,

— էֆէնտիմ , շուրասընը ունութտում գաթընըգա սէօյ-

լէմէեէ քի, պիր համմալ կելիպ Մ. Բօշէեէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի, վէ Մ. Բօշէ պու մէքթուպ էլինտէ օլարագ տիշարը չըգտը, տէտի:

— Տիմէք ֆէնա պիր խապէր ալարագ, տիշարը չըգմաեա մէճպուր օլմուշ. . . էվվէթ, իշին պու եօլտա օլտուղունու զանն իտէրիմ:

Մէրգում պու սէօղիւ սէօլէրքէն, կէօեա ֆէրահիեէթ-լէ նէֆէա ալտը:

Պատէհու մուղիգաճըեա պագարագ,

— Լաքին, մօնսիէօ, զաթընըզը նիհաեէթսիզ սուրէթտէ պուրատա պէքլէթմէք իսթէմէմ, տէտի, վէ օտա խըզմէթ-ճէսինէ խիթապէն,

— Հայտէ սանտըղա էնին, վէ սանտըգքեարը ումումի էֆէնտիեէ ըէճա իտին քի, օտամա կելսին, տէյի պէեան իյլէտի:

Խըզմէթճի էմրի մէզքիւրէ իթաաթ իթտի, վէ Մ. տը Պօբրէօ՝ ուեար ույմազ քէլիմէլէր թէլէֆֆիւղ իտէրէք, վէ ինթիզամըզ սուրէթտէ ատըմլար ալարագ, տէրունը օտատա էնինէ պօյունա տօլաշմագ տա իքէն, սանտըգքեար կելտի:

Գալէմ միւտիրի, հէեէճանընը թէսկին իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Մօնսիէօ, սանտըղըմըն անախթարլարընը ունութտում. սիզինքիլէրի էօտիւճ մագամընտա պանա վէրի՞րմիսինիզ, տէտի:

— Պէնի պու խուսուա իչին չաղըրմըշ օլտուղունուզու միւլահաղա իթտիկիմտէն, գասանըն պէնտէ պուլունան անախթարլարընը պիլլիքտէ կէթիրտիմ:

Մէրգում պու սէօզլէրի սէօլէեէրէք անախթարլարը թէսլիմ իթտիկիմտէն, Մ. տը Պօբրէօ՝ տէրհալ գասանըն եանընա կիտիպ գարաղընը աշտը, վէ լաքին այնի վագըթտա տէրունը գասատա գօրգունճ պիր թասվիր կէօրմիւշճէսինէ, շէհճէսի սօլմուշ, վէ քէնտինտէ տէրման գալմամըշ օլտուղու հալտէ, տիթրէեէրէք վէ «սիւպհա՞ն Ալլահ» տէյի պաղըրա-րագ ըիւճաթ իթտի:

Սանտրդ-քեար մերգուժունն սարսըլարղընը կէօրտիւկիւն-
տէ, անինտէ եանընա գօշուպ թուլթարագ,

— Նէ՞ օլտունուզ մօնսիէօ, տէյի սիւալ իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ՝ պիր դայ սանիւե դատար պաշը տէօ-
նիւեօր կիպի կէօրիւնիւպ, եավաշ եավաշ քէնտինի պուլ-
տուղունտա, սանտրդ-քեարա խիթապէն,

— Մօնսիէօ, սանտրդ մուամէլաթընը տիւն ադ-շամ պիր-
լիքտէ թէսվիեէ իթտիք, տէյիլ մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, տէրունինտէ օթուզ իքի պին պէշ եիւզ օթուզ
իւշ Ֆրանգ- եէթմիշ սանթիմ վար իտի քի, պունուն պանգ-
նօթ օլան օթուզ պին Ֆրանգը եէշիլ մէշին գաբագլը պիր
ճիղտան տէրունինտէ իաի:

Գալէմ միւտիրլի. - (քէսիք սէսլէ.) Իշթէ օ ճիղտան նա-
պէտիտ օլմուշ...

Սանտրդ-քեար. - Տիմէք օտանըզտա սիրդաթ վուգու
պուլմուշ...

Սանտրդ-քեար պու սէօղլէրի օլ տէրէճէ եիւքսէք սէսլէ
սէօյլէտի.քի, օտա խըզմէթճիլէրի իշիտիպ, դօշտուգլարը կի-
պի, քեաթիպլէրին օտասընա դատար տա աքս իթտի:

Մ. տը Պօբրէօ՝ դուվվէթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ օլան
քիմսէլէր կիպի պիր իսկէմլէ Էւղէրինէ տիւշիւվէրտի, վէ
«Տահա պիր սաաթ էվվէլ անախթարլարը Մ. Բօշեէ թէսլիմ
իթտիմ» տիեէրէք, կէօեա էօյլէ պիր խըրսըզա գըղընը վէր-
մէք իսթէմէսինտէն տօլաեը հիսս իաէկէլտիկի մահճուպի-
եէթլէ անընը էլլէրի տէրունինտէ կիղլէտի:

Պու ալա, պիր թարաֆտան սանտրդ-քեարը ումուժի-
նին վէ դալէմ միւտիրլինին հասըլ իթտիքլէրի շամաթա վէ
կիւրիւլտիւ, վէ տիլէր թարաֆտան խատէմէնին հըշլլթըսը,
հէման տէրագապ նէզարէթին քեաֆիլի միւնուրլարընը պիր
արաեա ճէմ իթտի: Ֆէրնան Բօշէ՝ ումուժուն թէվէճճիւկիւ-
նիւ գազանմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, էվվէլ էմիրտէ քիմսէ,
մէրգուժ հագգընտաքի իսնատաթա ինանմատը, յաքին օն
տագըզա դատար անախթարլարըն քէնտի եէտինտէ դալսըշ

օլմասը , վէ լէհճէսինին սօլմուշ վէ քէնտիսինին հէեհճան իչինտէ օլարագ տիշարը չըգմըշ պուլունմասը , սիրգաթը վագըանըն ֆախլի քէնտիսի իտուկինէ թագվիեէթ վերտիրտի . հաթթա շարգասընը պրագմասը՝ ղայպուպէթինի մուվագդաթ զանն իթտիրմէք , վէ ֆիրարը հագգընտա հիշ պիր կէօնա շիւպհէեէ մահէլլ վերմէմէք իչին օլտուղունու զանն իթտիրտի : Ֆէրնանըն դէնկին օլմասըղընը հէր քէս պիտիկինտէն , օթուզ պին ֆրանգտան իպարէթ պիր մէպլաղըն քէնտիսի իչին երէյիճէ պիւեիւք պիր շէյ տիմէք օլտուղունա ումումէն հիւքմ օլունտու :

Նիհաեէթ սաաթլար կէչիպ , Ֆէրնան Րօշէ մէյտանա չըգմատըղընտան , սիրգաթը վագըանըն ֆախլի քէնտիսի իտուկինէ ատէթա մահքիւմ օլտու :

Պու վագըալար խարիճիեէ նէզարէթի տաիրէսինտէ ճէրէեան իթտիկի ոըրատա , պիշարէ Ֆէրնան , պուլվարըն պօյունտան ատէթա մէճնուն կիպի գօշարագ , Սէնուլի սօգապընտա Մ . տը Պօբրէօնուն խանէսի գաբուսունա վասըլ օլտու :

Մէրգում , ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ խանէեի մէզքիւրուն իքի գաթ նէրտիվէնինտէն եօգարը չըգըպ շիտտէթլէ տաիրէ գաբուսունու շալմասընտա , գալէմ միւտիրինին եէկեանէ պէսլէմէսի գաբուեու աշար , վէ Ֆէրնան իչերի կիրմէք իսթէտի իսէ տէ , պէսլէմէ՝ մէրգումըն կիրմէսինի մէն իլէ ,

— Սօնսիէօ տիշարը չըգարը , տէտի :

— Մատամ իլէ մատմազէլի կէօրմէք իսթէրիմ :

— Անլէր տէ տիշարը չըգարըլար :

Փէրնան՝ պէսլէմէերի պէր թարաֆ իթմէք իսթէեերէք ,
— Պէքլէրիմ, տէյի մուգապէլէ իթտի :

Լաքին պէսլէմէ գուվվէթլի պիր գըզ օլտուղունտան ,
գարչը գօեարադ ,

— Մօնսիէօ , զահմէթինիզ պէյհուտէ տիր . մատամ վէ
մատմագէլ պու կիւն ավտէթ իթմէեէեք տիրլէր :

Փէրնան . - (բէբէլէեերէք .) Ավտէթ իթմէեէեք մի տիրլէր :

— Էվվէթ , իւշ կիւն կէլմէմէք իւզրէ պուրատան կիթ-
տիրլէր :

Փէրնան . - (ազլը պաչընտան կիտէրէք .) Կիթտիրլէր մի :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

— Պագաթ պու տէտիկինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր :

— Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրում . էեալէթտէ իգամէթ
իտէն ագրապալարընտան պիր գատընա կիթտիրլէր :

Փէրնան, սէրխօշ կիպի պիր հալ քէսպ իտիպ , տէօրթ գա-
տէմէերի պիրտէն ալարադ նէրտիվէնտէն էնտի , վէ պիր քէրրէ
սօգաղա վասըլ օլտուղունտա , նէ՛ եաբտըղընը պիլմէեերէք ,
եալընըզ տիւշար օլտուղու հէրարէթին գուվվէթլիլէ պուլվար
թարաֆընա տօղրու պիր միւտտէթ գօչտու : Հալպու քի
հէրարէթի շէտիտէսի ճիննէթէ թահվիլ օլարագ , վէ գուվ-
վէթտէն տիւշերէք , սէրխօշար միսիլու պիրտէն պիրէ տու-
րուպ սարսըտը , վէ պալըն հալտէ եերէ սէրիլտի :

Փէրնանըն եերէ սէրիլմէսի էսնասընտա , աղ ուզադտա
պիր գուրէ արապասը տուրմուշ օլուպ, Սէն-Լուի սօգաղընըն
գարչը ճիհէթինտէն կէլմէքտէ օլան պաղը քիմսէլէր իլէ
տիւքքեանլարընըն գաբուլարընտա աեադտա տուրմուշ օլու
պաղը թահլիլէր , վէ օլ էսնատէ գալտըրըմ իւզէլինատ պու-
լունան իհթիեար պիր ասբէր՝ պիւշարէ տէլիգանլըբը եերտէ .
գալտըրմագ իւզրէ եարտըմա շիթապան օլտուգլարընտա ,
զիքը իթտիկիմիզ արապանըն գաբուսու աչըլարագ , Ֆէվգէ-
լատէ կիւզէլ վէ կիեիմ գուշամը միւքէմմէլ պիր գատըն
տէրհալ արապատան տիւշարը աթլաեըպ , Փէրնանա իմսատա
միւսարաթ իթտի :

Մէզպուրէնին լէհճէսի սօլմուշ, վէ քէնտիսի հէեհճանա կիրիֆթար օլմուշ օլուպ, տօտադլարը տիթրէմէքտէ վէ կէօզլէրի եաշարմագտա օլարագ, քէմալը շիտտէթլէ զալէպէլիկի եարըպ, պայկըն պուլունան կէնճին եանընա մուվասըլէթինտէ, պիր վալիտէնին ճիկէրբարէսի հագգընտա եաբտըղը կիպի, հէման իւզէրինէ էյիլէրէք, էլինի գալպինէ տաեաթտը, վէ տարպէի գալպիեհսինին տէվամ իթմէքտէ օլտուղունա թէէմին օլունճա, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի:

Խալգ, սիմասընտա հասըլ օլան քէտէր իլէ, հիւսնի ճէմալի տահա զիեատէ արթմըշ օլան պու գատընա քէմալի հիւրմէթլէ եօլ աշտը, վէ մէզպուրէ պիր գաշ տէֆալար, պաեըլմըշ օլան տէլիգանլըեը քէնտի իսմիլլէ, եանի Ֆէրնա՛ն, Ֆէրնա՛ն, սէվկիւլում, տէյի չաղըրմասընտա, հէրքէս, մէնզարէի վագըանըն՝ աշգ ու մուհապպէթ թէէսսիրիլլէ հուսուլէ կէլմիշ պիր հալը մէյեուսիեէթիշթիմալ օլտուղու, վէ պու մէնզարէեէ մէզպուրէ թարաֆընտան սէպէպիյեէթ վէրիլմիշ օլմասըլա, շիմտի պիզգաթ իսլահընա միւսարաաթ իթմէքտէ պուլունտուղու զանընա զահիպ օլտու:

Պատէհու Պագգարանըն ըէճասը իւզէրինէ, մէրգում տէլիգանլը արապաեա նագլ իտիլիպ, մէզպուրէ տէ արապաեա ըաքիպ օլտուղու հալտէ, Ֆէրնանըն սօլմուշ օլան անլընը կիւզէլ էլլէրի տէրունինէ ալտը, վէ թէպէսսիւմլէ խալգը սէլամլատըգտան սօնրա, սէրիան օթէլէ կիթմէսինի արապաճըեա իխթար իթտի:

Մէզքիւր արապանըն հարէքէթինտէն սօնրա, օրատա հագըր պուլունանլարտան հէր պիրի, կէօրտիւքլէրի վագըաեա պիրէր մանէա վէրտիքլէրի կիպի, Պագգարա իչին տէ պագըսը պիր գօնթէս, վէ տիկէրլէրի Օբէրա թէաթրօսունուն օեունճուլարընտան պիրի օլտուղու եօլունտա միւթալէաթտա պուլունտուլար:

Ֆէրնան Րօշէ աեըլարագ կէօզլէրինի աշտըղընտա, զարիպ պիր ըիւեա կէօրմէքտէ իտուկինի զանն իլէ, էթրաֆընա միւթէհայիրանէ կէօզ կէզտիրտի:

Մէրգում, Պապգարանն սըր Վիլիամսը դապուլիթտիկի եաթապ. օտասընտա, էսվապը չըգարըլմը օլարագ եաթագտա եաթմըլ օլուպ, վագըթ իսէ, նէ՛ կիւնտիւղ վէ նէ՛ կիճէ օլմասըլա, պաղչէեէ նագըր օլան բէնչիրէլէրտէն կիրէն զիեա, տէրունը օտատա բէք զիեատէ այտընըգ հասըլ իթմէմէքտէ իտի:

Փէրնան, թէմամիյէ աեըլտըղընտա միւշահէտէ իթտիկի եաթագ օտասընըն թէճէմիւլաթընը, օլ անէ տէկին կէօրմիւշ օլտուղու թէճէմիւլաթտան չօգ զիեատէ իւթիւն պուլուպ, պիր միւտաթ կէօղլէրի հագըգէթէն գամաշտըղընտան գաբատը, վէ պու տէֆա սահիհէն կիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթտի: Փագաթ կէօղլէրինի թէքրար աշտըղընտա, եաթաղընտան իքի ատըմ ուղագտա, պիր վալիտէնին՝ հալը իղթիրապ ու էնտիչէ իլէ պէչիք իւղէրինէ էյիլմէսինէ միւշապիհ շէքլտէ օլարագ, պիր գատընըն բէնտինէ տօղրու էյիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւ, ֆագաթ մէգպուրէ սըրթընը կիւնէչին զիեասընա շէվիրմիշ օլտուղունտան, Փէրնան թասվիրինի կէօրէմէտի: Անճագ գըմըլտանմասը իւղէրինէ, օ գատըն քէնտի եանընա եագլաշարագ, էլինի թուլուպ, խօշ պիր թարդտա սըգտը: Պատէհու Փէրնանըն գալպինին քեաֆֆէյի թէլլէրինի թահրիք իտէրճէսինէ միւէսսիր վէ լաթիֆ պիր սէսլէ,

— Սըթմանըգ վար տըր, տէտի:

Փէրնան՝ թէաճճիւպի աղիմէ տիւշար օլուպ, վուգուի հալի տէրք իտէմէեէրէր, հաթթա պիր գաշ սաաթ էվվէլ կիրիֆթար օլտուղու ֆէլաքէթի խաթըրլամաեարագ,

— Նէ՛րէտէ պուլունուեօրում, տէյի սիւալ իթտի:

Պագգարա. — (հէեէճան իլէ.) Պիր մուհիպպէ խանէսինտէ պուլունուեօրսունուղ, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ չըմինէեէ եագլաշըպ, իքի մում եագմասըլա, հասըլ օլան ըչըգ Փէրնանը իհաթա իթտի, վէ պու տէֆա մէրգում՝ թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ բէֆը սէտա իթմէքտէն կէրի տուրամատը:

Փէրնան, միւտաթի էօմիւնտէ, եալընըգ պիր տէֆա

Պագագարանը պիր գաչ կիւն էլվէլ Սըրիզին բէնչիւրէսինտէ կէօրմիւշ խտի իսէ տէ , բէք աղ տիգգաթ իթմիշ օլտուղունտան , թանըեաւնատը , վէ անը սանէմ օյմաճըլարընըն վէ ըէսսամլարըն խանալքէրտէլէրինտէն իճատ իթտիքլէրի կիւզէլ գատընլարտան պիրինէ պէնզէթտի :

Տավէթի մախսուսէ իւզէրինէ կէլմիշ օլան հէքիմին թավսիեէսի մուճիպինճէ Ֆէրնան եաթաղա եաթըրըլըպ , թապիի պիր հալ իլէ թէտրիճէն քէնտիսինի պուլտուղու սըրատա , Պագգարա , չէնտ տագըգա զարֆընտա մուհարէպէ բլանը հազըրլաեան ժէնէրալլար կիպի , տէրհալ քէնտիսինէ չէքի տիւզէն վէրմէքլէ , հէր վագըլթտան զիեատէ ճալիպ վէ հիւսէնա օլտու : Շէօլլէքի լաճիվէլտ պիր կիճէլիք կիեինտիկի կիպի , սաչլարընը տա ումուզլարը իւզէրինէ սարգըթտը , վէ սիմասընտա քէտէր վէ մէսէրրէթլէ գարըչըգ էօլլէ պիր գուվվէի ճագիպէ հասըլ օլտու քի , էրմինին , Սըրիզին վէ թաննըն կիւզէլլիքլէրի անըն եանընտա նագարը տիգգաթը ճէլպ իտէմէզլէր իտը :

Ֆէրնան , աճապա պաչգա պիր ալէմ իչինտէ՞մի ուեանըեօր օլտուղունու տիւշիւնմէքտէ իքէն , Պագգարա , քէնտի սընըֆընա մախսուս օլան պիր հալը շէհվէթէնկիզ իլէ մէրգուամուն եանընա տօղրու իլէրլէեիպ , եաթաղընըն պաչ ճիհէթինտէ պուլունան պիւեիւք պիր իսկէմլէտէ եասլանտը , վէ Ֆէրնանըն էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալարագ , սայքի գուվվէի մըգնաթըսիեէյի հայիզ պիր պագըչլա նագարը տիգգաթընը մէզքիւր էլէ աթֆ իթտի : Պատէհու ,

— Հէքիմ սիզին իչին թէմամիլլէ իսթիրահաթ թավսիեէ իտիեօր . իմտի լագըրտը իթմէնիզ , աեաղա գալգմանըզ ճայիզ տէյիլ տիր . ղաեէթ էմրի պասիրէթ իւզրէ հարէքէթ իթմէլիսինիզ , տէտի :

Պագգարա պու սէօզլէրի օլ գատար լաթիֆ պիր թարգտա իրատ իթտիքի , Ֆէրնան՝ հէման թաբուհունտան սարսըլտը : Մէրգումէ իֆատէսինէ տէվամլէ ,

— Զիւնքի զաթընըզ աղըր խասթա իտինիզ . սօգագտա

պաեըլըպ եերէ տիւշտիւնիւղ, վէ էկէր պէն օլմասա իտիմ... տէտի :

Փէրնան . - (Թէաճճիւպիւ արթարադ, վէ մէզպուրէնին քէլամընը գաթ իտէրէք .) Սիղ օրատա՞մը իտինիզ :

Պագգարա . - (պիր աղ գըղարարադ .) Թէսատիւֆէն օրատան կէչիեօրտում... արապամը տուրտուրտում... վէ սիզի թանըտըղմտան... :

Փէրնան . - (մէզպուրէերի աճապա նէրէտէ կէօրմիւշ օլտուղունու տիւշիւնիւրճէսինէ տիզգաթլէ եիւղիւնէ պագարադ .) Սիզ պէնի թանըտընը՞մը :

— Էվվէթ, սիզտէ պէնի թանըրսընըզ :

Փէրնան . - (Պագգարանըն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինտէն միւթէէսսիր օլարադ .) Ջանն իտէրիմքի... պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի... :

Պագգարա . - (կէօզլէրինի աշաղըեա էեերէք եավաշ սէտա իլէ .) Պէն Սըրիզին գըղգարընտաշըերմ :

Փէրնան՝ Սըրիզ իսմինի իշիթտիկինտէ, ֆիքրի աեըլարադ ,

— Էվվէթ, էվվէթ, լսաթըրլաեօրում... սիզի Սըրիզին բէնչիրէսինտէ կէօրտիւմ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ . պու խուսուստա, եարըն, սըհհէթինիզ պէր քէմալ օլտուղունտա կէօրիւշիւրիւղ... շիմտիլիք զիեատէ կէօրիւշմէեչիմ... հէքիմին թալսիեէսինէ իթաաթ իտին :

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի՝ նասիհաթ վէրէն պիւեիւք պիր գըղգարընտաշ կիպի իրատ իյլէտիքտէն սօնրա, անլընտան պուս իթտի :

Իշպու պուսէ Փէրնանը սարստը : Մէրդում, պու սուրէթլէ տամարլարընա պիր նէվ սըթմա սիրաեթ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ պուլունսուղու եարը գարանլըգտա զարիպ ըիւեասընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իյլէտի :

Պագգարա՝ էն քեամիլ պիր քիմսէերի պիլէ պաշտան չըգարաճադ տէրէճէտէ կիւզէլ իտի :

Օլ էսնատէ կիճէ գարանլըղը սիւրաթլէ եագլաշմագտա

օլուպ, ագչամ կիւնէշինին սօն զիեալարը բէնչիբէլէրին իբէքլի բէրտէլէրի արասընտան տէրունը օտաեա տուխուլտէն տուր օլմուշ օլտուղու կիպի, օտա տախիլինտէքի ըշըգ տախի էթ-րաֆը բէք տէ թէնվիր իտէպիլիեճէք տէրեճէտէ օլմատըղըն-տան, էթրաֆտա հիւքմ իտէն սուսլուգլա պէրապէր, իշպու նիմ գարանլըգտա, Պագգարա, էլան Ֆէրնանըն իքի իլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգարագ, մէրգումըն եանընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, Ֆէրնան՝ կէնճ գատընըն եիւ-րէկլինին շիտտէթլէ չարբտըղընը զանն իթտի իսէ տէ, հա-գըգէթ մի, եօգսա ըիւեասընըն տէվամը՝ մը օլտուղունա գա-րար վէրէմէտիկի միսիլու, հէր ինսան գալպինին թէլլէրինի էսասընտան սարսմաեա միւգթէտիր, վէ եալընըղ գատընլա-րըն էսրարի պիր ահէնկլէ օգուեապիլտիքլէրի թէղաննիեաթ կիպի խօշ պիր իֆատէնին՝ մէգպուրէնին գըրմըղը տօտագ-լարը իւզէրինտէն, ագչամըն սէրին ըիւզկեարը թարղընտա վէ լաթիֆ պիր սուրէթտէ սուտուր իթտիկլինի հիսս իլլէտի : 0 իֆատէ իսէ, սէնի սէվէրիմ սէօղիւնտէն իպարէթ օլուպ, պու սէօղ եիրմի չաղլարընտա պուլունան հէր նէվճիվանը տայիմիւլէվգաթ տիւշարը թէէսսիւր վէ հէեճան իտէճէ-կինտէ շիւպհէ եօգ տուր :

Կիճէ կէշիպ, սապահ օլտուղունտա, եաբրագլարը տէօ-քիւլմիւշ օլան պաղչէտէքի աղաճլարըն արասընտան կիւնէշին զիեասը միրուր իլէ, միւքէլլէֆ բէրտէլէրին քալթընտան թա Պագգարանըն եաթագ օտասընա գատար կիրաի, վէ մէգ-պուրէնին սարը սաչլարընը վէ Ֆէրնանըն սօլմուշ օլան անլընը թէնվիր իթտի :

Ֆէրնան՝ մուվագգաթէն էրմինի ունուտուպ, հէնուզ ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի : Պագ-գարա՝ մէրգում տէլիգանլընըն պաչընը իքի էլլէրի տէրու-նինէ ալարագ, աշգ ու մուհապպէթլէ քէնտիսինէ պագմագ-տա, վէ քէմալը հէեճան իլէ, սէվէրիմ, ահ սէնի սէվէ-րիմ տէյի թէքրար իլլէմէքտէ իտի : Փագաթ հէնուզ սաաթ

տօգուզ օլտուղու պիր սըրատա, եաթագ օտասը խարիճին. տէ պազը քէսանըն լագըրտը իթմէլէրի վէ անագլարը սէտասը իշիտիլմէքլէ, Պագգարա, սէպէպինի անլաեամատըղը մէգքիւր շամաթատան դօրգարագ, եաթաղընտան դալգտը, վէ անճագ պիր յօյ տը ջամպր վէ չըպլագ անագլարընա գըրմըղը բասուճլար կիեինմիշ իքէն, շիտտէթլէ դաբու չալընտը, վէ խարիճտէն,

— Գանուն նամընա դաբուեու աչըն, էմրի իշիտիլտի:

Պագգարա՝ քէնտի հալինճէ նամուսլու պիր գատըն օլուպ, ասլա խըրսըղըղ իթմիշ օլմատըղը կիպի, բօլիթիգա իշլէրինէ տէ գարըչմատըղընտան, դօրգանագ հիշ պիր սէպէպի պուլունմամագտա իտի: Հալպուքի բօլիս քէլիմէսինին իյգա իթտիկի դօրգունուն թէէսսիրլէ, մէգպուրէ, էմրի մէգքիւրու իշիթտիկինտէ տիթրէտի, վէ քէնտիսի գատար հայրէթէ կիրիթթար օլմուշ օլան Ֆէրնանա աթֆը նազար իլէ, լէհճէսի սօլմուշ օլարագ դաբուեու աչտը:

Պիր բօլիս դօմիսէրի, ըէֆագաթընտա իքի նէֆէր մէմուր օլտուղու հալտէ դաբունուն էշիկինտէ տուրուպ, Պագգարանա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, քէմալը նէզաքէթլէ,

— Մատամ, շու սաաթտա խանէնիգէ կիրիպ, միւչքիլ պիր վագիֆէյի իյֆաեէ կէլտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըղը ըէճա իաէրիմ, տէտի:

Պագգարա. - (չաչըրարագ.) Պագաթ էֆէնտիմ գապահաթըմ նէ՞ տիր:

Գօմիսէր. - (տէլիգանլըբը կէօրէրէք.) Սիզին գապահաթընըղ եօգ տուր, մատամ: Մ. Ֆէրնան Րօշէեի իսթէրիմ:

Ֆէրնան. - (թէէսսիրլէ.) Ֆէրնան Րօշէ պէնտէնիզիմ:

— Խարիճիեէ նէզարէթինտէ միւսթախտէմ Մ. Ֆէրնան Րօշէ հագըղէթէն սի՞ղմիսինիզ:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ. պէն իմ:

— Բէք էյի. օ հալտէ էլպիսէնիզի կիեինին վէ պանա ըէֆագաթ իտին:

— Պագաթ... էֆէնտիմ...

— Մօնսիէօ, պէն՝ պու սապահ միւտտաիի ումումի թա-
րափընտան ալէյհինիգտէ զուհուր իթմիշ օլան պիր ճէլպ
թէղքիրէտի հիւրմիւնիւ իճրա իտիեօրում:

Ֆէրնան ըէֆը սէտա իլէ, վէ լէհճէսի ֆէվդէլատէ սօ-
լարագ:

— Եա՛ րապպի, լաքին պէն նէ՞ եաբուրմ, տէտի:

Գօմիսէր. - (սէրթճէ.) Էլպիսէնիզի կիեխինն:

Ֆէրնան՝ եաթադտան էնիպ, տիթրէեէրէք էսվապընը
կիեխնտի:

Պագդարա, քէմալը հայրէթէ տիչար օլարագ պիր իս-
կէմլէտէ օթուրտու, վէ տալղըն պիր հալ քէսպ իթտի:

Գօմիսէր. - (մանէթինտէքի ատէմէրէ խիթապէն.) Մօն-
սիէօնիւ կէօթիւրիւնիւզ, տէտի:

Ֆէրնան. - (սօվուդ գանլըլըղընը քէսպ իտէրէր.) Ֆա-
գաթ էֆէնտիմ, պէնի նի՞չին թէվդըֆ իտիեօրսուճուզ, գա-
պահաթըմ՝ նէ՞ տիր:

Գօմիսէր. - Սիզ, տիւնքի կիւն գալէմ միւտիրի էֆէն-
տինին եէտինիզէ թէպիթ իթմիշ օլտուղու անախթարլար իլէ
գասաւը աչըպ, օթուզ պին ֆրանդը հավի օլան պիր ճիգտա-
նը տէրուճինտէն աչըմըչսընըզ:

Ֆէրնան. - Ա՛հ, տիմէք մէյտանտա պիր սիրգաթ վա-
գըասը վար սըր: Պէ՞ն մի պու սիրգաթը իճրա իթմիշիմ...
լաքին եալան սըր եալա՛ն:

Պիչարէ տէլիգանլը՝ երլտըրըմտան վուրուճուճաօընա
պիր հալ քէսպ իտէրէք, իքի նէֆէր բօլիս մէմուրուճուճ
գուճագլարընա տիւշտիւ կիւնտէն, մերգուճու եաբը էօլիւ հա-
լինտէ կէօթիւրտիւէր:

Պագդարաեա կէլինճէ, պէօլէ պիր վագըանըն թէէսսի-
րիլէ սէտիրին իւզէրինէ սէրիլիպ, կէօզլէրինի աիքմիշ վէ
տիչլէրի սըզը սըգըեա գարանմըչ օլտուղու հալտէ գըմըլտան-
մագսըղըն սուրմագտա իքէն, գօմիսէրին մուֆարագաթը վէ
Ֆէրնանըն ճէպրէն կէօթիւրիւլտիւկիւ էսնատէ, եավրուլա-
րընըն գասպ իտիլտիկինի կէօրէն տիչի գաբլան միսիլու, օ-

Թուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն սըչրատը, վէ պիրտէն պիրէ զիհնինտէ հագըգէթի հալի իրաեէ իտէր սուրէթտէ պիր ըըգ հասըլ օլուպ, սէվկիւլիւսիւնիւ բօլիս մէմուրլարընըն էլլէրինտէն ալմագ իւզրէ արգալարընտան գօշմագ, վէ «Թուլթուենուզ... Թուլթուենուզ... Վիլիամս տըր» տէյի պաղըրմագ իսթէտի իսէ տէ, սէսի պօղպզընտա դըսըլտըղը կիպի, տիզլէրինտէ տէ գուլվէթ դալմատըղընտան, պիրուհ հալտէ եէրէ սէրիլտի:

Գօմիսէր իլէ Ֆէրնան խայլի մէսաֆէ դաթ իտիպ, Պագգարա տա հէնուզ աեըմըչ ի.քէն, Թուալէթ դաբուսու աչըլարագ, պարօնէ սըր Վիլիամս իչէրի կիրտի:

Մէրգում, եէրտէ եաթմըչ օլան դատընա սիւքիւնէթլէ պագտըգտան սօնրա,

— Գըղըմ, սէնին քէսպ իտէճէկլին հալի քէչֆլէ, Թէտապիրի իհթիեաթքեարանէերի իթթիխաղ իթտիմ, Փագաթ պիլմիչ օլ, էկէր Ֆէրնան սէնին սաեէնտէ մահպէստէն չըգմագսա, օրատա չիւրիւեէճէք տիր, տէտի:

Մուախխարէն պարօնէ չանը չալմասըյլա, Փաննի վէ սիեահ էսվապ կիեինմիչ վէ պէեազ գրավաթ պաղլամըչ դըսսա պօյլու պիր ատէմ՝ իչէրի կիրտիլէր:

Պու ատէմ, դաբթանըն իչլէրինտէ գուլլանըլմագ իւզրէ Գօլարըն Թէրթիպ իթմիչ օլտուղու գումբանիա էֆրատընտան գասէմ քեաթիպի իտի:

Վիլիամս, Պագգարաեը պէսլէմէեէ կէօսթէրէրէք,

— Մատամանը եաթաղա եաթըր, վէ քէնտիսինէ ըուհ գօղլաթ: Վազիֆէնի պիլիբսին, պուենտան զիեատէ սէօզէ լիւզում եօգ տուր, տէտի:

Փաննի. - Բէք էյի միլօրա, տէյի ճէվապ վէրտի:

Բէվիչի հալտէն տախի անլաչըլտըղը վէճհլէ, մէղպուրէ Թէմամիյլէ սըր Վիլիամսա Թապի օլմուշ իտի:

Գաբթան, պատէհու պէսլէմէնին ըէֆաթընտաքի գըսսա պօյլու ատէմէ խիթապ իտէրէք,

⇒ Սիզ տօգթօ՞րմուսուենուզ, տէյի սօրտու, վէ մէրգում

սախթէ թապիպ տէ, «էվվէթ» մանէտարնտա պաշընը սալլատը, Վիլիամս, մէրդուսա թալիմաթը լաղըմէնի իթա իլէ, քէնտիսի օրատան մուֆարադաթ իթտի, Սլ վաղըթ պարօնէնին իբի շէրիքլէրի Պագդարտիը եաթաղընա եաթըրտըլար: Սախթէ թապիպ, մէզպուրէնին եաթաղընըն պաշ թարաֆընտա պիր դօլթուգլու իսկէմէտէ օթուրտու:

Փաննի տէ պիր բուհ շիշէսինի մատամտընա դօգլաթմաեա պաշատը, կէնճ գատըն կէօղլէրինի աչարապ,

— Ֆերնա՞ն, Ֆերնա՞ն, տէտի, վէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ, եաթապտա օլտուգունու, վէ Փաննինին՝ քէնտի թէտապիսիլէ մէշղուլ պուլունտուգունու կէօրտիւ, Պինապէրին մէզպուրէնէ խիթապէն,

— Փաննի... Փաննի... նէ՞րէտէ պուլունուեօրում... նէ՞ վաղը օլտու, տէյի սիւալ իթտի:

Փաննի. — Հէլէ շիւքիւր, մատամըմըն տիլի աշըլտը:

Պէպէմէ պու սէօղլու օլ տէրէճէ մէսէրրէթլէ թէլէֆիֆիւզ իթտի բի, Պագդարա թէաճճիւպտէ դալարապ,

— նէ՞ սէօղլէտին, տիլիմաշըլտը՞մը, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու:

Սլ վաղըթ կէնճ դատըն, սըր Վիլիամս թարաֆընտան թալեին օլունմուշ օլան սախթէ հէքիմի եաթաղընըն պաշընտա կէօրմէօիլէ, տէհշէթ հարէքէթի իպրազ իլլէտի վէ Փաննիեէ խիթապէն,

— Պու աաէմ՝ քի՞մ տիր, տէյի սօրտու:

Փաննի. — Հէքիմ տիր մատամ:

— Հէքի՞մ մի. վայ պէն խասթամըբըմ:

— Իվվէթ, մատամ, բէք աղըր խասթասընըղ, եախօտ խասթա օլտուճուղ:

Սախթէ հէքիմ վագար իլէ աեաղա դալգըպ, Պագդարանըն պիլէկինի թուլթարապ,

— Մատամ, նապղընըզա պագաեըմ, տէտի: (Պատէհու մանէատար սուրէթտէ Փաննիեէ նաղար իտէրէք, շէօլլէ իլա՞ վէ իթտի.) Պու կիւն սըթմանըն սէքիզինճի կիւնիւ տիւր:

Պագգարա . - Սրթմանըն սէքիզինճի կիւնի՞ւ միւ տիւր .
 Հէքիմ . - (տաիմա Ֆաննիեէ խիթապէն սէօղիւնըւ իլէրի
 կէօթիւրէրէք .) Կէրչի սըթմա ազալմըչ իսէ տէ , գօրգարըմ
 քի սաերգլամասընըն հէնուզ պազը էսէրլէրի գալմըչ տըր .

Պագգարա . - (աղլը պաչընտան կիտէրէք .) Սաերգլամա՞գ
 մը . պէ՞ն մի սաերգլաեօրում .

Փաննի . - (տէրին պիր ա՛հ իտէրէք .) Պիչարէ վէ սէվկիւ-
 լիւ մատամըմ . . .

Սախթէ հէքիմ . - (եալաչ սէտա իլէ վէ Ֆաննիեէ խի-
 թապ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէքլէ պէրապէր , հաղըգէթտէ
 Պագգարա թարաֆընտան իշիտէպիլէճէք սուրէթտէ սէօլլէ-
 երէք .) Պու սաերգլամագ , գօրգարըմ քի տիվանէլիկէ թէպ-
 տիլ օլապիլիր .

Պագգարա . - Տիվանէլիկէ՞ մի . . . վայ պէն տիվանէ՞միեիմ .
 սիւպհա՛ն Ալլահ , նէ՞ վագը օլտու .

Մէղպուրէ պու սէօղլէրի սէօլլէրքէն , եաթաղընըն իւ-
 գէրինտէ տիրի պիր հալտէ օթուրտու , վէ անլընը իքի էլլէրի
 տէրունինէ ալարագ պիր միւտտէթ տէրեաի միւլահազաթա
 տալտըգտան սօնրա ,

— Ֆէրնա՛ն . . . Ֆէրնա՛ն . . . Ֆէրնան նէ՞րէտէ տիր , տէյի
 սօրտու .

Փաննի եալընըղ պէր ա՛հ իտիպ , պաստէհու սիւքիւթ
 իթաի . Հէքիմտէ պէսլէմէեէ խիթապէն ,

— Կէօրիւեօրսունուզա՛ , իւղէրինէ տիվանէլիք կէլիեօր ,
 տէաի .

Փաննի , կիւեա կէօղլէրինտէն ագան եաչը սիլէրէք ,

— Պիչարէ վէ սէտպախթ մատամըմ , տէտի .

Փաննի՝ չօգտան պէրու Պագգարանըն խըղմէթինտէ օլ-
 մասըյլա , մէղպուրէ պէսլէմէսինին քէնտիսինէ Ֆէվգէլատէ
 սատըգ օլտուղունու զանն իտէր իաի . Պինապէրին անըն
 սախթէ քէտէրի՝ Պագգարաեը թէրէտտիւտի ազիմէ կիրիֆ-
 թար իտէրէք , ամիրճէ վէ սախթէ հէքիմի բէտտ իլէ ,

— Փա՛ննի , տէյի չաղըրտը .

Պաննի եագլաշմասընտա , Պագգարա ,

— Եիւզիւմէ պագ վէ հագըգէթի հալի պանա սէօյլէ , տէյի պէեան իյլէտի .

Պաննի . - (կէօեա աղլամասընը մէն իտէրէք .) Սէվկիւլիւ մատամըմ , սիգէ նէ սէօյլէմէ.քլիկիմի իսթէեօրսոււնուզ .

— Հագըգէթի .

— Ա՛հ մատամ , շիմտիեէ գատար պէն եալան սէօյլէմի՞շմիեիմ .

— Տիմէք պէն խասթաեըմ .

— Էվվէթ մատամ .

— Չօգտան պէրի՞մի խասթաեըմ .

— Սէքիզ կիւնտէն պէրի .

— Պագաթ պու միւմքին տէյիլ տիր .

Պաննի՛ կէօզլէրինի դուպպէի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարագ ,

— Լաքին սէքիզ կիւնտէն պէրու եաթագտա խասթա օլմագլըղըմ նա՞ըլ գապիլ տիր . . . տահա պիր սաաթ էվվէլ . . . շու գօմիսէր . . .

— Հա՞նկը գօմիսէր .

— Բօլիս գօմիսէրի .

— Մատամ , պէն բօլիս գօմիսէրի կէօրմէտիմ .

— Լաքին Ֆէրնա՞ն . . . տէրտէսթ իտիլէն Ֆէրնան նէ՞րէտէ տիր .

— Մ . Ֆէրնան պուրաեա ասլա կէլմէտի . Պէն Մ . Ֆէրնանը , եալընըղ սիզին , խուսուսա խասթալըղընըզ զէմանընտա իսմինի չօգ աէֆու զիքր իթմիշ օլմանըզտան թանըրըմ , պաշգա սուրէթլէ թանըմամ .

Պագգարա . - (թարիֆ օլունմագ պիր տէհչէթլէ .) Տիմէք պէն տիվանէեիմ . տիմէք րիւեա կէօրիւեօրում .

— Մատամ , սէքիզ կիւնտէն պէրու սաեըզլամագ տասընըզ .

— Պագաթ պու միւմքին տէյիլտիր , գապիլտէյիլտիր .

Մէզպուրէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէրճէսինէ իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի .

— Խայր, պէն տիվանէ տէյիլիմ... ըրևա կէօրմէնօրում... պէնի ալտատընօրլար... էվվէթ, տիւնքի կիւն Ֆէրնանը, Սէն-Լուի-օ-Մարէ սօդ-աղընտա պաերլմըջ օլարագ պուլուպ, արապամա ալտըմ վէ սլուրաեա նագլ իթտիմ... պատէհու ըէնտիսի իչին պիր թապիպ կէթիրթտիմ... խայր, խայր, կէթիրթտիլիմ թապիպ պու տէյիլ իտի... պատէհու պու սապահ... պիր դօմիսէր...

Սախթէ հէքիմ, Պագդարանըն սէօղլունիւ ըէսէրէք, վէ եալաջ սէտա իլէ Ֆաննիեէ խիթապ իտէրէք,

-- Հիսսիեաթ ճիննէթի թէսմիեէ օլունան պու թարղ տիվանէլիկի տէֆ իթմէք իչին, հէր իքի սաաթտա մէճնունըն իւղէրինէ սօվուդ սու տօլտուրմագտան պաչգա չարէ եօդ տուր, տէտի:

Պու սէօղլէր՝ Պագդարաեա սօն պիր տարպէ մագամընտա թէէսսիր իթմէքլէ, պիչարէ պաչընը էլլէրի տէրունինտէ կիղլէեիպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ,

— Եա՛ րապսի, եա՛ րապսի, տէտի:

Պու կէնճ դատըն՝ պիր միւտտէթ սարսըլըպ թագաթ վէ տէրմանտան տիւշտիւքտէն սօնրա, ախլէադընըն էսասը տիմէք օլան սէպաթը աղիմէսինի թէքրար ըէսպլէ, ալթիւսթ օլան գիհնինտէ նակեահ պիր զիեա հասըլ օլուպ,

— Վիլիամս տըր, Վիլիամս, տէտի, վէ պագը ըէրրէ Փիքրէն զիեատէ թահրիք օլունմուլ օլտուլունտա, մուճիպի թէհայելուր պիր բուչէնլիք ըէսպ իթտիլի կիպի, Պագդարա տա, վուգուաթը միւտհիչէնին Փաիլի իհթիմալքի Վիլիամս օլտուղու վէ Ֆէրնանա դարըլ ըէնտիսինին պիր ալէթ մագամընտա գուլլանըմըլ իտուկի հագդընտա տիւշիւնմէեէ պաչլատը: Մէրգումէնին պու միւլահաղասը բէք ազ իմթիտատ իտիպ, պատէհու հագըգէթի հալի չէհրէլէրինտէն անլամագ իւղրէ մաննիեէ, վէ սախթէ հէքիմէ սիւքիւնէթլէ պապսը իսէ տէ, հէր իքիսի տէ օ եօլտա պիր շիւպհէեի թաստիգ իտէր ըիսվէթ իրաեէ իթմէտիլէր:

Պագդարա՝ պու թէտգիգաթը էսնասընտա հիչ պիր սէօղ

սէօյլէմէեիպ, Փաննինին քէնտիսինի մէնէ վագթը օլմագտան էվվէլ եաթաղընտան աթլաերպ, այնանըն գարչըսընտա տուր-տու, վէ եիւղիւնէ պագարագ,

— Ղարիպ շէյ տիր քի, սէքիզ կիւնտէն պէրու եաթագ-տա խասթա պուլունան պիր դաաընըն սիմասը ասլա թէպ-տիլ օլմամը շըր. պունտան պաչգա, հէր նէ գատար պէնի աճ պրագմըչար իսէ տէ, դուվվէթիմին պէրքէմալ օլտու-ղունու տա հլաս իտիւօրում, տէտի, վէ դուվվէի էլասթի-գիւնէսինի զայպ իթմէմիշ օլտուղունա թէէմին օլմագ իւզրէ գօլլարընը վէ աեագլարընը սարստըղը կիպի, պէլինէ գատար աա էյլիւրէք, չէվիքլիք վէ տիրիլիկինի զայպ իթմէմիշ օլ-տուղունու անլատը: Պատէհու իքինճի տէֆա Փաննիեէ պագ-մասընտա, պէսլէմէ՝

— Մատամ, մատամ, եաթաղա եաթընըզ, տէտի:

— Գըզըմ, սէն պէնիմլէ զալիպա օեունա չըգմըչըն. պէսպէլլի մահուտ ինկիլիզ պու խըզմէթինէ մուգապիլ սանա պօլ իւճըթ վէրմիշ տիր: Հալպու քի եանըլլեօրսուն. պէ-նիմ կիպի պիր դատըն իլէ քիմսէ էյլէնէմէզ: Քէզալլիք օ ինկիլիզի պէնտէն զիեատէ զէնկին զանն իթտիկինտէն տօլաեր նատիմ օլաճագսըն:

Մէզպուրէ պու սէօյլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, ագտէմճէ զիքրինի իթմիշ օլտուղումուզ քիւչիւք խանչերի շըմինէնին իւզէրինտէն ալտը, վէ սախթէ թապիպի թէճէսսիւս իտէրէք,

— Ազիզիմ տօգթօր, էկէր եանըմա զիեատէ եագլաչըր-սանըզ, շու կէօրտիւկիւնիւզ խանչերի թագալպկեահընըղա սաբլարըմ, տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն վէ Փաննիեէ խի-թապէն, - եանըմա կէլ, վէ էսվապըմը չաբուգ կիեինտիր, չիւնքի տիշարը չըգմագ իսթէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Փաննի՝ րօլունու պիր միւտտէթ տահա բիւսթախանէ սուրէթտէ իճրա իթմէք իսթէեէրէք, եէյիս ու քէտէրլէ տօգթօրա պագտը, ֆագաթ տօգթօր՝ հէքիմլէրէ մախսուս սօվուգ գանլըլըզլա տուրուպ, ամիրճէ, պէսլէմէեէ,

— Մատամ շիմտի էյի տիր, սաերգլամասը կէչտի. իմ-

տի էմիրինէ իթաաթ իտին, վէ մատեմքի տիշարը չըգմագ իսթէեօր իսէ, սլաճաղը հաՎա ֆախտէլի օլաճաղընտան, պու պապատէ քէնտիսինէ մուխալիֆէթ իտիլմէսի ճայիզ տէյիլ տիր: Պէն շիմտիլիք մուֆարագաթ իտիեօրուժ, ագչամ թէքրար կէլիրիժ, տէտի:

Պագագարա՝ թապիպ զանն իթտիկի շախսըն պիրտէն պիրէ քէսպ իթտիկի սիւքիւնէթատէն տօլանը հայրէթէ, վէ հաթթա տէհչէթէ տիւչար օլտու, վէ մէրդուժ սախթէ թապիսլին քէնտիսինէ սէլամ վէրէրէք օրատան կիթմէսինտէն սօնրա,

— Աճապա սահիհէն տիվանէ՞միրիժ, տէաի, վէ պիւթիւն վիճուտի պու միւլահազա իւզէրինէ սարսըլտը:

18

Սախթա հէքիժ եաթագ օտասընտան տիշարը չըգտըղը զէման, մէրգուժ իլէ Ֆաննի, արախսընտա կէօղ գըրբտըլար իսէ տէ, Պագագարա պու կէօղ գըրբմասընը չագմատը: Պատէհու Ֆաննի՝ մէղպուրէնին եանընա կիտէրէք:

— Մատամ, իսթէրսէնիզ էլպիսէնիղի կիեինտիրէեիժ, տէտի:

Պագագարա. - Էվվէթ, հաթթա չաբուգ կիեինտիրմէլիսին: Ֆաննի, միւթի պիր պէսյէմէ կիպի պաչընը էյաի, վէ կէօեա կէօղէրինտէքի եաչը սիլիեօր կիպի կէօրիւնէրէք, թուալէթ օտասընա կիրտի: Պագագարա եալընըզ գալտըղընտա,

— Խայր, խայր, միւմքին տէյիլ տիրքի, պէն տիվանէ օլանըժ... ագլըժ թէմամիլէ պաչըմտա տըր... Պու հայլաղ գըզ իսթէտիկի քատար սանըղլատըղըմը պէեան իթսին...

պէօյլէ պիր շէյ եօգ տուր վէ օլամազ . հաթթա Ֆէրնանըն պու սապահ պուրատա , շու եաթազ տէրունինտէ պու - լունտուղու , վէ ույգուսու էսնասընտա քէնտիսինէ պագմագ - տա օլտուղում շիւպհէսիզ տիր , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իքէն , պիրտէն պիրէ միւլահազաթընը գաթ իթտի , վէ էլինի անլընա կէօթիւրէրէք ,

— Տիվանէ՞միսիմ , եօգսա սանըգլաեօ՞րմուեում , շիմտի անլաեաճաղըմ , տէտի , վէ մատամաընը եաթըրմագ Քիք - րիյլէ հէնուղ Ֆաննի թարաֆընտան տիւզէթիլմիշ օլմաեան եաթաղա դօշտու , վէ իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք ,

— Խանալ եախօտ հազըդէթ , Ֆէրնանըն պօղազընտա պիր միտալեօն ասըլմըշ իտի . պու միտալեօնու ույգուսու էս - նասընտա պէն չըգարտըմ , վէ գաբաղընը աշտըղըմտա , տէ - րունինտէ գատըն սաչարը կէօրտիւմ : Պիր արա , օ սաչար անըն օլտուղունու տիւշիւնէրէք , հիտտէթ վէ գըսգանճըգ հիսս իթտիմ , պատէհու պօղազընտաքի իրէք գօրտօնու տիշ - լէրիմ իլէ գօբարտըմ , վէ միտալեօնու եաթաղըն շարչապը ալթընտա կիզլէտիմ , տէտի :

Պագգարա պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , իզհարը թէրէտաիւտլէ տիթրէտի , վէ իզթիրապը ազիմ իրանէ իտէր սէտա իլէ ,

— Էկեր միտալեօն օրատա տէյիլ իսէ , իշթէ օլ վագըթ օլան կէչէն ահվալին հագըգէթէն պիր ըիւեա օլտուղունու , վէ պէնիմտէ պիր մէճնուն իտուկիմի անլաեաճաղըմ , տէտի , վէ տէրհալ էլինի շարչապըն ալթընա սիւրմէքլէ , ապու - տում , պուլտում տէյի նիտա իթտի . Փագաթ պու սէօղիւ քէսիք վէ զայիֆ պիր սէսլէ սէօյլէտիկինտէն , էլան թուալէթ օտասընտա մէշուլ պուլունան Ֆաննի իշիտէմէտի :

Չարչապըն ալթընտան գուհուր իտէն միտալեօնտաքի սաչար աչըգ քէսթանէ ըէնկինտէ օլուպ , պունա մէրպու թ պուլունան գօրտօն իսէ , Փիլվագը գըրըլմըշ օլտուղու հալ - տէ , զանն իտէրսին քի Պագգարանըն տիշլէրինին եէրի հէ - նուղ իւզէրինտէ կէօրիւլմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , պու քէշֆինտէն տօլանը հիսս իտէկէլտիկի մէսէրրէթլէ օլ գատար սարսըլտը քի, եէրէ տիւշմէմէք իւզըէ գարեօլաւընա տաեանմաեա մէճպուր օլտու : Մէսէրրէթի՝ մէճնուն օլմատըղընը անլամասընտան իլէրի կէլիպ , իշպու մէսէրրէթի միւթէադըպ , պիրտէն պիրէ տիւշարը զազապ օլարապ ,

— Պանա օեուն օյնատըլար . իմտի պէն տէ ինթիգամ ալաճաղըմ , տէյի միւլահազա իթտի :

Պատէհու քէնտիսինին աղլանըպ սըղլատըղը վէ պայկըն հալաէ պուլունտուղու սըրատա , Ֆէրնանըն՝ սիրգաթ իթհամըյլա տէրաէսթ վէ թէվգըֆ իտիլտիկինի տիւշլունմէսի իւզէրինէ , հիատէթ ու զազապը տա մէսէրրէթի կիպի զայլ օլարապ ,

— Պու շէյլէր՝ հէր Վիլիամըն իշի տիր . օ առէմին կիզլի պիր մապսէտի վար տըր քի, անլաեամաեօրում . օ հէրիֆ պէնի ալէթ մադամընտա գուլլանտը , Ֆագաթ պէն քէնտիսինտէն գուլվէթլի չըգարապ , օեունունու պօղաճաղըմ վէ Ֆէրնանը գուրթարաճաղըմ , տէտի :

Օլ վադըթ Պագգարա , պազը սըրալարտա գատընլարտ Ֆէվգէլատէ սէպաթ վէ ճէսարէթ վէրէն սատագաթ վէ ու պուտիեթ թէհասիրինին էսրարի վէ մըգնաթըսի գուլվէթիւնէ թապիլիեթլէ , պիրտէն պիրէ քէնտի քէնտիեէ հաքիմ օլտու , ալթիւսթիւկիւնիւ վէ սօլկունլուղունու կիզլէտի , հէնէճանընը թէսկին իթտի , վէ մէղքիւր միտալեօնու կիճէլիք էլպիսէսինին ֆիսթանընտա սագլատըղը կիպի , պիր հիսսի թապիեէ միւթավաթ իտէրճէսինէ մահուտ խանչէրի տէ օրթատան դալտըրտը :

Պատէհու քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի .

— Ե՛յ սըր Վիլիամն , պունտան պէօյլէ մէյտան իքիմիզ իշին տիր . էկէր սանա սըր Վիլիամն տէրլէր իսէ , պանա տա Պագգարա տէրլէր , տէյի պէեան իլլէտի :

Փաննի պու արա թուալէթ օտապընտան չըգարապ ,

— Մատամ , էսվապընըղը կիեինմէք իշին կէլմէք իսթէրմիսինիզ , տէտի :

Պագգարա . - (միւլայիմ պիր սէտա իլէ .) Եվվէթ գըզըմ, տէտի , վէ իլավէթէն , - Պէնի ալտաթմըչ օլտուղունու , չիւնքի հագըզէթէն ըիւեա կէօրմէքտէ պուլունմուչ օլտուղունմու անլաեօրում , տէյի պէեան իլլէտի .

— Ահ , մատամ , մէմուլ խաէրսինիզքի , պէն . . .

Պէսլէմէ՝ պու սէօղլերի սէօլլէտիկի զէման , քէնտի քէնտիեէ տէ ,

— Իչթէ շիմտի սահիհէն ագլընա ճիննէթ կէլիեօր , տէյի միւլահագա իթմէքտէ իտի .

Պագգարա . - (սէօղլունէ տէվամ խաէրէք .) Տիմէք սաւերղլամագ տա օլտուղունմա էմինսին .

— Եվվէթ , մատամ , գաթիէն էմինիմ .

— Շիմտի պէն տէ ինանըեօրում . մութլագա շու աչգու սէվտա պէլասը ագլըմը պաշրմտան ալարագ . պէնի պու հալէ գօյսու . Ֆէրնանը կէօրմէք , անէ միւթէսարըրֆի օլմագ էշէտտի արգուսու՝ քէնտինին պուրատա օլտուղունու պանա զանն իթտիրտի .

— Բէք տօղրու սէօլլէեօրսունուզ մատամ .

Եկէր մատաէ քէնտի հագգընտա օլտա իտի , պէլքի Պագգարա հագըզէթէն ագլըճա զաաֆէթէ տիւչար օլաճաղը կիպի , ճէսարէթինի տէ զայպ իտէր իտի . հալպուքի ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու Ֆէրնան՝ ինսաֆորզ պիր խասիմ թարաֆընտան սուրէթի խէֆիեէտէ թագելիզ վէ հաթթա թէվգըրֆի օլունմուչ օլտուղունտան , պու խուսուս՝ մահգա սաիրլերի իւզերինէ իճրաի հիւքմ իթմէկէ , վէ քէնտի կիւզէլլիկիլլէ գատընլարըն սէրֆիրագըր օլմաեա ալըշմըչ օլան պիր գատընըն զաղապ վէ հիտաէթինի պիթթէսկին , անը սիւքիւնէթ վէ էմրի պասիրէթ տաիրէսինտէ հարէքէթ իթտիրմէկէ քեաֆի իտի .

Հէր նէ իսէ , Պագգարա՝ Պաննիեէ խիթապէն ,

— Գըզըմ , պիր ազ շարուգ իշ կէօր , հավա բէք կիւզէլտիր . հագըզէթէն իլք պահար կիւնէշի իլէ հէր թարաֆ շայեանը թէհայեիւր պիր սուրէթ քէսպ իլլէմիշ տիր , տէտի .

— Նե՞րէեէ կիթմէք իսթէեօրսունուզ , մատամ :

— Մատէմքի խասթա իսէմ , հէքիմէ կիթմէք իսթէրիմ :

— Լաքին հէքիմ տահա պիր ազ էվվէլ պուրատան տի-
շարը չըգտը :

Պագգարա . . (կիւլէրէք . .) Օ հէքիմէ թէշէքքիւր իտե-
րիմ . . . տօղրուսու անը հիչ հազը իթմէտիմ . պիլիրսինքի ,
պէն սարը ընկտէն խօշլանմամ . օ իսէ թէմամիյլէ սարը լէհ-
ճէլի իտի . էյի խաթրումա կէլտի . . . ֆէնալաշտըլըմ սըրա-
տա , տօսթում օլան վէ ղանէթ հազիգ պուլունան տօգթօր
Պէրթրանը նի՞չին ճէլպ իթմէտին :

— Սիղին ըահաթսըղըղընըզ ղէմանընտա տօգթօր Պէրթ-
րան խանէսինտէ տէյիլ իտի . անճագ այնի խանէտէ տիկէր
պիր թապիպ պուլունատուղունտան , անը ճէլպ իթտիմ :

— Աճայիպ , պիր էվտէ իքի հէքիմ նա՞սըլ պուլունուեօր :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա կէնճ գատըն պիր շալ կիեինիպ ,

— Հայտէ Ֆաննի կիտէլիմ . մատէմքի ըահաթսըղ իսէմ ,
սէնին տէ պանա ըէֆագաթ իթմէքլիկին թապիլի տիր , տէտի :

Պագգարա , քէնտի քէնտիեէ տէ շու սէօղլու սէօյլէմէքտէ
իտի .

— Պիր ազտան սէնի ղապթիեէ նազըրընըն նէզտինէ կէօ-
թիւրիւրսէմ , տիվանէլիկիմ հազըրնտա իճապ իտէն տօղրու
մալիւմաթը օրատա վէրիրսին :

Ֆիլվագը մէղպուրէ , քէնտի աչըգը օլմուշ օլան Մ . տ'Օ . . .
նուն ագտէմճէ խանէսինտէ վէրտիկի պազը էյլէնճէլէրէ տա-
վէթլի պուլունան ղէվաթ միեանընտա ղապթիեէ նազըրընա
տախի թէսատիւֆլէ իւլֆէթ բէյտա իթմիչ օլտուղունտան ,
պէօյլէ պիր մուհիմմ վագըլատա , նազըրը միւմախլէյհին միւ-
տախէլէի խայրխահանէսինէ կիւվէնմէքտէ իտի :

Շուրանը տախի պէեան իտէլիմքի , Պագգարա , տէր-
քեար օլան ղէքեսովէթլյլէ , պու իշտէ , Վիլիամս թարաֆըն-
տան Ֆէրնան Բօշէեէ վէ քէնտինէ դարչը կիղլի պիր ֆէսատ
բլանը գուրուլմուշ օլտուղունու միւպհէմ սուրէթտէ անլա-
մըչ իտի իսէ տէ , օ բլանըն նէ մէնֆաաթ վէ նէ մագսէտլէ

Թէրթիպ իտիլմիշ օլտուղունու հէնուղ տէրք խտէմէմիշ իտի . շու գատար քի , պու միսիլու վագըալարտա ինսանըն գուվ- վէյի Թէխաեիւլիեէսի՝ իհթիմալ վէ իմքեան տէրէճէսինի Թէճավուգ իթմէսէ պիլէ , պունա եագըաշարլընտան , Պագ- գարա տա , Վլլիհամըն հէր կէօնա ճինաեէթի իրթիքեապէ միւգթէտիր օլմասը հագգընտա շիւպհէ իտիպ , քէնտինին մէճնունանէ աշգ ու սէվտասընը , վէ հարէքէթի ճինաիեէսի- նի իգրար իթմէք լազըմ կէլէ պիլէ , հագըգէթի հալի Թե- մամիլլէ զապթիեէ նազըրընա պիլտիլմէեէ գարար վէրտի :

Փաննի խտէ , պու սըրատա , հիշ պիր շէյ հագգընտա շիւպհէլէրի պուլունմաեան քէսանըն մէպէքինի իրաեէ իթ- մէքտէ իտի :

Իլք տէֆա Պագգարա էվտէն չըդըպ , եաթուգ օտասընըն իլէրիսինաէ պուլունան սալատան վէ տէհլիզտէն վէ պաղչէտէն կէչտի :

Պու պաղչէնին բարմագլըղը էօնիւնաէ մէրգումէնին արա- պասը պէքլէեօրտու :

Փաննի տէ մէզպուրէնին արգասընտան կիթմէքտէ իտի :

Պագգարա՝ արապանըն գաբուսուչու աշար , վէ ըաքիպ օլաճաղը էանատէ մանշօնունու ունութմուշ օլտուղունու կէօ- ըիւպ , ալըպ կէթիլմէք իւզրէ ֆաննիեի կէօնտէրտի :

Պէպլէմէ , արապաճը իլէ կէօղ գրրբարդտան սօնրա , իշ- պու էմրէ իթաաթ իթմէքտէ իքէն , Պագգարա արապաճըեա խիթապէն ,

- Ժա՛ն , պու կիւն հա՞նլը կիւն տիր , տէյի սիւալիթտի :
- Բէնչէնպիհ տիր , մատամ :
- Սէն-Լուի սօգաղընա տիւն կիթմիշ իտիք , տէյի՞մի :
- Էվվէթ , մատամ :
- Էօյլէ օլտուղունու պիր բօլիս գօմիսէրի մուվաճճէհէ- սինտէ իգրար իտէ՞րմիսին :
- Էվվէթ մատամ :
- Բէք էյի :

Պէօյլէ տիեէրէք Պագգարա արապաեա ըաքիպ օլտու :

վէ Փաննի կէտիկինտէ մատամասըննն եանընտա օթուրտու ,
Պագգարա , Բօլիս նէզարէթինէ կիթմէք էմրինի իլէրու-
նէ թաալիգ իտէրէք , շիմտիլիք արապաճրեա Բօն-նէօֆէ
կիթմէք իսթէտիկիննի անլաթտը . հալպու քի արապաճը՝ թավ-
սիեէ օլունան ճիհէթէ տօղրու արապաեը կէօթիւրէճէք եէր-
տէ , պաշգա թարաֆա սաբտըղընտան , Պագգարա տէրհալ
արապանըն բէնչիրէլէրինտէն պիրինի էնտիրէրէք ,

— Հայվան հէրիֆ , նէ՞ եաբըեօրսուն , պուրասը Բօն-նէօֆ
եօլո՞ւ մու տուր , տէյի պաղըրտը :

Լաքին այնի վաղըթտա արապանըն պիր գաբուսու աչը-
լարագ , ազ էվլէլ սախթէ հէքիմլիք վաղիֆէսինի իճրա իթ-
միշ օլան վէ Մօնսէյ սօգաղընտան պիր ազ էօթէտէ կիզլէն-
միշ պուլունան գըսսա պօյլու , սարը լէհճէլի վէ տազ գաֆա-
լը շախս գօշարագ արապաեը թաագիպ իթմիշ օլտուղու հալ-
տէ , քէտի կիպի սիւրաթլէ արապաեա կիրտի , վէ գաբուսու-
նու գաբատըգտան սօնրա , Պագգարանըն եանընտա օթուր-
մասընտա , մէզպուրէ տէհչէթինտէն նաչի ըէֆը սէտա իյլէտի .
Շախսը մէրգում իսէ , սօվուգ գանլըլըգլա ,

— Ֆիլվազը մատամ , էկէր պիր հէքիմ՝ սիզին պուլուն-
տուղունուզ հալ կիպի պիր հալտէ պուլունան խասթասընը
քէնտի միգաճընա պրագըրսա , վաղիֆէսինտէ գուսուր իթմիշ
օլուր : Պէյնինիգտէ պիր իւֆիւնէթ վար տըր , վէ ատէթա
շիֆասը գապիլ օլմաեան մէճնունլար սըրասընա կէչիեօրսու-
նուզ , տէտի :

Սախթէ հէքիմ պու սէօզլէրի իսթիհզաքեարանէ սէօյլէ-
տիկի զէման , արապա հուտուտու կէչիպ , խարիճի պուլվար-
տա գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ իտի :

Պագգարա՝ արապաճընըն տա Փաննի կիպի Վիլեամսա
սաթըլմըջ օլտուղունու անլաեարագ ,

— Պէնի նէրէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

Սախթէ հէքիմ . - Մօնմաթրա , տէտի , վէ արապանըն
քեաֆֆէյի բէնչիրէլէրինի գաբատըգտան սօնրա , Պագգա-

րաեա խիթապէն , - Մատամ , խարիճին հավասը սիզին իչին մուզիրր տիր . իմտի հիչ պիր բէնչիրէ աչմաեըն , վէ եարարմա տա քիմնէեի չաղըրմաեըն . զիրա պուլունտուղունուզ հալտէ տիւչարը հիտտէթ օլմադլըղընըզ հէր շէյտէն զիեատէ մուխաթարալը տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու շախսը մէրգում , սէթրիսինին տիւյմէլէրինի սէօքիւպ ճէպինտէն չըգարտըղը քիւչիւք պիր խանչէրի մէզպուրէնին կէօքսիւնէ տաեաթարագ ,

— Պու ալէթ՝ տէհչէթլի վէ հիտտէթմիզաճ մէճնունլար իչին տիր . պաչլըճա էյիլիկի շու տուրքի , սուրէթի խթիմալինտէ ասլա սէս չըգարմազ , տէտի :

Պագգարանըն տա եէտինտէ պիր խանչէր պուլունմագտա իտի իաէ տէ , օ տագըգա ագլընը պաչընա թօքլաեարագ , տէրհալ մէզքիւր սիլահը գուլլանամատը , վէ մուխալիֆէթ իթտիկինտէ , հաեաթընը զայպ իտէպիլէճէկինի տիւչիւնէրէք , եէտինտէ էօյլէ պիր սիլահ պուլունտուղունու աչիքեարէ չըգարաճագ եօլտա հարէքէթտէ պուլունմամաեը տա մուախխարէն էմրի պասիրէթտէն ատտ իյլէտի . իմտի , իֆատէեէ աղազլէ ,

— Էվվէթ տօգթօր , մէճնուն օլտուղումու պէն տէ անլաեօրում . իմտի սիզէ իթաաթ իտէրիմ , Պէնի նէրէեէ կէօթիւրիւեօրսուճուզ , տէտի :

— Նէրէեէ կէօթիւրտիւկիւմիւ սէօյլէտիմ . Մօնմարթրա կէօթիւրիւեօրում :

— Քիմին խանէսինէ :

— Տօգթօր Պլանչըն խանէսինէ :

19

Պարօնէ սըր Վիլիամըն ֆիքրի մէլանէթ քերարանէսի իլէ Սէրբանթ սօդաղընտա մուղիրր խանէեհէ ճէլպ իտիլէն Սըրի-ղին՝ Գօլարըն ըէֆագաթըյլա խանէեհէ մեղքիւրտէն տիչարը չըգտըղընը էվվէլճէ պէեան իթտիք :

Սըր Վիլիամս՝ պէրտէն պիրէ վագը օլան նիւմայիչ իլէ շիքերընը թէրքէ մէճպուր օլմասընտան տօլաեը հայրէթտէ գալմըչ օլան Մ . տը Պօրրէօնուն գարչըսընտա պուլունտուղու էսնատէ , Գօլար՝ Սըրիղէ խիթապէն ,

— Մատմագէլ , պէնիմլէ պէրապէր կէլին . պէնտէն գօր-գաճագ հիչ պիր սէպէպիսիղ եօգ տուր . սիղի միւտաֆաա իտէճէկիմէ տէ թէէմին օլապիլիրսիսիղ , տէտի :

Մէրգուժ պու սէօղլէրի սէօլլէտիկի սըրատա , չիչէքճի գըղըն գօլունու քէնտի դօլթուղունա ալտը , վէ նէ ետըտը-ղընը անլաեամաեաճագ տէրէճէտէ շաչըրմըչ օլան պիչարէ գըղճըղաղ իսէ գօլունու չէքմէտի :

Մէզպուրէ , էվվէլճէ պու ատէմ հագգընտա թապիի պիր ատէմի թէվէճճիւհ հիսս իթմէքտէ իքէն , պու վագըա-տա , անըն , նիչանլըսընըն տօսթու վէ իչ ըէֆիգի օլտուղու-նու , վէ տէհչէթլի պիր մուխաթարա վէ ֆէլաքէթ էսնասըն-տա եարտըմընա շիթապան օլմուչ իտուկիսի տիւչիւնէրէք , պու տէֆա հագգընտա էմսիյեթ վէ թէվէճճիւհ բէյ-տա իթտի :

էվին գարուսունտան իքի ատըմ էօթէտէ պիր արապա տուրուեօրտու :

Պու արապա սարը ըէնկտէ պօհսիմըչ օլուպ , տիգգաթ-լըճա թէտգիդ իտիտիկիստէ , Ղարիյ պիր չէքլտէ պուլուն-տուղու կէօրիւնմէքտէ իտի :

Իշպու արապա քիմնէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիզին, կիզլի վազիֆէլէր իճրասընա մախսուս օլուպ, լաքին Սըրիզ՝ էլան ալթիւսթ պիր հալտէ օլմասըյլա, պու էսկի արապանըն վէ իքի գուվվէթլի պէյկիրլէրինին թէշքիլաթը դարիպէսինէ, վէ իսկէմլէսինտէ ուեուգլաեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ օլան արապաճընըն հալինէ տիգգաթ իթմէտի:

Գօլար, պու արապանըն գաբուսունու աչըպ, կէնճ գըզը գուճագլաեարագ օթուրթմագ իսթէմէսինտէ, պիչարէ՝ եէնի պիր մուսաթարաեա տիւշմէքտէ օլմասընտան տօլաեը վէսվէսէհէ կիրիֆթար օլարագ,

— Փագաթ էվիմէ գատար նի՞չին եաեա կիթմէեօրուգ, տէտի:

— Սիզին մինիմինի աեագլարընըզ իլէ եիւրիւնիւրսէ չօգուզուն սիւրէր:

— Լաքին մօնսիէօ, պէն բէք էյի եիւրիւեէպիլիբիմ:

— Պիլիեօրում, լաքին պէն եօրկունում:

— Օ հալտէ եալընըզ կիտէրիմ:

— Օլամագ, զիրա սիզի թաագիպ իտէն ատէմ, եինէ բէշինիզի պրագմագ:

Գօլարըն պու պիւրհանը՝ կէնճ գըզը հէր կիւնա մուգավէմէթտէն կէրի տուրտուրմաեա միւսաիտ օլմասըյլա, մէգպուրէ արզը թէսլիմիեէթ իթտի, վէ Գօլար՝ զէվալը գըզը գուվվէթլի պազուլարըյլա թուլթուպ արապաեա կիրտիրտի, վէ քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, արապա գաբուսունու գարատը: Միւթէագըպէն քէմալը սիւրաթլէ եօլա չըգըլտը:

Սըրիզին տէհշէթի օլ տէրէճէտէ իտի քի, արապանըն ֆէվգէլատէ չաբուգլուգլա գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ օլտուղու, վէ քէնտի էվինին նիւմէրօսու իլէ իգամէթ իթտիկի սօգաղըն իսմի Գօլար թարաֆընտան արապաճըեա պէեան իտիլմէմիշ իտուկի նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէտի:

Արապաճը՝ նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղունու էվվէլճէ պիլէն քիմնէլէր կիպի աթլարը գամչըլամագտա օլուպ, Բօն-նէօ-

Ֆիւն եօգարլարընտա վագը ըրխթըմլար ճիհէթինէ վասըլ օլունտուգտա, Սըրիզ՝ պիր տէրէճէ քէնտինի պուլուպ նէֆէսալմաեա պաշլատը. լաքին օլ վագըթ արապանըն Սէն չայընտան կէչէճէք եէրտէ, սօլա տէօնտիւկիւնիւ, վէ սօլ սահիլին ըրխթըմլարը պօեուլտան սէրիան եիւրիւեիւպ, էնվալիտ գըլլասը թարաֆընա իլէրլէտիկինի անլատը. Իմտի,

— Ֆագաթ նէ՞րէեէ կիտիւօրուզ, արապաճը եանըլըեօր. պէն Թամբլ վարըչընտա իգամէթ իտէրիմ, տէտի.

Գօլար. - Պիլիւօրում.

Սըրիզ. - Լաքին պիզ Թանբլ վարըչընը արգատա պրագըեօրուզ:

— Իհիմալ տըր. հալպուքի, հէր հանկը եօլտան կիտիլիրսէ, եինէ մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլուրուզ.

Գօլար, զիեատէ մալիւմաթ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն, սիւքիւթ իթտի. Սըրիզ իսէ քէնտինտէն չըգարագ,

— Մօ՛նսիէօ... մօ՛նսիէօ... պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսուլուզ. պունտան իլէրի կիթմէք իսթէմէմ... արապատան էնէճէեիմ, տէտի.

Սըրիզ գաբուեուլ աչըպ աթլամագ իսթէտի իսէ տէ, գաբու՝ չիւպհէսիզ կիզլի պիր եայ իլէ գաբալը օլտուղունտան, աչըլմաար.

Պիլարէ Սըրիզ՝ տէհչէթլէ ըրխթըմլարա աթֆը նագար իթտի. Օլէսնատէ ըրխթըմլար իւզէրինտէ քիմսէ պուլունմաեըպ, պիլարէ գըզճըղագ՝ հէեէճանընտան նաչի քէսպի զաաֆ իթմիչ օլան սէտասըյլա իսթիմտատ իթտի իսէ տէ, պիր ֆայտէ կէօրմէտի.

Գօլար իսէ, պիլա ֆիթուր պիր սիկարա եագըպ, կէնճ չիչէքճի գըզա,

— Գըղըմ, քէնտինիգի պիհուզուր իթմէեին. գաբու սըգը սըգըեա գաբալը տըր, վէ սիզ տիշարը չըգամագսընըզ. Պունտան գաթինագար սիլի իչիտէն պուլունմատըղընտան, պաղըրըպ չաղըրմանըզ պէյհուտէ տիր, տէտի.

Սըրիզ. - (մէյեուսիեէթի ազիմէ իլէ էլլէրինի օվուչտու-

րարագ վէրէճա իտէրէք.) Մօնսիէ՛օ... մօնսիէ՛օ... պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ... պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ... պէն սիզէ նէ՞ եարտըմ:

Գօլար. - (նէղաքէթ վէ հիւրմէթլէ.) էկէր պէնի պէշ տագըգա տինլէմէք իսթէրսէնիզ, սիզէ հիշ պիր ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէտիկիմի անլարսընըզ:

— Սիզի տինլէմէ՞ք մի... լաքին պէնտէն իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր:

— Պէն Լէօնուճն տօսթուեուճ:

Սըրիզ՝ պու իսմի իշիթտիկինտէ, հէեէճանը պիր տէրէճէ թէսկին օլուպ, Գօլարըն եիւզիւնէ պագարագ,

— Օ հալտէ պէնի նի՞չին էվիմէ կէօթիւրմէեօրսունուզ, տէտի:

— Չիւնքի կէօթիւրէմէմ:

— Ֆագաթ մօնսիէօ... .

— Լէօն ազիմ պիր մուխաթարա իշինտէ տիր. էկէր պէնտէն ֆիրար իլէ էվինիզէ կիթմէկէ թէսատտի իտէրսէնիզ, Լէօնու էօլիւմ թէհլիքէսինէ իլգա իթմիշ օլուրսունուզ:

Սըրիզ. - (ագլը պաշընտան կիտէրէք վէ Գօլարըն դարիպ սէօզլէրինտէն հիշ պիր շէյ անլաեամաեարագ.) Լէօնու էօլիւմ թէհլիքէսինէ՞ մի իլգա իթմէք...

— Էվվէթ մատմազէլ:

— Ֆագաթ պու թէհլիքէ նէ՞ տիր, վէ նա՞սըլ օլապիլիր:

— Պու էօյլէ պիր սըրր տըրքի, սիզէ սէօյլէեէմէմ: Եալընըզ շու դատարը տիեէպիլիւրիմքի, էկէր սիզ պանա թէմամիլլէ իթաաթ իթմէզսէնիզ, նիշանլընըզը պիր տախի կէօրէմէեէճէքսինիզ, եարընտան էվվէլ էօլէճէք տիր:

Սըրիզ, սօն պահարըն ըիւզկեարընտան տէօքիւլէն աղաճ եարբագլարը կիպի տիթրէեէրէք, վէ սէսի գըսըլարագ,

— Բէք էյի էֆէնտիմ, իսթէտիկինիզի եարբըմ. լաքին ըէճա իտէրիմ, Լէօնու գուրթարըն, տէյի պէեան իյլէտի:

— Իշթէ շիմտի ագիլանէ հարէքէթէ պաշլատընըզ: էօյլէ

խնայաբար տա եանըմտա օթուրուն , ըստ թարգմանի օլմանըն , աղլամանըն , վէ խոսուսիյլէ պանա պիր թարգմ փիհուտէ սիւալլէր արզ իթմէեին , չիւնքի սիգէ ճեվապ վէրէմէմ :

Սըրիգ . - (ըէճա իտէրէք .) Մօնսիէօ , Ալլահ աշգընա օլսուն սիգէ եալլընը պիր շէյ սօրաճաղըմ :

— Սօրուն :

— Իքի սաաթ էվվէլ գըղգարընտաշըմտան պիր թէգըրէրէ ալտըմ :

— Պագգարատա՞ն մը :

— Էվվէթ , գըղգարընտաշըմ , պու թէգըրէրէտէ , քէնտիսինին պիւեիւք պիր թէհլիքէ իչինտէ պուլունտուղունու , վէ էկէր Սէրբանթ սօգաղընտաքի խանէտէ եարտըմընա կիթմէսէմ . . . աէյի եաղմըչ իտի :

Գօլար . - (սախթէ պիր հիտտէթ իրաեէսիյլէ .) Գըղգարընտաշընը ֆէնա պիր դարը տըր . . .

— Գըղգարընտաշը՞մ մը . . . նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուգ :

— Տիմէք իսթէեօրումքի , գըղգարընտաշընը սիգէ գարչը ալչագճա պիր տուզագ գուրմուշ տուր , վէ պահա իթտիկի թէհլիքէնին էսէրի պիլէ մէվճուտ օլմանըպ , մահգա օ ալչագ Պօրէտեա սիգի թէսլիմ իտէրէք մահվընըղը թասմիմ իթմիչ տիր :

Սըրիգ . - (հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ .) Սիւպհա՞ն Ալլահ , պու տէտիկիսիղ գապի՞մ ի տիր :

— Էվվէթ , ֆագաթ գըղըմ , պունտան դիտտէ սէօղ սէօյլէեմէմ . եօգտա պէնիմ , Լէօնուն վէ պէլքի տէ սիգին հաեաթլարըմըղը մուխաթարաեա իլգա իթմիչ օլուրում :

— Ա՛հ , էկէր իսթէրսէնիղ պէնի էօլաիւրիւն , ֆագաթ Լէօնա հիչ պիր ֆէնալըգ իթմէեին :

Գօլար՝ մէրգումէնին էլինի թուլթուպ մուհապպէթլէ սըգարագ ,

— Հիչ պիր շէյտէն գօրգմանըն . հէր շէյի անլատըղընըգտա , հէր շէյի սիգէ սէօյլէեէպիտիկիմտէ , տօսթունուգ օլտուղումու անլաեաճագընըղ , տէտի :

Պու միւքեալէմէ Էսնաօրնտա մերգումլարըն բաքիպ օլ-մուշ օլտուգլարը արապա Ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ իտի :

Կիճէ գարանլըգ օլուպ , սիճիմ կիպի ինճէ պիր եաղմուրուն տանէլէրի տիւշմէեէ պաշլամագտա , վէ եալընըզ արապանըն էքի Ֆէնէրինին ըշըղ սօգաղը թէնվիր իթմէքտէ օլմասըլլա , Սըրիգլ պու սաեէտէ քէնտի դասիպինին եիւզիւնիւ կէօրէպիլմէքտէ իտի : Գօլար , հէր տիւրլիւ ահվալէ կէօրէ թէպէտտիւլէ մէյեալ պիր պագըշը օլմասըլլա պէրապէր սահիպի նամուս օլտուղու հագգընտա պիր տէրէճէ թէէմինաթ սաեըլանն ասքէրի թավըընը մուհաֆագա իթմիշ իտի , վէ Սըրիգին գարշըսընտա օլ տէրէճէ հիւրմէթ վէ իսթիգամէթ իւզրէ պուլունուեօրտու քի , պիշարէ գըզըզագ , անըն , քէնտի սէվիլիլիւ նիշանլըսը պուլունան Լէօն Բօլան հագգընտաքի տօսթլուղունա ինանտը , վէ պու միւլահագա , մէզպուրէեի պիր ազ միւսթէրիհ գըլտը : Տիկէր թարաֆտան էօյլէ կիճէ վագթը վէ խալի պիր մահէլլտէ մէզպուրէնին եանընտա պուլունտուղու հալտէ , մուամէլէի ճէպրիեէ իճրասընա միւգթէտիր իքէն , պու եօլտա մուամէլէտէն կէրի տուրմասը , անըն , պուլունտուղու ահվալը զարիպէ արասընտա հագըգէթէն տօսթու վէ համիսի օլտուղունա քէնտիսինի իսքեաթ իթտի :

Պու սըրատա արապա պիր խայլի մէսաֆէ գաթ իթմիշ օլտուղունտան , կէնճ գըզ ,

— Պէնի ուզագ եէրէ՞մի կէօթիւրիւեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր , պիր սաաթտան մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլուրուզ :

— Ճագաթ կիթտիկիմիզ եէր նէ՞րէսի տիր :

— Սուս օլուն , մատմագէլ , պու խուսուստա սիզէ հիշ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ : Հէմտէ շու տագըգատա կէօզլէրինիզի պաղլամագլըղըմ լագլմ տըր :

Սըրիգլ . - (տէհշէթ վէ նէֆրէթլէ) նէ՞ տիեօրսունուզ :

— Պանա իթաաթ իթմէք իւզրէ սէօզ վէրտիկինիդի ունուտո՞ւեօրմոսուսուսուզ: Իմտի, եա միւթի օլուն, եօգսա լէօն...

Մէրգում պէօլէ տիեէրէք ճէպինտէն պիր պօղազ մէնտիլի չըդարտը, վէ սէօզիւնիւ իքմալ իթմէզտէն, Սըրիզ խասթա չօճուգլարա մախսուս լէթաֆէթ վէ իթաաթլա,

— Իսթէտիկինիդի եաբըն, տէտի:

Գօլար՝ մէրգումէնին կէօզլէրինի պաղլատը, վէ մէզքիւր պօղազ պաղընը պաչընըն արգասընտան գուվվէթլիճէ տիւեիւմիէեէրէք,

— Նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղուսուղու կէօրմէեէ չալըչմանըն, եօգսա տահա զիւսատէ ուզուն միւտտէթլէ եօլտա գալըրսընըզ, տէտի:

Սըրիզ տիթրէմէեէ պաչլատը: Պու շէյլէր քէնտիսինէ օլ դատար դարիպ կէօրիւնիւեօր իտի քի, կէօզլէրինին ըչըղընտան պու սուրէթլէ մահրում դալտըղը հալտէ, տէհչէթլի պիր ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ պիր ազտան թարլ վարըչընտա քեային ըէնտի օտաճըղընտա, պէեազ դալիգօ գումաչընտան մամուլ բէրտէլէրի ալթընտա, վէ կիւնէչին իւք զիւսալարը նիւմանան օլտուղու էանատէ սապահ շարգըսը օգուեան գուչլարընըն դաֆէսինտէն իքի ատըմ ուզագտա օլարագ ուեանաճաղընը զանն իթմէկէ պաչլատը:

Փագաթ արապա էլան մունթագամէն եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլմասըյլա, Սըրիզին էվհամը դայիլ օլուպ, Ֆիլվագը արապա իչինտէ վէ պիր թագըմ տէհչէթլի ահվալտէն միւպհէմ ոուրէթտէ պահս իտէն պիր ատէմին եանընտա, վէ կիճէնին օրթասընտա խալի պիր եօլ իւզէրինտէ, կէօզլէրի պաղը օլտուղունու, վէ նէրէեէ կիթտիկինի պիւմէտիկինի անլատը:

Պիչարէ գըզըզազ պու հալի անլամասը իւզէրինէ, պէլքի օլ վագթա դատար հիսս իթմէմիչ օլտուղու թէէսսիւր վէ հեեէճանը հիսս իթտի:

Գօլարըն՝ Պագգարա հագգընտա սէօլէտիկի սէօզլէր ֆիք-

րինէ կելիեօրտու, վէ հէր նէ գատար օ սէօզլէրին շայեանը թէէսսիւֆ մանէասընը րէտտէ չալըշմագտա իտի իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան չօգ տէֆա Պագգարանըն, ախլէագը պօզուգ գատընլարըն կէչիրտիքլէրի բարլագ էօմլուտէն պահսլա, քէնտիսի լէօն Բօլանտան, ֆագիր ֆագաթ նամուսլու էօմրիւնտէն աեըրմագա չալըշտըղընը տէրխաթըր իթմէքլէ, Գօլարըն սէօզլէրինի մագրուընը հագըգէթ պուլմագտա իտի:

Սըրիզ՝ գըզգարընտաչընը սէվէր իտի, վէ կէրչի անը գուսուըլարը իչին իթապ վէ մուախէզէ իթմէկէ ճէսարէթի եօգ իտի իսէ տէ, հալինէ թէէսսիւֆ իսէր, վէ քէնտիսի օնա սատըգ օլտուղու կիպի, անըն տա քէնտինէ մուհապպէթի խալիսանէսի օլտուղունու զանն իյլէր իտի:

Իմտի, Պագգարանըն քէնտիսինէ եալան սէօյլէմիշ, վէ մահգա սըր վիլիամըն պիրտէն պիրէ գահիր օլմասը իւզէրինէ էլինտէն գուրթուլմուշ օլտուղու օլ մէքրուհ ինթիեարա քէնտիսի թէսլիմ իթմէք իւզրէ նիշանլըսընտան աեըրմագ իսթէմիշ իտուկինի տիւշիւնտիւքճէ, պիչարէ գըզըրղագըն նէ տէրէճէ քէտէր վէ էլէմ հիսս իտէկէլտիկի պէեանէ հաճէթ տէյիլ տիր:

Գերէք պու միւլահագաթ վէ կերէք զուհուրա կէլէն ահվալը ֆէճիէ վէ զարիպէ խաթըրէլէրի՝ Սըրիզի պիր նէվ ուեուշուգլըգ հալինէ կէթիրտիկինտէն, մէզպուրէ, անճագ Գօլարըն սէսի իլէ պու ուեուշուգլուղունտան աեըլտը. չիւնքի արապա տուրտուղունտա, Գօլար,

— Գէլտիք մատմագէլ, ուեանընըգ, տէտի:

Գօլար, պու սէօզիւ սէօյլէմէքլէ, ֆիւլվագը Սըրիզի ույգուտա զանն իտիեօրտու. Լաքին մէզպուրէ, - Ուեուճաեօրում, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ Գօլար տա,

— Եէրիմիզէ վասըլ օլտուգ, մատմագէլ, աեաղա գալգըն վէ էլիմի թութուն, տիեէրէք, իւք տէֆա արապատան աչաղըեա քէնտիսի էնտի, վէ կէնճ գըզը տա գուճագլաեարագէնտիրտի:

Օլ էսնատէ հէնուզ շէֆֆագ սէօքմէքտէ օլուպ , Վիլիամսըն վէքիլի քէնտի քէնտիեէ ,

— Խըզմէթիմի լաեզգըլլա կոֆա իթտիմ . պու գուշ թամ վագթընտա գաֆէսինէ կիրէճէք տիր , տէտի :

Արապանըն տուրմուշ օլտուղու մահէլլ խալի պիր նէվ տէրէ իչի օլուպ , ճիվարլարտա էվ պուլունտուղունու իրաեէ իտէր հիչ պիր զիեա էսէրի կէօրիւմէեօրտու . Հալպու քի արապա , պիւեիւք պիր տիվարըն եանընտա տուրմուշ , վէ մէյքիւր տիվարըն օրթասընտա պիր գաբու աչըլմըլ օլուպ , պունուն՝ ճէսիմպիր պինանըն գաբուսու օլտուղու զանն իտիլմէքտէ իտի :

Գօլար . - (Սըրիզէ .) Մատմագէլ , շու սօվուգ եաղմուր ինսանըն իլիքէրինէ գատար թէէսսիր իտիեօր . լաքին թէէմին օլուն , պիր աղտան սըճագ աթէշին գարշըսընտա պուլունսաճագսընըլ :

Սըրիզ . - (քէնտիլէրինտէն վագ կէչէրէք եաչաեանլարա մախսուս սօվուգ գանլըլըպլա .) Պէն իւշիւմէեօրում :

Գօլար . - Կէլինիզ :

Մէրգում , մէգքիւր գաբուեու չալմասըլլա , գաբու տէրհալ աչըլտը :

Գօլար , Սըրիզին էլինտէն թութարագ իչէրի կիրիպ , վասի պիր պաղչէ տէրունինտէ պուլունտու քի , պունուն թա նիհաեէթինտէ , պէեազ տիվարլարը պիւեիւք աղաճլար իլէ մուհաթ օլարագ պիր քէօք միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Գօլար , քէնտի քէնտիեէ ,

— Նամուսում հագգը իչին սէօլէրիմքի , պու կիպի խալի մահէլլէրի պուլմագտա պիզիմ գաբթան բէք մահիր տիր : Ինսան , պուրատա , քէնտիսինի , շէհիրտէն եիւզ ֆարսախ ուզագտա տըր զանն իտէր , տէտի :

Սըրիզին կէօլէրի էլան պաղլը օլուպ , ֆագաթ եիւզիւնին՝ սէրթ վէ եաղմուրու պիր հավաեա գարշը պուլունմասընտան , վէ պաստըղը մահէլլ եումչագ թօբրագ օլմասընտան , պաղչէ իչինտէ օլտուղունու անլատը :

Գօլար, տախմա մէրգ ու մէնին էլինտէն թութարագ, պիր գաչ ատրմ իլէրի կէօթիւրտիւկիւ սըրատա,

— Գօրգ մսերն, մատմագէլ, սէրպէսթճէ եէրէ պազն, տէտի:

Այնի վագըթտա Սըրիդ ուզագտան պիր սէս իշիթտի քի, քէօյլիւէրին կիեինտիքլէրի ալթը աղաճտան մամուլ գունտուրալարըն սէսինէ միւշապիհ օլտուղու հալտէ, բէյ տէր բէյ եագլաշմագտա, վէ օ սէս եագլաշտըգճա, Գօլար տա Սըրիզի տախմա էլինտէն թութարագ օնա տօղրու իլէրլէմէքտէ իտի: Նիհանէթ, հէր իքի թարաֆ պիրպիրինէ ըասթ կէլէրէք, կէնճ գըզ, արալարընտա շու պիր գաչ քէլիմէեի իրատ իթտիքլէրինի իշիթտի:

Գօլար. — Իշթէ պէքլէնիլէն գուշու կէթիւրտիմ:

Գապա, ֆագաթ գատընա մախսուս օլմանսն պիր սէս. — Գաֆէս մունթազամ օլտուղունտան, իւզէրինէ լանըգըյա նէզարէթ իտիլէպիլէճէք տիր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Գօլար՝ Սըրիզին էլինի գօյվէրիպ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ մատմագէլ, կէօզիւնիւզտէքի պաղը շիմտի սէօքէպիլիրսինիդ, տէտի, վէ Սըրիդ տէրհալ էլինի մէգիւր պաղա կէօթիւրիւպ, տիւեիւմիւնիւ չէօղաիւ, վէ կէօզլէրիլէ պագապիլմէք իգթիտարընը իսթիհսալ իտէր իթմէզ, սէրիան վէ մէրագլէ էթրաֆա աթֆը նազար իյլէտի:

Շէֆֆագըն իւք զիեալարը սանէսինտէ, պիչարէ գըզըզըզագ, էթրաֆը տիվարլար իլէ էօրիւլմիւշ, վէ խարիճտէն իչէրլսինին կէօրիւլմէսինի մէն իտէն գալագ աղաճլարըյա տա տիվարլարը իհաթա օլունմուշ վասի պիր պաղչէնին օրթասընտա պուլունտուղունու անլանապիլսի:

Գարչըսընտա իքի գաթլը քիւշիւք պիր էվ պուլունուպ, պունուն էթրաֆը պիւեիւք օղաճլար իլէ իհաթա օլունմուշ օլմասըյա, եագըն իլք պահարտա, պունլարըն եէչիւ եաքրագլարը օ էվի նըսֆէն մուհաֆագա իտէրլէք իտի: Տի»

վարլարըն իւզերինտէն , վէ սաիր Թարաֆլարտան պագըլտը-
ղընտա , տաղ կէօրիւնտիւկիւնտէն , էվ իլէ պաղչէնին պիր
տէրէ օրթասընտա պուլունտուղու զանն օլունուր իտի :

Վէլհասըլ հիչ պիր ճիհէթատէ տիկէր պինա էսէրի օլմա-
տըղընտան , Սըրիզ , Բարիստէն տէօրթ երւզ քիլօմէթրօ ու-
ղագտա , էհէմմիւնէթսիզ պիր վիլաւէթին խալի պիր մահէլ-
լինտէ պուլունտուղունու զանն իլլէտի :

Կէնճ գըզ պիրինճի Թէտգիզ վէ Թէճէսսիւստէն սօնրա ,
եարը աչըզ պրագըլմըչ օլան քիւչիւք դաբուեա տօղրու ֆի-
րար իթմէքտէ պուլունան Գօլարըն քէնտիսինի Թէսլիմ իթ-
միչ օլտուղու զարիպ մախլուգա պագմաեա պաչլատը :

Պու մախլուգ էրքէք մի , եօգսա գատըն մը իտի : Սը-
րիզ՝ գարչըսընտա սագալսըզ վէ հէման տազ գաֆալը , վէ
լէհճէսի սարարմըչ վէ եիւզիւնտէ տէրին վէ չիրքին չիգիկէր
հասըլ օլմուչ պիր նէվ իհթիւար կէօրտիւկիւնտէ , իլք տէֆա
քէնտի քէնտիւեէ իթտիկի սիւալ պունտան իպարէթ իտի :

Մախլուգը մէզպուրըն կիւնինմիչ օլտուղու էսվապ՝ նէ՛
էրքէք վէ նէ՛ գատըն . էսվապը օլուպ , պաչընը՝ ինճէ , վէ
էսկի մատրաս գումաչը իլէ էօրթմիւչ վէ Թա Թէբէսինտէն
ճէնօվալը գատընլար միսիլլու տիւեիւմլէմիչ , վէ ալթտան
ֆիսթա՞ն մը եօգսա բանթալօն մը կիւնինմիչ օլտուղունու
պէլլի իթմէեէճէք սուրէթտէ ուզուն պիր մանթօեա սարըլ-
մըչ , վէ աեագլարընտա պուլունան Թախթա գունտուրանըն
իչինէ չօրապ մագամընտա պիր միգտար սաման տօլտուր-
մուչ իտի :

Մախլուգը մէզքիւր Թախմինա ալթմըչ եաչընտա , օր-
թա պօլլու , շէքիլսիզ սուրէթտէ շիչման , սիմասը գօրգունճ
վէ ֆէնալըղը ձիւպէյեին օլուպ , աղզը՝ զալիմանէ պիր Թէ-
պէսսիւմիւ իրաեէ իթմէքտէ վէ իսբիրթօ իլէ միւլէմմա օլան
սէրխօչլար կիպի բէբէլէմէքտէ , կէօղլէրի ուֆագ , չուգուր
վէ քէտի կէօղիւ կիպի մավի , վէ էթրաֆը վահչի հայվան-
լարա մախսուս գըրմըզը իտի :

Սըրիզ՝ պու տէհչէթլի Թասվիրի կէօրիւր կէօրմէզ , Թա-

պիւ պիր նէֆրէթ իլէ ըիւճաթ, վէ հիսս իտէկէլտիկի տէհչէթի ըէֆը սէտա իլէ իղհար իլլէտի :

Գատըն սընըֆընտան օլան պու ճատը , շու եօլտա իֆատէեէ աղաղ իթտի :

— Մինիմինի գըզըմ, պէնտէն գօրդո՞ւ եօրմոսունոսուզ : Սահիհ տիր քի պէն սիղին կիպի կիւզէլ վէ պէնազ տէյիլիմ . լաքին վագթիլլէ պէն տէ էբէյիճէ պիր շէյ լաիմ . եիրմի սէնէ ագտէմ տուլ մատամ Ֆիրբարըն տա տէեերի վար իտի :

Պատէհու . մէզպուրէ ճանվէրլէրին խըրլամասընա միւշապիհ պիր թարգտա վահչիեանէ կիւլաիւկիւնտէն , Սըրիզ օլ տէրէճէ գօրգտու քի , գաչմագ իսթէտի , ֆագաթ ճատը գարը շագըլ թաշարըլլա գաբլանմըշճասընա սերթ օլան էլի իլէ պիշարէնին եոււշագ վէ նագիք էլինի թութուպ ,

— Նէ՞ օ գըզըմ , շիմտիտէն Բարիսէ ավտէթ ի՞թմէք մի իսթէեօրսունոսուզ . պուրատա Ֆիրբար խաթուն իլէ գալըպ , պիր ազ էթմէք եէմէկի վէ պիր ազտա շարապ իչմէկի արգու ի՞թմէզմիսիզ : Հայտէ , գըզըմ , կէլին . Ֆիրբար խաթուն էյի պիր գատըն տըր , տէյի պէեան իլլէտի , վէ Սըրիզին էլինի մէնկէնէ իչինտէ սըգարճասընա գավիէն թութուպ , ճէպրէն էվէ սօղրու կէօթիւրտիւ :

Ձեվալլը գըզճըղազ տիզլէրի տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ , սըր Վիլիամսըն վէքիլի պաղչէնին տիկէր ուճունա վասըլ օլտուղու սըրատա , ազիմ պիր գօրգու քէնտիսինի իսթիլա իթմիշ օլարագ ,

— Գօլա՛ր . . . մօնսիէօ Գօլա՛ր . . . տէյի պաղրրտը :

Լաքին Գօլար իշիթմէտի , եախօտ իշիթմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք , քիւչիւք գաբուտան նապէտիտ օլտու , վէ մէզքիւր գաբուեու արգատան գաբատը :

Ճատը գարը իսէ ,

— կէլին պէնիմ տիլպէր գըզըմ , սիղի գըլյմէթտար պիր ինճու կիպի գաեըրաճաղըմ , տիեերէք , մէզպուրէեի սիւրիւքլէմէքտէ իտի :

Սըրիզ , օլ մէքրուհ գարընըն շէհրէսինի կէօրմէմէք իչին ,

կէօղլէրինի ետըը դարտեարագ , երբիւմէքլէ տէյիլ , ատէ-
թա չէքիւլ չէքիշտիրլիէրէք , զիքը իթտիկիմիզ խանէեէ վասըլ
օլտու , վէ օրատա ճատը դարը՝ մէզպուրէեի ալթ գաթտա ,
աէրունինտէ թօբրագ մանկալ պուլունան պիր նէվ մաթպա-
խա կիրտիրիպ , օճաղըն քէօչէսինտէ դօնմուշ օլան էսկի
պիր գօլթուդուլու իսկէմէեէ սօղրու երթէրէք ,

— Գրզըմ , իւշիւմիւշսիւնիւզ , վէ ֆիսթանընըզտա թէ-
մամիյլէ ըսլանմըշտըր . իմալ պուրատա օթուրունտա ըսը-
նըն , տէտի :

Սըրիզ էլան տիթրէմէքտէ օլմասըյլա , ճատը դարը , իս-
թիհզաքեարի , ֆադաթ լաթիֆ պիր թարգտա ,

— Գրզըմ , պիր շէյ իշմէք իսթէրմիսինիզ . սօվուգ հա-
վատա պիր տամլա իշկիւնին ինսանա պիւեիւք ֆայտէսի օլուր ,
տէտի :

Սըրիզ . - (կէօղլէրինի եօգարը գալտըրմանեարագ .) Թէ-
չէքքիւր իտէրիմ , իշկիւնէ իհթիեաճըմ եօգ տուր :

— Իսթէրսէնիզ սիղէ պիր բարչա էթմէք վէրէեիմ :

Սըրիզ , անը տա ըէտտ իթտիկիւնտէն , Ֆիբար իամինտէ
օլտուզունու պէեան իթտիկիմիզ դարը , սէօղիւնէ տէվամիէ ,

— Մատէմքի գարնընըզ աճըգմամըշ , վէ սուսամամըշտը-
նըզ , օ հալտէ կէլին , հիշ տէյիլ իսէ եաթաճագ օտանըզը
կէօսթէրէեիմ , տէտի :

Սըրիզ . - (պիրտէն պիրէ տիթրէեէրէք .) Եաթաճագ օ-
տամ մը . վայ պէն պուրատա մը դալաճաղըմ :

— Էվվէթ գըզըմ :

Սըրիզ . - (մէյուուսիւնէթլէ .) Լաքին պէն պուրատա գալ-
մագ իսթէմէմ , Բարիսէ ավտէթ իթմէք իսթէրիմ :

— Օհօ . . . գըզըմ Բարիս պուրատան չօգ ուզագ տըր .
մինիմինի աեադլարընըզը եօլտա պրագըրսընըզ :

— Խայր , խայր , Բարիսէ ավտէթ իտէճէք գատար դուվ-
վէթիմ վար տըր . բէք զիեատէ եօրուլուր իսէմ , օթուրուպ
եօրկունլուգ ալըրըմ :

Ֆիբար խաթուն , պու սըրատա էօյլէ պիր թարգտա , գէ-

վալը գըղզըճազ տէտի , վէ օ եօլտա սախթէ պիր աճըմագ-
լըգ հիտի իպրադ իթաի քի , Սըրիզ ինանարագ ,

— Էվվէթ , էվվէթ , Բարիսէ կիտէճէք գատար իգթի-
տարըմ՝ վար տըր . Լէօնա գավուշմագ իսթէրիմ՝ , տէյի պէ-
եան իյլէտի :

— Լէօն մու . գըղըմ՝ Լէօն թէսմիեէ իթտիկինիզ քիմնէ՝
աշըգընը՝ մը տըր :

— Սիզ քէնտիտինի թանըմաեօ՞րմուսունուզ :

— Խայր , աշլա թանըմամ՝ Զէնկիօն մի տիր :

Սըրիզին եիւղիւ հիտտէթինտէն նաչի գըղարարագ ,

— Մատամ՝ , պէնի քի՞մի գանն իտիեօրսունուզ , տէտի :

— Սիզի , իրատէթի քէյֆիեէսինի իճրա իտէն կիւզէլ
պիր գըզ զանն իտիեօրում :

Սըրիզ , հիտտէթի արթարագ , - Լաքին սիզ էկէր Լէօնու
թանըմագ իսէնիզ , հագգընտա հիչ պիր շէյ պիլէմէզսինիզ ,
տէտի :

— Պէօն մի , Փագաթ պու խուսուստա նէ՞ պիլմէքլիկիմի
իսթէեօրսունուզ :

— Աճայիպ , Գօլարըն պէնի պուրաեա կէթիրմէսի , նի-
չանլըմ՝ օլան վէ եազընտա զէվճիմ՝ օլաճագ պուլունան Լէօ-
նուն ազրմ՝ պիր մուխաթարատա օլտուղու իչին իտուկինի
սիզէ սէօյլէմէտի՞մի :

Տիրար կիւլէրէք ,

— Սահիհէն Գօլար սիզէ պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէտի՞մի ,
տէտի :

— Էվվէթ մատամ :

— Սիզ տէ օնա ինանտընը՞զ մը :

Սըրիզ ագլը պաշընտան կիտէրէք ,

— Տիմէք սէօյլէտիկի տօզրու տէյիլ տիր , տէյի պէեան
իյլէտի :

Ճատը գարը կիւլմէսինէ տէվամ իլէ ,

— Հագըգէթէն Գօլար բէք զիեատէ հայլազ տըր , տէտի :

— Մա՛տամ , մա՛տամ , Ալլահ աչգընա օլսուն , շուրասընը

պանա պիտիրին քի, պէն նի՛չին պուրատա պուլուննու. Եօրում.
պէնի նէ՛ Եարմագ իսթէ. Եօրար:

Միբար՝ կէնն գըզըն դանընը պուզ կիպի տօնտուրան
միւրայիճէ վէ տէհչէթլի պիր լէթաֆէթլիլէ,

— Շիմտի սէօյլէրիմ գըզըմ. Ղաեթթ նամուսլու վէ զէն-
կին պիր զաթ սիգէ աչըգ օլմուչ... օ զաթ... անլարսը-
նըզա՛... տէյի մուգապէլէտէ պուլուննու, վէ սէօղիւնիւ
իքմալ իթմէզտէն էվվէլ կէնն գըզ,

— Տօղրու տէյիլ տիր, մատամ, տօղրու տէյիլ տիր...
Եախօտ տահա տօղրուսու հագգընըզ վար տըր... Էվվէթ,
պիր իհթիեար, պիր ճանվէր պանա թէարրուզ իտիեօրտու,
լաքին կէնն պիր ատէմ Եարտըմըմա կէլէրէք պէնի գուր-
թարտը վէ Գօլարա թէսլիմ իթտի, տէտի:

Միբար. - (վահչի հայվանլարա մախսուս օլան կիւլմէսինէ
տէվամ իտէրէք.) Գը՛զըմ, օ կէնն ատէմ՝ իհթիեարտան սիզի
գուրթարմըչ տըր. իչթէ հագըգէթի հալ. Պուրասը տա անըն
խանէսի տիր:

Սըրիզըրէֆը սէտա իտիպ, պայկըն հալտէ Եէրէ սէ-
րիլտի:

20

Շիմտիլիք Սըրիզի թէրքլէ, Պագգարանըն օտասընտան
բօլիս գօմիսէրինին մէմուրլարը մարիֆէթլիլէ չըգարըլտըղընը
կէօրտիւկիւմիւզ Ֆէրնան Ռօչեեէ նագլը քէլամ իտէլիմ:

Եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա օլ գատար Ղարիպ վա-
գըալար Եէկտիկէրինի թաագիպ իթտի քի, պիչարէ տէլիգան-
լը պիր արա միւտհիչ պիր ըլեա՛մը կէօրիւեօր օլտուղունու
տիւչիւնտիւ իսէ տէ, զուհուրա կէլէն շամաթա իւգէրինէ գօ-
չուպ կէլէն վէ ախզ ու կիրիֆթ օլունմասընտան տօլաեը

Թէսճճիւպտէ գալմլյ օլան Պագգարանըն խըղմէթքեարլարը միեանընտա պուլունտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ , ուլգուտա օլմանըպ ուեանըգ օլտուղունու , վէ երլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ վուգուա կէլէն ահվալին թէմամիլլէ հագըգէթ իտուկլինի իգրարէ մէճպուր օլտու :

Ճէրնան Բօչէ , քէնտինին պիսուչ օլմասը հիսսինէ իսթինատէն , պիր արա բօլիս մէմուրլարընա գարչը մուգավէմէթ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , պունլար իւչ քիչի օլուպ , իւչիւ տէ գուվվէթլի քիմսէլէր օլտուգլարընտան , պիչարէեի տէրհալ տաիրէի իթաաթա կէթիրէպիլտիլէր :

Բօլիս գօմիսէրի իսէ , սէրթ ֆագաթ նագիքեանէ սուրէթտէ ,

— Մօ՛նսիէօ , մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթինիղ քեամիլէն պէյհուտէ տիր . հաթթա գանունա իթաաթսըզլըգ սուրէթիլլէ վագիեթիինիղի տահա զիեատէ աղըրլաչտըրաճագտըր . իմտի պանա իթիմատ իլէ հիւսնի ըիզանըզլա պէրապէրիմիզճէ կէլին . Խալիսանէ թէմէննի իթտիկիմ վէճհլէ , էկէր պիսուչ վէ պէրի իւզղիւմմէ օլտուղունուգ սահիհ իսէ , պիթարաֆլըղլա պէրապէր ֆիրասէթի տէրքեար օլան ատալէթ՝ ազ վագըթտա ասըլ միւթթէհիմի պուլարագ , սիզի սալը վէրէճէք տիր , տէտի :

Գուվվէի պէտէնիեթլէրի թիւքէնմէեէ պաչլատըղընտա նէվիմա մանէվի պիր թագաթսըզլըղա տիւչար օլան քեաֆֆէյի սինիրլի վէ չաբուգ թահրիք օլունան քիմսէլէր կիպի , Ճէրնան Բօչէ տէ հէր կէօնա մուխալիֆէթի պէրթարաֆ իլէ , պաղչէ գաբուսունտա պէքլէմէքաէ օլան արապաեա գատար կիթտի , վէ գօմիսէր՝ մէրգումուն եանընտա , մէմուրլարտան իքիսի գարչլարընտա վէ իւչիւնճիւսիւ տէ արապաճընըն իսկէմլէսինտէ օթուրտուգտան սօնրա , արապա՝ գօմիսէրին էմրի իւզէրինէ եօլա չըգտը :

Ալէսսէվիեէ ատի պիր խըրսըզլըգ վուգու պուլտուղունտա , բօլիս գօմիսէրլէրի եէրլէրինտէն պիլէ գըմիլտանմանըպ մաեթթլէրինտէ պուլունան մէմուրլարտան պիրի վասըթասըլ-

լա խըրսըզը ախղ ու կերիֆթ իթտիրիրլէր իտի . լաքին պու վագըատա ուսուլ վէ ատաթը ճարիւեէ խիլաֆընտա օլարագ, բօլիս դօմիսէրինին, մաղնուհու, իւք իսթինթագը պիր միւսթէնթիգ հուզուրընտա իճրա գըլընմագ իւզըէ պիզզաթ Ջապթիեէ նէզարէթինէ կէօթիւրմէսի, սիրգաթը մէգքիւրէնին ղաեէթ վէխիմ վէ միւսթէսնա սիրգաթլարտան օլմասը իչին իտի :

Ձէնա տագըգա դատար ֆէրնան, գ ուվվէթտէն տիւշմիւշ օլարագ, հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէեէրէք վէ պիր թարաֆա պիլէ պագմանարագ տուրտու : Օ անէ տէկին ումուհուն իթիպարընը դաղանմըշ պուլուհան նամուսլու պիր քիմսէ իչին խըրսըզլիգ իթհամը, պէլքի պիր դաթըլկեսհտան զիեատէ տէհչէթպախշ օլուպ, իշթէ պէօյլէ պիր սըրատա պիչարէ տէլիգանլը, օլմուշ պիթմիշ վագըալարը, եանի տահա պիր կիւն էվվէլ նիշանլըսը վէ ֆէվգէլատէ սէվկիւլիւսիւ օլան էրմինին թահգիրամիղ մէքթուպունու, վէ ալէյհինտէ վագը օլաճագ էմարէլէր իչինտէ էն աղըրը օլմագ իւզըէ, Սէն-Լուի սօգաղընա տօղրու դօշտուղու զէման, թէլաշը արասընտա պէրապէրինճէ կէօթիւրմիւշ օլտուղու Մ . սը Պօբրէօնուն սանտըգ անախթարլարընը, վէլհասըլ ատէթա թէճէննիւն իթմիշ պուլունտուղու կիճէտէ, տահա պիր կիւն էվվէլ թանըմատըզը վէ խանէսինէ նասըլ կիթտիկինի պիլմէտիկի դարընըն խանէսինտէ եաթմըշ օլտուղունու միւլահագա իթտիքճէ, տէհչէթի աղիմէ հիսս իյլէմէքսէն քէնտիտի մէն իաէմէմէքսէ իտի : Պու սօն միւլահագա, ֆէրնան իչին, հագըրնտա իսնաա իտիլէն խըրսըզլիգ իֆթիրասընտան զիեատէ վէխիմ վէ միւսհիշ օլուպ, չիւնքր քէնտիտի էրմինին նիշանլըսը օլտուղու հալտէ, Պագգարա նամընտա պիր դարընա մէնսուպ ախմէք իտի, վէ անըն խանէսինտէ թէվգըֆ գըլընմըշ օլտուղու, իսթինթագընըն իլանը իլէ, էլան ֆէվգէլատէ մուհապպէթի պուլունտուղու էրմինին գուլաղընա աքս իտէճէք իտի :

Պու միւլահագա իւզէրինէ, ֆէրնան, մատմաղէլ սը Պօբրէօ իլէ քէնտի արասընտա եարը աշըլմըշ պիր կիրտապ կէօր-

տիււքի, վէլէվ պէրաէթինի իսպաթ իթսէ, եինէ օ կիրտա-
պը կէչմմէք գապիւ տէյիւ իտի:

Օլ վագըթ բուհսուղ, ագըլսըզ վէ հալ ու վագիւեթին-
տէն պիխապէր պիր ճիսմ միսիլլու, քէնտիտինի նէ՛ միւտա-
ֆաա իթմէկի վէ նէ՛ տէ մուհաֆըզլարընըն էլինտէն գուր-
թուլմանը տիւշիւնէրէք, անճագ մահվիեթ չուգուրունուն,
գարչընտա աշըմըշ օլտուղունու կէօրէրէք, գաթըլիւհահա
կէօթիւրիւլէն պիչարէլէր մագամընտա բօլիս նէզարէթինէ
կէօթիւրիւլտիւ, վէ կէօզլէրինի աշաղը էեէրէք վէ վէճուտի
տիթրէեէրէք, մուվագգաթ թէվգըֆիսանէնին գարանլըգ
քէմէրլէրի ալթընտան պիլմիրուր, թէվգըֆ իլամընը տինլէ-
տի իսէ տէ, հիչ պիր սէօզ իշիթմէտի, վէ անճագ զընտան
գարուսու գարանընճա, պիր տէրէճէ տիւշիւնմէքլիք իգթի-
տարընը քէսպ իյլէտի:

Միւտաէթի էօմիրիւնիւ գավանիյնի տէվլէթէ իթտաթլա
կէչիրմիչ օլան վէ պու սատէտէ հէր վագըթ հիւրրիեթէ
նաիլ օլմուշ պուլունան ատէմ իչլն, հապսխանէնին տէհչէթի
ղաեթ ազիմ օլուպ, պունտան տօլաեը միւթէէսսիր օլմա-
մագ գապիւ օլամագ:

Պինապէրլն Ֆէրնան, հագզընտա խիեանէթ վագը օլ-
տուղունու զանն իլէ, քէնտիտինի թահգիր իթմիչ օլան էր-
մինի տիւշիւնէրէք, ալէյհինտէ իսնատ իտիլէն խըրսըզլըգ
վագըրասընը պիր արա մուվագգաթէն ունութմուշ իքէն,
ճանիլէրէ մախսուս օլան հապսխանէտէ մէվգուֆէն եայընըզ
գալտըղընտա, իեատէի նամուս վէ հիւրրիեթէ հիսսի քէմալը
չլտտէթլէ ֆիքրինի իթիլա իթմէքլէ, գաուս անախթար-
լարը քէնտի եէտինտէ օլտուղու զէման վագը օլան ահվալի
խաթըլլամաեա, վէ հէր կէօնա իհթիմալաթը նազարը տիգ-
գաթա ալարագ, իչպու տէհչէթի սըրըրը ըսգանաիլիթմէ-
եէ չալըշտը, վէ մուլախարէն, տալաընըն էն ֆէնա ճիհէթլէ-
րինի իլթիգամ իտէն մուզնուն կիպի, պիգգաթ քէնտինին
ղաեթ սէրթմէչրէպ միւթէնթիգլի օլարագ, ալէյհինտէ
վագը օլապիլէճէք իսնատաթըն ճիւմլէպլինի հիսապ իթտի:

Ֆիլվազը սանտըղըն անախթարլարը քէնտիսինէ իհալէ իտիլմիշ օլուպ, աճէլէթէն տաիրէսինտէն չըգտըղը զէման պու անախթարլարը պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ, վէ պաշ աչըգ օլարագ վէ շաշրմըշ պիր ատէմ կիպի դօշարագ նէզարէթտէն տիշարը չըգմըշ, վէ ավտէթլէ իշպու անախթարլարը կէթիրէճէք եէրտէ, սօնունա գատար եէտինտէ սագլատըրինտան, ախը ու կիրիֆթ օլունտուղու վէ իւզէրի թէհարրի իտիլտիկի զէման, մէզքիւր անախթարլար իւզէրինտէն գուհուր իթմիշ, վէ նիհաեթթ արատան եիրմի տէօրթ սաաթ կէչտիքտէն սօնրա, սէնաաթլարը՝ ֆամիւրա էվլատընը մահվ ու խարապ իթմէքտէն իպարէթ օլան դարըլարտան պիրինին խանէսինտէ պուլունմուշ օլուպ, մուճիպի իթհամ պիր աշգու սէվտանըն, վէ պիր ֆահիշէնին՝ մալի չօղա օլան քէյֆլէրինի իճրա իթմէքլիք արզուի մէճնունանէսինին՝ քէնտիսինի շու եա պու եօլտա խըրսըղըղդ իճրասընա սէվգէ, հէր քէս ինտինտէ պիւեիւք պիր սէպէպ ատտ օլունաճաղը տէրքեար օլտուղունտան, Ֆէրնան, պունլարը տիւշիւնտիւքճէ, սաչլարընըն, պաշընտա տիքիլտիկինի, վէ գուլագ թօղլարընըն պուգ կիպի պիր թէր իլէ ըսլանտըղընը հիսս լյլէմէքտէ իտի :

Իմտի պու տէհշէթլի սըրըը նա՞սըլ ըսգանտիլ իթմէլի իտի :

Իիւլասա էկէր սիրգաթ վուգու պուլմուշ իտի իսէ, պունու քի՞մ իրթիքեապ իթմիշ օլապիլիր իտի . պունտան տօլաեը քի՞մ իթհամ իտիլէպիլիր, քի՞մին հագդընտա շիւպհէ օլունապիլիր իտի :

Պիշարէ տէլիգանըլը, պու միւլահագաթ արասընտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Թէճէննիւն իտիեօրում . . . քիւրէք ճէզասընտան գուրթուլմագըղըմ իշին էօլմէքտէն պաշգա շարէ եօգ տուր : Եա՛ Րապպի, եա՛ Րապպի, պէն նէ՞ գապահագաթ իշլէտիմքի, պէնի պու սուրէթլէ թէէտիպ իտիեօրսունսուգ, տէտի :

Պատէհու Ֆէրնան, վալիտէսինի եարտըմընա չաղըրան թէհլիքէ իշինտէքի էվլատ կիպի, քէնտիսինէ պիր համի

արարճասընա մահզուհիեէթլէ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի :

Ֆէրնան էօքսիւղ օլուպ , համիսի տէ վէֆաթ իթմիշ օլ-տուղուհնտան , եալընըզ պիր ստէմ ըէնտիսինի հիմաեէ , վէ պէրաէթինի թաստիգ իթտիրմէկէ սայ իտէպիլիը իտի : Պու ատէմ Մ . տը Պօբրէօ օլուպ , լաքին հէր քէստէն զիեատէ անըն քէնտիսինի միւթթէհիմ զանն իլէ , պաչըճա միւտ-տաիսի օլաճաղը տէրքեար իտի :

Ջէվալը տէլիգանլը պու միւտհիշ թէրէտտիւտ վէ միւ-լահազալար իչինտէ պուլուհնմագտա իքէն , պիր ժանտարմա կէլիպ , միւսթէնթիգ թարաֆընտան իսթէնիլտիկի խապէ-րինի կէթիրտիկինտէն , Ֆէրնան , պիր թագըմ իչլի տըչը տաիրէլէրտէն պիլմիրուը , միւսթէնթիգին օտասընա տախիլ օլտու :

Իչպու ատլիեէ մէմուրու օթուզ պէշ գըրգ չաղլարընտա սօվուգ վէ սէրթ չէհրէլի , չալըչմագտան ալնը ազաճըգ պու-րուչմուշ պիր քիմնէ օլուպ , Լէթիօն տ'Օնէօր նիչանընըն օֆի-սիէլիք ըիլթպէսի ալէամէթինի համիլ իտի :

Ֆէրնանըն իչէրի կիրտիկի զէման , միւսթէնթիգ աեագ-տա տուըմուշ վէ սըրթընը շըմինէեէ տաեաթմըշ օլուպ , իքի էլլէրինի արգասընտա գավուչտուըմուշ իտի :

Պու օտատա պիր դաչ իսկէմլէ վէ իւզէրինտէ պէր թա-գըմ քեաղըտլար օլարագ վասի պիր մասա պուլուհնուպ , մասանըն գարչըսընտա գըսսա պօյլու , շիչմանճա վէ կէօզ-իւքիւ պիր ատէմ օթուըմուշ իտի :

Մէգքիւը օտա , Ֆէրնանըն տահա պիր կիւն էվվէլինէ կէ-լէնէ գատար միւսթախտէմ պուլուհնտուղու նէզարէթին պիր տաիրէսինէ պէնզէեիպ , ազ էվվէլ կէչմիշ օլտուղու թէվ-գըֆիխանէնին տար , գարանլըգ վէ տէհչէթպախշ սօֆալա-ընա միւչապիհ տէյիլ իտի :

Միւսթէնթիգ` սիվիլ գըեաֆէթլի օլմաղլէ , սիթթապի պու գըեաֆէթ` հաքիմլէրին կիեինտիքլէրի ըհամի գըեաֆէթ գատար գօրգու վէրմէտիկի կիպի , քէնտիսի տէ , սըրֆ գա-նուհու իրաեէ իթմէք իւզրէ , հէր կէօնա աղըաղը շախսիեէեի

պէրթարափ իթմիչ պիր քիավէթտէ օլաուղունտան , Ֆէրնանըն իւզէրինտէ , իւք կէօրիւչտէ նէվիմա էմնյետէթ վէ հիւրմէթ հասըլ օլաու :

Միւսթէնթիգ՝ ժանտարմա նէֆէրինի սավտըղընտա , մէրգուամիչ օտաւա կիրտի : Ֆէրնանըն սիմասը սօլմուչ վէ քէնտիսի տիւչարը հէեհնան օլմուչ օլմասըլյա պէրապէր , հալը իսթիգամէթի , կէնճլիկի , վէ իշղալ իթտիկի վաղիեթ , միւսթէնթիգ իչին , իճրա իտիլէճէք իսթինթագտա միւչքիլաթա թէսասաիւֆ իտիլմէեհէկինէ թէէմինաթ տիմէք օլուպ , Ֆէրնանտա միւսթէնթիգի մէրգուամ իւղէրինտէ ասարը խայրխահանէ կէօրտիւկիւնտէն , դալպի շիտաթլէ չարբագտա օլմասընա բաղմէն , իչպու միւսթէնթիգին քէնտիսի իլէ բէք տէ սէրթլիքլէ մուամէլէ իթմէեհէկի , վէ պէլքի պէրի իւղղիմմէ օլաուղունտա ինանաճաղը զաննընա զահիպ օլաու :

Միւսթէնթիգ , օլ անէ տէկին նամուսըլ օլուպ , ֆագաթ օ տագըլգատա ճանիլէրին տուրտուղլարը մահէլլտէ տուրմուչ օլան տէլիգանլըւա խիթապ վէ բիգգաթամիլ պիր սէտա իլէ ,

— Օթուրունուղ մօնսիէօ , տէաի :

Ֆէրնան , էմրի մէղքիւրէ իթաաթ իթմէսինտէ , միւսթէնթիգ՝ չըմինէնին եանընտան այրըլարագ , եաղըխանէսինին գարչըսընտա օթուրտու , վէ աղ էվիլէլ զիքը իթտիկիմիլ շիչման վիճուալու վէ դըսսա պօլլու զապթ քեաթիպի տէ , մաղնունըն աղզընտան չըգաճագ օլան հէր քէլիմէեի եաղմաեա հաղըրլանար :

Միւսթէնթիգ . - (պիր էվրագը միւթալէա իտէրէք .) Իսմինիլ Ֆէրնան Բօչէ տիր , վէ սիլ 182 . . . տէ տօղմուչսունուղ տուր , տէյիլ մի :

Ֆէրնան . - (սիւքիւնէթլէ .) Էվվէթ էֆէնտիմ :

— Հագգընըղտա իննաու իտիլէն վէ վագիեթլինիլի ֆէվգէլատէ վէխիմ գըլան վուգուաթլար շունլար աըր : Տիւնքի կիւն , սապահ սաաթ իքիտէ , միւսթիսինիլ տիչարը չըգմագ մէճպուրիեթինտէ օլարագ սիլի քէնտի օտասընտա վէքիլ

պրագմը, վէ գասանըն անախթարլարընը տա սիզէ թէսլիմ իթմիշ: Պու գասա՝ պիր կիւն էվվէլ նէզարէթին պաշ սանտըգքեարը թարափընտան մուայեէնէ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ, ալթուն վէ էճնաս իւշ պին ֆրանգը, վէ պանգնօթ օլարագ օթուզ պին ֆրանգը հավի պուլունմուշ տուր:

— Էֆէնտիմ, սյու խուսուստա մալիւմաթըմ եօգ տուր, վէ գասանը տա պէնտէնիզ աշմատըմ:

— Հալպուլ քի անախթարլար սիզին եէտինիզաէ պուլունմուշ տուր:

— Էվվէթ էֆէնտիմ:

— Հաթթա օ անախթարլար թէհարրի իտիլմէքլէ, իւղերինիզտէն զուհուր իթմիշ տիր:

— Էվվէթ էֆէնտիմ, օ տա սահիհ տիր:

— Գալէմ միւտիրինիզին ազիմէթինտէն սօնրա սիզ եալընը՞լ մը գալտընըզ:

— Էվվէթ էֆէնտիմ:

— Թէքրար պուլունմասը գապիլ օլմաեան պիր առէմ կէլմիշ, վէ նէզարէթին խատէմէսինտէն պիրի անը սիզին նէզտինիզէ կիրտիրմիշ. օ առէմ քի՞մ տիր:

— Պիր համալ տըր զանն իտէրիմ:

— Սիզ անը թանըեօ՞րմուսունուզ:

— Իւք տէֆա օլարագ կէօրտիւմ:

Միւսթէնթիգ սէրթճէ ֆէրնանա պագարագ,

— Տիգդաթ իտին վէ առալէթի ալտաթմաեա չալըշմաեըն: Օ առէմ՝ սիզին շէրիքինիզ տէյի՞լ մի իտի, տէտի:

Ֆէրնան, հէեէճան վէ հագըգէթի իրաեէ իտէր պիր սէտա իյէ,

— Էֆէնտիմ, հագըգըմտա վագը օլան ազվիեաթտա թէմալիլէ պէրի իւզ զիմմէ օլտուղուման, եէմին իտէրիմքի, հիշ պիր շէրիքիմ եօգ տուր, տէտի:

— Լաքին օ առէմ քի՞մ իտի. սիզաէն նէ՞ իսթէրօրտու:

— Պէնտէնիզէ պիր մէքթուպ կէթիրմիշ իտի:

— () մէքթուպ քի՞մին թարափընտան կէօնտէրիլմիշ իտի:

Ճեղնան տիթրէեիպ պաշընը էյտի , վէ ճէվապա աղազէ ,

— Էֆէնտիմ , պէրի իւզղիմմէ օլտուղումա խալէլ կէլսէ պիլէ , միւթէպէր վէ միւհթէրէմ'պիր գատընըն իսմինի թէհ-լիքէեէ իլգա իտէմէմ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Պու ճէվապը սիզտէն պէքլէեօրտում , վէ քէնտինիզի միւտաֆաա իչին իսթիմալ իտէճէկինիզ վասըթալարտան պիրի պու օլտուղունու անլաեօրում : Պու խուսուստա գալէմ միւտիրինիզին իֆատէսի իչի իյգահ իյլէմիչ տիր : - Սիլ մատմազէլ տը Պօրէօ իլէ էվլէնէճէք իմիչսինիզ :

— Էֆէնտիմ . . . էֆէնտիմ . . .

— Ճագաթ սիզին պիր մէթրէսիզ վար իմիչ :

— Մէթրէս մի :

— Ալէմի ֆահչիեաթտա Պագգարա թէսմիեէ օլունան պու մէթրէսինիզ' լութֆ ու թէվէճճիւհլէրի ալթուն պահասըյլա սաթըն ալընան գարըլարտան օլուպ , պինապէրին զանն օլունտուղունա կէօրէ անըն քէյֆլէրինի իճրա իթմէք իչին . . .

Ճեղնան՝ միւսթէնթիգլին սէօղլենիւ քէսէրէք ,

— Էֆէնտիմ , տահա տիւնքի կիւնէ գատար օ գըզը թանըմազ իտիմ , տէտի :

— Հալպու քի սիզի տէրտէսթ իթտիքլէրի գէման անըն խանէսինտէ պուլունուեօրմնուչտունուզ :

— Սահիհ տիր . լաքին շու տագըգատա պիլէ նասըլ օլուպ տա անըն խանէսինտէ պուլունտուղումու պիլմէմ :

Միւսթէնթիգ . - (սուրէթի խայրխահանէտէ .) Մօնսիէօ , տիւչիւնիւնիւզքի , գապահաթըն իգրարը՝ մուսիրրանէ ինքեարտան տահա զիեատէ խաեըրը տըր : Զաթէն օ եօլտա ինքեարլար հագըգէթի հային գարչըսընտա հիւքիւմսիւզ տիրլէր , ինքեար եօլունա սաքմագլա , վագիեէթինիզի տահա զիեատէ աղըրլաթմիչ օլուրսունուզ :

— Էֆէնտիմ , պու իչտէ տէհչէթլի պիր սըրը մէվճուտ տուր . լաքին սիզէ եէմին իտէրիմքի , պէնտէնիզ պիսուչ վէ պիկիւնահըմ :

Ճեղնան պու սէօղլէրի էօլլէ պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւզ

իթտի բի, միւսթէնթիգ նէ եօլտա իթիգատ վէ էֆքեարտա պուլուննաճաղընը շաշրրուպ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Պիսուչ վէ պիկիւննահ օլմանըզ պէն տէ արգու իտէրիմ, լաքին այնի վագըթտա խըրսըզըզ վագըասընը, աճէլէթէն տիշարը չըգաղընըզը, եիրմի տէօրթ սաաթ նապէտիտ օլտուղունուզու, վէ միւսրիֆլիկիլէ մաարուֆ օլան պիր գարընըն խանէսինտէ ախզ ու կիրիֆթ դըլընտըղընըզը պիսուչ վէ պիկիւննահըզընըզա նա՞րըլ իմթիգաճ իթտիրմէլի, տէտի:

Փէրնան՝ կէօղլէրինի ասիւմանէ տօղրու գալարարագ,

— էֆէնտիմ, ճէնապը Ալլահըն ատալէթի պիւեիւք տիր. շու տագըգատա քէնտիսի պէնի մուհաքէմէ իտիեօր. էվվէթ թէքրար իտէրիմքի, պէնտէնիզ պիսուչ վէ պիկիւննահըմ, տէտի:

— Շիմտի ըէֆագաթընըզա իքի բօլիս նէֆէրի իլէ պիր սուլհ զապիթի թայեին իտէրէք, սիզի քէնտի խանէնիզէ վէ օրատան Մօնսէյ սօգաղընտա մուգիմէ մէթրէսինիզ խանէսինէ կէօնտէրէճէեիմ. Հէր իքի խանէտէ վէ սիզին մուվաճճէհէնիզտէ իճրաի թէհարրիեաթ իթտիրիպ, էկէր չալընմըչ օլան ճիգտան պուլուննագ իսէ, պու խուսուս՝ գապահաթընըզըն թախֆիֆինէ մէտար օլաճագ տըր:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, բէք էյի. պէնտէնիզ պէրիւզըզիմմէեիմ:

Այնի վագըթտա միւսթէնթիգ պիր սուլհ զապիթի ճէլպ իտիպ, սուրէթի խայրխահանէտէ մազնունա խիթապլէ,

— էֆէնտի իլէ պէրապէր կիտին, վէ նամուսունու մուհաֆագա իչին պու չայեանը թէէսսիւֆ վագըատա միւմքին մէրթէպէ հագգընտա ուսուլը ճարիեէեի իճրա իթմէեին, տէտի, վէ Փէրնան՝ պէրաի թէչէքքիւր թէվագու, վէ անճագ գապահաթը օլմատըղընա խաթինատէն, քէմալը դուրուրիեէթլէ օրատան մուֆարագաթ իտիպ, իչ օտատա, սիվիլ գըեաֆէթլի իքի բօլիս նէֆէրի պիրէր եանընտա տուրտուգլարընտա, սուլհ զապիթի՝ սուրէթի նագիքեանէտէ,

— Մօնսիէօ, ալէսսէվիյեէ պիր մազնու՛ն տիշարը չըգտը-
ղընտա, հապսխանէ արապասընա իրքերապ, վէ րէֆագաթը-
նա իւնիֆօրմալը նէֆէրլէր թայեխն խալիլը, լաքին միւս-
թէնթիդ էֆէնտի սեղլն կէչմիշ ահվալինիզի նազարը տիգ-
գաթա ալտըղը իշին, պու ուսուլին իճրասը հազգընըզտա
թէրպիճ խալմէեէճէք տիր. իմտի ումարըմքի սիղտէ պիլա
մուխալիֆէթ պէնիմլէ կէլիրսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

• Ֆէրնան. - Էֆէնտիմ, պիլա մուխալիֆէթ սիղին իլէ կէ-
լէճէկիմէ եէմին իտէրիմ: Պէրաէթիմի մուզաֆֆէրանէ իսպաթ
իթմէտիքճէ, հապսխանէտէն ֆիրար իթմէկէ չալըչանլարտան
տէյիլիմ:

Պատէհու սուլհ զապիթի՝ մազնու՛նու, թէվգըֆխանէնին
դարուսու՛նա կէօթիւրիւպ, օրատա ատի պիր արապաեա օ-
թուրտուդտան սօնրա, արապա Մարէ սօգաղընա միւթէվէճ-
ճիհէն եօլա չըգտը:

Ֆէրնանըն իգամէթ իթտիլի խանէնին խալգը էքսերի-
եէթէն պիր թադըմ էսնաֆի վէ ամէլէտէն իպարէթ, վէ
կիւնտիւզլէրի էվտէ դալամասան թադըմտան օլուպ, դարու-
ճուսու տա, միւսթէճիրլէրին իշլէրինէ բէք տէ տիգգաթ
իթմէեէն իհթիեար պիր գարը օլտուղու՛նտան, մէրգուճ տէ-
լիգանլընըն, սիվիլ գըեաֆէթինտէ օլտուղլարը ճիհէթլէ մէ-
մուրիեէթլէրի անլաչըլամաեան իւշ նէֆէր մէճհուլ շախս իլէ
խանէսինէ կէլմէսի նազարը տիգգաթը տավէթ իթմէտի:

Ֆէրնանըն տաիրէսի տէօրտիւնճիւ գաթտա իքի օտա իլէ
քիւչիւք պիր սալօն վէ պիր եաթագ օտասընտան, վէ էշ-
եասը տա ճէվիղ աղաճընտան մամուլ տօլապ վէ սանտըգ կի-
պի շէյլէրտէն իպարէթ օլմասըլա, պուճըարըն թէֆթիշ վէ
թէտդիդի բէք զօլայ իտի:

Պինապէրին հիւքիւմէթ մէմուրլարը հէր թարաֆը արա-
տըլար իտէ տէ, հիշ պիր շէյ պուլաոմատըլարընտան, պու
սըրատա քէմալը սիւքիւնէթլէ տուրմուշ օլան Ֆէրնան,
մուայեէնէնին խիթամլնտա, թէպէսսիւմլէ սուլհ զապիթինէ
խիթապ իտէրէք:

— Կէօրիւեօրսուունուշա՛ էֆէնտիմ, արատըղընըզ ճիզտան պուրատա տէյիլ տիր, տէտի :

Զապիթ . - Մօնսէյ սօգաղընա կիտէլիմ, անճագ շուրասընը սիզտէն կիզլէեհմէմքի, էկէր թէհարրիեաթըմըզօրատա տա սօշա չըգարսա, վազիեէթինիզճէ պիւեիւը պիր էյիլիք հասըլ օլմանեաճագ տըր, չիւնքի սիզին իլէ պէրապէր Պագդարեա գարչը տա պիր ճէլպ թէղքիրէսի չըգարըլմագ լաղըմ կէլիրքէն, սլունուն եարըլմամաուրյա, իհթիմալքի պու սապահտան պէրի Պագգարա օ ճիղոանը նապէտիտ իթմիշ տիր :

Փէրնան . - (պաշընը գաշըեարագ .) Զաթէն մէյտանտա էօյլէ պիր ճիզտան եօդ տուրքի, նապէտիտ իտիլմէսինէ իհթիեաճ կէօրիւլսիւն :

Պատէհու թէքրար արապաեա իրքեապ իտիլէրէք, Մօնսէյ սօգաղընա կիտիչտի :

Պագդարա Ֆաննի իլէ պէրապէր կիթմիշ օլուպ, օլ էսնատէ սախթէ հէքիմ մարիֆէթիլլէ պիր թիմարխանէեէ կիրտիրիլմիշ իտի :

Պագդարանըն խըզմէթքեարլարը՝ պիր արապաճը, պիր աշճը գարը, պիր պէսլէմէ, պիր սէյիս վէ պիր պաղչէպանտան իպարէթ օլուպ, իտարէի ումուր՝ գըղընըն շէրիքէսի օլան վալիտէսինին եէտինատ իտի : Հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն կէլտիկի զէման պու գարը էվտէ օլմանըպ, պիր սաաթ էվվէլ աշճը գարը իլէ պիրլիքտէ շարչըեա կիթմիշ օլտուղունտան, Պագդարանըն օտասընտա օլանը կէչէնր պիլէմէզ իտի : Արապաճը իսէ պէսլէմէ Ֆաննի իլէ պէրապէր մատամասընը թիմարխանէեէ կէօթիւրմիւշ օլտուղունտան, օթէլտէ պաղչէպան իլէ սէյիստէն պաշգա քիմսէ պուլունմաեօրտու :

Գանուն նամընա պահս վէ հարէքէթ իտէն հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն կէլմէսի իւղէրինէ, ահմագ պիր քիմսէ օլմասըլլա, Վիլիամնրն, բըշվէթ սաեէօինատ էլտէ իթմէքլիկի զաիտ տտո իյլէմիշ օլտուղու պաղչէպան՝ աղիմ պիր գօրգու իզհար իտէրէք, մատամասընըն նամուսքեար պիր գատըն օլ :

տուղունու սէօյլէտի , հալպու բի գուրնազ վէ զէքի օլմասըն-տան տօլաբը էվվէլճէ գազանըլմը պուլունան սէյիս՝ կէլէն զապիթի տօյրուճա Պազգարանըն օտասընա կէօթիւրտիւքի , մէզպուրէնին կիթմէսինտէն պէրու ասլա տիւզէթիլմիչ օլմաերպ , տարմատաղըն իտի :

Իպթիտաի էմրտէ անախթալյարը իւզէրինտէ օլան սանտըգ տօլապ չէքմէճէ վէ պու կիպի էչեանըն թէհարրիսինէ պաշլանըլըպ , նակեահ հիւքիւմէթ մէմուրլարընտան պիրի , «էֆէնտիմ, շուրատա պիր բարտըսիւ վար տըր» տէյի պաղըրտը :

Ֆէրնան , պիր կիւն էվվէլ Սէն-Լուի սօգաղը գալտըրըմընտա պայկըն հալտէ եէրէ սէրրլաիկինտէ , բարտըսիւ կիեինմիչ իտի : Պու բարտըսիւ՝ Պազգարանըն էվինտէ չըգարըլըպ , իրթէսի սապահ , պիր բօլիս գօմիսէրինին կէլիպ , էավապընը կիեինմէսինի վէ քէնտիսիյլէ կէլմէսինի էմր իթմէսի՝ պիչարէեի օլ գատար շաշըրթտըքի , եալընըզ ըէտէնկօթուճու կիեինիպ , բարտըսիւսիւնիւ կիեինմէեի ունութմուչ իտի : Իմտի , բօլիս մէմուրու , ըասթ կէլա պիր գօլթուգլու իսկէմլէ իւզէրինէ աթըլմըչ օլան էլպիսէեի բարմաղըլա կէօսթէրտիկի սըրատա , Ֆէրնան ,

— էվվէթ , օ բարտըսիւ պէնիմ տիր , տէտի :

Մէմուր՝ բարտըսիւեիւ էլինէ ալարագ ,

— էբէյիճէ աղըր տըր . զանն իտէրիմքի ճէպինտէ պիւեիւճէք պիր շէյ պուլունամալը տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆէրնան , - Մէմուլ իթմէմ , օլսա օլսա պիր անախթար մէվճուտ օլապիլիր , տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու :

Այնի վադըթտա բօլիս մէմուրու էլինի , բարտըսիւնիւն աղըր կէօրիւնէն ճէպինէ սօգուպ , եէշիլ դաբագլը գալընճա պիր ճիզտան չըգարտը :

Ֆէրնան պու ճիզտանը կէօրտիւկիւնտէ , լէհճէսի սօլուպ ըէֆը սէտա իթտի :

Բօլիս նէֆէրի պու ճիզտանը զապիթէ վէրտիկինտէն , զապիթ իչպու ճիզտանը աչմասըլա , օսանըն խալըսը իւզէրինէ պիր տէմէթ պանգնօթ տիւշտիւ :

Չապիթ . - Արթըգ մէմուլ իթմէմքի, մազնուն ուզուն միւտտէթ ինքեարուա պուլունսուն, տէտի իսէ տէ, Ֆէրնան պանըլմըջ օլտուղունտան, ճէվապ վերմէտի .

Օլ շէյթանի Վիլիամս պու վագըատա ղալէպէեի չալըպ, պունտան պէօյլէ պիչարէ Ֆէրնան Րօշէ իչին, քէնտինին պէրի իւզգիմմէ օլտուղունու իսպաթ իթմէք, միւմքին տէյիլ իտի .

21

Մէրգում Վիլիամս՝ հիքեաեէմիգտէ մէվճուտ օլան վէ քէնտինին մագսէտի մէլանէթքեարանէսինէ վասըլ օլմասընա մանի օլապիլէն վէ թասավվուրաթընա խալէլ կէթիրէպիլէն էշխասը պիրէր պիրէր օրթատան գալտըրտըղը, շէօյլէքի Ֆէրնան՝ խըրսըզըզլա իթհամ օլունուպ, թէվգըֆ իտիլտիկի, Սըրիզ՝ նիբար թէսմիեէ օլունան ճատը պիր գարընընէզարէթինէ իհալէ գըլընտըղը, վէլհասըլ թէրէզ իլէ գըզընը Արման տը Գէրկազըն գարընընա չըգարմաեա վասըթա օլապիլէճէք էշխասըն ճիւմլէսի պիրէր պիրէր վէ սուրէթի խէֆիեէտէ եէկտիկէրինտէն թէֆրիգ իտիլտիկի հալտէ, Արման՝ միւթէվէֆա պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէ թարաֆընտան քէնտիսինէ թէսլիմ իտիլմիշ օլան սէրվէթի ճէսիմէլին սահիպլէրի պուլունան թէրէզի եախօս գըզընը պուլմագ իչին ճէսուրանէ կէրմիեէթլէ չալըյմագտա իտի .

Արման, մաեէթինտէ, տօլկունճա իւճըէթ ալան խէֆի մէմուրլար իլէ հարէքէթ իտէն սատըգ վէ իհթիեար Պասթիէնին մուլալէնէթիլլէ թէշէպպիւսիւ մէզքիւրէ տէվամ իթտիլի հալտէ, Պէլվիլտէ, Գօլարըն իքի շէրիքինի թաագիպ իթտիկինի, վէ միւնասիպ պիր վագըթտա միւտախէլէ իլէ .

Լէօն Բօլանը՝ շայեանը թէէսսիւֆ պիր գազզատան գուրթարտըղընը, վէ մէրդուժ իշնինին տավէթի խայրսանէսինի գասպուլ իտիպ, մասամազէլ ժանն տը Պալատէրի գօլթուղունա ալարագ, Սէսլէյ սօգաղընա կէթիւրտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւմիւզ գէման, մէրդուժ, հէնուզ հիշ պիր նէթիճէեէ տէսթրէսօլամամը իտի :

Ինսանըն ֆիրը ու դալդինտէ պաղէն էօլլէ էսրարի թէէսսիրաթ վագը օլուր.քի, օ թէէսսիրաթ ասլա լյղահ օլունամազ, լաքին ատէթա հիքմէթ գասպիլինտէն օլարագ սիւրաթլէ իճրաի հիւքմ իտէր :

Մէնաֆիի վասիա իլէ մէշղուլ օլան ատէմլէրին՝ կիւզէլլիք վէ կէնճիլիք տէնիլէն խասսէյէրէ բէք տէ էհէմիտէթ վէրմէտիքլէրի աերքեսար օլուպ, պինապէրին Մ. տը Քէրկազ, Լէօն Բօլան իլէ իւշ նէֆիւր գատընըն պուլունտուղլարը լօգանթանըն սալասընա կիրտիկինտէ, իքի կէնճ դըզլարա, զիհնի տալըն ատէմլէր կիպի վէ մահզա սըրֆ սուրէթի խայրխահանէտէ աթֆը նազար իտիպ, լաքին պաղթէթէն, թէէսսիրաթը զարիպէեէ թապիլյեթլէ, մէրդուժէլէրտէն լէհճէսի սօլմուշ վէ տահա եագըն վագըթլարտա կիրիֆթար օլտուղու քէտէրլէրին էսէրի սիմասընտա հէքք իտիլմիշ օլան, ֆագաթ ասալէթ ու նէճապէթինի իրաեէ իթմէքտէ պուլունան էօքսիւզ դըղը պիր միտտէթճիք թէտօրիգ իթմէքլէ, անըն, հէնուզ միւտտէթի իքմալ իտիլմէմիշ պիր եաս ու մաթէմի իրաեէ իաէն սիսահ էլպիսիլէրինտէն միւթէէսսիր օլտուղու կիպի, նաղիք էլլէրինտէն, վէ ասըլզատէկեան սընըֆլարընտա կէօրիւլէկէլէն պօյ վէ պօսուլունտան, վէլհասըլ էմալինտէն ֆէրպլի օլմասընտան՝ էօլլէ պիր մահէլտէ, ամէլէտէն պիր շախս, վէ քէօլլիւ թավը ու դըբաֆէթլի պիր գատըն վէ կիւզէլլիկի վէ պիշիմի վէ հէր հալ ու հարէքէթի՝ Բարիսին տէրքեսար օլան գըզլարը թարղընտա սյուլունան պիր դըզ իլէ պիրլիքտէ օլմասը տա քէնտիսինէ միւնասիպէթսիզ կէօրիւնտիւ :

Արմանըն նազարընճա, Սըրիզ՝ սէրպէսթճէ պիւեիւմիւշ Բա-

ըիս գըզլարընտան օլուպ , հալպուլ ըի ժանն՝ նաղիք վէ զարիֆ չիչէքլէրտէն օլմասըյլա , սադսը տէրունինտէ վէ սըճագ հա- վատա նէչվ ու նիւմա պուլմուշ իտի :

Սըրիզ տիպէր վէ շէն , լաքին ժանն կիւզէլ վէ մահզուն օլմասըյլա , պունլար արասընտա հուսուլէ կէլմիշ օլան իւ- ֆէթ վէ տօսթլուղուն՝ եալընըզ ֆէլաքէթ սէպէպիլլէ իլէրի կէլմիշ օլտուղու եէկնաղարտա անլաշըլտըզընտան , Արման՝ պու հալի թէմամիլլէ տէրք իթտի , վէ գարչը գօնուլմագ սու- ըէթտէ ժաննա թէմաեիւլ իթտիկինտէն , պիր ազ էվվէլ պէ- եան իթտիկիմիզ թէէսսիրաթտան պիրինէ թապիլյեէթլէ , Լէօն Բօլանըն տավէթինի գապուլ , վէ տիկէր թարաֆտան կէնճ գըզտա , Մ . տը Գէրկազըն՝ ամէլէ էսվապը կիեինմիշ օլմասընա ըաղմէն , ասի խալգտան օլմատըզընը տէրքլէ , մէրգում քէնտիսինի գօլթուղունա ալմանը թէքլիֆ իթ- տիկինտէ , թէքլիֆի վադըեա պիլա թէրէտտիւտ մուվաֆա- գաթ իլլէտի :

Պունտան գաթինաղար , գատընլարա մախսուս օլան տիգգաթլէ ժանն՝ Արմանըն էլլէրինին պէեագլըղընը , չամա- շըրընըն նէֆասէթինի , վէ էլ իշի իլէ կէօրիւլէն սէնաաթլար էրպապընտան օլմատըզընը իրանէ իտէկէլէն սէրվի կիպի ու- զուն վէ միւսթագիմ՝ պօեունու՝ անը վահիտտէ թէտգիգ վէ թէճէսսիւս իտէպիլտի :

Արման , Վանտանժ տը Պուրկիօնը լօգանթասընտան հա- ըէքէթլէ , Գօլար իլէ շէրիքլէրինին , քէնտիլէրինի գօլլամագ իւզրէ տըրունինտէ պուլունտուգլարը պինանըն բիշկեահընտան , մատմագէլ տը Պալատէր գօլթուղունտա օլարագ կէչտիկի սը- ըատա , Լէօն Բօլան տա վալիտէսինի քէնտի գօլթուղունա ալմըշ օլարագ , Սըրիզին եանընտան եիւրիւմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ մէրգումլար թանըլ վարըչընա էնիպ , օ- ըատա Լէօն Բօլան՝ Սըրիզին գաբուսու էօնիւնտէ տուրտու- ղունտա , չիչէքճի գըզ՝ քէօյլիւ գատընա խիթապէն ,

— Սէվկիւլիւ վալիտէ , պիր ազ եօգարը չըգմագ իսթէր- միսինիզ , տէտի :

Լէօն . - (Թէյաչէ .) Հայ հայ :

Ժանն . - Ազիզէմ Սըրիզ, վագըթ կէճ տիր, վէ պիր ազ միւզտարըպըմ . իմտի սիզտէն մուֆարագաթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին :

Լէօն՝ էլան պիր ամէլէ զանն իթմէքտէ օլտուղու Մ . տը Գէրկազա էլինի ուզաթարագ ,

— Ալլահա ըամարլատըգ արգատաչ, ինչալլահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տէյի՛ւ մի, տէտի :

Արման . - Էլպէթթէ :

Լէօն . - Իսմիմ Լէօն Բօյան տըր, Պուրպօն-Վիլնէօվ սօգաղընտա իգամէթ իտէրիմ, վէ Շարօն սօգաղընտա տօղրամաճը Մ . Կրօսուն տիւքքեանընտա չալըչըրըմ :

— Բէք էյի . . . պէն տէ Գիւլթիւր Սէնթ-Գաթերին սօգաղընտա, Մ . գօնթ տը Գէրկազըն խանէսինաէ իգամէթ իթմէքտէեիմ : Էկէր պանա ինթիւեաճընըզ օլուր իսէ, կէլիպ պէնի օրտտա պուլուն . Մ . Պասթիէնէ սէօզիւնիւզ օլտուղունու սէօյլէմէնիզ մաթլուպէ քեաֆի տիր :

Լէօն . - Բէք էյի, տէտի, վէ Արմանըն իսմի Պասթիէն օլտուղունու, վէ իչար իթտիկի պիւբիւք զաթըն (Մ . տը Գէրկազըն) եանընտա միւսթախտէմ՝ էմնիյեթթի պիր մէմուր իտուկինի զանն իյլէտի :

Լէօն իլէ Արման թօգալաչտըղլարը սըրատա, իքի կէնճ գըզլար տա եէկտիկէրինի տէրաղուչ իթտիլէր :

Պաստէհու Արման, քէմալը հիւրմէթ վէ միւէսիւր պիր սէտա իլէ, Ժաննա խիթապ իտէրէք ,

— Մատմազէլ, սիզի նէ՛րէեէ կէօթիւրէճէեիմ, տէտի :

Ժանն . - Մէսլէյ սօգաղընա, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պէօյլէճէ պու իքի կէնճլէր ահէսթէ եօլա չըգտըլար : Զանն իտէրսին քի, պունլար, տահա պիր սաաթ էվվէլ պիրի-պիրինի թանըմազլար վէ հէնուզ արալարընտա պիր գաչ սէօզ թաաթի իթմիւշլէր իքէն, մուֆարագաթլարը տազըգասընտան տօլաեը տիւչարը թէէսսիր օլմագտա իտիլէր :

Արման . - (պիր նէվ թէրէտտիւտլէ, վէ սայըսըզըրգտա

պուրունուրճասընա վէսվէսէ իտէրէք.) Մատմագէլ Սըրիգի չօգտան պերի թանը՞րմըսընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ժանն . - Քէտէրինին հաեաթտա օլտուղու զէման իգամէթ իթտիկի խանէտէ իւլֆէթ իթտիմ, վէ օլ վադըթ պէն տէ վալիտէմ իլէ պէրապէր օ խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտիմ:

— Լաքին... զանն իտէրիմքի... աֆվ իտէրսինիզ մատմագէլ... զանն իտէրիմքի, սիգին թալիմ ու թէրպի-
եէնիզ...

Ժանն, կէրէք վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ իգամէթ իթտիկի-
նի զիքր իյլէտիկի սըրատա, վէ կէրէք պու սօն սէօզ էսնա-
սընտա, տէրին պիր ա՛հ իտէրէք,

— Տօղրու տուր, մօնսիէօ, լաքին Սըրիզ հիւանի ախ-
լէադլէ մութթասըֆ վէ խայրխա՛հ պիր գըզ տըր... պուն-
տան պաչգա չօգ տէֆա պիր թադըմ ահվալ վէ ֆէլաքէթ-
լէր՝ ինսանլար միեանընտա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթլէր հու-
սուլինէ սէպէպ օլուրլար, տէյի պէեան իյլէտի, վէ պու տէ-
ֆաքի տէրունը գալպտէն չէքտիկի ա՛հ օլ տէրէճէ ազիմ իտի
քի, Մ. տը Քէրկազ՝ մէզպուրէնին պուրունտուղու հալը միւշ-
քիլի անլաեարագ, մահզունանէ վէ հիւրմէթլէ,

— Մատմագէլ, էօքսի՞զմիւսիւնիւզ, տէյի սիւալ իթտի,
վէ ժանն պու սէօզտէն միւթէէսսիր օլարագ,

— Էվվէթ, վալիտէմ պիր գաչ այ էվվէլ վէֆաթ իթտի,
տէտի:

— Բէտէրինի՞գ:

Ժանն, եինէ հէեէճան վէ թէէսսիւրի ազիմ իլէ,

— Բէտէրիմտէ մէյտանը հարպտա թէլէֆ օլմիւշ տուր,
տէյի իֆատէ իթտի:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա պիր միւտտէթճիք սիւքիւթլէ
վադըթ կէչիպ, զանն իտէրսինքի իչպու միւտտէթ գարֆընտա
օ իքի նէվճիվանլար, այնի միւլահազաթա տալմիշ օլտուգլարը
հալտէ, եալընըզ պիր շէյ տիւշիւնմէքտէ իտիլէր:

Պու սուրէթլէ Մէսլէյ սօգաղընտա ժաննըն խանէսի գա

բուսուռնա վասըլ օլտուղ-լարընտան, մէզպուրէ կէնճ գըզ՝ էլինի Արմանա ուզաթարադ ,

— Ալլահա ըամարլատըզ մօնսիէօ . սիղէ թէչէքքիւր իտէրիմ , խուսուսիյլէ հագգըմըզտա վադը օլան խըզմէթինիգտէն տօլաեր թէչէքքիւր իտէրիմ , տէտի :

Պատէհու Արման , կէնճ գըզըն էլինի թու.թուպ , քէմայը հիւրմէթ տաիրէսինտէ պուս իթտիքտէն սօնրա , հարէքէթի վագըասընա տիկէր պիր քէլիմէ իլավէ իթմէկէ ճէսարէթսիզ պուլունուրճասընա եալընըզ սիւքիւթլէ սէլամ վէրտի , վէ օրատան այրըլպ , պիր դաչ սօգազլարտան կէչէրէք միւթէֆէքքիր պիր հալտէ խանէսինէ մուվասըլէթ իտիպ , եաթաղընա եաթարըր էանատէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ղարիպ շէյ տիր . հէնուզ պէն կէ՞նճմիեիմ . էլան բուհումտա , թահրիք օլունմամըչ պիր թէ՞լ մի վար իմիչ , տէտի , վէ օ կիճէեի հէման ույդուսուզ վէ հէեէճան իչինտէ կէչիրիպ , ֆէրտասը կիւն , սապահ օլուր օլմազ , Պասթիէնի եաթաղընըն պաչընա ճէլպլէ ,

— Տօսթում , միւթէգաիւտ ասքէրլէրտէն օլտուղունու իրաեէ իտէն լաճիվէրտ ըտտէնիօթունու կիեիինիպ , Մէսլէյ սօգաղընտա Ա՛ նումէրօլու խանէեէ կիթմէլիսին , վէ օրատա քիրալըզ տաիրէ պուլունուպ պուլունմատըղընը անլամալըսըն , տէտի :

Պասթիէն , Արմանըն բեաֆֆէյի էմըլէրինի պիլա իթիրազ թէմամիյլէ իճրա իթտիկի ճիհէթլէ ,

— Բէք էյի , տէյի ճէվապ վէրտի :

Արման . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) էկէր պօշ տաիրէ եօզ իսէ , միւսթէճիրլէրտէն պիրի իլէ ուեուչուպ , եիրմի տէօրթ սաաթ դարֆընտա տաիրէսինի պօշալթմասը իչին էվին գաբուճուսունա օն ատէտ լուի ալթունու վէրիրսին : Պուսուրէթլէ տաիրէլէրինի թէրք իթմէկէ մէյեալ միւսթէճիրլէր պուլունապիլիր :

— Էվվէթ :

— Պու տաիրէ պուլունտուգտան սօնրա , օրաեա պազը

էշեա նագլ իտիպ, միւթէդարևտ զապիթ սըֆաթը վէ Պասթիէն իսմի իլէ օրատա եհըլէշիրսին:

— Բէք էյի. պաշգա էմըինիզտէ վաճը մը տըր:

— Օ էվտէ իգամէթ իտէն վէ ժանն իսմինտէ պուլունան գըզ հագգընտա էվվէլճէ մալիւմաթ ալըբսըն: Եկէր օ գըզ՝ ֆէլաքէթգէտէ պիր ֆամիլեանըն գըզը օլուպ տա, նամուսլու վէ սահիպէի իֆֆէթ ու իսմէթ իտէ, քէնտիսիյլէ իւլֆէթ բէյտա իտէրսին: Սիննին պունա միւսաիտ տիր: Իմտի հայտէ պիր ան էվվէլ կիթ, վէ մուամէլաթընըն նէթիճէսի խապէրինի պանա կէթիր:

Արման, պու թալիմաթը վէրտիքտէն սօնրա, անաղա դալգըպ, տէրունինտէ պիր չօգ կիզլի հրուֆլար եագըլմըչ օլան պիւեիւք պիր տէֆթէրի աչարագ,

Լեօն Րօյան՝ Պոռպօն-Վիլնիսով սօգաղը

Սըրիգ՝ Թանդըն վարըչը

Իսիմէրինի եագտը, վէ սահիֆէնին արգա թարաֆընա տա շու մալիւմաթը իլավէթէն թահրիր իյլէտի:

Նիգօր թեմիսեկ օլունան շախսըն վէ շիյնկիր տեմիլեմ ատեմին Լեօն Րօյան իյէ գավդա արանմագ իսթեմշիթիթին հայպաչը մոմիպէսի նե օլտոդունո թանգըգ իթմնը կերեք տիր:

Մ. տը Գէրկազ պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա, եագըլխանէսի գարչըսընտա օթուրուպ, մուհարրէրաթը եէվմիեէսիյլէ մէչղուլ օլմագ իսթէտի իտէ տէ, թարիֆ օլունմազ պիր տալկընլըղա տալտըղընտան, պաչը՝ օթուրմուչ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմէնին էնսէսինէ տէվրիլիպ, հէնուզ ճիւզիճէ կէօրմիւչ օլտուղու մահգուն վէ լէհճէսի սօլմուչ օլան ժաննը տիւշիւնմէեէ պաչլատը:

Սաաթ իքի չալտը, վէ մէրգում հէնուզ տէրեաի միւլահագաթա տալմըչ իքէն, Պասթիէն սվտէթ իթտիկինտէն, գօնթ հէեէճան իլէ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

Պասթիէն. Սէվկիւլիւ էֆէնտիճիեիմ, թէսատիւֆ պաղէն զարիպ նէթիճէլէր հասըլ իտէր: Ալէագատար օլտուղունուզ կէնճ գըզ՝ տէօրտիւնճիւ գաթտա վէ էվին սօգաղա

Նազըր թարափընտա տըր : Այնի գաթ իւզէրինտէ պօշ պիր տաիրէ պուլունուպ , իսթէնիլտիկի անտէ օրաեա նագլ իտիլէպիլիր : Քիրասը տա սէնէվի 600 ֆրանգ տըր : Պու քիրանըն իւշ այլըղընը բէշինէն թէէտիեէ իթտիմ :

Արման . - Բէք էյի իթմիշսին :

Պասթիէն . - Գաբուճուճու իսթիճվապ իթտիմ : () կէնճ գըզ օրաեա հէնուզ թաշընմըշ օլուպ , իսմի մատմագէլ ժանն տը Պալտէր տիր , վէ ղալիպա միւքէմմէլ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ տիւր :

« Պու գըզճըղազ , քէնտիսինէ ղաեէթ սատըգ կէօրիւնէն իհթիեար պիր պէսլէմէ իլէ , սէնէվի քիրասը 300 ֆրանգ օլան պիր տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ , վէ քիմսէնին քէնտիսինէ կիթտիկի կէօրիւմէմէքտէ տիր :

« Գաբուճունուն սէօղիւնէ պադըլըրսա , իքի կիւնտէն պէրու պու կէնճ գըզըն օտասընտա , օրթալըղըն գարարմասընտան խայլի էվվէլ ըշըգ եանմագտա օլտուղու կէօրիւմէքտէ վէ պունտան , օ կէնճ գըզըն , ղէնկին օլմաեըպ , պագըեէյի հայսիեէթ ու իթիպարլարընը մուհաֆաղա իթմէք իսթէեէն վէ խէֆիէն չալըչան բէք չօգ կէնճ գըզլար կիպի գատըն տիքիշճիլիկիլըլէ մէշղուլ օլտուղու անլաշըլմագտա տըր :

Արման . - (հէեէճանլէ .) Ալտըղըն մալիւմաթ հէք պու գատար մը տըր :

Պասթիէն . - Խայր , մատմագէլ տը Պալտէր պունտան ագտէմ Շաբօն սօգաղընտա իգամէթ իտէր իմիշ , վէ քէնտիսի Մէսլէյ սօգաղընտաքի տաիրէի քիրալամագ իսթէտիկինտէ , գաբուճու , անըն էվվէլճէ իգամէթ իթտիկի տաիրէեէ կիտէրէք , օրատան պազը մալիւմաթ ալմըշ տըր : Պու մալիւմաթա կէօրէ , մատմագէլ տը Պալտէր , Աֆրիգատա վէֆաթ իթմիշ օլան պիր միրալայըն տուլ ղէվճէսի պուլունան վալիտէսինին վէֆաթը իւզէրինէ , մալիք օլտուղու վարիտաթը ճիւզիեէնին պիւեիւք գըսմը էլտէն չըգտըղընտան , տահաքիւշիւք պիր տաիրէ քիրալաեըպ օրաեա նագլ իթմէկէ մէճպուր օլմիւշ տուր : Շուրասը , գաբուճունուն իֆատէլէրինտէն

անլաշըրբորքի, մատմազէլ ժանն՝ քէնտիսինի թանըեանլա-
րըն ճիւմլէսինին հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհիւնէ մագհար օլուպ,
հաթթա Մէսլէյ սօգաղընա նագլի՝ եալընըզ չէնտ կիւնտէն
պէրու օլտուղու հալտէ, էմնալինէ իպրէթ օլմաեա լաեըզ
պուլունան աթվար ու ախլէագը հասէնէսիլլէ ճիւմլէնին թէ-
վէճճիւհաթընը ճէլպ իտէպիլմիշ տիր:

Պասթիէն պու սէօղլէրի սէօլլէտիքճէ, Մ. տը Գէրկագըն
գալպի՝ մէճհուլ պիր հէեէճան իլէ չարբմագտա վէ եիւզիւն-
տէ կիզլի պիր մէսէրրէթ էսէրի հուսուլէ կէլմէքտէ իտի:

Պասթիէն, օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան կէնճ գըզըն
կէչիրտիկի սատէ վէ նամուքեարանէ էօմրիւն քեաֆֆէյի
թէֆէրրուաթընը պէեան իտիպ, պու թէֆէրրուաթըն հէր
պիր ճիհէթի Արմանըն թէէսսիւրի ուլուվըճէնապանէսինի
արթըրմագտա իտի: Խուսուսիլլէ աթիտէ պէեան իթտիկիմիզ
ճիհէթ, կէօղլէրինի եաչարթմագ տէրէճէպինտէ քէնտիսինէ
թէէսսիր իթտի: շէօլլէքի Պասթիէն իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Ղալիպա մատմազէլ տը Պալաէրին պիր բիեանօու
վար իմիշ: Գաբուճու, իճրաի թահգըգաթ իչին կէնճ գըզըն
էվվէլճէ իգամէթ իթտիկի խանէեէ կիթտիկինտէ, օ բիեանօ-
նու կէօրմիւշ, լաքին պէսպէլլի կէնճ գըզ սաթմաեա մէճպուր
օլտուղունտան, պու բիեանօ Մէսլէյ սօգաղընա կէթիրիլմէմիշ
տիր, տէտի:

Արման. — Պասթիէն, սէնին կիպի իհթիեար պիր քիմսէ
էլպէթթէ միւզիգաճը օլամազ, տէտի:

Պասթիէն. — Էվվէթ սէվկըլլիւ էֆէնտիճիեիւմ, պէնիւմ
գուլլանմըջ օլտուղում՝ եէկեանէ միւզիգա ալէթի, պէչ աեագ
ուզունլուղունտա պիր գլարնէթ իանի մուհարէպէ թիւֆէնկի
իտի:

— Ազիզիւմ Պասթիէն, պու պապտէ սէն եանըլըեօրսուն.
սէն մուզիգաճը օլաճագսըն, վէ սէնին պիր բիեանօն պուլու-
նաճագ տըր:

Պասթիէն իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինտէն, Մ. տը
Գէրկագ,

— Էրարըն մաղաղասընա կիթմէլիսին, վէ պիր աղ էսկի ուսուլտէ օլարագ, եէաի սէքիլ սէնէլիք պիր բիանօ իսթէմէլիսին, տէաի :

Իհթիեար ասքէր՝ կէօղլէրի եաչարարագ ,

— Սէվկիւլիւ էֆէնտիճիեիմ, զանն իատրսէմ ֆիքրինիզի անլանօրում. սիլ հաղըգէթէն էֆքեարը նէճիպէ վէ խարլահանէ սահիպինիզ . լաքին օ պիչարէ գըզըղաղ սահիպէի գուրուրիեթ օլաուղունտան, ալաճաղըմ բիեանօեու նա՞սըլ գասուլ իթտիրմէլի . տիւչիւնիւնիւզ պիր քէրլէ բի, քէնտիսի պիր միրալայ գըզը տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Ֆիքրիմի էյիճէ անլանամատըն . պէն պունու տիմէք իսթէմէեօրում. Սաթըն ալաճաղըն բիեանօեու սագլանաճագ սըն, ֆաղաթ բէք չօդ մօպիլեան վար տըր կիպի տավրանըպ, պունլարտան տօլաերլ զանէթ միւղտարըպ կէօրիւնմէլիսին :

— լաքին պիրինին բիեանօսու օլուրոս, անը գուլլանապիլէճէք իգթիտար տա իրանէ իթմէլի տիր :

— Պուտա տէյիլ . էսկի ուսուլտէ օլաճագ օլան պու բիեանօ՝ վէֆաթ իթմիչ օլան պիր թանէճիք գըզընըն բիեանօու կիպի կէօսթէրիւմէլի տիր : Իհթիեար տօ՛սթում, սէնին պէնտէն զայրի հիչ պիր օղուն վէ եա գըզըն օլմատըղը իչին, պունուն ճիւզի պիր եալան օլուղունու պիլիրիմ, լաքին պու եալանտան տօլաերլ ձէնապը Ալլահըն պիգէ աֆվ իտէճէկինէ էմիսիմ. Իմտի սէն օ բիեանօեու նէլէտէ հըֆզ իտէճէկինի շաչըրմըլ կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէ, գօմյուն օլան օ պիչարէ գըզըղաղըն, պիր գաչ կիւն իչին, եանի ֆաղլա էչեանը տիկեր պիր մահէլէ նագլ իթտիրէպիլէճէկին վագթա գատար անը քէնտի եանընտա սագլամագ իսթէմէեէճէկինի քի՞մ պիլիր :

— Աֆէրին սէվկիւլիւ էֆէնտիճիեիմ, պու պուլուչունուզ բէք միւքէմմէլ տիր :

— Էվվէլ էմիրտէ պու խուսուս՝ գաբուճունուն վասըթասըլլա օ կէնճ գըղ իլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ իթմէնէ պիր

Թէտպիր օլուպ, պունտան պաշգա զայպընտան տօլաեը միւ-
քէտտէր օլտուղուն գըզընըն արասըրա կիւզէլ բարչալար
չալտըղընը, վէ շիմտի անլէրի տինլէմէք արզուսինտէ պու-
լունտուղունու պէեան իթմէլիսին, անլաեօ՞րմուսուն:

— Եվվէթ, Եվվէթ, վէ էրարըն բիեանօ մաղազասընա
կիտիեօրում:

— Հայտէ կիթ, տօսթում:

Մ. տը Գէրկազ պու սէօզիւ միւթէֆէքքիը պիր սուրէթ-
տէ իրատ իտիպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Եա՛ Բապպի, աճապա անը սէվէճէ՞քմիեիմ, տէ յի պէ-
եան իյլէտի, վէ Պասթիէն պու էմրլէրի իճրա իթմէք իւզրէ
տիշարը չըգտըղընտա, Արման՝ կէօքսիւ իւզէրինէ Եյիլմիշ
օլան պաշընը, պիր մասաեա տաեաթըլմըչ պուլունան իքի Ել-
լէրի տէրունինէ ալտը:

Պու արա Արմանըն կէօզիւ էօնիւնէ պիր կէօլկէ կէլտի.
լէհճէսի սօլկուն վէ քէնտիսի մահզուն պուլունան պու կէօլկէ
պէլքի Մարթանըն թասվիրի իտի, օ գատընըն քի, տէրէճէի
նիհաեէտէ սէվմիշ, վէ ալչագ Անտրէանըն Ելինտէն գուր-
թարմաեա Ֆիվգ-Ելատէ ճահտ իթմիշ օլտուղու հայտէ, մու-
վաֆագ օլամամըչ իտի:

Վաղթինտէն Եվվէլ գալպինտէ հասըլ օլմուշ օլան վէ
սուրէթի միւթէէսսիւֆէտէ խիթամ պուլան պիր վազըլանըն
իշպու խաթըրէսի, Եէնիտէն զիհնինի իշղալէ պաշլաեան աշգ
ու մուհապպէթէ գարըչ պուլունամադտա իտի իսէ տէ, իլք
հիսսիեաթըլ էօլիւմ սէպէպիյլէ չօդտան պէրու հէման
սէօնմիւշ վէ գաբանմըչ իտի. Յիլվազը էօլլէ պիր սէպէպ իլէ
նիշէ լաթիֆ խաթըրէլէր վէ աճը քէտէրլէր՝ պէլլիսիզ սու-
րէթտէ եա պիւսպիւթիւն մահվ օլմագլա, Եախօտ խաֆիֆ-
լէնմէքլէ, միւտաթի մէտիտէտէն պէրու Եաու ու մաթէմէ
կիրիֆթար օլան վէ պիր տալի իւմիտ տէնիլէն շէյին էսէրի
պիլէ հուսուլէ կէլէմէեէճէկի գանն օլունան այնի ըուհտա,
վէ մահվ ու իզալէ օլմուշ օլան իլք հիսսիեաթըն Եանընտա
կիւնիւն պիրինտէ տիկէր պիր հիսսի մուհապպէթ զուհուրա

կելմէքլէ, թէտրիճէն քէսպի թէվէսսիւ իտէր, վէ պիր մէզա-
րը սէթր իտէն թօբրագ իւզէրինէ սայլըմը մավի մէնէֆչէլէ-
րին ալթընտա թէօրէեէն եէշիլ չաբըր կիպի չօգտան պէրու
մէսթուր գալան օ քէտէրին թահթընտա մէճհուլ պիր մէսէր-
րէթ հուսուլէ կէլիր, վէ հաեաթ՝ էօլիւմիւ թէազրպ իթտիկի
կիպի, չօդ տէֆա էօլէնլէրին քիւլիւ ալթընտան տա թէքրար
աչդ ու մուհապպէթ թէվէլլիւտ կյէր :

Իմտի, Մարթանըն կէօլկէսի կէրչի Արմանըն գարչըսըն-
տա պիր գաչ սանիեէ գատար դահիր օլտու իսէ տէ, օ կէօլ-
կէնինն արգասընտա ժաննըն ճալիպ, ֆագաթ մահզունիյեէթ-
պախչ վէ սօլմուչ սիմասը կէօրիւնտիւկիւնտէն, սայքի էօլիւմ՝
կիւնէշին իլք զիեասընտան տաղըլան սիս վէ ըլեա կիպի
զաիլ օլտու, վէ էպէտիեէթէ գարըչըրչ օլան բուհուն կէօլ-
կէսի պու սուրէթլէ զաիլ օլուրքէն, զանն իտէրսին քի, «Ար-
ման, պէնիմ՝ իչին վէ պէնտէն տօլաեը չէքտիկինիզ ճէվր ու
ու ճէֆա քեաֆի տիր. արթըգ մութլու օլունուզ...» տէ-
միչ իտի :

Պագաթ Մարթանըն պու խաթըրէսի՝ Մ. տը Գերկազըն
ֆիքրինտէ տիկէր պիր խաթըրէ հասըլ իթտի. շէօլէքի Անտ-
րէաեը տիւշիւնտիւ, օ շէյթանի ֆիքիրլի՝ վէ խույսուզ գարտա-
չընը քի, քէնտինին, եանի Արմանըն վալիտէսինին վէֆաթը-
նա սէպէպ օլմուչ իտի. օ ատէմ քի, գօնթ Յէլիբօնուն հէ-
նուզ սօվումամըչ օլան նաչընըն եաթմըչ պուլունտուղու էվ-
տէն չըգարքէն, Արմանա գարչըր զաեէթ տէհչէթլի սուրէթ-
տէ մէյտան օգումուչ իտի :

Արման, Անտրէանըն՝ իլէ քէնտի արասընտա մէվճուտ օլան
գարապէթ պաղլարընը անլատըղընտա, մէրգումըն ախէազը
մէզմուլմէ իլէ մութթասըֆ օլտուղունու, վէ Ֆէնալըղը էյի-
լիքտէն միւէպպէտէն թէֆրիգ իտէկէլէն կիրտապը կէչմիչ
իտուկինի ըանա պիլտիկինտէն, ատավէթ վէ խուսուլմէթի
զաիլ օլուպ, եէրինէ ըիգգաթ վէ թէէսսիւֆ հիսսի գաիմ
օլտու :

Արման, Անտրէանըն՝ սահիպ օլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ

օլտուղու սերվեթի ճէսիմէեէ պիրտէն պիրէ միւթէսարըֆ օլտուղունտա, սերվեթի մէգքիւրէեի, միրաստան պիհագգըն մահրում գալան մէրգում Անտրէա իլէ թագսիմ իթմէկի պիր արա, տէրքեար օլան ուլուվըճէնապը թէէսսիրիլէ թասմիմ իթտի իսէ տէ, մուախիարէն, եալընըգ ֆէնալըգ իշին եարատըմըջ օլան վէ սէնաաթընը սէվէն սէնաաթքեար կիպի, ֆէնալըգ իճրասընը սէվէն պիր ատէմին, խայլի ալթունլարա մալիք օլտուղու հալտէ, նէլէր նէլէր եաբապիլէճէկինի տիւշիւնէրէք, վէ պունտան տօլաեը հիսսի տէհչէթէ տիւշար օլարագ, թասապվուրը մէգքիւրտէն ֆարիղ կէլտի: Յիւվագը Անտրէա, էօլլէ պիր սերվեթի էլտէ իթտիկինտէ, մասքէլի պալօ կիճէսի, ալչագլըգ վէ խայինլիք իրաեէ իտէն Տօն ժուանըն գըրեաֆէթինտէ օլարագ պէեան իթմիջ օլտուղու ճէհէննէմի բրօկրամընը մէվգըի իճրաեէ վագ իթմէկէ գալգըչմաեաճագ մը իտի:

Իմտի Արման՝ բէտէրինին նաշը եանընտան մուֆարագաթը էսնասընտա Անտրէաեը ալըգօյմաեըպ, ֆագաթ իրթէսի կիւն միւթէվէֆա հագգընտա լազըմ կէլէն վէզաիֆի ախիրէ իճրա իտիլմէսի իւզէրինէ, քէնախիսինէ մէյտան օգուսուշ օլան օ մէէլուն գարտաշա սինէսինի աչմագլա, պէլքի թարիգի իսթիգամէթ վէ խալիսէթէ ճէլպ իտէպիլէճէկի իւմիտիլէ, Բարիսին հէր թարաֆընտա մէրգումու արաթտը իսէ տէ, պուլտուրամատը: Մ. տը Քէրկազ, իշպու թէհարրիեաթընա, հաֆթալարճա, ալլարճա, հաթթա պիր սէնէ քէմալը կէրմի իլէ տէվամ իտիպ, թէհարրիեաթը պիլա սէմէրէ գալտըղընտան, պագըլար, մէրգումուն, մէմուլ իթտիկի միրաստան մահրում գալմասընտան տօլաեը տիւշարը եէյիս օլարագ, քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիջ օլտուղունու զանն իթտիլէր իսէ տէ, Արման, պէօլլէ պիր զաննտա պուլունմագ շէօլլէ տուրսուն, Անտրէանըն, բէտէրինին խանէսինտէն չըգտըղը զէման քէնտիսինէ աթֆ իթտիկի նագարը ատավէթճուեանէեի վէ մէյտան օգուրճասընա վագը օլան թավը ու հարէքէթինի խաթըրլատըղընտան, արալարընտաքի միւնագաանըն

հէնուղ խիթամ պուլմամըջ օլտուղունու , վէ Անտրէա կիպի պիր ատէմին , վէլէվ էօժիլունտէն օսանմըջ օլսա , եինէ ախըր ինթիդամ իչին եաշամագ իսթէեեճէկինի հիսս իթմէքտէ , վէ պիր շէյթանը միւտհիշ մագամընտա մէյտանա չըգմասընա պէքլէմէքտէ , վէ օլ վասի Բարիստէ , խասմինին , կիւնիւն պիրինտէ միւտարէպէեէ վէ եէմինինի իճրաեէ , վէ Ֆէնալըգ վէ էյիլիկին տաիմի սուրէթտէ չաթըչմագտա օլտուղլարը իչպու Բարիլօնը ճէտլտտէ , Արման օլ վագթա գատար , Անտրէանըն մուխաթարալը պիր տիւշմէն օլտուղունու պիլմէքլէ պէրապէր , ճինաեէթին տաիմա մալլուպ օլաճաղընա թէեմին օլարագ , օլ զարիպ մուհարէպէեէ սէպաթ վէ մէթանէթլէ մունթաղըր իքէն , Մարթանըն խաթըրէսի , Ժաննըն խաթըրէսինէ դարըչտըղընտա , սահիպի իսթիգամէթ վէ ճէսարէթ օլան գօնթ Արման տը Քէրկաղ սարսըլարագ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ իտի .

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , էկէր Ժաննը սէվէրսէմ , վէ պուատամտա թէքրար մէյտանա չըգըպ , եէնի աչգ ու մուհապպէթիմտէն խապէրտար օլարագ , մէլաիքէ մախսուս օլան կիւղէլլիկի , վէ իղֆալ իտիճի լաթիֆ լիսանը իլէ , ագշամըն պիրինտէ , օլ բագ վէ պաքիրէ , վէ ատէթա ֆաղիլէթին էսասը տիմէք օլան դըղճըղաղա թէսատիւֆ իտէրսէ . . . օլ խային քի , պինիմկիպի քէնտինին տէ վալիտէսի պուլունան գատընճըղաղըն թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ տուր , վէ սէվտիկիմ պիր դատընը իղֆալ իթմիշ տիր , արթըգ էօյլէ պիր քիմսէտէն նէլէ՛ր մէմուլ իտիլմէղ . . .

Պու միւլահագա , Արմանը պիր արա սարստը իսէ տէ , մուախխարէն քէնտիսինտէ աղիմ պիր հիտտէթ ու զազապ հուսուլէ կէթիրտի :

22

Հիքեաեմիզտէ բէք իլէրիեէ կիթմէզաէն էվվէլ, Մէսլէյ սօդաղընա նադլը քէլամ իլէ, պիր տագլգաճըգ մատմաղէլ տը Պալտէրին քիւչիւք տաիրէսինէ սուխուլ իտէլիմ:

Ժաննըն, սալօն իթթիխազ իթմիշ օլտուղու եէմէք սալասընըն իլէրիսինտէ քիւչիւք պիր իշ օտասը օլուպ, սաղ թարաֆտա պուլունան պիր գաբուտան կէնճ գըզըն եաթագ օտասընա կիտիլիլ իտի: Մաթպալս իլէ Ժէրթրիւտինն եաթագ օտասը տա սօլ ճիհէթտէ իտի:

Իշպու քիւչիւք տաիրէ դաեէթ սաստէ օլուպ, տիվարլարընա՝ թօբու ալթմըշ սանթիմէ քեաղըտ եաբըշտըրըմըշ, դարու վէ բէնչիրէլէրի քիւլ ըէնկինտէ պօեանմըշ, վէ եէր գըրմըզը ըէնկլի թուղլա իլէ տէօշէնմիշ իտի:

Սահիհէն օրասըր ամէլէ տաիրէսի իտի իսէ տէ, Ժանն՝ վագթիլլէ բէք կիւզէլ իքէն, սօնրատան, խուսուսա միրաչայըն վէֆաթընտան պէրու բարչա բարչա սաթըմըշ պուլունան մօպիլեասընըն պագըյեէսինի նագլ իթմէքլէ, օրասընը բէք միւքէլլէֆ պիր հալէ վագ իթմիշ իտի: Իւսթիւնէ էօրթիւ սէրիլմիշ օլան վէ հէր կիւն Ժէրթրիւտ թարաֆընտան թօզլարը սիւբրիլմէքտէ պուլունան գասիֆէ թագըմը, սալօն հալինէ իֆրաղ իտիլմիշ օլան մէգքիլը թաամ սալասընա վագ իտիլմիշ օլուպ, ըէնկի պիր ազ սօլմուշ վէ իբլէրի կէօրիլմէեէ պաշլամըշ պուլունան խալը իլէ տէ տէօշէմէնին գըրմըզը թուղլալարը հըֆը իտիլմիշ, վէ ըէնկլէրի սօյկունն իբէք բէրտէլէր տէ բէնչիրէլէրէ թաալիգ գըլընմըշ իտի:

Պիրինճի իմբէրաթօրլուգ տէվրինտէքի մօպիլեալարը խաթըրա կէթիրիլ տէրիճէտէ աղըր շէքլտէ մահօն աղաճընտան իմալ իտիլմիշ օլան պիր մասա՝ սալօնունն օրթասընտա մէվղու

օլուպ, իւսթիւնտէ պագը քիթապլար, պիր ալպուժ, պիր բասթիյլ գուլթուսու պուլունմագտա, վէ պիր քէօչէտէ մուզիգա նօթալարըյա մէմլու պիր հիւճրէ կէօրիւլիւպ, Փագաթ բիւանօ պուլունմամագտա իտի, չիւնքի ժանն՝ վալիտէսինին խասթալըղը գէմանընտա իթմիչ օլտուղու պօրճլարը էօտէմէք իւղրէ բիւանօսուճու սաթմըչ օլուպ, հալպու քի Սըրիզ քէնտիսինէ իչ թէտարիք իթտիկինտէ, քիրա իլէ պիր բիւանօ էլտէ իթմէկի թասմիժ իյլէմիչ իտի:

Կէնճ գըզըն եւթագ օտասը մավի տամագօտան տէօչէնմիչ օլուպ, Փամլիւեա եւտիկեարը օլան Փիլտիչիտէն մամուլ հաղրէթի Իսանըն պիւեիւք պիր խաչը, մուգատտէս պիր շիմչիր տալը իլէ միւթէվէֆա բէտէրինին՝ պիրի Սէն-Լուի վէ տիկէրի Լէթիօն տ'Օնէօրիւն օֆիսիէլիք խաչլարը արասընտա օլարագ եւթաղընըն պաչընտա ասըմըչ իտի:

Ժէրթրիւտ, էլլի եաչընտա օլմասընա բաղմէն, հէնուզ տինճ վէ գուվվէթի օլտուղունտան, վէ թա կէնճ չաղընտա Թարիսէ կէլմիչ պուլունմասըյա պերապէր, քէօլիւլէրէ մախսուս օլան թավըընը մուհաֆագա իթտիկինտէն, ալէսսապահ իլէ պաչլաեարագ հէր թարաֆը սիւբիւրիւր, սիլէր, վէ ժաննըն գահվալթըսընը հաղըլար. պատէհու չամաչըլարը կէօզտէն կէչիրիպ, պուճլարը տիգգաթլըճա իւթիւլէր, վէ պու իլիէրի պիթիրինճէ, աեպլարընըն ուճլարընա պասարագ ժաննըն օտասընա կիրէր իտի: ժանն, պէլքի վագթիլլէ կէչիրմիչ օլտուղու իսթիրահաթ էօմրիւն ահվալինտէն եալընըղ պիրինի մուհաֆագա իթմիչ օլմագ իւղրէ, սապահլարը եւթագտան կէճ գալգար իտի:

Լաքլին կէնճ գըզըն՝ Սըրիզ իլէ պերապէր Պէլվիլէ կիթտիկինին վէ Արման տը Գէրկազըն քէնտիսինի գաբուսուճա գատար կէթիրտիկի կիւնիւն Փէրտասը կիւնիւ, իճթիեարէ ժէրթրիւտ հէնուզ եւթագտան գալգմըչ օլտուղու հալտէ, ժաննըն տախի եւթաղընտան գալգմըչ, վէ էլպիօէսի իլէ չաբգասընը կիեինմիչ իտուկինի կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը թէհաճճիւպլէ:

— Խայր օլա մատմազէլ, պու դատար էրքէն եաթագ-տան գալգմանըզա նէ՞ սէպէպ վար տըր, տէյի սիււալ իթտի ժանն. — Ազիզէմ՝ ժէրթրիւտ, էրքէն ուեանտըղըմ իչին, եաթաղըմտան գալգտըմ:

— Աճայիպ, օտանըզտա աթէշ տէ եօգ տուր. պու նէ՞ տէրէճէ ատէմը պասիրէթ տիր:

— Նէ՞ օլուր. զաթէն իւշիւմէեօրոււմ,

— Լաքին նէզլէ օլմուշտոււնուզ. Պէնի նի՞չին չաղըրմատընըզ:

— Թէէմին օլ ազիզէմ, նէզլէմ կէչտի, վէ ֆէնա ատաթ վէ ուսուլտէն կէրի տուրմանեա հէնուզ վագթըմ օլտուղու ճիհէթլէ, պոււնտան պէօյլէ սապահլարը էրքէն գալգմագ նի-եէթինտէեիմ:

— Սապահ էրքէն գալգմագ նիեէթինտէ՞միսինիզ, լաքին սէպէպ նէ՞:

— Սէվկիւլիւ ժէրթրիւտիւմ, մատէմքի պու տէրէճէ մէրագ իտիեօրսան, տուր տա սանա պու սըրըմը պիլտիրե-եիմ. Ամմա սէն տէ պանա սէօզ վէրքի, մալիւմ օլան գապա սէսին իլէ պէնի թազիրլէմէեէճէքսին:

Ժէրթրիւտ, ժաննըն պէեազ վէ նագիք էլինի քէնտի էլլէրի տէրոււնինէ ալըպ, հիւրմէթ վէ ըիաեէթլէ էօրէրէք,

— Մատմազէլ, պու սէօզլէրի նա՞սըլ սէօյլէեօրսոււնուզ. պէն սիզի նա՞սըլ թազիրլէեէպիլիրիմ, տէտի:

— Էօյլէ իսէ, սէնին իչին զարիպ կէօրիւնէճէք պիր իֆատէտէ պուլոււնուրսամ, տարըմանեաճագսըն, տէյիլ մի:

Ժէրթրիւտ, սատագաթ վէ ուպուտիեէթի ֆէվգէլատէօսինի իրաեէ իտէր սուրէթտէ մէզպուրէեէ աթֆը նազար իթտի, վէ ժանն՝ քէլամա շու եօլտա տէվամ իլլէտի:

— Պէնիմ խայրիսահ ժէրթրիւտիւմ, պիլիրսինքի խայլի վագըթտան պէրու սէն բէք չօգ զահմէթ շէքիեօրսուն, վէ տաիմա եիրմի եաշընտաքի կէնճլէր կիպի չայըքեօրսուն: Էվիմիզին իչլէրի իչին կիւնիւն իւշրուպոււնու սարֆ իթմէքտէն պաշգա, կիճէլէրի տէ բարա գազանմագ իչին չալըքեօրսուն:

Յի, վագը ժէրթրիւտ, հէր սագչամ եարը կիճէեէ գատար եալընըզ եէթմիշ պէշ սանթիմ գաղանմագ իչին տիքիշ իշի իլէ մէշուլ օլուր իտի: Մէղպուրէ, կէնճ գըզըն իֆատէսինէ գարշըլլագ:

— Պագ աթ մատմագէլ, պէն րէմալը մէմնունիեթլէ չալըլն օրուամ: Պունտան գաթինաղար, չալըլմագ պէնիմ իչին հանաթ ալր: չալըլմամագլա ֆէվգէլատէ սըգըլըլըմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Իշթէ շիմտի պէն տէ այնի հալտէ պուլունուեօրում, աղիղէմ, եանի չալըլմամագլա սըգըլըն օրում:

— Պագ աթ մատմագէլ, սիլ չալըլմագ իչին եարատըլմամըլընըզ աըր: Պէնիմ կիպի չալըլմագլըգ՝ սիղին իչին գապիլ տէյլ աիր: Պունտան պաշգա, էկէր սիլը իշ իլէ մէշուլ օլմագ իսթէրսէնիզ, սլօեա գութունուղ վէ քիթապլարընըզ վար աըր:

Ժէրթրիւտ, բիանօեու տախի զիքր իտէճէք իքէն, անըն սաթըլտըղընը խաթըրլաեարագ, միւթէէսսիրէն սէօղիւքէսաի:

Ժանն. - (քէլամընա տէվամ իտէրէք.) Սրիղի պիլիրսին, իշթէ տիւնքի կլւն ծնա կիթտիմ: օտա պանա իշ պուլմանը վատ իթաի:

Ժէրթրիւտ. - (հիտտէլէնէրէք.) Մատմագէլ, պէն հանաթտա օլտուգճա սիլ նի՛չին չալըլաճագսընըզ խայր, խայր, պէն պունա րաղը օլմամ:

Ժանն. - (մահղունիեթլէ.) Կէօրիւեօրսուն ա՛, միւթատըն վէճհլէ պէնի թէքտիր իթմէմէկի վատ իթմիշ օլտուղուն հալտէ, պու վատընա գարըլ հարէքէթ իտիեօրսուն:

Ժէրթրիւտ. - (չաշըրարագ.) Հագգըն վար աըր մատմագէլ, ֆագաթ...

Ժանն. - (խօշ պիլ սէտա իլէ.) Սէվկիւլիւ Ժէրթրիւտիւմ, սէն պէնի գըզըն թէսմիեէ իտէրսին, տիմէք օլուր քի գըզընը պիլը ազ էյլէնճէտէն մահրում գըլմագ իսթէմէղսին, չիւնքի չալըլմագլըգ՝ պէնիմ իչին հագըգէթէն պիլ էյլէնճէ օլաճագ տրր: Պիլիրսին քի, պէն բէք էյի սիւգէնի իշլէրիմ: Սը-

րիզ պանա պազը սիւղէնի իշլէրի պուլաճագ տըր . պու խուսուսու արամըզտա գարարաշարըմըշըզ տըր :

Ժէրթըրիւտ . - (էլան իթիրազ իթմէք իսթէեէրէք .) Յագաթ . . .

— Խայր , հիշ պիր իթիրազը տինլէմէմ , վէ էկէր պէնի տահա թէքտիր իտէրսէն , տարլըրըմ :

Մուախխարէն ժանն վալիտէսի մագամընտա սէվտիկի , վէ սօն տէրէճէ սուտագաթ վէ ուպուտիեէթ կէօրտիւկիւ իհթիեարէ էմէքտարըն ալնընտան էօրտիւ :

Ժէրթըրիւտ , պաշընը էյտի , վէ կէօղլէրի եաշարաղը հալաէ , քէնտի քէնտինէ ,

— Եա՛րապլի , սահրլէրէ պախշ վէ իհսան պուեուրտուղուն իգպալ ու սաատէթտէն պիր աղաճըգ տա շու պէնիմ աղիզ մէլէեիմէ նի՞չին իհսան իթմէեօրսուն , տէտի :

Պատէհու ալէնէն , - Լաքին մատմագէլ , պու գատար էրքէն գալգմանըղա նէ՞ սէպէպ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէլա ալըշմագ վէ սօնրա Սըրրիլին խանէսինէ կիթմէք իչին գալգտըմ , տէյի ժանն մուգապէլէ իյլէտի :

Պատէհու ժանն , նապիք պօյունա վէ վիճուտինէ տահա զինատէ եագըշան սիեահ եաս էլպիսէսինի կիեինիպ , սաաթ սէքիզ ըատտէլէրինտէ տիշարը չըգտը , վէ կիտէճէք մէսաֆէսի ազ օլտուղունտան , օն տագըգատա Սըրրիլին խանէսինէ վասըլ օլտու : Պու վիզիթա , պիշարէ Սըրրիլին գըզգարընտալընտան ալտըղը մէքթուպա ալտանտըղը օլ մուզիրր կիւնտէն իքի կիւն էվվէլ օլուպ , պիշարէ՝ պիւլպիւլ կիպի շարգը օգուեարագ վէ եագընտա նաիլ օլաճագը սաատէթ ու իգպալի տիւշիւնէրէք , իշիյլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի :

Չիշէքճի գըզ ժաննըն իշէրի կիրտիկինի կէօրմէսի իւղէրինէ ,

— Նէ՞ օ գըզգարտաշ , նէ՞ գատար էրքէն սօգաղա չըգմըշսընըզ , տէտի :

— Պիլիբսինիզքի , աղիգէմ Սըրրիզ , պու սապահ պիր սիւ-

զէնիճի մաղաղասընա կիթմէկի արամըղտա գարարլաշտըր-տըղ , տէյի մատմագէլ Պալտէր ճէվապ վէրտի :

— Էվվէթ , կիթմէկէ հաղըրըմ . անճագ սէվկիւլիւմ , սիզի քիմնէնին կէօրմէսինի իսթէմէմ . սիզ սօգաղըն պիր ազ էօթէսինտէ պէնի պէքլէրսինիզ , տէյիլ մի :

— Լաքին պէն չալըջմագտան ապլա ութանմամ . չալըջմագ՝ շայեանը թագտիր շէյ տիր :

Սըրիզ . - (Եիւզլիւ պէօեիւմիւշ օլսան չօճուգլարա մախսուս պիր թարգտա .) Պէն էլպէթթէ պիր շէյ պիլիրիմ :

Պէօյլէճէ իքի կէնճ գըզլար տիշարը չըգտըլար : Պիր սաաթ սօնրա ժանն , պիր բարչա գանապա իլէ վէ քէյֆլի սուրէթտէ խանէսինէ ավտէթ իթտիկի սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Հէլէ շիւքիւր , պէն տէ չալըջաճաղըմ , վէ ինթիեար ժէրթրիւտիւմիւն աղըրլըղընը խաֆիֆլէտէճէեիմ , տիմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ տէօրտիւնճիւ , եանի քէնտի գաթընա չըգտըղընտա , էվին դարուճուսու , պիր դաշ տագըգա էվվէլ Պասթիէնին քիրսլամըջ օլտուղու տաիրէնին գարու վէ բէնչիրէլէրինի աջմագտա օլտուղունտան , ժաննը հիւրմէթլէ սէլամյատը , վէ պատէհու ,

— Մատմագէլ , սիզէ պիր գօմշու կէլտի , տէտի :

Ժանն ֆիթուրսուգճա ,

— Սահի՞հ մի , տէտի :

— Էվվէթ սահիհ , ինթիեար պիր գաթ տըր , վէ տէվլէթ նիշանընը հաիզ օլմասընա պագըլըրսա , միւթէգաիւտ զապիթ զանն օլունմագտա տըր , տէյի պօշպօղազ դարուճու պէեան իյլէտի :

Ժանն՝ սարսըլարագ վէ բէտէրինի խաթըրլաեարագ ,

— Զապիթ մի , տէտի :

— Էվվէթ մատմագէլ . էշեասընը տա պու սապահ նագլ իտիեօր :

Ժանն միւթէֆէքիւր պիր հալտէ տաիրէսինէ կիրիպ , ֆագաթ եէնի գօմշուսու օլաճաղը վագըլասընը ունութտու ,

չիւնքի տիկէր պիր հիսս՝ քէնտի մալիւմաթը օլմագսըզըն ֆիքրինի թէմամիյլէ իշղալ իյլէմիշ իտի :

Ժանն՝ օլ սապահը վագթինտէն էվվէլ էրքէն գալգմասը կէճ գալգմագլըզ ատէթինէ պոլնտան պէօյլէ նիհաեէթ վէրմէք իչին օլտուղունու ժէրթրիւտէ պէեան իթմիշ իտի իսէ տէ, հագըգէթի հալ շու իտի քի, մէզպուրէ օ կիճէսի ուեուեամամըշ, վէ ուեուեամամասը տա շունտան իլէրի կէլմիշ իտի :

Ժանն եիրմի եաշլարընտա, եանի ըուհու՝ իման ու իթիգատլա մէմլու վէ ֆիքրի՝ թէֆէքքիւր իգթիտարընը թէմամիյլէ հաիգ պիր սիննտէ իտի : Մէզպուրէ, չօճուգլուգ վագթինի, եէկեանէ պաիսի մուհապպէթի օլան վէ թապիիւ անըն մահգուգիեէթ վէ մէսէրրէթինի ճէլպէ վասըթա պուլունան վալիտէսի եանընտա կէչիրիպ, ֆագաթ վալիտէսի վէֆաթ իթտիկինտէ, մուհապպէթինին պիր գըսմընը ժէրթրիւտէ, օ սատըգ էմէքտարա հասը իյլէմիշ իտի քի, մահգա գալպինին տէրքեար օլան նէճապէթի իճապընճա վաղիեէթի եիւքսէլմէքտէ իտի : Իշթէ ժանն, վալիտէսինին դայպը էպէտիսինտէն սօնրա, էվվէլ էմիրտէ խապէրի օլմաեարագ, ալէսսէվիեէ եիրմի եաշլարընտա պուլունան գըզլարտա պէհէմէհալ հասըլ օլան հիսսէ թապիլիյեէթլէ, գալպինտէ նօգսան պիր եէր պուլունտուղունու անլամաեա պաշլատը : Պիր կիւն, պու պիշարէ վէ էօքսիւզ գըզըզագ ուլգուսունտան ուեանտըղընտա, քէնտիսինին՝ պիր քիմսէտէն պաշգա սէվկիւլիւսիւ օլմատըղը վէ պէլքի օ տա եագըն վագըթտա թէրքի տիւնեա իտէճէկինտէն, ալէմ իչինտէ, վասի պիր սահրա օրթասընտա պուլունուրճասընա եալընըզ գալաճաղը, վէ քէնտի էլինէ ուղաթաճագ հիշ պիր տօսթ էլի, վէ քէնտի գալպի իլէ պիր վագըթտա տարպ իտէճէք հիշ պիր գալպ պուլունմաեաճաղը միւլահագասը ֆիքրինի իսթիլա իթտի, վէ օ անտէ մէզպուրէ, պէլքի շու ալէմտէ, ասըմըզըն պիր թագըմ միւնասիպէթսիգ հիսապլարընտան վէ պաեաղը ագճէբէրէսթիկինտէն արի վէ էհլի նամուս ու իսթիգամէթ վէ

խայրխաս պիր զաթըն՝ պուլունուպ , պէօյէ պիր զաթըն՝ իֆ֊
ֆէթ ու խամէթ սահիպի վէ կիւղէլլիկիլլէ ճալիպ , վէ դալպի՝
մուհապպէթ ու սատագաթլա մէմու պիր դատընա թէսա-
տիւֆ իթտիկինտէ , անըն ֆագըը հալլինտէն մէմուեն օլա-
րագ , քէնտիսինին եալլընըղ հուտուտուղ մուհապպէթինէ
մուգապիլլ , անէ , ագաը բապըթաի իղտիվաճ թէքլիֆ իթմէսի
գապիլլ օլուղունու տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Ժանն , պու միւլահազա իւղէրինէ , հագըգէթէն մէյ-
տանտա էօյէ պիր մէճհուլ քիմնէ վար տըը կիպի , պիր թա-
դըմ՝ թէխայիւլաթա զահիպ օլարագ , էկէրչի Հիքմէթուլ-
լահ թարաֆընտան քէնտիսինէ էօյէ պիր համի կէօնտէրիլի
իսէ , օնա միւտտէթի էօմրիւնտէ սատըգ գալաճաղը կիպի ,
մուհապպէթի գալպիեէսինի տէ եալլընըղ օ համիեէ հասը վէ
թախսիս իտէճէկի հագըգընտա ահա ու շարթլար իթտի :

Սատէլիկի վէ տէրքետը օլմասըյլա պերապէր միւէսսիր վէ
պի օյան վէ պիլ ճիւմէ կէնճ գըղյարըն զիհինյէրինի իշղալ
իտէն պու թէֆէքքիւր , պու միւլահազա՝ մատմաղէլ տը Պալ-
տէրին զիհինի տէ , պալէատէ պէեան իթտիկիմիղ վէճհլէ իշ-
ղալ իլլէտիլլինտէն , օ անէ տէկին գարչըսընտա աչըմըչ օյան
կիրտապըն քէնարչնտա մահզա նամուօըյլա վէ իֆֆէթ ու
խամէթիլլէ քէնտիսինի մուհաֆագա իտիպ , կիրտապը մէգքիւրէ
տիւշմէմիչ պուլունան պու պիչարէ վէ էօքսիւղ վէ պիր տէ-
րէճէ սահիպսիղ գրգճըղազ՝ միւսթագպէլ տէնիլէն ճիհէթտէն
էսէն վէ իւմիտ թապիր օլունան նէֆիս գօղու սաեէսինտէ
հիսս օլունմաեաճագ սուրէթտէ եաշամաեա պաշլատը :

Իվվէթ , չօճուգլուղու էնտաղնտա , իքի սէվկիլլ լիւսիւնիւն ,
եանի բէտէրի իլէ վալիտէսինին թէրքի տիւնեա իթտիքլէրի-
նի կէօրմիւչ վէ պունտան տօլաեր սէլ կիպի կէօզ եաշլարը
տէօքմիւչ պուլունան պու կէնճ գըղճըղազ՝ Նիհանէթ կիւնէ-
շին պիր զիեասընը , ասիւմանըն պիր թէպէսսիւմիւնիւլ , վէ
մէսէրրէթպալսչ վէ սաքին պիր էօմրիւ թէխաեիւլ իթմէք
սաեէսինտէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթտի , զիրա ինսա-
նըն պաշլըճա իսթիւնատը վէ գուվվէի հաեաթիեէսի իւմիտ

օլուպ, զաթէն ժանն, էօքսիւզլէրին համի վէ բէտէրի պու-
լունան ճէնապը Աֆէրինէնտէեէ իթիմաա ու իմանը գավիսի
օլմասըլլա, զանն իտէրսին քի, օ հիասին քէնտիսինտէ հասըլ
օլտուղու տաղըգատան իթիպարէն, գալպինի ուղրունա ֆէ-
տա իտէճէք օլտուղու մէճհուլ քիմնէեէ նիմ թէպէսսիւմ վէ
ճէսարէթլէ պէքլէմէքտէ իտի:

Մէզպուրէ պու թէֆէքքիւրաթա տալմըչ օլտուղու հալ-
տէ, պիր կիւն էվվէլ. Եալընըչ պիր սաաթ զարֆընտա կէօր-
տիւկիւ պիր ատէմին թէէսսիրիյլէ, օլ անէ տէկին սիւքիւնէթ
իւզրէ պուլունան վէ անճագ աչգ ու մուհապպէթ տուլղուսու
իլէ թահրիք օլունակէլէն թէլ պիրտէն պիրէ հալինի թէպ-
տիլ իտիպ, քէնտիսինտէ գուվվէի մըգնաթըսիեէեի հաիզ պիր
հիսս հուսուլէ կէլաի: Շէօյլէքի Արմանը կէօրիւպ, անըն,
ամէլէ պուղու կիւնինմիչ օլմասընա բաղմէն, ֆէվգէլատէ
կիւզէլ պիր տէլիպանըլ օլտուղունու, վէ սիմասը պիր տէրէ-
ճէ մահզուն կէօրիւնմէսիյլէ պէրապէր, հիւսնի ախէազ ու
լէթաֆէթ իրաեէ իթտիկինի, վէ էլլէրի՝ տիւչէսլէրէ մախ-
սուս օլարագ պէեաղ վէ պիչիմլի, վէ լաթիֆ սէտասը
միւպհէմ վէ էսրարի պիր ահէնկլէ տիհանընտան սուտուր
իթմէքտէ պուլունտուղունու թագաիր իտիպ, կէրչի եալընըչ
չէնտ տաղըգա գատար անըն գօլթուղունա տաեանմըչ, վէ
միեանէլէրինտէ անճագ պիր գաչ էհէմիեէթսիզ սէօզլէր
թաաթի օլունմուչ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ մէզպուրէ
զիհնի պիւթիւն պիւթիւն թէխաեիւլաթլէ մէչղուլ օլարագ
քէնտի խանէսինէ տուխուլ իթմիչ, վէ սապահա գատար
կէօզիւնէ ույգու կիրմէմիչ օլտուղու ճիհէթլէ, գօնթ տը ֆէր-
կազըն նիմ թէպէսսիւմ իթմէքտէ պուլունան սիմասընը,
օտասը բէրաէլէրինին արգաքընտա էլան կէօրմէքտէ օլտու-
ղունու զանն իյլէմէքտէ իտի:

Հասըլը օ կիճէսի օրթալըգ աղարտըղը հալտէ, ժանն՝
էլան իյգահ իտէմէտիկի պիր հէեէճանա տիւչար օլմուչ օլտու-
ղունտան, հէնուզ կէօզիւնիւ գարաեամամըչ իտի, Լարին կիճէ-
նին ույգուսուղուղունու վէ պիր թագըմ թէխաեիւլաթը թէա-

գիպ իտէն սօվուդ գանլըլըդլա տիւշիւնէպիլմէք իգթիտարը իլէ, ժանն՝ սիլքի ճէլիլի ասքէրիտէ օլարագ, նամուսքեարանէ սուրէթտէ վէֆաթ իթմիշ օլան բէտէրինի, վէ պրագմըշ օլտուղու իսմի ասալէթի վէ օ իսմ մուճիպինճէ, քէնտինտէն տուն պիր քիմսէ իլէ էվլէնմէսի ճաիզ օլմատըղընը թահթը նազարը տիդգաթա ալարագ, պիր թագըմ՝ ահվալ վէ շէրաիթի իճթիմաիյեէ սէպէպիյլէ, քէնտիսի վէ ամէլէ դրեաֆէթինտէ կէօրմիւշ օլտուղու ատէմին արասընտա պիւեիւք պիր մէսաֆէ պուլունուս պուլունմատըղընը, վէ մէրգում հէր նէ դատար նամուս վէ իսթիգամէթ էրպապընտան օլսա, անըն իլէ էվլէնմէսի ճաիզ օլուս օլմատըղընը տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Պիր արա, մէրգումէնին տամարլարընտա ճէվէլան իտէն ասալէթ գանը՝ դաաֆէթ վէ հիսսիեաթը գալպիեէսինէ գարշը գըեամ իթաի իսէ տէ, մուախիսարէն, ասալէթի հաիզ օլան քիմսէլէրին՝ հիշ պիր էլ իշիլէ մէշղուլ օլմատըղլարընը իրաեէ իտէն էլլէրինին պէեաղըղընը վէ պիշիմիլիկինի տիւշիւնէրէք, Արմանըն հալի վէ մէսլէքի՝ կէօրիւնիւշիւ կիպի օլմատըղը նէթիճէսինի չըգարտը :

Հէնուզ կէնճ վէ շիիրէ մախսուս օլան խաեալխանէսինին պու միսիլու ֆարգիեաթ վէ գաննիեաթը՝ մատմագէլ տը Պալտէրին ֆիքրինի եավաշ եավաշ իսթիլա իթտիկի հալտէ, մէգպուրէ, կէրէք էվտէն չըգըշընտա վէ կէրէք կէլիշինտէ, պու միւլահազաթա տալմըշ օլտուղու միսիլու, իշլէմէկէ իպթիտար իլէտիկինտէ տէ պու հալտէն խալի օլամատը. հաթթա ժէրթրիւտիւն սիւալլէրինէ ըասթ կէլա ճէվապ վէրտի :

Կէնճ պիր գըզըն իւք թէխաեիւլաթը քէնտիսինի օլ տէրէճէ իշղալ իտէրքի, վագթըն կէչաիկինի հիսս իթմէզ. նասըլքի ժանն իշին տէ էօլլէ օլուս, հէման քէնտիսի հիշ տէրք իթմէքսիղին, կիւնիւն պիր գըսմը կէչաի, վէ անճագ եէնի միւսթէճիրին եանընտաքի տաիրէեէ էշեասընը նագլ իթտիրմէքտէ օլմասընտան տօլաեը հասըլ օլան շամաթա կիւրիւտիւ՝ մէզպուրէեի տալկընըղընտան այտը :

Ժաննըն տաիրէսի՝ վագթիյլէ, իհթիեար Պասթիէնին քիրալամըլ օլտուղու տաիրէեէ տախիլ օլուպ, սօնրատան եաբըլմըլ օլան էյրէթի պիր գաբու իլէ թէֆրիգ իտիմիլ օլտուղունտան, պու գաբու աչըլտըղընտա, կէնճ գըղըն սալօնու իլէ եէնի միւսթէճիրին սալօնու պիրլէշիր իտի:

Ժանն, Պասթիէն իլէ գաբուճու արասընտա թաաթի օլունան պիր գաչ սէօղիւ իսթէմէեերէք իշիթտի:

Գաբուճու շէօլլէ տիմէքտէ իտի. - էֆէնտի, սիզին բէք շօգ էշեանըլ վար իմիլ. շու բիեանօ իլէ շու պիւեիւք տօլապը պու օտատա եէրլէշտիրէմէզսինիգ:

Պասթիէն տէ, շու վէճհլէ ճէվապ վէրմէքտէ իտի:

— Նէ՞ չարէ, էշեամը պէնտէն աերրամամ:

— Լաքին էֆէնտիմ, էկէր զաթընըզ էրպապը մուսիգիտէն տէյլ իսէնիգ, բիեանօնուղու սաթապիլիրսինիգ:

— Բիեանօմո՞ւ, պիչարէ գըղըմըն բիեանօսունու սաթմագմը մը... խայր, խայր, պու սէվկիւլիւ բիեանօեու սաթմագտան իսէ, պիւթիւն էշեամը բէնչիրէտէն աչաղը աթմաեը թէրճիհ իտէրիմ:

Պասթիէն՝ պու սէօղլէրի էօլլէ պիր սախթէ հէեէճան վէ թէէսսիւր իլէ իրատ իթտի քի, մատմագէլ տը Պալտէր ալտանարագ տիթրէտի, վէ իհթիեար պիր ասքէր օլտուղու քէնտիսինէ խապէր վէրլիմիլ օլան օ ատէմին շիւպհէսիգ եէկեանէ գըղընըն զայպընտան տօլաեը աղլամագտա իտուկինի միւլահագա իթտիկի կիպի, քէտէր՝ եէկտիկէրինտէն այրը պուլունանլարը պիրլէշտիրտիկի ճիհէթլէ, բէտէրինի զայպ իթմէսինտէն տօլաեը կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ պուլունան պու էօքսիւղ գըղըղազտա սա, գըղընը զայպ իթմիլ օլան օլ բէտէր հագգընտա պիրտէն պիրէ թէվէճճիւհ հասըլ օլտու: Պինապէրին թապիլ պիր մէրագ իլէ վէ բարմագլարընըն ուճունա պասարագ եիւրիւեիւպ, էյրէթի գաբունուն քիլիտի տէլիկինտէն եանընտաքի օտաեը սէյր իթմէկէ պաշլատը:

Պու սուրէթլէ եէնի գօմշուսունու կէօրալիւքի, ուղուն պօլլու, լաճիվէրտ պիր բէտէնկօթ կիյմիլ, վէ ասքէրիճէ

տիւյմէլէմիչ օլտուղու իչպու էլպիսէնին մահէլլի մախսուսընա պիր նիչան տիւյմէսի. թապմըչ իտի : Սիմասը տա հիւսնի էվսաֆընը միւպէյեին օլուպ , թեքմիլէն քէսիլմիչ օլան սաչլարը իչինատէ խայլի աղարմըչ թէլլէր պուլունմագտա իտի : Փանն , պու իհթիսարը կէօրտիւկիւնտէ , քէնտի բէտէրինի կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթտիկի կիպի , անըն միւէսսիր սէտասը վէ մահղունիյեէթպաիւչ հալի տէ , պու էօքսիւզ դըղըն քալպինի ճէլպ կյլէտի :

Պասթիլէն , քէլամընա տէվամ իտէրէք շէօլլէ տիմէքտէ իտի :

— Խայր , նէ՛ պու տօլասլը վէ նէ՛ տէ պու բիւանօտու էլտէն չըքարմագ իսթէմէմ : Լաքին Բարիսին երգընընտա պիր սէյֆիսէմ վար սըրքի , տօլասլը օրաերա նագլ իթտիրէճէնիմ : Շու դատարքի , օ սէյֆիսէմ ապրիլէ դատար պա մուդավէլէ թահթը իսթիճարտա պուլունտուղունտան , էկէր էվինիպտէ քիրալըք պիր տաիրէ , մէսէլա պիր թավան իչինիզ օլսա իտի , մէմուամ օլուրտուամ :

Պասթիլէն , շիւպհէսիզ էլինէ պիր դաչ լուլի ալթունու սըքըչտըրարագ , դարուճուերու քաղանմըչ օլտուղունտան , մէրգում գարուճու ,

— Էֆէնտիմ , խանէմիզտէ պօշ օլարագ հիչ պիր եէր եօգ տուր . անճագ պէլքի պու պապտէ պիր չարէ պուլունապիլիւր , տէտի :

— Նէ՞ կիպի չարէ :

— Մէսէլա միւսթէճիրլէրտէն պիրի պէլքի մուվագգաթ սուրէթլէ բիւանօնուղու սագլամասը տէրիւհտէ իտեր :

Պասթիլէն մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իթտիկիստէն , կէնճ գըզ տիթրէտի , վէ գարուճու իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ կյլէտի :

— Պու դաթտա զանէթ նամուսլու վէ ինսանիսէթլի պիր մատմագէլ վար տըր . իչի օնա անլաթըրսագ , բիւանօնուղու քէնտի սալօնունտա մուվագգաթէն սագլամասերա մուվաֆագաթ իտէճէկինի մէմուլ իտէրիմ :

— Էկէրչի պէօյլէ պիր ինսանիեթի իծրա իտէրսէ, հագըգէթէն պանա պիւեիւք պիր խըղմէթ իթմիշ օլաճագ տըր :

Իհթիեար պու սէօզլէրի միւէսսիր սէտա իլէ իրատ իթտիկինաէն, ժաննըն գալպի շիտտէթլէ չարբմագտա օլտուղու կիպի, մուլագգաթէն Արմանը տա ունութմուշ իտի :

Պասթիէն, սէօզլէրինին, եանընտաքի օտատան իշիտիլէպիլէճէկինի իւմիտ իթտիկի ճիհէթլէ, սէսինի պիր աղ եիւքսէք չըգարարագ :

— Տինէեին . պէն իհթիեար պիր առքերիմ, վէ միւտտէթի էօմրիւմտէ սիւարի գըլըճընտան պաշգա պիր շէյ գուլլանմամըչըմ տըր, լաքին դայպընտան տօլաեը թէէսսիւֆ իթտիկիմ վէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուլում գըղըմ՝ մուսիգաեը պանա սէվտիրմիշ իտի . շէօյլէքի պու կիւնքի կիւն, անըն, վագթիլլէ չալմագտա օլտուղու մահղունիեթպախշ ալման վալպարընտան պիրինի իշիտիրսէմ, չօճուգ կիպի աղլարըմ, լաքին ագան կէօզ եաշլարըմ՝ պանա ֆէրահլըգ վէրիլէր :

— () հալտէ շիմտի մատմագէլ տը Պալտէրին գաբուսուենու չալըպ բիւանօնուղու սագլամագ իսթէեիպ իսթէմէաիկինի քէնտինէ սօրարըմ : Չանն իտէրսէմ քէնտիսի պիր աղ մուսիգիսէ աշնա օլմալը տըր :

Պու արա ժաննըն գալպինին չարբմաօր սօն տէրէճէաէ օլուպ, Պասթիէն, կէնճ գըղըն պուլունտուղու օտատա ճիւզի պիր սէս իշիթտիկինաէն, վէ պինապէրին իֆատաթընըն իշիտիլմէքտէ օլտուղունա էմին օլտուղունտան, գաբուճունուն սէօզիւնիւ քէսէրէք :

— Մատմագէլ տը Պալտէ ր մի . զանն իտէրիմ քի պէն պու իսիմտէ պիր զապիթ թանըրըմ, տէտի :

— Ֆիլվագը էֆէնտիմ, օ կէնճ գըղըն բէտէրի միրալայ օլտուղունու իշիթմիշիմ տիր :

— () միրալայ Գօնսթանթին շէհրինտէ թէլէֆ օլմուշ տուր, տէյիլ մի :

— Էօյլէ զանն իտէրիմ էֆէնտիմ :

— Օ հալտէ մատմագէլէ սէօյլէեինքի , էկէր բիեանօմու սագլամագ իսթէրսէ , բէտէրինին աթիգ պիր տօսթունա պիւեիւք պիր էյիլիք իթմիշ օլաճագ տըր :

Ժաննըն կէօզլէրի եաշարմըշ օլուպ , ճէնապը Հագգ թարաֆընտան քէնտիսինէ պիր տօսթ կէօնտէրիւմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

Արատան պիր տագըդա կէչինճէ , գաբուճու գաբուեու չալտը , վէ ժէրթըրիւտ օլ էսնատէ տիշարը չըգմըշ օլմասըյա , Ժանն պիզգաթ գաբուեու աշար :

Կէնճ գըզ , մահգա ութանկալըգ հիսսի իլէ , եանընտաքի օտատա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէերի թէմամիյլէ իշիթմիշ օլտուղունու իգրար իթմէեիպ , գաբուճուտան , օրաեա կէլմէսինին սէպէպինի տինլէտի , վէ Պասթիէն թարաֆընտան վուգու պուլան ըէճանը տա գապուլ իյլէտի :

Պու վէճհլէ նագլիեաթա մէմուր օլանլար բիեանօեու՝ կէնճ գըզըն բիւչիւք սալօնունտա եէրլէշտիրտիքլէրի էսնատէ , գաբուճու ,

— Մատմագէլ , եիւզպաշը Պասթիէն՝ իշպու ինսանիեթթինիլէ թէչէքքիւր իթմէք իւզրէ պու կիւն սիզէ կէլէճէք տիր , տէյիպ , քէնտիսի օրատան մուֆարագաթ իթտի :

Ժանն եալընըզ գալտըղընտա , թէքրար գաբուճունն քիլիտ տէլիկինէ կիտէրէք , ինթիեար ասքէրին տիվարլարա էնքսէր միխլատըղընը , վէ պունլարա թասվիրլէր աստըղընը կէօրտիւ :

Էչեա վէ սաիրէերի եէրլէրինէ վազ իտէնլէր՝ խըզմէթլէրինի կէօրիւպ կիթտիքտէն սօնրա , Պասթիէն էլան պու էչեանըն թէրթիպաթըյա մէշըուլ օլտուղունտան , Ժանն , պիր հիւսնի թէէսսիրէ թապիլյեթլէ վէ մէրգում ինթիեարըն ալման վալսլարը միւնասիպէթիյլէ սէօյլէտիկի սէօզլէրի խաթըրլաեարագ , բիեանօեու աշար , վէ Վէպէրին սօն սիյախագասթ թէսմիեթ օլունան վէ նիչէլէրին կէօզ եաշարընը ագըթմաեա սէպէպ օլմուշ օլան նէֆիս պիր բարչաեը , պիզգաթ կէօզլէրի եաշարարագ չալտը , վէ պատէհու եինէ մէգքիւր տէլիկէ եագլաշըպ պագմասընտա , Պասթիէնին , պաշընը իքի էլլէրի

տէրունինէ ալմըշ օլուպ, կէչմիշ զէմանը վէ անըն խաթըրէ-լէրինի տիւշիւնէն պիր քիմնէ կիպի տալղըն տալղըն տուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ :

Ժանն՝ իհթիեար ասքէրին եիւղիւնիւ կէօրմէեիպ, ան-ճագ մէրգում՝ օլ խէեալի գըզընըն դայպընտան տօլաեը աղլամագտա օլմաեըպ, եալընըզ գալպէն միւթէէսսիր օլ-տուղու հալտէ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ իտի :

— Եա՛ Բապպի, պիր աղ էվվէլ եալան սէօլլէտիմ՝ լաքին էկէր շու տիւնեատա գըզ էվլատաան մահրում գալմըշ իսէմ, պիր քիմնէ վար տըր քի, անը էվլատ ճագամընտա սէվէրիմ : Օ զէվալընըն գալպի հագըզէթէն տիւշարը իղթիրապ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, անը նաիլի մէսէրէթ գըլմանըզը թէ-մէննի իլլէրիմ : Անը մէսուտ իթմէնիզ, վէ սէվմէքտէ օլտու-ղու շու գըզըղապըն մուհապպէթինի քէնտի հագգընտա ճէլպ իլլէմէնիզ՝ սիզին պիր լութֆունուզ օլաճագ տըր :

Պասթիէն, էշեա վէ սաիրէսինի եերլի եերինէ վազ իտիպ, Արմանըն էվամիր վէ թալիմաթընը ալմագսըզըն, Մէսլէյ սօ-գաղընտա տուրաճագ հիշ պիր իշի գալմատըղընտան, շաք-գասընը գօյտու, վէ տաիրէսինաէն չըզըպ օտասը գաբուսու-նու գաբաեարագ, ահէսթէ սուրէթտէ նէրտրվէնտէն աշա-ղըեա էնտի, վէ իւք տէֆա գարչըսընա չըգան քիրա արա-պասընա րաքիպէն, ճիվարտա վագը պիր սօգաղըն քէօշէսի-նէ մուվասըլէթ իտէճէկի էսնատէ, պիր ինկիլիզ աթընա գօ-շուլու օլան կիւզէլ պիր արապա՝ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գար-չը թարաֆտան կէլիպ եանընտան կէչտի :

Պու արապսեը կէնճ պիր առէմ գուլլանմագտա օլուպ, սէյիսի տէ, եանընտա օթուրմուշ իտի :

Պասթիէն, քէնտի արապասընտան՝ մէրգում կէնճին րա-քիպ օլտուղու արապաեը, հայվան նը վէ օ կէնճի թէտդիգ իտէպիլիպ, հաթթա օ կէնճին սիմասընը կէօրիւր կէօրմէզ սարսըտը իսէ տէ, թէաճճիւպլէ րէֆը սէտա իթմէքտէն քէն-տիեի զապթ իթտի : Անճագ ֆիքըինսէն,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , սիւպհա՛ն Ալլահ , շու կէօրտիւկիւմ քիմնէ Անտրէա տըր , Անտրէա՛ , տէյի պէեան իյլէտի , վէ պատէհու արապաճըեա խիթապ իտէրէք ,

— Սանա եիւզ սոո , պիր լուի , իքի լուի ալթունու վէրիրիմ . շու արապանըն արգասընը պրագմա , տէտի :

Արապաճը . - Էֆէնտիմ , էկէր զաթընըզ Բուսիալը բրէնսւլէր կիպի պանա պախշիշ վէրիրսէնիզ , հայվանըմ իհիթիեար օլմասըյլա պէրապէր , հէման գանատլը գուշար կիպի սէրիան գաթը մէսաֆէ իտէպիլիբ , տէյի պէեան իթտի :

Արապաճը պու սէօզտէն սօնրա հայվանը գամշըլատըղընտան , մէղքիւր իհիթիեար հայվան՝ մըղրագ կիպի չաբուգլուգլա եօլ ալմաեա պաշատը :

23

Էօնտէն կիտէն տիկէր արապա հայվանընըն սիւրաթը հարէքէթի կէրչի տահա զիեատէ իտի իսէ տէ , օլ էսնատէ պուլվար իւզէրինտէ բէք չօգ արապալար պուլունտուղունտան , չօգ տէֆա հարէքէթի աղըրլաշմագտա , վէ պու սաեէտէ Պասթիէնին ըաքիպ օլտուղու արապա ճիւզի պիր մէսաֆէ իլէ անը թաագիպ իտէպիլմէքտէ իտի :

Պունտան գաթինազար Պասթիէնին արապաճըընա վատ իտիլմիշ օլան իքի լուի սագշիշէ նաիլ օլմագ իւզրէ վէ վուրուլան գամշըլարըն թէէսսիրիլէ ֆիլվագը հայվան՝ գանատլը գուշար կիպի գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ , վէ պու միւտտէթ զարֆընտա Պասթիէն քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Վագաա պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ Անտրէանըն սաշլարը սարը իտի իսէ տէ , պու սաշլարը սիւեահա պօեամագտա

կիւնճլիւք եօգ տուր : Էվվէթ , Էվվէթ , ճանրմըն սէլամէթի իւզէրինէ եէմին իտէրիմքի , քէնտիսի տիր : Իմտի , Անտրէա արսլան կիպի պիր թավը քէսպ իթմիշ , վէ ֆայթօնա րաքիպ օլապիլէճէք պիր տէրէճէեի պուլմուշ օլտուղու հալտէ , մութլագա զէնկինլէշմիշ տիր : Պու շէյթան իսէ , պիր քէրրէ էլտէ զէնկինլէկի օլտուղու թագտիրտէ , հեր շէյի երապալիլիր . տիմէք օլուր քի , սէվկիլիւ Էֆէնտիճիեիմ մուլաթարա իշինտէ պուլունմագտա տըր :

Պատէհու Պասթիէն , միւզտարըպանէ պիր թէֆէքքիւրտէն սօնրա , իֆատաթընա շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի :

— Գօնթ տը Քէրկազըն գալպի հէնուզ եարէլի օլտուղու վէ եալընըզ ումուրը խայրիեէ իլէ մէշղուլ պուլունտուղու զէման , Անտրէատան ասլա գօրգմաեօրտում . չիւնքի օլտէրէճէ ալչագ տըր քի , Արմանը միւտարէպէեէ թահրիք իտէմեբէճէկինէ , վէ իթսէ պիլէ , էլինտէն պիր շէյ կէլմէեէճէկինէ էմին իտիմ . . . Միրալայըմըն օղլունուն արսլան կիպի ճէսուր վէ իկիտ օլտուղունա տա էմինիմ , լաքին շու էսնատէ սէվկիլիւ Արմանըմ , օղլում , մէսուտ օլմագ իւզրէ պուլունտուղու հալտէ , իսթէմէմքի պու ալչագ , կէնճ գըզլարը պաշտան չըգարան պու խապիս անըն սաատէթինէ մանի օլսուն : Իմտի մութլագա Բարիսի թէրք իթմէլի տիր :

Պասթիէն քէնտինճէ պու գարարը վէրտիկի զէման , էօնտէն կիտէն արապա եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ , լաքին մէրգում վատ իթմիշ օլտուղու իքի ատէտ լուի ալթունուն թէէսսիրի սաեէսինտէ , մէգքիւր միւքէլլէֆ արապանըն , պարօնէ սըր վիլիամսըն մուվագգաթէն քիրալամըշ օլտուղու քէօշկիւն արապա գարուսունտան իշերի կիրտիկինի կէօրէպիլտի :

Պարօնէ , Պօթօն սօգաղընտա թէֆրիշ իտիմիշ քիւչիւք պիր օթէլ քիրալամագ իւզրէ օլմասըլլա , աթլարընը մունթազամ պիր հալէ վազ իթմէք ֆիքրինտէ իտի : Հաթթա պիր մահէլտէ , սահիպլինին վէֆաթ իթմիշ օլմասը իւզէրինէ

սաթընա չըգարըլմըչ պազը ալէա ճինս աթլար պուլունտու-
ղունու խապէր ալտըղընտան, անկէրի կէօրմէեէ կիթմիչ իտի :

Մէրդում, օթէլին հավիսինէ տուխուլինտէ, եուլարը
սէյիսէ վէրիպ, քէնտիսի եաեա օլարագ պաղչէտէն կէչտի :
Պասթիէն տէ արապա գաբուսունըն էչիկինաէն պիլմիրուր,
հայվանը արապատան չըգարմագլա մէշղուլ օլան սէյիսէ
եագլաշարագ :

— Աֆվ իտէրսինիղ տօսթում, պու աթըն սաթըլըղ օ-
լուպ օլմատըղընը պէեան իտէպլիլըմիսինիղ, տէտի :

Սէյիս. - Պու աթ սաթըլըղ տէյիլ տիր :

— Լաքին էյի պիր ֆիեաթ վէրիլիրսէ° . . .

Պասթիէն, պու սէօղիւ սէօլէրքէն սէյիսին ավուճունա
պիր լուլ ալթունու սըղըշարար : Սէյիս տէ ,

— Իսթէրսէնիղ պունուն իչին էֆէնտիմի կէօրին, տէյի
մուգապէլէ իթտի :

— Էֆէնտինիղ քիմ տիր :

— Պարօնէ սըր վիլիամս իամինտէ պիր ինկիլիղ տիր :

— Նէրէտէ իգամէթ իտէր :

— Պաղչէնին օրթասընտա պուլունան շու քէօշքտէ :

— Աճապա պիր աղ էվլէլ պու արապաեը դուլլանան
կէնճ քիմսէ սիղին էֆէնտինիղ մի իտի :

Սէյիս՝ աթիղ հիւսար ասքէրինին կէօքսիւնտէ պու-
լունան նիշանը կէօրմէքլէ շաշըրարագ :

— Էվլէթ օֆիչիալըմ, տէտի :

Հեր նէ իսէ, Անտրէա էլպիսէսինի չըգարըպ, ըօպ տը
շամպը կիեինմիչ օլտուղու, վէ թասմիմ իթտիկի վասի
տուգաղըն բլանլարընը աիւշինտիւկիւ էսնատէ, թէնէֆֆիւս-
խանէսինին գաբուսու իւչ տէֆա չալընարագ, պիր միւսաֆիր
կէլմիչ օլտուղունու անլատը, վէ օլ էսնատէ քիմսէնին վիրու-
տինի մէմուլ իթմէտիկի ճիհէթլէ, հայրէթտէ գալարագ ,

— Պուեուրուն, տէտի :

Քաբու աշըլըպ Պասթիէն իչէրի կիրտի :

Իւչ սէնէ ագտէմ վիդօնթ Անտրէա Բարիստէն մուֆու-

րազաթ իթմիչ օլուպ , գօնթ Ֆելիբօնուն սասրգ վէքիլխար-
 ճը Պասթիէն թարաֆընտան բէտէրի խանէսինտէն գօվու-
 տուղու կիճէտէն պէրու մէրգումու կէօրմէմիչ իտի . Լաքին
 իւչ սէնէ միւտտէթ՝ ալթմըչ եաչընտա պուլունան պիր ատէ-
 մին եիւզիւնտէ բէք ազ թէպէտտիւլաթ հասըլ իթտիկինտէն ,
 վէ Պասթիէն օն սէնէտէն պէրու , զաթէն աղարմըչ օլան
 սաչարընտան պաչգա տիկէր պիր իհթիեարըգ հալի քէսպ
 իթմէմիչ իտուկինտէն , սըր Վիլիամս մէրգումու տէրհալ թա-
 նըտը . էկէրչի եանքէսիճիլէր շիրքէթի ըէիսի սապըգը եէրինէ
 պիր տիկէրի օլսա իտի , Պասթիէնի կէօրտիւկիւնտէ սարսը-
 լարագ ըէֆը սէտա վէ եախօտ թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթ
 իճրա իթմէսի մուհագգազ իքէն , սըր Վիլիամս հիչ պիր շէյ
 պէլի իթմէտի , վէ եալընըզ թանըմատըղը պիր ատէմի կէօ-
 ըիւեօր կիպի եիւզիւնտէ պիր տէրէճէ թէաճճիւպ էսէրի հա-
 սըլ օլտու :

Պասթիէն՝ Անտրէանըն չէհրէսինտէ հիչ պիր կէօնա շա-
 շըրմագըլըգ հալի միւշահէտէ իթմէմէսի իւզէրինէ պիր տէրէճէ
 ալթիւսթ օլարագ ,

— Վիլիամս սի՞զմիսինիզ , տէտի :

Վիլիամս . - (ինկիլիզլէրէ մախսուս թէլէֆֆիւզլէ .) էվվէթ
 պէնիմ :

Պասթիէն . - (ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ մէրգումա պա-
 գարագ .) Լութֆէն պէնտէնիզլէ կէօրիւշի՞ըմիւսիւնիւզ :

Սըր Վիլիամս , ֆիւվագըր եալընըզ ինկիլիզլէրտէ միսլի
 կէօրիւլէն պիր տէրէճէ պարիտ թավը իլէ Պասթիէնէ օթուր-
 մասը իչին իսկէմլէ կէօսթէրտի :

Աթիգ հիւսար ասքէրի իսէ , մէրգումա տիգգաթլէ պագ-
 մասընա տէվամ իտէրէք ,

— էվվէթ , էվվէթ քէնտիսի տիր . ինկիլիզ թէլէֆֆիւզլիւ
 պէրթարաֆ իտիլիրսէ , սէսի այնի տիր , տէտի քէնտի քէն-
 տիեէ . Պատէհու ալէնէն վէ իլավէթէն ,

— Մօնսիէօ , զաթընըտա ալէա պիր ինկիլիզ աթը կէօր-
 տիւմ , տէտի :

— Էվվէթ մօնսիէօ . պէն օ աթը իքի եիւզ լուի ալթու-
նունա սաթըն ալտըմ, վէ իւչ եիւզ լիրա վէրաիքլէրինտէ
րէտտ իթտիմ :

— Էլան րէտտ իթմէքտէ՞միսինիզ :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

Սըր Վիլիամս , չըմինէ ըւզէրինտէքի սիկարա դութուսու-
նու ալլպ Պասթիէնէ վէրմէք իւզրէ աեադա դալդտըղընտա ,
հէնուզ իքի ատըմ ալմըչ իքէն , Պասթիէն՝ եիւքսէք սե-
տա իլէ ,

— Քէնտիսի աիւր , տէտի :

Վիդօնթ Անարէա՝ չօճուգլուղու ղէմանընտա աթտան
տիւչէրէք Կօլունու դըրմըչ օլտուղունտան , գըրըմըչ օլան
Կօլու պիր ազ աղըրճա գըմըլտանըր իտի : Պասթիէն պու
խուսուսու բէք էյի խաթըրընտա սագլամըչ օլմասըլա , «քէն-
տիսի տիր» տէյի վադը օլան սէօղիւ պունտան նէչէթ իթտի :
Պարօնէ մէգքիւր սէօղիւ իչիթաիկինտէ , պէլլի իթմէեէրէք
աթիդ հիւսար ասքէրինէ տօղրու տէօնիւպ , քէմալը սիւ-
քիւնէթլէ ,

— Աֆվ իտէրսինիզ , պէնի թանըեօ՞րմուսունուզ , տէյի
սօրտու :

— Էվվէթ թանըրըմ :

— Լաքին պէն սիզի կէօրմիւչ օլտուղումու զանն իթմէ-
եօրում :

— Իսմինիզ պարօնէ սըր Վիլիամս տէյիլ մի տիր :

— Եկս , սիր :

— Լաքին սաչլարընըզ սիեահ տըր . պու իսէ , պիր ինկի-
լիզէ մախսուս տէյիլ տիր :

— Պէն ինկիլիզ տէյիլիմ , իրլանտալըբըմ :

— Տահա տօղրուսու , զանն իտէրսէմ Ֆրանսատա տօղ-
մուչսունուզ տուր :

— Եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ :

— Պըրթանեը գըթասընըն Քէրլօվէն շէհրինտէ :

— Խայր :

Պասթիէն անաղա գալգըպ, տիգգաթլէ Անտրէանա պա-
գարապ,

— Բէտէրինիզին իսմի գօնթ Յէլիբօն իտի, տէտի:

— Եանըլըբօրսունուզ մօնսիէօ:

— Բէտէրինիզ՝ միրալայ գօնթ տը Գէրկազըն տուլ զէվ-
ճէսիլլէ էվլէնմիշ իտի: Միրալայըն պիր էրքէք օղու վար իտի
քի, սիզին գարընտաշընըզ տիմէք տիր:

— Մօնսիէօ, պէնիմ գարընտաշըմ եօգ տուր:

— Սիզ վիգօնթ Անտրէա թէսմիեէ օլունտուղունուզ կի-
պի, օ գարընտաշընըզտա գօնթ Արման տը Գէրկազ թէսմի-
եէ օլունուր:

— Պիւթիւն պիւթիւն եանըլ տըր. օ իսիմտէ ատէմհիշ
պիր վագըթ թաշըմամըլըմ տըր:

Սըր Վիլիամըն ֆէվգէլատէ սօվուգ գանըլըրգ կէօսթէր-
մէսի՝ Պասթիէնին այթիւսթլիւկէւնիւ արթըրմագտա օլուպ,
պունունլա պերապէր մէրգում իհթիեար իֆատէսինի շու
եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Մօնսիէօ Անտրէա, գարընտաշընըզ հէր թարաֆտա
սիզի արաթտը, հէր ճիհէթտէ սիզի սօրտուրտու. նիեէթի
իսէ, էվլէլճէ սիզէ աֆվ իթմէքտէն վէ սիզի տէրաղուշ իլէ
սէրվէթինի սիզին իլէ բայլաշմագտան իպարէթ իտի: Անըն
ուլուվըճէնապլէ մութթասըֆ օլան գալպինտէ ատավէթ
թօխումու եէր պուլամազ, վէ իքինիզտէ այնի վալիտէնին
էվլատը օլտուղունուզ իշին, պիր խանէտէ պարընմանը-
զը արզու իթմէքտէ տիր: Իմտի նիհանէթ սիզի պուլ-
մուշ օլտուղում հալտէ, քէնտինիզի էլան նի՞չին կիղլէեօր-
սունուզ:

Վիլիամն. — (տաիմա սիւքիւնէթի հալ իլէ.) Մօնսիէօ,
եէմին իտէրիմքի, սիզ եանըլըբօրսունուզ: Պէն գօնթ տը
Գէրկազը թանըմամ, քէնտիմտէ վիգօնթ Անտրէա տէյիլիմ,
վէ սիզի թանըմագլա միւշէրրէֆ օլմամըլըմ տըր:

Սըր Վիլիամն՝ պու եօլտա ինքեարընտա իսրար իթտիկի
սըրատա, Պասթիէն սօվուգ գանըլըլընը դայպ իթմէկէ պաշ-

Լամբը իտի։ Մէրգուժ ինթիեար ասքէր միւթէգաիւտիւ՝ սըր Վիլիամսը, մասքէսինի էնտիրմէեէ մէճպուր իթմէք, վէլհասըլ իսմինի սէօյլէթմէք իւմիտիյլէ, գօնթ տը Քէրկազըն խօտ պէ խօտ մալիք օլտուղու ճէսիմ սէրվէթի պիրլիքտէ բայլաչմագ Քիքրինտէ պուլունտուղունտան պահս իթմիչ իտի իսէ տէ, պու իւմիտ պօշա կիտիպ, Անտրէա քէնտիսինի էլէ վէրմէտի։

Պասթիէն, սիննի տօլղուն օլմասըյլա պէրապէր, կէնճ վէ գավի իւլ պիւնեէ քիմնէլէրին պիլէ գավղատա քէնտիսինի ղալէպէ իտէմէեէճէքլէրի տէրէճէտէ գուվվէթի օլմասըյլա, կէօղլէրինտէ հիտտէթ ու ասավէթ շէօլէսի բարլատը, վէ սըր Վիլիամսա էօյլէ ղարիպ պիր սուրէթտէ աթֆը նազար իթտի քի, մէրգուժ, պու պագըչտան տօլաեը իսթէմէեէրէք սարսըլտը, վէ անինտէ էլինի, կիեինտիկի բօպ տը շամպըն կիզի պիր եէրինտէ հըֆզ իթմիչ օլտուղու քիւչիւք պիր խանչէրէ կէօթիւրտիւ։

Ագտէմճէ պէեան իթմիչ օլտուղումուզ վէճհլէ, սըր Վիլեամսըն քէօչկիւ, պաղչէնին օրթասընտա վէ քեամիլէն խալի պիր եէրտէ օլուպ, սէյիս՝ հայվան իլէ մէշղուլ իտուկի վէ ախըր տա օթէլին այրը պիր գըսմընա տախիլ օլտուղու ճիհէթլէ, Պասթիէն իլէ պարօնէ քեամիլէն եալընըզ պուլունմագտա իտիլէր։

Իմտի Վիլիամս սիկարա գութուսունու շըմինէ իւզէրինէ վագ իթտիկի սըրատա, աթիգ հիւսար ասքէրի՝ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ, գաբունուն էօնիւնտէ տուրուպ, Անտրէաեը պօյտան պօեա թէճէսսիւս իտէրէք,

— Վիգօնթ Անտրէա, պէնի ուզուն միւտտէթ ալտատամագսընըզ, վէ իսմինիզին սըր Վիլիամս օլմատըղընը տա շու տագըգատա իգրար վէ իսպաթ իտէճէքսինիգ, տէտի։

Պարօնէ. — (Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան սօվուգ գանլըլըղընը մուհաֆազա իտէրէք.) Սիզէ սէօյլէեօրուժ մօնսիեօ, նիհաեթ պէնի ըահաթ պըրագաճա գմըսընըզ։ Պու հարէքէթինիզի կէօրմէքլէ, հագըգէթէն սիզի պիր մէճնուն զանն իթմէեէ պաշլաեօրուժ։

Պասթիէն .- (հիտտէթամիզ սէտա իլէ .) Մէճնո՞ւն մու . մէճնո՞ւն օլուպ օլմատըղըմը պիլմէք վէ սիգէ տէ անլաթմագ իսթէրիմ :

Պէօյլէ տիեէրէք , իհթիեար ասքեր Վիլիամսա եագլաշըպ , գուվվէթիի պագուլարըյլա մէրգումուն պէլինտէն գավրատը , վէ իֆատէեէ տէվամիէ ,

— Մօնսիէօ վիգօնթ Անտրէա , պէն սիգտէն զիեատէ գուվվէթիեիմ , վէ իւշ սանիեէ զարֆընտա սիզի պօղապիլիբիմ . Իմտի պաղըրմանըն , եարտըմա քիմսէեի չաղըրմանըն , զիրա պէյհուտէ տիր , տէտի :

Անտրէա խանչէրին սաբընը էլան թուլթմուշ օլուպ , Փագաթ օլ տէրէճէ սիւքիւնէթ իւզրէ պուլունուեօրտու քի , Պասթիէն , բէնչէսինէ կէչիրմիշ օլտուղունու զանն իթտիկի շախսըն հիւքմիւ ալթընտա պիզգաթ քէնտիսի պուլունտուղունու , վէ քէրթէնքէլէ կիպի չէվիքլիքլէ քէնտի պագուլարը արասընտան սըյրըլարագ , ըիւճաթ իտէպիլէճէկինի , վէ համիլ օլտուղու խանչէրին ուճունու գալպկեահընա տաեաթապիլէճէկինի տէրք իտէմէտի :

Անտրէա , սախթէ պիր հէեէճան իզհարըյլա ,

— Պէնի թէլէֆ իթմէք մի իսթէեօրսունուզ . տիմէք զագապնաք պիր մէճնո՞ւն իլէ ուղրաշմանա մէճպուր պուլունուեօրում , տէտի :

— Էլպիսէնիզի չըգարթմագ իսթէրիմ :

— Նի՞ին , պէն պիր բրանկալը՞մըեմ :

— Խայր , անճագ վիճուտինիգտէ ինքեարէնագապիլ պիր իչարէթ վար տըր , անը մուլայեէնէ իտէճէեիմ :

— Սահի՞ մի սէօյլէեօրսունուզ :

— Էվվէթ , էօյլէ օլտուղունա էմինիմ : Չօճուգլուղունուգու վէ թէմամիլլէ չըպլագ հալինիզի կէօրմիւշ օլտուղումտան , սօլ մէմէնիզին ալթընտա սիեահ պիր լէքէ օլտուղունու պիլիբիմ :

— Պէնտէ բէք չօգ լէքէլէր վար տըր , տիեէրէք , սըր Վիլիամս շայեանը հայրէթ պիր չէվիքլիքլէ սապըգ հիւսար

ասքերինին գօլլարընտան սըրըլըպ, կէօմլէյինի եըրթարագ կէօքսիւնիւ աշտը :

Մայմունլարըն կէօքսիւ կիպի թիւյլիւ օլան պու կէօյիւստէ, պկն թէսմիւնէ օլուճան լէքէլէրտէն բէք չօգ օլուպ, հալպուքի Պասթիէն՝ վիդօնթ Անտրէանըն եալընըղ պիր պէնի պուլընտուղուճու ու վէ թէքմիլ վիճուտընըն թիւյսիւղ իտուկինի խաթըրլատըղընտան, պու խուսուս՝ պիր աղ էվէլ պարօնէ սըր Վիլիամնըն վիդօնթ Անտրէա օլտուղուճա տայիր զիհնինտէ հասըլ օլան իթիպատը գավիւնի իխլալէ քեաֆի օլմասըլլա, Պասթիէնին լէհճէսի մուգատտէմա հիտտէթ ու զաղպընտան նաչի գըղարմըլ իքէն, պիրտէն պիրէ էօլիւլէրէ մախսուս պիր սօլկուճըլուղ իհաթա իթաի, վէ քէնտի քէնտիւնէ տէ, «օ տէյիլ իմիշ» տէտի :

Հալպուքի Պասթիէնին դարչընտա պուլընտան շախս հագըղէթէն վիդօնթ Անտրէա օլուպ, լաքին օ նամուսլու իհթիւար՝ սապըղ խըրսըղլար շիրքէթի ըէյիսինին պաղթէթէն Լօնարատան մուֆարագաթա մէճպուը օլարագ, վէ վիճուտինտէ մէվճուս օլան հէր նէվ խուսուսի իշարէթի իղալէ իթմէք իւղրէ, Հինտիսթան գումքանեատը վաբօրլարըլլա ինկիլթէրրաեա ճէլպ իտիէն, վէ մէմլէքէթլէրինին զէհիրլէրի վէ պաղը նէպաթլարը վասըթասըլլա վիճուտա էնվաի թասավիրլէր չըղմագըղ գարիպ սէնաաթընը հաիզ օլան ինկիլիղ Հինտիլէրինտէն պիրինէ միւրաճաաթ իթմիշ օլտուղուճու պիլմէզ իտի :

Պատէհու թէսատիւֆ եախօտ տահա տօղրուսու վագըթ, սըր Վիլիամնա հիքմէթ վէ միւճիզէ թարղընտա եարտըմ իտէրէք, էվվէլ էմիրտէ թիւյսիւղ օլան վէ եիրմի պէշ եաչընա գատար օ հալտէ աէվամ իտէն կէօքսիւնտէ սարը թիւյլէր հասըլ օլարագ, մէրդուճ պու թիւյլէրի սիեահա պօեալատը, վէ Հինտի սէնաաթքեարըն եաբտըղը սէնաի լէքէլէր՝ վէլատէթինտէն պերու մէվճուս օլան լէքէնէ օլ տէրէճէ պէնղէտի ըի, պուճու տիկէրլէրինտէն թէֆրիգ իթմէք գապիլ տէյիլ իտի :

Պասթիէն՝ պալէատէ պէտան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Եանըլտըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, լէհճէսի սօլտու, վէ կէրչի պու ատէմին Անտրէա օլմատըղը, վէ պինապէրին Արման տը Քէրկազըն հիչ պիր մուխաթարաԵա հէտէֆ պուլունմատըղը մուլահազասը իւզէրինէ, մուպհէմ պիր մէսէրրէթ հիսս իթմէսի թապիի իտի իսէ տէ, պու մէսէրրէթտէն էվվէլ տիկէր պիր հիսսին քէնտիսինի իսթիլա իլլէմէսի տէ տէրքեար իտի:

Զիրա ֆէվզէլատէ միւշապէհէթիյլէ պէրապէր, սըր Վիլիամըն՝ Անտրէա օլտու զունու թայելին իտէճէք հիչ պիր ճիհէթ պուլունմատըղը հալտէ, Պասթիէն, պունուն աքսի պիր իթիգատա զահիպ օլմուշ, վէ պու սուրէթլէ մէրգումըն խանէսինէ կիրիպ, թանըմատըղը նամուպու պիր ճէնթըլմէնի թահգիր իթմիչ, անըն ալէյհինատէ մուլամէլէԵի ճէպրիԵէ վէ շէտիտէտէ պուլունմուշ իտիքի, պու խուսուս, վէխիմ պիր հագարէթ օլմասըլլա, թամիրի միւշքիլ իտի: Պինապէրին թաագիպ իտէն շէնտ սանիԵէ զարֆընտա մէրգում իհթիԵարասքէր՝ թարիֆի նագապիլ պիր իղթիրապա տիւշար օլուպ, հէր իքիսի տէ Եէկտիկէրինին էնտիշէլի վազիԵէթինտէն սուլաԵը սըգըլըրճասընա պիրիպիրինէ պագըլտըլար:

ՆիհաԵէթ պարօնէ, թէմամիյլէ սօվուգ գանլը վէ սաքին պագըլընը Պասթիէնէ աթֆ իթմիչ օլարագ, իլք տէֆա քէլամա աղազ իտիպ,

— Մօնսիէօ, հագգըմտա վագը օլան մուլամէլէնիզ դարիպ օլտուղունտան, պու մուլամէլէԵի մահգա ճիննէթ էսնասընտա իճրա իթմիչ օլտուղունուղու գանն իթմէքլիկիմէ միւսաատէնիզի թալէպ իտէրիմ, տէտի:

Պասթիէն. — (րէճա թարգընտա.) էֆէնտիմ... .

— Սիզ, մօնսիէօ, սիզ, վիզիթանըղը էվվէլճէ խապէր վէրմէԵէրէք, գարթընըղը կէօնտէրմէԵէրէք, վէ իսմինիզի պիլէմէտիկիմ հալտէ, էվիմէ կիրտինիզ, վէ իսմինի տախի իչիթմիչ օլմատըղըմ վիգօնթ Անտրէա նամ՝ շախս օլուպ օլմատըղըմը անլամագ իւզրէ պէնիմլէ մուսիրրանէ կէօրիւշմէք իսթէտի:

նիզ, վէ արատըղընըզ ատէմ՝ օլմատըղըմը քէմալը նէզաքէթլէ անլաթտըղըմ՝ հալտէ, սիզ, դուտուրմուշ պիր մէճնուէն կիպի իւզէրիմէ հիւճուճ իթտինիզ :

Պասթիէն . - (սէսի տիթրէեէրէք .) Մօնսիէօ՛ . . . մօնսիէօ՛ . . . պանա աֆվ իտինիզ . . .

Պարօնէնին տօտագլարընտա թահգիրամիզ պիր թէպէսսիւճ հուտուլէ կէլէրէք ,

— Լաքին սիզ պէնի թահգիր իթտինիզ, տէտի :

Պասթիէն . - Մօնսիէօ , պիր տագըդաճըզ լութֆէն պէնտէնիզի տինլէեինիզ :

Վիլիամս . - (տարմատաղըն օլան էլպիսէսինի վէ իւսթիւնիւ պաչընը սըրաեա դօեուպ , պիւեիւք պիր դօլթուգլու իսկէմէտէ օթուրարագ .) Սէօյլէեինիզ, շու զարիպ հարէքէթիւնիզտէն տօլաեը իգնա իտիճի իյզահաթ վէրմէնիզի արզու իտէրիմ :

Պասթիէն . - Մօնսիէօ , թէմամիլլէ պէնգէմէքտէ օլտուղունուզ շախս՝ ալչագ , դատտար վէ պիլճիւմլէ ճինաեթթլէրի իճրաեթ միւգթէտիր պիր քիմնէ տիր :

— էյ . . .

— Իշթէ օ ալչաղըն , օ դատտարըն , վալիտէլէրի այնի , ֆագաթ բէտէրլէրի այրը օլարագ գօնթ տը Գէրկազ իսմինտէ պիր գարընտաչը վար տըր քի , զիքը իթտիկիմ շախսըն գալպի նէ՛ տէրէճէ ֆասիտ իսէ , պունուէքի տէ օլ տէրէճէ ֆագիլէթ ու համիյեթլէ մութթասըֆ տըր : Վիգօնթ Անտրէանըն՝ գարընտաչընա գարչը զաեթթ շէտիտ ատավէթի օլուպ , պու ատավէթին պաչլըճա սէպէպի պիր գատըն տըր , վէ վիգօնթուէն բէտէրի թարաֆընտան սիրգաթ օլունուպ , մուախիսարէն գարըսընըն իլք օղլունա ինթիգալ իտէն ճէսիմ պիր սէրվէթ՝ իքի գարընտաչ արասընտա պիր կիրտապ աչմըչ տըր : Իւչ սէնէտէն պէրու վիգօնթ զայպ օլմուշ իսէ տէ , էօյլէ պիր ատէմ՝ ատավէթ վէ ինթիգամ եօլունտաքի գարար վէ թէչէպպիւսինտէն գօլայճա ֆարիղ կէլէմէեէճէկինտէն , կիւնիւն պիրինտէ մէյտանա չըգաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր ,

վէ իշթէ անըն մէյտանա չըգժասընտան տօլաեը վէսվէսէ իթմէքտէեիմ: Չիւնքի էֆէնտիմ, օ շախսըն նէ՛ տէրէճէ ֆէնալըգ իթմէկէ միւգթէտիր օլտուղունու պիլէմէզսինիզ:

Սըր Վիլիամս պու սէօզլէրի՝ տիգգաթը ազիմէ իլէ տինլէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Պասթիէն. - (իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.)
էվլատ կիպի սէվտիկիմ գօնթ տը Գէրկազ կէնճ պիր գըզսէվէր քի, էկէր օ ալչագ պու վագըատան խապէրտար օլուր իսէ, հէր հալտէ օ գըզը պաշտան չըգարմահա չալըչաճագ տըր:

Սըր Վիլիամս, քէնտի քէնտինէ շէտիտ պիր հէեէճան հիսս իթմիշ օլմասըյլա պէրապէր, քեամիլէն ֆիթուրսուզ պիր թարգտա,

— Աճա՛յիպ, տէտի:

Պասթիէն. - Չիւնքի պու ալչագտա, գատընլարը ճէլպ իթմէք իչին, շայեանը թէհայեիւր պազը էսրար մէվճուտ օլմագ կէրէք տիր. եըլանլար՝ գուշլարա կէօզ տէյտիրտիքլէրի կիպի, պու ատէմտէ մէհարէթիլէ գատընլարը գազանմագտա տըր: Իմտի, մօնսիէօ, շու հալտէ բէք ալէա տէրք իտէպիլիրսինիզքի, սիզի գօնթ Անտրէատա պէնզէթտիկիմ իչին, վազը օլան հարէքէթտէ պուլունտում:

Պասթիէն, պաշընտաքի սաշլարը թէմամիլէ ազարմըշ, վէ էլպիսէսինէ իֆթիխար նիշանը թագմըշ պիր էհլի նամուս օլտուղու, վէ եալընըզ պաշընա գալսա պիլէ, թէքմիլ պիր օրտու էօնիւնտէն ըիւճաթ իթմէեէճէք տէրէճէտէ ճէսարէթու մէրտիկի հաիզ պուլունտուղու հալտէ, պու տէֆա սըր Վիլիամսա եագլաշարագ, քէմայը թէզարրու իլէ,

— Էֆէնտիմ, աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս, պիր միւտտէթճիք իխթիեարը սիւքիւթ իթտի: Չանն իտէրսին քի, քէնտիսինի սահիհէն թահգիր իթմիշ օլտուղունա ինանարագ գարչըսընտա ալչալմագտա պուլունան պու ըհթիեարըն շու հալինտէն քէյֆլէնմէքտէ իտի իսէ տէ, հագըգէթի հալ էօյլէ օլմաեըպ, Վիլիամսըն հէր պիր միւլահազասը՝ թէշէպպիւսիւ մուզիրրինէ աիտ օլ-

տուղու կիպի, Պասթիէնի թէմամիյլէ բէնչէսինէ տիւղիւրմիւշ օլմասընտան տա իսթիֆատէնէ չալըչմագտա իտի: Իմտի, տախմա իրատէթլէրինի էչտէն չըդարմանան էչխասա մախսուս պիր թապր ու լիսան իլէ,

— Մօնսիէօ, հիքեանէնիզ բէք մուհիմմ տիր. պու կիպի հիքեանէլէրատէն հազզ իտէնլէր օլտպիլիւր, լաքին պէն ասլա հազզ իթմէալմ: Իմտի պէնիմիէ էյլէնմէնէ կէլմիշ պիր ատէմ օլմասըղընըղը թաստիդ իտէճէք հիշ պիր իսպաթ պուլուն-մասըղընտան, իսմինիդի վէ մահէլլի իգամէթինիդի անլամագ իսթէրիմ, տէտի:

Պասթիէն. - (պաշընը եօգարը դալտըրարագ.) Մօնսիէօ...

Սըր Վիլիամս. - (սօղուդ դանլըլըդլա.) Պէքլէեօրում:

— Իսմիմ Պասթիէն տիր:

— Սատէ Պասթիէն մի:

— Ելվէթ, մօնսիէօ. պէն Բարիստէ տօղտում, ֆագաթ բէտէր վէ վալիտէմի թանըեամատըմ: Մուախխտընէն Վա-կրամտա իմքերաթօր հաղրէթլէրի թարաֆընտան պիր նիշա-նա նայիլ օլուպ, խասսա ալայընըն հիւսար ասքէրի սիլքինտէ խըտմէթ իթտիմ:

— Իմտի, մօնսիէօ... Պասթիէն, ատի պիր նէֆէր իլէ պիր ճէնթըլմէն արասընտա պիւեիւք մէսաֆէ վար տըր. ֆագաթ ումարըմքի, հարէքէթի վագըանըղտան տօլանը պանա թար-գիսէ վէրմէքտէ հիշ պիր մահղուր կէօրմէղսինիզ:

Պու սէօղլէր իրատ օլունտուղու զէման, Պասթիէն՝ պօ-րունունն սէսինի իշիտէն իհթիեար մուհարէպէ աթը կիպի պաշընը տօղրու սուրէթատէ թուլմուշ օլուպ, մատտէ սուէլ-լօրա տաիր օլտուղու իշին, մէրգում տիթրէմէմէքտէ, եալ-վարմամագտա, վէ աֆվ ու մաղէրէթ եօլունտա հիշ պիր սէօղ սէօյլէմէմէքտէ իտի: Նիհանէթ սըր Վիլիամս սէօղիւնիւ իքմալ իտինճէ, պու իհթիեար ասքէր տէ,

— Սիզ նասըլ իսթէրսէնիզ, պէն օնա մուվաֆագաթ ի-տէրիմ. իգամէթ իթտիկիմ մահէլլի տէ անլամագ իսթէրսէ-

սէնիդ, Քիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա Քէրկազ օթէ-
լի տիր, տէյի պէեան իլէտի :

— Բէք էյի մօնսիէօ . շու գատար քի գըրդ սէքիզ սատթ-
տան էվվէլ շահիալէրիմի թարափընըզա կէօնաէրմէք պէնիմ
իչին գապիլ տէյիլ տիր, զիրա պու ադշամ վէ եարըն պազը
մուհիմմ իշէր իլէ մէշղուլում :

— Պէյիս եօգ էֆէնալիմ, հանկը կիւն իչին իսթէրսէնիզ,
էմրինիզէ հազըրմ :

Աթիգ հիւսար սաքէրի ճէպինսէն պիր դարթ չըգարըպ
չըմինէնին իւզէրինէ վազ իթտիքտէն վէ սըր Վիլիամսը սէ-
լամլատըգտան սօնրա տիշարը չըգտը : Պարօնէ, քէօշկիւն
դարուսունա գատար Պասթիէնէ ըէֆագաթ իտիպ, պատէ-
հու թէնէֆիլու օտասընա չըգարագ պիր սիկարա եագտը,
վէ աթէյին գարչըսընտա օթուրուպ, գահգահալը վէ իսթիհ-
զաքիարի սուրէթտէ կիւլէրէք :

— Հագըգէթէն մօնսիէօ գօնթ Սըման տը Քէրկազ, սիզ
բէք շաչըն ատէմլէրին խըզմէթինէ կիւվէնմիշսինիզ . սիզին
սաղ գօլունուզ ֆարզ օլունան քիմնէ՝ դայրէթլի ֆագաթ
ահմագ հերիֆ իմիշ, տէտի, վէ կիւլմէսինէ տէվամ իտէրէք
շու սէօղլէրի իլավէ իթտի :

— Սէվկիւլիւ դարընտաշըմ, եէնիտէն աչըգ օլտուղունու-
ղու հագըգէթէն պիլմէեօրտում, վէ Մարթա հագգընտաքի
աչգ ու մուհապպէթինիզ՝ սիզին իլք վէ սօն աչգ ու մուհապ-
պէթինիզ իտուկինի զանն իտիեօրտում : Համտ օլտուն սատրգ
էմէքտարընըզ Պասթիէն պու քէյիֆիեթի պանա պիլտիրտի .
պունտան իսթիֆատէ իտէճէեիմ :

Յիմտի, մատէմքի Պասթիէն՝ պարօնէ սըր Վիլիամսըն վի-
գօնթ Անտրէա օլմատըղընա պունտան պէօյլէ իսքեաթ օլմուշ
տուր, պու խուսուս պէնիմ իչին բէք խայրըլը տըր, չիւնքի
սիզտէ պու ճիհէթլէ անընլա հէմէֆքեար օլաճագսընըզ, թա-
նըլմանեան տիւշմէն իսէ, մէմուլտէն զիեատէ գուվվէթլի օ-
լուր : չիւպհէ եօգ տուրքի, սիզ, Պասթիէնին շահիտի օլա-
ճագսընըզ պիրիպիրիմիզի գարչը պէ գարչը կէօրէճէեիզ, վէ

անասըլ իրլանտալը օլտուղուամ հագգըմտա սիզի օլ տէրէճէ իգնա իտէճէեիմքի , կիւնիւն պիրինտէ , մատմաղէլ էրմին տը Պօքրէօնուէն զէվճի օլտուղուամտա , վէ Գէրմարուէնին օն իքի միլեօն Ֆրանդընը թայէպ իթտիկիմտէ , պիլա միւշքիլաթ օ Ֆրանդլարը պանա թէսլիմ իտէճէքսինիզ :

Պարօնէ՝ չէնա սանիեէ գատար թէՖէքքիւրտէն սօնրա , իֆատաթընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Ա՛հ , Արման տը Գէրկազ , սէն եէնիտէն աշըգ օլմուշտուն : Պու խուսուս՝ սէնին նազարը տիգգաթընը պաշգա թարաֆա ճէլպ իլէ , Գէրմօրուէն վարիսլէրինի պուլմագ իւզրէ վագը օլան թէհարրիեաթընը սէքթէտար իթմէքլիկիմէ եարտըմ՝ իտէճէք տիր : Նիհաեէթ , մօնսիէօ գօնթ , իճապ իտէրսէ , մաշուգէնի տէ մահվ իթտիրէճէեիմ :

« Հէր նէ իսէ , շիմտիլիք պու իշի պէր թարաֆ իլէ , Պագգարա , Ֆէրնան վէ Պօքրէօ իլէ օլան ուֆագ իշլէրիմիզի տիւշիւնէիմ :

Իշթէ պու վագըանըն ագշամը իտի քի , սըր Վիլիամս , Պագգարանըն խանէսինէ ավտէթլէ , մէրգուլմէեէ , Սըրիզէ եազըլան մահուտ մէքթուպու եազտրտը , վէ Մ . տը Պօքրէօեուզապթընա կէշիրիպ , անը քէնտիեէ շէրիք օլմանա մէճպուր գըլտը : Պու վագըալարըն հիյնի ճէրէեանընտա , ասլա եօրուլմանեարագ չալըչան Գօլար՝ սըր Վիլիամսա աթիտէքի թէզքիրէեի եազտը :

« Գօնթ Արման տը Գէրկազըն սէվտիկի կէնճ գըզ՝ Մէսլէյ սօգաղընտա իգամէթ իտէր , վէ մատմաղէլ ժանն տը Պալտէր իսմինտէ , դաեէթ հիւսէնա պիր գըզ տըր : »

Պարօնէ իշպու թէզքիրէեի ալտըգտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պասթիէնի թէլէֆ իտէրսէմ , օ գըզը քէնտիմէ մէթրէս իթթիլսազ իտէճէեիմ , տէտի :

24

Պասթիէն, լէհճէսի սօլմուշ վէ քէնտիսի հէեէճանա կիրիֆթար օլմուշ օյարագ Արմանըն նէգտինէ կիթտիկինտէ,

— Սիղէ զարիպ պիր շէյ տէեի՞մ մի. պիր քիմսէեի Անտրէանա պէնդէթտիմ, տէյի պէեան իթտի:

Արման, մէգքիւր իսմի իշիթտիկինտէ սարսըլլպ, տէրհալ աեաղա դալգարագ,

— Անտրէա՞մը, Անտրէանը կէօրտի՞ն միւ, տէտի:

— Խայր, օ տէյիլ տիր, վէ օ օլամաղ:

Մ. տը Գէրկաղ, տէհշէթի ազիմէեէ տիւչար օլմուշ օլան ատէմլէր կիպի պիրտէն պիրէ լէհճէսի սօլտու: Ֆիլվագը, տաիմա ճէսուր վէ իկիտ օլան Արման, քէնտինին իւք աչգ ու ու մուհապպէթինի սէքթէտար իտէն օ շախսըն եալընըգ իսմինի իշիթմէքլէ գօրգուպ, եավաշ սէտա իլէ,

— Սիւպհա՞ն Ալլահ, եա ժաննա ըասթ կէլիրսէ... տէտի, վէ լաքին Պասթիէն վուգուլաթը, օլտուղու կիպի հիքեանէ իտիպ, քէնտինին ալտանտըղընը, վէ Անտրէա իլէ պարօնէ սըր Վիլիամըն այնի շախս օլմատըղընը անլաթտըղընտա, Արման պիւեիւճէք նէֆէս ալարագ,

— Պիր ազ տա սէնին հագգընտա տիւշիւնէլիմ. պանա օլան սատագաթ վէ ուպուտիեթին սէնի օլ տէրէճէ իլէրի կէօթիւրաիւքի, նիհանէթ պաշընա պիւեիւք պիր պէլիեէ տավէթ իթտին: Իմտի պունըն իճապընա պագմագ լազըմտըր: Պէն տուէլլօ իթմէնի իսթէմէմ, վէ պունուն իշին, պահսընը իթտիկին ատալըեա պիր վիգիթա վէրմէլիեիմ: Իհթիեար տօսթոմ, պուլունտուղուն սիննտէ տուէլլօ իթմէքլիկին, մուճիպի իսթիհզա տըր, տէտի:

Պասթիէն. - (սըգըլարագ.) Սիղ պէնի տէրէճէմտէն գի-

Իրատէ իհիթիւեար զանն իտիւեօրսունուղ, մօնսիէօ դօնթ, Կէր-
չի ալթմըչ պէչ եաչընտաւերմ, ֆադաթ հէնուղ գուվվէթիւմ
պէրքէմալ տըր. պունա թէէմին օլուն:

— Բէք էյի, լաքին սէն տուէլլօ իթմէեէճէքսին. իգթի-
զաի հալտէ պէն իտէճէեիմ:

Պասթիէն. - (ումուղարընը չէքէրէք.) Ինկիլիզին սիզին
իլէ պիր իչի օլմանըպ, անըն իչի պէնիմլէ տիր. իմտի...

Մ. տը Գէրկազ՝ էօյլէ պիր մուաննիտ իհիթիւեար իլէ
պաշա չըգմադ իչին հէր հալտէ հիլլէ իսթիմալի լազըմ կէլ-
տիկինի միւլահաղա իտէրէք, մէղքիւր տուէլլօնուն մէնի իչին
պիր թէտպիր տիւչիւնմէեէ դարար վէրաի, վէ միւթէա-
գըպէն,

— Բէք էյի, իլէրուտէ պու խուսուստա կէօրիւչիւրիւզ:
Շիմտիքի հալտէ սէն պանա ժանն հագդընտա մալիւմաթ
վէր, տէտի:

Պասթիէն, պու թէքլիֆէ մէմունէն մուվաֆադաթլա,
Մէսլէյ սօգաղընտաքի խանէեէ սուրէթի նագլինի վէ բիւե-
նօ հագդընտաքի եալանըն մուվաֆադըյեթլէ պաշա չըգ-
տըղընը հիքեաեէ իթաի: Արման, իչպու հիքեաեէեի տինլէ-
տիքտէն սօնրա, շու եօլտա մուգապէլէ իթաի:

— Տօսթում, սէն եինէ Մէսլէյ սօգաղընա կիտէրէք, գօմ-
չուլուգ վէ բէտէրինին աթիգ պիր տօսթու սըֆաթըյա
օ կէնճ գըղա վիզիթա վէրմէլիսին: Սէն անըն օտասընտա
պուլունտուղուն ղէման, պէն օրաեա կէլէրէք, դաբունուն
չանընը չալաճաղըմ:

«Չանը իչիթաիկինտէ գալգաճագըն. շիւպհէսիգ ժանն
գաբուեա գատար սանա բէֆադաթ իտէճէկինտէն, քէնտի-
սինի կէօրէպիլէճէեիմ:

Պասթիէն. - Անլաեօրում, տէյիպ, էմրի մէղքիւրու իճրա
իթմէք իւզրէ տիշարը չըգարքէն, դօնթուն օտա խըղմէթճի-
սի՝ էլինտէ պիր մէքթուպ օլարագ իչէրի կիրտի:

Արման, թէչէպպիւս իթաիկի խըտմէթի մուհիմմէեէ իպ-
թիտար իլէ, վարիտաթը ճէսիմէսինի օ ուղուրտա սարֆ, դէ

Բարիսին հէր սէմթինտէ պուլունան պէտպախթլարը թէ-
սէլլիտէ չարըչարըընտան, վէ չօգ տէֆա բէնչէի դանունտան
եազալարընը դուրթարան աոհապը ճինաեթի թէապիպ իլէ
մէշղուլ օլտուղունտան պէրու, խալգըն հէր սընըֆ վէ տէ-
րէճէսիլլէ միւնասիպէթլէրի օլան պազը խէֆի մէմուրլար էլաե
իթմիշ օլմասըլա, հէր կիւն մալիւմաթը միւքէմէլէեի հավի
մուֆասսալ ըարօրթօլար ալմագտա իտիքի, պունլարտա,
կեահ միւհթաճը թէսէլլի վէ նամուսուլ պիր ֆամիլեատան,
կեահ թազեիգ ու բէնճիտէ ալթընտա դալմըշ օլան պիր չօ-
ճուղուն՝ մուամէլէի մէզըիւրէտէն դուրթարըլմասընտան, վէ
կեահ տախի բէնչէի դանունտան ազատէ օլուպ, ֆագաթ
միւսթահապը թէէտիպ ու ճէղա պուլունան վէ ֆամիլեա
արասընտա զուհուրա կէլէն ճէպպարըգլարտան վէ կիլլի
ճինաեթիլէրտէն պահա օլունուր իտի:

Հէր նէ իսէ Արման, խըզմէթճիսինին կէթիրաիկի մէք-
թուպու աչըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«18... սէնէսի հօկտեմբերինտէ, Իսրանիա մուհարէպէսի
էսնասընտա, Թէրէշ իամինտէ կէնճ պիր դատըն, քէնտի
թէյգէսի զանն օլունան միւսիննէ պիր դատըն իլէ պիրլիք-
տէ, Փոնթէնէսլլօ ճիվարընտա Մէրլօթ նամ մահէլլէ կէլիպ,
գըշ վէ իլք պահար մէվսիմինի օրատա կէչիրմիշ տիր, Կէնճ
դատըն համիլէ օլուպ, եա տուլ օլտուղու, եախօտ պիր խէ-
թա իշլէմիշ պուլունտուղու մէրվի, ֆագաթ խէթա իշլէմիշ
օլտուղու՝ տահա զիեատէ միւհթէմիլ վէ մագնուն պուլունմուշ
տուր:

«Իլք պահարըն սօնլարընտա պուլ կէնճ դատըն տիւնեա-
եա պիր գըղ չօճուգ կէթիրիպ, պու չօճուգ էրմին թէսմիե
օլունմուշ տուր:

«Իքի գատընլար, եանի եէկէն իլէ թէյգէ, պիր սէնէ
դատար Մարլօթտա գալտըգլարընտա, վալիաէսի՝ չօճուղունա
սիւա վէրմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«Յ սէնէնին նոյեմբեր այընտա իքիսի տէ Բարիսէ կիթ-
միշլէր տիր:

«Կէնճ գատընըն Բարիստէ էվլէնէճէկի շաի օլմուշ, վէ ալու շայեա՝ պուճարըն Մարթօթտա գալտըգլարը սօն ալար զարֆընտա, պիր նէզարէթտէ միւսթախտէմ օլտուղու ըիվաեթ օլունան կէնճ պիր քիմէնին՝ սըգ սըգ քէնտիլէրինէ վիղիթա վէրմէսինտէն նէշէթ իթմիշ տիր:»

Մէքթուպուն միւնտէրիճաթը պունտան իպարէթ օլմասըլա, Արման՝ չէնտ տագըգա գատար տէրեալի թէֆէքքիւրաթա տալըպ, պատէհու քէնտինին կիղլի տէֆթէրինտէ աթիատէքի սաթըրլարը գայտ իթտի:

«18... սէնէսի նոյեմբերինտէ, պիր նէզարէթ մէմուրունուն թէրէղ իսմինտէ կէնճ պիր գատըն իլէ էվլէնիպ էվլէնմէտիկինին, վէ օ կէնճ գատընըն կըմին նամընտա պիր գըզը զաթէն պուլունուպ պուլունմատըղընըն թահգըզը:»

Մ. տը ֆէրկազ, տէֆթէրինի գարատըգտան սօնրա, էլպիսէսինի կիեինիպ, եաեա տիշարը չըգտը, վէ քէնտինտէն էվվէլ Պասթիէնին կիթմիշ օլտուղու Մէսլէյ սօգաղընա աղիմէթ իլլէտի:

Սապըգ հիւսար ասքէրի, ուսուլը ասքէրիեէ մուճիպինճէ, սէթրիսինի թէմամիլլէ տիւյմէլլէմիշ օլտուղու հալտէ, էվվէլա քէնտի եէնի տաիրէսինէ կիրիպ, սօնրա ժաննըն գարուսու շանընը չալար:

Մատմազէլ տը Պալտէր՝ մուվագգաթէն պիր բիեանօեա մալիք օլմասընտան տօլաեը մէմունն օլուպ, Պասթիէն կիթտիքտէն սօնրա, մէզքիւր բիեանօնուն գարշըսընտա օթուրտուղու հալտէ, չօճուգլուգ զէմանընը խաթըրա կէթիրէն պազը բարչալարը նաղիք բարմագլարըլա չալմաեա պաչլամը իտի: Հաթթա իհթիեար հիւսար ասքէրինին ավտէթի վէ քէնտի օտասը գարուսունու չալտըղը վագըթ, մէզպուրէ էլան բիեանօեու չալմագլա մէշղուլ օլուպ, Պասթիէնի գարչըլատըղընտա, սիմասընտա ութանկանըրգ հալի հասըլ օլտու:

Պասթիէն՝ օթուգ սէնէտէն պէրու տիւնեանըն իլլէրինէ կիրիպ չըգմըշ պիր քիմէ օլուպ, Անտրէանըն բէտէրի եանընտա վէ սօնրա Մ. տը ֆէրկազ իլէ եաչատըղընտա, խու-

սուսա կրեհնտիկի ասքերի էլպիսէսինին կէօրիւնիւշիւ իճապընճա էհէմմիեէթի մախսուսէեի հայիզ էշխասըն սըրասընա կէշմիշ իտի :

Պու իհթիեար ասքեր՝ Րուսիա մուհարէպէսինտէն սօնրա միւլազիմի սանի ըիւթպէսինէ թէրֆի գըլընմըշ, վէ կէրշի 1815 տէ սիւքի ասքերիեի թէրք իթմէքլէ, վազիֆէի մէմուրէսինի իյֆա իթմէմիշ իտի իսէ տէ, համիլ օլտուղու Լէթիօն ա՛Օնէօր նիշանը սաեէսինտէ, միւթէգաիւտ պիր միրայայ, եախօտ ըէտիֆ սընրֆընա մէնսուպ պիր ժէնէրալ զանն օլունուր իտի :

Պինապէրին ժանն, բէտէրի իլէ Պասթիէն արասընտա վազթիլլէ իւլֆէթ վէ տօսթուգ վուգու պուլմուշ օլմասընը թապիի պուլուպ, օ ճիհէթէ իթիմատ իթտի :

Սապըգ հիւսար ասքերի՝ քէմալը հիւրմէթլէ կէնճ գըզըն էլինի պուս իտէրէք,

— Մատմազէլ, հագգըմտա կէօսթէրտիկինիզ մուամէլէի խայրխահանէեի սուլի իսթիմալ իթտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, տէտի :

Կէնճ գըզտա լաթիֆ պիր թէքտիր իլէ,

— Մօնսիէօ... տիեէրէք մուգապէլէտէ պուլունտու :

Պասթիէն բիեանօեա պագարագ,

— Շու բիեանօմու հիշ էլտէն չըգարմագ իսթէմէմ. իմտի պունու լութֆէն սագլամաեա հիմմէթինիգտէն տօլանը թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի :

— էֆէնտիմ, վազը օլան մուամէլէմի նա՛սըլ խըզմէթ թէսմիեէ իտէպիլիրսինիզ. սիզ բէտէրիմին աթիգ պիր տօսթու տէ՛յիլմիսինիզ :

Պասթիէն, պայընը էյտի, վէ կիւեա կէնճ գըզըն ֆիրրինտէ շայեանը թէէսսիլֆ խաթըրէլէր հասըլ իթմէքտէն սագընըրճասընա միւքեալէմէեի տիկէր պիր մատտէեէ հասը իլէ :

— Չօգտան պերի՞մի պուրատա իգամէթ իթմէքտէսինիզ, տէտի :

— Իւշ այտան պէրի :

— Պու էվտէ պաղը թանըտըղընըլ քիմսէլէր վա՞ր մլ տըր :

— Պիւսպիւթիւն միւնֆէրիտ էօմիւր կէչիրտիկիմտէն , քիմսէերի թանըմամ :

Իհթիւրար ասքէր , կէնճ գըզա պագտըզճա , անըն ասըլ-գատէկիւրանա մախսուու հիւսնի ճէմալինէ , պէերազ վէ նագիք էլլէրինէ , հաթթա սիմասընա պաշգա պիր նէզաքէթ քէսպ իթտիրէն մահըունիյեթպախշ հալինէ հայրան օլուպ , քէնտի քէնտիւեէ , էկէր պու գըզ՝ կիւզէլլիկի գատար Փաղիլ իսէ , Արման՝ քէնտիսինէ իզհարը մուհապպէթ իթմէքլէ պախ-թիւրար վէ մէսուտ օլաճագ տըր , տէտի , վէ Քերկազ խանէտանընըն սօն նէսլի օլան գօնթոււն , միւնֆէրիտէն վէ հալը մահըունիւեթլէ տէրոււնինատ եաշամագտա օլտուղու Քիւլ-թիւր-Սէնթ-Քաթէրին սօդաղընտաքի էսկի օթէլէ պէլքի կիւնիւն պիրինտէ կէնճ վէ կիւզէլ պիր գատընըն տաիմի սուրէթտէ կիրէճէկինի միւլահազա իթմէքլէ , աղիւ պիր մէսէր-րէթ հիսս իյլէտի , վէ հէր նէ գատար Փիքիրճէ վասի միւլահազաթ սահիպի տէյիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ միւքերալէմէերի Արմանըն իւզէրինէ վէ անըն տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղու վագիֆէերի նէճիպէերէ , վէ օլ անէ տէկին մահըունէն կէչիրտիկի էօմրէ , վէլհասըլ անըն հէյեթթէ հաիզ օլտուղու գուվվէի ճագիպէերէ նագլ իտէպիլտի : Մէրգուճ , կէրչի Քերկազ իսմինի , վէ քէնտինին Պասթիէն իսմինի պէերան իթմէտի , շիւնքի պու իսիմլէրի պիլտիրմիշ օլսա իտի , կէնճ գըզ , Արմանըն՝ Լէօնտան մուֆարագաթը էսնասընտա , « Պէն՝ Քիւլ-թիւր-Սէնթ-Քաթէրին սօդաղընտա Քերկազ օթէլինտէ իգամէթ իտէրիմ : պէնի կէօրմէերէ կէչիրսէնիզ , Մ . Պասթիէնի սիւալ իտին » տէմիշ օլտուղոււնու տէրխաթըր իտէպիլիւր իտի . պոււնոււլա պէրապէր ժանն , իհթիւրար ասքէրին թարիֆ իթտիրի քիմսէերի , հէր տիւրլիւ թէպտիլ գըերաֆէթլէրէ կիրէրէք , ճէվր ու ճէֆա իչինտէ պուլոււնանլարա եարտըմա շիթապան օլան զաթա պէնդէթտիկինտէն սարսըլտը , վէ էլլէրի

պէտազ օլան կէնճ ամէլէերի խաթըրլաեարագ , քէնտի քէնտիեէ , «աճապա օ՞ մու տուր» տէտի :

Կէնճ գըզըն գալպի , մէճհուլ պիր հէեէճանա տիւչար օլտու , վէ սօֆատա շիտտէթլիճէ պիր գաբու չալընմասը իշիտիլաիկինաէն , մէզպուրէ՝ Պասթիէնէ խիթապէն ,

— Գարունուզուն չանը չէքիլիեօր , տէտի :

Պասթիէն աեաղա գալգըպ , արասըրա քէնտիսինէ վիզիթա վէրմէսի իշին ժաննտան միւսաատէ իսթէտի , վէ օ տա թէպէսսիւմլէ մուվաֆագաթ իթաիկինտէն , մէրգուժ , մաէթթէչէքքիւր օրատան մուֆարագաթ իթտի , վէ Արմանըն քէշֆի վէճհլէ , ժանն՝ նէրտիվէնէ նազըր օլան գաբուեա գատար ինթիեար ասքէրէ ըէֆագաթ իթմէսիլէ , գաբու աչըլըր աչըլմազ , մատմազէլ տը Պալտէրին լէհճէսի սօլտու , վէ պիւթիւն գանընըն գալպինէ տօղրու ճէրէեան իթտիկինի հիսս իլլէտի , չիւնքի սօֆանըն իւզէրինտէ , Պասթիէնին գարուսու չանընըն իրինի հէնուզ էլինտէ թուլթմուշ օլան օթուզ իքի օթուզ պէշ եաչարընտա ուզուն պօյուլ , կիւզէլ կէօսթէրիշի վէ վագարլը պիր ատէժ կէօրիւպ , մէրգուժըն , սէվտիկի քիմնէ եանի Արման օլտուզունու անիհտէ թանըտը :

Անճագ պու տէֆա Արման տը Գէրկազ՝ ամէլէ գըեաֆէթինտէ օլմանըպ , սատէ ֆագաթ ղաեէթ միւքէմմէլ պիր էլպիսէ կիեինմիշ իտի . մէրգուժ , ժաննը կէօրտիւկիւնտէ , թէաճճիւպ վէ քէմալը ըիաեէթ իւզրէ սէլամ վէրտի :

Կէնճ գըզ՝ պու սէլամա գարչըլըգ թէվազու իտիպ , աճէլէթէն գարուսունու գաբատը , ֆագաթ գօնթ , անըն հէեէճանընը տէրք իթտիկի կիպի , մէզպուրէնին քէնտի հագգընտա մուհապպէթի պուլունտուզունու տա հիսս իթտիկինտէն , գալպինտէ մէսէրրէթի ազիմէ հուսուլէ կէլտի :

25

Պարօն սըր Վիլիամսըն՝ քէնտի քէօշկիւնտէ Պասթիէնին վիզիթասընը գապուլ իտիպ , սլլահ վասըթասըյլա նամուսընը իեատէ իթմէք նիեէթի դավիեէսինտէ օլտուղունու մէրգումա պիլտիրտիկի կիւնտէն պերու իքի կիւն կէշմիշ օլուպ, պու իքի կիւն զարֆընտա բէք չօգ վուգուաթ զուհուրա կէլմիշ իտի : Կէրչի պու վուգուաթ մալիւմիւմիւզ իսէ տէ , խիւլասաթէն թէքրար իթմէք լազըմ տըր :

Էվվէլա Սըրիզ՝ Սէրբանթ սօգաղընա ճէլպ իտիլէրէք , Վիլիամս մարիֆէթիյլէ Մ . տը Պօրրէօնուն էլինտէն ալընտըգտան սօնրա , Գօլարպ պիթթէսլիմ , անըն վասըթասըյլա Բարիսին խարիճինէ կէօթիւրիւմիւշ , վէ Ճիբար նամ գարըեա իհալէ գըլընմիւշ իտի :

Պատէհու Մ . տը Պօրրէօ , քէնտի խանէսինտէ սախթէ մէքթուպ գօմէտիասընը իճրա իտէրէք , էրմինին գալպինտէ ազիմ պիր ճէրիհա հուսուլինէ սէպէպ օլմուշ , վէ Ճերնան , սիրգաթ ֆիիլիյլէ իթհամ իտիլէրէք , Պագգարանըն խանէսինտէ ախզ ու կիրիֆթ օլունուպ , մուվագգաթ թէվգըֆխանէտէ հապս իտիլմիշ , վէ նիհաեէթ Պագգարա , պարօնէնին իշինէ եարատըգտան սօնրա , անըն նէզտինտէ վէսվէսէլի օլտուղու իշին տիկէր պիր մահէլլէ նագլ իտիլմիշ իտիքի , եագընտա քէնտիսինի օ մահէլլաէ պուլաճաղըմըգտան , շիմտիլիք պու գատարը զիքը իլէ իքթիֆա իլլէրիզ :

Պու վուգուաթլարըն իճրասընը միւթէագըպ , պարօնէ սըր Վիլիամս , Սէն-Լազար սօգաղընտա վագը քէօշկիւնտէ , Պասթիէն իլէ քէնտի արասընտա ճէրէեան իտէն ահվալին իրթէսի կիւնիւ , Պօթօն սօգաղընտա Գօլար մարիֆէթիյլէ քի-

րալանմըչ օլան քիւչիւք օթելտե եերլէշտի, Պու օթել, հավլի իլէ պաղչէ արասընտա վագը իքի գաթտան միւրեթթեպ պիր քեօք օլուպ, իքի սէնէ մուգատտեմ տիւգ տը Լ... նամ քիմնէ թարաֆընտան ինչա իթտիրիւմիշ, վէ ֆեվգէլատե բարլագ սուրեթտե թեֆրիշ գըլընմըչ օլտուղու հալտե, սահիպի մէրգուամ տիւգ, անճագ ալթը այ իգամէթլէ, մեգքիւր օթելի թեւք իթմիշ, վէ Օբէրա թեաթրօսու արթիսթլէրինտէն պիր գըղըն քէնտիսիյլէ գաթը ալեագա իթմէսի իւզէրինէ, բեվօլվէր իլէ քէնտի քէնտիսինի թելէֆ իլլէմիշ իտի:

Մէրգուամն վարիսի՝ էեալէթ տախիլինտե իգամէթէ ալըչմըչ օլուպ, Բարիստե իսքեան իթմէք իսթեմէտիկինտէն, մեգքիւր օթելի, մեֆրուշաթըլա պիրլիքտե քիրաեա վէրմիշ, վէ Րուսիալը պիր բրէնստէն սօնրա, սըր Վիլիամս, սէնէվի իճարէսի եիրմի պէշ պին ֆրանգ օլմագ իւզրէ, իշպու օթելի քէնտիսին թահթը իսթիճարընա ալմըչ իտի:

Պարօնէ՝ պիր սէյիս, պիր օտա ուշաղը, պիր արապաճը վէ պիր աշճը գարըտան միւրեքքեպ օլարագ տէօրթ նէֆէր իըզմէթճի իլէ պիրլիքտե մեգքիւր օթելտե պիր գաչ սաաթ զարֆընտա եերլէշտիկի կիպի, ախրըլարա պէշ ըէս աթ, վէ արապալըգլարա տա իւշ նեվ արապա վազ իլլէտի, վէ իշպու օթելին իճարէսինտէն ալթը այլըղը բէշինէն թէէտիեէ օլունտուղու միսիլու, աթլար վէ արապալար տա, պէտէլլէրի բէշինէն թէէտիեէ իտիլէրէք սաթըն ալընտը:

Սըր Վիլիամս, մեգքիւր օթելէնագլինին իրթէսի կիւնիւ սաաթ օն ըատտէլէրինտե եաթագտան գալգըպ, պիր աչ չիգօլաթա կէթիրթտի, վէ իշպու սապահ գահվալթըընը իթտիքտէն ոօնրա, քէնտի քէնտիեէ շու քիւչիւք նութգու իրատ իթտի:

— Ազիզիմ սըր Վիլիամս, պիր այ զարֆընտա ալթմըչ պին ֆրանգ սարֆ իթտինիզ. պու իոէ, Լօնտրատա թօրլամըչ օլտուղունուզ ագչէնին նըսֆը օլմասըլա, Քէրմարուէնին օն իքի միւեօնուէնու էլտե իթմէքլիկին թամ վագթը տըր:

Շիմտիւնէ գատար իշլէրինիզ բէք եօլունտա ճէրէեան իթտի . պու հալտէվամիտերսէ , պիր պ կէչմէդտէն մատմազէլ էրմին տը Պօբրէօ իլէ էվլէնէպիլէճէքսինիզ : Անճագ ճէսուր օլմագլա պէրապէր , էմրի պասիրէթի տէ էլտէն պրագ մամագ կէրէք տիր , վէ շուրասը ունուտուլմամալը աըր քի , միւհթէրէմ պիրատէրինիզ Մ . դօնթ Արման տը Գէրկազ էլտէ իթմէկի թասմիմ իյլէմիշ օլտուղունուղ օն իքի միլեօն Ֆրանգըն էմանէթտարը վէ մուհաֆըզը աըր :

Աըր Վիլիամս պու սօն քէլիմէլէրի սէօյլէրքէն , տօտագլարընտա նիմ կիւլիւմնէմէ հասըլ օլտու , վէ իլավէթէն շուքէլիմէլէրի իրաս իյլէտի .

— Զէվալը Արման , Մէսլէյ սօպաղընտա մուգլիմէ գըզա եէնիտէն աշոգ օլմուշ , վէ սըրընը ահմագճա Պասթիէնէ աշմըշ : Իհթիեարլար չօճուգլար կիպի պօշպօղազ օլտուգլարընտան , Պասթիէն տէ , օ աշգ ու մուհապպէթի պանա հիքեաեէ իթտի . պունա զիեատէսիյլէ մէմնուն օլտում , զիւրա պու աշգ մուհապպէթտէն իսթիֆատէ իտէճէեիմ :

Պարօնէ մէգքիւր սէօղլէրի միւթէպըպ դահգահա իլէ կիւլաիւ , վէ իֆատաթընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Մօնսիէօ գօնթ , էլպէթթէ տէրխաթըր իտէրսինիզքի , բէտէրիմին էօլիւմ եաթաղը գարչըսընտա պիրիպիրիմիզէրասթ կէլտիկիմիզտէ , վէ պէն , պէնի թարտ իթմիշ օլտուղունուղ օ էվտէն սուրէթի միւքէթէպպիրանէտէ տիշարը չըգտըղըմ սըրատա , վագթիյլէ սիղ պանա եաբտըղընը կիպի , պէն տէ սիղէ Բարիսի կէօսթէրէք , « իշթէ պիզիմ մէյտանը հարպըմըզ պուրասը օլաճագ աըր » աէտիմ : Իմտի , սիղէ գարչը իթտիկիւմ մուհարէպէտէ օ ճէսիմ սէրվէթէ կէօզ տիքմիշ օլտուղում կիպի , թէսիլինի նագապիլ պիր ատավէթ վէ զարազ իլէ տէ սիղի թաագիպ իթտիկիմտէն , պէլքի սուրէթի մահրէմանէտէ քէնտի ղէվճէնիզ թէսմիւնէ իթտիկինիզ ժաննը , օլ կէնճ գըղը , քէնտիմէ մէթրէս դըլաճաղըմ :

Շիւպհէսիղ էկէր Արման տը Գէրկազ , օլ էսնատէ պարօնէնին կէօղլէրինաէ բարլաեան շէյթանի մէսէրլէթի կէօր-

միւշ օլսա իտի, եէնի աշգ ու մուհապպէթինտէն տօյաեը տիւշարը թէէսսիւր օլարագ, Մարթանըն խէեալի գարչըսընա չըգըպ, քէնտինէ խիթապէն, սսագըն քէնտինի, զիրա պու ատէմ պիր շէյթան տըր» տէյի նիտա իթմէքտէ օլտուղու- նու զանն իտէճէք իտի:

Պու արա օթէլ տէրուենտէ պիր չան սէսի իշիտիլմէքէ, պիր միւսաֆիր կէլտիկի անլաշըլար, վէ սըր Վիլիամս՝ քէլա- մընը գաթթ իլէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պօբրէօ կէլտի, տէտի:

Ֆիլվագը մէրփուժ գալէմ միւտիրի, իշէրի եօլուենտա ճէրէ- եանիտէն ատէմէրէ մախսուս հալը սիւքլունէթ վէ թէպէս- սիւմէ իշէրի կիրտիկինտէն, սըր Վիլիամս՝ էլինի ուզաթարագ,

— Սապահլար խայր օլսուն, սէվկիլիւ գաեըն բէտէր, թամ վագըթտա կէլտինիլ, տէտի:

— Թապի տիր. սիղէ պաղը խապէրլէր կէթիրտիմ:

— Խայըրը մը:

— Էվվէթ խաեըրը. գարըմ վի գըղըմ կիթտիլէր:

— Նէ՞րէեէ:

— Պըթանեը տախիլինտէ վագը Ֆինիսթէրտէ պիր սէյ- ֆիեէ տէրուենտէ իգամէթ իտէն խըսըմլարր վար տըր. օրաեա կիթտիլէր: Օ մէմէքէթ օլ գատար ուզագ տըր քի, ինսան քէնտիսինի ուլենեանըն օ պիր ուճուենտա զանն իտէր: Մահուտ աշգըն օրաեա գատար արգալարընտան կիտէ- մէեէճէկինէ շիւպհէմ եօգ տուր:

Սըր Վիլիամս. - (կիւլէրէք.) Օրաեա կիտէպիլմէք իշին էվվէլ էմիրտէ Մահքէմէի ճինաեէթտէ պէրաէթինի իօթիհ- սալ իթմէլի տիր:

— Գապահաթը օլ գատար աշիքեար տըր քի, թէպրիեէի զիմմէթ իտէմէեէճէկինէ շիւպհէմ եօգ տուր:

— Հէր նէ իսէ, տիմէք մատամընը վէ քէրիմէնիլ կիթ- տիլէր:

— Էվվէթ. էվվէլ էմիրտէ էրմին՝ տիւշար օլտուղու քէ- տէրէ թէհամիւլ իտէմէեէրէք, պուենտան պէօյէ եաշամագ

Իսթմէստիկինի վէ թէրքի հաեաթ իթմէք ֆիքրինտէ օլտու-
ղունու պէեան իտիեօրտու իսէ տէ, մուախսարէն վալիտէսիյլէ
պիրլիքտէ կիթմէեէ գարար վէրտի. պէն տէ անըն տէֆի զամ
իթմէսի իչին, իչպու սէյեահաթը իճրա իթմէլէրինի քէնտի-
լէրինէ իսթար իթտիմ:

— Սէվկիւլիւ գայըն բէտէր, թէտպիրինիզ բէք եօ-
լունտա տըր, չիւնքի տիւչարը քէտէր օլան հեր այրգ վէ
եախօտ մաշուդէնին, պիր այ սէյեահաթ իթմէք սաեէսինտէ
քէտէրինի ունուտաճաղընա էմինիմ: Պու կիպի սըրալարտա
եէկեանէ պատըղէհիր՝ քէօլէրտէ վէ գըրլարտա կէզերէք
ֆէրահ հավա թէնէֆֆիւս իթմէք տիր. պաչգա չարէ եօգ
տուր:

— Տիմէք, էրմին տէ, խուսուսիյլէ Ֆէրնանըն ճինաե-
թինի խապէր ալըրսա, քէսպի շիֆա իթմիշ օլարագ ավտէթ
իտէճէք տիր:

— () քէյֆիեթի տէրագապ անլամամասը տահա խա-
յըրը օլուր. չիւնքի դատընլարտա զարիպ պիր թապիեաթ
վար տըրքի, չօգ տէֆա սէվտիքլէրի քիմնէլէրին ալչագլըղը
քէնտիլէրինի անլէրտէն սօվութաճագ եէրտէ, ըապըթալա-
րընը տահա զիեատէ գուվվէթլէթտիրի: Իմտի, չիմտիլիք
պու իչի մէյտանա չըգարմաեըպ, էկէր միւմքին իսէ ճինա-
եթ մահքէմէսինին մուհաքէմէսինէ պէքլէեէլիմ:

— Բէք էյի, տէտի Մ. սը Պօբրէօ, վէ սըր Վիլիամս տա
իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Անճագ պէնիմ իչին, Պըրթանիաեա քիւչիւք պիր սէյ-
եահաթ իթմէք գապիլ տէյիլ մի տիր, ճիվարտա վագը
պիր սէյֆիեեէ պէնի թագտիմ իտէպիլիբսինիզ...

— Պունու պէն տէ տիւչիւնտիւմ. զէվճէմ իլէ էրմինին
կիթմիշ օլտուգլարը սէյֆիեեէտէն իւշ ֆարսախ ուզագտա ավ
մէրագլըսը պիր տօսթուճ պուլունտուղունտան, սիզի օրաեա
կէօթիւրէպիլիբիմ, վէ պու սուրէթլէ թապիի պիր հալ իլէ
իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ իտիլէճէկինտէն, պիր այ կէչմէգտէն
տամատըմ օլապիլիբսինիզ:

— Օ հալտէ Սըրբիզ սիզին օլաճագ տըր :

Գօբրէօ , մէզքիւր իսմի իշիտինճէ եիւզիւ գըզարըպ ,

— Գիր այ մը , պիր այ պէքլէեեճէքմիեիմ , տէտի :

— Եկէր սէքիզ կիւնէ գատար պէնի էրմին իլէ էվլէն-տիրէպիլիրսէնիզ , սէքիզ կիւնտէն շիչէքճի գըզա սահիպ օլա-պիլիրսինիզ :

— Լաքին բէք էյի պիլիրսինիզքի , սիզի գըզըմ իլէ էվլէնտիրմէք , քէնտի մէնֆաաթըմ իգթիզասընտան տըր :

— Եվլէթ , օն իքի միլեօն ֆրանգտան սօլաեր մէնֆաաթընըզ իճապընսան օլտուղունու պիլիեօրում : Յագաթ պազը հիսապ օլունամագ թէսատիւֆաթ մէմուլ օլունտուղունտան , մէսէլա օ սերվէթին մուհաֆըզը օլան վէ սահիպի սերվէթի արամագտա պուլունան շախսըն՝ պէնիմ վէսաթաթըմա իհթիեաճ կէօքիւլմէքսիզին սիզէ ըասթ կէլմէեեճէկինի քիմ թէէմին իտէպիլիր :

— Հագգընըզ վար տըր :

— Օ հալտէ , Եկէր Սըրբիզի շիմտիտէն սիզէ թէպիմ իտէրսէմ , սիզ , օն իքի միլեօն ֆրանգը քէյֆինիզ իսթէտիկի կիպի գուլանապիլմէք իչին , պէնտէն զայրի պիր կիւվէյի ա-րաեապիլիրսինիզ :

— Լաքին շէրիքինիզ օլտուղումու ունուտուեօրմուսու-նուզ :

— Խայր , անճագ էլիմտէ պիր թէէմինաթ եէրինէ իքի թէէմինաթըմ օլմասը տահա խաերըրը տըր : Սիզին կիպի էնվաի աղրազը նէֆսանիեէ սահիպի օլան պիր ատէմ , ալթոււնուն խաթըր իչին նամուսսուզլուղու , քիւրէք ճէզասընը , վէ ըէզիլ ու ըըսվայ օլմաեր իշ եէրինէ գօյմազ , ֆագաթ վահշի հայվանլար միսիլու վիճուտինի իհաթա իթմիշ օլան աշգ ու սէվտա ուղրունա ալթոււնու , վէ հէր շէյի ֆէտա իթմէքտէ ասլա վէ գաթա թէրէտտիւտ իթմէզ : Մէրամընըզա նայիլ օլտուգտան սօնրա , իհմալ իլէ պանա խըզմէթ իտէճէկինիզ տէրքեար տըր : հալպու քի սիզին՝ զայրէթի քեամիլէ իլէ պանա խըզմէթ իթմէնիզի իսթէրիմ : Գինապէրին էվլէլա

էրմին իլէ պէն էվլէնմէք ֆիքրինտէեհիմ, Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, էվլէնտիկիմ կիւն սիզտէ Սըրիզէ սահիպ օլաճադսընըզ:

Պօբրէօ պաշընը էյտի, վէ դալպի սապըրսըղըզ իչինտէ օլարագ,

— Իզտիվաճ մէմուրունա պիզզաթ չէքիշտիրէրէք կէօթիւրմէքլիկիմ լազըմ կէլսէ, էրմին եինէ զէվճէնիզ օլաճագ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս. — Ումարըմ: (Պատէհու իլավէթէն.) Տիմէք պէն տէ Պըրթաներեա կէլէպիլէճէեհիմ:

— Իսթէրսէնիզ շիմտի կէլէպիլիբրսինիզ:

— Խայր, հէնուզ պիր դաշ կիւն Բարիստէ պազը իշլէրիմ պուլունսուղունտան, շիմտի կէլէմէմ: լաքին, սէվկիւլիւ դաերն բէտէր, սիզ զէվճէնիզէ բէֆագաթ իթմէք իւզրէ, պիր միւտտէթ իչին մէեզունիյեթ թալէպ իթմէլի իտինիզ: Օրատան հէր կիւն պանա, նիշանըմըն ահվալը մանէվիեհսինէ տայիր մուսթասար մալիւմաթ կէօնտէրմէլի, վէ եավաշ եավաշ եօլ աշմալը իտինիզ:

— Բէք ալէա, մէեզունիյեթ իսթիհսալ իտէպիլիբիմ: Մուախսարէն միւքեալէմէնին էսասընը թէպտիլ իտէրէք, սըր Վիլիամս շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պուեուրուն, սէվկիւլիւ դաերն բէտէր, օթէլիմի վէ ախըրլարըմը կէզէլիմ: էվլէքի կիւն կիւզէլ պիր Իրլանտա դըսրաղը սաթըն ալտըմ: հէնուզ տէօրթ եաշընտա գըզըլ պիր հայվան տըր: Ավ իչին տէ պիր արապա մուպաեաա իթատիմքի, հէման պըրլանթա դապիլինտէն տիր: Իլք կէօրիւնիւշտէ աաի պիր ֆայթօնա պէնզէր իսէ տէ, պիր եաերնա պասմադլա, արգատա խըզմէթճինին օթուրմասընա մախսուս օլան իսկէմլէսի՝ օն օն իքի տանէ քէլպի բահաթճա իսթիապ իտէպիլէճէք մէրթէպէտէ դաբագսըզ պիր նէվ սանտըզ հալինէ կէլիր:

Մ. տը Պօբրէօ. — Եկէր ալ իլէ մէշուլ օլուրսանըզ, Պըրթաներտա պուլունմանըզ թապիի պիր հալէ կիրմիշ օլուր:

— Եվ վէթ, ավ իլէ մէշղուլ օլուրում, տէյի սըր Վիլիամն ճէվապ վերտի, վէ անինտէ եաթաղընտան էնիպ, ախըր էլ-պիսէսի թէսմիեէ օլունան պիր բանթալօն իլէ ուզուն պիր չաքէթ կիեհնէրէք, վէ դալէմ միւտիրինի տէ գօլթուղունա ալարագ :

— Կէլինիզ սէվկիւլիւ դաեըն բէտէր. Լազընտա կիւս վէյինիզ օլաճագ քիմսէնին կուսթօսու իլէ իգթիտարը մատտիսի հագդընտա մալիւմաթընըզ օլմասընը իսթէրիմ, տէտի :

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամն՝ Մ. տը Պօբրէօեու գօլթուղունա ալմըչ օլտուղու հալտէ, պիր դաթտան տիկէր դաթա կէօթիւրտիւ, վէ պու թէֆթիչ խիթամ պուլտուգտան, վէ ախըրլար կէզիլտիքտէն սօնրա, սաֆտէրուրանէ, ֆագաթ գաթի պիր էմր թարզընտա,

— Պու կիւն մէշղունիյեէթ թալէպ իթմէլի, վէ պու ազչամ Պրթանիաեա կիթմէլիսինիզ, տիեէրէք, Մ. տը Պօբրէօեու եօլա գօյտու :

Մ. տը Պօբրէօնուն ազիմէթինի միւթէագըպ սըր Վիլիամն էլպիսէսինի կիեհնիպ, քէնտինէ լաեըզըյա չէքի տիւզէն վերտիքտէն սօնրա, արապաեա բաքիպ օլտուղու վէ հայվանը պիզղաթ գօմանտա իթտիկի հալտէ, ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինէ կիթտի :

Պարօնէ հագըգէթէն մահիր պիր քիմսէ օլուպ, Լօնտրատա պուլունտուղու զէման բօլիս թարաֆընտան թաագիպ իտիլտիկինի հիսս իլէ Բարիսէ կէլմիչ, վէ Բարիստէ իւք իչի, պիր թագըմ սախթէ քեաղըտլար իրաեէսիլէ թէվէճճիւհ վէ

էմնիյեէթինի ճելպ իթմիշ օլտուղու ինկիլիզ էլչիսինէ քէնտի քէնտիսինի թավսինէ իթմէքտէն իպարէթ օլմուշ իտի :

Արատան սէքիզ կիւն կէչինճէ, սըր Վիլիամս, սէֆարէթ-խանէնին տէվաիրինճէ թանըլպ, իւք Փըրսաթտա քէնտիլէ-րինտէն իսթիֆատէ իթմէք իւմիտինտէ պուլունտուղու իքի կէնճ սըրքեաթիպ իլէ իւլֆէթ բէյտա իթտի, վէ Պասթիէն իլէ իտէճէկի տուէլլօտա նամուսլու շահիտլէրէ իհթիեաճը պուլունտուղունտան, պէքլէտիկի Փըրսաթ՝ պու սուրէթլէ ազ վագըթտա հուսուլէ կէլտի :

Հէր նէ իսէ մերգում, սէֆարէթխանէեէ մուվասըլէթինտէ, սըր Արթիւր վէ սըր Բալֆ իսիմլէրինտէ օլան վէ իքիսի տէ քէնտի եաշտաշը պուլունան մէգքիւր իքի կէնճլէրէ գարթընը կէօնտէրտի :

Սըր Վիլիամս, ճելպի թէվէճճիւհ խուսուսընտա խասսէի մախսուսէեի հաիզ օլուպ, պու խասսէ իսէ, եալընըզ գատընլար հագգընտա տէյիլ, էրքէքլէր նէգտինտէ տէ ճարի օլմասըլա, մերգուման կէնճլէր քէնտիսինի զիեատէսիլլէ սէվմիշ իտիլէր : Պինապէրին գարթընը ալտըղլարընտա, հագգընտա հիւսնի դապուլ կէօսթէրտիլէր : Սըր Վիլիամս, իւք տէֆա քէլամա ազազ իլէ,

— Սէվկիլիւ տօսթլարըմ, սիգտէն հագըգի պիւ խըզմէթ տիլէմէեէ կէլտի, տէտի :

Իքի կէնճլէր. - Սէօլլէեինիզ :

— Պիրի իլէ տուէլլօ իտէճէեիմ :

— Տիմէք շահիտ արաեօ՞րսունուզ :

— Էվվէթ. պու ճիհէթլէ սիզի խաթըրլատըմ :

Իքիսի պիրտէն. - Շահիտլիկէ հագըրըզ :

Արթիւր. - Լաքին մատտէ նէ՞եէ տայիր տիր :

Պարօնէ, Պասթիէն իլէ քէնտի արասընտա ճերէեան իտէն միւքեալէմէեի նօգթասը նօգթասընա հիքեաեէ, վէ պիր արա, վիգօնթ Անտրէա տէնիլէն հայլազ զանն օլունմասընտան տօլաեը իզհարը հիտտէթ իլլէտի :

Կէրչի շահիտ օլան քիմսէլէրին պաշըճա խասսէսի՝ ազլ

ու պասիրէթ վէ իթիտալքեարլըդ իսէ տէ , մէրգուժման իքի սրըքեաթիպլէր՝ սիննլէրի իճապընճա պու խասսէլէրսէն մահ-րուժ՝ օլտուգտան պաշգա , ինկիլիզ օլմալարը,յլա տա , նամուս գազիսէսինէ ֆէվգէլաստէ էհէմմիսէթ վէրտի.քլէրինտէն , էվ-վէլա սրը Արթիւր՝

— Թէրէտտիւտ ճայիզտէյիլ տիր . մօնսիէօ . . . Պասթիէն հագարէթի վագըասընա թարղիսէ վէրմէլի տիր , տէտի :

Բալֆ . - Լաքին պէնճէ շուրասը ճալ իթիրազ տըր քի , պու թարղ մուամէլէտէ պուլուճնան պիր քիմսէ՝ միւքէմմէլ ճէնթըմէն սասըլամազ :

Սըր Վիլիամս . - Տահա էյի եա , օ կիպի էշխասըն իսլահը հէր հալտէ լագըժ՝ աըր :

Պու իֆատէ ճէվապ գալտըրմատըղընտան , իքի ճէն-թըլմէնլէր սէֆարէթին պիր արապասը հաղըր իտիմէսինի էմր իթտիլէր :

Պարօնէ , մուֆարագաթընտան էվվէլ ,

— Սիղի էվիմտէ պէքլէրիժ , լաքին ըէճա իտէրիժ . սագըն միւթէտիլանէ տավրանմանըն , վէ շարթլարըմը լաեըգը,յլա թայսին իտին . շէօյլէրի եարըն Պուլօնեը օրմանընտա , սա-պահըն սաաթ եհտիսինտէ , գըլըճ իլէ տուէլլօ իճրասընըր թա-լէպ իտէրիժ . նիսէթիժ՝ խասմիմի թէլէֆ իթմէք օլմանըպ , անճագ եա պիր դօլուճու ճէրիհատար գըլմագ , եախօտ կէօք-սինտէ պիր եարէ աշմագլա իքթիֆա իթմէք տիր , տէտի :

Պու սէօզլէրինի միւթէագըպ սըր Վիլիամս արապասընա ըաքիպէն , օրատան ազիմէթինտէ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Եարըն Արմանըն գարշըսընտա պուլուճուլուժ պիւեիւք պիր քիւսթախլըգ իսէ տէ , պու քիւսթախլըգ պէնի գուր-թարաճագ տըր : Օն իքի միլեօն տա , ժանն տա պէնիժ՝ օլա-ճագլար տըր : Պէնիժ՝ կիպի պիր ատէմին , ասալէթի հայիզ պիր մէթրէսի պուլուճմալը տըր , տէտի :

Սըր Արթիւր իլէ սըր Բալֆ , իքի ըէս ինկիլիզ աթընա գօ-շուլու պիր արապատա ըաքիպէն Գիւլթիւր Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա տօղրու սէրիան կիթմէքտէ օլուպ , պարօնէ քէն-

տի խանէսինէ ավտէթ իթտիկի զէման , անլէր տէ Գէրկազ
օթէլինէ տուսուլ իթտիլէր : Օլ էսնատէ Պասթիէն օթէլտէ
պուլունմաներայ , Մէսլէյ սօգաղընտա ժաննըն նէզտինտէ իտի
խտէ տէ , Արման՝ իքի կիւնտէն պէրու սըր Վիլիամըն շահի-
լէրինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան , վէ քէյֆիսէթի էվվէլճէ
գարուճուեա անլաթմըշ խուկիինտէն , սէֆարէթին իքի սըր-
քեաթիպլէրի կէլիպ , Պասթիէնին խովինի պիլաիրտիքլէրինտէ ,
գարուճու քէնտիլէրինի ալթ գաթտա պիր սալօնա կիրաիր-
տի : Օրատա գօնթ , պարխտանէ պիր նէզաքէթլէ մէրգում-
լարը գապուլ խիպ , էվվէլ էմիրտէ սըր Արթուր՝ թահգի-
րամիզ պիր թարղտա ,

— Մօնսիէօ . . . Պասթիէն սի՞զմիսինիզ , տէյի սիւալ
իթտի :

Արման . - Էֆէնտիլէր , կէօրմէեի արզու իթտիկինիզ քիմ-
սէ պէն տէյիլիմ : Պէն գօնթ սը Գէրկազըմ :

Իքի ճէնթըլմէնլէր՝ հիւրմէթ վէ նէզաքէթլէ պաշարընը
էյտիլէր :

Սըր Բալֆ . - Օ հալտէ մօնսիէօ գօնթ , վազը օլան եան-
լըշըղըմըգտան տօլանը աֆվ իլէ , արատըղըմըզ ղաթը պիզէ
իրաէեէ հիմմէթինիղի ըէճա իտէրիզ :

— Պունա լիւզում եօգ տուր : Մ . Պասթիէն , բէտէրիմ
միլթէվէֆա միրալայ սը Գէրկազըն տօսթու օլուպ , պէնիմ
տէ տօսթում տուր : Գէնտիսի պու խանէտէ իգամէթ իտիպ ,
հէր խուսուստա քէնտի եէրինէ գայիմ օլապիլիրիմ :

— Փագաթ մօնսիէօ գօնթ , իսրարըմըգտան տօլանը միւ-
սաատէնիղի թէմէննի իլէ . . .

— Պասթիէն տիշարը չըգտը . պու կիճէ ավտէթ իտէճէք
տիր :

— Բէք ալէա , պիզ թէքրար կէլիրիզ :

— Թէքրար կէլմէնիզ պէյհուտէ տիր մօնսիէօլէր . Պաս-
թիէն պէնի քէնտիլնէ վէքիլ թայեին իթմիշ տիր :

— Տիմէք մօնսիէօ , պուրանա կէլմէմիղին սէպէպինի պի-
լիեօրսունուղ :

— Սըր Վիլլիամս թարափընտան կելիեօրսունուզ, տէ՞-
յիւ մի :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

Գօնթ, մերգուման կէնճլէրէ օթուրմալարը իչին պիրէր
խսկէմլէ իրանէ իթտիքտէն սօնրա, քելամընը շու եօյաա
իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պասթիէն, եանլըչ պիր միւշապէհէթտէն սլտանա-
րադ, վէ քէնտի էֆքեարընա գավիէն գանարադ, սըր Վի-
լիամսըն խանէսինէ կիթմիշ . . .

Սըր Բալֆ . - Վէ սըր Վիլլիամս հազգընտա մուամէլէի ճէպ-
րիեէտէ պուլունմուշ . . .

Սըր Արթիւր . - Անը թահգիր տէ իթմիշ . . .

Արման . - Լաքին, անտանմըչ օլտուղունու անլամասը իւ-
զէրինէ տէրհալ աֆվլըգ տիլէմիշ . . .

— Ֆադաթ տիլէմիշ օլտուղու աֆվը սըր Վիլլիամս գա-
պուլ իթմէեօր :

— Օրասը մալիւմ, լաքին էֆէնտիլէր, պիզ, կէնճ պիր
քիմսէ իլէ պիր իհթիեար արասընտա վուգու պուլաճագ
օլան շու տուէլլօեու մէն իտէճէք պիր թէսպիր պուլա-
մա՞ղմըեզ :

Սըր Արթիւր պու արա իսթիհզաքեարի սուրէթտէ թէ-
պէտիւմ իթտիկինտէն, Արման՝ իչպու թէպէսսիւմտէն միւ-
էսսիր օլտու, վէ վագը օլաճագ տուէլլօեու մէն իթմէկի
էտիտէն արզու իթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ քիպը ու
ազամէթիւնէ սօգուճուրճասընա պիր հալ քէսպ իտէրէք,

— Մօնսիէօ Պասթիէն զանէթ ճէսուր սուր . էկէր քէն-
տիսի պուրատա օլսա իտի, եալընըզ տուէլլօնուն վագթընը
վէ նէ ճինս սիլահյա միւտարէպէ իտիլէճէկինի սիւալ իտէ-
ճէք իտի . հալպու քի պէն, շահիտ օլտուղում հալտէ, մէ-
մուլ իթտիմքի . . .

Սըր Արթիւր . - (սէրթ պիր իֆատէ իլէ .) Մ . գօնթ, պի-
զիմ պուրատա կելիշիմիզ՝ եալընըզ շարթյարըմըզը գարարօ
լաշտըրմագ մագսէտիլլէ տիր :

Արման , պու տէֆա քիպր ու ազամէթի ճիհէթիլէ տահա զիեատէ միւթէէսսիր օլտուղունտան ,

— Էֆէնտիլէր , էֆքեարընըզտա մուսիրը օլտուղունուզու անլաեօրում : Իմտի շարթլարընըղ հէր նէ իսէ սէօյլէեին , սիզի տինլէեօրում տէտի :

— Պարօնէ սըր Վիլիամս՝ եարըն Մ . Պասթիէն իլէ տուէլլօ իթմէք արզուսինտէ տիր :

— Նէ՞րէտէ :

— Պուլօնեը օրմանընտա , Արմնօնվիլ քէօշկիւ եագընլարընտա :

— Բէք էյի , եարըն օրատա պուլունուրուղ , ֆագաթ սասաթ դա՛շտա :

— Եէտիտէ :

— Նէ՞ ճինս սիլահ գուլլանըլաճագ տըր :

— Էկէր սիզէ մահղուրու եօգ իսէ , գըլըճ գուլլանըլաճագ տըր :

— Օ տա էյի . գըլըճ ասքէրլէրին վէ միւթէպէրանըն սիլահը տըր :

Պատէհու իքի ճէնթըլմէնլէր , գօնթ իլէ վէտալաշըպ , օթէլին դաբուսունա դատար մէրդում թարաֆընտան թէշեի իտիլտիքլէրի հալտէ օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր , վէ տօղրուճա Պօթօն սօգալընա ազիմէթլէրինտէ , օրատա քէնտիլէրինէ պէքլէմէքտէ պուլունան սըր Վիլիամս՝

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիլալ իթտի :

— Թէքլիֆլէրիմիգ դապուլ օլունտու :

— Եարըն տուէլլօ վուգու պուլաճագ մը տըր :

— Էվվէթ , եարըն սասաթ եէտիտէ վուգու պուլաճագ տըր :

— Բէք ալէա :

Մուլախարէն սըր Վիլիամս՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ մէրգուլարա սիկարա իբրամ իթտի , վէ շունտան պունտան կէօրիւշտիւքտէն սօնրա , օ կիւնիւ պազը ումուրը զաթիեէսիլէ մէշղուլ օլաճաղընը , խուսուսա իրթէսի կիւնիւ հաեա-

Թը թէ չի քէտէ պուլունաճաղընտան , պիր կիւն է վվէլ պազը
ումուր ու մուամէլաթընը թէրթիպ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի
նլաթտը :

Սըր Բալֆ վէ սըր Արթիւր՝ իրթէսի կիւն սաաթ ալթըտա
պուլուշմագ իւզրէ օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր : Ան-
ճագ կիթմէզտէն է վվէլ , սըր Վիլիամսըն օթէլինտէ թօբլա-
նըպ , անըն պիր աղապասընա ըաքիպէն տուէլլօ ճահէլլինէ
ազիմէթ իթմէսի գարարլաշտըրտըլար :

Մէրգումլար հէնուզ տիշարը չըգմըչար իքէն , տիկէր
պիր շախս օթէլէ կիրիպ , քիմսէսէ պիր շէյ սօրմագ սըզըն
հավլիտէն վէ տէհլիզտէն պիլմիրուր տօղրուճա պարօնէնին իշ
օտասընա չըգտը :

Պու շախս Գօլար իտի :

Սըր Վիլիամս՝ Պօբրէօ իլէ իքի կէնճ ինկիլիզլէրի նէզաքէթ-
լէ , վէ ինկիլիզբերարի թավը ու հարէքէթինտէն զէրրէ գատար
շաշմանարագ գապուլ իտիպ , Փագաթ Գօլարը կէօրտիւկիւն-
տէ , պաշտան թըրնաղա գատար Ֆրանսըզ թավը ու հարէքէ-
թի քէսպ իտէրէք , մէսէրրէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէտի :
Իլք տէֆա Գօլար՝ քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Իշիմիզ եօլունտա տըր , տէտի :

— Նէ՞ կիպի :

— Պիզիմ իհթիեար Մէօլէյ սօգաղընտա եաթմանեճագ
տըր :

— Էմի՞նմիսին :

— Գաթիէն էմինիմ . գօնթ քէնտիսինի կէօրմէսէ կէլտի :

— Նէ՞տէն պիլիեօրսուն :

Պու արա Գօլար՝ թէքլիֆսիզճէ սէտիրէ օթուրուպ , սի-
կարասընըն ուճունու աթէշէ աթտըգտան սօնրա , պարօնէսէ
պագարագ ,

— Գաթմանըմ , տօղրուեու սէօլլէսի՞մ մի , տէօշէմէլէ-
րին արասընտան գուլագ վէրիպ տինլէտիմ . Նէօլլէքի գարա-
րըմըզ մուճիպինճէ , տիւն ագշամտան իգթիզա իտէն մալիւ-
մաթը ալտըմ : Թէագիպ իթտիկիմիզ գըզըն տաիրէսինին

իւզէրինտէքի դաթտա , կիւնտէլիքճի կիպի շալըշան, ֆադաթ ֆըրսաթ տիւշտիւկիւնտէ , զէնտօսթլարլա վադըթ կէչիւրմէքտէն չէքինմէեէն պիր գըզըն իդամէթ իթտիկինի թահգըգ իթտիմ, վէ պու գըզըն շալըշտըզը մաղաղատան չըգմասընա պէքլէեիպ , քէնտիսինէ էօյլէ շէյլէր սէօյլէտիմ քի , նիհաեէթ զիհնինի ճէլպ իթմէկէ մուվաֆադ օլտում :

Վիլիամս .- (իչին սօնուհու անլամադ մէրադըյա .) էյ սօնրա :

Գօլար .- Սօնրա , օ գըզ պէնի էվինէ կէօթիւրտիւ . կիճէեի օրատա կէչիւրտիմ . պու սապահ պիրլիքտէ եէեիպ իչէրէք էյլէնտիք . անըն քէնտի օտասընտան չըգըպ կիրտիկի սըրատա , ալթ դաթտա օլան կէչէն ահվալին վէ սէօյլէնէն սէօզլէրին իշիտիլտիկինի անլատըմ : Օլ վադըթ մաշուգէմի սէրխօշ իտիպ , եաթաղընա եաթըրտըգտան սօնրա , պէն պօյլու պօեուհա եէրէ սէրիլիպ , իսթէտիկիմ կիպի աշալըեը տինլէտիմ :

— Նէ՞ իշիթտին :

— Էվվէլ էմիրտէ կէնճ գըզըն օտասընտա էհէմմիեէթսիզ սէօզլէր , վէ սաաթ իքի րատտէլէրինտէ իհթիեար Պասթիէնին տաիրէսինտէ գօնթուհ սէսինի իշիթտիմ :

— Գօնթ նէ՞ սէօյլէեօրտու :

— Պէսպէլի հէնուզ կէլմիշ օլտուղու հալտէ , «իհթիեար տօսթում , սէն ատէթա պիր տէլիգանլը կիպի հարէքէթ իտիեօրսուհ . մատէմքի պու էօլա կիրտին իսէ , սօնուհա գատար տէվամ իթմէլիսին . տիմէքիսթէրիմ քի եարըն տուէլլօ իտէճէքսին» տէտի , վէ Պասթիէն տէ ,

«— Սաաթ դաշտա , վէ նէ՞ կիպի սիլահլա իտէճէեիմ տէյի սօրմասընտա , գօնթ ,

«— Սաաթ եէտիտէ , գըլըճլա տուէլլօ իտէճէքսին» տէյի ճէվապ վէրտի , վէ իլավէթէն , «Պու ագչամ օթէլէ կէլ , կիճէ օրատա գալմալըսըն» տէտի :

Սըր Վիլիամս .- (Գօլարըն սէօզիւնիւ քէսէրէք .) Օ հալտէ մէյտան պիզիմ օլտուղուհտան , ժաննա մալիք օլապիլէճէեիզ :

Մատնազէլ տը Պալտերին, Պասթիէնի, գաբուսունա գատար կէօթիւրիւպ, պու սըրատա Արման տը Քէրկազը գաբունուն արալըզընտան կէօրտիւկիւնտէն պէրու իքի կիւն կէչտի :

Կէնճ գըզ, Արմանը օ միւնասիպէթլէ կէօրտիւքտէն սօնրա, միւթէֆէքքիր հալտէ վէ հէեէճանը գալպ իլէ օտասընա կիրտի, վէ իհթիւար ասքէրին թագտիր վէ թահսին իլէ պահսընը իթտիկի քիմսէ, գալպինտէ հիսսի մուհապպէթ հասըլ իթմիշ օլան զաթ իտուկինի անլաեըպ, գատընլարտա իլք տէֆա հասըլ օլան մէզքիւր հիսս՝ բէք չաբուգ իլէրլէտիկի կիպի, ժաննըն գալպինտէքի մէզքիւր մուհապպէթ տուլղուսու տա սերիան քէօքլէշմէքլէ, մէզպուրէ քէնտի քիւչիւք սալօնունա շէքիչէրէք, արա եերտէ պուլունտուղունու ագտէմճէ պէեան իթմիշ օլտուղումուզ գաբուստան, Արմանըն զայիֆ, ֆագաթ պէլլի սուրէթտէ չըգան սէսինի իշիթտի : Ճէրէեան իտէն միւքեալէմէ իսէ շունտան իպարէթ իտի :

Գօնթ . - Պապա Պասթիէն, պիր աղ էվվէլ կէօրիւշմէք իւզրէ օտասընտա պուլունտուղուն կէնճ գըզըն քիմ օլտուղունու սէօլէ՞րմիսին :

Պասթիէն . - Էֆէնտիմ, էօքսիւզ պիր գըզ տըր . միւթէվէֆա միրալայ տը Պալտերին քէրիմէսի տիր :

— Իքի կիւն ագտէմ քէնտինի կէօրտիւմ, վէ Պէլվիլտէ ամէլէտէն պիր քիմսէեի պիր պէլիեէտէն գուրթարտըզմ՝ ագչամ օլ կէնճ գըզը գօլթուղումա ալտըմ :

Պասթիէն . - (սախթէ պիր թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք) Պու գըզը՞ մը :

— Էվվէթ , օ գըզ պանա ֆագիլ վէ հիւսէնա կէօրիւնտիւ . պէն իսէ չօգտան պէրու . . .

Արման պուրաճըգտա սէօզիւ քէստի, վէ ժանն տա գալպինին շիտտէթլէ չարբմագտա օլտուղունու հիսս իլլէտի : Շու գատար քի օնտան սօնրա գօնթ, Պասթիէն իլէ դաեթեալաչ սէտա իլէ կէօրիւշտիւկիւնտէն, մէզպուրէ, մէրգումէնին սէօզլէրինին մանէասընը անլաեամատը լսէ տէ, գալպի-

նին չարքընթըսընտան՝ քէնտի հադդընտա միւքեալէմէ օլուն-
մագտա իտուկինի տէրք, վէ Արմանըն պէլքի քէնտիսինի
սէվմէքտէ օլտուղունու միւլահաղա իթտի :

Օլ դէման ժանն, կէնճ գըղարըն սաֆտէրունանէ մերա-
գընա թապիլիյեթլէ, աեադլարընըն ուճլարընա պասարագ,
քիլիտին տէլիկինէ դատար իլերլէտի, վէ օնտան, սապահլա-
լաերն Պասթիէնի կէօրտիւկիւ միսիլու, Արմանը կէօրտիւ-
քի, պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրմուչ վէ պաշընը էլլերի
տէրունինէ ալմըչ օլտուղու հալտէ, ուեանըգ օլարագ աչգ
ու մուհապպէթ ըիւեասընա տալմըչ օլան քիմսէլէր կիպի,
պիր հալը մահղունիյեթ վէ տալղընըգ իչինտէ իտի : ժանն
պու քէրրէ տէ, պէլքի օ զաթըն Հիքմէթուլլահ թարաֆըն-
տան քէնտիսինէ իզամ պուրուլմուչ պիր համի, վէ ձէնապը
Աֆէրինէնտէնին էօքսիւլլէրէ թախսիս իթտիկի զէվճ, վէ
պիր կիւն իսթինատ իտէպիլէճէկի մէրտ վէ միւսթագիմիւլ
ալսլէագ քիմսէ օլտուղունու թէֆէքքիւր իթտի :

Գօնթ, պիրտէն պիրէ սէսինի եիւքսէլթէրէք,

— Պա'սթիէն, պանա էօլլէ կէօրիւնիւեօրքի, օ գըղը սէ-
վիեօրում, տէտի :

Ժանն սարսըլտը, վէ լէհճէսի սօլտուղու հալտէ, էլինի
կէօքսիւ իւղէրինէ վաղ իթտիքի, օլ էսնատէ քէմալը շիտ-
տէթլէ չարքմագտա իտի :

Գօնթ. - (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք.) Պու գըղըն, հա-
եաթըմը քէնտիսիլլէ թագսիմ իթտիկի թէխայեիւլ իթմիչ
օլտուղում մախլուգ օլմասըղընը քիմ պիլիր, տէտի, վէ օլ
վագըթ կէնճ գըղը Մ. տը Գէրկաղըն, քէնտի մահրէմի էսրա-
ընա, մէշու պիր աչգ ու մուհապպէթլէ տաիրէի իգտիվաճա
տախիլ օլուպ, մահղա զէվճ ու զէվճէտէն պիրինին վէֆա-
թըլլա իսթամ պուլան լաթիֆ, վէ սաքին ու խալիս մէ-
սէրրէթլէր իլէ մէմլու էվլիլիք էօմրիւ հագգընտա մուֆաս-
սալէն պահսա կիրիշտիկինի, թապիլի հիսսի մէֆթունիյեթլէ
իչիթտի, վէ շիմտիքի հալտէ, քէնտիսի, մահղունիյեթպախչ
վէ խալի օթէլ տէրունինտէ իմրարը էվգաթ իթտիկի հալտէ,

էվլիւիք թաճընը պաշընա կիեինմիշ պիր գատըն գաբուսուըն-տան կիրտիկի անտէ, գըշըն, օ օթէլ շազ ու խէնտան օ-լաճաղը կիպի, եազըն տախի կիւզէլ Պըրթանիանըն կէօլ-կէլի աղաճլարը ալաաընտա ղայպ օլան աթիգ պիր սէյֆլիեէ-տէ եաշաեապիլէճէկիինի Պասթիէնէ ուզուըն ուզատիեէ լյզահ վէ պէեան իլլէտի: Հագըգէթէն իզտիվաճ՝ էնվաի վէ պիհի-սապ սաատէթ վէ մէսէրրէթի ալիեէյի հավի պիր էօմիւր տիւր քի, զէվճէսի հագընտա խալիսանէ մուհապպէթի օլան պիր զէվճ, վէ ճէնապը Ալլահըն ագլ ու տիրաեէթի իլահի-եէսի տիմէք օլան թէսաաիւֆաթը մախսուսէ նէթիճէսի օլա-րագ նաիլի սաատէթ ու իգպալ օլտուղուընու թագտիր իտէն պիր զէվճէ իչին ատէթա պիր ըիւեա կիպի կէչէր:

Արման՝ պիր սաաթ գատար Պասթիէնին նէզտինտէ գա-լըպ, պատէհու ժանն, անըն, մէրգում իհթիեարա, «պու ագչամ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ» տիեէրէք տիշարը չըգտը-ղընը իշիթտի, վէ օ ագչամը մէրգումու թէքրար կէօրմէք իհթիմալինէ մէպնի, գալպինտէ մէսէրրէթի մախսուսէ հասըլ օլտու:

Արման կիթաիքտէն սօնրա, իհթիեար Պասթիէն եինէ ժաննըն օտաարնա կիտէրէք,

— Մատմագէլ, պիր ազ էվվէլ օտամա կէլէն տէլիգանլըբը կէօրտիւնիւզ միւ, տէտի:

Ժանն. — (գըզարարագ.) Շէօլէ պիր կէօրտիւմ:

Պասթիէն. — (խայրխահանէ թէպէսսիւմ, վէ կէնճլէրի) իսթիճվապ իտէն իհթիեարլարա մախսուս գուընագլըգլա. Բէնտիսինի թանըմատընը՞մը:

— էվվէթ, իքի կիւն էվվէլ Պէլվիլտէ կէօրմիւշ օլտու-ղումու խաթըրլատըմ: Օրաեա ամէլէ գըեաֆէթինտէ կէլմիշ իտի, վէ պէնի տէ գօլթուղուընա ալտը:

— Իշիթէ օ տէլիգանլը՝ գօնթ Արման տը Բէրկազ տըր: Ժանն թէքրար գըզարտը, վէ Պասթիէն տէ իլավէթէն,

— Պու ագչամ, պէնիմէ պիրլիքտէ սիգէ թագտիմ օ-ւնագ իւզրէ միւսաատէնիգի թէմէննի իթմէքլիկէ պէնի ցմուր իթտի, տէյի պէեան լյլէտի:

Կէնճ գըղ պու սըրատա օլ գատար միւթէէսսիր իտիքի, ճէվապ վէրէմէելպ, անճագ պաչընը՝ մուվաֆագաթ մանէասընտա սալլատը:

Ճիւվագը օ ադչամը, սաաթ տօգուզ ըատտէլէրինտէ, Արման՝ ինթիեար Պասթիէն իլէ պէրապէր ժաննըն օտասընա կիթաի:

Պիրիպիրինի զաթէն սէվմէքտէ օլուպ, Փագաթ մուհապպէթլէրինի հէնուզ իգրար իթմիշ օլմաեան պու իքի կէնճին եալընըզճա կէօրիւշմէլէրի բէք լաթիֆ օլտու: Շէօյլէքի Արման՝ էրպապը մուսիգիտէն օլուպ, ժանն տա ըէսսամլըղա պիրազ աշնա պուլունտուղունտան, ըուհ ու ֆիքրլէրի ալի վէ նէնիպ օլանլար իչին սէնաիի նէֆիսէ՝ ըապըթաի իթթիֆագա վէսիլէ օլտուղու վէճհլէ, մէրղումլարըն միւքեալէմէսի տէ օ նօգթաեա հասը իտիլտի, վէ էսնաի միւքեալէմէտէ մուսիգիտէն, ըէսսամլըգտան վէ օյմաճըլըգտան պահս օլունուպ, պու սուրէթլէ վագթըն կէչտիկինի, վէ պիր քէօչէտէ օթուրուպ, հէնուզ հուսուլ պուլմագտա, օլան մուհապպէթտէն տօլաեը թէպէսսիւմ իթմէքտէ պուլունան ինթիեար Պասթիէնի ունութտուլար:

Պէօյլէճէ պիր միւստէթ կէչտիքտէն սօնրա, Արման՝ իրթէսի կիւն թէքրար կէլմէք իւղրէ ժաննտան ըուխսաթ իսթիհսալի իլէ օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ պու սըրատա մէզպուրէնին դալպինտէ մէսէրրէթի ազիմէ հասըլ օլմուշ օլտուղու կիպի, ժէրթըրիւտ նամ սատըգ էմէքտար տախի, ժաննըն, չօճուպլուղունտան պէրու կէչիրմէքտէ օլտուղու սաքին վէ միւնֆէրիա էօմրիւ թէրքլէ, չօգ տէֆա իլք աչգ ու մուհապպէթ թէսմիւե օլունան հէեէճան, մէսէրրէթ վէ քէտէրլէրլէ մէմլու էօմրէ տախիլ օլմագ իւղրէ իտուկինի անլամագտա, վէ Արմանը պիրինճի տէֆա օլարադ կէօրտիւկիւ հալտէ, անըն էվսաֆը հասէնէսինի պիթթագտիր, կէօղլէրի եաչարարագ,

— Աճապա պիչարէ վէ սէվկիւկիւ դըղըմա նիհաեթթ խայրխահ պիր զէվճ նասիպ օլաճագ՝ մը աըր, տիմէքտէ իտի:

Շուրասընը պէտան իտերիզքի, Պասթիէն՝ Արման իչիննէ տերէճէ սատրգ վէ մուհիպպ պիր պէնտէ իտի իսէ, ժէրթրիւտ տէ ժանն իչին օ գապիլ իտի: Իրթէսի սապահ, ժանն, օ կիճէեի հէման ույգուսուզ կէչիրմիչ, վէ անճագ սապահա գարչը ույգուեա տալմըչ օլտուղու հալտէ, Պասթիէն՝ ժէրթրիւտիւ պուլուպ, հիւրմէթլէ սէլամ վէրտի, վէ աեադլարընըն ուճունա պասարագ, մէզպուրէ իլէ պիրլիքտէ կէնճ գըզըն տաիրէսինտէ բիեանօնուն գօնուլմուչ օլտուղու քիւսիլք սալօնա կիրիպ,

— Ազիզէմ ժէրթրիւտ, սիզին իլէ պիր ազ կէօրիւչմէք իսթէրիմ, տէտի:

ժէրթրիւտ տէ, քէմալը թէվաղու վէ բիաեթլէ, Պասթիէնէ պիր գօլթուղլու իսկէմլէ կէօթիւրիւպ,

— Պէնիմ կիպի պիր պէսլէմէ իչին, զաթընըզ իլէ կէօրիւչմէք պիր իլթիֆաթ տըր: Իմտի, իֆաատէնիզի տինլէեօրում, տէտի:

Պասթիէն . - (օթուրարագ .) Ազիզէմ, սիզ, կէնճ էֆէնտինիզ մատմաղէլի զիեատէսիլլէ սէվէրսինիզ, աէյիլ մի:

— Սէվմէք տէ սէօզ միւ . անըն տօղտուղունու կէօրմիւչ, գուճաղըմտա թաչըմըչ, վէ քէնտիսինէ առէթա գըզըմ նազարըլլա պագմըչըմ տըր, վէ էլան տա էօյլէ պագարըմ:

— Անըն մէսուտ օլմասընը իսթէրսինիզ, տէյիլ մի:

— Էֆէնտիմ, անըն մէսուտ օլմասը իչին, էկէրչի ճէննէթտէ պիր ազաճըգ եէրիմ վար իսէ, պիր գըամընը ֆէտա իլլէրիմ: Էֆէնտիմ, պու գըզճըղաղըն, պիր սէրայտա իգամէթ իթմէք, վէ միւթէպէրան գըզլարը կիպի արապա իլէ կէզմէք իչին եարատըլմըչ օլտուղու հալտէ, իքի կիւնտէն պէրու ատի պիր կիւնտէլիքճի մագամընտա չալըչմագտա պուլունատուղունու կէօրտիւքճէ, գալպիմ սօն տերէճէ միւթէէսսիր օլուեօր:

Պասթիէն . - (միւթէէսսիրէն .) Զէվալը ժէրթրիւտ . . .

— Էֆէնտիմ, պիր միրալպ գըզընըն, ասալէթի հալիզ

վէ հիւսէնա պիր գըզըն՝ նափագասընը թէտարիք իչին շա-
լըշմանա մէճպուր օլմասը ճախօջ մի տիր :

Ժէրթըրիւտ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , կէօղլենիւն եաչը-
նը սիլտի :

Պու արա Պասթիէն , Ժէրթըրիւտիւն գապա էլինի թու-
թուպ սըգարագ ,

— Քի՞մ պիլլըր , պէլքի մատմաղէլ ժանն կիւնիւն պիրին-
տէ ղէնկլին վէ մէսուտ օլաճագ , վէ պիր քիմնէ թարաֆըն-
տան հագդընտա իղհարը մուհապպէթ իտիլէճէք տիր ,
տէտի :

Ժէրթըրիւտ . - (հէեէճանընտան նաչի սէսի տիթըէեէրէք .)
Ա՛հ , էկէր պէօյլէ պիր շէյ օլուր իսէ , հագըդէթէն ճէնասը
Ալլահըն պիւեիւք պիր նիյմէթի օլաճագ տըր :

Պասթիէն . - Ճէնասը Ալլահըն՝ պու լութֆ ու նիյմէթի
իհսան պուեուրաճաղընը մէմուլ իտէրիմ : (Պատէհու իլավէ-
թէն վէ մանէատար պիր թարղ իլէ .) Տիւն ագշամ կէլէն
տէլիգանլըեր կէօրտիւնի՞զ միւ :

— Էվվէթ կէօրտիւմ , կիւղէլ պիր տէլիգանլը իտի , վէ
ատէթա բրէնսէ պէնղէեօրաու :

— Իշթէ օ կէնճ՝ գօնթ Արման տը Քէրկագ տըր :

— Ա՛հ , նէ՛ մէսէրրէթ :

— Քէնտիսինին ալթը եիւղ պին ֆրանգ իրատը վար տըր :

— Լաքին պու բէք շօգ սէրվէթ տիր , վէ պու գատար
սէրվէթ՝ նէվիմա զարարլը տըր :

— Նի՞ին :

— Չիւնքի բէք ղիւեատէ սէրվէթի օլան պիր քիմնէ՛ մատ-
մաղէլ ժանն կիպի ֆագիր պիր գըզը սէվմէզ . . .

— Եանըլըեօրսունուղ , աղիղէմ Ժէրթըրիւտ . Մ . գօնթ
ղաթէն մատմաղէլի սէվիեօր . հէմտէ ֆէվգէլատէ սէվիեօր . . .

Ժէրթըրիւտիւն ըհճէսի քեամիլէն գըզարըպ , սիմասընտա
նէվիմա տէհշէթ հուսուլէ կէլտիկի հալտէ ,

— Լաքին էֆէնտիմ՝ պէնի ալտաթմանեօրսունուղ ա՛ , տէ-
յի պէեան իլլէտի :

— Պէ՛ն մի սիզի ալտաթաճաղըմ՝ ժէրթրիւտ :

— Տիմէք իսթէրիմքի , գօնթ կիպի զէնկին պիր ատէմ , պիչարէ վէ ֆագիր պիր գըզը սէվէրսէ . . .

Պասթիէն . - (պէսլէմէնին շիւպհէսինի անլաեարագ , եիւքսէք սէտա իլէ .) ժէրթրի՛ւտ . . . տէտի , վէ մէզպուրէ իսէ չու սուրէթտէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Կէօրիւեօրսուռնուզա՛ , շիմտի անըն վալիտէսի պէնիմ . իմտի պիր խաղինէ մագամընտա անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք պօրճու՛մ տուր : Քէնտի զէվճի օլմաեան պիր ատէմին անըն իլէ իւլփէթ բէյտա իթտիկինի կէօրմէքտէն իսէ , էօլսի , բարա բարչա օլմաեը թէրճիհ իտէրիմ :

— Թէէմին օլուն ժէրթրիւտ , մօնսիէօ գօնթ տը Քէրկազ ամուպու պիր ատէմ՝ օլուպ , կէնճ գըզարը պաշտան չըգարմազ . էֆէնտինիզ օլան մատմազէլի սէվմէսի՛ անընլա էվլէնմէք իչին տիր :

— Էյի եա , էյի եա . էօյլէ իսէ կէօրիւշէպիլիրիզ :

— ժէ՛րթրիւտ , էվվէլճէ պիզ իթիլաֆ հասըլ իթմէլիեիզ . Սիզ մատմազէլ ժաննը նէ գատար սէվէրսէնիզ , պէն տէ Մ . տը Քէրկազը օլ գատար սէվէրիմ , վէ քէնտիսինէ օղլում նաղարըյլա պագըսյ , անըն մէսուտ օլմասընը իսթէրիմ :

— Նէ եարմագլըղըմ լազըմ իսէ , անը սէօյլէեին :

— Պանա եարտըմ՝ իթմէլիսինիզ . հէր վագըթ սիզ քէնտի եանընտա պուլունմաեաճաղընըզը , վէ կիւնիւն պիրինտէ քէնտինէ պիր համի , պիր զէվճ լազըմ՝ օլաճաղընը պէեան իլէ , Մ . տը Քէրկազտան պահս իթմէլիսինիզ :

ժէրթրիւտ . - (չօճուգ կիպի մէսէրրէթլէ .) Միւսթէրիհ օլուն մօնսիէօ :

Ֆիլվագը ժէրթրիւտ պու վագիֆէյի սուրէթի մաթլուպէտէ իճրա իտիպ , ժանն իսէ , սըրըրնը սագլաեամազ տէրէճէտէ թագեիգէ տիւչար օլտուղունտան , քէնտինին տէ Արմանա մուհապպէթի պուլունտուղունու իգրար իթմէսի իւզէրինէ , ժէրթրիւտ , մաղարա կիպի եէրլէրտէ եաշամագ իչին տէյիւ , իլա կիւզէլ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէք , աթլա-

րա, ուշագլարա վէ տարաթ ու տեպտէպէեէ մալիք օլմագ իչին եարատըլմըջ օլան կէնճ էֆէնտիսինին նիհաեէթ տէրունինտէ եաշատըղը մաղարաեը եագընտա թէրք իտէպիլէճէկինի միւլահաղա իթմէսիլէ, հէօնկիւր հէօնկիւր, աղլաեարագ կէօզ եաշարը տէօքտիւ :

Մէղպուրէ, խաեալխանէսինտէ չիմտիտէն միւսթագպէլի բարլագ կէօրմէքտէ իտի :

27

Արման՝ ժաննը կիւնտիւզ զիեարէթ իթմէտի. չիւնքի պարօն փէրմօր տը փէրմարուէնին վարիսլէրինի սլուլմագ իւզրէ տէրիւհատէ իթմիշ օլաուղու վագիֆէեի իճուա իթմէսի լագըմ կէլէճէկինտէն, օ կիւնիւ, քէնտիսինէ իշար իտիլմիշ օլան վագըթտա էվէնմիշ պուլունան տէվաիրի միւսթէլիֆէ մէմուրլարընըն իսիմլէրինի թէհարրի վէ թահգըգ իթմէքլէ ագչամ իթտի, վէ սաաթ տօգուզ ըատտէլէրինտէ ժաննըն նէզտինէ կիթտի :

Պիրիպիրինի սէվէն իքի գալպ արասընտա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ բէք շարուգ իլէրի կիթմէսի թապիի օլմասըլլա, օ ագչամը Արման՝ հիսսիեաթընըն իզհարընտա պիր աղ զիեատէճէ իլէլլէտի, վէ վագըթ օլ գաստար սիւրաթլէ կէշտի քի, Արման մուֆարագաթա հազըրլանտըղը սըրատա սաաթ եարը կիճէ չալտը : Անըն աղիմէթինի միւթէագըպ ժանն՝ թէրթրիւտիւն գուճաղընա աթըլարագ ,

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, նէ՛ տէրէճէ պախթիեարըմ, տէտի :

Օ կիճէեի կէնճ գըզ՝ սաստէթի քեամիլէ ըիւեալարը իչինտէ կէչիրիպ, շէօլլէքի չիմտիտէն մուհապպէթի գալպիեէ-

սինի ճէլպ իթմիշ օլան օլ կէնճին նէզտինտէ , էլինի անըն էլի տէրունինէ գօյմուշ , կէօզլէրինի անըն կէօզլէրինէ աթֆ իթմիշ , վէ գալպի անըն գալպի իլէ պիրլէշմիշ օլարագ , մէսուտ պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի , վէ սապահլաբըն եաթաղընտան գալգաղըր ղէման , իլէրուտէ նաիլ օլաճաղը սաատէթինտէն նաչի կիւլիւմնէմէքտէ օլուպ , օ կիւնիւ Արման իլէ թէքրար կէօրիւշէճէկի ճիհէթլէ , կէչէն սաաթլարը սայտը , վէ պու սաաթլար քէնտիսինէ Փէվգէլատէ ուզուն կէօրիւնտիւ :

Նիհաեթթ սաաթ տէօրթ րատալէրինտէ նէրաիվէնտէ պիր աեագ սէսի , վէ ազ սօնրա Պասթիէնին օտասընտա Արմանըն սէտասընը իշիթմէքլէ , գալպի շիտտէթլէ շարբմսեա պաշլատը :

Մ . տը Գէրկազ սըր Վիլիամըն շահիալէրինի օ կիւնիւ գապուլ իթմիշ օլտուղունտան , Պասթիէնի Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա կէօթիւրմէք , վէ իրթէսի կիւնիւնէ հազըր օլմագ իչին , օ կիճէերի օրատա կէչիրմէսի լազըմ կէլտիկինի քէնտիսինէ պիլտիրմէք իւզրէ կէլմիշ իտի :

Արման՝ Պասթիէնի բէտէր մուհապպէթիլլէ սէվտիկինտէն , մէրգուճուն էօմրիւ իրթէսի կիւն մուխաթարատա պուլունտուղունու տիւշիւնմէսիլլէ սիմասընտա էսէրը մահզունիեթ հասըլ օլմուշ օլտուղու կիպի , սէսի տէ հիւզնէնկիզ իտի : Լաքին գօնթ , Պասթիէն իլէ օլ տէրէճէ եավաշ սէտա իլէ միւքեալէմէ իտիեօրտու թի , կէնճ գըզ , իպթիտաի էմրտէ պունլարըն միւքեալէմէսինտէն հիշ պիր շէյ անլաեամատը :

Արման , սըր Վիլիամըն շահիալէրիլլէ վուգու պուլան միւքեալէմէսինի նաղլ իթտիկի գէման սէսինի եիւքսէլթտիկինտէն , ժանն՝ միւքեալէմէերի վագըատան Արմանըն եալընըզ շու սէօզլէրինի իշիտէպիլտի :

— Կէօրիւեօրսուն քի , պապա Պասթիէնիմ , քէնտիսի պէնի նէ՝ գատար սէվիեօր . պէն տէ անը աշգ ու հեեէճան իլէ սէվիեօրուճ . Պու հալատէ նի՞չին թէրէտտիւտ իտէճէերիմ :

Ժանն պու սէօղէրի իշիթտիկինտէ , աիթրէմէսինտէն , աեադլարը եէրտէն քէսիլիրճէսինէ պիր հալ հիսս իթտի , վէ Արման քէլամընա տէվամլէ ,

— Պու ադշամ վիզիթա վէրէմէեիզ , չիւնքի եարընքի պէլիեէմիզ սէպէպիյլէ երքէնճէ եաթմալըեըզ , աիմէքտէ իտի :

Պու սէօղ՝ ժաննըն իւղէրինտէ թէէսսիրի ալիմ հասըլ իտիպ , աճասպա նէ՞ կիպի պէլիեէնին կյմա իտիլմէքտէ օլմասը շիւպհէսի ֆիքրլինի իշղալ կյլէտի :

Արման սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք ,

— Անճագ եարըն ալտէթինտէ , օտասընա կիտէրսին , վէ քէնտիսիյլէ էվլէնմէք արզուսինտէ պուլունտուղուճուլ րէսմէն թէպլիզ կյլէրսին , տէտի :

Ժանն , պու իֆատէեի իշիտինճէ , ադլը պաշընտան կիտիպ , պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրտու , վէ օտատան տիշարը չըդտըղընը , վէ Պասթիէն իլէ պերապէր նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնտիկինի իշիթտիկինտէ , Արման իլէ պիրլիքտէ քէնտի գալպինին տէ կիթմէքտէ օլտուղունու զանն կյլէտի :

Պիր սաաթ գատար կէնճ գըղ միւթէֆէքքլը հալտէ դալըպ , պիրտէն պիրէ գաբունուն շանը չալընմասըլա տալըընլըղը պերթարաֆ օլարագ , ժէրթրիւտիւն , էլինտէ պիր մէքթուպ իլէ իչերի կիրտիկինի կէօրտիւ :

Ժէրթրիւտ , մէքթուպը մէգքիւրու իթա իլէ ,

— Թանըմասըղըմ՝ պիր քիմնէ պու մէքթուպու կէթիրիպ , թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա աճէլէթէն կիթտի , տէտի :

Ժանն՝ խանէտան արմասըլա մէօհիւրլիւ օլան իշպու մէքթուպու աչըպ , զիյրտէքի սաթըրլարը օգուտու :

«Մատմաղէլ , սիղէ մէքթուպ եաղմաեա իճթիսարըմտան տօլաեը աֆվընըղը րէճա իտէրիմ»

Մատմաղէլ տը Պալտէր՝ մէքթուպը մէգպուրըն Արման թարաֆընտան եաղըլմըջ օլտուղունու զանն իլէ , իմզա եէրինէ աթֆը նաղար իթտի իսէ տէ , իմզասը պուլունմասըղընը կէօրտիւ , վէ պատէհու օգումասընա տէվամ կյլէտի :

«Մատմաղէլ սիղի սէվէրիմ , վէ իլք տէֆա սիղի կէօր-

տիւկիւմտէ, պոռնտան պէօյլէ հաեաթըմ հաեաթընըզա պաղ-
լը օլտուղունա, վէ միւսթագպէլտէ սաատէթիմ սիզին եէ-
տինիզտէ պուլունտուղունա իսքեաթ օլտում:

Ժանն՝ էլինի գալպի իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Օ տուր... օ տուր... տէտի:

Մէքթուպուն պագիեէսի պէր վէճհի աթի իտի:

«Իմտի իգամէթինիզ իչին, եէնի պիր մահէլլէ տէրունին-
տէ վէ հավլի իլէ պաղչէ արասընտա քիւչիւք, ֆագաթ կիւ-
զէլ պիր օթէլ թէխայեիւլ իտիեօրում: սիզին իչին պիր գօ-
նագ օլաճագ օլան օ մահէլլին սահիպէսի սիզ օլաճագսընըզ.
պէն աէ էօմիլմիւ եանընըգտա պուլունարագ կէչիրէճէեիմ:

«Ժանն, ազիզէմ, սիզէ թախսիս իթտիկիմ վէ տէրու-
նինտէ աչգ ու մուհապպէթիմիզի մուհաֆագա իտէճէք օլ-
տուլումուղ խանէ՝ պիւեիւք աղաճլար իլէ իհաթա օլունմուշ
օլմասըյլա, պիր թագըմ միւնասիպէթսիզ պագըչարտան
քէնտիմիզի էսիրկէեէպիլիբիզ: Օրատա սիզին իչին, մավի վէ
պէեազ բէրտէլէր իլէ տօնաթըլմըչ կիւզէլ պիր եաթագ օ-
տասը թէհիյեէ իտիլմիշ տիրքի, օ օտա ատէթա պիր կիւ-
վէրճին եուվասը մագամընտա տըր...»

Ժանն, պիր արա օգումասընը քէստի. մէզպուրէ, Մ.
ողը ֆէրկազտան պաչգա քիմսէնին եազմըչ օլտուղունա հիւքմ
բէմէտիկի իչպուլ մէքթուպուն պալէատէքի թաֆսիլաթընը
նէասըզ պուլմագտա իտի: Պիր ազ սօնրա կէնճ գըղ օ-
լմասընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

«Ժանն, սէվկիւլիւմ, եարըն հաեաթըմը պիւեիւք պիր
թէհիլքէեէ իլգա իտէճէկիմտէն, եանի եարըն սապահ սաաթ
եէտիտէ տուէլլօ իտէճէք օլտուղումտան, պու կիւն իչպուլ
մէքթուպու եազմաեա, վէ մուհապպէթիմի իգրար իթմէկէ
իճթիսար իլէտիմ...»

Մէքթուպ՝ մէրգումէնին էլինտէն տիւչիւպ, քէնտիսի տէ
րէֆը սէտա իլէ, պայկըն հալտէ եէրէ սէրիտի:

Ժանն, պայկընըղը կէշտիկինտէ, քէնտի եաթաղընտա եաթըրըմըջ օլուպ, Ժէրթըրիւտ թարաֆընտան թէտալի իտիլմէքտէ օլտուղունու, վէ Ժէրթըրիւտիւն եանընտա թանըմատըղը աիկէր պիր դատըն պուլունտուղունու կէօրտիւ:

Հէնուղ կէնճ օլուպ, գարուրէթ իշինտէ եաշամագ, վէ եօրկունլուգլարընը վէ իրթէսի կիւնքի զայլէլէրինի ունութմագ իւզրէ զէֆք ու էյլէնճէ իլէ վագըթ կէշիրմէքլէ, չէհրէլէրի պաշգա պիր թասվիր քէսպ իտէն Բարիսի իշճի գըղլարընտան պուլունան օ կէնճ դատըն՝ Գօլարըն պիր կիւն էվ վէլ կիրմիշ պուլունտուղու իւսթ դաթտա քեային տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի:

Պու իշճի դատըն Ժաննըն պաղըրտաղընը, պատէհու տէօչէմէ իւզէրինէ պիր ճիսմին տիւշաիւկիւնիւ, վէ Ժէրթըրիւտիւն աղլաեըջ սըղլաեըջլարընը իշիտէրէք, Գօլարըն թէշվիգիլէ աշաղընա էնմիշ, վէ Ժէրթըրիւտէ եարարմ իթմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ, մէղպուրէ թարաֆընտան դապուլ օլունմուշ իտի:

Կէնճ գըղ, թէմամիլլէ քէնտինի պուլտուղունտա, թէաճճիւպլէ էթրաֆընա կէօղ կէգտիրիպ, Արման թարաֆընտան եաղըմըջ օլտուղունու զանն իթտիկի մուզիրըր մէքթուպու, վէ պունտա, մուհարրիրի մէքթուպուն, «եարըն սապահ տուէլլօ իտիեօրում» տէյի եաղմըջ իտուկինի խաթըրլատը, վէ գուվ վէթինի թէմամիլլէ իքթիսապ իթտիկինտէ, Քիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա դօշուպ, էսպապը մուճիպէսինի պիլմէտիկի տուէլլօեու պէհէմէհալ մէն իթմէք իսթէտի իսէ տէ, օ անտէ դարչըսընա, լէհճէսի սօլուգ վէ քէնտիսի մահղուն պիր կէօլկէ կէօրիւնէրէք, «Գատընլար՝ սէվտիքլէրիքլիմէնին նամուսունա հագարէթ վագը օլուր իսէ, անըն, ախըղ ինթիգամ իթմէսինէ մանի օլմամալը տըրլար» եօլունտա պիր իֆատէտէ պուլունուեօր օլտուղունու զանն իթտի:

Օ կէօլկէ, տիւշմէնին դարչըսընտա մէրտանէ սուրէթտէ էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմիշ, վէ ալայընըն բարչալանմըջ պայրաղը՝ ճէսէտինին շարչապը օլմուշ օլան քէտէրի միւթէ-

վէֆա միրալայ տը Պալտէրին կէօլկէսի օլուպ, պու միւնս-
սիպէթլէ ժանն տէրխաթըր իթտիքի, բէք չօդ զէման էվ-
վէլ, քէնտիսի հէնուզ չօծուգ իքէն, պիր ագչամ բէտէրի,
մահզուն վէ միւթէֆէքքիր հալ իլէ խանէսինէ ավտէթ իթ-
միշ իտի: Շուրասը միւսթաղնիի պէեան սըրքի, հադըգէ-
թէն մէրտ վէ նամուսուլ քիմնէլէր՝ տուէլլօ իթմէղտէն էվվէլ
մահզուն վէ միւթէֆէքքիր օլուրլար: Մահզունիյեթլէրի շու-
նուն իչին տիրքի, քէնտի էօմիւրլէրինի տիկէրլէրին էօմ-
րիւնէ դարշը թէհլիքէեէ իլգա իթմէքլիկին՝ նաղարը Քէպ-
պանիտէ տախմա մուճիպի թէվպիխ օլտուղունու պիլիը-
լէր: Միւթէֆէքքիր օլմալարը տա, շունուն իչին տիրքի,
տիւնեատան նէ գատար պէզմիշ օլսալար, սէվտիքլէրի վէ
սէվիլտիքլէրի քիմնէլէրտէն այրըլաճագլարընը, վէ էօլիւմ իլէ
այրըլանլարըն պիր տախի գիլրլէշէմէտիքլէրինի տէրք իտէրլէր:

Իշլթէ, ժաննըն բէտէրի տէ պէօյլէ պիր հալ իլէ խանէ-
սինէ ավտէթ իտէրէք, պիր դաչ սաաթ զարֆընտա պիր դաչ
մէքթուպ թահրիը, վէ իշէրինի թէմամիլլէ թէրթիպ իթտի:
Պատէհու կէօղ եաշլարընը զապթ իթմէքտէ պուլունան գէվ-
ճէսի իլէ հէնուզ պիր շէյ անլամաեան, լաքին մէյտան-
տաքի հիւզն ու քէտէրի կէօրմէքլէ, պիղղաթ միւքէտտէր օլան
դըղընըն նէղտինտէ պիր միւտտէթ գալըպ, օնտան սօնրա
քէնտիսի ուլգուեա տալմըշ օլտուղու հալտէ, ժաննըն վալի-
աէսի, գըղընըն էլինտէն թութուպ, պիր խաչըն հուգուրունա
կէօթիւրէրէք, «գըղըմ՝ տիղ չէօք տէ, բէտէրին իչին տուա
իտէլիմա տէտի:

Պէօյլէճէ վալիտէ վէ քէրլմէ սապահա գատար տուա
իտիպ, սապահլաեըն հէնուզ շէֆֆագ սէօքտիւկիւ էննատէ,
ժաննըն վալիտէսի, եավաչճա, միրալայըն եաթմըշ օլտուղու
եաթաղա եաղլաշըպ, վէ հընչգըրտամասընը զապթ իտիպ, սա-
քին վէ գավի սուրէթտէ չըգարտըղը պիր սէտա իլէ, «տօ՛ս-
թոււ, վագըթ սըր, գալգըն» տիեէրէք, մէրգումու ուեան-
տըրտը:

Սը վագըթ միրալայ՝ էլպիսէսինի կիեինիպ, աղլամադտա

պուլուոնան դըզընըն անլընտան պուա իթտիքտէն, վէ գէվճէսինի տէ տէրաղուշ իյլէտիքտէն սօնրա, խանէսինտէն մուֆարադաթ իթտի, վէ գէվճէսի իլէ քէրիմէսի թէքրար տիզ չէօքէրէք տուաեա տուրուպ, արատան պիր սաաթ կէչտիկինտէ, միրալայ ալտէթ իթմէսիյլէ, մէզպուրէլէր մէսէրէթլէրինտէն նաչի ըէֆը սէտա իյլէտիլէր:

Լաքին միրալայ, ասլա մէսրուր կէօրիւնմէեքէք, հաթթա կէօղլէրինտէն աչաղը եաչ ագարադ, իքի սէվկիւլիւսիւնիւ տէրաղուշ իտիպ, միւթէադըպէն քէնտիտի տէ խաչըն հուզուրընտա տիզ չէօքաիւկիւ հալտէ,

— Պէնիմ կիպի գէվճ վէ բէտէր օլան վէ շու սաաթտա գէվճէսի իլէ պիր նէֆէր ճիկէրբարէսի թարաֆընտան հագդընտա կէօզ եաչլարը տէօքիւլմէրտէ պուլուոնան միւթէվէֆա իչին տուա իտէլիմ, տէտի, չիւնքի միրալայ՝ վադը օլան տուէլլօտա խասմինի թէլէֆ իթմիշ իտի:

Պու խաթըրէ, ժաննը դարարընտան կէրի տուրտուրուպ, մէրգուլմէ, Մ. տը ֆէրկազ կիպի էֆքեարը նէճիպէ սահիպի վէ սաքին թապիւեաթլը պիր ատէմին՝ քէնտի հաեաթընը տուէլլօտա մուխաթարաեա իլգա իթմէսի՝ հէր հալտէ բէք վէլիմ վադըա վէ սէպէպլէրէ մէպնի օլմալըտըր տէյիտիւչիւնիւպ, վալիտէսի կիպի, քէնտիտի տէ խաչ էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ տուաեա տուրտու:

Պիչարէ օլ դատար միւքէտտէր իտիքի, ազգընա պիր լօգմա թաամ պիլէ դօյմագ իսթէմէտիկի հալտէ, մահզա ժէրթրիւտիւն իպրամ վէ իսրարը իւզէրինն պիր ազ էթ սուեու իչտի: Լաքին արատան օն տագըգա կէչմիշ իրէն, ժանն պիրտէն պիրէ ույգու իլէ ուեանըգլըպ արասընտա զուհուրա կէլէն զարիպ պիր հալէ կիրիֆթար օլուպ, պու հալէ դարըն տուրմաեա բէք չօդ չալըչտը, եանի զիհիննի, իրթէսի կիւն Արմանըն սիլահպէտէսթ օլարադ տուէլլօ իտէճէկի խուսու: արնա հասր իթմէք, եախօտ տուասընա տէվամ իյլէմէք իսթէտի իսէ տէ, մուվաֆադ օլամաեբպ, պաչը կէօքսիւ իւզէրինէ էյիլտիկի կիպի, ճիսմի տէ եէրէ տիւչտիւ, վէ ժէր-

Թրիւտ տէ , օթուրմուշ օլտուղու իսկէմէտէ այնի հալէ տիւ-
չար օլմուշ օլտուղունտան , կէնճ էֆէնտիսինին եարտըմընա
չիթասպան օլամատը :

Պիր սաաթ սօնրա , պիր ատէմ , սախթէ պիր անախթար
վասըթասըյա մատմազէլ տը Պալտէրին գարուսունու աչըպ ,
ժաննըն տէրին պիր ույգու իլէ ուեուամագտա օլտուղու օտա-
եա կիրտի :

Գօլար օլան պու ատէմ , կիւլիւմէեէրէք , քէնտի քէն-
տիեէ չու սէօզլէրի սէօլլէմէքտէ իտի :

— Հէր հալտէ պիզիմըիւչիւք գըզ , (ժաննըն թէտավիսին-
տէ միւրայիճէ եարտըմիթմիշ օլան իչճիեի իյմա իտէրէք ,) վա-
զիֆէսինի թէմամէն իյֆա իթմէքլէ , իչիլէն էթ սուեունա ույ-
գու կէթիրիճի էճգատան գարըշտըրմըշ տըր : Պու վէճհլէ էկէր
Բալէ Բօայեալըն թօբու աթըյաճագ օլսա , գարթան սըր
վիլիամըն իլէրուտէ մէթըսի օլաճագ գըզը ուեանտըրամազ :

ժանն տուաեա տալմըշ օլտուղու գէման ուեուամուշ իտի :
Ուեանտըղընտա , միւթէաճճիւպանէ էթրաֆընա աթֆը նազար
իթտի , չիւնքի Մէսլէյ սօգաղընտա վագք քէնտիսինին քիւչիւք
սալօնունտա , տուա իթմէկէ մախսուս գանարէ իւզէրինտէ
տիզ չէօքմիւշ օլտուղու էսնատէ , ղարիպ պիր ույգուտան մաղ-
լուպ օլարագ , ուեուամուշ իքէն , պու տէֆա կէօզլէրինի աչ-
տըղընտա , էլպիսէսինի չըգարմըշ օլմաեարագ , պիլմէտիկի
պիր օտա իչինտէ վէ պիր գանարէ իւզէրինտէ եաթմըշ օլ-
տուղունա , վէ պու օտանըն բէնչիւրէլէրինտէն գըշ օլմագ
հասէպիլլէ եարրագլարը տէօքիւլմիւշ պիւեիւք աղաճլար
կէօրիւնմէքտէ իտուկինէ տիգգաթ իթտի :

Պու օտանըն օրթասընտա , վէ բէնչիրէլէրին գարչըսընտա , ժանն՝ էվվէլ էմիրտէ էթրաֆը մավի բէնկլի թէզելինաթ իլէ միւզէյեէն դատիֆէտէն պիր եաթաղը համիլ ուզուն սիւթունլու պիւեիւք պիր դարեօլա կէօրիւպ , պունուն չըղնանմամլչ օլմասընտան՝ կէնճ գըղըն պիր դաչ տագըգա պիլէ պունտա եաթմըչ օլտուղունու ֆարզ իթմէք դապիլտէյիլիտի :

Իչպու եաթագ օտասընտան տահա կիւղէլ , տահա ճալիպ ու լաթիֆ օտա թէխսյելիւ իտիլէմէելիպ , զանն իտէրսին քի պիր միյմարը մախսուս՝ Բարիսին մօտա մաղազալարընտա նէ գատար պիլիմլի վէ կէօսթէրիչլի էյեա վար իտի իսէ , ճիւմլէսինի թօբլաեըպ , պունլար իլէ օ օտաեը թէզելին իթմիլ իտի :

Ժանն իլք պագըչտա , ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու , եախօտ պիր կիւն էվվէլ օգուտուղու , վէ Արմանըն օլտուղունու զանն իթտիկի մահուտ էսրարի մէքթուպու օգումասընա էլան տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իլլէտի :

Օլ վագըթ էբէյիճէ զարիպ պիր հալ վագը օլտու , Շէօլլէքի ֆիքրի ուեանըպ , պիլճիւմլէ ահվալ խաթրընա կէլտի իսէ տէ , էլան ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունա , եախօտ ըիւեասընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինէ , վէ քէնտիսի՝ Արմանըն մէքթուպընտա պահս օլունան օտատա եաթտըղը վէ կէղինտիկի զէման , անըն (եանի Արմանըն) տուէլլօ իթմէք իւզրէ պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուչ իտուկինտէն , ալնը թէր իլէ միւլէմմա օլարապ , ճէր հալտէ ուեանմագ իսթէրիմս տիմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ ժանն՝ եաթմըչ օլտուղու մահէլլտէն գալգըպ , պիր բէնչիրէեէ եագլաչար , վէ պունու աչմագլա , սապահըն սերին ըիւզկեարընը հիսս իթմէսէնտէ , ույդուտա վէ ըիւեա իչինտէ պուլունմատըղընա թէէմին օլտու , վէ քէնտի քէնտիեէ հայրէթի ազիմէ իլէ , ճէվլէթ , էվվէթ , ուեումաեօրումս տէտի :

Միւթէագըպէն էթրաֆընտա պուլունան էյեաի մէճհուլէեէ թէքրար աթֆը նազար իթտիկի կիպի , բէնչիրէտէն տիչարը էյիլտիկինտէ տէ , տէրունլինտէ պիւեիւք աղաճլար տի-

քիւմիշ պիր պաղչէ, վէ եիւքսէք տիվարլար իլէ մուհաթ օլան պու պաղչէնին ուճունտա, քիւչիւք պիր էվին պէրազ դարլամարընը վէ եէշիլ գանատլարընը կէօրտիւ :

Կէնճ գըղ, պէրան իթտիկիմիզ վէճհլէ ույգուտա վէ բիւեատա օլմատըղնա էյիտէն էյի իսքեաթ օլմուշ իտի իսէ տէ, օլտէրէճէ թէաճճիւպիւ ազիմէ տիւչար օլմուշ իտի քի, 'նէ' պիր սէս չըգարմագտա, 'նէ' պիր հարէքէթ իտէպիլմէքտէ օլմաեըպ, մէլմէրտէն մամուլ պիր ճիսմ գանն օլունմագտա իտի :

Պաղչէնին տիվարլարը էօթէսինտէ եէպանի պիր տաղ միւշահէտէ օլունուպ, պունտա աղաճ վէ մէսքէն օլմատըղը միսիլու, պաղչէնին տէրունինտէ տէ ինսան էսէրի կէօրիւլմէտիկինտէն, վէ ժաննըն պուլունտուղու խանէնին էթրաֆընտա հիշ պիր սէս իշիտիլմէտիկինտէն, պիչարէ գըղճըղազ պուլունտուղու եէրին նէրէսի օլտուղունու, վէ օրաեա նա՛սըլ կէթիլըլմիշ իտուկինի պիր տիւրիւ անլաեամամագտա, վէ իշթէ պու սըրատա, «էվվէթ, էվվէթ, պու շէյլէր բէք ղարիպ տիր պէն էլան բիւեա կէօրիւեօրումն տիմէքտէ իտի :

Լաքին պիր թարաֆտան սապահ հավասընըն եիւզիւնէ թէէսսիր իթմէսի, վէ շէմսին՝ պուլուլթտան խալի պուլունան ուֆուգտա զիտապախշ օլմասը, վէ եաբրապլարը տէօքիլմիւշ օլան աղաճլարըն տալլարը իւզէրինտէքի գըրազըլարը շէօլէլէրի իլէ իզալէ իյլէմէսի, վէ տիկէր թարաֆտան չարլարը մէսքէն իթթիխազ իթմիշ օլան գուչարըն էօթիւշիւ, վէ օրման վէ թարլալարտան շէֆֆագ վագթը օլմագ միւնասիպէթիլլէ աճիպ վէ դարըչըգ սէպլէր իշիտիլմէսի, մէզպուրէնին մէզքիւր գանն ու իթիգատընը թէքզիպ իթմէքլէ, ույգուտա պուլունմատըղընա թէէմին օլմագտա իտի :

Օտանըն օրթասընտա մէվղու պիր մասա իւզէրինտէ աչըգ օլարագ պրագըլմիշ օլան պիր բեաղլա՝ նակեահ մէզպուրէնին նազարը տիգդաթընը ճէլպ իթտիկինտէն, տէրհալ օքեաղրտա տօլրու գօշտու, վէ կէօզիւրինի աթֆ իթմէքլէ, պիր կիւն էվվէլ, Սըմանըն տուէլլօ իտէճէկի խապէրինի միւպէյիին օլարագ քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպուն

եազըսըյա եազըլմը իտուկինի թանըեարագ, ըէֆը սէտա
իթտի, վէ քէմալը խահիշ իլէ մէզքիւր քեազըտը, էլինէ ալըպ,
աթիտէքի պիր դաշ սաթըրը օգուտու.

«Սաաթ տօգուզ, սապահ.

«Սաաթ եէտիտէ տուէլլօ իթտիմ. սաղ վէ սալիմիմ. . .»

Ժան՝ պու սըրալարը օգուեուպ, Արմանըն հաեաթտա
օլտուղունա վագըֆի օլմասընտան տօլաեը քէնտինի օլ տէրէ-
ճէ հալը սաատէթ վէ մէսէրրէթտէ ատտ իթտի քի, նէրէտէ
պուլունտուղունու պիլմէմէսինէ, վէ էթրաֆընտա մէվճուտ
օլան ահվալէ աղլլ էրտիրէմէմէսինէ էհէմմիեէթ վէրմէտի.
Մուախխարէն դրաաթընա շու եօլտա տէվամ իլլէտի.

«Սէվկիւլիւ ժանն, օտանըզա կիրտիկիմ դէման ուեու-
եօրտունուղ. սիղի ուեանտարմագ իսթէմէտիմ. անճագ պիր
դատընտաշըն քէնտի գըզգարընտաշընա եաբարըը կիպի,
ալնընըզտան էօբտիւմ, վէ սօնրա բարմագլարըմըն ուճունա
պասարագ օտանըզտան տիշարը չըդտըմ:

«Սէվկիւլիւ մէլէեիմ, ուեանտըղընըզտա, քէնտինիղի ի-
վինիգտէն ուզագ վէ պիլմէտիկինիղ պիր մահէլլտէ պուլ-
մանըզտան, վէ օրաեա նասըլ կէթիրիլտիկինիղտէն, վէ հան-
կը գուվվէթլի ճինին ույգ ունուղտան իսթիֆատէ իլէ, խաս-
սէթէն սիղին իչին ինշա իտիլմիշ օլան պու քիւչիւք սէրաեա
սիղի նագլ իթմիշ օլմասընտան տօլաեը թէաճճիւպ վէ թէ-
հայեիւրի աղիմէ միւսթաղրագ օլաճաղընըզը տէրք իթմէք-
տէեիմ:

«Լաքին, թէէմին օլուն աղիղէմ ժանն, օ ճին՝ ֆէնա
ճինլէրտէն տէյիլ տիր, վէ քէնտի իգթիտարընտան նաշի
թէֆախիւր իթմէսի՝ մահլա հաիղ օլտուղու իգթիտարը
խաքիբաեինիղէ սունապըլմէսի իչին տիր:

«Էվվէթ օ ճին՝ Աշգ թէսմիեէ օլունան ճին տիր. . .»

Ժանն սարսըլտը, վէ պու տէֆա շիւպհէ վէ տէհէթլէ
տէօրթ թարաֆա կէօզ կէզտիրտի. ղիրա պիր կիւն էվվէլ

Պասթիէնէ, «քէնտիսինէ կիտիպ, ընամէն իզտիված թէքլի-
ֆինի իտէրսին» տիեէն պիր քիմսէ՝ պու եօլտա նասըլ հարէ-
քէթ իտէպիլիր իտի .

Պաստէհու ժանն, պէլքի Մ . տը Բէրկազըն քէնտիսինի
սատէ մէթրէս իթմէք ֆիքրինատէ պուլունտուղունու միւլա-
հազա իթմէքլէ տիթրէտի, վէ հաթթա տիկէր պիր միւլահա-
զա ղիհնինի իշլալէ պաշլամըշ իքէն, մէզպուրէ պու միւլա-
հազասընը իքմալէ ճէսարէթ իթմէքսիզին, օգուամասընը շու
եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

«ժանն, պէն նամուսլու պիր ատէմիմ, վէ էկէրչի հադ-
գըմտա մուհապպէթինիզ վար իսէ, օ մուհապպէթինիզէ լա-
եըգ օլմագ իսթէրիմ . . . »

Կէնճ գըզ պու արա նէֆէս ալըպ, եէնիտէն օգուամասը-
նա տէվամ իթտի .

«Ուեանտըղընըզտա, պիր կիւն էվվէքի հալինիզ վէճհ-
լէ քէնտինիզի պաքիրէ վէ բաք պուլածագսընըգ . . . պունուն-
լա պէրապէր սիզի աշըրմըշ օլտուղումտան տօլաեը տա աֆ-
վընըզը ըէճա իտէրիմ .

«Էվվէթ, սէվկիւլիւլում ժանն, սիզի սէվէն քիմսէ, սէրայ ի-
չինտէ եաշամագ իչին եարատըլմըշ օլտուղունուղու պիլմէքլէ,
ատի պիր մահէլլէտէ վէ ֆէնսա պիր մէսքէնտէ իգամէթ իթ-
մէնիզէ թէհամմիւլ իտէմէեիպ, տէսիսէ վէ ճէպը իսթիմալ,
գօմշուլարընըզը իղֆալ վէ ույգու կէթիրիճի պիր էճզա թէր-
թիպ իտէրէք, պու սաեէտէ, վէ ուեումուշ օլտուղունուղ
սլտէ, սիզի պիր արապաեա նագլ իթմիշ, վէ պու արապա
նթիւն կիճէ հարէքէթ իթմէքլէ, սիզի պուրաեա կէթիր-
շ տիր .

«Լաքին թէէմին օլուն, խանէնիզտէ պուլունուեօրսու-
ուղ, վէ եագընտա զէվճէմ օլաճագսընըգ . . . »

Մատմագէլ տը Պալտէր՝ պու սըրալարը օգուտուգտան
սօնրա տուրտու, վէ գալպինին չարընթըսընը թէսկին իթմէք
իւզրէ, էլինի կէօքսիւ իւզէրիննէ վազ իթտի . Մուախսարէն,
օգուամասընա շու վէճհլէ տէվամ իթտի .

«Ժանն, ինսանըն էօմրիւնտէ պաղէն էօյլէ դարիպ վագըլար վուգուա կէլիր քի, պունլարը իհաթա իտէն էսրարա վագըֆ օլունամագ: Պու դասլիտէն օլարագ պէն տէ պու սապահ տուէլլօ իթտիմ, լաքին համտ օլտուն շու տագըգատա սաղ վէ սալիմիմ: Փագաթ տիկէր պիււերիւք պիր թէհլիքէ իչինտէ պուլունուեօրում: Եալընը սիլ, օ թէհլիքէնի մէն իտէպիլիրսինիլ: Իչթէ սիղտէն պէքլէտիկիմտէ պունտան իպարէթ տիր...»

Կէնճ դըղըն թէաճճիւպիւ սօն տէրէճէրէ վարմըջ օլուպ, սէվտիկի պիր քիմսէնին հաեաթը քէնտինտէն մէրպուլթ օլմասը միւլահաղասը՝ մէրագընը տահա զիեատէ թահրիք իթտիկի ճիհէթլէ, օգումասընա տէվամ իյլէտի:

«Ժանն, պու սըրը քէմտիմէ այիտ օլմատըղը իչին, սիղէ Ֆաչ իտէմէմ: Պէլքի խայլի կիւնլէր պէնի կէօրմէեէճէքսինիլ, լաքին սիղի սէվմէքտէ օլտուղումա թէէմին օլուն:

«Նէրէտէ օլտուղունուղու անլամաեա, վէ պինապէրին պուլունտուղունուղ խանէերի թէրը իթմէկէ չալըմագ, վէ մաեէթինիղէ թայերին իթտիկիմ խըզմէթքարլարա հիչ պիր սիվալ արղ իթմէզսէնիլ, պու կիւնտէն իթիպարէն հէր կէօնա մուխաթարատան խալի սաեըլըրմ: լաքին տիւշիւնիւնիւքքի, աղընըգտան չըգաճագ օլան պօչ պիր իֆատէ՝ զայպ ու մահվըմա սէպէպ օլապիլիր:

«Պու ճիւմլէ իլէ հէր կիւն սիղէ պիր մէքթուպ եագաճաղըմ: Ժէրթրիւտտէն տօլաեը տիւչարը էնտիչէ օլմաեըն: անը տա պէրապէրիմճէ կէօթիւրտիւմ: Պու տա պիր սըրը տըր քի, սիղէ իյղահ իտէմէմ: Ալլահա ըսմարլատըգ աղիղէմ: հագընըգտա տէրքար օլան մուհապպէթիմի, թէճտիտէն արղ իլէ, շիմտիլիք էլվէտա իյլէրիմ...»

Պու մէքթուպ տախի պիրինճի մէքթուպ կիպի իմզալը տէյիւ իտի:

29

Պրագալը՝ մատմազէլ տը Պալտէր, պուլունտուղու մէճ-հուլ օտանըն պիր մասասը իւղէրինտէ պուլմուշ օլտուղու ղարիպ մէքթուպու թէաճճիւպլէ թէքրար պէ թէքրար օգու-մագտա օլտուն, պիզ պիր ազ կէրի տէօնէլիմ:

Խաթըրլարտա օլտուղու իւղրէ Արման, Պասթիէնի Գիւլ-թիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընատքի օթէլէ կէօթիւրիւպ, օրատա մէրգուճա խիթապէն շու եօլտա քէլամա պաշլատը:

— Տօ'սթում, աչգ ու մուհապպէթ հիսս իտէն քիմնէլէր, եալընըզ քէնտի իսթիֆատէի շախսիեէլէրինի տիւշիւնիւրլէր, պինապէրին ունութկան օլուրլար: Էկէր սէնի Մէսլէյ սօգա-ղընտա պրագմըշ օլսա իտիմ, պու ագչամը մատմազէլ տը Պալտէրին օտասընտա կէշիրէճէկիմիղտէն, սաաթլար օլ գա-տար սիւրաթլէ իլէրլէեէճէք իտիքի, տիւնքի կիւն օլտուղու կիպի, պիրտէն պիրէ սաաթըն եարը կիճէ շալտըղընը իշիտէ-ճէք իտիք: Հալպու քի եարըն սապահ սաաթ եէտիտէ, հա-եաթընը միւտաֆաա իթմէք իւղրէ Պուլօնեը օրմանընտա պուլունմամըզ լազըմ կէլտիկի իշին, թէքմիլ պիր կիճէ ու-եուճամըզ ղարուրի տիր:

— Մօնսիէօ Արման, պու տէտիկինիզին պէնճէ էհէմիեէ-թի եօգ տուր: Պէնիմ վագթիմտէ հէման հէր սապահ տուել-լօ իտէր իտիք, պունոււնլա պէրապէր եինէ հէր ագչամ եարը կիճէեէ գատար էյլէնիր, վէ սուքէմիզի իթտիքտէն սօնրա եաթմաեա կիտէր իտիք:

— Պու իֆատէնիզ օթուզ սէնէլիք շէյ տիր:

— Պէլքի տէ օթուզ պէշ սէնէլիք:

— Օ՛ւ վաղըթ սէն կէնճ իտին :

— Է՛վ վէթ , Փաղաթ շիմաի տէ դալի իււպիւննեքեիմ :

— Հէր նէ իսէ , գըլըճ իսթիմալինատէ օլտուգճա մէհարէ-
թին վա՞ր մը աըր :

— Տօղրուսու զիեատէ մէհարէթիմ եօգ տուր : Մալիւ-
միւնիւզ աիւր քի , իմրէրաթօր հաղրէթլէրի զէմանընտա (պի-
րինճի Նաբօլէօն զէմանընը իյմա իթմէքտէ ալր ,) հէր կիւն
մուհարէպէ մէյտանլարընտա , ճէնկ ու ճիտալ իյէ իշթիղալ
իտիլիւր , վէ պինապէրին թալիմ սալասընա կիտիլմէքէ վաղըթ
օլմազ իտի . անճագ պիւր գըլըճա երևրէքտէն սարըլընըր իսէ . . .

Արման . — (միւթէֆէքքիւր հալտէ .) Քի՞մ պիլիւր . . . (տէ-
տի , վէ պատէհու շու սէօղլէրի իլալթէթէն տէրմիւրան իյլէ-
տի .) Ինկիլիղլէր ալէլուամուճ ազ տուէլլօ իտէրլէր , չիւնքի
քէնտիլէրի տուէլլօնուն ալէյհինատէ աիլլէր : Փաղաթ պու
դայտէտէն միւսթէանա օլանլար , օլ խուսուսա ֆէվգէլատէ
էհէմմիեթ վէրիլլէր . սըր Վիլիամս տա պու միւսթէանալար-
տան օլմալը աըր քի , պէօյլէ աաի պիւր մաստէտէն տօլաեը
տուէլլօ մէյտանընա կիթմէքտէն կէրի տուրմաեօր :

— Բէք ալէա , մասէմքի հէր հալտէ տուէլլօ իթմէք
իսթէեօր իսէ , իճապ իտէն տէրսի քէնտիննէ վէրէճէեիմ :

Պատէհու Արման՝ Պասթիէնի օթէլին իքինճի դաթընա
կէօթիւրիւպ , վաղթիլլէ սիւհա թալիմինի պէղաեթ սէվտի-
կի իչին , օրատա թէէսսիս իթմիլ օլտուղու թալիմ սալասը-
նա կիրալրտի , վէ , «էլինի պիլր ազալըշտըրմագ՝ տաիւն էմրի
պասիրէթէ մուվաֆըղ տըր» տէյլպ , քէնալիսի տէ էլինէ պիւր
սիւհա ալտըղը հալտէ , պիւր սաաթ դատար իճրաի թալիմ
իթաիլլէր :

Գօնթ , իշպու թէճըրիւպէտէն սօնրա , Պասթիէնէ խի-
թապէն ,

— Ուսուլինիզ էյի , պիլէկինիզ դալի վէ օլտուգճա խա-
ֆիֆ աիւր , լաքին տիզինիդատէ չէվիքլիք եօգ տուր . իմտի իլք
համլատա խասմինիղի թէլէֆ իթմէլիսինիզ , եօգսա սիլ թէ-
լէֆ օլմուշ օլուրսունուղ , տէտի :

Պասթիէն . - Խասմիմի թէլէֆ իթմէկէ չալըչըրմ, տէյի միւղ-ապէլէ իթտի , վէ էօլիւմտէն գօրգմանն իկիտ իհթի-
- ըյար կիւլի քէմալը հուզուր վէ սիւքիւնէթլէ , ֆագաթ
էահ իլէ թաամընը իթտիքտէն սօնրա եաթաղընա եաթտը ,
: սապահա գատար ույգուեա տալտը .

Արման իսէ , կիճէեի պիր գանարէ իւզերինտէ կէչիր-
միչ օլտուղու հալտէ , սաաթ ալթըտա Պասթիէնի ուեան-
աըրըպ ,

— Պուրատան օրմանա գատար պիր խայլի մէսաֆէ տիր .
պուճտան գաթինաղար տուէլլօ մահէլլինէ էվվէլ պէ էվվէլ
պիղ վասըլ օլմալըբըզ . Պրանսա , քիմէտէն կերի գալմամալը
տըր , տէտի .

Տէրհալ Պասթիէն էլպիսէսինի կիեինիպ , էվվէլքի զա-
պիթլէր կիպի թուալէթինի միւքէմմէլէն թէրթիպ իթտի .
Շէօյէ քի ինճէ պաթիսթա կէօմլէկինին իւզերինտէն պէեազ
բիքէտէն պիր եէլէք լապիս օլուպ , Արմանըն պէտպախթ
վալիտէսինին եատիկեարը օլան պիւեիւք պիր էլմաս թօթ-
լուեու տա կէօմլէերինէ թաալիգ իյլէտի , վէ եէլէկինին իւ-
զէրինտէն կիյտիկի լաճիվէրտ րէտէնկօթօնու տիւյմէլէեիպ ,
պուճուճ մահէլլի մախսուսընա տա թօզէթինի թագտը . պա-
տէհու այա հիսսայտ վէ պիր ազ էնլիճէ բանթալօնուճուն իւս-
թիւնտէն լուսթրին ճիզմէլէր կիյմէքլէ , թէմամիյլէ սաքէր
գըեաֆէթի քէսպ իթտի .

Արման իսէ , եօգարտան աչաղըեա գատար սիեահ էօ-
վապ կիեինիպ , հէյքէլթիրաչըզ սէնաաթը իչին գրալ Լուի-
Պիլիթ թարաֆընտան քէնտիսէնէ իհտա իտիլմիչ օլան պիր
նիչանը տա թաալիգ իյլէտի .

Իթալիա մուհարէպէսինտէն գալմըչ օլան պիր չիֆթ ալէա
ճինս գըլըճ՝ արապանըն սանտըղընա վազ իտիլիպ , պու սու-
րէթլէ Արման վէ Պասթիէն սիւրաթլէ եօլա չըգտըլար , վէ
հէնուզ վագըթ բէք էրքէն օլմասըյլա , Բարիսին Շանգ-Էլիզէ
ճատտէսինտէն կէչտիքլէրի սըրատա , տիկէր հիչ պիր արա-
պաեա թէսատիւֆ իթմէտիլէր իսէ տէ , հուտուտտա , եալը-

Նըզ պիր աթա գօշուլու վէ պիր քիմնէնին գօմանտասը ալ-
թընտա տիկէր պիր արապանա րասթ կէլտիլէր :

Րասթ կէլտիլէրի արապա՝ սըր Վիլիամսըն արապասը
օլուպ , մէրգուժ եուլարը թուլթմուշ , վէ եանընտա սըր Րալֆ
օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , սըր Արթիւր տէ արգատաքի իս-
կէմէտէ օթուրմուշ իտի :

Պասթիէն , Արմանա խիթապէն ,

— Իշթէ սըր Վիլիամս պու տուր , տէյի կէօսթէրմէսին-
տէ , Պասթիէնին Անտրէա վանն իթմիշ օլտուղու պու շախսա
մէրգուժ տախի մէրագլէ նազար իթտի , վէ պատէհու
սարսըլարապ ,

— Պու ատէմին Անտրէա օլմատըղընա էմի՞նմիսին , տէտի :

— Էլլիլէթ , օ ճիհէթէ իսքեաթ օլմուշուժ տուր . պու-
նունյա պէրապէր Անտրէանա Ֆէվգէլատէ միւշապէհէթի օլ-
տուղունու թաստիգ իտէրիմ :

Պարօնէ իլէ շահիտլէրի՝ Արման իլէ Պասթիէնի սէլամլա-
տըլար . պատէհու խասիմլէրի՝ քէնտիլէրինի նէ՛ կէլմէք , վէ նէ՛
տէ անլէրտէն կէրի գալմագ իսթէմէտիլէրինտէն , ասհապը
թէրպիեէ վէ նէզաքէթ մագամընտա , արապալարընը տի-
կէր արապանըն հիզասընտան կէօթիւրմէեէ պաշլատըլար :
Պու սուրէթլէ մէղքիւր իքի արապալար պիր խայլի մէսաֆէ
գաթ իթմիշ օլտուղլարը հալտէ , եօլուն պիր թարաֆընտա
պէքլէմէքտէ օլան պիր սիւարիեէ րասթ կէլտիլէր :

Պու սիւարի՝ հիւսար ալայընըն պիր թապուր գօմանտանը
օլուպ , Մ . տը Գէրիլազըն ահրապասընտան պուլունտուղուն-
տան , մէրգուժ , պիր կիւն էվվէլ քէնտիսինէ եազմըշ օլտու-
ղու պիր թէզքիրէտէ , Պասթիէնէ իքինճի շահիտ օլմասընը
րէճա իթմիշ իտի :

Թապուր գօմանտանը աթտան աշաղըեա էնտիկի կիպի ,
Արման իլէ սըր Վիլիամս վէ րէֆիգլէրի տէ արապալարտան
էնտիլէր , վէ պիր միւստէթ եանա եիւրիւեէրէր , Պուլօնեը
օրմանընա վասըլ օլտուղլարընտա , սուէլլօեա միւնասիպ պիր
մահէլլ ինթիխապ իթտիլէր :

Սըր Վիլիամն իլէ Պասթիէն պիրիպիրինի թէքրար սէլամ-
լատըդտան սօնրա, պիր միգտար մէսաֆէ ուղադտա տուր-
տուղլարը հալտէ, սըր Րալֆ վէ թապուր գօմանտանը՝ տուէլ-
լօնուն շարթլարընը թէրթիպ վէ թայեին իթաիքլէրի սըրա-
տա, տիդգաթլէ սըր Վիլիամը թէճէսսիւս իթմէքտէ պու-
լունան Մ. տը Գէրկաղ՝ սըր Արթիւրէ շու սէօղլէրի սէօյլէ-
մէքտէ խի:

— Մօնսիէօ, էօյլէ պիր տագըդատա պուլունուօրուղ
քի, հէր կէօնա էֆքերարը մախսուսէեի պէր թարաֆ իտէրէք,
սէրպէսթճէ վէ միւսթագիմանէ կէօրիւշէպիլմէմիղ միւմքին
տէյիլ տիր:

— Պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքերարըմ մօնսիէօ:

— Անճագ զաթընըզա պիր շէյ սօրմագլըղըմա միւսաատէ
խտէ՞րմիսինիղ:

— Սէօյլէեին էֆէնսիմ, սիզի տինլէօրում:

— Սըր Վիլիամը չօգտան պէրի՞մի թանըօրսունուղ:

— Եալընըղ իքի այտան պէրի թանըրըմ:

— Գէնտինին հագըդէթէն պարօնէ վէ անասըլ իրլան-
տալը օլտուղունա իսքեաթ օլմուշմուսունուղ:

— Փամիլեա իւնվանընըն էվրագընը կէօրտիւմ:

— Ղարիպ շէյ... եէմին իտէրիմքի օ պէնիմ գարըն-
տաշըմ տըր:

— Մօնսիէօ, բէք էյի տէրք խտէպիլիսինիղքի, վէլէվ էօյլէ
օլսա պիլէ, պէն, իրլանտա ասըլգատէկեանընտան պարօնէ
սըր Վիլիամն նամընա օլան քեաղըտլարը, իւնվանլարը վէ
թավսիեէնամէլէրի կէօրմիւշ օլտուղում ճիհէթլէ, անըն,
գարընտաշընըղ վիգօնթ Անտրէա օլտուղունու գապուլ վէ
թէսլիմ իտէմէմ: Պունտան գաթինազար, շիմտի պունուն
վագթը կէյմիշ տիր:

— Էֆէնտիմ, վագը օլան «իւալիմ» սիգտէն սատէճէ մա-
լիւմաթ ալմագ իչին օլուպ, պաշգա պիր մագսէտէ մէպնի
տէյիլ տիր:

Պատէհու պու իքի կէնճլէր՝ միւքեալէմէլէրինին հիւանի

ի թիլաֆ տաիրէսինտէ խիթամ պուլմուշ օլմասընտան տօլաեր պիրիպիրինէ արդը մէմնունիեէթ իտիսլ, սըր Բալֆ իլէ թապուր դօմանտանընա եադլաշտըլար :

Թապուր դօմանտանը , պու արա շու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի :

— Պու տուէլլօնուն սէպէպի՝ էհէմիեէթտէն արի պիր մատտէ օլուպ , պունտան դաթինազար իքի խասիմլէր միեանընտա սիննճէ տէ բէք պիււեիւք ֆիերդ վար տըր : Իմտի պէնճէ պու խուսուս , պու իշէ բէք զիեաատէ մահիյեէթի ճիտտիւեէ վէրիլէմէեէհիլինէ քեաֆի տէլիլ սաերլմալը տըր :

Սըր Բալֆ . - Պէն տէ պու էֆքեարտաերմ :

— Իմտի պու էֆէնտիլէր՝ պիրինճի դան էսէրի կէօրիւլէնէ դատար տուէլլօեա տէվամ իթմէք վազիֆէսիլլէ միւքէլլէֆ օլմալը տըրլար :

— Էվվէթ , էվվէթ , օ դատարը քեաֆի տիր :

— Գըլըճլարըն ուճունու իքի յուստան զիեաատէ սօդմամալը տըրլար :

Սըր Բալֆ , պաշը իլէ մուվաֆագաթ իշարէթի կէօսթէրտիքտէն սօնրա , իլավէթէն վէ իքի խասիմլէրէ խիթապէն ,

— էֆէնտիլէր , էլպիսէլէրինիլի սօեուճուն , տէտի :

Մ . տը Գէրկազըն ֆէվդէլատէ տիգդաթլէ պադըր դարըսընտա ասլա շաշըրմանան վէ ֆիթուր կէօսթէրմէեէն սըր Վիլիամս՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ վէ ասըլինկիլիլլէրէ մախսուս թէլէֆֆիւզլէ ,

— Հավա կիւղէլ իսէ տէ սօլուգ տուր . էլպիսէմիլի չըդարմագտան խալի օլմագ իչին դըլըճ եէրինէ թապանճաեր իլթիեար իթմէլի իտիմ , տէտի , վէ էլպիսէսինի չըդարտըդտան սօնրա , քէնտիսի կիպի էլպիսէսինի սօեուճունուշ օլան ֆագաթ գրավաթընը պօղազընտա ունութմուշ պուլունան Պասթիէնէ խիթապէն ,

— Աֆվ իտէրսինիլ մօնսիէօ , մատէմքի սիգ գրավաթընը չըդարմաեօրսուճուղ , պէն տէ չըդարմամ . պու սուրէթլէ կէօեիւս նէզլէսինտէն գուրթուլմուշ օլուրում , տէտի :

Արման . - (գաթի պիր թարղտա .) Խայր , օլամագ . մօն-
սիէօ Պասթիէն , գրավաթընըզը չըգարըն . գրավաթընըզ պիր
գըլըճ տարպէսինէ մանի օլապիլիր :

Սըր Վիլիամս . - Նասըլ իսթէրսէնիզ էօյլէ օլտուն :

Մէրգուժ պու սէօղիւ օլ տէրէճէ միւքէմէլ սիւքիւնէթլէ
իրատ իթտիքի , Մ . աը Քէրկազըն սօն շիւպհէլէրի տէ պու
տէֆա զայիլ օլտու :

Քէնտի քէնտիեէ տէ , - Պու ատէմ ասըլ ինկիլիզ տիր ,
Անտրէա տէյիլ տիր , տէյի տիւշիւնտիւ :

Միւթէագըպէն քիմին գըլըճլարըյլա տուէլլօ իսիլէճէկի
հագընտա գուրա պրագըլըպ , սըր Վիլիամս գուրաեը գա-
ղանարընտան , սիւհլարընը էլէրինէ ալմալարը իւզէրինէ ,
սըր Արթիւր ,

— Պաշաեըն , տէտի :

Մ . աը Քէրկազ տուէլլօ իտէն ինկիլիզ սիւհլ իսթիմա-
ինտէ քէսպի մէհարէթ իթմիշ օլուր տիմէսիյլէ եանըլմամըշ
իտի : Պու իֆատէսինին սըհհէթի պիրինճի հիւճուճտա անլա-
շըլար : Շէօյլէքի հէր հարէքէթի ասըլ ինկիլիզլէր կիպի սօ-
վուգ գանըլը օլան սըր Վիլիամս մէյտանը միւտարէպէտէ օլ
տէրէճէ սիւրաթ վէ չէվիքլիք քէսպ իթտիքի , իհթիեար աս-
քէր , ճէսուր օլմասընա բաղմէն շաշըրար : Սըր Վիլիամսըն էլի
օլ տէրէճէ իսֆիֆի իտիքի , գըլըճընը բարմագլարընըն ու-
ճույլա թութմուշ օլտուզու զանն օլունուեօրտու : Հարէքէթ-
լէրինտէ տէ ֆէվգէլատէ սիւրաթ վէ չէվիքլիք միւշահէտէ
օլունմագտա հտի :

Պասթիէն իսէ , պէշ տագըպա գատար զազապնաք պիր
հալտէ օլարագ վէ սօլուեարագ , սըր Վիլիամսա տէհշէթլի
տարպէլէր իլէ մուգապէլէ իթտի իսէ տէ , աու տարպէլէրին
ճիւմիէսի տէ կէրի սիւրիւլտիւ , վէ պարօնէ թարաֆընտան
գարշըլըգ հարէքէթտէ պուլունուլմատը :

Մէրգուժ իհթիեար ասքէր , զէմանէմիղին մահիր սիւհլ
ուսթատլարը էլինտէ հագըպի պիր սէնաաթ հիւքմիւնէ կիր-
միշ օլան պու միւտհիշ օեուճուճ անվալը նաղիքեանէսինի

պիլմէտիկինտէն , պիր չօգ խէթալարտա պուլունմագտա , վէ սըր Վիլիամս՝ գըլըճընը խասամի ալէյհինտէ սուրէթի թէճա-վուղքեարանէտէ գուլլանմագ խսթէմէտիկինտէն , Պասթիէն իրատէթի էլինտէն չըգարագ ,

— Իմբէրաթօրլուգ զէմանընըն պիր հիւսար ասքէրինի էսիրկէեօր , տիմէքտէ իտի :

Արման , Պասթիէնին , տիկէր պիր քիմնէ իլէ սուէլլօեա կիրիշմիշ օլսա , շիմտիեէ գատար թէլէֆի օլմուշ օլաճաղընը անլատըղընտան ,

— Անտրէա օլսա իտի , պու տէրէճէ ուլուվը ճէնապ իպ-րաղ իթմէեէճէք իտի . տիմէք օ տէյիլ տիր , եօլունտա միւ-լահաղա իթմէքտէ իտի :

Նիհանէթ պու սօնսուղ վէ պէյհուտէ միւտարէպէեէ խի-թամ վէրմէք իւղրէ , պարօնէ , գուվվէթլի պիր տարպէ իլէ Պասթիէնին գըլըճընը եիրմի ատըմ գատար ուղաղա ֆըր-լաթար , վէ քէնտի գըլըճընը տա իհթիեար ասքէրին կէօք-սիւնէ տանաթըպ , մէրգումու թէլէֆի իտէպլիլիըքէն , գըլը-ճըն ուճու անճագ կէօմլէեէ կիրմիշ օլտուղու հալտէ , սըր Վիլիամս՝ գան տէօքիւլմէքսիղին վուգու պուլան իշպու մու-ղաֆֆէրիեթտէն մէմնուն օլարագ , արգանա չէքիտի , վէ սիլահընըն ուճունու հավանա գալտըրտը :

Արման , իշպու տէհշէթլի տագըգատա պիւթիւն վիճու-տիլլէ տիթրիեէրէք ,

— Գեաֆի տիր , էֆէնտիլէր , քեաֆի տիր , տէյի պա-ղըրալ :

Լաքին Պասթիէն՝ հիտտէթամիզ պիր սէօղ իրատ իտիպ , գըլըճընը եէրտէն ալմագ խսթէտի իսէ տէ , Մ . տը Գէրկազ մանի օլարագ ,

— Իշ իշտէն կէչտի . տուէլլօեա թէքըար պաշլամանա հագգըն եօգ տուր . Խասամին սէնի թէլէֆի իտէպլիլիըքէն իթ-մէտի , տէտի :

Սըր Վիլիամս խասամինէ եագլաշըպ ,

— Մօնսիէօ , սիւրաթը ինֆիալըմա աֆվ իթմէք , վէ

պունա տելիլ օլմագ իւզրէ էլինիզի պանա ուզաթմագ ի՞ս-
թէրմիսինիզ, տէտի :

Պասթիէն՝ պու սէօզլէրէ գարչը ճէվապըրէտտ վէրէմէեէ-
ճէկինաէն, էլինի սըր Վիլիամսա ուզաթար քի, օ տա, Ինկիլիզ-
լէրէ մախսուս օլան թէլէֆֆիւզիւնիւ թէպտիլ իթմէեէրէք ,

— Շիմտի, էֆէնտիլէր, հարէքէթի վագըամլն իյզահա-
թընը վէրէեիմ: Միւհթէրէմ խասմիմ իքի կիւն էվվէլ, նի-
զամէն լաղըմ կէլէն մասազարէթինի պէեան իտիպ, պու իսէ,
պէնիմ իչին քեաֆի օլմալը իքէն, պիր կիւն էվվէլ, մէնսուպ
օլտուղում գլիւպտէ, վաթանտաչարըմ կիպի քիւլիէն ալէյ-
հինտէ պուլունտուղում տուէլլօ հագգընտա նէ էֆքեարտա
օլտուղում սիւալ իտիլտիկինտէ, միւքէմմէլէն ձնթըրսնօ օլան
պիր քիմսէ՝ տուէլլօտան դաչընմամալը տըր տէյի իտտաա
իթմիչ, վէ պունսն իլք նիւմսնէսինի պիզաթ իրաեէ իտէ-
պիլիբսէմ, մէմսուն օլաճաղըմը պէեան իյլէմիլ իտիմ: Իմտի,
պու իտտաամ մուճիպինճէ, տուէլլօ իթմէքլիկիմ իզթիզա
իթտիկի հալտէ, Մ. Պասթիէնին պու խուսուստա իրաեէ իթ-
տիկի ֆըրսաթտան իթիֆատէ իթտիմ, տէտի :

Պասթիէն . - (խըրսը հէնուզ թէմամլլէ թէսիին օլմամիչ
օլմագլա պէրապէր, սիմասընտա, իսթիգամէթինի միւպէյեին
օլարագ էսէրը թէպէսսիւմ՝ միւշահէտէ օլունարագ .) Հարէ-
քէթինիզ բէք տօղրու տուր . անճագ սիւհչընը թէրք իտն
պիր քիմսէ պուլմանըզ իչին, հէր հալտէ պէնիմ կիպի պիր
իհթիեարա գարչը չըգմիշսընըզ . . . պու իսէ մուճիպի մահ-
ճուպիեէթ տիր . . .

Պասթիէն, իչպու իֆաատէտէն սօնրա իքինճի տէֆա էլինի
սըր Վիլիամսա ուզաթար . օ տա, մուախիարէն Մ. տը ֆէր-
կազա եագլաչարագ ,

— Մօնսիէօ գօնթ, զալիպա պէն՝ հէր թարաֆտա արա-
մագտա օլտուղունուզ պիր գարընտաչընըզա թէմամիլլէ պէն-
գէեօրում, տէտի :

— էվվէթ, շու գատար քի գարընտաչըմ Անտրէսմըն
սաչարը սարը իտի :

— Պէնիմ ոռչարըմ սիեահ տըր . պելլի լաեըգը.յա պօ-
 եալը օլմադլա պու տէրէճէ դարարմլչ տըր . պուենուելա պե-
 րապէր էկէր էլան հագդըմտա շիւպհէսիզվար իսէ, պու կիւն-
 լէրտէ պիր կիւն էօյլէ թաամը իթմէր իւզրէ էվլիմէ կէլիւսէ-
 նիզ, զիւրրիեէթիմէ միւթէալլիպ էվրագը սիզէ կէօթիւրիւրիմ .
 Արման . . Մօնսիէօ . . . տէտի , ֆագաթ իֆատէսինի իը-
 մալ իթմէզտէն , պիր թարզը մահրէմանէ իլէ, սըր Վիլիամս ,
 Արման իլէ Պասթիէնէ վէ շահիտլէրէ խիթապ իտէրէք ,

— էֆէնտիլէր , շիւպհէսիզ ճիւմլէնիզտէ , հիչ տէյիլ
 իսէ , միւտտէթի հաեաթընըզտա պիր տէֆա աչըպ օլմուչսու-
 նուզ սուր . Պու սապահ սիզին իլէ պուլուչմապլըզըմըն մահ-
 զուզիեէթի՝ տիւն ագչամ մաշուգէմի կէօրմէքտէն պէնի
 մահրու՛մ իթտիկինտէն , դայպ իթտիկիմ վագթըն եէրինի
 պիր ան էվլէլիքմալ իթմէք խիթէրիմ : - Մաշուգէմ , պիր օր-
 ման սինօրունտա , պիր չօդ աղաճլար իչինտէ վագը կիզլի պիր
 խանէտէ իդամէթ իթմէքտէ օլուպ , օրաեա քիմսէ կիրէմէզ .
 քէնտիսինի՝ ճանվէրլէրէ մախսուս գըսդանճըզլա մուհաֆազա
 իթմէքտէեիմ . . հէր նէ իսէ էֆէնտիլէր , սիզտէն այըլմա-
 եա մէճպուրու՛մ , տէտի , վէ պատէհու Արմանա պագարագ ,

— Մօնսիէօ դօնթ , պէնտէնիզ Բարիսէ ալտէթ իթմէե-
 ճէկիմտէն , վէ պինապէրին արապամա միւհթամ օլտուղում-
 տան , սօսթլարըմլ պէրապէրինիզճէ կէօթիւրմէեէ հիմմէթ
 իտէրսէնիզ , գիւտտէսիլլէ մէմնուն օլուրու՛մ , տէյի իլավէթէն
 պէեան իյլէտի :

Արման , թէքլիֆի մէզքիւրէ մուվաֆագաթ իթմէքլէ ,
 ճիւմլէսի օրմանտան չըգտըլար : Սըր Վիլիամս քէնտի արապա-
 սընա բաքիպ օլուրքէն ,

— Մօնսիէօ դօնթ , ինսանըն մէքքէղի սաատէթի՝ սէվ-
 տիկի գատընըն խանէսի տիր տէյիլ՝ մի , տէտի :

Արման , ժաննը խաթըրլաեարագ ,

— Պէլքի , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Պէնճէ պիր ատէմին սէվկիւլիւ պիր նիչանըսը օլուր
 իսէ , անը հէր քէստէն կիզլէմէլի տիր :

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընտա իսթիհզաքեարի պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլիպ, զանն իտէրսինքի, վիդօնթ Անտրէանըն շէյթանի ըուհու թեքրար զահիր օլմագտա իտի .
Արման, եէնիտէն պիր չօգ շիւպհէլէրէ գահիպ օլարագ սարսըտը, վէ սըր Վիլիամս՝

— Էկէր սէվտիկինիգ պիր գատըն վար լիսէ, անը լաերգըլա մուհաֆազա իթմէնիզի իխթար իտէրիմ, տէեիպ, արապասընըն աթընա շիտտէթի պիր գամըր վուրմագլա օրատան մուֆարագաթ իթտի . պու քէրրէ Արմանըն լէհէսի, էօլիւ կիպի սօլուպ, իքինճի տէֆա ժաննը խաթըրլաեարագ հագըգաթէն գօրգմաեա պաշլատը, վէ, սըր Վիլիամսըն սէսի՝ մէէլուն Անտրէանըն իսթիհզաքեարի սէտասընա պէնզէտիկինտէն, մէէլունը մէրգուլմըն ճէհէննէմէ լաերգ գահգահալը կիւլիւշիւ, ճէնաղէ ալալարընտա շալընան շան կիպի, Մ . տը Քէրկազըն թա գալպկեահընա գատար թէէսսիր իթտի .

.....

Սըր Վիլիամս, ըաքիպ օլտուղու արապանըն հայվանընը գամըրլաեարագ, խայլի ճատտէլէրտէն, ատի եօլարտան, վէ քէօլիւքլէր իշինտէն կէչտիքտէն սօնրա, նիհաեթթ տէրունինտէ ճէսիմ՝ աղտճլար տիքիլմիշ օլան վէ էթրաֆը տիվարլար իլէ իհաթա օլունմուշ պուլունան պիր պաղչէ բարմագլըղընըն էօնիւնտէ տուրտու .

Պու պաղչէնին արգալարընտա կէօրիւլէն քիւշիւք պիր պինա՝ իքի կիւն էվվէլ Գօլարըն Սըրիզի կէօթիւրիւպ, Ֆիբար նամ գարըեա թէսլիմ իթմիշ օլտուղու մահէլլ օլուպ, շու գատար քի Գօլար պիր եան գաբուտան կիրմիշ օլտուղու հալաէ, սըր Վիլեամսըն արապասը՝ իքի գանատը աչըլմը օլան պիւեիւք գաբուտան իչէրի կիրտի, վէ կէչտիկի պաղչէնին գուլու եօլու իւզէրինտէ քէնտինտէն էվվէլ կէլմիշ օլան տիկէր պիր արապանըն իզինի միւշահէտէ իտէրէք, մահգուզիյեթթլէ,

— Հէլէ շիւքիւր , պու իշ տէ կէօրիւտիւ , Ժանն պէնիմ տիր , տէտի :

Սրապա՝ խանէնին նէրտիվէնլի դարուսու էօնիւնտէ տուրուպ , սըր Վիլիամն՝ նէրտիվէնլին եօգարքի դատէմէսինտէ քէյֆլի սուրէթտէ պուլունան Գօլարը կէօրտիւ :

Պարօնէ եուլարը էլինատէն պրագարգտան սօնրա , Գօլարա խիթապէն ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Գօլար . - Գուշունուզ ուեուեօր :

— Պո՞ւրատա մը :

— Էվվէթ :

— Ույգու կէթիրիճի իլաճը սաաթ գաչտա՞ ալտը :

— Ագչամըն սաաթ օնունտա :

Սըր Վիլիամն սաաթընա պագարագ ,

— Շիմտի սապահըն սաաթ սէքիզի տիր . իմտի տահա իքի սաաթ ուեուեաճագ վագթը վար տըր , տէտի :

Պէօլէճէ պարօնէ , Գօլար արգասընտան կիթտիկի հալտէ , քիւշիւք պիր սէյֆիեէ դապիլինտէն օլան պինանըն նէրտիվէնլինտէն աճէլէթէն չըգըպ , սալօնտան կէչտիքտէն սօնրա , մատմաղէլ տը Պալտէրին տէրունինտէ ուեանտըղընը , վէ էօլլէ պիր մահէլլտէ պուլունամասընտան տօլաեը իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինի կէօրտիւկիւմիւզ եաթագ օտասընա կիրտի :

Սըր Վիլիամն իչէրի կիրտիկինտէ , կէնճ գըզ՝ էլան գանարէ իւզէրինտէ եասլանմըչ օլարագ եաթմագտա իտի . Պարօնէ , մէգպուրէնին գարչըսընտա հայրէթլէ տուրուպ , թէճէսսիւստէն սօնրա ,

— Հագըգէթէն պու գըզ՝ բէք կիւզէլ տիր . Քէնտիսինի ասլա կէօրմէմիշ իտիմ . Արմանը , զաեէթլէ տույղու սահիպի օլմասընտան տօլաեը թէպրիք իտէրիմ , տէտի :

Մուախարէն պիրտէն պիրէ գաչլարընը չաթարագ վէ Գօլարա պագարագ ,

— Աճապա . . . շու եա պու կէօնա իղվա իլէ . . . զիհնին պուլա՞նմատը մը , տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր, վաղաւ ալու գըզ բէք կիւզէլ տիր, լաքին ըէն-
կի զիեաաւէսլյէ սօլուդ տուր... պէն ըէնկլիլէրի սէվէրիմ,
տէյի Գօլար ճէվապ վէրտի:

— Միւսթէրիհ օլ, սանա աֆվ իտէր իտիմ. Պէն պիր թա-
գըմ պաթըլ զիւիւմլէր սահիպի տէյիլիմ... նասըլքի միւթէ-
վէֆա միւնթիւրէմ բէտէրիմ տէ էօյլէ օլմատըլընը պէեան իտէր
իմիշ... հէր նէ իսէ, իհթիեար գարըեը նէ՞ ևաբտըն...:

— Անը սատէճէ եաթաղընա եաթըրտըմ, վէ սապըդ մու-
գապէլաթ մուհարրիընիզին քեաթիպի թարաֆընտան մատ-
մազէլին էլ եազըսընա թազլիտ իտիլէրէք թահրիը գըլընան
մէքթուպը մալիւմիւ քէնտի եանընա վազ իթտիմ:

— Բէք էյի:

— Սըրիգէ կէլինճէ, զալիպա Ֆիրար խաթունն իլէ ուզլա-
շամաեօրլար: Սըրիզ աղլաեօր, վէ օ ճատը գարը տա թապի-
եաթը վէճհլէ գըզըն հագդընտա սուի հարէքէթտէ պուլու-
նուեօր:

— Իշթէ օ պէնիմ իշիմէ կէլմէզ, վէ էկէր հագըգէթի
հալ պու եօլտա իսէ, պու պապտէ գապահաթ սէնին տիր:

— Պէն նէ՞ եաբաեըմ. սիզ պէնտէն էմնիյեթթիլի պիր գարը
իսթէտինիզ. պէն տէ, էլիմին ալթընտա օլան վէ Նիգօլօնսուն
մէթրէսի պուլունան պու գարըեը իշիմիզէ գուլլանմաեը թէք-
լիֆ իթտիմ: Թապիեաթընըն ֆէնա օլտուղունու պիլմէեօրտում:

Սըր Վիլիամս ճէվապ վէրմէտի, եախօտ տահա տօղրու-
սու քէնտի միւլահազաթընա օլ տէրէճէ տալմըշ իտի.քի, Գօ-
լարըն իֆատաթընը իշիթմէտի, վէ ուեուրքէն թէճէսսիւս իթ-
մէքստէ օլտուղու կէնճ գըզըն գարըսընտա գօլլարընը գա-
վուշտուրարագ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Գօլարը ունութ-
մուշ օլտուղու զանն օլունմագտա իտի: Նիհաեթթ ճէվապա
աղաղլէ,

— Հայտէ տէֆ օլ, վէ Ֆիրար խաթունու պուլուպ, Սը-
րիգի պէնի գապուլ իթմէկէ հազըրլամասընը իխթար էթ-
տէտի:

Գօլար, սըր Վիլիամսը, տէրին պիր ուլգուեա տալմըշ օ-

լան մատմագէլ ժանն տը Պալատերին գարշըսընտա պրագտըգտան սօնրա , քէնտիսի տիշարը չըգտը :

Պարօնէ՝ մասանըն գարշըսընտա օթուրուպ , ժաննըն ուեանտըղը զէման պուլմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւմիւզ մուֆասսալ մէքթուպու եազտը : Մէրդում , մէքթուպու եազմաեը պիթիրինճէ , տօտագլարընտա աճը վէ տէհչէթլի պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլերի սէօյլէտի :

— Ա՛հ սէվկիւլիւ գարընտաշըմ , ազիզիմ Արման , ֆիքրիմտէ հասըլ օլան ազիմ պիր թասսավիւր մուճիպինճէ , Գէրմարուէնին միլեօնյարընտան պաշգա , կիւզէլ պիր ինթիպամ տախի ալաճաղըմ : Սէն պէնի խըրսըզ մագամընտա գօվտուն , դատընլար իչինտէ եալընըզ Մարթաեը սէվմիշ օլտուղում հալտէ , անը էլիմտէն զասպ իթաին , վէ պէնի մէէլուն Անտրէա թէսմիեէ իյլէտին . մէսուտ վէ պախթիեար օլմաեը տա իւմիտ իտիեօրսուն , տէյի՞լ մի :

« Լաքին կէլ պագ քի , հիւսնի ճէմալիլէ տարպէի գալպիեէնիզէ սէպէպ օլմուշ օլան պու կէնճ գըզ , ուեուճուշ օլարագ վէ գըմլլտանմաեարագ , շու տագըգատա պէնիմ եէտը իգթիտարըմտա պուլունուեօր : Պինիմ եէրիմտէ պիր տիկէրի օլմուշ օլսա իտի , վահչիեանէ սուրէթտէ ախըր ինթիգամա թէչէպպիւս իտէր իտի , ֆագաթ պէն նազիքեանէ վէ զալիմանէ տալրանաճաղըմ :

« Պանա լաղըմ օլան՝ ժաննըն ճիսմի տէյիլ , գալպի տիր : Պունտան էվվէլ օ գըզ սիզի սէվմէեէ պաշլաեօրտու . շիմտի պէնի սէվէճէք տիր :

« Տիւնքի կիւն անըն նազարընտա սէն , գօնթ Արման տը Գէրկազ իսմիլէ , Ֆազիլ վէ զէնկին պիր քիմսէ իտին , հալպու քի պու կիւն , էֆէնտիսինին էլպիսէսի վէ իսմիլէ քէնտիսինի կիղլէեէն հայլազ վէ հաշարի պիր քիմսէ տէյի թանըլաճագսըն , վէ շաեէսթէի թահգիր օլաճագսըն »

Պու արա սըր Վիլիամսըն թէպէսսիւմիւ գահգահալը պիր կիւլիւշէ թահվիլ օլարագ ,

— Մօնսիէօ գօնթ, շու արալըգ ֆիքրիմտէ կիւզէլ պիր թասսավվուր հասըլ օլտու. պու թասսավվուր սիզին տէ ինանմանըզը ըէճա իտէրիմ: Պունտան պէօյլէ գօնթ տը Գէրկազ սիզ տէյիլսինիզ, պէն իմ, էրմին իլէ էվլէնէճէեիմ, վէ Գէրմարուէնին ալթունլարընա միլթէսարրըֆ օլաճաղըմ կիւն, «Ա՛րման, Ա՛րման, սէնին ղաեէթլէ սէվկիլլու ժաննըն պէնիմ մէթըէսիմ օլմուշ տուր, վէ սէնի պիր ուշագ եէրինտէ թուլթմուշ տուր» տէյի նիտա լտէճէեիմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս, սիմասընտա շէյթանի պիր մէսէրըէթ էսէրի միւշահէտէ օլունտուղու հալտէ, շիտտէթլէ չաւը շէքտիկինտէն, ժաննըն խըզմէթի իչին թախսիս գըլընմըշ օլան Մարիէթնամ պէսլէմէ գըզ կէլմէքլէ, սըր Վիլիամս՝ մէրգուլմէեէ խիթապէն),

— Տիկերլէրինէ սէօյլէ, եօգարը չըգսընլար, տէտի:

Մարիէթ՝ տիշարը չըգտը, վէ ազ սօնրա տիկեր պիր խըզմէթճի գատըն, էրքէք պիր խըզմէթճի վէ սէյիս իլէ պէրապէր իէլտիկինտէ, պարօնէ՝ պունլարա խիթապ իտէրէք,

— Ե՛լէր պէնի, գօնթ Արման տը Գէրկազ տէյի թանըմըշ օլուրսանըզ, վէ օլ վէճհլէ տէ եէնի մատամընըզա իգըար իտէրսէնիզ, հէր պիրինիզէ պիր այ իչին եիւզէր լուի ալթունու իւճըթ վիրէճէեիմ. եօգսա քեաֆֆէնիզի տէ պուրատան գօվարըմ, տէտի:

Պատէհու սըր Վիլիամս՝ խըզմէթքեարլարը սավըպ, քէնտիսի տէ ժաննըն էլան ուեուլմագտա օլտուղու օտատան տիշարը չըգարքէն, ֆիքրինտէն,

— Շիմտի տէ Սըրիզէ իճապ իտէն տէրսի վէրէեիմ. էկէր Դանն քէնտի խըզմէթքեարլարընա ինանմազսա, շիւպհէսիզ յճուգլուղու զէմանընտան պէրու մուհիպպէսի օլմուշ օլան չէքճի գըզա ինանաճագ տըր, տէտի:

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս սէյֆիեէտէն չըգըպ, պաղչէնին պիր ուճունտա վագը քիւշիւք էվէ տօղրու իլէրլէտի: Մագաթ անտէն էվվէլ պիզ օրաեա կիտիպ, Սըրիզէ թէրլար պուլարըմ:

30

Ֆիրբար նամ գատընըն Սըրիզի կիրտիրմիչ օլտուղու քիւ-
չիւք էվին ալթ գաթտա պուլուննան սալասընտա պիչարէ գըզ-
ճըլաղըն պաերլըպ եերէ սերիլտիկինի եազմըչ իտիք: Մէզ-
պուրէնին ադլը պաչընա կէլտիկի զէման, Ֆիրբար քէնտիսինի
էվին պիրինճի գաթընա կէօթիւրիւպ, օրատա եալընըզ պը-
րագմըչ օլտուղունտան, պուլունտուղու օտանըն թէքմիլ էչ-
եասընա կէօզ կէղտիրտի, վէ տերունինտէ պուլունտուղու
մէղքիւր օտատա, Ֆիրբարը վէ անըն պէեանաթը մէքրուհէսի-
նի խաթըրլաերպ, իւք հարէքէթի վէ միւլահագասը՝ գաբու-
եա սօղրու գօշմագտան իպարէթ օլտու իսէ տէ, գաբու
գաբալը իտուկինաէն, զէվալլը գըզճըղագ՝ պիր հալը եէյիս-
իչթիմալ իլէ գաբուեու եերինտէն չըգարմաեա չալըչտը ֆա-
գաթ մուվաֆագ օլամատը, վէ վագը օլան ֆիղան ու ֆերեա-
տընա գարչը ճէվապ վիրէն տէ պուլունմատը:

Օլ վագըթ Սըրիզ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաերպ, սաաթ-
լարլա պաչը էլլերի տերունինտէ օլարագ միւքէտտէր պիր
հայտէ տուրտու:

Էյլէն ըատտէլերինտէ գաբու աչըլըպ, Ֆիրբար իչերի
կիրէրէք,

— Հայտէ, աղլաեաճագ եերտէ թաամընըզը իտին, տէտի,
ֆագաթ Սըրիզ՝ պաչը իլէ ըէտտ ճէվապը վէրտիկինտէն, Ֆի-
րբար գաբուեու գաբաեարագ, օրատան չէքիլտի:

Պու ճատը գարը պիր տէ ադչամ կէլտի: Պիչարէ Սըրիզ
ուեուճուչ օլտուղունտան, Ֆիրբար քէնտիսինի ուեանտըրըպ,
պիր աղ շէյ եէմէսինի թէքրար թէքլիֆ իթտի իսէ տէ, Սը-
րիզ՝ եինէ ըէտտ իտիպ, էլպիսէսինի չըգարմաեարագ, վէ թա-

գաթ վէ տէրմանը տա գալմըջ օլմահարագ , տէրին պիր ույ-
դ ուեա տալտը :

Իրթէսի կիւն Սըրիզ՝ զիեատէսիյլէ հալը սիւ քիւնէթ քէսպ
իտիպ , վէ իհթիեաճ տա քէնտիսինի թագերիզ իթմէկէ պաշ-
լամըջ օլտուղունտան , պիր ազ շէյ եէմէք իսթէտի իսէ տէ ,
պուլունտուղու օտաստան չըգմագ իսթէմէտի :

Պունուն իւզէրինէ ճասը դարը , պիչարէերի թահգիր իլէ
պէրապէր ճէպը իսթիմալինէ գալբըշտը : Սըրիզ , եարտըմ
տիլէմէք իւզրէ ֆիզան ու ֆէրեատ իթտի իսէ տէ , քիմնէ
թարաֆընտան մուսվէնէթ պուլմատը : Ֆիբար , օ ադշամը
թէքրար մէզպուրէնին նէզտինէ կիթմէսինտէ , զազապնաք
պիր հալտէ օլարագ իչերի կիրիպ , իսթիհզաքեարի սուրէթտէ ,
եադընտա սահիպի իանէնին մէզպուրէնէ վիզիթա վիրէճէ-
կինի պիլտիրաի :

Պու վէճհլէ իւչ կիւն կէչերէք , իչպու միւտաթ զարֆըն-
տա Սըրիզ , ազընճա ֆէնալըզ հիսս իթմէեէ պաշլաեըպ , կէօզ-
լէրինտէն ադան եաշլար՝ մէյեուսիեթինէ տէլիլ իտի :

Նիհաեթ իւչիւնճիւ կիւնիւն սապահըսը , թագաթ վէ
տէրմանը գալմամըջ օլարագ , տիրսէկինի բէնչիրէեէ տաեա-
թըպ հազին հազին տուրմուչ օլտուղու հալտէ , դարունուն
սիւրկիւսինտէ պիր քիլիտ սէսի իչիտիպ , պէտպախթ դըզ-
ճըզազ սարսըլտը , վէ քէնտի ճէլլատընը թէքրար կէօրէճէկի-
նի զանն իթմէքտէ իքէն , պու տէֆա պիր էրքէք իչերի
կիրտի :

Պու աաէմ սըր Վիլիամս օլուպ , Սըրիզ՝ ազըլ պաշընտան
պիւթիւն պիւթիւն կիտերէք , տէհչէթլէ բէֆը սէտա իթտի ,
վէ տիթրէտիկի վէ լէճճէսի սօլմուչ օլտուղու հալտէ , պու-
լունտուղու քիւչիւք օտանըն պիր քէօչէսինէ գօշտու :

Շու հալէ նէզարէն , պարօնէնին , էլինտէ պիր սիլահ օլա-
րագ իչերի կիրմիչ օլտուղու զանն օլունապիլիր իսէ տէ , պի-
լաքիս սըր Վիլիամս սաքին վէ թէպէսսիւմ իւզրէ օլուպ ,
գօրդուլաճագ պիր թավը ու հարէքէթտէ տէյիլ իտի : Պի-
նապէրին քէմալը նէզաքէթլէ մէզպուրէերի սէլամիահարագ :

— Մա'տմաղէլ, թէէմին օլունուզ, պէն պիր նամուսուլու ատէմիմ, տէտի :

Սըրիզ իսէ, օտանըն գարանլըդ պիր քէօչէսինտէ, գըմըլտանմաեարագ տիվարա տաեանմըչ օլուպ, կէրչի իղհարը տէհչէթ իտէրէք տէյիլ իսէ տէ, նիհաեէթ շիւպհէ վէ թէրէտտիւտ իչինտէ օլարագ, սըր Վիլիամսա պագմագտա իտի :

Մէրդուլմ իսէ, լաթիֆ պիր սէտա իլէ, վէ կէնճ գըլա թէէսսիր իտէճէք սուրէթտէ իհթիրամքերասնէ գարչըսընտա սուրարագ :

— Մատմաղէլ, էկէր պէնի տինլէմէք իսթէրսէնիզ, սիզէ բէք չօգ տիւեճէկիմ վար տըր, տէյի պէեան իլլէտի :

Սըրիզ, տիւչար օլտուղու քէտէր ու էլէմի խաթըրլաեարագ :

— Էֆէնտիմ, հագգըմտա իճրա իտիլէն պունճա զուլմու թէատտի, սիզին թարաֆընըզտան էմի օլունմամըչ տըր, տէյի՞մի, տէտի :

Սըր Վիլիամ. - (սախթէ պիր հիտտէթլէ.) Վա'յ, սիզէ ֆէնալը՞դ մը իթտիլէր. քի՞մ ճէսարէթ իթտի սիզէ...

Սըրիզ. - (մէրդումուն սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Էֆէնտի, հիւքմիւնէ թապի օլտուղուլմ օ տէհչէթլի գարը պանա հէր կիւնա զուլմու իճրա իտիեօր... պէնի պուրաեա ճէպրէն կէթիրտիլէր... պանա տէտիլէր քի...

Սըր Վիլիամս. - (թաթլը պիր սէտա իլէ.) Սիզէ սէօյլէտիքլէրի հէք եալան տըր. վէ էկէր սիզի թահգիր, վէ պէտ մուլամէլէ իտէն օլտու իսէ, անը թէէտիպ իտէճէեիմ :

Սըրիզ. - (ալլաեարագ.) Էֆէնտիմ, նէրէտէ օլտուղումու պիլմէեէրէք, իւչ կիւնտէն պէրի տիր.քի պուրատաեըմ, վէ սէվկիւլիւլէրիմտէն, ահըպպամտան խապէրիմտէ եօգ տուր : Հաթթա...

Սըրիզ՝ թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինտէն, սըր Վիլիամս՝ թէլէֆֆիլղիւնտէ վէ հարէքէթլէրինտէ տաիմա լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ պուլունարագ :

— Նիշանլընըզ Լէօն Րօլանտան տա խապէրինիզեօգ տուր :

տէյիլմի . Լէօն՝ մոհհապպէթիսիզէ լաերգ նամուսլու պիր տէլիգանը տրր . իքիսիզի տէ մէսուտ գըլմագ իչին , գըզըմ , պէն սիզի ճիհէզլէեհէճէեիմ , տէտի :

Սըրիզ .- (աչիքեար պիր մէսէրրէթլէ .) Ա՛հ էֆէնտիմ , պիլիեորտում . . . օ մէքրուհ գատընըն սէօյլէտիքլէրի տօղրու օլտուղունա ինանամաեորտում . . .

— Գըզըմ , օ գարը սիզէ նէ՞ սէօյլէեորտու :

— Սիզին էմիլիսիզլէ պուրատա պուլունտուղումու , վէ սիզ զէնկին օլտուղունուղտան , վէ պէն տէ ֆագիր օլտուղումտան . . .

Սըր Վիլիամս .- (սախթէ պիր հիտտէթլէ .) Ա՛հ ալլա՛գ . . . պէ՞ն մի , գօնթ Արման տը Գերկա՞ց մը պէօյլէ պիր հարէքէթի մէքրուհէեի իրթիքեապ իտէճէք տիր . . .

Սըրիզ .- (հէեհէճանը ազիմ իլէ .) Գօնթ տը Գերկազ սի՞զմիսինիզ :

— Էվվէթ գըզըմ պէնիմ . իլթէ կէօրիւեօրսունուզ քի , պիրիպիրիմիզէ էճնէպի տէյիլիզ . . . պիլիրսինիզ քի Լէօնու Պասթիէն վասըթասըյլա թանըմըչըմտըր . . . Պասթիէն պիր ամէլէ օլուպ , չըգան բազար կիւնիւ սիզին իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմիչ , վէ պէնիմ օթէլիմի , քէնտի իգամէթկեահը մագամընտա սիզէ իրաեէ իյլէմիչ տիր :

— Էվվէթ , էվվէթ , խաթրըմա կէլիեօր :

— Պէնի տինլէյին , ֆագաթ խուսուսի իլէ պէնտէն գօրգմաեըն սէվկիւլիւ գըզըմ : Շիւպհէսիզ սիզ կիւզէլ վէ ֆագլիւ պիր գըզսընըզ վէ սէվտիկինիզ քիմնէ՝ գըսգանըլմաեա լաերգ տրր . . . ֆագաթ պէն պիր պաչգասընը սէվէրիմ , վէ սիզին եալընըզ տօթունուզ . . . բէտէրինիզ օլմագ իսթէրիմ :

Օլ վագըթ սըր Վիլիամս՝ Սըրիզին էլլէրինի քէնտի էլլէրի տէրունինէ ալըպ , վէ օ տա պու սըրատա մուխալիֆէթ իթմէտիկի հալտէ , խայրխահանէ վէ միւհասիր պիր թարղտա մէզպուրէեէ պագարագ ,

— Պիչարէ չօճո՛ւգ . . . պէն օլմասա իտիմ , սիզէ նէլէ՛ր եաբաճագլար իտի , տէտի :

Սըրիզ՝ էլան թէէսսիւր վէ հէեէճան իչինտէ օլարագ , քէնտիսինէ էվվէլճէ տէ գուրթարընը մագամլնտա զահիր օլմուշ օլան , վէ հագգընտա ճալիպի թէվէճճիւհ պիր քիմնէ կիպի կէօրիւնմիւշ պուլուճնան պու ատէմէ պագմագտա իտի :

Սըր Վիլիամս սէօղիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Գը՛զըմ՝ պաղլէպանըմլն տուլ զէվճէսի օլան Ֆիրար իսթուճն՝ թէքմիլէն հագըգէթի սիղէ պէեան իթմէմըշ : Գօլար՝ կէրչի պէնիմ էմրիմ իլէ սիզի պուրաեա կէթիւրմիշ իսէ տէ , ըրզընըղա թասալլութ իտէեիմ Ֆիքրիլէ տէյիլ տիր : Նիշանլընըղ Լէօնու վէ ժաննը գուրթարմագ իչին պուրաեա կէթիւրիւմէնիզ լազըմ՝ իտի :

Սըրիզ . - (հայրէթլէ .) ժա՞նն մը :

— Էվվէթ , օ ժանն տը Պալտէրի քի սէվէրիմ՝ վէ քէնտիսինի պանա զէվճէ գըլմագ իսթէրիմ . պիչարէ գըզըղա՛գ , ազ գալտը քի , օ տա սիզին կիպի է՛ն մէքրուհ Ֆէնալըղա տիւշար օլաճագ իտի :

Ձիչէքճի գըզ՝ սըր Վիլիամսըն զարիպ սէօղլէրինի անլաեամատըղը հալաէ ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , նէ՞ սէօլլէեօրսուճնուզ , ատէթա իւզէրիմէ տիվանէլիք կէլիեօր , տէտի :

— Տիգգաթլէ պէնի տինլէյինիզ գըզըմ . լաքին էվվէլ պէ էվվէլ սիզին հագգընըղտա պահս իտէլիմ . սօնրա ժաննըն իւզէրինէ տէ կէօրիւշիւրիւզ , զիրա իքինիզ տէ հէման այնի ահվալէ տիւշար օլմուշսուճնուզ տուր : Սիզ , Լէօն Քօլան իսմինտէ նամուսլու պիր ամէլէ սէվէրսէնիզ , օ տա սիզի սէվէր . . . իքի այտան տա էվլէնէճէքսինիզ , տէյիլ՛ մի :

— Էվվէթ :

— Տագաթ պէտպախթ գըզըմ՝ , սիզին պիր գըզգարընտաշընըղ վար տըրքի , սիզ նէ գատար ֆաղիլէթլէ մութթասըֆ իսէնիզ , օ տա օ նիսպէթլէ ալսլէագսըղ տըր : Պու գըզգարընտաշընըղ չօգտան պէրու ֆահշիեաթ ալէմինէ տախիլ օլմուշ օլուպ , ըրզ ու նամուս հիսսի՛ անըն գալպինտէն բէք չաբուգ զայիլ օլմուշ տուր :

«Իշխե՛, Պագգարա իսմինտէ օլան պու գըղգարընտաշը-
նըզ՝ սայքի սօգաղա ալթունլար տէօքէպիլմէք իւզրէ, վէ
պուլունտուղու եիւքսէք մէվզի ըճապընճա, քիմսէտէն ճէզա
կէօրէճէկի դօրգուսու օլմանեարագ, գըղգարընտաշընըն նա-
մուսունու սաթմիշ տըր:

«Սիզին իշին շէտիտ պիր աշգ ու սէվտա իլէ սիւզան օլուպ,
դաթըլկեաճա չըգանա դատար մագստուէրինի թէագիպ իտէն
աշգ ու սէվտա էրպապընտան պուլունան, վէլհասըլ քեաֆ-
ֆէյի ճինանէթլերի իրթիքեապ իտէպիլէն ատէմտէն պիրին-
ճի տէֆա սիզի դուրթարաըմ, ֆագաթ օ աաէմ, քէնտիսին-
տէն զայրի քիմսէնին օլմանեաճաղընըզա տայիր եէմին իթմիշ,
վէ պու ուղուրտա պիր թագըմ հայտուտարա բարալար
թէէտիեէ իյէմիշ տիր:

Սըրիզ. - (աղլը պաշընտան կիտէրէք.) Եա՛րապպի:

— Համո օլսուն քի գըղըմ, պէն, Լէօնուն վէ սիզին իւզէ-
րինիղէ նէզարէթ իտիեօրտում: Լէօնու Բարիստէն ուզագ-
լաթաըմ, վէ սիզի տէ պուրատա ալըգօյտուղումտան, շիւպ-
հէսիղ Մ. տը Պօրբէօ սիզի արամագ իւզրէ պուրտեա կէլէմէ-
եէճէք տիր: Շիմտի հագըգէթի հալի անլատընը մը:

— Էվվէթ, լաքին մօնսիէօ, պիզ սիզէ նէ՝ եաբարգ քի,
հագըըմըզտա պու տէրէճէ խայրխաճանէ հարէքէթտէ պու-
լունուեօրսունուզ:

— Գըղըմ, պէնիմ պիւեիւք պիր սէրվէթիմ վար տըր քի,
պու սէրվէթի՝ մահգա էյիլիք իթմէք, վէ ֆէնալըղըն էօնիւ-
նիւ ալմագ իշին սարֆ իթմէքտէեիմ, վէ մանէթիմտէ պու-
լունան պաղը մէմուրլարըմըն վասըթտաղյա հէր թարաֆտա
օլանը կէչէնի պիլիբիմ: - Իմտի սիզի թէհտիա իտէն մուխա-
թարատան տա իապէրտար օլարագ, մուալվէնէթիինիղէ եէ-
թիշտիմ... Իշխէ հարէքէթի վագըամ պունտան իպարէթ
տիր:

Սըրիզ. - (տըր վիլիամորն էլինի թուլուպ էօրէրէք.)
Մօնսիէօ, զաթընըզ՝ բէք գիեատէ խայրխաճ պիր քիմնէսինիզ.
Իճապ իտէրսէ ուղրունուզա հանաթըմը տա ֆէտա իտէճէեիմ:

Սըր Վիլիամն ճեվապ վերմէտի, ֆագաթ շէյթանի պիր
թէպէսսիւմէ քէնտի քէնտիսեէ,

— Հէր հալտէ պէն միւքէմմէլ պիր Արման տը Բէրկա-
զըմ. անըն ինսանիեթբէրվէրանէ թապիրլէրինի պիլէ թագ-
լիտ իտէպիլիեօրում, տէտի:

Պատէհու պարօնէ, Սըրիղին էլինի թուլթուպ,

— Շիմտի տէ գըզըմ, ժանն հագգընտա կէօրիւշէլիմ,
տէտի:

— Տիմէք սիղ քէնտիսինի թանըօրսունուզ:

Սըր Վիլիամն, թէաթրօ օեուկարընտա պիրիննի աչըգ-
պազըզ րօլունու իճրա իտէն օեուկար կիպի, էլինի գալպի
իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Թանըմագ տա սէօզ միւ... քէնտիսինի սէվէրիմ...
տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն շու սէօզլէրի տէրմիեան իյ-
լէտի. - ժանն տա, սիղին կիպի թէհլիքէլէրին էն ազիմինէ
կիրիֆթար օլմուշ տուր: Սիզէ օլ պապտէ նագլ իտէճէկիմ
հիքեանէ զարիս տիր... Թէլսայեիւլ իտին պիր քէրրէ քի,
իսմիմի քէնտիսեէ հասը իտէճէք գատար քիւսթախ պիր քիմնէ
զուհուր իթմիշ տիր... օ ատէմ Պասթիէն տիր:

— Պասթիէն մի. Պէլվիտէ կէօրմիւշ օլսուղումուզ ա-
տէմ մի:

— Էվվէթ, թա քէնտիսի. Նէօ զանն իտէրսինիզ, պէտ-
պախթ գըզըմ, օ ատէմին միւնասիպ վագըթտա օրաեա կէ-
լիպ, Լեօնա մուավէնէթտէ պուլունմասը թէսատիւֆաթ գա-
պիլինտէն մի տիր: Խայր, հէր շէյ էվվէլճէ տիւշիւնիւմիւշ
վէ հիսապ օլունմուշ տուր: Նիշանընըզ իլէ դավլաեա թու-
թուշմագ իսթէեէն իքի նէֆէր շիւպհէլի շախսլար՝ Պասթիէ-
նին շէրիքլէրի պուլունմուշլար տըր:

Սըրիզ. - (Ֆէվգէլատէ հայրէթլէ.) Նէօ սէօլլէեօրսունուզ:

— Հագըզէթի հալի սէօլլէեօրում գըզըմ. Պասթիէն
բէք չօգ տէֆա ժաննը թաադիպ իթտիքտէն սօնրա, օնա
տիլտատէ օլուպ, պազը ահըպպասըլա, մալիւմիւնիւզ օլան
քիւշիւք գօմէտիանը թէրթիպ իթմիշ տիր: Պու սուրէթլէ

Լէօն վէ սիգ, քէնտիսինի սուֆրանըգա տալէթ իլլէմիշ, վէ մուախխարէն օրատան հարէքէթինիգտէ, քէնտիսի մատմազէլ տը Պալտէրի խանէսինէ գատար կէօթիւրմիւշ տիւր:

— Շիմտի անլամաեա պաշլաեօրում:

— Հէնուզ հէր շէյի անլամաեօրսունուզ սէվկիւկիւ գըզում: Տուրուն հիքեաեեմի իքմալ իտէեիմ:

Սըրիզ, գալպտէն նէշէթ իտէր պիր պէլաղէթի մախսուսէ իլէ սըրֆ հագըգէթի նագլ իտէն սատէտիլ վէ սաֆտէրուն քիմնէլէրին թավր ու հալինտէ պուլունան սըր վիլիամսա պագմագտա օլտուղու հալտէ, մէրգում իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պասթիէն, ագիլ վէ գուրնագ պիր քիմնէ օլուպ, պէնիմ օտա խըզմէթքեարում օլմագլա հաիզ օլտուղու ճէսարէթ սաեէսինտէ, կէօեա ժաննըն քէնտիսինէ մուհապպէթի պուլունուեօրմուշ կիպի էօեիւնմիւշ, վէ ասըլ քէնտի իսմիլէ եիւզպաշըլըգ սըֆաթընը՝ ահըպպասընտան պուլունան իհթիբար պիր քիմնէեէ վէրիպ, քէնտիսի իսէ, պէնիմ իւնվանըմը վէ իսմիմի ալմըշ տըր:

Էիշթէ պու սախթէ եիւզպաշը, կէլիպ ժաննըն իգամէթ իթտիկի խանէտէ պիր օտա թուլթմուշ, վէ բէտէրինին աթիգ պիր տօսթու մագամընտա, օ կէնճ գըզըրղազըն օտասընա կիտիպ, պէնիմ իսմիմի ալմըշ օլան Պասթիէնտէն պահս իթմիշ, վէ ազ սօնրա օ պիէտէպ հէրիֆ՝ գօնթ տը Քէրկազ նամիլէ ժաննըն տաիրէսինտէ գապուլ օլունմուշ տուր: Օլ վագըթ ժանն՝ Պէլվիլտէ կէօրտիւկիւ ատէմի թանըմըշ, վէ կէնճ գըզլար՝ մահզա բօժանկարտա կէօրիւլէն էֆքեար սահիպլէրի օլմալարըլա, խըզմէթճիմ պուլունան Պասթիէնի՝ պիւեիւք պիր ատէմ զանն իլէ, օնա կէօնիւ վէրմիշ տիր:

Սըրիզ. - (հիտտէթլէնէրէք.) Նէ՞ տիեօրսունուզ, մատմազէլ տը Պալտէր պիր խըզմէթքեարա կէօնիլ միւ վէրսին խայր, խայր, պու օլաճագ շէյ տէյիլ տիր:

— Ագիգէմ Սըրիզ, թէսատիւֆ, եախօտ տահա տօղրու ոու մաեթիմտէ պուլունան մէմուրլար պու շէյլէրի պա:

նա պիլտիրտիլէր, Պունուն իւզէրինէ մատմագէլ տը Պալտէրի կէօրմէք իսթէտիմ, վէ քէնտիսինին շայեանը թէէսսիւֆ հիքեանէսինի պիլտիկիմ կիպի, շախսընը տա, խապէրի օլմագսըզըն կէօրտիւմ: Պինապէրին օ գըզը պէն տէ սէվտիմ:

«Փագաթ նամուսքեարանէ, վէ իսմիմի քէնտինէ հասը իթմէք արզուսինտէ պուլունարագ սէվտիմ: Շու գատար քի ֆէնալըգ իլէրլէմիշ, եանի ժանն պիր պիէտէպի սէվմիշ օլտուղունտան, օ պիէտէպին մասքէսինի աչաղը ալմագտան էվվէլ, անըն թէշէպպիւսիւնէ տէվամ իթմէք լազըմ օլմասըյա, տիւն ադշամ, ժաննա պիր մէքթուպ եագտըգտան սօնրա, ույգուսու էնասընտա, իչպու պաղչէնին ուճունտա կէօրմէքտէ օլտուղունուզ քիւչիւք սէյֆիէնէ նագլ իթտիմ:

Սըրիզ. - (մէսէրրէթլէ.) Շիմտի օրատա՞մը տըր:

Սըր Վիլիամս. - (կէնճ գըզըն էլինտէն թու թարագ.) Կէլին կէօրէսինիզ:

Պու սուրէթլէ իքիսի պիրլիքտէ կիտէրլէրքէն, ալթ գաթտա պարօնէ, Ֆիբարա ըասթ կէլէրէք, թէրս չէհրէ իլէ մէրգումէնէ պագըպ:

— Զէվճինիզ նամուսլու պիր ատէմ իտի. լաքին սիզին կիպի ֆէնա պիր գարը իլէ էօմիւնիւ կէչիրմիշ օլտուղունա թէէսսիւֆ իտիեօրում: Պէն սիզէ, պու կէնճ գըզա նէզարէթ իթմէնիզի իսթար իթմիշ իտիմ, ֆագաթ մէմուրիեթինիզի նէ՝ գատար սուի իսթիմալ իթմիշ օլտուղունուզու խապէր ալտըմ: Իմտի, պուրատան տէֆ օլուն, սիզէ իհթիեանըմ եօգ տուր, տէտի:

Սըրիզ, սըր Վիլիամսըն, պու սէօղէրի սէօյլէրքէն բարմաղըյա օ ճատը գարընա գարուեու կէօսթէրտիկիլինի կէօրտիւ իսէ տէ, պէլիսիզճէ տիկէր պիր իշարէթ իթտիկինի կէօրմէտի քի, պու իշարէթի:

— Պու տա սէնին վազիֆէն տախիլինտէ տիր, եանի սըրֆ գօմէտիա տըր, տիմէք իտի:

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս , Սլըրիզ իլէ պաղչէտէն կէչիպ մէգպուրէեի , ժաննըն էլան ուեոււմագտա օլտուղու եաթագ օտասընա կիրտիրտի :

Չիչէքճի գըլ շաշըրըպ , ժաննըն գարշըսընտա տիղ չէօ-քէրէք :

— Սլւպհա՛ն Ալլահ , նէ՛ կիւզէլ շէյլէր , տէտի :

Սըր Վիլիամս . — Պու շէյլէր՝ հէք ժաննըն , եանի իլէրու-տէ գօնթէս տը Գէրկազ օլաճագ օլան մուհիպպէնիզին տիր :

«Շիմտի ազիզէմ Սըրիզ , պէնի տինլէեինիզ . ժանն ու-եուեօր . ուեանաղընտա , պէն կիթմիշ օլաճագըմ . սէքիզ կիւն գատար զայպուպէթ իտէճէեիմ , — Սիզ սէյֆիեէտէ գա-լաճագ սընըզ , վէ ժաննըն պէսլէմէսի Մարիէթ , սիզի թէք-րար կէօրէճէկի խուսուսընտա էվվէլճէ ժաննը հազըրլաեաճագ տըր , վէ սիզի՝ գըզգարընտաշընըզտան վէ ալլագ Պօբրէօտան գուրթարմագլըղըմ իշին պիր գաշ կիւնէ գատար կիզլէմէք-լիկիմ իճապ իթտիկինտէն , պու միւտտէթ էսնասընտա ժանն իլէ պիրլիքաէ եաշաեաճագ սընըզ . անըն գըզգարընտաշը , մուհիպպէսի վէ մահրէմի էսրարը օլաճագ սընըզ :

— Բէք էյի մօնսիէօ գօնթ :

— Հէր կիւն քէնտիսինէ մէքթուպ եազաճագըմ . Շիւպ-հէսիզ մէքթուպլարըմը սիզէ օգուեաճագ տըր : Ասըլ գօնթ տը Գէրկազ , եանի քէնտինին սէվտիկի օ շախս՝ օ հայլազ Պասթիէն օլմասը խուսուսընտա քէնտիսինի գանտըրմաեա շալըշմաեըն : Եազաճագ մէքթուպլարըմ վէ վազըթ հէր շէյի թէրթիպ իտէրլէր :

Սըրիզ , հէեճճան իլէ սըր Վիլիամսա պագարապ ,

— Ա՛հ էֆէնտիմ , սիզի սէվմէսի իշին , եալընըզ սիզի կէօր-մէսի քեաֆի տիր , տէտի :

— Ալլահա ըամարլատըզ Սըրիզ . պունտան զիեատէ պու-րատա դալամամ . ժաննըն պէնի կէօրմէսինի իսթէմէմ :

— Ֆագաթ , էֆէնտիմ , Լէօնու թէքրար նէ՞ վագըթ կէօ-րէճէեիմ :

— Տօղրուսու պիլմէմ, լաքին իւմիտ իտին, վէ հագգըմտա էմնիյեթ իւզրէ պուլունուն, Եէմին իտէրիմքի, օն պէչ կիւնէ գատար քէնտիսի իլէ էվլէնէճէքսինիզ:

Պէօյլէճէ սըր Վիլիամն, Սըրիզի, մէզքիւր վատ իլէ իւմիտվար պրագարագ, արապասընա ավտէթլէ, եուլարը թուլթմուլ օլան Գօլարա խիթապէն,

— Զանն իտէրիմքի, շու օեունու լաեղգըլա օյնատըմ, Արմանըն գարըսընը չալաճագ եէրտէ իսմինի չալտըմ: Մատէմքի ինթիգամըմ սըրասընտա տըր, շիմտի տէ Քէրմարուէնին միլեօնլարըլա մէշղուլ օլայըմ, տէտի:

Գօլար. - (ագչէ թամարնա միւպթէլա օլանլարա մախսուս պիր սէտա իլէ.) Միլեօնլար մը... պէնէ էսասի մաստէ օտուր:

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ. իմտի, Պըրթանեըտա մատմազէլ էրմին տը Պօբրէօ իլէ էվլէնէճէեիմտէն, պու աղչամ օրաեա կիտէճէեիմ:

.....

Պու սուրէթլէ ալչագ Անտրէա հէր նօգթատա ղալէպէ չալմագտա օլուպ, շէօյլէքի Ֆէրնանը հապս իթտիրմիչ, Սըրիզ իլէ ժանը սէքուէսթրօ թահթընա ալտըրմըչ, Պագգարաեը մէճնունէ կիպի թիմարիանէեէ աթտըրմըչ, վէ գօնթ Արման տը Քէրկազը՝ պունտան պէօյլէ միլթէվէֆա Մ. պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին վարիսլէրինի պուլամագ հալէ կէթիրմիչ իտի:

31

Սըրբիզ, Գաղղարանըն ալչադճա եազըլմըչ օլան մէքթու-
պունու ալըպ, Սէրբանթ սօգաղընա, վէ օրատան Գօլար վա-
սըթասըյլա մահուտ խանէեէ կէօթիւրիւտիւկիւ կիւն, սօզ-
րամաճը Մ. Շարօնուն տիւքքեանը դարուսունա կիտիպ, վէ
սէրհալ Լէօն Բօլան՝ կիւլիւմնէեէրէք մէզպուրէնին նէզտինէ
կէլիպ, էլինի թութարադ,

— Սապահլար խայր օլսուն Սըրբիզ, տէմիչ, վէ Սըրբիզտէ,

— խայըրը սապահլար օլսուն Լէօն, տէյի ճէվապ վէր-
միչ իտի:

Գատէհու արալարընտա շու եօլտա պիր միւքեալէմէ
վուգու պուլմուչ իտի:

Լէօն. - (նիշանլըսընըն էլինի սըգարադ.) Ազիզէմ Սըրբիզ,
պու կիւն զիեատէսիյլէ մահգունում:

— Սի՞զ մի. քէտէրինի՞զ մի վար տըր:

— Վագաա պիր ֆէլաքէթէ տիւչար օլմատըմ, անճագ-
հէր կիւն սիզի պիր գաչ տագըդա օլսուն կէօրմէքլիկի աաէթ
իթմիչ օլտուղում հալտէ, եարըն պունա միւվաֆագ օլամա-
եաճագըմը տիւչիւնէրէք թէէսսիւֆ իտիեօրում:

Սըրբիզ. - (հէեէճան իլէ.) Նի՞շին պէնի կէօրէմէեէճէքսինիզ:

— Տիրէքթօրումուզ պիր թագըմ էչեաեը թէսլիմ վէ
եէրլէրինէ վազ իթմէք իւզրէ պէնի Մօնմօրանսիեէ կէօնտէրի-
եօր: Շէօյլէքի եէրլի եէրինէ վազ օլունաճագ էչեա՝ խայլի շօգ
օլտուղունտան, պիր կիւն ագչամա դատար օ ուզուրա չա-
լըչտըգտան պաչգա, իրթէսի սապահ տախի օ իչիլէ մէշգու-
լմագլըղըմ լագըմ կէլմէքտէ տիր:

— Սահիհէն սըգըլաճագ շէյ:

— Տիրէքթօրումուզա, պու իչէ պէնի կէօնտէրմէմէսինի
րէճա իթմէկի տիւչիւնտիւմ իսէ տէ, սէօյլէմէեէ ճէսարէթ

իտէմէտիմ, չիւնքի տիրէքթօրլարըն էֆքեարընա դարչը կէւ մէք ճայիզ տէյիւ տիր :

— Հագգընըզ վար տըր , Լէօն : Տիմէք եարըն տէյիւ օ պիր կիւն ագչամը ավտէթ իտէճէքսինիզ :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ պիզէ կէլիրսինիզ . օ ագչամը պիրլիքտէ կէչիրիրիզ . պու սուրէթլէ զայպ իտիլէն վագթըն եերինի իքմալ իյլէրիզ :

Պատէհու Սըրիզ , կիւլիւմնէեերէք , վէ Լէօնուն էլինի սըգարագ , «տիմէք եարըն տէյիւ , օ պիր կիւն կէօրիւչէճէեիզ» տէյիպ , օրատսն մուֆարագաթ իթմիչ իտի :

Փիւվագը իրթէսի կիւն Լէօն Բօլան , Մօնմօրանսիեէ կիտիպ , ագչամը , կիճէեի վէ իրթէսի սապահը օրատա կէչիրտիքտէն սօնրա , եէվմի մէգքիւրտէ էօյլէն ըատտէլէրինտէ ավտէթլէ , տօղրուճա տօղրամանը տիւքքեանընա կէլիպ , Սըրիզին նէզտինէ կիթմէք իւզրէ մուայեէն օլան վագթա սապըրսըզըզլա պէքլէտի . Նիհաեէթ սաաթ սէքիզ գարարլարընտա չիչէքճի գըզըն իգամէթ իթտիկի խանէնին ալթ գաթ նէրտիվէնլէրինտէն սիւրաթլէ չըգըպ , հէր նէ գատար գաբու արալըզլարընտան հիչ պիր ըըգ կէօրէմէտի իսէ տէ , եինէ գաբուեու չալտը :

Սըրիզ ճէվապ վէրմէտիկինտէն , Լէօն թէքրար գաբունուն չանընը չէքտի , վէ այնի սիւքիւնէթ վագը օլտուղունտան , կէնճ գըզըն , պէլքի եագաճագ օտուն եախօտ մուճ կէթիրմէք իչին աչաղընա էնմիչ օլտուղունու պիլմիւլահագա , նէրտիվէնին սօն գատէմէսի իւզէրինտէ պէքլէտի , վէ պիր սաաթ վագըթ կէչտիկի հալտէ , Սըրիզ էլան մէյտանա չըգմատըղընտան , Լէօն , սապըր թիւքէնէրէք , աչաղը էնիպ , գաբուճունուն օտասը բէնչիրէսինտէն իչէրիեէ պաչընը սօգարագ ,

— Մատմապէլ Սըրիզ օտասընտա տէյիլ մի տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Մատմապէլ Սըրիզ մի . . . վայ մօնսիէօ Լէօն , սի՞զմի սինիզ :

— Էվվէթ մատամ պէն իմ:

— Իքի կիւն աւուր քի մատմազէլ Սըրիզի պէն տէ կէօր-
մէտիմ:

— Իքի կիւն միւ նէ տիեօրսոււնուզ վալիտէ:

— Սըրֆ հազ ըզէթի սէօյլէեօրոււմ մօնսիէօ Լէօն. տիւն
Ֆաննիերի, պիլիբօսիիզա՛, մատամ Պագգարանիւն պէսլէմէ-
սինի կէօրսիւմ:

Լէօն՝ Պագգարանըն՝ քէնտի գըղգարընտաշը իւզէրինտէ
հաիզ օլտուղո՛ թէէսիլի մուզիլրի պիլտիկի ճիհէթլէ, մէր-
գոււմէնին իսմինի իշիթմէսինտէ, թէֆէքքիւրէ տալարագ,

— Էյ, տէտի:

— Ջանն իտէրիմքի, եա Պագգարանեա եախօտ վալիտէ-
սինէ պիր Ֆէնալրգ վագը օլմուշ տուր. եա պիրի եախօտ
տիկէրի աղըր սուրէթտէ խասթարանմըշ տըր. զաթէն պէս-
լէմէնին չէհրէսինտէ տէ աճիպ պիր հալ միւշահէտէ իթտիմ,
վէ մատմազէլ Սըրիզին մահղունէն տիշարը չըգաըղընը կէօր-
տիւմ: Էվվէթի կիւնտէն պէրու իսէ քէնտիսինի թէքրար
կէօրէմէտիմ:

Լէօն, պուստան զիեատէ տինլէմէեիպ, աճէլէթէն օրա-
տան հարէքէթլէ, Մօնսէյ սօգաղընտա քեային Պագգարա-
նըն օթէլինէ շիթապան օլտու իսէ տէ, օրատա տախի զա-
րիպ պիր հալէ թէսատիւֆ իթտի: Շէօյլէքի օթէլին բար-
մագըղը, բէնչիլիլէրի, գաբուլարը, վէլհասըլ հէր թարաֆը
սըգը սըգըեա գաբալը օլուպ, բէք չօգ քէրրէ գաբու չան-
լարընը չալար իսէ տէ, աչան օլմատը, Նիհաեթթ, սօգաղըն
պիր քէօչէսինտէ եաթմըշ օլան պիր համմալ, մէրգոււմնի
թէհի եէրտէ գաբու չալմասընտան օսանարագ, եաթտըղը
մահէլլտէն գալգտը, վէ քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէեիպ,

— Օրատա քիմնէ հօգ տուր մօնսիէօ, տէտի:

— Աճայիպ, քիմնէ եօ՞գ մու տուր:

— Խայր. օ օթէլտէ իգամէթ իտէն գատընը թանըր-
տըմ, վէ չօգ տէֆա խըզմէթլէրինտէ պուլունմուշ իտիմ:

— Էյ նէ՞ օլտու:

— Կիթտի :

— Կիթտի՞ մի :

— Էվվէթ , պու սապահ կիթտի . Վալիտէսի վէ խըզմէթ-
քեարլարը տա կիթտիլէր :

Սըրիզ . - (քէնտինտէն չըգարագ .) Յագաթ պու միւմքին
տէյիլ տիր . նէ՞րէեէ կիթտի :

— Պիլմէմ :

Լէօն , ազլը պաշընտան կիտիպ , Պագգարանըն՝ գըզգա-
րընտաշընը ֆահշիեաթ ալէմինէ սէվզ իթմէք իւզրէ մեզպու-
րէեի աշըրմըջ օլտուղունու զանն իթտի , վէ վահշի հայվան-
լար միսիլու ըէֆը սէտա իտիպ , պատէհու , նէ եաբտըղընը
պիլմէեէրէք , պէլքի վալիտէսինտէն , Սըրիզ հագգընտա մա-
լիւմաթ ալապիլիւր իւմիտիլէ , մաքինավարի սուրէթտէ Պուր-
պօն-Վիլնէօվ սօգաղընա կիթտի , վէ վալիտէսինին իքի կիւն-
տէն պէրու Սըրիզի կէօրմէմիջ օլտուղունու թահգըզ իթմէսի
իւզէրինէ , Լէօն թէքրար Յօպուր-տիւ-թանբլ սօգաղընտա
քեային Սըրիզին խանէսինէ ավտէթ , ֆագաթ էլան մէզ-
պուրէնին մէյտանա չըգմատըղընը անլամասըյա , մէնսուպ
օլտուղու տօղրամաճը տիւքքեանընա ազիմէթլէ , հէնուզ եա-
թաղընա եաթմըջ օլան տիրէթթօրսնա իշի պիլտիրիպ , նէ
եօլտա հարէքէթ իթմէսինի մէրգումտան սիւալ իլլէտի :

Տիրէթթօրու՝ քեամիլ վէ սօվուգ գանլը պիր ատէմ օլ-
մասըյա , Լէօնուն մէյեուսիեէթինի թէսկին իլէ , նիշանլըսը-
նըն պէսպէլի գըզգարընտաշըյա պիրլիքտէ պիր քէօյէ կիթ-
միջ օլտուղունու թէէմին , անճագ իրթէսի սապահա գատար
մէյտանա չըգմաղսա , իֆատէի հալ զըմնընտա մահէլլի բօլիս
գօմիսէրլիկինէ կիթմէսինի , վէ պու սըրատա կէնճ գըզըն
ղայպ օլտուղունա շահատէթ իթմէք իւզրէ , քէնտինին տէ
գօմիսէրլիկէ կէլէճէկինի պէեան իլլէտի :

Լէօն Բօլան՝ էլպիսէսինի պիլէ սօեունմաեարագ եաթըպ ,
օ կիճէիի էնտիշէ վէ իզթիրապ իլէ կէչիրտիքտէն սօնրա ,
սապահլաեըն բէք էրքէն Յօպուր-տիւ-թանբլ սօգաղընա կի-
տիպ , էլան Սըրիզ հագգընտա խապէր ալընմամըջ օլտուղու-

նու թահգըգ իտերէք, օրատան տիրէթօրունուն նէզտինէ մուվասըլէթ իլլէտի:

Իքիսի պէրապէր գօմիսէրլիկէ ազիմէթլէրինտէ, գօմիսէր՝ պունյարըն իֆատէսինի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Բարիստէ աչըրըլան կէնճ գըզլար՝ ալէլումուճ բէնտի ըիզալարըլա աչըրըլըրլար. պունունլա պէրապէր քէյֆիեթի Զապթիեէ նէզարէթինէ պիլտիրիրիմ: Սիզ իքի կիւնտէն թէքրար կէլին, տէտի:

Իքի կի՞ւն միւ. իքի կիւն Լէօն Բօլան իչին ատէթա իզթիրապ վէ էնտիչէտէն նաչի էօլիւճ տիմէք իտի: Պիչարէ, պաչընք հանկը թաչա վուրաճաղընը պիլմէտիկինտէն, պէլքի մատմազէլ տը Պալտերին՝ Սըրիզ հազգընտա մալիւմաթը օլտուղունու իւմիտ իտերէք, պիր տէ մէզպուրէնին նէզտինէ կիթմէեի տիւչիւնտիւ:

Թամ օլ վագըթ իտի քի, սըր Վիլիամն՝ Արման իլէ Պասթիէնտէն այրըլարագ, ժաննըն պուլունտուղու մահէլլէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգմըչ իտի:

Հէր նէ իսէ Լէօն քէմալը սիւրաթլէ, ժաննըն իգամէթ իթտիկի խանէեէ մուվասըլէթ իտիպ, ֆադաթ օրատա տիկէր պիր մէնզարէեի միւթէէսսիւֆէ գարչըսընա չըգտը: Շէօյլէքի ժէրթրիւտիւն, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա օլտուղունու կէօրտիւ:

Պու սատըգ էմէքտար՝ իլք ագչամը պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ ույգուեա տալմըչ օլտուղու հալտէ, ուեանտըղընտա, քէնտիսինի գարեօլասընտա եաթմըչ օլարագ պուլտու, ֆադաթ ճէրէեան իտէն ահվալէ հիչ պիր մանէա վէրէմէտի: Միւթէագըպէն եաթաղընտան գալգըպ, ժաննըն գաբուսունու չալտը իսէ տէ, ճէվապ ալամատըղընտան, մէզպուրէնին ույգուտա օլտուղունու զանն իլէ, իչէրիեէ կիրտի: Հալպուքի կէնճ գըզըն օտասը պօչ օլտուղու կիպի, եաթաղընըն տա պօզուլմամըչ օլմասընտան, տէրունինտէ քիմնէ եաթմամըչ օլտուղու անյաչըլըբօրտու: Հասըլը ժանն օրատան նապէտիտ օլմուչ օլուպ, մէզպուրէնին եազը եազտըղը քիւչիւք պիր

մասա իւզէրինտէ աչըգ պիր մէքթուպ պուլունմագտա իտի ժէրթրիւտ՝ իչպու մէքթուպու տիթրէեէրէր օգուտուգտան սօնրա, էլլէրինի եէկտիկէրինէ գավուչտուրուպ,

— Եա՛րապպի, տիմէք գըզըմ՝ դայպ վէ մահվ օլտու, տէտի :

Ժանն թարաֆընտան իմզա իտիլմիչ օլուպ, եազըսը՝ թագլիտ օլունմուչ օլմասըյլա պէրապէր, կէնճ գըզըն էլ եազըսընա թէմամյլէ պէնզէմէքտէ պուլունան մէքթուպը մէզպուրըն միւնաէրիճաթը պէր վէճհի աթի իտի :

«Սէվկիւլիւ ժէրթրիւտիւմ,

«Ուեանտըղըն դէման, քիւչիւք ժաննընը եանընտա պուլմաեաճագսըն, չիւնքի պէն օրատան կիթմիչ օլաճազըմ՝ Ղայպուպէթիմին նէ գատար իմթիտատ իտէճէկինի թայեին վէ կիթտիկիմ մահէլի պէեան իտէմէմ :

«Անճագ նիչին կիթտիկիմի պիլի՞րմիսին : - Սէվմիչ օլտուղումու զանն իթտիկիմ, հալպու քի հագըգէթի հաչտէ սէվմէտիկիմ Մ . գօնթ աը Քէրկաղտան ֆիրար իթմէք, վէ սէվտիկիմ, ֆագաթ իսմինի պիլտիրէմէտիկիմ ատէմի թաագիպ իյլէմէք իչին կիտիեօրում :

«Իմտի, սէնի սէվմէքտէ օլան վէ մահզունէն սէնտէն այրըլմագտա պուլունան ժաննընա աֆվ էթ : »

Իհթիւար էմէքտար պու զարիպ թէզքիրէելի օգուտուղունտա, սյաչը աօլանըպ, աճապա ըիւեա՞մը կէօրիւեօր, եօգուս ագլընա ճիննէ՞թ մի կէլիւեօր տէյի աիւչիւնմէեէ պաչլատը :

Հալպու ըի թէզքիրէնին եազըսը՝ ժաննըն էլ եազըսը օլուպ, չու գատար ըի կէնճ գըզըն աչըրըլմըչ օլտուղու, վէ օթէզքիրէնին քէնտի թարաֆընտան եազըլմամըչ պուլունտուղու նա՞նըլ ֆարզ իտիլէպիլի իտի :

Ժէրթրիւտ, ժաննըն հարէքէթի վագըլասընը հալլ վէ ֆասը իթմէկի ասլա խաթըրա կէթիրմէելիպ, եանի, տահա

պիր կիւն էվվել Մ. տը Գէրկազ իչին տիղ իւզէրինտէ տուա-
 եա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, մէզպուրէնին, մէրգումու
 սէվմէեիպ տէ պիր տիկէրինի սէվմէքտէ օլտուղունուն գապիլ
 վէ միւմքին օլուպ օլմատըղընը գաթան միւլահազա իթմէ-
 եէրէք, եալընըզ ժաննըն կիթմիշ օլտուղունու, վէ պէլքի
 պոնտան պէօյլէ մէզպուրէեի կէօրէմէեէկկինի կէօղիւ էօ-
 նիւնէ կէթիրիպ, պինապէրին օ գըղծըղազը, քէնտի էվլատը
 մագամընտա սէվտիկի, վէ տիւնեատա անտէն զայրի պիր
 սէվկիւլիւսիւ պուլունմաարըը ճիհէթլէ, հէօնկիւր հէօնկիւր
 աղլամագտա վէ սաչարընը եօլմագտա իքէն, Լէօն Րօլան
 ալթիւսթ պիր հալտէ իչերի կիրտի:

Պու տէլիգանլը՝ ժէրթրիւտիւն քէտէրինի կէօրմէսի իւ-
 զէրինէ, պիր արա քէնտի քէտէրինի ունուարագ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, նէ՞ օլտունուզ մատամ ժէրթրիւտ,
 մատմագէլ ժանն նէ՞րէտէ, տէտի:

Ժէրթրիւտ. — (աղլաեարագ.) կիթտի...

— Նէ՞րէեէ, նէ՞ վագըթ վէ քի՞մին իլէ կիթտի:

— Պիլմէմ...

Ժէրթրիւտ՝ պու ճէվապը վէրտիկի սըրատա, մասանըն
 իւզէրինտէ պուլմուշ օլտուղու թէզքիւրէեի Լէօնա իթա
 իթտի:

Լէօն Րօլան՝ քէմալը հայրէթլէ մէզքիւր պիր գաչ սաթը-
 ըը օգուտուգտան սօնրա, հէման բէբէլէեէրէք,

— Պու շէյլէր ատէթա ազլըմա գիեան կէթիրէճէք տիր.
 Սըրիգտէ կիթմիշ, տէտի:

— Սըրիգտէ՞ մի կիթմիշ:

— Էվվէթ, օ տա գըզգարընտաչըյա կիթմիշ:

Պիչարէ տէլիգանլը պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, սէրխօշլար
 կիսի օտանըն իչինտէ սալլանմագտա վէ պիր թարաֆտան օլ
 պիր թարաֆա տէօնմէքտէ իտի:

Մէրգում, պալէատէքի սէօղլէրի իքմալ իթմէքտէ ի-
 քէն, նէրտիվէնտէն աճէլէ իլէ չըզ մագտա օլան պազը տեագ
 սէսլէրի իչիտիտի, վէ աչըգ պրագըլմըշ օլան գաբունուն

էշիկինտէ, ժէրթրիւտ վէ Լէօն, պիր իհթիեար իլէ կէնճ պիր քիմնէ կէօրիւպ, իքիսի պիրլիքտէ ըէֆը սէտա իթտիլէր: Այնի վագըթտա, ժէրթրիւտ, - Մօնսիէօ տը Քէրկա՛ղ... տէտի, վէ Լէօն տա, - Պէլվիլտէքի ամէլէ՛... տէյի իլավէ իտիպ, Վանտանժ տը Պուրկօնեը մէյխանէսինտէ քէնտիսինէ եարտըմ իթմիշ օլան շսխսըն՝ գօնթ տը Քէրկազ թէսմիեէ իտիլէն շախս օլտուղուճուլ անլաեարագ, վէ մէրգուլմիլէ քէնտի ահպապը կիպի մուլամէլէ իթմիշ իտուկինի խաթըրլաեարագ, կէրի կէրի չէրիլտի:

Ճիլվագգը պու կէլէնլէր՝ սըր Վիլիամսըն շահիտլէրիլէ պիրլիքտէ պրագմըշ օլտուղուճուլ Արման վէ Պասթիէն օլուպ, սըր Վիլիամս՝ էսնաի մուֆարագաթընտա էօյլէ պիր իսթիհ-զաքեարի սուրէթտէ կիւլմիւշ իտիքի, Մ. տը Քէրկազ մէրգուլմու, թէսմիլլէ Անտրէաեը զանն իթմիշ, վէ սէվտիկի վէ ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ մուհաֆագասընը պարօնէնին քէնտիսինէ իխթար իթմիշ օլտուղու ժաննը խաթըրլամըշ իտի. իմտի Արման, միւթէֆէքքիր հալտէ արապասընա ըաքիպ օլուպ, սիւրաթը ազիմէ իլէ հարէքթթ իթմէսինի արապաճըեա իխթար իթտի, վէ իքի ինկիլիզ կէնճինի պուլվարտա պրագըպ, թա դալպկեահընա դատար թէէսսիր իտէն մէգքիւր կիւլիւշիւ ունուտամաեարագ, Պասթիէնէ թիթապէն,

— Գալպիմտէ ֆէնա պիր հիսս հասըլ օլուեօր. տօղրու Մէսլէյ սօգաղընա կիտէլիմ, տէտի, վէ Լէօնու մահզուճ վէ ժէրթրիւտիւ աղլաեարագ կէօրտիւկիւնտէ, պիր ֆէլաքէթ վագը օլմուշ օլտուղուճուլ անլաեարագ,

— Ժա՛նն, ժանն նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Լէօն, պու սիւալէ ճէվապ վէրմէեիպ, եալընըզ մահուլ թէգքիրէեի իթա իթտի, վէ Արման միւնտէրիճաթընը թէքրար պէ թէքրար օգուտուգտան սօնրա, եէրէ տիւլմէմէք իչին տիվարա տաեանըպ,

— Պու շէյլէր՝ հէբ Անտրէանըն իչլէրի տիր, տէտի:

Պագ-դարա թարագփրնտան՝ Ֆէրնան Րօշէեէ Եազըլմըշ օլան մէքթուպըն միւնտէրիճաթը սէպէսլլըն ֆէվդէլատէ միւթէէ Եսսիր օլմուշ օլտուգլարը հալատէ, քէնախլէրինի թէրք իթմիշ օլտուղումուղ մատամ տը Պօբրէօ իլէ էրմինէ նագլը քէլամ իթմէքլիկին վաղ թ ու զէմանը կէլտի:

Խաթըրլարլարտա օլտուղու վէճհլէ, Պօբրէօ՝ էրմինին Եազըլըլ մէքթուպու կէօևա Ֆէրնանա կէօթիւրմէք, հալպու քի հագըգէթի հալատէ օ մէքթուպու Պագ-դարանա թէսլիմ իթմէք իւզրէ, կէնճ գըղ իլէ վալիտէսինի Եալընըլ պրագարագ ալէլ աճէլէ տիշարը չըգարգտան սօնրա, էրմին՝ սուրէթի շէտիտէ կիրիթթարը ֆէլաքէթ օլան, անճագ տէրեաի մէյեուսիեթէ տալմանա պիլէ քէնախլէրինաի իգ թիտար հիսս իթմէնիպ, հագըգէթի հալ հագըլնտա ֆիքիլլէրինաի էսէրը շիւպհէ գալմըշ կիպի կէօրիւնէն քիմնէլէրին թավր ու հալինտէ օլարագ, տալլըն տալլըն աեագ իւզէրինաի տուրմուշ իտի:

Մատամ տը Պօբրէօ՝ էվլատընըն էօլմէքտէ օլտուղունու կէօրէն պիր վալիտէ կիպի էնտիշէ վէ իղթիրապ իլէ գըզընա պագ մագ տա օշուպ, էրմինին Եէյիս ու քէտէրի օլ տէրէճէ աղիմ կէօրիւնիւեօրտու քի, մկզպուրէեի թէսէլլի իթմէք իւզրէ պիր քէլիմէ իրատընա, պիր ֆիղան ընֆինէ, վէ պիր հարէքէթ իճրատընա պիլէ քէնաիեի միւգթտիր պուլամաեօրտու:

Պիշարէ վալիտէ՝ ահէսթէ սուրէթտէ աեաղա գալլըպ, էլան պիլա հարէքէթ վէ կէօլլէրի Եաշարմաեարագ տուրմուշ օլան գըզընա տօղրու իլէրլէեիպ, գուճագլատը, վէ սէսսիգճէ կէօքսիւնտէ սրգ մասընտա, էրմին,

— Վալիտէճիեիմ, պուճնտան սօնրա պէն ասլա էվլէնմէ-
 եէճէկիմտէն, պիր մանասթըրա կիրմէք իսթէրիմ, տէտի:

Ջէվալլը վալիտէնին ագլը պաշընտան կիտէրէք,

— Մանասթըրա՞ մը... տիմէք մանասթըրա կիրմէք իս-
 թէեօրսուն... օ հալաէ, պէնի... վալիտէնի թէրք իտէ-
 ճէքսին, տէտի:

Էրմին. — Խայր, խայր, վալիտէճիեիմ, աֆվ էթ պանա...
 ադլըմ պաշըմտա տէյլ տիր... սէնի թէրք իթմէեէճէեիմ:

Օլ վադըթ էրմին, վալիտէսինին կէօքսիւնէ տաեանա-
 րագ ուղուն միւսաէթ կէօզ եաշլարը տէօքտիւ: Օ գատըն-
 ճըղազտա սիւքիւթլէ, Փագաթ թէէսսիւրի ազիմլէ գըզընս
 սարըլըպ, իքիսի պիրլիքտէ սաաթլարճա պու հալտէ գալ-
 տըգտան վէ ահ ու էնինլէր իլէ հընչկըրտամալարտան սօն-
 րա, նիհաեէթ էրմին՝ ճէսուրանէ պաշընը եօգարը գալտը-
 րըպ, վալիտէսինէ խիթապէն,

— Չօգտան պէրի տիր քի, թէյգէնիզ մատամ տը Գէր-
 մարուէ պիզի կէօրմէքլիկի արզու իտիեօր: Կիթմէք իսթէր-
 սէնիզ, պէն տէ մէմնունէն կէլիրիմ, գիրա Բարիստէ գալմագ
 ատէթա մէվթիմի մուճիպ օլաճագ տըր, տէտի:

Տիկէր պիր մահէլլէ ազիմէթ իթմէք՝ մէգպուրէնին քէ-
 տէրինի պիր վագըթ իչին ունութտուրմագ, վէ մուվագգաթ
 սուրէթաէ տէֆի դամմ իթտիրմէք օլմասըյլա, մատամ տը
 Պօրէօ՝ գըզընըն թէքլիֆինի մէսէրրէթլէ գապուլ իթտի:

Մ. տը Պօրէօ՝ Սէրբանթ սօգաղընտաքի օտասա Սըրիզ
 իլէ եալընըզճա պուլուճնուրքէն, պաղթէթէն սըր Վիլիամս
 իսթէ կէլիպ, Սըրիզի էլինտէն ալտըգտան պաշգա, քէնտի-
 սիլլէ տէ մալիւմիւմիւզ օլան միւքեալէմէեի իթմիշ օլտուղու
 ճիհէթլէ, մէրգում, թասալը վէ լէհճէսի պիր տէրէճէ սօ-
 լուգ օլարագ, եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ խանէսինէ ավտէթ
 իթտի. անճագ մատամ տը Պօրէօ իլէ գըզը օլ տէրէճէ
 միւթէէսսիր հալտէ իտիլէր քի, անըն ալթիւսթիւկիւնէ տիգ-
 գաթ իթմէտիլէր:

Մ. տը Պօրէօ՝ Ֆէրնան Րօշէեի իյմա իտէրէք,

— Չարագընը՝ պալօնուն հէր թարաֆընտա արատըմ, ֆա-
դաթ կէօրէմէտիմ: Շիւպհէսիզ մատմազէլ Պագդարանըն
խանէսինէ կիթմիշ տիր: Լաքին եարըն հէր հալտէ նէզարէթտէ
կէօրէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատամ տը Պօբրէօ՝ զէվճինի պիր թարաֆա կէօթիւ-
րէրէք,

— Մօնսիէօ, գըզըմ, օ տէլիգանլըեը քէմալը աշգ ու
մուհապպէթլէ սէվէր իտի: Իմտի պունտան տօլաեը քէնտի-
սինէ պիր ֆէնալըգ օլապիլէճէկինաէն, հէր հալտէ տէֆի դամ
իթտիրմէք էլզէմ տիր, տէսի:

— Պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքեարըմ, լաքին պունուն իչին
նէ՞ եարմագ լազըմ տըր:

— Բարիստէն հարէքէթ իթմէլի տիր:

— Նէ՞րէեէ կիտէպիլիր:

— Քէնտիսինի՝ թէյզէմ մատամ Քէրմատէքին խանէսինէ
կէօթիւրէճէեիմ:

— Ժէնէ սէյֆիեէսինէ՞ մի:

— Էվվէթ:

— Թասավփուրունուզ միւնասիպ տիր:

Մ. տը Պօբրէօ պու ճէվապը վէրիրքէն, պիր գաշ կիւն
գատար սէրպէսթ դալըպ, Սըրիզի արաեապիլէճէկինի վէ մէրօ
գոււմէեի թէքրար կէօրէպիլէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի:

Թէրէզ, իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Էկէր պիր իթիրազընըզ օլմազսա, եարըն սապաս կի-
տէպիլիրիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, պիր ան էվվէլ կիթմէնիզ տաիմա խայըլը տըր:

Պինապէրին մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը՝ կիճէնին պիր
գըսմընը եօլճուլուգ հազըրլըղըլա կէչիրտիլէր:

Իրթէսի կիւն ալէսսապաս իքի բօսթա աթլարըլա պիր
բօսթա արապասը սիբարըզ օլունուպ, ալաֆրանկա սաաթ տօ-
գուզտա, Թէրէզ վէ գըզը՝ Պըրթանիաեա միւթէվէճճիհէն
Բարիստէն հարէքէթ իթտիլէր: Շէօյէքի օ կիւնիւ Ֆէրնան
Րօշէ՝ էրմին թարաֆընտան քէնտիսինէ եազըլմըշ օլան վէ

սախթէ համալ գըեաֆէթինէ կիրէրէք Գօլար թարաֆընտան կէթիրիլէն մուղիրը մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա , քէտէր վէ թէէնսիւրիւնտէն նաչի եարը մէճնուն հալտէ , սէվկիւլիւսիւնիւն խանէսինէ շիթապան օլտուղունտա , պէսլէմէ , մէրգուամու եօլա գօյմասըյա եալան սէօյլէմիչ օլմաերպ , ֆիւլվագը անա վէ գըղը ժէնէ սէյֆիւեէսինէ կիթմիչ իտիլէր :

Պու պինա՝ վադթիլլէ շաթօ եանի սիբահիլէրէ վէ զատէկեանա մախսուս իսթիհքեամլը գօնադ օլմասըյա հաիզ օլտուղու նամ ու շէօհրէթէ , թէրէզ իլէ գըղընըն մուվասըլէթ իթտիլքլէրի զէման բէք տէ լաերդ օլաճադ պիր մէրթէպէտէ պուլունմասերպ , եալընը պիր ճիհէթի գապիլի իսքեան օլտուղու հալտէ , գուսուրու խարապա եիւզ թութմուշ իտի իսէ տէ , էթրաֆը զաեթթ կիւզէլ օլտուղու կիպի , բէնչիրէլէրի բիչկեահընտա տախի լաթիֆ պիր հավուզ պուլունմագտա իտի :

Իչպու հավուղտա պիր սանտալ մէվճուտ օլմաղլէ , եազըն շաթօնուն խալգը արասըրա պու սանտալ իլէ թէֆէրիւճ իտէրլէր իտի :

Հագըգէթէն պու պինա՝ խէնտէքլէրի , մլղկալլարը , էյրէթի քէօրրիւլէրի վէ իսթիհքեամ պէտէնլէրի իլէ օլթա տէհրին գալէլէրինտէն օլուպ , աթիդ սալալարընտա նիչէ սիբահիլէր՝ մահմուզարընըն սէսինի չըգարարագ կէզմիչլէր իտի : Պու գալէ՝ ուղուն միւտտէթլէ տէվամ իտէն մուհասէրէլէրէ մուգավէմէթ իթմիչ օլտուղու հալտէ , միրուրը զէման իլէ նիչէ էպնիեէ մահվ օլմուշ օլտուղու կիպի , տէօրտիւնճիւ Հանրի զէմանընտա վէ Լիկ մուհարէպէլէրի էանասընտա , պու տա հիւճումլէ զապթ օլունտուգտան սօնրա երգտըրըմլը , օն իւչիւնճիւ Լուինին զէմանընտա թէքրար ինչա իտիլմիչ , վէ Ֆրօնտ մուհարէպէսի հէնկեամընտա միւհթէրէգ օլմուշ իտի : Մուախսէրէն , եանի օն պէչիւնճի Լուի զէմանընտա Քէրուտտէք խանէտանընըն պիր բէիսի , մէգքիւր խարապաեր էսկի հալինէ իֆրաղ իթմէք իւզրէ , օլանճա սէրլէթինի պու ու-

ղուրա ֆէտա իթմիշ, ֆազաթ քէնտիսի Պրըթանիա ասըլգատեկեանընտան սլազըլարըլլա ագտը իթթիֆագ իտերէք, հիւքիւմէթ ալէյհինտէ պազը հարաքեաթտա պուլունմասըլլա իտամ ճէզատընա տիւշար օլտուղու կիպի, պուլ լա-նէտանըն է'ն սօն ազասը օլան վէ հիւսար ասքէրինին պիր միւլաղիմի պուլունան զաթ տա, 1823 տէ Իսբանիա մուհարէսինտէ թէլէֆ օլմուշ օլտուղունտան, ժէնէ շաթօսու պիր տախի քէնտիսի պուլամաներպ, զանն իտերսին քի, հէր կիւն էճէլ սասաթընըն շալմանընա պէքլէեէն իհթիեարլար միսիլլու, իսմի ճիսմիլլէ միւկպպէտէն եէր իլէ եէքսան օլմագ իշին, մէգքիւր միւլաղիմին վալիտէսի վէ շէճաաթ ու սասալէթիլլէ մաարուֆ խանէտանըն է'ն սօն նէսլի օլան մատամ պարօն տը Քէրմաստէքին թէրքի հաեաթ իթմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի:

Շու գատար քի, պինաի մէգքիւր խարապա հալինտէ օլմասը, վէ հէր պիր ֆուրթունա էամէսլինտէ պիր ըարշա թաշ տիւշմէսի իլէ պերապէր, զանն իտերսինքի թապիյեաթ՝ պու պինաեը պիր թագըմ՝ կիւզէլլիքլէր իլէ թէգեին իթմիշ իտի: Շէօլլէքի ժէնէ շաթօսու, մէմուլ օլունտուղու վէճհլէ գաեալըգ իւզէրինտէ, վէ պահրը Օգիանօսուն տաիմա պիր սիեագտա իշիտիլէն տալղալարը եագընընտա ինշա իտիլմիշ օլմաներպ, պիլաքիս եէշլլիք վէ շալըլար իլէ իհաթա օլունմուշ օլան վէ օրման հալի քէսպ իթմիշ իքի ճիպալը միւթէսէլսիլէ արասընտա պուլունան կիւզէլ պիր տէրէնլին օրթասընտա պինա իտիլմիշ իտի: Մէգքիւր տէրէ՝ եարըմ՝ ֆարսախ գատար էնիշ իլէ տէնիզէ գատար միւլթէտ օլուպ, սահլիլի տերեա իսէ, հէր կէօնա թաշ վէ գաեալարտան խալի օլարագ ինճէ պիր գուլուգտան իպարէթ իտի:

Էքսէրիսի քէսթանէ աղաճը օլարագ, պազը պիւեիւք աղաճլար՝ ճէսիմ պիր պաղչէ շէքլինտէ շաթօնուն էթրաֆընը իհաթա իտիպ, տաիմա եէշիլ գալան, վէ գըշ մէվսիմինին շէտիտ ըիւղկեարլարընա գարը քէնտիլէրինի մուհաֆագա իտէն շաեըլար տախի, օ մահէլլէ պաշգա պիր լէթաֆէթ քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր: Պալէատէ զիքը իթտիկիմիզ

խենտէքլերէ կէլինճէ, պունլար տա, եարը գաբանմը, վէ պաղչէլերէ թահվիլ օլմուշ օլմալարըյա, տէրունլերինտէ նիչէ նիչէ մէյվէսար աղաճլար, խուսուսա պիր չօդ չալըլար թէօրէմիշ օլտուղունտան, իւք պահարտա պիւպիւլլէր վէ սաիր պաղը գուշլար թօբլանարադ էօթմէքտէ իտիլեր :

Էսկի տիվարլարընտա ճէսիմ սարմաշըգլար թէօրէմիշ, վէ չաթլադ եէրլէրինի իւք պահարտա դըրլանիլըճ գուշլարընըն եուվա իթթիխազ իթմիշ օլտուղլարը պու սէֆիլ իգամէթկեահա, վէ տէրէնին օրթասընտա քեային օլան, վէ եէջիլլիքտէն մաասա հիշ պիր թապեասը պուլունմաեան պու մահէլլէ պապըլտըլընտա, պունուն դահրամանլըդ ասըրլարընտա պիր գալէեէ նասըլ թահվիլ օլմուշ, վէ հագըգի մուհասէրէլերէ նասըլ մուգավէմէթ իտէպիլմիշ իտուկի խաթըրա կէլմէք թապիլի իտի :

Շիւպհէսիդ օլ վագըթ, ճիվար թէքէլերտէ գուլէլեր, իսթիհքեամլար վէ չաթօեա դասար թէմաիա օլուր սաիր ամէլիաթ մէվճուա օլուպ, անլէր շիմտի երգըլմըշ վէ մահվ օլմուշ օլտուղու միսիլու, չաթօ եախօտ սէյֆիեէ օլան մէգքիւր պինանըն տա եալընըզ պիր ճիհէթի սաղլամ դալմըշ օլտուղունտան, պունտա սաքին օլան վէ հէման սէքսէն եաշընտա պուլունան մասամ պարօն տը Քէրմատէք, մալիք օլտուղու իւշ պին ֆրանգ իրատ իլէտէպտէպէսինի մուհա ֆաղաեա չալըյմագտա իտի :

Լաքին, ըիւթպէ վէ մէսնէտլերինտէն տիւշնլէրին իլթիճա իթտիքլերի սէֆիլ իգամէթկեարլար իչին ձէնապը Հագգըն մէրհամէթի ալի օլմասըյա, օ կիպի իգամէթկեահարըն տիվար տէլիքլերի սարմաշըգ տալլարըյա էօրթիւլիւր, վէ իւք պահար մէվսիմինտէ կիւնէշին զիեասը զահիր օլմաեա պաշլատըղընտա, օ զիեաեը, էվվէլ պէ էվվէլ, գըշ մէվսիմինին մահղունիյեէթպախշ շիտտէթինտէն տօլաեը քէնտիլերինի թէսէլլի իթմէք իւղրէ, շէհիրլէրին թէգեինաթընտան վէ էյլէնճէլերինտէն մահրում օլանլարա իհօսան իյլէմէք՝ ձէնապը Հագգըն պիր լութֆու սաեըլըր :

Մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը Էրմին, ժէնէ սէյֆիեէնինէ մուվասըլէթլերինտէ, յունվար այը խիթամէ եագըն օլուպ, հավասը սօվուպ օլան Պրըթանեը գըթասընտա իսէ, կիւզէլ հավայար անճագ ապրիլ իպթիտալարընտա պաշլամասըլա պէրապէր, սէյֆիեէնին պուլունտուղու ճիվարտա գարլար թա՛ յունվար սօնլարընտա զայիլ օլմուշ, վէ գեկտեմբերտէ էսէն ըիւզկեարլար իլէ եաբրագլարը աէօքիւլմիւշ պուլունան աղաճ տալլարը իւզէրլինտէ.քի գըրաղը տանէլէրի, օլտուգճա սըճագ պիր ըիւզկեար իլէ մահվ օլմաեա եիւզ թուլթմուշ իտի: Ջաթէն նէվպահարըն ըէհպէրի մագամընտա պուլունան պիր սիս՝ էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ օլտուղու միսիլու, սարարմըշ վէ եէրէ եաթմըշ օլան չաեըրլար տա, իւշ պյտան պէրու պուզպաղլամըշ օլտուգլարը հալտէ, նէվպահարըն իւք զիեալարըլա պուզլարը շէօզիւլմէքտէ օլան վէ իշիտէնլէրի միւպհէմ իւմիտլէրէ զահիպ գըլարճասընա զարիպ պիր սէսլէ ճէրէեան իտէն չայլարըն ագընթըսը սաեէսինտէ թէտրիճէն տիրիլմէքտէ վէ պաշլարընը տօղրուլթմագտա իտիլէր:

Սէրչէ գուշլարը՝ քէօյ քիլիսէսինին չան սէտասըլա պիր սիեագտաքի նաղմէլէրինէ եինէ իպթիտար իտիպ, չիֆթճիլէր իսէ, էլլէրինտէ էօկէնտէրէ սաբը օլարագ, պէեազ վէ սարը ըէնկլի ինէքլէրի սիւրէրքէն, հէր մէմէքէթտէ, սէօզլէրի միւլթէլիֆ, ֆագաթ մագամլարը այնի օլան շու եա պու քէօյլիւ թիւրքիսինի չաղըրմագտա, վէ հէր նէ գատար հէնուզ գուլիպէլէրին օճագլարընտա վէ սէյֆիեէնին շըմինէլէրինտէ աթէշ եագըլմագտա իտի իսէ տէ, պունուն աիւմանը, չաթըլարըն զաեթթ եագընընտան կէչէճէք եէրտէ, թէմամիլլէ մավի օլան վէ կիւնէչին զիեալարը հէր թարաֆընա եաեըլմըշ պուլունան աիւմանէ տօղրու չըգմագտա իտի:

Թապիեաթտա նէվլիմա կիզլի պիր մէսէրքէթ մէվճուտ օլուպ, ճէնապը հագգըն, քէնտինտէն զայրի հիշ պիր միւքէմմէլ մատտէ օլմատըղընը ինսանլարըն խաթըրնա պրագմագ մագ սէտիլլէ թէրթիպ պուեուրտուղու օլ մահզունիյեէթպաիշ գըշ մէվսիմինին խիթամ պուլմասընտան տօլաեը

զանն խտերսին քի պինդէրճէ սէտալէրտէն միւրէքքէպ պիր մուսիգի հէյեթի իճրաի շէհրի ային վէ մէսէրրէթ իլլէմէքտէ իտի :

Ադշամ եագըն օլտուլու պիր սըրատա , մատամ տը Պօրրէօ իլէ գըղընըն լաքիպ օլտուգլարը արապա՝ ժէնէ սէյֆիեէսինին կէօրիւլէպլլմէքտէ օլտուլու պիր ճիհէթտէ գահիր օլտու :

Օլ հէնկեամտէ հուպուպ իտէն ըիւզկեար՝ տէնիզ օթլալարընըն քէսիլին գօգուսուլլա գարըշըպ , իշպու ըիւզկեար՝ եօլուն քէնարընաա պուլուննան պազը կիւզէլ աղաճլարըն ալթուն ըէնկինտէ սարը օլան եաբրադլարընը էյմէքտէ իտի :

Կիւնէշին զիեալարը՝ սէյֆիեէնին ճամլարընը գըղըն աթէշլէր կիպի բարլաթտըղը պիր զէմանտա , իբի գատընլալարըն արապասը սիւրաթլէ եօգուշտան էնիպ , սէյֆիեէնին գաբուսունտան կիւրիւլթիւ իլէ իչէրի կիրտի :

Բէք շօդտան , պէլքի պիր ասըրտան պէրի իտի քի , պու աթիգ պինա , պէօլլէ պիր իգպալէ նայիլ օլմամըշ , եանի սարը բանթալօն վէ գըրմըղը եէլէք կիեինմիշ օլան պիր սիւրիւճիւնիւն ըհպէրլիկի իլէ օրաեա պիր բօսթա արապասը կիրմէմիշ իտի :

Արապանըն մուվասըլէթի սէսի իշիտիլտիկինտէ , հէման մատամալարը գատար միւսինն օլան իբի խըզմէթքեար , քէմալը թէհայեիւրլէ գօշտուլար : Պունլարտան պիրի՝ պէեազ սագալը , ուզըն պօլու , վէ հէնուզ տինճ պիր էրքէք օլուպ , տիկէրի տէ , աշըլըգ , վէքիլխարճըգ վէ գամարիէրալըգ վազիֆէլէրինի իճրա իտէն պիր գատըն իտի :

Մատամ պարօն տը Քէրմատէրին խանէսի խըզմէթքեարլարը՝ պու իքի իհթիեարտան իպարէթ օլուպ , պիր տէ չիֆթիլիք տէրունինտէ պէսլէնէն ինէքլէրին պէքճիսի պուլունմաղլէ , մէզպուրէ գատըն պու պէքճի հագգընտա թէվէճճիւհիւ օլմասըլլա , մէրգում , էօմրիւնիւ սէյֆիեէ տախիլինտէ կէշիրիր իտի :

Մատամ տը Պօրրէօ արապատան էնտիքտէն սօնրա ,

— Մատամ պարօն տը Գէրմատէք սէյֆիեէտէ՞մի տիր, տէյի սօրտու :

Իվօն իսմինտէ օլան իհթիեար խըզմէթքեար՝ Մատամ պարօն ասլա տիշարը չըգամազ . պիր սէնէեէ եագըն տըր քի, գօլթուգլու իսկէմլէսինտէն այրըլամամագտա տըր, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ Թէրէզ իլէ գըզընը իչէրի կիրտիրիպ, քէնտիսի, մէմուրիեէթինին էհէմմիեէթինի թագտիր իտէն պիւեիւք պիր գօնաղըն թէշրիֆաթճըսը միսիլու, քէմալը ազամէթլէ էօնտէն եիւրիւտիւկիւ հալտէ, պիր գաչ տաիրէլէրտէն կէշիտիւքտէն սօնրա, մէրգում խըզմէթքեար՝ իքի գանատը պիր գաբու աչարագ :

— Մատամ վէ մատմագէլ տը Պօրրէօ, տէյի խապէր վէրաի :

Վալիտէ իլէ գըզը, պիր եաթագ օտասը էշիկինտէն իչէրի կիրտիլէր, Մատամ պարօն՝ պու օտատա սիբահիլէրէ վէ աթիգ ասըլգատէկեանա մաիսուս օլան բօմունլարը օգուճագլա վագթընը կէշիրիր, վէ պու բօմանլարտան զիեատէսիլէ հազը իթտիկի ճիհէթլէ, Ֆիբրի խէկալաթ ալէմինէ տալար, վէ սըգընթըսընը պու սուրէթլէ ունուտուր իտի :

Մատամ պարօն տը Գէրմատէք՝ լուղէթին մանէասընճա աթիգ սէրայը գատընլարտան օլուպ, վագթիլլէ Մարի-Անթուանէթին մանէթինտէ տամ տ'օնէօրլիւք իթմիչ, վէ բէք չօգ թէպէտտիւլաթը սիեասիէեէ բաղմէն, աուաթընը, լիսանընը, վէհասըլ գատիմ թապիեաթընը ասլա թէպտիլ իթմէմիչ իտի :

Մէզպուրէ սէքսէն եաչընտա պուլունմասընա բաղմէն, վագթըն ճալիպ իհթիեարլարընտան օլուպ, Ֆիբրի վէ կէօզլէրի պօզուլմամըչ, վէ հէլէ գուվվէյի հաֆըգասը պէրքէմալպուլունմուչ օլմանըլա, էօմիլէնիւն իչինտէ կէօրտիւկիւ ինսանլար վէ ահվալ հագգընտա միւքէմմէլէն մալիւմաթ վէրէպիլմէքտէ, վէ օ ճիվարտա սաքին օլուպ, քէնտինտէն պիր ազ քիւչիւք պուլունան պիր գաչ միւթէպէր գաթ իլէ, էզճիւմլէ օ թարաֆիլարտա քեալին քիւչիւք պիր շաթօտա իգամէթ իտիպ, էքօ

սէր վագթընը ալ իլէ կէչիրէն շըվալիէ աը Լասի իլէ իւլֆէթ վէ տօսթլուդ բէյտա իյլէմիշ իտի :

Մատամ աը Պօբրէօ իլէ գըզը, զիքը իթտիկիմիզ Եսթադ օտասընա կիրտիքլէրինտէ, մատամ պարօն աը Բէրմատէք՝ գօլթուդլու իսկէմէսինտէ Եասլանմըշ վէ Ժօնաս տաքէնտի Եանընտա օթուրմուշ իտի :

Ժօնաս՝ ինէքլէրին պէքճիսի վէ օրմանլարտա ալճը օլուպ, պու չօճուդ, չօդ տէֆա չալը չըրրըյար վէ Եէչիլլիքլէր արասընտա Եաթարագ կիճէլէրի կէչիրտըլի հալտէ, հէնուզ սէյֆիԵէ իալգը իլէ իւլֆէթ իթմէղտէն Էվլէլ, պիր կիճէ աէ պու սուրէթլէ Եաթմըշ իքէն, Ժէնէ սէյֆիԵէսինտէն տիւման չըգաըղընը կէօրմիւշ, վէ պու տիւմանըն՝ Եանկըն նէթիճէսի օլտուղունու անլաԵարագ, տէրհալ Եարտըմա գօշուպ, սէյֆիԵէ իալգընը ուԵանտըրմըշ, վէ պու սուրէթլէ մատամ պարօն աը Բէրմատէքի Էօլլումտէն գուրթարմըշ իտի :

Պու չօճուդ օն պէշ Եաշլարընտա, նաղիք, կէօսթէրիշլի, սարը սաշլը, մալի կէօղլիւ վէ ճալիպ սիմալը օլուպ, կիԵինմիշ օլտուղու գապա Էալպընա բաղմէն, գատիմ Էվրօբա հիւքմտարլարընըն մաԵէթինտէ միւսթախտէմ կէնճ պէնտէկԵան կիպի պիր թավր ու հալտէ իտի :

Մէրգում գուրնաղ վէ հիւսնի ալպէագլէ մութթասըֆ օլուպ, մատամ պարօն՝ պու չօճուղուն Եա՛ պիր քէօյլիւտէն զիԵատէ Եիւքսէք թապիԵաթա մալէք օլտուղունու, տէրք իթմէսինտէն, վէ Եախօա քէնտիսի իշին Էօյլէ պիր բէֆիգին իհթիԵաճընը հիսս իյլէմէսինտէն նաշի, անընլա իւլֆէթ վէ տօսթլուդ բէյտա իթմիշ, վէ հէր ապշամ մէրգումու Եանընտա ալըգօԵարագ, սէվտիկի բօմանլարը օգութմագլա, հէմ քէնտիսի մահղուղ օլմադտա, հէմտէ չօճուղըն գուվվէի թէխաԵիլիԵէսի կիթտիքճէ թահրիք օլունմադտա իտի :

ԻհթիԵարէ պարօն՝ մատամ աը ՊօբրէօԵու կէօրմէսինտէ, պիր տէրէճէ աօղրուլտու, վէ հէր նէ գատար բէք չօգ սէնէլէրտէն պէրու Եէկէնինի կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ, տէրհալ մէղպուրէԵի թանըար :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ իհթիեարէ գաաընըն պօղազընա սարըլարադ .

— Սէվկիւլիւ թէյգէմ, գըզըմ վէ պէն, պիր գաչ կիւն միւսաֆիրինիզ օլմագ իչին պուրաեա կէլտիք, տէտի :

Մատամ տը Գէրմատէքին սիմաորնտա անինտէ թարիֆ օլունմագ պիր մէսէրրէթ էսէրի հասըլ օլուպ, չիւնքի կէրչի մատամ տը Գէրմատէք զէնկին տէյիլ իտի իսէ տէ, պիր թագըմ պահազը հիսասլար իթմէզ, վէ էկէր թէքմիլ էեալէթին էհալիսի՝ հէր սէնէ սուֆրասընտա թաամ իթմէեէ կէլսէ, պօղազընա դատար պօրճա կիրիպ, պունլարը եէտիրիւ իչիրիւ իտի : Իմտի, պաշըճա մէսէրրէթի, օն պէշ եիրմի կիւն եալընըզ դալմանըպ, բէֆիդէլէրի սուլունաճազը միւհահագասընտան իլէրի կէլմիշ իտի :

Հէր նէ իսէ, եէկէնի իլէ գըզընըն կէլմէլէրի իւզէրինէ, մատամ պարօն՝ տինլէմէքտէ օլտուզու Ամառխա նամ բօմանը գաթ իլէ, իքի իհթիեար խըզմէթճիսի իլէ ժօնասա, իճապ իտէն էմրիլէրի վէրտի :

Իրթէսի կիւն մատամ տը Պօբրէօ իլէ գըզը՝ ժէնէ սէյֆիեէսինտէ եէրլէշիպ, արատան իւշ կիւն կէլմիշ օլտուզու հալտէ, իչպու քէօյ էօմրիւնէ ալըջըլար, վէ եա՝ հավանըն պէրրագըլըը եախօս սէյեահաթ էլլէնճէլէրի սաեէսինտէ, թէրէզ, գըզընըն սիմասը սօլկունլուզու կէլմէքտէ օլտուզունու, վէ կէօղլէրինտէ էվվէլլի հալը մահգունիլէթին էքսիլմէքտէ իտուկինի զանն իթմէկէ պաշլատը :

Պիչարէ վալիտէ, Բարիստէն, վէ անըն հավի օլտուզու ինսանլարտան վէ մէվատար սաիրէտէն ուզադ դալմագլա, գըզընըն մանէն քէսպի իֆագաթ իտէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, սէյֆիեէէ մուվասըլէ թլէրինին իւշիւնճիւ կիւնիւ ագչամը, պիր արապա սէյֆիեէէ տախիլ օլուպ, պունտան աչազը կնէն շախարն Մ. տը Պօբրէօ օլտուզունու, մէրգումուն զէվճէսիլլէ գըզը կէօրտիւքլէրինտէ իզհարը թէաճիւպ իթտիլէր :

Մէրգում, մէգպուրէլէրի տէրապուշ իթտիքտէն սօնրա,

— Նազըրըմըզտան մէկզունիյեէթ իսթիհսալ իթտիկիմ-տէն, սիղէ գավուշմագ իւզրէ պու խուսուստան իսթիֆատէ իթմէկի տիւշիւնտիւմ, տէտի, վէ պիթթապի քէնտիսինի օրաեա սէվգ իտէն պիր թագըմ կիզլի վէ մուզիրը սէպէպլէրի պէեան իթմէտի :

33

Մ. տը Պօբրէօ՝ սըր Վիլիամսըն իտարէի քէյֆիեէսինէ թէմամիյլէ թապի պուլունմասա պիլէ, օն իքի միլեօն միրաս մաստէսի իլէ Սըրիգէ միւթասարըրֆ օյմագ գաղիեէսի՝ հէր հալտէ քէնտիսինի պարօնէնին հիւքմիւնէ թապի գըլմաեա միւսաիտ ահվալտէն իտի :

Իմտի սըր Վիլիամսըն նէղտինտէն մուֆարագաթլա, նազըրընա կիտիպ, գըզընըն խասթալըյընը պէհանէ իտէրէք մէկզունիյեէթ իսթէտի, վէ իշպու մէկզունիյեէթի իսթիհսալ իթտիկիւնտէն, օ ագշամը արապաեա ըաքիպէն ժէնէեէ մուվաորլէթ իյլէտի :

Թէրէղ վէ դըզը, մահզունիյեէթլէրինի կէչիրմէք Փիբրի իլէ պուլունսուգլարը մահէլլին ատէթլէրինէ քէնտիլէրինի ալըշտըրմագտա օլուպ, կէրչի Երմին, զուրուրիեէթ սահիպի օլան քիմնէլէրէ մախսուս օլմագ իւզրէ, քէնտի զաաֆէթինի զալէպէ իտէրէք, կէօզլէրլնտէն պիր տամյա պիլէ եաշ ագմամագտա, վէ քէնտիսի պիր կէօնա շիքեաեթթտէ պուլունմամագտա, էլհասըլ արա սըրա վալիտէսինէ դարըլ կիւլիւմնէմէքտէ իտի իսէ տէ, մատամ տը Պօբրէօ՝ անըն պու եալանծը սիւքիւնէթլնէ, վէ դատէրինէ թէպիմիեէթ կէօսթէրմէսինէ ինանմաեըպ, հէր հալտէ աէրունիւնտէ, նէֆսինի եավաշ եավաշ խարապ իտիճի պիր դուրտ մէվճուտ օլտուղունու, վէ նիհա :

եւթ պիր կիւն , քէտէր ու էլէմինտէն մաղուպ օլաճաղընը տէհչէթի ազիմէ իլէ անլամագտա իտի :

Էրմին , նոյեմբերին սէրթ ըիւզկեարըլա պիր գաչ սաաթ զարֆընտա գուրուեան թարլա շիչէքլէրի միսիլու նազիք օլուպ , գըչ մէվսիմի՝ շիչէքլէր իւզէրլինտէ հէր նէ կէօնա թէ-էսսիր իճրա իտէրսէ , քէտէր ու էլէմին տէ , պու պիչարէ գըզ-ճըղազըն իւզէրլինտէ այնի թէէսսիրի իճրա իտէճէկի տէրքեար իտի :

Մ. տը Պօբրէօնուն մէմուլ օլունմատըղը պիր սըրատա ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլիշի հայրէթի մուճիպ օլտու : Հաթթա մէրգում , եիւզիւ կիւլէրէք , վէ զէվճէսինէ վէ անըն գըզընա տէրէճէի նիհաեէտէ լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ կէօթէրէրէք , հէր իքիսինի տէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթ էսէրլէրլյլէ տէրա-ղուչ իթտիկի սըրատա , կէօեա մուֆարագաթլարընտան տօլաեը հասըլ օլան քէտէրինէ թէհամմիւլ իտէմէտիկինտէն , քէնտիսինէ պիր միւտտէթ մէէզունիյեթ իթասընը նազըրընտան ըէճա իթտիկինի սէօլլէտի : Մատամ տը Պօբրէօ իսէ , քէնտիսինի թագեիգ իթմէքլէ էօմրիւնիւ կէչիրմիչ օլան պիր ատէմ թարաֆընտան պու եօլտա ասարը մուհապպէթէ ալըչրգ օլմատըղընտան , վէ տիկէր թարաֆտան , զէվճինին պու եօլտա հարէքէթինին սէպէպինի անլաեամատըղընտան , հէր հալտէ մէրգում , եիրմի սէնէտէն պէրու էվինէ ավտէթինտէ , ֆամիլեասընը տաիմա օրատա պուլմաեա ալըչմիչ օլտուղու , վէ պինապէրին պէքեարճա էօմիւր կէչիրէմէտիկի ճիհէթլէ , զէվճէսինի վէ անըն գըզընը սէվիեօր օլտուղունու զանն իտէրէք ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլմիչ իտուկի միւթալէասընտա պուլունտու :

Պագաթ թաամտան սօնրա , էրմին , իհթիեարէ պարօնա քիթապ օգուտուղու էսնատէ , Մ. տը Պօբրէօ , մատամընը գօլթուղունա ալարագ ,

— Կէլինիգ մատամ , սիզէ պագը մուհիմմ իֆատէլէրիմ վար տըր , տէտի :

Թէրէզ , եէնի պիր ֆէլաքէթ վուգուինի քէչֆ իլէ , տիթ-

ըհեհրէք զէվճինին տալեթինէ իճոպեթ իթաի, վէ արալա-
ըննտա աթիտէքի միւքեալէմէ վաւու պուլաու:

Մ. տը Պօրբէօ. - Մատամ, պիլիլիմքի, սիզին, պէնիմ
հադդըմտա ֆէնա պիր ֆիւրրինիզ վար աըր, վէ հիտտեթմի-
դաճ թապիեաթըմ իտէ, պէնի սիզէ, ֆէնա պիր ատէմ զանն
իթաիրմիշ տիր:

Թէրէզ. - Մօնսիէօ . . .

— Լաքին պուսլարը պրապալըմ, վէ էրմինտէն պահս
իտէլիմ:

Թէրէզ, պու իամի իշիթաիկինտէ տիթըէտի:

Մ. տը Պօրբէօ. - Սիզ հէր նէ սէօյլէրսէնիզ սէօյլէնին,
պէն էրմէնի՝ քէնտի դըզըմ կիպի սէվէրիմ, վէ անըն սաա-
տէթ ու իգպալինի, պէնիմ իչին հէր շէյտէն էվլէլ մու-
գատտէս աստ իտէրիմ:

Մատամ տը Պօրբէօ պու սըքատա պաշընը էերպ սիւ-
քիւթ իթաիկինտէն, զէվճի իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրաիւ:

— Ֆամիլեամըզ իչինտէ ֆէսաա վէ եաա ու մաթէմ հա-
սըլ իտէն օ սէֆիլ տէլիգանլընըն կէնճիք սաիգասըյլա պիր
թագըմ ազրազը նէֆասնիէեէ թապի օլտուղուհու չօգտան
պերի պիլիլի իտիմ, վէ է՛ն սօն քերթէտէ, էրմէնին՝ անըն
իլէ էվլէնմէսինէ մուխալիֆէթ իտիշիմ, անըն, գըզըմըզա լա-
երգ օլմատըղընը պիլտիկիմ իչին իտի. պուլունլա պէրապեր
հէնուզ իւմիտ իտիեօրտում:

Մ. տը Պօրբէօ պիւսիւճէք պիր նէֆէս ալար, վէ Թէ-
րէզ՝ մէհհուլ պիր հէեէճանա տիւշար օլմուշ օլմատըյլա,
գալպինիին շիտտէթլէ չարմագտա օլտուղուհու հիսս իթաի
միւթէպըպէն:

— Եէնի պիր շէ՞յ մի վար տըր, տէյի սիւալ իթաի:

— Մատամ, օ աճընաճադ տէլիգանլընըն էօմրիւ տաիի-
լինտէ պիւսիւք պիր ֆէլաքէթ տահա պուհուր իթմիշ տիր:
շէօյլէքի միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու նամուս տաիրէսին-
տէ կէշիլիլէն օ էօմրիւ՝ ախէնադը պօզուզ պիր գըզ իլիւլալ

իթմիչ օլուպ, պու եօլտա մախլուղլար հագդընտա իղհար իտիլէն աչգ ու մուհասպլէթ էնճամընըն իսէ, հէր հալտէ ինսանը ճինսեթէ դատար սէվգ իթմէսի թասպի տիր:

Թէրէզ, էօթէտէն պէրու էվլատը նաղարը յա պագմըչ օլտուղու մէրդուլմ տէլիդանըը հագդընտա էլան պիր տէրէճէ թէվէճճիւհիւ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պու տէֆա գէվճինին սէօղլէրինի իշլիթմէսինսէ,

— Մօնսիէօ . . . մնսիէօ . . . տէտի:

— Անըն՝ էրմին իլէ էվլէնմէք իսթէտիլի սէպէպինի պիլիճմիսինիզ:

Պու արա, Պօբրէօ հլատէթամիզ պիր թէպէսիւմլէ, սէօղլինիւ շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Սէպէպի՝ մէթրէսինին խարապ իտիճի միւսրիֆլիկինի խօշնուտ իթմէք իւղրէ գէվճէսինտէն ալաճաղը թրախօմանը գուլլանմաղ իմիչ . . .

— Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ, պու գատար շէտիա մուհարէմէ իթմէնինիզ:

— Հա՛, սիղին, հէնուզ հիչ պիր շէյտէն խասպէրինիզ եօզ տուր:

-- Սիւպհան Ալլահ, նէ՞ վագը օլտու:

— Ֆէրնան Բօչէ հասպխանէեէ աթըլտը:

Մատամ ար Պօբրէօ . - (ղայագըլ պիր հալտէ.) Հապսխանէեէ՞ մի աթըլտը:

— էվվէթ, խըրսըզըզ թէօհմէթիլէ իթհամ իտիլիպ, վէ պու պոպտէ իղնա օլունարագ, շու էսնատէ մէրգուլմ հասպխանէտէ պուլունմաղ տա տըր:

Թէրէզ բէֆը սէտա իթտիլի կիպի, օլ տէրէճէ զաաֆէթ տախի հիսս իլլէտի ըի, եէրէ տիւշմէմէք իւղրէ գէվճինին դօլթուղունա տանանմանա մէճպուր օլտու:

Հաքին պու ինսաֆսըզ հէրիֆ, գէվճէսինին շու հալինի աճըմաեարագ, պիլարէ Ֆէրնան Բօչէեէ իսնատ իտիլէն տիւղմէ ճինսեթի, էթրաֆըլա, հաթթա մէրգուլուն՝ Պագգաւրանըն խանէսինտէ ախը ու կիրիֆթ օլունտուղունու, վէ օ տէ-

լիգանլընըն կիճէի մէզպուրէնին օտաւընտա կէշիրաիկինի, վէ օթուզ պին ֆրանգը հավի օլան ճիզտանըն օրատա պուլունտուղունու հիքեաեէ իթտի: Մատամ տը Պօբրէօ պու շէյլէրի տինլէտիքճէ, դէվճինին սէօղլէրինէ էլան շիւպհէ իտէրճէսինէ, տիղգաթլէ երւզիւնէ պաղմագտա իտի: Մէրգում իսէ, տահա զիեատէ խալլիսանէ պիր թարզտա,

— Էվվէթ ազիզէմ, Ֆէրնան Քօշէ ախղ ու կիրլիֆթ օլունտու, վէ օն պէշ կիւնտէն մահքէմէի ճինաեէթտէ մուհաքէմէսի բույեէթ իտիլէճէք տիր: Պիլլիսինիզքի, պու եօլտա մուհաքէմէլէր զազէթալարտա տէրճ, վէ վէրիլէն իլամ նէշր իաիլիր, տէտի:

Թէրէզ պիւթիւն վիճուտի իլէ տիթրէմէքտէ օլուպ, Մ. տը Պօբրէօ քէլամա տէվամլէ,

— Պու խուսուս՝ էրմին իշին պիր տարպէի միւհլիքէ օլապիլիր: շէյլէքի պիթթէսատիւֆի էլինէ պիր զազէթա ալարագ վէ օ տէհշէթլի թափսիլաթը օգուեարագ... տէտի, վէ Թէրէզ, մէրգումուն իֆատէսինի քէսիպ, բէճա եօլույլա,

— Մ'օնսիէօ... մնսիէօ... Ալլահ աշգընա օլսուն, սուս օլուն, տէտի:

— Պէնիմ պուրաեա կէլիշիմ, ազիզէմ, եալլընըզ պու սէպէպլէ տիր: Զէվալը գըզըմըզը շու սօն վէ տէհշէթլի ֆէլաքէթէն գուրթարմագ լազըմ տըր:

Մատամ տը Պօբրէօնուն կէօղլէրի եաշարմըշ օլտուղու հալտէ, գէվճի, շու վէճհլէ սէօղլէնիլ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պէնի տինլէյին, պիւեիւք տէրտլէրէ պիւեիւք տէրմանլար լազըմ տըր... հէր հալտէ էրմինին զիհնինի՝ օ մէշղուլիեէթտէն գուրթարմալըեըզ:

Թէրէզ, մահգունէն պաշընը սալլաեարագ,

— Էօյլէ քէտէրլէր վար տըր քի, հիշ պիր սուրէթլէ թէսկինլէրի գապիլ օլամազ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Լաքին չիվի չիվիեի սէօքէր տէրլէր: աշգըն չիֆասը եինէ աշգ իլէ օլուր:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Պէնի տինլէեին . խարիճիեէ նէզարէթինտէ սօն տէֆա վէրիլէն պալօեու խաթըրլաեօ՞րմուսուճուզ :

— Շիւպհէսիզ, ֆագաթ պու սիւալինիզտէն մագսէտ նէ՞ :

— Քէնտի սէֆիրի թարաֆընտան թագտիմ օլուճուպ, էրմին իլէ բագս իտէն պարօնէ սըր Վիլիամս իսմինտէքի կէնճ ինկիլիզի տէ խաթըրլաեօ՞րմուսուճուզ :

— Ղաեթէթ էսմէր, կիւզէլ վէ շիրին պիր տէլիգանլը իտի, տէյի՞լ մի :

— Թա՛ .քէնտիսի ազիզէմ :

— Միւքէմմէլէն ֆրանսըզճա թէքէլլիւմ իտիեօրտու :

— Էվվէթ, էվվէթ . իշթէ օ գաթը խաթըրլաեօ՞րմուսուճուզ :

Մատամ տը Պօբրէօ տիգգաթլէ զէվճինէ պագարագ,

— Նէթիճէսինի սէօյլէեին պագալըմ, տէտի :

— Ազիզէմ, սըր Վիլիամս եիրմի սէքիզ եաշընտա, ֆէվգէլատէ սէրվէթէ մալիք պիր կէնճ օլուպ, ֆամիլեասը տախի պուլունմատըղընտան, էօմրիւնիւ սէվէճէկի պիր գատընըն տիզլէրի եանընտա կէշիրէճէք տիր : իշթէ օ տէլիգանլը պալօտա էրմինէ, հէման ագլընը զայպ իթմէք տէրէճէսինտէ աշըգ օլմուշ օլուպ, հարէքէթինիզտէն պիր կիւն էվվէլ պէնի կէօրմէեէ կէլտիկի կիպի, իրթէսի կիւն թէքրար կէլտի :

— Ճագաթ մօնսիէօ, զանն իտէրիմքի, պիր գատըն էվվէլճէ հիսս իթտիկի մուհապպէթտէ միւրատընա էրէմէգսէ, տիկէր պիր քիմնէ հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իտէմէգ :

— Հալպու քի սէվտիկի քիմնէնին քէնտիսինի ալչագճասընա ալտաթմըշ օլտուղունու, վէ անըն ճանի վէ խըրսըզ իտուկինի անլար իսէ, օ գատընըն գալպի միւհապպէտէն տուլղուսուզ գալաճաղընը, վէ գարշըսընա կէնճ, կիւզէլ, զէնկին վէ քեաֆֆէյի էվսաֆը հասէնէ իլէ մութթասըֆ պիր քիմնէ չըգըպ տա, գանլը եարէլէրինի պաղլամագ թէշէպպիւսիւնտէ պուլունտուղունտա, պուճտան տօլաեը գըզընըղըն միւթէէսսիր օլմաեաճաղընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Մատամ տը Պօբրէօ՝ վախտէ պուլունմագ հասէպիյէ ,
 իւմիտվար օլմասը թապիի օլտուղունտան , գըզընըն հէնուզ
 մէսուտ վէ պախթիւար օլապիլէճէկինի մէմուլ իտէրէք ,

— Օ կէնճ տէլիգանլը գըզըմը սէվիւօր տիւօրսուլնուզ ,
 տէյի՞լ մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , մատամ , հաթթա հաւաթընը ֆէտա իթմէք
 տէրէճէսինտէ սէվիւօր :

— Լաքին էրմին քէնտիսինի շէօյլէ պիր կէօրմիւշ , վէ
 պէլքի տիգգաթ պիլէ իթմէմիշ տիր :

— Իհթիմալ տըր , տէտի Մ . տը Պօբրէօ , վէ Թէրէզտէ
 միւքերալէմէեէ շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի .

— Մօնսիէօ , ճէնասը Ալլահ շահիտ տիր քի , էկէրչի եա-
 շատըղըմ ճէմիյէթ տախիլինտէ , գըզըմըն մուհապպէթինի
 եէնիտէն ճէլպ իտէպիլէճէք վէ պիլի ալշագճասընա ալտաթ-
 մըշ օլան օ սէֆիլ տէլիգանլըբը ունութտուրաճագ պիր քիմ-
 սէ թանըսա իտիմ , տօղրուտան տօղրու աեագլարընա գա-
 բանարագ , «գըզըմը գուրթարընը» տէյի բէճա վէ նիւազ
 իտէր իտիմ :

— Օ քիմնէնին սըր Վիլիամս օլմատըղընը քի՞մ սէօյլէօր :

— Տիմէք Բարիսէ ավտէթ իտէճէեիգ :

— Խայր , սըր Վիլիամս պուրաեա կէլէպիլիր :

— Պուրաեա՞ մը , ֆագաթ նա՞ըլ , նէ՞ պէհանէ իլէ պու-
 րաեա կէլէճէք տիր :

— Տուրուն . . . պէն , եախօտ տահա տօղրուսու պիլ պու
 խուսուստա պիր շարէ պուլտուգ . զիրա շուրասընը իգրար
 իտէրիմ քի , պու մէսէլէտէ պէն սըր Վիլիամսըն շէրիքիեիմ :

— Սի՞ղ մի :

— Էվվէթ մատամ պէն : Էկէր էրմին պէօյլէ պիր ատէ-
 մի սէվէրսէ մէսուտ օլաճաղըմ , հաթթա իղտիվաճ իլէ անըն
 հագգընտա իղհարը մուհապպէթ իտէրսէ , պուլնու քէնտիմէ
 իֆթիլար աատ իտէճէեիմ : Սըր Վիլիամս՝ Իրլանտանըն էն
 աթիգ ասըլգատէկեան խանէտանընտան օլուպ , միլեօնլարա
 սէրվէթի վար տըր . քէնտիսի կէնճ վէ միւսթագիլ օլուպ ,

պուլ սանեհտէ հէր շէյէ մուվաֆագ օլապիլիր : Պու զաթ՝ զաթէն ճալիպի թէվէճճիւհ պիր կէնճ օլմասըյա , էկէր գըզընըզ անը սէվէրսէ , գըրալիցալարըն հասէտինի թահրիք իտէճէք պիր էօմրիւ օլաճագ տըր :

Մ . տը Պօբրէօ պու սըրատա պէլիղանէ սուրէթտէ իֆատէի հալ իտիպ , էրմին հագգընտա տայիմա մուխալիսէթ վէ մուհասպպէթլէ պահս իթմէքտէ օլմասըյա , զէվճէսինին թէվէճճիւհիւհիւ ճէլպ իթմէքտէ իտի . շիւնքի հա՞նկը վալիտէ տիր քի , վալիտէլիք հիսսիեաթը թապիլեէսինէ միւսաիտ սուրէթտէ իֆատէի հալ իտէն օլուր իսէ , միւթէէսսիր օլմասըն :

Իմտի Թէրէզ , էսասը մատտէեի անլամագ իսթէտիկինտէն ,

— Նիհանէթ մօնսիէօ , պուլտուղունուզ չարէ հէր նէ իսէ , անը սէօյլէեին , տէտի :

— Ալէլ ումուժ Ինկիլիզլէր միսիլու սըր Վիլիամն տա սէրսէրլիլը էօմրիւհիւ , ալը , վէ հէր թարաֆտա սէյեահաթ իթմէկի սէվէր : Պու տէֆա տա աթա սիւար օլարագ Պըրթանլանըն գաեալըգլարընը տօլաշմագ արղուսինտէ պուլունտուղունտան , համիլ օլտուղու միւթէատտիտ թավսիեէնամէլէրլէ , ճիվարտա պիր շաթօեա կէլէճէք տիր : Իմտի , պիր կիճէ օրմանլարտա եօլունու զայպ իտիպ , իշպու սէյֆիեեէ կէլէրէք , կիճէեի միւսաֆիրէթէն պուրատա կէշիրմէեի ըէճա իլլէեէճէք տիր :

-- Բէք էյի , լաքին իրթէսի կիւն կիտէճէք տիր :

— Էվվէթ , ֆագաթ պուրատան իքի ֆարսախ ուզագտա , թէ լզէնիղին գօճըսու պուլունան Մ . շըվալիէ տը Լասինին խանէսինէ կիտէճէկինտէն , օրատան թէքրար կէլէպիլէճէք տիր :

— Անը թանը՞եօր մու :

— Խայր , անճուգ Մ . շըվալիէ տը Լասինին եէկէնի օլուպ , Բարիստէ իլամէթ իտէն մարքի Կօնթրան տը Լասիեէ թէսատիւֆ իթմիշ օլմալը տըր : Էկէր քէնտիսի մարքիեի կէօրմէմիշ , վէ անը թանըմաեօր իսէ , թանըեան ահրպպասը վար տըր : Մարքի , զարիպ թապիլեաթը վէ ֆէվգ էլատէ սայ-

տը շիքեար մերագլըսը օլան պիր ինկիլիզի իհթիեար ամ-
ճասընա մէմնունէն թավսիեէ իտէրէք, վէ շըվալիէ տէ, սէքիզ
կիւն գատար պիր ավ արգատաշընա մալիք օլաճաղընա սէվի-
նէրէք, սըր Վիլիամնը սէքիզ կիւն վէ պէլքի սէքիզ կիճէ միւ-
սաֆիրէթէն գապուլ իտէճէկինտէն, էրմին, հէր հալտէ սըր
Վիլիամնըն կիւղէլիկինտէն, ագլ ու տիրաեթիւնտէն, վէլ
հասըլ անըն հէր կէօնա թավըր ու հարաքեաթընտան գաբըլա-
ճագ տըր: Տօղրուսու սէօզարամըլտա, ալչագ Ֆէրնան Բօշէ,
քեաֆֆէյի ֆազիլէթիւրէ մալիք օլսա իտի պիլէ, եինէ սըր
Վիլիամնա թէշպիհ իտիլէմէզ իտի:

Մ. տը Պօբրէօ սաիր պիր թագըմ սէօզլէրտէ պուլուն-
տուղունտան, Թէրէզ՝ մաղլուպ օլարագ, մէրգումուն թէք-
լիֆինէ մուվաֆագաթ կէօսթէրտի:

Օ ագշամը Մ. տը Պօբրէօ սըր Վիլիամնա աթիտէքի մէք-
թուպու եաղտը:

«Սէվկիւլիւ տամատըմ՝

« Պիր ան էվվէլ կէլին. վագը օլան պէլիղանէ գանտըր-
մագլըղըմ սաեհսինտէ, մատամ տը Պօբրէօեու լէհինիգտէ
ճէլպ իթտիմ, վէ սիզ կիւղէլ վէ զէքի պիր քիմսէ օլմանըզ-
լա, էրմինին գալպինի գաղանմանա միւգթէտիրսինիզ:

« Շըվալիէ տը Լասիեէ պիր թավսիեէնամէ թէտարիք իթ-
մէնիզ լազըմ տըր: Քէնտի եէկէնի մարքի կօնթրան Բարիս-
տէ մուգիմ օլուպ, պազը զէնտօսթանէ վագըլարըր, էզճիւմիէ
իթալիալը Լէօնա նամ գարըբըր ֆէվգէլատէ սէվմիշ վէ էլան
սէվմէքաէ պուլունմուշ օլմասըլլա, Բարիսճէ ղաեթ ժաարուֆ
տուր: Մարքի՝ հէր ճէմիյեթէ կիրիպ շըգտըղընտան, ահըպ-
պանըլտան բէք չօգ զէվաթ՝ սիզի քէնտիսինէ թագտիմ ի-
տէպիլիւրէր:

« Մարքիտէն ալաճաղընըզ պիր մէթուպ իլէ, տօղրուճա
Պըրթանիատա շըվալիէնին իգամէթկեահընա կէլէպիլիւրսինիզ:
Ավա պէղաեթ մէրագընըզ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պիր սէ-
նէ միւտտէթլէ Մանուարտա գալմանըզա մանի եօգ տուր:

Իհիստոր շրջալիէնին իգամէթ իթտիկի շաթօնուն իամի՝ Մանուար տըր :

«Պու մէքթուպու եազաըղըմ՝ մահէլլ, եանի ժէնէ շաթօսու, Մանուարըն եօլու իւզէրինտէ տիր : Բօմանլարտա կէօրիւլէն դահրամանլար միսիլլու, կիճէ վագթը աթա սիւար օլարագ կէլմէնէ շալլըն, վէ Վալթէր-Սգօթուն պիր ասէմի կիպի, միւսաֆիլթէն օրատա գալմագ արզունուզու պիլտիրին : Մէմնունէն գապուլ օլունաճաղընըղա շիւպհէմ՝ եօգ աուր :

«Մու խլիսինիզ
«Մ . ՏԸ ՊՕԲՐԷՅՑ

Սըր Վիլիամս պու մէքթուպու ալաըղը դէման, Պասթիէն իլէ իթտիկի տուէլլօտան սօնրա կիթմիշ օլտուզու, վէ ուսթաճա պիր թագըմ՝ եալանլար իլէ պիշարէ Սըրիզի ալտաթմիշ պուլունտուզու մահէլլտէն հէնուզ ալտէթ իթմիշ օլուպ, կէրչի Պըրթանիաեա կիտէճէկինի Դօլարա խապէր վէրտիկի սըրատա, Մ . աը Պօբրէօ թարաֆընտան մէքթուպ ալմամըշ իտի իսէ աէ, մէրգուսուն քէնտի էմրինի իճրա իտէճէկինէ օլտէրէճէ էմրն իտի քի, խտնէսինէ տուխուլինտէ իշպու մէքթուպու պուլաճաղընը պիլիբ իտի : Իմտի միւնտէրիճաթընը տիգգաթլէ օդուտու, վէ զաթէն էն զիտատէ մէսէրրէթ էսնասընտա պիլէ դաեթ սօվուդ գան իլէ հարէքէթ իթտիկի ճիհէթլէ, զէրրէ դատար էսէրը հէեճան կէօսթէրմէտի : Անճագ օդունամաընը պիթիրտիկինաէ,

— Չանն իտէրիմքի միլեօնլարը էլտէ իթտիմ, տէտի, վէ մուսխիսարէն Մ . աը Պօբրէօնուն իխթարը վէճհլէ, թալսիեէ մէքթուպունու իսթ իհսալ իթմէկի տիւշիւնէրէք, թանըտըղը քիմնէլէր միտանընտա մարքի Կօնթրանըն պիր տօսթունու արատը : Լաքին հագըգէթի հալի սէպլէմէք իչին, սըր Վիլիամսըն, Բարիատէ, վիգօնթ Անտրէանըն տօսթարընտան սլաշգա տօսթու պուլունմաեըպ, վիգօնթ Անտրէա իսէ, հէրքէս իչին էօլմիւշ զանն օլունմալը իտի : Հալպու քի սըր Վի-

լիամս, եալընըզ ինկիլթէրրա սէֆարէթի իլէ միւնասէպաթը պուլունուպ, տիկէր քիմսէ իլէ իւլֆէթ իթմէմիշ իտի: Պէօլէ պիր սըրատա մէրգում իչին իսթէտիկի ատէմի պուլմագ բէք գօլայ տէյիլ իտի իսէ տէ, քէնտիսի նատիր էւլ զուհուր ճէսարէթ սահիսլէրինտէն օլմասըյա, պու եօլտա պիր մի-եանճը արատաճագ եէրտէ, տօղրուտան տօղրու մարքիեէ կիթտի: Մարքի կօնթրան տը Լասի պիր կիւն էվվէլ տուէլօ իտիպ, խասմինի թէլէֆ իթմիշ իտի:

Պինապէրին սըր Վիլիամսըն վասըլ օլտուղու զէման, մէրգում, քէտէր վէ թէէսսիւֆիւնիւ ունութմագ իւզրէ մէմալիբի էճնէպիէեէ սէյեահաթ զըմնընտա թէտարիքեաթընը կէօրմէքտէ օլուպ, կէրչի պարօնու ասլա թանըմալ վէ քէնտիսի-նի տէ կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ, սիմասընը հազզ իթտիկինտէն, հիւսնի սուրէթտէ գապուլիյեէթ կէօսթէրտի:

Սըր Վիլիամս, հագըգի վէ միւթէպէր պիր ինկիլիգ կիպի տավրանարագ շու եօլտա միւքեալէմէեէ իպթիտար իլէտի:

— Միւսիւ մարքի, եագըն ագրապամտան լօրտ Պ...չըգան սէնէ իթալիատա պիր գաչ կիւն գատտր զաթընըզլա սէյեահաթ իթմիշ: Օլ վագըթ բէֆագաթընըզտա պիր գա-տըն վար իմիշ:

Սըր Վիլիամս, պու մալիւմաթը, պիր ագչամ թէաթրօտա, քէնտի լօթոււնուն եանընտարի լօթտա օթուրմուշ օլան պազը իթալեանլար պէյնինտէ ճէրէեան իտէն մուհավէրէ էսնասընտա իչիթմիշ, վէ կօնթրանըն խանէսինէ կիթտիկի էսնատէ տախի, մէրգումոււն Օգթավ տը վէրն իլէ վուգու պուլան տուէլլօսոււնու, վէ պու տուէլլօտա խասմինի թէլէֆ իթտիկինի, վէ եագընտա քէնտիսինին եօլճու օլաճաղընը թահգըգ իլէմիշ իտի:

Կօնթրան, պարօնէնին քէնտի նէզտինէ չըգմագ իւզրէ վէրտիկի խանէտան արմալը գարթընը բարմագլարը արասընտա չէվիրէրէք:

— Մօնսիէօ, եօլճուլուգ արգատաչըղընտա էմալի պուլունմաեան լօրտ Պ...նին ագրապասընտան օլտուղոււնուղ

ճիհէթլէ , թէմամիյլէ արզուլէրինիղէ հազըր պուլունտուղու-
մա էմին օլապիլիրսինիղ , տէտի :

Սըր Վիլիամս . - (պաշընը էեէրէք վէ Ինկիլիղէրէ մախսուս
օլան թէլէֆիլղիւնտէ ասլա շաշըրմաեարագ .) Մօնսիէօ մար-
քի , սիղէ թագտիմ օլունմագ իւզրէ տիւնքի կիւնէ գասար
լօրս Պ . . . նին ավտէթինէ պէքլէմէքաէ իտիմ , լաքին պու կիւն
Ֆէվգէլաաէ վէ դաեթ վէխիմ պիր սէպէպ վագը օլտու-
ղունտան , մէրասիմ վէ ուսուլը ճարիեէ խիլաֆընտա հարէ-
քէթաէ պուլունմագլըղըմը պիլէրէք , տօղրուտան տօղրուեա
վէ պիլղաթ սիղէ միւրաճաաթա մէճպուր օլտում :

Կօնթրան տը Լասի , պիր տէրէճէ թէաճճիւպլէ սըր վի-
լիամսա պագ մասընտա , մէրգում , թավը ու հարէքէթինտէ
աղիմ վապար կէօթէրէրէք , իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրտիւ :

— Մօնսիէօ , նէզտինիզաէ վագը օլան թէչէպպիւսիւ միւ-
իյզահ իթմէք , վէ անը շայեանը մաագէրէթ գըլտըրմագ
իչին , հիքեաեէմի մուլթաաարէն սիղէ նագլ իթմէլիեիմ :

— Սիզի տինլէեօրում մօնսիէօ :

— Էֆէնտիմ , պէն Ինկիլիղիմ , վէ անասըլ իրլանտալը-
եըմ : Սէնէվլի օն պին ինկիլիղ լիրասը իրատ կէթիրէճէք տէ-
րէճէտէ ճէսիմ պիր սէրվէթիմ վար տըր , վէ տօղրուտան
տօղրու ֆամիլեամտա եօգ տուր : Շու հալտէ , շիմոլեէ
գատար տէֆի զամմ մագսէտիյլէ բէք շօգ սէյեահաթ իթ-
տիմ : շէհրտէն շէհրէ տօլաշտըմ : Ֆրանսատան իթալիաեա վէ
Իսթանիատան Ալմանիաեա կիթտիմ , վէ նիհաեթէթ Բարիսէ
ավտէթլէ , պէնիմ իչին իւմիտ ալէմինին աշըլտըղընը կէօր-
տիւմ : տիմէք իսթէեօրում քի աշըգ օլտում :

— Վայ սիղ աշը՞գ մըսընըզ :

— Էվվէթ , կէնճ պիր գըզա Ֆէվգէլատէ սուրէթտէ աշըգ
օլմուշում տուր , վէ քէնտիսիյլէ էվլէնմէք արզուսինտէեիմ :

— Բէք ալէա , պու պապտէ սիղէ ֆայտէլի պիր խըզ-
մէթտէ պուլունապիլի՞րմիեիմ :

— Էվվէթ էֆէնտիմ , պիւթիւն իւմիտիմ սիզտէ տիր :

— Սէօյլէիւն , արդունուզուն իճրասընա հէր վէճհլէ հազրըմ :

— Մօնսիէօ , սէվտիկիմ կէնճ գըղ պէնի հէնուզ բէք էյի թանըմազ . խարիճիսէ նէզարէթինատէ իճրա խտիլէն պիր պալօտա , ետլընըզ պիր սաաթ դատար պէնիմլէ բող ս իթմիշ տիր : Շու դատար բի , պու գըղըն դալպինտէ , քէնտի մուհապպէթինէ զայրը լաերգ պիր մուհապպէթ էսէրի մէվճուա օլուպ , պու պապտէ եանըլտըղընը անլամասը իւղէրինէ , քէտէրինի , պիր էեպէթին շաթօսու տախիլինտէ ունութմադ վէթախփիփ իթմէք իւղրէ Բարիստէն մուփարագաթ իթմիշ տիր :

Սըր Վիլիամս պու արա քէլամընը դաթ իլէ , տէրունը դալպտէն պիր ահ իթտիլինտէն , Մ . տը Լասի զաթէն քէնտիսինին պաշընտան աշգ ու սէվտանըն էնվաի ահվալի կէշմիշ օլմասըյլա , քէնտի քէնտիսէ ,

— Ձէվալը տէլիգանլը , տէտի :

Սըր Վիլիամս . - (սէօղէ տէվամ իտէրէք .) Շուրասընը տախի պէեան իտէերիմքի , սէվտիկիմ գըղ կէրչի պէնի բէք տէ թանըմազ իսէ տէ , բէտէրինի զիեատէսիլլէ թանըտըղըմտան , գըղը իլէ էվլէնմէք արդուսինտէ պուլունտուղումու անլաթտըմ , օ տա մուվափագաթ իթտի . անճագ միւշքիլի պիր վէսիլլէ իլէ խանէսինէ թագտիմ օլունմագլըղըմ տըր : Իշթէ էֆէնտիմ , տէտիկիմ գըղըն բէտէրի թարափընտան եազըլմըշ օլան մէթթուպու զաթընըզա թագտիմ իտէերիմ : Վիգիթամըն մագսէտինի , պունտա մուհարրէր օլան սէօլլէրտէն լաերգըյլա անլաեապիլիբոինիլ :

Պու սըրատա սըր Վիլիամս՝ Մ . տը Պօբրէօնուն մէթթուպունու Մ . տը Լասիսէ վէրտի , վէ օ տախի թէքմիլինի օգուտուգտան սօնրա ,

— Տիմէք ամճամ Մ . տը Լասի իշին պիր թալսիսէնամէ իսթէեօրսունուղ : Պու իսէ , բէք դօլայ շէյ տիր , վէ լօրա Պ . . . նին ագրապատընտան պիր զաթա պէօլլէ պիր մէթթուպ վէրէսիլտիկիմտէն տօլանը քէնախիմի պախթիեար ատա իլլէրիմ :

Միւթէագըպէն մարքի էլինէ պիր դալէմ ալարագ , ա-
թիտէքի սաթըրլարը եազտը .

«Սէվկիւլիւ ամճամ ,

«Իրլանտանըն գատիմ խանէտանլարընտան օլուպ , խանէ-
տանլըպ ասարը աթիգասընը մուհաֆիագա իթմէքտէ պուլուն-
մուշ օլան պարօնէ սըր Վիլիամս նամ աղիղ վէ միւհթէրէմ
աօսթումու զաթընըգա թալսիեէ իթմէքլէ քէսպի Փախը
իյէրիմ :

«Պունտան պաշղա սիղէ մահրէմանէ պիր խուսուս տախի
պէեան իտէճէեիմ : Տօսթում սըր Վիլիամս , շու էսնատէ
ճիվարընըղտա քէային ժէնէ նամ սէյֆիեէտէ իգամէթ ի-
տէն վէ զանն իտէրսէմ մատամ պարօն սը Բէրմատէքին
խըսըմը պուլունան կէնճ պիր գըզա տէրէճէեի նիհաեէտէ
տիլտատէ օլմուշ տուր : Իմտի , սէվկիւլիւ ամճամ , վագթիլլէ
սիղտէ զէնտօսթլուգ ալէմինտէ խայլի իլէրլէմիշ օլմանըղա ,
պու պիչարի աշըգըն , քէնտի սէվկիւլիւսիւ իլէ միւնասիպէթ
լտէպիլլէճէք պիր թարիգի իւլֆէթ արամագտա օլտուղունու
անլամագլըղընը թապիի տիր : Սըր Վիլիամս՝ սէնէվի իքի
եիւղ պին ֆրանգ իրատա մալիք պիր քիմսէ օլուպ , պուննուն
խսէ շու վագըթտա էհէմմիեէթի աղիմէսի օլաճաղը դապիլի
ինքեար տէյիլ տիր : Պէնի դապուլ իտէրճէսինն սըր Վիլիամ-
սը գապուլ իթմէքլէ , մահղուղիեէթի աղիմէմի մուճիպ օլա-
ճագսընըղ . ավտէթիմտէ պու պապտէ թագտիմի թէչէքըիւ-
րէ միւսարաաթ իյէրիմ . զիրա պիր սաաթ էվլէլ թարաֆը-
նըզա եագտըղըմ վէճհլէ , Ալմանիաեա կիտիեօրում :

«Սէվկիւլիւ վէ սատըգ եէկէնինիզ

«Մարքի ԿՕՆԹՐԱՆ ՏԷ ԼԱՍԻ»

Մարքի իչպու մէքթուպու եազըպ իմզալաեարագ , աշըգ-
սուրէթտէ սըր Վիլիամսա վէրտի , վէ օտա պիր լիսանը շիւր-
րանկիւզարի իլէ օգուտուգտան սօնրա ,

— Մօնսիէօ, լիսանը պիլիղանէ իլէ եազտըղընըգ իշպու մէքթուպտա պէնտէնիղէ տօսթ իւնւլանը վերմիշսինիգ, Պու- նա էղճան ու տիլ թէչէքքիւր իտէրիմ, Պու խուսուսու ասլա ունութմանեաճաղըմ, վէ շահատէթ վէ էֆքեարընըզտա եա- նըլմամըջ օլտուղունուզու ումարըմքի պիւր կիւն իսպաթ իտէ- պիլէճէեիմ, տէտի :

Մարքի . - (մահգունիյեէթլէ շու ճէվապը վէրտի .) Մօն- սիէօ, Ֆիրանսաեա ավտէթ իտէճէկիմի պիլմէմ. զիրա պէն պուրատան, սըգըլմագլա տէյիլ, իլլա ազիմ պիւր եիւրէք աճըսըլլա ֆիրար իտիւօրում. շու գատար քի, շաեէտ պի- ըիպիլիմիլի թէքրար կէօրիւրսէք, մէքթուպումըն, սաատէթ ու իգպալինիղէ եարտըմը օլմուշ օլմասընտան իսպէրտար օլմուղլա մէմնուն օլաճաղըմ. Նէ՛ մութլու անլէրէ քի սէվէր- լէր, վէ խուսուսա քէնտի մուհապպէթլէրինէ լաեըգ պուլու- նան պիւր գատընը սէվէրլէր :

Մարքի, սօն սէօզլէրի քէտէրլի պիւր սէտա իլէ իրատ իտիպ, մէքթուպու սըր Վիլիամնա վէրտի, վէ օտա մաէթ թէչէքքիւր իշպու գըյմէթտար թավսիեէնամէեի ալըպ, օ- ըրատան մուֆարագաթ, վէ արապասընա ըաքիպ օլտուղու սըրատա ,

— Նէ՛ ահմագ հէրիֆ, տէյի միւլահազա իթտի :

Գօլարըն՝ եօլճուլուգ շանթասընը հազորլամագտա օլ- տուղու էսնատէ սըր Վիլիամն խանէսինէ ավտէթլէ ,

— կէլպագալըմ՝ Գօլար, պիւր ազտա ճիտտի կէօրիւշէ- լիմ, տէտի :

Գօլար . - Սիղի տինլէեօրում գաթթան :

— Շիմտի պէն, մահուտ օն իքի միլեօն ֆրանգը էօհատէ- մէ կէչիրմէլլէ մէշղուլ օլմաեա կիտիւօրում. լաքին սէնի՝ հա- գըգի, ճիտտի վէ գօրգուլաճագ պիւր տիւշմէն գարշըսընտա սլրագընեօրում :

— Արման տը Բէրկաղըն գարշըսընտա տէյի՞մի :

— Եվլէթ :

— Բէք էյի, Նէվարէթտէ գուսուր իթմէմ :

— Իշի պիր ազ խիւլասա իտէլիմ. Ֆէրնան Բօչէ հապա-
խանէտէ տիր, վէ չըգամալ: Սըրիզ իլէ ժանն Պուժիվալտա
տըրլար: Լաքին սէն պունլար իշին մէսո՞ւլմուսուն:

— Էվվէթ էֆէնտիմ, պաշըմ՝ իւղէրինէ մէսուլում:

— Նալընըզ պիր քիշի գալմըշ տըր քի մուխաթարալը օ-
լապիլիր. օ տա Լէօն Բօլան տըր: Ննը օրթատան մահվ իթ-
մէք լազըմ՝ տըր:

— Պէն տէ օ էֆքեարտաերմ: Իմտի անըն իճապընա
պագարըզ:

Պարօնէ -- (տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնէրէք.) Սէնին
Նիգօլօն պիր եումրուգլա անըն իշինի պիթիրէպիլիր:

— Պիր եումրուգլա իշինի պիթիրէճէկինի պիլմէմ ամմա
իքի եումրուգա տէեէճէերիմ եօգ աուր:

— Իսթէրսէ իւչ օլսուն, մատտէ անը մահվ իթմէքտէ
տիր:

— Լաքին պու մուամէլէերի նէ՞րէտէ վէ նա՞րը իճրա
իթմէլի:

Պարօնէ -- (թէպէսսիւմ իտէրէք.) Գօլար, տօսթոււմ,
զանն իտէրսէմ սէն շաչըն տէյիլսին:

— Իլթիֆաթընըզա թէչէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիմ:

— Պիր ատէմի, Բարիա խարիճինտէ, շու եա պու մէյ-
խանէեէ կէօթիւրմէք կիւճ պիր շէյ մի տիր:

— Էվվէթ, ֆիքրիմտէ կիւղէլ պիր թասավվուր տօղտու:

-- Սէօլլէ պագալըմ, պու թասավվուր նէ՞տէն իպարէթ
տիր:

— Տիւշիւնիւեօրումքի, պէն քէնտիսինին տօսթու օլ-
տուղում հալտէ, Սըրիզին պուլունտուղու մահէլլի անլատը-
ղըմը պէեան իլէ, քէնտիսինի պիր ագչամ, Պուժիվալ թա-
րաֆընա կէօթիւրէպիլիր վէ օրատա Նիգօլօ վէ չիլինկիր վա-
սըթատըլա վիճուտունու օրթատան գալտըրապիլիրիմ:

— Պու թասավվուրուն բէք էյի տիր. Իմտի սէօզիւմէ ի-
թիմատ իլէ, իշպու թասավվուրունու պիր ան էվվէլ մէվգըի
իճրաեէ վազ էթ. Հալպուքի սանա մէքթուպ եազմամա պէքլէ:

Սըր Վիլիամս՝ վեքիլինէ տիկեր պաղը էմրլէր վերտիքտէն սօնրա , օ ագչամը Պրըթանիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթաի :

34

Մատամ՝ տը Պօբրէօ իլէ գըզը պէշ կիւնտէն վէ Մ . տը Պօբրէօ իւշ կիւնտէն պէրու ժէնէեհէ կէլմիշ օլտուգլարը հալտէ , օրանըն ասաթ վէ ուտուլինէ ալըշտըլար : Շէօյլէքի Բարիստէ պիւթիւն պիւթիւն քէօշէնիշին պիր էօմիւր կէշիրմէքատ պուլունան վալիտէ իլէ քէրիմէսի , էեալէթ տախիլինատ սաքին վէ տախմա պիր թարղտա կէշիրիլէն էօմիւրտէն սըզըլմադ շէօյլէ տուրսուն , Ֆիքը վէ դալպլէրինտէ մէվճուա օլան քէտիլլէրինէ միւսթաղրադ օլարադ , մէզքիւր քէօյ էօմրիւնիւ քէնտիլէրինէ բէք զիեատէ միւսաիտ պուլտուլար :

Էրմին , մանէն պէլի պիւքիւլմիւշ օլմասըլա , դանն իտէրսին քի եալընըզ քէտէր իշինտէ եաշամասընտան տօլաեը մէմնուն օլմագտա , վէ գըզընըն տէրտ ու միհնէթլէրինի թէճէստիւս իթմէքատ պուլունան վալիտէսի իսէ , գուրա միսիլու մէզպուրէնին դալպինի թիւքէթմէքատ օլան մէզքիւր Ֆէնալըզըն իլէրլէմէքատ օլտուղունու էնտիշէ իլէ միւշահէտէ իյլէմէքատ իաի :

Պու միւսաֆիրլէր , մատամ պարօն տը Քէրմատէքին մէշախիէ մախսուս (նահապեուական) էօմրիւնիւ դապուլ իթմիշ օլուպ , շէօյլէքի թամ էօյլէնտէ էօյլէ թամաը , սաաթ ետտիտէ ագչամ թամաը իտիլմէքատ , վէ ագչամ սէյֆիւէնին սալօնունտա Մ . վէ մատամտը Պօբրէօ իլէ Էրմին վէ քէօյիւն բաբասը իլէ խանէ սահիպի գատըն թօբլանմագտա իտիլէր : Կիւնտիւպլէրի հավա ֆէնա օլտուղունտա , Մ . տը Պօբրէօ իլէ

մատամ տը Գէրմատէք վէ քէօյիւն ըահիպի վիսթ օյնաւըպ , Թէրէզ իլէ գըզը տա պիր քէօչէեէ չէքիլէրէք , գանավա իչլէմէքտէ , վէ պիլաքիս հավա միւսայիս օլտուզունտա , եանի յունվար ըիւզկեարը բէք շիտաէթլէ էսմէտիկինտէ , գալէմ միւտիրի իլէ ֆամիլեասը ճիվար օրմանլարա կիթմէքտէ իտիլէր :

Պիր սապահ քէօյիւն բօսթաճըսը , Մ . տը Պօբրէօեա աթիտէքի մէալտէ մուհարրէր պիր թէզքիրէ կէթիրտի .

«Պիր սասթտան եօլա չըգահօրում . Սէն-Մալօտա տուրաճազըմ : Ալտըղըմ մալիւմաթա նէզարէն , Սէն-Մալօ ժէնէտէն օն ալթը քիլօմէթրօ ուզադ տըր : Պէնի օրատա պէքլէեին . եարըն սապահ վասըլ օլուրում » :

Մ . տը Պօբրէօ՝ սըր Վիլիամսըն մէքթուպունու մահվ իթտի , վէ մէնսուպ օլտուզու . նէզարէթտէն պէքլէմէքտէ պուլունտուզու մուհիմմ պիր թէլէկրաֆնամէնին կէլմէմէսինտէն տօլաւը իզհարը էնտիչէ իլէ , մահէլլի բօսթա վէ թէլէկրաֆ մէրքէզինտէն սիւալ իթմէք իւզրէ , արապա իլէ Սէն-Մալօեա կիթմէք թասալվուրունու պէեան իյլէտի : Անճազ . զէվճէսինէ , սըր Վիլիամս հագգընտա խասպէր ալմադ իւզրէ կիթմէքտէ օլտուզունու , վէ պէլքի կիճէտէն էվվէլ ալտէթինի մէմուլ իթտիկինտէն , Սօ-տիւ-Մուանա գատար քէնտիսինի իսթիգպալէ կէլմէսինի թափսեէ իյլէմէսի իւզէրինէ , պիչարէ գատընճըզազ զէվճինին վէրտիկի մալիւմաթտան մէմնուն օլտուզու կիպի , իսթիգպալէ կիտէճէրլէրինի տէ պէեան իյլէտի :

Միլթէազըպէն Թէրէզ , սըր Վիլիամսըն բէսմի թագտիմի իչին պիր բլան տիւչիւնէրիք եօլա չըգար , վէ Սէն-Մալօեա մուվասըլէթլէ , պիր սասթտան պէրու օրաւա կէլմիչ վէ պիր օթէլին օտասընտա քէնտիսինի պէքլէմէքտէ պուլունմուչ օլան սըր Վիլիամսա գալուչտու : Արալարընտա իսէ , աթիտէքի միւքեպլէմէ ճէրէեան իթտի .

Սըր Վիլիամս . - Գայըն բէտէր , սիզ բէք մուգայեէտ պիր գաթսընըզ : Սէօղիւնիւզտէ վասընըզտա , նօգթասը նօգսընա պուլունուեօրտունուզ :

Մ. ար Պօբրէօ. - Մէքթուպուհուղու ալըր ալմաղ եօլա չըգտըմ:

Պարօնէ իլէ Մ. ար Պօբրէօ՝ սամիմի պիր թարզաա պիրի-պիրինին էլինի սըգտըլար: Պատէհու պիրինճիսի քէլամա տէ-վամ իտէրէք:

— Շիմտի ճիտտէն կէօրիւշէլիմ. իշին նէ՞րէսինտէ պու-լունուեօրուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Իշ սըրասընտա տըր, մատամ ար Պօբրէօ՝ թէմամիլէ սիզին լէհինիզտէ տիր:

— Բէք էյի. էյ պէնի նա՞սըլ թագտիմ իտէճէքսինիզ: Մ. ար Պօբրէօ՝ մավի կէօզլիւկիւնիւն ալթընտա կէօզիւ-նիւ գըրբարադ, միւֆթէխիրանէ սուրէթտէ:

— Պու պապտէ պէն պիր բլան թէրթիպ իթտիմ, տէտի:

— Սէօյլէեին պադալըմ նէ՞ կիպի բլան տըր:

— Սէն-Մալօտան ժէնէ սէյֆիեէսինէ գատար էրէյիճէ Ֆէնա պիր եօլ վար տըր:

— Պիլիեօրում:

Սըր Վիլիամս, ֆիլվագը օրասընը պիլիբ իտի, չիւնքի վիգօնթ Անարէա թէսմիեէ օլունտուղու զէման, խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ, Պըրթանիատա վագը օլուպ, մուախխարէն Արման ար Քէրկազըն մալիքիեէթիւնէ կէչմիշ պուլունան Քէրլօ-վէն սէյֆիեէսինտէ իգամէթ իթմիշ, վէ մէզքիւր Քէրլօվէն սէյֆիեէսի իտէ, ժէնէ սէյֆիեէսինտէն անճագ եիրմի բիլօ-մէթրօ դատար ուզագտա պուլունտուղու ճիհէթլէ, վիգօնթ Անարէա բէք չօգ տէֆալար օ եօլտան կէչմիշ իտի:

Մ. ար Պօբրէօ. = (հայրէթլէ.) Տիմէք օ եօլու պիլիեօր-սունուզ:

— Սիզտէն տահա էյի պիլիբիմ գայըն բէտէր:

— () հալտէ Սօ տիւ-Մուանը պուրատան կէօրի՞ւեօրմու-սունուզ:

— Հայ հայ:

— Զէվճիմ իլէ գըղը պէնի գարչըլամագ իւզրէ օրաեա կէլէճէք տիրլէր: Պու սըրատա սիգի քէնտիլէրինէ թագտիմ

Իթմէք իւզրէ պիր տէսիսէ տիւշիւնտիւմ : Մալիւմիւնիւզ տիւր քի , Սօ-տիւ-Մուան տէնիլէն մահէլլ` պու թարաֆլարըն էն զիեատէ սարք եէրի տիր :

— Էվվէթ , սօնրա :

— Օ գատընլար օրաեա կէլտիքլէրինտէ , մահզուն վէ միւքէտտէր պիր քիւվէթտէ սիզի պուլուրլար իսէ . . .

— Բէք ալէա . լաքին գայըն բէտէր , պէնճէ տահա միւնասիպ պիր թէտպիր վար տըր :

— Նէ^օ կիպի :

— Պէն սիզի պիւեիւք պիր թէհլիքէտէն գուրթարապիւլիրիմ :

— Պէնի^օ մի :

— Էվվէթ սիզի . իմտի տինլէեինիզ :

Սըր Վիլիամս , կէնճ պիր գըզըն ֆիքրինի ճէլպ իթմէք իւզրէ տիւշիւնմիւշ օլտուղու թասսավվուրու Մ . տը Պօրրէօեա թաֆսիլէն անլաթտը : Մէրգուճուն , պու օեունունու , տէրքեար օլան սօվուգ գանլըլըլա մէվզըի իճրաեէ վազ իտէճէկինի եագընտա կէօրէճէկիմիզտէն , պունա տաիր շիմտիտէն սէօզ սէօյլէմէեի զաիտ աուտ իլլէրիզ :

Մ . տը Պօրրէօ իլէ զէվճէսի պէյնինտէ գարարլաչտլըլմըլ օլտուղու վէճհլէ , մէզպուրէ վէ գըզը , էօյլէտէն իւշ սասաթ սօնրա , մէվսիմէ միւթէնասիպ օլմաեան օլտուգճա սրճագ պիր կիւնէշ սաեէսինտէ էթրաֆի էրէյիճէ ըօընմըլ օլտուղու հալտէ , Մ . տը Պօրրէօեու գարչըլամագ իւզրէ , մէվգիճէ կիւզէլ , ֆագաթ ղաեէթ տիք , սարք վէ եէր եէր չուգուրլարը հավի օլմասը , վէ թա' էլթէյինտէ վասի Օսէանըն տալղալարը մէվճուտ սուլունմասըլա , մուխաթարատան խալի օլմաեան Սօ-տիւ-Մուանա միւթէպէճճիհէն ժէնէ սէյֆիեէսինտէն հարէքէթ իթտիլէր , վէ մահէլլի մէզպուրէ եագլաչտըգլարընտա , Սօ տիւ-Մուանըն թէրէսինտէ վէ տէնիզ քէնարընտա վագը պիր գաեանըն , ատէթա պագանըն պաչընը

տօլանտըրաճագ մէրթէպէտէ երևքսէք պիր նօգթասընտա , պիր առէմին օթուրուպ , մահղա ինսանլար իչին տախմի պիր սէպէպի միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթ օլմագ , վէ մահ-գունանէ շիւրլէր թէրթիպինտէ պիր սէրմասէյի մախսուսէ մագամընտա իթթիխազ դըլընմագ իւզրէ ճէնապը թէր վէրտիկեար թարաֆընտան խալգ պույրուլմուշ օլան վասի Օգիանօսա տալղըն տալղըն պագմագտա օլտուղունու կէօր-տիւլէր :

Պու առէմի ուպագտան կէօրէն՝ կէօմրիւք մէմուրու զանն իտէպիլիր իտի իսէ տէ , եօլուն քէնարընտա պաղը պուլունան վէ քէնտինին մալի օլտուղու միւհթէմիլ օլան զաեթ կիւզէլ պիր աթա տիգգաթ օլունտուղունտա , պիրինճի միւլահաղա-նըն զալլ օլմասը թապի իտի : Սօ-տիւ-Մուան տէնիլէն եէր գաեալար իւզէրինտէ տար պիր տէրէ կիպի օլուպ , սիւարիի մէրդում , աեագլարընը պօշա ուզաթմըշ օլարագ , գաեանըն էն երևքսէք եէրինտէ օթուրմուշ իտի , վէ պաշընը պիր էլի տէրունինէ ալըպ , կէօղլէրինի դարա ճիհէթինէ ապա աթֆ իթմէքսիզին , վէ իւզէրինտէ օթուրտուղու գաեատան վէ օլ թիւքէնմէյ Օգիանօստան մատա տիկէր պիր մատտէ պու-լունտուղունու պիլիեօր կիպի կէօրիւնմէքսիզին , տալղալարընըն գապա սէտասը քէնտիսինէ գատար աքս իթմէքտէ պուլու-նան օլվասի տէրիաեա տիք տիք պագըեօր կիպի զանն օլուն-մագտա իտի :

Վալիտէ վէ գըզը , զիքը իթտիկիմիզ աթըն եանընտան կէչալիքլէրի էսնատէ , էրմին հայվանը օխչաեարագ ,

— Նէ՛ կիւզէլ աթ աըր , վալիտէճիեիմ , տէտի :

Թէրէզտէ , եէպանի պիր մահէլլտէ վէ սէրվէթ սահիպ-լէրինին պիւեիւք մէրքէյլէրինտէն ուզագ պիր եէրտէ օ եօլտա գըլմէթտար պիր հայվան պուլունմասընտան տօլաեը իզհարը թէաճճիւպլէ :

— Սահիհէն գըզըմ , բէք կիւզէլ հայվան տըր , վէ պէս-պէլի շու թէրէտէ օթուրմուշ օլան առէմին օլմալը տըր , տէյի պէեան իլլէտի :

Հայվանըն էեէրի իւզէրինտէ քիւչիւք պիր չանթա իլէ պիր եօլճուլուգ մանթօսու վէ պիր չիֆթ թապանճանըն գուճտագլարը մէվճուտ օլմասընտան, սիւարիի մէրգուճուճն՝ ատի պիր թէնէզզիւհ իչին եօլա չըգմըչ օլմատըղը, վէ հայվանըն աղզընտա հէնուզ քէօբիւք վէ գարնընտա չամուր էսէրլէրի պուլուճմասընտան, եօրկուճն օլտուղու, վէ սահիպինին՝ թապիւթըն կիւզէլ պիր մէնզարէսինէ թէսատիւֆլէ, հէմ եօրկուճնուղունու ալմագ, հէմտէ օ մէնզարէեթի թէմաչա իթմէք իւզրէ մահէլլի մէգքիւրտէ տուրմուչ իաուկի անլաչըլմագտա իտի:

Հէր կէնճ գըղ աղ չօգ գուվվէի թէխայեիւլիեէեէ մալիք օլուպ, պու իգթիտարընը իսթիմալ իտէպիլմէք իւզրէ տաիմա վասըթալար արար: Պու գըղլար իչին, հէր շէյ, բօմանլարա մախսուս օլան էօմրիւն իպթիտասը, վէ էն ատի պիր վագըա՝ քէնտիլէրինէ պիւեիւք պիր վէսիլէ օլուպ, պինապէրին էրմին տէ, քիսվէթինի վէ գըեաֆէթինի լաեըգըլա կէօրէմէտիկի, վէ սիննինի թագտիր իտէմէտիկի օ ատէմի գաեալարըն թէրէսի իւզէրինտէ եալընըլմիւչահէտէ իթմէքլէ, անըն, միւթէֆէքըրի վէ պէտպախթ սիբ քիմնէ օլտուղունա, վէ պէլքի աչգ ու մուհասպէթ սէպէպիլլէ գալպինտէ ազիմ ճէրրհալար հասըլ օլմուչ օլտուղունտան, սէյեահաթլար իտէրէք, վէ թապիւթըն ազիմ մէնզարէլէրի, էզճիւմլէ մահզուճնիեէթպախչ Օգիանօսուճն գարչըսընտա պուլուճարագ, տէրտ ու քէտէրլէրինէ պիր մէրհէմ իսթիհասալ իթմէկի թասմիմ իթմիչ իտուկինէ հիւքմ վէրտի, վէ իշթէ պու էսաս իւզէրինէ պիր պինա գուրմաեա պաչլաեըպ, զաթէն տիւչար օլմուչ օլտուղու քէտէր իլէ ֆիբրի թահրիք օլունմուչ օլան կէնճ պիր գըղ իչին իսէ, պու իուսուս բէք գօլայ վէ ատի պիր մատտէ իտի:

Մատամ տը Պօբրէօ տա պիրտէն պիրէ, «Պու ատէմին սրը Վիլիամս օլմատըղընը քի՛մ պիլիր» տէյի տիւչիւճտիւ:

Էրմին, պիր թէքէնին քէնարընտա վէ եէչիլլիքլի պիր մահէլլտէ օթուրուպ, Օգիանօսուճն տալղալարընա տալղըն տալղըն

պագտըղը սըրատա , պաղէն պաշընը եօգարը դալտըլըպ , խէֆիէն , ֆագաթ պիր նագարը թէվէճճիւհէ կէօղէրինի , տէնիզտէն պաշգա պիր եէրէ պագմամագտա պուլունան շախսա աթֆ իթմէքտէ իտի :

Մատամ տը Պօբրէօ դըզընըն եանընտա օթուրտուղունտա , էրմին , պիրտէն պիրէ ,

-- Վալիտէճիւիմ , շու ատէմ պու մահէլտէ նէ^օ եաբը-
հօր , տէյի սօրաու :

— Պիլմէմ , պէլքի պիր ըէսսամ տըր :

— Լաքին ֆագիր պիր ըէսսամըն պէօլէ կիւզէլ աթը
օլապիլի^օ մի :

— Օրասը էօլէ գըզըմ :

— Պունտան պաշգա ըէսսամ օլսա , տիպէրի իւզէրինտէ
պիր ալպում , վէ էլինտէ պիր դուրշուն գալէմ օլուր :

— Օ հալտէ պու պիր սէյեահ օլուպ , շու եէպանի մա-
հէլին կիւզէլիկինտէն վէ միւքէլէֆիտէթինտէն հայրան օլա-
րագ , օրատա օթուրմուշ օլմալը տըր :

— Եախօտ իհթիմալքի տէրա ու քէտէրէ կիրիֆթար
օլմուշ պիր ատէմ օլուպ , ճէնապը Ալահըն ուլուվիյեթինէ
սըղընմագտա տըր :

Մատամ տը Պօբրէօ , էրմինին , քէնտի քէտէրինի պիր
տրա ունուտարագ , քէնտիսի կիպի քէտէրէ կիրիֆթար օլ-
մուշ օլանլարը տիւշիւնտիւկիւնիւ կէօրմէրլէ , կէրչի սարսըլտը
իսէ տէ , տէրունէն մէսէրրէթ հիսս իթտիլի կիպի , ֆիքրինտէ
կիղլի պիր իւմիտ աախի հասըլ օլտու : Ֆիլվագը տէրլէրքի ,
պիր ինսան քէտէրինի եալընըզ քէնտիեէ սագլաեըպ , անընլա
եաշամագ մէպէքինի թութար իսէ , պու քէտէրտէն միւէպ-
պէտ խալի օլամազ , եախօտ օ եիւզտէն շիֆա պուլամազ :

Մատամ տը Պօբրէօ պու սըրատա շու եօլտա տիւշիւն-
մէքտէ իտի :

— Էկէր պու ատէմ կէնճ , կիւզէլ , վէ ալնընտա , ինսանը
ճալիպի թէվէճճիւհէ գըլան պիր մահզունիեթի գալպիեէ
ալէամէթի մէվճուտ , վէ նիհաեթ պէքէտիկիմիզ ատէմ

իսէ, քի՞մ պիլիր, պէլքի շու մահէլլտէ վուգու պուլաճագ իլք միւլագաթտա...

Պիչարէ Թէրէզ, վալիտէլէրէ մախսուս օլան հիսս իլէ, գըղընըն դալպինտէ մուհապպէթ հասըլ օլմասը իչին, շախսը մէճհուլու քեաֆֆէյի ֆագիլէթ վէ քէմալէթլէրէ մալիք պիրատէմ կիպի կէօրմէք իսթէր իտի:

Հէր նէ իսէ, կիւնէշ ուֆուգա տօղրու իլէրլէմէքտէ օլուպ, զաթէն տիւմանըլ օլան ասիւման բէյտէր բէյ պուլուլթլար իլէ դաբլանմագտա, վէ տէնիզին բիւզկեարը կիթտիքճէ արթմագտա օլուպ, հալպու քի Մ. տը Պօրբէօ հէնուզ մէյտանա չըգմատըղը հալտէ, նակեան ուզագտան, պիրաթըն սիւրաթլէ հարէքէթի վէ պիր արապանըն եուվարլանմասը կիպի պիր սէս իչիտիլտի: Օլ վագըլթ շախսը մէճհուլ, տէրհալ օթուրտուղու մահէլլտէն դալգարագ, մանթօսունա սարըլըպ, դաեալարտան աչաղընա էնտի: Մէրգումուն պիր աղ էվվէլ գըմըլտանմաեարագ օթուրուշու՝ էրմինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլտուղու կիպի, միւթէֆէքքիթ թարգտա եիւրիւեիւշիւ տէ մէզպուրէնին նազարը տիգգաթընտան տուր օլմաերպ, վալիտէ վէ քէրիմէ՝ հէր նէ գատար մէրգումուն քիսվէթինի թէմամիլլէ թէշխիս իտէմէտիլէր իսէ տէ, կէնճ օլտուղունու, վէ եօլճուլուգ իտէն էշխասա մախսուս օլարագ զանէթ սատէ պիր էլպիսէ կիեինմիշ իտոււկինի անլատըլար:

Լաքին շախսը մէճհուլուն հարէքէթլէրինտէ, եիւրիւեիւշիւնտէ, վէլհասըլ հէր հալինտէ կէօզէ չարբաճագ մէրթէպէտէ մահղունիյեթ մէվճուտ օլուպ, պէտպալսթ պիր գատէրէ թապի պուլունտուղու զանն օլունմագտա իտի:

Իրի գատընլար, շախսը մէճհուլուն, տուրտուղու մահէլլտէն հարէքէթլէ, աթընա սիւար օլարագ, Սէն-Մալօ թարաֆընա իլէրլէտիկինի կէօրտիլէր: Անճագ օլ էսնատէ թէրէտէ դարա պիր նօղթա գահիր օլուպ, պու նօղթա կիթտիքճէ պիւեիւտիւ, վէ գուտուրմուշ պիր աթըն չէքիշտիրէրէք կէթիւրմէքտէ օլտուղու պիր արապաեա պէնղէմէքտէ

խտի, Այնի վագրութեամբ, շախսը մէրգուժու կէօզլէրինտէն անըրմագտա պուլունմանեան մատամ վէ մատմագէլ տը Պօքրէօ, ուզագտան, եանի պիր քիլօմէթրօ գատար մահէլլտէն միւշահէտէ իտիլմէքտէ օլան մէգքիւր արապատան ֆիղան ու ֆէրեատլէր իշիտիլտիկինի գանն իթտիլէր, վէ պատէհու սիւարիի մէհհուլուն սէրիան արապանըն թարաֆընա կիթտիկինի կէօրտիւլէր:

Նակեահ պիր թապանճա աթըլմասընը միւթէագըպ գըրմըզըմը պիր ըշըգ հուսուլէ կէլիպ, սիւրիւքլէնմէքտէ պուլունան արապա տուրտու:

Պու վագըլար ազ գէման իշինտէ վուգու պուլտուղուն տան, իքի գատընլար հագըգէթի հալէ վագըֆ օլամատըլար: Շու գատար քի, պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ օլտուղու նու տէրք, վէ մէգքիւր արապանըն՝ Մ. տը Պօքրէօնուն արապասը իտուկինի միւլահագա իտէրէք, գօշմանա պաշլատըլար, վէ մահէլլի վագըանա մուվասըլէթլէրինտէ, վուգուի հալի անլանապիտիլէր: Շէօլէքի Մ. տը Պօքրէօնուն - չիւնքի քէնտիսի իտի, - աթը՝ անընտան պիր գուրշուն իլէ վուրուլարագ մագթուլէն եէրէ սէրիլմիշ օլտուղու կիպի, մէրգում գալէմ միւտիրի տէ, սըր Վիլիամս օլան շախսը մէհհուլուն էլլէրինի քէմալը հէեհճան իլէ սըգմագտա, վէ օ տախի, եավաշ սէտա իլէ,

— Նա՞սըլ գայըն բէտէր, շու օեունու լաերգըլա օյնա՞տըմ մը, տիմէքտէ իտի:

Լաքին թէրէզ իլէ գըզը՝ եալընըզ Մ. տը Պօքրէօնուն տիթրէմէքտէ օլան սէսինի իշիթտիլէր քի, օլ էսնատէ գաըրըլա գըզընա խիթապէն,

— Սէվկիւկիւլէրիմ, էկէր պու զաթ օլմասա իտի, շիմտի պէն էօլմիւշ օլաճագ իտիմ: Շու մէէլուն աթ պիրտէն պիրէ գուտուրուպ, պէնի պաերըլարտան աշաղըեա սիւրիւքլէեօրտու, տէյի պէեան իլլէտի:

Մ. տը Պօքրէօ իֆատէսինի իքմալ իթտիկի սըրատա, սըր Վիլիամս մահհուպիեթլէ կէօզլէրինի աշաղը էեէրէք

աթտան էնիպ, սուրէթի խէֆիեէտէ էրմինէ պագմասընտա, պիրտէն պիրէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ անինտէ սէլամ վէրիպ, կէրի չէքիլտի, վէ թէքրար աթա սիւար օլարագ, սէրիան օրատան մուֆարագաթ իյլէտի:

Մ. տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ գըզը, աճէլէթէն վէ դարիպ սուրէթտէ վուգու պուլան պու կիտիշտէն տօլաեր թէաճճիւպտէ գալըպ, հալպու քի էվվէլքի վագըատան միւթէէսսիր օլմուշ օլմալարըյլա, մէրգումու հարէքէթտէն մէն իթմէկի տիւշիւնէմէտիքլէրինտէն, եալընըզպիրիպիրինէ պագըշարլար: Պատէհու Մ. տը Պօբրէօ եավաշ սէտա իլէ,

— Նէ՛ դարիպ առէմ. աճապա քի՞մ տիր, վէ նէ՞րէտէն կէլիւօր, տէտի:

Թէրէշտէ, - Պիլմէմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Մ. տը Պօբրէօ. - Քէնտիսինի զաթէն կէօրմիւշ օլտուղու-մու զանն իտիւօրում:

էրմին. - (միւթէֆէքքիր հալտէ.) Պէն տէ:

Մ. տը Պօբրէօ. - (քէլամա տէվամ իտէրէք.) Եկեր օ օլմասա իտի, մահվ օլաճագ իտիմ: Հագըգէթէն եալընըզ կիթմէքլիկիմ, վէ արապանըն իտարէսինի ժօնասա իհալէ իտէճէք եէրտէ, քէնտիմ տէրիւհտէ իթմէքլիկիմ, զարիպ պիր ֆիքիր տիր: Պու հայվան՝ խույլու իմիշ, պիրտէն պիրէ գուտուրաու, վէ ազ գալտը քի պէնի չուգուրա գատար կէօթիւրէճէք իտի: Ա՛հ, նէ՛ տէրէճէ գօրգտում:

Գալէմ միւտիրի սօլուեարագ պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն, վէ իքի իւշ տէֆա պիւեիւճէք նէֆէս ալտրգտան սօնրա, քէնտի խանէտանըզ արմասընը հավի ալթուն գուլթուտան պիր սիկարա չըգարտը, վէ պու սիկարաեր քէյֆլի սուրէթտէ իշտիկի սըրատա,

— Աճապա պու առէմի պէն նէ՞րէտէ կէօրմիւշիւմ տիւր. աճապա նի՞չին կիթտի. քէնտիսինէ իզհարը թէչէքքիւր վէ շիւքրանիյեթ իթմէքլիկիմէ վագըթ պրագմագսըզըն կիթմէսի սէպէպի նէ՞ օլապիլիր, տէյի պէեան իյլէտի:

էրմին իսէ, ֆիքրի զաթէն ըօմանլարտա կէօրիւլէն գուվ

վէի թէխայեիւլիեէ թարգընտա օլմասըյլա , շախսը մէճհու-
լուն ղարիսպ հարեքէթլէրինտէն միւթէէսսիր օլտուղու հալտէ ,
— կիտէրքէն , քէտէր ու թէէսսիւֆիւ միւպէյեին պիր
ֆիղան ու ֆէրեատ տախի աքս իթտի , տէտի :

Մատամ տը Պօրբէօ , սըր վիլիամսըն օթուրմուշ օլտու-
ղու դաւրա թէբէսինի բարմաղըյլա կէօսթէրէք ,

— Պիղ կէլտիկիմիզ գէման , եանի պիր ազ էվվէլ շու
մահէլլատէ իտի , տէյի մուգապէլէ կյլէտի :

Էրմին . — Հաթթա բէք մահզուն , պէտպախթ վէ տալղըն
կէօրիւնիւեօրատու :

Մ . տը Պօրբէօ . — (նիեէթլէ .) Գի՞մ պիլիր . պէլքի աշգ
ու մուհապպէթ քէտէրինէ միւպթէլա օլմուշ տուր :

Էրմին . — Պիշարէ տէլիգանլը . . .

— Հէր նէ իսէ , շիմտի պիզ շուրասընը տիւշիւնէլիմքի ,
պու հայվան էօլմիւշ օլտուղու հալտէ , նէ՞ եաբաճաղըզ :

— Նէ՞ եաբալըմ , եաեա ավտէթ իտէրիզ :

— Փադաթ գըզըմ , կիճէ վազթը նա՞րը կիտէպիլիրիզ :

— Էֆէնտի բէտէր , պէն պու եօլու բէք էյի պիլիրիմ :

Էրմին , պու սէօլլէրի սէօլլէրքէն ; Մ . տը Պօրբէօնուն
դօլթուղունա կիրտի , վէ թէրէզտէ գէվճինին : եանընտան
եիւրիւտիւկիւ հալտէ եօլա չըգըլտը :

Կէնճ գըզ պիր ան էվվէլ եօլա չըգմաեը իսթէմէսիլէ ,
եիւղիւնիւ կէօրմէեէ վազթը օլմասըղը , ֆազաթ կէնճ ,
կիւղէլ վէ մահզուն օլտուղունու զանն իթտիկի շախսը մէճ-
հուլա եէթիշմէք արզուսինտէ օլուպ , պունտան գաթինա-
ղար օ մէհուլ շախսըն ըէֆը նիտա իթմէսի վէ լէհէսի սօլ-
մասը , քէնտիսինի կէօրմէսինի միւթէադըպ վազը օլտուղու-
նու զանն իթմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ Մ . տը Պօրբէօ՝ թէլէֆ օլմուշ օլան հայվանա
վէ տէվըրիմիշ պուլունան արապաեա պադարադ ,

— Հայվան եիւզ ըիալ գըյմէթինտէ իսէ տէ , պիւեիւք
պիր շէյ սաեըլմուզ : Արապաեա կէլինճէ , պու իսէ գըրըլմա-
մըշ , վէ տիւշարը խասար օլմամըշ սըր : Ումարըմքի մատամ

պարօն տը Քերմատէք պանա ափվ իտէճէք տիր, տէտի, վէ կիւնէչ նապէտիտ օլուպ, ազչամըն գաթը տիւմանը ուֆուգը իհաթա իթմէկէ պաշլատըղը սըրատա Մ. տը Պօրրէօ՝ սուբէ վագթինտէ ժէնէ սէյֆիեէսինէ վասըլ օլմագ իւզրէ, Ֆամիլեասըյա պերապէր եօլա չըգտը:

Էրմին, հէր քէօչէ աղղընտա կէօզիւնիւն ալապիլտիկի տէրէճէտէ էթրաֆը թէճէսսիւս իտէրէք, Մ. տը Պօրրէօնուն զարիպ գուրթարըճըսընըն էսէր վէ եա կէօկէսինի միւշահէտէ իթմէկէ սայ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, մուվաֆագ օլամամագտա իտի:

35

Պրագալըմ Մ. տը Պօրրէօ, զէվճէսի վէ էրմին եաեա ժէնէ սէյֆիեէսինէ կիթմէքտէ օլտուկար, պիզ անլէրտէն ազ էվվէլ օրաեա կիտէլիմ:

Իհթիեարէ պարօն տը Քերմատէք՝ ուզուն պիր գանարէտէ եասլանըպ, պաշընը պիր եասթըղա տաեաթմըչ օլտուղու, վէ քիւշիւք ժօնաս տա գանարէնին ալթ թարաֆընտա պիր իսկէմլէտէ օթուրմուչ օլտուղու հալտէ, էլինտէ թութտուղու պիր քիթապը օգումագտա իտի:

Օրթա ասըն սիբահիլէրինէ մախսուս օլան պու հիքեաեէ քիթապը շու եօլտա պաշլամագտա իտի:

Շաթօնուն սահիպէսի, քէնտինին խուսուսի օլան քիւշիւք օտասընտա եալընըզ օլուպ, աչգ ու սէվտա պէյիթի օգումագտա պուլունան պիր չօճուղուն սարը սաշարընը բարմագլարըյա օյնամագտա իտի: Մէզպուրէ, էօմիւն նէվպահար մէվսիմինտէ պուլունամատըղընտան, ալնը իւզէրինտէ պազը ճիւզի չըզըվար հասըլ օլմուչ օլտուղու

միսիլու, ապանօզ կիպի գարա օլան սաչլարնա տա պազը պէեազ թէլլէր գարըսը իտի։ Պունունլա պերապէր մէրգումէնին հիսսիեաթը գալպիեէսի հէնուզ սէօնմէմիչ օլուպ, տուլուդ քէնտիսինէ պարը կիրան օլմասըլա, օրմանլարտա ղայպ օլմուչ շու եա պու սիբահիեէ, վէ սէրկիւղէչթլէր արգասընտան կիտէն կիւղէլ վէ խօչ էնտամը պիր տէլիդանլըեա րասթ կէլմէքլիկի թասմիմ իլէ, պիչարէ, քէնտի քէնաիեէ, կէրչի եալընըզ օթուզ պէչ եաչընտա պուլունանլարըն րուհընտա էսէրը աչգ ու մուհապպէթ հասըլ օլմազ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ կէրէք օ սիննտէ վէ կէրէք օնտան սօնրա ինսան գալպինին աչգ ու մուհապպէթլէ սիւզան օլապիլտիկինի թէֆէքքիւր իլլէմէքաէ իտի։

Վնակեահ շաթօնուն խարիճինտէ պիր պօրու սէսի իչիտիլիպ, օտանըն րէնկլի ճամլարը պու սէստէն սարսըլարըղնտան, շաթօ սահիպէսինին խըտմէթինտէ պուլունան տէլիդանլը պէյիթինի քէստի, վէ մէրգումէնին գալպի սարսըլտըղը միսիլու, չիտաէթլէ տէ չարբմեա պաչլատը։ Միլթէադըպէն օ գատըն՝ միւտաէթի մէտիտէտէն պէրու օրալարա հիչ պիր միւսաֆիր կէլմէտիկի, վէ սէս սէտա իչիտիլէմէտիկի ճիհէթլէ, օթուրմուչ օլտուղու մահէլլտէն աեաղա գալգտը, վէ գալպի էլան վուրմագտա օլարագ, բէնչիրէեի աչտը։ Տէլիդանլը պու գատընա պագմագտա օլուպ, քէնտի գալպի տէ վուրմագտա իտի։ Շաթօնուն սահիպէսի, բէնչիրէտէն էյիլէրէք տիչարը պագմասընտա, հիւսն ու էնտամը եէրինտէ պիր սիւարինին, մանթօսունա սարըլմըչ վէ կիւղէլ պիր Իսբանիա գըսրաղընա սիւար օլմուչ օլարագ, շաթօնուն էյրէթի քէօբըիւսիւնէ տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիւ, վէ մէսէրրէթինտէն նաչի րէֆը սէտա իլէ, իճապ իտէն էմրլէրի իթա իլլէտի։»

Մատամ տը Գէրմատէք պուրաճըգտա ժօնասըն օգումասընը գաթթ իլէ, - Շաթօ սահիպէսինին հալի պէնիմ հալիմէ պէնգէտիկինէ տիգգաթ իտիեօրմուսուն, տէտի։

Պու արա ժօնաս, ղէքեավէթ վէ տիրաեէթինի իրաեէ

իտէն քիւչիւճէք կէօզլէրինի իհթիեարէ պարօնուն մավի կէօզլէրինէ աթֆ իլէ , հէման սէքսէն եաչլարընտա պուլունան մատամ Գէրմատէքին , քէնտիսինի , օթուզ սէքիզ չաղլարընտա օլան պիր գատընա նասըլ պէնգէթտիկինի տիւչիւնմէեէ պաչլատը :

Մուախարէն մատամ պարօն իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Պէն տուլում , վէ կէրչի սէն պիր հիւքմտար մաեթինտէ միւսթախտէմ տէլիգանլը տէյիլսին , լաքին օգուտուղուն շաթօտաքի տէլիգանլը կիպի սաչլարըն սարը տըր , վէ պանա տա քիթապ օպումագտասըն :

Իհթիեարէ պարօն պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , քիւչիւք քէօյլիւնիւն չալըեա պէնգէեէն սաչլարընը պուրուչուգ վէ սերթ էլլէրիյլէ թուլթմագտա իտի :

Ժօնաս . - (գուրնագճա պիր թարգտա .) Մատամ պարօնուն հագգը վար տըր , լաքին . . .

— Հէր նէ իսէ սէօյլէ :

— Ժէնէ շաթօսու տա պիր շաթօ տուր , վէ պիր էյրէթի քէօրրիւսիւ տէ պուլունմագտա տըր : Հալպու քի սիբահիսի եօգ տուր :

Ժօնաս՝ պու սօն սէօզլէրի , չօճուգլարա մախսուս օլարագ սէրպէսթճէ վէ իհթիհգաքեարի սուրէթտէ իրատ իթտի :

Մատամ պարօն . - (ահ իտէրէք .) Օրասը էօյլէ :

Ժօնաս . - (պու սըրատա շու եօլտա միւլահագա իթմէքտէ իտի .) Հէր նէ գատար հէր կիւն քիթապլարտա աչըգ քէլիմէսինի օգուեօր իսէմտէ , մանէասընը հէնուզ լաեըգըյլա անլաեամաեօրում : Էկէր անլասա իտիմ , պէեազ վէ տիլպէր օլան վէ սաչլարը պէնիմ սաչլարըմ կիպի սարը պուլունան քէօյլիւն ըահիպինին գըզգարընտաչը իվօնաիգի սէվէր իտիմ :

Ժօնաս պու սուրէթլէ միւլահագա իթտիկի զէման , մատամ տը Գէրմատէքին պուրուչմուչ օլան եիւզիւնէ , վէ եիւզիւքլէր իլէ տօլու օլուպ , զայիֆլէչմիչ վէ սերթլէչմիչ պուլունան էլինէ վէ աղարմլչ սաչլարընա պագմագտա իտի :

Մատամ տը Քէրմատէք . - (ա՛հ իտէրէք .) Եվվէթ , պու-
րատա էօյլէ պիր ասըլգատէ էքսիք տիր , տէտի , վէ իֆա-
տէսինի հէնուզ իքմալ իթմէզտէն , շաթօնուն հավլիսինտէ
պիր աթըն աեադ սէսի իշիտիլտիկինտէն , ժօնաս իսթիհզա-
քեարի պիր թարզտա ,

— Իշթէ արատըղընըզ ասէմ կէլիեօր , տէտի , վէ տէր-
հալ բէնչիրիեի աչտը :

Ձանն իտէրսին քի շէյթան պու սըրատա իշէ գարըշմըշ
իտի . շիւնքի ֆիլվագը հավլիտէ սիեահ պիր հայվանա ըա-
քիսյ օլմուշ վէ պիւեիւք պիր մանթօեա սարըլմըշ պիր
սիւարի պուլուենուպ , մէրգում աթտան հէնուզ աչաղըեա
էնմիշ իտի :

Ժօնաս հայրէթլէ ,

— Եվվէթ , թա՛ քէնտիսի տիր , տէտի :

— Քի՞մտիր :

— Իսթէտիկինիզ սիրահի , եախօտ սիւարի տիր :

— Ժօ՛նաս , ազլընա՞մը կէլիեօր :

— Խայր մատամ , քիթապտա օգուտուղումուզ սիւարի
տիր . . . մանթօսու , սիեահ աթը ասլա օ քիթապտաքինտէն
ֆարդլը տէյիլ տիր :

Մատամ տը Քէրմատէք , գանարէսինտէն կիւճ իլէ գալ-
գըպ , ժօնասըն ումուզունա տաեանարադ , բէնչիրէեէ գա-
տար եիւրիւտիւ : Բէնչիրէնին էօնիւնէ մուվասըլէթինտէ ,
չօճուգ ,

— Պագընըզ , տէտի :

Մատամ պարօն էյիլտի , վէ ֆիլվագը սիւրաթլէ իսթիգ-
պալէ կէլմիշ օլան իհթիեար խըզմէթքեարա հայվանընըն
եուլարընը թէսլիմ իտէկէլէն սըր Վիլիամսը կէօրտիւ :

Այնի վագըթտա սըր Վիլիամս մէրգում խըզմէթքեարա
խիթապէն ,

— Տօսթում , օրմանլարըն իչինտէ եօլումու զայս իթ-
տիմ . վագըթ իսէ կիւճէ օլտուղունտան , կիտէճէք եէրիմի
պիլմէմ . իմտի , աճապա պու շաթօնուն սահպալէրի եարըն

սապահա գատար պէնի միւսափիրէթէն գապուլ իտէպիլիը-
լէ՞ր մի, տէտի:

Մատամ՝ տը Քէրմատէքին իհթիեարլայմըչ օլան գալպի
զանն իտէրսին քի կէնճլիկինի քէսպ իտէրէք, օլ էսնատէ
չիտտէթլէ չարբտըլը հալտէ,

— Անթուան, պու զաթը իչերի գապուլ իտին. շաթօմ
քէնտիսի իչին աչըգ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս պաչընը եօգարը գալտըրըպ, սելամ վեր-
տիքտէն սօնրա, իհթիեար խըզմէթ.քեարլն արգասընտան
կիթտի:

Մատամ՝ տը Քէրմատէք քէնտիսինի Վէրսայլտա վէ օթուզ
եաչլարընտա զանն իլէ, ժօնասըն մուավէնէթինէ հաճէթ
կէօրմէքսիզին գանաբէսինէ գատար եիւրիւտիւ, վէ էօմրիւ-
նիւն էն սօն զէմանընտա գարչըսընա չըգան մէրգում սիւա-
րինին վիրուտինէ պէքլէտի:

Պիր ազ սօնրա սըր Վիլիամս՝ Անթուան թարաֆընտան
էվվէլճէ իխպար իտիլէրէք իչերի կիրտի, վէ հայիզ օլտուզու
թէրպիեէ վէ նէզաքէթ իճապընճա սելամ վէրէրէք,

— Մատամ, հարէքէթիմին եօլսուզլուզունտան տօլաեը
աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ. էկէրչի պիր գազա վազը օլմասա
իտի, հարէքէթի վազըամ ասլա էօզիւր գապուլ իտէմէզ
իտի, տէտի:

Մատամ՝ տը Քէրմատէք, սըր Վիլիամսըն օթուրմասը իչին
պիր գօլթուզլու իսկէմլէ կէօսթէրէրէք,

— Մօնսիէօ, սէյֆիեէմ՝ ասըրլարտան պերու, մէսքէն-
լէրինէ կէճիքէն սիւարիլէր, եօրկուն զիեարէթճիլէր, վէչ
հասըլ շու եա պու կէօնա մուավէնէթէ միւհթամ օլանլար
իչին աչըգ տըր, տէտի:

Սըր Վիլիամս՝ սուրէթի զէնտօսթանէտէ իհթիեարէ գա-
տընըն էլինի թուլթարագ,

— Պէնտէնիզ Մանուարա կիտիեօրտում, տէտի:

— Մանուարա՞ մը:

— Էվվէթ մատամ:

— Շըվալիէ տը Լասինին խանէսինէ՞ մի :

— Էվվէթ , անըն եէկէնի մարքի տը Կօնթրան պէնիմ ազիզ տօսթում տուր :

— Օ հալտէ պուրասը խանէնիզ սաեըլըր , չիւնքի շըվալիէ գօմյում տուր :

Սըր Վիլիամս պաշընը էեէրէք ,

— Մատամ , պիր սէրսէրիեի խանէնիզտէ գապուլ իթմէքտէ օլտուղունուղու զանն իթմէմէնիզ իչին , միւսաատէնիզլէ քէնտիմի սիզէ թանըթմագ իսթէրիմ , տէտի :

— Մօնսիէօ . . .

— Մատամ , պէնտէնիզ Իրլանտալըեըմ :

Մատամ պարօն տը Քէրմատէք տախի պաշընը էյտի , վէ սըր Վիլիամս շու եօլտա քէլամընա տէվամ իթտի :

— Մատամ , հիչ պիր մագսէտիմ օլմանարագ , ագըյսըգճա օրմանլարտա թէնէզղիւհէ շըգտըմ :

— Աճայիպ , հիչ պիր մագսէտինիզ եօ՞գ մու իտի :

— Խայր մատամ , եօգ իտի :

Գու արա իհթիեարէ գարը՝ սըր Վիլիամսա պագտըքի , լէհճէսի սօլմուշ օլմասը վէ պիր քէտէրի մանէվիեէ տիւչար օլմուշ օլտուղու հէյեէթինտէն անլաշըլմասը , վէլհասըլ հէր հալի քէնտինին պիր պէտպախթ իտուկինի իրաեէ իթմէքտէ պուլունմասը ճիհէթլէ , ճալիպի ըիգգաթ պիր քիմնէ զանն օլունմագտա իտի , չիւնքի շուրասը միւսթաղնիի պէեան տըրքի , գատընլար , վէլէվ մատամ տը Քէրմատէք կիպի սէքսէն եաշընտա օլսալար , էրքէքլէրին պու եօլտաքի մէնզարէլէրինտէն միւթէէսսիր օլուրլար :

Հէր նէ իսէ սըր Վիլիամս միւքեալէմէեէ պէր վէճհի աթի տէվամ իթտի :

— Մատամ , վագըր օլան սայղըսըղըրմտան տօլաեը աֆվընըգա մազհար օլմագ , վէ պիլա մագսէտ օրմանլար տէրունինտէ իճրաի սէյեահաթ իթտիկիմի իյզահ իթմէք իչին էօմրիւմիւն պագը խուսուսի ահվալինի նագլ ու պէեանէ մէճպուրում :

Մէրգումս պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն սէսի միււէսսիր, վէ քէտէրի ազիմէ կիրիֆթար օլմուշ օլանլարա մախսուս իտի:

Սըր վիլիամս. - Մատամ, պիր սէրսէրի վէ եա պիր խէթանըն խաթըրէսի իլէ թաագիպ իտիլէն եախօտ մուգիրը պիր միււլահազա իլէ տէրունլէրի մահվ օլան պիչարէլէր միսիլլու տիւնեանըն հէր թարաֆընը տօլաշըրօրում:

Պարօնէնին հիքեանէեէ պու սուրէթլէ պաշլամասը՝ իհթիեարէ գատընըն խօշունա կիտիպ, մերգումուն մահզուն թասվիրի հիքեանէսինէ մութապըգ օլմասըյլա, տիք տիք եիւզիւնէ պագմասընտա, սըր վիլիամս՝ քելամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էվվէթ մատամ, ֆիքրէն վէ գալպէն մահզուն վէ միււքէտէր օլարագ սէրսէրի կէզմէքլիք պէնիմ պաշըճա մէսլէքիմ օլմուշ տուր. գատէր նէրէեէ սէվգ իտէրսէ օրաեա կիտիեօրում: Պիր գատընա կէօնիւլ վերմիչիմ, էօյլէ պիր գատընա քի, պէնի սէվէմէզ:

— Ձէվալը տէլիգանլը... .

— Իքի սաաթ գատար էվվէլ, սէվտիկիմ գատընտան ուզագ պուլունտուղումն զանն, վէ կիճէտէն էվվէլ Մանուար շաթօսունա վասըլ օլաճաղըմը մէմուլ իթտիկիմ սըրատա... .

Մատամ տը ֆէրմատէք, պու նագլիեէթտէն մահզուլ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումըն քելամընը քէսէրէք,

— Է՛յ, տէտի:

— Անը եօլումուն իւզէրինտէ պուլտում. . . թէքրար կէօրտիւմ. . .

— Աճայիպ, քէնտիսինի՞ մի:

— Էվվէթ մատամ:

— Սէվտիկինիզ գատընը՞ մը:

— Էվվէթ, անը. լաքին տէրհալ ֆիրար իթտիմ. մահմուլարըմը՝ սիւար օլմուշ օլտուղում հայվանըն գարնընա պասարագ, նէրէեէ կիթտիկիմի պիլմէեէրէք, վէ գալպիմին տարպէի շէտիտէսինտէն զայրի հիչ պիր սէս իշիթմէեէրէք, թարլա վէ օրմանլար տէրունինտէն քէմալը սիւրաթլէ կէչտիմ:

Հայվանլար՝ ինսանտան զիեատէ ագիլ տիրլէր . աթըմ, պէնի պուրաեա, գաբունուզա կէթիրտի . . . եօլումու զայպ իթտիկիմսէն, վէ դարանլըգ պաստըղնտան, Մանուար շաթօսունա եագըն եախօտ ուզագ օլտուղումու պիլմէեօրտում .

— Մօնսիէօ, պէն՝ պու շաթօնուն սահիպէսիեիմ, վէ դաեթ ճանըմ սըգլըն ինթիեար պիր գարըեըմ . հէման գօմշուլարտան մահրում օլտուղում ճիհէթլէ, տաիմա եալընըգ եաշարըմ, վէ թէսատիւֆէն պանա վուգու պուլան վիզիթալարը պիր իգսլալ ատտ իտէրիմ . Իմտի պուրաեա կէլիչինիգտէն սօլաեը ափվըգ տիլէմէեին . պիլաքիս զիեարէթինիգէ պէն արղը թէչէ.ք.քիւր իլլէրիմ :

Սըր Վիլիամս պաշընը էյիպ, մատամ տը Գէրմատէքին էլինի էօբաիւ, վէ մէգպուրէ,

— Գալպինիղին պուլունտուղու հալլի միւպալէզա իթմէեօրմուսունուզ, տէտի :

Սըր Վիլիամս . - (ղաեթ պէլիղանէ սուրէթտէ .) Ա՛հ մատամ, միւղտարըպըմ :

— Տիլտատէ օլտուղունուզ գատընըն՝ մուհապպէթինիգտէն միւթէէսսիր օլմասը գապիլ տէյիլ մի տիր :

Պարօնէ պաշընը սալլաեարագ,

— Օլ պապտէ հիչ պիր իւմիտիմ եօգ սուր, տէտի :

— Օ գատըն ասլա եիւրէք թաշըմա՞ղ մը :

— Պիլաքիս, պիր գատընը սէվիլմէեէ լաեըգ գըլան քեաֆիէյի էվսաֆլէ մութթասըֆէ տիր զանն իտէրիմ :

— Աճապա էվլի՞մի տիր :

— Խայր, էվլի տէյիլ տիր :

— Եօգսա սի՞ղ մի . . .

— Պէն, մատամ . եիրմի սէքիզ եաշընսաեըմ . ֆամիլեամ եօգ սուր, սէնէվլի իքի եիւզ պին ֆրանգ իրատա մալիքիմ, վէ հիչ պիր մու գավէլէ իլէ քիմսէեէ մէրպուլթ տէյիլիմ :

— Տիմէք էվլէնէպիլիրսինիգ :

— Էկէր պէնի սէվէրսէ, էվվէթ, էվլէնէպիլիրիմ :

— Լաքին սիգի սէվմէ՞եօր մու :

— Թէէսսիւֆլէ սէօյլէրիմ քի , սէվմէեօր :

— Անլաշըլան՝ կէօնլիւնիւ գազանմադ կիւճ օլմալը :

Պու սըրատա պարօնէ , մատամ տը Քէրմատէքին գալպինի ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր իտէճէք սուրէթտէ պիր սէտա իլէ ,

— Պիր տիկէրինի սէվիեօր , տէտի :

— Սէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ , սէօյլէ տիկինիզ սէօզլէր պանա բէք զարիպ կէօրիւնիւեօր , տէտի :

— Յիւվազը մատամ , բէք զարիպ տիրլէր :

— Գըրպ սէնէտէն պէրի տիր քի , պու էեալէթտէ իսքեան իթմէքտէեիմ , վէ եալընըզ պիր տէֆա , 1829 տա , Բարիսէ կիթմէք իւզրէ պուրատան հարէքէթ իթմիշիմ տիր : Իմտի գօմշուլարըմը եալընըզ իսմէն թանըրըմ , վէ պու տէրէճէ շիտտէթլէ սէվմէքտէ օլտուղունուզ գաաւընըն քիմ իտուկինի տիւշիւնմէքտէեիմ , շիւնքի իքի սաաթ էվվէլ քէնտիսինէ պու թարաֆլարտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունուզ ճիհէթլէ , գօմշուլարըմտան օլմասը թապիի կէօրիւնիւեօր , վէ հէնուզ էվլէնմէմիշ օլմասընա պագըլըրսա , կէնճ պիր գըզ օլմալը :

Սըր Վիլիամս ճէվապ վէրմէտի , վէ մատամ տը Քէրմատէք իֆատէսինի շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Ճիվարլարտա իսէ , մատմազէլ Պ... իլէ մատմազէլ Բ... տէն պաշպա քիմնէեի թանըմամ , վէ պունլարըն օ գատար կիւզէլ օլմատըգլարընը պէեանտէ թէրէտտիւտ իթմէմ :

— Լաքին պէնտէնիզ պու մատմազէլլէրի պիւմէմ :

— Օ հալտէ կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղունուզ մատմազէլէ նէրէտէ ըասթ կէլտինիգ : Եալընը՞զ մը իտի , եօգսա ըէֆագաթընտա քիմնէ վա՞ր մը իտի , եաեա՞մը , եօգսա արապատա՞մը իտի :

— Եաեա օլուպ , վալիտէսի իլէ պիրլիքտէ իտի :

— Հա՞նկը եօլտա կէօրտիւնիւզ :

— Սէն-Մալօ թարիգինտէ :

— Սիւպհա՛ն Ալլահ , սագըն էրմին օլմասըն :

— Էվվէթ մատամ , թա քէնտիսի :

Սըր Վիլիամս , պու սէօլիւ օլ գատար մահիրանէ պիր թէլաչ վէ հէեհճան իլէ իրատ իթտիքի , էկէր Մ . աը Պօբրէօ օրատա պուլունարագ կէօրմիւլ վէ իշիթմիշ օլսա իտի , հէր հալտէ պրավօ՝ տէյի նիտա իտէճէք իտի :

Մատամ աը Քէրմատէք . - (քէլամա տէվամ՝ իտէրէք .)
Ցագաթ օ պէնիմ՝ եէկէնիմ տիր :

— Սիզին եէկէնինի՞զ մի տիր :

Պարօնէ՛ պու արա , հէմ սօլմագ հէմ գըզարմագ եօլունտա պիր մէհարէթ իպրագ իտէկէլտիկի կիպր , օթուրմուլ օլտուղու իսկէմլէտէն տէ սըչրատը :

Մատամ աը Քէրմատէք . - Էվվէթ եէկէնիմ տիր . . . տէտիկինիզ գըզ՝ մատմագէլ էրմին աը Պօբրէօ տուր , տէյի՞լ մի . եանի խարիճիեէ նէզարէթինտէ գալէմ միւտիրի օլան Մ . աը Պօբրէօնուն գըզը . . .

Սըր Վիլիամս , թէքրար էվվէթ տիեերէք ճէվապ վէրտի , լաքին պու ճէվապը հէման պիր ա՛հը տէրունէ միւշապիհ իտի :

Մատամ աը Քէրմատէք . - Աճա՛յիպ , եէկէնիմ էրմին , սիզին կիպի պիր ճէնթըլմէնի սէվմէեիպ տէ քի՞մի սէվէպիլիր :

— Քէնտի աչգ ու մուհապպէթինէ լաերգ օլմաեան պիր քիմնէեէ իզհարը մուհապպէթ իյլէմիշ տիր :

— Պէն պու իշի անլաեաճաղըմ . շիմտի նէրէտէ իսէ քէնտիսի կէլիր :

Սըր Վիլիամս , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Կէլի՞ր մի , տէտի :

— Շիւպհէսիզ կէլէճէք տիր :

— Պուրաեա՞մը կէլէճէք :

— Էվվէթ , անը վէ բէտէրի իլէ վալիտէսինի թաամա պէքլէեօրուզ :

Սըր Վիլիամս , պիրտէն պիրէ տեաղա գալգըպ ,

— Խայր, խայր, մատամ. Ալլահա ըսմարլատըզ պէնտէնիզ կիտիեօրում. Քէնտի եիւզիւնէ պագամամ:

Պու սուրէթլէ մատամ տը Քէրմատէք, թէաճճիւպտէ գալըպ, միւսաֆիրի մէրգումու հարէքէթինտէն մէն իթմէկի տիւշիւնմէկէ վազթը օլմաղտան էվվէլ, արգասընտան քէնտիսինի գօվալաեան վար տըր կիպի աճէլէթէն տիշարը չըգտը: Ժօնաս. - Պագընըլ մատամ, նա՞սըլ ֆիրար իտիեօր:

Ճիլվազը մատամ տը Քէրմատէք թէաճճիւպիւնտէն հէնուզ խալի օլամամըլ օլտուղու հալտէ, սըր Վիլիամս շաթօտան տիշարը չըգըպ, հայվանա բաքիպէն օրատան սավուչտու:

Սըր Վիլիամս, պու գօմէտիա օեուճուճու իճրատէն սօնրա, Մանուար շաթօսուճա տօղրու սիւրաթլէ կիթտիկի սըրատա, Մ. տը Պօրրէօ իլէ զէվճէսի վէ գըզը ժէնէ շաթօսուճա ավտէթ իտիպ, մատամ տը Քէրմատէքի, վագը օլան սիւրաթը հարէքէթտէն տօլաւը հէնուպ թէհայեիւրի ազիմ իչինտէ օլարագ պուլտուլար:

Գալէմ միւտիրի՝ սըր Վիլիամսըն էսրարընա վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ, իհթիեարէ գատընըն ալթիւսթ հալինտէն նաշի ասլա իզհարը թէաճճիւպ իթմէտի իսէ աէ, Թէրէզ իլէ գըզը հայրէթտէ գալտըզլարընտան, իքիսի պիրիքտէ,

- Նէ՞ օլտուճուզ թէյզէ, տէյի սիւալ իթտիլէր:
- Ճէվգէլատէ զարիպ պիր հալ վագը օլտու:
- Նէ՞ կիպի զարիպ հալտէն պահս իտիեօրսուճուզ, թէյզէ:

— Շու ինկիլիգտէն...

Մ. տը Պօրրէօ. - (սաֆտէրունճա.) Հա՞նկը ինկիլիգտէն:

— Քէնտիսինի կէօրմէտինի՞զմի, բասթ կէլմէտինի՞զմի:

Մ. տը Պօրրէօ. - (թէաճճիւպ էսէրի կէօսթէրէրէք.) Ա-

զիզիմ մատամ, հա՞նկը ինկիլիգտէն պահս իտիեօրսուճուզ:

— Պարօնէ սըր Վիլիամստան:

Մ. տը Պօրրէօ թէաճճիւպանէ էօյլէ պիր սէտա բէֆ իթտիքի, պու սէտա՝ մատամ պարօն իլէ էրմինէ թապիի կէօրիւնտիւ:

— Օ տուր , օ տուր :

Մատամ պարօն . - Քի՞մ տիր :

— Իքի սաաթ էվվէլ հաեաթըմը գուրթարան տէլի-
գանլը տըր :

— Հաեաթընըղը գուրթարտը՞ մը :

— Էվվէթ , մուհադ-գադ պիր էօլլումտէն գուրթարտը :

Մ . տը Պօրէօ՝ պաշընա կէլմիշ օլան վուգուաթը մա-
տամ Քէրմատէքէ նադլ իթտիկի սըրատա , էրմին միւթէ-
փէքքիր սուրէթտէ իշպու հիքեաեէեի տինլէտի : Մատամ տը
Քէրմատէք , մէղքիւր նադլիեէթին խիթամընտա ,

— Իշթէ օ տէլիգանլը՝ եօլու զայպ իթմիշ օլտուղունու ,
վէ միւսափիրէթէն գալմադ արղուսինի պէեան իլէ , պուրա-
եա կէլմիշ իտի :

— Շիմտի քէնտիտի նէ՞րէտէ տիր :

Մատամ տը Քէրմատէք՝ էրմինին գարչսընտա հէր շէյի
աչըգտան աչըղա սէօյլէմէք իսթէմէտիկինտէն ,

— Եալընըղ պիր սէօղիւմ իւղէրինէ , պիրտէն պիրէ գալ-
գըպ կիթտի , տէտի :

Մ . տը Պօրէօ . - Պէն իսէ , պիր աղ էվվէլ քէնտիսինի
թանըեամատըղըմտան տօլաեը միւթէէսսիր իտիմ . . .

էրմին . - (մէրադ իլէ .) Էփէնտի բէտէր , քէնտիսինի թա-
նը՞ր մը իտինիգ :

— Հաթթա գըղըմ , սէն տէ թանըրտըն :

էրմին . - (թէաճճիւպլէ .) Պէ՞ն մի :

— Պիր տէֆա նաղըրըմըղըն խանէսինտէ կէօրտիւնիւղ :

— Իհթիմալ տիր , ֆադաթ խաթըրլամաեօրում :

— Սըր Վիլիամս՝ պաղըլար իչին զարիպ պիր ատէմ իսէ
տէ , տիկէրլէր իչին պէտպախթ պիր քիմնէ օլտուղունտան ,
հարէքէթի զարիպէսինէ ափվ օլունմադ ճայիղ տիր :

էրմին , շախսը մէճհուլու իլք տէֆա , պիր գաեանըն
թէրէսինտէ օթուրուպ , տէնիզի սէյր ու թէմաշա իթտիկի
սըրատա կէօրտիւնիւնտէ , քէնտիսինտէ հասըլ օլան թէվէճ-
ճիւհիւ թէքրար հիսս իտէրէք ,

— Աճա՛յիպ , տէտի :

Մ . տը Պօբրէօ . - (իֆատէեէ շու վէճհլէ տէվամ իլլէտի .)
Սըր Վիլիամնն նէ՛ կիպի քէտէր ու էլէմէ կիրիֆթար օլտու-
ղունու քիմսէ պիլմէզ , լաքին կիզլի պիր իզթիրապլէ մուզ-
թարըպ օլտուղու մուհագ-դագ տըր : Պագըլարըննն գավլիննէ ,
պիչարէ՛ միւհպպէտէն դայպ իթմիչ , էօլմիւչ , եախօտ սա-
տագաթ խիլաֆընտա հարէքէթտէ պուլունմուչ օլան պիր
գատըն սէպէպիլլէ շու հայէ տիւչար օլմուչ տուր :

Մ . տը Պօբրէօ՝ նիեէթի մախսուսէ իլէ սէօզիւ քէսիպ ,
եան կէօզ իլէ կէնճ գըզա տիգգաթ իթտի :

Էրմին պու արա միւթէէսսիր օլարագ կէօզլերինի աչաղը-
եա էյմիչ իտի :

Գայէմ միւտիրի՛ քէլամընա շու սուրէթտէ տէվամ իթտի .

— Տիկէր պագըլարըն ըիվաեէթինէ պագըլըրսա , սըր
Վիլիամն՝ ղէնկին , կիւզէլ , կէնճ , պիւեիւք պիր խանէտանա
մէնսուպ օլուպ , նիչէ գատընլարըն՝ քէնտիսինէ իգհարը մու-
հապպէթ իթմէքլէ մէսուտ վէ պախթիեար օլսմագլարը
տէրքեար իսէ տէ , սըր Վիլիամն՝ հէման սէրվէթի ասլա պու-
լունմաեան , ֆագաթ ագտէմճէ պիր տիկէր քիմսէեէ իգհարը
մուհապպէթ՝ իթմիչ օլան պիր կէնճ գըզա կէօնիւլ վէր-
միչ տիր :

Զէվճի իֆատէսինէ տէվամ իթտիքճէ , մատամ տը Պօբ-
րէօ գըզընա պագմագտա իտի :

Շիւպհէսիղ Էրմին , պու օլան կէչէն շէյլերին պիր գօմէ-
տիա օլտուղունու , վէ սէյլէնէն գատըննն քէնտիսի իտուկինի
պիլմէզ իտի . անճագ մէրգում իլէ քէնտի արասընտա մէվ-
ճուա օլտուղունու զանն իթտիկի այնի ֆէլաքէթլէր սէպէ-
պիլլէ միւթէֆէքքիր պիր հալ քէսպ իթմիչ օլուպ , մահգա
քէնտի աչգ ու մուհապպէթինին քէմալը շիտտէթլէ բաիմալ
օլմասընը , հիւննի միւրատընա ըաղմէն տիւչիւնէրէք , տէրունը
գալպիտէն սըր Վիլիամնը աճըմագտա իտի :

Մատամ տը Քէրմատէք , պիր միւտտէթ իչին Էրմինի
օրատան կէօնտէրմէք իւզրէ պիր պէհանէ արաեարագ ,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ, խըզմէթ քեարլարըն տաիրէսինէ էնիպ, թաամը պիր ան էվվէլ հազըրլամալարընը թէնպիհ իսէրմիսին, տէտի :

Էրմին՝ բէք էյի տիւեէրէք տիշարը չըգ մասընտա, մատամ տը Քէրմատէք,

— Սէվկիւլիւ խըսըմլարըմ, սըր Վիլիամըն քիմէ աչըգ օլտուղունու պիլի եօրմուսունուղ, տէտի :

Մ. տը Պօբրէօ . - (պաչընը սալլաեարադ .) Էվվէթ, տէտի :

— Վա՛յ, սիզ պու վազըաեը պիլի՞ր մի իտինիզ :

— Էվվէթ թէյդէ խաթուն, պիլիբ իտիմ : Օ զաթ Էրմինի սէվէր, հաթթա անընլա էվլէնմէեի պանա պիր այ էվվէլ թէքլիֆ պիլէ իթտի :

— Եյ սիզ թէքլիֆինի բէտտ մի իթտինիզ :

— Էրմին պիր պաչգասըլա էվլէնէճէք օլտուղու իչին, պիթթապի բէտտ իթտիմ :

Պատէհու Մ. տը Պօբրէօ օթուրուպ, Ֆէրնան Բօչէ իլէ Էրմինին էվլէնմէսի խուսուսու հագգընտա քէնտի բիզասը նէ՞ սուրէթլէ խաթիհասալ գըլընմըջ օլտուղունու, վէ օ տէլիգանլընըն եօլսուղ հարէքէթինի նա՞սըլ թահգըգ իթմիշ իտուկիներ, վէ մէրգուսուն քէնտի մահվընա նէ՞ վէճհլէ սէպէպիյեթ վէրտիկինի հիքեաեթ իթտի :

Մատամ տը Քէրմատէք, իշպու հիքեաեթյի թէմամիլլէ տինլէտիքաէն սօնրա, - Լաքին պու բէք տէհչէթլի շէյ տիր, տէտի :

Թէրէզ իսէ, ա՛հ իտէրէք, կէօղլէրինտէն եաշ ագտը :

Մատամ տը Քէրմատէք . - Աճա՛յիպ, Էրմին էօլլէ պիր ալչաղը՞մը սէվիեօր :

— Հաթթա գօրգարըմ անըն ուղըունա թէրքի հաեաթ իթմէսին :

— Խայր, իայր, օլմաեաճագ շէյ տիր . Էրմին սըր Վիլիամը սէվմէլի տիր . օ կիւզէլ վէ խանէտանա մէնսուպ պիր տէլիգանլը տըր :

Պու սուրէթլէ մատամ տը Քէրմատէք, հագըգի էօմիլ

ունուտարագ, սէվտիկի բօմանլարտա օգուտուղու վագըալարա ֆիքրինի հասր իլէ,

— Մատէմքի սըր վիլիամս՝ գօմշում՝ պուլունան շըվալիէնին իգամէթկեհաճընա կիտիեօր, քէնտիսինի տավէթ իլէ էրմինէ թագաւիմ իթմէքտէ կիւճլիւք եօգ տուր: Պու սէպէպլէ օրմանլարտա ավա շըգմագլա խւլֆէթ բէյտա խտէպիլիլիզ, տէտի, վէ պատէհու ժօնաս, տէյի չաղըրմասընտա, ժօնաս՝ եանընտաքի օտատան դօշարագ կէլտի, վէ մէքթուպ եաղմագ իւզրէ մատամ՝ տը ֆէրմատէքին իսթէտիկի մէվատտը վէրմէսինատէ, մէգպուրէ՝ էլի տիթրէեէրէք, ֆագաթ օգուլուր սուրէթտէ, գօմշուտու շըվալիէ տը Լասիեէ զիյրտէքի մէքթուպու եաղաը.

«Ազիզ տօսթում,

«Չօգտան պերի սիզի կէօրմէտիկիմտէն տօլաերը սիզին իլէ միւնաղաա իթմէկէ բէք պիւեիւք սէպէպլէրիմ վար տըր, Լաքին տարղընըղըմը վէ թէքտիրլէրիմի տիկէր պիր կիւնէ թէեէսիր իլէ, պու կիւն սիզտէն պիր խըղմէթ պէքլէրիմ:

«Եէկէնիմ Մ. սըր Պօրբէօ իլէ զէվճէսի վէ գըղը ժէնէ սէյֆիեէսինտէ տիրլէր:

«Եէկէնիմին քէրիմէսի էրմին՝ տիլպէր, կէնճ վէ աթէչի պիր գըղ օլուպ, պուրատա միւնֆէրիտէն կէչիրտիկիմիզ էօմիւրտէն բէք տէ խօշլանմամագտա տըր: Քէնտիսինի էյլէնտիրմէք իչին պիր չարէ պուլամա՞ղմըաընըզ: էրմին միւքէմմէլ պիր սիւարի օլմասըյլա, էկէր քէնտիսինի ավարընըղտան պիրինէ տավէթ իտէրսէնիզ, ֆէվգէլատէ մէսրուր օլաճագ տըր. խուսուսա պիր գաչ կիւն գատար, եէկէնինիզ մարքի կօնթրանըն մաճրէմ վէ ազիզ տօսթու պուլունան պարօնէ սըր վիլիամս նամընտա պիր ըէֆիգէ մալիք օլաճաղընըղը տա խապէր ալտըմ:

«Էսէն ըիւզկեարա վէ կիճէ օլմասընա ըաղմէն պու մէքթուպու թարաֆընըղա կէթիւրմէքտէ օլան ժօնաս իլէ ճէվապընըղա ինթիղարէն, սէլամըմը արգու թագաւիմ իլէրիմ:

«Մուհիպպէնիզ

«ՊԱՐՕՆՆ ՏԸ ԳԵՐՄԱՏԵԳ

Մէրգուժէ, մէքթուպու դարաւարադ,

— Ժօնաս, չարուդ պիր աթա օթուր, վէ պու մէքթուպու Մանուար շաթօսունտա, շըվալիէ տը Լասիէ կէօթիւր, տէտի:

Ժօնաս. - Շու սաաթտա՞ մը:

— Շիւպհէսիղ. եօդսա կիճէ եօճուլուղունտան դօրգա՞րմլաճն:

Ձօճուդ, պու սէօղ քէնտի իղղէթի նէֆսինէ կիւճ կիթտիկի ճիհէթլէ,

— Խա՛յր մատամ, տէյի մուդապէլէ իթտի, վէ աղըպինտէ օրատան մուֆարադաթլա, սիրարըը վաղըերը իճրաւէ կիթտի:

Պու վէճհլէ սըր Վիլիամս եինէ դալէպէերի չալըպ, օ ինթիւարէ դարըեր տա քէնտինէ եարաւան քիմսէլէրին սըրաւընա կէչիրտի, վէ էրմին իսէ, մահղա ալչադ Անարէա իչին չալըչաճադ օլան թէքմիլ պիր ֆամիլեա խալդընա գարըը ուղրաչմադ մէճպուրիեթինտէ պուլունմադտա իտի:

Սըր Վիլիամս՝ մատամ պարօն տը Գէրմատէք իլէ մատամ տը Պօբրէօնուն իթիմատ վէ էմնլյեթինի ճէլպ իթմէքլէ մէչղուլ օլտուղու սըրատա, գօնթ Սըման տը Գէրկաղ՝ Լէօն Բօլան իլէ Պասթիէնին մուալէնէթլէրի իլէ, Ժաննը վէ Սըրիղի պուլմաւա չալըչմադտա իտի: Լաքին իւչ կիւնտէն պէրու թէհարրիւաթա տէվամ օլունտուղու, վէ Արմանըն մաւէթինտէ պուլունան խէֆի մէմուրլար՝ Բարիսին հէր տէլիկինի արամըչ օլտուղլարը հալաէ, հէնուդ հիչ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլունսամամըչ, վէ տէօրաիւնճիւ կիւնիւն սապահըը

Արման, օ կիճէքի Մէսլէյ սօգաղը ճիւղարլարընը պիզգաթ սօլաշմադլա կէչլիբիպ, Ֆէրտասը սապահը, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ, վէ սէվտիկի պիր գատընը միւհպպէտէն զայպ իթմիշ օլտուղունու զանն իտէն պիր քիմնէ կիպի մահ-ղուն վէ միւքէտտէր սուրէթտէ իշ օտասընտա օթուրմուշ օլմասըյլա, եանաղը իւղէրինէ ահէսթէ սուրէթտէ պիր տամլա եաշ ագարագ,

— Եա՛ Բապպի, ատէթա ագլըմա զիեան կէլիեօր, պէն իսէ, անը օլ գատար սէվիեօր իտիմ, տէտի:

Պու արա Լէօն Բօլան իչէրի կիրտի:

Մէրգում տախի Սըրիզի զայպ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, անըն քէտէրի տէ Արմանըն քէտէր ու Ֆէլաքէթինին այնի իտի: Հէր իքիսինէ տէ այնի խանչէր սաբլանմըշ օլմասըյլա, պէտպալսթլըգտա միւշթէրէք իտիլէր:

Լաքին Լէօն ագիլ, իշկիւղար վէ ճէսուր պիր տէլիգանլը օլմասըյլա, դօնթ, պու հալի տէրքլէ, անը քէնտլինէ մուա-վլին վէ սօսթ գըլմանեա թէրէտտիւտ իթմէտի:

Սըրիզ տախի ժանն կիպի պուլունամատըղը ճիհէթլէ, Լէօն Բօլան, Արման տը Քէրկաղ գատար մահղուն վէ մէյ-եուս իտի:

Հէր նէ իսէ ամէլէ սընըֆընա մէնսուպ օլան պու տէլի-գանլը՝ իչէրի կիրտիկի զէման էլինտէ պիր մէքթուպ պու-լունուպ, իչպու մէքթուպու Արմանա թագտիմ իլէ,

— Մօնսիէօ դօնթ, շու մէքթուպու պիր քէրրէ ալըն օ գուեուուն. մութլագ սուրէթտէ թանըտըղըմ քիմսէլէրին պա-շընա պիրէր Ֆէլաքէթ կէլիեօր, տէտի:

Մ. տը Քէրկաղ. - (հէեէճան իլէ.) Եինէ նէ՞ խապէր կէ-թիրտին:

— Պիր սօսթում վար իտի. զաեթէթ միւթէպէր պիր քիմ-սէ իտի, վէ պէն քէնտիսլինի գարընտաշըմ մագամընտա սէվ-տիլիմ կիպի, օ տա պէնի սէվէր իտի:

— Էյ օնա՞ տա մը պիր շէյ օլտու:

— Օգուեուուն, մօնսիէօ դօնթ, օգուեուուն:

Արման՝ մէքթուպու աչըպ , աթիտէքի ճիւղէլէրի օդու-
տու .

«Աղիղիմ Լէօն ,

«Պունտան պէօյլէ եարաըմ վէ թէսէլլի պէքլէմէք իչին
սիդտէն դայրի քիմնէմ դալմատը :

«Սօն տէֆա , եանի սէքիզ կիւն ադտէմ էլինիղի սըդ-
տըլըմտա , պէնի , մէսուա վէ սէվտիկի պիր դասընըն գէվճի
օլմագ իւղրէ օլան պիր ատէմ կիպի կէօրտիւնիւղ :

«Օլ վագրթ պու ատէմ ալնը աչըպ վէ քէմայը իֆթիսար
իլէ եիւրիւմէքտէ օլուպ , հաիղի իթիպար ու նամուս օլմա-
սըյա , հէր քէս թարաֆընտան օ մագամտա հիւրմէթ վէ
ըիսեթ կէօրիւր իտի :

«Պու կիւն իսէ , աղիղիմ Լէօն , սիղէ պու սաթըրլարը
եաղան ատէմ , մէմուրիեթինտէն չըդարըլմըչ , նիչանլըսը թա-
րաֆընտան թարա իտիլմիչ , խըրսըլըդլա իթհամ օլունա-
րագ հապսէ աթըլմըչ , վէ շիմաի իսէ քիւրէեէ մահքիւմ օլ-
մասընա պէքլէմէքտէ պուլունմուչ տուր :

«Սօն տէֆա օլարագ եալընըղ պիր քէրրէ պէնի կէօրմէ-
եէ կէլինիզ , չիւնքի մուհաքէմէմտէն էվլէլ , քէտէր վէ թէէս-
սիւրիւմ՝ վէֆաթըմա սէպէպ օլաճագ տըր զանն իտէրիմ :

«Մուսլիսինիղ

«ՖԻՐԱՆ ՐՕՇԷ»

Արման . - Պու Ֆերնան Րօչէ քիմ տիր :

Լէօն Րօլան . - Խարիճիեէ նէզարէթինտէ միւսթախտէմ
պիր մէմուր իտի :

— Տօսթունոլմու իտի :

— Սայքի տօսթում իտի . Սըրիղի տէ թանըր իտի :

— Շիմոի հապսիանէտէ՞ մի տիր :

— Էվլէթ , իւչ տէօրթ կիւնտէն պէրու հապսիանէտէ
տիր :

— Լաքին նէ՞ գապահաթ իչլէմիչ տիր :

— Մօնսիէօ դօնթ , պու տէլիգանլընըն հիչ պիր գապա-

հալթ իշխմէմիշ օլաուղունա էմինիմ: Քէնտիսի նամուսլու պիր ատէմ օլմասըյլա, պու խուսուստա պաշըմը թէհլիքէեէ գօեարագ հագգընտա մէսուլ օլուրում:

— Նէ՞րէտէ իսքեան իտէր իտի:

— Փօսէ-տիւ-թանըլ սօդաղընտա: Բէնչիրէլէրինտէն Սը-րիղին բէնչիրէսի կէօրիւլիւր իտի:

— Ժաննը թանը՞ր մը իտի:

— Չօգ տէֆա Սըրիղ իլէ պէրապէր կէօրմիւշ օլմալը տըր:

Գօնթ տը Քէրկազ պիր միւտտէթ սիւքիւթլէ տուրտու պատէհու:

— Պու շէյլէր պանա զարիպ վէ հարիգ իւլատէ կէօրիւ-նիւեօր: Տէօրթ քիշի պիրտէն պիրէ զայպ վէ նապէտիտ օլուեօր, վէ պու տէօրթ քիշի պիրիպիրինի թանըտըգլարը միսիլլու, ազ չօգ եագընէն տէ պիզէ թէալլիւգլէրի պուլու-նուեօր, տէյի պէեան իթտի:

Լէօն, նազարը տիգգաթը պու միւթալէանեա հասը սլու-նարագ,

— Հագգընըզ վար տըր, տէտի:

Արման. - Անլաշըլան՝ այնի շախս պու վագըալարըն քեաֆ-ֆէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլաճագ տըր: Փագաթ նի՛շին, նէ՞ մագսէտլէ, վէ օ շախս քի՞մ տիր, տէտի, վէ իլավէթէն տա-խի, - Ֆէրնան Րօշէ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ջանն իտէրսէմ մուվագգաթ հապսխանէտէ տիր:

— Քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ:

Պատէհու արապասընը հագըր իթտիրիպ, Լէօն Րօյան իլէ պիրլիքտէ արապանեա ըաքիպէն Չապթիեէ նէգարէթինէ կիթտի:

Գօնթուն վագիեէթի ալիեէսի, խայրխահլըգտաքի շէօհ-րէթի, վէ սէրվէթի ճէսիմէսի, հէր եէրէ կիրիպ չըգմասընա միւսախտ վասըթալար օլմասըյլա, Ֆէրնանըն պուլունտուղու հապսխանէեէ կիրմէք ըուխասթընը պիսսուհուլէ իսթիհսալ իտէպիլտի, վէ զաթէն մէվգուֆը մէրգումըն իսթինթագը

խիթամ պուլմուշ օլտուղունտան, իխթիլաթատէն մէն իտիլմիշ տէյիլ իտի :

Պիչարէ տէլիգանլը՝ թէէսսիւֆ, եէյիս ու քէտէր վէ ատէթա մէճնուն օլմագ հալլէրինէ թէմամիյլէ կիրիֆթար օլմուշ օլմասըյլա, գօնթ իլէ րէֆիդի հապսխանէեէ կիրտիքլէրինատ, քէնտիսիէնի, եաթաղը իւզէրինտէ եաթմըլ, պաշընը էլլէրինէ տաեաթմըլ, վէ կէօղլէրի սըթմալը քիմսէլէրին պագըլը հալինի քէսպ իտիպ, սէրսէմ կիպի տալըն տալըն պագմագտա պուլունմուշ օլարագ պուլտուլար :

Լէօն, պիչարէեի տալընլըղընտան այմագ իչին, քէնքէնտիսի սարսմաեա վէ իսմինի թէլէֆֆիւզէ մէճպուր օլուպ, Արման իսէ շու եօլտա քէլամա իպթիտար իյլէտի :

— Մօնսիէօ, սահլիհ տիր քի պէնի թանըմագսընըզ, Փագաթ պէն սիզէ ֆէվզէլատէ ալէագատար պուլունուեօրում, անճագ պու հիսսիմին սէպէպլինի շիմտիտէն պիտիրէմէմէքլէ պէրապէր, շու դատարը սէօյլէրիմքի, սիզէ աթֆ իտիլէն դապահաթտան տօլաեը պէրիւզղիմմէ օլմամանըզ դապիլ տէյիլ տիր : Պու հալտէ, պէրաէթինիզի իսպաթ իթմէք իչին էլտէն կէլէն զայրէթ վէ թահգըգաթը իճրա իտէճէեիմ : Հալպու քի պանա, նէտէն տօլաեը վէ նա՞սըլ սիզի իթհամ իթտիքլէրինի, վէ հէնուզ պուրատա նա՞սըլ պուլունտուղունու սէօյլէմէլիսլինիզ :

Փէրնան . - Օթուզ պլին ֆրանգ սիրգաթ իթմիշ օլմագլա պէնի իթհամ իտիւօրլար :

— Պու սիրգաթը նէ՞րէտէ իճրա իթմիչսինիզ :

— Խարիճիեէ նէզարէթինտէ, անախթարլարը պիր սաաթ էվվէլ պանա թէսլիմ իտիլմիշ օլան պիր սանտըգտան իթմիչիմ :

Օլ վագըթ Փէրնան, Արմանա, խարիճիեէ նէզարէթի տաիրէսինտէն չըգմասընտան էվվէլ վուգու պուլմուշ օլան ահվալի, վէ Գօլարըն կէթիրմիշ օլտուղու էրմինլին մուզիրը մէքթուպունու, պատէհու քէնտիսինին սօգագտա տիւչիւպ պաեըլտըղընը, վէ ասլա թանըմատըղը Պագգարանըն խանէ-

սինտէ աւելաւորընը վէ օրատա ախղ ու կիրիֆթ օլունաու-
ղունու հիքեանէ իթարի :

Մ . տը Գէրկաղ՝ մահպուսը մէրգումուն նագլիեթինի
տիգգաթլէ տինկտիրաէն սօնրա , Լէօնա պագարագ ,

— Ֆիլվագը պու շէյլէր՝ զանեթ տէհչէթլի վէ գարը-
չըգ շէյլէր տիր . Լաքին շիմտի պէնճէ շուրասը թէհագգուգ
իտիեօր քի , պու ֆէլաքէթլէրին ճիւսլէսի , եանի պու աէլի-
գանլըեա իսնաա իտիլէն խըրսըղըգ , վէ ժանն իլէ Սըրիգին
ղայպուպէթլէրի պիր շախս էսէրլէրի տիր , տէտի , վէ իլա-
վէթէն , - Պագգարաեը կէօրմէք լաղըմ տըր , տէյի պէեան
իլլէտի :

Լէօն Ռօլան . - Պագգարաեը նէ՞րէտէ պուլմալը . . . գիրա
օ տա զայպ վէ նապէտիտ օլմուշ տուր :

Ֆէրնան . - Էն գիեատէ աղըլ էրմէեէն պիր շէյ վար իսէ ,
օ տա , էլ պիլէ տօգուստուրմամըջ օլաուղում ճիգտանըն իր-
թէսի կիւն ճէպիմտէ պուլունմասը քէյֆիեթի տիր :

Մ . տը Գէրկաղ . - Մօնսիէօ , սիղի թէէմին իտէրիմքի ,
միրուրը գէման իլէ պիղ հագըգէթի հալէ վագըֆ օլապիլէ-
ճէեիղ , չիւնքի պու մէքրուհ վէ մէնֆուր էնթրիգաեը զահի-
րէ իխրաճ , վէ իչպու միւտհիշ էսրարը ըսգանտիլ իթմէկէ
սիղին գատար պէնիմտէ իհթիեաճըմ վար տըր : Անճագ
վագը օլաճագ սիւալլէրիմէ ճէվապ վէրմէլիսինիղ . - Նիշանլը-
նըգ մատմագէլ տը Պօբրէօ կիւզէլ մի տիր :

— Պիլմէմ , ֆագաթ քէնտիսինի սէվէրիմ :

— Ջէնկի^օն մի տիր :

— Խայր , Մ . տը Պօբրէօ՝ գըզընը պէնիմէ էվլէնտիրմէկէ
րազը օլտուղունտա , հէր նէ գատար պու գըզըն սէրվէթի
վալիտէսի թարաֆընտան օլուպ , Մ . տը Պօբրէօ տա քէնտի
բէտէրի տէյիլ իսէ տէ , եինէ թրախօմասըջ օլմագ իւզրէ պու՞
խուսուսա մուվաֆագաթ կէօսթէրաի :

Մ . տը Գէրկաղ . - (պիրաէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր խա-
թըրէ տօղարագ .) Աճայիպ , մատամ տը Պօբրէօ՝ գէվճի իլէ
իքինճի տէֆա օլարա գ . սը էվլէնմիշ տիր :

Ֆէրնանս . - (գըզարարագ .) Պիլմէմ . . զանն իտէրիմքի ,
 օ դասըն ադատէմէ պիր խէթա իշլէմիշ տիր :

Արման , պու սէօղիւ իշիթաիկինատէ , Թէրէզ իսմինատէ
 կէնճ պիր գատընըն , վագթիյլէ Մարլօթտա , թէյլէսի վէ
 քիւչիւք պիր գըզ իլէ պիրլիքատէ Լաշատըղընա , վէ Բա-
 ըիսէ ալտէթլէ , օրատա նէգարէթ մէմուրլարընտան պիրի
 իլէ էվլէնտիկի՝ Մարլօթտա մէրվի օլտուղուենա տայիր պուն-
 տան ադատէմ քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան պիր թէգքիրէ-
 նին միւնտէրիճաթընը խաթըրլատը , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Սիւպհանն Ալլահ , օ՛ տուր օ՛ , տէտի , վէ ալէնէն , -
 Մատամ տը Պօբրէօնուեն ասըլ իսմինի պիլիեօ՞րմուսուենուգ ,
 տէյի սիւալ իթաի :

— Ջանն իտէրիմքի Թէրէզ տիր :

Արման պու իսմի իշիտինճէ , ըէֆը սէտա իլէ ,

— Թէրէ՞ղմի . իսմի Թէրէ՞ղմի տիր , տէտի :

— Էվվէթ մօնսիէօ . սիզ քէնտիսինի թանըեօ՞րմուսուենուգ :

Արման ճէվապ վէրմէտի , ֆագաթ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու շէյլէր դարիպ կէօրօւնիւեօր , վէ պանա թէպիղ
 օլուենուշ օլան մալիւմաթա թէմամիյլէ պէնղէեօր : Աճապա
 մատմաղէլ էրմին տը Պօբրէօ՝ պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէ-
 նին գըզը մը տըր : Մատամ տը Պօբրէօեու կէօրմէլիեիմ ,
 պէլքի անըն վասըթասըլա իշպու էսրարա վագըֆ օլապիլի-
 ըիմ , տիմէքատէ խտի :

Մ . Արման տը Գէրկազ , էրմինէ այիտ օլան օլ ճէսիմ
 միրաստան Ֆէրնանսա պահս իթմէք իսթէմէեիպ , եալընըզ
 իրթէսի կիւն թէքրար կէլէճէկինի վատ իտէրէք , վէ մահ-
 պուսը մէրգումա պաղը թէսլիեէթպախշ սէօղլէր սէօլլէեէ-
 ըէք , օրատան մուֆարադաթ իթաի :

Արման , Լէօն Բօլան իլէ պէրապէր խանէսինէ ալտէթին-
 տէ , պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէնին , էօլիւմ եաթաղըն-
 տա , թանըմագլըզ իշարէթի օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ թէս-
 լիմ իթմիշ օլտուղու մէտայիօնու եէտինէ ալտը , ֆագաթ
 Ֆէրնանսա սէօլլէմիշ օլտուղու վէճհլէ , Մ . տը Պօբրէօնուեն

իգամէթկեահընա կիթմէզտէն էվվէլ շու եօլտա տիւշիւնմէեէ պաշլատը .

— Պունճա էսրար արասընտա ալընճադ եանլըլ պիր ատըմ, վէ ըաթ կէլա պիր հարէքէթ՝ մահվըմըզա սէպէպ օլապիլիր . . . իւշ կիւնտէն պէրու մաեթթիմտէքի մէմուրլար պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլամատըլար . տիմէք օլուր քի , դարչըմըզտա պուլունան խասիմլէր՝ սահիպի իգթիտար օլմալարըլա , էմրի պասիրէթէ մուղայիր հարէքէթ իտէմէեիզ :

Պինապէրին գօնթ տը Քէրկազ , հէման տիշարը չըգարագ , մէգքիւր մէտայեօն եհալինտէ օլտուղու հալտէ , մատամ տը Պօբրէօեու պուլմագ դարարընը վէրմիշ իքէն , իքինճի պիր թէֆէքքիւր իւզերինէ ,

— Խայր , պու թէշէպպիւս մուխաթարալը տըր , տիեէրէք , պու դարարընտան կէրի տուրուպ , մէտայեօնու թէքրար չէքմէճէսինտէ հըֆը իթտի :

Մուախարէն , սըր Վիլիամնըն ֆէնալըզա սարֆ իթտիկի դատար ագլէ մալիք պուլունան պու գաթ , պուլունտուգլարը վագիեթի աշիքեարէն Լէօն Բօլանա անլաթարագ ,

— Սահիհ տիր քի , էկէր Ֆէրնան Բօշէ , քէնտիսինէ աթֆ օլունան դապահաթտա պէրիիւզղիմմէ իսէ , — նասըլքի էօլէ օլտուղունա պէն իսքեաթ օլմուշում տուր , — պու իֆթիրա՝ պիր թագըմ ահվալին թէսատիւֆի նէթիճէսի օլամաեաճաղընտան , մէքրուհ պիր էնթրիգաեա վէ շէյթանի պիր տէսիսէեէ գուրպան օլմուշ օլմասընա իշթիպահ եօգ տուր : Իմտի էկէր ահվալ , քէնտի պէեան իթտիկի եօլտա իսէ , օճիզտանը եալընըզ պիր ատէմ սիրգաթ իթմիշ օլապիլիր , վէ օ ատէմ՝ Մ . տը Պօբրէօտան զայրի քիմնէ օլամագ : Փագաթ Մ . տը Պօբրէօնուն պու հարէքէթինտէ նէ՞ մէնֆաաթը օլապիլիր : Ֆէրնան քէնտի տամատը օլաճագմըլ . գըզընը թրախօմասըզ Ֆէրնանա վէրմէեէ ըագը օլմուշ , վէ օլ անէ տէկին անըն համիսի պուլունմուշ իքէն , շու թէպէտտիւլի նակէհանի աճապա նէ՞տէն իճապ իթմիշ տիր , տէտի :

— Իշթէ պէն տէ պուրասընը անլաեամաեօրում :

— Եախօտ պու իֆթիրա վէ Պագգարանըն խանէսինտէ պուլունան օ ճիզտան՝ էրմինի սէվէն, վէ անընլա էվլէնմէք իսթէեէն պիր ըաքիպին իշլի օլմալը տըր: Լաքին պու մագսէտի պաշա չըգարմագ իշին, օ տէլիգանլըեը կէնճ գըզըն նագա-րընտան աիւշիւրմէք խուսուսընտա աիկէր բէք չօդ թէտպիր-լէր պուլունապիլիր իտի: Պունտան գաթինազար, սօգադտա պաեըմըչ օլան պու կէնճ քիմսէ, նա՞սըլ օլուր տա Սըրիզին գըզգարընտաչը օլան Պագգարանըն խանէսինտէ պուլունուր, վէ Սըրիզ իլէ Պագգարա այնի վադըլթտա նա՞սըլ ղայպ վէ նապէտիտ օլապիլիրլէր: Իմտի էկէր պու շէյլէր, եալընըզպիր ատէմին էսէրի իսէլէր, հէր հալտէ օ ատէմին պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէսինտէքի մէնֆաաթը՝ աչըգպազանէ օլամագ:

Լէօն Բօլան. — Պէնճէ տախի պու խուսուս մուհագգագ կէօրիւնիւեօր:

Արման. — Պու մէնֆաաթ իսէ, պէլքի բէք ապիմ տիր: էկէր մատամ տը Պօբրէօ արատըղըմ գատըն իսէ, գըզը, հիշ խապէրի օլմաեարագ օն իքի միլեօն ֆրանգ սէրվէթէ մալիք տիր: Եէաիմտէ պուլունան իշպու օն իքի միլեօնըն նէ-րէտէն կէլտիկինի վէ նէրէեէ կիտէճէկինի տէ եալընըզ պիր ատէմ պիլիր քի, օ ատէմտէ պէն իմ: Պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէ՝ քէնտի խաթթը տէսթի իլէ եազմըչ օլտուղու վասիեէթնամեեի պանա թէսլիմ՝ իթմիշ օլուպ, պու պապտէ պէնտէն ղայրի քիմսէնին մալիւմաթը պուլունմամըչ տըր: Շու հալտէ Յէրնանը մահվ իթմէք, վէ անըն՝ էրմին իլէ էվլէնմէ-սինի մէն իյլէմէք իսթէեէնին եախօտ իսթէեէնլէրին, պու խուսուստա մալիւմաթ ալմըչ օլմալարը իհթիմալտէ՞ն մի տիր: Պու պապտէ նա՞սըլ խապէրտար օլապիլիրլէր: Արա-տըղըմ գատընըն՝ մատմագէլ տը Պօբրէօ օլտուղունու նէ՞ սուրէթլէ թահգըգ իտէպիլիրլէր:

Լէօն Բօլան. — Սահիհէն պու պիր անլաչըմագ սըրր տըր:

Արման. — (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Ճարզ իտէլիմ քի, մատմագէլ տը Պօբրէօ՝ պարօն Քէրմօրուն գըզը օլտուն, վէ

Ֆէրնանըն տիւշմէնի պուրասընը պիլսին, վէ օն իքի միլեօն ֆրանգա կէօզ տիքմիշ պուլունսուն, Սըրիզին, ժաննըն վէ Պագգարանըն աշըրըլմասընա նէ՞ տիեէճէեիզ:

Լէօն Բօլան. - Պէնճէ հէբ պու շէյլէրի եարան Պագգարա տըր:

— Ֆագաթ նէ՞ մագսէտի օլապիլիր:

— Ֆէրնանը սէվտիկի իշին եարմըշ տըր:

— Լիկէր անը սէվսէ իտի, մահվընա սէպէպ օլմազ իտի:

— Տօղրու տուր:

— Իմտի, պու. էնթրիգատա էօյլէ պիր իբ պուլունմագ տա տըր քի, պու իբի թութմագ պիզիմ իշին գապիլ տէյիլ տիր: Սահիհ տիր քի Պագգարա պիր ալէթ օլմուշ տուր, լաքին քէնտիսի վասըթաի իճրաիեէ օլուպ, իշին պաշը տէյիլ տիր: Պաշը նէրէտէ տիր. պունու եալընըզ Պագգարա պիզէ սէօյլէեէպիլիր:

Լէօն Բօլան. - (Մ. տը Քէրկազըն տելիլէրինի տիգգաթը թամմէ իլէ տինլէտիքտէն, վէ իշին հէր ճիհէթինի նազարը միլթալէատան կէչիրտիքտէն սօնրա.) Մօնսիէօ գօնթ, ֆիքրիմտէ պիր թասավիլուր տօղտու, տէտի:

Արման. - Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօյում:

— Էկէր մատմազէլ տը Պօբրէօնուն՝ օն իքի միլեօն ֆրանգըն վարիսէսի օլաուղունու, վէ Մ. Ֆէրնանը ղայպ իտէն եախօա իտէնլէրին պու վագըաեը պիլտիքլէրինի, վէ հաթթա հարէքէթի վագըալարընա սէպէպ տէ պու խուսուս իտուկինի գապուլ վէ թէսլիմ իտիեօր իսէնիզ, օն իքի միլեօն ֆրանգըն քիմին եէտինտէ պուլունսուղունու տա բէք էյի պիլմէքտէ օլտուգլարընը թէսլիմ վէ գապուլ իթմէնիզ լազըմ կէլիր:

— Պու տէտիկինիզ բէք տօղրու տուր:

— Իմտի, էկէր պու խուսուսու պիլիեօրլար իսէ, մատմազէլ տը Պօբրէօնուն՝ մուվաղգաթէն օյուն պուրասընը պիլմէմէսինտէ պէլքի տօղրուտան տօղրուեա մէնֆաաթլարը վար տըր:

— Իհիմալ տիր :

— Տիմէք մատմագէլ տը Պօբրէօ՝ սէնէվի ալթը եիւզ պին ֆրանդ իրատա մալիք օլուրսա , պէլքի քէնտինին ինթիխապ իտէճէկի պիր զէվճ իլէ էվլէնմէք իսթէեէճէք տիր , վէ էկէր վագիեէթի հազըրէսինի անլար իսէ . . .

— Հէք պու շէյլէր՝ ազլէ վէ մանթըգա մուվաֆըգ տըր , լաքին Սըրիզ իլէ ժաննըն զայպ օլմաւարընա նէ՞ տիմէլի :

— Պուրասընը անլամագ բէք գօլայ տըր : Ֆէրնան՝ Մ . տը Պօբրէօեու թանըտըղը կիպի , Սըրիզ իլէ ժանն տա Ֆէր-նանը թանըրլար : Իմտի պու պիր զինճիր տիր քի , իշպու զինճիրին հալգալարընը գօբարմագլա մաթլուպ հասըլ օլա-ճաղը տէրըեար տըր :

Արման սօն սէօղլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլար , վէ Լէօն Բօլան , քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Սիզ ժանն իլէ Սըրիզի թանըրմը իտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ թանըր իտիմ , վէ իշթէ հագըգէթի հալ պունտա մէվճուտ տուր : Լաքին պու հագըգէթ՝ շիւպհէլի պուլունմագտան զիեատէ շայեանը թէէսսիւֆ տիւր , զիրա պիզի հիշ պիր շէյէ վագըֆ իթմէեիպ , գարանլըգտա պրա-գաճագ տըր :

Լէօն Բօլան . - (ա՛հ իտէրէք .) Սըրիզի՛ , Սըրիզի՛ աճապա նէ՞ եարսըլար :

Արման տա , միւքէտտէր գալպլէ ,

— Եա՛ պէնիմ սէվկիւլիւ ժաննըմա աճապա նէ՞ օլտու , տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի , վէ այնի վագըթտա , Ան-տրէանըն մէնֆուր վէ մուզիրը իսմի խաթըրնա կէլմէքլէ , շիտտէթլէ պիր շան չալար , վէ Պասթիէնին չաղըլմասընը էմր իթմէքլէ , մէրգում իհիեար կէլտի , վէ Արման , պու իհիեարաթիթապէն ,

— Պէնի տինլէ , սըր Վիլիսամա իլէ Անտրէանըն այրը այրը ատէմլէր օլտուդլարընա էմի՞նմիսին , տէտի :

— Էվվէթ , թէմամիլլէ էմինիմ :

— Հալպու քի պէն պունտու աքսինի իտտիա իտէրիմ :

— Մօնսիէօ գօնթ, տինլէյինլզ, պու պապտէ սիզէ էն էյի
խսպաթ օլարագ շուրասընը պէեան իտէրիմքի, էկէր տուէլ-
լօտա խասմիմ օլան քիմսէ Անտրէա օլսա իտի, բէտէրի՝ բէ-
տէրինիզի գաթլ ու թէլէֆ իթտիկի կիպի, պիլա թէրէտ-
տիւտ վէ էնտիշէ պէնի քէլպ կիպի էօլտիւրիւր իտի :

Արման պու սէօզէ էհէմմիեէթ վէրմէեօրճասընա պիր հալ
ու հարէքէթտէ պուլունարագ ,

— Պու պիր իսպաթ տէյիլ տիր . Անտրէանըն կէօզէթ-
տիկի նօլթա՝ քէնտիսինի թանըթմամագտան իպարէթ պու-
լունմուշ տուր , տէտի :

— Պէնլի գաթլ ու թէլէֆ իթմէսի իշին պու տահա էյի
խսպաթ ա՛ :

— Հէր նէ իսէ , քէնտիսինի պիր տահա կէօրիւպ , տիգ-
գաթլէ թէճէսսիւս իթմէք լազըմ տըր :

— Մօնսիէօ գօնթ , քէնտիսինի լաեըգըյլա թէտգիգ վէ
թէճէսսիւս իթմիշ օլտուղումտան , հասըլ օլան գանաաթըմ
պօզըլմագ տէրէճէտէ տիր :

— Պէնիմ հիսսիմ պունուն մուղաիրինի կէօսթէրիեօր .
Պու վասի վէ տէհշէթլի ֆէսատը Անտրէատան մատա քիմսէ
թէրթիպ իտէմէզ :

Պատէհու գօնթ ,

— Տուէլլօնուն վուգու պուլտուղու կիւնիւն ագշամը սըր
վիլիամն գարթընը սիզէ կէօնտէրտի , տէյիլ մի , տէտի :

— Էվվէթ , միլթատ օլտուղու վէճհլէ գարթընը կէօն-
տէրտի :

— Տիմէք քէնտինէ պիր վիզիթա վէրմէեէ պօրճլուսուն :

— Էվվէթ :

— Իշթէ օ վիզիթաեը վէրմէք լազըմ տըր :

— Նէ՞ վագըթ վէրէեիմ :

— Շիմտի շաբուգ արապամը հազըրլաթ . վագըթ էօյլէն
տիր , վէ պիր պէքեար քիմսէեէ վիզիթա վէրմէք իշին միւ-
սախտ գէման տըր :

— Բէք էյի , լաքին նէ՞ սէօյլէեէճէեիմ :

— Տէրքեար օլան սէօղլէրտէն պաշգա պիր շէյ տիմե-
եիպ, քէնտիսինի եէնիտէն թէտգլիդ իտէճէքսին, էն ճիւզի
հարէքէթլէրինի պիլէ թէճէսսիւս իյլէեէճէքսին, վէ քէնտի-
սինի ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ տինլէեէճէքսին: Եկէր Ինկի-
լիղլէրէ մախսուս օլան թէլէֆֆիւղիւնիւ պիր սանիէ շաշըրըր-
սա, Անտրէա օլտուղու անյաշըլաճագ տըր:

Պասթիէն կիթտի, վէ Մ. տը Գէրկաղ եալընըղ դալ-
տըղընտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Շիմտի ֆարղ իտէլիմքի, Անտրէա իլէ սըր Վիլիամս
այնի շախս օլսալար, պու խուսուս՝ Ֆէրնանը տիւշարը դուլմ
ու թէատտի իտէն, վէ Սըրիղ իլէ ժաննը աշըրան քէնտիսի
օլտուղունու իսպաթ իտէր, տէտի, վէ պատէհու եիւլքսէք
սէտա իլէ, - էվվէթ, էվվէթ, անըն՝ Անտրէա օլտուղունու
դալպիմ վէ հիսսիւրաթըմ իսպէր վէրիտօր, տէյի պէեան
իլէտի:

Մէրդուճ, պու վէ պունա պէնդէր միւլահաղաթ իլէ պիր
ազ վադըթ կէշիրմիշ օլտուղու հալտէ, Պասթիէն ալտէթ
իտիպ,

— Սըր Վիլիամս զայպուպէթ իթմիշ, տէտի:

— Էլպէթթէ ալտէթ իտէճէք տիր:

— Բարիստէն հարէքէթ իյլէմիշ:

Արման, լէհէսի սօլարագ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, աճապա ժաննը տա պիրլիքտէ՞ մի
կէթիւրտիւ, տէյի միւլահաղա իթտի: (Աշիքեարէն.) Նէ՞-
րէեէ վէ նէ՞ վադըթ կիթմիշ, վէ կիտէրքէն նէ՞ սէօյլէմիշ:

— Էվվէլի կիւն կիթմիշ, խըղմէթճիսի՝ Հավը տիլիժան-
սընա գատար քէնտիսինէ ըէֆաղաթ իթմիշ, վէ Իրլանտատա
պաղը չիֆթիլիքեաթը պուլունտուղունտան, ըիվտէթէ կէօրէ
օլ ճանիպէ եօլճու օլմուշ:

— Ավտէթ իտիպ իթմէեէճէկի մալի՞մ միւ տիւր:

— Օն պէշ կիւնէ գատար ալտէթ իտէճէք իմիշ:

— Ղարիպ հա՛լ...

Տիկէր թարաֆտան Լէօն Բօլան ալտէթլէ,

— Մատամ՝ տը Պօբրէօ կիթմիչ, տէտի :

Արման . - (Երևքսէք սէտա իլէ .) կիթմիչ մի :

— Էվվէթ , դըզը իլէ պերապեր կիթմիչ :

— Նէ՞ վադըթ վէ հա՞նկը մէմլէքէթէ կիթմիչ :

— Ֆերնան Բօչէնին թուլթուլմասընտան պիր կիւն էվվէլ

Պրիթանիտա կիթմիչլէր :

Մ . տը Գէրկազ , էլինի ալնընա վուրարազ ,

— Պունլար՝ հէր պիրիպիրինէ պաղը շէյլէր տիր , վէ եէ-
մին իտէրիմքի , պունլարտա Անտրէանըն էլի վար տըր , տէտի :

Օլ էանատէ Ֆրմանըն խուսուսի տալրէսինէն դարուսու
եարը աչըլարազ , պիր խըզմէթճի՝

— Մօնսիէօ դօնթ , պիր դատըն կէլմիչ , զաթընըզը
կէօրմէք իսթէեօր , տէյի խապէր վէրտի :

Մ . տը Գէրկազ . - (սարսըլարազ .) Իսմի նէ՞ տիր :

— Գէնտիսինի թանըմատըզընըզը պէտան իտիեօր :

— Բէք էյի , իչէրի պուեուրսուն :

Մուճիպինճէ , պիւեիւք պիր շալա սարըլմըչ օլան պիր
դատըն՝ դարունուն էչիկինտէ կէօրիւլմէսի իւզէրինէ , Լէօն
Բօլան՝ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ ,

— Պագգարա՝ , Պագգարա տըր , տէտի :

Ֆիլվագը օ դատըն՝ Սըրիզին գըզգարընտաչը իտի , լա-
քին պունտան ագտէմ՝ կէօրտիւկիւմիւզ կիպի , թէպէսսիւմիւ
սաքին վէ իսթիհզաքեարի , վէ քէնտիսի սըրֆ ֆահչիեաթ
ալէմինտէ պուլունան դատընլարըն թարզու հալինտէ օլմա-
եըպ , լէհճէսի սօլմուչ վէ էլպիսէսի տարմատաղըն օլմուչ օլ-
մաուրլլա , պիւսպիւթիւն պիր թարզը ախէր քէսպ իթմիչ
իտի :

Ֆագաթ նէ՞րէտէն կէլիեօր իտի :

37

Պագագարանըն ներհտէն կէլտիկինի անլամագ, վէ Արմանը ասլա կէօրմէտիկի հալտէ, անըն խանէսինէ նէ սուրէթլէ կէլտիկինի իյզահ իթմէք իչին, սըր Վիլիամսըն հէքիմ հալինէ իֆրազ իթմիչ օլտուղու սապըզ մուգավէլաթ մուհարրիւրի քեաթիպի վասըթասըլլա մէրգումէնին Մօնմարթրա կէօթիւրիւլտիւկիւ կիւն վէ սաաթտան պաշլաեարազ, վագըանը հիքեանէ իթմէքլիկիմիզ լազըմ աըր:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ, Պագագարա, քէնտի պէսլէմէսի իլէ սախթէ տօգթօր արասընտա պուլունտուկու սըրատա, մէրգում սախթէ տօգթօր՝ «Մօնմարթրտա տօգթօր Պլանչա կիտիւօրուզ» տէմիչ խտի: Պիթթապի պու սէօզլէր՝ Պագագարանա ֆէնա թէէսսիր իթտի իսէ տէ, էվվէլ էմիրտէ նէ՛ պիր սէօզ սէօլէեէպիլտի, նէ՛ պիր ֆիղան աքս իտէպիլտի, վէ նէ՛ տէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու. անճագ քէնտիսինէ տիվանէլիք իսնատ իտիմէսինտէն տօլանը հասըլօլան թէէսսիր իճապընճա, պիր միւտտէթ թագաթ ու տէրմանտան տիւշէրէք տուրտու: Պատէհու, իլք ուեուշուգլուգ վէ կէվչէքլիք հալի զաիլ օլտուղունտա, սէօզ սէօլլէմէք, եարտըմ տիլէմէք, վէ հէր կէօնա թէհլիքէերի կէօզէ ալարազ, արապատան տիչարը աթլամագ իսթէտի իսէ տէ, սախթէ հէքիմ՝ գօլունտան թուլթուպ ալըգօեարազ, սօվուգ գան իլէ,

— Եա թլմարխանէերի, եախօտ ճինանէթ մահքէմէսինի ինթիխապ իտինիզ, տէսի:

Պագագարա՝ ճինանէթ մահքէմէսի սէօզիւնիւ իչիտինճէ, չաշըրըպ,

— Ճինաեէթ մահքէմէսի՞ մի, ճինաեէթ մահքէմէսի՞ մի, տէյի նիտա իթտի:

Սախթէ հէքիմ. — (ալչագճա կիւլիւշլէ.) Շիւպհէսիզ, տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու:

— Լաքին պէն հիչ պիր ճինաեէթ իչլէմէտիմ, հիչ պիր ֆէնալըզ իթմէտիմ:

— Սիզ պիր սիրգաթ վագըասընտան տօլաեր միւթթէհիմսինիզ:

— Ասլա, ասլա:

— Եանըլընօրսունուզ. տէրունինտէ օթուզ պին ֆրանգ պուլունան պիր ճիզտանըն սիրգաթընտա շէրիքսինիզ:

— Պէ՞ն մի... եալա՞ն տըր, եալան:

— Օ ճիզտանը՝ աշըզընըզ Ֆէրնան Րօշէ չալմըշ տըր... Ֆէրնան Րօշէ տէ սիզին էվինիզտէ ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր:

— Սահի՞հ մի... տիմէք Ֆէրնան խըրսըզըզ մը իթմիշ տիր:

— Ազիզէմ, ճիզտանը քէնտիսի՞ մի չալմըշ, եօգսա պիր պաշգասը թսորաֆընտան ճէպինէ՞ մի գօնմուշ, պուրալարընը պիլմէմ. պիլտիկիմ շու տուրքի, շու էսնատէ էվինիզտէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէհարրիեաթ իճրա օլունմուշ, վէ օ ճիզտան պուլունմուշ տուր:

— Պէնիմ էվիմտէ՞ մի:

— Էվվէթ, սիզին օտանըզտա, քէնտինին պիր էլպիսէսինին ճէպինտէ պուլունմուշ տուր:

Պագգարա՝ պօղուզ պիր սէտա ըէֆ իլէ,

— Եա՛րապալի, եա՛րապալի, էօլէճէեթիմ զանն իաիեօրում, տէտի, վէ այնի վագըթտա արապա տուրուպ, սըր Վիլիամսըն պաշը արապա գարուսունտա կէօրիւնտիւ, վէ էն ճէսուր վէ գուվվէթլի քիմսէլէրի պիլէ պուզ կիպի պիր հալը սիւքիւնէթէ կէթիրէն սօվուգ վէ իսթիհզաքեարի թէպէսսիւմիւ իլէ մէզպուրէնին եիւզիւնէ կիւլիւմսէտի: Պա-տէհու,

— Գրգըժ, սէն ագըլը պիր գըզըն, վէ ագիլանէ հարէքէթ իտէճէկինէ էմինիմ, տէտի:

Պիչարէ գատըն, հայրէթ վէ նէֆրէթլէ մէրգուճա պագարագ,

— Պու հալլէրին ֆաիլի սիզ օլաուղունուղու պիլիեօրտուժ: սիզ ալչադ պիր բիմնէսինիզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս. - (պէսլէմէեէ խիթապէն.) Ֆա'ննի, սէն արապաճընըն եանընտա օթուր, վէ եէրինի պանա պրագ:

Պէսլէմէ, էմրի մէզքիւրէ իթաաթ իթտի, վէ պարօնէ, Պագգարանըն եանընտա օթուրմասընտա, մէզպուրէ մէրգուճու ըէտտէ միւգթէտիր օլամատը:

Օլ վագըթ սըր Վիլիամս, Պագգարաեա խիթապէն,

— Գրգըժ, սէն ագիլ պիր գըզըն, վէ ճէնապը Ալլահ շահիտ տիր քի, պէն սանա հիչ պիր ֆէնալըզ իթմէք իսթէմէմ: Անճագ պիր դաչ կիւն իչին պէնի թասաի իտիեօրտուն: Կէրչի հագգըմտա պիւեիւք պիր խըզմէթ իթտին, ֆագաթ շու տագըգատա պանա զարար վէրէպիլիբսին: Պու սէպէսլէ իճապ իտէն թէտապիրի իհթիեաթքեարանէի իթթիխազ իթմէլիեիմ: Ֆիքրիմի անլաեօրմուսուն, տէտի:

— Լաքին պէն սիզէ հիչ պիր ֆէնալըզ իթմէտիմ:

— Ազիզէմ, սէնի էսասէն ֆէվգէլատէ սէվէրիմ, վէ եկէր տիկէր մէշուլիեթլէրիմ օլմասա իտի, պիլա թէրէտտիւտ սէնի քէնտիմէ մէթրէս իթթիխապ իտէր իտիմ, անճագ պագը անվալը վէխիմէ վէ մէնաֆիլի մուհիմմէ սէպէսլիլէ, հիչ օլմազսա շիմտիլիք սէնտէն սագընմաեա վէ մուվագգաթէն սէնի կիպլէմէեէ մէճպուրուժ:

— Հալպու քի պէն շալմատըմ, ճիզտանը պէն սիրգաթ իթմէտիմ:

— Բէք ալէա, լաքին սարիզ սէնին էվլինտէ պուլունտու:

— Սէօլլէտիկինիզ վէ եաբաղընըզ ալչագլըզ սըր. օ թէմաժլիլէ պէրիւզլիմմէ տիր:

— Իհթիմալ տիր, ֆագաթ թասավլուրաթըմըն պաշա չըգմասը իչին, անըն միւթթէհիմ թանըլմասը լագըմ տըր:

— Պունա պէն բազը օլամամ. մասքէնիզի աչազը ալաճաղըմ. սիզ պիր ալչագ սընըզ :

— Սէն իսթէտիկին գատար պաղըր չաղըր. պիւթիւն ճիհանա անըն միւթթէհիմ օլմատըղընը պէեան իթսէն, ճիզտան սէնին էվինտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, պիւթիւն իտտիալարըն վահի տիր : Պունտան գաթինաղար, եալընըզ պիր սէօղիւմ իլէ սէնին միւթթէհիմ օլմագլըղըն տախի թագպիի տիր :

Պագգարա պու սըրատա հէօնկիւր հէօնկիւր կէօղ եաչլարը տէօքմէքտէ օլմասըյա, սըր Վիլիամս իֆատէսինի շու սուրէթտէ սէօղիւ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Իշթէ գըզըմ, սէնին իչին գարարկիր օլան մուամէլէ շունտան իպարէթ տիր : Եա թիմարխանէեէ կիտէճէքսին, եախօտ ճինաեթ մահքէմէսի հուզուրունա չըգաճագ սըն. Լաքին թիմարխանէ էն միւնասիպի օլուպ, օրատա ագլըն պաչընա կէլէճէք, վէ օն պէչ կիւնտէն, պէլքի տէ սէքիզ կիւնտէն քէմալը հուզուր իլէ խանէնէ ավտէթ իտիպ, ուսուլը միւթատէն իլէ հարէքէթ իտէճէկին կիպի, քէօյէ կիթմէքտէ օլտուղունու պիլտիրմէք իւզրէ պու սապահ քէնտիսինէ մէքթուպ եազմըչ պուլունտուղուն աչլագըն պարօն տ'Օ... Եա տախի եէնիտէն գավուչաճագ սըն :

— Պէ՞ն մի պարօնա մէքթուպ եազտըմ :

— Շիւպհէսիզ :

— Եալան տըր, պէն պարօնա մէքթուպ եազմատըմ :

— Հալպուրի պարօն պու սապահ սէնին իմզան թահթընտա օլարագ պիր մէքթուպ ալմըչ, վէ զալիպա մէքթուպըն եազըսը սէնին եազընա ֆէվգէլատէ պէնգէտիկինտէն, զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէմիչ :

Պագգարա. - (թէմամիլլէ սըր Վիլիամսըն բէնչէսինէ տիւչմիւչ օլտուղունու, վէ քէնտի զայպուպէթինտէն տօլաեը տիւչարը էնտիչէ օլաճագ եալընըզ պիր ատէմ վար իքէն, անըն տա զէմանէմիզ աչըգլարը կիպի շու սըրատա քէնտիսինի գաթան տիւչիւնմէեէճէկինիտէրք իտէրէք) Ահ շէյթան, տէտի :

Արապա թիմարխանէ գաբուսունտա տուրմասընտա , սըր Վիլիամս՝ Պագգարաեա խիթապէն ,

— Պուրատա ագիլանէ տուրաճագսըն , տէյի՞լ մի , տէտի :

Պագգարա . - (քէսիք պիր սէտա իլէ .) Ֆագաթ Ֆէրնան ճինաեթ մահքէմէսինէ՞ մի չըգարըլաճագ , մահքի՞ւմ միւ իտիլէճէք տիր :

— Պու պապոտէ սանա ճէվապ վէրէմէմ գըզըմ , լաքին պիր տէրէճէ սէնի թէէմին իտէպիլիրիմ . Պէնի տինլէ . Ֆէրնան խըրսըզըզլա իթհամ իտիլմիչ վէ պու խուսուսա իսքեաթ օլունմուչ տուր . պու ճիհէթէ զէրրէ գատար շիւպհէ եօգ տուր : Իմտի մատմագէլ տը Պօբրէօ քէնտիսինի սէվմէքտէն տուր օլարագ , պէնիմլէ էվլէնէճէք տիր :

Պագգարա . - (էնտիչէ իլէ .) էյ սօնրա՞ :

Սըր Վիլիամս . - Սօնրա , Ֆէրնանըն պէրիլզգիմմէ օլտուղունու կիւն կիպի մէյտանա չըգարաճաղըմ :

Պագգարա՝ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ ,

— Ֆագաթ նէ՞ սուրէթլէ , տէտի :

— Պու պէնիմ պիր սըրըմ տըր :

— էյ Ֆէրնան սէրպէսթ օլաճա՞գ մը տըր :

— էվվէթ , գըզըմ , սէնինլէ էվլէնմէք իւզրէ սէրպէսթ օլաճագ տըր :

Սըր Վիլիամս պու սէօզլէրի դաեթթ խալիսանէ սուրէթտէ իրատ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն , Պագգարա պիր տէրէճէ իւմիտվար օլտու . պունունլա պէրապէր մէրգում Ինկիլիզին՝ պաչը իւզէրինտէ ասմըչ օլտուղու Տամօգլէսին գըլըճը կիպի պիր հալէ գարչը տա մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթ իտէմէզ իտի : Պինապէրին մէգպուրէ պաչընը էեէրէք , վէ արզը թէսիմիեթ կէօսթէրէրէք ,

— Իսթէտիկինիզի եաբըն , տէտի :

Արապաճը՝ իսկէմլէսինտէն աթլաեըպ , թիմարխանէնին գաբուսունու չալտը : Իքի կարտիան գաբուեու աչտըլար : Սըր Վիլիամս պու արա Պագգարանըն գուլաղընա էեիլէրէք ,

— Գըզըմ , պուրատա պիր թագըմ տիվանէլիքլէր իճ-

րասընտան սագըն՝ լս ու մահել զտսէն պէնիմ մէթրէսիմ մագամընտա գապուլ օլունաճագսըն՝ պու իֆատէմէ գարշը սէօյլէմէեէսին, տէտի :

Արապա հավլիեէ կիրմէսինտէ, սըր Վիլիամս աշաղըեա էնիպ, գարուեու գարատը, վէ Պագգարաեր սախթէ տօգթօրուն մուհաֆաղասընս իհալէ իլէ, քէնտիսի թիմարխանէնին միւտիրի նէզտինէ կիթտի քի, օրատա խասթալար գայտ իտիլիը, վէ բէլինէն պիր այլըգ այլընըր, վէ խասթալարը կէթիրէնլէրէ պիր մագպուզ սէնէտի վէրիլտիքտէն սօնրա, խասթա, եէնի տաիրէսինէ կէօթիւրիւլիւր իտի :

Սըր Վիլիամս՝ թիմարխանէ միւտիրինին նէզտինէ կիթտիկինտէ, սիմասընտա թէէսսիւֆի ազիմ էսերի օլարագ,

— Մօնսիէօ, ղաեէթ միւշքիլ վէ մուճիպի քէտէր պիր վաղիֆէ իճրասը իչին պուրաեա կէլտիմ։ Սիզէ, ագլընը ղայպ իտէն պիր պէտպախթ գատըն կէթիրտիմ, տէտի :

— Բէք էյի, բէք էյի, տէյի թիմարխանէ միւտիրի ճէվապ վէրտի, վէ գալէմի էլինէ ալըպ եազմանեա հազըրլանարագ,

— Խասթանըն իսմի նէ՞տիր, տէտի :

— Անախա Իօրթիէ տիր :

— Գա՞չ եաշընտա տըր :

— Նիրմի իքի :

Միւտիր՝ ալտըղը իչպու մալիւմաթը տէֆթէրինտէ գայտ իթտիքտէն սօնրա,

— Սօն տէֆա նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր իտի, տէյի սիւալ իթտի :

— Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընտա 7 նումէրօլու խանէտէ :

Քօլիսին հիյնի հաճէթտէ Պագգարաեր տէրտէսթ իթմէք իսթէմէսինտէ, մէրգումէնին պուլունմամասը մագսէտիլլէ սըր Վիլիամս իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի եանըշ սուրէթտէ խապէր վէրտի, վէ միւտիր՝ սօն գայտը իթտիկինտէ,

— Մօնսիէօ, պուրատա մաաշլար միւխթէլիֆ տիր, տէտի :

— Պիլիեօրու՛մ մօնսիէօ :

— Ումո՛ւմի եաթագ տաիրէլէրիմիզ, եալընըզ իքիչէր խասթաեա մախսուս սալալարըմըզ, վէ պիր եախօս պիրտէն գիեատէ օտալարը հա՛վի խուսուսի տաիրէլէրիմիզ վար տըր :

— Մօնսիէօ, զաթընըզ պիր էրբէքսինիզ, սիզէ բէք չօգ շէյլէր իգրար օլունապիլիր. դայտ իթտիկինիզ կէնճ գատըն մէթրէսիմ տիր. պէն զէնկին իմ, վէ հէր նէ ֆիեաթլէ օլուր իսէ օլսուն, պու գատընըն լաեըգըյա գայրըյմասընը իսթէրիմ :

— Էօյլէ իսէ, պաղչէնին օրթասընտա քէնտիսինէ պիր տաիրէ թախսիս իտէրիզ, Պու տաիրէ՛ քիւչիւք պիր սալօնտան, պիր եաթագ օտասընտան վէ պիր թուալէթ օտասընտան մուրէքքէպ տիր. Հաթթա տէրունինտէ պիր տէ բիեանօ վար տըր :

— Բէք միւքէմմէլ :

— Պիր հէքիմ կիւնտէ իքի տէֆա, վէ իճապ իթտիկինտէ իւչ տէֆա խասթալարը գիեարէթ իտէր, խասթանըն խըզմէթինի կէօրմէկէ մէմուր իքի գատըն պուլունուպ, պունլար՝ խասթանըն եանընտա եաթարլար: Պունտան գաթինագար սիզին խասթանըզ, խուսուսի պաղչէտէ կէզմէք սէլահիեթինի տէ հայիզ օլաճաղընտան, օ պաղչէտէ զարարսըզ մէճնունլարտան պաչգա քիմսէեթ թէսատիւֆ իթ մէեթէճէք տիր :

Սըր Վիլիամս պու իյգահաթը տինլէտիքաէն ոօնրա պլն ֆրանգլըպ պիր գայմէ չըգարըպ վէրտի, վէ թիմարխանէ միւտիրի՝ կիւզէլ պիր եազը իլէ եազըլմըչ պիր մագպուզ սէնէտի իթասընտան սօնրա, չանը չալտը, վէ կէլէն խըզմէթճիեթ խիթապէն ,

— Մօնսիէօնիւն կէթիրտիկի խասթաեը պաղչէնին օրթասընտա վագը Պ. քէօչքտէ Յնումէրօլու տաիրէտէ պուլունան խասթախանէ մէմուրլարընա կէօթիւրիւնիւզ, տէտի :

Միւթէագըպէն միւտիր՝ սըր Վիլիամսը սէլամլաեըպ, օ տա Պագգարանըն, լէհճէսի սօլկուն վէ միւթէէսսիր օլարագ իաամընա պէքլէեթն մահրիւմլէր կիպի տէրուրինտէ պէքլէ-

մէքտէ պուլունտուղու արապաեա ավտէթ իթտի: Ֆաննի իսէ, քէնտիսինէ իհալէ գըլընմըշ օլան վազիֆէ իճապընճա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա, վէ մէնտիլինի կէօզլէրինտէ թութարագ, արապաճընըն եանընտա օթուրմագտա իտի:

Սըր Վիլիամս արապանըն գաբուսունու աչըպ, պիլա մուխալիֆէթ քէնտիսինէ թէսլիմ՝ օլան Պագգարանըն էլինտէն թութարագ աչաղըեա էնտիրտի, վէ գուլաղընտան շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Պու մահէլլատէ իսմին Անախս էօրթիէ տիր, Կօտօ-ար-Մօրօյ սօգաղընտա 7 նումէրօլու խանէտէ իգամէթ իատըսին, վէ ահրպպանտան օլուպ, աչըգընը սէվմէքտէ պուլունտուղուն Պագգարա նամ գըզ իլէ արանըզտա վուգու պուլան շիտտէթլի պիր միւնազաա իւզէրինէ ագլընը զայպ իթմիշ օլաճագսըն, անլաեօ՞րմուսուն:

Պագգարա. - (պօղուգ պիր սէսլէ.) Սիզ հագըգէթէն պիր շէյթանսընըզ:

— Պէն շէյթան օլմաեը գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ սէն տէ ճինաեթէթ մահքէմէսինի ունութմա:

Պատէհու սըր Վիլիամս ալէնէն,

— Հայտէ ազիզէմ Անախս, գօլթուղումա կիրին, վէ սիզին իչին սաթըն ալմըշ օլտուղում քիւչիւք օթէլի կէլին կէօրիւն, տէտի:

Մէրգումուն պու սէօզլէրի իրատ իթմէսի՝ էօնտէն կիթմէքտէ պուլունան խասթախանէ մեմուրլարընա կէօսթէրիշ օլմագ, վէ ալէսսէվիյեթ թիմարխանէեթ իտխալ իտիլէն խասթալար հագգընտա գուլլանըլան պիր լիսանը՝ կէօեա մէգպուրէեթ գուլլանմագ մագսէտիլլէ օլուպ, միւթէագըպէն իֆատաթընա տէվամ իլէ,

— Պու օթէլի սաթըն ալտըզըմ զէման, տէրունինտէ պիր թագըմ՝ միւսթէճիրլէր պուլունմագտա իտի: Պունլարըն պուրատան կիթմէլէրի լագըմ կէլտիկինի իխթար իթտիմ իսէ տէ, տահա պիր միւտտէթ քէնտիլէրիլլէ գօմշուլուգ իտէճէքսինիզ: Անճագ, մուվագգաթէն, եանի միւնասիպ պիր մահէլլ պուլ-

մալարընա տէկին , ալթ գաթտա կիւղէլ պիր քէօչքտէ իգամէթ իտէպիլիրսինիզ , տէտի :

Սըր Վիլիամս՝ տիլսիզ վէ հայվան կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան Պազգարաբեր կէօթիւրերէք , Փաննի տէ պէրապէր օլարագ քէօչկէ վասըլ օլունտու :

Պու տաիրէնին մէֆրուշաթը հազգընտա թիմարխանէ միւտիրինին վագը օլան պէհանաթը միւպալէղալը օլմաներպ , ֆիլվագը պունուն սալօնու կիւղէլ վէ միւքէմմէլէն թէֆրիշ իտիլմիշ օլտուղու հալտէ , իքի պիւեիւք բէնչիրէսի պաղչէեէ նագըր իտի : Եաթագ օտասը՝ սալօնտան տահա պիւեիւք օլուպ , պունըն թէֆրիշաթը տա միւճէտտէտէն թէրթիպ իտիլմիշ օլմասըլա , Պազգարա գատար տարաթ վէ թէգեինաթա ալըշմըշ օլմանան պիր գատըն իչին , իչպու տաիրէ բէք միւքէլլէֆ սանըլապիլիր իտի :

Պու արա իքի նէֆէր խըզմէթճի գատըն կէլտիքլէրինտէն , իճապ իտէն թալիմաթ քէնտիլէրինէ վէրիլտի : Պունլարտան պիրի , Խալաչ սէտա իլէ սըր Վիլիամա խիթապէն ,

— Հէքիմ՝ պիր աղտան կէլէճէք տիր . էվվէլճէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրմիսինիզ , տէտի , վէ սըր Վիլիամս տա ,

— Շիւպհէսիզ , տիեերէք վէ Պազգարանըն ալնընտան պուս իտերէք ,

— Թէքըրար կէլիրիմ աղիզմ , թամիր իտիլմէքտէ օլան ախըլլարըն պուլունտուլարը մահէլլի կէօրմէք իսթէրիմ . հայտէ սէն տէ կէլ Փաննի , տէյի պէեան իլլէտի :

Պու սուրէթլէ Փաննի՝ մատամլընըն էլլինի քէմալը հէեէճան իլէ էօբիւպ , վէ աղլամասընա տէվամ՝ իտերէք , սըր Վիլիամսըն արգասընտան կիթտի :

Միւթէագըպէն պարօնէ՝ թիմարխանէ թապիպինին նէգտինէ կէօթիւրիւլիւպ , թապիպ՝ մէրգումա խիթապէն ,

— Մօնսիէօ , պիր ազ էվվէլ հավլիտէն կէլիրիլտիկինի կէօրտիւկիւմ կէնճ գատընը սի՞զմի կէթիրտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ մօնսիէօ , պէն կէթիրտիմ , օ պիյարէ գատընը սէվէրիմ , տէյի սըր Վիլիամս թէէսսիւր իլէ ճէվապ վէրտի :

— Տիվանէլիկի հա՞նկը նէվտէն տիր :

Սըր Վիլիամս , կէօեա ազիմ պիր էնտիշէ իզհար իտէրէք ,

— Մօնսիէօ , էօյլէ շէյլէր վար տըր քի , իգրար ու իթի-
րաֆը բէք միւշքիւ տիր . շու գատարը սէօյլէրիմքի Անախս
պէնի ալտաթտը :

Հէքիմ պարօնէեէ տիգգաթլէ պագտը , վէ շիւպհէսիզ
օլ կէնճ գատընըն՝ կիւզէլ վէ ղաեէթ միւթէպէր կէօրիւնէն
պու տէլիգանլըեը սէվմէմէսի պիր գապահաթ ատտ իտիլ-
տիկիինի միւլահազա իթտի . անճագ կիւլիւմնէեէրէք ,

— Մօնսիէօ , իֆատէի վագըրանըզ , շու գատընըն ճիհնէ-
թիհնէ պիւեիւք իսպաթ տըր , ֆագաթ սէօզ արամըգտա ,
էկէր մատտէ պու իսէ , պիզիմ միւտավաթըմըգտան նէ՛ կիպի
սէմէրէ հասըլ օլաճաղընը անլաեամանեօրուլմ , տէտի :

Սըր Վիլիամս . - (թէէսսիւֆ իզհարըյլա .) Մօնսիէօ , պու
գատըն՝ պուլնտան տօլաեը մէճնուլն օլմամըշ տըր . միւսաա-
տէնիզէ մաղըրուրէն պու պապտէ պիր թագըմ օսանտըրըճը
թաֆսիլաթ իթասընա մէճպուրուլմ :

. - Պուեուրուլն սէօյլէեին մօնսիէօ , սիզի տինլէեօրուլմ :

— Պու կէնճ գատըն՝ Անախս էօրթիէ իսմինտէ տիր . պիր
իշճի օլտուղու զէման քէնտիսինի սէվտիմ , քէնտիսինէ արա-
պա , աթլար սաթըն ալտըմ . պու իսէ , սէվիլմէկի իսթէեէն
իչին աֆվ օլուլմագ պիր գապահաթ տըր :

Պու սըրատա սըր Վիլիամս տէրին պիր ահ իտէրէք ,

— Պու Անախսին՝ զէնտօթլար ալէմինճէ մաարուֆ վէ
Պագգարա իսմինտէ պիր մուհիպպէսի պուլուլմագտա իտի ,
տէտի :

Տօգթօր . - էվվէթ , օ իսիմտէ պիր գատըն պէն տէ ի-
շիթմիշիմ տիր :

Սըր Վիլիամս . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) իշթէ օ
Պագգարա՝ էհէմիեթսիզ պիր տէլիգանլըեը տէրէճէի նի-
հաեէտէ սէվիպ , պու սըրատա պարօն տ'Օ . . . նամ միւհթէ-
րէմ զաթը տա ալտաթմագտա պուլուլմուլ տուր :

Տօգթօր . - Օ իսիմտէ պէնճէ բէք մաարուֆ տուր :

— Իշթէ պու ագըսըզ Անախ տէ օ տէլիգանլըբա ֆէվ-
դէլատէ տէրէճէտէ տիլտատէ օլուպ, անըն իլին պէնի ալ-
տաթմիշ տըր . . .

— Մօնրա՞ . . .

— Լաքին Պագգարա՝ աչըգընըն էլինտէն ալլընմըշ օլմա-
սընտան տօլաբը տիւչարը հիտտէթ վէ ղազապ օլարագ, իշ-
պու աչըգընը էլտէ իթմէք իսթէտիկինտէն, պու խուսուս-
տա ղարիպ պիր թէտպիր գուլլանմըշ տըր, Շէօյէքի պիր
գաշ կիւն էվվէլ պիր սապահ, Պագգարանըն իքի ահըպպասը,
պիրի բօլիս դօմիսէրի վէ տիկէրի տէ ղապլթիեէ նէֆէրի կի-
պի, աչըգըն պուլունտուկու Անախին օտասընա կիրմիչլէր,
վէ պիլմէմ նէ կիպի ճինաեթլէ իթհամ իտիլէրէք, օ տէ-
լիգանլըբը ախը ու կիրիֆթ իլլէմիչլէր տիր:

Տօգթօր. — Տօղրուսու բէք քիւսթախանէ պիր թէտպիր .
պու թէտպիր միւթէճասըրլարընըն շէտիտէն տիւչարը միւճա-
զաթ օլմալարը գապիլ տիր:

— Օնա նէ՞ շիւպհէ էֆէնտիմ, լաքին վէրիլէճէք ճէզա՝
ֆէնալըղա գարչը պիր տէվա օլամագ, Հէր նէ իսէ, Անախ
պու ատէմիլէրի կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիլէրինի հագըգի բօլիս
մէմուրլարը զանն իլէ, պէյնինտէ պիր ալթիւսթիւք հասըլ
օլարագ, պիչարէ ագընը ղայպ իթմիշ տիր: Իմտի գէվալլը-
նըն տիվանէլիկի շունտան իպարէթ տիր: Վագըթ վագըթ
քէնտիլսինի Պագգարա զանն իթմէքտէ, Մօնսէյ սօգաղընտա
իգամէթ իթմէքտէ օլտուղունու իտտիա իլլէմէքտէ, եէնի
աչըգընը հապսիանէտէն չըգարմագ իսթէմէքտէ, վէ քէնտի-
սինի պէն գաեըրմիշ վէ պագմիշ օլտուղում հալտէ, կէօեա
պէն, եէնի աչըգընը, իլլէմէմիշ օլտուղու պիր սիրգաթ ֆիլի-
լիլէ իթհամ իտէրէք հապսիանէեէ իլգա իթտիրմիշ պու-
լունտուղումու սէօյլէմէքտէ տիր:

— Պու պիչարէ գատընճըղազ գա՞ կիւնտէն պէրու թէ-
ճէննիւն իթմիշ տիր:

— Իւշ կիւնտէն:

Փաննի պու արա, մէնտիլինի կէօլէրինէ թութմուշ օ-

լուպ , ազիմ պիր քէտէր իչինտէ պուլունուրճասընա պիր հալ ու հարեքէթ իրաեէ իթտիկինտէն , տօգթօր՝

— Պու գըզ քի՞մ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Անախին պէսլէմէսի տիր , էֆէնտիմ . սատըգ պիր էմէքտար օլմասըլլա , մատամասընտան այրըլմաղա մէճպուր պուլունմասընտան տօլաեը ազիմ քէտէրէ կիրիֆթար օլմուշ տուր . իմտի պու գըզը՝ մէճնունէնին եանընտա պրագ մագ գապիլ տէյի՞լ մի տիր :

— Պու պապտէ հիչ պիր մահզուր եօգ տուր . պիլաքիս խըզմէթինէ ալըյմըջ օլան պու գըզ եանընտա պրագըլմագլա , մէճնունէնին սուհուլէթլէ քէսպի իֆագաթը տահա զիեատէ միւհթէմիլ տիր :

Փաննի , էվվէլճէ սըր վիլիամս իլէ արալարընտա գարար-լաշտըրըլմըջ օլտուղու վէճհլէ , սախթէ պիր մէսէրրէթլէ ըէ-ֆը սէսա իթտի : Նուրասընը պէեան իտէլիմքի , պարօնէ , Պագգարանըն մուհաֆաղասը խուսուսընտա թիմարխանէ հէյ-եէթինէ թէմամիլլէ կիւվէնէմէտիկինտէն , մէզպուրէնին եանընտա տահա զիեատէ մուգայեէտ պիր պէքճինին պուլուն-մասընը թէնսիպ իթմիչ , վէ պու մէմուրիեէթէ Փաննիեի թայ-եին իյլէմիչ իտի : Մէրգուլմ , տօգթօրուն օտասընտան տիչա-րը չըգտըղը գէման ,

— Գըլըմ , սէն պուրատա գալաճագսըն , տէտի :

— Բէք էյի միլօրտ :

— Քէնտի կէօզլէրինին պէպէյինէ տիգպաթ վէ նէզա-րէթ իթտիկին գատար մատամընը տա գօլլամանը իխթար իտէրիմ :

— Սիզ օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն էֆէնտիմ :

Պատէհու Փաննի , սախթէ կէօզ եաշլարը արասընտա , խըզմէթ իթտիքլէրի էֆէնտիլէրին ճէլլատլարը օլմուշ օլանլա-րա մախսուս օլարագ ալչագճա վէ զալիմանէ սուրէթտէ կիւ-լիւմսէտի :

Մուախխարէն քէօկէ ալտէթ իթտիլէր : Խասթա պա-գան գատընլար տիչարը չըգմըջ օլտուղլարընտան , Պագգարա

մէջքիւր քեօչկտէ եալընը պուլունմագտա իտի : Մէջպուրէ պիր գանաբէտէ օթուրմուչ, վէ պաչընը էլլէրի տէրունինէ ալմըլ օլուպ, ղաեթ մահգուն վէ թագաթսը պիր հալաե օլմասըլա, սըր Վիլիամսըն կէլտիկինի անճադ կէօրէպիլտի : Պարօնէ, մէրգուճէեէ խիթապէն,

— Ազիդէմ մատամ, պու սուրէթլէ մահգուն վէ միւքէտ-տէր օլաճագ եէրտէ սասըր իլէ տուրմանըլը իխիթար իտէրիմ : Պունտան գաթինաղար հապսխանէնիզ օլ գատար խօշնուտ օլունմաեաճագ պիր եէր տէյիլ տիր, տէտի :

Պագգարա ճէվլապ վէրմէտի, վէ սըր Վիլիամս սէօզիւնէ շու սուրէթտէ տէվամ իլլէտի :

— Ֆաննի սիզին եանընըգտա գալաճագ տըր : պէսլէմէ-նիզին եանընըգտա գալմասընտան մէմնուն օլաճաղընըլը միւ-լահագա իլէ, պու գարարը վէրաիմ :

Պագգարա . - (Թահգիրամիզ պիր թարգտա .) Օ պիր ճա-սուս տուր :

Միւթէագըպէն սըրթընը սըր Վիլիամսա չէվիրտի, վէ օ տա,

— Եարըն, սիզի թէքրար կէօրմէք իւզրէ պուրաեա կէ-լէճէեիմ, տիեէրէք, մահէլլի մէջքիւրտէն մուֆարագաթ իլլէտի :

Սըր Վիլիամս կիտէր կիթմէզ, թապիպ Պագգարանըն օ-տասընա կիրիպ, Ֆաննիեի եօլա գօյտուգտան, վէ կէնճ գատընը սէլամլատըգտան սօնրա,

— Մատամ, էվվէլճէ խապէր վէրմէեէրէք նէզտինիզէ կէլտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըլը ըճա իլլէրիմ, տէտի :

Տօգթօր պու թարզ իֆատէտէ պուլունմասըլա, միւ-թատ օլտուղու իւզրէ սէնաաթընը խասթատան կիզլէմէք նիեթթինտէ իտի իսէ տէ, Պագգարա տէրհալ ճէվլապա ա-ղազ իտէրէք :

— Մօնսիէօ, վիզիթանըլըն սէպէպինի տէրք իտիեօ-րում : սիզ պու թիմարխանէնին հէքիմիսինիզ, տէյիլ մի, տէտի :

Թապիպ, ալէլուում մէճնունըարտա կէօրմէտիկի սիւ-
քիւնէթի վէ սօվուգ դանլըլը Պագգարանըն իւզէրինտէ
կէօրմէտինտէն տօլաւը իզհարը հայրէթ իթտի, վէ կէնճ
գատըն,

— Պուլունտուղում եէրի, վէ սիզին տէ, պէնի, նէ՞ թարզ
ճիննէթէ տիւչար օլտուղումու անլամագ իւզրէ կէլտիկինիզի
պիլիւօրում, տէյի սէօղիւնէ տէվամ իթտի:

— Մատամ...

— Մօնսիէօ, սիզէ կէթիրիլէն տիվանէլէրին հէման մէճ-
մուի կիպի պօշ լագըրտըլար սէօյէմէկէճէեիմ. եանի մէճնուն
օլմատըղըմը էվվէլ պէ էվվէլ պէեան իտէճէք տէյիլիմ:

Թապիպին սիմասընտա պու սէօղիւրէ ինանմաեօր օլտու-
ղունու միւպէյեին պիր կիւլիւմէմէ հասըլ օլտու, վէ Պագ-
գարա՝

— Անճագ տիվանէ օլմատըղըմը իսպաթ իտէճէեիմ,
տէտի:

Հէքիմ խասթանըն եանընտա օթուրուպ, էլինի քէնտի
էլի տէրունինէ ալարագ,

— Սհվալը սըհհիեէնիզ վէխիմ տէյիլ տիր. պիր գաշ
կիւն թէտավի իտիլմէքլէ, քէսպի իֆագաթ իտէճէկինիզի
մէմուլ իտէրիմ, տէտի:

Պագգարա՝ քէնտիսինտէ մէվճուտ օլմաեան պիր խաս-
թալըղըն թէտավիսի իչին կէլմիշ օլան պու շախսա տիգգաթլէ
պագըպ, խայրխահ պիր քիմսէ օլտուղու ըէվիչինտէն անլա-
շըլան պու ատէմին քէնտիսինի հիմաեէ իտէճէկինի մէմուլ
իթմէքտէ իտի: Պատէհու մէզպուրէ, շու եօլտա քէլամա
աղագ իյլէտի:

— Մօնսիէօ, պիր միւտտէթճիք պէնի տինլէմէք իսթէ՞ր-
միսինիզ:

— Սէօյէեինիզ մատամ, սիզի տինլէեօրում:

— Հիշ օլմամըչ մը տըր քի, ֆիքիրճէ վէ վիճուտճա սըհ-
հէթլէրի պէրքէմալ օլան ֆագաթ զայպ վէ մահվարը սաիր-
լէրճէ էլզէմ կէօրիւլէն քիմսէլէր, մէճնուն մագամինտա ատտ

Խախտին, վէ օ սուրէթլէ պիր թիմարխանէնէ աթըլսըն, Թապիպ. - (սարսըլարագ.) Օլապիլիր. սիղտէ պու գապի՞տէն միսինիզ:

Թապիպ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, կէնճ գատընըն սէօզլէրինտէն վէ հարէքէթլէրինտէն, քէնտիսինին ճիննէթինէ տայիր էմնիյեթպախը պիր ալէամէթ իսթիխրաճընա չալըչմագտա, վէ օ մագսէտլէ կէօզլէրինի կէօզլէրինտէն աերըմամագտա իսի:

Տօգթօրուն վագը օյան սիւալինէ դարչըլըդ պէլքի պիր տիկէրի օլսա իսի:

— Էվվէթ, էվվէթ, պէն տէ պու գապիտէնիմ, Պէնի մէճնուն զանն իթտիրմէքտէ մէնֆաաթը մախսուսէ վար տըր, տէյի պաղըըր իսի, լաքին Պագգարա՝ կէօզլէրինին եաչընը սիլիպ, էմրի պասիրէթ վէ իգթիտար բէսպ իթտիկինտէն, տօգթօրու գօրդութմանարագ գանարըմագ իսթէմէքտէ իսի:

Իմտի մէրգուճու եանընտա օթուրթտուգտան սօնրա, քէնտիլէրիյլէ կէօրիւչէնլէրի խօչնուտ գըլմագ իսթէեէն գատընլարա մախսուս ճիլվէ վէ նէգաքէթլէ,

— Մօնսիէօ, տինլէեինիզ, սիղէ հարիգ իւլ ատէ վէ դարիպ պիր Ֆաճիա թարղընտա պիր հիքեանէ նագլ իտէճէեհիմ, տէտի:

Տօգթօր. - (քէնտի քէնտիեէ.) Իշթէ շիմտի ճիննէթ ալէամէթի կէօրիւնմէեէ պաչլատը: Մէճնունլար տաիմա հիքեանէ նագլինի սէվէրլէր, վէ հէր վագըթ շու եա պու թագեիգէ թապի օլտուգլարընը զանն իտէրլէր, տէտի:

Պունունլա պէրապէր թապիպի մէրգուճ իտիլէճէր հիքեանէի տինլէմէեէ հաղըրլանտը: Օլ վագըթ Պագգարա Ֆէրնանը սէվտիկի կիւնտէն պէտ իլէ, օլան կէչէն վագըլարը, սըր Վիլիամսըն մէմուլին ղայրի վիլիթասընը, վէ Ֆէրնանըն քէնտի խանէսինտէ ախո ու կիրիֆթ օլունտուղունու նօգթասը նօգթասընա նագլ իթտի, վէ էն ճիւզի թաֆսիլաթը պիլէ, թէմամիլլէ աղլը պաչընտա օլարագ իթա իթտիկի

կիպի, թանըտըղը քիմնէլէրին տէ խիմլէրինի պէեան իյլէտի-
կի սըրատա, պունլարա խապէր վերիլտիկինտէ, ճիւմլէսինին
քէնտիսինի թանըեաճագլարընը անլաթտը :

37

Տօգթօր, քէմալը սիւքիւնէթլէ Պագգարանըն հիքեաեէ-
սինի տինլէտի, վէ մէզպուրէ, թէմամիյլէ ագլը պաշընտա
օլարագ իշպու հիքեաեեեի նագլ իթմէքտէ օլտուղունտան,
արա աըրա միւթէէսսիր օլտու, վէ խիթամընտա ;

— Պագգարա թէսմիեէ օլունան գատըն քէնտինիգ օլ-
տուղունուզա իսքրաթ օլմուշսունուզ տուը, տէյի՞լմի, տէտի,
վէ Պագգարա տա ,

— Էֆէնտիմ, պունու անլամագ իչին, Մօնսէյ սօգաղընա
կիտին, իգամէթկեահըմ օրատա տըր. վալիտէմի կէօրիւն
վէ քէնտիսինի պուրաեա կէթիւրին, տէյի ճէվապ վէրալի :

— Տօգթօր. - (Ֆիքրինտէ շիւպհէ հտսըլ օլմաեա պաշ-
լաեարագ.) Մատամ, պու խուսուստա պու ագչամ սիզէ ճէ-
վապ վէրիւրիմ. Էկէր հագըգէթէն սիզ ալչագճա պիր ֆէօա-
տա գուրպան օլմուշ իսէնիզ, պէնի քէնտինիզէ թապիպ տէ-
յիլ, համի պուլաճագսընըղ :

Պագգարա՝ սօգթօրուն հուզուրընտա տիզ չէօքէրէք,
վէ ըէճաճը հալ ու հարէքէթի քէսպ իյլէեէրէք ,

— Ա՛հ էֆէնտիմ, Էկէր պու սէօյլէտիկինիզի իճրա իտէր-
սէնիզ, Էկէր տիւշմէնլէրիմի մահճուպ իթմէքտէ պէնտէնիզէ
եարտըմ իյլէրսէնիզ, ճէնապը Ալլահա խայր տուասը իտիլ-
տիկի կիպի, սիզէ տէ խայր տուասը իտէճէեիմ. Պիր բէտէր
կիպի սիզի սէվէճէեիմ, տէտի :

Տօգթօր, իչիթտիկի սէօզլէրտէն տօլաեը միւթէֆէքքիւր

պիր հալ քէսպ իտէրէք օրատան մուփարադաթ իթտի : Լա-
քին նիչէ տիվանէլէրին բէք չօդ տէփալար թամ ադլլը ա-
տէմէր կիպի լիսան իսթիմալ իթտիքլէրինի իշիթմիշ օլտու-
ղունտան , պու տէփա իշիթտիկի սէօղլէր հադդընտա շիւպ-
հէլի պուլունմամասը դապիլ օլմաերպ , կէնճ դատընըն իփա-
տէլէրինէ ինանմադ իշին , իոպաթմ միւհթաճ պուլունմադ-
տա իտի :

Իմաի արապաեա բաքիպէն Մօնսէյ սօդաղընա կիթտի :

Պադդարա մէրդուճա , «վալիտէմի օրատա պուլտուղու-
նուղտա , պէնիմ նէրէտէ օլտուղուճալ քէնտիսինէ սէօլլէրին»
տէմիշ օլմասըլա , տօդթօր՝ պաղչէ դաբուսունուն չանընը
չէրտի , վէ պաղչէպան դաբուեու աչտըղընտա , տօդթօր՝

-- Մատամ պուրատա՞ մը տըր , տէյի սօրտու : Պաղչէ-
պան տա , - էվվէթ մօնսիէօ , պուրատա տըր , տէյի ճէվապ
վէրտի :

Տօդթօր պիր ատըմ դատար բիւճաթ իթտի , վէ Պադ-
դարանըն ճիննէթի հադդընտաքի շիւպհէլէրի զաիլ օլուպ ,
Անաիս էօրթիէ իսմիյլէ դայա օլունան պու կէնճ դատընըն՝
քէնտինին Պադդարա օլտուղունու զանն իթմէքտէ իսրար
կյլէտիկինի իսթըրլատը :

Պաղչէպան՝ տօդթօրու ալթ դաթա կէօթիւրիւպ սալօնա
կիրտիրտի , վէ օրատա պէքլէմէսինի բէճա իտիպ , չէնտ դա-
դըդա սօնրա , էօլլէտէն իւշ սաաթ սօնրա եաթագտան դալդ-
մագլըղը իթիեատ իթմիշ օլան ալիլէագը պօղուդ դատընլար-
տան պիրի , պիր բօպ տը շամպը կիեինմիշ , սաչլարը կնսէ-
սինտէն սարդըմիշ , վէ տարմատաղըն պիր հալտէ պուլուն-
միւշ օլարագ , դաբունուն էշիկինտէ զահիր օլտու : Տօդթօր
մէղպուրէեի սէլամլաեարագ ,

— Մատմաղէլ Անաիս էօրթիէեի թանըրմըսընըղ , տէտի :

Սախթէ Պադդարա . - Պիչարէ՛ դըզճըղաղ . . . էվվէթ մօն-
սիէօ տօդթօր թանըրըմ . ադլընա զիեան կէլտի , վէ պէնի
քէնտինի զանն իթմէքտէ տիր :

Պատէհու պու կէնճ դատըն իթմամիյլէ սօվուդ դանը-

լըգլա , սըր Վիլիամսըն հիքեաեէսինի տօգթօրա այնէն նագլ վէ թէքրար իթտի :

Պարօնէ , Պագգարանըն , քէնտինին մէճնունն օլմատըղընը գանտըրմաեա վէ իսպաթ իթմէկէ չալըչաճաղընը էվվէլէճէ քէչֆ իթմիչ օլտուղունտան , շաեէտ թիմարխանէ միւտիրի շիւպհէեէ զահիպ օլուր իսէ , տօղրուտան տօղրու Մօնսէյ սօգաղընտա մէզպուրէնին իգամէթկեահընա ազիմէթլէ , իճրաի թահգըգաթ իտէճէկինի միւլահազա իյլէմիչ , վէ էլինին ալթընտա , հէնուզ կիւզէլլիկինի ղայպ իթմէմիչ ախլէագը պօղուգ պիր գատըն օլուպ , պու գատըն՝ եիրմի պէչ լուի պէտէլիլէ քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունան վազիֆէեի իճրաեէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմիչ իտի : Իչթէ մէզպուրէ պու վազիֆէեի օլաէրէճէ միւքէմմէլիեէթլէ իճրա իթտի քի , տօգթօր՝ Պագգարանըն մէճնունն օլտուղունա իսքեաթ օլարագ օրատան մուֆարագաթ իթտի :

Պագգարա՝ տօգթօրունն իքինճի վիզիթասընա պիթթապի էնտիչէ վէ իզթիրապլէ պէքլէմէքտէ օլուպ , վագթընը կէչիրմէք իւզրէ , խուսուսի պաղչէեէ էնտի քի , օլ էսնատէ իւչ տէօրթ նէֆէր մէճնուննէ գատընլար տօլաչմագտա իտիլէր :

Վագըթ էօյլէ իտի :

Օ կիւնիւ հավա կիւզէլ , վէ մայիս այը իչինտէ պուլունուրճասընա սըճագ օլուպ , կիւնէչին գիեալարը տէրունը պաղչէեէ եաեըլմըչ իտի : Պագգարա՝ շաեըր չիմէնլիքլի պիր մահէլլէ կէօթիւրէն գումլու պիր եօլ իւզէրինտէ տիթրէեէրէք պիր գաչ ատըմ՝ ալտը :

Քէնտիսի , ազլընա մալիք օլտուղու հալտէ , ագլէ մալիք օլմաեանլար իլէ պիրլիքտէ պուլունտուղունու տիւչիւնտիւքճէ , կիզլի պիր տէհչէթ տուլղուսու հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Պիր գատըն՝ մէզպուրէեի կէօրմէքլէ , եանընա կիթտի . Պու գատըն՝ թագրիպա գըրգ եաչլարընտա , պագըչը մահգուն վէ լէհէսի պիր ազ սօլուգ օլուպ , հէնուզ հիւսնի ճէմալէ մալիք օլմասըլա , տօտագլարը իւզէրինտէ քէտէր ու

էլէմի միւսկէյեին պիր թէպէսսիւմ էսէրի միւշահէտէ օլուն-
մագտա իտի :

Մէրգումէ , սիեահ էսվապ կիեինմիշ օլուպ , էսվապընըն
պազը եէրի պէեազ օլմասընա պագըլըրսա , եարըմ եաս
իչինտէ պուլունտուղու անլաշըլմագտա իտի :

Պագգարանըն պաղչէեէ կիրտիկի զէման պու դատըն՝
պիր աղաճա տաեաթըլմըշ օլան պիր գանաբէ իւղէրինտէ
օթուրմուշ օլուպ , սարը գաբադըլը պիր քիթապ օգումագտա
իտի : Պագգարանըն գումուն իւթիւնտէ իշիտիլէն աեադ
սէսինի ալարըընտա , աեաղա գալգըպ , քէնտիսինէ տօղրու
իլէրլէտի , վէ էվիլէլա մէգպուրէեի շիւպհէլի սուրէթտէ
մուայեէնէ խաիպ , վէ պէսպէլլի մուայեէնէի վագըրասընտան
մէմնուն օլարագ , սէլամլատը , վէ թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Սապահլար խայր օլսուն , մատամ , տէտի :

Պագգարա իեատէի սէլամ իթտի , վէ քիթապ օգուեան
գատըն՝

— Գըզըմ , սիզին իլէ թէքլիֆսիզէ հարէքէթիմտէն տօ-
լաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ : Տիլպէրլիկինիզ վէ կէնճլիկի-
նիզաէն տօլաեը սիզի ֆէվգէլատէ հազը իթտիմ : Պուրատա
զիեատէ սըգըլմագտաեըմ , վէ օն սէնէտէն պէրու իշպու
մահէլլտէ պուլունտուղում հալտէ , իլք տէֆա օլարագ սիզի
ճալիպի թէվէճճիւհ պուլտոմ , տէտի :

— Սիւպհահ՝ն Ալլահ , օն սէնէտէն պէրու պուրատա՞ մը-
սընըզ :

— Էվվէթ գըզըմ :

Պագգարա . - (տիթրէեէրէք .) Աճապա պէն տէ օն սէնէ
պուրատա՞ մը գալաճաղըմ , տէյի միւլահազա իթտի :

Սիեահլար կիեինմիշ օլան դատըն՝ Պագգարանըն գօլ-
թուղունա կիրէրէք ,

— Կէլին գըզըմ , պաղչէտէ տօլաշալըմ : հավա կիւզէլ
տիր , վէ կիւնէշ տէ իլք պահար կիւնէշի կիպի սըճագ տըր ,
իսմինիզ նէ՞ տիր :

— Իսմիմ Լուիզ տիր մատամ :

— Բէք ալէա, կիւզէլ պիր իսմ. պէնիմ իսմիմ տէ ժանն տըր. տիկէր պիր իսմիմ տէ վար իսէ տէ, անը պէնտէն չալմըջ օլտուգլարընտան, հէյ վախ քի շիմտի օ իսմի գուլլանամամ:

Պագգարա միւթէաճճիւպանէ սիեահ էլպիսէլի դատընա պագտը. օ տա պու պագըչըն մանէասընը անյաեարագ, միւլահազասընըն թա՛ քիւհնիւնէ վարմագ իսթէրճէսինէ,

— Գրզըմ, սիզին պուրատա նա՞սըլ պուլունտուզունուզու պիլմէմ, լաքին մէճնուն օլմատըղընըզը բէք ալէա անլաեօրում, աէտի:

Պագգարա. - (եիւքսէք սէտա իլէ.) Սահի՞ մի, մատամ, անլաեօ՞րմուսունուզ:

— Գրզըմ, պու խուսուսու անլամագ իչին հէքիմ օլմագ լաղըմ տէյիլ տիր. Տիվանէ օլան վէ օլմանան՝ հէր իքիսի տէ ինսանըն եիւզիւնտէն անյաշըլըր. Մէճնուն օլմատըղընըզը սիզի կէօրիւր կէօրմէղ տէրք իթտիմ:

Պու սէօղտէն Պագգարա օլ գատար միւթէէսսիր օլտուքի, տէրհալ մէճհուլէ գատընըն էլինի թութուպ էօբտիւ, վէ պատէհու տիթրէեէրէք,

— Լաքին մատամ, սիզ նա՞սըլ օլուպ տա պուրատա պուլունուեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Մէճհուլէ գատըն. - (ա՞հ իտէրէք.) Պէն օն սէնէտէն պէրու մէճնունում. եախօտ գէվճիմին, աթըպպանըն, վէ թէքմիլ Բէթրէսպուրիլուն զիւիւմլէրինճէ մէճնուն սըֆաթընը ալմըչըմ տըր:

Պագգարա. - (թէաճճիւպլէ.) Թէքմիլ Բէթրէսպուրիլուն մոլ:

— Իվվէթ, չիւնքի պէն Բուսիալըեմ, տէյի մէճհուլէ գատըն եավաշ սէտա իլէ ճէվապ վէրտի:

Պատէհու մէզպուրէ՝ Պագգարաեը չաեըրըզը պիր եէրէ կէօթիւրիւպ, օրատա եանընտա օթուրթտուգտան սօնրա,

— Պիչարէ գըզըմ, սիզ նէ՞ եաբտընըզ. հանկը ատէմ սիզի ալտաթտը. հա՞նկը զալիմ սիզի թաագիպ իտիեօրքի,

սիզ տէ պուրաեա կելտինիզ, Ձիրա բէք ալէա կէօրիւեօրում քի . . . տէտի, վէ պիրտէն պիրէ սէօղիւ քէստի: Միւթէա-գըպէն մէզպուրէ քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Էօյլէ ինսաֆսըզ վէ բուհլարը զէհիրլէ միւլէվվէս ինսան-լար վար տըր քի, հէր կէօնա հիսապտան չէքինմէզլէր: Պէնիմ կիպի սիզ տէ մէճնուն տէյիլսինիզ, լաքին պունըն մուղայի-րինի իտտիա իտէն, վէ սիզի եալան չըգարան ատէմլէր էք-սիք տէյիլ տիր: Գըզըմ, պլիր քէրրէ պուրաեա կիրէն, պիր տահա չըգամազ, տէյի պէեան իյլէտի:

Բուսիայը օլտուղունու պէեան իթտիկիմիզ գատըն՝ քէ-մալը լէթաֆէթլէ վէ պիլա հիտտէթ սէօղիւնէ տէվամ իթ-մէքտէ օլուպ, աճը պիր կիւլիւմսէմէ իլէ սէօղիւնիւ շու եօլ-տա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Չօգ տէֆա ճիննէթ՝ պիւեիւք միւթթէհիմլէրի ճէգա-լանտըրմազ եախօտ գուրթարմազ իչին պիր պէհանէ տիր: Պիր կիւն պէն տէ գապահաթ իչլէտիմ, վէ օն սէնէտէն պէ-րու մէճնունլար իլէ եաչաեարազ, գապահաթըմլին ճէգասընը չէքիւեօրում:

Պագգարա՝ աճապա պու գատընըն իչլէմիչ օլտուղու գապահաթ նէ՞ օլապիլիր միւլահաղասըյլա, հէմ թէհաճճիւպ, հէմ տէհչէթլէ մէզպուրէեէ պագմագտա օլուպ, Բուսիայը գատըն իսէ,

— Միւլահաղա իտինիզ պիր քէրրէքի, պէն իտամ ճէ-գասընա լաեըզ կէօրիւլտիւմ: լաքին էօյլէ ահվալարասընտա լաեըզ կէօրիւլտիւմքի, քէնտիմի միւթթէհիմ մագամընտա ատտ իթմէք շէօյլէ տուրսուն, պիր մազլում, պիր գուրպան օլտուղումու զանն իթմէքտէեիմ, տէտի:

Բուսիայը գատըն շիւպհէսիզ հիքեաեէսինէ պաչլամազ իւզրէ իքէն, սարը սաչլը, ուզուն պօյլու, նազիք, լէյլազ կիպի պէեազ վէ կէնճ, վէ դարիպ սուրէթտէ կէօղլէրի բարօ-լաեան պիր գատըն իւսթէ կէլմէքլէ, իֆատէսի գաթ օլուն-տու: Պու գատըն՝ պէեազ ֆիսթան կիեինմիչ, վէ պաչընա, եէնի կէլէնլէրէ մախսուս օլարազ թաալիզ իթմիչ օլտունու

չիչէք գուրումուշ օլուպ, եիւզիւնտէ մահգունանէ պիր թէ-
պէսսիւմ էսերի միւշահէտէ օլունմագտա իտի: Մէրգումէ,
Բուսիալը գատընըն ումոզունա բարմաղընըն ուճու իլէ տօ-
գունարագ,

— Սէվկիւլիւ թէյգէ, սիզ կէճիքմիշսինիզ: թէքմիլ ալայ
քիլիսէսէ կիթտիլէր: Եալընըզ սիզին իլէ պանա պէքլէեօր-
լար: հայտէ կիտէլիմ, տէտի, վէ Պագգարաեա սէլամ վէ-
րիպ, գօշարագ կիթտի:

Բուսիալը գատըն՝ մէրգումէնին արգասընտան պա-
գարագ,

— Զէվալը գատընճըղա՛զ, տէտի:

Պագգարա. - Պունուն տէրտի նէ՞ տիր:

— Պիշարէ՛ իգտիվաճընըն պիր կիւն էվվէլինտէն պերու
ագլընը զայ իթմիշ տիր: շէօլէքի քէնտի նիշանլըսը իլէ պիր
րաքիպի մասքէլի պիր պալօտա միւնագաա իտիպ, տուէլլօ
իթմէկէ կիթտիքլէրինտէն, քէնտիսի տէ արգալարընտան
Եէթիշմիշ, վէ իքի խասմի աեըրմըշ իսէ տէ, իշ իշտէն կէշմիշ
տիր: զիրա քէնտի ագլը զայ օլմուշ տուր:

Պագգարա վէ ըէֆիգէսի՛ շաեըր շիմէնլիկի թէրքլէ, կէզ-
մէլէրինէ տէվամ իթտիքլէրինտէն, Եալըճա պիր գատընըն՝
պիր մասա գարշըսընտա օթուրուպ, նագարը տիգգաթընը աթֆ
իթմիշ օլտուղու պիր մատտէեի չէվիրտիկինի կէօրտիւլէր:

Պու մատտէ՛ ղաեէթ քիւչիւք պիր թէքէրլէք օլուպ,
պունուն օգլաղըսը (սիլինտը) տէրունինտէ ֆիլտիչիտէն մաա-
մուլ ուֆագ պիր կիւրլէ տէօնմէքտէ, վէ զանն իտէրսինքի օ
իհթիեարէ գատըն պունուն տէօնմէսինի մահգուզիեէթլէ
տինլէմէքտէ իտի:

Պագգարանըն ըէֆիգէսի՛ մէզպուրէ գատընտան պահսլա,

— Պու գատըն գումարպազ տլըր: չըգան սէնէ Պատ շէհ-
րինտէ գումարտա պիւեիւճէք պիր մէպլաղ գազանմըշ, վէ
օլ տէրէճէ սէվինմիշ տիրքի, պիրտէն պիրէ ագլընը զայպ
իթմիշ տիր: Քէնտիսի պուրատա պուլունտուղունտան պէրի
տիր, հէր հալտէ գումարտա գազանմագ իչին պիր թէտպիր

արամսագլա մէշղուլ տուր, վէ պու հիսապլարընա օլ տէրէճէ տալար.քի, եանընտա պիր թօք աթսանըզ, աուա գըմըլտամնմազ վէ պաշընը պիլէ Կալտըրմազ, Ատէթա Ֆիսթանըլը պիր Արչիմէտ տիր, - Լաքին պէն տէ սիզին կիպի տիվանէ օլմատըղըմ հալտէ, նասըլ օլուպ տա պուրատա պուլու.նտու.պու.մու հէնուզ սիղէ սէօյլէմէտիմ:

Պագգարա. - (Բուսիալը գատընըն սէօյլէրինտէն միւթէէսսիր օլարագ, վէ անըն ագլը պաշընտա սէօյլէտիկի քէլամէրտէն հայրէթտէ գալարագ.) Մատամ, սիզի տինէեօրում, տէտի:

Բուսիալը գատըն. - (սէօգէ շու սուրէթտէ տէվամ իթտի.) Պէն Գաֆգասիատա գօմանտանըզ իթմիշ օլան ժէնէրալ Տ...նին գըզըբըմ, վէ օն պէշ սէնէ էվվէլ միրալայ Բ...իլէ էվվէնմիշիմ տիր, Միրալայ զալիմ, հիտտէթմիզան վէ կէօլկէսինտէն պիլէ պէնի զըսգաննան պիր քիմնէ օլուպ, պու սուրէթլէ գէվճիմ տէյիլ, ատէթա ճէլլատըմ օլմուշ տուր, Պու ատէմ, պէնի, Բէթրէսպուրկտա բէտէրիմին խանէսինտէ պրագմագ իսթէմէտիկինտէն, Լիվօնիաեա կէօթիւրտիւ.քէնտիսի օրատա պիր գալէ գօմանտանը իտի, վէ պէնի, զանէթ սատըզ խըզմէթճիսի պուլուռնան իքի նէֆէր գագաղըն նէզարէթինէ իհալէ իլէ, պիւթիւն պիւթիւն եալընըզըգտա պրագտը:

«Լաքին Բէթրէսպուրկտա օլտուղում զէման, խասսա օրտուսու էֆրատընտան Սթէֆան իսմինտէ կէնճ պիր գապիթ հագգըմտա ճիտտի վէ հագըզի պիր մուհապպէթ հասըլ իթմիշ օլտուղունտան, պու Սթէֆան արդամտան կէլմէք, վէ թէպտիլ գըբաֆէթլէ գէվճիմին խանէսինէ տախիլ օլմագ վէ էն պահաղը խըզմէթլէրին իճրասընը իրթիքեապ իյլէմէք կիպի պիր տիվանէլիքտէ պուլուռնմուշ իտի:

«Պիր գաշ այլար մուհապպէթիմիզ վէ սաատէթիմիզ կիզլի գալըպ, միրալայ Բ...նին գըսգանճըղընա հիշ պիր ճիտտի սէպէպլեթէթ վէրիլմէմիշ օլտուղու հալտէ, պիր ագչամ դօնթ Սթէֆան, խըզմէթքեար էլպիսէսիլէ եանըմտա

օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, գաբու պիրտէն պիրէ աչըլա-
րագ, միրալայըն իչերի կիրտիկինի կէօրտիւր:

Բուսիալը գատըն՝ պուրաճըգտա հիքեանէսինի քէսիպ,
կէօզլերի եաչարարագ,

— Զէվալլը Սթէֆան, տէտի:

Պագգարա՝ պու հիքեանէսէ ֆէվգէլաաէ մերագ իտիպ,
նէթիճէսինէ պէրլէմէքտէ իքէն, տիկեր պիր բիմնէ կէլէրէք,
պունլարա սէլամ վերտի:

Մէրգում, պաշտան աեաղա գատար սիեան էլպիսէ կի-
եինմիչ պիր էրքէք օլուպ, սէթրիսի իւզերինէ էնվաի րէնկ-
լերտէ միւթէատտիտ շերիտլէր թաալիգ իթմիչ իտի:

Քէնտիսի թաիմինա էլլի եաչարընտա օլուպ, տազ օլան
պաչընտա գատըն շաբգասը վէ գօլունտա պիր իչ սէքէթի
պուլունմագտա, վէ պիւեիւք պիր ատէմէ մախսուս պիր
թարգտա եիւրիւմէքտէ իտի:

Պու աոտէմ, իքի գատընլարը՝ թալըը մէգքիւր իլէ սէ-
լամլատըգտան սօնրա,

— Սապահլար խայր օլսուն կիւզէլ գատընլար, իքինիգ տէ
ինսանըն գալպինի ճէլպ իտէճէք մէրթէպտէ կիւզէլսինիգ.
էկէր հէնուզ էրքէք օլսա իտիմ... տէտի:

Պու սէօզլերի սէօլլէեէրէք շախսը մէրգում, էլինի, Պագ-
գարանըն չէնէսի ալթընա կէօթիւրիւպ, կիւլիւմնէեէրէք,

— Ղալիպա սիզ՝ թէաթրօլարըն եախօտ զէնաօսթլար
ալէմինին տիպէր մախլուգլարընտան պիրի օլմալըսընըգ. է-
կէր էրքէք օլսա իտիմ... տէտի:

Պագգարա. - Շիմտի էրքէք տէ յի՞միսինիզ:

— Խայր, շիմտի գատընա թահվիլ օլտում:

Պագգարա, պու արա կիւլտիւկիւնտէն, շախսը մէրգում
քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Գըզըմ, սէօլլէտիկիմ սէօզտէ միւպայէղա եօգ տուր:
Պէն Ս իրօբուլօ էմարէթինին բրէնսիեիմ. քիւչիւք գարըն-
տաչըմ, պէնի ազլ իթտիբիպ, եերիմէ կէչմէք իսթէտիկիւն-
տէն, դանէթ ուսթա պիր սիհիրպազ իլէ իթթիֆապ իթմիչ:

վէ պէնի գարը հալինէ իՓրաղ իթտիրմիշ տիր : Միրօքուլօ
էմարէթինին վիւքէլասը տա , պիւեիւք պիր մէճլիս ագտ իլէ ,
գարը ճինսինտէն օլտուղումու թաստիգ իթմէքլէ , պէնի
բրէնսլիքտէն տիւշիւրմիւշլէր , վէ տուլ պիր տիւշէս թէսմիեե
իթմիշլէր տիր :

Պագգարա՝ պու սըրատա կիւլմէսինի մէն իտէմէեիպ ,
լաքին Բուսիալը գատըն մէրգումէնին գօլունու եավաշճա
սըգարագ ,

— Սո՛ւս , կիւլմէեին , տէտի :

Պագգարա . - Մատամ՝ , պու եօլտա մէճնունլարը կէօր-
մէեէ ալըշրգ օլմատըղըմտան . . .

Բուսիալը գատըն . - (եավաշ սէտա իլէ .) Փագաթ գըզըմ՝ ,
պու բրէնս տէ պէնլիմ կիպի մէճնուն տէյիլ տիր : Փիլվագը
քէնտիսի գատըն հալինէ թահվիլ իտիլմիշ տիր :

Պագգարա , օլանէ տէկին , քէնտիսի իլէ կէօրիւշմիւշ օլան
գատընը ագլընա թէմամիլլէ մալիք զանն իթմէքտէ , վէ նագլ
իթտիկի հիքեաեէեէ ինանմագտա իքէն , պու տէֆա սօն
սէօզլէրինտէն , անըն տախի պաղլանմաեա լաեըգ պիր տի-
վանէ օլտուղունու տէրք իտիպ ; հայրէթլէ ըէֆը սէտա իթ-
տի , վէ տիվանէլէր իլէ պիրլիքտէ պուլունան ագըլլըլարըն՝
պու կիպի սըրալարտա հիսս իթմէլէրի թապիի օլան զարիպ
պիր շիւպհէեէ տիւշար օլտուղու հալտէ , Օնտան սօնրա նէ՝
գօնթ Սթէֆանըն , նէ՝ Բուսիալը գատընըն , վէ նէ՝ զէվճի
միրալայ Ք . . . նին պագլիեէի հիքեաեէսինի պիլմէք իթմէմէ-
եէրէք , իքի սաաթտան պերու քէնտինին իգամէթկեահը օլ-
մուշ օլան տաիրէեէ սիւրաթլէ կիթտի , վէ օրատա , մէճնուն-
լար պագը բէրրէ ագըլը բիմսէլէրէ թէմամէն պէնգէտիք-
լէրի հալտէ , պու մէճնունլարը կէօրմէեէ ալըյմիլ օլանլարըն
անլէրին սէօզլէրինտէն հագըգէթ իլէ եալանը նա՞սըլթէֆրիգ
իտէպիլտիքլէրինի , խուսուսա տիվանէլէրին պաշլըճա էսէրի
քէնտիլէրինի միւքէմմէլէն ագըլը , վէ անճագ միրասլարընա
պիր ան էվվէլ սահիպ օլմագ իթմէեէն պիր թագըմ՝ վարիս-
լէրին թագեիգաթընա թապի զանն իթմէքտէն իպարէթ օլ-

տուղու ճիհէթլէ, պու մատտէնին նէ՝ տէրէճէ միւշքիլ ի-
տուկինի տիւշիւնտիւքճէ, գալպի թագեիգ իտիլիրճէսինէ
պիր տուղուեա տիւշար օլտու :

Պինապէրին Պագգարա, քէնտիսինէ վիզիթա վէրմիշ օլան
տօգթօրա պունտան ագտէմ ֆէվգէլատէ իւմիտ իթմէքտէ
իքէն, մէրգումուն քէնտի հագգընտա ճիւզի մալիւմաթ պիլէ
ալմագլըղը պէյհուտէ ատտ իտէճէկի, վէ սըր Վիլիամնըն
սէօզլէրինէ գանրպ, քէնտիսինի՝ իսիմլէրինի վէ շախալարընը
թէպտիլ իթմէք ճիննէթլինտէ պուլունան մէճնունլար սըրա-
սընտա թութաճաղը իհթիմալինէ մէպնի, տիւշարը իգթիրապ
վէ էնտիշէ օլմաեա պաշլատը :

Տօգթօր՝ էօյլէտէն սօնրա սաքին պիր հալտէ վէ կիւ-
լիւմէեերէք կէլիպ, պիր նէվ թէէսսիւր իլէ Պագգարաեա
պագտը, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Պիչարէ գատընճըղա՛զ, պու տէրէճէ կիւզէլ վէ կէնճ
օլտուղու հալտէ... տէտի :

Պագգարա . - Մօնսիէօ, Մօնսէյ սօգաղընա կիթտինիպմի :

— Էվվէթ գըզըմ, կիթտիմ :

Պագգարա, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտիքտէն սօնրա,
շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Զաթընըզըն էյի վէ նամուսուլու պիր զաթ օլտուղու-
նուզու, վէ պէնիմ կիպի պէտպախթ պիր գըզը թէվգըֆ
իթմէզտէն էվվէլ, մէճնուն օլուպ օլմատըղըմա թէէմին օլա-
ճաղընըզը պիլիր իտիմ : Վալիտէմի կէօրտիւնիւզ, տէյի՛լ
մի . պէնի ալմաեա կէլէճէք, վէ շու ալչագ սըր Վիլիամնը
ղամմաղլամագ իւզրէ, Զապթիեէ նէզարէթինէ գատար սիզ
տէ պանա ըէֆագաթ իտէճէքսինիզ, տէյի՛լմի : Պէն զապ-
թիեէ նազըրընը թանըրըմ : Միւսթէրիհ օլուն, տավամը էմ-
նիյեէթլի վէ նուֆուզու զաթլարա թէվտի իտէճէեիմ : Ֆէր-
նանը տա ուզուն միւտտէթ հապսխանէտէ պրագմաեաճաղըմ :
Ա՛հ խային վէ ալչագ սըր Վիլիամն... Եա մատամասընը սա-
թան օ զատտա՛ր Ֆաննի...

Պագգարա պու սըրատա տօգթօրուն էլինի սըգմագտա,

կիւլմէքտէ , մէսէրրէթինտէն նաչի կէօզ եաչլարը տէօքմէքտէ , վէ շու սէօզլէրի պէեան իյլէմէքտէ իտի .

— Տիմէք հէմէն պուրատան չըգաճաղըմ , վէ պաչըմը տօլանտըրմագտա օլան շու տիվանէլէրի արթըգ կէօրմէեէճէեիմ :

Եանընտաքի իչ օտատա խասթա պագան պիր գատըն իլէ պիրլիքտէ պուլունան Ֆաննի , պու արա իչէրի կիրտի . կինտէն , Պագգարա մէզպուրէեէ խիթապէն ,

— Հայլա՛գ , պանա իթտիկին խիեանէթին ճէզասընը չէճէքսին , տէտի :

Ֆաննի տօգթօրա պագտը . մերգուլմ իսէ սաքին օլուպ , մահզունանէ կիւլիւմնէեօրտու . Ֆաննիեէ խիթապէն տէ ,

— Պիրինճի ճիննէթ ալէամէթի շիմտի պաչլատօր . զանն իտէրսէմ պու ազչամ քէնտիսինէ տոռ իճրա իթմէք լազըմ կէլէճէք տիր , տէտի :

Մուախխարէն ալէնի սուրէթտէ Պագգարանա խիթապ իտէրէք ,

— Եիւպհէսիզ մատամ պուրատան չըգաճաղսընը , լաքին պու կիւն տէյիլ . . . եարըն . . . հէր նէ վագըթ թէմամիյլէ քէսպի իֆագաթ իտէրսէնիզ , օ վագըթ , պու կիւն իսէ պիր ազ ըահաթսըզսընը , տէտի :

Պագգարա . - (տիթրէեէրէք վէ լէհճէսի սօլարագ ըիւճաթ իտիպ .) Ա՛հ , տիմէք պէնի մէճնուն զանն խտիեօր , տէտի քէնտի քէնտիեէ ,

Տօգթօր . - Գըզըմ , ըահաթսըզլըղընը օլ տէրէճէ ճիւզի տիր քի , հէման հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր . Սէքիզ կիւնէ գատար քիւլիէն իֆագաթընըզը պուլապիլիւսինիզ . լաքին ագիլանէ հարէքէթ իթմէք , մէյեուս օլմամագ , վէ սապըր էլալէն պրագմամագ լազըմ տըր :

Կէնճ գատըն պու սէօզլէրի իչիթտիկինտէ , իւզէրինէ հալը եէյիս կէլիպ , վէ Բուսիալը գատընը խաթրըլաեըպ , քէնտիսի տէ աճապա հագըպէթէն մէճնուն մու օլմուշ տուր տէյի տիւչիւնմէեէ պաչլատը : Պատէհու պիրտէն պիրէ ,

— Տիմէք Մօնսէյ սօգաղընտաքի իգամէթկեահըմա կիթմէտինիզ, տէտի :

— Օրատան ավտէթ իտիեօրում, գըզըմ :

— Վալիտէմի, խըզմէթքեարլարըմը կէօրտիւնիւ՞զ միւ :

— Մատամ՝ Պագգարաեը կէօրտիւմ :

Պու տէֆա մէզպուրէ, հէր շէյի, եանի սըր Վիլիամսըն քէնտի եէրինէ տիկէր պիր գատընը գաիմ գըլմըշ օլտուղունու, վէ պունտան պէօյլէ սէլամէթի իշին քիմսէեէ կիւվէնէմէեէճէկինի անլատը, վէ պիր արա օլ տէրէճէ հալը եէյիսէ տիւչար օլտու քի, պու միւտհիշ վաղիեէթի կէօրմէքտէն իսէ, պիր ան էվվէլ թէրքի հաեաթ իթմէք՝ քէնտիսի իշին տահա էյի օլուպ օլմահաճաղընը թէֆէքքիւր իթտի : Լաքին թապէն հաիզ օլտուղու ճէսարէթի մանէվիեէ՝ մէյեուսիեէթինէ ղալէպէ իթմէքլէ, հապսխանէեէ կիրտիքլէրի իլք սաաթտա մահպուսլարըն ֆիքրլէրինի իսթիլա իտէն հիւրրիեէթ արգուի միւպհէմի, Պագգարանըն տա զիհնինի իշղալ իթմէքլէ, քէօքլէշմէեէ պաշլատը, վէ իշթէ օլ տագըգատա, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալըպ, էթրաֆընտա ճէրէեան իտէն ահվալէ, վէ Փաննի իլէ տօգթօր միեանընտա թաաթի օլունան սէօզլէրէ էհէմիեէթ վէրմէեէրէք օթուրտու :

Լաքին տօգթօրուն՝ Փաննիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտիկինի իշիթտի :

— Թիմարխանէ միւտիրինտէն, կիճէլէրի մասամընըզըն եանընտա գալմանըզ իշին բուխսաթ իսթէտիմ իսէ տէ, բէտտ իթտի : պէն իսէ պու սապահ պարօնէ սըր Վիլիամս իլէ կէօրիւշտիւկիւմտէ, պու խուսուստա քէնախիսինէ վատ իթմիշ պուլունտում : Նիզամնամէմիզին պիր պէնտի մուճիպինճէ, սաաթ օնու կէլինճէ, թիմարխանէ տախիլինտէ խաաթաղար իլէ ատի մէմուրլարտան մաստա քիմսէ գալմահեօր : Լաքին հէր սապահ սաաթ եէտի բատտէլէրինտէ կէլիպ, ագշամըն սաաթ օնունտա կիտէպիլիբսինիզ :

Փաննի տէ տօգթօրա շու ճէվապը վէրտի :

— Ճագարած մնսիէօ , մատամըմըն օտասընտա քիմսէ եա-
թաճա՞գ մը տըր :

— Էվվէթ , խասթա պագան պիր գատըն , պուրատա ,
չու սալօնտա պիր եաթագ թէրթիպ խտէճէք տիր :

Ֆաննի՛ աղլաեօր կիպի կէօրիւնէրէք ,

— Զէվալլը մատամըմ , տէտի :

Պագգարա , տէրին պիր միւլահագաեա տալմըչ կիպի
կէօրիւնտիւկիւ հայտէ , մէզքիւր միւքեալէմէի տինլէտի , վէ
թէֆէրրուաթընը ֆիքրինտէ հըֆզ իթտի :

Լաքին պու սրրատա կէօզլէրինի գալտըրմատըղը , վէ
պիր սէօզ պիլէ իրատ իթմէտիկի ճիհէթլէ , նազարը տիգ-
գաթը գաթան ճէլպ իթմէտի : Անճագ զաթէն թահրիք օլ-
մուչ օլան մէզպուրէնին պէյնինտէ պիր իւմիտի շէտիտ հա-
սըլ օլմուչ օլուպ , իչպու իւմիտ՝ Ֆաննինին հէր կիւն տիշարը
չըգաճաղը մատտէսի իւզէրինէ միւէստէս իտի : Պագգարանըն
թասմիմ իթմէքտէ օլտուղու իչպու ֆիրար քէյֆիեթի ,
պու միսիլու ահվալի թէտարիք վէ թէրթիպ իտէն տիրա-
եթ ու սէպաթը մախսուսէ իլէ ֆիքրինտէ թէեեիտ իթմէք-
տէ օլտուղու կիպի , խանէսինտէն չըգտըղը զէման խէֆիէն
եէտինէ ալմըչ օլտուղու քիւչիւք խանչէրին տէ պու վագըատա
իչինէ եարաեաճաղընը միւլահագա իթմէքտէ իտի :

Հէր նէ իսէ տօգթօր կիթտի , վէ Ֆաննի՛ Պագգարա իլէ
եալընըզ գալտըղընտա , Պագգարա՛ մէզպուրէեէ խիթապէն ,

— Սէն պէնիմլէ ալչագճա պիր օեուճն օյնամաեա գալ-
գըչմըչսըն , տէտի :

Ֆաննի . — (պիլա էտէպ .) Պիլիեօրում . ֆագաթ իճրա իթ-
տիկիմ պու վագիֆէ՛ սիզին մէնֆաաթընըզ իչին տիր :

Պագգարա . — (պու թարզ քիւսթախլըգտան տօլաեը հայ-
րէթտէ գալարագ .) Սահի՞հ մլ , տէտի :

— Շիւպհէսիզ մատամ . չիւնքի սիզ Ֆէրնան իլէ միւնա-
սիպէթսիզ հարաքեաթտա պուլունտուղունուգտան , պուրա-
տա տա ագլընըզ պալընըզ կէլէճէք տիր :

Պագագարա՝ Փաննիեէ թահգիրամիզ սուրէթտէ աթֆը նաղար իլէ ,

— Պու հարէքէթինին ճէզասընը էօտէեէճէքսին , տէտի , լաքին պու սէօզիւ օլ տէրէճէ եավաչ սէսլէ սէօյլէտի քի , Փաննի իշիթմէեիպ , եալընըզ քէշֆ իթտի , վէ պատէհու ,

— Մատամ , թապիեաթընըզ ֆէնա տըր . ֆագաթ սօնրա սիզէ նէ մէրթէպէ սատըգ օլտուղումու անլաեաճագսընըզ տէտի :

Օլ էանատէ պիր խըզմէթճի կէլէրէք , Պագագարաեա , օտասընտա եալընըզճամը , եօգսա Բուսիալը օլտուղունու պէեան իտէն գատըն իլէ պէրապէ՞ր մի թաամ իթմէք իսթէտիկինի սիւալ իթտիկինտէ , մէզպուրէ ,

— Հէր նէրէտէ թաամ իթսէմ , իշիմէ կէլիր , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ պու սուրէթլէ պիր խասթա պագան գատըն իլէ պէրապէր թաամ սալասընա էնտի քի , օարա , պաղչէտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու իւշ տէօրթ նէֆէր մէճնուն զաթէն սուֆրատա պուլունմագտա իտիլէր :

Բուսիալը դատըն՝ Պագագարաեա քէնաի եանընտա պիր եէր կէօսթէրէրէք ,

— Ազիզէմ , պուրատա թաամ իթտիկինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ . հիքեաեէմին գուսուրունու սիզէ սէօյլէմէտիմ , տէտի :

— Սահիհ տիր , տէյի Պագագարա ճէվապ վէրտի , ֆագաթֆիրարը թասավվուրու խուսուսընտա ֆիքրի օլ տէրէճէ տալսըշ իտի քի , մէզպուրէ գատընը բէք տէ տինլէմէեօրտու . Պինապէրին Բուսիալը օլտուղունու պէեան իտէն գատըն՝

— Սիզէ տիեօրտումքի , զէվճիմ միրալայ Գ . . . պիրտէն պիրէ օտամա կիրտիկինտէ , գօնթ Սթէֆանը եանըմտա պուլտու , տէյի սէօզէ մուպաշըրէթ իթտի :

— Էվվէթ մատամ , խաթըրմա կէլիեօր :

— Գօնթ , ուլուվըճէնապլէ մոլթ թասըֆ պիր քիմսէ օլտուղունտան , գարչըմտա տիզ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ պիրտէն պիրէ աեաղա գալգըպ , միրալայա խիթապէն ,

— Լուծի՞ք ու մերհամէթ իտին էֆէնտիմ: պէնտէնիզ ագլէն գայիֆ վէ պէտպարթ պիր խըզմէթճիեիմքի, մատամլմը թահգիրէ ճիւրեթ իթտիմ: Պիր քէլպ կիպի պէնի վուրուպ թէլէֆ իտին, լաքին օնա մերհամէթ իտին, զիրա հիտտէթ վէ թահգիրլէ պէնի րէտա իտիեօրտու, տէտի:

«Օլ վազըթ, գըզըմ, միրալայ՝ ալնըմա տաւաթմըշ օլտուղու թապանճանը կէրի չէքիպ,

«— Մատամ, պու ատէմին սէօյլէտիկի տօղրո՞ւ մու տուր, քէնտիսի պիր խըզմէթճի օլուպ, աչըզընըղ տէյի՞ մի տիր, տէյի սիւալ իթտի: պէն տէ քէմալը թէէսսիւֆ վէ քէտէրլէ, — էվվէթ, տէտիմ: Միրալայ տա պանա,

«— Մատէմքի պու ատէմ պիր քէօլէ տիր, վէ պիր քէօլէ՝ իսեան իթտիկի թագտիրտէ, անը քէլպ կիպի էօլաւլըմէք տաիմա հագգա մուվաֆըզ աըր, վէ քէնտիսի տէ սիզի թահգիր իթմիշ տիր, իմտի քէնտիսինի վուրուն վէ թէլէֆ իտին, տէտի, վէ թապանճանը պանա թէսլիմ իտէրէք,

«— Գալպիննէ սիշան ալըն վէ աթէլէեին, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի:

Բուսիալը դատըն՝ իշպու Փաճիալը հիքեաեէնին պուրասընտա իքէն, թիմարխանէ խալզընտան օլուպ, Պագգարանըն սօլ թարաֆընտա օթուրմուշ օլան պիր քիմնէ՝

— Ազիզէմ՝ մատամ, քէնտի հիքեաեէնիզ օլտուղունու պէեան իյլէտիկինիզ պու հիքեաեէի նագլ իթմէքտէն նէ՝ վազըթ Փարիզ կէլէճէքսինիզ: Բէք էյի պիլիրսինիզքի, պու հիքեաեէեի, պէշ սէնէ մուգատտէմ, պէնիմ, Լօտօխազ, Բոսս հիքնանեսի սէրլէվհասը թահթընտա նէշը իթմիշ օլտուղում պիր էսէրտէ օգումուշսունուղ տուր, տէտի:

Պագգարու՝ միւթէաճճիւպանէ պու սէօզլէրի սէօյլէեէնէ պագտը:

Մէրգում, սարը սաչըր, կէնճ, նագիք, ուզուն պօյլու, լէհճէսի պիր ազ սօլուգ վէ սաչլարը ուզուն պիր քիմնէ օլուպ, Պագգարանըն դուլաղընա էյիլէրէք, շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Մատամ, պէնի շու հալտէ կէօրիւեօրսունուզա . պէն էրպապը գայէմտէնիմ, էգօլ Նօրմալտա թահսիլ վէ Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէաթրօսունտա իքմալը մէհարէթ իթտիմ, Եազարըրմ մէլօտրամլար՝ եիւզ եիւզ էլլի տէֆա մէվգըրի թէմաշտեա վազ իտիլմիշ տիր, Հէլէ սօն էսէրիմ, ալթը այ վարֆընտա պիր թէաթրօնուն իդպալինէ սէպէպ օլմուշ տուր :

Պազդարա, պու արա Բուսիալը դատընը պրագըպ, եիւզիւնիւ մէզքիւր թէաթրօ միւէլլիֆի՛նէ չէվիբմիշ իտի : Միւէլլիֆի մլրգում, իֆատէսինի շու եօլտա տէվամ վէ իքմալ իլլէտի :

— Իմտի մատամ, պէնիմ պուրատա, մէճնուն կիպի թէվգըրֆի իտիլմիշ օլտուլումու վէ մէճնուն ատտ իտիլտիկիմի զանն իտէրմիսինիզ : Պէնի թաադիպ իտէն ատավէթ վէ գըսգաննըգ օլուպ, բօման մուհարլիբլէրի՝ բօմանլարըմը, շաիրէր՝ շիբլէրիմի, վէ թէաթրօ տրամլարը եազանլար՝ տրամլարըմը գըսգանըեօրլար : Պու սէպէպլէ պէնի թէվգըրֆի իթտիրմիշլէր տիր :

Պազպարա՝ պիր տէրէճէ իսթիհզաքեարի կիւտիւ իսէ տէ, շաիրի մէրգում կիւճէնմէեիպ, պիր թագըմ բօլիթիգաճա էֆքեար վէ միւթայէաթ պէեանընա գալգըշտը : Մուախսարէն կէնճ գատըն սուֆրատան գալգըպ, օտասընա կիթտի, վէ սատթ տօգուզտա, հիշ պիր կէօնա մուխալիֆէթ կէօսթէրմէքսիզին խըզմէթլէրինի գապուլ իթտիկի ֆաննինին մուավէնէթիլլէ եաթաղընա եաթտը, ֆագաթ էվվէլճէ, եանի պէսլէմէնին՝ պաշընը տիկէր թարաֆա չէվիբմիշ օլմասընտան իսթիֆատէ իլէ, քիւչիւք իսանչէրինի եասթըղընըն ալթընտա կիզլէտի :

Փաննի, կիթտիկի գէմանն ,

— Մատամ, սիզէ Բարիսաէն պիր շէյ կէթիբմէմի իսթէրմիսինիզ, տէտի :

— Էվվէթ, թուալէթ օտամոտա պուլունան տիքիշ գուլթուսունու կէթիր :

— Ալլահա ըամարլատըգ մատամ, եարըն եինէ կէօրիւ-
շիւրիւզ:

— Իվվէթ, էվվէթ, եարըն եինէ կէլ. (քէնտի քէնտիեէ
տէ Պագգարա շու սէօղլէրի իլավէ իթտի.) Եարըն հիսապլա-
րըմըզա պագարըզ:

Էկէր Փաննի, օլ էանատէ Պագգարանըն կէօղլէրինտէ
բարլաեան շէօլէեի կէօրմիւշ օլսա իտի, տիթրէր իտի:

38

Պագգարա օ կիճէ ուեուամաեըպ, սապահա գատար Փի-
րար բլանը հագգընտա տիւշիւնմէքլէ վագթընը կէշիրտի.
մէզպուրէ օ ագչամը պուներն թասավվուրունուն մէվգըլի իճրա-
եէ վագընա թէշէպպիւս իտէպիլիըքէն, պու մուվաֆֆագըյեէ-
թի շիւպհէլի իտի. պունունլա պէրապէր միւտտէթի մէտիտէ
օրատա գալմասը մուգարրէր օլտուղունա իսքեաթ օլմուշ
իտուկինտէն, հէր հալտէ մէզքիւր թիւմարխանէտէն չըգմագ
իսթէմէքտէ իտի. Պունտան պաշգա Փէրնանը գուրթարմագ
իճապ իտիպ, պու սէպէպլէ պիւթիւն իւմիտինի թէհլիքէեէ
իլգա իթմէքտէն իսէ, պիր կիւն դայպ իթմէկի միւրաճճահ
ատտ իյլէմէքտէ իտի. Պագգարա՝ պու էսասը քէնտինճէ գա-
րարլաշտըրմասը իւզէրինէ, իրթէսի կիւն ղաեթ սաքին պիր
հալտէ եաթագտան գալգաը, վէ քիւշիւք խանշէրինի գօր-
սէսինտէ թէքրար կիզլէտի:

Փաննի մուվասըլէթինտէ, մէզպուրէեի եիւզիւ կիւլէրէք
կէօրտիւկիւնտէն, պուլունտուղու հալէ գաթլանմըշ, վէ եա-
գընտա գուրթուլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ պուլունմուշ օլ-
տուղունու զանն իթտի:

Պագգարա, Փաննինին կէթիրմիշ օլտուղու իշ գուլթու-

սունու ալըպ, պունուն միւսթէլիֆ տալրէլէրինի աչար: Պու տալրէլէրտէն պիրինտէ խայլիճէ գալընըգտա պիր գըրմըզը եուճագ սիճիմ պուլունուպ, կէնճ գատըն գանավա իչլէտիկի զէման, պու սիճիմի քեարկէֆէ պաղլամագ իչին գուլանըր իտի: Պագգարա, պու սիճիմի էլտէ իթմէք իչին մէզքիւր տիքիչ գութուսունու կէթիրթմիչ իտի:

Մէզպուրէ էսվապընը կիեինտի, վէ սապահլաերն զաեթ սաքին կէօրիւնիւպ, օ կիւնիւ սօգթօր մէզպուրէեի զիեարէթէ կէլտիկինտէ, աճվալը սըհհիեէսինտէ էյիլիք կէօրտիւկիւնտէն, տուչարըն միգտարընը ազալթտը:

Ագչամ իւզէլի Պագգարա՝ քէնտի օտասընտա եալընըգճա թամամ իթմէք իսթէտի վէ ֆէվգէլատէ տէրմանսըզ օլտուղունու պէհանէ իտերէք, Ֆաննիեէ,

— Եաթմագ իսթէրիմ. իմտի պիր սաաթ էրքէն պուրատան կիտէպիրիսին, տէտի:

— Խայր, օլամագ մատամ, չիւնքի սալօնտա ուեուեան խըզմէթճի դատըն՝ սաաթ սօգուզ պուչուգտան էվվէլ կէլմէզ. պէն տէ սիզի եալընըզ պրագամամ:

Պագգարա, պու արա ասմա սաաթա պագտը:

Օլ էանատէ սաաթ թամ սէքիզ օլուպ, կէնճ գատըն սէօղիւնէ տէվամ իտերէք,

— Բէք ալէա, սէն նէզտիմտէ գալ, պու խուսուս ուեուճագլըզմա մանի օլմագ, տէտի, վէ իլավէթէն, - Գանատլարը գաբա, տէյի էմը իթտի:

Պագգարա՝ քիւչիւք սալօնտան չըգըպ եաթագ օտասընա կիրտիկինտէն, Ֆաննի տէ արգասընտան կիրտի, գանատլարը գաբատը, վէ Մօնսէյ սօգաղընտաքի խանէտէ պուլունուրճասընա տիկէր պիր խայլի խըզմէթլէրի կէօրմէքլէ մէչուլ օլտուղու սըրատա, Պագգարա աա, պիր այնանըն գարչըսընտա տուրուպ, քէնտիսի իլէ պէսլէմէսինի մուգայեէսէ իտերճէսինէ այնանըն իչինտէ, հէմ՝ քէնտինէ հէմ՝ Ֆաննիեէ նազար իթմէքտէ իտի:

Պագգարա ուզուն պօյլու վէ էնլի ումուզլու օլուպ, պէ՞

եազ վէ շէֆֆաֆ տերիսի իւզերինտէ գուլվէթլի սինիրլէրի միւշահէտէ օլունմագտա , վէ քէնտի ճինսինէ վէ ասըլզատէ-կեան սընըֆընա մէնսուպ գատընլարա մախսուս օլան կիւզէլ-լիկինէ ըաղմէն , ղաեէթ գուլվէթլի իտուկի՝ ըէվիշինտէն անլաչըլըպ , նիհաեէթ տախմա շիքեարընը թութուպ էզմէեէ հազըր պուլունան տիշի գարլանլարա պէնգէմէքտէ իտի :

Պիլաքիս Ֆաննի , հէր նէ գատար մատամասընըն պօյունտա իտի իսէ տէ , զաիֆմիղաճ օլուպ , չօգտան պէրու սօլմուշ պիր շիշէեէ պէնգէմէքտէ , վէ Պագգարաննըն սիննինտէ օլմասըլլա պէրապէր , օնտան օն եաշ զիեատէ պիւեիւք կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պագգարանըն քէնտի պէսլէմէսինէ պագըշը՝ սէնի մուգիրը պիր հայվան կիպի պօղաճագ գատար գուլվէթիմ վարտըր» տիմէք իտի :

Ֆաննի հիշ պիր շիւպհէսի օլմաեարագ , մատամասընըն եաթաղընը հազըրլամագտա պուլունտուղու սըրատա , Պագգարա գաբուեու աչըպ , սալօնտա վէ իշ օտատա քիմնէ պունմասարըլընա թէէմին օլտու : Պատէհու պիրտէն պիրէ մէգքիւր գաբուեու գաբաեըպ վէ իշերտէն քիլիտլէտիքտէն , վէ սիւրկիւլէտիքտէն սօնրա , տէրհալ Ֆաննինին իւզերինէ պիլ հիւճում , երլան կիպի պէլինէ սարըլտը վէ պաղըրմասընը մէն իթմէք իւզըէ պօղազընտան գավրաեըպ , եէրէ եաթըրտը , վէ պիր տիզինի կէօքսիւնէ տաեաթտը : Ֆաննի շաշըրըպ վէ տէհշէթէ տիւշար օլուպ , պօղազընտան իքի բարմագ եիւքսէքտէ , Պագգարանըն իհթիեաթէն սագլամըշ օլտուղու խանչէրին բարլատըղընը կէօրտիւ :

Պագգարա . - (Ֆաննիեէ .) Հայգըրմագ լազըմ տէյիլ , գըմըլտանմագ տա լազըմ տէյիլ , պէյհուտէ շէյ տիր , էկէր ազընը աչարսան , էկէր ճիւզի պիր հարէքէթ իտէրսէն , սէնի էօլտիւրիւրիւմ :

Ֆաննի . - (եարը պօղուլմուշ օլանլարա մախսուս պիր սէսլէ .) Ալլահ աչըլնա օլսուն էֆէնտիմ , աֆվ իտին , մէրհամէթ իտին :

Պագագարա . - (Թըրնագլարընը պէսլէմէնին պողազընա սօգարագ .) Շիմտի պէն էֆէնտի եախօտ մատամ տէյիլիմ . օյմաճընըն գըզը Լուիզիմ . ատի ճէմաաթա մէնսուպ պիր մախլուգու՝ քի , պազուլարըմ վէ պիլէքլէրիմ սէնին պագուլարըն վէ պիլէքլէրինտէն զիեատէ գուվվէթլի տիր , իմ . տի պէնի սաթմըչ օյան ալչազը թէլէֆ իտէճէեիմ :

Պագագարանըն կէօզլէրի հիտտէթ ու զազապընտան նաչի օլ տէրէճէ բարլամագ.տա իտի քի , Փաննի սարսըլարագ , սօն սաաթընըն կէլմիչ օլտուղունու զանն իթտի : Կէնճ գատըն , չօգտան պէրու կիւճ իլէ զապթ իտէպիլմիչ օլտուղու հիտտէթ ու զազապընըն նէթիճէսի օլարագ ատէթա տէհչէթլի ֆուրթուճալար էսնասընտա իչիտիլէն սէսլէր կիպի պօղուգ պիր սէտա իլէ ,

— Պէն տիվանէեիմ հա' . պէնիմ մէճնուն օլտուղումու սէն պէեան իտիեօրսուն . բէք ալէա , իշթէ պէն տէ մէճնունլարա մախսուս հալ ու հարէքէթէ ճիւրէթ իտէճէեիմ : Տիվանէլէր իչին ճէզա եօգ տուր : Տէհչէթլի պիր ճիննէթ վագըասընտա , քէնտի պէքճիսինի գաթլ ու թէլէֆ իթմիչ օյան պիր մէճնունու գաթլլիեահա կէօնտէրմէզլէր , տէտի :

Փաննի՝ Պագագարանըն էլլէրիլլէ պօղազը ֆէվգէլատէ թաղեիպ ալթընտա օլմասընտան տօլաեը հէման պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլմիչ օլուպ , կէօզլէրինի հարիլ իւլ ատէ սուրէթտէ աչմըչ , վէ ըէճա իտէրճէսինէ կէնճ գատընա աթֆ իլլէմիչ օլտուղու հալտէ , Պագագարա՝ մէզպուրէնին շու հալինտէն տօլաեը զէրրէ գատար միւթէէսսիր օլմաեարագ , խանչէրինին ուճունու պօղազընա տաեաթըպ ,

— Էկէր սէս չըգարըրսան , պու խանչէրի պօղազընա սօգարըմ , տէտի , վէ մուախխարէն թաղեիգի վագըեը պիր ազ կէվչէթէրէք ,

— Շիմտի սէօզ սէօյլէեեպիլիւրսին , ֆագաթ զաեթ եապաչ սէտա իլէ , էկէր սալօնտա պիր ատէմ սէսի իչիտիրսէմ , պօղազընը՝ խանչէրիմէ գըլըֆ իթթիխագ իտէրիմ , տէյի պէեան իլլէտի :

Փաննի . - (սօն տէրէճէ գօրգօւ իշինատ օլարագ .) նէ՞
իսթէկօրսունուղ :

— Պուրատան չըգմագ իսթէրիմ, վէ պու խուսուստա
սէնտէն մատաա քիմնէ պանա եարաըմ իտէմէզ :

— Գարուլար գարալը աըր :

— Էվվէթ , ֆագաթ սէնին իշին աչարլար :

— Լաքին սիզին , պէնիմէ պերապէր տիչարը չըգմա-
նըղա միւստատէ իթմէզլէր :

— Պիլիեօրում . հալպու բի պէնի , սէնին եէրինէ ֆարզ
վէ զանն իտէպիլիբլէր :

Պագգարա պու արա աիգգաթլէ պէսլէմէեէ պագարագ ,

— Տէրխաթըր էթ քի , պէն սէնտէն դուվվէթլիեիմ , վէ
չու խանչէր էլիմտէ տէ օլմասա , ֆիղան ու ֆէրեատըն իշի-
աիլմէզաէն էվվէլ , գօլլարըմ իշինտէ սէնի պօղապիլիբիմ :
Իմտի աալա մուխալիֆէթ իթմէ , եօգսա սէնի թէլէֆ իտէ-
րիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պագգարա՝ Փաննինին կէօքսիւ իւզէրինէ պասմյչ օլտու-
ղու աիզինի գալաըրըպ ,

— Աեաղա գալգ , տէտի , վէ Փաննի տէ տիթրէեէրէք
գալգմասընտա ,

— Շիմտի չարուղ էսվապընը չըգար , զայպ իտէճէք վագ-
թըմըղ եօգ տուր , տէյի պէեան իյլէտի :

Փաննի իթաաթ իթտի , վէ մատամընըն քէնտի պաչը իւ-
զէրինտէ սալլամագտա պուլունտոլղու խանչէրին թէէսսի-
րինտէն նաշի հասըլ օլան գօրգօւսու օլ տէրէճէ իտի քի ,
պէչ տագըգա զարֆընտա էլպիսէսինի սօեունուսլ , եալընըզ
պիբ կէօմլէք իլէ գալտը :

Պագգարա՝ օ սապահը կէթիթմիչ օլտուղու իչ գութու-
տունու Փաննիեէ կէօսթէրէրէք ,

— Իշինտէքի գըրմըղը սիճիմի պանա վէր , տէտի :

Էվվէլճէ տէ պէեան իթմիչ օլտուղումուզ վէճէլէ , պու
սիճիմ իալլիճէ գալըն վէ դուվվէթլի օլմասըլլա պերապէր

Պագագարա՝ պուճուռ իքի պիւքտիւ, վէ մուախխարէն Փաննի-
եէ խիթապէն

— Էլլերինի էնքսէնէ կէօթիւր, տէտի:

Պու սուրէթլէ պէսլէմէ էլլերի էնքսէսինտէ պաղլանտը-
ղընտան, սիճիմին պիլէքլէրինտէ հասըլ իթտիկի թագեիգի
չէտիտին աճըսընտան նաչի պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իթմէ-
սինտէ, Պագագարա՝

— Էկէր պիր տէֆա տահա պու եօլտա սէտա չըգարըր-
սան, պիլմիչ օլքի օ անտէ վէֆաթ իթմիչ օլաճագսըն, տէտի,
վէ Փաննի տիթրէեէրէք իխթիեարը սիւքիւթ իթտի:

Օլ վագըթ Պագագարա մէրգուճէնին աեագլարընը պաղ-
լաեըպ, եաթաղըն իւզէրինէ աթտըղընտան, Փաննի, հիչ պիր
կէօնա հարէքէթ իտէմէզ պիր հալէ կէլտի: Մուախխարէն
կէնճ գատըն՝ պէսլէմէսինէ էյիլէրէք,

— Սէնին ֆիսթանընը, չալընը վէ շարգանը կիեինէճէ-
եիմ, վէ միւճքին մէրթէպէ սէնին թավը ու հարէքէթինէ
իմթիսալիտէճէեիմ: Սէնի հէնուզ քէք զիեատէ թանըմատըգ-
լարընտան, պու խուսուստա քիմնէնին նազարը տիգգաթընը
տավէթ իթմէեէճէկիմտէրքեար սըր: Եալընըզ, տիւնքի կիւն
պուրատան տիչարը չըգմագ իչին նէ եօլ թուլթմուչ օլտու-
ղուճու պիլմէք իսթէրիմ, տէտի, վէ Փաննիեի պու պապտէ
սէօզ սէօլէմէեէ մէճպուր գըլմագ իչին, խանչէրինին ուճու-
ճու մէրգուճէնին պօղաղընա պիր ազ զիեատէճէ տաեա-
թարագ,

— Խուսուսիլլէ ասըլ հագըգէթի սէօլլէ, վէ պէնի ալ-
տաթմաեա չալըչմա. պէնի ալտաթմագլըղըն՝ սէնին մէնֆտա-
թընը մուճիպ օլամագ, տէտի, վէ իլավէթէն, - Տիւնքի կիւն
նէ՞րէտէն կէչաին, տէյի սիւալ իթտի:

— Իչ օտանըն ուճուճտա վագը օյուպ, պաղչէեէ կէօ-
թիւրէն տար սօֆատան կէչտիմ:

— Սօնրա՞:

— Պաղչէտէն կէչիպ, բարմագլըղա վասըլ օլտուճ:

— Գարու աչը՞գ մը իտի:

— Խայր, լաքին սիկարասընը իշմէքտէ պուլունան պիր պէքճի՝ քիմ օլտուղումու սիւալ իթաի . զաթընըղըն պէսլէ-մէսի օլտուղումու սէօյլէմէքլիկիմ իւզէրինէ, գաբուեու աչար :

— Տիգդաթլէ սանա պագտը՞ մը :

— Խայր . զաթէն հավլիտէ վէ պաղչէտէ զիեատէ ըչըգ պուլունմանօրտու :

— Բէք ալէա . սօնրա՞ :

— Զիքը իթաիկիմ բարմագլըգ դաբուսունուն իլէրի-սինտէ հավլի օլուպ . պու հավլիտէն միրուր իլէ դաբուճու-նուն օտասընա կիրտիմ : Թիմարխանէ խայգը՝ գաբուճունուն տաիրէսինտէն վէ քիւչիւք դաբուտան կէչիեօրլար : Խասթա-լար տա պիւեիւք դաբուտան կիրիպ չըգմագտա տըրլար :

Պագգարա . - (դաչլարը չաթըլարագ .) Գաբուճու սանա նէ՞ սէօյլէտի :

— Զանն իտէրիմքի պանա տիգդաթ իթմէտի . չէօյլէքի սաչլարըմըն վէ կէօղլէրիմին նէ բէնկատ օլտուղունու պէեան իթմէտի՝ բէնտիսի իչին միւչքիլ տիր : Խչէրի կիրտիկիմ գէման զաղէթասընը օգումագլա մէշղուլ օլտուղունտան , պաչընը գալտըրըպ պագմատը պիլէ :

Պատէհու Պագգարա՝ Ֆաննիեի գուճագլաեըպ , գուչ կիպի քալաըրաը , վէ պիր թուալէթ օտասընըն արգասընա կէօթիւրիւպ , եէրէ եաթըրտըգտան սօնրա ,

— Պէնի տինլէ . էկէր եալան սէօյլէտին իսէ , զարարը սանա ալիտ տիր : Սէնի պաղըրամագ պիր հալէ վագ իթտիք-տէն սօնրա պուրատա պրագաճաղըմ , վէ դաբուեու գաբա-եաճաղըմ . էկէր տիչարը չըգամագ իսէմ , էկէր պանա վէր՞ տիկին մալիւմաթ տօղրու տէյիլ իսէ , նիհաեթ պէնի տեր-տէսթլէ թէքրար պուրաեա կէթիլիլլէր իսէ , շու թուալէթ տաիրէսինէ կիրիպ սէնի թէլէֆ իտէպիլիլիմ : Պու իչ՝ պէնիմ իչին պիրգաչ սանիէլիք մուամէլէ տիր : Շիմտի , շունու պանա սէօյլէքի , վէրտիկին մալիւմաթ եալա՞ն մը տըր , տէտի :

— Խայր , հագըգէթի հալի սէօյլէտիմ :

Մուսխարէն Պագգարա՝ մէնտիլինի չըգարըպ, պէսլէ-
մէնին աղընա թըգանարագ, քէնտիսինին օրատա աճըգտան
էօլէպիլէճէկի իհթիմալինէ էհէմմիեթ վիրմէքսիզին, թուա-
լէթ տալրէսինին գարուսունու քիլիտլէեէրէք անախթարը
եէտինէ այտը:

Օլ էսնատէ սաաթ սէքիզ պօւշուգ իտի: Պագգարա
տախի ֆիսթանընը չըգարըպ Ֆաննինին ֆիսթանընը կիեինաի,
վէ պաշընըն սաչարընը մէզպուրէնին սաչարը հաչինտէ թէր-
թիպ իթմէքլէ, այնը վէ եիւզիւ պիր տէրէճէ հըֆզ իտիլմիչ
օլտու: Պատէհու Ֆաննինին շարգասընը, շալընը վէ աեագ
գապլարընը կիեինիպ, այնանա պագմասընտա, պէսլէմէսին-
տէն սալա ֆէրպի պուլուճմատըղընա պիզգաթ գանտը:

Պագգարա պու իչլէրի կէօրտիւքտէն սօնրա, եիւզ եաս-
թըղընը գարեօլասընտա պօլլու պօեունա վազ իտիպ, եօրկա-
նընը պունուն իւզէրինէ սէրաի, վէ գարեօլանըն բէրտէլէրի-
նի եարը չէքտի: շու հալտէ մէզքիւր գարեօլաեը կէօրէն՝
պունտա պիր քիմսէնին եաթմըչ օլտուղունու զանն իթմէսի
թապիի իտի:

Մէրգումէ շու եօլտա միւլահազա իթտի:

— Խասթա պագան գատըն սաաթ օն ըատտէլէրինտէ
պուրանա կիրտիկլինտէ, պէնի եաթմըչ զանն իտէրէք, քէն-
տիսիտէ եաթմանա կիտէճէք տիր: Վագը օլան ֆիրարըմ
անճագ եարըն անլաչըլաճագ տըր:

Պու սուրէթլէ Պագգարա լամպալարը սէօնտիւրիւպ,
գըլմէթտար խանչըրինի տէ պէրապէր այարագ տիչարը
չըգտը:

Ֆաննի հագըգէթի հալի սէօլէմիչ օլտուղունտան, Պագ-
գարա՝ անըն իֆատէսի մուճիպինճէ պագչէտէն կէչիպ, բար-
մագըղղա գատար իլէրլէտի, վէ տիկէր թարաֆտա եանի հապ-
լիտէ պիր գանարէ իւզէրինտէ եասլանմըչ օլան պիր խաս-
թա պագան մէմուրըն սիկարասընը իչմէքտէ օլտուղունու
կէօրտիւ:

Պագգարա. - (մէմուրը մէրգումա խիթապէն, վէ սէսինի

Փաննինին սէսինէ պէնդէթէրէ.բ .) Մօնսիէօ, գարուեու աչա՞ր-
մըսընըզ, տէտի :

Մէմուր՝ պիլա իթիրազ գարուեու աչըպ, Պագգարա-
նըն տիշարը չըգմասընա միւսաատէ իթտիկինտէն, կէնճ
գատըն՝

-- Թէչէքքիւր իտէրիմ, վէ կիճէնիզ խայր օլսուն, տիեէ-
րէք, քէնտիսինի, պիր կիւն էվվէլ, հէման այնի վագըթտա
կէօրմիւլ օլտուղու պէսլէմէեի զանն իտէն մէմուրըն գարչը-
սընտան, վէ պիր Ֆէնէրին ճիւզի այտընլըղը իլէ թէնվիր ի-
տիլմիշ օլան հավիտէն պիլա թէրէտտիւտ կէչիպ, իւք կիւնիւ
կիպի զագէթասընը օգուամագլա մէշղուլ պուլունան գարու-
ճունուն գարուսունա մուվասըլէթ իյլէտի :

Պագգարա՝ մէրգումուն բէնչիրէսինի իքի տէֆա չալմա-
սընտա, գարուճու,

— Քի՞մտիրօ, տէյի սօրտու :

Պագգարա . - (տէրունը օտաեա կիրէրէ.բ .) Քէօշքտէքի
գատընըն պէսլէմէսի տիր :

Օլ էսնատէ էլինտէքի զագէթանըն բոմանընը օգումագ-
տա օլան գարուճու,

— Տուրուն, շիմտի գարուեու աչարըմ, տէտի, վէ մէր-
գում, օգուտուղու բոմանա Ֆէվգէլատէ մէրագ իթմիշ օլ-
մասըյլա օգումասընա տէվամ իտէրէք, աեաղա գալգտը,
վէ օգումասընը գաթ իթմէքսիղին վէ Պագգարաեա պագ-
մագսըզըն քիւչիւք գարուեու անախթար իլէ աչտը, վէ կէնճ
գատըն «թէչէքքիւր իտէրիմ» տէտիկի սըրատա, հէր նէ գա-
տար հէեէճանընը զապթ վէ թէսկին իտէմէտի իսէ տէ, գա-
րուճու պու հալէ տիւգգաթ իթմէտի վէ Քիքրինի բոմանա
հասը իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէղպուրէնին տիշարը չըգ-
մասընա միւսաատէ իթտի :

Պագգարա՝ սիւրաթը աղիմէ իլէ սօգաղա չըգըպ, սեր-
պէսթիեթինի իսթիհսալ իթտիկինտէ, պիւեիւճէք պիր նէ-
ֆէս ալտը, վէ ատէթա գօշմանա պաչլաեըպ, իարիճի պուլ-
վարա գատար հիշ տուրմագսըզըն էնտի :

Օլ էսնատէ պուլվարտա հէման քիմսէ պուլունմա-
երտու :

Պագգարա տուրուպ տիւշիւնմէեէ պաշլատը , չիւնքի օլ
վագթա տէկին քէնտի Ֆիրարընը թասմիմ իթմիշ օլուպ ,
թիմարխանէաէն տիշարը չըգարուս , նէ եաբաճաղընը ասլա
միւլահազա իթմէմիշ իտի :

Պագգարա , իքի կիւն էվվէլ , եէտինտէ պիր գաշ լուի
ալթունու օլարագ էվինտէն չըգմըշ օլուպ , իւզէրինտէ պուն-
տան զայրի ագչէ պուլունմամագտա իտի , վէ պիլա Ֆիթուր
Մօնսէյ սօգաղընտաքի իգամէթկեահընա ավտէթ իթմէսի տէ
քեարը ագըլ աէյիլիտի . զիրա սըր Վիլիամըն՝ մէզպուրէնին
Ֆիրարը իհթիմալինի նաղարը տիգգաթա ալարագ իճապ
իտէն էմրլէրի վէրմիշ օլմասը թապիի օլտուղու միսիլլու ,
քէնտի խըզմէթքեարլարընըն ճիւմլէսի տէ սաթըլմըշ քիմ
սէլէր իտի . Վէլհասըլ Պագգարա՝ պարօնէտէն գուրթուլ-
մագ , վէ Ֆէրնանը գուրթարմագ իսթէտիկի հալտէ , քէն-
տինի կիզլէմէլի վէ իզինի դայպ իթմէլի իտի :

Իմտի օրատան պիր քիրա արապասը կէչմէքտէ օլմասըյ-
լա , մէրգուլմէ պու արապաեա րաքիպէն , նէօվ-տէ-Մաթիւ-
րէն սօգաղընտա 33 նուլէրօտա մուգիմ պարօն տ'Օ . . . նուն
իգամէթկեահընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա թավ-
սիեէ իթտի :

Պարօն տ'Օ . . . Պագգարաեը սէվէր իտի իսէ տէ , մէզ-
պուրէ անը սէվմէզ իտի . անճագ քէնտինին պիր համիսի
մագամընտա անը խաթըրլատը , վէ արապանըն էսնաի հարէ-
քէթինտէ ,

— Պէլիրիմքի Ֆէրնանը գուրթարմագ իչին , պու ատէմ-
տէն պաշգա միւրաճաաթ իտէճէք եէրիմ եօգ տուր : Կէրչի
քէնտինին պանա տարըլմաեա բէք չօգ սէպէպլէրի վար իսէ
տէ , էյի պիր զաթ օլտուղու իչին էլպէթթէ աֆվ իտէճէք
տիր , տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ արապա մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլտու :
Պագգարա արապաճըեա պէշ ֆրանգ վէրիպ , պէսլէմէ գըեա-

Ֆէթիստէ պուլունմասընտան տօլաեր Ֆիթուր կէթիրմէեէ-
րէք, դարուճունըն օտասը էօնիւնտէն կէչտի:

Պէքուարճա եաչամագտա պուլունան պարօնուն իգամէթ-
կեահը՝ հավլի իլէ պաղչէ արասընտա քեային պիր գաթտան
իպարէթ իտի:

Պագգարա հավլիտէն կէչտի, վէ իսթէտիկի զէման օ
խանէիէ կիրէպիլէն պիր գատըն թարղընտա գարունուն
չանընը չէքտի: Պարօնուն ուչաղը գարուեու աչըպ, կէնճ
գատընը պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ գըեաֆէթտէ կէօրմէսի
իւղէրինէ իղհարը հայրէթ իլլէտի: Անճագ մէգպուրէ, ուչա-
ղըն թէաճճիւպիւնէ էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք:

— Իֆէնտին պուրատա՞ մը տըր, տէյի սօրտու:

— Շիմաի տիչարը չըգար:

— Նէ՞րէեէ կիթտիկինի պիլիեօ՞րմուսուն:

— Նէրէիէ կիթտիկինի պիլմէմ մատամ:

— Եաեա՞ մը եօգսա արապա իլէ՞ մի կիթտի:

— Ճօն տա պէրապէրինտէ օլարագ արապա իլէ կիթտի:

— Բէք էյի, պէքլէրիմ:

Պու սուրէթլէ Պագգարա իչ օտատան կէչիպ սալօնա
կիրտի, վէ օրատա պիր գանաբէ իւղէրինտէ եաթտը:

Օլ էսնատէ սաաթ օն օլուպ, Մ. տ'Օ... տիչարը չըգմըչ
օլմասըյլա, եարը կիճէտէն էվվէլ ալտէթ իթմէեէճէկի տէր-
քեար իտի: Պունունլա պէրապէր Պագգարա՝ մէրգուսուն
կէլմէսինէ տէկին պէքլէմէեէ գարար վէրտի, վէ սէտիրտէ
եասլանըպ, իրղմէթճինին կէթիրտիկի եօլճուլուգ բալթօսու-
նա սարըլարագ, տէրքեար օլան զիհինճէ թէֆէքքիւրաթընա՝
ֆէվգէլատէ եօրկունլուղու զալէպէ իթմէքլէ, հէման ույգու-
եա տալար: Պարօն, եարը կիճէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա
խանէսինէ ավտէթլինտէ, մէգպուրէեի ույգուսունտա պուլտու:

Սըր վիլիամսըն Պագգարաեա պէեան իթմիչ օլաուղու
վէճհլէ, ֆիլվագը լքի կիւն էվվէլ պարօն՝ մէգպուրէ թա-
րաֆընտան, եախօտ տահա տօղրուսու անըն իմգասը թահ-
թընտա օլարագ պիր թէգքիւրէ ալմըչ, վէ պունուն եաղըսը

օլ տերէճէ միւքէմմէլէն թագլիտ իտիլմիչ իտի քի, Պագգարա պիլէ պու թէգքիրէնին քէնտիսի թարաֆընտան եազըլմըջ օլտուղունու թէսլիմ իտէպիլիը իտի :

Պագգարա, զաթէն իրատաթը քէյֆիեէեէ թապի օլուպ, պարօն իսէ չօգտան պէրու պու հալէ ալըյմըջ օլտուղունտան, մէգքիւր թէգքիրէտէ, մէգպուրէնին, օ կիւնիւ վալիտէսիյէ պիրլիքտէ ուֆագ պիր եօյճուլուգ իտէճէկինի խապէր վէրմիչ օլմասընա, վէ սէքիզ կիւն իչին մէճըունիեէթ իսթէմէսինէ թէհաճհիւպ իթմէտի :

Պարօն՝ օթուզ եաչլարընտա օլուպ, պիւթիւն էօմիւրլէրինի ավտա կէչիրէն վէ աթլարա մալիք օլտուգլարը կիպի մէթըտէյէրէ մալիք պուլունան ճէնթըլմէնլէրտէն օլուպ, հէր նէ գատար Պագգարա ալթը սէնէտէն պէրու մէրգումըն խայլի ագչէսինի թէլէֆ իթմիչ իտի իսէ տէ, պարօն՝ մէգպուրէնին իչպու միւսրիֆլիկինտէն նաչի ապա սըգըլմաներպ, եինէ անը սէվէր իտի :

Մէրգում, Պագգարաեր, մայիւմիւմիւզ օլան գըեաֆէթտէ վէ սէտիր իւզէրինտէ եաթմըջ օլարագ պուլտուղունտա, ֆէվգէլատէ իզհարը թէհաճհիւպլէ, բարմալըյլա տիւրթիւպ ուեանտըրտը :

Պագգարա՝ կէօզլէրինի օվալաեարագ աչտըղընտա, նէ կիպի ահվալ էննասընտա օրատա եաթմըջ օլտուղունու խաթըրլատը, վէ թէպէսսիւմ իտէրէք էլինի մէրգումա ուզաթտը :

Պագգարա կէրչի պարօնու ալտաթմագտա իտի իսէ տէ, էսասէն հագգընտա հիւրմէթի վար իտի :

Մ. տ'0... մէգպուրէնին էլինի թութարագ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, շու հալ իլէ նէ՞րէտէն զուհուր իտիեօրսուն, տէտի :

Պագգարա՝ ճիտտի պիր հալ քէսպ իլէ, եալընըզ սըր Վիլլիամստան քէնտինի սագընմաներ տիւչիւնմէքտէ իտի : Իմտի, ճէվապ օլարագ,

— Ազիզիմ պարօն պէնտէն պիր թէգքիրէ պարընըզ, տէյիլ մի, տէտի :

— Էվվէթ , օ թէղքիրէտէ եօյճուլսւղունուզու պիտիրմիշ իտինիզ :

— Նէրէեէ եօյճուլսւղունու պիտիրմիշ իտիմ :

— Պիլմէմ . տիգգաթ իթմէտիմ :

Պարօն տիգգաթլէ Պագգարաեա պագարագ ,

— Տիվանէ՞ մի օլտուն , տէտի :

Կէնճ գատըն . - (սարսըլարագ .) Տիվանէ՞ մի . րէճա իտէրիմ գարչըմտա պու քէլիմէեի իրատ իթմէեին , զիրա շիմտիեէ գատար իշիթտիկիմ էլվէրիր :

Պարօն , մէգպուրէնին սէօլլէրինտէն , գըեաֆէթինտէն վէ հալ ու հարէքէթինտէն տօլաեր կիթտիքճէ թէաճճիւպիւ արթարագ ,

— Փագաթ . . . տէտի :

— Եաղտըղըմ թէղքիրէեի կէօթէրին :

Մահուտ մէքթուպ պուլունուպ , Պագգարա պունուն եազըսընը ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ թէճէսսիւս իտէրէք ,

— Սահիհէն պէնիմ թարաֆըմտան եազըլմըչ օլտուղու շիւպհէսիզ իտտիա օլունապիլիւր , տէտի :

— Աճա՛յիպ , սէն եազմատը՞ն մը :

— Խայր :

— Էօլլէ իսէ քի՞մ եազտը :

— Քիմ եազտըղընը անլաեօրում , լաքին պու վագըանըն հիքեաեէսի բէք ուզուն տուր . եալընըզ շուրասընը պիլմէնիզ քեաֆի տիր ըի , պէն սիզէ մէքթուպ եազմատըմ վէ սէյեահաթ տա իթմէտիմ :

Պարօն , կէօլլէրինի հատտէն զիեատէ աչարագ ,

— Փագաթ աղիզէմ , սիզ պիր եէրտէն կէլիեօրսունուգ . քէնտի խանէնիզտէ՞ն մի կէլմէքտէսինիզ , տէյի սիւալիթտի :

— Խայր , Մօնմարթրտան կէլիեօրում :

— Պու էլպիսէ նէ՞ տիր :

— Պէնիմ եէրիմէ պրագմըչ օլտուղում ֆաննինին էլպիսէսի տիր :

— Ֆաննիեի նէ՞րէտէ պրագտընըզ :

— Պիղզաթ թէվզըֆ իտիլմիշ օլտուղում թիմարխանէտէ :

Պարօն հայրէթինտէն նաշի ըիւճաթ իտէրէք ,

— Աճա՛յիպ , սիզ օրատա մէճնուն կիպի թէվզը՞ֆ մը օլունմոնշ իտինիզ , տէտի :

— Էվվէթ . լաքին պապըն պէնտէ մէճնունլուզ հալի վա՛ր մը տըր :

— Աղիզէմ , պէն սիզէ պէօյլէ պիր շէյ տիմէօրում . լաքին էկէր իյղահաթը լազըմէեի վէրմէղսէնիզ , պէօյլէ պիր զաննտա պուլունապիլէճէեիմ :

— Հէր քէս զանն իտիօր քի , պէն սիզէ ըաճիեիմ , վէ սիզտէն մաատա քիմսէ պէնի էվիմտէն թարտ իտէմէզ :

— Աճա՛յիպ , սիզի էվինիզտէն թա՛րա մը իթտիլէր :

— Հէման էօյլէ . եանի սիզ եաթաղընըզտա ըահաթճա եաթմըշ օլտուղունուզ եախօտ պիր գուճարխանէտէ պուլունտուղունուզ սըրատա , խայլիճէ միւզթէտիր պիր քիմսէ , պիր թագրիպ էվիմէ կիրիպ , վէ ատէմլէրիմի իղֆալ իտիպ , պէնի աշըրմըշ , վէ պիր թիմարխանէեէ կէօթիւրմիւշ տիւր :

Պարօն , թէաճճիւպանէ ըէֆը սէտա իլէ ,

— Պու բէք թօհաֆ շէյ տիր , տէտի :

Պագգարա . - Տահա թօհաֆը վար . շու սաաթտա , շու էսնատէ , օթէլիմտէ , պէնիմ՝ իսմիմլէ պիր գատըն պուլունմագտա տըր :

Պու տէֆա Մ . տ՛Օ . . . Պագգարաեա , սահիհէն տիվանէ՞ մի տիր տէյի պագտը :

Մէզպուրէ իսէ , շու սուրէթտէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պէնի տինլէյին , տիւշար օլտուղում ֆէլաքէթ՝ քէնտի գապահաթըմըն նէթիճէսի օլուպ , պու պապտէ սիզին ասլա մէտխէլինիզ եօգ տուր . պէնիմ՝ պուրաեա կէլիշիմ իսէ , շիքեաեթ իշին օլմաեըպ , սիզտէն պիր խըզմէթ թէմէննի իյլէմէք իշին տիր :

— Աղիզէմ , պու սէօյլէտիքլէրինիզ պանա օլ տէրէճէ գա-

ըրպ կէօրիւնիւեօր քի, ագլընըգա խալէլ կէլմէմիչ օլտուղու-
նա շիւպհէ իտիեօրում:

— Էօլէ օլտուն. անճագ սիզի պիր սըրրա վադըֆ իթ-
մէք, վէ պիր տուէլլօեա սէպէպ օլմագ, վէ հէր հալտէ աղիմ
պիր իհթիեաթ վէ էմրի պասիրէթլէ հարէքէթ օլունմասը
իգթիզա իթտիկինի վանն իյլէտիկիմ պիր սըրատա, պիր
չօգ վավէյլաեա սէպէպլիեթ վէրմէք իսթէմէտիկիմտէն,
պու կիւնլիւք հիչ պիր իֆատէտէ պուլունմաեը թէնսիպ
իթմէմ:

— Օ հալտէ՞ . . .

— Եվվէլա ազիզիմ, նէ՛ սիզ վէ նէ՛ տէ խըզմէթ քեարը-
նըզ Լօրան պէնի ապա կէօրմէմիչ օլմալըսընըզ:

— Նի՞չին:

— Ձիրա պէնի թաագիպ իտիեօրլար, վէ եարըն պէնի
տէրտէսթ իտէճէք օլանլար, պուրաեա կէլէրէք պիր թագըմ
թահգըզաթ իճրա իյլէեէճէք տիրլէր:

— Աճայիպ, նէ՞ կիպի ճինաեթ իչլէտինիզ:

— Հիչ պիր ճինաեթ իչլէմէտիմ, Եալընըզ պիր զաա-
ֆէթտէ, տիվանէճէ պիր հարէքէթտէ պուլունսում. լաքին
պու պապտէ բօլիսին ապա մէտիսէլի եօգ տուր, վէ իչի թաա-
գիպ իտէն տէ բօլիս տէյլի տիր:

— Ագլըմ պաչըմտան կիտիեօր. ազիզէմ, սիզ սահիհէն
մէճնուն իմիչսինիզ. պու հալտէ Սօնմարթրտա գալմալը ի-
տինիզ:

— Բէք էյի. լաքին պէն սիզէ միւրաճաաթ իթմէտիլըճէ,
իչլէրիմէ գարըչմաեաճաղընըզը վատ իտին. զիրա սիզ հիտ-
տէթմիզաճ օլտուղունուզտան, միւտախէլէնիզ իչէ տահա զի-
եատէ գարար վէրէպիլիլ:

— Նիհաեթ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ:

— Եվվէլ էմիրտէ ազիզիմ պարօն էօտիւնճ օլարագ էլլի
ալթուն վէրին. Իքի կիւն էվվէլ խանէմտէն չըգտըղըմ գէ-
ման, եէտիմտէ եալընըզ շու գատարճըգ պիր մէպլաղըմ
պուլունմագտա իտի:

Պագագարա՝ պու սէօղիւ սէօյլէրքէն , քիսէսինի պարօնա կէօսթէրաի :

Պարօն . . Աղիղէմ , սիւ էլլի ալթուն իսթէեօրսունուզ , ալըն պէն սիգէ եիւզ ալթուն վէրէեիմ : Սօ՞նրա :

— Սօնրա , պիրի դասլթիեէ նազըրընա , վէ տիկէրի միւս-թէնթիգէ մախսուս օլարագ պիրէր թէղքիրէ եազմանըզ վէ պանա թէսլիմ իթմէնիղի րէճա իտէրիմ :

— Աճա՛յիպ , տիմէք աշրղընըզ թահթը թէվզըֆաա աըր :

Պագագարա . . (Ֆէվզէլատէ սօվուգ դանլըլզլա . .) էվ-վէթ , տէյի ճէվապ վէրաի :

— Էօյլէ օլտուղունա շիւպհէ իտիեօրատմ . գատընլար՝ եէրի եուրտու պէլլի օլմանան պիր թագըմ տէլիգանլըլար ուզրունա պաշարընը պէլիեէ ալթընա դօրլար , օ տէլիգան-լըլար իչին քի , դալթուպէթիմիզ դէմանընտա սիկարալարըմը-զը իչէրլէր , վէ պօթինլէրիմիզի կիեէըլէր :

Մէրգում , պատէհու իլավէթէն շու սէօղլէրի սէօյլէտի .

— Քէնալիմ հիւրը եաշատըըմ կիպի , սիզի տէ հիւրը պրագտըմ . պինաէն ալէյհ թէչէքքիեէ ապա հագգըմ եօգ տուր : Փագաթ նիհանէթ կէչիրմէքտէ օլտուղունուզ էօմիլեն պիր աէրէճէ բօմանլարտա կէօրիւլէն էօմիէ մախսուս օլտու-ղունու սիգտէ թէսլիմ իտէրսինիզ :

— Էվվէթ , ֆագաթ իչին իչինտէ էօյլէ պիր սըրը վար աըրքի , սիգէ իյգահ իտէմէմ . Իմտի մուալէնէթինիզի տի-րիզ իթմէմէկէ վէ տօսթում օլմանա սէօզ վէրին :

— Բէք էյի . տիմէք պէնտէն դասլթիեէ նազըրընա իս-թապէն պիր մէթումպ իսթէեօրսունուզ :

— Էվվէթ , պիր մէքթուպ տա , էլպէթթէ թանըմագտա օլտուղունուզ միւսթէնթիգ Մ . Ա . . . իչին իսթէրիմ :

— Շիւպհէսիզ Մ . Ա . . . եր թանըրըմ . սապըգէն մէք-թէպ արգասաշըմ իտի :

— Իմտի , քէնտիլէրինէ , դանէթ մուհիմմ վէ ճիտաի պիր սըրաաա տօսթուգլարընա կիւվէնսիկինիզի եազըն , վէ գապ-

Թիւեէ նազրըրնա , պէնի տինլէմէսինի ըէճա իտին , չիւնքի քէնտիսինէ բէք մուհիմմ շէյլէր սէօյլէեէճէեիմ , վէ իքի կիւնտէն պէրու խըրսըզըգ իթհամըյա թէչգըֆ իտիլմիշ օլմասը լազըմ Մ . Յէրնան Րօշէ իսմինտէ պիր տէլիգանլընըն նէգ տինէ կիթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէսինի միւսթէնթիգէ պէեան իյլէեին :

Պարօն , Պագգարանըն հէր արգուսուենու լէճրաեէ ալըչմըչ օլտուղուենտան , վէ իսթիճվապ իտիլմէք իսթէմէտիկինի պիլտիկինտէն , պիր մասանըն դարչըսընտա օթուրուպ , իսթէտիկի իքի մէքթուպու եազտը : Պատէհու կէնճ գատըն ,

— Շիմտի սալօնտա պէնիմ իչին պիր եաթագ հազըրլաթըն , վէ սահապա գատար ուեումագլըլըմա միւսաատէ իտին . սապահլաեըն պէնի ուեանտըրըն , վէ պէնիմ իչին պիր արապա թէտարիք իտիլմէսինի էմր իտին , տէտի :

Օն տադըգա սօնրա Պագգարա թէքրար եաթաղա եաթըպ ույգուեա տալտը : Արատան տէօրթ սաաթ կէչտիկինտէ , վէ սաաթ սէքիզ ըատտէլէրինտէ , պարօն պիզգաթ մէգպուրէեի ուեանտըրտը :

Պագգարա , վագթիյլէ , եանի աշգ ու մուհապպէթլէրինին բէք շէտիտ օլտուղու գէմանլարտա , պարօնուեն իգամէթկեահընա կէլտիկինտէ , պազը վուգուաթը Ֆիվգէլատէ սըրասընտա գուլլանմագ իւզրէ խայլի էլպիսէլէրի օլուպ , իշթէ օ կիւնիւ պու էլպիսէլէրտէն պիր միւնասիպինի կիեինէրէք , թապիի օլան գէրաֆէթ վէ միւքէմմէլիեէթինի թէքրար քէսպ իթտի : Պատէհու պարօնա խիթապէն ,

— Պու կիւն սիզի պուրատա սաաթ գաչտա կէօրէճէկիմի պիլմէմ . հաթթա պուրաեա ալտէթ իտէճէկիմի տէ պիլմէմ պուենուենլա պէրապէր պու կիւն աիշարը չըգմասըպ պէնի պէքլէեին , տէտի :

— Բէք էյի :

Պագգարա՝ թիմարխանէտէն ֆիրարը կէօրիւսէ պիլէ , սըր Վիլիամոսա տէրհալ խապէր վէրիլէմէեէճէկինի , վէ տիւլմէնի թարաֆընտան թէտապիրի լազըմէ իթթիխագ օլուն :

մազտան էվվէլ, քէնտինին, վուգուաթը զապթիեէ նէզարէթինէ պիտիրմէեէ վազթը օլաճաղընը հիսապ իթմիչ իտի:

Մէզպուրէ, պիր գատէհ մալակա շարապը իչտի, վէ պիր ազտա բէքսիմաթ եհտիքտէն սօնրա, պարօն իլէ թօգալաշըպ, թէքրար կէօրիւշիւրիւզ տիեէրէք, արապաեա ռաքիպ օլտու: Սաաթ սէքիզ պուշուգտա Պազգարա թալսիեէնամէսի եհտինաէ օլարագ, զապթիեէ նազըրընըն նէզտինէ չըգ մագ իսթէտիկինի խապէր վէրտի:

40

Պարօն տ'Օ... իամի, պիլճիւմլէ գարույարըն աչըլմասրնա եարտըմ իտէճէք տէրէճէտէ հաիզի իթիպար օլմասըյա, Պազգարա, զապթիեէ նազըրընըն նէզտինէ գատար կիրէպիլտի: Սապահ օլմուշ օլմասընա ըաղմէն, նազըրը միւմաիւլէյհ հէնուզ եաթագտա օլուպ, լաքին Պազգարանըն գարթընը կէօրմէսի իւզէրինէ աճէլէթէն էլպիսէլէրինի կիեհինէրէք, մէզպուրէեի քէնտի օտասընա գապուլ իթմէլէրինէ տաիր էմր վէրտի:

Ձաթէն իքի կիւնտէն պէրու զապթիեէ նազըրընըն ֆիքրի Պազգարա հագգընտա մէշուլ օլուպ, մէզպուրէնին՝ Յէրնան Րօշէ իչինտէ մէտիսէլի պուլունտուղու օլ տէրէճէ մուհագգագ կէօրիւնիւեօրտու քի, տէրտէսթ վէ թէվգըֆը իչին պիր թէգքիրէ չըգարմամասը՝ մահզա քէնտիսինին Մ. տ'Օ... իլէ տօսթուղու պուլունմասընտան նաչի իտի: Իմտի Պազգարանըն քէնտիսինի կէօրմէք արզուսինտէ օլտուղունու խապէր ալմասը իւզէրինէ, ազիմ պիր ֆէրահիյեէթլէ,

— Էկէր միւթթէհիմ օլսա իտի, պուրաեա կէլմէեէ ճէ՜

սարէթ իթմէղ իտի, տէտի, վէ Պագգարանըն պուլունտու-
ղու տաիրէեեէ կիրիպ,

— Մատամ, սիզի թէվգըֆ իթտիրմէք խուսուսընտա
միւտտաիի ումումիլիք պէնի թագեիգ խտիեօր, տէյի պէեան
իլլէտի:

Պագգարա պու սէօղիւ իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ նա-
զըրը միւմաիլէյհ սէօղիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Հալպու քի նէզտիմտէ վուգու պուլան թէշէպպիւսիւ-
նիւզտէն, օ եօլտա մուճիպի քէտէր պիր մէճպուրիեթթտէ
պուլունմաեաճաղըմը անլաեօրում, վէ իյզահաթը լազըմէեի
իթա իտէճէկինիգէ իսքեաթ օլմուշում տուր:

— Իվվէթ, էֆէնտիւմ. վէ զանն իտէրիմքի, վէրէճէկիմ
իյզահաթ սիզին իչին քեաֆի օլաճագ տըր:

— Պու խուսուսա օլ տէրէճէ իսքեաթ օլմուշ իտիմքի,
քէյֆիեթթի Մ. տ'Օ... եա խապէր պիլէ վէրմէտիւմ. Պունտան
գաթինազար, էօյլէ շէյլէր վար աըր քի, բօլիս՝ պունյարը
պիլմէզ, ֆագաթ կէօրիւր. իմաի. շուրասընը Մ. տ'Օ... եա
իյզահ իթմէք միւշքիւ պուլունմուշ տուր քի, նա՞սըլ օլուպ
տա Մ. Ֆէրնան Բօշէ... անլաեօրսունուզա:

Պագգարա. - (ճիւզի գըզարարագ.) Էվվէթ, անլաեօ-
րում:

— Լաքին մատամ, էկէր պու կիւն սիզ կէլմէսէ իտինիգ,
պէն մէճպուր օլաճագ իտիմ...:

— Նազըր էֆէնտի, ճանիլէրէ պագտըղընըզ կիպի, պէ-
նիմտէ եիւզիւմէ վէ կէօղլէրիմէ պագըն. պէնտէ խըրսըզ
թասվիրի վա՞ր մը տըր:

— Խայր, հաթթա նէ ախլէագտա ատէմի միւսաֆիրէթէն
խանէնիղէ գապուլ իթմիշ օլտուղունուզտան խապէրտար
պուլունմատըղընըզա տա իսքեաթ օլմուշում տուր:

— Շուրատը տա վար քի, պահսընը իթտիկինիգ տէլի-
գանլը տա, պէնիմ կիպի, հագգըմտա իսնատ իտիլէն խըր-
սըզըզը իճրա իթմէմիշ տիր:

Պագգարա, պու սէօղլէրի իգնա օլմուշ օլան պիր քիմնէ

կիսլի իրատ իթտիկինտէն, զապթընէ նագւրընըն թէաճճիւ-
պիւնիւ մուճիպ օլտու, վէ նագըրը միւմաիւէյճ ճէվապա
աղազլէ,

— Լաքին պու տէտիկինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր, տէյի
պէեանն իյլէտի:

— Խայր էֆէնտիմ, սօղրու տուր:

— Հալպուքի պու պապտէ իսպաթլար վար տըր:

— Պիլիեօրում. ֆագաթ նէ՞ էհէմմիւնէթի օլապիլիր:

— Սահիհ, մատտի վէ ճէրհի նագապիլ իսպաթլար տըր:

— Թէքրար սէօյլէրիմքի, նէ՞ էհէմմիւնէթի վար տըր:

էկէր պէնտէնիզի տինլէմէք իսթէրոնէնիզ, պու իշինն րէնկի
ֆիքրինիգտէ թէպտիլ օլապիլիր:

— Պուեուրուն, սիզի տինլէեօրում:

Օլ վագըթ Պագգարա՝ մուխթասարէն, ֆագաթ նօգթա
պէ նօգթա, սէքիզ կիւնտէն պէրու պաշընտան կէլէնի կէչէնի,
շէօյլէքի, Ֆէրնանն հագգընտաքի ֆէվգէլատէ աշգ ու մու-
հապպէթինի, սըր Վիլիամսըն քէնտի խանէսինէ վասըլ օյ-
տուղունու, վէ պիրտէն պիրէ քէնտի իւզէրինէ դարթպ պիր
հիւքմ ու թէէսսիր իճրասընա պաշատըղընը հիքեաեէ իթ-
տիկի կիպի, քէնտինին գըզգարընտաշը Սըրիզ հագգընտա
իրթիքեապ իթտիկի ալչագլըզը, վէ պարօնէ թարաֆընտան
եազտըրըլան շիւպհէլի մէքթուպու, վէ պու մէքթուպ Ֆէր-
նանն Րօշէեէ խիթապ օլուպ, Մ. տը Պօքրէօեա թէպիմ ի-
տիլտիկինի տէ պէեանտէն կէրի տուրմասը: Խիթամընտա
մէզպուրէ:

— Խիւլասա, պու շէյլէրին ֆաիլի սըր Վիլիամս օլտու-
ղունա գավիէն խքեաթ օլմուշում տուր, տէտի:

Չապթիեէ նագըրը պիր միւտտէթ միւթէֆէքքիր տուր-
տուգտան սօնրա, շէօյլէ ճէվապ վէրտի:

— Մատամ, իֆատաթը վագըրանըզըն զաեթ վէխիմ
օլտուղունու, վէ սէօյլէրինիզին սօղրու իտուկի, վէ քէնտի
քէնտինիզի ալտաթմագտա օլմատըղընըզ ֆարզ իտիլտիկի
հալտէ, խարիճիեէ նէզարէթինտէ պիր գալէմ՝ միւտիքինն,

վէ մէվգըլի ալի սահիպի օլան պիր քիմնէնին նամուսուննա ճիտտէն ինթիգալ իտէճէկլինի պիլի⁶եօլումուսունուզ :

— Նազըր էֆէնտի , վագը օլան սէօզլէրիմին տօղրու օլտուղուննա էմինիմ . շիմտի Ֆէրնան Ռօշէի կէօրմէքլիկիմ միւմքլի⁶ն մի տիր :

— Մազնունըն իսթինթագը խիթամ պուլմուշ օլտուղունտան , միւտտաի ումումիկլին ըուխսաթըլա , էվվէթ կէօրէպիլիրսինիզ :

— Իճրա իտիլէն իսթինթագ հիւքիւմնիւզ գալաճագ տըր :

Կէնճ գատըն պու սէօզլէրի օլ տէրէսէ գավի պիր թէլէֆֆիւզլէ սէօյլէտիքի , զապթիտէ նազըրընը միւթէէսսիր գըլտը :

Պատէհու միւմաիլէյհ պիր թէզքիրէ եազըպ , Մ . տ'0 . . . նուն միւսթէնթիգէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպլա այնի մահֆագա սէրունինէ վագ վէ Պագգարաեա իթա իլէ ,

— Պիր գաշ տագըգա պէքլէեին , շիմտի սիզի կէօթիւրիւրլէր , տէտի :

Մէզքիւր թէպքիրէ , խատէմէտէն պիրինէ վէրիլիպ , մերգում աղ սօնրա լաղըմ կէլէն ըուխսաթնամէեի համիլ օլտուղու հալտէ , ավսէթ իթտիկլինտէն , նազըրը միւմաիլէյհ ,

— Մատամը կէօթիւրիւն , տէտի :

Պատէհու Պագգարաեա խիթապէն ,

— Մատամ , սօնրա պուրաեա կէլինքի , հագգընըգուսա իթթիսազ օլուննաճագ խաթթը հարէքէթ հագգընտա պիր շէյ տիւշիւնէլիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Կէնճ գատըն՝ Ֆէրնանը թէքրար կէօրէճէկլինին միւլահազասը իւզէրինէ ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ , ըէֆագաթընա թայեին իտիլէն մէմուր իլէ պիրլիքտէ , հապսխանէնին տար վէ գարանլըգ սօֆալարընտան , վէ նէմագ սալալարընտան կէչտիկի սըրատա , գաբու սիւրմէլէրի վէ քիլիտլէրինին աչըլըպ գաբանտըղընը , եայլարըն կըճըրտատըղընը , վէ կարտիանլար իլէ նէօպէթճիլէրին աեագ սէպէրինի

իշխութիւնքէ, թէքմիլ վիճուտինտէ պիր սատէմէ հիսս իյլէ-
մէքտէ իտի, Նիհաեէթ մէգպուրէ, տէհչէթի ազիմէ իշինտէ
օլարագ, Ֆէրնանըն նագլ իտիլմիշ օլտուղու գօղուչա կիրտի:

Պագգարանըն օրաեա տուխուլի էսնասընտա, Լէօն Րօլան
իլէ Մ. տը Քէրկազ, մէվգուֆը մէրգումա, եագընտա իեա-
տէի նամուսու իլէ հապսխանէտէն գուրթուլաճաղը խուսու-
սընտա միւսպհէմ պիր իւմիտ վէրէրէք, հէնուզ նէզտինտէն
մուֆարագաթ իթմիշլէր իտի: Պիշարէ տէլիգանլը հապսխա-
նէտէ օլտուղու կիւնտէն պէրու, նէվիմա մանէվի պիր ուեու-
շուգլուղա թապի օլմուշ օլմասըլա, կէօրտիւկիւ էշեա վէ
իշխութիկի սէսլէր գարշըսընտա հէման տուղուսուզճա տավ-
րանըր իտի:

Իմտի մէգպուրէ՝ Ֆէրնանըն պաշընը պիլէ գալտըրմասընա
մահէլլ վէրմէեէրէք, անըն գօղուչունա կիրիպ, պու գօղու-
չուն հէր ճիհէթինի վէ էշեասընը կէօզտէն կէշիրմէքլէ պէ-
րապէր, իսթէտիկի կիպի տէ մէրգումու թէտգիգ վէ թէ-
ճէսսիւս իթտի:

Պիշարէ՝ տիրսէկինի գարեօլասը իւզէրինէ տաեաթմըշ վէ
պաշընը իքի էլլէրի տէրունինէ ալմիշ օլարագ օթուրմուշ
իտի: Սաշարը տաղընըգ, հալ ու հարէքէթի թագաթսըզ,
քիսվէթի մէյեուս վէ միւզտարըպ օլմասըլա, օլ կիւնահքեար
գատըն կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ միլթէէսսիր օլ-
տու, վէ նէօպէթճիհինն օրատան չէքիլիպ գարուեու գարամասը
իւզէրինէ, մէգպուրէ, Ֆէրնանա տօղրու պիր գաչ ատըմ ալա-
րագ, պօղազընա սարըլտը:

Ֆէրնան, մէմուլին ղայրի օլան պու հարէքէթտէն սար-
սըլարագ, ուեուչուգլուղու զաիլ օլուպ, պաշընը գալտըրտը,
վէ Պագգարաեը թանըմասը իւզէրինէ րէֆը սէտա իթտի:
Պու սէտա՝ մահպուսլարըն տօսթ սիմասը կէօրտիւքլէրինտէ
րէֆ իթտիքլէրի մէսէրրէթ սէտասը օլուպ, լաքին իլք հէեե-
ճանը կէշինճէ, ատավէթ վէ պուղզ հիսսի գաիմ օլուպ,
Պագգարաեը, մահզա քէնտի մահվընա սէպէպ օլմուշ, նա-
մուսուսու պէրպատ իթմիշ, վէլ հասըլ խանէսինտէ տէրտէսթ

Գըլընմըլ պիր գատըն հալինտէ կէօրիւպ, կերի եիթէրէք հիւզն ու քէտէր իլէ,

— Պուրաեա գատար պէնի թաագիպ իթմէհէ՞ մի կելտի նիզ, տէտի:

Պագգարա՝ Ֆէրնանըն քէնտիսինտէն նէֆրէթ իթտիլինն անլատը իսէ տէ, պու եօլտա պիր գապուլիեթէ թէսա տիւֆ իտէճէկինի զաթէն հիսս իթմիչ օլտուղունտան, միւ թէէսսիր օլմատը:

Ֆիլվագըլ Ֆէրնան, նէ կիպի միւտհիչ պիր հիլլէեէ տիւչար օլտուղունու տէրք իտէմէեիպ, Պագգարաեը տա քէն տինի թաագիպ իտէնլէրտէն ատտ իթմէսի թապիի իտիւ Լաքին կէնճ գատըն մէրգումուն էլինի թութմաեա սպ իտէրէք, հէեէճան իլէ,

— Մօնաիէօ, պէնի տինլէեէճէկինիզէ էմինիմ, չիւնքի պէրաէթինիզին իսպաթընա մէտար օլաճագ վասըթալարը սիզէ պէեան իտէճէեիմ, տէտի:

— Տիմէք միւթթէհիմ օլմատըղըմը թէսլիմ իտիեօր սունուզ:

— Էվվէթ էվվէթ. հաթթա միւթթէհիմլէրին իսրմլէրինն տէ պիլիրիմ:

— Սի՞վ մի... պէլքի...

Ֆէրնան պու սէօզիւ՝ սէրթճէ վէ զալիմանէ թարգտա իրատ իթտիկինտէն, Պագգարա պաչընը էլլէրի տէրունինն ալըպ, հընչկըրտաեարագ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պէնի անլէրին ըէֆիգի թէօհմէթի գանն իտիեօր, տէտի:

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի քէտէր վէ իսթիգամէթլէ իրատ իթտիկինտէն, Ֆէրնան սարսըլտը, վէ զաեթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Տիմէք սիզ պէնի մահվ իթմէտինիզ, տէտի:

Պագգարա. - (սօն տէրէճէ մուհապպէթ հէեէճանը իլէ)

Պիր քիմսէ, սէվտիկի ատէմի մահվ իտէ՞ր մի:

Պատէհու մէրգումէ, Ֆէրնանըն գարչըսընտա տիզ չէօ-

քիւպ, կէօզլէրի եաշարմիշ օլտուղու հալտէ, անը թէճէսսիւս իթտի, վէ միւթէադըպէն եավաշ սէտա իլէ,

— Տիմէք սէնի պիր մէվգըի ալիեէ կէթիրմէք իսթէտի-կիմի պիլմէտօրտուն, աէյի պէեան իյլէտի,

Մէրգուլմէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, օլ սէրէճէ իզհարը աշգ ու մուհապպիթ իտիեօրտուքի, Ֆէրնան միւթէէսսիր օլարադ մէզպուրէեի աեաղա գալարըտը, վէ ճէվապա աղազլէ,

— Մաաէմքի պէնի սէվտիկինիզի պէհան իտիեօրտու-նուզ, պէնի մահվ իթմէք իսթէմէնիզ միւմըինսիզ օլտուղու-նու հիսս իտիեօրում. . . Ֆադաթ էսասը մատտէեի իյզահ իաին, սիզի տինլէեօրում, տէտի,

Պագգարա . - (տէլիգանլընըն էլլէրինի թութարագ .)
Ֆէ'րնան, Ֆէ'րնան պէնի տինլէմէք իսթէրմիսինիզ,

— էվվէթ, սիզի տինլէեօրում,

— Օ հալտէ, սիգտէն սէվիլմէեէ լաեըգ օլմատըղըմ, վէ ախլէագը պօզուգ գըզլար սըրասընտա պուլունտուղում ճի-հէթլէ, սիզէ մուհապպէթիմ օլտուղունու պէեան իթտիկիմ-տէն նաշի պանա աֆվ իտին. լաքին հարէքէթի վագըամը անլամանը իչին, օ հարէքէթիմի սիզէ իգըար իթմէքիկիմ լագըմ տըր,

Ֆէրնան՝ Պագգարաեա պագմագտա օլուպ, անը օլտէրէճէ կիւզէլպուլմագտա իտիքի, էրմինի ունուտարագ, Մօնսէյ սօ-գաղընտա Պագգարանըն նէզտինտէ կէչիրմիշ օլտուղու մուճի-պի մէֆթունիեէթ պիր գաշ սաաթը խաթըրլամագտա իտի,

կէնճ գատըն իսէ, քէսիք սէսլէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ,

— Տի'նլէեին, տի'նլէեին, պէն ալչագ պիր գարըեըմ, լաքին հագըգի աշգ ու մուհապպէթ՝ ախլէագը պօզուգ օ-լանլարը հիւսնի ախլէագ եօլունա կէթիըր, վէ ձէնապը Ալլահ՝ էհի. մուհապպէթին խէթա վէ թագսիրաթլարընա աֆվ պուեուրուր տէրլէր,

Ֆէրնան, միւթէէսսիր պիր հալ իլէ,

— Հագգընըզ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի,

— Իմտի, պէն, եանի Պագգարա, ալէմ նազարընտա
 քալպ ու մէրհամէթ թաշըմաեւան պիր դատըն օլտուղում
 հալտէ, հագգընըղտա իղհարը մուհապպէթ իտէլիտէն պե-
 րու գատընլարըն էն խայրխահը օլտում, վէ զանն իտէրիմ
 քի, էկէր պէնի սէվէրսէնիզ, նամուսու պիր գըզ օլաճաղըմ:

Ֆէրնան պաշընը էյիպ ճէվապ վէրմէտի. Պագգարա տա,

— Ֆագաթ մատտէ պու խուսուսա տաիր օլմաեըպ, սիզէ
 տաիր տիր. սիզի գուրթարմագ լաղըմ տըր. Իմտի պէնի
 տինլէեին, տէտի:

Պագգարա, կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ մու-
 թէէսսիր օլան սէտասընա մէթանէթ վէրէրէք, շու եօլտա
 քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Մօնսիէօ Ֆէրնան, իւք տէֆա սիզի կէօրտիւկիւմտէ,
 գըզգարընտաշըմըն բէնչիրէսինտէ իտիմ. սիզտէ քէնտի բէն-
 չիրէնիզտէ իտինիզ. Պէնիմլէ կէօրիւշմէտինիզ, պանա պագ-
 մատընըզ, պէլքի տէ պէնի կէօրմէտինիզ, լաքին եինէ պէն
 սիզի կէօրիւր կէօրմէզ, քէմալը շիտտէթլէ սէվտիմ, վէ
 օլ վագըրթտան պէրի տիր, պու աշգ ու մուհապպէթ՝ դալ-
 պիմի, ֆիքրիմի, վէ պիւթիւն հաեաթըմը իսթիլա իթտի.
 կէօրիւր եօրմուսուսուղ, պէնիմ կիպի, միլիօնէրլէրի գարը-
 սընտա էսիր իտէն, նիչէ շաշգընլարը թապանճա իլէ թէլէֆի
 նէֆսէ սէվգ իյլէեէն պիր գատընտա մուհապպէթ հասը
 օլուր իսէ, օ գատըն մէճնուէն ատա իտիլիր...

Պագգարա թէքրար տիզ չէօքտիւ. Ֆէրնան իսէ, պիր
 էրքէյին՝ սէվմէտիկի պիր գատըն թարաֆընտան պիլէ աշգ
 ու մուհապպէթ ասարընա թէսատիւֆ իթտիկինտէ հիսս
 իտէկէլտիկի զուրուրիեթլէ մէզպուրէեէ պագմագ տա օլուպ,

— Պիչարէ գատըն, տէտի:

— Պէնի աճըմաեընըզ, չիւնքի պէն աճընմաեա լաեըզ
 տէյիլիմ. պիլաքիս թահգիրինիղէ շաեեսթէեիմ:

— Մատամ, էկէր մատտէ պու իսէ, սիզէ աֆվ իտէրիմ:

— Տի'նլէեին, տի'նլէեին. պիր կիւն գըզգարընտաշըմ
 պանա, սիզին էվլէնէճէկինիզի սէօյլէտի:

Ֆէրնան, սարսըլարագ, ֆագաթ թէրէտտիւտլէ,

— Սի՞գ միսինիզ... սի՞զ միսինիզ... տէտի:

— Պէն եալընըզ տէյիլիմ. պէն վէ օ պիրլիքտէեիզ:

— Օ քի՞մ աիր:

— Սըր Վիլիամս իամինտէ պիր ալչագ, պիր ճանվէր տիր:

Ֆէրնան, իչպու իամի իչիթմէսինտէն տօլաեը թէանճճիւպ
իտէրէք,

— Գիմ օլտուղունու թանըմաեօրում, տէյի պէեան
կյլէտի:

— Շիմտի անլաթըրըմ. էվլէնէճէկինիզի խապէր ալտը-
ղըմ կիւն գըզգարընտօշըմըն խանէսինտէ իտիմ. Պիլիրսինիզ,
օ կիւնիւ սիզի սէլամլատըմ: Սիզ տիչարը չըգտընըզ, պէնիմ
տէ արապամ պուլունտուղունտան, սիզի թաագիպ իթտիմ:
Ֆէրնան թէանճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրտի:

Պագգարա - (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք.) Սէն-Լուի սօ-
դաղընա գատար արգանըզտան կէլտիմ, վէ էվլէնէճէկինիզ
գըզըն իամի էրմին, վէ բէտէրինին իամի Մ. տը Պօբրէօ օլ-
տուղունու օրատա խապէր ալտըմ:

«Պին տիւրլիւ միւլահաղաթ իլէ ֆիքրիմ մէշղուլ օլտու-
ղու հալտէ էվլիմէ ալտէթ իթտիմ, ֆագաթ իղտիվաճընըզը
մէն իտէճէք եօլտա միւլահազատա էլան պուլունմաեօրտում:

«Սապահա գատար ուեուեամատըմ, վէ քէնտի քէնտիմէ
իամինիզի թէլէֆֆիւզ իթմէքտէն տուր օլմատըմ:

«Իրթէսի կիւն եաթագտան գալգտըղըմտա, պանա պիր
ատէմ, եախօտ տահա տօղրուսու պիր շէյթան կէօրիւնտիւ:
Իամի սըր Վիլիամս իտի:

Ֆէրնան. - Ֆագաթ պէն օ ատէմի թանըմաեօրում:

Պագգարա. - Տուրուն. օ շէյթան պանա, սիզ Ֆէրնանը
սէվիեօրսունուզ, պէն տէ մատմազէլ տը Պօբրէօեու սէվէ-
րիմ, տէտի:

Պագգարանըն իչպու իֆատէսինի իչիթմէսի իւզէրինէ,
Ֆէրնանըն լէճճէսի սօլտու վէ մէզպուրէ, քէլամընտ տէվամ
իտէրէք,

— Սըր Վիլիամսըն արգասընտան տիկէր պիր ատէմ կէլ տի քի, օ տա Մ. տը Պօբրէօ իտի, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆէրնան. - (հէեհճանընտան նաչի սէսի տիթրէեէրէք.)
0° մու:

— Էվվէթ, Մ. տը Պօբրէօ գըղգարընտաչըմա աչըգ օլ մուչ իտի... իչթէ օլ վագըթ, - տիեէրէք վէ մահճուպիեէթինտէն նաչի եիւզիւ գըղգարարագ կէնճ գատըն սէօզիւնիւ իքմալ իթտի, - օլ վագըթ, սըր Վիլիամս տէնիլէն օ շէյթան պիլմէմ պէնիմլէ նէ° կիպի գէհիրլի լիսան գուլլանտը, պիլմէմ քի պանա նէ° սէօյլէտի, վէ քէնտի սէօզլէրի պաչըմը նա՞սըլ տօլանտըրտը, պիր սաաթ սօնրա, պէն, գըղգարընտաչըմ Սըրիզի օ ատէմէ սաթտըմ, շու շարթ իլէքի, սիգ քէնտի գըղը իլէ էվլէնէճէք օլտուղունուզ հալտէ, պու յթասավվուրունուզա քէնտիսի մանի օլաճագ իտի:

Գագգարա քէլամընը քէսիպ, հընչկըրտամաեա պաչլատը:

Ֆէրնան, մէգպուրէնին էլինի թութարագ,

— Սիգէ աֆվ իտէրիմ, տէտի:

— Խայր, պանա հէնուզ աֆվ իթմէեին. սիգէ հէր շէյի սէօյլէմէտիմ: Սըր Վիլիամս, պանա, սիգէ խիթապ օլարագ պիր մէքթուպ եազտըրտը. պու մէքթուպտա, կիւեա չօգտան պէրու պէնիմ աչըգըմ օլմուչսունուզ տուր քի, սիզին իլէ թէքլիֆօսիզճէ պիր լիսան գուլլանարագ, էվլէնսէնիզպիլէ, պէնտէն այրըլմաեաճաղընը խուսուսընտա կիւեա պանա իթմիչ օլտուղունուզ վատը տէրխաթըր իտէրէք, գէվճէնիզ օլաճագ գատընը իսթիհզա իթմիչ իտիմ:

Ֆէրնան, պու սէօզլէրտէն իչի եավաչ եավաչ անլամաեա պաչլաեարագ,

— Սիգ պու մէքթուպու եազտընը՞ց մը, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, եազտըմ վէ Մ. տը Պօբրէօեա վէրտիմ: Մ. տը Պօբրէօ տա, թաամ իթմիչ օլտուղունուզ ագչամը, օ մէքթուպու խալընըն իւգէրինէ տիւչիւրտիւկիւնտէն, մու:

Ֆարագաթընդդատան սօնրա պուլունմուչ, վէ մատմագէլ Էրմին տէ օգուսուչ...

Պու սալիւմութը իշիթտիկինտէ, Ֆէրնան, Երլտըրըմտան վուրուլմուչճասընա միւթէէսսիր օլտու, վէ Էրմինին՝ քէնտիսի իլէ գաթը միւնասիպէթ իթմէք իւզրէ պիր լիսանը պարիտանէ իլէ Եագմըչ օլտուղու մէքթուպուն սէպէպինի օլ վագըթ անլատը:

Լաքին կէրէք Ֆէրնան իշին վէ կէրէք Պագգարա իշին անլաչըլաման պիր հալ վար իտի իսէ, օթուզ պին Ֆրանգ մատտէսի, վէ պու մէպլաղը հավլի օլան ճիզտանըն՝ մէրգում տէլիգանլընըն էլպիսէսի ճէպինտէ պուլունմասը քէյֆիեթի իտի:

Շիւպհէսիզ պու շէյլէր, Մ. տը Պօրէօնուն շէրիքիթէօճմէթի պուլունան սըր Վիլիամըն իշի օլուպ, Պագգարա պու էշխասը մուզիրըէնին շէրիք օլտուգլարընա թէմամիլէ իսքեաթ օլմուչ իտի իսէ տէ, պունա տաիր էլտէ իսպաթ Եօգ իտի:

Մէզպուրէ, Ֆէրնանա խիթապէն,

— Հէր նէ օլսա, սիզի գուրթարաճաղըմ, վէ օ իքի ալչաղը մուվաճճէէէ իթտիրէճէեիմ, տէտի:

Ֆէրնան. — Լաքին պիրի Էրմինին բէտէրի տիր:

Պագգարա պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ պաչընը էյտի, վէ Եանագլարընտան աչաղը Ֆէրնանըն էլինէ իքի տամչա կէօզ Եաչը տիւչտիւ: Պատէհու Եավաչ սէտա իլէ,

— Հագգընըզ վար տըր, սիզ անը սէվէրսինիզ, տէտի, վէ իլավէթէն տախի, — Պէյիս Եօգ տուր: սիզի գուրթարաճաղըմ, իլէտիկիմ խէթաեը թամիր իտէճէկիմ, վէ էկէր սիզ մէսուտ օլուր իսէնիզ, պէնիմ ճէվը ու իզթիրապըմտա օ նիսպէթտէ էքսիլմիչ օլաճապ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆէրնան, գօնթ տը Գէրկապըն վիզիթասընը, վէ «Պագգարաեը կէօրմէք լաղըմ տըր» սէօզիւնիւ մէրգումուն պիր գաչ բէրրէ թէքրար իթտիկինի խաթըրլաեարագ,

— Տինկէեին, տիկէր պիր քիմսէ պէնի գուրթարաճաղընը

վատ իթտի . օ քիմսէ սիզի տէ կէօրմէք իսթէեօրտու . գըզ
 դարընտաչընը Սըրիզին նիշանըսը իյէ պէրապէր պուրաե
 կէլտի , վէ սիզին մուվասըլէթինիզտէն աղէվվէլ պուրատա
 կիթտի :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Գօնթ տը Գէրկաղ :

— Քէնտիսինի նէ՞րէտէ կէօրէպիլիրիմ :

— Քիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօդաղընտա քեային քէն
 տի իգամէթկեահընտա :

Պագգարա՝ Ֆէրնանըն ալնընտան պուս իտէրէք ,

— Պիզզաթ սիրգաթ Ֆիիլի իլէ իթհամ պիյէ իտիլսէմ,
 եինէ սիզին պէրաէթինիզի իսպաթ իտէճէեիմ . Ինչայլահ պիր
 կիւն իքիմիզտէ սըր վիլիամստան ինթիգամըմըզը ալըրըզ
 տէտի , վէ քէմայը աղամէթլէ , դալպինտէ տախի պիր հիւսնի
 թէէսսիւր օլարագ օրատան մուֆարապաթ իթտի : Ջանն
 իտէրսին քի , աչգը , պիզզաթ քէնտի նազարընտա քէնտիսինի
 սալիհէ չըգարմագտա իտի :

Պագգարա , դապթիեէ նազըրընըն նէգտինէ թէքրար
 կիտիպ , քէնտինին մալիւմաթըյլա Ֆէրնանտան իչիթտիկի
 վագըլարը պէեան իյլէտիկինտէ , իչին րէնկի , նազըրը միւ-
 մաիլէյհին էֆքեարընճա պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլտու .
 Պիր հաքիմ , հէր կիւն նիչէ նիչէ պիւեիւք միւթթէհիմլէրի ,
 մազնուընլարը իսթիճվապ իթմէկի իթիեաս իթտիկի հալտէ ,
 քէչֆիեաթը մանէվիեէսինտէ նատիրէն եանըլըր , վէ ինսանըն
 քիսվէթինտէն՝ անըն միւթթէհիմ օլուպ օլմատըղընա վագըֆ
 օլապիլիր , կէնճ գատընըն մէզքիւր սիրգաթ աղվիեաթընտա
 գաթան մէտիիլի պուլունմատըլընը անլամագ իչին իսէ ,
 անը միւտտէթի մէտիտէ թէտգիդէ լիւզում օլմատը-
 ղը կիպի , մէզքիւր սիրգաթտան տօլաեը Ֆէրնան Րօչէ ալէյ
 հինտէ բէք աղըր էմարէլէր պուլունմագլա պէրապէր , անըն
 տախի պու իչտէ պէրիւզղիմմէ օլտուղու խուսուսունու գապ-
 թիեէ նազըրը զանն իթմէկէ պաչլատը , Շուրաեը պէեան ի-
 տէրիգ քի , նազըրը միւմաիլէյհ , մազնունու նէ՛ կէօրմիւչ վէ

նէ՛ իսթիճվապ իթմիչ իտի : Եու հարտէ , զապթիեէ նազըը կէնճ գատընը թէվգըֆ իթտիրմէք ֆիքրինտէ օլմանարագ , եալընըղ շու ճէվապը վէրմէքլէ իքթիֆա իյլէտի :

— Մատամ , պու մէսէլէ զանէթ գարըըգ տըր , վէ միւտաֆաասընտա պուլուճնտուղուճուղ շախսըն պիկիւնան վէ պիսուչ օլտուղուճա սիզ իսքեաթ օլմուչ օլտուղուճուղ կիպի , օլ խուսուսա պէն տէ ինանմագ իսթէրիմ . հաթթա տէհչէթլի պիր հիյլէ վէ ֆէսատա գուրպան օլմուչ օլմասընը գապուլ իտէրիմ , էօյլէ պիր հիյլէ վէ ֆէսատաքի , պուճուճն քիւհնիւնէ էլան վարամամըչըղ տըր : Անճագ շուրասը սահիհ տիրքի , աքսի տէլիլ մէյտանա շըգանա գատար օ շախս գանուճ նազարընտա միւլթիհիմ տիր , քէնտիսինի սէրպէսթ պրագամամ , վէ մուվագգաթէն սիզի տախի թէվգըֆ իթտիրմէքլիկիմ հէման վազիֆէմ տախիլինտէ տիր :

— Բէք ալէա , լաքին մատէմքի Ֆէրնանըն՝ գօնթ տը Բէրկազ հագըընտա իւմիտի վար տըր , միւսատտէ իտին քի , պիլտիքլէրիմի օնա տա հիքեանէ իտէելիմ : Սօնրա կէլիպ քէնտիմի թէպիմ իտէրիմ :

— Քէնտինիզի պուրատա թէվգըֆ իթտիրմէնիզ պէյհուտէ տիր : Եալընըղ Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէելին , քէնտինիզի կիզլէմէելին : Պիսուչ վէ պիկիւնան օլանլար ալէնի սուրէթտէ եաշամալը տըրլար :

Պու վէճհլէ բօլիս միւտիրի նէզտինտէն հարէքէթինտէն սօնրա , կէնճ գատըն , սէրիան Բիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա վասըլ օլտու , վէ մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւզրէ , Մ . տը Բէրկազըն , Լէօն Բօլանա խիթապէն , Պագգարաեը կէօրտիւքաէն սօնրա , պու տէհչէթլի ֆէսատըն նէ օլտուղուճուճ անլանաճաղըղ տէտիկի սըրատա , մէրգուճուճ տաիրէսինէ կիրտի , վէ այնի վագըթտա Լէօն Բօլան , ըէֆը սէտա իլէ մէզպուրէեէ տօղրու գօշուպ ,

— Սըրիգ . . . Սըրիզ նէ՞րէտէ տիր . . Սըրիզի նէ՞ եաբարընըզ , տէյի սօրտու :

Պագգարա , ագլ ու ֆիքրի Ֆէրնանա հասը իտիլմիչ օլ :

մասըյրա գըզգարընտաչընը տիւշիւնմէի ունութմուշ օլուպ , նակեահ անըն իսմինի իշիթտիկինտէ , տիթրէեէրէք ,

— Սըրիզ էվինտէ տէյի՞լ մի տիր , աէյի սօրտու :

— Խայր , իւշ կիւնտէն պէրու էվինտէ տէյիլ տիր :

— Ա՛հ ալչագլար , անը տա աչըրմըչլար :

Արման տը Գէրկազ՝ Պագգարաեա պիր իսկէմլէ վէրէրէք ,

— Լաքին մատամ , անլէր քիմլէր տիրլէր . հա՞նկը ալչագլարտան պահս իտիեօրսունուղ , տէտի :

— Սըր Վիլիամս իլէ Պօրրէօտան :

Սըր վիլիամս իսմինի իշիթտիքլէրինտէ , Պասթիէն իլէ Արման պիրպիրինէ սյագըչտըլար : Մ . տը Գէրկազ , լէհէսի սօլարապ , եավաշ սէտա իլէ ,

— Քէչֆիմին տօղրու օլտուղունու կէօրիւեօրսուն ա՛ . Անտրէա տըր , տէտի :

Լէօն Բօլան իսէ , պու սըրատա կէնճ գատընա պիր թագըմ՝ սիււալլէր արզ իթմէքաէ օլտուղունտան , Արման՝ մէրգուսու սիւքիւթ իթտիրիպ , քէնտիսի մէզպուրէնին էլինտէն թութարագ ,

— Մատամ , տօթլարընըզ օլտուղումուզա գանի օլարագ իյգահը մատտէ իտին , տէտի :

— Մօնսիէօ գօնթ , շու էանաթէ հապսխանէտէ պուլունան պիր ատէմի , հաեթթըմը զայպ իթմէք տէրէհէսինտէ սէվէրիմ , վէ անը գուրթարմագ իսթէրիմ . . իմտի հէր շէյի սիզէ սէօլլէեէհէեիմ :

Օլ վագըլթ մէզպուրէ , զապթիեէ նազըրընա նագլ իթտիկի հիքեաեէի այնէն Մ . տը Գէրկազա տա նագլ իթտի , վէ պիթիրտիկինտէ , Արման , պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , Պասթիէնէ պագարագ , աթիտէրի իֆատաթտա պուլունտու .

— Պու շէյլէրտէն կիւն կիպի անլաչըլըեօրքի , եայընը Անտրէա , - չիւնքի քէնտիսի տիր , - պու միսիլու հիյլէ վէ տէսիսէլէրին իճրասընա միւքթէտիր օլուպ , մատմազէլ տը Պօրրէօնուն՝ Քէրմըրուն գըզը օլտուղունու տա պիլիր : Անըն

իլէ գալէմ միւտիրի միեանընտոտ պիր մուգավէլէ մէվճուտ տուր : Մալիւմ օլան խըրսըզլըղըն ֆաիլ վէ միւթէճասըրլարը քէնտիլէր տէ տէյիլ իսէլէր , շէրիքի թէօհմէթ տիրէր :

Լէօն . - (հընչկըրտաեարագ .) Ձէվալլը Սըրիզիմ . . .

Արման իսէ, գալսլինտէ ազիմ հիտտէթ ու դագապ հիւքմ իթմէքտէ օլտուղու սըրատա , Ժաննը միւլահագա իթմէքտէ իտի : Լաքին Մ . տը Քէրկազ , թութուչան լավա մատէնինի պիր երղըն գար ալթընտա կիզլէեէն եանար տաղլարա պէնղէմէքտէ օլուպ , գալպի բիւրքէտէր իչինտէ օլմաղլէ պէրապէր , եիւզտէն պու հալի ապա կէօսթէրմէտի : Անճագ ,

— էյ սէվկիւլիւ գարտաշ , մէյտան իքիմիզին տիր : Պունտան պէօյլէ ոօնունա գատար սէնինլէ ուղրաչաճաղըմ : Պու մէյտանը միւտարէպէտէ եա սէն եախօտ պէն գաթիէն մաղլուպ օլաճաղըզ , տէյի միւլահագա իթտի :

Նիհանէթ , գօնթ Արման տը Քէրկազ , մահգա պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին ճէսիմ միրասընը զապթ իթմէք մագսէտիլլէ սըր Վիլիամս լթարաֆընտան զանէթ մահիրանէ լթէրթիպ իտիմիշ օլան ֆէսատըն պիրինճի տէլիլինի էլտէ իթմիշ օլուպ , լաքին կէրէք պու տէլիլ , վէ կէրէք պարօնէնին Փանն իլէ Սըրիզի աչըրմասը , Ֆէրնան Բօշէեի խըրսըզլըգլա իլիհամ իթմէսի , վէ Պագգարտեը մէճնունէ մագամընտա լթէվզըֆ իթտիրմէսի քէյֆիեթլէրի մանէվի տէլիլէրտէն օլտուղու հալտէ , մատտի տէլիլլէր պուլունմամագտա իտի :

Պունտան պաչգա սըր Վիլիամս մէյտանտա օլմա-
Կըպ , անճագ պու շէյլէրտէ Մ . տը Պօրթէօնուն մէտիսէլի

օլտուղու աշիքեարէն անլաշըմագտա խտի, Իմտի, գօնթ տը
 Քէրկազ իչին, պու վագըատա իթթիխագ օլունաճագ իքի
 խաթթը հարէքէթ պուլունուպ, շէօյլէքի եա հիւքիւմէթէ
 միւրաճաաթլա, հէմսըր Վիլիամսը հէմտէ, Մ. աը Պօբրէօեու
 թէվգըֆ իթտիրէպիլիը, վէ պու սուրէթլէ վէ պէլքի տէ
 լիւղումսուզ եէրէ էրմինին թաշըարղը ատէմին խամինի լէքէ-
 տար դըլար, Փագաթ պու սըրատա Պագգարատան մատա
 քիմսէնին շահատէթինի իրանէ խտէմէզ խտի քի, պու շահատէթ
 տէ, մահզա օ կէնճ գատընըն Ֆէրնան հագգընտաքի աշգ ու
 մուհապպէթինտէն տօլանը շիւպհէլի գալըը խտի, եախօտ
 մուվագգաթէն Ֆէրնան Բօշէրի՝ տիւշար օլտուղու ազվիւթ
 թահթընտա պրագըպ, սըր Վիլիամսը թաագիպ, անըն հա-
 րաքեաթ ու մուամէլաթընը թէճէսսիւս, վէ քէնտի քէնտի-
 սինի էլէ վէրմէեէ մէճպուը, վէ այնի վագըթտա, հիւքիւմէ-
 թէ միւրաճաաթ իթմէքսիղին, քէնտի խուսուսի մէմուրլարը
 վասըթասըյլա Սըրիզ իլէ Փաննը պուլմանեա սայ խտէպի-
 լիը իտի:

Վէլհասըլ հալը հաղըր միւշքիւ վէ էնտիշէլի օլուպ,
 շիւնքի հէմ իքի գատընը գուրթարմագ, հէմտէ ասըլ միւթ-
 թէհիմի դամմաղլամաներագ պիր ատէմին պիսուշ վէ պիկիւ-
 նահ օլտուղունու խսպաթ իթմէք լաղըմէտէն պուլունմագ-
 տա խտի:

Սըր Վիլիամս՝ մահուս միլեօնլարը զապթընա կէչիրմէք
 իչին էօյլէ պիր վասի բլան թէրթիպ իթմիշ խտի քի, պու
 բլանընը թէէսսիրսիզ պրագմագ իչին քէնտի գատար միւս-
 թաիտ վէ միւքթէտիր պիր քիմսէեէ հէր հալտէ իհթիեաճ
 պուլունուպ, շու գատար քի պու խուսուսա մուվաֆֆագ
 օլմագ, եանի օ բլանը հիւքիւմսիւզ պրագմագ, վէ սըր Վի-
 լիամսը մաղուպ գըլմագ իչին, մէրգումա աշըգտան աշըլա
 թէարրուզ վէ թէճավուզ իթմէք, էմրի պասիրէթ վէ իհթի-
 եաթա պիւքիւլիեէ մուղաիր տէ օլմասա, թէհիլքէլի օլտու-
 ղունտան, անճագ տէսիսէ վէ սապը իլէ, վէ զապըթանըն
 խըրսըղլարա գարչը ուղրաշարղը կիպի խէֆի. սուրէթտէ իշ

կէօրմէք, վէ սըր Վիլիամս Բարիստէն կիթմիշ օլտուղու հալտէ, անը պուլմագ՝ իճապաթը մասլահաթտան իտի:

Ժանն վէ Սըրիզ նապէտիտ օլմուշ օլտուգլարընտան, անլէրի պուլմագ, վէ պարօնէ իլէ ուղրայմսեա պաշլամագտան էվվէլ, մատամ տը Պօքրէեօ իլէ գըզընըն՝ հագըգէթէն պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին վասիսի թարաֆընտան արանըլան վէրէսէ օլուպ օլմատըգլարընը թահգըգ իյլէմէք, վէ պու վասի էնթրիգաեը զահիրէ չըգարապիլմէք իշին, սըր Վիլիամսըն ֆէնալըգ խոսուսընտա իսթիմալ իթտիկի զէքեա գատար խայրխահլըգ կօլունտա ֆէթանէթ իպրագ իթմէք լագըմէտէն իտի:

Պագգարա, պարօնէ թարաֆընտան Սըրիզէ եազտըզը մէքթուպտա, Սէրբանթ սօգաղընտա քեային 19 նումէրօլու խանէեէ կիթմէսինի մէգպուրէեէ իսթար իթմիշ օլտուղունու խաթըրլատը: Շիւպհէսիզ պու պիր ալէամէթ օլմասըյլա, Մ. տը Քէրկագ՝ էվվէլ պէ էվվէլ խանէի մէգքիւրու թահթը նէզարէթէ ալտըրմաեը լագըմէտէն կէօրտիլ: Պինապէրին ագչամ էսնալէրինտէ պիզգաթ օ մահէլլէ կիտիպ, մէգքիւր պինանըն քիւհնէ տիվարլարընը, եարը գաբալը գանատլարընը, վէ ուղուն ֆասլալը զէմանլարտա աշըլտըզը ըէվիշինտէն անլաշըլան գաբուսունու լաեըգըյլա նազարը թէֆթիշտէն կէշիրտի: Մուախխարէն իքի մէմուը թայեին իլէ, պունլար կիճէեի օ սօգագտա կէշիրտիլէր իսէ տէ, խանէի մէգքիւրէ նէկիրէն, նէ տէ չըգանը կէօրմէտիլէր: Պագը գօմշուլարա վուգու պուլան մահիրանէ իսթիճվապլարընա ճէվապէն տէ, պինաի մէգպուրուն էն սօն միւսթէճիրի Գօգլէ իոմինաէ պիր քիմնէ օլտուղու, վէ մէրգումուն իքի կիւնտէն պէրու զէվճէսի իլէ պիրլիքտէ զայպուպէթ իթմիշ իտուկի խապէրինի ալտըլար:

Մ. տը Քէրկագ, Մ. տը Պօքրէօնուն՝ Պըրթանիաեա կիթմիշ օլան զէվճէսի վէ գըզը իլէ պուլուշմագ իւզրէ Բարիստէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու թահգըգ իթտի:

Գալէմ միւստիրինին հարէքէթի՝ սըր Վիլիամսըն հարէքէթի իլէ պիր վագըթտա վուգու պուլմուշ օլտուղունտան,

պարօնէնին՝ էրմին իլէ իւլֆէթի արթըրմագ, վէ անըն իլէ իղտիվաճ թալէպինտէ պուլունմագ իսթէտիկի մէմուլ իտի : Լաքին պու իհթիմալի գապուլ իթմէքլէ պէրապէր, ժանն նէ՞րէտէ իտի :

Իմտի Արման ինսան օլտուղունտան, քէնտի մէնաֆիինի նէ՛ տէրէճէ ֆէտա իթսէ, շու սըրատա ֆէրնանը, Սըրիզի վէ էրմինի, վէլհասըլ սըր Վիլիամսըն թէչէպպիւսաթը մէլանէթ-քեարանէսինէ հէտէֆ օլանլարը իքինճի մէրթէպէտէ թու-թուպ, էվվէլա ժաննը տիւշլունմէսի, անը պուլմագ իսթէմէսի, վէ էկէր օ տա Մարթանըն պախթընա տիւշար օլմուշ իսէ, ինթիգամընը ալմասը թապիի իտի :

Լաքին էկէր պարօնէ սըր Վիլիամս Բարիստէն մուֆարագաթ իթմիշ իսէ, ժանն իլէ Սըրիզի տէ պէրապէր կէօթիւր-միւշ օլմասը իհթիմալտէն տէյիլ իտի, վէ շու վասի էնթըրի-գաեը եալընըզճա իճրա իթմէքտէ օլմաեըպ, մույեինլէրի պուլունմասը թապիի իտուկինտէն, հէր հալտէ քէնտի զայ-պուպէթի էանասընտա իճրալի վէքեալէթէ մէմուր պիր քիմ-սէեի թայեին լյլէմիշ իտի :

Իմտի Արման, էվվէլ էմիրտէ Պագգարաեը հէր կէօնա թաագիպաթտան կիզլէմէք լազըմ օլտուղունու անլաեարագ, մէզպուրէեի, տիշարը չըգմասընը գաթիէն մէն իտէրէք, խանէսինտէ սագլաար :

Լէօն Բօլանա տա, ագչամլարը քէնտինին (Արմանըն) խա-նէսինէ կէլմէք իչին արապա գաբուսու եէրինէ, Լիօն-Սէն-Բօլ սօգաղընտան վէ պաղչէլէրին թարաֆընտան կէչէրէք կէլմէսինի իլսթար իթտի : Մագսէտի իսէ, տիւշմէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէմէքտէն իպարէթ իտի :

Մ. սը Գէրկազ, իչպու կիզլի մուհարէպլեէ հազըրլան-տըղը սըրատա, Պագգարանըն ֆիրարը քէյֆիեթի սըր Վի-լիամսըն ատէմլէրինէ խապէր վէրիլտի :

Մէզպուրէնին զաննը մուճիպինճէ, քէնտի եանընտա եաթան խասթա պագան գատըն, Պագգարանըն ֆիրարը ագչամը տէրուընը տտիրէեէ կիրտիկինտէ, հիշ պիր շէյ միւ-

շահէտէ ի թմէելիպ, շէօյէքի Ֆաննիւի կիթմիշ, վէ մատամասընը տա եաթաղա եաթմըշ զանն ի թտիկինտէն, քէնտիսի տէ եաթաղընա եաթտը:

Լաքին իրթէսի կիւն, տաիրէնին տախիլի ճիհէթինտէն իշիտիլմէքտէ օլան պօղուգ պիր ինիլթիտէն ուեանարագ, Պագգարանըն եաթագ օտատընա կիրիպ, գարեօլանըն բէրտէլէրինի շէքտի, եօրկանը գալտըրտը, վէ ալթընտա պաշ եաալթըղընտան զայրի պիր շէյ պալմատը:

Մէգքիւր ինիլթի էլան իշիտիլմէքտէ օլմասըյա, խասթա պագան՝ թուալէթ տաիրէսի դաբուսունա գօշուպ, պունու աշմանեա սայ ի թտի, Լաքին Պագգարա օ գաբուեու իւզէրինտէն քիլիտլէելիպ, անախթարը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ օլտուղընտան, խասթա պագան եարտըմա՝ եարտըմա՝ տէյի պաղըրըպ չաղըրտը: Անինտէ իմտտա գօշուլարագ, գաբու գըրըրըպ, պիչարէ պէսլէմէ՝ գօլ վէ աեագլարը պաղըր, աղըր թըգալը վէ քէնտիսի եարը պօղուլմուշ հալտէ պուլունտու:

Օլ վագըթ մէզպուրէ, սըր Վիլիամնըն էարարընը Ֆաշ իտէն վէ մատամասընտա տիվանէլիք էսէրի պուլունմատըղընը պէեան իյլէեէնլէրտէն օլմատըղընտան, Պագգարանըն, տէհշէթիլի պիր ճիննէթ հալի իլէ, քէնտիսի եէրէ եաթըրտըղընը, աեագլարը ալթընտա չըղնատըղընը, եարը պօղտուղընու, վէ պիթթապի քէնտի ագլը պաշընտան կիտիպ պաեըլտըղընը հիքեաեէ ի թտի:

Պագգարանըն, պիր գաշ կիւն էվլէլ պէպէմէսինին էսվապընը կիեինէրէք թիմարխանէտէն գաշտըղը անլաշըլմասը իւզէրինէ, Ֆաննի՝ հիշ պիր թէհարրիեաթ իճրա իտիլմէզտէն էվլէլ քէյֆիեէթի սըր Վիլիամնա խասպէր վէրմէք խուսուսընտա արգու պէեան ի թտի, վէ պու արգուսու բէք թապիի կէօրիւնտիւկիւնտէն, Պօթօն սօգաղընա կիթմէսինէ միւսաատէ օլունտու:

Լաքին պարօնէ իւք ագչամը Բարիստէն հարէքէթ ի թմիշ օլմասըյա, Ֆաննի անըն եէրինէ վէրիլի Գօլարը պուլտու:

Մէրգում, Պագգարանըն ֆիրարը քէյֆիեէթինի խասպէր

ալտըղընտա, պիր եղլան թարաֆընտան ըսըըլմըչճասընա
օթուրտուղու եէրտէն սըչրատը, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հայ Ալլահ պէլասընը վէրսին, էկէր Պաղգարա Լէօ-
նու պուլուր իսէ, իչիմիղ պիթմիչ տիր, Իւչ կիւն կէչմէտէն
եադաեը էլէ վէրէճէեիզ, պէն տէ քիւրէեէ ավտէթ իտէճէ-
եիմ. Իմաի Լէօնուն վիճուտինի դայտըրմագտան պաչգա չա-
րէ եօգ տուր, տէտի:

Գօլար, տէրհալ Բարիսէ կէլմէսինի իսթար զըմնընտա սըր
Վիլիամնա մէքթուպ եազմաեը թասմիմ իթտի իսէ տէ, մէր-
գուճու չաղըրմասը՝ իղտիվաճը վէ օն իքի միլեօն ֆրանգըզ
մէնֆասաթը կէճիքտիրմէք տիմէք օլտուղունտան, պու թա-
սավլուրտան ֆարիղ կէլտի, վէ տօղրուճա տօղրամաճը Մ.
Կրօսուն աիւքքեանընա կիթտի:

Խաթըրտա օլտուղու իւղրէ, մէրգում, իչճի մագամընտո
մէզքիւր ֆասլրիդաեա կիրմիչ օլուպ, Լէօն Բօլան իլէ օրատա
տօսթլուպ հասըլ իթմիչ իտի:

Փասլրիգա սահիպի, պիր խայլի կիւնտէն պէրու դայ-
պուպէթ իթմիչ օլան սախթէ տօղրամաճըրը կէօրտիւկիւնտէ,

— Միլիօնէ՞ր մի օլտուն Գօլար, տէտի:

— Էյլէնի՞եօրմուսունուզ էֆէնտիմ, էկէր միլիօնէր օլսա
իտիմ, իսթիգպալի էմին օլան պիր իչ թուլթարտըմ. սօն
կիւնլէրտէ խասթա օլտուղում սէպէպլէ կէլէմէտիմ:

— Շիմաի չալըչմաեա մը կէլտին:

— Խայր, պու կիւն չալըչմագ իչին կէլմէտիմ. Ուսթա
պաչը Լէօն Բօլանը կէօրմէեէ կէլտիմ:

— Ձեւլլը տէլիպանլընըն պաչընա էօյլէ պիր ֆէլաքէթ
կէլմիչ տիրքի, իւչ կիւնտէն պէրի իչի կիւճիւ ունուտուպ,
օ ֆէլաքէթի թասագիպ իթմէքտէ տիր:

— Նէ՞ օլտու:

— Պաչընա կէլէն ատէթա պիր հիքեաեէ տիր... նի-
չանլըսը քէնտիսինի թէրք իթմիչ... եախօտ աչըրմըչլար...
նիհաեէթ օ գըզ դայպտա օլտուղունտան, Լէօն Բօլան արա-
կըպ տուրուեօր:

Գօլար . - (պիրաէն պիրէ հէեէճան էսէրի կէօթէրէրէ.ք.)
Սահի՞ճ մի :

— Իւշ կիւն տիւր բի պիշարէ նէվիմա տիվանէեէ տէօն-
միւշ տիւր :

— Քէնտիսինի կէօրմէլիեիմ . աճապա նէ՛րէտէ պուլա-
պիլիբիմ :

Իշճիլէրաէն պիրի . - Պու սապահ պուրաեա կէլտի . պու-
ազ-չամտա կէլմէսի մէմուլ տուր : Նիշանլըսընըն քէնտիսինէ
մէքթուպ եազաճաղընը , վէ մէքթուպունու . պուրաեա կէօն-
տէրէճէկինի զանն խիեօր :

Գօլար , Լէօն Բօլանը , տօղրամաճը տիւքքեանընտա պուլա-
մամուսը իւզէրինէ , Պուրպօն-Վիլնէօվ ճիվարլարընտա արամա-
եա կիթտի : Մէրգուճա հէր հալտէ թէսատիւֆ իտէճէկինի
մէմուլ խիեօրտու : Ֆիլվազը , էօլէտէն 4-ճ սաթ սօնրա
Լէօն՝ վալիտէսինին խանէսինտէն չըզարքէն Գօլարա թէսա-
տիւֆլէ , մէրգուճուն եանընա կիտիպ , էլինի թութարագ ,
մահզունէն ,

— Սապահլար խայր օլսուն տօթուճ . նա՞ըլըն , տէտի :

— Բէք ֆէնաեըմ , գալպիմ բիւրքէտէր իչինտէ տիր :

— Սէնին գալպի՞ն մի բիւրքէտէր իչինտէ տիր :

— Էվվէթ , չիւնքի նիհաեէթ պէն էյի պիր չօճուղում .
տօսթլարըմըն քէտէրի՝ պէնիմ քէտէրիմ տիմէք տիր :

Լէօն Բօլան տիթրէտի , վէ աիգգաթլէ Գօլարա պտգտը :

Սաթթէ տօղրամաճը իսէ ,

— Էվվէթ , հէր շէյի պիլիբիմ , տէտի :

— Հէր շէյի պիլիբ՞ միսին . սէ՞ն մի :

— Էվվէթ , նիշանլընըն կիթմիշ օլտուղունտան խապէրիմ
վար տըր :

— Խայր կիթմէտի . աշըրտըլար :

— Աճա՛յիպ , Բարիսին իչինտէ օն սէքիզ եաշընտա պու-
լունան գըզար աշըրըլը՞մը :

Լէօն . - (սէրթ պիր իֆատէ իլէ .) Գօլար , պիլվիշ օլքի
Սըրիզ նամուսըն պիր գըզ տըր :

— Պէն տէ նամուսլու տէյիլ տիր տիմէեօրում, ան-
ճագ . . .

— Մուղայիրինի իտախաեա ճէսարէթ իտէ՞րմիսին :

— Խայր, շու պատար քի նէ սէօյլէտիկիմի պիլիրիմ :

Լէօն՝ Գօլարըն պօլուհու շիտաէթլէ սարսարագ, հիտ-
տէթլէ,

— Նէ՞ սէօյլէեօրսուն . Սըրիզ պէնիմ գարըմ օլաճաղընը
ուհուտու՞եօրմուսուն, տէտի :

— Աշըրըլմըշ տա օլտա ելինէ գա՞րըն մը օլաճագ տըր :

— Օհ, օլ վաղըթ ինթիգամ օլաճաղըմ, եախօա Մ .
գօնթ պէնիմ ինթիգամըմը օլաճագ տըր :

Պու տէֆա տա Գօլար սարսըլարագ,

— Քի՞մսէն պահա իտիեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի :

— Համիմ օլան գօնթ աը ֆէրկաղտան :

Գօլար՝ պու սըրաաա աղիմ պիր հէեհճան իչինտէ պու-
լունմասըլա պէրապէր, սօվուգ գանլըլըգլա,

— Քիմ օլտուղունու թանըմաեօրում, տէտի :

Լէօն . - (քելամա տէվամ իտէրէք.) Շիմտի պու տարպէի
քիմ իճրա իթտիկինի պիլիրիզ :

— Աճա՛յիպ, պիլի՞րմիսինիզ :

— Էվվէթ, սըր Վիլիամս իամինտէ սախիթէ պիր ինկիլիզ
թարաֆընտան իճրա իտիլմիշ տիր :

Գօլար, սօն սէօղլէրտէն տօլաեը հասըլ օլան ալթիւսթ-
լիւկիւնիւ կիղլէմէք իչին ֆէվդէլատէ ճահա իճրա իթտի, վէ
քէնտի քէնտիեէ,

— Եագանը էլէ վերտիք . միլիօնլար մահվ օլտու, տէտի :

Լաքին սըր Վիլիամսըն վէքիլի մէյեուս օլան բիմսէլէր-
տէն օլմանըպ, չէնտ սանիեէ զարֆընտա քէնտիսինի թօրլա-
տը : Մէրգուճուն եալընըզ պիր միւլահաղասը վէ պիր ար-
ղուսու օլուպ, օ տա Լէօնտան եագանը գուրթարմապտան
իպարէթ իտի : Պինապէրին,

— Հիչ օլմաղսա պու սուրէթլէ պիրի էքսիլմիշ օլուր,
տէյի միւլահաղա իթտի :

Պատէհու իլավէթէն ,

— Լէ'օն , ֆապրիգատան կէլիւօրում , տէտի :

— Թէքրար շարլմանեա՞ մը պաշլատըն :

— Խայր , սէնի կէօրմէք իչին օրաւա կիթմիչ իտիմ : Նիչանըն հագգընտա սէնինլէ կէօրիւշէճէք իտիմ :

— Սէ՞ն մի նիչանըմ հագգընտա պէնիմլէ կէօրիւշէճէք իտին :

— Էվվէթ , ֆագաթ սանա սէօլէեէճէքլէրիմ հիքեաեէ գապիլինտէն տիր : Իմտի պիր թարաֆտա օթուրալըմ :

Միւթէագըպէն Գօլար՝ Լէօն Բօլունը , Լիւն սօգալընտա քեային պիր քիւչիւք գահվէխանէեէ կէօթիւրիւպ , օրատա խալի պիր մասանըն գարչըսընտա բէֆիգի իլէ պէրապէր օթուրաու , վէ պիրէր գաաէհ շարապ կէթիրթտի : Արալարընտա իսէ , աթիաէքի մուհավէրէ ճէրէեան իլլէտի :

Գօլար .- Արգատաշ , պէն սէնին տօսթունում , չիւնքի սէն էյի պիր շօճուղսուն , վէ պէն սէնի հագղ իթմիչիմ տիր :

Լէօն .- Պէն տէ սէնի :

— Իմտի սէնին շաշգընլըգտա պուլունմանը իոթէմէմ :

— Ֆագաթ նէ՞ կիպի շաշգընլըգտան պահս իտիւօրսուն :

Գօլար .- (Մանէատար պիր թարղտա .) Պու գատարը քեաֆի տիր , նէ տէտիկիմի պէն անլաւօրում :

— Գօլար , էկէր Սըրիչ հագգընտա պիլտիկին վար իսէ , սէօլլէ պանա :

— Հիչ պիր շէյ պիլմէմ . լաքին քէնտինի կէօրտիւմ :

— Դէնտինի կէօրտիւն միւ :

— Էվվէթ աղիղիմ :

Լէօն՝ մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իտէրէք ,

— Նէրէտէ , վէ նէ՞ վագըթ կէօրտիւն , տէյի սիւալ իթտի :

— Տիւն Պուժիվալտա կէօրտիւմ :

— Տիւն միւ տիւօրսուն . . . Պուժիվալտա՞ մը . . . Լաքին քիմի՞ն իլէ վէ նա՞սըլ կէօրտիւն :

— Իքի աթլը գարալը պիր արապատա իտի :

Լէօն , դու լապ թօղարը թէրլէնէրէք ,

— Լաքին քիմին , քիմին իլէ կէօրտիւն , տէյի թէքրար սիւալ իթտի :

Գօլար՝ թէրէտտիւա իտիւօր կիպի կօրիւնտիւկիւնտէն ,
Լէօն՝

— Սէօյլէ , սէօյլէ , տէտի :

— Էամէր բէնկլի , վէ բրէնս կիպի կիեիմ դուչամը միւ-
քէմմէլ պիր տէլիգանը իլէ :

— Հալպու բի , պու միւմքին տէյիլ տիր . դապիլ տէյիլ
տիր . . . Էկէր օ հալտէ օլտա իտի , ուղրաչըր , եարտըմա ա-
տէմ շաղըրըր իտի , տէյի՞ մի :

Գօլար . — (տճըհարադ .) Ձէվալը տօսթում , սէն տահա
դասընլարը թանրմաւօրտուն . . . Պիլաքիս նիշանըն արապա-
տա ըահաթճա օթուրմուշ իտի . տէլիգանը օնա պիր թագըմ
սէօզլէր սէօյլէօրտու . օ տա կիւլիւմնէօրտու :

— Գօլար , Գօլար , եանըլըրտու , եախօտ եալան
սէօյլէօրտուն . սէնին կէօրտիւկիւն՝ Սըրիդ օլմամալը տըր :

— Բէնտիսինի բէք էյի թանըտըմ :

— Փադաթ արապա իլէ նէրէնէ կիտիօրտու :

— Արապանըն տէրէնի կէչաիկիւնի կէօրտիւմ :

— Սօնրա :

— Պիլմէմ , դիրա թաադիպ իթմէտիմ :

Լէօն , դու վիլէթիճէ Գօլարըն էլինի սըգարադ ,

— Պէնիմէ կէլմէք իսթէրսին , տէյի՞ մի , տէտի :

— Նէրէնէ կիթմէք իսթէօրտուն :

— Պուժիվարա . Սըրիդի պուլմադ իսթէրիմ :

— Փապաթ շիմտի հէման կիճէ տիր . . . վադըթ բէք կէճ
տիր :

— Կիճէնի օրասա կէչիրիրիդ :

Գօլար՝ տիւշիւնիւօր կիպի կէօրիւնէրէք , քէնտի քէն-
տիկէ ,

— Պու պէնիմ իշիմէ կէլիր տէտի , վէ աշիքեարէն , —

Պիր սաաթըրդ իշիմվար տըր , պիր սաաթտան պուրատա պու .

լուսնորմուսուն, եախօտ պէնի պուրատա պէքլէ՞րմիսին, տէյի սիւալ իթտի: Մապսէտի իսէ, Լէօն Բօլանը տիւշիւրմէք իւզրէ պիր տուղապ գուրմագտան իպարէթ իտի: Փագաթ Լէօն, պու եօլտա շիւպհէնէ զահիպ օլմաներապ, լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու, վէ պիւթիւն ազասը տիթրէտիկի հալտէ,

— Պէքլէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Լէօնուն՝ Գօլարտան ալտըղը մալիւմաթը Մ. տը Գէրկազա պիլտիրմէսի, Արման հագգընտա հաիզ օլտուղու հիւրմէթ վէ էմնիյէթ իճապընտան վէ թապիլի պիր մասլահաթ իքէն, Սըրիզտէն մատա հիշ պիր շէյ տիւշիւնէպիլէճէք իգթիտարտէ պուլունմատըղընտան, օ ճիհէթ խաթրընա պիլէ կէլմէտի: Էվվէթ, եալընըղ Սըրիզի տիւշիւնէպիլիկիօրտու, վէ Գօլարտան, մէղպուրէնի գաբալը պիր արապատա պիր տէլիգանլը իլէ կէօրմիւշ օլտուղունու իշիթտիկինտէ, հիտտէթ ու զազասպ սաիգասըյլա եումիուպլարընը սըղմագտա, վէ էն գուվվէթլի պիր քիմնէնի պիլէ թէլէֆ իտէպիլմէք իգթիտարընը հաիզ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իսի:

Գօլարըն ազիմէթինտէն սօնրա իմթիտատ իտէն պիր սաաթ Լէօն իչին միւհիլք պիր վազըթ կէօրիւնտիւ: Ատէթա էնտիշէ վէ իգթիւրապլա կէչտի: Պու ճիւմլէ իլէ Արմանա վուգուի հալի պիլտիրմէք իւզրէ, գուրշուն գալէմիլէ աթիտէքի թէգքիւրէնի եագաը:

Աղիզիմ գօնթ,

« Չալըշաղըմ՝ Փապրիգա իշիլէրինտէն պիրի Պութիվալա կիտիօօր. անը արամագ իւզրէ պէն տէ պիրլիքտէ կիտիւօօրում: »

Լէօն, պիր համալ չաղըրմագ, վէ մէքթուպը մէգքիւրը անըն վասըթասըյլա կէօնտէրմէք իւզրէ, գահվէխանէտէն տիշարը չըգաը:

Օլ էանատէ պլուզ կիսինմիշ պիր քիմնէ, պուրնունուն ալթընտան պիր շարգը օգուեարագ օրատան կէչմէքտէ օլ-

տուղաւնտան , Լէօն , աստիճու. օլան պու շախար թանընարագ ,

— Վայ Կինեօն , սէնմիսին , տէտի :

— Էվլէթ , պէնիմ . լաքին սէնին պուրատա նէն իշին վար
ալը :

Կինեօն , աստիճունուն տիւչար օլտուղու ֆէլաքէթի պիլիր
իտի . անըն մէյուստիեթինի , թէհի թէհարրիեաթընը , վե
Մ . աը Քէրկազ իլէ միւնասէպաթընը սուրէթի մասրէմանէ-
տէ խապէր տամը իտի . Նասըլքի իքիտի արասընտա ճէրէեան
իտէն մուհապէրէտէն պու խուսուս անլաչըլմագտա ալը :

Լէօն . - Սըրիդի կէօրմիւչէր :

Կինեօն . - Կէօրմիւչէր մի , նէրէտէ :

— Պուժիվալտա :

— Քիմ կէօրմիւչ :

— Գօլար :

Իշպու իամ Մ . Կինեօնտա զարիպ պիր թէէսսիր հասըլ
իթմէքէ ,

— Տօսթում , սէն Գօլարտան սագըն . անըն չէհրէսի պանա
բէք խօշ կէօրիւնմէօր , տէտի :

— Եանըլընօրտուն , Գօլար էյի պիր չօծուգ աուր :

— Իհթիմալ ալը . ֆադաթ պէն տէտիկիմէ ինանըրմ .
անըն կէօղլէրի էյի տէյիլ տիր :

— Հէր նէ իսէ , պէն . քէնտիսիլէ Պուժիվալա կիտիպ ,
Սըրիդի արաեաճաղմ :

— Նէն վաղըթ կիտէճէքսին :

— Կիթմէք իւղրէ քէնտիսինի պէքլիօրում , լաքին մա-
տէմքի շիմտի սանա ըտաթ կէլաիմ , շու մքթուպու Քիւլ-
թիւր սօգաղընտա գօնթա կէօթիւրի ըմիւսին :

— Մէմուսէն աստիճում :

— Սըրիդի արամագ իւղրէ Գօլար իլէ պէրտպէր կիթմէք-
տէ օյտուղումու Մ . գօնթա խապէր վէրիօրում :

Կինեօն . - (դաշլարը շաթըլարագ .) Սանա պիր նասիհաթ
վէրմէմի իսթէնմիսին :

— Սէօլէ պագալմ նէն տիր :

— Անն Գօլար իլէ պիրլիքատէ կիթմէ :

— Ֆաղաթ Սըրիզի օ կէօրմիւշ :

— Իհթիմալ տըր , անճագ . . .

— Կի՛նեօն , սէն բէք պօշ ատամնըն օ նամուպու պիր քիմ-սէ տիր , պէնիմ տէ հագըզի ասթոււմ տուր :

— Օ տա դապիլ տիր , ֆաղաթ պէն տէ էֆքեարըմտա սապիթիմ :

Պատէհու Կինիօն՝ Լէօնուէն էլինի թուլթարագ ,

— Պէն տէ սէնին ասթոււնոււմ , տէյի իլավէթէն պէեան իթաի :

— Պիլերիմ :

— Իմտի , էկէր սէնտէն պիր շէյ թալէպ իտէրօէմ , եաօ բա՞րմընն :

— Էվվէթ , եաբարըմ , Մատտէ նէ՞րէ տաիր տիր :

— Գօլար պուրատա սէնինլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօզ վէրտի , տէյի՞լ մի :

— Էվվէթ , պիր սասթտան պուլուշմագ իւզրէ սէօզ վէրտի , չիւնքի կէօրէճէք պազը իշլէրի վար իմիշ :

— Մ . գօնթա մէքթուպ եաղաճազընը քէնտիսինէ սէօյ-լէ՞տին մի :

— Խայր :

Կինեօն՝ մէքթուպը մէզքիւրու սերիան ճէպինէ դօ-եարագ ,

— Պու խսսուսու Գօլարա սէօյլէմէհէճէկինի վատ էթ . պու պապտէ պէնիմտէ քէնտիմէ մախսուս պիր էֆքեարըմ վար տըր , տէտի :

— Բէք էյի , օնա պիր շէյ սէօյլէմէմ , լաքին պոււնուն նէ՞ ֆայտէսի վար տըր :

— Պէլքի սէնին իշին պիւեիւք խայրը սօգու՛նաճագ տըր :

Կինեօն՝ պու միւքեալէմէտէն սօնրա սօզրամաճը ուսթա պաշըսրյա թօգալաշըպ , աճէլէթէն Բիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէ-րին սօգազընտա քեային Բէրկազ օթէլինէ կիթտի :

Սրմանն ու էննատէ տիշարը չըգմտեա հաղըրլամադատա ու-
մասըյլա, Կինեօն Լէօն Բօլանըն մէքթուպունու մէրգումա
վէրտի, վէ օ տա միւնտերիճաթընը օգուտուպտան սօնրա,
թէաճճիւպանէ պիր թալը իլէ,

— Պու Գօլար քի՞մ տիր, տէտի :

— Լէօն անը էյի պիր քիմնէ զանն իտիեօր իսէ տէ, պէն,
անըն ախլէագը պօղուպ պիր շախս իտուկինէ էմինիմ :

Մ. աը Քէրկադ, պու արա քէնտի քէնտիեէ,

— Սճայիպ, աճապա պիղի իապէ՞ր մի վէրտիլէր . սագըն
պու պիր տուգապ օլմասըն, տէտի :

Մուախիսարէն Արման, թէպալիլ սուրէթտէ իշ կէօրմէք
իսթէտիկի զէման ատի քիրա արապասընա ըաքիպ օլմասը ա-
տէթ իթթիխադ իթմիշ օլմասըյլա, պու արապալարտան պի-
րինի ճէլպ իթտի, վէ Կինեօն իլէ պէրապէր ըաքիպէն,

— Լիւն սօգաղընա կիտէլիմ . օ ատէմի եագընէն կէօր-
մէք իսթէրիմ, տէտի :

Կէրչի Կինեօն՝ Մ. աը Քէրկաղըն իանէսինէ ասլա վա-
դըթ կէչլրմէեքէքէք կիթմիշ, վէ քէզալիք տագըդա Փէվթ
իթմէքսիզին իքիսի պիրլիքտէ Լիւն սօգաղընա կէլմիշլէր ի-
տի իսէ տէ, նէ չարէքի կէլաիքլէրինտէ, իշ իշտէն կէչմիշ
իտի, զիրա Լէօն Բօլան իլէ Գօլար՝ զիքր իթտիկիմիզ գահ-
վէլանէտէն հարէքէթ իթմիշ իտիլէր :

Գօլար՝ Լէօնտան մուֆարագաթընտան սօնրա, Բարիսին
էն պաեաղը սօգագլարընտան պուլընան Սէն-Տընի սօգաղընա
կիտիպ, քէնտինէ մախսուս պիր սուրէթտէ ըսլըգ չալմասը
իւզէրինէ, պիր էվին տէօրտիւնճիւ դաթ բէնչիրէլէրինտէն պիրի
աչըլար, վէ «կէլիեօրու» սէօղիւ իշիալտիքտէն սօնրա գա-
բանտը :

Փիլվագը պիր ասէմ սօգաղա էնիպ, պիր աքէրին եիւզ
պաչըսընը սէլամատըղը կիպի, Գօլարը հիւրմէթլէ սէլամատը :

Մէրգում, հօպապաղ նիդօլօ օլուպ, էլան հօպապաղ-
լըղա մախսուս էլպիսէսինի վէ քիւլահընը կիեինմիշ օլտուղըն-
տան, Գօլար՝ մէրգումա իսթապէն,

— Պու կիւն իշ կէօրէճէք վագըթ տըր . չաբուգ էլպիսէ-
նի թէպտիլ էթ, վէ հէր քէսին կիեինտիկի կիպի պիր էլ-
պիսէ կիեին , տէյի պէեան իյլէտի :

— Ի՞նչ մի կէօրէճէեիդ :

— Եվվէթ , պու ագչամ կէօրէճէք իշիմիզ վար տըր :

— Բէք էյի . Պէլվիլտէքի լօգանթատա , իւշ գարը իլէ
թէսատիլֆ իթտիկիմիզ զէվզէք իլէ՞ մի իշ կէօրէճէեիդ :

— Եվվէթ :

— Նէ՞ եարաճաղըդ :

— Պէն անը սուտա պօղմագ Ֆիբրինտէեիմ : Պու թարզ
էօլիւմ՝ ատի էօլիւմլէրտէն օլուպ , սէսի սէտասը տա չըգմագ :
Պոււնտան գաթինագար պու հէրիֆ հալը մէյեուսիեէթատէ
օլտուղոււնտան , քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիշ օլտուղու
զանն օլոււնաճագ տըր :

— Եկէր պու խըզմէթիմին պէտէլի վէրիլիրսէ , Ֆէնա իշ
տէյիլ տիր :

— Պու խըզմէթին իշին եիրմի պէշ լուի ալթոււնու վէրի-
լէճէք տիր :

— Պու պէտէլէ պիր ազ տահա զամմ իտին . սուեա աթ-
մագտան էվվէլ էլիմլէ քէնտիսինի պօղաեըմ . օ հալտէ զիեատէ
միւզտարըպ օլմագ :

Գօլար . - (ոււմուզլարընը չէքէրէք .) Միւզտարըպ օլուպ
օլմամասը վագիֆէմ տէյիլ աիր :

Պատէհու Նիգօլօ եօգարը չըգըպ , չէնտ տագըգա սօն-
րա , հօգգապպ էլպիսէսի եէրինէ , Բարիս ճիվարընտաքի
քէօյլիլէրին կիեինտիքլէրի կիպի ուղոււնճա մավի պիր պուղ.
վէ օնլարա մախսուս չաբգա վէ աեագ գապարը կիեինմիշ
օլարագ աշաղըեա էնտի :

Գօլար , մէրգոււմուն գօլթուղոււնա կիրիպ , եավաշ սէպէ
կէօրիւշէրէք , Սէն-Տընի սօգաղընտան իլէրլէտիլէր , վէ Լիւն
սօգաղընա վասըլ օլմագտան ազ էվվէլ եէկտիկէրինտէն ալ-
ըլտըլար :

Նիգօլօ պուլվարա ազիմէթ իթտիկի կիպի , Գօլար տա ,

զիքը իթտիկիմիզ գահվէխանէտէ Լէօն իւէ պուլուչտու ,
 Լէօն , Կինեօնուն ազիմէթինտէն սօնրա տագըգալարը
 սապըրսըզըգլա սաեըպ , սաաթ ալթը չալարըը զէման Գօլար
 կէլտի , վէ սօղրամաճըեա խիթապէն ,

— Չաբուգ կիտէլիմ , պիր սաաթա գատար հէր թարաֆ
 գարարաճագ տըր . զաթէն գուպպէյի ասիւման սօն տէրէճէ
 սիեահ տըր , տէտի , վէ մահվը գարարլաշտըրըմըչ օլան Լէօն
 Բօլանը ալըպ կէօթիւրտիւ :

42

Մէրգում սօղրամաճը զէրրէ գատար շիւպհէսի օլմատը-
 ղը , վէ եալընըը քէնտի թէֆէքքիւրաթընա տալմիչ պուլուն-
 տուղու հալտէ , պէլքի Սըրիզի թէքրար կէօրմէք իւմիտիլէ
 Գօլարըն բէշինէ տիւշտիւ . Շու գատար քի մէզպուրէեի նէ-
 րէտէ վէ նէ՞ կիպի տէհչէթլի ահվալ էսնասընտա կէօրէպի-
 լէճէք իտի :

Լէօն , իհթիմալ քի Սըրիզին՝ քէնտի աչգ ու մուհապ-
 պէթինէ լաեըգ պուլունմատըղընը տիւշլունտիւքճէ , քէնտի-
 սինէ տիվանէլիք կէթիրէճէք տէրէճէտէ հիտտէթ հիսս իյ
 լէմէքտէ իտի :

Հէր նէ իսէ , Գօլար րէֆիգինի , Մազակրան սօգաղը թա-
 րաֆլարընտա , ալէսսէվիեէ քիրա արապալարընտա կէօրիւ-
 մէեէն իքի գուվվէթլի աթա գօշուլու օլան , վէ շիւպհէսիզ
 Սըրիզ թարաֆընտան կէօրիւլսէ քէնտիսինի Սէրքանթ սօգա-
 ղընտան աչըրըպ Պուժիվալա նագլ իթմէք իչին գուլլանըլան
 արապա օլտուղու անլաչըլաճագ պուլունան պիր արապաեա
 օթուրտուպ , քէնտիսի տէ եանընտա օթուրարագ ,

— Ա՛րապածը, սանաւ լաեղզւը իւճրէթ վերէճէեթմ, պիզի պիր պուչուգ սաաթտա Պուժիվալա կէօթիւրմէլիսին, տէտի :

Պու սուրէթլէ արապա քէմալը սիւրաթլէ եօլա չըգտը, վէ պոււրածըգտա զիքրինէ լիւզում կէօրմէտիկիմիգ պիր թա-
գըմ սէմթլէրտէն, ասլա տուրմնագսըզըն միրուր իթտի :

Շիւպհէսիգ Լէօն Բօլան՝ արապանըն սիւրաթը հարէքէ-
թինէ, վէ Գօլարըն ասլա լագըրտը իթմէքսիզին տուրուչու-
նա տիգգաթ իթմէլի իտի, Փագաթ մերգում, տէրքեար
օլան միւլահագաթընա տալմըչ օլմասըլա, Սըրիզի աչըրմըչ
օլան շախսը մէճհուլ իլէ եիւզ պէ եիւզ պուլունմագտա օլ-
տուղունու զանն իթմէքտէ իտի • էվվէթ, քէնտիսի գատար
սաֆտէրուն օլման պիր քիմսէ, բէք չօգ վագըալարը թաթ-
պիգ իթմէք սանէսինտէ, Գօլարա քէօր քէօրունա թէսլիմ
օլմանըպ, թէտպիրլի տալրանըր իտի :

Մէսէլա, Պագգարանըն հիքեանէսինի խաթըրլար իտի •
պու հիքեանէ մուճիպինճէ իսէ, էկէր Սըրիզ հագըգէթէն
աչըրըլմըչ իսէ, Գօլարըն տէտիկի կիպի պիր տէլիգանլը թա-
րաֆընտան տէլիլ, իլա Մ • տը Պօբրէօ, եանի պիր իհթիեար
քիմսէ թարաֆընտան աչըրըլմըչ օլապիլիր իտի :

Սանիէն՝ Սըրիզին պիր տուգաղա տիւչմիւչ օլտուղու գա-
պուլ իտիտիկի հալտէ, տահա պիր կիւն էվվէլ նիշանլըսընը
սէվէն օ գըզըղագըն՝ քէնտիսինի աչըրմըչ օլան պիր քիմսէ
իլէ գարալը պիր արապատա եալընըզ գալարագ, պու հալէ
գաթլանտըղը, հաթթա օ շախսըն սէօղլէրինէ կիւլիւմէեէրէք
մուգապէլէ իթտիկի նա՞սըլ Փարգ օլունապիլիր իտի :

Լաքին Լէօն Բօլան պու միւլահագաթըն հիչ պիրինտէ
պուլունմանըպ, Սըրիզի պուլմագտան, վէ անը՝ զասպ իտէն
շախսըն քէնչէսինտէն ալմագտան պաչգա պիր շէյ տիւչիւնէ-
մէմէքտէ իտի : Պունունլա պէրապէր մէրգում,

— Կիճէ օլտու, նա՞սըլ իչ կէօրէճէեթիգ, տէտի :

Գօլար տա շու եօլտա ճէվապ վէրտի :

— Սահիհ տիր, կիճէլէրի կիւնտիւզ կիպի իչ կէօրիւլէմէզ,

Ֆնագաթ ֆիքր տահա գիեատէ աչրգ օլմագլա, տահա պեր-
րագ միւլահագա օլունապիլիր: Պունտան գաթինագար պու-
րաեա կիճէ վագթը կէլմէքլէ, էֆքեարը մախսուսէմ վար
տըր:

— Նէ՞ տիր:

— Պուժիվալտա, Բօր-Մարլիեէ կիտէն եօլտա պիր մէյ-
խանէ վար տըր քի, ճիվարտաքի շաթօլարըն խըզմէթճիլէրի
լիէ էթրաֆ քէօյիլէրի օրաեա կիտէրլէր: Պէլքի պունլարա
պիր շէյ սիւալ իթմէքսիզին, քէնտի մուհավէրէլէրինտէն պիր
նէթիճէ չըգարապիլիրիզ:

— Բէք էյի, լաքին օ մէյխանէ տահա ուզա՞գ մը տըր:

— Խա՛յր, օն օն պէշ տագըգատան վասըլ օլուրուզ:

Արապա եօլունա տէվամ իթտի: Պու սըրատա Գօլար
եինէ իսթիեարը սիւքիւթ իթտիկի կիպի, ըէֆիգի տէ քէն-
տի թէֆէքքիւրաթընա տալտը: Նիհաեէթ Գօլարըն պիր ի-
շարէթի իւզէրինէ, արապաճը հայվանլարը տուրտուրտու,
վէ Գօլար, Լէօնա խիթապէն:

— Մէյխանէեէ գատար արապա իլէ կիտիլէմէզ, տիմէք-
լէ, իքիսի տէ արապատան էնտիլէր:

Լէօն, գլաղուզունուն գօլթուղունա կիրիպ, արապա տա
կէրի տէօնտիւ:

Տօղրամաճը, էկէր ֆէքրի բէք զիեատէ մէշղուլ օլմասա
իտի, արապաճքեա իւճրէթ վէրիլմէտիկինէ, վէ արապաճընըն
տա պունու թալէպ իթմէտիկինէ տիգդաթ իտէպիլիր իտի:

Գօլարըն իշար իթտիկի մէյխանէ սու քէնարընտա, վէ
խալի պիր եերտէ ինշա իտիլմիշ շէքիլսիզ պիր էվ օլուպ, պու-
նուն գաբուսու իւզէրինտէ շու իպարէլէր եագըլմըշ իտի:

ԻԱՍՍԱ ՀԻՒՍԱՐ ԱՍՔԵՐԼԵՐԻՆԻՆ ԻՃԹԻՄԱԿԵԱՋԸ

ԱԼԷԱ ԻՉԿԻԼԵՐ ՎԷ ԹԱԱՄԼԱՐ ՊՈՒԼՈՒՆՈՒՐ

ՊԻՐ ԱՍՔԵՐ ՅԻՐԱՐԻՍԻՆԻՆ ԹԱՋԹԸ ԻՑԱՐԷՍԻՆՏԷ ՑԻՐ

Պու ճիւմլէրի օգուեանըն՝ էվվէլ պէ էվվէլ պու ասքէր
ֆիրարիսինին քիմ օլտուղունու սիւալ իթմէսի թապիի տիր:

Պու Ֆիրարի՝ Կավղաճը, նագըս, եարը էրքէք, գապա սէսլի, աեագլարընա քէօյլիւ գունտուրասը կիեինմիշ, վէ եազ գըշ ումուզունա գաուչուտան պիր մանթօ ալմաեը իթի-եատ իթմիշ ինթիեար պիր գարը օլուպ, օն իքի եաչարըն-տա, հայլազ, պաշտան չըգմըշ վէ թէրպլիեէսիզ պիր չօճուգ իլէ պիրլիքսէ մէղքիւր մէյխանէտէ պուլունմագտա իտի:

Պու չօճուզուն իամի՝ Րօգամպօլ իտի:

Պու Րօգամպօլ՝ պուլունմուշ պիր չօճուգ օլուպ, պիր ագչամ՝ մէղքիւր մէյխանէեէ կիրիպ, եէեիպ իչտիքտէն սօն-րա բարա վէրմէեէերէք կիթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, ինթի-եար գարը եագասընտան թութմագլա, արալարընտա պիր միւնազտա սաչլամիշ, վէ Րօգամպօլ էլինէ պիր պըչագ ալա-րագ մէյխանէճի գարըեը թէլէֆ իթմէք գաստինտէ իքէն, պիրտէն պիրէ պու հարէքէթտէն կէրի տուրուպ, մէզպուրէեէ շու սէօզլէրի սէօյլէմիշ իտի:

— Վա՛լիտէ, կէօրիւեօրսուն քի պէն պիր քիւհան պէ-յիեիմ, վէ սէնի պուրատա թէլէֆ իտիպ օլանճա սերվէթինի ալըպ կէօթիւրէպիլիլիմ: Պու պապտէ քիմսէնին տէ մալիւ-մաթը օլմաղ. լաքին ինթիմալքի տէսթկեահընըն չէքմէճէ-սինտէ եիրմի ֆրանգ պիլէ եօգ տուր. պու սէպէպլէ սէնինլէ օրթագ օլմաեը թէրճիհ իտէրիմ:

Ինթիեար գարը իսէ, էլան տիթրէեէերէք թէհայեիւր վէ տէհշէթլէ մերգումա պագտըղը հալտէ, Րօգամպօլ՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ սէօզիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրմիւշ իտի:

— Ջաթէն գապթիեէլէր իլէ խայլի մուամէյէմ օլմուշ տուր: Շիմտի տէ հապսխանէտէն չըգըեօրում, եախօտ տահա աօղըրուսու օրատան ֆիրար իթտիմ: Եէտիմտէ օն բարամ պիլէ պուլունմատըղընտան, էկէր թէքրար զապրթանըն բէն-չէսինէ տիւչէրսէմ, ասլա ֆիթուր իթմէմ: Լաքին սէն պէնի եանընա ալըրսան, էյի պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլուր-սուն: Սէն հէմ եալընըզսըն, հէմ ինթիեարսըն: Հէր նէ գա-տար իըրսըզ իսէն տէ, արթըզ իշէ եարամազ հալէ կէլմիչ-սին: Իմտի պէն սանա գուվվէթլի պիր մուամլին օլուրում:

Արսրգճա պիր սէրպէսթիքլէ գուլանըլան պու լիսան մէյխանէճի գարընըն խօշունա կիթտիկինտէն , Բօգամպօլու օղլու մագամընտա գապուլ իթտի , վէ մէրգուժտա պու գարըեա սատըգ պիր շէրիք օլուպ , ճան ու կէօնիւտէն քէնտիսինէ վալիտէ նամը վէրմէհէ պաշլատը :

Իհթիեար գարը , ճիվար սէքէնէտէն քիմսէնին նէրէեէ կիթտիկինի պիլմէտիքլէրի հալտէ , չօգ տէֆա դայպուպէթ իթտիկինտէն , Բօգամպօլ անըն եէրինէ մէյխանէտէ գաիժ օլուր , օրատա պուլունտուղունտա պիրլիքտէ չագըպ չագըտըրըր , վէ մէգպուրէ քէօր սէրխօշ օլարագ մասանըն ալթընա եուվարլանտըղընտա , տէսթկեահը չէքմէճէեի սօեուպ պօշալթըր իտի :

Իչպու մէյխանէճի գարը՝ հօգգապագ նիգօլօնուն մէթրէսի , վէ Գօլարըն՝ Սըրիգի թէսլիմ իթմիշ օլտուղու մաթուհ Ճիրար նամ գարը իտի :

Գօլար իլէ Լէօնուն հիյնի մուվասըլէթլէրինտէ , մէյխանէ , եախօտ տահա տօղրուսու պունուն պաշլըճա սալասը պօշ օլուպ , պու սալանըն էթրաֆընտա գօնուլմուշ օլան գանաբէլէրին գարըլարընտա , իւղէրլէրի եաղլը պէղլէր իլէ էօրթիւլիլ սուֆրալար , արգատա՝ իւսթիւ գատէհլէր վէ սաիրէ իլէ տօլու տէսթկեահ , վէ ըսֆլարտա՝ սըրա իլէ տիգիլի վէ էնվաի թապիրլէրի հավի շիշէլէր պուլունմագտա իտի :

Տէսթկեահըն էօնիւնտէ Բօգամպօլ տուրմուշ օլուպ , գօմէտիաեա տաիր պիր քիթապ օգուժագտա , վէ մաթուհ Ճիրար տա , աթէշին պիր եանընտա պիր իսկէմլէտէ ուեուգլամագտա իտի :

Տէմիրտէն պիր շամատանա վագ իտիլմիշ օլան թէք պիր մուժ՝ տիվարլարը գարարմըշ վէ եէր եէր Օսթրէլից մուհարէպէսինի իրանէ իտէր գըրրըգը պօեալը պիր թասվիր , մէնէֆշէ ըէնկինտէ պիր Բօնեաթօվսքի , վէ պաշընա սարը շաքգա գօյմուշ կէօք ըէնկինտէ պօեալը պիր Սէրսէրի եէհուտի թասվիրի ասըլմըշ պուլունան մէգքիւր մէյխանէ սալասընը ըըրթմագտա իտի :

Գօլար իչէրի կիրտիկինտէ , գաբունուն եանընտա պու-
լունան մասաեա եուժրուղունու վուրարագ ,

— Է՛յ վալիտէ , մէյխանէնիզտէ պիրէր գատէհ չագա-
պիլի՞րմիեիզ , տէտի :

Րօգամպօլ . - (տէսթկեանհըն իւզէրինտէն վէ օգումասընա
տէվամ իտէրէք .) Պուեուրունուզ տօսթլար , տէտի եիւքսէք
սէտա իլէ :

Ճիբար պիրտէն պիրէ ուեանարագ , պօղուգ պիր սէսլէ ,

— Րօգա՛մպօլ , Րօգա՛մպօլ , սէն շու էֆէնտիլէրէ խըզմէթ
էթ , տէյի պէեան իյլէտի , Ֆագաթ կէօզլէրինի օվալաեա-
րագ Գօլարը թանըտըղընտան , սէսինի տէրհալ թէպտիլ
պիրլէ :

— Վայ ճօնսիէօ Գօլար , սի՞զմիսինիզ . չօգտան պէրի տիր
րի մէյտանտա եօգտունուզ , տէտի :

Պու սըրատա Գօլար իլէ իհթիեար գարը մանէատար սու-
րէթատ եէկտիկէրինէ պագըչտըլար : Այնի վագըթտա Ճիբար ,
պօղուգ սէսինի պիր տէրէճէ եուժաթարագ ,

— Մատամընըզնա՛սըլ տըր , տէտի :

Պու սիւալէ Րօգամպօլ ճէվապ վէրէրէք :

— Վալիտէ , միւսիւ Գօլարըն մատամը բէք էյի տիր ,
տէտի :

Լէօն տա դլաղուղընըն գուլաղընա տօղրու էյիլէրէք ,
սաֆտէրունանէ պիր թարգտա ,

— Սէն էվլի՞միսին , տէյի սօրտու :

— Իվվէթ , գարը դօճա պօչամասընըն միւսաստէյի պու-
լունտուղու տաիրէտէ էվլէնմիշիմ տիր :

Րօգամպօլ . - Աճա՛յիպ , միւսիւ Գօլար , սիզ գարընըզը
պօչա՞տընըզմը :

Գօլար . - (Րօգամպօլուն գուլաղընտան թութարագ .)
Իվվէթ , հայլազ տէլիգանը , գէվճէմ մատամը պօչատըմ :

— Էյի գըսմէթ . պէն տէ պիր գարը արաեօրտում . քէն-
տիսինի պանա թավսիեէ իտէպի՞լիրմիսինիզ :

— Սուս օլ հա՛յլազ , տէտի Գօլար , վէ պատէհու մաթուհ

գարընեա խիթապէն , - Վա'լիտէ , եէչիլ օտանը պիզէ թախսիս
խտէպի՞լիրմիսին , տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր միւսիւ Գօլար :

— Նի՞չին վալիտէ :

— Զիւնքի սաաթ եէտի իչին օրասը թուլթուլմուշ տուր :

— Քի՞մ թուլթուլմուշ տուր :

— Միւթէպէր զսթլար թարափընտան թուլթուլմուշ
տուր : Միւսթէծիլէրինտէն պիրի արապաճը , տիկէրի տէ
պիւսիւք պիր խանէնին խըզմէթճիսի տիր :

Գօլար պու արա Լէօն Բօլանըն տիրսէկինէ մանէատար
սուրէթտէ վուրարագ , - Պու էյի , տէտի , վէ միւթէպէր-
պէն , - Էօյլէ իսէ վա'լիտէ , պիզէ սարը օտաեը թախսիս էթ
տէյի իլավէթէն տէրմիւսան իյլէտի :

Տիրար , ազամէթլի պիր սուրէթտէ ,

— Բօգամպօլ , պու էֆէնտիլէրի՝ միւթէպէր զէվաթա
մախսուս օլան տաիրէեէ կէօթիւր , վէ սիբարըչլարընը ալ
տէտի :

Բօգամպօլ . - Բէք էյի , բէք էյի :

Պէօյլէճէ մէրգում հայլաղ շամտանը էլինէ ալըպ , Գօլար
իլէ Լէօնուն էօնիւնէ տիւչէրէք , մէրգումլարը , բիւչիւք պիր
նէրտիվէնտէն էվին պիրինճի վէ եէկեանէ գաթընա չը-
գարտը :

Իչպու պիրինճի գաթ իւշ տաիրէեէ միւնգասէմ օլուպ ,
էն պիւսիւկիւ մատամ Տիրար իլէ զայրը մէշրու զէվճի հօգ-
գապաղ Նիգօլօնուն իտի . տիկէր իքիսի տահա քիւչիւք
վէ տէհչէթլի մաղարալարա միւշապիհ օլտուգլարը հալտէ ,
ինճէ պիր թախթա գաբլամա իլէ եէկտիկէրինտէն այրըլ-
մըլ իտի :

Բօգամպօլ՝ կիւրիւլթիւ իլէ սարը օտանըն գաբուսունու
աչտը : Պունտա , էչեա օլարագ պիր սուֆրա իլէ տէօրթ իս-
կէմէտէն վէ սէնէնին մէվսիմէրինի իրաեէ իտէր պիր գալ
թասվիրտէն զայրի էչեա պուլունմամագատա իտի :

Գօլար իլէ Լէօն օթուրտուլար :

Րօգամպօլ . - Լֆէնտիլէր , նէ՞ Էմրինիզ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Շիշեսի օն պէշ ֆրանգլըգ շարապ իսթէրիզ :

— Տահա պաշգա՞ :

— Կրիւեէր բէյնիրի իսթէրիզ :

— Ղալիպա ճէնագէ ալայընտան տէօնէնլէր , եախօտ պիր խայլի եօլ գաթթ իթտիքտէն սօնրա աթտան աշաղը էնէնլէր կիպի ատէթա թաամ իտէճէքսինիզ :

Լէօն , ֆիրրի ղաեթ մէշղուլ օլմասընա ըաղմէն , Գօլարըն մէզքիւր մէյխանէ տախիլինտէ ղաեթ թէքլիֆսիզճէ կէօրիւշմէսինի , վէ մատամ Թիբարըն քէնտիսիլէ բէք տէ ըիաեթլէ տավրանմատըղընը պիր ազ ղարիպ պուլուպ ,

— Ղալիպա սէն պուրաեա չօգ տէֆա կէլիրսին , տէտի :

— Էվվէթ , չօգ տէֆա պօշամըշ օլտուղում գարըմ իլէ կէլիր իտիմ : Վագաա կէօսթէրիշի կիւզէլ պիր պինա տէյիլ իսէ տէ , նամուսուլու եէր տիր :

— Պուրատան պիր շէյ իսթիֆատէ իտէպիլէճէկիմիզի զանն իտի՞եօրմուսուն :

— Պիր ազտան եանընտաքի օտատա սուբէ իթմէկէ կէլէճէք օլան խըզմէթքեարլարըն , աբապատա կէօրտիւկիւմ տելիգանլըբը թանըտըգլարընը պաշըմը քէստիրմէեի կէօզէ ալարագ իտտիա իտէրիմ :

Լէօն՝ հիտտէթլէ եումրուգլարընը սըգարագ ,

— Ա՛հ էկէր էլտէ իթսէմ . . . տէտի :

Րօգամպօլ , պուլ արա գօլթուղունտա իքի շիշէ , վէ իքի էլի արասընտա էթմէք վէ բէյնիր օլարագ թէքրար եօգարը չըգտը : Գօլար տա , կիւեա «միւսաատէ էթ քի շունու իսթիճվապ իտէեիմ» մանէասընտա Լէօնուն տիրսէկինէ տօգունտու , վէ պատէհու կէօզ գըրբարագ , Րօգամպօլա խիթապէն ,

— Էյ տէլիգանլը , պուրալարտա եէնի շէյլէր վա՞ր մը , տէյի սիւալ իթտի :

Րօգամպօլ . - Եէնի շէյլէր մի :

— Եանի ճիվարլարա հէնուղ կէլմիշ շէհերլիէր վա՞ր մը տըր :

— Խայր... զանն իթմէմ... հա՛ էյի խաթըրմա կէլ-տի... պիր կէնճ քիմսէ վար տըր . անըն իչին միլիօնէր պիր Ինկիլիզ տիր տիւօրլար :

Լէօն , Պագագարանըն պահսընը իթմիշ օլտուղու տըր Վի-լիամնը խաթըրլաեարագ սարսըլտը :

— Պու Ինկիլիզ նէ՞րէատէ իգամէթ իտիւօր :

— Եիւքսէքլէրտէլպիր շաթօ սաթըն ալտը :

— Էվլի՞ մի տիր . եալընը՞ զ մը տըր :

— Պիլմէմ :

— Քէնտիսի նա՞սըլ քիմսէ տիր :

— Կէնճ տիր . թագըրիպա օթուղ եաշընտա տըր . բէնկի կամէր վէ գարա պըրըգլը տըր :

Քօլար . - Օ տուր , թա՛ քէնտիսի տիր :

Պու էսնատէ մաթուհ Ֆիրար պօղուգ սէսի իլէ ,

— Բօ՛գամպօլ , Բօ՛գամպօլ , տէյի պաղըրտըղընտան , չօճուղ ,

— Կէլիւօրում վալիտէ , կէլիւօրում , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Չարուգ կէլ , պագ շու էֆէնտիլէր նէ՞ իսթէեօրլար : Բօգամպօլ , պուստան Ֆազլա մալիւմաթ վէրէմէեիպ , թէքրար աշաղըեա էնտի , վէ այնի վագըրթտա Լէօն՝ մէյխա-նէնին ալթ գաթընտա պագըր աեագ վէ ինսան սէսլէրի իչիթ-տի , վէ նէվիմա հալը եէյիս իլէ :

— Կէօրիւեօրսուն ա՛ , չօճուղուն հիչ պիր շէյտէն խա-պէրի եօգ տուր , տէտի :

— Եախօտ սէյլէմէք իսթէմէեօր :

— Էյլէ՞ մի զանն իտէրսին :

Քօլար , էվվէթ մանէասընտա օլարագ պաշընը սալլատըր , վէ միւթէագըպէն սիւքիւթ իթմէսինի իսթար իթտի : Ե է-չիլ օտաեը թութմուշ օլան իքի արգատաշլար նէրտիվէնատէն չըգտըրլարընտա , Քօլար՝ գաբուեու եարը աշարագ , տիշա-րըեա աթֆը նագար իթտի :

Րօգամպօլ, էլինտէ պիր շամատան օլարադ էօնտէն կիթմէքտէ իտի : Րօգամպօլուն արգասօրնտան տա, Գօլար, իքի քիչինին կէլմէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւքի, պիրի՝ եիրմի եէտի եիրմի սէքիզ հաշլարընտա, վէ տիկէրի տէ գըրգ էլլի եաշլարընտա զանն օլունուեօրտու : Գօլար, մանէատար պիր թարգտա պունլար իլէ պագըշտըդտան սօնրա, իշպու եէնի կէլէն քիմէսնէլիքի Լէօնուն կէօրմէսինէ վագրթ պրադմագտան աճէլէթէն գարուեու գարատը :

Պու իքի շախար խըզմէթքեար էլպիսէլէրի կիեինմիշ իտիլէր իսէ տէ, Պէլլիլտէ թաամ իտիլտիլի կիւն Լէօնա Ֆէնալըգ իթմէք իթմէմիշ օլան իքի հաշարի, եանի Նիգօլօ իլէ չիլինկիր օլտուգլարը՝ օլ վագըթ քէնտիլէրինի կէօրմիւշ օլանլար թարաֆընտան տէրհալ անլաշըլպիլէճէկինտէ շիւպհէ օլունամագ իտի :

Նիգօլօ, մէյխանէեէ կիթմէք իւզըէ Գօլարտան էվվէլ եօլա չըգմիշ օլմասըյա, չիլինկիր իլէ պուլուշմուշ, վէ Գօլար՝ Լէօն իլէ պիրլիքտէ կէլտիլի սըրատա, ճիվարտա կիզլէնմիշլէր իտի :

Օլ էանատէ Րօգամպօլ իլէ եէնի միւշթէրիլէր պէյնինտէ աթիտէքի մուհավէրէնին ճէրէեան իթտիլինի Լէօն վէ ըէֆիդի Գօլար իշիթտիլէր :

Րօգամպօլ . - Էֆէնտիլէր, պուրասը խանէնիզ կիպի օլուպ, հէր սուրէթլէ էյլէնմէնիգէ վէ պաղըրըպ չաղըրմանըղա քիսսէ մանի օլամագ :

Միւշթէրիլէր . - Շիշէլէրինիգի գըրսագ տա գարարը օլմագ, տէյիլ մի :

— Պէտէլլէրինի էօտէտիլինիզ հալտէ, շիշէլէրի տէ գըրապիլիրսինիզ :

Պատէհու Րօգամպօլ՝ մէրգուլարըն նէզտինտէն մուֆարագաթ իթտի, վէ Գօլար՝ եավաշ սէտա իլէ Լէօնա,

— Պիլի՛րմիսին, պուրասը բէք միւնասիպ պիր էվ տիրա տամ էօտիւրսէլէր, քիմսէ իշիթմէզ, տէտի :

Լէօն՝ թէաճճիւպլէ Գօլարա աթֆը նագար իթտի . օ տա,

սիմասընա զարիպ պիր հէյեթ թէսպ իթտիրիր սուրէթտէ կիւլիւմնէտի , վէ իւավէթէն տախի ,

— Էվվէթ , ֆարղ իտէլիմքի պուրատա պիրինի թէլէֆ իթսէլէր , տիմէք իտթէրիմքի պողսալար , իքի աարմ էօթէտէ չայ վար տըր , վէ ճիւլարտաքի մաքինանըն չարխլարը տա տախիմա տէօնմէքտէ տիրլէր : Շու հալտէ թէլէֆ իտիլէն ատէմի ալըրլար , մաքինանըն ալթընա կէօթիւրիւրլէր , չարխըն պիրի անը ալըր էղէր . օնտան սօնրա պագ պու իչին՝ ճինաեթ մի եօգսա դադա մը նէթիճէսի օլտուղունու անլաեապիլի՞րմիսին , տէտի :

Լէօն՝ միւքեայէմէնին թարղը թէպտիլ օլմասընտան սօլաեը թէաճճիւպիւ արթարագ ,

— Տօղրու տուր , տէտի :

Գօլար , պիրտէն պիրէ Լէօնա ,

— Սո՛ւս օլ , տի՛նլէ , տէյի պէեան իթտի :

Եէչիլ օտատա նիգօլօ իլէ չիլինկիր արասընտա շու սէօղլէր ճէրէեան իյլէմէքտէ իտի :

— Պէնի տի՛նլէ , պիր ատէմի տէրհալ թէլէֆ իթմէք իչին , է՛ն գօլայ թէտպիր պէնճէ շու տուր . պողաղընը օն բարմաղընըն արասընա ալըրսըն , պաշ բարմաղընը ճան եէրինէ պասարսըն : Հէրիֆին այնի տագըգատա պիւթիւն պիւթիւն իչի պիթմիշ օլուր :

— Պունուն էյի պիր չարէ օլտուղունու զանն իտէ՞րմիսին :

— Չօգ տէֆա թէճրիւպէսինի իճրա իթմիշ , վէ մուվաֆագ տա օլմուշում տուր :

Լէօն , եանընտաքի օտատա սէօլլէնմէքտէ օլան պու սէօղլէրի իչիթտիկինտէ , Գօլարա պագարագ ,

— Տիմէք պու ատէմ գաթիլ տիր , տէտի :

— Շունու պունու թաղելիգ իտէնլէրի թէլէֆ իտիպ վի՞ճուտլէրինի գալտըրմագ՝ պիւեիւք պիր ճինաեթ սաեըլմագ՝ Մէսէլա ֆարղ իտէլիմքի սէն պէնի թաղելիգ իթմէքտէ օլսան :

Լէօն . - (Էլան պիր կէօնա շիւպհէեէ զահիպ օլմաեարագ .) Պէ՞ն մի :

— Պունու աիմէքիկիմ սըրֆ Փարզիեաթ գապիլինտէն սիր :

— Բէք էյի , տէտի Լէօն՝ տաիմա Սըրիզի տիչիւնէրէք , վէ Գօլար տա քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Էվվէթ , Փարզ իտէլիմքի սէն , պէնի թագեիգ իտէն էլխասըն , մէսէլա գօնթ տը Բէրկազըն ահըպպասընտան պիրի օլսան . . .

Լէօն Բօլան պու սէօզլէրտէն միւթէէսսիր օլարագ էնտիչէ իլէ Գօլարա պագար , վէ ,

— Տիմէք սէն գօնթու թանըեօրսուն , տէտի :

— Էվվէթ , իսմէն թանըրըմ իմաի , երինէ Փարզիեաթ գապիլինտէն օլարագ սէօլէեօրուժ՝ գօնթ տը Բէրկազ վէ սէն՝ ճանըմը սըգտըղընըգտան . . .

Գօլարըն պու սօն սէօզլէրի՝ Լէօն Բօլանըն էնտիչէսինի արթըրտը . չիւնքի պէեանաթը վագըասը կիթտիքճէ զարիպ կէօրիւնմէեէ պաշլամագտա իտի : Հալպու քի Գօլար՝ պու իուսուսա գաթան էհէմիեթ վէրմէեէրէք , իսթիհգաքեարի սուրէթտէ քէլամընա պիտտէվամ ,

— Ճանըմը սըգան՝ սէնին՝ անըն իլէ թանըղըզըղըն տըր . պու պապտէ հագգը սէպէպլէրիմտէ վար տըր . . . պինապէրին պիր ագչամ , մէսէլա պու կիւնքի կիւն կիպի սէնի պուրաեա կէթիրսէմ , տէտի :

Լէօն , միւէսսիր պիր թարգտա ,

— Լաքին տօսթուժ , Սիրիգտէն պահս իտէճէք եէրտէ պէնիմլէ էյլէ՞նմէեէ մի չըգըշտըն , տէյի սիւալիթտի :

Գօլար . - (էլան իսթիհգաքեարի լիսանընա տէվամ իտէրէք .) Հա՛ , Սըրիզի պիր աղաճըգ ունութտուժ , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Լաքին պէն ունութմատըմ . . . սէն անը պուրալարտա կէօրտիւն , տէյիլ մի :

— Իհթիմալ տըր :

— Իհթիմալ մը տըր :

Լէօն Բօլան պու արա աեաղա գալգըպ , շիւպհէլի պիր

Թարգտա Գօլարա պագտը : Գօլար իսէ , սիւքիւնէթի թամմէ իլէ ,

— Սէնի պուրանա կէթիրմէքտէ սէպէպլէրիմ՝ վար տըր , տէտի :

Այնի վագըթտա Գօլար՝ եէշիլ օտանըն գաբլամասընա էլի իլէ վուրուպ ,

— Եահո՛ւ , ա՛րդատաշլար , նիհանէթ կիւվէրճինի եա . գալասըգ , վէ պու տէֆա Պէլվիլտէքի հալ վագը օլմանա . ճագ տըր , տէյի պաղըրտը :

Լէօն Բօլան , պիրտէն պիրէ վուգու պուլան պու վագըրատան տիւչարը հայրէթ օլուպ , գաբուճունն աշըլտըղընը վէ նիգօլօ իլէ շիլինկիրին՝ իտամ հիւքմիւ մանէասընտա պի կիւլիւմսէմէ իլէ իչէրի կիրտիքլէրինի կէօրտիւ , վէ Գօլարըն սէօղլէրինի միւթէագըպ , մէրդոււմլարըն զահիր օլմասը՝ եըտըրըմ կիպի սիւրաթլէ Լէօնա թէէտիր իթտիկի կիպի . պու հաշարիլէրին՝ քէնտիսինի Պէլվիլտէ թահգիր իտէն վէ Արմանըն միւտախէլէսի վագը օլմասա , հագդընտա պի քէնալըգ իճրասընտա պուլուճմագ իսթէեէն շախսլար օլտուգլարընը տա թանըտը , վէ Գօլարըն պիր ալչագ վէ դատտար օլտուղուճու , վէ Սըրիզին Պուժիվալտա պուլուճմատըղընը , վէ քէնտիսինին պիր տուգաղա տիւշիւրիւմիւլ օլուպ , մահվիեէթ կիրտապընա կէթիրիլմիլ իտուկինի անլատը :

Լաքին իթիտալը տէմի դայպ իթմէեիպ , սուֆրանըն իօգէրինտէքի պըչաղը էլինէ ալտը , վէ իւշ նէֆէր տիւշմէնէ գարշը մուգավէմէթ իթմէք իւզրէ արդանա չէքիլտի :

Լէօն՝ գուվվէթլի պիր տէլիգանլը օլուպ , էկէր խասիվլէրինին տիկէր սիլահլարը պուլուճմասա իտի , հիյնի հաճէթ . տէ իւշիւնէ տէ մուգավէմէթ իտէպիլիլ իտի :

Մէրգոււմ , Գօլարա խիթապէն ,

— Ա՛լչագ , պէնի էօլտիւրմէք իսթէեօրսուն հա՛ , տէյի պաղըրտը :

Գօլար տա , - Էվվէթ , չիւնքի սէն պէնի թաստի իտիեօր :

սուսն , տէյի քէմալը սիւքիւնէթլէ մուգապէլէտէ պուլուն-
տու , վէ պատէհու շէրիքլէրինէ խիթապ իտէրէք ,

— Շու շօճուգ պըչագլա օյնամագ իսթէեօր . բէք ալէա ,
պիզտէ օյնամալըբըզ , Ֆագաթ քէնտիսինի պօյմագ տահա
է վլէա տըր , զիրա պու սուրէթլէ սուտա զարդ իտիլաիքտէն
սօնրա էսէրի պիլէ դալմազ , տէյի պէեան իյլէտի :

Սարը օտա՝ ալթը միւրէպպի աեազ էնիլիկինտէ օլուպ ,
միւշթէրիլէրէ մախսուս օլան սուֆրա օրթատա , վէ բէնչիրէ՝
դարունուն դարչըսընտա պուլունմագտա իտի : Իմոի Լէօն
Րօլան՝ բէնչիրէեէ սօղրու ըիւճաթ իթմէսինտէ , քէնտիսիլէ
խասիմլէրի արասընտա դալմըչ օլան սուֆրա՝ քէնտիսինէ պիր
սիրէր տիմէք իտի : Մէրգուժ՝ էնէսինի բէնչիրէեէ տաեա-
թըպ , էլինաէքի պըչաղը սալլատըղը հալտէ , գալգան մա-
դամընտա գուլլանմագ իւզրէ տիկէր էլինէ տէ պիր իսկէմլէ
ալտը :

Թապէն սաքին վէ մահճուպ օլան Լէօն Րօլան՝ էօլիւժ
թէհլիքէօի դարչըսընտա քիւսթալիս վէ ճէսուր պիր հալ քէսպ
իտէրէք ,

— Եագըն կէլին , եագըն կէլին , հիչ օլմալսա իչինիզտէն
պիրլինի թէլէֆ իտէճէեիժ՝ տէյի նիտա իթաի :

Գօլար վէ իրի ըէֆիգի՝ շիւպհէսիղ Լէօն Րօլան կիպի
կէնճ վէ գալի իւլպիւնեէ պիր իշճինին , սէս պիլէ չըգարմագ-
սըղըն քէնտիսինի թէլէֆ իթմէլէրինէ միւսատէ իթմէեէ-
րէք , սօն տէրէճէեէ դատար մուգավէմէթ վէ մուխալիֆէթ-
տէ պուլունաճաղընը լանա անլումըչ օլմալարըլա պէրապէր ,
պիր տագըդաճըգ թէրէտտիւտ իթտիլէր , վէ ճանվէրլէր՝
իւզէրինէ հիւճուժ իտէճէքլէրի շիքեարլարընա նասըլ պա-
գարլար իտէ , պունլար տա մէրգուժա օ եօլտա պապ մաեա
պաշլատըլար :

Լէօն էլան պըչաղը էլինտէ սալլաեըպ տուրմագտա օլ-
տուղունտան , Գօլար՝

— Ուղրաշմագլըղըն պէյհուտէ տիր . էլիմիզտէն գուրթու-
լամաեաճագըն . իմոի պունտան պէօյլէ Սըրիզի թէքրար

կէօրմէի արթըգ ունութ, էլվլէթ տօսթուամ, պուրատա գալմաեա, վէ սուեուոն ալթընտա եաթմաեա շիմտիտէն հա-
զըր օլ, տէտի:

Լէօն, բէնչիրէեի աչմագ իսթէեեբէք,

— Եարտըմա՛, իմտատա՛ կէլին, տէյի պաղըրտը, լաքին նիգօլօ՝ հօգգապաղլարա մախսուս էլչարուգլուղըյա էլինէ պիր շիչէ ալարագ Լէօնուոն պաչընա Փըրլաթտը:

Պիչարէ տէլիգանլը ալնընտան վուրուլուպ սէրսէմլէնտի, վէ պօղուգ պիր սէս ըէֆ իլէ, պըչագ էլինտէն տիւշտիւկի կիպի, քէնտիսի տէ եէրէ եուվարլանտը:

Օլ վագըթ պիր աթլաեըչտա հօգգապաղ՝ Լէօնուոն իւպէ-
րինէ պինիպ, անը իքի գուվվէթլի գօլլարընըն արասընա
ալտը, վէ Գօլարա խիթապէն,

— Էլլմլէ պօղաեը՞մմլ, տէյի սօրտու:

Գօլար. - Խայր, պիր պաղ իլէ պօղմագ տահա գօլայ
աըր, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ քէնտինէ գրավաթ մագա-
մընտա գուլլանտըղը սիեահ իբէքլի պիր պօղազ պաղընը նի-
գօլօեա աթտը:

Լէօն սէրսէմլէնմիլ իտի իսէ տէ, պաեըլմամըչ օլտուղուոն-
տան, հէնուզ տէպէլէնմէքտէ վէ պօղուգ սէսլեր չըգարմագ-
տա իտի: Պիչարէնին եիւղիւ, շիչէնին հասըլ իթտիկի եարէ-
տէն գանա պօեանմըչ իտի:

Գօլար, ըէֆիգլէրինէ խիթապէն,

— Չարուգ իտէլիմ, վագաա քիմսէնին պիգի պուրատա
րահաթսըլ իթմէեեճէկինի պիլիրիմ, ֆագաթ նիհաեէթ իչի-
միգի պիր ան էվվէլ պիթիրմէք՝ հեր ճիհէթլէ խայըրլը տըր,
տէտի:

Պու սուրէթլէ շիլինկիր իլէ նիգօլօ՝ պիչարէ տէլիգան-
լըեր գուվվէթլի պաղուլարը իչինտէ թութուպ, վէ Գօլար տա
պօղագընա պաղ կէչիրիպ, պօղմաեա պաչլամագտա իքէն,
նակեահ բէնչիրէնին արգասընտա պիր կէօլկէ կէօրիւնէրէք
բէնչիրէնին ճամը բարա բարչա օլտու, վէ զահիր օլան պիր
ըըղը միւթէագըպ պիր թապանճա բաթլամասը իչիտիլիպ:

Գօլար վուրուլարող եէրէ տիւշտիւ , վէ պօղազ պաղընըն իքի ուճունու սըգամազ օլտու :

Մէմուլին զայրի պիր զէմանտա Լէօն Բօլանա վագը օլան վէ քէնտիսինի մուհագդագ պիր էօլիւմտէն գուրթարան շու մոււավէնէթ նէ՞ իտի :

43

Արման տը Քէրկազ իլէ Կինեօնու պրագտըղըմըզ զէման , պուճար արապաեա բաքիպ օլուպ , վէ արապաեը տա Արման գօմանտա իթտիկի հալտէ , Լէօն Բօլանը պուլմագ իւմիտիյլէ Լիւն սօգաղընա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէքտէ իտիլէր : Լաքին խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ մէգքիւր սօգաղա մոււվասըլէթլէրինտէ , Լէօն կիթմիշ օլտուղունտան , գօնթ վէ բէֆիգի եէկտիկէրինէ պագըշտըլար :

Օլ վագըթ գօնթ ,

— Շիմաի նէ՞ եարաճաղըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Կինեօն տա շէօյլէ ճէվապ վէրտի . - Մօնսիէօ գօնթ , պէնտէ էօյլէ պիր հիսս հասըլ օլուեօր քի , Լէօն օ ատէմ իլէ պիրլիքտէ պուլունմասըլա , պիւեիւք պիր մուխաթարա , պէլքի տէ էօլիւմ մուխաթարասընա թապի պուլունմագտա տըր , շիւնքի Գօլարըն թասվիրի՝ հայտուտա պէնզէր :

— Օ հալտէ քէնտիլէրինի պուլմագ լագըմտըր : Գօլարըն՝ քէնտիսինի Պուժիվալա կէօթիւրէճէկինի սանա սէօյլէմէ՞ տը մի :

— Էվվէթ մօնսիէօ գօնթ , սէօյլէտի :

— Էօյլէ իսէ օրաեա կիտէլիմ :

Պինապէրին Արման , զաթէն ալէա ճիւստէն օլան արապասընըն հայվանընա պիր գաշ գամը վուրմագալ , հայվան՝ երտըրըմ կիպի սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը :

Եօլտա դօնթ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Եա կինեօն եանըլբօր , եախօտ Լէօնու կէօթիւրէն շախտըն հիչ պիր Փիքրի մոլգիրրի եօգ տուր . օ հալտէ Սըրիդի կէօրմիւշ օլտուղու սահիհ օլաճաղընտան , Սըրիդի պուլ տուղու մուղտա , պէլքի Ժաննը տախի պուլապիլէճէեիգ . պիլ աքիս էկէր կինեօնուն հիսսիեաթը տօղրու իսէ , Լէօնա Ֆէնալըդ իթմէք իսթէեէն շախս՝ սրը Վիլիամսըն պիր մէմուրու , եախօտ տահա տօղրուսու ալչագ Անտրէա օլապիլիր : Օ հալտէ անը սէօղ սէօյլէմէեէ , վէ Ժաննըն պուլունտուղու մահէլլի պանա պիլտիրմէսինէ քէնտիսինի մէճպուր իտէճէեիմ , տիմէքտէ իտի :

Պու միսիլու միւլահաղաթ իլէ Արման՝ արապասընըն հալվանընը գամչըլաեարագ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իտիլտիկի սըրատա , կինեօն , Գուրպվուա ճիհէթինտէն կիթմէքտէ պուլունան տիկէր պիր արապաեը կէօսթէրտի :

Արման՝ մէղքիւր արապանըն սիւրաթլէ հարէքէթինի կէօրմէսի իւղէրինէ ,

— Իկէր ատի քիրա արապասը իսէ , հաղըգէթէն բէք շաբուգ կիտիեօր , տէտի , վէ այնի վագըթտա հայվանընը պիր միւտտէթ ճիք սուրտուրուս , թանըլմամագ իւղրէ բալթօսունուն եագասընը վէ էնլի գրավաթընըն ուճլարըլա եիւղիւնիւ կիղէտիկի կիպի , կինեօն տա շաբգասընը կէօզէրինէ գատար չէքտի , վէ արապանըն արտ թարաֆընտա օթուրմուշ օլան Արմանըն սէյիսինին ուղուն ըէտէնկօթօնու պլուղունուն իւղէրինտէն կիեինտի :

Մուախիարէն դօնթ աթընը թէքրար գամչըլամագլա , արապա՝ էօնտէքի արապաեա վասըլ օլտու , հաթթա անը կէչտի

Օլ էանատէ վագըթ հէման եարը կիճէ իտի . պունունլա պէրապէր Արման՝ իքի գուվվէթլի աթա գօշուլու պուլունան սարը ընկլի արապանըն ճամլարընտան խէֆիէն տէրունին պագ ապիլտի : Ֆէնէրլէրին ըըղը՝ արապանըն իչ թարաֆընը այարընլաթաղընտան , կինեօն պու սաեէտէ իչէրիսինի միւքէմ մէլէն կէօրէպիլտի , վէ դօնթա խիթապէն ,

— Ի՛շթէ , անլէր տիրլէր , տէտի :

Արման տախի Լէօնու թանըար , վէ պիրտէն պիրէ Գօ-
լարը կէօրիւպ , անըն , պունտան ագտէմ Նիգօլօ իլէ չիլին-
կիրէ իթաի մալիւմաթ իթտիկի սըրատա , իւսթէ կէլիպ , սէօզ-
լէրինի իշիթմիշ օլտուղու շախս իտուկինի անլաեարագ սար-
սըլտը :

Պատէհու , զիհնինի իշղալ իտէն պիր խաթըրէ իլէ ,

— Պաշղա վաղըթտա պէն պու ատէմի կէօրմիւշիւմ
տիր , տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը , վէ հայվանընը գամչը-
լամագլա , արապա՝ սիւրաթը ազիմէ իլէ , սարը արապատան
օն տագըգա էվվէլ Նանթէր նամ մահէլլէ մուվասըլէթ իթ-
տի , վէ Գօլարըն զիհնինտէ հիշ պիր կէօնա շիւպհէ հասըլ
իթմէմէք իւզրէ , օ ճիվարտա գարանլըգ վէ տար պիր սօ-
գագտա արապաեը տուրտուրտու : Պու ճիւմլէ իլէ Գօլար՝
Արմանըն եիւզիւնիւ լաեըգըյլա կէօրէմէմիշ օլտուղունտան ,
անը թանըրամամըլ իտի : Պունտան գաթինազար Արմանըն
արապա ֆէնէրլէրի էօյլէ պիր թարղտա ասըլմըլ իտի քի ,
արտ թարաֆը , վէ արապանըն պուլունտուղու ճիհէթի զի-
եասար իթմէմէքտէ իտի :

Արման , պիր արա կինեօնա շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Լէօն Ռօլան իլէ պիրլիքտէ պուլունան շու շախս՝ ալ-
չագ վէ զատտար պիր քիմնէ օլուպ , հեր հալտէ Լէօնու պիր
տուզաղա տիւշիւրմէեէ կէօթիւրիւեօր . լաքին օ պիչարէեէ
մոււպլէնէթ իթմէք իշին միւնասիպ պիր վաղթը պէքլէմէք ,
վէ մուխաթարանըն թամ՝ վաղթընտա եթիշմէք լազըմտըր :

Պատէհու Մ . տը Գէրկագ՝ էլինի թէքրար ալնընա վու-
րարագ , շու քէլիմէլէրի իւավէ իթտի :

— Հա՛ , խաթըրլաեօրում . . . պու ատէմ . . . պունտան իքի
այ ագտէմ . . . պիր ագշամ էվլիմէ կէլտի . . . պէնի արաեօր-
տու . . . պէնի պարօն տը Գէրմարուէնին էվինէ կէօթիւրաիւ . . .

Այնի վաղըթտա գարմագարըլ միւլահագաթ Արմանըն
ֆիքըլինտէ եէկաիկէրինի թէագիպ իթմէքտէ օլուպ , մերգում
շու եօլտա միւլահագա իթտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , պու ատէմ պարօնըն խանէսինտէ եաչաեօրտու . պու ատէմ պարօնուն սրբրընա վագըֆ տըր , վէ սըր Վիլիամսըն շէրիքի թէօհմէթի տիր :

Օլ վագըթ Մ . տը Քէրկազ՝ եալընըղ Լէօնու գուրթարմաեը տիւշիւնմէեիպ , Գօլարը դապթընա կէշիրիպ , պօղազընա թապանճա եախօտ խանշէր տաեաթարագ , սըր Վիլիամսըն ժաննը նէրէեէ կէօթիւրմիւշ օլտուղունու մէրգուճա իգրար իթտիրմէեի տէ տիւշիւնմէեէ պաշլասը :

Արմանըն զիհնի պու կիպի թէֆէքքիւրաթ իլէ մէշղուլ օլտուղու սըրատա , Գօլարըն արապասը սիւրաթլէ եէթիշիպ , Նանթէրտէն կէշտի :

Արման՝ քէնտի արապասընըն Փէնէրլէրինի սէօնտիւրտիւքտէն սօնրա ,

— Պիր տադըգա պիլէ քէնտիլէրինի կէօղիւմիւլգտէն աեըրմաեարագ արգալարընտան կիթմէք լագըմ տըր , աէտի :

Պու սուրէթլէ իքի արապա արտարտա գաթը մէսաֆէ իթմէքլէ , պիր խայլի եօլլարտան կէշիլէրէք , նիհաեթ սարը արապա Պութիվալ շօսէսինտէ տուրտու . Փագաթ Մ . տը Քէրկազ արապասընը օրատա տուրտուրմաեըպ , ճիվար սօգագլարտան պիրինէ կիթմէեի թէրճիհ իթտի . շու գատար քի Կինեօն՝ քէտի կիպի չէվիքիքլէ արապատան աթլաեարագ , էօնտէքի արապանըն արգասընտան գօշտու , վէ արապանըն տուրտուղու սըրատա , Գօլարըն՝ Լէօն Րօլանա խիթապէն ,

— Պուրատա աչաղըեա էնէլիմ , չիւնքի կիտէճէք օլտուղումուզ մէյխանէեէ արապա իլէ կիթտիկիմիզլին կէօրիւլմէսի էյի տէյիլ տիր , տէտիկինի իշիթտի , վէ մուլախարէն մէրգումլարըն արապատան էնիպ , արապանընը եօլա գօյտուգլարընը կէօրտիւ , վէ մէրգուճա իւճրէթ վէրմէտիքլէրինէ տիգգաթ իթտի : Պատէհու մէզքիւր արապանըն Բարիա եօլունա ավտէթինի , վէ Գօլար իլէ Լէօնուն՝ Փիբարըն մէյխանէսինէ տօլրու իլէրլէտիքլէրինի կէօրմէոյ իւզէրինէ , քէնտիսի տէ Մ . տը Քէրկազըն նէգտինէ ավտէթլէ ,

— Կէ'լինիզ, մօնսիէօ գօնթ, կէ'լինիզ, դըրմըզը մէյխանէեէ կիտիեօրլար, տէտի :

Տէրհալ Արման՝ տախմա պէրապէրինտէ թաշըարըը թապանճալարընը հաղըրլաեըպ, Կինեօն իլէ օրատան հարէքէթ իթտի :

— Գըրմըզը մէյխանէ տէտիկին նէ՞րէսի տիր, տէյի Արման սիւալ իթտի :

Կինեօն, Պուժիվալըն հէր թարաֆընը միւքէմմէլէն պիւտիկինտէն ,

— Բէք ֆէնա պիր մէյխանէ տիր : Պու մէյխանէ, չօգ տէֆա հապսխանէտէ թէվզըֆ իտիլէն վէ բիվաեէթէ կէօրէ քիւրէքաէն չըմը ալչադ պիր հօգգապազ իլէ պիրիքտէ եաշաեան պիր դարընըն թահթը իսթիճարընտա տըր : Եկէր զապըթա պու թարաֆլարտա պիրինի արար իսէ, իլք տէֆա օրաեա կիտէր, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Տիմէք պիպտէ օրաեա կիտիեօրուզ :

Կինեօն՝ էվվէթ տէտի, վէ Գօլար իլէ Լէօն Բօլանըն մէգքիւր մէյխանէեէ կիրմէլէրինտէն օն տագըգա դատար սօնրա, Արման վէ բէֆիդի մահէլլի մէզքիւրէ մուվասըլէթիլէ, մէյխանէտէն օթուզ ատըմ՝ գատար ուզագտա տուրտուլար :

Կիճէնին դարանլըղընա բաղմէն, կէօզլէրի զաեէթիլէքէսկին կէօրմէք իգթիտարընա մալիք օլան Կինեօն՝ հէր թարաֆը արիզ ու ամիգ նազարը թէտգիգ վէ թէճէսսիւստէն կէչիրտի :

Ձիքը իթտիկիմիզ մէյխանէ, ապտէմճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վէճհլէ, ուզագտա պուլունտուրուլան մէէլուն քիմսէլէր կիպի էպնիեէյի սաիրէտէն այրըճա, չօսէ իւզէրինտէ ինչա իտիլմիշ վէ գըրմըզը պօեա իլէ պօեանմըջ օլուպ, պաշըճա գաբուսու սու քէնարընա նազլըր օլտուղու հալտէ, տիկէր պիր գաբուսունուն՝ պիր հավլի իլէ իխթիլաթը պուլունմագտա իտի : Հավլինին էթրաֆընա էսկի պիր տիվար չէվրիմիշ օլուպ, իշպու տիվարըն իւզէրինէ գօլայճա չըգըլապիլիր իտի : Պինանըն պիրինճի վէ եէկեանէ գաթը պիր

աղ երևքսէք օլուպ, եէշիլ օտանըն բէնչիրէսի չայ իւզէ-
րինէ, վէ սարը օտանըն բէնչիրէսի տէ հավլի իւզէրինէ նազը
իտիլէր :

Սարը օտանըն ալթընտա, թէսատիւֆէն, մաթուհ Ֆի-
բարա եագաճագ օտունն եէրինէ դուլլանըլան պիր խայլի չալը
չըրըր վէ աղաճ բարչալարը եըղըլմը իտի :

Արման իլէ գլաղուզու՝ ատըմլարընըն սէսինի չըգարմա-
եարագ վէ նէֆէսլէրինի գապթ իտէրէք մէյխանէնին իբինճի
գաբուսունա գատար իլէրլէտիլէր :

Մէզքիւր դաբու՝ Գօլար թարափընտան գաբաթըլմը իտի
խսէ տէ, իբի գանատը եան պէ եան կէլմէմիշ օլտուղունտան
գօնթ՝ Լէօն Բօլանը, անըն սախթէ տօսթունու, մաթուհ Ֆի-
բարը, վէ արսըղ Բօգամպօլու կէօրէպիլտի :

Պէլքի Արման, իլք միւլահագասընա թապիլյեթլէ, մէզ-
քիւր գաբուեու եիթիպ, տօղրուճա Գօլարըն իւզէրինէ եիւ-
րիւեէրէք, անը եագասընտան թութաճագ, վէ իգրարը
ճիւրմ իթմէսինէ իճպար իտէճէք իաի իսէ տէ, ազ ուզագ-
տա արգալարընտան իշիտիլէն աեագ սէսի՝ մէրդուճու հա-
րէքէթի մէզքիւրէտէն մէն իթտի :

Իմտի կինեօն իլէ գօնթ թապիլ պիր հիսս իլէ մէյխա-
նէնին գաբուսունտան այրըլըպ, զիբր իթտիկիմիզ աղաճ բար-
չալարըլա չալը չըրըրլարըն արասընտա կիզլէնտիլէր :

Իչար իթտիկիմիզ իքի շախսար իլէրլէմէքտէ օլուպ, եա-
վաշ սէտա իլէ աթիտէքի սէօզլէրի թաաթի իթմէքտէ
իտիլէր :

— Պու տէֆա իշիմիզ եօլունտա տըր. պէնիմ էլիմլէ էօլէ-
ճէք տիր :

— Պէլվիլտէ եագասընը գուրթարմասը քեաֆի տիր :

Սիւքեալէմէի վագըաեը տինյէմէքտէ օլան Մ. աը Գէր-
կազ՝ Պէլվիլ քէլիմէսինի իշիթտիկիճտէ, մէրգուճարըն
պունտան ագտէմ՝ Լէօնա Ֆէնալըզ իթմիշ պուլունան հաչա-
րիլէր իտուկինի անլատը :

Նիգօլ իլէ չիլինկիր մէյխանէեէ կիրտիլէրինտէ, կին-

եօն իլէ գօնթ տախի թէքրար դարուեա աօղրու իլէրլէ-տիլէր :

Յիրար , չիլինկիրէ խիթապէն ,

— Վայ սի՞զմիսինիզ . չօգ տան պերի մէյտանտա տէյիլ իտինիզ , Պիր սաաթ էվվէլ Դօլար տա պուրանա կէլտի , վէ պանա պազը էմլլէր կէթիրտի , տէտի :

Նիգօլօ . - Կէլտիլէ՞ր մի :

Յիրար . - էվվէթ , սարը օտանը քէնտիլէրինէ թախսիս իթտիմ :

Օլ էսնատէ Բօգամպօլ շարգը օգուեարագ աշաղը էն-մէքտէ օլտուղունտան , եէնի կէլէն շախսլար իլէ մանէատար սուրէթտէ պագըչտը , վէ արալարընտա պազը իշարէթլէր թաաթի օլունտու : Պատէհու մէրգուժ հայլազ չօճուգ ,

— Կէլին , կիւվէրճին եօգարտա տըր , տէտի :

Կինեօն իսէ պու արա գօնթուճ գուլազընա էեիլէրէք ,

— Մօնսիէօ , էկէր թաճիլ իթմէգսէք , պիշարէեի թէլէֆ իտէճէքլէր տիր , տէտի :

Արման , թէքմէ իլէ գաբուեու աշըպ իչերի կիրմէք իւզրէ իւքէն , Կինեօն՝ մէրգուժու պու հարէքէթինտէն մէն իլէ :

— Օրատան կիրմէք քեարը ագըլ տէյիլ տիր , տիեէ-րէք , Արմանը՝ ըլլգ կէօրիւնմէքտէ օլան սարը օտանըն բէն-չիրէսի թարաֆընա կէօթիւրտիւ , վէ եամաչ սէտա իլէ :

— Լէօն պուրատա տըր , տէտի :

Կինեօն՝ Ղանէթ չէվիք օլմասըյլա , հավլինին տիվարըն-տան չըգտըղը կիպի , Արման տախի օնա իմթիսալ իթտի . մուախիարէն իքիսի տէ , հէման բէնչիրէնին հիզասընա գա-տար եըղըմըչ պուլունան աղաճ բարչալարըյլա շալը չըրբը-լարըն իւզերինէ չըգտըլար : Անճուգ պունլար պու իշի հէր նէ գատար սիւրաթը ազիմէ իլէ կէօրտիւլէր իսէ տէ , պու ճիւմիլէ իլէ Լէօն Բօլան մուխաթտարա իչինտէ պուլունուպ , Արման բէնչիրէնին էօնիւնէ մուվասըլէթինտէ , պիշարէ Լէօն՝ պաշըն-տա աչըլմըչ օլան ճէրիհատան միւլթէէսսիրէն եէրէ սէ-րիվմիչ օլուպ , Նիգօլօ իլէ չիլինկիր՝ գօլլարը արասընտա մէրօ

դուամբն ճիսմինի թուլթուուգլարը հալտէ, Գօլար պօղազ պաղը
իլէ զէվալլըեր պօղմաեա ուղրաշմագսա խտի: Իշ պու ըառ-
տէտէ ի.քէն, Մ. սը Քէրկազ տիւշիւնմէեէ վագթը գալմա
եարագ, շիտտէթլի պիր եոււրուգ տարպէսի իլէ բէնչիրէեի
գըրըպ, թապանճաւընը աթէշլէտի, վէ Գօլար թա' գալպ-
կեահընտան վուրուլարագ եէրէ տիւշտիւ:

Այնի վագըթտա Նիգօլօ իլէ չիլինկիր, վահշիլլիքլէրի
գատար ալչագ օլտուգլարընտան, եիւղիւ գանլարա միւլէմմա
պուլունան շիքեարլարընը թէրքլէ, օտանըն տիկէր պիր քէօ-
շէսինէ իլթիճա իթտիլէր:

Արման, աեագլարընը բէնչիրէնին տիկէր թարափընա
աթըպ, թապանճասընը էլինտէ թուլթարագ, տէրունը օտա-
եա աթլատը, վէ Նիգօլօ՝ մէրգուսու անինտէ թանըեարագ,

— Պէլվիտէքի ասէմ սիր, տէյի նիտա իթտի, վէ ֆի-
րար իթմէք իւզրէ օտատան տիշարը ֆըրլաեըպ գաբուեու տա
իւսթտէն գաբատը:

.....

Աշաղըտա Ֆիբար իլէ Բօգամպօլ, մասանըն գարչըսընտա
պիլա ֆիլթուր օթուրմուշ օլուպ, պէզիկ օյնաեօրլարտը:

Թապանճանըն բաթլամասը սէսի իշիտիլտիլինտէ, մէգ-
պուրէ սարսրլտը, ֆագաթ Բօգամպօլ՝ սիւքիւնէթլէ քեա-
ղըտլարը մասանըն իւզէրինէ գօեուպ,

— Հէրիֆի վուրտուլար. լաքին պէօյլէ ասի պիր մատտէ
իչին թապանճաեա միւրաճաաթ տէյմէվ խտի, տէտի, վէ
պատէհու քեաղըտլարը թէքրար էլինէ ալարագ,

— Հա'յտէ վալիտէ, օեունսունուղա տէվամ՝ խտին, պէն
գըրգ գօզ իշարէթինի աչըեօրում, տէյի պէեան իլլէտի:

Հալպուր քի Նիգօլօնուն նէրտիվէնտէն տէօրտէր գատէմէ
աթլաեարագ էնմէսի, Բօգամպօլուն քէլամլընը քէտտիրմէեէ
սէպէպ օլտուղու կիպի, Ֆիբար տա թապանճանըն բաթլա-
մասընտան սօլաեը հէնուզ միւլթէէսսիր օլտուղու հալտէ,
ղայրը մէշրու զէվճինի, կէօզլէրի հատտէն զիեատէ աչըմը
վէ չէհրէսի ալթիւսթ օլմուշ օլարագ կէօրտիւկիւնտէ, տահա

գիւտատէ շաշրտը . այնի վագըթտա Նիգօլօ , - Մահվ օլ-տուգ . . . Գօլար էօլտիւ . . . Պէլվիլտէքի ատէմ . . . գօնթ . . . պիլի՞րմիտին . . . պէն ֆիրար իտիւօրում . . . սէն իշին իճապընա պագ , - տէյիպ , հէման տիշարը աթլաեարագ գարանլըգտա նապէտիտ օլտու , վէ Բօգամպօլ իլէ Ֆիբար քէնտի քէնտի-լէրինէ գալտըգլարընտա , հայրէթլէրինտէն նաշի տիլսիզ կիպի տուրուպ , պու մէնզարէեի զարիպէնին իյզահաթընը զանն իտէրսինքի պիրիպիրինէ սօրմագտա իտիլէր :

Ֆիբար . - Իշիմիզ պիթտի , տէտիկի հալտէ , Բօգամպօլ իթիտալը զայպ իտէրէք , - Գօ՛րգմա վալիտէ , Բօգամպօլ պու-րատա տըր . պուրատա , սէնին տիւքքեանըն տախիլինտէ պիր ճինաեէթ վուգու պուլապիլիր , ֆագաթ պուճուճ մէսուլի-եէթի սանա աիտ օլամագ . իմտի սէնին իշին շու սըրատա պաեըմագ խաեըլը տըր . պու սուրէթլէ գապահաթլը օլ-մատըղըն անլաշըլըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու ճէսուր չօճուգ , իշպու իխթարը իթտիքտէն սօնրա ,

— Խըրսըգ վա՛ր , գաթիլ վա՛ր , տէյի պաղըրարագ , նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն եօգարը գօշտու , վէ սարը օտանըն գաբուսս գաբալը օլտուղուճտան , պուճու ճէպրէն աշըպ , գօնթ տը Գէրկագ իլէ գարշը պէ գարշը պուլուճսու :

Օլ էանատէ գօնթ , եարը էօլմիւշ հալտէ օլան Գօլարըն իւզէրինէ չէօմէլիպ , Լէօն Բօլան տա , մէմուլին խարիճինտէ կէօրտիւկիւ մուավէնէթտէն գուվվէթ վէ ճէսարէթինի թէք-րար քէսպ իտէրէք , չիլինկիրի թութուպ եէրէ եաթըրմըշ , վէ տիզինի տէ կէօքսիւնէ տաեաթմըշ իտի :

Կինեօն , օլ անէ տէկին սատէ սէյիրճի մագաճընտա տուրմուշ իքէն , Բօգամպօլուճն իշէրի կիրմէսի իւզէրինէ , մէյ-խանէճի չըրաղընա հիւճուճ իթտի , վէ օ տա , շու սըրատա իշպու մահէլտէ պուլուճմասը քէնտիսի իշին խայըլը օլմա-տըղընը միւլահագա իլէ , ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Կինեօն եագասընը գօյվէրմէտի , վէ քէնտիսի զայիֆիճուտ , վէ օ քիւշիւք հայլագ իսէ գուվվէթլի վէ վիճուտու օլմասըյ-լա պէրապէր , հայլագը գօլլարը վէ տիզլէրի արասընտա

սըգըշտըրըպ եերէ եաթըրտը, վէ Բօգամպօլ, «խըրսըզ վա՛յ, գաթիլ վա՛ր» տէյի պաղըրմասընտա, կինեօն, չէնտ տագը-գա էվվէլ Լէօնուն էլինտէն տիւշմիւշ օլան պըչաղը ալարագ, պօղազընա տաեաթտըղը հայտէ,

— Իկէր պիր տահա պաղըրըրսան, վէ եէրինտէն գըմըլ-տանըրսան, պիւմիշ օլքի սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Մատամըի ճէպը դուլլանըեօր իսէնիղ, իսթէր իսթէ-մէզ սիւքիւթ իթմէքլիկիմ լազըմ տըր, տէյի Բօգամպօլ ճէվապ վէրտի, Ֆադաթ սօնունա գատար իթիտալը հարէ-քէթի էլտէն պրադմատը:

Պու հէնկերամտէ, վէ չիլինկիր Լէօն թարաֆընտան հէ-ման պօղուլմագ տէրէճէսինտէ թագելիգ ալթընտա պուլուն-տուղու սըրատա, Մ. տը Քէրկազ Գօլարըն իւզէրինէ չէօմէլ-միշ իտի: Սըր Վիլիամըն վէքիլի հէր նէ գատար մուհիք սուրէթտէ եարալանմըշ իտի իսէ տէ, գուվվէի հաֆըզասընը զայպ իթմիշ օլմասըղընտան, ատավէթ վէ վահշիերանէ մէ-սէրրէթլէ Արմանա պագարագ,

— Կիւզէլ օեուլն օյնատընըզ, ֆագաթ օեուլնու հէնուզ դագանամատընըզ. գարթան՝ ինթիգամըմը ալաճագ տըր, տէտի:

— Ա՛լչագ, ճինաեթլէրինի իդրար իթմէքսիզլին վէ բէշիման օլմագսըզըն, քէօրէք կիպի էօլէճէճմիսին:

— Էվվէթ, հիշ պիր շէյտէն խապէրինիղ օլմասեաճագ տըր:

— Սէնի մուհաքէմէ իտէճէք օլան ճէնապը Ալլահ նամը-նա օլտուն, ժաննըն, Սըրիղին նէրէտէ պուլունտուգլարընը պանա սէօյլէ:

Գօլար. - (Իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլէրէք.) Հա հա, օ խուսուսու՞մու պիլմէք իսթէեօրսուլնուզ. օ հալտէ պիլմիշ օլունքի, ժանն՝ սըր Վիլիամըն մէթրէսի տիր... լաքլին պուլնտան Ֆազլա մալիւմաթ վէրմէմ:

Խապիս, անճագ պու եալանը իրատ իթմիշ օլտուղու

հալտէ, ճէրիհասընտան սէլ կիպի գան ագըպ, ազասը տիթ-
րէտի, վէ միւթէէսիրէն թէսլիմի ըուհ իյլէտի:

Օլ վագըթ Մ. տը Քէրկազ՝ չիլինկիրին եանընա կի-
տիպ, թապանճասընը ալնընա տաեաթարագ,

— Պիլաիքլէրինի սէօյլէ, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ,
տէտի:

Հալպու քի չիլինկիր՝ պարօնէ թարաֆընտան գուրուլմուշ
օլան պու պիւեիւք տրամտա իքինճի տէրէճէտէ պիր րօլիճրա
իթմէրտէ օլմասըլա, քէնտիսինէ հիչ պիր սըրը պիլաիրիլմէմիչ
իտի: Հաթթա մէրգում՝ պու թէչէպպիւսիւն սէպէպի օն իքի
միլեօն ֆրանդ օլտուղունտան տա խապէրսար տէյիլ իտի:

Իմտի աֆվլըգ տիլէեէրէք,

— Պէնիմ հիչ մալիւմաթըմ եօգ տուր, լաքին (Րօգամ-
պօլու) կէօսթէրէրէք, պու չօճուղըն մալիւմաթը պուլունմա-
լը տըր, տէտի:

Րօգամպօլ իսէ, իթիտալընը տալա զայպ իթմէեէրէք,

— Էվվէթ, պէն հէր շէյի պիլիրիմ, տէյի պէեան իթտի:
Արման՝ մէմունիյեթիւնի միւպէյեիւն եիւքսէք պիր սէ-
տա ըէֆ իթտի:

Րօգամպօլ. Էվվէթ, արանմագտա օլան գըզարըն պու-
լունտուգլարը մահէլի պիլիրիմ:

Կինեօն. — (պըչաղընը չօճուղուն կէօքսիւնէ տաեաթա-
րագ.) Օ հալտէ պիլտիկինի սէօյլէմէլիսին:

— Իսթէրսէնիզ պէնի թէլէֆ իտին, հիչ պիր շէյ սէօյ-
լէմէմ:

Կինեօն, պու արա Արմանա պագտը, վէ օտա մէրգու-
մու, պիր իչարէթիլլէ հարէքթիւնտէն մէն իտիպ,

— Պիր ազ պէքլէ, պէլքի նիհանէթ սէօյլէմէեէ գարար
վէրէճէք տիր, տէտի:

Միւթէագըպէն Մ. տը Քէրկազ՝ չօճուղա խիթապէն,

— Սէօյլէմէրիկին իչին ագչէ՞մի լազըմ տըր, տէյի
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, եօգսա պէնի թէլէֆ իթսէնիզ եինէ պիր շէյ

տիմէմ, Ջաթէն պու ալէմտէ բարասըզ էօմիւր՝ օսանճ կէթի-
րիճի պիր հալ տիր:

— Նէ՛ գատար ագչէ իսթէրսին:

— Էվվէլա օն լուի ալթուճու:

Արման, ագչէ քէսէսինի եէրէ աթարագ,

— Ա՛լ, տէտի:

— Շիմտի պէնի գօյ վէրին:

Գօնթուճն պիր իշարէթի իւզէրինէ կինեօն՝ Բօգամպօլու
սէրպէսթ պրագտը, վէ մէրգում ղաեթթ սաքին պիր հալ
իլէ Արմանա պագարագ,

— Գօլար եալան սէօյլէտի. սըր վիլիամն, արատըղընըզ
գըզը աշըրտը իսէ տէ, օ գըզ անըն մէթրէսի տէյլ տիր.
չիւնքի օնա մէթրէս օլմագ իսթէմէեօր, տէտի:

Գօնթ. - Շիմտի գըզ նէ՛րէտէ պուլունուեօր:

— Պուրատան օն տագըզա ուզագտա տըր. քէնտիսինի
մահպուս մագամընտա սագլաեօրլար: Սիզի օրաեա կէօթիւ-
րիւրիւմ:

Մ. տը Քէրկագ. - (սօն տէրէճէ սապըրսըզլըզ իչինտէ
պուլունարագ.) Հայտէ կիտէլիմ:

Բօգամպօլ, Արմանըն քէսէսինի ճէպինէ աթտըգտան
սօնրա, գարունուն էչիկինէ տօղրու պիր ատըմ ալտը, Ֆա-
գաթ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնիւպ,

— Մօնսիէօ գօնթ, ումարըմքի ատիլանէ հարէքէթ
իտէրսինիգ... Պէնիմ սիզէ իտէճէկիմ խըզմէթ՝ օն լիրատան
գիեատէ գըյմէթլի տիր, տէտի:

— Էկէր ժաննը պուլուրսամ, սանա էլլի լուի ալթուճու
վէրիւրիմ:

— Բէք էյի:

Արման, կինեօն վէ Լէօն Բօլան՝ չօճուղուն արգասը սը-
րա կիթտիւէր: Պունյարտան Լէօն Բօլան չիլինկիրի պրագտը-
ղը սըրատա,

— Ա՛լչագ, էկէր եօլտա գարչըմա չըգար իսէն, Ֆիրաբ
իթմէքլիկինի սանա իսթար իտէրիմ, տէտի:

Ձիւինկիր ֆիրար իթտի . ֆադաթ կինեօն՝ Րօգամպօլու էլան եագասընտան թուլթմուշ օլտուղունտան ,

— Պէն շա՞ղընմընըմ՝քի ֆիրար խէեթիմ . էլլի ասէտ լուի ալթունունու գազանմագ խթէրիմ , տէտի :

Մէրգումլար՝ մէյխանէնին սալասընտան տիշարը չըգտորդլարը սըրատա , Ֆիրար նամ մէյխանէնի գարընը կէօրտիւէր քի , թէմամիյլէ հագգընտա էմնիյեթ իթտիկի Րօգամպօլուն թէնպիհի մուճիպինճէ սախթէ պայկընըրգ հալինտէ պուլունուեօր իտի : Չօճուգ իսէ ,

— Ձէվալլը վալիտէ , գօրղուսունտան պաերլտը , տէտի , վէ հէմ խթիհգաքեարի , հէմտէ տուլղուլու պիր թարգտա , - Վալիտիմի տէրաղուշ իթմէլիեթիմ , տէյի պէեան իյլէտի , վէ պու մաթուն գարընը կէօեա էօբմէք վէսիլէսիյլէ , գուլաղընտան աշաղըեա , - Չաբուգ գաչմաեա պագ , պէն պունլտորա միւքէմմէլ պիր օեուն օյնաեաճաղըմ . . հիչ պիր շէյտէն խապէրլէրի օլմաեաճագ տըր , տէտի :

Իհթիեարէ գարը եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմաերպ , հագըրգէթէն պայկըն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ էօնէ կէչտի , վէ էլան եագասընը գօյվէրմէքտէ օլմաեան կինեօն իլէ պիրլիքտէ եիւրիւմէեէ պաշլատը :

Րօգամպօլ . - Իքի գատընլար , եանի մատմաղէլ ժանն իլէ մատմաղէլ Սըրիզ , կէօրտիւկիւնիւզ շու ատա տախիլինտէքի քիւշիւք էվտէ տիրլէր , տէտի :

Պու սէօլէրին սէօյլէնտիկի գէման , ճիվարտա պուլունան պիր տար քէօբրիւնիւն իւզէրինտէն կէչիտիկինտէն , մէրգում , կինեօնա խիթապէն ,

— Արգատաշ , տօղրու եիւրիւեիւն , էկէր սուեա տիւշէրօ սէնիզ , հագգընըգտա խայրըրը օլմագ , տէտի :

Կինեօն տա - Պագ քի սէն տօղրու եիւրիւեէսին , տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Եիւզմէք պիլի՞րմիսինիզ :

— Խայր պիւմէմ :

Օլ էսնատէ քէօբրիւնիւն ուճունա վասըլ օլմուշ օլտուղ -

լարընտան, Բօգամպօլ պիրտէն պիրէ սիւքինմէքլէ, Կինեօնուն էլլէրինտէն գուրթուլտու, վէ մէրգուսուն աեագլարըն պիր չէլմէ աթմագլա, քէնտիսիլէ պէրապէր անը տա սուետիւլըտիւլ: Կինեօն տէհչէթլէ ըէֆը սէտա իթտիկի կիպի Բօգամպօլտա, պալըգ միսիլու եիւգէրէք,

— Ալլահա ըսմարլատըգ մօնսիէօ գօնթ, նա՞ւրլ, Ժաննընէրէտէ պուլունտուղունսւ անլատընը՞գ մը, տէյի պէեա իլլէտի, վէ պիր գաչ քէրրէլէր նէհրին սուեուենա տալտըգ տան սօնրա նապէտիտ օլտու: Մ. տը Քէրկազ իսէ, իչպոհարէքէթլի ճէսուրանէտէն նաչի օլ տէրէճէ հայրէթտէ գալմըլ իտիքի, օլ պապտէ հիչ պիր թէչէպպիւստէ պուլունմատը

Բօգամպօլ՝ կերչի սիննէն չօճուգ իտի իսէ տէ, հարաքեաթը ատէթա պիւեիւք պիր ատէմին հարաքեաթընա միւլապիհ օլտուղու կիպի, սըր Վիլիամսա տա սատըգ պուլունտուղունտան, Արմանլն էլինտէն Ֆիրար իթտի, վէ կիճ օլմագ միւնասիպէթիլլէ պուլունմասը վէ թութուլմասը միւմքին օլամատը:

Մ. տը Քէրկազ իլէ Լէօն Բօլան՝ չարէսիզ գալտըգլարընտան, Բօգամպօլա սէօլլէթէմէտիքլէրի սըրըը իհթիեարէ գարըեա սէօլլէթմէք իւմիտիլլէ, աճէլէթէն մէյխանէեէ ավտէթ իթտիլէր: Լաքին Ֆիրար կիթմիչ օլտուղունտան, մէյխանէ պօշ իտի, վէ Գօլարըն հէնուգ սըճագ օլան նաչընտան պաշգա հիչ պիր չէյ պուլունմաեօրտու:

44

Արման տը Քէրկազ՝ Լէօն Բօլանը մուհագագազ պիր էօ-
լիւմտէն գուրթարտըղը սըրատա, սըր Վիլիամս տա Պըրթա-
նիատա մասմագէլ էրմին տը Պօրթէօնուէն կէօնլիւնիւ գա-
զսնմանա ուղրաչմագտա խտի: Մէրգումըն, յէնէ շաթօ-
սուէնտան հարէքէթիւնտէն սօնրա գուհուրա կէլէն վագըալարա
նագլը քէլամ իթմէքլիկին վագթ ու զէմանը կէլմիշ օլմասըյ-
լա, պունլարըն նագլիւնէթիւնէ իպթիտար իլլէրիզ:

Պարօնէեի, կիւեա ազիմ պիր հէեէճան հիսս իաէրէք,
վէ պիւեիւք պիր մուխաթարատան ֆիրար իտէրճէսինէ աթը-
նա սիւար օլարագ, իհթիւեարէ պարօն տը Գէրմատէքին իգա-
մէթկեահընտան մուֆարագաթ իթտիկի պիր սըրատա թէրք
իթմիշ իտիք:

Սըր Վիլիամս, օ թարաֆլարա միւքէմմէլէն վագըֆ օլ-
տուղունտան, աթընը ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ գօշտուրուպ,
օրմանլարա մուվասըլըթ, վէ եիրմի տագըգա սօնրա, կիթ-
մէք իաթէտիկի շաթօնուէն գալէլէրինի միւշահէտէ իլլէտի:

Հէր նէ գատար վագթիլլէ իգամէթ իթմիշ օլտուղու Քէր-
լօվէն սէյֆիեէսի օրատան բէք տէ ուզագ տէյիլ խտի իսէ տէ,
պու ճիւմլէ իլէ սըր Վիլիամս՝ Մանուար շաթօսուէնտա, քէն-
տիսինին վիգօնթ Անտրէա օլտուղունու, քիմսէնին, հաթթա
իհթիւեար շըվալիէնին պիլլէ թանըեամանեաճաղընա էմին իտի:
շունուէն իչին քի, էվվէլէմիրտէ ագալլի օն սէնէ մուգատտէմ,
եանի սիննի թըֆըլիեթիւնտէ, վէ սաչլարը սարը վէ քէնտիսի
թիւլսիւղ օլտուղունտա օ սէմթի թէրք իթմիշ օլտուղու
ճիհէթլէ, պու քէրրէ սիեահ սագալ վէ պըեըգլը, վէ լիսանը
վէ հալ ու հարէքէթի ինկիլիգըեարի օլարագ ալտէթ իթ-
մէքտէ իտի: Սէյֆիեէ իսալըր թարաֆընաան թանըլմանա-

ճաղընըն իքինճի սէպէպի տէ , բէտէրի գօնթ Ֆէլիբօնուն վէ-
 ֆաթընտան պէրու պիւսպիւթիւն եալընըզըգ.տա եաշամասը ,
 վէ դօմշուլարընտան գաչընտըղը կիպի , անլէրի տէ դապուլ
 իթմէմէսի քէյֆիեթի իտի :

Էվվէթ , կէնճ գօնթ Անտրէա , նէ՛ շըվալիէ տը Լասիեէ ,
 նէ՛ տէ իհթիեարէ պարօն տը Քէրմատէքէ պիր վիզիթա պիլէ
 վէրմէմիշ իտի :

Իմտի սըր Վիլիամս՝ ալնը աչըգ վէ դալպի սաքին օլա-
 րագ , Մանուար սէյֆիեիսինէ տախիլ օլտու , վէ հայվանընըն
 աեագ սէսինի ալարագ քէնտիսինի իսթիգպալէ կէլէն խըզ-
 մէթ.քեարա խիթապէն ,

— Մօնսիէօ շըվալիէ տը Լասի պուրատա՞մը տըր , տէյի
 սիւալ իթտի :

Խըզմէթ.քեար շու եօլտա ճէվապ վէրտի :

— Մօնսիէօ շըվալիէ հէնուղ ավտէթ իթմէտի . պու կիւն
 պիր ազ ուզագտա սայտը շիքեարա կիթմիշ իտի . իսթէրսէ-
 նիզ վիրուտինէ պէքլէեին :

Սըր Վիլիամս , պիր տօսթուլունուն խանէսինէ թէքլէֆսիզճէ
 կիրմէեէ ալըշմիշ օլան քիմսէ կիպի աթտան էնիպ տօղրուճա
 իչէրիեէ կիրէրէք ,

— Շիւպհէսիզ պէքլէրիմ , տէտի :

Պարօնէ , պիր միւտտէթ պէքլէտիքաէն սօնրա , խանէ
 սահիպի շըվալիէ տը Լասի՝ խըզմէթ.քեարը վէ ավ քէօրէքլէրի
 իլէ ավտան ավտէթ իտիպ , սըր Վիլիամսը դապուլ իթմիշ
 օլան խըզմէթ.քեար՝ միւսաֆիր կէլմիշ օլտուղունու խապէր
 վէրտիկինտէ , շըվալիէ՝ քիմին գարշըսընա շըգաճաղընը պիւ-
 մէեէրէք , միւսաֆիրին պուլունտուղու տաիրէեէ տախիլ օլտու :

Մ . տը Լասի՝ ալթմըշ պէշ եաշարընտա ուզուն պօյլու
 տիրի , հէնուղ կէնճիք հալինտէ , կէօզլէրի բարլագ , եիւ-
 զիւնտէ շըզըգլար օլմատըղը կիպի , սաշլարընտա տախի պէ-
 եազ գըլլար պուլունմաեան պիր քիմսէ օլուպ , իչէրի կիր-
 տիկինտէ , հէնուղ ավ էլպիսէսի վէ թիւֆէնկի իւզէրինտէ
 պուլունմագտա իտի :

Սըր Վիլիամս , մերգուժունն իչերի կիրմէսինի միւթէագը պ
աւեաղա գալգարագ վէ գարչըլաւարագ .

— Մօնսիէօ , իսմիմի զաթընըզա պէեանն իթմէմաէն էվ-
վէլ , - չիւնքի զանն իտէրիմքի իսմիմ , վուգու պուլան վիզի-
թամ հագգըմտա սիգէ պիր մալիւմաթ վերմէզ , - միւսաա-
տէնիզլէ եէկէնինիզ մարքի կօնթրանըն շու մէքթուպունու
թագաթիմ իյլէրիմ , տէտի :

Երվալիէ . - Սիզ կօնթրանը թանընօրմուսունուզ :

— Պէն անըն ահրայպասընտանըմ :

— Օ հալաէ պու էվ սիզին տիր , վէ զանն իտէրիմքի
մէքթուպունուղու թաամտան սօնրա աչմագ տահա միւնասիպ
օլուր : իմտի մօնսիէօ օթուրուն , եէկէնիմին տօսթլարը ,
պուրատա քէնտի խանէլէրինաէ սանըլըլար :

Սըր Վիլիամս արգը թէչէքքիւրլէ օթուրաուղունտան ,
չըվալիէ , մերգուժ իչին պիր սուֆրա թագըմը կէթիթտի ,
վէ թաամա պաղանմազտան էվվէլ , ավտան , ավճըլըգտան
պահս օլունուպ , սէօզ սըր Վիլիամսըն նա՛սըլ օլուպ տա օրա-
եա կէլմիչ օլմասը խուսուսընա նագլ օլունմաուըլա , պիթ-
թապի մէքթուպուն աչըլմասը ոըրասը կէլտի : Պինապէրին
էվվէլճէ վագը օլան վատա բաղմէն , չըվալիէ , մէքթուպը
մէզքիւրու աչարագ օգուստուգտան սօնրա ,

— Աճա՛յիպ , սիզ աչը գմըսընըզ , տէտի :

Պարօնէ , կէօզլէրինի աչաղը էեէրէք ,

— Ա՛հ , էվվէթ էֆէնտիմ , աչըզ օլտում , տէյի մուգա-
պէլէ իթտի :

— Պէն պունտա պիր ֆէնալըգ կէօրմէեօրումքի , ահ վահ-
լար իտիեօրսունուզ : Պէնճէ աչգ ու սէվտա իչլէրինտէ գա-
տընլարը ճէլպ իթմէքտէն պաչգա մէհարէթէ լիւզում եօզ
տուր : Վագթիլլէ պէն տէ սէնին կիպի օթուզ չաղլարընտա
գարա պըեըզլը վէ կէօսթէրիչի օլտուղումտա , պու կիպի
սէրկիւզէլթլէրտէ պուլունմուշում տուր :

Սըր Վիլիամս . - (եէնիտէն ահ իտէրէք .) Սիզ , Ֆրանսըզ-
լար , աչգ ու մուհապպէթ իչլէրինտէ հագըգէթէն պիւեիւք

պիր մէհարէթի հաիզսինիզ. պու իսէ, թա' խաչկիրլէր զէմանընտան պաշլամըշ տըր. լաքին պիզ Իրլանտալըլար...

Պու սըրատա պարօնէ, Ինկիլիզլէրէ մախսուս միւթէֆէքքիր վէ թասալը պիր հալ քէսպ իթտիկինտէն, շըվալիէ տը Լասի, պու հալէ պիր տէվա օլմագ իւզրէ, մէրդուսուն սէվտիկի գըզըն հաիզ օլտուզու, վէ եախօտ հաիզ օլապիլտիկի էվասֆը հասէնէտէն պահս իթմէկի թասամիմ իյլէտի. Շու գատար քի, պու արա թասամ սուֆրասը թէրթիպ իտիմիշ օլմասըլլա, շըվալիէ,

— Պու եուրուն պիր ազ եէմէք եէեէլիմտէ, սօնրա պու եարէնիզին թէտավիսինի տիւշիւնիւրիւզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս իսէ, միւթէէսսիրանէ պիր թէպէսսիւմիէ,

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի պէնիմ եարէմին թէտավիսի միւմքին տէյիլ տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Պու ալէմտէ հէր ֆէնալըզըն տէվասը պուլուսուր, - էյի խաթրըմա կէլտի, - տէտի Մ. տը Լասի՝ միւսաֆիրինին թապաղընա չօրպա տօլտուրարագ, - օ գըզ բէք կիւզէլտիր:

Սըր Վիլիամս. - (սարսըլարագ.) Հա՞նկը գըզ:

— Սէվտիկինիզ գըզ:

— Սիզ քէնտիսինի թանը՞եօրմուսուսուզ:

— Քէնտիսինի կէօրմէտէն թանըրըմ. Իհթիեարէ աօսթու՞ մատամ պարօն տը Գէրմատէքին եէկէնի տիր, վէ դաեթ ճալիպէ օլտուզունու պիլիրիմ:

Սըր Վիլիամս՝ թէքրար պիր ահ իթտիքտէն սօնրա, գուլագլարընա գատար գըզարմագ իհթիեաճընը հիսս իթտի Շըվալիէ իսէ, սէօղիւնէ տէվամիէ,

— Տիւնքի կիւնէ տէկին, քէնտիսինի, կիւզէլիկի վէ տիլպէրլիկի գատար ագիլ զանն իտէր իտիմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս. - Ելան զաննընըզ կիպի տիր:

— Խայր, էկէր սիզի մէճնուն օլմագ տէրէճէսինտէ սէվմեօր իսէ, կիւզէլիկի գատար ագիլ օլտուզունա էմին օլամամ, տէտի:

Սըր Վիլիամս պու սըրատա պաշընը էեէրէք,

— Էվվէթ, թէէսսիւֆլէ սէօյլէրիմ քի, պէնիմ սէվտիկիմ գըզ՝ պէնի սէվմէօր, տէտի:

— Սէպէ՞պ:

— Ձիւնքի պէն պու խուսուստա կէճիքտիմ:

— Տիմէք գալէեի պաշգասը իշղալ իթմիշ: Օ հալտէ մուհասէրէ իթմէք լազըմ. մուհասէրէեէ լիւզում կէօրիւտիւկիւնտէ, պիզ, շաշըրման քիմնէլէրտէնիզ. իմտի մունթազամ պիր մուհասէրէ իճրա իյլէմէլիեիզ:

Շըվալիէ, պու սէօզլէրի, հէնուզ պաշընտա կէնճլիք հէրարէթի մէվճուտ օլան քիմնէլէր կիպի սէօյլէտիկի զէման, էվին խըզմէթ.քեարլարընտան պիրի էշիքտէ զահիր օլարագ,

— Իֆէնտիմ, քիւչիւք ժօնաս՝ մատամ պարօն տը Գէրմատէք թարաֆընտան պիր մէքթուպ կէթլիւմիշ, զաթընըզա թէսլիմ իթմէք իսթէօր, տէտի:

Շըվալիէ - Իէք էյի, սէօյլէեյն իշէրի կիրսին:

Ժօնաս, աշգ ու սէվտաեա միւթէալլիզ մէքթուպու համիլ օլտուզու հալտէ, քէմալը ազամէթլէ թամամ սալասընա կիրտի, վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ սըր Վիլիամաս աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա, շաբգասընըն էնլի քէնարլարը առասընտա հըֆզ իթմիշ օլտուզու մէզքիւր մէքթուպու չըգարտը, վէ թէսլիմ իտէրքէն,

— Ձանն իտէրիմ քի պիր ճէվապը օլաճագ տըր, տէտի:

Շըվալիէ՝ Գէրմատէքլէրին արմասընը հավի գըրմըզը պալ մօմուտան պուլունան մէօհրիւ երրթմազտան էվվէլ, ժօնասա խիթապէն,

— Հալտէ սէն խըզմէթ.քեարլարըն տաիրէսինէ կիթ, սէօյլէ սանա պիր ազ թամամ վէրսինլէր, վէ ճէվապըմա պէքլէ, տէտի:

Ժօնաս՝ լիքինճի տէֆա սըր Վիլիամաս իսթիհզաքեարանէ աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը:

Օլ վազըթ Մ. տը Լասի՝ իհթիեարէ պարօնուն մէքթուպունու աշտը քի, պունտա մէզպուրէ՝ վիզիթալարընըն ազըրընտան տօլաեը չըվալիէեէ թէշէքքի իթտիքտէն սօնրա,

ԵՆԿԵՆԻՆԻՆ պազը ղարիպ թապիեաթընտան պահս իթմիչ, վե քեօյլէրտէ պիր սիեագ.տա կէչիրիլէն էօմրէ բէք տէ ալըչմըչ պուլունմաեան կէնճ պիր գըզը էյլէնտիրմէք իւզրէ պիր ավ թէրթիպ իյլէմէսինի բէճա իթմիչ իտի :

Մ. տը Լասի՝ մէքթուպու սըր Վիլիամնա վէրէրէք ,

— Իչթէ պու ղարիպ թէսատիւֆ , պու բէք պիւեիւք պիր հիքմէթ տիր , տէտի :

Պարօնէ մէքթուպու օգուսու , վէ քէնտիսինին ժէնէ շա. թօսունտան մուֆարագաթընտան սօնրա , Մ. տը Պօբրէօ իլէ զէվճէսի վէ մատամ պարօն պէյնիտէ ճէրէեան իտէն միւ. քեալէմէեի հէման լուղէթ պէ լուղէթ տէրք իթտի : Անճագ իհթիւեարէ պարօն՝ քէնտիսինին մէգքիւր շաթօեա ազլիմէթի. նի , վէ օրատան պիր սուրէթի ղարիպէտէ մուֆարագաթընր մէքթուպը մէգքիւրտէ իշար իթմէմիչ օլտուղունտան , սըր Վիլիամն տա պու խուսուստա շըվալիէեէ պահս իթմէկի զաիտ ատտ իթտի :

Մ. տը Լասի . - (շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի .) Ազիզլիմ , ենկէնիմ , հագդընըզտա մուլէնէթիմի տիրիղ իթ. մէմէք իւզրէ սիզի պանա թավսիեէ իթմէսիյլէ , պու խու. սուստա քէսպի մուլաֆֆագըյեթ իտիլէճէկինէ էմին պու. լունմուչ տուր , զիրա սիզին սէվիլէճէկինիզ տէրքեար տըր :

Սըր Վիլիամն . - (սախթէ պիր հէեէճան վէ էնտիչէ իպ. րազ իտէրէք .) Մօնսիէօ . . . մօնսիէօ . . . Այլահ աշգընա օլ. սուն , ատէմի իճրասը թէլէֆիմի մուճիպ օլաճագ եօլտա պանա իւմիտ վէրմէեինիզ :

Մ. տը Լասի . - (սիւքիւնէթլէ .) Տուրուն , ճիտտէն կէօ. րիւչէլիմ . սիզ զէնկինսինիզ , տէյիլ մի :

Սըր Վիլիամն . - (զէնկինիք խուսուսընտա էհէմիլիէթ վէրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) Էվվէթ , բէք զէնկինիմ : Լա. քին պէլքի ֆագիր օլսա իտիմ , պէնի սէվէճէք իտի :

— Խայր , պու եանլըչ իթիգատ տըր . ղաեթ զէնկին օլ. ան քիմնէլէր՝ նատիրէն մուխալիֆէթէ թէսատիւֆ իտէրլէր :

Տիմէք օլուր քի սիգ զէնկինսինիգ . . . ասըլգատէկեանտանսընըզ :

Սըր Վիլիամս՝ պաշընը էյտի : Շըվալիէ իսէ , սէօղիւնիւ շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Հաթթա էն տուղուսուզ գաաընլարը պիլէ ճէլպ իթմէկէ միւզթէտիր պիր կէնճսինիգ :

Սըր Վիլիամս՝ կէօեա պու մէահիեէլէրտէն մահճուպ օլուեօր կիպի պիր հալտէ պուլունտու :

Մ . տը Լասի . - (քէլամա տէվամ իտէրէք .) Սիզին վազիեէթինիգի պու սուրէթլէ մէյտանա գօյտուգաան սօնրա , կէլէլիմ սէվմէքտէ օլտուղունուզ կէնճ գըզըն վազիեէթինէ : - Եվվէլ էմիրտէ մատմազէլ տը Գօրրէօնուն ասլա սէրվէթի եօգ տուր , եախօտ օ գապիլաէն տիր :

— Գունուն նէ՞ էհէմիեէթի վար տըր :

— Քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղունուզ ճիհէթլէ , սիզնէ էհէմիեէթի օլմատըղը տէրքեար իսէ տէ , սէնէվի իքի եիւզպին Ֆրանգ իրատըն՝ օ կէնճ գըզըն Ֆիքրի իւզէրինտէ թէէսսիրի մախսուս օլաճաղը շիւպհէսիգ տիր : Զիրա , ազիզիմ , ասլա մէնֆաաթը մախսուսէ կէօզէթմէեէն գաաընլար պիլէ , գուլիպէտէն իսէ գօնաղը թէրճիհ իտէրլէր : Աշըգ մաշուգլարըն գուլիպէտէ , եախօտ թավան իչինտէ իգամէթ իթմէքլէ տէ պախթիեար օլապիլէճէքլէրի սէօղլէրի՝ սըրֆ մասալ տըր :

«Իմտի մատմազէլ տը Գօրրէօնուն սէրվէթի օլմատըղը թէպէյեիւն իթտիկի կիպի , հաիզ օլտուղու ասալէթի տէ շիւպհէլի տիր : Մ . տը Գօրրէօ՝ պունտան օթուզ գըրգ սէնէ էվվէլ , Գօնթատան , սէրվէթի վէ համիսի օլմաեարագ կէլտիկինտէ , վէ ըասթ կէլտիկի քիմնէեէ վէ հէր Ֆըրսաթտա , ըէհապիյն զիւմրէսինէ մէնսուպ օլան , վէ զաննըմճա Փամիլեասը էֆրատը տախիլինտէ էն զիեատէ սահիպ էհէմիեէթ պուլունան պիր ամճասընտան պահա իտէր իտի :

«Ազիզիմ , Գօնթա գըթասը , Բարալըգ հիւքիւմէթինէ թապի օլտուղու զէման , պիր շիֆթլիկի՝ տուգալըղա , պիր կիւվէրճինլիկի՝ մարքիլիկէ , պիր թարլաեը՝ գօնթլուղա , վէ

ատի պիր խենտէնի սյարօնլուղա թահվիլ իթմէք բէք դօլպ
իտի : Ալթը եիւզ լիրա իլէ տիւգ օլունապիլիր , վէ պարօ
օլմագ իչին եալընըզ օն բիալ քիֆաեթ իտէր իտի :

Սըր Վիլիամս թէպէսսիւմ իթտի , վէ Մ . տը Լասի՝ քէ
լամընը շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Տիմէք մէյտանտա նէ՛ սերվէթ վար , նէ՛ ասալէթ
եալընըզ կիւղէլ վէ տիւպէր պիր դըզ պուլունուպ , պու գըզ
միւքէմէլէն թէրպիւեղի տիր , վէ ազիղէ պիր վալիտէսի
վար տըր : Պէլբի պիր ազ կիւճլիւք չէքէճէքսինիզ , ֆապաթ
նիհաեթ սեվտիկինիզ օ գըզ իլէ էվլէնէճէքսինիզ :

Սըր Վիլիամս . - Ա՛հ էֆէնսիւմ , պէնիւմ իչին պու սէօզ
լէր էօյլէ պիր բիւեա , էօյլէ պիւեիւք պիր սաատէթ տիր քի ...

Շըվալիէ . - Թէլաշ իթմէելին , էկէր մատմագէլ էրմին՝ օն
պէշ կիւն կէչմէտէն սիպին իչին ատէթա մէճնունէ օլմագ
վէ ֆամիլեատա անը մէճնունէն սիղին իլէ էվլէնալիւմէք
իսթէմէզսէ , պէն իսմիմի դայպ իտէրիմ :

— Էֆէնսիւմ , սէօզլէրինիզ հէման ագլըմա զիւան կէթի
րէճէք տիր :

— Աչգ . ու սեվտաեա միւթեալլիզ իչլէրտէ հէեճան էլի
չէյ տիր . - Հէր նէ իսէ պէնի տինլէելին . կէնճ գըզլարըն զի
հինլէրի թէխաեիւլաթա մաիլ տիր . էսրարի օլան մատտէ
լէրի հազզ իտէրլէր : Իճթիմալ տըր քի սիղի սպատէճէ ժէնէ
չաթքսունա կէօթիւրիւր , վէ օլ վէճհլէտէ թագտիւմ իտէր
սէմ , մատմագէլ էրմին , պիր տիկէրինէ կէօնիւլ վէրմիլ օլ
տուղու ճիհէթլէ , սիղէ զիւատէ էհէմիլեթ վէրմէզ . Լաքին
չիմաի ֆըրսաթ գարչըմըգտա տըր . եարըն ավա չըգարըր
պազըրլանլարըմ վար տըր . օ սաեհտէ մագսէտէ վասըլ
օլապիլիրիզ :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա , Մ . տը Լասի՝ պիր խըզմէթ
քեար ճէլպլէ , իրթէսի կիւն ավա կիտիլմէք իւղրէ իճապ իտէն
էմրի վէրտի , վէ պատհու սուֆրատան գալգըպ եազըխա
նէսի գարչըսըտա օթուրտուղու հալտէ , մատամտը ֆէրմա
տէքէ աթիտէքի մէթուպու եազտը :

«Ազիզէմ»,

«Վազը օլան սիթէմէրինիզէ պէրապէր, պէնտէնիզի խաթըրլամը օլմանըզա թէչէքքիւր իտէրիմ: Լաքին մատէմ քի միւհթածը թասհիհ պազը խէթալարըմ վազը օլմուչ տուր, օ խէթալարը պիր ան էվվէլ թասհիհ իթմէք իսթէրիմ:

«Յիլվադը, մրւքէմմէլէն ճէնթըլմէն վէ պիրինճի տէրեճէտէ ավճը օլան պարօնէ սըր Վիլիամսըն վիզիթասընը գապուլ իթտիմ: Էթէտէն պէրու օրմանլարըմ տախիլինտէ իթթիխազը մէսքէն իթմէքլէ, նիչէ քէլպլէրիմի թէլէֆ իթմիչ պուլունան միւսհիչ պիր հայվանա թէարբուզ իչին էօլլէ պիր զաթըն մուավէնէթինէ պէքլէեօրտում:

«Իմտի եարըն, Գարօ օրմանընտա պու հայվանա թէարբուզ իտէճէեիզ: Էկէր միւսաֆիրլէրինիզ տէ պիզէ իշթիրաք իթմէք, վէ սապահլահըն սաաթ օնտա պու օրմանըն ազզընտա պուլունճագ իսթէրլէրսէ, Իրլանտանըն գատիմ ասըլգատէկեանընտան պուլունան միւսաֆիրիմի եէկէնինիզէ թագտիմ իլէ քէսպի ֆախը իլլէրիմ: Էլլէրինիզի պուս վէ խաքիբանէնիզէ արզը խուլուս իտէրիմ:

«ՇԵՎԱԼԻԻՏ ՏԸ ԼԱՍԻՒ»

Շըվալիէ իչպու մէքթուպու սըր Վիլիամսա կէօթէրտիքտէն սօնրա ժօնասը ճէլպլէ օնա թէսլիմ, վէ պէչ Ֆրանգտա պախիչ իթասըլլա մէրգուամու եօլա գօյտու, վէ սըր Վիլիամսա խիթապէն,

— Շիմտի, ազիզիմ, եարընքի ավտա գուվվէթիմիզի իքթիսապ իթմէմիզ իչին իսթիրահաթա իհթիեաճընըզ օլտուղունու հիսս իթտիկիմտէն, ուղուն միւստէթ միւքեալէմէ իթմէք իսթէմէմ, տէտի, վէ մէրգուամու, միւսաֆիրլէրէ մախսուս օլան եաթագ օտասընա կէօթիւրմէլէրի զըմնընտա, խըզմէթքեարլարընա իգթիզա իտէն էվամիրի իթա իլլէտի: Պատէհու պարօնէ անաղա գալպըպ մուֆարագաթը էսնատէ շըվալիէ,

— Անճաղ , էկեր զիեատէ եօրկուն տէյիլ իսէնիզ , ա-
խըրլարըմը վէ քէլպլէրին հըֆզ իտիտիքլէրի մահէլլի սիզէ
կէօսթէրմէք իսթէրիմ : Պու սուրէթլէ եարլն ըաքիպ օլաճա
ղընըզ աթը շիմտիտէն ինթիխապ իթմիշ օլուրսունուզ , տէյի
պէեան իյլէտի :

— Բէք էյի , պերապէրինիզճէ կէլմէեէ հազըրըմ :

Պու վէճհլէ իքիսի պիրլիքտէ տիշարը չըգտըլար :

Մաթպախ գարուսու աչըգ օլուպ , պունուն էօնիւնտէն
կէչտիքլէրի զէման , խըզմէթքեարլար միեանընտա պուլունան
պիր ինթիեար , աթէչին եանընտա օթուրմուշ իքէն , աեաղա
գալպտը , վէ չըվալիէ պու ինթիեարը կէօրտիւկիւնտէ ,

— Վայ , պու տիվանէ պուրատա՞մը տըր , տէտի :

Խըզմէթքեարլարտան պիրի . - Էվվէթ էֆէնտիմ , պիր պլ
թաամ իթմէկի ըէճա իթտիկիւնտէն , իչէրի ալտըգ :

Մէճնուն թէսմիեէ օլունան ինթիեար եագլաչարագ ,
չըվալիէեէ սէլամ վէրտի :

Շըվալիէնին էլինտէ պիր մում պուլունմասըյա , պու-
նուն զիեասը՝ ինթիեարըն եիւզիւնէ շավգ վէրտի . սըր վի-
լիամն՝ մերգոււմըն սիմասընը կէօրմէքլէ , տիթըէմէքտէն քէն-
տիեի մէն իտէմէտի :

Մ . տը Լասի այնի վագըթտա միւսաֆիրինէ տօղրու տէ-
նէրէք ,

— Պու ատէմ , օթուզ գըրգ սէնէտէն պէրու սերսէմ պիր
քիմնէ օլուպ , պէլքի եիւզ եաչընտա տըր : Պու թարաֆտա ,
քէնտիսինի շու հալտէն ֆարգլը պիր հալտէ կէօրմիւշ օլան
քիմնէ եօգ տուր : Պէն պիլէ , ալթմըշ եաչընտա օլտուղում
ճիհէթլէ , պու ատէմի պէեազ սաչը օլարագ թանըմըլըմ
տըր , տէտի :

Սըր վիլիամն , քեամիլէն ֆիթուրսուզ վէ վազիֆէսիզ
պիր թավրտա կէօրիւնէրէք ,

— Աճայիպ , տէյի պէեան իյլէտի :

Շըվալիէ իսէ , իֆատէսինէ շու սուրէթլէ աէվամ իթտի :

— Իսմի ժէրօմ տուր . միւստէթի մէտիտէ գօնթէս ֆէ-

լիբոնուն վէ անըն իւք զէվճի գօնթ տը Քէրկազըն խըզմէթ - քեարը պուլունմնու տուր : Մուախխարէն գօնթէսին վէֆաթը իւզէրինէ , Քէրլովէն շաթօսունու թէրք իտիպ , պիր տախի ավտէթ իթմէմիշ տիր : Օ կիւնտէն պէրի սէրսէրի վէ տիլէնճի կիպի եաշաերպ , կեահ օրատա կեահ պուրատա գալմագտա տըր : Չօգ տէֆա միւսաֆիրէթէն պուրատա ալըգօնուկմագ - տա տըր :

Շըվալիէ իշպու մուխթասար մալիւմաթը վէրտիքտէն սօնրա եօլունա տէվամիթմէք իսթէտի , լաքին մումուն ըըզը պու տէֆատա սըր Վիլիամսըն եիւզիւնէ շավգ վէրտիկինտէն , մէճնուն՝ պիրտէն պիրէ ըէֆը սէտա իլէ ,

— Պէն պու ատէմի թանըրըմ , տէյի պաղըրտը :

Սըր Վիլիամս թէքրար սարսըլտը , վէ մէճնուն էլինի ալ - նընա վուրարագ ,

— էյիճէ խաթըրլամաեօրթւմ , լաքին խաթըրլաեաճաղըմ . սէնի թանըրըմ . . . սէն ֆէնա պիր ատէմսին , տէյի պէեան իյլէտի :

Մէճնուն եումրուղունու սըր Վիլիամսա կէօսթէրտիկին - տէն , մէրգումուն ըուհընտա միւպհէմ պիր տէհչէթ հասըլ օլտու : Լաքին շըվալիէ՝ մէճնունըն սէօզլէրինի իշիթտիկինտէ , կիւլմէեէ պաշլաերպ ումուզլարընը չէքէրէք ,

— Պու պիշարէեէ էհէմմիեթ վէրմէեին . զաթէն տիվանէ օլտուղունտան , հէր ըասթ կէլտիկինի թանըտըղընը գանն իտէր , տէտի :

Սէրսէմ իհթիեար՝ հիտտէթլէ ,

— Խայր , խայր . էվվէթ մէճնուն օլտուղում սահիհ տիր , Փագաթ քէնտիսինի թանըրըմ , տէտի :

Շըվալիէ . . Բէք էյի , բէք էյի , անլաշըլտը . շիմտիլիք կիճէլէր խայր օլտուն պապա ժէրօմ :

Մ . տը Լասի պու ճէվապը վէրտիքտէն սօնրա , պարօ - նէնին գօլթուղունա կիրիպ օրատան մուֆարագաթ իթտի - լէր : Լաքին մէճնուն արգալարընտան պագարագ , գապա սէտասըլլա շու սէօզլէրի պէեան իթտի :

— Էվվեթ, էվվեթ, քենախինի թանըրըմ... բէտերինէ պէնդէեր... ֆէնա պիր առէմ տիր:

Սըր Վիլիամս - (միւթէէստիրանէ պիր լիսան իլէ.) Պու առէմ պէնտէն զիւրատէ մէսուտ պուլունուեր... պէնի բէտերիմէ պէնդէթիւեր. տիմէք բէտերիմի թանըմըչ, վի, սու ճիհէթլէ պէնտէն զիւրատէ պախթիւար օլմասը թապի պուլունմուչ տուր. զիրա բէտերիմ վէֆաթ իթտիկի զէման պէն պէշիքտէ իմիշիմ:

Պարօնէ պու սէօղլերի կերչի թէմքին իլէ սէօլէտի, ֆագաթ էսասէն, օ իհթիւարըն պէեանաթը վագըասընտան տօլաեր ֆէվզէլատէ շաչրմըչ օլմասըլա, անըն եիւզիւնտէն շայեանը թէէսսիւֆ պիր վագըա զուհուր իտէրտէյի վէսվէսէ իթմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ, պարօնէ պու թէէսսիր ալթընտա օլարագ, շըվալիէնին ախըրլարընը վէ քէլպլերին հըֆը իտիլտիքլերի մահէլի կէզտի, վէ եաթաղընտա պիլէ ուեուեամաերպ, կիւճէնին պիր գըսմը զարֆընտա մէզըիւր թէէսսիրտէն պիթթա. պի խալի օլամատը:

Սըր Վիլիամս զաեթ զէքի օլմասըլա, ինսանըն էօմիւ տախիլինտէքի էն պիւեիւք ֆէլաքէթլերին՝ չօգ տէֆա էհէմմիւեթսիզ մատտէլէրտէն նէշէթ իթտիկիինի պիլիր իտի: Պինապերին բէտերինին վագը օլան ճինաեթիինի վէ օղլունուն ալչագճա հարէքէթլերինի պիլէն պիր մէմէքէթ տախիլինտէ, մէրգում սէրսէմ իհթիւարըն, կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսինի թանըտապիլէճէկիինի, եանի վիգօնթ Անտրէա օլտուղունու իլան վէ իֆչա իտէճէկիինի միւլահաղա իթմէկէ պաշլատը. շու գատար քի սըր Վիլիամս՝ շու եա պու կէօնա գօրգու վէ վէսվէսէեէ ուղուն միւտտէթ թապի օլանլարտան օլմատըղընտան, օլ պապտէ նէ՝ թարղ խաթթը հարէքէթ իթթիլաղ իտէճէկիինի տէրհալ գարարաչտըրտը: Շէօլլէքի քէնտի քէնախիէ, « Էկէր պէնի զիւրատէ թաստի իտէրսէ, վիճուաինի օրթատան գալտըրըրմ » տէտի, վէ իչպու թէս. լիեթթալսչ թէֆէքըիւր իւզերինէ ույղ ուեա տալըպ, սա-

պահլաւերն էրքէն, Մ. սը Լասի օտաարնա կիրտիկի էսնատէ ուեանտը:

Հէր նէ դատար ավա կիթմէք իչին թախսիս օլունան վագըթ՝ սասթըն օնու իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ շըվալիէ ճիզմէլէրինի կիւինմիշ օլուպ, տէրունը օտաեա կիրտիկինտէ,

— Սէվկիւլիւ միւսաֆիրիմ, սիզի պու դատար էրքէն ույգունուգտան ուեանտըրտըղըմտան տօլտիը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ. ֆագաթ ֆիքրիմտէ կիւզէլ պիր թասավփուր տօղմուշ օլտուղունտան, էրքէնճէ կիթմէքլիկիմիզ յազըմ սըր, տէյի պէեան էլլէալի:

Պարօնէ. — Սահի՞հ մի:

Շըվալիէ. — Շիմտի սէօլէրսէմ, քէնտինիզ մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիզ:

Պու սըրատա շըվալիէ՝ թէմքինլի պիր քիսվէթ քէսպ իտէրէք, օթուրտու, վէ շու եօլտա քէլամա աղազ իլլէալի:

— Սիննիմ իճապընճա պէն ազ ուեուրում, կիճէլէրի շօգ տիւշիւնիւրիւմ. նասըլքի եարը կիճէեի իքի սասթ կէշէլիտէն պէրի տիր, սիզին նէ՝ սուրէթլէ թագտիմ իտիլմէքլիկինիզ հագընտա պիր եօլ տիւշիւնմէքտէեիմ:

— Բէք ալէա, նէ՞ եօլ տիւշիւնտիւնիւր:

— Պագընըզ, տիւշիւնտիւկիւմ եօլ նէ՞ տիր: Գուվվէի թէխաեիւլիեխի թահրիք օլունմուշ օլան կէնճ պիր գըզը ճէլպ իթմէքլիկին էն էմին թարիգի, պիր տէրէճէ ըօմանլարտա կէօրիւլէն պիր հալ իլէ քէնտիսինէ թագտիմ օլունմագ իտուկի՝ տիւնքի կիւն արամըգտա ճէրէեան իտէն պիր մուհավէրէտէ մալիւմ օլմուշ օլմասըյլա, պիր եապան տօմուգու ավընա, վէ պու հայվանը պըչագլա թէլէֆ իտէրէք, պիր մէնգարէի մախսուսէ իճրասընա գարար վէրմիշ իտիք:

— Էվվէթ, պէն եինէ օ էֆքեարտաերմ:

— Հալպուքի պէն՝ տիկեր պիր միւնասիպ վասըթա պուլտում:

— Նէ՞ կիպի:

— Շուրասընը պէտան իթմէքլիկիմ լազըմ տըր քի, պու-
լուչաճագ մահէլլիմիղտէ, եանի Գարօ օրմանընտա ճէսիմ
գաեա թաշլարը արասընտա պիւեիւճէք պիր չուգուր հասըլ
օլմուչ տուր: Օ չուգուրա տար պիր տէրէտէն կիտիլիր, վէ
պատէհու կրանիթ թաշլարըլա էթրափը իհաթա օլունմուչ
պիր չըգմազ եօլա վասըլ օլունուպ, պունտան տիշարը չըգ-
մագ իչին, կէրի տէճնմէքտէն պաչգա չարէ եօգ տըր:

«Իմտի, պագըն նէ՞ տիւշիւնտիւմ. օ հայվանա սապահ-
լաեըն սաաթ օնտա թէարրուղ իտէճէք եէրտէ, սաաթ սէ-
քիղտէ իտէրիզ: Հայվան՝ եուվասընտան չըգարագ, օվաեա
կիրէճէկինտէն, էկէր քէնտիսինի գուվվէթլիճէ թաագիպ
իտէրսէք, թէքրար, չըգմըչ օլտուղու Գարօ օրմանընա տա-
խիլ օլաճաղընտա իշթիպահ եօգ տուր: Օ հալտէ էկէր քէլպ-
լէրիմ լաեըգըլա հարէքէթ իտէրլէր իսէ, սօմուգ՝ պիթթա-
պի տէրէեէ կիրիպ, չըգմազ եօլա սաբաճագ վէ օրատա գալ-
մաեա մէճպուր օլաճագ տըր:

— Բէք էյի, ֆագաթ գանն իտէրիմքի, տիւն պու բրօ-
կրամը զաթէն գարարլաշտըրմըչ իտիք:

— Եվվէթ, ֆագաթ շու ֆարգ իլէ քի, ավա սապահըն
սաաթ օնունտա վէ մատմաղէլ էրմինին մուվաճճէհէսինտէ
պաշլաեաճագ, վէ իհթիմալաթա կիւվէնէճէք եէրտէ, շիմտի
էվվէլճէ հէր շէյի թէրթիպ իթմիչ օլաճաղըգ: Մատմաղէլ
էրմին՝ գարարլաշտըրմըչ օլան մահէլլէ մուվասըլէթլէրինտէ
պիզ ալա պաշլամըչ օլաճաղըմըգտան, վէ շիւպհէսիզ չըգմազ
եօլտան քէլպլէրին հավլամասը իշիտիլէճէկինտէն, մատմաղէլ
էրմին իլէ րէֆագաթընտա պուլունանլարըն իլք թէչէպպիւ-
սիւ՝ գաեալարըն քէնարընա գօչմագ օլաճագ, վէ պու սու-
րէթլէ մուխաթարաեը կէօրէճէքլէր տիր: Իշթէ օլ վագըթ,
սէվկիւլիւ միւսափիրիմ, սիզ, էլինիղտէ ավ պըչաղը օլարագ
մահէլլի վագըատա զահիր օլապիլիրսինիզ:

— Անլաեօրում, տէտի սըր Վիլիամս, վէ տէրհալ եաթա-
ղընտան աթլաեըպ, էսվապընը կիւինտի:

Արատան օն տագըգա կէչինճէ, մէրգումտախի մահմուղ-

լու ավ ճիգմէլէրինի կիերնիպ , Մ . տը Լասի իլէ պիրլիքտէ
 թաամ սալասընա էնտի , վէ օրատա պիր միգտար գահվալթը
 իտիպ , իբիսի տէ աթլարա սիւար օլարագ շաթօտան տիշարը
 չըգտըլար :

Սըր Վիլիամսըն աթը՝ ղաեէթ տինճ հայվան օլուպ , հէր
 նէ գատար պիր կիւն էվվէլ ուզուն պիր սէֆէր իճրա իթմիշ
 իտի իսէ տէ , պարօնէ՝ ավա կիթմէք իչին Մ . տը Լասինին աթ-
 լարընտան իսէ , քէնտի աթընա սիւար օլմագլըղը թէրճիհ
 իյլէտի : Շըվալիէ իսէ , մատամ տը Գէրմատէքին աթլարը
 ավ իչին գուլլանըլամագ օլտուղունտան , օ սապահը քէնտի
 ախըրընտա պուլունան աթլարտան հալիմ պիր աթը , էրմի-
 նին ըիւքիւպիւնէ մախսուս օլմագ իւզրէ , Փէնէ շաթօտունա
 կէօնտէրմիշ օլմասըլյա , քէնտիսի տիկէր պիր աթա սիւար
 օլտու :

Պունլար հայվանլարա սիւար օլտուգլարը պիր էսնատէ ,
 Քէրլօվէնին շաղընը ատտ իտիլէն իհթիեար ժէրօմ՝ հավլի-
 տէ պուլունմասըլյա , Վիլիամսը կէօրտիւկիւնտէ ,

— Հա՛ հա՛ , սէն էլան պուրատա՞ մըսըն , տէտի :

Պարօնէ , մէրգու՞մ իհթիեարը թէքըար կէօրտիւկիւնտէ
 սարսըլտը , վէ իհթիեար տա ,

— էլան սէն պուրատա՞ մըսըն . սէնի պուրատա թանը՞մա-
 եօրլար մը , տէյի թէքըար իյլէտի , վէ տիք տիք սըր Վի-
 լիամսա պագարագ ,

— Սէն Քէրլօվէնտէ իտին . . . սէն գաթիլին օղլուսուն ,
 տէյի իլավէթէն տէրմիեան իթտի :

Իհթիեար պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի գէման , Մ . տը Լա-
 սի՝ պարօնէնին եանընտա պուլունտուղունտան , գամչըսընը
 գալտըրարագ ,

— Շա՛ղըն հէրիֆ , նէ՞ սէօյլէնիպ տուրուեօրսուն , տէտի :
 Փէրօմ տախի , - Պէն սէօյլէտիքլէրիմի պիլիեօրում , տէ-
 յիպ , վէ - Քէնտիսինի թանըրմ , լաֆզընը թէքըարլաեարագ ,
 օրատան չէքիլտի :

Մ . տը Լասի տէ ,

— Ազիզիմպարօնէ , պու առէմին միւնաօրպէթսիզ սէօզ-
լէրինտէն տօլաեր ափվընըզը ըէճա իտէրիմ . քէնաօրսի մէճ-
նուն օլաուղունտան , իֆատաթընըն էհէմմիւեթի օլմաերաճա-
ղը տէրքերար տըր , տէտի :

Սըր Վիլիամս հէր նէ դատար գալպէն ալթիւսթ օլմուշ
իտի իսէ տէ , երկղիւնաէն հիչ պիր շէյ կէօսթէրմէերտու .
Անճադ քէնաօրսի տէ շու սուրէթաէ ճէվապ վէրտի .

— Էվվէթ , տիվանէ օլմալը տըր , ղիրա պէնիմ մալիւմա-
թըմա կէօրէ , բէտէրիմ քիմսէերի դաթլ սւ թէլէֆ իթմէմիլ
աիր , պէն տէ աօլա . . .

Սըր Վիլիամս , սերսէմին թէլէֆֆիւզ իթտիկի իսմի տիւ-
շիւնիւեր կիպի կէօրիւնտիւկիւնաէն , շըվալիէ ,

— Քէրլօվէն . . . տէտի :

— Լաքին Քէրլօվէն նէ՞ տիր :

— Քէրլօվէն՝ դօնթ Արման տը Քէրկաղըն շաթօսու տուր :

— Հա՛ , պիլիերօլմ :

— Պիլի՞երմուսունուզ :

— Էվվէթ , սէրիզ կիւն ագտէմ պիր առէմ իլէ տուէլլօ
իթտիմ . օ սա (երանի Արման) պու առէմին շահիտի իտի
Շիմտի մէճնունըն սէօզլէրինի անլաերօլմ : Ղալիպա պէն՝ պիր
հայլազա , դօնթուն էօեէ դարընտաշընա . . . վիգօնթ Անտ-
րէաերա պէնզէերօլմ :

— Էվվէթ , Էվվէթ , անըն իչին ալշաղըն պիրի իմիշ տէր-
լէր , ֆադաթ քէնաօրսինի եագընէն կէօրմէմիլ օլտուղումտան ,
պէնզէերիպ պէնզէմէտիկինի սիզէ թայերին իտէմէմ :

— Ղալիպա բէք ղիւսատէ պէնզէեր օլմալըերմ , շիւնքի
պէնի՛ անը զանն իթտիլէր :

— Սահի՞ն մի . ա՛ճայիպ , նա՞սըլ օլտու :

— Պիր ադ-շամ Բարիստէ աշըգ արապամա բարիպ օլմուշ
օլտուղում հալտէ իգամէթկեահըմա ալտէթ իթտիկիմ սը-
րատա , պիր քիրա արապասընտա օթուրմուշ օլան պիր առէմ
պէնի գարշըլատը , վէ պէնի վիգօնթ Անտրէա զանն իլէ ար-
գամտան կէլտի , վէ ճէպրէն Էվլիմէ կիրիպ պէնի թահգիլ

ի՞թաի, վէ պէն՝ վիդօնթ օլմատրղըմը գաթիէն պէեան ի՞թ-
տիկիմ հալտէ, քէնտիսի իտտիասընտան կէրի սուրմատը...

Շըվալիէ մէրգուճուն սէօղիւնիւ քէսէրէք,

— Էյ, օ վիդօնթ պու ատէմէ նէ՞ եաբմըչ իմիչ:

— Պիլմէմ, ֆագաթ հարէքէթի վագըասընտան տօլաեը
քէնտիսինտէն հիսազ իսթէտիմ, վէ գօնթ տը Քէրկազտա, օ
ատէմէ շահլու օլտուղու ճիհէթլէ, վիդօնթուն սաչարը սարը
օլուպ, պէնիմքիլէրին իսէ սիեահ օլտուգլարընը թասսիգ
ի՞թմէրլէ պէրապէր, օ դարիպ միւշապէհէթի պիզգաթ պէեան
ի՞թաի:

— Խասմիւնիղի թէլէֆ ի՞թտինիզ մի:

— Խայր, եալընըղ սիլահընը եէրէ պրագտըրտըմ:

— Փիլվադը, դանն իտէրիմքի, վիդօնթ Անտրէա իլէ հիչ
պիր կէօնա միւնասիպէթիւնիզ պուլունմատրղընա՝ հարէքէթի
վագըանըզ է՛ն կիւզէլ տէլիլ տիր:

Պարօնէ. - (սաֆտէրունանէ պիր թարզտա.) Տիմէք վի-
դօնթ Անտրէա՝ բէք պիւեիւք պիր խապիս տիր:

— Էվվէթ, սօեունա չէքիւօր: Բէտէրի՝ միրալայ տը Քէր-
կազըն գէվճէսի իլէ էվլէնմէք իւզրէ միրալայը գաթլ ու թէ-
լէֆ ի՞թմիչ տիր. օնտան սօնրա, ըիվաեթ օլունտուղունա
կէօրէ, շիմտիքի գօնթ տը Քէրկազը տէնիզէ աթմըչ իսէ տէ,
գօնթ միւճիղէ իլէ գուրթուլմուշ տուր: Անըն օղլունա կէլին-
ճէ, օ տա նիչէ նամուլու գըզլարը պաշտան չըգարմըչ, էվլէ-
րինտէն գաչըրմըչ, գումարա տալմըչ, սօյսուղու քիմնէլէրի
թէլէֆ ի՞թմիչ, վէ քէտէր ու իզթիրապլա վալիտէսինին վէ-
ֆաթընա սէպէպ օլմուշ տուր:

— Էյլէ պիր խապիսէ, վէ քիւրէեէ լաեըգ պուլունան
ալչաղա պու տէրէճէ պէնղէմէքլիկիմտէն տօլաեը հագըգէ-
թէն թէէսսիւֆ իտիւօրում:

— Պէն տէ օ ֆիքիրտէեիմ, պունունլա պէրապէր սէվկիւ-
լիւ միւսաֆիրիմ, պիզիմ սալի աթլարա սիւար օլարագ պիր
գըզըն ավընա թէչէպպիւս ի՞թմէքտէ օլտուղումուզու ու-
նութ մաեալըմ:

45

Կէլէլիմ ժէնէ սէյֆիեհէսինէ :

Ժօնաս՝ Մ . տը Լասինին ճէվապնամէսինի համիլ օլտուղու հալտէ , սիւար օլտուղու հայվանը սիւրաթլէ սիւրերէք , հէնուղ քիմնէ եաթաղա եաթամամըլ իքէն , ժէնէ շաթօսունա մուվասըլէթ իթտի :

Մատամ տը Գերմատէք՝ Մ . տը Պօբրէօ իլէ բիքէ օյնա . տըղը , վէ թէրէլ իլէ էրմին՝ սալօնուն պիր քէօչէսինտէ քիթապ օգուամագլա մէշղուլ օլտուղլարը սըրատա , ժօնաս իչէրի կիրտի :

Մատամ պարօն . - (Ժօնասա խիթապէն .) Եագըն կէլին , վէ Մ . չըվալիէերի նա՞սըլ պուլտուղունուղու պիրտիրին :

Ժօնաս . - Մ . չըվալիէ սուֆրատա իտի . մօնսիէօ իլէ , եանի շու շէյթան օլմասը դանն օլունան ատէմ իլէ թամա իտիեօրտու :

Մատամ տը Գերմատէք պու սըրատա ժօնասա սերթ չէհրէ իլէ պագտըղընտան , չօճուգ սէօղիւնիւ քէստի , վէ չըվալիէնին մէքթուպունու թագաիմ իյլէտի :

Մատամ տը Գերմատէք՝ մէօհրիւ եըրթըպ , միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա , մէքթուպու Մ . տը Պօբրէօ եա վէրտի : Օ անտէ խարիճիեհ նէզարէթի գալէմ միւտիրի տէ իզհարը մէմնունիեհթի ազիմէ իլէ ,

— Իշթէ պու ալէա , տէտի :

Մատամ պարօն տա , օլ էսնատէ հէնուղ իչէրի կիրմիլ օլան էրմինէ սօղրու տէօնիւպ ,

— Սէվկիւլիւ եէկէնիմ՝ գօմշում պուլունան մօնսիէօ չըվալիէ տը Լասի եարըն սայտը շիքեարա չըգաճագ օլտուղունտան , սիգի տէ տավէթ իտիեօր , Կիթմէք ի՞նթէրմիսի նիգ , տէտի :

Էրմին . . (պուռ տալէթէ էհէմմիեէթ վերմէեերէք .) Սիզ
հասըլ իսթէրսէնիզ, պէն մուվաֆագաթ իտէրիմ, թէյզէ .

Մ . տը Պօբրէօ . - Շիւպհէօիզ կիտէրիզ . պուռ խուսուս
կէնճլիկիմի վէ Գօնթատա վագը օլան ավլարըմըզը խաթըրա
պրագաճագ տըր :

Պօբրէօնուն պուռ սէօզլէրի ետլան օլուպ , չիւնքի քէնտիսի
կէնճլիկի ղէմանընտա ավա չըգմամըջ օլտուղու կիպի , ղիքը
իթտիկի մէմլէքէթտէ տէ ավ իչին դուշ պուլունմամագտա
իտի :

Մատամ տը Գէրմատէք սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք ,

— Գըզըմ , չըվալիէ քէնտինին ղանէթ հալիմ վէ ուսպու
պիր գըսրաղընը , բիւքիւպինիզէ մախսուս օլմագ իւղրէ եա-
րըն պուրաեա կէօնատէրէճէկլինի տէ խապէր վէրիւօր , տէյի
պէեան իյլէտի :

Գուվվէի թէխայեիւլիեէլէրի թահրիքէ միւսախտ օլան
քեաֆֆէյի կէնճ գըզլար կիպի , մատմաղէլ տը Պօբրէօնուն
տա , տէրքեար օլան քէտէր վէ թէէտիւֆինէ ըաղմէն , տա-
վէթի վագըանը մէմնունէն գապուլ իթմէսի թապիի իտի :

Էրմին աթա սիւար օլմանը էօյրէնմիջ իտի իսէ տէ , օր-
մանլարըն , օվալարըն վէ տէրէլէրին իչինտէ աթ իլէ ավա
չըգարագ , պույնուզ պօրուլարըն սէսլէրիյլէ , ղիքը իթտիկի-
միզ եօլտա հայվանաթը թաադիսլ իթմէմիջ իտի : Պունունլա
պէրապէր պուռ թարզ ավլարտա գուհուրա կէլէն ահվալը
ֆէվգէլատէեի չօգ տէֆա իշիթմիջ օլմասըյլա , պուռ կիպի
պիր ավտա պուլունմագլըզը մէմնունէն իսթէմէսի՝ շայեանը
թէաճճիւպ օլամաղ իտի : Պինապէրին , իրթէսի կիւնիւ , մէգ-
քիւր արգուսունա նաիլ օլաճաղընտան տօլանը գուվվէի թէ-
խայեիւլիեէսի մէշղուլ օլտուղու սըրատա , մատամ տը Գէր-
մատէք :

— Ղալիպա , աղիզէ եէկէնիմ , եարընքի ավտա Մ . տը
Լասինին , պարօնէ սըր վիլիամի իսմինտէ պիր ըէֆիզի տէ
պուլունաճագ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Էրմին՝ պուռ իսմի իշիթտիկինտէ սարսըլար իսէ տէ , ճէ-

վասյ վերմէնիս , տալիլն վէ միւթէֆէ.ք.քիր պիր հալտէ տալի
րէսինէ չեքիլտի :

Էրմին՝ էլան Ֆէրնանը սէվիեօրտու , լաքին էօլմուշ օլան-
լար նասըլ սէվիլիբոսէ , եանի իւմիասիզ վէ նէթիճէսիզ պիր
հալտէ սէվիեօրտու : Ֆէրնան՝ քէնախօսինէ նալանըգ պուլուն-
մուշ օլտուղու ճիհէթլէ , քէնախօսի իչին միւկպպէտէն մահվ
օլմուշ տիմէք իտի : Մէղպուրէ , մերդուումու ունութմադ , վէ
եախօտ քէնախօսի վլֆաթընտան սօնրա եաշամսեաճադ օլան
վալիտէսի իչին եաշամսեա չալըչմադ , վէ վալիտէսինէ , քէս
պի իֆիադաթ իթմիչ օլտուղունու , եախօտ իթմէք իւզրէ
պուլունտուղունու զանն իթտիրմէք իսթմէքտէ իտի :

Կէնճ գըղ բէք ազ ուեուտու . զանն իտէրսինքի , իրթէ-
սի կիւն , քէնախօսի իչին բէք չօզ վադըալար , հէեէճանլադ
զուհուրա կէլէճէկինի , վէ ճիւզիճէ կէօրէպիլտիկի զարիպ
չախսըն քէնախօսի պաթթ ու թալէլինտէ պիր մէվգըի մախսուսու
պուլունաճադընը հիսս իթմէքտէ իտի :

Իրթէսի սապահ վալիտէսի՝ գըղընը ուեանմըչ օլարագ
պուլտու :

Պիչարէ թէրէզ , օ կիճէերի , ճէնասլը Ալլահըն հէմսեխինի
գըղը իչին թէմէննի իտէրէք կէչիրիս , սըր Վիլիամաա իզհարը
մուհապպէթ իթմէսի , վէ ալչագ Ֆէրնանը ունութմադ խու
սուսընտա արղը թէմէննիեաթտա պուլունմուշ իտի : Հէր նէ
խսէ թէրէզ՝ էրմինի ուեանըգ պուլտուղունտա , անըն թու-
լէթինէ , վալիտէլէրէ մախսուս օլան իհթիմամ , տիգդաթ վէ
մէսէրէթլէ միւսարտաթ իտիս , մատամ տը Քէրմատէքին
կէնճլիկի զէմանընտա կիւրինմիչ , վէ կէնճլիկինին գըլմէթտար
պիր իաթրրէսի օլմագ իւզրէ մուհաֆադա իթմիչ օլտուղու
եչիլ բէնիլի պիր ամազօն կիւրինտիրտի : Չանն իտէրսին քի
պուլ ամազօն՝ խասսէթէն էրմին իչին իմալ իտիլմիչ օլմասըլ
լա , վիճուտինէ բէք կիւզէլ ույաու վէ եազըչար : Պատէհու
կէնճ գըղ՝ վալիտէսինին գօլթուղունա կիրէրէք , ժէնէչա-
թօտունուն հալիլիսինէ կնախօսի , օլ էսնատէ Մ . տը լաս
թարաֆընտան քէնախօսի բիւքիւպինէ մախսուս օլարագ կէճն

տէրիւմիչ օլան կէնճ գըսրագ՝ քիչնէեերէք կէզինմէքտէ իտի :
 Մ . տը Լասի՝ նօգսան իչ կէօրմէտիկինստէն , մատմագէլ
 տը Պօրրէօեա կիւզէլ պիր գըսրագ կէօնտէրտիկի կիպի ,
 կէնճըլիկի զէմանընտա սիւարիլիքտէ վէ ավճըլըգտա բէք չօգ-
 մէհարէթ իպրագ իթմիչ օլտուղուճու սըրասը տիւչտիւքճէ
 միւֆիթէխիրանէ պէեան իտէն Մ . տը Պօրրէօեա տախի տի-
 կէր պիր աթ իրսալ իթմիչ իտի : Հէր նէ իսէ , գալէմ միւ-
 տիրի իլէ էրմին՝ կէնճ ժօնասըն գլաղուղուղըլա ժէնէ շա-
 թօսունտան հարէքէթ իտիպ , պիր խայլի մէսաֆէ գաթ իթ-
 միչ օլտուղլարը հալտէ , ուղագտան քէլպլէրին հավլամասը
 իչիտիլմէքլէ , ժօնաս՝ քէնտի հայվանընը օլ թարսֆիա սիւր-
 տիւ , վէ Մ . տը Պօրրէօ իլէ էրմին տէ մէրգուճու թաագիպ
 իթտիլէր :

46

Թախմինա սաաթ սապահըն սէքիզի օլուպ , ավճըլարճա
 արզու օլունան կիւզէլ պիր գըչ սապահը իտի :

Կիւնէչին զիեասը աղաճ տալլարը իւզէրինէ ետըլմիչ
 օլուպ , զէմին իսէ տօնմուչ օլմասըլլա , հայվանլարըն աեագ-
 լարը ալթընտա տօնմուչ օլան եէրլէր շաթլամագտա , վէ
 հալա աչուգ օլմասըլլա , է՛ն ճիւզի սէսլէր՝ խայլի ուղագտան
 իչիտիլէպիլմէքտէ իտի :

ժօնաս , օրմանլար տախիլինտէ աղաճլարըն ալթընտա
 հայվանընը սիւրմէքտէ օլուպ , Պօրրէօ իսէ , ավտա պուլուն-
 մագտան պաչգա արզուսու վէ մագսէտի օլմատըլընտան ,
 էրմինի ունուտուպ , չօճուղուն արգասը սըրա հայվանընը գօչ-
 տուրմագտա իտի :

Լըմինէ կէլինճէ, մէզպուրէ՝ քէլպլէրին հավլամասընը իշիթաիքճէ, պիւսիւք պիր վագըա ճէրէեան իտէճէկինի տէրք իթտիկինտէն, մուվագգաթէն քէտէր վէ մէյեուսիեթինի վէ վալիտէսինի վէ Մ. աը Պօբրէօեու ունուտուպ, սիւվար օլտուղու հայվանընը թահրիք իտէրէք, վէ կէօզիւնտէն նիհան օլմուշ օլան ժօնասը թաագիպ իթմէեէրէք, անճագ քէլպլէրին հավլատըղլարը թարաֆա ալապլիտիկինէ կիթմէկէ պաշլատը :

Ժօնաս՝ ճիվարտաքի օրմանլարը բէք էյի պիլտիկի կիպի, սայտը շիքեարլարտա տա օլ դատար պուլունմուշ իտի բի, շու եա պու մահէլտէ դօվալանան պիր հայվանըն՝ հանկը ճիհէթէ իլթիճա իտէճէկինէ վուգուֆը թամմը օլմասըյլա, օրալարտա թէօրէմիշ օլան վէ չըվալիէ իլէ միւսաֆիրի թարաֆընտան թաագիպ իտիլմէսի դարարլաշտըրըմը պուլունան եապան տօմուղունուն՝ դաեարարըն արասընտան տէրէեէ կիրիպ, զիքը իթմիշ օլտուղումուղ չըգմազ եօլա սաբաճաղընը րանա անլամագտա իտի : Իմտի, քէնտիսի հայվանընը օլ ճիհէթէ սէվգ իթտիկի կիպի, մատմաղէլ աը Պօբրէօ տա քէլպլէրին սէսինէ կիթմէքլէ, օ թարաֆա տօղրու իլէրլէտի :

Մէզպուրէ, չըգմազ եօլա մուվասըլէթինտէ, ժօնասըն պիր դաեարլըըն թէրէսինտէ տուրուպ, ավ քէլպլէրինի թահրիք իթմէք իւզրէ պաղըըպ չաղըրաղընը կէօրտիւ, վէքէնտիսի տէ աթընը իլէրի սիւրիւպ, ժօնաս իլէ պուլուշտուղունտա, այնի մահէլտէ տուրտու :

Օմահէլտէ տէրէ տար, վէ իքի թարաֆը գաեա թաշլարըյլա տիվար կիպի էօրիւլմիւշ օլուպ, եալընըզ չըգմազ եօլ պիր տէրէճէ կէնիշ պուլունմագտա իտի : Լաքին դաեարար օլ մէրթէպէ եիւքսէք իտիլէրքի, հիշ պիր մախլուգ պունլարտան եօգարը չըգամաեըպ, օրատան տիշարը չըգմազ իշին իսէ, հէր հալտէ կէրի տէօնմէք լազըմէտէն իտի :

Էրմին՝ տուրմուշ օլտուղու թէրէտէն թէքմիլ տէրէեի կէօրէպիլիր իտի : Պու տէրէ իսէ տէնիզէ գատար միւլմթէա օլուպ, ուզագտան միւշահէտէ օլունան տէնիզին սուլարը :

կիւնեշին զիեալարըյա բարլամագտա , վէ դուպպէի ասիւմաննըն մալի ըենկինէ դարըյմագտա իտի : Սաղ վէ սօլ թարագարտա չայեանը թէմաչա չամ աղածլարը վէ կիւլ ֆիտանարը վէ սաիրէ իլէ մէմուլ պաղլար վէ պաղչէլէր միւշահէտէ օլունուպ , տէրէնին օրթասընտա ազիմ կիւրիւտիւ վէ հարէքէթ զուհուրա կէլմէքտէ իտի : Պու իսէ , ալըն նէթիճէսի օլմաղլէ , մատմաղէլ տը Պօբրէօ՝ չալըլար արասընտան զահիր օլան վէ չըգմազ եօլա սօղրու իլէրլէմէքտէ պուլունան իրապան տօմուզունու կէօրտիւ :

Պու հայվան , գըլլարը գապարմըչ վէ կէօղլէրի գանա միւլէմմա օլմուչ օլմասըյա , կիւրլէ կիպի սիւրաթլէ կէլմէքտէ , վէ գարչըսընա ըասթ կէլիպ եօլունա մանի օլան աղած տալլարընը վէ սաիրէեի գըրըպ էգմէքտէ իտի :

Սըգատան օն սէքիզ եիրմի ասէտ ալ քէօբէրլէրի՝ սօլուեարագ վէ տէհչէթամիզ սէսլէր չըգարարագ գօշմագտա օլուպ , պունլարըն արգասընտան տա էրմին պիր սիւարինին կէլմէքտէ իտուկինի կէօրտիւ :

Պու սիւարի՝ սիեահ պիր աթա օթուրմուչ օլուպ , նատիր իւլէմնալ պիր ճէսարէթլէ հայվանը գուլլանմագտա , գաեալարտան չիթլէրտէն կէլիրմէքտէ , վէ էլինատէքի պօրուեուէօյլէ պիր թարգտա էթտիւրմէքտէ իտիքի , պունուն սէսի կէնճ գըզըն գուլաղընա ղաեէթ լաթիֆ սուրէթտէ աքս իյլէմէքտէ իտի :

Սիւարիի մէրգում , կէնճ վէ աթէշի կէօրիւնիւպ , էրմին , պիր կիւն էվվէլ կէօրմիւլ օլտուղու վէ Մ . տը Պօբրէօնուն հաեաթընը գուրթարմըչ իտուկինի գանն իյլէտիկի ղարիպ ատէմ օլտուղունու թանըտը :

Պու ատէմ սըր Վիլիամս իտի :

Էրմին՝ Ֆէրնանը էլան սէվմէքտէ օլուպ , պարօնէ , քէնտիսի իչին հէմ մէճհուլ , հէմտէ էհէմմիեթտէն արի պիր քիմսէ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ մէրգումու պու քէրրէ միւշահէտէ իթմէսինտէ , ղարիպ վէ իյգահը նագապիլ պիր հէեհճանա տիւշար օլարագ գալպի չարբմաեա պաչլատը :

ժօնաւորն քէշփիւրաթը վէհճլէ, հէտէփի թէճավուղաթօլանն եւապանն տօմուղու՝ սօն տէրէճէ զաղապնաք պիր հալ իլէ դաեալարա չարբըլարագ, օրատանն տիշարը չըգամաեաճաղընը անլամասը իւղէրինէ, պուլունտուղու չըգամաղ մահէլի իքի տէփա տէվը իթաի իսէ տէ, չըգամագ եօլ պուլմանընճա, ճէսուրանէ իւղէրինէ հիւճուճ իտէն քէլպլէրէ մուղավէմէթ իթմէքտէն պաշղա չարէ պուլամատը:

Պու հայվան՝ Մ. տը Լասինին սըր Վիլիամս իլէ վուղու պուլան միւրեալէմէլէրինտէ պէեան իթմիշ օլտուղու վէճհլէ, հայվանաթըն հիւքմտարը տինմէեէ լաեըգ իտի: Շէօլլէքի ուղուն պօլլու, գայիփվիճուտլու, եիւքսէք աեադլը, դըրմըղեա չալար էսմէր ըէնկլի, իրի չէնէլի, վէհհասըլ քէնաի միւտափաասընա մախուուս միւտհիշ ըէնչէլի օլուպ, քէնաիսի իչին փիրար վադթը կէչմիշ օլտուղունու տէրք իթմէսի իւղէրինէ, սըրթընը դաեալարա վէրիպ, եարը օթուրմուշ օլարագ, դանը կէօզլէրինի վէ աղղընը աչըպ, տէհչէթլի տիւշմէնլէրինին կէլմէսինէ պէքլէտի:

Իմաի իւք տէփա կէլէն քէլպլէրտէն պաղըլարընը թէրէթագլա կէթիրտի, տիկէրլէրինի աեադլարը ալթընտա չընատը, վէ պիր թագըմընըն տա պաղըրսագլարընը տիշարը տէօքտիւ: Օլ վագըթ տիկէր քէլպլէր, հավլամալարընա տէվամ, վէ ճանվէրին թէճավուղաղըլա հիւճուճլարընտան ըիւճաթ իտէրէք, տիւշիւնմէեէ պաշլամըշ օլտուղլարը հալտէ, թա պու էսնատէ, սըր Վիլիամս, Մ. տը Լասինին ալ քէօրէքլէրինին պէքճիսի արգասընտա օլարագ վասըլ օլտու:

Եա պիր հիսապլա, եախօտ էյի պիր աթա սիւար օլմամըշ օլտուղունտան, չըվալիէ՝ ուղաղտա դալմըշ օլուպ, կէօրինմէտի:

Իրմին, պու ճալիպի նաղար վէ տիգդաթ մէնգարէտէն միւթէէսիը օլարագ, իշպու տէհչէթէնկիղ միւտարէպէ էսնաւորնտա քէմալը հայրէթլէ տուրմտղտա օլուպ, նակեահ սըր Վիլիամս աթտան էնտի, վէ գարապլինասընը ումուղունտան աշաղը ալարագ աթէշլէտի իսէ տէ, գուրշուն՝ Եապան

ուսմուզուննա ճիւղիճէ թէսատիւֆ իթմէքլէ պերապեր, անր տէվիրմէսի :

Օլ վագրթ սրր Վիլիամն՝ դարապիննաւընը եէրէ աթըպ, ալ պըչաղըյա գամչըսընտան զայրի սիւահը պուլունմատըղը հալտէ, եապան սումուզուննա սոյրու իլէրլէտի :

Պարօնէ, ֆաթիհլէր կիպի միւֆթէխիրանէ եիւրիւմէքտէ օլուպ, ինկիլիզ մօտասը վէհճլէ կիեինմիչ օլտուղու գըրմըղը ալ էլպիսէսի իլէ պուլուննաուգլարը մահէլլին եէպանի մէնգարէսի, քէօրէրլէրին հավլամասը, վէ մէրգումնա պէքլէմէքտէ պուլուննան եապան սումուզուննուն չըգարտըլը գապա սէպէր՝ մէնղարէի վագըաեա զարիպ պիր սուրէթ քէսպ իթտիրիպ, էրմին իսէ, գալպի շիտտէթլէ չարբմագտա օլմասըյա պէրապեր, էլան նէ վագը օլաճաղընը քէչֆ իտէմէմէքտէ իտի :

Սրր Վիլիամն՝ տտիմն եիւրիւմէսինէ տէվամ՝ իտէրէք, եապան սումուզուննուն էթրաֆընտաքի քէօրէրլէրի գամչըսըյա տաղըթըպ, մէղըիւր հայվաննա սոյրու իլէրլէտիկինտէն, էրմին, տիվանէլիք տէրէճէսինտէ ճէսուր վէ քիւսթալս օլան պու ատէմին՝ մահգա քէնտի մահղուգիեթլինի մուճիպ օլմագ իւղրէ հաեաթընը թէհլիքէեէ իլգա իթմէքտէ օլտուզուննու անլատը :

Մէղպուրէ, պու հալի աէրք իթտիկինտէ, տիթրէտի, վէ տամարլարընտաքի գանըն շիտտէթլէ գալպինէ սոյրու ճէվէլան իյլէտիկինի զանն իթտի :

Սրր Վիլիամնըն արգասընտան, ալ քէօրէքլէրինին պէքճէսի, պօրուսունու էօթտիւրէրէք կէլտիկի սըրատա, քէլպլէր տտիմն հավլամագտա իտիլէր :

Նիհաեթթ պիղղաթ եապան սումուզու, զաեթթ միւտհիչ պիր տիւչմէնէ գարչը ուղրաշաճաղընը անլատըղընտան, է՛ն շէտիտ քէլպլէրտէն իքիտինի թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա, աթլամաննա հաղըրլանան քէտի կիպի, քէնտիսինի թօրլաեարագ, սէլամէթ իւմիսլէրի գալմաեան վահչի հայվանլարա մախսուս շիտտէթի աղիմէ իլէ թէարըուղ իթմէք իչին, սրր Վիլիամնըն, պիր իքի ասըմ տահա իլէրլէմէսինէ պէքլէտի :

Պարօնէ ահէսթէ սուրէթտէ երևրիւմէքտէ օլմասըյլա ,
 պիր արա պաշընը եօդարը դալտըրըպ, օրթա տէհրտէքի սի-
 բահիլէրին՝ մէյտանը միւտարէպէեէ կիրիշմէլտէն էվվէլ հե-
 տէֆի միւլահապալարը օյան գատընլարա աթֆը նազար իթ-
 տիքլէրի կիպի , էրմինի կէօրիւպ սէլամ վէրտի :

Կէնճ դըզ, աթտան աշաղըեա աիւշէճէկինի զանն իլէ
 աիւշմէք իւզրէ հայվանըն էեէրինէ սարըլտը : Տիկէր թա-
 րաֆտան ժօնաս , գարչըսընտաքի մէնզարէեի կէօրտիւքճէ
 էլլէրինի չըրբմագտա իտի :

Օլ էսնատէ կէնճ դըզըն մուվաճճէհէսինտէ էօյլէ պիր
 հալ վագը օլտու քի , մէզպուրէեի աիւշարը տէհշէթ դըլտըզը
 կիպի , զանն իտէրսին քի տամարլարընտա պիր տամլա գան
 պիլէ պրագմասը :

Շէօյլէրի սըր վիլիամն իլէ եապան տօմուզու կէօքիւս
 կէօքիւսէ կէլէրէք , պիր ճիւմ կիպի պիրիպիրընէ սարըլ-
 տըզլարընտան , էրմին պու մէնզարէեէ պագամասըզը ճի-
 հէթլէ , կէօզլէրինի գաբատը , վէ իզթիրապ ու էնտիշէ իլէ
 ըէֆը սէտա իտիպ , պայլըն հալտէ , վէ ատէթա էօլիւ մի-
 սիլու աթտան աշաղըեա աիւշտիւ : Պէրէքէթ վէրսին քի ժօ-
 նաս եանընտա օլտուղունտան , մէրգումէեի թուլթմասըյլա ,
 էօնտէքի ուշուրումտան եուվարլանմասընա մանի օլտու :

Կէնճ դըզըն տէհշէթլէ ըէֆը սէտա իթմէսի ագըպինտէ ,
 պօղուգ պիր պաղըրչ , վէ պատէհու ֆիթուհաթ վէ մուզաֆ-
 ֆէրիեէթի միւպէյեիւն պիր ֆիղան իշիտիլտի : Շէօյլէքի սըր
 վիլիամն՝ էմնալի նատիր սօվուգ գանլըլըգ վէ ճէսարէթլէ
 պըչաղընը ետպան տօմուզունուն ումուզունա սաբլաեարագ ,
 հայվանը պու սուրէթլէ եէրէ սէրտիքտէն սօնրա , աեաղընը՝
 լաշէնին պօղաղը իւզէրինէ տաեաթտը :

Մատմազէլ տը Պօբրէօնուն պայկընլըզը կէչտիկինտէ ,
 սըր վիլիամնըն շէրէֆլի մուզաֆֆէրիեէթի մահէլլինտէն պիր
 գաչ ատըմ ուզտուգտա չաեըլըգ իւզէրինտէ եաթըրըլմըշ օ-
 լուպ , իւշ քիշի էթրաֆընտա պուլունմագտա իտիլէր : Պուն-

լարտան պիրի սըր Վիլիամս օլմաղլէ, միւթէէսսիր վէ լէհճէսի սօլուգ իտի :

Տիկէրլէրի տէ չըվալիէ տը Լասի իլէ ժօնաս օլուպ, ժօնաս՝ տիզ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ, եադընտա պուլունան պիր մէնպատան ավուճու տէրունինէ ալարագ կէթիքսիկի սուեու մէրգումէնին եիւզիւնէ սէրքմէքսէ իտի : Էրմինին պայկընլըղը եիրմի տագըգա գատար իմթիտատ իթտի :

Գատընլարըն գալպինէ է՛ն զիեատէ թէէսսիր իտէն հալ՝ պիր ատէմին՝ քէնտիսի մուխաթարա գարչըսընտա պուլունուրքէն, օ մուխաթարաեա էհէմմիեթ վէրմէեիպ, օ մուխաթարա սէպէպիլլէ պիր գատընտա հասըլ իթտիքլէրի էնտիչտէն տօլաեը միւթէէսսիր օլմալարը քէյֆիեթի տիր :

Սըր Վիլիամս, քէմալը ղուրուրիեթլէ մէգըիւր հայվանըն իւզէրինէ թէարրուգ իթտիկինտէ, զէրրէ գատար գօրգագըղգ էսէրի կէօսթէրմէմիշ, վէ էրմին մէրգումըն հարէքէթի շէճաաթքեարանէսինի վէ սօվուգ գանլըլըղընը կէօրմիւշ օլտուղու հալտէ, պայկընլըղը կէչիպ կէօղլէրինի թէքըրար աչմասընտա, օ իկիտ վէ ճէսուր շախսըն քէնտի գարչըսընտա տիզ չէօքիւպ, միւթէէսսիր պիր սուրէթտէ, տէհչէթինէ սէպէպ օլմուշ օլմասընտան տօլաեը աֆվըղ տիլէտիկինի միւշահէտէ իթմէսի, քէնտի իւզէրինտէ զիեատէսիլլէ իճրաի թէէսսիր իլլէտի :

Պարօնէ, տաիմա քէնտիսինէ հաքիմ օլտուղու ճիհէթլէ, իթթիխազ իտէճէկի խաթթը հարէքէթի էվվէլճէ գարարլաշտըրմըշ օլմասընըն, վէ եախօտ հէնուգ ղալէպէ իտիլմիշ օլան պիր թէհլիքէնին հասըլ իթտիկի թէէսսիրէ թապի պուլունմասընըն նէթիճէսի օլարագ, մէրգում, թէսատիւֆ իտէճէքլէրինի վէ սէվէճէքլէրինի, խաեալխանէլէրինտէ իւմիտ իթտիքլէրի էրքէքլէրի արաեան գատընլարտա վագը օլտուղու կիպի, քիսվէթինէ խուսուսի պիր կիւզէլիք քէսպ իթտիրմիշ օլտուգտան պաշգա, պէեազ ըէնկլի րանթալօճունտա պազը գան լէքէլէրի, վէ սէթրիսի իւզէրինտէ պիւեիւճէք պիր եըրթըգ մէվճուտ օլտուղունտան, ալէլումմում գատըն-

լարն՝ ճէսուր քիմսէլերէ աթֆ իթտիքլերի պադըչ միսիլլու պիր պադըչլա, մասմազէլ տը Պօրրէօ, սատէտիլանէ պիր հէեէճան իլէ մէրգուճա աթֆը նադար իյլէտի, վէ գանն իտերսին քի սըր Վիլիամորն կէօղ տէյտիրմէքլիք դուվվէի ղալիպէսինէ իքինճի տէֆա թապի օլտու:

Պարօնէ, էրմինին, օլտուդճա քէնտիսինի պուլմուչ օլտուղունու անլամասը իւղէրինէ,

— Մատմազէլ, վուգու պուլան հարէքէթիմին՝ սիղի պու տէրէճէ դօրդուլթմուչ օլմասընտան տօլաեր աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, տէտի:

էրմին. - Մօնսիէօ, մուխաթարաեր սիղ կէչիրտինիգ, լաքին համտ օլտուն սաղ վէ սալիմ պուլունուերօրսունուգ պունտան պաշգա...

Մէրպուրէ դըղարտը, վէ սէօղիւնիւ իքմալ իթմէտի:

Շըվալիէ տը Լասի, հէեէճան իլէ շու սէօղլերի սէօյլէտի.

— Աղիզիմ, էկէր սիղ եապան աօմուղլարընը հէր վադըթ պու եօլտա ավլարսանըզ, սիղի, Ինկիլիգավճըլարընըն հիւքմտարը իլան իթմէլիեիմ:

Փօնաս տա քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլերի իրատ իթտի.

— Տիւնքի կիւն, պու աօտէմին շէյթան օլտուղունու մատամ պարօնա պէեան իտիեօրտում. էլան պու ֆիքիրտէեիմ, պաշգա տիւրլիւ օլամազ:

Պու աբա պիր աթըն սիւրաթլէ մուվասըլէթի իշիտիլտի, վէ Մ. տը Պօրրէօնուն աթա սիւար օլմուչ օլտուղու հալտէ, աղաճլարըն արասընտան դահիր օլտուղու կէօրիւտիւ: Մէրգուճուն շայեանը թէէսսիւֆ հալի՝ էրմինին իլք հէեէճանընը դաթ իլէ, պունուն եէրինէ տէհչէթ դալիմ օլտու: Ֆիլվազը մէրգուճմ դալէմ միւտիրի, եօրկուն վէ թադաթսըզ պիր սուրէթտէ աթընըն էեէրինէ սարըլմըչ օլուպ, աճը աճը սէսլէր չըգարըեօրտու, չիւնքի իւղէրինէ բաքիպ օլմուչ օլտուղու հայվան՝ պիրտէն պիրէ դուաուրմուչ օլտուղունտան, քէնտիսինի ալապիլտիկինէ տաղլարտան, օլալարտան վէ տէրէլէրտէն դօշտուրարագ կէչիրմիչ, վէ չալը չըրըրլարտան

էլ պիտեստի բարա բարչա օլմուշ, վէ սըրֆ թէսատիւֆաթաէն օրաեա վասըլ օլունապիլինմիշ իտի :

Գալէմ միւտիրինին ֆիլղան ու ֆէրեատը իշխալտիկինտէ, ժօնաս տէրհալ դօշուպ, դահգահա իլէ կիւտիւքաէն սօնրա, աթըն հուլարընտան թուլթաու :

Հայվան, եուլարը շօճուղուն էլինէ կէտիկինտէ, հիտտէթլէ քիշնէտի, վէ պատէհու ետրը շահ գայգարագ, Պօբրէօեու արգանա տօղրու աթտը :

Մ. տը Պօբրէօ՝ չաերրըղըն իւղէրինէ տիւշտիւկիւ սըրաօտա, գօրգուսունտան նաշի սօն տէֆա պիր տահա բէֆը սէտա իթտի. Լաքին հիշ պիր թարաֆընտա պիր կէօնա ֆէնայըգ վուգու պուլմամըլ օլտուղունտան, հէման տէրհալ աեաղա գալգտը : Օլ վագըլթ շըվալիէ տը Լասի իլէ սըր Վիլիամն, վէ էրմին գահգահա իլէ կիւլիւշտիւլէր :

Շըվալիէ. - Սէվկիւլիւ գօմշում, սիզ միւքէմմէլ սիւարի տէյիլ իմիշսինիզ, տէտի :

Պօբրէօ. - Աֆվ իտէրսինիզ, պու հայվան սէրթ թապիեաթըլ իմիշ :

— Պիլաքիս դուգու կիպի ուսլու տուր :

— Լաքին պիրտէն պիրէ գուտուրտու :

— Մահմուզունուգու պաճտընըղմը :

— Էվվէթ :

— Իշթէ շիմտի անլաեօրումքի, սիզ պու հայվանը՝ տէյիրմէն աթը եախօտ սայիր պիր ատի հայվան զանն իթմիշպինիզ :

Մուախխարէն Մ. տը Լասի, պիրինճի սիւարիլէրտէն տիր կիպի իֆթիխար իտէրքէն, նախեահ պու իտտիասընտա մաղլուպ օլան շախսըն մահճուպիեթինէ աճըեարագ, միւքեալէմէեր թէպտիլ իթտի, վէ գանլարա միւլէմմա օլարագ եէրէ սէրիլմիշ պուլունան եապան տօմուզունու կէօսթէրէրէք, վագըաեը հիքեանէ իլլէտի : Պօբրէօ իսէ, միւթէհայիր գալարագ :

— Հագըգ էթէն պու բէք պիւեիւք պիր էսէրը մուվաֆ-

Փագը յետեթ տիր, տէտի, լաքին սըր Վիլիամն շու սըրատա
ասլա ղուրուրիեթ վէ թէֆախխիւր կէօսթէրմէտիկինտէն,
էրմէնին թէվէճճիւհ վէ հիւսնի նազարընը տահա զիեատէ
ճէլպ իթտի :

Ժօնաս, հայվանը պիր աղաճա պաղլատըգտան սօնրա,

— Մօնսիէօ տը շըվալիէ, պու սապահ մատամ պարօն,
սիգէ թէսլիմ իտիլմէք իւզրէ պէնտէնիգէ պիր մէքթուպ
վէրտի, տէտի, վէ մէքթուպը թէսլիմ իթմէսինտէ, Մ. տը
Լասի՝ մահֆազասընտան շըգարտըզը քեաղըտտա աթիտէքի
սաթըրլարը ալէնէն օգուտու :

«Սէվկիւլիւ գօմշում,

«Տավէթէ գարշըրըգ տավէթ տիր :

«Սիզ պէնիմ եէկէնիմի վէ գըզընը ավընըզա տավէթ
իթտինիզ :

«Նէզաքէթինիգէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

«Իմտի, պէնիմտէ, սիզի թաամըմա տավէթ իթմէքլիկի-
մէ միւսաատէ պուեուրուն :

«Միւսաֆիրինիզ պարօնէ սըր Վիլիամսը տա պիրլիքտէ
կէթիրէճէկինիզի մէմուլ իտէրիմ : Սիզի պէքլէմէքլէ պերա-
պեր, էլէրիմի սիգէ թէրք իլէրիմ :

«ՊԱՐՕՆՆ ՏԸ ԲԵՐՄԱՏԵՔ»

Մէզպուրէ, էլլի սէնէ մուգատտէմ, սէրաեա մէնսուպ
պիր ըահէպին, եախօտ տիկէր պիւեիւք պիր զաթըն
մաեթթինտէ մէմուրէ օլտուղունտա նէ լիսան իլէ մէքթուպ
եազար իտի իսէ, շըվալիէ տը Լասիեէ եազմըշ օլտուղու մէք-
թուպ տա այնի լիսան իլէ եազըլմըշ իտի :

Շըվալիէ՝ սըր Վիլիամնա պապարագ,

— Նէ՞ տէրսինիզ, տէյի սիւալ իթտի :

Սըր Վիլիամնա տա իրմինէ պապտըղընտան, մէզպուրէ գը-
զարտը, վէ զանն իտէրսին քի, - գապուլ իտին - տիմէք իս-
թէտի :

Շըվալիէ . - Օ հալտէ եօլա չըգալըմ . զաթէն էօյլէիի կէչիեօր . պուրատան ժէնէ շաթօսուենա գատար տա խայլի մէսաֆէ վար տըր . Մատամ պարօն թաամընը էրքէնճէ իտէր . (Պատէհու Պօբրէօիա խիթապէն .) Սէվկիւլիւ գօմչում , պունտան էվվէլ սիւար օլմուչ օլտուղունուզ հայվանա թէքրար րաքիպ օլմանըզը իսթէմէմ . Իմաի , քէլպլէրին պէքճիսինին սիւար օլտուղու աթա սիգ սիւար օլուն . պունուն հիտտէթ . մէշրէսլ օլմաուը հագգընտա վէսվէսէնիգ օլամազ .

Պօբրէօ , մահճուպիեթիինտէն նաշի պաշընը էյտի .

Էրմին , աթա օթուրտուղու սըրատա , սըր Վիլիամն՝ քէմալը հիւրմէթլէ տիզինի մէզպուրէեթ իսթինատկեահ մագամընտա թագտիմ իթտի .

Պատէհու կէնճ գըզ եուլարը էլինէ ալըրքէն , պարօնէ , գալէմ միւտիրինին գուլաղընա էեիլէրէք , թէպէսիւմլէ ,

— Նա՞սըլ գայըն բէտէր , բօլումու լաեըզըյա իճրա իթտիմմի , տէտի .

— Եվվէթ , էվվէթ , բէք կիւզէլ իճրա իթտինիզ .

— Էկէր գըգընրզըն օն իքի միւեօն ֆրանգ թրախումաուը օլմասա իտի , թէէմլին օլուն քի հաեաթըմը թէհլիքէեթ գօյմազ իտիմ .

— Ֆիլվագը ղաեթթ իկիտ վէ ճէսուը օլտուղունուզու անլատըմ .

Սըր Վիլիամն , քէնտի աթընը , էրմինին գըսրաղը եանընտան , վէ չըվալիէ տը Լասի իլէ Մ . տը Պօբրէօ տա եան պէ եան . վէ քէլպլէրին պէքճիսի իլէ տիկէր խըզմէթքեարլար , արգատան կէլտիքլէրի , վէ թէլէֆ իտիլէն եապան սօմուզու մէրգումանը թաագլիպ իտէն պիր գաթըր իւզէրինէ եիւքլէթիլտիկի հալտէ եօլա չըգըլտը .

Պարօնէ իլէ կէնճ գըզըն՝ հայվանլարը օրմանլար իչինտէն սիւրէրէք վագը օլան սէյեահաթլարը ղաեթթ լաթիֆ օլուպ , մէզպուրէ , սիւքիւթ իւզրէ տուրտուղու հալտէ , սըր Վիլիամսըն՝ ինկիլթէրրատան նէֆրէթ իթմիշ , վէ սէրսէրի էօմիւրտէն օսանմըչ օլուպ , քէնաիսինէ լաեըգ պիր ըէֆիգէ պուր .

տուղու թագտիրտէ, Ֆրանսատա թէէսսիսի իգամէթէ դարար վերմիշ օլտուղու հագգընտա իրատ իթտիկի սէօզլէրի, գուլաղընա դաեթ լաթիֆ պիր սէտա կիպի աքս իտերէք տինյէմէքտէ իտր:

Էրմին՝ միւթէֆէքքիր սուրէթտէ սըր Վիլիամնը տինյէտիկի սըրատա, քէնտիսի իչին միւէպպէտէն զայպ օլմուշ օլան Ֆէրնանը աախի խաթրընտան չըգարամամագտա իտի:

Պիր էրքէք, քէնտի եալընըզլըղը հագգընտա մահղունէն իֆատէի հալ իտիպ, արղու իթտիկի, ֆագաթ նաիլ օլամասըղը սաատէթ ու իգպալտէն սօլաեը թէէսսիլֆ իյլէրսէ, խոսսոսա սըր Վիլիամն կիպի կէնճ վէ կիւզէլ պիր քիմսէ օլտուղունտա, տախմա դատընլարըն թէվէճճիւհ վէ հիւսնի նաղարընը ճէլպ իթմէսի թապիի տիր: Պունտան պաշգա սըր Վիլիամն, դատընլարըն գալպինի ճէլպ իթմէկէ միւսախտ հէր կէօնա ֆէթանէթի, մէհարէթի, հաթթա շէյթանի տէսիսէլէրի հալիգ օլուպ, շիւպհէսիղ վիգօնթ Անտրէա, Տօն ժուան դրեաֆէթինտէ օլարագ, կիւնիւն պիրլինտէ, Բարիսէ աթֆը նիկեահ իտերէք,

— Տօն ժուան էօլմէտի... պէն Տօն ժուանըմ, տիմէսիյլէ, պօշ պիր սէօզ սէօլլէմէմիշ իտի:

Ժէնէ շաթօսունա մուվասըլէթլէրինտէ, Էրմին՝ միւթէֆէքքիր իտի, վէ մատամ սըր Պօքրէօ՝ քէմալը էնտիշէ իլէ դըզընըն ավտէթինէ մունթազըր օլտուղու հալտէ, սըր Վիլիամնտան սօլաեը մէզպուրէնին պիւթիւն պիւթիւն ֆիթուրսուզ օլմատըղընը՝ բէվիշի հալինտէն անլատը:

Պինապէրին պիչարէ գատընճըղաֆ՝ մէսէրրէթինտէն նաշի տիթրէեիպ, քէմալը շիւքրանիեթլէ, վէ զանն իտէրսին պագըլըլա, «գըզըմը սիգ գուրթարտընըպ» տիմէք իսթէեէրէք, պարօնէեէ աթֆը նիկեահ իյլէտի:

Այնի վագըլթտա մատամ պարօն սըր Քէրմատէք, էլինի, էօբմէք իւզրէ սըր Վիլիամնա վէրտիկի կիպի, սուֆրատա եանընտա տախի օթուրթտու, վէ եավաշ սէտա իլէ տէ,

— Իշթէ պու կիւն ագիլանէ մուամէլէ իսիեօրսունուզ,

վէ տիւնքի կիպի մէճնունանէ տավրանմանօրսունուզ, տէտի .
Պարօնէ . - (սախթէ պիր էնտիշէ կէօսթէրէրէք .) Մա-
տամ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Սուս օլուն , սիգի սէվէճէք տիր :

Պարօնէ մահգունիյեթլէ պաշընը սալլատը , վէ իհթի-
եարէ գատըն տա ,

— Սիզ պանա կիւվէնին . պէն եարաճազըմը պիլիրիմ .
սիգի թահթը հիմանէմէ ալտըղըմ հալտէ , Ալլահ քէրիմտիր ,
տէտի :

Սըր վիլիամս պու սըրատա շու եօլտա մուլահազա իթ-
մէքտէ իտի :

— Թէյգէ , վալիտէ վէ բէտէր պէնիմ թարաֆըմտա
տըրլար . էկէր սէքիզ կիւնէ գատար պու դըզ պէնի սէվմէդ-
սէ , պէն պիր շաշգըն ատա իտիլմէլիեիմ , վէ օն իքի միլեօն-
լուգ պիր դըզ իլէ էվէնմէեէ նալանըգ օլմալըբըմ :

Հիքեանէսինի իթմէքտէ օլտուղումուզ սրամլն վասիլիկի
վէ պունտա մէվճուտ էշխասըն քէսրէթի սէպէպիլլէ , չօգ
տէֆա թէպաիլի մահէլլ իթմէկէ , վէ էշխասը մէրգումէտէն
պագըսընը թէրք իտիպ , մուվազգ-աթէն թէրք իթմիշ օլ-
տուղումուզ էշխասս նագլը բէլամ իյլէմէկէ մէճպուր օլու-
եօրուզ :

Ժաննը պրագտըղըմըզ զէման , մէզպուրէ , Պուժիվալտա-
քի քիւլիւք սէյֆիեէտէ ուեանարագ , թէաճճիւպանէ էթ-
րաֆընա կէօզ կէգտիրմէքտէ , վէ պիլմէտիկի օ մահէլլտէ
նասըլ օլուպ տա պուլունմասընտան տօլանը տիւշիւնմէքտէ ,

Վէ պիր կիւն էվվէլ իմդասըզ օլարադ եազըլմըլ օլուպ, Արման տը Բէրկազըն ֆիքըր վէ էլի իլէ մուհարրէր օլտուղու քէնտիսի (եանի մատմազէլ տը Պալտէր) թարաֆընտան զանն օլունան մէքթուպ կիպի պիր մէքթուպըն, օտանըն օրթասընտա մէվզու պիր մասա իւղէրինտէ պուլունմասըլլա, պունուն հիքմէթինի անլամանա չալըլմազտա իտի:

Պու մէքթուպուն եազըլմասը վէ միւնտէրինճաթը՝ մէգ պուրէնին ֆիքըրինտէ շիւպհէ հասըլլիթմէլի, վէ Մ. տը Բէրկազտան զայրի պիր քիմսէ թարաֆընտան եազըլմըլ օլմասը հագգընտա վէսվէսէրէ մահէլլ վէրտիրմէլի իքէն, հէր աչըզ վէ մաչուգ իչին, հէր կէօնա վուգուաթ սէպէպսիզ ֆարզ իտիլմէմէք թապի օլուպ, ժանն տախի Արմանը ֆէվգէլատէ սէվսիկի, վէ պունտան գաթինազար պիր կիւն էվվէլ Մ. տը Բէրկազըն, Պասթիէն իլէ եավաչ սէսլէ կէօրիւշտիւքլէրինի տինլէմիշ օլտուղունտան, ճէրէեան իտէն սէօզլէր արասընտա, իրթէսի կիւնքի սուէլլօեու իյմա իտէր եօլտա, մէրգումըն, ֆէնա պիր իչտէն պահս իթտիկինի իշիթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մալըմ օլան իքի մէքթուպուն մուհարրիթի պիզգաթ կէօնիւլ վէրտիկի կէնճ քիմսէ օլմասը հագգընտա շիւպհէ իտէպիլի՞ր մի իտի:

Պինապէրին պու հալլէր՝ ժաննա դանէթ թապի կէօրինտիւկիւնտէն, պիր թագըմ թախմինաթա կիրիշտի, հաթթա շունա պունա սըրր աչմասը, Արմանը հաեաթընը թէհլիքէեէ իլգա իտէպիլէճէկի իհթիմալինէ մէպնի, էսրարը մէգքիւրէեի ինճէտէն ինճէ արաշթըրմամանա, վէ եալընըզ, պուլունտուղու մահէլլի մուտագգըգանէ թահգըգ իթմէկէ քէնտինճէ գարար վէրտի: Մէզպուրէնին պուլունտուղու տալիւրէ, էվվէլճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վէճհլէ, ատէթա գօնթէս վէ բրէնսէսլէրէ, վէ եախօտ դանէթ զէնկին հօվատալարա մէթրէս օլան գատընլարտան պիրինէ մախսուս օլաճադ մէրթէպէտէ միւղէյեէն օլուպ, կէրչի ժանն՝ պիլա սէրվէթ վէֆաթ իթմիշ օլան պիր զապիթին ֆագիրէ գըղը օլմասըլլա, պէօլէ պիր տէպտէպէեի թէխայ-

եիւլ պիլէ իթմէզ իտի իսէ տէ , սէվտիկի , վէ եագընտա
 իսմինի թաշըեաճաղը պիր քիմսէ թարաֆընտան զուհուրա
 կէլմէքատէ օլտուղունտան , օլ պապտէ հայրան օլտուգտան
 պաշգա , չօճուգ կիպի սէվինտի , վէ գալպինտէ պիր հիսսի
 շիւքրանիեթ վէ մուհապպէթ հասըլ օլտու , վէ պատէհու
 իլէրուտէ գօնթէս տը ֆէրկազ օլաճագ օլան գատընա շիմ-
 ախտէն այիա պուլունան պինաի մէզքիւրուն նէրէեթ գատար
 միւմթէտ օլտուղունու անլամագ իսթէտի :

Պու սուրէթլէ կէնճ գըզ թէսատիւֆ իթտիկի պիրինճի
 գարուեու աշըպ , պիւեիւք պիր սալօնտա պուլունտուքի
 պունուն տիվարլարը՝ կօպլէն խալըլարը իլէ գարլը , վէ օր-
 թատա պուլունան պիր մասա իւզէրինտէ պազը ալպումլար ,
 րէսիմլէր , պիր մօտա դազէթասը , վէ գատընլարա միւթէալլիգ
 տիկէր պիր դազէթա կէօրիւլմէքատէ իտի : Շըմինէնին գար-
 շըսընտա տախի պիր բիեանօ գօնուլմուշ իտի :

Ժանն՝ գարուլարը աշըգ օլան սալօնտան կէշիպ , քիւշիւք
 պիր տէհլիգէ կիրտիքի , պունուն մէրմէր տէօշէլի տիվարլարը
 քիրիճլէ պօեալը օլուպ , նատիրաթտան օլան պիր չօգ շիչէք
 սագսըլարը տա էթրաֆա վապ իտիլմիշ իտի :

Մէզքիւր տէհլիզտէ պիր գանաբէ իւզէրինտէ եաթմըշ
 պուլունան պիր խըզմէթքեար՝ կէնճ գըզըն ատըմլարընտան
 ուեանըպ գալգտը , վէ քեմալը հիւրմէթլէ մէզպուրէնին գար-
 շըսընտա տուրտուղու հալտէ ,

— Մատմագէլ , պէսլէմէնիզի՞մի կէօրմէք իսթէեօրսու-
 նուզ , տէյի սիւալ իթտի , վէ ալաճաղը ճէվապա պէքլէմէք-
 սիզին ,

— Մարիէ՛թ , Մարիէ՛թ , տէյի չաղըրտը :

Այնի վագըթտա կիւզէլ պիր գըզ գօշարագ կէլիպ ,
 կէնճ գըզա սէլամ վէրտի : Պէսլէմէտէն սօնրա տիկէր պիր
 գատըն խըզմէթքեար իլէ ժաննըն էմրինէ թապի օլմագ իւզ-
 րէ թախսիս օլունմուշ օլան էրքէք պիր խըզմէթճի մուվասը-
 լէթ իթտիլէր :

Մարիէթ իսմինտէ պուլունան կիւզէլ պէսլէմէ ,

— Մատմագէլ, էկէր իսթէրսէնիզ, սիլի թուալէթ տախ-
րէնիզէ կէօթիւրէեիմ տէ օրատա էլպիսէնիզի կիւնտիւրէեիմ,
տէտի :

Օլ վագըթ ժանն, ուս սը շամնյո, եանիլը ադչամը եաթ-
տըղը զէման կիւնտիւր զլաուղու էլպիսէ իլէ իաուկիսի կէօ-
րիւպ, էլան թէաճճիւպ վէ հայրէթատ զլաուղու հալտէ,
Մարիէթ իլէ պէրապէր վասի պիր թուալէթ տախրէսինէ
կիթտի, վէ օրատա պէսլէմէ, մէզպուրէեե միւքէմմէլ պիր
էլպիսէ կիւնտիւրտիլի կիպի, սիեան սաչարընը տա թարա-
տը, պիւքտիւ, վէ ժանն, պու արա զ տէրէճէ հայրէթ
իչինտէ պուլունուեօրտու քի, Մարիէթին, քէնտի թուալէ-
թիլլէ մէշղուլ զլմասընտա թէմամիլլէ թէսիմիեթ կէօս-
թէրտի :

Պիր սաաթ սօնրա մատմագէլ տը Պալտէր, սապան էլ-
պիսէսի կիւնտիւր զլաուղու հալտէ, պու էսրարի էվին ալթ
դաթընտա քեային թաամ սալասընա էնիպ, գահվալթըսընը
հազըր պուլտու :

Պու սուրէթլէ ժանն, պիր պօղաչանը թապագ տէրունի-
նէ տօղրատըգտան սօնրա, պիր ֆինճան չայ իչտի, վէ խանէ
խըզմէթ քեարլարընըն Մ. գօնթ թէսմիեթ իթտիքլէրի շալս-
սըն մէքթուպունու թէքրար պէ թէքրար վէ քէմալը խահիլլէ
օգուտու :

Մարիէթ, մէզպուրէեե խըզմէթ իթմէքտէ զլմասըլլա,
սուֆրատան դալգանճաղը սըրատա,

— Մատմագէլ, գըչըն՝ քէօյ իչինտէ իգամէթ բէք խօշ
զլմատըղընտան, իհթիմալքի պուրատա սըգըլաճագսընըզ,
տէտի :

ժանն՝ հանկը քէօյտէ պուլունտուղունու անլամաեր
պիթթապի արգու իտէր իտի իսէ տէ, մէքթուպտաքի թավ-
սիեէյի խաթըրլաեարագ սիւքիւթ իթտի, վէ Մարիէթ,
քէլամա տէվամլէ,

— Լաքին Մ. գօնթ, զաթընըզըն, գատիմ պիր մուհիպ-
պէնիզի մէմուռնէն կէօրէճէկիսի տիւշիւնմիւշ տիւր, տէտի :

Ժանն . - (Թէաճճիւսլէ .) Պէնիմ պիր մուհիպպէ՞մ մի :

Մարիէթ . - Էվվէթ , ահըպպանըղտան օլան պիր գըղ , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ գաբուեու աչըպ , - Մատմագէլ Սըրի՛ղ . . . մատմագէլ Սըրի՛ղ . . . տէյի չաղըրտը , վէ արատան պիր աղ միւտտէթ կէչիճէ , Ժանն՝ մէզպուրէ շիչէքճի գըղըն՝ միւթէէսսիր վէ լէհճէսի սօլուգ պիր հալտէ իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւ :

Սըրիղ , իչէրի կիրէր կիրմէզ , Ժաննըն պօղաղընա սա-
րըլաը :

Ի.քի կէնճ գըղլար Էվվէլ Էմիրտէ պիրիպիրլէրինէ բէք չօգ շէյլէր սօրսուլար : Վապը օլան սիւալլէրի իսէ , նա՞օրլ օլուպ սա եէկտիկէրինի պուլտուգլարընտան վէ նէ՞րէտէ պուլուճնտուգլարընտան իպարէթ օլուպ , հալպուքի նէ՛ պիրի , նէ՛ տիկէրի պու խուսուսաթը պիլմէմէքսէ իտիլէր : Սըր Վիլիամս , թէտապիրի իթիեաթքեարանէսինի օլ տէրէճէ միւքէմմէլէն իթթիխազ իթմիշ , վէ պիրինէ եազաղըր մէքթուպտա , վէ տիկէրինէ վուգու պուլան իֆատաթը շիֆահիեէսինտէ պիր թազըմ խէեալի թէհլիքէլիբտէն օ մէրթէպէ մէհարէթլէ պահս իյլէմիշ իտիքի , իքիսի տէ , ճէրէեան իտէն միւքեալէմմէլէրինտէ թէտապիրի էլտէն պրագմասըպ , պիրիպիրլէրինէ բէք աղ էսրար իֆշա իթտիլէր : Պու սուրէթլէ կիւնիւն պիր գըսմընը , լաթիֆ պիր միւքեալէմէ իլէ կէչիրիպ , Ժանն Սըրիգէ , գալպինտէ աթէշի աչգ ու մուհապպէթին նա՞սը սիւղան օլմանա պաշատըղընը , վէ շիւպհէսիղ ալտըղը իքի մէքթուպուճն մուհարրիրի պուլուճնան շախսը մէճհուլու , եախօտ քէնտի դաննը վէճհլէ Արման տը Քէրկազը նէ՛ մէրթէպէտէ սէվտիկինի պէեան , վէ Սըրիղտէ Ժաննա , լէօն հագգընտա գալպինտէ մէվճուտ օլան մուհապպէթտէն , վէ նախի սաատէթ օլմալարը պիր աղ կէճիքմիշ իսէ տէ , միւշքիլաթըն էօնիւ ալընմասընտա օ իգպալէ էրէճէկինտէն պահս իթտի :

Պու իքի գըղլար , տիվարլարը դաեթթ եիւքսէք օլմասը միւհասիպէթիլէ իտարիճի կէօրմէքլիք գապիլ օլմանան պապչէ

տէրունինտէ ու զուն միւստէթ տօլաշարդ տան սօնրա, աղչամ իւղէրի սէյֆիէէ տախիլ օլաճադլարը էսնատէ, ժաննըն դարչըսընա պիր ատէմ չըդարադ, մէղպուրէէէ քէմալը հիւրմէթլէ սէլամ վէրտի :

Պու ատէմ Գօլար օլուպ, մատմաղէլ տը Պալտէր՝ մէրդումու կէօրաիւկիւնտէ, միւպհէմ պիր էնտիչէ հիտտ իթտի իսէ տէ, Սըրիղ՝ մէղպուրէէի թէէմին իլէ, մէրդում իչին, Մ. դօնթուն խըղմէթ.քեարը վէ տօսթ պիր քիմնէ օլտուղունու սէօյլէտի :

Գօլար, ժաննըն մուվաճճէհէսինտէ պաշընը էէէրէք,
— Մատմաղէլ, պէնտէնիղ Մ. դօնթուն վէքիլխարճըբըմ, տէտի :

Ժանն՝ ալթիւսթիւկիւ կէչէրէք,

— Ահ, սիղ անըն թարաֆընտա՞ն մը կէլիտօրսունուղ, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ մատմաղէլ :

Պատէհու Գօլար, պիր թալըը մախսուս քէսպ իլէ, կէնճ դըղա պիր մէքթուպ վէրտի : Օ տա տիթրէէէրէք վէ գալպինտէ հէէէճանը աղիմ հասըլ օլարադ մէքթուպը մէղքիւրու աչարըքի, պունուն տա եաղըսը՝ իլք մէքթուպլարըն այնի եաղըսը իտի :

Կէնճ դըղ, իչպու մէքթուպտա աթիտէրի ճիւմլէլէրի օգուսու :

«Աղիգէմ ժանն, պու մէքթուպ եէտինիղէ վասըլ օլտուղունտա, պէն սիգտէն խայլի ուղադտա պուլունմուլ օլաճաղըմ : Նէ՛ չարէ, դատէր պէօյլէ իճապ իթտիրիտօր : Լաքին թէէմին օլուն, դայպուպէթիմ ուղուն միւստէթ իմթիտաա իթմէէէճէք տիր : Ինչալլահ պիր դաչ կիւնէ գատար ավտէթլէ, հուղուրունուղտա տիղ չէօքէրէք, իքի էլլէրինիղի պուս իտէճէկիմ, վէ նամը աճիղիմի գապուլ իլէ, էօմրիւմին պախի սատէթ ու իգպալի օլմանըղը թէմէննի վէ նիեաղ իլլէէէճէէիմ : Իչպու սէյեհհաթըմ, պաղը մուհիմմ վէ էսրարի էսպապա մէպնի օլուպ, հիյնի սէյրի սէֆէրիմտէ տուրա :

ճագ օլտուղում մահելլէրաէն թարաֆընըզա հէր կիւն եա-
զաճաղըմ մէքթուպլարը ետտինիզէ կիւնիւ կիւնիւնէ թէսլիմէ
մէմուր օլան խըզմէթքեարըն՝ էֆնիյեէթլի պիր ատէմիմ պու-
լունտուղունու տա պիլխասսա պիլտիրիբիմ:

«Գօլար իսմինտէ օլան պու ատէմ, պէնիմ խըզմէթքեա-
րըմ օլմագտան զիեատէ տօսթում օլուպ, թէմամիյէ պանա
սատըգ արը, վէ պիլճիւմէ էմրիէրինիզի մէսէրրէթլէ իճրա
իտէճէք տիր, իլէրուտէ մատամալարը օլաճագ օլան զաթը-
նըզա զաեէթ սատըգ, վէ ուղրունուզա հաեաթլարընը ֆե-
տաեէ հազըր պուլունան խըզմէթքեարլարըմտան մաատա
քէմնէնին իգամէթ իթմէտիկի պու խանէ շախսընըզա մախ-
սուս օլտուղու հալտէ, անտէ մալիքեանէ եաչամանըզը թէ-
մէննի, վէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, աղիզէմ ժանն, հագդը-
նըզտա հիսս իտէկէլտիկիմ աչգ ու մուհապպէթ վէ իլէրուտէ
նաիլ օլաճաղըմըզ իգպալ ու սաատէթ նամընա սիզտէն եա-
լընըզ պիր շէյ բէճա իտէրիմ. պուլունտուղունուզ սէյֆիեէ-
տէն, եախօտ պաղչէտէն տիչարը չըգմաեա չալըյմաեըն, պու-
լունտուղունուզ մահելլին նէրէսի օլտուղունու քիմնէեէ սօր-
մաեըն. պու պիր սըրը տըր քի, իլէրուտէ սիզէ իյզահ իտէ-
ճէեիմ:

«Ալլահա ըսմարլատըգ ազիզէմ... եարըն թէքրար մէք-
թուպ եազարըմ: Սէվկիւլիւ զէվճէճիկիմ, կէրչի ճիսմիմ սիզ-
տէն մուֆարագաթ իտիեօր, լաքին ըուհում եագընընըզտա
տըր:»

Պու տէֆա իչպու մէքթուպ A իմզալը իտի:

Ժանն օգումասընը իքմալ իթտիկինտէ, Գօլար,

— Մատմագէլ, էկէր Մ. գօնթա մէքթուպ եազմագ ար-
զուսինտէ իսէնիզ, մէքթուպունուզու քէնտիսինէ կէօթիւրիւ-
րիւմ, տէտի:

Ժանն գըզարտը, վէ միւհասիը պիր սէտա իլէ,

— Տիւչիւնիւրիւմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Յիւվագը պիչարէ գըզճըղազ նէ՞ ճէվապ վէրէպիլիր իտի:

Պու եօլտա աչըրըլմասընտան տօլաեը թէչէքքի իտէպիլիր մի

վէ քէնտիսինէ մուհապպէթի օլտուղու իգրարընտա պուլու-
նապիլի'ր մի իտի . Իմտի ; Սըրիզին ըէյինի ալմապ իսթէրճէ-
սինէ մէրգումէեէ պագտըղընտան , շիչէքճր գըզ Ֆիքրինի
անլաեարագ , Գօլարա ,

— Մատմագէլ՝ Մ . Կօնթա եազաճաղը ճէվապը եարըն
եազար , տէյի ճէվապ վէրտի .

Գօլար պաշընը էյտի , վէ միւթէագըպէն ,

— Բէք էյի , եարըն թէքըրար կէլիրիմ . անճադ մատմա-
ղէլ , էկէր Բարիստէն պիր շէյ կէթիրթմէք իսթէրսէնիզ ,
էմրինիզէ հազըրըմ , տէտի .

Ժանն . - Թէշէքըլուր իտէրիմ , հիչ պիր շէյէ իհթիեաճըմ
եօդ տուր .

Պու արա , թաամ վագթընը միւպէյեին օլարագ պիր շան
չալընտը .

Գօլար , կէնճ գըղը թէքըրար սէլամլաեարագ օրատան
կիթտի . լաքին սէյֆիեէտէն աիշարը չըպճաճադ եէրտէ , սա-
պահլաեըն սըր Վիլիամս թարաֆընտան սախթէ սուրէթտէ
դօվուլմուշ օլան Ֆիրար նամ ճատընըն էլան պուլունտուղու
քէօշկէ կիրտի , վէ մէգպուրէեէ խիթապէն ,

— Վալիտէ , գարթան՝ սէնին պուրատա դալմագլըղըն
էյի օլմաեաճաղընը տիւշիւնտիւ . Սէն Սիրիզէ պէտ մուլմէլէ
իթմիշսին . իմտի էկէր կէնճ գըղլար սանա թէսատիւֆ իտէր-
լէրսէ , հագգընտա շիւպհէլէրէ գահիպ օլապիլիրլէր , տէյի
պէեան իյլէտի .

— Բէք էյի , կիտէրիմ .

— Հէր սապահ Բօգամպօլա նասիհաթ վէրմէլիսին , վէ գա-
պիլ իսէ նամուքեարանէ պիր թավրտա պուլունմասընը
սէօյլէրսին .

— Բէք էյի , Բօգամպօլպէնիմ շակիրտիմտիր . իսթէտիկի
ղէման քիւշիւք պիր ազիզէ պէնզէր .

— Քէնտիսինի , պալըգ կէթիրթմէք իւզրէ պուրաեա կէօն-
տէրմէլիսին .

— Անլատըմ , կէօնտէրիբիմ .

— Բօգամայօլ զաեէթ գուրնազ օլուպ, սէնտէն տահա զիեատէ իշէ եարար: Տօյրուսու պէն ատամլարըմըզա բէք տէ էմին տէյիլիմ: — Էկէր սահիս գօնթ պու թարաֆլարա սօլաշմուեա կէլիրսէ...

Գօլար՝ Արմանը իյմա իթմէք իշին, սահիհ գօնթ թապլիրինի գուլանըր իտի:

Ֆիբար, Գօլար իլէ պերապէր Պուժիվալա կիթալի: Գօլար տա, Մ. տը Գէրկազըն թէշէպպիւսաթընա տիդգաթ վէ հարաքեաթընա նէզարէթէ մէմուր օլտուղու հիհէթլէ, Բարիսէ աղիմէթ, վէ իրթէսի կիւն սէյֆիէեէ ալաեթ իյլէտի:

Սըր Վիլիամս՝ Ժաննա Օրլէանստան իքինճի, ֆապաթ էվվէլքինտէն զիեատէ միւէսսիր պիր մէքթուպ եազարապ կէօնտէրալի: Պու տէֆա սախթէ գօնթ տը Գէրկազ, մէքթուպուն զիյրինի Արման իսմիլլէ իմգալամըշ իտի:

Գօլար, իշպու մէքթուպու թէալիմտէն սօնրա,

— Մա՛տմազէլ, Մ. գօնթա ճէվապ եազաճա՞գմըսընըզ, տէյի սօրտու:

Ժանն, պու սիւալի իշիթմէսի իւզէրինէ, գալպի շիտտէթլէ չարբտը, եանագլարը գըզարտը, վէ էլան թէրէտտիւտաէ պուլլունտուղունտան, Գօլար:

— Միւլահազա իտինիգքի, Մ. գօնթ՝ պէնիմ մէքթուպում իշինտէ զաթընըզըն ուֆաճըգ պիր թէգքիրէսինի պուլուր օգուր իսէ, նէ՛ գատար մէսրուր վէ պախթիեար օլաճագտըր, տէտի:

Ժանն, սէվտիկի չախսըն պատիլի մէսէրրէթի օլաճաղը միւլահազասըյլա, պունտան զիեատէ թէրէտտիւտաէ գալամաեըպ, էլինէ պիր գալէմ՝ ալարապ, աթիտէքի թէգքիրէեի եազտը:

«Մօնսիէօ, հէր նէ գատար հարէքէթի վագըանըզ պանսղարիպ կէօրիւնմէքտէ, վէ պիր քիմնէնին՝ սէվտիկի պիր գատընա իզհարը մուհապպէթ իթմիշ օլմասը իշին, անը էսիր մագամընտա թէվգըֆ իյլէմէսի իշիտիլմէմիշ պիր շէյ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ սիզի սուրէթի շէտիտէտէ մուհաքէմէ իթմէք

իսթէմէմ, վէ պու էսրարըն իյզահաթընը իշիտէպիլմէք իշին ավտէթինիդէ ինթիզար իտէրիմ: Օլ վագթա տէկին իսթա-
րընըղ վէճհլէ հարէքէթ իտիպ, պէնտէն թալէպ իթտիկինիդ
իհթիեաթը էլտէն պրագմաեաճաղըմ:»

Պու մէքթուպուն սովուգ դան իլէ եազըլմըչ օլմասընա
րազմէն, կէրէք հարֆլարընըն ինթիզամարըլըղընտան, վէ կէրէք
իմգասընըն օգունմաղ պիր հալտէ պուլունմասընտան, մէր-
դուլմէնին, մէքթուպը մէղքիւրու նէ՝ տէրէճէ հէեէճանը աղիմ
իլէ եազմըչ օլտուղու անլաշըլապիլիր իտի:

Լաքին ժանն՝ պիր նէսլի նէճիպէ մէնսուպ օլմասըլա,
դատընլարըն պիրինճի ֆաղիլէթի՝ իթիտալ վէ իհթիեաթ
օլտուղունու, վէ սըր վիլիամըն հարէքէթի ղարիպէսի՝ բէք
տէ շայեանը թագտիր պուլունմատըղընը պիլիր իտի: Պու
ճիւմլէ իլէ մէզպուրէ, իմգասընըն ալթընա «ավտէթինիդէ
մունթազըրըմ» սէօղիւնիւ իլավէթէն թահրիր իյլէտի:

Մէքթուպըն զիրինտէքի սօն սէօզ՝ կէնճ գըզըն պիւթիւն
միւլահազասընը հավի օլուպ, իշթէ Գօլար պու մէքթուպու
ալարագ օրատան մուֆարագաթ, վէ իրթէսի կիւն սախթէ
գօնթ տը Գէրկազըն տիկէր պէր մէքթուպունու համիլ օլ-
տուղու հալտէ ավտէթ իթտի:

Եվվէլքիլէր կիպի պու մէքթուպտա տախի նամուսքեար-
լըդ ըուհու, վէ խալիսէթ ֆիքրի մէվճուտ օլմասըլա, մատ-
մազէլ տը Պալտէրին ըուհընտա վէ ֆիքրինտէ հիւսնի թէէս-
սիր հասըլ իյլէտի, զիրա կէնճ գըզլար իշին, նիհաեէթ պու
կիպի մէքթուպլարտան իղֆալ օլունմամագ գապիլ տէյիլ
տիր:

Կէրչի ժանն՝ պու տէֆա ճէվապ եազմատը, վէ լաքին
միրուը իտէն հէր սաաթ՝ օլկէնճ գըզըն գալպինտէ, Արման
զանն իթտիկի շախսը մէէլուն հագգընտա հիսս իտէկէլտիկի
աչգ ու մուհապպէթ պաղընը թահքիմ իյլէմէքտէ իտի:

Կիւնլէր կէչմէքտէ օլուպ, ժանն՝ ժէրթրիւտիւ ունութ-
մաեա պաշլամըչ իտի: շու գատար քի սախթէ Արման, թա-
րիխի օլմասեան վէ նէրէտէն եազըլտըլը իշար իտիլմէեիպ:

անճագ Գօլար մարիֆէթիլէ կէթիրիլէն քեաֆֆէյի մէքթուպլարընտա, կէօեա օ դատըն քէնտի ըէֆագաթընտա պուլունուեօր կիպի անը տաիմա զիքը իթմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ, Սըրիզ, Լէօնա պէքլէտիկի կիպի, ժանն աախի սապըրսըզլըզլա սէվտիկի քիմնէեէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, իքիսի տէ սէյֆիեէտէն մուֆարագաթ ֆիքրինտէ տէյիլ իտիլէր: Լաքին պիր կիւն Գօլար մէյտանա չըգմատը, վէ ժանն տա, ըուհունուն նաֆագասը մագամընտա պուլունան սէվկիւլիւ մէքթուպունա թէհի եէրտէ պէքլէտի: Գօլար իրթէսի կիւնիւ տախի կէօզիւքմէտի: ղայպուպէթինին սէպէպի իսէ վէֆաթ իթմիչ օլմասը իտի: Մէրգուսուն, Ֆիրարըն մէյխանէսինտէ սուրէթի վէֆաթը խաթըրյարտա օլուպ, շուգատար քի էօլմէգտէն էվվէլ, Րօգամպօլա, ժանն իլէ Սըրիզ հագգընտա նէ եօլտա խաթթը հարէքէթ իթթիխազ իտէճէկինէ տաիր պիր սէօզ պիլէ իրատ իթմէտի: Իւչ վէ տէօրթ կիւն կէչտիկի հալտէ ժանն, քէնտի էսրարի մուհարրիինտէն հիչ պիր մէքթուպ ալմաեըպ, հալպու քի տախիլի սէյֆիեէտէ թէպէտաիւլաթ զուհուրա կէլմէտի:

Խըզմէթքեարլար ժաննըն խըզմէթլէրինի կէօրմէքտէ պէրտէվլամ օլուպ, Մարիէթ, մէզպուրէնին սաչլարընը թարատըղընտա, եախօտ էլպիսէսինի կիեինտիրտիկինտէ, Մ. գօնթտան պահս իտէր իտի: Լաքին կէնճ գըզ Գօլարը կէօրմէտիկի կիպի, մէքթուպ տախի ախզ իթմէտիկինտէն, մէրգում հագգընտա խըզմէթքեարլարը իսթիֆսար իթտի, Լաքին պունլար՝ եա վուգուաթուան մալիւմաթլարը օլմատըղընտան, եախօտ պիտիքլէրինի սէօլէմէք իսթէմէտիքլէրինտէն,

— Մ. գօնթուն վէքիլխարճը պէլքի սէյեահաթտա տըր, տէյի ճէվապ վէրմէքտէ իտիլէր:

Օլ վագըթ ժաննըն ֆիքրինտէ պիր թագըմ գարա միւլահագաթ հասըլ օլուպ, Արման տը Գէրկազ թարափընտան եազըլմըչ օլտուղունու զանն իթտիկի վէ պիր մաուա իւգէրինտէ պուլտուղու իլք մէքթուպտա, ազիմ մուխաթարալարտան պահս օլունմուչ իտուկինի խաթըրլատը:

Պիշարէ գըղճըրազ պու խաթըրէ իւղէրինէ , իհթիմալքի սէվիլիւլիւ Սըմանը թէրքի հաեաթ իթմիչ պուլունատուղու միւլահաղասըյլա , առէթա աբլընա խիֆիֆէթ կէլմէք րատտէ-սինտէ միւթէէասիր օլտու , յաքին մուսախաարէն պու տէհ շէթլի իղթիրապ վէ էնաիչէ եէրինէ միւպհէմ պիր իւմիտ դալմ օլուպ , մէքթուպ եազմատըղը ճիհէթլէ , ալտէթ իթմէք իւղրէ պուլունատուղու նէթիճէսինի չըգարտը :

Լաքին տէօրտիւնիւ սապահը , ժանն եաթաղընտան դալգըպ , քէնաի օտասը եանընտա պուլունան պիր տաիրէ-տէ եաթան վէ կիճէլէրի գարուսու աչըգ պրագըլան Սըրիգէ սէլամ վէրիրքէն , քիւչիւք պիր մասա իւղէրինտէ պիր բաքէթ մէքթուպլար կէօրտիւ , վէ պիր սըչրաեըչտա եաթաղընտան մէգըիւր մասանըն եանընա աթլատը : Մէվճուտ մէքթուպլար կէչէն տէօրթ կիւնէ աիտ օլարապ տէօրթ գըթատան իպարէթ օլուպ , մէղպուրէ պունլարըն եազըսընը թանըտըղը ճիհէթլէ , հէեէճանը աղիմ իլէ մէօհլըրլէրինի եըրթըպ , միւնտէրիճաթընը օգուտու , վէ Արմանըն պէրհաեաթ օլուպ , եաղընտա ալտէթ իտէճէկի պունտա պիտիրիլմիչ իտի : Իմտի , քէմալը մէսէրրէթինտէն նաչի բէֆը սէտա իտէրէք ,

— Սըրիզ , Սըրիզ , հաեաթտա իմիչ . եաղընտա ալտէթ իտէճէք աիր , տէտի :

Սըրիզ իսէ , իւչ կիւնտէն պէրու պիշարէ ժաննըն կէօգ եաչլարընը սիլմէքլէ մէշղուլ օլտուղու հալտէ , մէսրուրէն անըն եանընա դօչուպ , հէեէճան իլէ տէրաղուչ իթտի :

Օլ վագըրթ ժանն՝ մէղըիւր մէքթուպլարը քիմ կէթիլմիչ վէ ույգուսու էսնասընտա մասա իւղէրինէ դօյմուչ օլտուղու-նու անլամագ իսթէտի : Իմտի չանը չալմասըյլա , Մարիէթ կէլտիկինտէն ,

— Գօլար կէլտի մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր մատամ , կէլմէտի :

— Էօլլէ իսէ պու մէքթուպլարը պուրաեա քիմ կէթիրտի :

— Բօգ-ամպօլ կէթիրտի , մատմագէլ :

Ժանն՝ մէղքիւր իսմի իւք աէֆա օլարագ իշիթարկի
ճիհէթլէ ,

— Բօգամպօլ քի՞մ՝ տիր , տէյի սիւալ իթաի :

— Քիւչիւք պիր պալըգճը տըր :

— Տիմէք պու բիւչիւք պալըգճը Գօլարը կէօրմիւշաիւր :

— Պիլմէմ :

Ֆիլվադը Մարիէթին օլ խոսուստա մալիւմաթը եօգ իտի :
Հաղըգէթի հալ շու տուր քի , իւշ կիւնտէն պէրու Բօ-
գամպօլ՝ սէյիիէէնին խալգը նազարընտա թէպտիլ օլմուշ
օլուպ , հիքեսեմիզտէ պիւսատէ իլէրի կիթմէգտէն էվվէլ
պու թէպէտտիւլ հագգընտա պազը իյգահաթ վէրմէք լազըմ՝
տըր :

48

Ֆիրարըն էօեէ օղու օլան Բօգամպօլ , Գօլարըն՝ գօնթ
տը Քէրկազ թարաֆընտան վուրուլարագ թէսլիմի բուհ իթ-
տիկի կիճէ , մէրգումտան (եանի Գօլարտան) գիւսատէ հաիգի
իգթիտար պուլունտու :

Իշպու օն ալթը եաշընտաքի չօճուգ , էլլի լուի ալթունու
կիպի պիւեիւճէք պիր վոտա գաբըլմալը իքէն , պիր տագըգ ա
պիլէ շաշըրմաեըպ , քէնտի քէնտինէ շու հագգըլ միւթալէա
եը իթտի :

— Սահիհ տիր քի գօնթ , գըզլարըն պուլունտուղու մա-
հէլլի անլամագ իշին պին ֆրանգ վէրիեօր . գաբթան պու
մալիւմաթըն իֆշա իտիլմէմէսի իշին իքի միսլինի , իւշ միսլինի
վէրէճէք տիր :

«Գօնթ էյի պիր ատէմ տիր , գաբթան տա ֆէնա պիր

քիմսէ տիր․ էյիլիք իլէ ֆէնալըդ արասընտա Բօգամպօլ
ասլա թէրէտտիւտ իթմէմիշ տիր․ իմտի եաչասը՛ն գաբ-
թան․․․ պէն պու խայրխահ ատէմէ գարչը պուլունաճաղըմի՛)

Իշթէ Բօգամպօլ պու բրօկրամա իթաաթ իթմէք իւզրէ,
գօնթու, Կինեօնու վէ Լէօն Բօլանը՛ իքի կէնճ գըզլարըն
մէվգուֆէն պուլունտուգլարընը պէեան իթտիկի մահէլլէ
կէօթիւրմէք վէսիլէսիլլէ, քէնտիլէրինէ ըէհպէրլիք իթտի․

Նէթիճէսի մալիւմ տիւր․

Շէօյլէքի Բօգամպօլ, հէմ չէվիք, հէմ գուվվէթլի օլմա-
սըլլա, պիրտէն պիրէ Կինեօնա պիր չէլմէ աթըպ, մէրգու-
մու սուեա տիւշիւրտիւկիւ կիպի, քէնտիսի տէ պիրլիքտէ
տիւշտիւ․

Կինեօն՝ Բօգամպօլա պէեան իթմիշ օլտուղու վէճհլէ եիւզ-
մէք պիլմէտիկինտէն, տիւշտիւկիւ սըրատա պաղըրըպ, սու-
եուն եիւզիւնէ չըդմագ իւզրէ բէք չօգ չալըչտը, ֆագաթ
ագընթը պիչարէեի, օ ճիվարտա վագը տէյիրմէն մաքինա-
սընըն չարխլարը ալթընա սէվգ իթտիկինտէն, օրատա հա-
եաթը մէվթէ թապի օլմագ թէհլիքէսի պուլունմագտա իտի․
Լաքին Բօգամպօլ, հիչ պիր չէյի թալիմ իթմէտէն էօյրէնէն
Բարիսին քիւլհան պէյլէրինտէն օլուպ, սիւարիլիքտէ, ավ-
ճըլըգտա, նիչանճըլըգտա վէ պալըգ կիպի սու եիւզիւնտէ
եիւզմէքտէ մէհարէթի մախսուսէսի վար իտի․

Իմտի Բօգամպօլ, պու տէֆա ուս, Բարիսին Բօն Նէօֆ
եախօտ Բօն Լուի Յիլիք համամլարընա աթըլըրճասընա թէ-
մամիլլէ սօվուգ գան իլէ նէհրէ աթըլտըղընտա, վէ հէնուզ
յունվար իչինտէ պուլունուլմասըլլա, սուեուն սօվուգլուղու-
նու հիսս իթտիկինտէ,

— Պու մէվսիմտէ պանեօ իտիլմէզ իսէ տէ, նէ՛ գարարը
վար, տիեէրէք, աղընը գաբատը, վէ գօնթուն, իհթիմալ
տէն օլտուղու իւզրէ աթաճաղը գուրչունտան գուրթուլմագ
իւզրէ, էլլի գուլաճ տէրինլիկինտէ սուեա տալտը, վէ նէֆէ
ալմագ իւզրէ թէքրար նէհրին իւզէրինէ չըգըպ, եէնիտէն
տալտը, վէ կիճէ գարանլըգ օլուպ, քէնտիսի տէ եիրմի ատը՛

գատար սահիլտէն ուզագլանմըչ օլմասը ճիհէթլէ, նապէտիտ օլտու :

Բօգամպօլ, պիւթիւն գուվվէթինի պագուեա վէրէրէք եիւզտիւկիւ սըրատա, շարգտան դարպա էամէքտէ պուլունան ըիւզկեարըն աքս իթտիրմէսի սաեէսինտէ, գօնթ իլէ Լէօն Բօլանըն հիտտէթամիգ սէօղլէրինի իշիտէպիլմէքտէ իտի : Պունլար թէհի եէրտէ Կինեօնու չաղըրտըլար օ պիչարէ՝ սուեա տիւշմէսինտէն աղ սօնրա թէսլիմի ըուհ իթմիշ իտի :

Բօգամպօլ, աթըլաճագ պիր գուրչունա հէտէֆ օլմագ մուխաթարասընտան էմին օլտուղունտա, գարաեա չըգըպ, ըսլագ էլպիսէսի իլէ տուրմագտան իսէ, չըպլագ գալմաեը թէրճիհ իթտիկինտէն, էլպիսէսինի սօեուունտու, վէ գումուն իշինէ եուվարլանըպ, եարը վիճուտիլլէ անտէ կէօմիւլաիւ : Պատէհու քէնտի քէնտիեէ,

— Սապահա գատար պուրատա պէքլէմէք միւշքիլ իսէ տէ, նէ՝ չարէ պիւսպիւթիւն աչըգտա գալմագտան իսէ, պուրասը տա պիր շէյ տիր, էկէր պիր սանտալ կէլիրսէ... տէտի :

Մէրգում, նէհրլէրտէ կէզէն սանտալլարըն՝ կիճէ կիւնտիւզ հարէքէթ իթտիքլէրինի պիլտիկի հիհէթլէ, պու արզուեու իզհար իլլէմէքտէ իտի : Մէզքիւր սանտալլար, իքի վէ նիհաեէթ իւշ քիշինին թահթը իտարէսինտէ օլուպ, պունլար տաիմա տէրունը սանտալտա եաշարլար : Սանտալլարընտա հէր վագըթ թաամ վէ աթէշ պուլունուպ, պունլարա ըաքիպ օլան սանտալճըլարը վէ պալըգճըլարը մէմնունէն գապուլ իտէրլէր :

Հէր նէ իսէ, Բօգամպօլ, գարաեա չըգմասընտան աղ սօնրա, Արման իլէ Լէօնուն սէսլէրինի իշիթմէզ օլտուղունտա, էթրաֆը տինլէեիպ, ուզագտան պիր սանտալ կէլտիկինի՝ մէզքիւր սանտալ տէրունինտէ պուլունան պիր ֆէնէրին ալտընլըղ սաեէսինտէ կէօրտիւ, վէ տէրհալ էլպիսէսինի կիեիսիպ, սուեա աթըլտը, վէ թէմամիլլէ ըահաթլանմըչ, վէ չէվիքլիք վէ գուվվէթինի ասլա զայպ իթմէմիշ օլմասըլա

պերապեր, ֆեվգելատէ եօրկունլուգ կէօսթէրտի, վէ սօլու-
երարագ, սանտալա սարըլար: Սանտալտա պուլունանլար՝ մէր-
գումուն էլպիսէսի իւզէրինտէ օլտուղու հալատէ, տիթրէեէ-
րէք սուերուն իչինտէն չըդարղընը կէօրմէլէրի իւզէրինէ, իգ
հարը թէաճճիւպլէ պիչարէերի աճըերարագ, գաերըրտըլար,
էլպիսէսինի թէպտիլ իթտիլէր, վէ պիր միգտար բագը իչի-
տիլէր:

Բօգամպօլ, քէնտինի պուլտուղունտա, սանտալտա աթէ-
չի հավի օլան օրաերա էնտի, վէ սանտալ սահիպինին եանըն-
տա օթուրտու:

Օլ վագըթ մէրգում, Սէն Ժէրմէնէ կիթմէք իւզրէ սահիլ
պօերունտան կէչէրքէն, պիր աղտա սերիօչ օլտուղունտան,
վէ դարանլըգ զիերատէ իտուկինտէն, սուերա տիւշտիւկիւնիւ,
վէ ագընթըերա գարըլարագ, թէքրար սահիլէ չըգմասը գա-
պիլ օլմատըղընը պէերան իթտի: Պու գաղանըն վուգուի իհ-
թ իմալտէն օլմասըլա, սանտալըն սահիպի՝ մէրգումուն հի-
քերաերսինէ թէմամիլէ ինանտը:

Բօգամպօլ էլպիսէլէրինի գուրութտու, լաքին Մ. տը
Բէրկաղ թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմիչ օլան վէ տէրու-
նինտէ եիրմի պէչ աաէա լուի ալթունու պուլունան քէսէսինի
կէօսթէրմէքտէն սագընտը:

Եարը կիճէ բատտէլէրինտէ, սանտալ Բօգամպօլու, Սէն-
Ժէրմէն թարաֆընտա գարաերա չըգարտը:

Բօգամպօլ, անինտէ Պուժիվալա ալտէթի էմրի պասիրէթ-
տէն աաա իթմէերիպ, կիճէնին պագի գըամընը, սահիպինի
թանըտըղը պիր մէլիսանէտէ կէչիրտի, վէ սապահլաերըն էր-
քէն, տէրունինտէ Գօլարըն թէլէֆ իալիմիչ օլտուղու խանէ-
նին ճիվարըլարընտա կէղինմէք իւզրէ եօլա չըգար: Մէրգում
էանաի բահատէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Իհթ իմալտըր քի գօնթ մէլիսանէերէ ալտէթ իտէճէք
վէ մատամ Ֆիրարը օրատա պուլամաերպ, Գօլարը տա թէլէֆ
իթմիչ օլտուղունա մէպնի, օրատան սալուշուպ կիտէճէք
տիր, տէլի միւլահագա իթտի:

Րօգամպօլուն պու միւթալէասը բէք տօղրու օլուպ , վուգուաթլա տա թաստիգ օլունտու : Շէօյլէքի մէրգում , սապահրն օլ վագթընտա եիւրիւտիւկիւ շօսէ եօլու խալի , մէյխանէ գարուսունու եարը աչըգ , վէ տէրունը մէյխանէեի պօշ պուլտու :

Ճիբար՝ Րօգամպօլուն թավսիւեհսի վէճհլէ մահէլլի մէգքիւրու թէրքլէ , ժանն իլէ Սըրիզին պուլունտուգլարը քէօշկէ կիթմիշ իտի :

Րօգամպօլ , Գօլարըն նաչընըն էլան գանլարա միւլէմմա օլարագ պուլունտուղու գաթա չըգար , վէ քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Իշթէ պու ֆէնա . . . գօնթ կիթմիշ տիր , վէ եագընտա կէլմէեէճէք տիր . ֆագաթ իլք տէֆա պուրաեա կէլէճէք գանլէքէլէրինի կէօրմէքլէ , ֆիիլի գաթլի անլաեաճագ , վէ քիմսէ , իլան խտէճէք տիր քի , օ հալտէ պիղիմտէ իշիմիգ պիթմիշ օլաճագ տըր : Իմտի , (Գօլարը կյմա իտէրէք) պու հէրիֆի օրթատան գալտըրմագտան պաշգա չարէ եօգ տուր :

Մուախարէն , քէնտի իւզէրինի գան իլէ լէքէլէմէմէք իշին դաեթ թէտպիրլի սուրէթտէ նաչը մէգքիւրու գալտըտըրըքէն ,

— Ձէվալը ինթիեար , սէն տէ կինեօնուն գատէլինէ կիլիֆիթար օլտուն . սէնին տէ ճէնագլէ ալայընտա բարագ պուլունմաեաճագ , հաթթա նաչըն մէզարլըգտան մահրում գալաճագ տըր , տէտի :

Րօգամպօլ պու սէօղլէրի իքմալ իտէրքէն , ալթ գաթտա պիր աեագ սէսի իշիթմէքլէ տիթրէտի , վէ Արման , եախօտ լանըն ատէմլէրինտէն պիրի իլէ պէլիէեէ թութուչաճաղընը զանն իտէրէք , պիր կիւն էլվէլ կինեօնուն քէնտի պօղաղընա տաեաթմիշ , վէ սօնրա եէրտէ պրագմիշ օլտուղու պըչաղը տէրհալ էլինէ ալտը , ֆագաթ թանըտըղը պիր սէսին , - էյ Րօգամպօլ , գօրգմա , պէն իմ , Նիգօլօ տուր , - տէյի պաղըրաղընը իշիթտի :

Ճիլվագը կէլէն շախս՝ հօգգապագ Նիգօլօ օլուպ , մէր-

գուժ, պիւթիւն կիճէ թարլալարտա կէզտիքտէն սօնրա, սա պահա գարշը պիր ալ թէսկին օլտուղու հալտէ, Ֆիրարըն տան սօնրա օլանը կէչէնի անլամագ իւղրէ, մէյխանէեէ ավ տէթ իթմիշ իտի:

Րօգամպօլ, մէգքիւր իֆատէտէն թէէմին օլարագ,

— Եօգարը չըգըն, պապա, կէլմէնիգ խաերըլը օլտու սիգէ իհթիեաճըմտա վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Նիգօլօ եօգարը չըգտը, վէ Րօգամպօլուն էլի իլէ գալ տըրըլըպ տիվարա տաեաթըլմըշ օլան Գօլարըն նաշընը կէօր տիւկիւնտէ սարսըլտը:

Հօգգապագ, պու թէէսսիւրինտէն սօնրա, հագըգի պիւ աշըգ կիպի քէնտի սէվկիւլիւսիւնիւ տիւչիւնիւրճէսինէ,

— Անան նէրէտէ, տէյի սիւալ իթտի:

Րօգամպօլ. - Օ Ֆիրար իթտի, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ իլավէթէն տալի,

— Լաքին պապա, պու գատար շէյլէր սօրմաեա լիւզում եօգ տուր. իլէրուտէ պունլարը սիգէ հիքեաեէ իտէրիմ. էվվէլ էմիրտէ միւթէվէֆա Մ. Գօլարը կիզլէեէլիմ. Պու խու սուս քէնտիսինի կիւճէնտիրմէգ, վէ պիգճէ տէ պիւեիւք պի խըտմէթ տիմէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Նիգօլօ. - Փագաթ անը պիգ թէլէֆ իթմէտիք. բօլի պունտան տօլաեը պիգի իթհամ իտէմէգ:

Րօգամպօլ, թահգիրամիգ սուրէթտէ հօգգապագա պա գարագ,

— Ագլընըգ, հօգգապագ ագլը տըր. գաֆանըգ պօլ օլուպ, պէլքի աեագլարընը տա պիր տէրէճէ ագլ վար տըր տէտի:

— Սո'ւս օլ, հայլագ,

Նիգօլօ՝ չօճուղու պու եօլտա թագիրլէտի իսէ տէ, անը միւնասիպէթսիգ ճէվապլարընա տա ալըշմըշ իտի:

Րօգամպօլ. - (Իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի.) Փարգ իտինիգքի բօլիս պուրաեա կէլտէ, էվվէլ էմիրտէ իքի միգ հագգընտա շիւսիհէեէ գահիպ օլարագ, պիր թագը

քեաղըտղարը արաշխըրմագլա, պապա Նիգօլօնուն՝ պուլնտան էվվէլ պիր գալէտէ իգամէթ իթտիկի, վէ օրատան սախթէ բասաբօրթ իլէ վէ անլընտա պիր հալգա իշարէթի օլարագ հարէքէթ իթմիշ օլտուղու, եանի քիւրէք գաչկընը պուլունտուղու անլաշըլաճագ տըր:

— Հագգըն վար տըր, պէն պուրասընը հիչ աիւշիւնմէեօրտուլմ:

— Պանա կէլինճէ, ագըլ պալիղ օլաճաղըմ վագթա գատար հիւքիւմէթին պէնի գօյմուշ օլտուղու մէքթէպտէն ֆիրար իթմիշ պուլունտուղու՞մ ճիհէթլէ, տէրտէսթ վէթէվգըֆ իաիլէճէկիմ տէրքեար տըր:

— Հագգըն վար տըր, լաքին սէնին Գօլարընը նէրէտէ հըֆզ իթմէլի:

— Եկէր կիճէ օլսա իտի, նէրէտէ հըֆզ իտէճէկիմիղի սէօլլէր իտիմ. եանի պաղչէտէ տէֆն իտէր իտիք. լաքին կիւնտիւզ օլտուղու իչին քէնտիսինի մախզէնէ էնտիրիրիղ: Պօշ պիր շարապ ֆըչըմըզ վար տըր. անըն պիր թարաֆընը տէլէրիզ, վէ սօնրա տէլիկի գաբաեըպ, պու ճիհէթի տիվարա տաեաթըրըզ:

Պու գարար մուճըպինճէ Նիգօլօ իլէ Րօգամպօլ, նաշը, պիրի գօլլարընտան վէ տիկէրի աեագլարընտան թութուպ, մախզէնէ էնտիրտիլէր: Օրատա Րօգամպօլ, տաիմա սաքին պուլունտուղու հայտէ, պօշ ֆըչըեը տէլտի, վէ միւթէվէֆա Գօլար իչպու ֆըչընըն տէրունինէ եէրլէշտիրիլտիքտէն սօնրա ֆըչընըն տէլիք ճիհէթի տիվարա տաեաթըլտը, վէ պատէհու իքի հայտուտար, ֆիլի ճինաեթին հէր կէօնա էսէրինի մէյտանտան գալտըրմագլա մէշղուլ օլտուլար:

Շէօլլէքի սարը օտանըն գաբլամասը գան իլէ միւլէմմա օլմուշ, վէ տէօչէմէտէն աշաղրեա գան ագմագտա պուլունմուշ օլտուղու հայտէ, պիր խայլի սու տէօքիւլէրէք, եիրմի տագըգա զարֆընտա գանտան էսէր գալմատը, վէ գըրըմըշ օլան գատէհլէր հավլիեէ աթըրըպ, եէրլէրինտէն շաշմըշ օլան տաիրէնին թէճէմիւլաթը տախի եէրլէրինէ վաչ իաիլտի,

վէ Րօգամպօլ՝ պիր դատէհ ըադը իշտիկի կիպի, տալմս եհտինտէ թաշըտըղը թիւթիւն շիպուղունու տախի տօլտուր տուգտան սօնրա, սուրէթի մաղրուրանէտէ հօգդապագս պադարադ իշմէեէ պաշլատը :

Արատան շէնտ տադըգա կէշմիշ իքէն, Րօգամպօլ, պիր թարղը մախսուս իլէ :

— Շիմտի պապա, էկէր իսթէրսէնիդ, պիր ազ կէօրիւշէ պիլիբիդ, տէտի :

— Նէ՞ խուսուստա կէօրիւշէճէեիդ :

— Թապլի բօլիթիգատան պահս իտէճէք տէյիլիդ, զաթէն օլ պապտէ ֆիքրի մախսուսում եօգ տուր :

Նիգօլօ կիւլտիւ, վէ Րօգամպօլ՝ սէօղիւնէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Իշթէ շու հարէքէթիմիղլէ եագամըղը բօլիսէ վերմիլ օլմաներդ, վէ մօնսիէօ դօնթուն տա միւթէվէֆա Գօլարը քէնտիսի թէլէֆ իթմիշ օլտուղունու էօկիւնմէեէկիւնէ շիւպհէ եօգ տուր : Անճագ քէնտիսի, քիւշիւք գըզարըն պուլունտուգլարը մահէլի անլամագ մէրագընտա տըր :

— Տիմէք պիլմէդ :

— Քի՞մ քէնտիսինէ սէօլլէեէճէք տիր : Չիլինկիր պիլմէլ իտի . վալիտէմ իլէ պէն տէ, պէօլլէ պիր մատտէեի քէնտիսինէ սէօլլէճէք գատար շօճուգ տէյիլ իտիք :

Օլ վագըթ Րօգամպօլ, օ կիճէրի հարէքէթի մահիրանէսինի մուխթասարէն Նիգօլօեա հիքեանէ իթտի, վէ հօգդապազ՝ պու հիքեանէտէն հայրան օլարագ :

— Սահիհէն սէն շէյթանսըն, տէտի :

Րօգամպօլ պու իլթիֆալթը տինլէքէն, մահճուպանէ պիր թավը կէօսթէրտի, վէ պատէհու իֆատէսինէ շու վէճհի տէվամ իթտի :

— Անճագ էկէր բօլիտէն եագամըղը գուրթարտըգ իսէ գօնթուն գարշըսընտա օ գապիլտէն տէյիլիդ : Իմտի պունտան պէօլլէ պիլ պուրատա ըահաթ գալամանեաճաղըմըղտան ֆիրար իթմէքլիկիմիդ խանըրը տըր . եանի սիզ վէ վալիտէմ

Բարխսէ կիթմէլիսինիզ, պէն տէ Բօր-Մարլիտէ պապա Մօրիսին եանընա կիթմէլիեիմ:

Բօգամպօլուն պէեան իթաիկի պապա Մօրիս, պիր պալըգճը օլուպ, Ֆիբար գարընըն թութտուղու մէյխանէտէն տահա աաի պիր մէյխանէ իշլէթմէքտէ իտի:

Պապա Մօրիս իլէ Նիգօլօնուն մաշուգէսի, մէյխանէճիլիքաէն մաատա պիր խայլի էֆալը ճինաիեէտէ պուլունմուշ օլուպ, պապա Մօրիս իճապընտա Ֆիբարա վէ անըն էօեէ օղլունա կիւվէնաիկի կիպի, Բօգամպօլտա շու սըրատա օնա կիւվէնէպիլիր իտի:

Նիգօլօ, Բօգամպօլուն իխթարընը տիգգաթլըճա տինլէտաիքտէն սօնրա,

— Հագգըն վար սըր, ֆագաթ դայպուպէթտէ պուլուննան դարթան հագգընտա նէ՞ եաբաճաղըզ: Գըղարը եիւզ իւսթիւնէ պրագաճագմընըզ: Գօլար վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պէն նէ՞ եաբաճաղըմը պիլմէնօրում, տէտի:

— Պէն պիլիրիմ, վէ վուգուլաթտան մէյեուս օլանպարտան տա տէյիլիմ: Գօրգմա, պէն Գօլարըն եէրինի թուլթապիլիրիմ:

Բօգամպօլ, պու սէօզլէրի սէօլէտիքտէն սօնրա, իքինճի տէֆա գատէհինէ ըագը տօլտուրուպ իշտի, վէ թիւթիւն չիպուղունու թէքրար տօլտուրուպ, աեաղա գալգարագ,

— Արթըզ պուրատան սավուչալըմ, տէյի պէեան իլլէտի:

Պու սուրէթլէ մերգումլար մէյխանէտէն չըգտըլար:

Անճագ Բօգամպօլ, էլինէ պիր քէօմիւր բարչասը ալարադ, գարունուն իւզէրինէ շու իպարէեի եագտը. «Իֆլաս սէպէպիլլէ գարանմըշ տըր:» Մուլախարէն մէգքիւր գարուուս քիլիալէեէրէք, Նիգօլօ, Ֆիբարը Բարխսէ կէօթիւրմէք իւզրէ սէյֆիլէեէ կիթաի: Բօգամպօլտա Բօրթօ-Մարլիեէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտը:

Իրթէսի կիւն ալեսսապահ մերգում սէյֆիլէեէ կիթտի: Ոաիր կիւնլէր կիպի օ կիւն տէ պաշընտա պիր դապ պալըգ:

օլարագ կիտիպ, ֆագաթ եկվմի մեզքիւրտէ քէնտիսինտէ պիր թավրը մախսուս օլտուղու հալտէ, սէյֆիէնին խըզմէթ-քեարլարընը թօբլաեարագ,

— Մ. Գօլար՝ դաբթան իլէ պուլուչմաեա կիթտի, անըն եէրինէ պէն թայեին օլունտում: Իմաի օնա իթաաթ իթտի-կինիզ կիպի պանա տա իթաաթ իտէճէքսինիզ, տէտի:

Րօգամպօլ, պու սէօղլէրի դավի պիր սուրէթտէ իրատ իթտիկինտէն, հէր.քէս ինանտը, վէ մէրգում պազը էմրլէր վէրտիկի կիպի, ժաննա տա, ֆիրար իթմէք թասավվուր վէ թէչէպպիւսինտէ պուլունմատըղ-ճա, քէմալը հիւրմէթ իպրազ իթմէլէրինի իխթար, վէ իրթէսի կիւն թէքրար կէլէճէկինի վատ իլէ, օրատան մուֆարագաթ իլլէտի:

Ֆիլվագը ֆերտասը կիւն Րօգամպօլ թէքրար կէլէրէք, Մարիէթ իլէ արալարընտա շու մուհավէրէ ճէրէեան իթտի:

Մարիէթ. - Մատմագէլ բէք մահղուն տուր:

Րօգամպօլ. - Աճայիպ, գաֆէսինի տա՞ր մը պուլուեօր:

— Խայր, սըգըլըեօր:

Րօգամպօլ՝ սըր Վիլիամըն էսրարընը Ֆիրարտան խապէր ալմըջ օլտուղունտան,

— Անլաեօրում, գալպինտէ մէվճուտ օլան աչգ ու մուհապպէթին նէթիճէսի տիր, տէտի:

— Պունտան գաթինագար Մ. գօնթուն քէնտիսինէ մէքթուպ եազմամասը՝ կէնճ գըզը մէրագտա պրագըեօր, տէյի պէսլէմէ իլավէթէն տէրմիեան իթտի:

— Բէք էյի, Մ. գօնթուն մէքթուպ եազմասընը պէն տէրիւհատ իտէրիմ:

Օլ վագըթ Րօգամպօլ, ժաննա Գօլար վասըթասըլլա մէքթուպ եօլլանմագտա օլտուղունու, վէլաքին Գօլար վէֆաթ իթմիչ օլտուղունտան, շիւպհէսիզ գաբթանըն եազտըղը մէքթուպլարըն՝ Բարիստէքի օթէլտէ գալտըղընը միւլահագա իտիպ, տօղրուճա Բարիսէ կիթտի, վէ Գօլարըն վէֆաթընտան խապէրի պուլունմաեան խըզմէթճիեէ, մէրգումուն (եանի Գօլարըն) Պուժիվալտաքի սէյֆիեէտէ մէչղուլ օլտու:

ղունտան , մէքթուպլարըն նագլինէ քէնտիսինի մէմուր իթմիշ իտուկինի տէրմիեան իյլէտի :

Խըզմէթքեար , Րօգամպօլուն իֆատէսինէ ինանըպ , մէքթուպլարը պիլա միւշքիլաթ թէսլիմ իթտի , վէ իրթէսի կիւն Մարիէթին թապիրի վէճհլէ , Մ . Րօգամպօլ , պունարը , պէսլէմէնին եէտիյլէ ժաննըն օտասընտա պիր մասա իւզէրինէ վազ իթտիրտի քի , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , մուախսարէն կէնճ գըզ ուեանմասընտա , մէզքիւր մէքթուպլարը պուլտու :

Ժանն՝ ուր վիլիամըն մէքթուպընտա , մերգումուն եագընտա ափտէթ իթմէք իւզրէ օլտուղունու խապեր ալարըընտա , իշլէր պու մերքէզտէ պուլունմագտա իտի : Պինապէրին մէզպուրէ՝ միւպհէմ պիր հիսսէ թապի օլարագ , պէքլէմէքտէ օլտուղու քիմսէնին եէվմի մէզքիւրտէ կէլմէսի իհթիմալտէն պուլունտուղունու թէֆէքքիւրէ պաչլատը , վէ միւտատէթի էօմրիւնտէ իք տէֆա օլարագ , գօգէթ կէօրիւնմէք արղուսիյլէ թուալէթինէ ֆէվգէլատէ իթինա կէօսթէրտի , չիւնքի մերգումա կիւզէլ կէօրիւնմէք իսթէեօրտու :

Կիւնիւն պիր գըսմը կէչտի :

Պիչարէ գըզճըղագ՝ ճիւզի պիր սէս իշիթսէ տիթրէմէքտէ վէ բէնչիրէեէ գօշմագտա իտի : Սաաթլար , քէնտիսի իշին մէյեուս օլաճագ պիր սուրէթտէ ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէմէքտէ օլուպ , թէլաշ վէ միւէսսիր պիր գալպ իլէ տախիլի սէյֆիեէտէ , պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա կիտիպ կէլմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ ագչամ՝ րատտէլէրինստէ , վէ կիւնէչին պաթաճաղը էսնատէ , խարիճտէ պիր արապանըն թէքէրլէքլէրի իշիտիլմէքլէ , ժաննըն լէհճէսի սօլտու , վէ վիճուտինտէ մէվճուտ օլան գանը թէմամիյլէ գալպինէ ճէվէլան իթտիկինի հիսս իյլէտի : Մէզպուրէ , օ տագըգատա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , աեաղա գալգարագ , պէքլէմէքտէ պուլունտուղու

շախար իսթիգպալ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, գուլվէթտէն տիւշմիւշ օլմասըյլա, իսկէմլէտէն գալգամաար:

Նակհաս հարու աչըլարագ, Մարիէթ էշիք իւզերինտէ գահիր օլտու, վէ - Մ. գօնթ Արման տը Գերկաղ կէլմիշ տիր, - տէյինճէ, ժանն սլօղուգ պիր սէս ըէֆ իթտի, վէ եէրէ տիւշիւս էօլէճէք օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու:

49

Պիր ազ կէրի կիտէլիմ:

Րօգամպօլ, քէնտինի նէհրէ աթըսլ, եիւզմէք սաեէսինտէ Արման տը Գերկաղըն վէ Լէօն թօլանըն թաադիպաթընտան գուրթուլտուղու սըրատա, պունլար տա կէրի տէօնիւպ, աէրունինտէ Ֆիբարը պայկըն հալտէ պրագտըզլարը մէյխանէեէ ավտէթլէ, հէր թարաֆը, պաղչէեի վէ ճիվարլարը թէհարը իթտիքտէն սօնրա, Արման,

— Քիմնէ եօգ տուր, տէտի:

— Հիւքիւմէթէ ըէսմէն իխպարը քէյֆիեէթ իթմէլիեիզ:

— Պէյհուտէ տիր:

Լէօն կէօլլերինի աչտը: Գօնթ իսէ, իֆատէսինէ շու եօլ տա տէվամ իյլէտի:

— Սէվկիւլիւ տօսթում, պու ատէմլէր բօլիս գօմիսերինէ կիտէրէք, պիր ճինաեէթ վուգու պուլմուշ օլտուղունու խապէր վէրէմէզլէր: Իմտի, պէնիմէֆքեարըմճա, պիւ իշի քէնտի հալինէ պրագըպ կիթմէլիեիզ:

Լէօն՝ Մ. տը Գերկազըն հաղալը օլտուղունու թաստիգլէ ,
 — Անճագ պու ասէմէր՝ ժանն իլէ Սըրիզին պուլուն-
 տու գլարը մահէլի շիւպհէսիզ պիլտիքլէրինտէն , ճիվարարը
 գօլլամալըբըզ . քէնտիլէրինի էլտէ իտէրսէք , հազըգէթի հա-
 Լի անլաերապիլիբիզ , տէտի , վէ դաեէթ միւթէէսսիբ օլարագ ,
 — Ջէվալը Կինեօն , էօլմէսինէ պէն սէպէպ օլտուժ ,
 տէյի պէեան իլէտի :

Արման . - Միւսթէրիհ օլ , պիզ անըն ինթիգամընը ալա-
 ճաղըզ :

Մ. տը Գերկազ պու սէօզլէրի սէյլէրքէն , հիտտէթին-
 տէն նաչի կէօզլէրի բարլամագտա իտի :

Պատէհու գօնթ վէ բէֆիգի արապաեա բաքիպէն , կիճէ
 խայլի իլէրլէմիշ օլտուղու հալտէ Բարիսէ մուվասըլէթ իթ-
 տիլէր :

Իհթիեաք Պասթիէն՝ քէմալը էնտիշէ իլէ էֆէնտիսինէ
 պէքլէմէքտէ օլուպ , մէրգումըն ավտէթինի միւթէագըպ ,

— Մօնսիէօ գօնթ , սըր Վիլիամըն պուլունտուղու մահէլի
 շիմտի պիլիբիզ , տէտի , վէ կիճէ կիւնտիւզ քէնտիսի իչին
 չալըչան խէֆի մէմուրլարըն պիբ բաբօրթօսունու Արմանա
 թագտիմ՝ իլէտի , իչպու բաբօրթօ՝ աթիտէքի պիբ գալ քէ-
 լիմէտէն իպարէթ իտի .

«Սըր Վիլիամն նամըյլա Բարիստէ թանրլմըշ օլան վէ քէն-
 տիսինէ Իրլանտալը սիւսիւ վէրէն շախս՝ Հավրա կիթմէեիպ ,
 վէ օրատան վաբօրա բաքիպ օլմաեըպ , Պրըթանիատա չըվա-
 լիէ տը Լասինին խանէսինէ ազիմէթ իլէմիշ տիր »

Արման պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Տիմէք Անտրէա , - չիւնքի նիհաեէթ քէնտիսի տիր , -
 Պրըթանիատա Մ. տը Լասինին Մանուար շաթօսունա կիթ-
 միշ . շիւպհէսիզ մատամ տը Պօրէօ իլէ գըզը տա ժէնէ շա-
 թօսունտա պուլունուեօրլար : Մանուար վէ ժէնէ շաթօլարը՝
 պիրիպիրինտէն սէքիզ քիլօմէթրօ ուզագ աըրլար : Շու հալ-
 տէ , կէնճ գըզըն իղֆալ իտիլէրէք անընլա էվլէնտիբիլմէկէ
 գալգըշլաճաղը թապիի օլտուղունտան , վազըթ դալալ իթ-

մեծերէք, երմինի դուրթարմաեա կիթմէբլիկիմ լազըմ տըր տէտի:

Պասթիէն. - Է՛վվէթ, Է՛վվէթ, Է՛ֆէնտիմ, կիթմէլի սինիզ:

— Իմտի պապա Պասթիէն, շիմտի եօլա չըգըպ Պըըթանիաեա կիթմէլիսին. Բէրլօվէնտէն՝ Սանուար վէ Ժէնէ սէյֆիեէլէրինտէ օլանը կէչէնի թահգըղ իտէպլիլրօին. Հէր կլն պանա մէքթուպ եաղմալըսըն. Իճապ իտէրսէ պէն սէնի պուլմաեա կէլլրիմ:

— Բէք էյի, Է՛ֆէնտիմ. Է՛մրինիգէ հազըրըմ:

Պու սուրէթլէ Պասթիէն, թալիմաթը լազըմէեի ալարագ, օ ադչամը պիր արապաեա ըաքիպէն օլ գատար սիւրաթլէ հարէքէթ իթաի.քի, սըր Վիլիամսըն՝ շըվալիէ տը Լասինին իգամէթկեահընա իլք տէֆա տուխուլինտէն երլրմի տէօրթ սաաթ սօնրա Բէրլօվէնէ վասըլ օլտու:

Մէրգուլմ, արապատան էնտիկի սըրատա, եանի կիճէնին ալաֆրանկա սաաթ եէտի ըատտէլէրինտէ, ալ քէօքէքլէրինէ մէմուր պիր քիմսէնին՝ էօնիւնտէն պիր տուզինա քէլպ սիւրտիւկիւ հալտէ, Բէրլօվէնին ըարմագլըղը ըիշկեահընտան կէտիկինի կէօրտիւ:

Բէօքէքլէր մէմուրու՝ Բէրլօվէն շաթօսուէնտա իգամէթ իտէն մատամ տը Սէնթ-Լիւս նամ գատընըն ատէմի օլուպ, Մ. տը Լասի, սըր Վիլիամսըն պիր ալ պըչաղըլա թէլէֆ իտէճէք օլտուղու եապան տօմուզընըն ալընտա քէնտիլէրինէ մուլէնէթ իթմէսի իչին, մէգպուրէ գատընըն, քէնտի ալ քէօքէքլէրիլէ պունլարըն մէմուրուէնու իսթէմիլ, վէ պու մէմուր, մէգքիւր ալտա հազըր պուլուէնտուգտան սօնրա, քէլպլէր իլէ պիրլիքաէ ալտէթ իթմէք իւզրէ պուլուէնուլ իտի:

Պինապէրին քէլպլէրին մէմուրու Բէրլօվէն սէյֆիեէլինէ կիրիպ, Մ. տը Բէրկազըն մասլահաթկիւզարընը կէօրտիւկիւնտէ, սէլամլաեարագ,

— Սապահլար խայր օլտուէն մօնսիէօ Պասթիէն, տէտի:

Պասթիէն . - Խայրը սապահլար օլտուն Եօմ, ա՞վտան մը ավտէթ իտիեօրսուն :

— Էվվէթ մօնսիէօ Պասթիէն . պու կիւնիւ բէք զահմէթլէ կէչիրտիմ :

— Եալընը՞ մը ավա կիթտին :

— Խայր, Մ . չըվալիէ տը Լասիեէ մուավէնէթէ կիթտիմ :

Պասթիէն . - (պիրտէն պիրէ տիգգաթը արթարագ .) Նէ՞ տիեօրսուն :

— Միսլի իչիտիլմէմիչ սուրէթտէ պիր ճանվէրի թէլէֆ իթտիք :

— Նէ՞ եօլտա թէլէֆ իթտինիգ :

— Պիզ թէլէֆ իթմէտիք . պիր Ինկիլիգ անը էօլտիւրտիւ :

Պասթիէն , սըր Վիլիամս հագգընտա մալիւմաթ ալմապ իւմիտիլէ :

— Հա՞նկը Ինկիլիգ , տէյի սիւալ իթտի :

— Ա՛հ, կէօրսէնիգ մօնսիէօ Պասթիէն , նէ՞ ճէսուր , նէ . քիւսթախ պիր ատէմ տիր . Նէրէտէն կէլտիկինի, վէ աեը ավճըլըլը իտիպ իթմէտիկինի պիլմէմ, լաքին եապան տօմուզլարընը պըչագա թէլէֆ իթտիկինի կէօրտիւմ, վէ օլ գատար չաբուգլուգլա թէլէֆ իտիեօրքի , գատընլար պաեըլըեօրլար :

— Հա՞նկը գատընլարտան պահս իտիեօրսուն :

— Ժէնէ սէյֆիեէսինէ կէլմիչ օլան Բարիսլի պիր մատմազէլտէն պահս իտիեօրում : Պու գըզ՝ մատամ պարօն տը Քէրմաւտէքին եէկէնի իմիչ :

— Տիմէք օ մատմոզէլտէ ավտա պուլունտու :

— Էվվէթ :

— Պաեըլտը մը :

— Էվվէթ , թէմամիլլէ պաեըլտը . . . լաքին օ Ինկիլիգ կիւզէլ պիր տէլիգանլը տըր . . . գանն իտէրիմքի . . .

Քէլպլէրին մէմուրու՝ պու սըրատա սէօգիւ քէսիպ , պազը օրըրըն պէեանը խուսուսընտա թէրէատիւտ կէօթէրտիկինտէն , Պասթիէն ,

— Ձանն իթտիկին նէ՞ իսէ , անը սէօյլէ , տէաի :

— Ձաննըմ՝ շու տուր քի , պու իշին նէթիճէսի պիր իզտի վաճառա դարար գրլաճագ տրր . հէմ'աէ օ իզտիվաճ եազըն տա վուգու պուլաճագ տըր :

Պասթիէն սարսըլտը , վէ պատէհու օ կիւնքի ալա . վ սըր Վիլիամն Մանուար սէյֆիեէսինտէ սուրէթ ի իգամէթին տաիր պազը թափսիլաթ իսթէտի :

Քէլպլէր մէմուրընըն ազիմէթինտէն սօնրա , Պասթիէն Արմանա աթիտէքի թէգքիրէերի եազար :

«Մօնսիէօ դօնթ ,

«Պուրաեա վասըլ օլտուղումտա , Անտրէա , եախօտ սը Վիլիամն հազդընտա պազը մալիւմաթ ալտրմ :

«Մէրդում՝ Մ . տը Լասինին իգամէթիեահընտա պէյթու թէթ իտիւօր : Ժէնէ սէյֆիեէսինտէքի օրմանլարտա պլ սայտը շիքեար վուգու պուլմուշ , վէ պու ալտա մատմաղ տը Պօբրէօ տախի հազըր պուլունմուշ տուր :

«Անտրէա՝ եապան տօմուղունու պրչագ տարպէսիլէ թէ լէֆ իթմիշ տիր :

«Էրմին տէ պու սըրատա պաեըլմը տրր :

«Շու էանատէ պարօնէ սրը Վիլիամն իլէ Մ . տը Լա թէնէ սէյֆիեէսինտէ մատամ պարօն տը Քէրմատէքին սուր րատընտա տըրլար :

«Եազընտա պիր իզտիվաճ վուգու պուլաճագընտան պա օլունուեօր : Լաքին համտ օլտուն , պէնաէնիզ , թալիմաթընը համիլ օլարագ պուրատա պուլունուեօրում :

«ՊԵՆԱԵՆԻԳ

«Պ Ա Ս Թ Ի Ե Ն

Սապըդ հիւսար ասքէրի մէթուպունու գաբատըրը նատէ , սէրսէմ ժէրօմ՝ մէրդումըն մէթուպ եազարըր լաեա կիրիպ ,

— Քէնտիսիոնի կէօրտիւմ . . . բէք էյի թանըարմ . . . օ տուր . . . օ աուր , աէաի :

Պասթիւն . - (թէաճճիւպլէ .) Քի՞մ տիր :

Փէրօմ . - Գաթիլին օղլու աուր , էվվէթ , քէնտիսիոնի կէօղլու միէ կէօրտիւմ :

Պասթիւն . - (քէնտի քէնտիէ .) Մաակճի Անտրէաեր թանըեօր , աիմէք պու տա պիղէ մույեին տիր : Ալլահ պիղիմ իլէ պէրապէր տիր :

Կէլէլիմ Փէնէ սէյֆիեէսինէ քի , օրատա սրր Վիլիամուր , սուֆրատա , քէնտիսիոնէ Գէվգէլատէ եարտրմ խէճէկի անլաշլաան մատամ աը Քէրմուսէքին սաղ թարաֆընտա պրադարգ :

Սըր Վիլիամն՝ գըղըն վալիտէօինի , բէաէրինի , պիւեիւք թէյղէօինի վէ ինթիեար շըվալիէ աը Լասիեի դազանմըյ , վէ իքի թէհլիքէլի վագըատա , երմինէ կէօրիւնմիւշ օլմուրյլա , ճիւմէօինին հիւսնի նազարընը իսթիհալ իթմի : օլուպ , կէնճ գըղըն գալպինտէ թէմամիյլէ աշգ ու մուհապպէթ հասրլ իթմէք իւգրէ եալընըզ ճիտտի վէ հազըգի պիր թէշէպպիւս իճրասընտա պուլունմասը քեաֆի իաի իսէ տէ , մէրգում , մահիր պիր աաէմ՝ օլուպ , գաաընլարըն , պազը աէֆա էրքէքլէրաէ հէեէճանը աշգ եէրինէ , սօվուպ գանիլէ տավրանմաղըգ հալի կէօրտիւքլէրինաէ , տահա զիեաաէ հազզ իթտիքլէրինի՝ ուզըն միւտաէթ շու եա պու գաաընը իղֆալ իլէ կէշիրտիկի էօմրիւնիւն թէճրիւպէսիյլէ ըանա պիլտիկինտէն , պունաան էվվէլ մատմազէլ աը Պօրրէօեա , ըօմանլարա մախսուս սէրկիւզէշթիւր գահրամանը կիպի վէ եալընըզ պիր թէպէսսիւմէ մուգապիլ հաեաթընը թէհլիքէեէ իլգա իաէր պիր քիմնէ մագամընտա զահիր օլմուշ օլտուպու հալաէ , մուախիարէն ճէնթըլմէնլէր , վէ սօվուգ գանլը ինկիլիզէր միսիլու զաեէթ վագար վէ թէմքին իւզրէ պուլունմագլըղը թէնսիպ իթտի : Պինապէրին սու բէ էսնասընտա կէօղլէրինի կէնճ գըղա աթֆ իթմէեիպ , ֆագաթ վիճուտճա գուվվէթինի իրանէ իթտիկի կիպի , իգթիտարը մանէվիսի-

նի, գէքեա ու ֆիրասէթինի տէ կէօսթէրմէք իւզրէ, զանէթ պէլաղէթ վէ ֆէսահաթլա իրատը քէլամ իյլէտի:

Թաամտան սօնրա, Մ. տը Լասի, նամիզաճըզ սէպէպիյլէ խանէսինէ ավտէթ իտիպ, ֆագաթ սըր Վիլիամսըն քէնտիսիյլէ կէլիպ կէլմէմէքտէ սէրպէսթ օլտուզունու պէեան իյլէտի:

Պինապէրին սըր Վիլիամս, իքի իւչ սաաթ տահա օրատա գալըպ, կեահ մատամ տը Գէրմատէք, վէ կեահ, թէմամիյլէ քէնտի թարաֆընա ճէլպ իթտիկի մատամ տը Պօրրէօ իլէ կէօրիւշտիւ, վէ էրմին իլէ եալընըզ պիր գաչ սէօզ թաաթիսինտէն սօնրա, մահէլլի մէզքիւրտէն մուֆարագաթ իյլէտի:

Մ. տը Պօրրէօ, պիր քիլօմէթրօ մէսաֆէեէ գատար մէրդումա ըէֆագաթ իտիպ, պունլարըն ազիմէթինտէն սօնրա, մատամ տը Գէրմատէք,

— Իշթէ կիւզէլ վէ ասալէթլի պիր տէլիգանլը, տէտի էրմին գըզարտը, վէ պաշընը էյտի:

Թէրէզ, էնտիշէ իլէ գըզընա պագարագ,

— Ճիւվագը պարօնէ միւքէմմէլ պիր զաթ տըր. կիւզէլ, ագիլ վէ նատիր իւլէմսալ ճէսարէթէ մալիք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատամ տը Գէրմատէք. - Վէ ագըլլարա հայրէթպախչ օլաճագ մէրթէպէտէ տէ զէնկին տիր:

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, խէֆիէն եէկէնինէ պագմագ տա օլուպ, լաքին էրմին, տալըն պիր հալ քէսպ իթմիշ օլմասըլլա, սըր Վիլիամս հագգընտա սէօյլէնէն մէտհ ու սէնէլէրի ֆիթուրսուզճա տինլէմէքտէ, վէ հալը մէյեուսիեթթիշթիմալինտէն խապէրտար օլմատըղը Ճէրնանը տիւշիւնմէքտէ իտի:

Պու հէնկեամսէ, սըր Վիլիամս իլէ Մ. տը Պօրրէօ՝ կիւզէլ պիր այ մահիթպալըյա վէ սղաճլարըն արասընտան, աթլարընըն եուլարընը էլլէրինէ ալըպ, Խանա եիւրիւտիւքլէրի սըրատա, շու եօլտա կէօրիւշմէքտէ իտիլէր:

Պօրբէօ . - (Վիլիամներն գօլթուղունա կիրէրէք .) Սէվկիւլիւ տամասորմ . սիզ հիսսիեաթ ճիհէթիլլէ հագըգէթէն պիւեիւք պիր իգթիտարը հայիգսինիզ :

Վիլիամն . - Գատըն վէ գըզ ճէլպ իթմէքլիք՝ պէնիմ իչին պիր սէնաաթ օլմուշ տուր :

— Թէէմին օլուն քի էրմին սիգի սէվէճէք ալր :

— Գապիլ տիր :

— Եախօտ սիգին իլէ էվլէնմէեէ ըազը օլաճագ տըր :

— Պէնիմ իչին օ լազըմ տըր . եալընըզ աչգ իչիմէ եա-
րամագ :

Պօրբէօ . - (Սըրիգի խաթըրլաեարագ .) Մագսէտլէրիմիգէ շարուգ էրէճէեիգ :

— Ումարըմ :

— Մուամէլաթը լազըմէնին իճրասըյա , օն պէշ կիւնտէն իշէ խիթամ վէրէպիլիւրիգ :

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ :

— Սըրիգ հագգընտա վատընըզը ունութմատընըա՝ :

— Խայր գային բէտէր :

Պօրբէօ . - (աչգ ու սէվտասընտան նաչի կէօղլէրի բարլա-
եարագ .) Օ հալտէ , էրմին իլէ էվլէնէճէկինիգի եէմին ի-
տէրիմ :

— Պէն տէ իւմիտ իտէրիմ . իմտի շիմալիք Ալլահա ըս-
մարլատըզ գային բէտէր :

— Ինչալլահ թէքըար կէօրիւշիւրիւզ :

— Շիւպհէսիգ . միւնասիպ պիր պէհանէ թէտարիքի իլէ
եարըն թէքըար կէլիւրիմ :

— Եարընա գատար սիգի պիր խայլի մէսհ ու սէնա իյ-
լէրիմ :

Մէրգումլար պու սուրէթլէ թօգալաշարագ պիրիպիրին-
տէն մուֆարագաթ իթտիլէր . իհթիեարըն Սըրիգ հագգըն-
տաքի աչգը կիւն պէ կիւն արթմագտա օլմասըյա , էսնաի
րահտէ եալընըզ անը տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ժէնէտէն Մանուարա կիթմէք իչին իքիեօլ օլուպ , պիրի

օրմանլարտան կէչտիկի հալտէ , ուղուն պիր արապա եօլու
խտի . տիկերի իսէ , տահա դըսսա օլուպ , տէնիղ քէնարըն
տան կէչէր իտի :

Սըր Վիլիամս , օ թարափլարը միւքէմէլէն պիլտիկի ճի
հէթլէ , տէնիղէ նազըր օլան թարիգի թէրճիհ իթաի . պու
խսէ , եա պիր սն էվլէլ շաթօհա մուվասըլէթ . իթմէք , եա
խօսա շախրանէ թապիւրաթը օլմասըլլա , տէնիղին սէսինի ի
շիթմէք , վէ ալ մահիթապը սահէսինտէ տալղալարը թէմաշ
կյլէմէք մագսէտիլլէ օլմահըպ , պաշգա պիր նիւէթի պու
լունմագտա իտիքի , աթիտէ պէհան իտերիղ :

Մէզքիւր թարիգ , Քէրկազ խանէտանընըն բէտէրտէ
միրասս դալմըլ միւքիւ օլան , վէ տէրունինտէ վիգօնթ Ան
տրէա տօղմուշ , վէ դօնթ Փէլիբօն թարափընտան սիրգաթ
խտիլիպ , մուսխիսարէն Արմանա իւտաէ գըլընմըլ պուլունս
Քէրլօվէն շաթօսու էօնիւնտէն կէչէր իտի :

Պիր դաշ սասթտան պէրու պարօնէնին ֆիքրինտէ պի
վէսվէսէ հասըլ օլմուշ օլուպ , պու վէսվէսէ իսէ , Արմա
նըն քէնտի կիլինի պուլարադ , իճրաի նէղարէթ իչին Քէրլօ
վէսէ կէլմիշ օլմասընտան իպարէթ պուլունմագտա իտի : Իճ
տի դօնթուն Պըրթանիահա կէլմէսի , սըր Վիլիամսըն մէհա
րէթի մախսուսէ իլէ թէրթիպ իթմէքտէ օլտուլու բլանդ
պօզապիլէճէկինտէն , մէրգուժ , Քէրլօվէնտէն կէչմէք , վէ Ս
տը Քէրկազըն օրատա օլուպ օլմասըլընը եախօսա պէքլէնիպ
պէքլէնմէտիկինի թահգըղ իլլէմէք իսթէտի :

Օլ էսնատէ սասթ ագշամըն սէքիղի օլուպ , ալ մահիթա
պը ասիւմանտէ բարլամագտա վէ տէնիղի զիւտատար գըլմագ
տա իտի :

Պարօնէ , օն իքի միլեօն ֆրանգըն մալիխիւլեատըլլա
հայվանընը ահէթէ սուրէթտէ սիւրմէքտէ օլուպ , քէնտ
քէնտիւէ :

— Արմանա բասթ կէլմէնի , հաթթա անըն պէնի թանը
մասընը տա իսթէրիմ . լաքին էվլէլ էմիրտէ մատմագէլ էրմի
նին զէվճի օլմալընըժ , տիմէքտէ իտի :

Մէրգուժ պու միւլահազա իլէ , տէնիզ սահիլինին թէ-
բէլէրինէ վասըլ օլտու , վէ օրատան Քէրլովէն պինաի աթի-
գինին օրթա ասրա մախսուս օլան գուլէլէրինի սէյր իտէր-
քէն , Ֆիքրինտէ թէէսսիրաթը միւէսսիրէ հասըլ օլտու ,
չիւնքի բէք չօգ միւտտէթ օ շաթօեու , քէնաի միրասը մա-
գամընտա ատտ իթմիշ իաի : Հէր նէ իսէ , պինանըն պիրինճի
դաթընտա ըջգ կէօրմէքլէ , պիրաէն պիրէ սարսըլըպ , հայ-
վանընը տուրտուրտու :

Շու հալաէ , օ գաթտա ըջգ կէօրիւնմաի , մութլա-
դա շաթօ սահիպինին օրատա պուլունմադընտան իլէրի կէ-
լիպ , չիւնքի Քէրլովէնտէ իգամէթ իաէն էլխաս՝ ալթ գաթ-
տան , անճագ մօպիլեանըն թօզունու սիւրիւրմէք իւզրէ իւսթ
գաթտա չըգարլար իաի , վէ օ տա , կիճէ վագթը աէյիլ , իլլա
կիւնտիւզ վագթը վագըլ օլուր իաի :

Իմաի սըր Վիլիամն ,

— Աճապա Ար հան Քէրլովէնտէ՞ մի տիր , տէյի տիւչիւնէ-
րէք , գալպի չարբմանտ պաշլատը , վէ մանթօսունուն պիր
ուճու իլէ եիւզիւնիւ պիր տէրէճէ կիզլէտիքտէն սօնրա եօլու-
նա աէվամ իթաի :

Եիւզիւնիւ պու սուրէթլէ կիզլէմէսի՝ հաջանըն սօվուգ
օլմասընա մէպնի , մուհաֆագաի նէֆսի իչլին օլտուզունա համլ
իտիլէճէկինտէն , պու խուսուսա մանէա վէրիլէմէզ իաի :

Թարիգ՝ պինանըն պիւեիւք գարուսու էօնիւնտէն կէչ-
տիկինտէն , սըր Վիլիամն եարը աչըգ օլան պու գարուսան
իչէրիեէ պագմագլա , հավլիտէ պիր բօսթա տրապասը կէօ-
րիւպ սարսըլը , վէ օրատա ուզուն միւտտէթ գալմասը
մահգուրտան սալիմ օլմասըղընտան , հայվանընը իլէրի
սիւրտիւ :

Մէրգուժ , Քէրլովէնտէն պիր քիլօմէթրօ մէսաֆէ ու-
ղագլանըպ , Մանուար սէյֆիեէսինէ տօզրու սիւրաթլէ իլէր-
լէտիկի սըրատա , ուղագտան գապա պիր սէսլէ պէյիթ օ
գունմասընը իշիթաի , վէ ազ սօնրա , պիր քէօյիւնիւն քէյֆլի
պիր թարգտա եիւրիւմէքտէ օլտուզունու կէօրիւպ , եիւզիւ

նիւ տիգգաթլըճա մուհաֆազա իլէ , մէրգուճ քէօյլիւնէ տօղ-
րու եիւրիւտիւ :

Պու քէօյլիւ եիրմի եաշլարընտա , Քէրլօվէն շիֆթլիկին-
տէ չալըչան կէնճ պիր քիմնէ օլուպ , պաղչէպանլարա մախ-
սուս օլան պէլ՝ ումուկուլուտա օլարագ թարլալարտան ավտէթ
իթմէքտէ իտի :

Սըր Վիլիամս , մէրգուճու գարչըլաեարագ ,

— է՛ տօսթուճ , տէտի :

Քէօյլիւ . - էֆէնտիմ , պէնտէնիզտէն պիր խըզմէթ պէք-
լէեօր իսէնիզ , էմրինիզէ հազըրըմ :

— Մանուարա կիտէճէք թարիգտէ՞ մի պուլունուեօրուճ :

— էվվէթ էֆէնտիմ , տօս տօղրու Մանուարա կիտիեօր-
սունուզ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ տօսթուճ :

Սըր Վիլիամս իքի աաըճ իլէրլէմիշ իքէն , արգասընս
տէօնէրէք ,

— Թէքէտէ կէօրիւլէն շու շաթօ քի՞մին տիր , տէյի
սօրտու :

— Մ . գօնթ տը Քէրկազըն տըր , ֆագաթ քէնտիսի պու-
րատա տէյիլ տիր :

— Նէ՞րէտէ տիր :

— Բարիստէ տիր , վէ սօն պահարտան էվվէլ պուրաեա
կէլմէզ :

Սըր Վիլիամս նէֆէս ալարագ ,

— Լաքին պիր ազ էվվէլ կէչէրքէն , հավլիտէ պիր արա-
պա կէօրտիւճ , տէտի :

— Տիւն ագչամ Մ . Պասթիէն կէլտի , անըն արապասը
տըր :

— Մ . Պասթիէն քի՞մ տիր :

— Մ . գօնթուն մասլահաթկիւզարը տըր , կիճէնիզ խայր
օլսուն էֆէնտիմ , Ալլահ միւլեինինիզ օլսուն :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ տօսթուճ : Սիզէ տէ կիճէլէր
խայր օլսուն :

Պատէհու քէօյլիւ՝ Քէրլօվէնէ, վէ սըր Վիլիամն տա Մա-
նուարա տօղրու եօլլարըսա տէվամ՝ իթտիլէր :

Մ. տը Լասի էրքէնճէ եաթմըչ օլտուղունտան, սըր Վի-
լիամն՝ մէրգումու անճագ իրթէսի կիւն կէօրէպիտի :

Օ կիւնիւ Մ. տը Լասի բահաթսըզ օլտուղունտան, ալա
չըգմագ իսթէմէտի, վէ սըր Վիլիամն տա պու թաթիլտէն իս-
թիֆատէ իլէ ժէնէ սէյֆիեէսինէ աղիմէթ իլլէտի :

Մատամ պարօն տը Քէրմատէրին կէնճլիկի գէմանընտա
թավլու՝ մօտա օեունխարտան օլմասըլա, մէգպուրէ՝ ինթի-
եարլըղընտա տա մէղքիւր օեունա մէրագը օլտուղունտան,
սըր Վիլիամն, թավլու օյնամագ պէհանէսիլլէ պիլա թէրէտ-
տիւտ մէղքիւր շաթօեա կիրտի :

Էրմին՝ մէրգումու կէօրայիւկիւնտէ լէհճէսի գըլարտը,
Փագաթ մատամ տը Պօրէօ՝ հիւսնինազար իլէ գապուլիեէթ
կէօսթէլտի : Պարօնէ, օ ագչամը տա թաամա տավէթ օլու-
նուպ, կիճէ սաաթ սօգուզա գատար օրատա գալտը, վէ
ավտէթինտէ եինէ տէնիզ ճիհէթինտէն կիտէրքէն, քէնտի
քէնտիեէ :

— Շու հայվան Պասթիէնտէն՝ Արմանտան դօրդտուղում
գատար դօրգմամ՝ իսէ տէ, սլիր ազ իւզէրինէ նէզարէթ իթ-
մէք լաղըմ՝ տըր, աէտի :

Սըր Վիլիամն՝ Պագգարանըն Փիրար իթմիչ օլտուղունու,
վէ Արմանա պիր թագըմ՝ էսրարը Փաչ իթմիչ իտուկինի պիլ-
մէզ իտի. էօյլէ էսրար քի, քէնտինին քիմ՝ օլմասը հագգըն-
տա նէ՝ գօնթա նէ՝ տէ Պասթիէնէ գէրրէ գատար շիւպհէեէ
մահէլլ պրագմաղ իտի : Իմտի, Պասթիէնին գօմչուլուղուն-
տան տօլաեը վէսվէսէ իթմէքլէ պէրապէր, մէրգումա թէ-
սատիւֆ իթսէ պիլէ, անըն, քէնտի իւզէրինէ եանլըչ պիր
զաննա զահիպ օլմուչ օլմասը խուսուսընտա իսրար իտէճէկինի
մէմուլ իթմէքտէ իտի : Պինապէրին Քէրլօվէնէ եագլաչտըղը
սըրատա, Փիքրինտէ պիր թասավվուր հասըլ օլարագ :

— Շաթօնուն գարուսունու չալմագ, վէ Պասթիէնէ վի-
զիթա վէրմէք իւզրէ պիր արզու հիսս իտիեօրում : Պէլքի

պիրինճի շիւպհէլէրինին թէսսիրի իլէ պուրաեա կէլմիշ տիր, պէլքի տէ մասլահաթկիւզարլըզ մէմուրիեթի իճապընճա պուրատա պուլունմադտա տըր, տիմէքտէ իտի :

Պարօնէնին պու միւլահազասը ֆիքրինի զիեատէճէ իշղալ իթտիկի սըրատա, քէնտիսի տէնիզէ տօղրու եագլաշմագտա իտի : օ մահէլտէ իսէ, շաեէտ պիր թապանճա աթըլսա, եախօտ զաեէթ քէսկին պիր ֆիղան ու ֆէրեատ վուգու պուլսա, տէնիզ տալղալարընըն կիւրիւլթիւսիւնտէն մէգըլըր թապանճա բաթլամասընըն եախօտ ինսան ֆէրեատ ու ֆիղանընըն խարիճտէն իշիտիլէմէմէսի թապիի իտի :

Հէր նէ իսէ, սըր Վիլիամս, պիր արա, այ մահիթապը սաեէսինտէ, պուլունտուղու թէրէնին դարըր ճիհէթինտէ պիր ինսան կէօլկէսի կէօրիւպ, պատէհու պու կէօլկէնին ահէսթէ սուրէթլէ քիւշիւք պիր տէրէեէ էնտիկինի վէ քէնտինէ դարըր կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ : Միւթէագըպէն տիկէր պիր կէօլկէ զահիր օլուպ, պու աա էվվէքինին եօլունա սալիք օլտու, վէ պու սուրէթլէ իքի քիշի քէնտիսինի դարըրլաեարագ, պիրի՝

— Սէլամ, սըր Վիլիամս, տէտի, վէ պարօնէ պու սէստէն սարսըլտըղը հալտէ, իլք տէֆա սէօզ սէօլլէեէն շախսըն եանընտա պուլունան քիմսէ տէ, եավաշ սէսլէ,

— էվվէթ, օ տուր, քէնտիսինի թանըեօրում, տէյի պէեան իլլէտի :

Պարօնէ՝ Պասթիէն իլէ Ժէրօմուն սէսլէրինի թանըտը, վէ տէրհալ թապանճալարընըր ալմագ իւզրէ էլինի էեէրինին թապանճա դըլըֆլարընա կէօթիւրտիւ :

50

Լաքին մեղքիւր գըլըֆլարը պօշ պուլմասըյա տիւչարը
 Եէյիս օլտու, չիւնքի պիր կիւն էվվէլ Մ. տը Լասինին սէ-
 .յիսի՝ հայվանը ավա մախսուս օլարագ թէրթիպ իթտիկի
 սըրատա, թապանճալարը թէմիզլէմէք իւզրէ եէրլէրինտէն
 չըգարըպ, թէրրար գօյմանա ունութմուշ իտի:

Պասթիէն՝ պարօնէնին գարչըսընաա տուրարագ, միւ-
 .քէրրէրէն,

— Սէլա՛մ սըր Վիլիամս, տէտի:

Սըր Վիլիամս. - (սախթէ պիր թէտճճիւպ հալի կէօսթէ-
 րէրէք.) Հա՛, քէնտիսի տիր. Եանի տուէլլօտաքի խասմի՛մ
 տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, օ տուր:

— Աճա՛յիպ, պուրատա պուլոււնմանըլ բէք զարիպ տիր:

— Իօյլէ մի:

— Հայ հայ մօնսիէօ:

Սըր Վիլիամս մուսահիպինին իամինի տիւչիւնիւեօր կիպի
 կէօրիւնտիւկիւնտէն,

— Պասթիէն օլտուղումու ունութմանըն, տէտի:

— Էվվէթ, էվվէթ մօնսիէօ Պասթիէն: Լաքին սիզ նէ՞-
 րէտէն մէյտանա չըգտընըլ:

— Տիւնքի կիւն Քարիստէն կէլտիմ: Պուրասընը սիզ բէք
 էյի պլիլըսինիզ, չիւնքի տիւնքի կիւն թէսատիւֆ իթմիշ
 օլտուղոււնուղ Քէրլօվէնին պիր խըզմէթքեարը պու խուսուսու
 սիզէ պէեան իթմիշ:

Սըր Վիլիամս. - (Ֆէվգէլատէ սօվուգ գանլըլըգլա.) Ճօղ-
 րու տուր, պէն պուրասընը ունուտուեօրտում:

Պասթիէն . - Հաւպուքի սիզին պուրատա նէ՞ իշինիգ վալ
տըր :

— Պէն Մանուարա կիտիեօրում :

— Պիլիեօրում , ֆադաթ նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուգ :

— Ժէնէտէն կէլիեօրում մօնսիէօ Պասթիէն :

— Մատմաղէլ տը Պօբրէօեա թադաթիմ օլունմադտան ,
տէյիլ մի :

— Հայ հայ :

Ժէրօմ . - (քէնտի քէնտիեէ .) էվվէթ , անըն սէսի տիր . . .
անըն սիմասը տըր :

Սըր Վիլիամս . - (Պասթիէնէ խիթապէն .) Պու ատէմ նէ՞
տիեօր :

— Սիզի թանըտըղընը պէեան իտիեօր :

— Պէ՞նի մի :

Պասթիէն . - (քէմալը սիւքիւնէթլէ .) Պիլիբսինիգքի սըր
Վիլիամս , սիգ , էֆէնտիմ պուլունան դօնթ տը Ֆէրկազըն
պիրատէրի վիգօնթ Անարէաեա օլ տէրէճէ միւքէմմէլէն պէն-
ղէրսինիգքի , հէր քէս սիզի անը զանն իթմէքտէ տիր :

— Պու ատէմ քիմ տիր :

— Պու ատէմ էօմրիւնիւ ֆէրլօվէնտէ կէչիրմիշ օլուպ
գօնթ Ֆէլիբօն թէսմիեէ օլունան ալչադ դաթիլի թանըտը
տըր :

Պասթիէն՝ պու քէլիմէլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա սէօ-
զիւ քէստի : Սըր Վիլիամսըն եէրինէ պիր տիկէրի օլսա իտի ,
բէտէրի իշին դաթիլ սըֆաթը վէրիլտիկինի իշիթտիկինտէ ,
հիտտէթ ու զազապընտան նաշի գըզարմասը թապլի իտի իսէ
տէ , պարօնէնին դաշլարը պիլէ չաթըլմանըպ , հաթթա քիս-
թախըղընըն նէթիճէսի օլարադ , Պասթիէնին միւլահազասընը
էքմալ իթմէք իւզրէ ,

— Օ հայտէ պիթթապլի օղլունու տա թանըմիշ տըր , տէտի

— էվվէթ :

— Պու սուրէթլէ պու ատէմտէ պէնի վիգօնթ Անարէա
գէսնն իտիեօր , տէյիլ մի :

— Էվվէթ , նաորւքի պէն տէ էօյլէ զանն իթմիչ իաիմ :

— Լաքին համո օլսունքի , սիղ . . .

— Էվվէթ , էվվէթ , պէն օ խոսուստա եանըլտըղըմը
անլատըմ :

Սըր Վիլիամս , պիր միւտտէթտէն պերու ճիւղի պիր
թաղերիգէ թապի իքէն , մէղքիւր իֆատէերի իչիթմէսի լուղէ-
րինէ պիր աղ նէֆէս ալտը : Պատէհու ,

— Սիղէ բասթ կէլտիկիմ սըրատա նէ՞րէնէ կիտիւօրտու-
նուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Սիղի գարչըլաման կիտիւօրտուգ , սըր Վիլիամս :

— Տիմէք պուրատան էվվէլճէ կէչէճէկիմի պիլիւօր-
տունուզ :

— Շիւպհէ իտիւօրտում :

— Պաղը զարիպ հիսսիւաթա թապի օլտուղունուզու սիղ
տէ թէսլիմ իտէրսինիգ ա' :

— Խայր , օ եօլտա հիսսիւաթըմ եօգ տուր . պու խոս-
սուսու քէնտինիզ հիւքմ իտէպիլիւրսինիզ :

— Նա՞սըլ հիւքմ իտէպիլիւրիմ :

— Պըրթանիատա շըվալիէ տը Լասինին իգամէթկեահընա
կէլիչինիզ , ալ իչին տիր , տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Ավ իլէ մէշղուլ օլմագ՝ վաղըթ կէչիրմէք իչին կիւղէլ
պիր վասըթա տըր , սըր Վիլիամս , ֆագաթ սիղին կիպի կէնճ
վէ կիւղէլ պիր բիմնէ իչին . . .

— Մօնսիէօ Պասթիէն , զաթընըզ զաեէթ խայրիւմհ-
սընըզ :

Պասթիէն . - (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .) Եալընըզ ալ
քեաֆի տէյիլ տիր . պիր աղտա աշգ ու մուհապպէթ լաղըմ
տըր :

— Պիր աղ :

— Էվվէթ , պու ճիւմլէ իլէ պիր թագըմ մալիսիւեալար
տա օլապիլիւր :

— Իհթիմալ տըր :

— Պու սուրէթիէ աչըգ պիր քիմնէ՝ ճիվարլարտա կիւզէլ պիր գըզ արար :

— Հագըգէթէն մոնսիէօ Պասթիէն , սիգ ղաեէթ զէքի վէ ալիմնիիգ :

— Քէնտիւնիլ իչին էօյլէ պիրինի արատընըգ , տէյիլ մի :

Սըր Վիլիամս թէպէսսիւմ իթտի , վէ Պասթիէն սէ իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Համտ օլտուն Պըրթանիամըգսա կէնճ վէ տիպէր գըզ լար էքսիք տէյիլ տիր : Անճագ պուրատաքի գըզլարըն թրախուամար եօգ տուր :

— Զաթէն պէն տէ թրախումա իլէ գըզ ալմագ իսթէեէնլէրտէն տէյիլիմ :

— Մէմուլ իտերիմ , ֆագաթ սիգ՝ թրախումասըգ պիր գըզ իլէ էվլէնմէեէճէքսինիգ :

— Քի՞մ պիլիր :

Պարօնէ , Պասթիէնին սէօզլէրինտէ պիր տերէճէ իսթիհագքեարի պիր հալմէվճուտ օլտուղունու հիսսիթմէքտէ իտի :

Պասթիէն . - (քէլամընա տէվամ իտերէք .) Իմտի սիգ թըրախումալը պիր գըզ արաեօրսունուզ :

— Մօնսիէօ . . .

— Կիզլէմէեին , պէնիմ պու խուսուստա բէք էյի մալիւմաթըմ՝ վար տըր :

— Սի՞զին մի :

— Էվվէթ :

Պասթիէն՝ սօն սէօզլէրի պիզգաթ իդնա օլմուշճասընա իրատ իթտի , պատէհու իլավէթէն ,

— Մատմազէլ տը Պօբրէօ կիւզէլ , կէնճ վէ ֆագիլէ տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

— Քէնտիսինի թանը՞մըսընըգ :

— Իսմէն թանըրըմ , սըր Վիլիամս . հէմտէ միւքէմէլ պիր թրախումասը օլաճագ տըր :

— Ատամ սէն տէ , վալիտէսինին եալընըգ էլլի ալթմըչ պին ֆրանգը վար տըր . բէտէրինին հիչ պիր բարասը եօգ տուր :

— Ֆագաթ պիւսիւք պիր միրասա սահիսլ օլաճագ տըր :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ :

— Հագըզէթի սէօյլէեօրուճճ, միւթէվէֆա պարօն Քէրմօր տըր Քէրմարուէ՛ պիւթիւն սէրվէթինի պա վասիեթ օնա թէրք իթմիչ տիր :

Սըր Վիլիամս, էլան հիչ պիր շէյտէն խապէրտար տէյիլ տիր կիպի կէօրիւնէրէք ,

— Պու սէրվէթ նէ՞ միգտարա պալիլ օլուեօր, տէյի սօրասու :

— Շիւպհէսիզ պիլիրսինիզ սըր Վիլիամս :

— Պէ՞ն մի . ապա . հաթթա պէօյլէ պիր միրաս մատտէսինի պիլմէզ իտիմ :

— Օ հալտէ աֆվ իտէրսինիզ :

Եօլուն օրթասընտա պիր թաշ իւզէրինտէ օթուրմուշ օլան շաշգըն ժէրօմ պիրտէն պիրէ լագըրուրեա գարըշարագ ,

— Էվվէթ , էվվէթ , օ տուր , տէտի :

Սըր Վիլիամս՝ միւքեայէմէի թէպտիլ իթմէք իսթէեէրէք ,

— Պու ատէմ ճանըմը սըզըեօր , տէտի :

— Քէնտիսինի տինլէմէեին . օ տիվանէ տիր : Մատմագէլ տըր Պօրթօնուն միւթէվէֆա պարօն Քէրմօր տըր Քէրմարուէտէն նաիլ օլաճագը միրաստան պահս իտիեօրտուճճ : Պու միրաս՝ օն իքի միլեօն ֆրանգ տըր :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ , ագլընը՞գա մը կէլտի :

— Խայր , տօղրուեու սէօյլէեօրուճճ :

— Օն իքի միլեօն . պու ատէթա ագլէ գիեան կէթիրէճէք պիր մէպլայ տըր :

— Խայր , սըր Վիլիամս , գօրգմաեըն , ագլընըգա գիեան կէլմէզ :

— Մօնսիէօ , էկէր պէնի մահիթապա ալըեօր իսէնիզ , վագթընըզը պօշա կէշիրիեօրսունուզ :

— Խայր , սըր Վիլիամս , պէնտէնիզ զաթըր ալինիզի մահիթապա ալմաեա միւգթէ՞տիրմիեիմ :

— Մատէմքի էօյլէ տէյիլ իսէ , վագըր օլան իֆատէլէ :

ըինիզ հազդընտա եարընա դատար տիւշիւնմէքլիկիմէ միւսասատէ իտին... սօղըուսու օն իքի միւնօնու տիւշիւնտիւրծէ, պու կիծէ ագլլմա զիեան կելէծէք տիր:

— Բէք էյի, ֆագաթ եարըն տա այնի սէօղիւ թէքրար իտէծէեիմ. վէ պելքի տէ իլավէթէն...

Պասթիէն, սէօղիւ պուրատա քէստիկինտէն, սըր Վիլիամն

— Իֆատէնիլի իքմալ իտին, տէտի, վէ սասլըդ հիւսար ասքէրի տէ,

— Էվվէթ, միւթէվէֆա պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին վասիեթիւնին իծրասընա դօնթ Արման տը Քէրկաղըն մէմուր օլտուղունու տա իլավէթէն տէրմիւնան իտէծէեիմ, տէյի պէեան իլէտի:

Պարօնէ, պիրտէն պիրէ Պասթիէնին սէօղիւնիւ քէսիպ,

— Մօնսիէօ, պէնի դարչըլամագ իչին կէլտիկինիզի պիր ալ էվվէլ պէեան իտիւօրտունուզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Էվվէթ էֆիէնտիմ:

— Պէնի դարչըլամանըզ պու սէօղլէրի սէօլէմէք իչի^{օն} մի իտի:

— Խայր, սիզէ տահա պաչգա տիեծէքլէրիմ վար տըր:

— Սահի^{օն} մի. աճապա նէ^{օն} տայիր տիր:

— Ղաեթ վէիսիմ մատտէլէրտէն պահա իթմէք իսթէրիմ:

— Աճայիպ:

Սըր Վիլիամն, ֆէվգէլատէ սօվուգ դանլը թասպիեաթը օլմասընա ըաղմէն, տիւշարը էնտիչէ օլմաեա պաչլաեղպ, էթ^{օն} ըաֆընա կէօզ կէզտիրմէքսէ իտի:

Մէրգոււմարըն պուլունտուղլարը մահէլլ եէպանի վէ խալի օլուպ, Օգիանօսուն սէտաի ազիմի օրաեա դատար աք^{օն} իթմէքտէ, վէ պաստըղլարը զէմին իսէ, կիրտապը մէզքիւր^{օն} տէն այրըլմիչ օլարագ անճագ տէօրթ աեագ էնլիլիկինտ պուլունմագտա իտի: Սըր Վիլիամն եալընըզ, վէ պելքի միւստէթի հաեաթընտա իլք տէֆա օլարագ սիլահսըզ օլուպ, իասիմլէրի իսէ իքի քիչի իտիլէր: Մէճնուն՝ պիր թաչ իւզէ^{օն}

րինտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, թէհտիտավէր սէօզլէրինէ վէ հարէքէթլէրինէ տէվամ իտիեօրատու: Սըր Վիլիամս՝ մուխաթարանըն դարչըսընտա սօվուգ դանլըլըգլարընը դայպ իթմէեէն քիմնէլէրտէն օլմասըլլա, վաղիեէթի հազըրէսի տէ հագըգէթէն միւշքիլ օլմասըլլա պէրապէր, թէմքինինի դայպ իթմէեէրէք,

— Սահիհէն պանա վէխիմ իֆատէլէրինի՞զ մի վար տըր, տէտի:

Պասթիէն. — Էվվէթ սըր Վիլիամս, բէք վէխիմ իֆատէլէրիմ վար տըր:

— Ձանն իտէրսէմ, իֆատէլէրինիզի պուրատա սէօլլէմէեէճէքսինիզ:

— Պիլաքիս պուրատա սէօլլէմէք իսթէմէմ:

— Մօնսիէօ Պասթիէն, պու իտտիանըզ բէք զարիպ տիր. Էվվէլ էմիրտէ տէնիզին կիւրիւլթիւսիւ, վէ մուլախարէն եալընըզըղըմըզ՝ պու եօլտա պիր մուհավէրէեէ միւնասիպ տէյիլ տիր:

— Տահա միւնասիպ տիր ա՛, սըր Վիլիամս: Իմտի աթտան աշաղըեա էնին, վէ շու տիվանէնին եանընտա օթուրուն:

— Լաքին մօնսիէօ Պասթիէն, սիզ իտտիանըզտա բէք սապիթ իմիշսինիզ. աթ իւզէրլնտէ տուրմամտա նէ՞ պէյիս վար տըր:

— Պէլքի մուհավէրէմիզ ուզուն սիւրէճէկինտէն, էնմէնիզ տահա միւնասիպ տիր:

— Ձարարը եօգ:

— Մօնսիէօ, սիզէ էվվէլ էմիրտէ, թանըտըղընըզ պիր գատընտան պահա իթմէք իսթէրիմ:

— Օ գատընըն իամի նէ՞ տիր:

— Պագգարա տըր:

Սըր Վիլիամս սարսըլտը իսէ տէ, սիւքիւնէթինի դայպ իթմէեէրէք,

— Գի՞մ օլտուղունու պիլմէեօրում, տէտի:

— Մուլթազա գուլվէի հաֆըզանըզ պու խուսուստա

եանըլըեօր . չիւնքի օ դատընը մէճնունէ մագամընտա պիր
թիմարխանէտէ սիզ թէվզըֆ իթտիրմիշսինիզ :

Սըր Վիլիամս . - (լէհճէսի սօլարագ .) Մօնսիէօ . . .

— Պագգարա թիմարխանէտէն չըգտը :

Սըր Վիլիամս . - (բօլունու ունութուպ եիւքսէք սիսլէ .)

Չըգտը մը :

Պասթիէն . - Աճա՛յիպ , քէնտինիզի էլէ վէրիեօրսունուզ :

Պարօնէ , սօտագլարընը ըսըրտըղը սըրատա , իհթիեար
հիւսար աքքերի՝

— Էվվէթ , Պագգարա թիմարխանէտէն չըգտը . . . Փիրար
իթտի . . . վէ կէլիպ Մ . գօնթ տը ֆէրկաղը պուլտու , տէյի
թէէքիտ իթտի :

Պարօնէ , պօղուգ պիր սէս ըէֆ խտիպ , մուսահիպի իսէ ,
սիւքիւնէթլէ ,

— Իշթէ էֆէնտիմ , կէօրիւեօրսունուզքի մատտէ վէլիմ
տիր : Շու հալտէ էլան աթտան աշաղըեա էնմէ՞զմիսինիզ ,
տէյի պէեան իլլէտի :

Սըր Վիլիամս թէքրար ըէտտ ճէվապը վէրմէք իւզրէ իքէն ,
Պասթիէն ճէպինտէն պիր թապանճա չըգարըպ , սըր Վիլիամ-
սա նիշանլաեարագ :

— Մօնսիէօ , աթտան աշաղըեա էնին , եօգսա սիզի թէ-
լէֆ իտէրիմ , տէտի :

Շաշգըն ժէրօմտա , - Վու՛րունուզ , վու՛րունուզ , շու գա-
թիլին օլլունու մահվ իտինիզ , տէյի պէեան իլլէտի :

Սըր Վիլիամս՝ ճէպրէ գարըը գօեամաեաճաղընը անլա-
տըղընտան , քէմալը սիւքիւնէթլէ աթտան աշաղը էնտի :

Պատէհու Պասթիէն՝ քէնտիսի աթըն եուլարընը թու-
թուպ , թապանճասը տալիմա էլինտէ պուլունտուղու հալտէ ,
կէնճլէրէ մախսուս չէվիքլիքլէ էեէրին իզգէրինէ աթլատը :

Մուախարէն իհթիեարը մէրգում՝ ,

— Շիմտի ֆիրար իտէմէզսինիզ , վէ ֆիրար իթսէնիզ
պիլէ , պէն արգանըգտան եէթիշիրիմ , վէ հիյնի հաճէթտէ
սիզի տէնիզէ պիլէ աթապիլիրիմ , տէտի :

Լէօն՝ զէվճէսինի կէօրտիւկիւնտէ, սարսըլար, վէ եիւզիւ-
գըղարարադ,

— Վա՛յ, սէն պուրատա՞մըսըն, տէտի :

Սըրիզ . - Էվվէթ, չօգտան պերու վալիտէն վէ պէն սէնի
թաամա պէքլէեօրուզ . պէղանէթ իղթիրապ վէ էնտիչէ իչին-
տէ պուլունուեօրտուդ : ~ Հէր նէ իսէ, պիր Ֆէլաքէթ վագը
օլմատը եա :

Լէօն . - (Սըրիզին լաթիֆ սէտատը թա գալպկեահընա
գատար թէէսսիր իտէրէք .) Հիչ պիր շէյ օլմատը . պագը մու-
հիմմ իչլէր իչին կիթմիչ իտիմ, կէճ գալտըմ, պաչգա հիչ
պիր շէյ եօգ տուր :

Մէրգումմ պու սուրէթլէ եալան սէօյլէմէքտէ իտի . Ֆիլ
վագը օ կիւնիւ կիրիֆթար օլտուղու ճէվր ու ճէֆանը զէվճէ-
սինէ պէեան իտէպիլի՞ր մի իտի :

Հէր նէ իսէ Սըրիզ, զէվճինին գօլթուղունա կիրէրէք, ~
Կէլ կիտէլիմ, տէտի :

Պիչարէ գատընճըղազ՝ իչերի կիրտիկի զէման, Լէօնուն
պիր իչ իլէ մէշղուլ օլմատըղընը կէօրմիւչ օլուպ, ֆագաթ
պու խուսուսու անլաթմադ . իսթէմէտիկինտէն, անըն քէտէր
ու մահղունիեթի սէպլէպինի ասլա սօրմատը, վէ մէյեուսիւ-
եթ զէմանընտա ճէսուր օլտուղու կիպի, իքի կիւն էվվէլ
գըղգարընտաչընըն, «Իւմիտինի քէսմէ, օ եինէ սանա ավ-
տէթ իտէճէք աիր» եօլունտաքի վատլարընա էմնիյեթ
իթմիչ իտի :

Իմտի մէզպուրէ, լէթաֆէթի մախսուսէ իլէ զէվճինին
գօլթուղունա կիրիպ, անը եաղըխանէսինտէն չըգարտը-
ղընտա, մէրգումմ, սաքին վէ կիւլէր եիւզ կէօրիւնմէք-
տէ իտի :

Կիրտիքլէրի թաամ սալասը, հաղըր իտիլմիչ օլան
սաչա իւզէրինտէ մէվղու պուլունան պիր լամպա իլէ թէնվիր
իտիլմիչ օլուպ, իհթիեարէ վալիտէ չօճուղու սուֆրատա
քէնտա իսկէմլէսինտէ օթուրթմուչ օլտուղունտան, պու չօ-
ճուդ, քէտէրինին իչերի կիրտիկինի կէօրիւր կէօլմէզ, մէսէր-

տիր, Պինապերին մատմագէլ տը Պօբրէօ իշպու մէքթուպու պուլուպ, զահիրի հալտէն ալտանմըշ, վէ Ֆէրնան Բօշէեէ եագտըղը պիր թէգըրէտէ, քէնտիսիյլէ դաթը մուխապէրէ իթտիկինի պիրտիրմիշ տիր: Սնտան սօնրա նէ օլտուղունու եալլնըգ վիգօնթ Անտրէա իլէ Մ. տը Պօբրէօ սէօյլէեէպիլլիրէր: - Շու գատարը մալիւմ տիր քի, Խարիճիեէ նէգարէթի տաիրէսինտէն պիր ճիղտան չալլնմըշ, վէ պու ճիղտան իրթէսի կիւն Մ. Ֆէրնան Բօշէնին ճէպինտէ պուլունմուշ տուր:

Պասթիէն պու արա սէօղիւ քէսիպ, սըր Վիլիամա աթֆը նագար իտէրէք,

— Հալպու քի վագը օլան սիրգաթտա հէմ Մ. Ֆէրնան Բօշէ, հէմտէ Պագգարա գապահաթսըգ պուլունմուշլար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Սըր Վիլիամա տիրգաթլէ մերգումու տինլէմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, պիրտէն պիրէ Պասթիէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք,

— Նիհաեէթ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ, տէտի:

— Շունու տիմէք իսթէեօրումըի սըր Վիլիամա, վիգօնթ Անտրէա, պիրէր պիրէր պու ալչագլըգլարը, պու խապասէթլէրի իճրա իթտիկի հալտէ, կիղլի պիր մագսէտի պուլունմուշ տուր, ֆագաթ օ մագսէտ չիմտի անլաշըլմըշ տըր:

— Սահի՞հ մի:

— Շիւպհէսիգ. չէօյլէքի վիգօնթ Անտրէա՝ Մ. տը Պօբրէօնուն էօյէ գըղը իլէ էվլէնմէք, վէ պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին օն իքի միլեօն ֆրանգլնա միլթէսարըք օլմագ իսթէմիշ տիր: Հասըլը սըր Վիլիամա, սիզտէ թէսիւմ իտէրտինիգ քի, վիգօնթ Անտրէա՝ պիւեիւք պիր միւֆսիտ տիր, վէ կէրէք մատմագէլ տը Պօբրէօ վէ կէրէք Մ. Ֆէրնան Բօշէ հագգընտա ճիւղի ալէագատար օլան պիր քիմնէ, պէնիմ իգէ թէսատիւֆ իթտիկիմ կիպի, խալի օլան վէ Օգիանօս տէնիղի կիւրիւլթիւսիւ իլէ հէր կէօնա սէս ու սէտանըն, հաթթա ճան չէքիշմէքլիք ֆիղան ու ֆէրեատլարընըն իշիտիլմէսինէ մանի պուլունան պիր մահէլտէ, սիւհսըգ օլա-

րագ, հալպու քի քէնտի էլինտէ պիր թապանճա պուլունա-
րագ թէսատիւֆ իթտիկինտէ, օ միւֆսիտին գաֆասընը գըր-
մագտան պաչգա եաբաճագ իշի օլմագ, տէյիլ մի :

Պասթիէն՝ սըր Վիլիամսը եէնիտէն նիշանլատը, վէ պա-
րօնէ, ֆէվգէլատէ ճէսուր օլմասընա բաղմէն, սարսըլարագ,
թէրքի հաեաթ վագթը կէլմիշ օլտուղունու զանն իթմէկէ
պաչլատը : Իմտի, թէսկինիննէ միւգթէտիր օլամատըղը պիր
տէրէճէ էնտիշէ իլէ :

— Տիմէք էլան վիգօնթ Անտրէա օլտուղունու զանն իթ-
մէրտէ իսլար իտիեօրսունուզ, տէտի :

— Խայր, պէօյլէ պիր զաննտա պուլունմաեօրուժ, իլլա
պիր մուգանէսէ իտիեօրուժ : Շու գատար քի զանն իտէր-
սէժ, էկէր վիգօնթ Անտրէա օլսա իտինիզ, սիզին իշին եա-
լընըզ պիր սէլամէթ թարիգի վար իտի :

— Օ սէլամէթ թարիգի նէ՞ տիր :

— Եվվէլ պէ էվվէլ մատմագէլ տը Պօրրէօ իլէ էվլէնմէք-
տէն կէրի տուրմալը իտինիզ, վէ սօնրա տէրհալ պու մէմլէ-
քէթի թէրք իտէճէկինիզի թէհհիւտ իթմէլի իտինիզ :

— Հա՛ հա՛, պու շարթ բէք շէտիտ տիր :

— Օնտան սօնրա, վիգօնթ Անտրէա՝ մատմագէլ ժանն
տը Պալտէրը վէ Սըրիզի նէրէտէ կիզլէմիշ իսէ, օ մահէլլի
տօղրու սուրէթտէ խապէր վէրիր իտինիզ :

Պարօնէ, Պասթիէնին թապանճասը էլան կէօքսիւ իւզէրի-
նէ տաեաթըլմըշ օլտուղու հալտէ, քիւսթախըղընը էլտէն
պրագմաեարագ :

— Եօյլէ մի, տէտի :

— Եվվէթ, էկէր պէն սըր Վիլիամսըն եէրինտէ օլսա
իտիմ, օ մահէլլի իրաեէտէ գաթան թէրէտտիւտ իթմէզ
իտիմ : (Պատէհու Պասթիէն սէսինի պիրտէն պիրէ թէպտիլ
իտէրէք .) Ա՛նտրէա, մօնսիէօ վիգօնթ Ա՛նտրէա, եալանճըլըզ,
հիլլէքեարըզ, խայինիք վէ գըզլար աշըրմագըզ վագթը
կէչտի : Բէշիմանըզ սաաթը չալտը : Իմտի մասքէնի աշաղը
ա՛լ է՛յ միւրայի . սէն ապա սըր Վիլիամս իսմինտէ տէյիլսին,

մասքէնի աշաղը ա՛լ, վէ էկէք պիր պիտիկին տուա վար իսէ, օ տուա եր սէօյլէ, զիրա պիր ազսան էօլէճէքսին, վէ կէօր-տիւկիւն շու տէնիզ՝ սէնին չարչապըն վէ տաիմի մէղարըն օյաճագ տըր :

Սապըգ հիւսար ասքէրինին սէսի՝ իտաօ իլամընը իրատ իտէն պիր հաքիմին սէսի կիպի աղըր վէ ահէսթէ սուրէթտէ չըգընօրտու :

Սըր Վիլիամս՝ արթըդ քէնտիսի իչին չարէի սէլամէթ գալմատըղընը զանն իտէրէք, իթիտալը տէմինի ղայպ իթտի, վէ անճագ :

— Տիմէք պէնի էօլտիւրէճէքսինիզ, տիւնէպիտի :

Պասթիէն տէ :

— Նամուսուլու առէմլէրի էօլտիւրիւրլէր, հալպու քի պէն սէնի մահվ իտէճէեիմօ: Վազթիյլէ սէն Ֆիօրէնցատա շըվա-լիէերի էօլտիւրմէ՞տին մի, տէյի մուգապէլէ իթտի :

Սըր Վիլիամս. - Լութֆ իտին. էկէր պէնի մահվ իտէր-սէնիզ, հիչ պիր շէյտէն խապէրտար օլամագսընըգ :

— Օ հալտէ սէօյլէ. ժանն նէ՞րէտէ տիր. Աըրիզ նէ՞րէտէ տիր :

Սըր Վիլիամս թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, սապըգ հիւսար ասքէրի շու սուրէթտէ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Էյ մօնսիէօ վիգօնթ Անտրէա, պիրիպիրիմիզի էյի անլաեալըմօ. - Պու մէմլէրէթի թէրք իթմէք, վէ մատմազէլ աը Պօրրէօեու իղֆալ իթմէքտէն կէրի տուրմագ, վէ աշըր-մըչ օլտուղունուղ իքի կէնճ գըղլարը նէրէտէ սագլատըղընը-ղը պիլտիրմէք իօթէտիկինիզ հալտէ, սիզէ եիւզ պին ֆրանգ իթասընա Մ. աը Գէրկազ թարաֆընտան մէմուր օլմուշում տուր: Անճագ շու խուսուսա տիգգաթ իտին քի, իգրարը ճիւրմ իթտիկինիզ թագտիրտէ, սիզի էօնիւմէ գաթըպ, Գէրլօվէնէ գատար կէօթիւրէճէեիմօ, վէ օրատա սիզի հապս իտիպ, քէնտիսինէ մէքթուպ եազաճագ օլտուղում Մ. աը Գէրկազտան ճէվապ ալանա գատար կիճէ կիւնտիւզ իւզէրի-նիզէ նէղարէթ իտէճէեիմօ: էկէր Մ. աը Գէրկազ իքի կէնճ

գըզլարը պուլուր իսէ, սիզի սէրպէսթ պրագաճաղըմ. էկէր
եալան սէօյլէմիշ իսէնիզ, սիզի մահվ իտէճէեիմ.

Սըր Վիլիամս՝ տօղրուեու սէօյլէմէտիկի հալտէ, Պաս-
թիէնին, քէնտի հագգընտա պիլա մէրհամէթ տավրանաճա-
ղընը անլատըղընտան,

— Տօղրուեու սէօյլէեէճէեիմ, տէտի:

— Բէք էյի, սէօյլէ պագալըմ:

Սըր Վիլիամս. — (պօղուգ պիր սէսլէ.) ժանն իլէ Սըրիզ,
Պուժիվալտաքի տէրէնին իւթիւնտէ տէօրթ թարաֆը տի-
վար իլէ մուհաթ պիր սէյֆիեէ տախիլինտէ տիրլէր: Յրատա
Ճիրար իսմինտէ պիր գարընըն, վէ Գօլար նամընտա պիր
էրքէյին թահթը նէզարէթինտէ պուլունուեօրլար:

Պասթիէն՝ էլան թապանճասընը սըր Վիլիամսըն ալնընա
տօղրու աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ,

— Բէք էյի, լաքին ալմըշ օլտուղում թալիմաթ պու
գատար տէյիլ տիր:

— Տիկէր թալիմաթ նէ՞ տիր:

— Նէ օլտուղունու սէօյլէտիմ. սիզի Քէրօվէնէ կէօթիւ-
րէճէեիմ, իմտի պէնիմ էօնճէ սիզ եիւրիւեէճէքսինիզքի,
շաեէա ֆիրարէ թէսատտի իտէրսէրիզ, սիզի մահվ ու թէլէֆ
իտէսլիլէեիմ:

— Խայր, ֆիրար իթմէեէճէեիմ:

— Օնսան սօնրա, Մ. գօնթ տը Քէրկազա եազաճաղըմ
մէրթուպա ճէվապ օլարագ, անտէն, ժանն իլէ Սըրիզի պուր-
մուշ օլտուղունա տաիր մալիմաթ ալաճաղըմ գէմանա գա-
տար սիզի հապս իտէճէեիմ, վէ էկէր պանա վէրմիշ օլտու-
ղունուգ մալիմաթըն եալան օլտուղունու խապէր ալըր իսէմ,
սիզի քէօքէք կիպի կէպէրտէճէեիմ:

Սըր Վիլիամս՝ շարէսիզ գալտըղընտան, պաշընը էյտի,
վէ եավաշ սէսլէ,

— Եիւրիւեէլիմ, տէտի:

Շաշգըն ժէրօմ օլ անէ տէկին թաշ իւզէրինտէ օթուր-
մուշ օլտուղու հալտէ,

— Վո՛ւրուն , էօ՛լտիւրիւն շու մէկլունու , տէտի :

Անտրէա՛ աթտան պիր ատըմ՝ իլէրիեէ ալտը , Պասթիէն տէ մէրգումու թաագլիպ իթտի :

Մէճնուն իսէ , մէրգումլարըն եօլա չըգտըգլարընը կէօր-մէսի իւզէրինէ , քէնտիսի տէ աեաղա դալպըպ , պունլարըն իլէրիսինէ կէչտի :

Պու արա Պասթիէն , շու սուրէթտէ իֆատէեէ աղաղ իլլէաի :

— Մօնսիէօ վիգօնթ , բէաէրինիդ գօնթ Ֆէլիբօն՝ 1812 սէնէսինտէ Բուսիա մուհարէպէսինտէն հլոյնի ավտէթիմիզտէ , պիր թապանճա տարպէօի իլէ պէնի դարլար իչինտէ գանլարա միւլէմմա օլարադ պրագմըչ իտի , էկէր Ֆիրարէ թէսատտի իտէրսէնիդ , սիզտէն ինթիգամըմը ալմագլա տիւնեա . տա էն զիեատէ պախթիեար քիմնէ պէն օլաճաղըմ :

Սըր Վիլիամս ճէվապ վէրմէեիպ , ահէսթէ եօլունա տէվամ իթտի . լաքին մէրգում , պուլունտուղու վազիեէթ դաեէթ միւշքիլ օլմագլա պէրապէր , չէնտ սանիեէ զարֆընտա սօվուպ գանլըլըղընը քէսպ իթտիկինտէն , զալէպէ իթմէկի տիւչիւնմէեէ պաչլասը :

Պարօնէ , իքի աթըն եան պէ եան եիւրիւեէմէեէճէքլէրի մէրթէպէ տար օլան վէ ալթ թարաֆտան աէնիզին կիւրիւլթիւսիւ իչիտիւմէքտէ պուլունան թարիգէ պագարագ , եիւրիւմէքտէ օլուպ , սիւարիեի վէ աթընը կիրտապա տիւչիւրմէք իչին , եալընըղ աթըն եանլըչ պիր ատըմ՝ աթմասը քեաֆի օլտուղունու տէրք իթմէքտէ իտի :

Օլ էսնատէ մէճնուն , պիր թագըմ՝ քիւֆիւրլէր վէ թէհտիտավէր սէօզլէր սէօյլէեէրէք եիւրիւմէքտէ օլուպ , Պասթիէն իսէ , թապանճասընը էլինտէ թուլթմուշ օլտուղու հալտէ , սըր Վիլիամսըն արգասը սըրա կիթմէքտէ իտի . Պարօնէնին սիլահսըղ օլտուղունա տա գանմըչ իտի , չիւնքի էկէր սիլահը օլսա իտի , իլք տէֆա քէնտիսի գուլլանըր իտի :

Յիւլվագը սըր Վիլիամս՝ էեէրի իւզէրինտէքի թապանճա քըլըքլարընը պօշ պուլմուշ օլուպ , ֆագաթ իթալիատան

պիրլիքտէ կէթիրմիչ օլտուղու, վէ եւուղ պին ըիալ զայպ իթտիկի կիճէ դան իլէ միւլէմմա գըլտըրը խանչերի տաիմա իւզէրինտէ թաշըմագտա իտի:

Քէնտիսինի թապանճա իլէ թէհտիտ իտէն պիր ատէմէ խանչեր իլէ թէարրուղ իթմէկի տիւշիւնմէք, ատէթա էոէրը ճիննէթ օլտուղունտան, մէրգում օ խուսուսու խաթրընա պիլէ կէթիրմէտի: Լաքին եագընտաքի կիրտապը կէօղիւ իլէ տաիմա թէտգիգ իթմէքտէ իտի:

Հայվան, սըր Վիլիամնա օլ գատար եագըն պուլունու եօրտուքի, պաշը հէման էնսէսինէ սօգունմագտա, վէ Պասթիէն, օլ էսնատէ, - Պու տէֆա տիւշմէնիղի լաեըդըլլա էլտէ իթմիչ օլտուղումուղտան, էլիմիզտէն գուրթուլամաեաճագ տըր, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Նակեահ սըր Վիլիամնա՝ աեաղը պիր շագըլ թաշընա իլիշտիկինտէն սարսըլըեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ եէրէ տօղրու էյիլտի: Պասթիէն իսէ, դէրրէ գատար շիւպհէսի օլմաեաբրագ, պարօնէնին՝ տօղրուլուպ եօլունա տէվամ իտէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, մէրգում եըլտըրըմ կիպի շարուգլուգ վէ քէրթէնքէլէ կիպի շէվիքլիքլէ աթըն գարնընա սօգուլուպ, խանչերինի պէօյրիւնէ սօգտուղունտան, հայվան շահ գալգտը, վէ պիրտէն պիրէ Պասթիէն պիր սէտաի միւտհիչ ըէֆ իլէ եէրէ տիւշտիւ, վէ սըր Վիլիամնա տա աթը վէ սիւարիսինի, պուլունտուղլարը թէքէտէն տէնիզէ աթտը:

Պասթիէնին ըէֆ իթտիկի սէտաեը միւթէագըպ գապա պիր կիւրիւլթիւ իշիտիլտի, վէ պատէհու էօլիւլէլէրէ մախսուս տէրին պիր սուսըլգ վագը օլտու: Աթ տա սիւարի տէ գաեալարըն իւզէրինտէ բարչալանտըլար:

Մէգքիւր սէտա վէ կիւրիւլթիւ իշիտիլմէսի իւզէրինէ, մէճնուն արգասընա տէօնտիւ իսէ տէ, նէ՛ աթը վէ նէ՛ Պասթիէնի կէօրէմէտի:

Եալընըգ սըր Վիլիամնա եօլուն օրթասընտա տուրմուշ օլուպ, քէմսըր սիւքիւնէթլէ, Փագաթ խանչերի տաիմա էլինտէ թութարագ, ուշուրումա պագմագտա իտի:

Մէճնուն քէյֆիւնէթի անլաւարագ , հիտտէթ ու զաղապլա պաղըրտը , վէ կէրիւնէ չէքիւէրէք , սըր վիլիամանըն իւղէրինէ հիւճում իթտի :

Պարօնէ՝ կէնճ , չէվիք վէ ֆէնտպաղ վէ մէճնուն իհթիւար իսէ , դաւէթ իրի վիճուալու օլուպ , իհթիւարլըլընա բաղմէն , գուվվէթինի պիր տէրէճէ մուհաֆաղա իյլէմիշ իտի :

Պունլար իրիսի տէ պիրիպիրինէ սարըլըպ , եէկտիկէրինի թէրէտէն աչաղըրա աթմաւա չալըշտըլար : Օն սանիւէ դատար մէղքիւր տարաճըգ մէյտանը միւտարէպէտէ ուղրաչարագ , եէկտիկէրի իւղէրինէ չըգտըլար , պիր թարաֆտան օլպիր թարաֆա տէօնտիւլը , էօյլէ պիր մահէլլատէ քի , եալընըղ ճիւղր պիր սատէմէ՝ քէնտիւլէրինի ուչուրու մտան աչաղըրա աթմաւա քեաֆի իտի : Լաքին ժէրօմուն՝ քէնտի սինիրլի պաղուլարընտան պաչգա սիւահը պուլունմանըպ , ֆապաթ սըր վիլիամա խանչերի համիլ օլտուլունտան , պիրտէն պիրէ պիւչարէ իհթիւար՝ պօղուգ պիր սէսրէֆի իլէ , պաղուլարր գուվվէթտէն տիւչտիւ , վէ «գա՛թիլ , ճա՛նի» տէյի պաղըրարապ , սըրթ իւսթիւնէ տէվրիւլիւէրտի : Օլ վաղըթ սըր վիլիամա՝ պունու տա աւաղըլլա եիթիպ , Պասթիւնին եանընա կէօնտէրտի , վէ քէնտի գօլլարընը խաչվէրի գալուչտուրարագ , սիւքիւնէթլէ ,

— Սահիհէն պէն՝ պու ատէմլէրին ճիւմլէսինէ ֆայիգիմ լաքին տօղրուսու եապամը էյի գուրթարարմ , տէտի , վէ պատէհու եօլունա տէվամ իտէրքէն ,

— Լաքին հայվանա աճըւօրում , կիւղէլ պիր աթ իտի իքի պին բիալ վէրտիլէր տէ վէրմէտիմ , աիմէքատէ իտի :

Իչթէ սըր վիլիամանըն , սապըգ հիւսար աքքէրի հապգընտաքի մէրտիւէսի պունտան իպարէթ օլտու : Պէպլէճէ սըր վիլիամա թէքրար զալէպէ իթմիշ պուլունտու :

51

Իւշ կիւնտէն պէրու սըր Վիլիամս , մունթագամէն ժէնէ շաթօտունա պիլաղիմէ , էրմին իլէ իւլֆէթ իթմէքտէ իտի : կէնճ գըղ , թա՛ իշին պիտաեէթինտէ , սըր Վիլիամս թարափընտան սէվիլմէքտէ օլտուղունու անլամըշ , եախօտ տահա տօղրուսու դանն իթմիշ իտի . շիւնքի մէրգում , գալպինտէ էսէրի պիլէ պուլունմուտան աշգ ու մուհապպէթի՝ զահիրէն մէվճուտ տուր կիպի կէօթէրմէեէ ֆէվգէլատէ միւգթէտիր իտի :

Պարօնէ՛ կէնճ , կիւզէլ , սէտասը ճալիպ , շէճի վէ ճէսուր օլմասըլլա , կէնճ գըղ անտէն տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի մուհապպէթէ դարշը չըգմատը . անճագ քէնտի նազարընճա նանքէօր վէ տէնի պուլունան ֆէրնանը էլան սէվմէքտէ իտի : Լաքին մէրգումու սէվմէսի՝ մահա պիր խաթըրէտէն իպարէթ օլուպ , իւմիտ իլէ սէյիլ իտի :

Էրմին , սըր Վիլիամսըն Պագգարաեա եազտրտըլը մէքթուպտա Ֆէրնանըն էսէրի խիեանէթինի կէօրտիւկիւ կիւն , մէրգում հագգընտաքի հիսսիեաթը գարուսու միւէսլպէտէն գարանըպ , պաղը նիշանլը գըղլար , նիշանլանտըղլարընըն իրթէսի կիւնիւ նիշանլըլարը վէֆաթ իթտիկինտէ , օնտան սօնրա հաեաթլարընը եալընըղ ճէնապը Ալլահա ֆէտա իթմէք իւզրէ եիլէրինէ նիգասլ կէշիրտիքլէրի կիպի , էրմին տէ , միւտտէթի հաեաթընտա էվլէնմէմէկի , վէ պունտան պէօլլէ քիմսէեէ իղհարը մուհապպէթ իթմէմէկի թասմիմ իլլէտի :

Իմաի սըր Վիլիամս իլէ ըապըթաի մուհապպէթ իտէմէտիկինէ թէէսսիւֆ իթմէքտէ , լաքին պու եիւզտէն շէքէճէկի իղթիրապտան տօլաեը քէնտիսինի տահա գիեատէ պէտապտիթ

պուլմագտա իտի : Պունունլա պերպեր, մերդ ումու դաթիէն
 րէատ իթմէեիպ, անըն իլէ պիրլիքտէ օթուրմագտան, վէ
 սէսինի իշիթմէքտէն պիլխասոսա մահղուղ օլմագտա, վէ
 պէլքիտէ պու պապտէ կիղլի պիր մագսէտի պուլունմագտա
 իտի : Շէօլլէքի էրմին, վալիտէսինին պարօնէ սըր Վիլիամ-
 սա տօսթլուդ կէօսթէրմէքտէ օլտուղունու, վէ հաթթա
 մէրդումըն հէն կիւն զիեարէթինէ սապըրսըղլըդլա պէքլէտի-
 կինի վէ պու թէվէճճիւհիւն նէ կիպի հիոստէն իլերի կէլտի-
 կինի տէրք իթտիկի կիպի, մէղպուրէ վալիտէսինին, նէթիճէի
 միւթէէսսիլֆէեի մուճիպ օլան իլք մուհապպէթի եէրինէ տի-
 կէր պիր մուհապպէթ դայիմ դըլմագ, վէ Ֆէրնանը ունութ-
 տուրուպ, սըր Վիլիամսը սէվմէսինի արղու իթմէք մէյլինտէ
 պուլունատուղունու, վէլհասըլ պիչարէ դատընճըղաղըն սաա-
 տէթ ու իգպալ իւմիտի թէմամիլլէ սըր Վիլիամսըն իւղէ-
 րինտէ պուլունատուղունու աախի անլատըղընտան, անըն,
 եանի վալիտէսինին թէխայեիւլաթ վէ իւմիտէրինի պօշա չը-
 գարթմըշ օլմամագ իչին, կիւեա օ կէնճ ինկիլիղ սէվմիշ տիր,
 եախօտ եագընտա սէվէճէք տիր կիպի կէօրիւնմէք իսթէ-
 մէքտէ իտի :

Պու սէպէպլէ էրմին, պիր էրքէեի, չօգ տէֆա տիհա-
 նընտան չըգարմագ իւղրէ օլտուղու իֆատէի մուհիմմէեի մէն
 իտէճէք եօլտա պիր քէլիմէ, եախօտ մահրէմանէ պիր սէօզ
 իրատ իթմէքտէն կէրի տուրմագտա, վէ եինէ այնի սէպէպլէ,
 չօգ տէֆա ճիվարլարտա թէնէղղիւհ իտիտիկինտէ, վէ վա-
 լիտէսի իլէ Մ. տը Պօբրէօ ուղագտան քէնտիլէրինի թէագիպ
 իթտիքլէրի հալտէ, սըր Վիլիամսըն դօլթուղունա կիրմէկէ
 մուվաֆագաթ կէօսթէրմէքտէ իտի :

Լաքին պարօնէ էլան իթիրաֆը մուհապպէթ իթմէեիպ,
 անճագ պագըչը, միւէսսիր սէտասը, վէ էրմինին Խանընա
 կէլտիկի սըրատաքի ալթիւսթիւհիւ, վէ մէղպուրէ կէօղլէրինի
 քէնտիսինէ աթֆ իթտիկինտէ, պիրտէն պիրէ լէճէսինտէ
 հասըլ օլան սօլկունլուգ իգրարը րէսմրտէն զիեատէ միւէս-
 սիր վէ պէլիղ շահատէթլէր տէյիւ մի իտիլէր :

Երմին՝ քէնախօսինն սէվիլմիչ օլտուղունու զանն իթմէքտէ օլուպ, պու խոսուուս, ալէլուամու՛ գատընլարըն թապիեաթընտա օլտուղու կիպի, քէնախօսի իչին տէ, սըր Վիլիամսըն մուհապպէթինէ մուգապէլէ իտէմէեէճէկինէ գանի օլմուչ օլմագլա պերապեր, խեֆի պիր վէսիլէի մէսերրէթ իտի:

Սըր Վիլիամս՝ հէր ազչամ՝ սաաթ եհտի սէբիզ րատաէլէրինտէ ժէնէ շաթօսունա կիտիպ, սաաթ օն պիրտէ ավտէթ իթմէքտէ, վէ հէր տէֆա ավտէթ իտէրքէն, աչգ ու մուհապպէթինի Երմինէ իգրար իթմէք իսթէեիպ, ֆագաթ ճէսարէթ իտէմէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Լարին պիր ազչամ պարօնէ՝ զիւստէ ճէսարէթի հաիզ օլարապ, կէօեա հէեէճանընտան նաչի սէսի տիթրէեէրէք,

— Մատմագէլ, պիր ազաճըգ պէնտէնիզլէ կէօրիւչի՞ւրմիւսիւնիւզ, տէտի:

Օլ էսնատէ Երմին վէ սըր Վիլիամս՝ ժէնէ շաթօսունուն պիւեիւք սալօնունտա պուլունուպ, Մ. տը Պօբրէօ իլէ գէվճէսի վէ մատամ պարօն տը Քէրմատէք վիսթ օյնամագաա իտիլէր:

Երմինն՝ թէքլիֆ օլունան միւքեալէմէեէ մուվաֆագաթը իւզէրինէ, սըր Վիլիամս՝ մէրգուլմէեի պաղչէեէ կէօթիւրտիւ, վէ օրատա արալարընտա աթիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի:

Սըր Վիլիամս. - Սիգին իլէ կէօրիւչմէքլիկիմ լաղըմ տըր Երմին. - (պիր տէրէճէ հէեէճան հիսս իտէրէք.) Սէ՛յլէեին, մօնսիէօ:

— Մատմագէլ, պէնտէնիզ կիտէճէեիմ:

— Կիտէճէ՞քմիսինիզ. նի՞չին կիտիեօրսունուզ:

— Իրլանտաեա ավտէթ իթմէք իւզրէ, Պըրթանիաեը գաթիէն թէրք իտէճէեիմ, Պախթ ու թալէիմի պիր ազտա սաիր մահէլտէ տէնէմէք ֆիքրինտէեիմ:

Պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման սըր Վիլիամսըն սէսի տիթրէմէքտէ օլտուղունտան, մատմագէլ տը Պօբրէօ՝ մէրգուլմու հագըգէթէն միւքէտտէր զանն իլլէմէքտէ իտի:

— Եվ վէժ, — տէյի սըր Վիլիամս ետալաչ սէօլէ տէվամ իթտի, — գալպիմտէ հասըլ օլմուլ օլան քէտէր ու էլէմի թախֆիֆի իթմէք վէ պիր տէրէնէ ունուլթմապ իչին պուրատա կէլմիլ իտիմ. լաքին տահա զիտատէ մահղուն վէ միւքէտտէր պիր սուրէթտէ ավտէթ իթմէքտէնիմ:

Էրմին, սըր Վիլիամսըն իչպու մանէատար սէօղլէրիլէ նէ տիմէք իսթէտիկինի բանա անլամադտա օլտուղունտան, իսթիտարը սիւքիւթ իթտի, վէ պարօնէ՝ քէլամընը շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Մամապէլ, միւքէտտէր էօմրիւմին պիր սահիֆէսինի հիքեանէ իթմէգտէն էվվէլ, պէլքի էպէտի օլմադ իւղրէ սիլին իլէ էլվէտա իթմէք իսթէմէմ:

Էրմին, սըր Վիլիամսըն իգրարը մուհապպէթ իթմէք վաղթը ետալաչմիլ օլտուղունու անլատարադ սարսըլտը, վէ շաեանը թէէսսիւֆ պիր թէէսսիրէ տիւչար օլտուղու կիպի, մէրգումա սէօղ սէօլլէմէկէ միւսատտէ իթմիլ օլմասընտան տօլանը սա նատիմ օլտու:

Սըր Վիլիամս քէլամընը շու վէնհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Թա՛ պէչիքտէ օլտուղում վէմանտան էօքսիւղ գալըպ, պիր թագըմ էննէպի վէ այլըգըլը քիմնէլէր եէտինտէ պիւեիւտիւմ. ուղուն միւտտէթ հէր կէօնա մուհապպէթտէն մահրում գալտըմ. վէ քէնտի թալէինէ թէրք իտիլմիլ օլան քիմսէ կիպի, եալընըլըգ հալիմտէ, մահպա սըգըլմադըլըմը կէչիլմէք իւղրէ, հիլ պիր տօսթ թէմէննի իթմէքսիլին, պիւթիւն ճիհանը տօլաչմադտա իտիմ:

«Բասթ կէլտիկիմ քիմնէլէր պանա մէնֆուր կէօրիւնմէքտէ իտիլէր, վէ հիլ պիր գատընա կէօղլէրիմի գալտըլըպ պադմամըլ իտիմ:

«Պիր կիւն, ա՛հ պէտպալթ կիւն, կէնն պիր դըղա գարըլ չըգտըմ: Պու գըղ կէնն, լէյլադ կիպի բադ, թէպէսսիւմիւ պիր աղ մահղուն, վէ միւթէֆէքքիր մախուղաթա, վէ սէչիլմիլ բուհլարա մախսուս, վէ ալնը՝ ալի վէ ալիմթապիեաթլարա չէսպան սուրէթտէ իտի:

«Քէնտիսինի եալընըդ պիր դայ տագըգա կէօրմիւշ օլտուղում հալտէ, բուն վէ գայպին քեաֆֆէյի ինգըլապաթը միտիլլու, պիրտէն պիրէ պէնտէ տէհշէթի պիր հիսս հոսըլ օլտու :

«Պէն քի, եաշամազտան էվվէլ էօմիւրտէն օսանմիշ, վէ հիշ պիր եէրտէ թէէսօիսի մէքեան իթմէեէրէք, էօմրիւմ օլտուղում տախիլի ալէմտէ սէրսէրի կէգմէի թասմիւմ իթմիշ իտիւմ, նակեահ մէսուտ վէ սաքին պիր էօմրիւ, վէ ֆամիւբա մուհապպէթինի թէմէննի վէ թէխայեիւլ իթմէկէ պաշլատըմ. վէ օ կէնճ դըզը սէվմէքտէ օլտուղումու, վէ հաեաթըմը անըն տիղէրի էօնիւնտէ կէչիւրմէք, վէ անըն էն կիղլի արգուլէրինի անլամագ, վէ ատէթա պիր էսիր մագամընտա օ արգուլէրի իճրա իթմէք իւզրէ կէօղլէրինէ պագմագ հագգընը հաիղ օլտուղումու զանն իթտիւմ.»

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, սըր Վիլիամս, միւթէէսսիր պիր հալ իլէ քէլամընը քէստիկինտէն, կէնճ դըզա, կէօեա հընչգըրտամասընը կիւճ իլէ զապթ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ : Մուախարէն մէրգում, իֆատէսինէ շու եօլտա սէվամ իթտի :

— Օլ վագըթ, ֆիքրիմտէ պիր իւմիտ հասըլ իթմէր կիպի պիր ճիննէթտէ պուլունտում : կէնճ, սէրպէսթ վէ զէնկին վէ կէչմիշտէ վէ հագըրտա հիշ պիր սուրէթտէ լէքտար օլմամըլ պիր իսմի նէճիպէ մալիք իտիւմ : Պինապէրին սէվիլէպիլէճէկիմի զանն իթտիւմ : լաքին նէ տէրէճէ աղիւմ պիր խէթատա պուլունմուշ օլտուղումու սօնրատան անլատըմ : Նակիահ հագգընտա իղհարը մուհապպէթ իթմիշ օլտուղում, վէ պունտան պէօյլէ հաեաթըմը ուզրունա հասը իլէեէճէկիւմ օլ կէնճ դըզ, մէկէր իսէ պիր տիկէրինի սէվէր իմիշ :»

Էրմին, Ֆէրնանը խաթըրլաեարագ պիւթիւն ազասը տիթբէտի, վէ պարօնէ քէլամընը շու եօլտա իքմալ իլլէտի :

— Իշթէ օլ զէման մատմազէլ, պիր պախթը սիեահ ալթընտա տօղմուշ օլտուղումու անլաեարագ, պիր կիւն էվվէլի խաթըրլամագսըզըն վէ իրթէսի կիւն իչին հիշ պիր իւմիտտէ

պուռլուճմանդ սըզըն , սէրսէրիւանէ էօմրիւմէ տէվամ իթմէկէ
դարար վէրտիմ :

Պարօնէ թէքրար սէօղիւ քէսաի , վէ պու տէֆա տա կէնճ
դըզա , կէօեա հէեէճանընը զապթ իտէմէեօր կիպի կէօրիւն-
տիւ : Միւթէադըպէն թէքրար քէլամա պաշլասը :

— Սէքիղ կիւնտէն պէրի տիր , միւնքէսիր գալպիմ պիր
աղաճըգ քէսպի սիւքիւնէթ իտիեօր կիպի զանն օլուճմուշ
վէ ֆիքրիմ թէխաիւլաթ ալէմինէ տալմըշ իտի . կէլէճէք կիւն-
լէրի վէ սաաթլարը կէօրմէքսիղին վէ տիւշիւնմէեէ տէ ճէ-
սարէթ իթմէքսիղին վադթըմ կէչմէքտէ իտի . . . Լաքին հա-
եըֆ քի , ույգուտան ուեանմադ զէմանը կէլաի :

«Շէօյլէքի միւտաթի մէտիտէ պուրատա գալտըզըմ
թադտիրտէ , պէլքի հաեաթընըղ տախիլինտէ , տիկէրլէրին
ֆէլաքէթլէրի սէպէպիյլէ խայրխահ վէ ալիճէնապ գալպլէրտէ
թէվէլիւա իտէն պիր իղթիրապ ու էնտիշէ իյգա իտէճէ-
կիմի անլատըղմտան , Բարիստէն մուֆարադաթա գարար
վէրտիմ :

Էրմին , սըր Վիլիամս գատար միւթէէսսիր կէօրիւնէրէք ,
— Էֆէնտիմ . . . տէտի :

Սըր Վիլիամս . - Էվվէթ մատմաղէլ , սիղին իլէ միւէպլե-
տէն էլվէտա իթմէք , վէ պէնտէնիղին խաթըրէսինի մուհա-
ֆաղա իթմէնիղի բէճա իյլէմէք իսթէտիմ : Սիղ մէսըուր վէ
մէսուա օլուճ , վէ սիղի սէվէնէ կէլինճէ . . .

Սըր Վիլիամս , պու սէօղիւ իրատ իտինճէ տուրտու , վէ
Էրմինէ պադար :

Կէնճ գըղ , մէրմէր սանէմ կիպի լէհճէսի սօլուպ , պաշը
նը սալլաեարագ ,

— Պէն քիմնէեի սէվմէմ , տէտի :

Պարօնէ սարսըլտը , վէ մէրգուճէնին , Ֆէրնան հագղըն-
տաքի մուհապլէթ աճըսընը ունութմուշ օլտուղունու զանն
իթտի :

Էրմին . - (սէօղիւնէ շու սուրէթլէ խիթամ վէրտի .) Եա-
խօտ էկէր մուհապլէթիմտէ վար իսէ , օ մուհապլէթիմ

էօլմիւշ օլան պիր քիմսէ հագգընտա տըր քի, պէօլէ պիր մուհապպէթ իլէ նէ՛ իւմիտ, նէ՛ սաատէթ, վէ նէ՛ մէսէրրէթ օլամագ :

Սըր Վիլիամս . - (կէօեա կէնճ գըզըն նէ տիմէք իսթէտի-կինի անլամաեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) էօլմիւշ օլան պիր քի՞մնէ մի, տէտի :

Էրմին . - Եախօտ օ գապիլ պիր շէյ . չիւնքի օ քիմսէ պէնիմ՝ իչին էօլմիւշ տիմէք տիր :

Պատէհու, սըր Վիլիամսըն ալնը էեիլմիւշ, կէօզլէրի հալը մահզունիեթէթ քէսպ իթմիշ, վէ թավը ու հարէքէթի՝ մէյ-եուս վէ մահզուն քիմսէլէրին թավը ու հարէքէթինէ կիրմիշ օլտուղունու կէօրմէքլէ, էլինի մէրգումա ուզաթարագ ,

— Իշթէ կէօրիւեօրթունուզքի, պէն տէ սիզին կիպի մէ-սուտ տէյիլիմ՝, տէյի պէեան իյլէտի .

Սըր Վիլիամս . - (եավաշ սէսա իլէ .) Բէք աքա, քէտէր-լէրիմիզի պիրլէշտիրիպ իճրաի մէսէրրէթ թտէմէ՞զմիեիզ . Էկէր տիզլէրինիզէ գաբանարագ, պիր ալշաղը սիզէ ունութատուր-մագ խուսուսընտա էօմրիւմիւ ուղրունուզա ֆէտա իտէճէկիմի պէեան իթսէմ, - ալշագ քէլիմէսինի իսթիմալ իթտիկիմէ աֆվ իտին, չիւնքի բէտէրինիզ հէր շէյի պանա հիքեանէ իթմիշ տիր, - վէ պիւթիւն հաեաթըմըն հէր տագըգասը, հէր մուամէլէսի, վէ հէր միւլահաղատը մահզա ուղրունուզա հասը իտիլէճէկինէ տայիր եէմին իթսէմ, վէ պիր մէլէք մու-վաճճէհէսինտէ պուլունուրճասընա տիզ չէօքիւպ պու եէմի-նիմի թէէքիտ իյլէսէմ . . .

— Գու արա էրմին, թէքրար էլինի ուզաթարագ, վէ ճէ-վապը ըէտտ եօլունտա պաշընը սալլաեարագ ,

— Խայր, խայր, սըր Վիլիամս, սիզ պիր գալպի նէճիպ սահիպիսինիզ, վէ գալպի միւնքէսիր վէ անճագ պիր խաթը-րէ իլէ եաշաեան պիշարէ պիր գատընըն եանընտա եաշամագ-տան իսէ, շիմտիքի հալինիզէ տահա լաեըգսընըզ . Էլվէտա տօսթում, կիսինիզ վէ պէնի ունութմաեընըզ . . . սաատէթի-նիզ իչին էօլէ թէմէննիեաթը խալիսանէտէ պուլունահաղմ

քի, ճէնապը Ալլահ սէսիմի իշիտէճէք, վէ գալպի սերպէսթ օլան տիկէր կէնճ պիր գըղը սիզին գարչընըզա չըգարաճագ տըր :

— Օ հալտէ էլվէտա, ազիզէմ, էլվէտա :

Սըր Վիլիամս պու սէօղլէրի իրառ իթտիքտէն սոնրա, մէյեուսիեէթ սանէմի միսիլու լէհճէսի սօլմուչ օլարագ, վէ լաքին ասլա հընչգըրոտամագ հալի կէօսթէրմէեէն պիր եէիսի ազիմ իլէ աեաղա գալգարագ, պիր գաչ ատըմ ալտըգտան սօնրա, թէքրաք կէրի տէօնիւպ, էրմինին էլինի էօբտիւ, վէ,

— էլվէտա, էլվէտա, տէտի. գէվալը վալիտէ իսէ, գըղը իլէ սըր Վիլիամսըն պուլուճտուգլարը մահէլլէ եագլաչարագ, իրիսի արասընտա ճէրէեան իթմիչ օլան միւքեալէեի տինլէմիչ օլտուղու հալտէ, պարօնէ, մէզպուրէեէ եագլաչարագ, քէսիք սէաա իլէ,

— Ալլահա ըամարլատրգ մատամ, եարըն սիզին իլէ վէտալաչմագ իւզրէ թէքրար պուրաեա կէլէճէեիմ, տէտի, վէ իհթիեարէ պարօնէնին էլինի էօբտիւքտէն սօնրա օրատան մուֆարագաթ, վէ Մ. սը Պօբրէօ տա քէնտիսինէ ըէֆագաթ իթտի :

Մէրգոււմլար, շաթօնուն հավլիսինէ աեագ պաստըգլարընտա, գալէմ միւտիրի՝

— էյ նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Սըր Վիլիամս. - Չանն իտէրիմքի, գայիմ բէտէրիմ օլաճագսընըզ, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պարօնէ պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլմուչ իտի. Մէրգոււմ, աղ էվվէլ ֆէտաքեարանէ էօլիւմէ հազըր պուլունան մահգուն, միւքէատէր վէ մէյեուս տէլիգանլը օլմսերպ, օյնատըղը գօմէտիա վասըթասըյլա իղֆալ իթտիկի պիչարէեի մասխարա իտէն Տօն ժուանըն հալինի քէսպ իթմիչ, եախօտ ինկիլթէրրա արազիսի էհալիսինէ մախսուս միւթէֆէքքիթ թապիեաթը հաիզ օլան պարօնէ սըր Վիլիամս գալմսերպ, մէրմէր կիպի սերթ վէ ըուհու ատէթա շամուրլա միւլէվվէս

պուրունան Անտրէա օլմուշ իտի , օ Անտրէա քի , Մարթաեա ճէլլատլըգ իթմիշ , Ժաննը աշըբմըշ , վէ Պասթիէնի դաթլ ու թէլէֆ իթմիշ իտի :

Մ . տը Պօբրէօ , պիր ատըմ գատար բիւճաթլէ , մէրգու- մա պագարագ .

— Լարին պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , սիղ վագը օլան թէշնպալիւսիւնիւղտէ մուվաֆֆագ օլամատընըգ շիւնքի զանն իտէրսէմ էրմին սիգէ գարշը տուրտու , տէտի :

Պարօնէ : - (սօվուգ գան իլէ -) Սէվկիւլիւ գաեըն բէաէր , սիգ գատընլարըն գայպինտէն պիր շէյ անլաեամագսընըգ :

Մ . տը Պօբրէօ . - Նէ՞ տիեօրսուճուղ , պէ՞ն մի օլ պապտէ պիր շէյ անլաեամամ :

Մէրգում պու սէօղլերի էօյլէ պիր թարգտա իրատ իթ- տիքի , կէօեա կէնճիլիի գէմանընտա բէք չօգլարը պաշտան չըգարմըշ օլտուղունու զանն իթտիրմէր իսթէմէքտէ իտի :

Սըր Վիլիամս . - Էկէր գըզընըզըն օն իքի միւեօն թրախու- մասը օլմաեարագ , պէն սիզի քէնտիմէ գաեըն բէտէր գըլմագ իսթէսէ իտիմ , եինէ պիր շէյ անլաեամաեաճագ իտինիգ :

Պօբրէօ . - Թէշէքքիւր խտէրիմ :

— Մէսէլա աշգ ու մուհապպէթին նէ սուրէթլէ իլէրլէ- տիկինի պիլի՞րմիսինիգ :

— Խայր պիլմէմ :

— Էօյլէ իսէ , պէնի տինլէեին :

Սըր Վիլիամս՝ պու արա Պօբրէօնուն գօլունտան թու- թուպ , իսալի պիր թարաֆա կէօթիւրտիւքաէն սօնրա ,

— Հիսսիեաթ ճիհէթիլլէ մէսաֆէ վէ եախօտ ֆասլա՝ այ , սէնէ , վէ կիւն իլէ հիսապ օլունուր :

— Նա՞սըլ :

— Պու մէսաֆէ՝ իւշ նէվ տիր . ֆիթուրսուղուգ , աճը- մագլըգ , վէ սէվտա :

— Շու թագսիմ բէք միւքէմմէլ տիր :

— Գատընլարտա , ֆիթուրսուղուգ տան աճըմագլըղա գա- տար օլան մէսաֆէ՝ այլար , սէնէլէր վէ էպէտիեէթ օլապիլիր :

Հաքին ըիգգաթ ու մերհամէթ տէն աչգ ու սէվտաեա գատար
եալընըզ պիր գաչ կիւն, եախօտ չօգ տէֆա պիր գաչ սաաթ
մէսաֆէ տիր, Շիմտի անլա՞եօրմոսուսուսուզ:

— Հէնուղ անլամաեօրում:

Սըր Վիլիամս. - (սէօղիւնիւ իքմալ լիտէրէք.) էրմին պէնի
սէվմէեօր, ֆագաթ աճըեօր:

— Էվվէթ:

— Անճագ մատէմքի պէքլէեէճէք վագթըմըզ եօգ տուր,
իչէ պիր ան էվվէլ խիթամ վէրմէլիեիզ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուսուզ:

— Գրգընըզըն պէնի սէվմէսինէ պէքլէմէեիպ, իլլա պէնի
սէվէճէկինի վատ իյլէմէսի խուսուսընսա քէնտիսինի իճպար
իթմէլիեիզ:

— Միւմքի՞ն մի տիր:

— Պունտան գօլայ շէյ եօգ տուր. տինլէեինիզ:

Օլ էսնատէ սըր Վիլիամսըն աթը կէթիրիլմէքլէ, մեր-
գում. եուլարը գօլունա կէչիրտիքտէն սօնրա, Մ. տը Պօբ-
րէօեա խիթապէն,

— Պիր գաչ ասըմ պանա ըէֆագաթ իտին տէ կէօրիւ-
շէլիմ, տէտի:

— Բէք էյի կէօրիւշէլիմ:

— Պիր աղ էվվէլ էրմինէ պիր վատ իթտիրմէք լիւզու-
մընտան պահս իտիեօրտում, տէյիլ մի:

— Էվվէթ, հաթթա պուլ խուսուսուն գօլայ օլտուղունու
տա պէեան իտիեօրտունուզ:

— Բէք գօլայ տըր. քէնտինիզ մուհաքէմէ իտինիզ. պու
խուսուս իչին, էրմինին պանա միւթէչէքքիւր օլմասը լագըմ
տըր:

— Սիգէ՞մի, ֆագաթ նա՞սըլ օլապիլիր:

— Պօբրէօ, պէնի տինլէեին, վէ ղաեէթ ֆէթին վէ ճին
կիպի ագիլ պիր քիմէ օլտուղունու իլան իտին:

— Պէն տէ օ արղուտէեիմ:

— Փէրնանը խըր՞ըզըգլա իթհամ իթտիք, անը հապս

ի թտիրտիք, պինապերին եագընտա մահքէմէի ճինաեթտէ մուհաքէմէ իտիլէճէք տիր, տէ՛յիլ մի:

— Էօյլէ զանն իտէրիմ:

— Իմտի, քէնտիսինի մահվ իթմէկէ ինթիեաճըմըզ օլտուղու կիպի, գուրթարմաեա տա ինթիեաճըմըզ օլապիլիր:

— Սէպէպինի անյամաեօրում:

— Տուրունուզ, պիր շէյ Փարզ իտինիզ. Էրմինին Ֆէրնանը սէվմէքտէ օլմասը ինքեարը նագապիլ պիր խուսուս տուր: Ֆէրնանըն աշգ ու մուհապպէթի սախթէ օլուպ, քէնտիսի պիր ալչագ քիմսէ օլտուղու հալտէ, Էրմինին եալընըզ թրախումասընա կէօզ տիքմիշ, վէ պիզզաթ Պագգարաեը սէվմէքտէ պուլունմուշ տուր, Էօյլէ տէ՛յիլ մի:

Պօբրէօ կիւլմէեէ պաշլաեարագ,

— Էօյլէ եա, անճագ շու գօմէտիաեը բէք կիւզէլճէ օյնատըղըմըզ քէնտիսիզ տէ թէսլիմ իթմէլիեիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, պունտան տահա միւքէմէլէն օյնանըլամագ իտի. Փագաթ պիր ազ տահա տուրուն: Իմտի Ֆէրնան կէրչի Էրմինին գալպինտէ մահվ օլմուշ իսէ տէ, Ֆիֆրինտէն չըգմամըշ տըր: Էրմին՝ անըն սիրգաթ վագըասընը պիլմէզ:

— Պունտան նէ՞ օլուր:

— Պիլմէլի տիր:

— Փիքրինիզի անյամաեա պաշլաեօրում:

— Էկէր Էրմին օ խուսուստան խապէրտար օլուր իսէ, եա անը թահգիր իտէրէք, իֆագաթընը պուլաճագ վէ պէնի սէվէճէք, եախօտ գատընլարըն՝ սէվմիշ օլտուգլարը քիմսէլէրտէն տօլաեը գալպլէրինտէ հուսուլէ կէլէն հիսսիեաթը ալիճէնապանեեէ իթթիպա իլէ, անը գուրթարմագ իսթէեեճէք տիր:

— Ֆագաթ օլ վագըթ...

— Տուրունուզ... պէն Ֆէրնանը, ճինաեթտէ մահքէմէսի հուզուրունա չըգմագ, վէ քիւրէեէ աթըլմագ մէզէլէթինտէն գուրթարմաեը թէահիւտ իտէրիմ:

— Լաքին պու խուսուսա նա՞սըլ մուվափադ օլաճագ-սընըլ :

— Օ ճիհէթ պանա այիտ տիր : Օլ վադըթ էրմին՝ պանա միւթէչէքքիւր վէ միննէթտար գալարագ , պէնի սէվէճէք տիր : Հաթթա պէն պու իշտէ կիւզէլ պիր մէնզարէ քէչֆ իտիեօրում :

— Սէվկիւլիւ տամատըմ՝ պու սէօլլէտիքէրինիզ պանա բէք տէ գօլայ կէօրիւնմէեօր :

— Պիլաքիս բէք գօլայ տըր . անճագ իշ կէօրմէք լազըմ տըր : Իմաի սիզ դօլսունուզ , պէն տէ պաշըմ : Շու հալտէ էմրիմի իճրա իթմէլիսինիզ . սիզտէն պաշգա պիր շէյ պէք-լէմէմ :

— Նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր :

— Եաբըլաճագ իշ բէք գօլայ տըր . եարըն էրմին , Ֆէր-նանըն ճիւնհասընը պըրմէլի տիր :

— Քէնախինէ պէն խապէր վէրիրիմ :

Սըր Վիլիամս ումուզլարընը շէքէրէք ,

— Խայր , պու եօլտա իշ կէօրմէեիպ , էրմին պու վու-գուլաթտան պիթթէսատիւֆ խապէրտար օլմալը տըր : Շիմ-տիեէ գատար Բարիս զաղէթալարընըն գըզընըզըն էլինէ կէ-մէմէսինէ տիգպաթ իթտինիզ . պու ճիհէթ լազըմէտէն օլ-տուղունտան , պու բէք էյի օլտու , լաքին պուլնտան սօնրա պու հալին մուղաիրինի իճրա իթմէլիսինիզ :

— Հալպու բի պուրաեա զաղէթա կէլմէզ :

— Աֆվ իտէրսինիզ , մատամ տը Քէրմատէք՝ քուլա Պը-թօն իսմի իլէ ճիվար պիր մահէլլտէ չըգան պիր զաղէթաեա ապօնէ օլմուշ տուր :

— Թէմամ տըր , պէն պուլնու ունուտուեօրտում :

— Ժօնաս հէր կիւն մատամասընա օ զաղէթաեը օգու-մազմը :

— Էվվէթ , լաքին Ֆուլա Պըրթօնտա Ֆէրնանա տայիր հիշ պիր շէյ եազըլամազ :

— Պու պապտէ եանըլըեօրսունուզ . օ զաղէթանըն , եարըն

սապահ միւլէզզի մարիֆէթիյլէ կէթիրիլէճէք օլան պու կիւն-
քի նիւսիսէսինտէ պու մաստէտէ տայիր մուֆաստալ պիր մէ-
գալէ տէրճ իտիլէճէք տիր : Օ մէգալէտի , տէրճ օլունմագ
իւզրէ պէն կէօնտէրտիմ :

— Սօ՞նրա :

— Միւլէզզի ալէստէվիյեէ էօյլէտէն պիր սաաթ սօնրա
կէլիր , տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Օլ վագըթ տա ժէնէտէ սուֆրատա օթուրուլմուշ
օլուր :

— Օ տա էօյլէ :

— Իմտի ժօնասա ըէճա իթմէլի քի , դագէթաեը թէքմի-
լէն կէօզաէն կէչիրսին : Էկէր օ չօճուգ՝ իլք նագարտա մա-
հուտ մէսէլէտի կէօրմէզսէ , պիզիմ իչին պիւեիւք պիր ֆէ-
լաքէթ տիր :

— Լաքին կէօրիւրսէ նէ՞ օլաճագ տըր :

— Գուսուրու պանա աիտ տիր . սիզ օրասընը սիւչիւն-
մէտին . շիմտիլիք կիճէնիզ խայր օլտուն գայըն բէտէր :

Սըր Վիլիամս եէնի պիր մուամէլէ բլանը թէրթիպ իթմիշ
օլտուղու հալտէ , Պօրրէօեու եօլա գօյտուգտան սօնրա ,
քէնաիսի աթա սիւար օլտու , վէ միւլթատը վէճհլէ տէնիզէ
նագըր օլան թէբէտէն հարէքէթ իթտի . պու սուրէթլէ պիր
կիւն էվվէլ Պասթիէն իլէ մէճնուճու աթտըղը ուչուրումա կէլ-
տիկինտէ , տօտագլարընտա զալիմանէ պիր թէպէսսիւմ հու-
սուլէ կէլէրէք :

— Էյ մօնսիէօ գօնթ տը Քէրկաչ , հագըղէթէն սիզ բէք
դաիֆ իմիշսինիզ . սիզին եաբտըղընըզը պիր չօճուգ տա եաբա-
պիլիր . Քէրլօվէնէ Պասթիէնի կէօնտէրմէտիպ քէնտիւնիզ կէլմէլի
իտինիզ : Հէր քէս քէնտի իչինի պիզղաթ կէօրմէլի տիր . Իմ-
տի սիզ բարթիեի դայպ իթտինիզ . պէն էրմին իլէ էվլէնէճէ-
եիմ , վէ սիզտէ օնիլի միլեօն ֆրանգը թէսլիմէ մէճպսը
օլաճագսընըզ , տէտի :

Սըր Վիլիամս , պատէհու աթընը սիւրաթլէ գօյտուրուպ ,

եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ Մանուար շաթօսունա վաթը
օլտու, վէ օրատա քէնտիսի իչին վիրուտ իթմիչ օլան պիր
մէքթուպու աչրպ, միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա,
մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի:

Պու մէքթուպ, ժանն թարաֆընտան եազըլմըչ, վէ Գօ-
լար՝ գօնթ տը Գէրկազըն դուրչունու իլէ վուրուլտուղու
կիւնիւն սապահըսը իրսալ իթմիչ իտի:

Գօլար՝ Պագդարանըն Ֆիրարը խապէրինտէն տօլաեը օլ
տէրէճէ ալթիւսթ օլմուչ իտի ըր, մէքթուպը մէգքիւրու պիր
սուֆրա իւզէրինտէ պրագըպ բօսթաեա վագթ ու զէմանըյա
թէսլիմ իթմէկէ ունութմուչ իտի:

Սըր Վիլիամս, մէգքիւր մէքթուպու եէտինտէ հըֆը
իտէրէք:

— Ջանն իտէրիմքի իչիմ հէր վագըթտան զիեատէ եօ-
լունտա տըր: Էրմին իլէ էվլէնէճէեիմ, ժանն տա մէթրէսիմ
օլաճագ տըր: Ջէվալը Արման, տէտի:

52

Պարօնէնին քէչֆ իթտիկի հալ վագը օլտու: շէօլլէքի
էրմին օ կիճէ սապահա գատար ուեուեամաեըպ, ազիմ պիր
հէեէճան իչինտէ պուլունտուղու հալտէ, կէչմիչ զէմանա տօղ-
րու աթֆը նազարը միւթալէա իլէ, զայպ իթտիկի սաա-
տէթ ու իգպալի, վէ մահվ օլան թէխայիւլաթընը կէօզ էօ-
նիւնէ կէթիրտիկի կիպի, միւսթագպէլի տախի թէտգիգ
խլէտի:

Միւսթագպէլտէ իսէ, սըր Վիլիամս, քէնտինին բէք տէ բարլագ օլմանտն հաեաթ եիւքիւնիւ իւզէրինէ ալարագ, անը հէմ սէվէճէք, հէմտէ լանէթլէեեճէք իտի.

Պարօնէ, կէնճ գըզըն գարչըսընտա օլ տէրէճէ քէտէրի ազիմ իպրագ իթմիչ իտի քի, հէր հանկը գատըն օլսա, միւթէէսսիր օլմամասը գապիլ օլմաներպ, էրմին տէ պու հալէ թապի օլտուղու ճիհէթլէ միւզտարըպ օլմանա պաշլատը. իգթիրապը գալպատէն, աճըմագ վէ աճըմագտան աչգ ու մուհապպէթէ գատար օլան մէսաֆէ իսէ, սըր Վիլիամսըն պէեան իթտիկի վէճհլէ բէք ճիւղի օլմասըլա, էրմին, սապահլաեըն օտասընտան տիշարը չըգմատըղը հալտէ, իքի նէվ հիսսիեաթ արասընտա գալտը. հիսսիեաթըն պիրի՝ հէնուզ Ֆէրնան Ռօչէ հագգընտաքի մուհապպէթի, վէ տիկէրի տէ, սըր Վիլիամս թէամիեէ օլունան վէ մուհապպէթինէ մագհար օլմագըղգ նիչէ գատընլարճա թէմէննի իտիլէն կէնճ, ճէսուը վէ ճալիպ պիր քիմսէ հագգընտա հիսս իտէկէլտիկի ըիգգաթ իտի.

Թաամ վագթը կէլմէքլէ, էրմին՝ մահգունէն, ֆագաթ կէնճ գըզը ահէսթէ սուրէթտէ թէլէֆ իթմէքտէ պուլունան քէտէր ու էլէմինին եիւզիւնտէ հասըլ իթտիկի էսէր իլէ օքէտէր ու էլէմին սիւրաթը հարէքէթինի թէճէսսիւս իթմէքտէ պուլունան վալիտէսլինի թէէմին կլլէմէք իւզրէ թէպէսսիւմէն թաամսալաորնա էնտի. Սուֆրաեա օթուըտուղլարընտա մատամ պարօն տը Գէրմատէք, էրմինի ալնընտան էօբէրէք,

— Գըզըմ, կէօզլէրինիգտէ քէսիքլիք վար տըր. պու կիճէ ուեուեամատընը՝ գմը, տէյի սիւալ իթտի.

Կէնճ գըզ շաչըրըպ կէօզլէրինի էյտի, վէ իհթիեարէ գատըն տա, իլավէթէն,

— Գըզըմ, պահսա կիրիչիըրիմքի ույգուսուզ գալմանըզըն ճիատի սէպէպի օլմալը տըր, տէյի պէեան իլլէտի.

էրմին, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտուղու հալտէ,

— Թէյգէճիկիմ. - տէտի, վէ սէօզիւնիւ պունտան զիեատէ իլէրի կէօթիւրէմէեիպ, պարօն տը Գէրմատէք իսէ, վա-

Թէն պու սէօզլէրի նիեէթի մախսուսէ իլէ իրաս իթմիշ օլ-տուղու հալտէ, քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Էյի խաթըրմա կէլտի, սըր Վիլիամս կիտի՞ւօր մու, տէյի սիւալ իթտի:

Էրմին սարսըլաը, վէ Թէրէզտէ դըզընա պիր Ֆէնալըդ վազը օլաճաղընը զանն իթտի:

Պարօն սը Բէրմատէք. - (տէվամ իլէ.) Լաքին նէ՛ կիւ-գէլ, նէ՛ ճալիպ զաթ, անը սէվէճէք օլան դատըն՝ քէնտի ճինսի իչինտէ էն պախթիւարը օլաճագ սըր:

Էրմին պու սէօզտէն օլ դատար պօզուլտու քի, սըր Վի-լիամսը սէվէպիլմէք իգթիտարընը հագըզէթէն թէմէննի իթտի:

Պու արա հավլի դարուսունտա պուլունան վէ միւսաֆիր կէլտիկինի իխպար իչին դուլլանըլան չանըն սէսի իչիտիլմէք-լէ, Մ. սը Պօրրէօ բէնչիրէտէն պագարապ,

— Միւվէզդի տիր, տէտի:

Մատամ՝ սը Բէրմատէք. - Հա՛, պու կիւն չարչէնպիլի տէյիլմի տիր:

Էրմին. - Էվվէթ թէյզէ:

— Ղազէթամ պու կիւն նէչը օլունուր:

Ճիլվազը մատամ սը Բէրմատէքին օգուտուղու վէ օգումագ իսթէտիլի Ֆուա Պըրթօն նամ զազէթանը իհթիւար խըզմէթքեար կէթիլտի, վէ իհթիւարէ դատըն՝ օլ էմնատէ էթրաֆընտա պուլունանյարըն ճիւմէսինի ունուտուպ, եալը-նըզ քէնտի օգումասը արզուսունա թէսլիմիեթ կէօսթէրէ-րէք, Ժօ՛նաս, Ժգ՛նաս, տէյի չաղըրաը:

Զօճուգ թամամ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, չաղըրլաընը նը իչիթմէսի իւզէրինէ բէչլիրինի պիր թարաֆա աթըպ, մա-տամ սը Բէրմատէքին նէզտինէ կէլտի, վէ մէզքիւր զադի-թանը ալըպ, մէզպուրէնին թամլիեէսի մուճիպինճէ, միւն-տէրիճաթընը օգումագ իւզրէ, քիւչիւք պիր իսկէմլէտէ օ-թըրտու:

Մ. սը Պօրրէօ՝ իչին նէտէն իպարէթ օլտուղունու պիլ

տիկինատէն , գալպի շխտեթլէ շարքմագտա իտի : Թէրէզ իլէ
 Գըզը օլ էսնատէ եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր :

Մատամ աը Գէրմատէք զագէթաի մէգքիւրուն օգուն-
 մասընը ֆէվդէլատէ տիգգաթլէ տինլէմէեէ հազըրլանմըշ
 իտի :

Փօնաս , էվլէլ պէ էվլէլ զագէթանըն պէնտի մախսուսու-
 նու , սօնրա հավատիսաթը մահէլլիէեի օգուսու , վէ մէհա-
 քիմէ մախսուս Գըսմընա կէլաիկինտէ , միւթատը օլտուղու
 վէհէլէ , պիր սիւսագտա չըգարտըզը սէտա իլէ վէ ահէսթէ
 սուրէթատէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի Գրաաթ իթտի :

« Էօնիւմիւղատէքի հաֆթա զարֆընտա , Սէն մահքէմէի
 ճինատէթինտէ , զաթէն մէհաֆիլի ըհամիւեէտէ էգհանը ամմէի
 թախտիշ իթմիշ օլան զանէթ զարիպ պիր մէսէլէ ըույեէթ
 իտիլէհէք տիր . . . »

Մ . աը Պօբրէօ , զագէթանըն Գրաաթընը գաթ իլէ ,

— Տուր պագալըմ , պու իշ պիր ազ պանա այիտ կէօրիւ-
 նիւեօր , տէտի :

Մատամ աը Պօբրէօ իլէ Գըզը օլ էսնատէ միւքեալէմէ-
 լէրինէ տէվամ իթմէքտէ իտիլէր :

Փօնաս , օգունասընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

« Մատտէ խարիճիւեէ նէգարէթինտէ միւսթախտէմ պիր
 մէմուրա տաիր տիր . . . »

Լըմին պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլըպ , պիրտէն
 պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը :

« Պու մէմուր , ամիրի թարաֆընտան անախթարլարը քէն-
 տիսինէ թէսլիմ իտիլմիշ օլան պիր սանտըգտան , օթուզպին
 ֆրանգը հավի պիր ճիգտանը աշրքմագլա իթհամ օլունմուշ
 տուր . . . »

Մ . աը Պօբրէօ , հէման ըէֆը սէտա իլէ Փօնասըն էլին-
 տէն զագէթանը գարմանա լիւզում կէօրտիւ . ֆագաթ չօ-
 ճուգ , զագէթանը գարտըրմագտան էվլէլ աթիտէքի սաթըրը

օգուժուլ , վէ ֆիրրինտէ հըֆղ իթմիշ օլտուղունտան , լիսանէն պէեան իթտի . եանի , « օ մէմուր Ֆերնան Րօյէ իսմինտէ տիր »

Այնի վագըթտա մատամ տը Պօքրէօ տէհշէթլէ բէֆը սէտա իտիպ , պաեըլմըշ օլան դըզընը գուճագլատը :

Մուախխարէն գաբու աչըլարագ , խըզմէթքեար ,
— Պարօնէ սըր Վլիլիամս . . . տէյի խապէր վէրտի :

Թէքմիլ մէնղարէ եէկնաղարտա պարօնէնին գարչըսընտա գահիր օլտու . շէօյլէքի մերգուժ , էրմինի պաեըլմըշ , Մ . տը Պօքրէօեու՛ զագէթաեը ավուճու տէրունինտէ սըգմըշ , վէ մատամ տը Քերմատէքի՛ հայրէթտէ գալմըշ օլուպ , վագը օլան հալտէն հիշ պիր շէյ անլամաեան պիր քիմսէնին թավըընը քէսպ իթմիշ , վէ նիհաեթ պիշարէ Թէրէզի տէ , պէտպախթ գըզընը էօլէճէք հալտէ գանն իթմէքլէ աիւշարը հիւզն ու քէտէր օլմուշ օլարագ կէօրիւպ իշերի կիրտի , վէ իւք տէֆա Թէրէզ , մէրգուժու միւշահէտէ իթմէսիյլէ , կէօեա էօյլէ պիր վագթը միւշքիլտէ մահղա ճէնապը Հագդ թարաֆընտան իմտատ իչին կէօնտէրիլմիշ գուժվէյի Ֆէվգէլատէեի հաիզ պիր քիմնէ տիր կիպի , բէֆը սէտա իտիպ , մէրգուժա խիթապէն ,

— Ա՛հ , գըզըմը , ճիկէրբարէմի գուրթարըն , տէտի :

Միւթէագըպէն սըր Վլիլիամս , տէհշէթինտէն նաշի թէճէննիւն իթմէք րատտէսինէ կէլմիշ պուլունան գէվալը վալիտէսինին գուճաղընտան՝ էլան պայկըն օլան էրմինի ալըպ , ճէպինտէն չըգարտըղը պիր ըուհտանը դօգլաթմասըյլա , կէնճ գըզ կէօղլերինի աչըպ , քէնտինի պուլտու :

Օլ էսնատէ մատամ տը Պօքրէօ տիզ շէօքմիւշ օլուպ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա , Մ . տը Պօքրէօ զագէթաեը ավուճունտա էլան սըգմագտա , վէ մատամ պարօն տա իյգահաթ թալէպ իթմէքտէ իտի :

էրմին , մէրգուժըն , կէօեա Ֆէվգէլատէ պիր թէէսսիւֆ հիսս իտէրճէսինէ էլինի անլընա տօղրու կէօթիւրտիւկիւնիւ

կէօրտիւ : Պատէհու սըր Վիլիամս , եավաշ սէտա իլէ , - Գէն պու խոսոսուու պիլիր իտիմ , - տէտի :

Պիր սաաթ սօնրա սըր Վիլիամս , մէյեուսիեթի աղիմէեե տիւշար օլան կէնճ գըզը՝ Ժէնէ շաթօսոսունուն պաղչէսինէ կէօթիւրիւպ , էլինտէն թութարագ ,

— Էկէր անը նամուսուղլուգտան վէ քիւրէքտէն գուրթարըր , վէ պիսուչ օլտուղունու իսպաթէ միւգթէտիր օլուրսամ , պանա նէ՞ մուգապէլէ իտէրսինիզ , տէտի :

— Սիզի սէվէրիմ :

Մուլախիսարէն մէզպուրէ պաշընը էյտի , վէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու զապթ իտէկէլտիկի կէօզ եաշը՝ եանաղը իւղէրինէ տիւշիւպ , քէսիք պիր սէսլէ ,

— Սիզի սէվմէսէմտէ , սիզին իլէ էվլէնիրիմ , տէտի :

Պարօնէ . - (մէսէրրէթ սէտասը ըէֆ իտէրէք .) Օ հալտէ պէն տէ անը գուրթարաճաղըմա սէօզ վէրիրիմ :

Էրմին թարիֆ օլունմազ մէսէրրէթ վէ ըէճա իլէ մէրգումա պագարագ ,

— Մօնսիէօ , անը գուրթարընըզ , անը սէլամէթէ չըգարընըզ . օ հալտէ սիզին իչին տիզ չէօքիւպ խայր տուասը իտէճէեիմ , վէ սիզէ իթտիկիմ վատը թութաճաղըմ , եանի սիզին իլէ էվլէնէճէեիմ , տէտի :

Սըր Վիլիամս . - Իշթէ շիմտիտէն կիտիեօրում . . . Բարիսէ ավտէթ իյլէեօրում . մահզա անըն պէրիիւզգիմմէ օլտուղունու իպրազ , վէ սէրպէսթ պրագըլմասընա մուվաֆֆագ օլտում տիմէք իչին պուրաեա ավտէթ իտէճէեիմ :

— Հայտէ տօսթում կիտին , վէ ավտէթ իտին , զէվճէնիզ օլաճաղըմը տա ունութմաեըն :

Պիր սաաթ սօնրա սըր Վիլիամս , պիր բօսթա աբապասընա ըաքիպ օլարագ ,

— Գաեըն բէտէր , իզտիվաճ իչին մէրասիմի լաղըմէեի թէտարիք իտէպիլիրսինիզ , սէքիզ կիւնէ գատար ավտէթ իտէճէեիմ , տէտի , վէ պու սուրէթլէ մահէլլի մէզքիւրտէն մուֆարագաթ իյլէտի :

53

Սըր Վիլիամսն էսնաի բահտէ պիր տաղըդա պիլէ զայպ իթմէհիպ, բօսթա արապասը իլէ էլլի սաաթ գաթը մէսաֆէ իթտիքտէն ոօնրա, սապահըն ալաֆրանկա սաաթ սէքիլի բատտէլէրինտէ Բարիսէ մուվասըլէթ իթտի, վէ եիրմի տաղըդա զարֆընտա Բարիստէն պիլմիրուը, Պօթօն սօղալընտա քեալին քիւչիւք օթէլինին գաբուսուճտա արապանը տուրտուրտու :

Արապանըն սէսի իշիտիլաիկինտէ, օթէլին խըղմէթքեարլարը գօշուպ, հավլի գաբուսուճուճն իքի գանատընը աշտըլար : Պարօնէ, ասլա եօրկուճուճ էսէրի կէօսթէրմէքսիլին չէվիլիլիլէ արապատան աթլատը :

Սըր Վիլիամսն, արապա իլէ կէլիւքէն, Ֆէրնանը, պիլզաթ կիրտիրմիշ օլտուղու հապսխանէտէն չըգարմագ իշին միւնասիպ պիր թէտպիր տիւչիւնտիւ, լաքին պուլտուղու թէտպիրլէրտէն հիշ պիրի իշինէ կէլմէտիկինտէն, եալընըզ, Գօլարը հէնուզ հաեաթտա գանն իթմէքտէ օլմասըլա, անըն վասըթասըլա մէվգըլի իճրանէ գօեապիլէճէկի պիւ սուրէթի թէնսիպ իթտի. պինապէրին քէնտի քէնտիսէ շու սէօղլէրի սէօլլէտի :

— Գօլար՝ գատիմ՝ մահքիւմլէրտէն օլուպ, սիրգաթ վէ գաթլ վագըլարընտան տօլանը եիրմի սէնէ իշին քիւրէք ճէգասընա մահքիւմ օլմուշ իքէն, կարտիանլարտան պիրինի թէլէֆ իթմէքլէ, պուճտան պէշ սէնէ էվվէլ Պրէսթտէն ֆիրար իթմիշ աիը. էկէր տէրտէսթ իտիլիքտէ, խտամճէգասընա մահքիւմ օլմասա պիլէ, միւնպպէտէն քիւրէսէ մահքիւմ իտիլէճէկի չիւպհէրիգ տիր : Լաքին տէրտէսթ իտիլմէսի իշին, քէյֆի :

եէթ բօլիսէ խապէր վերելմէլի տիր . շիւնքի ֆիրար իթմէք իչին ելուզէրքէն պօղուլմուշ օլտուղու զանն օլունտուղունտան, զալիպա բօլիս թարաֆընտան արանըլմամըշ աըր :

«Իմտի իչի բօլիսէ խապէր վերմէք իւզրէ, մահիրանէ պիր թէտսլիր լազըմ՝ աըր :

«Եվվէթ, Գօլար տէրտէսթ իտիլիրսէ, թէքրար քիւրէեէ կէօնտէրիլէճէկի մուհագգաղ աըր : Օլ վագըթ, քէնտիսինէ իքի ելուզ պրն ֆրանգ, վէ ֆիրարը իչին միւմքին օլան վա- սըթալարը վաս իթմէքլէ, ֆիլիլ սիրգաթըն ֆաիլի քէնտիսի օլտուղունու պէեան իթմէսի խուսուսընտա քէնտինի գան- աըրմագ միւշքիլ տէյիլ տիր : Պունուն իչին իհթիմալէ գա- րիպ պիր մասալ թէրթիպ իտէրիզ . . . զաթէն իարիճիեէ նէ- զարէթինին գալէմ տաիրէսի խըզմէթքեարլարը Գօլարըն՝ Լըրմինին մէքթուպունու Ֆէրնան Բօշէեէ կէթիրմիշ օլան հա- մալ խուսկինի թանըրլար :

«Պու իշտէ է՛ն միւշքիլի՝ Գօլարըն տէրտէսթ օլունմասը, վէ քէնտինին ախզ ու կիրիֆթինէ սէպէպ պէն օլտուղումու ասլա շիւպհէ իթմէմէսի քէյֆիեէթի տիր :

Իշթէ պու միւլահազաթ իլէ պարօնէ, Պօժօն սօգաղընտա քեային քիւշիւք օթէլին հավիսինտէ արապատան աչաղըեա էնտի, վէ քէնտի օտա խըզմէթքեարընա խիթապէն,

— Գօլար պուրատա՞մը աըր, տէյի սիւալ իթտի :

Խըզմէթքեար . - Խայր էֆէնաիմ :

— Նէ՞րէտէ տիր :

— Պիր խայլի կիւնտէն պէրու քէնտինի կէօրմէտիք :

— Իշթէ պու զարիպ . օ հալտէ քէնտինէ խիթապէն կէօնտէրաիկիմ մէքթուպար նէ՞րէտէ տիր :

— Ղալիպա Մ . Գօլար Պուժիվալտա օլտուղունտան, օ մէքթուպարը Բօգամպօլ կէլիպ ալմըշ աըր :

Սըր Վիլիամս գաշլարընը չաթըպ, վէքիլինին ուզուն միւտտէթ զայպուպէթինին մանէասընը տիւշիւնմէքտէ իքէն, Բօգամպօլ՝ ըսլըգ չալարաղ, վէ շարգասընը գուլաղընա գատար չէքմիշ, վէ արսըգճա պիր թավը քէսպ իթմիշ օլարագ իչերի

կիրտի : Լաքին սըր Վիլիամսը կէօրիւր կէօրմէզ, քէնտինի թօբլաեըպ, ըսլըզ չալմագտան տուր օլտու, վէ հալիմանէ պիր հալ իլէ :

— Գա'բթան, տէտի :

Սըր Վիլիամս տա, — Եագըն կէլ քիւլհան պէյի, տէյի մուգասպէլէ իթտի :

— Իշթէ էֆէնտիմ, էմիրինիզէ հազըրըմ :

— Նէրէտէն կէլտիկինի, նիչին կէլտիկինի, վէ Գօլարըն նէրէտէ օլտուղունու սէօյլէեէպիլի'րմիսին :

— Էվվէթ էֆէնտիմ. (մահրէմանէ պիր հէյեթ քէսպ իտէրէք.) լաքին պու մալիւմաթը պէօյլէ պիր աչըզ մահէլլտէ սէօյլէեէմէմ :

Սըր Վիլիամս, քէնտինին էսնաի ղայպուպէթինտէ վէխիմ վագըրալար վուգու պուլմուչ օլմասընը անլաեարագ, պիլա իթիլրազ Բօգամպօլ իլէ պիրլիքտէ օթէլին ալթ գաթընտա պիր սալաեա կիրտի, վէ գաբուեու քէմալը տիգգաթ իլէ գաբատըգտան սօնրա :

— Սէօյլէ պագալըմ, մատտէ նէ'եէ տայիր տիր, տէյի պէեան իթտի :

— Վէրէճէեիմ խապեր բէք մուհիմմ տիր. գուչլար ալ գալըն գաչըեօրլարտը :

— Ժանն իլէ Սըրի'զմի :

— Էվվէթ գաբթան :

— Լաքին Գօլար. Գօլար նէ'րէտէ տիր :

— Պուժիվալտա անամըն մէյխանէսինտէ տիր. պէչ կինտէն պէրի տիր մախզէնտէ պիր Փըչը տէրունինտէ եաթմըչ տըր :

— Նէ' սէօյլէեօրսուն :

— Նէ' սէօյլէեէճէեիմ. Գօլար էօլտիւ, քէնտիսինի տէֆն իթմէք լազըմ կէլտի :

— Էօլտի'ւ միւ :

— Էվվէթ գաբթան էօլտիւ :

Սըր Վիլիամս, իչպու խապէրտէն շաչըրարագ :

— Ֆադաթ նէ՞րէտէ, նէ՞ վագըթ, վէ նա՞սըլ էօլտիւ, տէտի :

— Պէշ կիւն էվվէլ թա՛ գալպկեահընա սաբլանան պիր թապանճանըն գուրչունունտան Պուժիվալտա թէսլիմի ըուհ իթտի :

— Պուժիվալտա՞ մը... պէշ կիւն էվվէ՞լ մի... պիր թապանճա գուրչունու իլէ՞ մի :

— էվվէթ գաբթան . գօնթ անը էօլտիւրտիւ .

— Հա՞նկը գօնթ :

— Գօնթ Արման տը Քէրկազ :

Պարօնէ տէհշէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ ,

— Տիմէք Արման ժաննը պուլտու , տէյի պէեան իյլէտի :

Պու իֆատէ իւզէրինէ Բօգամպօլուն եիւզիւնտէ միւթէքէպպիրանէ պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլարագ ,

— էկէր պէն օլմասա իտիմ , պուլմասը իհթիմալտէն իտի . լաքին համտ օլտուն Բօգամպօլ շաշգըն վէ չօճուգ տէյիլ տիր , տէտի :

Պատէհու Պուժիվալտա վագը օլան հալլերի , վէ Գօլարըն Լէօն Բօլանը պօղտուղու սըրատա նա՞սըլ թէլէֆ իտիլտիկինի , վէ քէնտիսինին եանի Բօգամպօլուն , Մ . տը Քէրկազըն էլինտէն նա՞սըլ գուրթուլտուղունու մուխթասարէն սըր վիլիամա հիքեանէ իթտի :

Պարօնէ՛ իշպու նազ լիեթի սօվուգ գան իլէ տինլէտի , վէ խիթամընտա ,

— Գօլար իշկիւզար վէ ագիլ իտի . էլպէթթէ անըն եերինէ պիր տիկէրինի թայեին իտէրիմ . շիմտիեէ գատար պիւեիւք պիր ֆէնալըգ օլմատըղընա մէմնուն օլտում , տէտի :

Իշթէ Գօլար հագգընտաքի մէրսիեէ պունտան իպարէթ գալըպ , մուախխարէն սըր վիլիամս տիւշիւնմէեէ պաշլաեարագ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Մատէմքի Գօլարը տէրտէսթ իթտիրիպ , օթուգ պին Քրանգըն խըրսըզը քէնտիսի օլտուղունու իգըրրէ մէճպուր Գըլմագ իսթէեօրտում իսէ , պու թասսավվուրումու , հաեաթ-

տա օլտուղու զէման իճրա իտէպիլտիկիմ հալտէ, էօլմիւշ օլտուղու զէման իճրա իտէ՞մէզմիեիմ. պու ճիհէթի տիւշիւն-մէթլիկիմ լաղըմ ռըր, տէտի:

Յիւվաօջ ճին կիպի ագլիլ օլան սըր վիլիամն՝ վէրիլի պուլունան Գօլաբըն վէֆաթը սաեէսինտէ Ֆէրնանը հապս-խանէտէն չըգարթմաեա, վէ էրմին իլէ էզլէնմէեէ պիր վէ-սիլէ արամագտա, վէ պու խուսուսա մուվաֆֆապ օլաճաղընը միւղհէմ սուրէթտէ մէմուլ էթմէքտէ իտի:

Սըր Վրլիամն. - (քէլամա տէվամ իտէրէք.) Տիմէք, օ ճինսաեթտէն պէրու մէյիսանէ պօշ տուր:

— Էվվէթ գարլիան:

— Գօլաբըն հէնուզ թաէըլըր հալտէ օլտուղունու զանն իտէ՞րմիսին:

— Մախզէնլէր, քէնտի տէրունլէրէէէ թէսիմ օլունան էչէտեց մուհաֆաղա իտէրլէր. իմտի միւլթէվէֆա Մ. Գօլար տա կիւլ կիպի թագէ գարմիշ օլմալը տըր:

— Պու ազշամ պու խուսուսու թահգըրդ իտէրէզ:

Պարօն, լըսվէթէն. - Էննար գաթլտէ Նիգօլօ տա վար իտի, տէրլէ մի:

— Էվվէթ, ֆադաթ օ գուրթուլտու:

— Վալիտէն օլան տուլ Ֆէրար գարընըն էլան Նիգօլօ իլէ իրթիպալթը բէք գալի՞մի տիր:

— Իշի պիլիր. պունունլա պէրապէր էկէր Նիգօլօեու ճէ-հէննէմէ կէօնտէրսէլէր, վաղիֆէ պիլէ իթմէզ:

— Սէն քէնտիսինի սէվէ՞րմիսին:

— Տօղրուուս պէն ասլա քէնտիսինի սէվմէմ, էկէր տար աղաճընա շէքսէլէր մէմնուն օլուրում:

Սըր Վիլիամն ճէվապ վէրմէտի, լաքին ճէպինտէն պիր տէֆլթէր չըգարտըքի, պունտա, քնտի մանէթինտէ չալըչան մէմուրլարըն ահվալը սապըգալարընա տաիր կիզլի հարֆլար իլէ մալլւմաթ հաղըմը իտի: Պարօնէ պու տէֆլթէրին եաբ-րադլարընը պիրէր պէրէր կ'օղտէն կէչիրտիկի սըրատա, պիր եաբրադտա աթիտէքի միւնտէրիճաթը կէօրմէքլէ տուրտու:

Նիդօլօ . - Կ/իճէ վագթը իճրաի սիրգաթ իթմիշ օլաու .
 դու , խանէ տէրունինէ կիրտիկի , վէ գաթըը նուֆուսա ճիւ-
 րէթ իթաիկի իշին եիրմի սէնէ քիւրէք ճէզատընա մահքիւմ
 օլմուշ , վէ 184 . . . տէ Բօշֆօր գալէսինաէն ֆիքար իթմիշ
 տիր : Մէրգում կերմիւրէթիէ արանտըղը հալաէ , իղինի զայպ
 իթմէկէ վէ քէնաիսի քեամիլէն թէպտիլի քիսվէ իթմէկէ
 մուվաֆֆազ օլմուշ իսէ տէ , սաղ մէմէսի այթընաա մէվճուա
 օլան վէ պիր պըչադ եարէսինէ միւշապիհ պուլունան պիր
 ճէրիհա լէքէսինաէն թանըլապիլիր : »

Սըր Վիլիամս տէֆիթէրի գաբաւարագ ,

— Շիւպհէ եօգ տուր քի , պու կիպի սապըգալարը օլան
 պիր քիմնէ , բօլիս նաղաբընա եէնի պիր դաթլ ու ճինանէթ
 իճրասընա միւղթէտիր ատա իտիլիր , տէտի :

Մէրգում պու սէօղէրի սէօյլէրքէն , Բօգամպօլ մէրագլէ
 քէնտիսինէ պագմագտա իտի : Պարօնէ , քէլամընա տէվամ
 իտէրէք ,

— Պինապէրին Գօլարըն գաթլի վագըասընաա տօլանը
 բօլիս Նիգօլօեու իթհամ իյլէեէճէք տիր , տէ յի իլավէ իթաի :
 Բօգամպօլ . - Ֆագաթ Գօլարը Նիդօլօ էօլտիւրմէտի :

— Օնաա պէյիս եօգ տուր . պէն իսթէրիմ քի էօյլէ զանն
 օլունսուն :

— Հալպու քի քէնաիսի ինքեար իտէր :

— Շահիտլէր պուլուրուզ :

— Գի՞մլէրի պուլաճաղըզ :

— Էվվէլա սէն , եէմին թահթընաա օլարագ , Նիգօլօնուն
 Գօլարը գաթլ ու թէլէֆ իթտիկիինի կէօրմիւշ օլաուղունու
 թէէմին իտէրսին :

— Տիկէր շահիտ քի՞մ օլաճագ տըր :

— Տիկէրի տէ Ֆիբար խաթուն օլաճագ տըր : Ֆիբար իշին
 Նիգօլօեու սէվմէզ աիւօրտուն :

— Էօյլէ ամմա , Նիգօլօնուն պօղաղընը քէսէրլէրոէ . . .

— Թապիի , պաշգանէ՞ եաբաճագլար :

— Լաքին օ պիկիւնահ տըր :

— Օղուժ, սէն տահա չօճուգ սունն . իմտի սէնին թալիմ ու թէրպիտէնի վէրմէքլիկիմ լաղըժ տըր . պու ալէմտէ եւ-
լընըզ պախթիեար օլան քիմսէլէր պիսուչ վէ պիկիւնահ տըր-
լար : Նիգօլօ իսէ պախթիեար տէյիլ տիր :

Բօգամսօլ . - Տիմէք շու պիչարէ Մ . կինեօն տա պիւեիւք պիր միւթթէհէմ իտի . (Քէնտի քէնտիեէ) Գարթանըն Նի-
գօլօեու իտամ իթտիրմէկի տիւշիւնմէսի բէք կիւզէլ պիր
թասաւվուր սուր : Զաթէն վալիտէմին ճանընը հէր վագըթ
սըգար , վէ պիղի մահվ իտէր իտի . իմտի պու թէրթիպտն
տօլաեը ասլա կիւճէնմէտիմ :

54

Գարու աչըլըպ , «Մօնսիէօ Արման տը Քէրկազ» ըն կէլմիչ
օլտուղու խապէրի վէրիւմէսի իւզերինէ բէֆը սէտա իթտիկի
գէման թէրք իթմիչ օլտուղումուզ ժաննա նագօ քէլամ
խտէլիմ :

Մէղպուրէ , Արմանը կէօրէճէք օլտուղունու զանն իլէ ,
գալպի օլ գատար միւթէեսիր օլտու քի , հէեէճանընտան
նաչի տիթրէմէկէ պաշլատը , լաքին պիրտէն պիրէ իչէրի կի-
րէն շախս` պէրլէտիկի Արման օլմաեըպ , պարօնէ սըր վիլիամս
օլտուղունու կէօրմէսի իւզերինէ , լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօ-
լուպ , տիւշարը հայրէթի աղիմէ օլտուղու հալտէ ըլւճաթ
իթտի :

Պարօնէ , կիւզէլ պիր եօլճու էսվապը կիեինմիչ օլուպ ,

պաշը աշրգ իտի, վէ եիւզիւնտէ լէթաֆէթ հալի միւշահէտէ օլունուեօրտու:

Մէրգուժ, երլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա գըմլլտանմագսըզըն տուրմուշ օլան ժաննա տօղրու ահէսթէ սուրէթոնէ եիւրիւեիւս էլինի թուլթտու, վէ էօբտիւ: Մուախխարէն պիր դաշ սանիեէ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Մատմազէլ, պէնտէնիզէ աֆվ իտինիզ... գօնթ Արման տը Գէրկազ պէնտէնիզիմ, տէտի:

Պու սէօղէր, ժաննըն իրատը քէլամ իթմէսինէ միւսաատէ իթմէքլէ,

— Սիզ Արմա՞նմըսընըզ, տէտի:

— Էվվէթ մատմազէլ:

Կէնճ գըզ հիտտէթլէնէրէք, - Խայր եալան սէօլլէեօրտունուզ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Սըր վիլիամս պու ճէվապա զաթէն մունթազըր օլտուղունտան, օլ էսնատէ գըմլլտանմագսըզըն տուրմուշ օլան Սըրիզէ տօղրու տէօնէրէք, պագըլըյա մէզպուրէեի իսթիճվապ իթտիկինտէն, օ պիշարէ գըզճըղազ,

— Էվվէթ... մատմազէլ... քէնտիսի տիր, տէտի:

Պատէհու պու շահատէթ կիւեա քիֆաեթ իթմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, պիր չընղըրաղըն իբինի շիտտէթլէ չէքտիկինտէն, Մարիէթ կէլտի, վէ մէրգուժէեէ խիթապէն,

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու խըզմէթիմտէ պուլունուեօրտունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Մարիէթ, էվվէլճէ լազըմ օլան տէրսի ալմըշ իտուկինտէն,

— Պէշ սէնէ գատար Մ. գօնթուճ վալիտէսի՝ մատամ գօնթէս տը Գէրկազըն եանընտա խըզմէթ իթտիմ, վէ անըն վէֆաթընտան սօնրա Մ. գօնթուճ եանընտա գալտըմ, տէտի:

Ժանն, ասլա կէօրմէմիշ օլտուղու վէ քէմալը աշգ ու մուհապպէթլէ սէվտիկի պիր ատէմին իսմի թահթընտա իլք տէֆա քէնտի գարչըսընա չըգտըղընը կէօրտիւկիւ պու

ատէմէ տալղըն տալղըն պապարղը սրբատա , ատէթա տիթ-
րէմէքտէ իտի :

Պու արա սըր Վելիամն , իշարէթլէ Սըրիզի վէ Մարիէթի
եօլա գօյտուդտանն սօսրա , ժաննըն դարչըսընտա պիր տիզինի
էեէրէք , քէմայը հլըւրմէթ վէ հէեէճանն իլէ ,

-- Պատմապէլ , լութֆէն պէնտէնիզի տէնլէեինիզ , տէտի .
ժանն էլանն գոմըլտանմադսըզըն մէմէր սանէմ էիպի
տուրմուշ օլուդ , շախսը մէճհուլա պադմադտա օլտուղուն-
տանն , սրք Վելիամն՝ մէզգուրէեի օթուրթտու , վէ քէնտիսի
դարչըսընտա անադտա տուրուդ ,

— Պէնի տինլէեինիզ , սիզէ դաքիպ կէօրիւնէն խուսուսա-
թը յգահ իտէճէիմ , տէտի , վէ մէրդուլմէ ս'ւրիւթ էթտիկի
հալտէ , պարօսէ՝ քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթլըւրտիւ .

— Պէնտէնիզ՝ դօնթ Արմանն սը Քէրչաղլամ : Ճէսիմ պիր
սերվէթ սահէպի օլտուդում հալտէ , կէնճիլիմ դէմանընտա
պէնիմ իշին ինթիխապ օլուհաճադ էքի թարչդ վար իտի .
Շէօյէքէ պիր թագըմ՝ փամիլեալար էվլատը էիպի , եա օ
սերվէթի ազըլըրդճա թէլէֆ իթմէլի , եախօտ վաբիտաթըմը
հլուսի սուրէթտէ սարֆ իլէ , էլտանն կէլէն էյիլիշ եօլունտա
գուլլանմայը իտիմ : Անճադ ազիզէ վալիտէմընն իտի ըրէսը վէ
ճէնապը Ալլահըն իլհամըլլա , սօն դարարը իխթըեար իթ-
տիմ , եանի սերվէթիմի , մահղա խայրխահըդ ուղըունտա
խթիմալէ դարսըր վէրտիմ : Ալթը սէնտէն պէրի տիր ջի .
պու թարիդտէ տէվամ իտիեօրում , վ , պտապախթլարը թէ-
սելի իթմէքիք սառտէթի պէնիմ իշին քեաֆի իտի : Պիր
կիւնն սրզի կէօրտիւմ . . .

ժանն՝ իզարը հայրէթլէ , պու սէօզիւ թաստիդ իթմէմէք
եօլունտա պըր թալի կէօթէրտիկինտէն , սըր Վիլիամն՝ շու
սուրէթլէ քէլամըսը իլէրի կէօթլըւրտիւ .

— Պանա վէրէճէկինիզ ճէվապը պիլիրիմ : Պէնի ասլա կէօր-
մէմիշ օլտուղունուղտանն , սիզի նէրէտէ կէօրմիւշ իտուկիմի
սիւալ իտէճէկինիզի տէրը իթմէքտէեիմ : Իմտի տինլէեինիզ .
«Պիր կիւնն ալչադճա պիր տուգաղա տիւշիւրիւլմէքտէ

օլաուղունուղու խապէր ալարմ: Սիզի թանըմագ խիմ, լաքին պանա թահրիրէն վէրիլէն մալիւմաթտա, ֆէլաքէթինիզ, եալընըղըղընըղ, կիւղէլլիկինիզ վէ Փագիլէթինիզ պիտիրիլմիշ խտի: Սիզի կէօրմէք իսթէտիմ, խաֆիէն կէօրտիւմ վէ սէվաիմ: . .

Սըր Վիլիամս, մահճուպ պիր տէլիգանըր վէ հէնուզ թըֆըլ պիր չօճուգ կիպի, իֆատէի մէզքիւրէի իրատ իթտիկի սըրատա երւզիւ գըղարտը, վէ դանէթ եավաշ սէտա իլէ իրատ իթտի:

Ժանն իսէ, քէմալը հիւրմէթ իւզրէ քէնտիսիյլէ լագըրտը իտէն վէ կէնճ, կիւգէլ, վէ միւթէպէր պիր թաւրտէ օլան պու առնէֆին գարչըրնտա պուլունմասըյլա, թէանճիւպ վէ հայթէթիլ գաիլ օլմանա պաշլաեարագ,

— Փագաթ մճնսիէօ, զիքը իթտիկինիզ ալչագճա տուգագ նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր բաղար կիւնիւ, սիզ, Սըրիզ իլէ նիշանըրըր վէ նիշանըրըրն վալիտէսիյլէ պիրիքատ Պէլվիլէ կիթտինիզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Օրանա իքի քիշի կէլէրէք, Լէօն Բօլան իլէ գավղա իթմէք իսթէմէտիլէր մի:

— Էվվէթ:

— Սօնրա պը լչիւնճիւ քիմնէ կէլիպ, գուրթարըըր մագամընտա պուլունարագ, Էվվէլքի իքի քիմնէքի թարտ վէ տէֆ իթտի, տէյիլ մի:

— Էվվէթ մճնսիէօ:

— Վէ օ լչիւնճիւ շախս՝ սիզի գօլթուղունա ալարագ, Էվվէլիդին գարուսունա գատար կէօթիւրմէտիլ՞ մի:

— Էվվէթ:

— Իրթէսի կիւն, աիկէր պիր ինթիեար քիմնէ, աքէրի էլպիսէ կիեինմիշ, վէ էլպիսէսի իւզէրինէ նիշան թաալիգ իթմիշ օլաուղու հալտէ, Էվլինիզ կէլիպ, սիզին պուլունտուղունուգ գաթտա պիր տաիլէ քիրալատը, վէ քէնտիսինէ,

Երևապաշտ սըֆաթը վերտիրտիկի կիպի բէտէրինիզին տէ տօս .
 Թու օլտուղու իտտիասընտա պուլունտու : Մուախտարէն պիր
 կիւն էվվէլ սիզի խանէնիզէ գատար կէթիրմիշ օլան քիմսէ
 կէլիպ , պէնիմ իամիմ վէ իւնվանըմ իլէ սիզէ Թագտիմ օ-
 լունտու : Սիզտէ քէնտիսինէ ինանտընըզ : Իշթէ օ ատէմ
 ալչագ պիր քիմսէ իտի , սէօյլէտիքլէրի եալան իտի , Պէլվիլտէ ,
 Բարիստէ , սախթէ երևապաշտընըն տալրէսինտէ վէ սիզին
 տալրէնիզտէ մէքրուհ պիր հիլլէ իծրա իթմէքտէ իտի . . .

Ժանն . - (Երևքսէք սէպլէ .) Միւմքին տէյիլ տիր :

Սըր Վիլիամս . - (գանտաթը թամմէ իլէ սէօզլունէ տէվամ
 իթտի .) Օ ատէմին քիմ օլտուղունու անլամագ իսթէ՞րմիսի-
 նիզ . . . Լաքին խայր , հէնուզ քիմ օլտուղունու պէ-
 եան իտէմէմ . . . պիր միտտէթ տահա սէօզլէրիմի տինլէմէ-
 լիսինիզ :

«Թէսատիւք , եախօտ տահա տօզրուտու մահզա խայր-
 խահլըզ . Թէշէպպիւսինտէ գուլլանտըղըմ մէմուրլար , սիզին ,
 նէ կիպի տէհշէթլի պիր տուզաղա տիւշիւրիւմէք իւզրէ պու-
 լունտուղունուզու պանա խապէր վէրտիքլէրինտէ , էվվէլ
 էմիրտէ , սիզի գուրմագմագ իսթէտիմ . պինապէրին սիզի կէօր-
 տիւմ վէ սէվտիմ : Էվվէթ սիզի պիր ագչամ գաբունուզտա ,
 ըաքիպ օլմուշ օլտուղում արապանըն քէօշէսինտէ կիզլէնմիշ
 օլարագ կէօրտիւմ :

«Պանա սէօյլէմէք իսթէտիկինիզի պիլիեօրում : Սիզէ կէլ-
 մէլի իտիմ , վէ հէտէք օլտուղունուզ մուխաթարաեք խապէր
 վէրմէլի իտիմ : - Հալպուք թէհտիտի ալթընտա պուլուն-
 տուղունուզ ֆէնալըզ զաթէն պիւեիւք իտի . սիզ օ ատէմի
 սէվմէք իւզրէ իտինիզ :

«Լաքին սիզի գուրթարմագլա պերապէր , իւք եանլըշը-
 դընըզտա սիզի թէրք իթմէք լազըմ իտի : Պիրտէն պիրէ
 հագըգէթի հալի պէեան իթմէքլիք՝ մէվթինիզէ սէպէպ օլա-
 պիլիւր իտի :

Ժանն սօլուեարագ մէրումու տինլէմէքտէ օլուպ , սըր
 Վիլիամսըն կէօզլէրինտէ , միւհթէրէմանէ թավր ու հարէ-

քեթիւրիներն տէ վէ սէսինտէ մուհապպէթի ազիմէ միւշահէտէ
իթմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

Պարօնէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէքի կէօթիւրտիւ :

— Ժէրթրիւտէ իշի անլաթտըմ . օ տա բլանըմը թաավիպ
իթտի : Պունուն իւզէրինէ սիզի , ույգունուզ էսնասընտա
խանէնիզտէն գալտըրըպ պուրաեա նագլ իթտիրտիմ , Անճագ
օլ վագըթ սիզէ թագտիմ օլունմաեա ճէսարէթիմ պուլուն-
մատըղընտան , մէքթուպ եազտըմ : Պիլսէնիզ գալէմիմի էլիմէ
ալտըղըմ գէման գալպիմ նասըլ չարբարտը , վէ եազտըղընը
մէքթուպու ալտըղըմտա , սէվինճիմտէն էօլէճէեիմ զանն
իթտիմ :

Պատէհու սըր Վիլիամս տիզ չէօքիւպ , Ժաննըն էլինի էօր-
տիւ , վէ կէնճ գըզ բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթ-
տիկի ճիհէթիէ :

— Նիհանէթ մօնսիէօ , մատէմքի գօնթ սը Գէրկազ
սիզսինիզ , օ ատէմ քի՞մ իտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիր խապիօ իտի . պէնիմ խըզմէթքեարըմ իտի :

Ժանն բէֆը սէտա իլէ արգասընա տօղրու չէքիլտի , վէ
կէօզլէրինի գարասը :

Մէզպուրէ , պիր խըզմէթքեարա կէօնիւ վէրմիշ օլմա-
սընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ մահճուպ վէ միւթէէսսիր օլա-
րագ պաեըլտը , վէ ուզուն միւստէթ իմթիտատ իտէն պայկըն-
ըղը կէչտիկինտէ , սըր Վիլիամս օրատան դայպուպէթ իթմիշ
օլուպ , անճագ Սըրիզպիչարէնին միւտավաթընա չալըչարագ ,
պարօնէ թարաֆընտան քէնտիսինէ պիր մէքթուպ վէրտի :
Իշպու մէքթուպըն մէալի շու եօլտա իտի :

«Մատմագէլ ,

«Հասպ էլիճապ վագը օլան իֆատալթըմտան սօնրա , հիշ
օլմադսա պիր գաշ կիւն իշին սիզտէն ուզագ պուլունմագլը-
ղըմ լագըմ կէլտիկինի հիսս իտիեօրում : Սիզ պէնի տէրհալ
սէվէմէզսինիզ , պունունլա պէրապէր գատընլար իշինտէ սիզի
էն զիւատէ պախթիեարը գըլաճաղըմը մէմուլ իտիեօրում :

Ժա՛նն , աղիգէ՛մ Ժանն , սիղտէն սէքիղ կիւն տահա ուզագտա պուլունաճաղըմ , վէ լաքին հէր ադշամ՝ թարափընըղա մէք-
թուպ եաղաճաղըմ : Իսմիմի գապուլ իթմէնիղի ըէճա իթմէք
իւզրէ թէրըար նէղտինիգէ կէլիրսէմ , պէլքի գալպի նէճի-
պինիզ վէ ֆիբրինիզ՝ հագըգի վէ սախթէ գօնթ տը Գէրկաղ-
լարը թէֆրիգ իտէպիլէճէքլէր տիր :

« Ալլահա ըամարլատըգ աղիգէմ . սիղի սէվմէքլէ պախթի-
եարըմ :

« ԳՕՆԻ ԱՐՄԱՆ ՏԸ ՔԵՐԿԱՋ

Ժանն իշպուլ մէքթուպու օդուտուգտան սօնրա հէճնկիւր
հէճնկիւր աղլամաւրա պաչլատը : Սըր Վիլիամսըն ըէնտի խըզ-
մէթքեարը թէսմիւնէ իթտիկի շախսը սէվմիյ օլտուղու խաթ-
ըննա կէլալիքճէ , տամարլարընտա ճէվէլան իտէն գան թահ-
րիք օլունմագտա իտի :

Պարօնէ , պայկըն պուլունան Ժաննտան մուֆարագաթ
իտէրքէն , Մարիէթէ պազը կիղլի թալիմաթ վէրտի , վէ պա-
տէհու սէյֆիէտէն հարէքէթլէ , Բօգամպօլուն ըէնտիսինէ
պէքլէմէքսէ պուլունտուղու Բօր-Մարլիէ կիթտի :

Բօգամպօլ . - (մէրգումու գարչըլաեարագ .) Գարթանըմ ,
սայքի կիճէ տիր , շիմտի նէ՞ եաբաճաղըգ :

Վիլիամս . - Չօգ կէ՞ճ մի սաեըլըր :

— Պիլաքիս թէմամիլլէ կիճէ օլմասընա պէքլէնմէսի էֆ-
քեարընտանըմ :

— Նի՞չին :

— Չիւնքի հագըգէթի հալի սէօլլէմէք իլին , շունա իս-
քեաթ օլմուշում տուր քի , գօնթ , գըղլարըն պուլունտուգ-
լարը մահէլլի անլամագ իւմիտիլլէ մէյխանէնին էթրափընը
տօլաչըեօր :

— Օ հալտէ սագընալըմ :

Մէրգումլար թէմամիլլէ կիճէ օլմասընա պէքլէտիլէր :

Ալէլումում գըչ կիճէլէրի կիպի , օ կիճէ տէ հավա զի-
եատէ գարանլըգ , եաղմուրլու վէ սօվուգ օլուպ , պարօնէ

վէ Րօգ-ամպօլ թարլալարըն իչինտէն կէչէրէք , արա թարաֆ-տան մէյխանէնէ կիրտիլէր :

Րօգ-ամպօլ , իչպու մէյխանէ տախիլինտէ , քէտիլէր կի-պի կիճէ վագթը տախի կէօրտիւկիւնտէն , ետխօտ տահա տօղրուսու մէյխանէնին հէր թարաֆընը միւքէմմէն պիլտի-կինտէն , դարանլըդ-տա ոըր Վիլիամսա ըէհպէրլիք իթտի , վէ ալթ դաթտաքի սալանըն շըմինէսի իւզէրինտէ պուլունան պիր շամատտանը էլինէ ալտը իտէ տէ , - Ըշըղը տիշարտան կէօ-րէպիլիլիլէր . իմտի տօղրուճա մախզէնէ էնէլիմ , - տիեէրէք , մուամու եագմատը :

Պու սուրէթլէ Րօգ-ամպօլ՝ պարօնէնէի էլինտէն թութուպ , մախզէնէ էնտիրտի , վէ օրատա մուամու եագմատընտա , սըր Վիլիամս էթրաֆա աթֆը նազար իթտի :

Մէզքիւր մախզէն վասի օլուպ , պիր թադըմը տօլու վէ պազըսը պօշ օլարագ պիր խայլի ֆըշըլար պուլունմագտա իտի :

Րօգ-ամպօլ , սըր Վիլիամսըն մուավէնէթիլէ պիր ֆըշըբը , տաեաթըլմըշ օլտուղու տիվարտան պէրիեէ չէքտի , վէ պու-նուն տէլինմիշ ճիհէթինի չէվիրմէսիլէ , պարօնէ , հէնուզ թանըլըր հայտէ պուլունան Գօլարըն նաշընը կէօրտիւ :

Պարօնէ , Գօլարըն իւզէրինտէ ալէսսէվիյեէ պիր ճիզտան պուլունտուղունու խաթըրլաեարագ , պու ճիզտանտա , քէն-տիսի իչին մուզիրըր օլապիլէճէք մէքթուպլար ետխօտ քեա-ղըալար մէվճուտ օլմասը իհթիմալինի տիւշիւնէրէք , քէնտի էլի իլէ նաշըն իւզէրինտէքի ըէտէնկօթուն աիւյմէլէրինի սէօ-քիւպ , եան ճէպինտէ մէվճուտ օլան ճիզտանը ալտը , վէ մուամուն ըշըղըյա միւնտէրիճաթընը պիթթէտգիգ , Գօլարըն քէնտիսի իչին եագմըշ օլտուղու , ֆագաթ լուսթաեա պրագ-մաեա վագթը պուլունմատըղը պիր մէրթուպու ալըպ , եէրինէ Գօլարըն՝ Լուի Տիւրօք նամընտա թէրթիպ իթտիրմիշ օլտու-ղու պիր բասթօրթու , վէ քէնտի ճէպինտէն չըգարտըղը պիր մէքթուպու վագ իթտի :

Պարօնէ թարաֆընտան եագըլմըշ վէ մէօհիւրլինմիշ օլան

մէքթուպ Գօլարըն եազըսընա օլ տէրէճէ պէնգէեօրտու քի, էկէր քէնտիսի եանի Գօլար թէրրար տիւնեանա կէլիպ տէ կէօրսէ իտի, քէնտինին թահրիը իթմիշ օլտուղունա գաթան շիւպսէ իտէմէղ իտի:

Մէքթուպը մէզքիւրուն իւսթիւնտէ պէր վէհճի աթի եազըմըշ իտի:

Հօնորատա, Պիկիրատ-Սգոնարտա, Չ Առնէրտա, Վօտիթրա
Վատմագի էմիջ Ֆաշպոֆի

Գօլարըն իմգասընը հավի օլան իշպու մէքթուպուն մէալի շու իտի:

«Ազիզէմ վէ սէվկիւլիւմ,

«Իւշ կիւն տահա կէչէրսէ, սէնին զալիպին Բարիս զապըթասընըն բէնչիսինտէն խալի օլաճագ տըր: Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն Պուլօնեըեա կէլմէք վէ օրատան վաբօրա բաքիպ օլմագ Ֆիքրինտէեիմ: Սիզի թէքրար կէօրմէք, վէ նամուսու քիմնէ օլմագ արղուսիյլէ սիւզան օլուեօրում:

«Իտարէ սաեէսինտէ թօբլասաըղըմըղ ազչէ իլէ Միտիւսէքստէ եախօտ մահէլլի սաիրտէ պիր սէյֆիեէ սաթըն ալարագ, արղու իթիտիկիմիլ հալտէ Բուսիալը բրէնսլէր կիպի վագըթ կէչիրէպիլիլիզ: Եիւզ էլլի պին Ֆրանգ նագտըմ վար տըր, լաքին Հօնորատա քիմնէնին պու ազչէտէն պիր հագգը օլմանըպ, շաեէտ Բարիստէ եագաեը էլէ վէրիլսէմ, բիւրէեէ գատար կիթմէքլիկիմ գապիլ տիր:

«Խարիճիեէ նէզարէթինտէ միւսթախտէմ բիւշիւք պիր մէմուրա օյնատըղըմ պիր օեուճու սանա նագլ իտէեիմ: պու մէմուր էկէր եագաեը էլէ վէրիլսէ, զանն իտէրսէմ էբէյի ուզաղա կէօնտէրիլէճէք տիր:

«Նագլ իտէճէկիմ հիքեանէ կիւլէճէք շէյ տիր:

«Միւլահագա էթ պիր քէրրէ քի, պու մէմուր պունտան ալթը այ էվվէլ կիւղէլ պիր գարըեա ալէագա իթմիշ տիր, օ գատըն իսէ պանա կէօղ աթմագ իսթէմիշ տիր: Գատընըն

իսմինի վերմէմ, չիւնքի մատամ Գօլար, մէզպուրէտէն տօլանը դըսդանն օլմանըը, վէ անըն կէօղլէրինի չըգարմագ իւզըէ, Լօնտրատան գալգըպ պուրաեա կէլմէնիգի իսթէմէմ:

«Հէր նէ իսէ չօգտան պերի պիր կիւզէլ Փըրսաթ արաեօրտում: Իշթէ, պիւերիւք պիր հօճա տիմէք օլան պախթ պու Փըրսաթը գարչըմա չըգարտը: Շէօյլէքի պիր սապահ մահէլլէ տախիլինտէ իշիմ օլմագ միւնասիպէթիլլէ համալ էյպիսէսի կիւրինմիշ օլտուղում հալտէ, Սէն-Լուի սօգաղընտա տօլաշըրքէն, պիր գըզ եանըմա եագլաշարագ, «Սիգի պիր մահէլլէ կէօնտէրէճէեկիմ տէտի, վէ պանա պիր մէքթուպ վէրմէսինտէ, աարէսինէ պագըպ, «Խարիճիեէ նէզարէթինտէ Մ. Ֆէրնան Րօշէեէ» տէյի եաղըլմըշ օլտուղունու կէօրտիւմ:

«Մէքթուպու ալըպ կիթտիմ: Եօլտա մահֆագաեը եըրթըպ միւնտէրիճաթընը օգուտում քի մէալի՝ չիւպհէսիգ էվլէնէճէք օլան օ գըզ՝ մէքթուպունու կէօնտէրմէքտէ օլտուղու մէմուրան մուֆարագաթընը պիլտիրմէքտէն իպարէթ իտի: Գէնտի քէնտիմէ, - Թօհաֆ, իշթէ էյլէնէճէք պիր խապէր, - տէտիմ, վէ կիւլէրէք եօլումա տէվամ իլլէտիմ:

«Պու սուրէթլէ խարիճիեէ նէզարէթինէ վասըլ օլուպ, մէքթուպունու համիլ օլտուղում շախսըն իսմինի սօրտում, պէնի պիր տաիրէեէ կիրտիրտիլէր: Արատըղըմ շախս եալընըզ իտի, վէ այնի տաիրէտէ պիր գասա պուլունուպ, պու գասա անախթարլարը իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ աչըգ իտի:

«Մալիւմա՛ պէն գասալարը թանըրըմ, վէ պիր պագըշտա հիսապընը եաքապիլիրիմ: Հէր նէ իսէ, մէքթուպու պէնտէն ալան քիմնէ, աեաղա գալգըպ, տախիլի տաիրէտէ տիվանէ կիպի վէ պանա ասլա պագմաեարագ տօլաշտըղը սըրատա, աչըգ օլան գասա տէրունինտէ կէօրտիւկիւմ պիր չիգտանը աչըրտըմ, վէ պատէհու օրատան մուֆարագաթլա սօգագտա պէքլէտիմ:

«Իւշ տագըգա սօնրա, պու շախսըն պաշ աչըգ խարիճիեէ տաիրէսինտէն տիշարը չըգըպ, աճէլէթէն կիթտիկինի կէօրտիւմ:

«Պու մուամէլէմին մալի՝ մէրգուամ բէք չողա օլմուշ օլաճագ տրր . . . »

Զաթէն առիկէնէ բէք չող սապըդալարը պուլունան պիր քիմնէ թարափընտան Լօնտրատա մուգիմ պիր գատըն մէքթուպ վասըթասըլլա պալէատէքի մալիւմաթըն վէրլիմէսի, էբէյիճէ մուվաֆըզը մասլահաթ օլուպ, հաթթա սըր Վիլիամս մէքթուպը մէզքիւրու սահա զիեատէ ադլէ եադըն պիր հալէ վազ իթմէք իւզըէ, տիկեր պիր թադըմ թէֆէրուլաթտան պահա իթաի, վէ քէնտի քէնտիւնէ աէ, - Ֆիլվադը մասմագէլ Լիլ ֆուլպէօֆ Լօնտրատա Գօլարըն մէթընսի իաի, Իմտի վուգուլաթ թասսիգ օլունապիլիր, տէտի :

Պարօնէ իշպու մէքթուպու մադթուլուն ճիգտանը տէրունինէ վազ իթտիքտէն, վէ ըէտէնկօթունու տիւյմէլէտիքտէն սօնրա, մէրգուամու ալթուն սաաթըլլա եիրմի ֆրանգ դատար ուֆագըլըը հավի օլան ադլէ քէսէսինի ալըպ, Բօդամպօլուն մուավէնէթիլլէ, ֆըչըբը էվվէլքի վադիեթիինէ կէթիրտի, վէ պասէհու Բօդամպօլա խիթապէն,

- Շիմտի սանա սէօլէեէճէքլէրիմէ տիգգաթ էթ, տէտի
- Բէք էյի գարթան տինլէեօրում :
- Գօլար գաթլ իաիտի :
- Էվվէթ, գօնթ տը Գէրկազ թարափընտան գաթլ իաիտիկինի պիլիեօրում :
- Խայը, Նիգօլօ թարափընտան գաթլ իտիտի :
- Պէնիմ իչին պու տահա էյի. զաթէն պապա Նիգօլօ տան սըզըլմագտա օլտուղումու սիզէ սէօլէտիմ :
- Վալիտէն բօլլա գօմիսէրինին նէզտինէ կիթմէլի տիր :
- Իշթէ օ ֆէնա վիդիթա, գարթան :
- Նէ՞ զարարը վար, կիթմէլի տիր :
- Բէք էյի, գօմիսէրէ նէ՞ տիեէճէք տիր :
- Իզթիրապը վիճտանիսի քէնտինի թաճիզ իթտիկինտէն, վէ մուախարէն իթհամ օլունմագտան դօրդատուղունտան, հագըգէթի հալի պէեանէ կէլմիշ օլտուղունու սէօլէմ մէլի տիր :

Րօգամպօլ՝ քէմալը տիգգաթլէ տինլէմէքտէ օլուպ, սըր վլիլիամն իսէ իֆատէսինի շու կօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Քէնտիսինին Նիգօլօ իլէ մէվճուտ օլան միւնասէպաօթընտան, վէ քէղալիք Նիգօլօ իլէ Գօլար միեանընտաքի միւնասէպաթտան պահս իթմէլի տիր : Պատէհու ճինաեթիւն վուգու պուլտուղու կիճէ, Նիգօլօ իլէ Գօլարըն քէնտի մէյլսանէսինէ կէլիպ, ուզուն միւտտէթ եաւալալ սէսլէ կէօրիւշտիւքլէրինի, լաքին պունլարըն սէօղլէրինտէն Գօլարըն՝ Յրանսատան հարէքէթ իթմէք իսթէտիկինի, վէ պիր միգտար ագչէտէն տօլաեը արալարընտա միւնազաա գուհուր իթտիկինի անլամըլ օլտուղունու, վէ սօնրա Նիգօլօնուն՝ պիր թապանճա տարպէսի իլէ Գօլարը թէլէֆի իտիպ, սաաթընը վէ ագչէքէսէսինի աշրրարընը, վէ պիր թագըմ թէհտիտաթ իլէ քէնտինի (եանի Ֆիրարը) վէ Րօգամպօլու սիւքիւթէ մէճպուր իթտիկինի, վէ անլէրին տէ, դօրգուլարընտան նաշի իխթիեարը սիւքիւթլէ, Գօլարըն նաշընը Նիգօլօ իլէ պիրլիքտէ մէյլսանէնին մալղէնինէ կէօթիւրիւպ, տէրունը պօշ օյան պիր ֆըլը տէրունինաէ կիղլէտիքլէրինի իլավէթէն պիլտիրմէլի տիր :

— Բէք էյի, լաքին պու եալան իչին վալիտէմէ նէ՞ միւքեաֆաթ վէրիլէճէք տիր :

— Իւչ պին ֆրանգ :

— Պու աղ տիր. քէտտիրէճէք օլտուղումուգ պապա Նիգօլօնուն պօյնու, վալիտէմ՝ իչին տահա տէեթրլի տիր :

— Բէք էյի, պին ֆրանգ զիեատէ օլտուն :

— Տէօրթ պին ֆրանգ տա պանա վէրմէլիսինիլգաթթան : Պու տա պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ տիր : Լաքին կէօրէճէքսինիլքի, նա՞սըլ, ասըլ հագըգէթի սէօլլէեէն պիր ըիմսէ կիպի, էլլէրիմի ասիւմանէ տօղրու դալտըրարագ, վէ ըիսվէթիմտէ հիչ պիր շիւպհէ էսէրի կէօսթէրմէեթէրէք պու խուսուսա շահատէթ իտէճէեիմ :

— Օնա տա բէք էյի :

Պու սուրէթլէ մէրգումլար եօգարը չըգըպ, շամտանը

տէօնտիւրտիւքտէն սօնրա արտ թարաֆտան մէյխանէեի թէրք իթտիլէր :

Սըր Վիլիամնըն արապասը՝ եադըն պիր մահէլտէ պէքլէ-մէքաէ օլտուղունտան , մէրդուժ իչպու արապաեա ըաքիպէն Բարիսէ ավտէթ իթտի :

Րօդամպօլա կէլինճէ , Ֆիրարըն կիզլէնմիչ օլտուղու մահէլէ ազիմէթլէ , իճապ իտէն տէրսի վէրտի :

Ֆիրար՝ դայրը մէչրու զէվճինին պօղազընը քէստիրմէեէ վասըթա օլաճաղընտան տօլաեը պիր տէրէճէ միւթէէսսիլ օլտու իսէ տէ , Րօդամպօլ՝ զաեէթ պէլիզանէ վէ իդնա իտի-ճի սէօղլէր սէօյլէտի . մէսէլա Նիդօլօնուճն թէհամմիւլ օլուն-մաղ պիր հալէ կէլտիկինի , վէ քէնտի կիպի տուլ պիր դարընըն տահա միւքէմմէլ պիր հալի արղու իթմէսի թասի պուլունտուղունու տէրմիեան իյլէմէսի իւղէրինէ , Ֆիրար իսքեաթ օլուսլ , ալէսսապահ բօլիս դօմիսէրի նէզտինէ կիթտի . վէ Րօդամպօլ տախր Բարիսէ ազիմէթլէ , պիր կիւն էվվէլ խանէսինէ կէլմէմիչ օլան Նիդօլօնուճն օտասընա կիրիպ , քէնտի թասիլրինճէ միւթէվէֆա Մ . Գօլարըն սաաթը իլէ ադչէ ըխտէսինի օլատա հըֆլ իթտի :

Գօլար , լէօն Րօլան իլէ պիրլիքտէ Պուժիվալա կիթմէեէ հազըրլանտըղընտա , քէյֆիեէթի հօգգապաղ Նիդօլօեա խապէր վէրմէեէ կիթտիկի հէնուղ խաթըրլարտա տըր :

Նիդօլօ , կէրէն . Պուասօ սօգաղընտա քեային այլըղ ^{օլ}

իքի ֆրանգ օլան վէ ալթընճը գաթտա պուլունան ֆէնա պիր օտատա իգամէթ իտիպ, անճագ պիր հօգգապագ գումբանխասընա մէնսուպ օլմասըյլա, Բարիս հուտուտընտա վէ ճիվար քէօյլէրինտէ տօլաշտըղը ճիհէթլէ, մէգքիւր օտասընա նատիրէն կէլիր իտի, Պինապէրին պու օտա, քէնտիսի իչին իգամէթկեահ օլմագտան զիեատէ պաշը տարա կէլտիկինտէ սըղընաճագ պիր մահէլլ իտի:

Ճիլվագը մէգքիւր սօգագ, սէքէնէսի քէսրէթլի պիր մահէլլէ օրթասընտա, վէ հէման թէքմիլի դունտուրաճը կիպի էսնաֆլա մէսքիւն օլմասըյլա, զապըթաճա շիւպհէլի օլմատըղընտան, Նիգօլօ՝ տէօրթ պէշ սէնէտէն պէրու քէմալը հուգուր իլէ օրատա իգամէթ իտէր իտի:

Մէրգում ճունթազամէն բիրասընը էօտէեիպ, սէսսիգճէ իշէրի կիրիպ տիշարը չըգմագտա, վէ տէրունը խանէտէ եէկէնի մագամընտա թանըլմըշ օլան Բօգամպօլտան զայրի բիմսէնի գապուլ իթմէմէքտէ իտի. սիմասընտա տա խօշ պիր հալ կէօսթէրտիկինտէն, տիկէր բիրաճըլարըն թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթմիշ իտի:

Գօլարըն թէլէֆ օլտուղու կիճէտէն պէրու Նիգօլօ՝ կէրէն-Պուլասօ սօգաղընա կէլմիշ օլմաեըպ, էօթէտէ պէրիտէ հօգգապագլըգ իճրասըյլա մէշղուլ օլմուշ իտի. լաքին պիր ագշամ, եանի վիլիամս իլէ Բօգամպօլուն Պուժիվալտաքի մէյխանէեէ կիրիպ, Գօլարըն նաշըյլա մէշղուլ օլտուգլարը սըրատա, խըրսըղըգ սէնաաթընը իճրա իթմէքլիք իհթիեաճընը հիսս իթտի. շէօյլէքի բալթօսու էսկիմիշ օլտուղունտան, հազըր էսվապ սաթան պիր տիւքքեանըն էօն թարաֆընտա գօնուլմուշ պիր բալթօեու աշըրարագ կէօթիւրմէքտէ իքէն, պիր բօլիս մէմուրը վուղուլաթը միւշահէտէ իլէ, մէրգումու թաագիպ իլլէտի իտէ տէ, զալէպէլիքտէ զայպ իթտի:

Վագըա Պէլվիտէ զուհուրա կէլիպ, Նիգօլօ՝ եագաեը էլէ վէրէճէկինի տէրք իթմէսի իւզէրինէ ատըմլարընը չաբուղլաթըպ, նապէտիտ օլտուգտան սօնրա, եարը կիճէրատտէլէրինտէ կէրէն-Պուլասօ սօգաղընտաքի օտասընա կիրտի:

Էլլին գարուճուկուդ խըամէթինի իյֆա իսէն իհթիեար պիր գարր՝ Նիգօլօնուն չամտանը իլէ օտտար անախթարընը վէրտիկի սըրատա ,

— Մօնսիէօ Նիգօլօ կէկէնինիզ կէրտի , տէտի :

Նիգօլօ . - Բօգամուօ՞ւ մու :

— Եվվէթ մօնսիէօ Նիգօլօ :

— Պէնիմ իչին պիր շէյ պրա՞գար մը

— Անախթարընըր իսթէտի :

— Օտամա չը՞գար մը :

— Չըգմասընը միւթէադըս աչաղըրա էնտի :

Նիգօլօ՝ Բօգամուօլուն կէլիչի՝ Ֆիբար թարափընտան պազը խապէրլէր կէթիրմէք իչին օլտուղունու պիլմիւլահազա , պիր թէգքիրէ , եախօտ քէնտիսի իչին մանէալը պիր իչարէթ պուլմադ իւմիտիլլէ օտտարնա չըքտը իսէ տէ , հէր շէյի հէյ կէթի սապըգասընտա պուլմասըլլա տիւչիւնմէնէ պաչլատը :

Բօգամուօլուն կէլմիչ օլտուղունա տայիր օտտարնտա հիչ պիր էսէր պուլունմամասը՝ Նիգօլօնունն ֆիքրինի իչղալէ օլտուգճա սէպէպ իաի իսէ տէ , քէնտիսինի թէադիպ իթմիչ օլան հիւքիւմէթ մէմուրյարընտան եադաեր գուրթարմագիւզրէ պիր չօգ եօլլարտան աճէլէթէն կէչմիչ օլտուղու ճիհէթլէ , ֆէվգէլատէ եօրկուն իտուկինտէն , էսվապընը չըգարմագսըզըն եաթաղընա եաթտը , վէ տէրին պիր ույգուեա տալտը :

Սապահ օլտուղունտա վէ սաաթ օն րատտէլէրինտէ էլան ույգուտա իքէն , գաբու շիտտէթլէ չալընտը :

Նիգօլօ . - Քի՞մ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի , վէ խարիճտէն իչիտիլէն պիր սէս՝

— Դանուն նամընա աչընըզ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

Նիգօլօ . - (քէնտի քէնտիսէ .) Իչթէ շիմտի թութուլտում , աիեէրէք , չամըչ օլտուղու բալթօնու եաթաղընըն ալթընտա կիզլէմէք իսթէտի իսէ տէ , գաբու ճէպրէն աչըլտըզընտան , վադթը օլմատը :

Այնի տաղըդատա իբր բոլիս մէմուրու իշերի կիրաիքէ-
րինաէն , հօգդասպաղ .

— Ալլթը , վէ պէլքի պիր սէնէ հապս ճէզասընա աիւչար
օլաճաղըմ , տէյի միւլահաղա իթաի :

Նիգօլօ՝ պունտան էվվէլ քիւրէեէ աթըլմըշ , վէ անտէն
ֆիրար իթմիշ իաի իսէ տէ , օլ գատար թէպտիլի քիսվէ
իթմիշ իաի քի , քէնտիսինի քիմնէնին թանընամանաճաղընա
խքեաթ օլմուշ իաի :

Մէմուրլար՝ եաթաղը իշինտէ նըսֆէն կիզլէնմիշ օլան
բալթօեա սոյա էհէմիլիէթ վէրմէեէրէք , մէրգուճուն եա-
գասընտան թուլթուպ , պունկարտան պիրի ,

— Սիգի բոլիս դօմիսերինին նէզտինէ կէօթիւրէճէեիգ ,
օրատա իյզահաթը լաղըմէերի վէրիբսինիգ , տէտի , վէ պու
սուրէթլէ Նիգօլօ՝ բոլիս մէրքէզլինէ կէօթիւրիւլտիւքտէ , իս-
մի , սէնաաթը , վէ մէսլէրի հագգընտա իսթինթագը իպթի-
տաիսի իճրա իաիլտի իսէ տէ , չալընան բալթօտան տօլաեր
պիր քէլիմէ պիլէ իրատ օլունմատը :

Նիգօլօ՝ տիւչարը էնտիշէ օլմանա պաշլաեարագ ,

— Պէնի նէ՞տէն տօլաեը իթհամ իտիեօրլար , տէյի սի-
վալ իթաի :

— Պիր ճինսեէթ մատտէսիլէ իթհամ իտիլմէքտէսինիգ ,
տէյի ճէվապ վէրիտի :

Նիգօլօ՝ պուլունտուղու մահէլլտէն սըշրաեարագ ,

— Եալան տըր , պէն քիմնէերի էօլտիւրմէտիմ , տէտի :

— Սէքիզ կիւն էվվէլ հուտուտտա , ֆիրար նամ գատը-
նըն թուլթմուշ օլտուղու պիր մէյիսանէ տէրունինտէ Գօլար
իսմինտէ աթիգ պիր բրանկալըբը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ
օլմագլա իթհամ օլունմուշսունուզ տուր :

— Պէ՞ն մի , պէ՞ն մի . խայր պէն տէյիլիմ :

— Թահգըգաթ իշի զահիրէ չըգարաճագ տըր :

Պու սուրէթլէ գօմիսէր , Նիգօլօեու թէվգըֆիսանէեէ
կէօնտէրիպ , իքի սաաթ սօնրա մէրգուճ միւսթէնթիգին
հուզուրունա չըգարըլմագլա , Գօլարըն գաթլի վագըասընտան

առյաւեր քէնտիսինէ իտիլէն իթհամաթը դաթիէն ինքեար իթտի , յարին խըրսըղար միեանընտա մէվճուտ օլան նամուս-քեարլըգ իճապընճա , դապահաթը քիմսէեէ իսնատ իթմէ-եիսլ , Ֆիրար , Բօգամպօլ վէ սըր վիլիամս հագգընտա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէտի :

Օլ վագըթ Ֆիրար վէ էօեէ օղու իլէ մուվաճճէհէ իտիլ-մէքլէ , Պիրար՝ քէմալը հայրէթէ տիւչար օլան Նիգօլօնուն դարչըսընտա ասլա պօղուլմահարագ , զայրը մէչըու գէվճի իլէ Գօլարըն միւնաղասեա թութուլուպ , Գօլարըն թապանճա իլէ վուրուլտուղունու , վէ քէնտիսի օ տագըգատա Ֆիրար իթմիչ օլտուղունտան , պաչգա մալիւմաթը պուլունմատրղընը սէօյլէտի :

Գօլարըն մատտէի դաթլինտէ գօնթ տը Քէրկազ քէնչի-րէտէն իչէրի կիրմիչ օլմասը , վէ Նիգօլօ աճէլէթէն Ֆիրար իթ-միչ պուլունմասըլա , մէյխանէճի դարընըն , կիրիֆթար օլ-տուղու տէհչէթ արասընտա , գաթիլին Նիգօլօ օլտուղունու գանն իթմէսի պիր տէրէճէ թապիլի իտի . հաթթա Նիգօլօ տա , մէզպուրէնին պու շահատէթինի մահղա օ իհթիմալէ իսնատ իթտի իսէ տէ , մուախխարէն սէօզ սէօյլէմէք սըրասը Բօգամպօլա կէլէրէք , օ տա այնի եօլտա շահատէթտէ պու-լունմասընտա , մերգումուն սաթըլմըչ վէ քէնտի մահվընա գարար վէրիլմիչ օլտուղունու անլատը : Շէօյլէքի Բօգամպօլ , թապիեաթը իգթիղասընճա ֆէվգէլատէ սօվուպ դանլըլըգլա Ֆիրարըն իֆատէսինի թէէքիտ իթտիքտէն պաչգա , պիր թա-գըմ՝ թէֆէրլուաթա տալի կիրիչէրէք , Նիգօլօնուն թէհտի-տաթը սէպէպիլլէ սիւքիւթէ , վէ նաչըն վիճուտինի վէ է-սէրլէրինի դալտըրմագտա քէնտիսինէ եարտըմ՝ իթմէկէ մէճ-պուր օլտուղունու պէեան իլլէտի :

Նիգօլօ՝ ֆէվգէլատէ հիտաէթ վէ դազապա տիւչար օլա-րագ , հագըգէթի պիլտիրմէք , վէ չօգ տէֆա Գօլարըն ալ-գընտան գօնթ իամիլլէ իչիթմիչ օլտուղու Արմանը իթհամ իթմէք , դարթանտան վէ Լէօն Բօլանտան պահս իլլէմէք , վէ քէնտիսինին իսթիֆատէ իտէճէկի եօլտա պու իչ հագգընտա

պաղը իյզահաթ վերմէք իսթէտի իսէ տէ, հիտտէթ ու զա-
զապը օլ տերէճէեէ վարմը իտի քի, պիր սէօզպիլէ իրատընա
միւգթէտիր օլամաերպ, գըզարմըչ օլան լէճճէսի սօլտու վէ
մօրարտը, վէ ազ գալսըն քի քէնտիսինէ նիւզուլ իսապէթ
իտէճէք իտի: Իմտի եարը էօլիւ հալտէ պիր արապաեա իր-
քեապէն, Պուժիվալա կէօթիւրիւլտիւ, վէ օրատա, բօլիս գօ-
միսէրի մուվաճճէհէսինտէ ճէնազէ ֆըչըտան չըգարըլրպ, քիւ-
րէք գաչկընը Գօլար օլտուղու թանըլտը:

Օլ վագըթ Րօգամպօլ, եումրուղու իլէ Նիգօլօեու թէհ-
տիտ իտէրէք:

— Էօլտիւրտիւկիւն պու ատէմին սաաթը իլէ ագչէ քի-
սէսինի աչրըպ, սաման եաթաղըն իչինտէ կիզլէտիկինի ին-
քեար իտէպիլիրմիսին, տէտի:

Նիգօլօ մահվ օլմուչ օլտուղունու անլաերպ, հիտտէթի
տահա զիեատէ արթտը, վէ հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն էլին-
տէն գուրթուլարագ ֆիրար իթմէեէ չապալատը իսէ տէ,
մուվաֆիֆագ օլամաերպ, գօլլարը գավիէն պաղլանտը, վէ
օնտան սօնրա մէրգում, վահչի հայվանլար կիպի հայգըրմաեա
պաչլատըղընտան, միւթթէհիմ օլտուղունա պու սուրէթլէ
գանաաթ հասըլ օլտու, վէ գաթըլկեահա չըգարըլաճաղը՝ օ
տագըրգատան անլաչըլտը:

Նիգօլօնուն գօլլարը պաղլանտըղը սըրատա, գօմիսէր՝
նաչըն իւզէրինտէն զուհուր իտէն էչեաեր, պաչըճա ճիզտանը
թէտգիգ իթտիկինտէն, սըր վիլիամսըն քէչֆ իթտիկի հալ
վագըր օլտու:

Շէօլէքի գօմիսէր, Գօլարըն՝ Լօնտրատա մուգիմ՝ մօսիս-
թրա մատմաղէլ էմիլ Ֆալպէօֆէ եազտըղը սախթէ մէք-
թուպուն միհրինի եըրթըպ, միւնտէրիճաթընը օգուտու:

Թէսատիւֆաթը զարիպէտէն օլարագ, Նիգօլօեու իու-
թիճվապ իտէն վէ Պուժիվալա կէլէն գօմիսէր, պիր գաչ
կիւն էվվէլ Պագգարանըն խանէսինտէ Ֆերնան Րօչէեի ախզ
ու կիրիֆթ իթմիլչ վէ մէրգում տէլիգանլընըն միւթթէհիմ
օլմասը հագգընտա ֆիքրինտէ պիր շիւպհէ հուսուլէ կելմիչ

օլան այնի դօմիսէր՝ օլտուղունտան , մէքթուպը մէզքիւրու օգուտուղունտա , զիհնինտէ նէ՛ կիպի հալ զուհուրա կէլմիչ օլտուղու թապիեաթիլյէ անլաշըլըր . ասէթա Ֆէրնանըն պիտուչ օլմասը իսպաթընը էլտէ իթմիչ իտուկի զաննընա զահիպ օլտու :

Հէր նէ իսէ դօմիսէր՝ նաշըն Մօրկա նագլինի էմր , վէ նիդօլօրու տա Բարիտտէ հապսխանէեէ սէվգ իտիպ , պատէհու քէշֆ իթտիկի պու վագըաեը միւտտաթի ումումիլիկէ պէեան վէ մէքթուպու թէպլիդ իթտի :

Պու հալլէր պիր թարաֆտա վուգու պուլտուղու սըրատա , Ֆէրնան Րօչէ էլան մահպէտտէ օլուպ , իսթինթագը խիթամ պուլմուչ , վէ իթհամնամէսի թանգիմ իտիլմիչ օլմասըլա , եագընտա Մահքէմէի ճինտեթ հուղուրունա չըգարըլաճաղը մուգարրէր օլտուղունտան , զէվալլը տէլիգանլը ագիմ պիր թագաթսըղըղա տիւչար օլարագ , պիր դաչ կիւնտէն պէրու նէ՛ եաբտըղընը պիլմէքտէ , նէ՛ տէ եաչատըղընտան խապէրտար պուլունմագտա իտի :

Սըման , Լէօն վէ Պագգարա իքի տէֆա քէնտիսինի զիեարէթլէ գուրթարաճագլարընը վաս իթմիչլէր , վէ սօն զիեարէթլէրինտէն պէրի սէքիզ կիւն կէչմիչ օլտուղու հալտէ , թէքրար մէյտանա չըգամըլչար իտի :

Պիչարէ տէլիգանլը պիր արա իւմիտ իթմէկէ պաչամըլ իքէն , մուախսարէն սէքիզ կիւնէ գատար Մահքէմէի ճինտեթ հուղուրունա չըգարըլաճաղը խապէր վէրիլմէքլէ , իւմիտի զաիլ օլտու :

Օ տագըպատան իթիպարէն Ֆէրնան հէման ագլընըղայպ իթմէք ըատտէսինէ կէլիպ , աճլըգտան էօլմէք իսթէտիկինտէն , զօր իլէ պիր ազ թաամիտէր իտի : Իսթինթագ խիթամ պուլտուպտան ոօնրա , իսթիլաթտան մէն իտիլմէեիպ , տիկեր մահպուսլար իլէ պուլուչմասընա վէ կէօրիւչմէսինէ միւսաատէ օլունտու իսէ տէ , քէնտիսի զանէթ մահգուն օլմասըլա , քիմնէ իլէ կէօրիւչմէմէքտէ , վէ հապսխանէնին հավիսինէ տէ էնմէմէքտէ իտի :

Պիր սապահ Պագգարա, հապսխանէտէ կէտիկինտէն, Ֆէրնան, մահգունիյեթլէ մէրգումէտէ պագտը, վէ կէնճ գատըն Ֆէրնանըն էլինի թութուպ գարչըսընտա տիզ չէօքէրէք, միւսսիր պիր սէտա իլէ,

— Զէվալը մօնսիէօ Ֆէրնան, նէ՛ գատար թէպտիլ օլմուչսունսւզ, տէտի:

Ֆիլվագը պիչարէ տէլիգանյը, ատէթա կէօլկէսի գալմագ տէրէճէտէ քէսպի զաաֆ իթմիչ օլուպ, լաքին Պագգարա տա էվվէլքի գատար մահգուզ, շէն, վէ գամնըզ ու ֆիթուրսուզ գատըն գալմանըպ, քէտէր ու էլէմինտէն նաչի պէլի պիւքիւմիւչ, վէ նիչէ կիճէլէր իզթիրապընտան նաչի ուլգուսուզ գալմըչ օլմասընըն նէթիճէսի օլարագ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուչ իտի:

Մէզպուրէ սատէ պիր էլպիսէ կիեինմիչ օլուպ, վագթիլլէ ղուրուրիեթլէ կէչիրտիկի էօմրտէն տօլաեը շիմտի պու եօլտա իզհարը նէտամէթ իթմէքտէ օլտուղու զանն օլունմագտա իտի:

Ֆէրնան՝ մէզպուրէտի կէօրմէսինտէ, չէքտիկի պիլճիւմիէ ճէվը ու ճէֆալարը խաթըրլարճասընա միւսսիր պիր սէսլէ,

— Ա՛հ, օլըմիսինիզ, տէտի:

կէնճ գատըն տա, եավաչ սէտա իլէ,

— էվվէթ, պէն իմ. թէքրար կէլիչիմ, մահգա սիզտէն միւքէրէրէն աֆվըգ տիլէմէք վէ իւմիտվար օլմանըզը իսթար իլլէմէք իչին տիր, զիրա սիզի գուրթարմաեա չալըչըեօրուզ, տէյի պէեան իթտի:

Ֆէրնան պաչընը սալլաեարագ,

— Պէնիմ գուրթուլմագլըղըմ գապիլ տէյիլ տիր, տէտի:

Պագգարա. - (ճէսուրանէ.) Խայր, խայր, պիսուչուղու իսպաթ իթմէք միւմքինսիզ տէյիլ տիր. Իմտի մօնսիէօ մէրնան, իւմիտ իտին. հաթթա պու կիւն հէր վագթտան զիեատէ իւմիտ իտին:

Պիչարէ տէլիգանյընըն եիւզիւնտէ մահգունիեթպախչ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլմէքլէ, Պագգարա՛

— Մ. գօնթ տը Գէրկաղ սիզի գուրթարաճագ տըր
օ իսթէտիկինէ միւգթէտիր տիր: Լաքին պունուն իչին վա-
գըթ լազըմ տըր, մօնսիէօ Ֆէրնան:

Ֆէրնան. - (մէյեուսիեթիւէ.) Վագըթ մը լազըմ տըր
Տիմէք սէքիզ կիւնէ գատար մուհաքէմէ օլունուպ, մահքիւմ
օլաճազըմը պիլ՝մէեօրսունուզ:

Պագգարա. - (հայրէթի աղիմէ իլէ.) Սէքիզ կիւնէ գա-
տա՞ր մը. լաքին պու գապիլ տէյիլ տիր:

— Հալպուքի հագըգէթի հալ պու տուր:

— Սէքիզ կիւնէ գատար Պասթիէն Պըրթանիատան ավ-
տէթ իտէճէք տիր: Պասթիէն՝ սըր Վիլիամսա հէր շէյի սէօյ-
լէթէճէք տիր: Էվվէթ, սիզի, Ճինսեթ մահքէմէսի հուզու-
րունա չըգմագ մէգէլլէթինտէն գուրթարաճազըզ:

Պագգարա՝ թարիֆ օլունմագ պիր հէեճան իլէ պու
սէօղլէրի սէօյլէտիկի էսնատէ, պիր կարտիան իլէ պիր ժան-
տարմա կէլտիքլէրինտէն, Ֆէրնան տիւչարը տէհէթ օլարագ:

— Սիւպհան Ալլահ, աճապա վագըթ մը տըր, տէտի:

Կարտիան. - Միւսթէնթիգ սիզի կէօրմէք իսթէեօր, տէ-
յի պէեան իթտի:

Պագգարա՝ իզհարը իւմիտլէ սարսըլտը, վէ քէնտի
քէնտիեէ,

— Պէլքի ասըլ միւթթէհիւմ՝ պուլունտու, տէտի, վէ իր-
թէսի կիւն թէքրար կէլմէքլիկի վատ իտէրէք, Ֆէրնանըն
նէգտինտէն մուվարագաթ իթտի:

Ֆէրնան՝ ժանտարմա իլէ պէրապէր, քէնտի իչինի թան-
գըգա մէմուր օլան միւսթէնթիգին հուզուրունա չըգտը:

Միւսթէնթիգ. - Մօնսիէօ, ախը ու կիրիֆթ օլունմանըզ-
տան պիր կիւն էվվէլ խարիճիեէ նէգարէթինտէ սիզէ պիր
մէքթուպ կէթիրմիշ օլան շախսը թանը՞ր մը իտինիզ:

— Խայր, քէնտինի ապլա կէօրմէմիշ իտիմ:

— Պու դարիպ. օ սիզի թանըեօր:

Պատէհու միւսթէնթիգ, մալիւմ օլան մէքթուպու օգու-
եուպ, խիթամընտա,

— Պուս մէքթուպ՝ հէր հալտէ սիզին պէրի իւզզիմմէ օլտուղունսուզու իսպաթ իտէր. վագաա պաղը ճիւղի մուպա-
 եէնաթ վար իսէ տէ, պու ճիւղիէ իլէ պունուն վիճուտի՝ պի-
 սուչլուզունուզ հագգընտա զէրրէ դատար շիւպհէ պրագմա-
 տըղընտան, շիմտիաէն սէրպէսթ օլտուղունսուզու պէեան իյ-
 լէրիմ, տէտի:

Փէրնան՝ սէրպէսթ վէ պիսուչ օլտուղունու իշիթմէսի
 իւզէրինէ, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, պայլըն հալտէ
 պիր իսկէմէեէ տիւշիւվէրաի:

.....

Պիր սաաթ սօնրա Փէրնան Րօշէ, Գէրկազ օթէլինէ կի-
 տիպ, օլ էսնատէ Արման, Պագգարա, վէ Լէօն Րօլան օրատա
 պուլունտուղարընտան, մէրգում տէլիգանլըբը կէօրմէլէրի
 իւզէրինէ, սօն տէրէճէ իզհարը թէաճճիւպ վէ հայրէթ իթ-
 տիլէր: Չիւնքի սէրպէսթիեթիինի նա՞սըլ պուլմուչ, վէ պի-
 սուչլուզունու նէ՞ կիպի վասրթալար իլէ իսպաթ իթմիշ, պու-
 րալարը՝ մէրգումլար իշին անլաչըլմազ մուլամմա գապիլինտէն
 պուլունմագտա իտի: Լաքին Փէրնան, Գօլար թարաֆընտան
 եազըլմիշ օլան սախթէ մէքթուպուն իսիւլասաի մէալինի պիլ-
 տիրաիկինտէ, վէ Մ. սը Գէրկազ՝ Գօլարըն նաչը մէյխանէ-
 նին մախզէնինտէ պուլունմուչ օլտուղունու, վէ հօգգապազ
 Նիգօլօնուն՝ մէզքիւր ճինաեթ վէ դաթլ վագըասընտան
 տօլաեը իթհամ գըլընտըղընը խապէր ալտըղընտա, անինտէ
 իշի անլաեարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պունտա տա Անտրէանըն բարմաղը վար սըր, տէտի,
 վէ Փէրնան օ սաաթտա հիւրր օլտուղու հալտէ, պէլքի պա-
 ռօնէ սըր Վիլիամսըն՝ էրմինին զէվճի օլտուղունու տիւշիւնէ-
 րէք, պաչընտաքի սաչլար տիքիլտի:

Գօնթ սը Գէրկապ, պու սըրատա քէնտի քէնտիեէ, •
 Փագաթ նի՞շին Պասթիէն պանա մէքթուպ եագմաեօր. իւչ
 կիւն տիւրքի քէնտիսինտէն հիշ պիր խապէր ալմատըմ,
 տիւմէքտէ իտի:

Գօնթ, ազիմ պիր հէեէճան իշինտէ պուլունուեօրտու

իսէ տէ, նէ՛ Պագդարա վէ նէ՛ Յէրնան պու հէեհճանտան հիչ պիր շէյ անլամետօրլարտը, նակեահ դարու աչըլարագ, իչէրիեէ պիր աաէմ՛ կիրտի :

Արման, Պրըթանիանըն քէօյլիւէրի դըեաֆէթինտէ պուլունան պու աաէմի կէօրտիւկիւնաէ,

— Հէլէ շիւքիւր, Պրըթանիատան խապէր կէլտի, պու շախս՝ Գէրլօվէնին ալ մէմուրլարընտան տըր, տէտի :

Շախսը մէրգում, աթ իլէ կէլմիչ օլմասընա բայմէն, իւթիւ պաշը շամուրլա միւլէմնա իտի :

Պու քէօյլիւ, դօնթ աը Գէրկաղա խիթապէն,

— Մօնսիէօ դօնթ, զաթընըգա ֆէնա պիր խապէր կէթիրտիմ. Մ. Պասթիէն վէֆաթ իթտի, տէտի :

Գօնթ, քէմալը հայրէթլէ,

— Պասթիէն վէֆաթ մը իթտի, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվիլէթ էֆէնտիմ. պէշ կիւն էվիլէ վէֆաթ իթտի :

Պասէհու քէօյլիւ՝ ճինաեթին վուգու պուլտուղու ագչամ, Պասթիէնին, իհթիւնար վէ շաշղըն ժէրօմ իլէ պիրլիքտէ եանա տիշարը չըգարըղընը վէ պիր տախի ալտէթ իթմէտիկիւնի, անճագ իքի կիւն սօնրա, սէնիզ սահիլինտէ պիր ինտան նաշը պուլունուպ, Պասթիէն օլտուղու անլաշըլտըղընը պէեան իթտի. լաքին զարայիպտէն օլարագ, մէրգումուն ճինաեթի էսնասընտա բաքիպ օլմուշ օլտուղու սըր Վիլիամըն հայվանընը ագընթը ալըպ սիւրիւքլէմիչ օլտուղունտան, պու հայլանտան հիչ պիր էսէր կէօրիւլէմէմիչ, վէ սըր Վիլիամըն ճինաեթի վագըասընա եալընըզ պու խուսուս պիր իսպաթ օլապիլէճէք իքէն, օ տա պու սուրէթլէ դայպ օլմուշ իտի :

Լաքին Արման ալտանմաերպ, ալչագ Անտրէանըն պու տէֆա տա դալէպէ իթտիկիւնի տէրք իթտի, վէ անինտէ բօթթա աթլարը ճէլպ իտիպ, Ֆիէրնանա խիթապէն,

— Պրըթանիաեա կիտիսօրուզ. Ալլահ վէրէտէ վագթ ռդէմանըլա վատըլ օլտա իտիք, տէտի :

56

Գօլարըն ճէնագէսինին , վէ Ֆէրնան Րօշէնին պիսուշլու-
ղունու իլան իտէն մէքթուպուն քէշֆինտէն իւշ տէօրթ կիւն
սօնրա , Ֆէրնան հասսխանէտէն սալը վէրիլմիշ օլտուղուն-
տան , սրր Վիլիամս , պու միւտտէթ զարֆրնտա վէ Պասթիէ-
նին վէֆաթընտան գօնթ տը Բէրկազ հէնուզ խապէրտար
օլմազտան էվվէլ , Պրրթանիաեա ավտէթ իթմիշ իտի :

Պարօնէ , պիր ագչամ , կիճէ գարանլըզը էթրաֆը իհա-
թա իթմէկէ պաշլատըղը , վէ Մ . տը Լասի ավտան ավտէթ
իթտիկի սըրատա , շըվալիէնին խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի :

Պարօնէնին , Ֆէրնանը գուրթարմագ , վէ պու սուրէթլէ
էրմին իլէ էվլէնէպիլմէք իչին Բարիսէ կիթմիշ օլտուղունու
մէրգում շըվալիէ պիլիր իտի . իմտի պարօնէեի կէօրտիւ-
կիւնտէ ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

— Օ իշ օլտու :

— Բէնտիսինի գուրթարտընը՞ զ վը :

— Թէմամիլլէ գուրթարտըմ :

— Տիմէք գապահաթլը տէյիլ իմիշ :

— Պիլարիս , ազիզիմ շըվալիէ , գապահաթլը օլտուղունու
պէն տէ թաստիգ իթտիմ :

— Օ հալտէ նա՞սըլ ևաբտընըզ :

— Պու իչին մալի պանա եիւզ պին ֆրանգա օլտու :

Շըվալիէ՞ սէվտիկի պիր գատընը խօշնուտ իթմէք իչին
եիւզ պին ֆրանգ սարֆի իթմիշ օլան պու ատէմէ քէմալը
հայրէթլէ պագմագտան քէնտիսինի մէն իտէմէտի :

Պատէհու Մ . տը Լասի ,

— Նիհանեթ աղիղիմ, պու պապտէ վաղը օյան հարեքեթինիւ պիր ուր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, սըրը տէյիլ տիր. իչթէ եարաըղըմը սիղէ սէօյլէնիմ:

— Բէք ալէա, սիղի տինլէեօրում:

— Ֆէրնան Բօչէ՝ դապահաթլը՞մը, տէյիլ մի, օրասը պիլինէմէղ իտի:

— Էօյլէ եա՛:

— Էկէր դապահաթլը տէյիլ իսէ, խըրսըղը պուլմագլաղըմ կէլիր իտի. Էկէր դապահաթլը իտի իսէ, պիսուչուղու իսպաթ իտիլմէտիքճէ, քէնտինին դուրթարըլմասը դապիլ օյամագլ իտի:

— Օ տա թէմամ:

— Լաքին առալէթ, - տէյի տէվամ իթտի պարօնէ, - խուսուսիյլէ Ֆրանսատու, մաթէմաթիք հիսապըյա մուամէլէ իտիպ, մատտի տէլիլէրտէն մատա հիչ պիր շէյէ Էհէմի-եթ վէրմէղ:

— Իֆատաթընըղըն նէթիճէսինի տէրք իթմէկէ պաչա-եօրում:

— Իմտի Ֆէրնանըն դապահաթլը օլմասը՝ նագապիլի ինքեար օլտուղու ճիհէթլէ, պունուն մուղայիրինի իսպաթ իթմէք իչին, սիրգաթըն միլթէճասըրը օլմանը դապուլ իտէն պիր քիմնէ պուլմագլ լաղըմէտէն իտի:

— Էօյլէ պիր քիմնէ պուլտո՞ւնուղ մու:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինէ եիւզ պին ֆրանդ վէրէ՞րէք մի:

— Էվվէթ. լաքին պու եիւզ պին ֆրանդ քէնտի պաչընա պէլիեէ կէթիրտի:

Շըվալիէ. - (թէաճճիւպլէ.) Աճայիպ, նէ՞ սուրէթլէ պէլի-եէ կէթիրէպիլիր:

— Տուրուն, շիմտի հիքեանէ իտէրիմ. պու հիքեանէ ա-տէթա պիր րօման աըր. Պուլտուղում՝ առէմ Գօլար թէսմիեէ օլունուպ, քիւրէք դաչկընը օլտուղու հալտէ, հէր կէօնա

խապասէթի իճրա իտէր, ֆագաթ եագաեը էլէ վէրմէգ իմիշ . անճագ պիր արա բօլիս, պունուն իզինի պուլուպ, հէման ախզ ու կիրիֆթ օլունաճագ իքէն, պէն քէնտիսինէ ըասթ կէլտիմ, Գօլար, Լօնտրատա պուլունան սախթէ պիր մաշու- գէսինէ պիր մէքթուպ եագըպ իմզա իթմէկէ մուվաֆագաթ կէօսթ էրտի . սօնրա քէնտի ըէֆիպլէրինտէն օլուպ, մէյխա- նէճիլիք իթմէկէ պաշլամը պուլունան պիր խըրսըզը պանա կէթիրիպ, դարիպ պիր դօմէտիա օեունու թէրթիպ օլուն- տու . շէօյլէքի քէնտիսինին եանի Գօլարըն՝ մէյխանէճինին տիւք.քիւանընտա պիր օտա քիրալամասը, վէ մէյխանէճի՝ Գօլարը բօլիսէ դամմազաեըպ, բօլիս կէլտիկինտէ, Գօլար պիր գաշ սասաթ էվվէլ եիւզ պին ֆրանգը համիլէն վէ Ամէ- գաեա միւթէվէճիհէն եօլա չըգմըջ օլաճաղընտան, բօլիսին, եալընըզ մէրգումուն քեաղըտլարընը վէ մէքթուպարընը, վէ պունլար միեանընտա Լօնտրաեա խիթապէն . եագըլմըջ օլան մէքթուպու պուլմասը պէյնիմիզտէ գարարլաշտըրըլտը :

— Տօղրուսու բէք մահիրանէ տիւշիւնիւլմիւշ պիր թէպ- պիր :

Սըր Վիլիամս, կիւեա մէտհ ու սէնաեը իսթէմէեէրէք,

— Պու գատար մէտհ քեաֆի տիր, տէտի :

— Էյ օ մէքթուպ պուլունտո՞ւ մու :

— Գօլար պիլէ պուլունտու :

— Լաքին էլպէթթէ ինքեար իթմիշ տիր :

— Դաշր, ինքեար իթմէտի, չիւնքի էօլմիւշ իտի . մէյխա- նէճի եիւզ պին պին ֆրանգը ալմագ իչին Գօլարը գաթլ իթմիշ :

— Մէքթուպ նէ՞ օլմուշ :

— Մէքթուպ Գօլարըն իւզէրինտէն զուհուր իտէն պիր ճիգտան տէրունինտէ պուլունտու :

Իշթէ, պարօնէնին չըվալիէ տը Լասիեէ հիքեաեէ իթտի- կի Բարիս վէ Պուժիվալ վագըլարը պունտան իպարէթ օ- լուպ, չըվալիէնին նագարընճա պարօնէ՝ ասըլգատէ վէ օրթա ասրա մախսուս ճէնթըլմէնլէրտէն, վէ սէվտիկի գատընը էլտէ

խտեպիլմէք իշին հէր կէօնա մուշքիլաթը կէօղէ ալան կէնճ-
լէրաէն օլուպ, մէրդում պիր դաչ տաղըդա թէֆէքքիւրաէն
սօնրա ,

— Շիմտի սիղին իշին եարըլաճադ եալընըզ պիր խու-
սուս դալար , տէտի :

— Նէ՞ կիպի խուսուս :

— Թէչէպպիւսաթընըզըն մուվաֆֆադըյեթինի մատմա-
ղէլ տը Պօբրէօրա խապէր վէրմէլիսինիզ :

— Պէն տէ անը եարաճաղըմ :

— Վէ սիղէ իթտիկի վատըն իճրասընը թալէպ իթմէլիսինիզ :

— Խայր , անը իթմէեէճէեիմ :

— Նի՞շին , ֆէրաղաթ մը կէլտինիզ :

Սըր Վիլիամս . - (սախթէ պիր .քէտէր իլէ .) Խայր , անճադ
մատմաղէլ էրմին , թէլաչ վէ հէեէճան իշինտէ պուլունատու-
ղու պիր սըրատա օ վատը պանա իթմիչ օլտուղունտան , օ
խուսուսու խաթընա պրադմադ՝ պէնճէ բէր տէ ուլուվը ճէ-
նապա մուվաֆըդ տէյիլ տիր :

Մ . տը Լասի . - (ումուղարընը շէքէրէք .) Պօչ լագըրտը .
խտիլէն վատ՝ վատ տըր . էրմին սիղին իլէ էվլէնմէեէ բաղը
օլաճադ տըր :

— Ումարըմ , ֆադաթ իճպար իթմէք իսթէմէմ . (Քէնտի
քէնտիեէ .) Պու զաթ տահա պիր շէյ պիլմէեօր . շուրասընը
տէրք իթմէեօրքի , պիր դատընըն բիգասը , քէնտիսինտէն
հիչ պիր շէյ իսթիհասլ իթմէք իսթէնմէեէրէք էլտէ իտիլիր :

Մ . տը Լասի իլէ սըր Վիլիամս պու եօլտա միւքեալմէ
իթմէքտէլէր իքէն , հավլիտէ պիր աթըն տեադ սէտի իշիտիլ-
տի , վէ պատէհու ժօնասըն կէլտիկի կէօրիւլտի :

Մատամ տը Քէրմատէքին հանընտա քիթապ վէ դաղէ-
թա օգումանեա մէմուր օլան պու չօճուդ , մէզպուրէ թարա-
ֆընտան շըվալիէեէ իսթապ պիր մէթուպու համիլ օլարադ
տօղրուտան տօղրուեա ժէնէ սէյֆիլիէսինտէն կէլմիչ օլուպ ,
իչպու մէքթուպու թէպիլմինտէ , Մ . տը Լասի՝ պունուն միհրինի
եըրթարադ , աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտու :

«Սէվկիւրիւ գօմշում՝

«Սէքիղ կիւնտէն պէրի տիր քի սըր Վիլիամն պուրատան հարէքէթ իթմիշ օլուպ, անըն հարէքէթինտէն պէրու էրմին ֆէնա պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ, վէ կէօզէ չարբաճագ սուրէթտէ թէպտիլ օլմագտա սըր:

«Պարօնէ թէքրար կէլմէեի վատ ի՞թտի մի, վէ մէզպուրէ անը սէվի՞եօր մու, պուրալարընը ասլա պիլմէմ, լաքին քէնտիսինտէն խապէր ալըպ ալմատըղըմը հէր կիւն սիւպ իտիեօր: Պունտան շու նէթիճէեի չըգարըեօլոււմքի, ազիզիմ չըվալիէ, մէրգումէնին զիհնինի պարօնէ իշղալ իթմիշ տիր:

«Պարօնէնին նէրէտէ պուլունտուղունու պիլիեօրմուսունուղ:

«Ավտէթ իտէ՛ճէք մի տիր: Սիղէ մէքթուպ եազը՞եօր մու:

«Րէճա իտէրիմ, լութ ֆէն պու խուսուստա պանա մալիւմաթ վէրին:

«Մուխլիսէնիզ

«Պարօնն ԳԻՐՄԱՏԵՔ

Շըվալիէ, մէքթուպու մէգրիւրու օդուտուղտան սօնրա սըր Վիլիամնա վէրտի, վէ պարօնէ, մէսէրրէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Ջանն իտէրիմքի ֆիթուհաթ սաաթը կէլտի, տէալի:

Պատէհու պիր մաստեա եազլաչարագ, ճէպինտէն պիր զաղէթա չըգարտըգտան ոօնրա, եազը եաղմատա պաչատը: Պիր սաաթ սօնրա ժօնաս, Մ. տը Պօբրէօ իլէ մատամ տը Բէրմատէքէ խիթապէն պազը մէքթուպլարը համիլ օլտուղու հալտէ, աթա սիւար օլուպ, եօլա չըգտը:

Շըվալիէնին մէքթուպունուն միւնտէրիճաթը շու իտի:

«Մատամ վէ ազիղէ գօմշում՝

«Սըր Վիլիամն պիր ազ էվվէլ մուվասըլէթ իթտի իտէտէ, հէր վագըթտան զիտատէ մահղուն տուր: Պունտան՝ եէ-

կէնինիդէ մուհասպպէթի օլմասը նէթիճէսինի չըգարընքօրում:

«Եարըն աթա սիւար օլարագ ժէնէ սէյֆիւնէսինէ կէլմէք թասավվօւրոունտա սըր: Պու սուրէթլէ մասմաղէլ էրմինին քէտէր ու էլէմինի իզալէ իտէպլիէճէկինի իւմիտ իտիւօր:

«Կէրէք մատմաղէլին վէ կէրէք սիզին էլէրինիզի քէմալը հիւրմէթլէ պուս իտէրիմ:

Շրվալիէ ՏԸ ԼԱՍԻ

Պարօնէ սըր Վիլիամս թարաֆընտան ժէնէ շաթօսուունտա Մ. տը Պօբրէօեա եազըլան մէքթուպուն սուրէթի տիր:

«Սէվկիւլիւ դայիմ բէտէր,

«Ձանն իտէրիմ քի օեուունու դազանտըղ:

«Քէրիմէի մուհիմէնիզ էկէր քէնտի սէվկիւլիւ Ֆէրնանընը դուրթարըր իսէմ, պէնիմլէ էվլէնէճէկինի դավիէն վատ իթաի: Քէնտիսի իչին լէֆֆէն պիր մէքթուպ, վէ ճէրիտէի Մէհաքիմին պիր պէնտինի կէօնտէրիւօրում:

«Մուխլիսինիզ

Սրը ՎԻԼԻԱՄՍ

Մ. տը Պօբրէօ, պու մէքթուպու, պարօնէնին՝ չըվալիէ տը Լասինին խանէսինէ մուվասըլէթինտէն պիր սասաթ սօնրա ախզ իթտի:

Պիր դաչ կիւնտէն պէրու էրմին, տէօքտիւկիւ կէօզ եաչլարըն նէթիճէսի օլարագ ատէթա պիր խէեալա պէնդէմիչ օլուպ, Ֆէրնանը գուրթարտըղը հալտէ, պարօնէ իլէ էվլէնէճէկինի վատ իթմիչ իտի իսէ տէ, պու վատընը իճրաբէ վագըթ գալմազտան էվլէլ թէրքի հաեաթ իտէճէկինի մէմուլ իյլէմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս թարաֆընտան եազըլըպ, Մ. տը Պօբրէօ մարիֆէթիյլէ էրմինէ վէրիլմիչ օլան մէքթուպ տախի շու եօլտա եազըլմըչ իտի:

«Մատմագէլ,

«Թէէսսիւֆլէ պէեան իտէրիմքի, օ միւթթէհիմ իտի • Պոլնոլնլա պէրապէ պէն քէնտինի գոլրթարտրմ, վէ թէքմիլ Բարիս էհալիսի՝ շու սաաթտա անըն պիսուչ օլտուղունա իթիմատ իթմէքտէ տիր • Թարաֆընըղա թէպլիղ իթտիկիմ զազէթանը օգուտուղունուղտա, պու խուսուսա սիղտէ իսքեաթ օլապիլիրսինիզ •

«Մատմագէլ, տէրունինտէ պունճա ճէվր ու ճէֆա չէքմիշ օլտուղում Ծրանսանըն իշպու մէմլէքէթինտէն միւէպպէտէն մուֆարադաթ իտէճէկիմ սըրատա, քէտէրինիզտէն նաշի ագլընըզ պաշընըզտա օլմատըղը պիր սըրատա վուգու պուլմուչ օլան վատընըղը խաթըրընըզ պրագմագ իչին տէյիլ, իլլա էպէտի պիր էլվէտա իթմէք իւզրէ, սօն տէֆա սիզի թէքրար կէօրմէք արղուսինտէեիմ •

«Աճապա պու արղումու րէ՞տտ մի իտէճէքօինիզ •

.....

էրմին իշպու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, ձէրիտէի Մէհաքիմտէ միւնտէրիճ աթիտէքի պէնտի տախի գրաաթ իթտի •

«Մահքեմէի ճինաեթտէ ըույեթ իտիլմէսի մուգարրէր պուլունմուչ օլան պիր տավա՝ պու քէրրէ միւսթէնթիգ տաիրէսինտէ, սաքինանէ սուրէթտէ թէսվիեէ օլունմուչ տուր •

«Օգուեանլարըմըղըն շիւպհէսիզ հէնուզ խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք տիրքի, Խարիճիեէ նէղարէթինտէ միւսթախտէմ պիր մէմուր՝ 30,000 ֆրանգը հավի օլան վէ մէրգում մէմուր հագգընտա էմնիյեթի քեամիլէյի հայիզ գալէմ միւտիրի Մ • տը Պ... նուն գասասընտա հըֆզ իտիլմիշ պուլունան պիր ճիզտանը սիրգաթ իթմիշ օլմագլա իթհամ իտիլմիշ իտի • Մազնուը մէրգում, քէնտի պէրաեթինի գավիէն վէ միւէսսիրէն իտտաա իթմիշ իտի իսէ տէ, պիր թազըմ էմարաթ ու տէլաիլ քէնտի ալէյհինտէ պուլունմուչ

իտի լաքին ախրէն, հաւատատա քեային պիր մէյխանէ տախիլինաէ գաթլ իտիլմիշ օլան պիր շախաըն նաշը իւղէրին աէն զուհուր իտէն պիր մէքթուպտան, մատտէի մէղքիւրէ եէնի պիր բէնկ բէսպ իթմիշ տիր :

«Սիրգաթըն վուգուս կէլտիկի սապահ, համալ գընաֆէթինաէ պիր շախս՝ գալէմաէ աշըղ օլան գասանըն եագընընտա չայրչմագտա պուլունան մէմուրը մէրգումուն եածընա կիտէրէք, համիլ օլտուղու մէքթուպու թէսլիմ իթմիշ . . . »

Պատէհու Գօլար թարաֆընտան մատմաղէլ էմիլ Յալ պէօֆէ եաղըլմիշ օլան սախթէ մէքթուպտաքի թէֆէրրուաթ միւնաէրիճ օլուպ, մէղքիւր Մէհաքիմ զաղէթասը՝ իլալէթէն տախի աթիտէքի սաթըրլարը տէրճ իթմիշ իտի :

«Յէրնան Րօշէ տէրհալ թախլիւէ իտիլիպ, խարիճիւն նէղարէթինին քէսպի թէճէյիւղ իթմիշ մէմուրլարընտան օլտուղու ճիհէթլէ, եագընտա մէմուրիւէթի սապըգասընտա իպղա իտիլէճէկթ չիւպհէսիգ տիր : »

Չէնա սանիւէ գատար մաւտմաղէլ աը Պօրքէօ՝ սախգալ մէսէրրէթլէ թէրքի հաեաթ իտէճէկիւնի զանն իթտի, վպատէհու սըր Վիլիամաս վաղը օլան վատընը խաթըրլաեարագ, մէրգումա աթիտէքի թէղքիւրէիւ եաղտը :

«Մօնսիէօ,

«Ինսան, միւտաթի հաեաթընտա եալընըզ պիր տէֆումուհապպէթ հիսս իտէր. անճագ էկէր հագղընըղտաքի թէվէճճիւհաթը շիւքրանկիւղարիմ, իսմինիղի թաշըեան պիր գատընտան. թալէպէ հագղըր օլտուղունուղ աշգ ու մուհապպէթի սիգէ ունութտուրապիլիւրսէ, չըվալիւ աը Լասիւի վասըթի իթթիխաղ իտէրէք, պէնիմլէ էվլէնմէքիկի թալէպ իտէ պիլիւրսիւղ. Հաեաթըմը սիգէ հասը իթմէկէ չայըչաճաղըմ վէ նամուսլու պիր գատըն օլաճաղըմ :

Պարօնէ , զաթէն մէմուլ իթմէքատ օլտուղու իչպու մէք-
թուպու ալարղընաս , քէնտի քէնախեւէ շու սէօղլէրի սէօյ-
լէտի .

— Զեվալը՛ դըղճըղը . . . թէհի եէրատ քէնտի շախսընա
ֆէնալըգ իթմիչ օլաճագ սըր . պէն սէնին իչին տիլտատէ
տէյիլիմ , թրախումանա , սէրվէթինէ թալիպիմ : էվվէթ , հիս-
սիւեաթ սահիպի օլան քիմսէլէրտէն տէյիլիմ . էկէր սէվսէ
իտիմ , պէլքի ժաննը սէվէր իտիմ . լաքին անր , մահգա պի-
չարէ Արմանըն սագալընա կիւլմիւչ օլմագ իչին քէնտիմէ մէթ-
ըէս իթթիխագ իտէճէէիմ :

Մու ախխարէն սըր վիլիամն՝ Մ . տը Պօբրէօեա աթիտէքի
մէրթուպու եագար .

«Իրլանտա սարլղատէկեանընտան պարօնէ սըր վիլիամն
օլտուղումու մուսատտագ քեաֆֆէյի էվրագը լաղըմէերի Բա-
րիստէն կէթիլթալիմ : էվրագը մէզպուրէ մունթաղամ՝ տըր :

«Շըվալիէ սը Լասի՝ միւհթէրէմ գայիմ՝ բէտէրիմէ թէք-
լիֆի բէսմիերի արգ իթմէք իւղրէ , էսպ սիւվար օլարագ թա-
րաֆընըղա կէլէճէք տիր : Գիլիսէճէ իճրասը լաղըմ՝ կէլէն ի-
լանըն իքի տէֆասընտան սարֆը նաղար իթտիրէրէք , սէքիզ
կիւնէ գատար բէսմի իգալիւճըն իճրասը խուսուսընտա թէ-
չէսպալիւսաթը լաղըմէերի իյֆա իթմէք կէրէք տիր :

«Իգտիվաճըն իրթէսի կիւնիւ , սէվկիւլիւ շէրիքիմ , օն իքի
միլեօն ֆրանգը քիմսէն թալէպ իտէճէկիմի պիլիլիմ , վէ
տիզգաթլէ մուհաֆաղա իթմէքտէ օլտուղում Սըրիզի սէվ-
մէնիզէ միւսատտաէ իտէճէէիմ , իհթիւսար խապիս :

Սըր ՎԻԼԻԱՄՍ

57

Պու մէքթուպուն կէօնտէրիլմէսինտէն սէքիզկիւն սօնրա , ժէնէ շաթօսունտա , սապահըն սաաթ 8 ինտէն իթիպարէն իճրաի շատիւմանիւէ պաշլանըպ , խըզմէթքեարլար վէ բազարլըգ էլպիսէլէրինի կիւինմիշ օլան քէօյլիւլէր , ճիվարլարտան կէլմէքտէ իտիլէր : Մասամ պարօն տը Գէրմատէք պիլէ , իմքերաթօրլուգ տէվրինին իլք կիւնլէրինէ մախսուս օլան սալթանաթ էսվասընը կիւինմիշ իտի :

Սաաթ տօգուզտա , էթրաֆ սէյֆիւէլէրին խալգընը , վէ իզտիվաճ գօնթրաթընը թանգիմ իտէճէք մուգավէլաթ մուհարրիրինի համիլ օլարագ միւթէատտիտ արապալար վասըլ օլտուլար : Պունլարտան սօնրա , պարօնէ սըր Վիլիամս իլէ չըվալիէ տը Լասի , միւքէլլէֆ պիր արապաեա ըաքիպ օլմուշ օլտուգլարը հալտէ կէլտիլէր :

Սըր Վիլիամս քէյֆիլի իտի , չիւնքի մէրգում , պիր գաշ սաաթտան էրմինին գէվճի օլարագ , մահուտ օն իքի միլեօն քէնտիսինին օլաճագ իտի :

Մատմագէլ տը Պօբրէօեա կէլինճէ , գաթըլկեահա կիտէճէք օլան պիշարէլէր կիպի եաթաղընտան գալգըպ , մէգպուրէ , Ֆէրնանը գուրթարմագ իւզրէ վագըր օլան սէօզիւնէ սատըգ օլմասըյլա , Ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու , վէ էլան տա սէվտիկի օ տէլիգանլընըն գուրթուլմուշ օլմասընա մէպնի , սըր Վիլիամս իլէ էվլէնմէսի մուգարրէր իտի :

Էրմին , նիշանլըլարա մախսուս օլարագ կիւինտիկի պէեազ էլպիսէ իլէ մէրմէր սանէմտէն զիեատէ լէճճէսի «օլմուշ օլուպ , ճէլլատըն գըլըճընա թէսլիմ օլան պիշարէ քիմսէլէր միսիլու , պիւեիւք սալօնտա թօբլանմըշ պուլունան տավէթ-

կիւնրէ զահիր օլտու : Մ . տը Պօբրէօ՝ մէզպուրէնին գօլթու-
ղունա կիրմիչ օլուպ , վալիտէսի տէ արգասընտան եիւրիւ -
մէքտէ իտի :

Էրմին , պիր գաչ կիւնտէն պերու իզթիրապընը օլ տէրէ-
ճէ միւքէմմէլէն կիղէմիչ , վէ Ֆէրնանըն խաթըրէսի գալպին-
տէն չըգըպ , եէրինէ սըր Վիլիամնըն խաթըրէսի գայիմ օլ-
մուչ տուր կիպի կէօրիւնմիւչ իտի քի , զաեէթ դուրնաղ օլան
վալիտէսի պիլէ օլ պապտէ եանըլմըչ իտի :

Թէրէզ՝ գըղընը մէսուտ զանն իթմէքտէ օլուպ , լէհճէսին-
նին ֆէվդէյատէ սօլկունչուղունու՝ եագընտա իճրա իտիլէճէք
օլան իզալվաճ ըէսմինտէն տօլաեը քէնտիսինտէ հուսուլէ կէ-
լէն հէեէճանա աթֆ իթմէքտէ իտի :

Իզտիվաճ մուգավէլէսի սաաթ տօգուզ բատտէլէրինտէ
թէրթիպ իտիլէճէք օլուպ , սաաթ օնտա ղէվճ ու ղէվճէնին
արապաեա ըաքիպէն ճիվարտաքի քէօյլէ պիւլաղիմէ , միլքիեէ
մէմուրու թարաֆընտան իզտիվաճ ըէսմինին իճրասը , վէ էօյլէ
վագթը օլ պապտէքի այլինի ըուհանինին իյֆասը , վէ օ ագչամը
եէնի կէլին իլէ կիւվէյինին՝ իհթիեարըղընա ըաղմէն մատամ
պարօն տը ֆէրմատէքի , վէ սըր Վիլիամնա ըէֆագաթ իթմէք
արգուսինտէ պուլունան չըվալիէ տը Լասիեի տէ պերապեր
ալարագ Բարիսէ կիթմէլէրի թահթը գարարա ալընմըչ իտի :

Իմտի սաաթ տօգուզ չալտըղընտա , Ժէնէ սէյֆիեէսինին
պիւեիւք սալօնունըն գաբուլարը աչըլըպ , նիչանը գըզ , Մ .
տը Պօբրէօնուն գօլթուղունտա օլտուղու , վէ սըր Վիլիամնըն
գօլթուղունա կիրմիչ օլան վալիտէսի տէ արգատան կէլտիկի
հալտէ , իչէրի կիրտի :

Ճիվար մահէլլէրտէն կէլէն էրքէք վէ գատըն տավէթլի-
լէր , օ արա սալօնուն եանընտաքի օտաեա կիթմիչ օլտուգլարը
հալտէ , կէօեա , մահգա սաիգաի աչգ ու մուհապպէթլէ , հէման
պիւլա սէրվէթ օլան կէնճ պիր գըզ իլէ էվլէնմէքտէ պուլու-
նան պարօնէնին թավը ու հարէքէթի ճաղիպէսի , վէ մուամէ-
լէի նէճիպէսի հագգընտա մէտհ ու սէնտլէր օգուամագտան
տուր օլմաեօրլար իտի :

Մուգավէլաթ մուհարրիբի զայիֆ պիր իհթիեար օլուպ , պիր մասա Գարշըսընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , քէնտի քէնալիէ ,

— Տօղրուսու կիւղէլ իգպալ . էվվէթ , էկէր Իրլանտատան վէ Տըպլինտէն վիրուա իտէն էվրագ սախթէ տէյիլ իսէ , ատէթա բրէնսլէրէ լաերդ պիր իգպալ տըր , տէալ :

Պարօնէ , կիւեա օն պին ինկիլիզ լիրասը վարիտաթը պուլունսուղունու միւպէյեին պիր թագըմ սախթէ էվրագ թէտարիք իթմիշ օլմասըյա , պու խուսուս՝ մուգավէլաթ մուհարրիբինի պիլէ հայրէթտէ պրագմագտա իտի :

Տավէթլիլէր թէքմիլ , կէլին վէ կիւվէյի օլաճագլար հաղըր վէ բէամի իգալվաճ վագթը եագըն օլուպ , ուղուն իսկէմլէսինաէ եասլանմըլ օլան մասամ Գէրմասէք , խըղմէթքեարլարը եօլա Գօյսուգտան սօնրա , Գաբուլարը Գաբաթտը , վէ պատէհու ,

— Մուգավէլաթ մուհարրիբի էֆէնտի , թանղիմ իթմիշ օլտուղունուղ մուգավէլէնամէ սուրէթլինի պիղէ օգո՞ւրմուսունուղ , տէալ :

Մուգավէլաթ մուհարրիբի պու իսթար իւղէրինէ աեաղա Գալըպ , Գալէմինի էլինէ ալար , կէօղլիւկիւնիւ թագտը , էօքսիւրաիւ , վէ համիլ օլտուղու պիւեիւք պիր տէֆթէրի աշտը . լարին օգու մասընա պաշլաեաճաղը սըրատա , նալեան հավլիտէ արապա թէքէրլէքլէրի , վէ գամչը վուրուլմասը սէտասը իշիտիլաիկինտէն , գրաթա պաշլամասը : Տավէթլիլէ պիրիպիրինէ պագըշտըլար . մուախսարէն իչէրինտէն պիրի պիր բէնչիրէ աշըպ , տիշարեա էյիլաի , վէ թէքրար տավէթլիլէրին թարաֆընա տէօնէրէք ,

— Պիր բօսթա արապասը տըր . իւշ բիշի աշաղը էնիեօր , տէալ :

Սըր Վիլիամս՝ մեղքիւր սէսի վէ սէօղլէրի իշիթաիկինտէ պիրտէն պիրէ ֆէնալըդ հիոս իտէրճէսինէ լէհէգի սօլտու կըմին իսէ , եաշաերպ եաշամոմագտա օլտուղունու քէնալի տէ պիլմէտիկի ճիհէթլէ , իգալվաճ սաաթը եագլաշտըլուճ :

պաերլմագ տէրէճէսինտէ քէսպի զաաֆ իթմէքտէ իքէն , ա-
րապա սէսինի ալտըղընտա սարսըլտը , վէ գալպինտէ պիր
իւմիտ էսէրի հուսուլէ կէլտի :

Պաղթէթէն գարու աչըլարագ , էչիքտէ զահիր օլան պիր
լսըղմէթքեար՝

— Մօնսիէօ գօնթ Արման տը Քէրկա՛ղ . . . տէյի խապէր
վէրտի , վէ Արման սիեահ էսվապ կիեինմիշ , լէհճէսի սօլմուշ ,
վէ հաքիմ՝ մագամընտա ըէսմի պիր թավը քէսպ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , ահէսթէ ահէսթէ իշէրի կիրիպ , սըր Վիլիամ-
սա աթֆը նաղար պիլէ իթմէեէրէք , տօղրուճա մատամ տը
Քէրմատէքին եանընա աղիմէթլէ ,

— Մատամ , հիշ մէմուլ օլունմատըղը պիր սըրատա ,
հաթթա պէօյլէ պիր ճիտտի վաղըա էսնասընտա խանէնիզէ
տուխուլէ ճէսարէթիմտէն տօլաեր աֆլընըը ըէճա իտէրիմ-
լաքին պիր մէնֆաաթը աղիմէ պու խուսուսա պէնի իճպար
իթմիշ տիր , տէտի :

Մատամ տը Քէրմատէք , տիւշարը թէաճճիւպ օլմագլա
պէրապէր ,

— Մօնսիէօ գօնթ , պուրաեա կէլմէնիզին սէպէպի հէր
նէ տախի օլսա , մուվասըլէթինիզտէն տօլաեր արզը մէմու-
նիյեէթ իյլէրիմ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Մատամ , պէնտէնիզ՝ անասըլ Պրթանիա ասըլգատէ-
կեանընաան օլուպ , պունտան իքի ալ էվլէլ վէֆաթ իթմիշ
օլան վէ թաղրիպա օն իքի միլեօն ֆրանգ սերվէթ պրագմըշ
պուլունան միւթէվէֆա պարօն Քէրմօր տը Քէրմարուէնին
վասիեէթի իճրասընա մէմուրում , տէտի :

Արման պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , պարօնէ սըր
Վիլիամսա տօղրու տէօնիւպ ,

— Նէ՞ տէրսինիզ մօնսիէօ , պու միգտար տօղրու տէ՞յիլ
մի ալը , տէյի պէեան իթտի :

Սըր Վիլիամս , լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլկուն օլմաղլէ պէ-
րապէր ,

— Մօնսիէօ , պու սիւալի պանա խիթապ իթմէքիկինի-

զին սէպէպինի անլամաեօրում. պէն նէ՛ պարօն տը Բէրմա. րուէեի թանըրըմ, նէ՛ պրագտըղը սէրվէթլին միգտարընը պիլիրիմ, տէյի ճէվապ վէրէպիլտի .

Արման . - էօյլէ՞մի . պէն իսէ մուղայիրինի զանն իտի. եօրտում. Հէր նէ իսէ կէլէչիմ . . .

Արման , թէքրար մատամ տը Բէրմատէքէ խիթապ ի. տէրէք ,

— Մատամ, մուգավէլաթ մուհարրիրի էֆէնտիեէ , պիզի պիր միւտտէթճիք եալընըզ պրագմասը խուսուսընտա ըէճա իտէպիլի՞րմիսինիզ , տէտի .

Մուգավէլաթ մուհարրիրի՝ պու սըրատա տիշարը չըգըպ, տավէթիլէրին պուլունտուգլարը եանընտաքի սալօնա կիթտի .

Օլ վագըթ Արման , միւթէէսսիր վէլէհճէսի սօլկունն օլան վէ գըզճըղագընըն պաշընա նէ կիպի եէնի պիր ֆէլաքէթ կէլէճէկինի պիլմէեէն մատամ տը Պօքրէօեա եագլաշըպ, պարօն տը Բէրմօրունն , էօլիւմ սաաաթընտա, մահգա չօգտան պէրու արամագտա օլտուղու գատընը պուլմաեա վէ թանըմաեա վասըթա օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ վէրմիշ պուլունտուղու մէտալեօնու քէնտիսինէ թագտիմ իթտի , վէ այնի վագըթտա .

— Մատամ, պու մէտալեօն վագըթիլէ սիզին տէյիլ մի իտի, տէտի .

Մատամ տը Պօքրէօ՝ իշպու մէտալեօնու կէօրմէսի իւզէ-

րինէ սէտա իլէ, կէչմիչ զէմանըն խաթըրէլէրի ֆիքրինի իշղալ իթտի, վէ Իսբանիա հուտուտընտա քեային օթէլտէ պու-
լունտուղու վէ տէհէթլի կիճէտէքի քեաֆֆէյի թէֆէյրուա-
թը տէրխաթըր իլլէտի:

Հէր նէ դատար սէնէլէր կէչմիչ, վէ օ գատընճըղազ նիւմուհէ օլմաեա լաեըգ սուրէթտէ Փաղիլանէ էօմիւր կէ-
չիրմիչ իտի իսէ տէ, պուհունլա պէրապէր մէղքիւր մէտալ-
եօնու կէօրիւպ, կէչմիչ վադըւարըր խաթըրլամասը իւզէրի-
նէ եիւղիւ գըղարտըր, վէ միւթթէհիմլէր միսիլու պաշընը
էյաի:

Արման. - (եաւաչ սէտա իլէ.) Մատամ, օ ատէմ եաբ-
արղընտան բէչիման օլտու, չիւնքի ճէնապը Ալլահ քէնտիսի-
նի շէտիտէն թէէտիպ իթտի. վէ պէնի տէ, սիզտէն վէ գը-
ղընըգտան աֆվըրգ տիլէմէր իչին մէմուր գըլտը:

Պատէհու սէսինի եիւքսէլթիպ, Մ. տը Պօրրէօեա խի-
թապ իտէրէք:

— Մօնսիէօ, մատազէլ էրմինին քէնտի զէվճինէ կէօ-
թիւրմէքտէ օլտուղու սէրվէթի ճէսիմէ իճապընճա, եաբըլան
մուգավէլէնամէ թասհիհ իտիլմէլի տիր: Վասիեթլինին ահ-
քեամընը իճրաեէ մէմուր օլտուղում պարօն Քէրմօր տը Քէր-
մարուէ, գանուն նազարընտա քէրիմէնիզ պուլունան մատ-
մազէլ էրմին տը Պօրրէօեու քէնտի վարիսի ումումիսի նասպ
իթմէքտէ տիր, տէտի:

Գալէմ միւտիրի ըէֆը սէտա իլէ, սըր Վիլիամսա վէ պու
մէնզարէտէ հազըր պուլունան էչխասը սաիրէեէ աթֆը նա-
զար իթտի:

Օլ էսնատէ սըր Վիլիամս եըլտըրըմտան վուրուլմուշ
կիպի պիր հալտէ օլուպ, մատամ տը Քէրմատէք ըիւեա
կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ, վէ էրմին իլէ վա-
լիտէսի տէ, սօն պահարտաքի աղաճլարըն եաբրագլարը կիպի
տիթրէմէքտէ իտիլէր: Օլվազըթ Արման տօղրուճա պարօնէ-
եէ կիպիպ, պաշտան աեաղա գասար թէճէսսիւստէն սօնրտ.

— Մօնսիէօ, սիզ բէք մէհարէթլէ տավրանտընըգ. էկէր

պիր կիւն տահա կէճիքսէ իտիմ, մատմազէլ տը Պօրբէօնուն ղէվճի օլմուշ վէ օն իքի միլիօն Քրանդը էլտէ իթմիշ օլա-
ճագտընըզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Լաքին սըր Վիլիամս՝ բէք չաբուգ արզը թէսլիմիեթէթ կէօլթէրէնլէրտէն օլմատըզընտան, պիր արա սարսըլտը իսէ տէ, մուախխարէն քէսպի ճէսարէթ իտէրէք :

— Ճիլվագը մօնսիօ, պէնիմ՝ մէհարէթիմանէն պահս իթ-
մէքլէ նէ՛ անլաթմագ իսթէտիկինիզի պիլմէեօրում : Մատ-
մազէլ տը Պօրբէօնուն թրախումասը պուլունտուղունու, վէ
հէր իքիմիզին տէ սահլիպ սէրվէթ օլտուղումուզու տահա պէշ
տագըզա էվվէլ պիլմէեօրում, տէտի :

— Սահլի՞հ մի . լաքին պէն մուղաիրինի իշիթտիմ . հաթ-
թա Լօնտրատա խըրսըզըզ վէ էշքըեա ըէյիսլիկի իթմէքլէ
օրատան թարտ իսիլմիշ օլան վէ պուրատա սախթէ պիր ի-
սիմ թագընարագ, սէրվէթ արամագտա պուլունան պիր
քիմէտէն պահս օլունտուղունու տա թահգըզ իյլէալիմ :

«Պու ատէմ՝ ղալիպա Մ . տը Քէրմարուէնին վասիեթէթնա-
մէսինտէն խապէրտար օլարագ, վասի պիր էնթըիգա թէր-
թիպ իթմիշ տիր ըի, իշպու էնթըիգանըն թէրթիպաթընա պու
կիւնքի կիւն հէման թէմամիյլէ վագըֆ պուլունմագտաերմ :

Արման, տիկէր թէֆէրբուաթա կիրիշմէեթ թէնէզգիւլ
իթմէտիկինտէն, դաբուեա տօղրու իլէրլէեթիպ :

— Փէ՛րնան, Փէ՛րնան, տէյի չազըրտը :

Սըր Վիլիամս պու իսմի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, Լըմին
ըէֆը սէտա իթտի, վէ եէրէ տիւշմէմէք իւզըն տիվարա տա-
եանմաեա մէճպուր օլտու :

Փէրնան իշէրի կիրտի . արգասընտան տա սիեահ էսվապ
կիեինմիշ, վէ պաշընը էյմիշ օլան պիր դատըն քէմալը մահ-
ճուպիեթթլէ տուխուլ իթտի : Պու դատըն Պագգարա իտի
Փէրնան տօղրուճա Մ . տը Պօբբէօնուն գարչըսընա կիտէրէք,
տիք տիք եիւզիւնէ պագտը :

Օլվագըթ Արման՝ սըր Վիլիամսըն դարչըսընտա տու-
րուպ, քէմալը աղամէթլէ եիւզիւնէ պագտըզը սըրատա, Փէր-

նան՝ վազը օլան ազվիեաթը զալիպանէ ըէտտ իտէն պիսուչ-
լարա մախսուս թավը ու լիսան իլէ ,

— Մօնսիէօ , պուրատա նէ՛ միւսթէնթիգ վար , նէ՛ միւս-
տախի ումումի : Եալընըզ պիր Փամիլեա էֆրատը վար տըր քի ,
մաէթթէէսսիւֆ սիգ օ ֆամիլեանըն ըէիսի պուլունուեօրսու-
նուզ , վէ օ ֆամիլեա էֆրատընըն՝ սիլի զամմազլամաեաճաղընա
իշթիպահ կօզ տուր : Իասանըզտաքի օթուզ պին ֆրանդըն
նէ օլտուղունու պիգ հէր քէստէն էյի պիլիրսինիգ : Լաքին օ
խուսուսու պէեանտէն սիգի մուաֆ գըլարըմ : Անճազ , ումա-
րըմ քի , օ ագչէնին ասլա վէ դաթա պէնիմ էլիմէ կէչմէմիշ
օլտուղունու վէ պինապէրին խըրսըզ օլմատըղըմը պէեան վէ
իլանտէ թէրէտաիւա իթմէգսինիզ , տէտի :

Պագգարա տա , շու սէօզլէրի իլավէ իթտի :

— Մաամազէլ , պէնտէնիգ ֆէնտ վէ մէճնուն պիր մախու-
գում : անճազ իշէտիկիմ ֆէնալըզ միւմքին մէրթէպէ թա-
միր իթմէք իւզրէ պուրաեա կէլտիմ : Իսմիմ Պագգարա տըր :

Մուախիտարէն Պագգարա՝ միւէսսիր պիր սէտա իլէ վէ
կէօզլէրի եաշարմիշ օլտուղու վէ կէնճ գըզըն գարչըրնտա
տիգ չէօքմիւշ պուլունտուղու հալտէ , գալպինի գուրտ կի-
պի թէլէֆ իտէկէլէն զարիպ պիր աշգ ու սէվտաեա նասլլ
թապիլիյեթլէ , սըր Վիլիամսըն վէ Մ . տը Պօրրէօնուն քէօր
քէօրունա ալէթի օլմուշ օլտուղունու մուխթասարէն հիքեա-
եէ իթտի :

Այնի վագըթտա Արման , սըր Վիլիամսա խիթապէն ,

— Իշիտիեօ՞րմուսուն շէյթան . դուրտուղուն պինա ել-
գըլըեօր , վէ ֆէնալըգ մաղլուպ օլուեօր , իշիտիեօ՞րմուսուն
Անտրէա , տէտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Մ . տը Բէրիլագ , օլ մէկուն գար-
տաշա , վէ նիհաեթ մաղլուպ օլմուշ օլան օլ ֆէնալըգ ըուհու-
նա սալօնուն գարուսունու կէօսթէրէրէք , «տէֆ օշ» տէտի :

Միւթէագըպէն Ֆէրնանըն գօլունտան թութուպ , իր-
մինին եանընա կէօթիւրէրէք վէ իրի էլլէրի եէկաթկէրինէ
դա վուշտուրարագ ,

— Սիղ պիրի պիրինիդէ լաերգսընըզ, տէտի :

Իքիսի տէ եէկավազ րէֆը սէտա իթտիլէր : Պատէհու Ֆէրնան՝ էրմինին աեադլարընա գաբանտը . Թէրէզ իսէ, ըրիգ-գաթը գալպինտէն նաչի պիր թարաֆտան կէօզ եաչլարը տէօբտիւկիւ հալտէ, տիկէր թարաֆտան կիւլիւմսէմէքտէ իտի :

Սըր Վիլիամս, գալպինտէ զարազ ու ատավէթ աթէչի մէվճուտ օլտուղու, կէօզլէրի սուրէթի զարիպէտէ բարլատըղը, աղղը քէօբիւրմիւչ պուլունատուղու, վէ պաչընը էլան մաղբուրանէ արգաեա տօղրու կէօթիւրմիւչ իտուկի հալտէ, սալօնտան աիշարը չըգմագ իւզրէ Արմանըն էօնիւնտէն կէչէրքէն :

— Գարտաչըմ, եինէ սէն զալէպէ իտիեօրսուն, Ֆագաթ պէնիմտէ սաաթըմ կէլէճէք տիր Պէն տէ ինթիդամլըմը ալաճաղըմ, տէտի :

Այնի վագըթտա մատամտը Պօբրէօ, ճէլլատ էլինէ թէսլիմ իտիլէճէք օլանլարըն ճէլլատլարընա պագտըզլարը կիպի, զէվճինէ քէմալը նէֆրէթլէ պագարագ :

— Մօնսիէօ, սւմարըմքի, գըղըմըն վէ նամուսունու իխլալ իթմէք իսթէտիկինիզ զաթըն ագտը իզտիվաճ րէսմինտէ հազըր պուլունմագսընըզ . իմտի Բարիսէ ավտէթինիզի իսթար իտէրիմ, տէտի :

Պէօյլէճէ, եիրմի սէնէտէն պէրու օ շախսըն ճէպպարլըղընա պաչ էյմիչ օլան պու գատըն, նիհաեթ պաչ գալտըրըպ, քէնտի ճէլլատը օլմուչ պուլունան շախսը մէրգուճա սալօնուն գաբուսունու կէօսթէրէրէք :

— Չըզընըզ, տէտի, վէ Մ . տը Պօբրէօ, պաչընը էեէրէք, սըր Վիլիամս կիպի տիշարը չըգտը :

Օլ վագըթ, տիզ իւզէրինտէ կէօզ եաչլարը տէօքմէքտէ պուլունան Պագգարա՝ աեաղա գալգըպ :

— Ալլահա ըսմարլատըգ մատմագէլ, էլվէտա մօնսիօ Ֆէրնան . . . սիզ մէսուտ վէ պախթիեար օլուն, տէյի պէեան իլլէտի, վէ իտամ ճէզասընա տիւչար օլմաեա կիտէնլէր կիպի, ատըմլարը տիթրէեէրէք գաբուեա տօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն, Արման արգասընտան եէթիչիպ :

— Կէլ, դըզըմ կէլ, վէ պանա իսթինատ իլլէ: Գալպէօ ըինտէ մուհապպէթ թաշըմըշ օլանլար, բէք չօգ միւզտարըպ օլտուդլարընտան, պու միսիլուլէրին խէթա վէ թագսիրաթալարը հէր նէ տախի օլսա, վէ հէր նէ միգտարտա պուլունսա, եհնի ճէնապը Ալլահ բէնտիլէրինէ աֆվ իտէր, տէտի:

Խարիճտէ սըր Վիլիամս՝ Մ. աը Պօբրէօ իլէ պուլուչարագ,
— Կէլինիզ, գայիմ բէաէր, մաղլուպ օլտուգ, ֆագաթինթիգամ ալաճաղըզ: Սըրիզ սիզին, վէ ժանն տա պէնիմ մէթրէսիմ օլաճագ տըր, տէտի:

Ժաննը թէրը իթտիկիմիզ գէման, մեղպուրէ, սըր Վիլիամսըն, եանի օ գըզճըղաղը ֆէվգէլատէ սէվիեօր կիպի կէօրինէն վէ լիսանը՝ իղֆալ իտիճի շէյթանըն լիսանը միսիլու ալտատըճը պուլունան սախթէ գօնթ աը Գէրկաղըն էլվէտալարընըն թէէսսիրի թահթընտա պուլունմագտա իտի:

Մէրգում սէքիզ կիւնտէն պէլու մուֆարագաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, մատմաղէլ աը Պալտէր՝ ազիմ վէ դարիպ պիր հէեէճանա տիւչար օլմուշ օլուպ, բուհունտա հարիգ իւլ ատէ միւտարէպէլէր զուհուրա կէլմէքտէ իտի:

Փիլվագը օ շախս, եանի չօգտան պէրու պիր տիկէրի եհրինէ դըեաս իթմիշ օլտուղու քիմնէ, միւէսսիր մէքթուպլարը դալպկեհանա դատար թէէսսիր իտէն, վէ հագգընտա կէօսթէրտիկի հիւրմէթ ու ըիաեթթտէն՝ էպէտի վէ միւքէմ մէլ պիր սաատէթ ու իգպալէ նախ օլաճաղընը մէմուլ լյլէեէն զաթ մը իտի: Պունտան գաթինաղար, էֆէնտիսինին գըեաֆէթինէ կիրմիշ պուլունան պիր խըզմէթըհարըն, եանի պիր ատի քիմնէնին բէնչէոինտէն քէնտինի գուրթարմըշ օլան շախս հագգընտա սըրֆ շիւքրանիյեթթ եօլունտա պիր տօսթլուգ, վէ սօվուգ պիր թէվէճճիւհ հիսս իթմէեօր մու իտի:

Բէգալիք, դուվվէյի թէխայեիլիեէսինի վէ գալպինի ճէլպ իթմիշ օլան վէ օ ստաթտա սիլէ բուհունա ճէպպարանէ հիւքմ իտէկէլէն ճէնթըլմէն եախօտ խըզմէթըեար տէ՞

յիւ մի իտի քի , իւք տէֆա միւթէֆէքքիր վէ մահղուն սու-
րէթտէ , ֆադաթ ալի վէ նէճիպ պիր պագըլա քէնտիսինէ
զահիր օլմուշ իտի :

Ժանն , սաաթտան սաաթա մէճնուն օլմագ ըատտէսինտէ
միւթէէսսիր օլուպ , օ իքի շախստան , հա՞նկըսընը , եանի
խըզմէթքեարը՞ մը եօգսա էֆէնտիեի՞ մի , եախօտ թապիրի
ախերլէ , զէքի վէ ֆէթին պիր քիմսէ օլտուղունու միւպէյեին
պիր հէյեթէ մալիք օլանը , վէ լաքին զաեթթ սաքին վէ վա-
գարը կէրիւնէ՞սի մի , եօգսա Տօն Ժուան կիպի քէլամը վէ
պագըլը զէհիրլի , վէ թէպէսսիւմիւ իղֆալ իտիճի օլանը՞ մը
սէվմէքտէ օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ սիւալիթմէքտէ իտի :

Պագէն տէ Ժանն Սըրիզէ , - Խայր , խայր , պու միւմքին
տէյիւ տիր . օ պիր խըզմէթքեար տէյիւ իտի վէ օլամագ ,
տիմէքտէ , վէ Սըրիզ իսէ , ճէվապ վէրմէմէքտէ իտի :

Պիր ագչամ հավլիտէ , պիր արապանըն մուվասըլէթի
սէսի իչիտիլտի : Օլ էսնատէ իքի կէնճ գըզլար , Ժաննըն եա-
թագ օտասընտա եան պէ եան օթուլմուշ օլուպ , կիճէ գա-
րանըղը էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ , աթէյ սէօնմէեէ պաչ-
լամագտա , վէ շըմինէ իւզէրինտէ հէնուզ պիր լամպա եա-
գըլմամըշ օլտուղունտան , տէրունը օտա եարը գարանըղ
հայտէ պուլունմագտա իտի :

Նակեահ , գարու աչըլըպ , էթրաֆա պիր խայլի զիեա
եաեըլտը , վէ պու սաեէտէ պիր ատէմլին կէօլկէսի միւշահէ-
տէ օլունտու :

Պու ատէմ , սըր Վիլիամս օլմաղլէ , խըզմէթքեարլարտան
պիրի ,

— Մօնսիէօ գօնթ տը Գէրկա՛ղ . . . տէյի խապէր վէրմէսի
իւզէրինէ , Ժանն սարսըլըպ , տէրհալ աեաղա գալգտը :

Սըր Վիլիամս՝ մէգպուրէնին գարչըսընա կիտիպ տիզ չէօ-
քէրէք , էլինի էօքտիւկիւ սըրատա ,

— Նիհաեթ սէվկիւլիւմ Ժանն , սիզի թէքրար կէօրիւ-
եօրում , տէտի :

Կէնճ գըզ մէրգ ումա տիգգաթլէ պագմասընտա , ճէհէն .

նէմին շէյթանլարը իշինտէ պէլքի էն ճաղիպի պուլունան պուլ խապիստէն օլ դատար միւթէէսսիր օլտուքի, պայկընլըգ հիսս իլէ, պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իթտի:

Սըր Վիլիամս իտէ, մէզպուրէերի գուճագլաեարագ,

— Ժանն, սէվկիւլիւմ ժանն, պէնիմ եէկեանէ աչգ ու մուհապպէթիմ... ժանն, սէն պէնիմ պիւթիւն հաեաթըմ օլտուղուն հալտէ, իշթէ նիհանէթ սանա կէլտիմ, միւէպպէտէն սանա դավուչտում... սէնի պունտան պէօլէ ասլա թէրք իթմէեէճէերիմ, վէ սէն պէնիմ ղէվճէմ օլաճագսըն, տէտի:

Ժանն՝ նըսֆէն կէօղլէրինի գաբաերպ, հէեէճանընտան նաշի տիթրէտի: Մէզպուրէ, մուսահիպինին ճալիպ սէսինտէն՝ իսթիհգաքեարը վէ շէյթանի պիր հալ, վէ աչգ ու մուհապպէթլէ պադըշընտա ֆէնա պիր մէսէրրէթ ալէամէթի, վէ թէպէսսիւմիւնտէ տախի պիր ֆիքրի ատալէթ մէվճուտ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի:

Ժանն, էլան Արմանը միւլահագա իտիեօրտու: Սըր Վիլիամս իտէ, Սըրիղէ պադարագ,

— Գըղըմ, սիղտէ եագընտա Լէօնու թէքրար կէօրէճէքսինիգ, տէտի:

Սըրիղ ըէֆը սէտա իլէ աիթրէտի. սըր Վիլիամս, քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Էվվէթ, քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէքսինիգ. եարընանըն ղէվճէսի օլաճագսընը, տէյի պէեան իլլէտի:

Պիչարէ գըղճըղազ եարը պայկըն հալտէ պիր իսկէմլէեէ օթուրտուղունտան, սըր Վիլիամս տէրհալ եանընա կիտիպ, ճէպինտէն չըգարտըղը պիր ըուհտանը գօգլաթտը: Անինտէ Սըրիղին պայկընլըղը կէչտիկինտէն, սըր Վիլիամս,

— Սէվկիւլիւ գըղըմ, չաբուգ պաղչէտէքի բէօչկէ կիտին, պունտան ագտէմ օ քէօչկտէ պուլունան պունամըչ իհթիեարէ գարը սիգի թաղեիգ իտիեօրտու, ֆագաթ չիմտի անընէսէրինի պիլէ պուլմաեաճագսընը, չիւնքի բէնտիսինի տէֆ իթտիմ: իմտի օ ճիհէթլէ միւսթէրիհ օլարագ, տէրունինտէ իքի կիւն գալմըչ օլտուղունուգ օտաեա չըքըն վէ պէքլէեին:

Ուղղուն միւստէթ պէքլէմէնէնէքսինիզ . ետգըն տա Լէօն կէլէնէք տիր , տէյի պէեան իթտի , վէ դարտաչ կիպի Սըրիղին ալնընտան պուս իտիպ , մէզպուրէ տէ , հէման զայագըլ պիր հալտէ պուլունան ժաննա սարըլտըգտան սօնրա , գօրգագ քէչիլէր միսիլու օրատան չէքիլտի , վէ պու սուրէթլէ մատմաղէլ տը Պալտէր իլէ սախթէ գօնթ տը Գէրկազը , եանի կիւվէրճին իլէ ագպպաեը եալընըզ պրագտը :

Սըր Վիլիամս՝ դարուեա դատար մէրգումէնէ ըէֆագաթ իտիպ , դարուեու դարատըգտան սօնրա , ժաննըն նէզտինէ ավտէթ իթտի :

Մէրգուման կէօզլէրի մէլունանէ պիր մէսէրրէթլէ բարլատըզը հալտէ , շիւպհէսիզ քէնտի քէնտիեէ ,

— Նիհանէթ ինթիգամըմը ալաճաղըմ՝ տիմէքտէ իտի :
Սըր Վիլիամս , Սըրիղէ , «Լէօնու ետգընտա կէօրէնէքսինիզ» տէմիչ օլտուղունտան , ղէվալը գըզըղաղըն գալպի մէսէրրէթինտին նաչի չարբմագտա իտի :

Սըրիզ , սըր Վիլիամստան մուֆարագաթընտան սօնրա , հիչ պիր թարաֆտա ըչըգ պուլունմատըղընա , վէ տէրունինտէ բէք չօգ խըզմէթքեարլար պուլունան խանէնին օլ էսնատէ խալի կիպի կէօրինմէսինէ էհէմմիւրէթ վէրմէնէրէք , սալա վէ սօֆալարտան աճէլէթէն գօչմագտա իտի :

Յիլվագը զանն իտէրսին ըի , կէօզ դարաեըպ աչմագ միւստէթի արասընտա խանէնին քեաֆիէյի խըզմէթքեարլարը օրթատան նապէտիտ օլուպ , հաթթա պիր աղ էվվէլ թէքէրլէքլէրի սէտասը իշիտիլմիչ օլան արապա պիլէ օ մահէլտէն սավուչուպ կիթմիչ իտի : Շէօյլէքի սըր Վիլիամս , նիւրաթը ճինանէթքեարանէսինտէն թաղելիզ օլունմամագ իւզօրէ , իշինէ մանի օլապիլէն էշխասը վէ մէվատտը օրթատան գալտըրմըչ օլուպ , Սըրիզ՝ պու հալտէն հիչ պիր շիւպհէնէ զահիպ օլմաեարագ , գալպինտէ էսէրը մէսէրրէթ օլտուղու , վէ ալնը թէր իլէ միւլէմմա պուլունտուղու հալտէ , մահզա սէվկիւլիւսիւնիւ կէօրմէք արղուսիլէ պաղէտէն պիւ միրուր , քէօչկիւն դարուսունա վասըլ օլտու :

Իշպուռ դաբուռ հարը աչբդ օշուպ, իչէրտէն ճիւղի պիր
ըշբդ կէօրիւմէքատ իտի: Սըրիզ, մէղքիւր գարուեու երթիպ,
տէհլիդատ եերէ դօնուլմուշ պին լամպա պուլաու:

Կէնճ գրլ, հէեհճանընտան նաչի տիթրէեերէք, լամպա-
եր էլինէ ալբպ, սըր վիլիամնըն թալիմաթընա նօդ-թասը նօդ-
թասընա իթաաթլա, պիրինճի գաթա չըգտը, վէ Ֆիրարըն
իւշ կիւն քէնտիսինի հապս իթմիշ օլտուղու օտաեա կիրտի:
Պատէհու լամպաեր չըմինէնին իւղէրինէ վազ իլէ, պարօնէնին
վատընա էմիլիէթէն վէ եագընտա զէվճի օլաճագ օլան վէ
եէկեանէ սէվլիլիւսիւ պուլունան Լէօն Բօլանա գալուշա-
ճաղընա իսքեաթ օլարագ պիր թարափտա օթուղտու:

Ֆիլվագը հէնուղ օթուրմուշ իքէն, խարիճտէն, եանի
նէրտիվէնտէն պիր ատէմին ատըմ սէպէրի իշիալմէքլէ,
Սըրիզ, շիտտէթլի չարբընթըսընը թէսկին իթմէք իւզրէ, էլի-
նի եիւրէկի իւզէրինէ վազ իթտի, վէ աեաղա գալգմագ,
իսթէտի իսէ տէ, հէեհճանընտան նաչի պուլունտուղու մա-
հէլտէ ատէթա մըխլանմըշ օլտուղունտան, միւգթէտիր օլա-
մատը: Նակեահ պիր ատէմ գահիր օլտուղունտան, Սըրիզ
քէնտի քէնտիեէ,

— Լէօն տուր, տէտի, հալպու քի պու սէօղիւ միւթէա-
գըպ եէյիս ու տէհչէթլէ ըէֆը սէտա իթտի, չիւնքի կէլէն
քիմսէ Լէօն օլմանըպ, Մ. տը Պօբրէօ օլտուղունտան, պիչարէ
գըզճըղազ՝ օ պիլիմսիզ շէքիլտէքի շախսը անինտէ թանըեա-
պիլտի:

Պօբրէօ, իչէրի կիրիպ գաբուեու գաբատըգտան սօնրա,
նիմ զէնտօսթանէ վէ նիմտէ իսթիհգաքեարի սուրէթտէ,

— Ահ սէվկիլիւ գըղըմ, սիզի թէքրար կէօրտիկիւմտէն
տօլաեր պիլսէնիզ նէ՝ տէրէճէ մէսըուր օլտում, տէյի պէեան
իթտի:

Սըրիզ էլան տէհչէթ իչինտէ օլտուղու հալտէ, աեաղա
գալգըպ, քէնտիսինի գուրթարմագ իւմիտիլէ, օտանըն տի-
կէր ուճունա իլթիճա իթտի:

Պօբրէօ. - (մասխարա իտէրէք.) Աճալիպ, էյիլիք կէօր-

տիւնկիւնիւղ տօսթտան ֆի՞րար մը խոխօրստունուղ . տօղրու-
սու . պու բէք զարիս տիր :

Մէրգում պու սէօղէրի սէօյլէերիպ, մէղպուրէեէ տօղրու
իլէրլէտի իսէ տէ , Սըրիղ՝ զանէթ չէվիքլիքլէ սավուչուպ
քէնտիսի իլէ մէրգում արասընտա պիր մասա պուլունասուղու
հալտէ, մէրրուհ իհթիւար՝ սիւքիւնէթլէ ,

— Գրգրմ, թէլաչ իսթէմէզ . եօրուլտուղունուղ հալտէ,
սրրա պանա կէլիր, տէտի :

Զէվալլը դըզըղաղ իսէ , զայագըլ պիր հալ իլէ ,

— Լէ՛օն, Լէ՛օն , տէյի պաղըրտը , վէ Պօբրէօ տա կիւ-
լէրէք ,

— Եալանճը սըր վիլիամնա ինանտընը՝ մը . աղիգէմ, սիգէ
պէքլէեէն պէն իտիմ . պաչգա քիմսէ տէյիլ իտի : Իմտի Լէ՛օն
կէլմէեէճէք տիր :

«Շիմտի պիղ պուրատա եալընըզըղ . գարու տա գարալլ
տըր : Սըր Վիլիամն իսէ, պու տէֆա, պունտան էվվէլ օյնա-
տըղը դօմէտիանը օյնամաղա վէ համիլիք վազիֆէսինի իճրա
իթմէկէ հիչ պիր սէպէպ պուլմանեաճագ տըր , տէտի :

Սըրիզ, արթըգ քէնտիսի իչին չարէի սէլամէթ գալմա-
տըղընը անլատըղընտան ,

— Լէ՛օն , Լէ՛օն , եարտըմա կէլ, տէյի պաղըրտը , վէ եի-
նէ ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Պօբրէօ քէնտիսինի թաա-
գիպ իթտի :

Պէչ տագըգա գատար ճէլլատ իլէ մաղլումէ արասընտա
մէճնունանէ պիր սէյր ու հարէքէթ վուգու պուլուպ , պիչա-
րէ դըզըղաղ՝ մասա , իսկէմլէ վէ եաթագ կիպի նէսնէլէրի,
սիբէր մագամընտա իսթիմալ իթմէքտէ իտի : Լաքին պիրտէն
պիրէ մէղպուրէնին իւզէրինէ զարիպ պիր ֆէնալըգ կէլմէքլէ,
տիզլէրի գուվվէթտէն քէսիլտի , վէ կէօղլէրինին էօնիւնտէն
գըրմըզը պիր տիւման կէչմէքտէ օլտուղունու գանն իյլէտի :

Պիչարէ , եութմուչ օլտուղու աֆիօնուն ուեուչուգլուգու
իլէ մէզքիւր զաաֆէթի քէսպ իտիպ , վէ նէվիմա սերիսօ
օլուպ , եէրէ սերիլտի , վէ Մ . տը Պօբրէօ՝ մէսէրրէթ վէ մու-

զափփէրիւնէթլէ ընթաց սէտա իթմէքտէ իքէն, նակեան ներ-
տիվնտէ պաղը երւքսէք սէսլէր վէ ատըմյար իշիտիլտի:
Պիր տագըգա սօնրա, գաբու գըրըլարագ աչլտը:

Օլ վագըթ իքի քիշի, կէօզլէրի թէհտիտավէր սուրէթտէ
բարլաեարագ, վէ ատալէթ գըլըճը միսիլլու շիտտէթ իրաեէ
իտէրէք, զահիր օլտուլար: Պունլարտան պիրի, պիլա միւտա-
փաա օլան պիչարէ գըղճըղաղըն նամուսունու իխլալէ հազըր
պուլունան շախսըն իւղէրինէ հիւճուճ՝ իտիպ, եէրէ եաթըր-
տը, վէ պիր աեաղընը կէօքսիւնէ պասարագ:

— Ա՛հ ալչագ, թամ վագըթտա վասըլ օլտում: կէլմէօ
եէճէկիմի պէեան իթմէքլիկին իլէ խէթա իթմիշ օլտուղունու
անլաեօրսուն ա՛, տէտի:

Պու ատէմ Լէօն Բօլան, վէ տիկէրի տէ Արման տը Քէր-
կագ իտի:

Սըրիզ, քէսիք պիր սէսլէ,

— Լէ՛օն, Լէ՛օն... էօլէճէեիմ՝ զանն իտիեօրում, տէյի
պէեան իթտի:

Պատէհու Լէօն Բօլան՝ Սըրիզի գուճագլատըղը վէ քէմալը
հէեէճան իլէ սարըտըղը սըրատա, մէզպուրէ, սօն նէֆէսինի
վէրմէք իւզրէ պուլունուրճասընա կէօզլէրի գաբանտը, վէ
պաշը արա թարափա էյիլտի. անճագ հէնուզ պիր տէրէճէ
ագըլը պաշընտա օլմասըլա, շիտտէթլէ կէօզլէրինի աչտը,
վէ ափիօնուն պուխարըլա գարանըգ քէսպ իթմիշ օլան
զիհնինտէ ճիւզիճէ զիեա հուսուլէ կէլիպ, քէսիք պիր սէսլէ,

— Փանը... տէրունը խանէտէ... էօթէ թարափտա
պուլունան Փանըր գուրթարըն, տէտի:

59

Սըրբիզին՝ պու մէմուլին զայրի մուսվէնէթէ նա՞սըլ նախ օլտուղունա, վէ Լէօն Բօլան իլէ Արման տը Քէրկազըն՝ իքի կէնճ գըզլարը ուզուն միւտտէթ վէ թէհի եհրտէ արսաուդ-տան սօնրա, նիհանէթ պունլարըն պուլունտուգ-լարը մահէլլի նա՞սըլ պուլտուգ-լարընա կէլինճէ, հիքեանէմիլտէ պիր ալ կէրէեէ կիտէրէք, վէ պիր միւտտէթտէն պերու թէրք իթ-միշ օլտուղումուղ էլխաստան պահս իտէրէք, օլ պապտէ իյ-զահաթը լազըմէեի իթա իտէրիզ :

Փիքրիմիզ՝ Բօգամպօլ իլէ Փիքար նամ դարըտան պահս իթմէք տիր :

Պարօնէ սըր Վիլիամս, Փիքարըն էօեէ օղլունուն ախլէագը մէզմումէ վէ մուղիրրէ իլէ մութթասըֆ, քիւսթախ պիր սարիգ վէ գաթիլ օլտուղունու բէք էյի անլամըշ օլուպ, մէր-գում սօվուգ գանլըլըդտա, քիւսթախիլըգտա, վէ ֆիրասէթի ֆիքրիեէտէ, վէ ճէսարէթտէ պիեմնալ, վէ պիտիկի սըրըրը քիմնէեէ պիտիրմէեերէք մէզարա դատար կէօթիւրէնլէրտէն օլուպ, անճագ միւմքին օլան իսթիֆատէեի կէօրիւրսէ, էօյլէ պիր սըրըրը ֆաշ իտէր իտի :

Պարօնէ, մէրգումուն պու խասսէլէրինի անլամըշ օլտուղունտան, քէնտի քէնտիեէ,

— Կէրչի օն իքի միլեօն Փրանգա մալիք օլամամագ կիպի պիր պէտպախթըղա տիւչար օլմագլըղըմ բէք միւչքիլ տիր, լաքին վէլէվ օն իքի միլեօնու էլտէ տէ իտէմէսէմ, Արմանըն ալէյհինտէքի մուհարէպէմէ խէֆիէն տէվամ իտէճէկիմտէն, պու հայլազը Գօլարըն եհրինէ մասլահաթիլուզար թայեին իտէրիմ, տէտի :

Իմոտի Բօգամսօլ, հէր կէօնա էմրինի իճրաեէ միւգթե - տիր վէ հազըր պիր ալէթ մագամընտա պուլունուպ, սըր Վիլիամս՝ Պրըթանիաեա ավտէթի սըրատա մէրդումա սէլահի - եէթի թամմէ իթա իթտի, վէ կիտէրքէն,

— Պէն, պիր միլեօն գատար պիր մէպլաղը էլտէ իթմէք մագսէտիլէ քիւչիւք պիր եօլճուլուգ իտէճէեիմ, տէտի, վէ հէր նէ գատար սըր Վիլիամս՝ օն իքի միլեօն եէրինէ եալընըգ պիր միլեօնտան պահս իթտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Բօ - գամսօլ իղհարը հայրէթ իլէտի:

Պարօնէ, քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Պու իչ, ինթիմալքի օն պէշ կիւնէ գատար թէսվիեէ օլունուր. էկէր գըզար լաեըգըլա գայրըլըրար իսէ, սէնին միւքեաֆաթընը վէրիրիմ, տէտի:

— Նէ միգտար միւքեաֆաթ վէրէճէկինիզի անլա՞եապի - լիրմիեիմ:

— Իչի պիլիր:

— Իչի պիլիր նէ՞ տիր:

— Նիհաեէթ օն եախօտ օն իքի ատէտ պին ֆրանլըգ գայմէ վէրէճէկիմի իւմիտ իտէպիլիրսին:

— Մուալլագ իչի սէվմէմ. գաթիէն թայեին իտէլիմ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն:

— Շունու տիմէք իսթէեօրումքի, պէն սիգէ լաեըգըլա խըզմէթ իտէճէեիմ. Ջապթիեէ նազըրը պիլէ գըզարըն կիգ - լէնմիշ օլտուգլարը մահէլլի պուլամաեաճագ տըր:

— Բէք ալէա, մագսէտին նէ՞ տիր:

— Օն օն իքի ատէտ պինլիք պանգնօթ եէրինէ եիրմի ատէտ իսթէրիմ:

— Լաքին պու բէք չօգ տուր:

— Էյի խըզմէթ՝ ազ մասլաֆլա օլմազ:

— Բէք էյի, գապուլ իթտիմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, սըր Վիլիամս՝ պազը մէսա - րիֆաթը ֆէվգէլատէեէ գարչըրգ օլմագ իւղրէ, Բօգամ - սօլա պիր միգտար ալթուն իթասըլա օրատան մուֆարա -

դ.աթ իթտի, վէ արապասընա ըաքիպէն, էսնաի հարէքէթին-տէ, քէնտի քէնտիւէ,

— Տօղրուսու զէվճէմտէն ալաճադ օլտուղումօն իքի միլ-եօն ֆրանգ.տան զիւրատէ շու քիւչիւք ժաննըն մուհապպէթինի իսթիհասալ իթմէկի արղու իտիւքօրում, տէտի:

Պարօնէնին աղիմէթինտէն սօնրա, Բօդամպօլ, Պօթօն սօգաղընտաքի օթէլտէ եէրլէշիպ, ամիրճէ պաղը էմրլէր վէր-տիքտէն սօնրա, Պուժիլվալա կիտիպ, Ֆիրարը պուլտու:

Մէրղ ումէ Նիւօլօնու սըր Վիլիամա սաթմըշ օլմասընտան սօլաեը միւթէէսիւֆ օլտուղունտան, Բօդամպօլ,

— Վալիտէ քէտէր իթմէ, օլան օլտու, տէտի:

— Զէվալլը Նիւօլօ, Ֆէնա ատէմ տէյիլ իտի:

— Խայր, Ֆէնա ատէմ տէյիլ իտի. անճադ սէվկիւլի վալիտէ, ալը կիպի սէնի տէօեէր իտի:

— Էօյլէ ամմա, պէն եինէ...

Պատէհու մէզպուրէ աղլամաեա պաշլաերարպ,

— Շիւպհէսիղ զէվալլընըն պաշընը քէսէճէքլէր, տէտի:

— Պաշ քէսիլմէք պիր տապըդալլըք մուամէլէ տիր:

Ֆիրար սարսըլտը, վէ Բօդամպօլ իսէ, քէլամա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Պէն շօդ տէֆա, Սէն-ժադ հուտուտընտա պաշ քէ-սիլմէսինի կէօրմիւչիւմ տիրը: Պու ալէմտէ հէր շէյի կէօր-մէք, հէր շէյէ ալըյմադ լաղըմ տըր... քիմսէ պաշընա կէ-լէճէկինի պիլմէդ... պէլքի պէնիմտէ պաշըմը քէսէճէքլէր տիր... պու սէպէպլէ մուամէլէի վազըաեը անլամադ իսթէրիմ: Տօղրուսունու իսթէրմիսին, վալիտէ, էկէր էօլտիւքտէն սօն-րա թէքրար կէլինսէ իտի, օ մուամէլէնին քէնտի իւղէրիմտէ իճրասընը մէմնունէն արղու իտէր իտիմ, չիւնքի նախօշ պիր շէյ օլմամալը:

Ֆիրար, կէրչի քէնտի աշըքը օլմուշ օլան շախստան տէօ-եիւլիւր վէ թահպիր կէօրիւր իտի իսէ տէ, շու սըրատա հէր նասըլսա հադքընտա իղհարը ըիգգաթլա, կէօդ եաշլարը աէօքմէսի պունտան նէշէթ իթմիշ իտի:

Րօգամպօլ, Ֆիրբարըն, հէհէճան վէ թէէսսիւր արասընտա բօլիս գօմիսէրի նէգտինէ թէքրար կիտիս, իֆատաթը ճէտիտէտէ պուլունարագ, իշին ըհնկինի թէպտիլէ սէպէպ օլապիլէճիկինի անլատըղընտան,

— Վալիտէ, պու հարէքէթին չարբըգ վէ միւնասիպէթսիգ տիր, Սէօլէնէն սէօլէնմիշ տիր. հէր ճիհէթլէ Նիգօլօտան տէհէրլի պիր քիմնէերի տէ թէքրար պուլապիլիրօին... գաթէն Նիգօլօնուն, հիչ պիր վագըթ, քէնտի պաշընըն քէսիլմէսի իլին գաբթան թարաֆընտան սանա վէրիլէն տէօրթ պին ֆրանգ գատար տէհէրի պուլումամըշ տըր, տէտի.

Ֆիրբար, տէօրթ պին ֆրանգ քէլիմէլէրինի իշիթտիկինտէ, մէյեուսիեթի պիր աղ թէսկին օլտու, վէ Րօգամպօլ, քէլամա չու եօլտա տէվամ իթտի.

— Հէմտէ իշ եալընըղ տէօրթ պին ֆրանգտա գալմաեըպ, ագիլանէ հարէքէթ իտէրսէն, սանա սէրիգ պին ֆրանգ վատ իտէրիմ.

Ֆիրբար՝ պաշընը եօգարը գալտըրըպ,

— Սէ՞ն մի վատ իտիեօրսուն, տէտի:

— Եվվէթ, պէն վատ իտիեօրում, վէ վատըմը տա իճրա իտէճէերիմ.

— Սէ՞ն մի:

Ֆիրբար՝ թէաճճիւպլէ Րօգամպօլա պագտըղընտան, մէրգում.

— Սէն միւսթէրիհ օլ, պէն սէօլէտիկիմի պիլիեօրում, պէնիմ հէր իսթէտիկիմի գաբթան իճրա իտէճէք տիր, տէյի պէեան իլլէտի.

Ֆիրբար. - (կէօզ եաչարընը սիլէրէք.) Էօլլէ իսէ, սէքիզ պին ֆրանգ եէրինէ օն պին ֆրանգ իսթէ.

Րօգամպօլ, մէզպուրէնին հիսսիեաթը թէպտիլ օլմասընտան տօլաեը մէմնուն օլարագ.

— Իէք էյի, օն պին ֆրանգ օլտուն, լաքին սէն տէ ագիլանէ հարէքէթ իթմէլիսին, տէտի:

Ֆիրբար. - (ֆիքրինի թէպտիլ իտէրէք.) Օ հալտէ Պերսի-

տէ պիր տիւքքեան սահիպի օլուրուզ, Պէրսիտէ շարապ թիւճճարը սերվէթ սահիպի օլուեօրլար :

— Օլուր, ֆագաթ ճինաեթ մահքէմէսինտէ իգթիզա իտէն շահատէթտէ թէրէտտիւտ իթմէեէճէքսին :

Ֆիբար, եինէ պիր ա՛հ իտէրէք,

— Նէ շարէ, էօլլէ լազըմ կէլիւօր, տէտի :

— Անճագ օ սըրատա ասլա պօզուլմամալը, հագըդէթի հալի իյմա իտէր հիչ պիր սէօզտէ պուլունմամալը :

— Էվվէթ, էվվէթ, վատ իտէրիմ :

— Շու դատար քի, դաբթան կիթմիչ օլտուղունտան, օն պէչ կիւնտէն ավտէթ իտէճէք տիր, Պէլքի Նիգօլօ օլ վագթա տէկին մուհաքէմէ իտիլէճէք, վէ հէր հալտէ սինէն բարան՝ Նիգօլօնուն ասըլմասընտան սօնրա իթա գըլընաճագ տըր :

Ֆիբար սօն տէֆա եինէ սարսըլտը, լաքին Պէրսիտէ պիր շարապճը տիւքքեանը աչմագ իւմիտի քէնտիսինի թէսկին իթտի : Մէգպուրէ պիր քէրրէ տահա Նիգօլօեու խաթըրլամասընտա,

— Նիհաեթ իհթիեարլանմաղա պաշլամըլ իտի . սաշլարը հէք տէօքիւլմիւչ իտի, տէտի :

— Էվվէթ, էվվէթ, հաթթա հիչ տիչլէրի տէ գալմատը :

Օ կիւնտէն իթիպարէն Ֆիբար՝ Նիգօլօեու տիւչիւնմէեիպ, կեահ Պուժիվալտաքի քէօչքտէ, վէ կեահ Բօր-Մարլիտէ վագը սապըգէն քէնտի շէրիքի սլուլունան իհթիեար պալըգճընըն խանէսինտէ կիւնլէրինի կէչիլմէեէ պաշլատը :

Բօգամպօլա կէլինճէ, Բարխտէն Պուժիվալա վէ Պուժիվալտան Բարխտէ կիտիպ կէլէրէք, դաբթանըն էվամիրինին իճրասընա նէգարէթ իթմէքտէ, վէ դօնթ տը ֆէրկաղըն ճիվարլարը թահթը թէֆիթիչէ ալտըրմըլ օլմասընտան վէսվէսէ իթտիկինտէն, Գօլարըն թէլէֆ իտիլմիչ օլտուղու մէյխանէնին ճիվարընա կիւնտիւլզ վագթը կիթմէքտէն սագընմագտա իտի :

Պիր ագչամ Րօգամպօլ Պօժօն սօգաղընտաքի օթէլտէ պուլունմագտա իքէն , սըր Վիլիամս իլէ Պօբրէօ Պրըթանիատան վասըլ օլտուլար :

Վուգուլի հալ , վէ գօնթ տը Բէրկազըն պաղթէթէն վիսուլի իլէ պարօնէնին իւմիալէրի նաորը իղայէ օլտուղու մալիւմ տիւր : Իմտի սըր Վիլիամսըն Բարիսէ կէլիչի , ժաննը աչըրմագ վէ Սըրիզի տէ Պօբրէօեա թէրք իթմէք նիտէթիլլէ իտի :

Պարօնէ , էն պիւեիւք մուվաֆիֆագըյեթսիզիքտէն պիլէ միւթէէսսիր վէ մէյեուս օլմաեան քիմսէլէրտէն իտի իսէ տէ , գալպիւեահընտա մէվճուտ օլան վէ արա սըրա եիւզիւնտէ ասարը միւչահէտէ օլունան հիտտէթ ու զազապը թէսկին իտէմէղ իտի : Պինապէրին մէրգոււմ , պունտան էվվէլ Ինկիլիզլէրէ մախսուս սօվուգ դանլըլըգ հալինտէ ոլուլունարագ , հէեէճանընը կիզլէեէպիլմէքտէ իքէն , վագըրա մալիւմէտէն սօնրա պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլարագ , կէօզլէրինտէ մահզունիյեթ վէ սիմասընտա սօլկունլուգ հուսուլէ կէլտի :

Րօգամպօլ մէրգոււմու կէօրիւր կէօրմէղ , հէր շէյի անլաեարագ ,

— Օհօ՛ , թէչէպպիւսիւնիւզ պօ՛շա մը չըգտը . միլեօնու-նուզ սո՛ւեա մը տիւչտիւ , տէտի :

Լաքին պարօնէ պարիտճէ պիր լիսան իլէ ,

— Գըզլար պուրա՞տա մը տըրլար , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ գաբթան :

Պօբրէօ՛ ֆէրահճա նէֆէս ալտը , վէ պարօնէ ,

— Շիւքիւր գայիմ բէտէր , հիչ տէյիլ իսէ թէքմիլինի զայպ իթմէտիք , տէտի :

Օլ վագըլթ սըր Վիլիամս՝ Րօգամպօլա թալիմաթը ճէտիտէ իթասըյլա , ժաննը աչըրմագ իւզրէ մէրգոււմու Պուժիվալա կէօնտէրտի , վէ Սըրիզին պաչընա կէլէճէք օլան ֆէլաքէթի թէրթիպ իյլէտի :

Պարօնէ իլէ Մ . տը Պօբրէօ՛ Պօժօն սօգաղընտաքի օթէլտէ գալըպ , պունլար օ կիճէ օրատա եաթտըգլարը հալտէ , Րօգամպօլ սըր Վիլիամսըն էմրլէրինի իճրա իթմէք իւզրէ

Պուժիվայա մութեղէճճիհէն եօլա չըգտլ : Սէքիղ օն կիւնտէն պէրու պու հայլազ, հէման հէր կիւն օ եօլտան կիթմիշ վէ հիշ պիր շիւպհէլի քիմսէեէ թէսատիւֆ իթմէմիշ իտի : Օլ կիճէսի տէ պիւսպիւթիւն խալի օլան մէղքիւր եօլտան, «Ձանն իտէրիմ քի պու կիճէ սէյֆիեէտէ էբէյիճէ զարիպ վաղըալար զուհուրա կէլէճէք տիր . ֆապաթ պու խուսուսըն պէնճէ էհէմմիեէթի եօգ տուր : Գաբթան մահղուն կէօրիւնիւեօր, վէ զանն իտէրիմ քի թամիմ իթտիկի միլեօն տա . . . Հէր նէ իսէ, էկէր պանա վէրլիէճէք օլան երիմի պին ֆրանգըն պաշընա ֆէլաքէթ կէլիբսէ, պէն նէ եարտճաղըմը ալիլիթիմ գըղլարըն պուլունտուգլարը մահէլլի դօնթա պիլտիրիպ, օ ապչէեի սնտէն ալըրըմս տրեէրէք, եիւրիւմէքաէ իքէն, պիրտէն պիրէ գարշըրնա պիր ինսան կէօլիէսի զուհուր իթտիկինտէն, Բօգամպօլ՝ ճէպիտէ թաշըաղը չաղըսընը ալարադ :

— Քիմ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի :

Լաքին կէօլիէնին սահիպի ճէվապ վերմէտիկի կիպի, տիւշիւնմէօրիսէ վէ չաղըսընը աշմասընա տա վաղըթ պրադմատըպ, պիր սըյրանըչտա մէրդուճուն իւլէրինէ հիւճուճ իթտի, վէ դուլաղընտան աշաղընա,

— Էյ քիւշիւք հայտուտ, նիհանէթ սէնի եագալատըմ պու տէֆա հէր շէյի սանա իգըար իթտիրէճէեիմ, տէտի :

Բօգամպօլ, չաղըսընը աշմանա ուղրաշըրքէն, պօղաղընա սօվուգ վէ սիվրի պիր նէսնէնին տատթըլտըրընը հիտա իթտի : Պու նէսնէ՝ պիր խանչէրլին ուճու իտի :

60

Ձիեառէ իլերի կիտիլմէզտէն էվ վէլ, Բօգամպօյուն շու թէսաառիւֆի զաքիպի հագգընաա գարիինի քիրամըմըզա սլաղը իյգահաթ վէրէլիմ:

Գօնթ Արման տը Բէրկազ, Պըըթանիաեա կիթտիկի սը-
րատա, Լէօն Բօլանը, թէհաբըրիեաթընա տէվամ իթմէք, վէ
սըր Վիլիամսըն իքի կէնճ գըզլաբը նէ եաբմըշ օլտուղունու
անլամսեա չալըշմագ իզըէ Բարիստէ պրագմըշ իտի:

Լէօն, եա Ֆիրաբը, եախօա Բօգամպօյու ըասթ կէլմէք
իւմիտիլէ, բէք շօգ կիճէլէր մէյիսանէնին ճիվարընտա սօ-
լաշմըշ օլուպ, լաքին իւմիտի սօշա կիթմիշ իտի:

Տիկէր թարաֆասն սըր Վիլիամսըն Բարիսէ ավտէթ իթ-
տիկի կիւնսէ՝ հաթթա օ սաաթտա, Արման տը Բէրկազ,
մէրդումուն եանի պարօնէնին պաղթէթէն հարէքէթինի խա-
պէր աբարագ, շիւպհէեէ զահիպ օլուպ, քէնտիսի տէ Բարիսէ
ավտէթէ գարար վէրտի:

Հէր նէ գասար սըր Վիլիամս, պէշ սաաթ էվվէլ եօլա
շըզ մըշ իտի իսէ տէ, Արման աա էսնալի ըահտէ պէլքի օն աթ
տէյիշտիրմէրլէ, մէրգումուն էնսէսինտէն եէթիշտի, վէ
բօթթանըն հէր տուրտուղու մահէլլտէ մէրդում հագգընաա
խապէր ալտը. եալընըզ Անֆիէր սինօրունտա մէրդումին իզինի
զայպ իթտի իսէ տէ, հէր հալտէ Պօթօն սօգաղընտաքի օթէ-
լինէ կնէճէկինէ էմին օլտուղունտան, պիզգաթ, Լէօն Բօլա-
նըն քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուղու օթէլէ ազիմէթ իյլէտի:

Սլ վագթա տէկին սըր Վիլիամսըն իգամէթկեհաճընա մու-
վասըլէթ իթմիշ օլմասը մէմուլ օլմատըղընտան, Արման, Լէօնու
Շանզ-էլիզէ թարաֆընա կէօնտէրտի, Պու իշճի տէլիգանըլ պա-

րօնէնին իգամէթկեահընըն արտ թարաֆընտա կիզլէնէրէք, սըր Վիլիամս իլէ Ս. տը Պօբրէօնսն ըաքիպ օլմուշ օլտուգլարը բօսթա արապասընըն օթէլէ մուվասըլէթինի, վէ պատէհու Բօգամպօլուն տիշարը չըգտըղընը կէօրիւպ, արգասընտան կիթտի: Բօգամպօլ Շանդ-էլիգէ ճատտէսինտէն, վէ Արգ սը թրիօմֆ մէյտանընտան կէշտիքտէն սօնրա, պիր քիրա արապասը թութուպ, Պուժիվալա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իսթար իթտի:

Լէօն Բօլան, մէրգումնու թաագիպ իթմէքտէ օլմասըյա, մէքքիւր իսթարը իշիթտիկինտէն, տէրհալ ճէպ տէֆթէրինտէն պիր քեաղըտ եըրթըպ, ալէլաճէլէ գուրշուն գալէմ իլէ պիր թէքքիրէ եաղտը, վէ պու թէքքիրէեի պիր համալ վավասըթասըյա Քէրկազ օթէլինէ կէօնտէրտի: Պու թէքքիրէտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըշ իտի:

«Բօգամպօլ Պուժիվալա կիտիեօր. քէնտիսինի կէօղիւմտէն անըրմաեօրում: Պիր ան էվվէլ, Մարլի մաքինասը գարչըսընտաքի շօսէ եօլ իւզէրինտէ պուլունուն: Պէրապէրինիգլէ պազը սիլահլար կէթիրմէնիզ պէլքի ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր:»

Համալ աճէլէթէն պու թէքքիրէեի կէօթիւրտիւկիւ սըրատա, Լէօն Բօլան՝ Բօգամպօլուն բէշինի պրագմաեըպ, քէզալիք քէնտիսի տէ պիր արապա թութարագ, արապաճըեա էօնտէն կիթմէքտէ օլան արապաեը կէօղիւնտէն անըրմամասընը իսթար, վէ անճագ Բէօյտէ արապատան էնիպ, ֆէվֆէլատէ սիւրաթլէ եիւրիւեէրէք, թաագիպինէ տէվամիթտի Բօգամպօլուն արապասը Պուժիվալա մուվասըլէթինտէ, կիճէ գարանլըղը էթրաֆը իհաթա իթմիշ օլուպ, օրատա, մէրգում հայլազ տախի արապատան էնիպ, եաեա եիւրիւտիւ. շուգատար քի արապաճըսընը եօլա գօեաճագ եէրտէ պէքլէմէսինի էմր իյլէտի: Լէօն հալէա մէրգումնու թաագիպ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, Բօգամպօլ պիր գաշ եօլարտան տահա կէշիպ, նիհաեթ ժաննըն մահպուս պուլունտուղու սէ յֆիէեէ պաղլէ գաբուսունտան կիրտի:

Լէօն, Սըրիղին մէզքիւր սէյֆիտէտէ պուլունտուղունու տէրք խտէրէք, իլք հիտսինէ թապիտիտէթլէ, Բօգամպօլուն արգասընտան կիթմէսինէ տէվամ, վէ անըն իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրմէնէ թէսատտի խտէճէք իքէն, համտ օլտուն քի պիրտէն պիրէ ֆիքրի աերլարագ, սէյֆիտէնէ կիրմէսի՝ պէլքի պիր թագըմ՝ մէճհուլ տիւչմէնլէրին բէնչէսինէ տիւչմէսինի ինթամ խտէճէկիւնի, վէ պու սուրէթլէ Արման իլէ հէր կէօնա վասըթմաի մուխապէրէսի դաթթ օլունաճաղընը տիւչիւնտիւ, վէ «չիւպհէսիլ Բօգամպօլ թէքրար տիչարը չըգաճագ տըր. օլ վագըթ իչիմի տոհա տլէա սուրէթտէ կէօրէպիլիրիմ տիտէրէք, խանչէր մագամընտա գուլանըլապիլէն պիւնիւճէք պիր պըչաղըն աղղընը աչորգտան սօնրա, եօլուն պիր թարաֆընտա նաթտը, վէ կէօղլէրինի միւթատընտան զիտտէ աչըպ, էթրաֆա գուլագ վէրէրէք պէքլէտի: Սրտտան պիր սաաթ գատար միւտտէթ կէչինճէ, սէյֆիտէնին մէզքիւր գաբուսունուն թէքրար աչըմասը սէսի իչիտիլիպ, Լէօն Բօլան եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմասըղը հալտէ, Բօգամպօլուն տիչարը չըգաըղընը, վէ պիր աղ էվվէլ կէչմիչ օլտուղու եօլտան եիւրիւմէքաէ իտուկիւնի կէօրաիւ:

Օլ վագըթ Լէօն Բօլան տէրհալ աեաղա գալգըպ, մէրգուճուն իւղէրինէ պիլհիւճուճ, գուվվէթլի պաղուլարը արասընա ալարագ, պըչաղընը պօղաղընա տաեաթտը: Բօգամպօլ, դարչը դօյմագ վէ եարտըմա տէյի պաղըրմագ իսթէտի իսէ տէ, պըչաղըն ուճունուն պօղաղընա զիտտէճէ տօգունտուղունու հիսս իթտիկի կիպի, Լէօն տա սօվուգ գան իլէ,

— Էկէր պաղըրըրտան, քէօբէք կիպի սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի, վէ զաեթթ գուվվէթլի օլմասըլա, հայաղը մէրգուճու եէրէ եաթըրըպ, տիղինի կէօքսիւնէ տաեաթտը, վէ պատէհու քէնտի պօղաղընտաքի գրավաթը չըգարըպ, օ հայաղըն աղղընը գաբատըգտան սօնրա,

— Շիմտի արթըգ պաղըրամաղսըն, տէտի, վէ մուաիտաբէն էլլէրինի մէնտիլի իլէ գաթիճէ պաղաեըպ, սըրթընա

ալտրդատան սօնրա, Մ. տը Գէրկազ իլէ պուլուշմադ իւզրէ սէօզլիւ պուլունտուղու մահէլլէ տօղրու եօլա չըգտը :

Գօնթունն սէրի իւլ հարէքէ աթլարը օլտուղունտան, պու սաեէտէ, պէլքի չէնտ տագըղատան պէրու օ մահէլլէ վասըլ օլմուշ օլտուղունու Լէօն մէմուլ իտիպ, պու մէմուլինտէ եանըլմատը. շէօյլէքի զիքը օլունան մաքինատան աղ ուզագտա պիր դուրէ արապասը տուրմուշ օլուպ, Լէօն՝ ֆէնէրի օլմաեան պու արապասը կէօրտիւկիւնտէ, դօնթուն արապասը օլտուղունա շիւպհէ իթմէտի :

61

Փիւլվադը պու արապա Արմանըն օլուպ, մէրդուժ, Լէօն Ռօլանըն թէադիպի նէթիճէսինէ էնտիչէ իլէ պէքլէմէքտէ, վէ արապատան էնմիշ օլուպ, իքի ատըմ ուզադտա տուրմադտա իտի :

Պիր արա գարանըղտա աեադ սէսի իշիթմէքլէ,
— Լէօն, սիճմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի :

Լէօն տա, - Էվվէթ, պէն իմ, տէյի ճէվապ վէրտի :

Տէլիգանըլը ամէլէ՝ սըրթընտա պուլունան եիւքիւն աղըրըղընա ըաղմէն, գօշարագ կէլտի, վէ Ռօդամպօլու դօնթուն էօնիւնէ աթարագ,

— Իշթէ, քիւչիւք հայտուտու կէթիրտիմ. պու տէֆա եագասընը էլտէ իթտիք, տէտի, վէ տիզինի եէնիտէն կէօք սիւնէ, վէ պըչաղընը պօղազընա տաեաթտըղտան սօնրա, աղզընտաքի թըղաճը չըգարտը :

Մուախիսարէն, « Շիմտի հէր շէյի սէօյլէեէ՞ճէքմիսին, տէտի :

Րօգամպօլ, օն տագըգա տէվամ՝ իտէն պու եօլճուլուգ էսնտարնտա, Լէօն Րօլանըն պաղթէթէն վուգու պուլան հիւճուճընտան տօլաեր պիր արա սէրսէմլէնմիշ իքէն, միւթէագըպէն ագլը պաշընա կէլէրէք վէ սօվուգ գանլըլըղընը բէսպ իլլէերէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Սահիհ տիր քի եագաեր էլէ վէրտիմ, վէ պու տէֆագուլթուլամանեաճաղըմ, էկէր պիր շէյ սէօլլէմէզ իսէմ, պէնի թէլէֆ իտէճէքլէր. էկէր սէօլլէրսէմ, գաբթան պէնի թէլէֆ իտէճէք, եախօտ եիրմի պին Ֆրանգըմը վէրմէեճէք տիր: իշին հէր թարաֆը պէնիմ իշին զարարլը տըր, տէմիշ իտի:

Րօգամպօլ, բէք տէ էմնիեթպախշ օլմաեան հէր իքի ճիհէթի արիզ ու ամիգ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա, ֆիքըրինտէ պիր միւլահազաի մախսուսէ հասըլ օլուպ, Լէօն, քէնտիսինի Մ. տը ֆէրկազըն աեագլարը էօնիւնէ ֆըրլաթտըղը սըրատա, հայլազը մէրգուճ, եինէ քէնտի քէնտիեէ,

— Գաբթանըն շէհրէսի պու կիւն բէք թասալը կէօրիւնիւեօրտու. իմտի իհթիմալ տըր քի թասամլէտիկի միւեօնու էլտէն չըգարմըշ տըր: էկէր մատտէ պէօլլէ իսէ, պանա իթտիկի վատը տա պէր հավա օլմուշ տուր. հաթթա գըզ իլէ ֆիրար իթտիքտէն սօնրա պագալըմ թէքրար կէլէճէք մի տիր. պէն իսէ, պէօլլէ էհէմմիեթսիզ պիր մատտէ իշին հաեաթըմը թէհիլքէեէ իլգա իտիեօրում. . . հալպու քի գօնթպու գըզը սէվիեօր. էկէր հագըգէթի հալի քէնտիսինէ պեեան իտէրսէմ, պանա գաբթանտան զիեատէ միւքեաֆաթ վէրմէեէ միւգթէտիր տիր. . . պիր քէրրէ թէճրիւպէ իտէրիմ, տիմէքտէ իտի:

Լէօն Րօլան. — (ամիրճէ պիր թավը իլէ.) Պա՛գ սանա, սէօլլէեէճէքմիսին, տէտի:

Րօգամպօլ. — (քէնտի քէնտիեէ.) Շիւպհէսիզ սէօլլէեէճէեիմ, լաքին սէօլլէեէճէկիմէ մուգապիլ միւքեաֆաթընագտիեէ իսթէեէճէեիմ: Անճագ թաճիլէ սէպէպ եօգ տուր. պու ատէմլէր պէնի անինտէ թէլէֆ իթմէզլէր. անլէր մալիւմաթ իսթէեօրլար:

Պատէհու Րօգամպօլ, Լէօն Րօլանըն սիււալինէ ճէվապէն,

— Սիղէ նէ՞ սէօյլէմէմի իսթէերօրսունուղ, տէտի :

— Սըրիղին նէրէտէ պուլունտուղունու սէօյլէմէնի իսթէրիմ :

— Պիլմէմ :

Արման, օլ վապթա տէկին տիլսիղ կիպի տուրմուչ օլտուղու հալաէ,

— Ժանն նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու :

Րօգամպօլ, պու ալա, Լէօնուն պըչաղը պօղաղընա զիւեատէճէ տաւանտըղընը հիսս իթաի իսէտէ, երինէ,

— Պիլմէմ, տէյի ճէվապ վէրաի :

Լէօն՝ գօնթա տօղրու տէօնիւպ,

— Շու հայլաղը էօլաիւրէ՞երիմմի, տէտի :

— Պիր աղտան, տէյի գօնթ ճէվապ վէրաի :

Րօգամպօլտա ֆիւրրինտէն, - Սէնին ինսանի եէթբէրվէրջիկին օլ տէրէճէտէ տիր ըի, պէնիմ՝ թէլէֆիմէ գարար վէրէմէղ, տէտի :

Լէօն. - Ուէնի թուլթտուղում գէման նէ՞րէտէն կէլիւօրտուն :

Րօգամպօլ. - (վաղը օլան էօլլում թէհաիտինէ ըաղմէն, սիւքիւնէթինի վէ սօվուգ գանլըլըղընը մուհաֆազա իտէրէք) կէզինմէքտէն :

— Եալան սէօյլէերօրսուն :

Րօգամպօլ. - (քիւսթախմա.) Իհթիմալ տըր :

Գօնթ. - Պիր շէյ սէօյլէմէեէճէք տիր. իմտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք ճաիղ տիր :

Պու ալա Լէօնուն պըչաղը տահա զիւեատէ շիտտէթ իճրա իթտիկինտէն, Րօգամպօլ

— Աֆվ իտէրսինիլ մենսիէօ գօնթ, պէնի թէլէֆ իթտիկինիղ թաղտիրտէ սիղէ պիր շէյ սէօյլէմէեէճէկիմ մուհապգապ օլտուղու կիպի, էօլմէք գօրգուսըլա տա հիչ պիլ իֆատէտէ պուլունմաւեաճաղըմ՝ մուհապգապ տըր, տէտի :

— Հիչ պիր իֆատէտէ նի՞չին պուլունմաւեաճապըն :

— Ազգէ իչին, զիրա սէօյլէնէճէք սէօզլէր՝ ալթուն պահատընտա սըրլար :

— Նէ՞ դատար ալթուն իսթէեօրսուն :

Արմանըն պիր իշարէթի իւզէրինէ Լէօն պըչաղընը չէքտի , ֆիագաթ Բօգամպօլու , հէր կէօնա հարէքէթտէն մէն իտէճէք վազիսէթտէ սագլատը :

Բօգամպօլ . - (սօվուգ դան իլէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի .) Մօնսիէօ գօնթ , սիղէ սաթմագ իսթէտիկիմ մատտէնին նէօլտուղունու անլարսանըզ , օլ վագըթ ֆիեաթընտան պահս իտէրիզ :

— Սէօյլէ պագալըմ , սաթմագ իսթէտիկին մատտէ նէ՞ տիր :

— Էվվէլ էմիրտէ մօնսիէօ գօնթ , սիղին պանա պիր մալիւմաթ վէրմէնիզ լագըմ տըր :

— Սէօյլէ :

— Պարօնէ սըր Վիլիամըն Պըրթանիաեա վուգու պուլան պիր սէյեահաթընտան խապէ՞րտարմլսընըզ :

— Էվվէթ :

— Բէզալիք պիր միլեօն մատտէսինի տէ պիլի՞եօրմուսունուզ :

Արման, Բօգամպօլուն խէֆի նիեթիինի անլաեարագ ,

— Էվվէթ , վագթ ու զէմանիլլէ վասըլ օլտուղումտան , օ իշ մուվաֆֆագըյեթ պուլմատը , տէտի :

Բօգամպօլ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Օհօ՞ , իշ տէյիշմէեէ պաշլատը . . . տիւշիւնտիւկիւմ բէք խայըրլը օլտու . . . գաթթան ագչէմի սիրգաթ իտէճէք իմիշ . (Պատէհու ալէնէն .) Մօնսիէօ գօնթ , մատմագէլ ժաննըն վէ Սըրիզին նէրէտէ օլտուգլարընը պիլիբիմ , վէ պուլունտուգլարը մահէլի սիղէ Լալընըզ պէն սէօյլէեէպիլիբիմ : Անճագ գաթթան պանա , պու պապտէ իսթիեարը սիւքիւթ իթմէք իւզրէ եիրմի պին ֆրանգ վատ իթտի :

— Նէրէտէ օլտուգլարընը սէօյլէրսէն , օ ագչէեի սանա պէն վէրէճէեիմ :

— Մօնսիէօ դօնթ , պու գատարը իքի սէպէպլէ բեաֆի տէյիլ տիր . էվլէլա շունուն իչինքի , սիղ ֆաղիլ պիր քիմսէսինիղ , վէ ֆաղիլէթ տէ ֆէնալըգտան զիեաաէ իւճրէթ վէրմէլի տիր :

— Բէք էյի , օ մէպլաղը իքի միպինտէ վէրմէիւ ըազը օլուրում :

— Եինէ բեաֆի տէյիլ տիր , մօնսիէօ դօնթ , զիրա պիր սաաթ սօնրա , վադը օլաճագ հալին մէնինէ միւգթէտիր օլմադ իչին սէրվէթինիղին նըսֆընը վէրմէեէ մուվաֆագաթ իտէճէք իալինիղ :

Արման սարսրտը . Լէօն տա գուլադ թօզարընըն սօվուգ թէր իլէ ըսլանտըղընը հիսս իթաի : Պատէհու Արման քէսիք պիր սէսլէ :

— Պիր սաաթ սօնրա նէ՞ վադը օլաճագ տըր , տէյի սիվալ իթաի :

— Պարօնէնին՝ քէնտիսի ասըլ դօնթ տը Քէրկազ օլուպ , սիղ իսէ խըզմէթքեարըսընըղ տէյի գանտըրմըչ օլտուղու մատմաղէլ ժանն . . .

Գօնթ , հիտտէթ ու զաղապընտան նաչի ըէֆը սէտա իթաի , վէ Բօգամպօլ՝ սօվուգ գան իլէ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Էվլէթ , պիր սաաթա գատար մատմաղէլ ժանն , սըլ վիլիամսըն տէսիսէսինէ գարըլաճագ , աչըրըլաճագ իտի :

— Նիհաեթ սէօյլէ , նէրէտէ պուլունտուղունու սէօյլէ , նամուսում իւզէրինէ վաա իտէրիմքի , իսթէտիկին պէտէթ իթա իտէճէեիմ :

— Շարթլարըմըղը թայելին իթմէկէ հէնուզ վադթըմըզ վար տըր : Իմտի միւսաատէ իտինքի , սիզէ պազը թաֆսիլաթ իթա իտէեիմ :

Բօգամպօլ՝ պու մուգատտէմէսինէ աթիտէքի սէօզլէթ իլավէ իթաի :

— Մատմաղէլ տը Պալտէր գաթանըն բէնչէսինէ կէտիկինտէ , Մ . տը Պօբրէեօ իսմինտէ պիր իհթիեար տա , զանն

իտէրիմքի, պիր իլաճ իչիրիլմիշ պուլունան մամիէլ Սըրիզ իլէ հիւսնի մուաշըրէթ իտէճէք տիր :

Լէօն, քէսիք պիր սէս րէֆ իթտի, վէ Րօգամպօլտա իֆատէսինի շու հօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Կէօրիւհօրսունուզքի մօնսիէօ դօնթ, սաթմագ իսթէտիկիմ մալին էքէյիճէ դըյմէթի վար աըր. իմաի պու մալին դըյմէթինի շիմտի պիլտիրէճէեհիմ: Պիր վագըթտան պէրի տիրքի, պագը կէօնա էֆքեսար վէ միւլահագաթտա պուլունուեօրում: Մէսէլա ֆագիլ օյմագ, պիր էեալէթ տախիլինատ միւնասիպ սուրէթտէ եերլէշմէք, վէ էկէր եիւզ պին ֆրանգրմ օլուր իտէ էվլէնմէք իսթէմէքտէեհիմ:

— Բէք էյի, իսթէտիկին եիւզ պին ֆրանգը պէն սանա վէրէճէեհիմ:

— Սահի՞ մի :

— Պու պապտէ սանա վատ իտէրիմ:

— Բէք էյի, էկէր պու վատը իտէն գաթման օլսա իտի, էլինտէն պիր սէնէտ ալըր իտիմ, ֆագաթ սիգէ թէմամիլլէ էմնիյեկթիմ պուլունտուղունտան, սէնէտ իսթէմէեերէք, արգունուզուն իճրասընս միւսարաաթ իտէրիմ:

Լէօն, տիղինի Րօգամպօլուն կէօքսիւնէ տաեաթմագտան տուր օլուպ, պինապէրին հայլագը մէրգում տէրհալ աեապա գալգարագ :

— Կէլինիզ մօնսիէօ դօնթ, կէլինիզ. իշ կէօրէճէք թամ վագըթ տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

Պու սուրէթլէ Րօգամպօլ. Լէօն Րօլան իլէ Մ. տը Բէրկագը սէյֆիէեէ կէօթիւրիւպ, պիչարէ Սըրիզին՝ Մ. տը Պօքրէօնուն րէնչէսինտէ պուլունտուղու էանտաէ մէրգումանը քէօշիէ կիրտիրտի :

Խաթըրլարտա օլտուպու իւզրէ, մէղպուրէ, քէնտիսինէ իչիրիլմիշ օլան աֆիօնուն թեղեիդի ալթընտա պուլունտուղու հայտէ, եալընըլ էլինի ուզաթարագ, «Ժանը գուրթարընըլ» տէյի նիտա իթմէքտէն պաշգա պիր սէօզ սէօյլէեէ մէմիշ իտի :

Լէօն, Մ. տը Պօրրէօեու աեադլարընըն ալթընա ալտըղը սըրատա, Արման տիչարը Ֆըրլատը: Բօգամպօլ, քէնտիսինէ պէրլէտիկի ճիհէթլէ,

— Չարուգ կէլինիգ մօնսիէօ գօնթ, չարուգ կէլինիգ, թամվագըթ տըր, վէ թապանճալարընըղը հաղըր իտին, տէյի պէեան իյլէտի:

Արման տէրհալ, ժաննըն ալչագ Անտրէանըն բէնչէսինէ տիւչմիւչ օլտուղու սէյֆիէեէ տօղըու գօշաու:

Մէղպուրէ իլէ սալթէ գօնթ տը Քէրկաղ եալընըղ գալմըչլար իտի:

Պարօնէնին կէլտիկինի խապէր վէրմիչ օլան խըղմէթ քեար լամպանը շըմինէնին իւղէրինէ վագ իթտիքտէն սօնրա, օրատան չէքիլմիչ, վէ կէնճ գըղ, պիր սէտիր իւղէրինտէ օթուրմուչ օլտուղու հալտէ, գուվվէթտէն տիւչմիւչ օլարագ, վէ հիչ պիր սէօղ սէօյլէեէմէեէրէք, թարիֆի նագապիլ պիր հէեէճանա տիւչար օլմուչ իտի:

Սըր Վիլիամս, ժաննըն եանընտա օթուրմուչ օլուպ, էլլէրինի պուս իթմէքտէ, վէ աչըգ օլան պիր քիմնէնին պէօյլէ սըրատա սէվտիկի գատընա իրատ իթտիկի էն լաթիֆ վէ ճալիպ սէօղլէրի իրատ իյլէմէքտէ իտի:

Ջէվալը գըղճըրագ իսէ, նէվիմա թագերիգի մանէվի ալթընտա սէրսէմլէյմիչ օլուպ, եարը մէճնուճն հալտէ, վէ անըն պագըչընտան, սէսինտէն, վէ էլլէրինի էօբմէսինտէն ատէթա պաչը տօլանարագ վէ կէօղլէրի գամաչարագ, պու չէյթանըն սէօղլէրինի տինլէմէեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամս, արա սըրա,

— Ժա՛նն... ղանէթլէ սէվկիլիւլիւմ ժա՛նն... սիզի սէվէրիմ... սիգտէ պէնի սէվէճէքսինիգ, տիմէքտէ, վէ պիրլիքտէ եաչամագլա նալլ օլաճագլարը սաատէթտէն, միւսթագպէլտէն, վէ պիրլիքտէ, քէմալը մուհապպէթլէ պիր սահրա տէրուճինտէ եաչաուար պիլէ, օրասընըն քէնտիլէրի իչին ճէննէթ օլաճաղընը պէեան իյլէմէքտէ, վէ սէսինտէ լէթաֆէթ, վէ հալու հարէքէթինտէ ճաղիպէթ պուլուճմագտա իտի

իսէ տէ, ժանն, մէրդումըն պէլիղանէ սէօղլէրինի տինլէմէմէ-
եհէ, վէ գալպինտէ հէնուզ էսէրի մէվճուտ օլան Արմանըն
Թասվիրինի ֆիքրինտէն չըգարմամաեա սայ իթմէքտէ իտի:

Լաքին տիկէր Թարաֆտան մուամէլէի իղֆալիէ տէվամ
Իթմէքտէ օլուպ, պէլքի կէնճ գըզըն մաղուպ օլարագ, օ
չէյթանըն դուճաղընտա պաեըլըպ գալմասը վագթը եագ-
լաչմագտա իքէն, ղարիպ պիր վագըա զուհուրա կէլտիկին-
տէն, եանի սըր Վիլիամս, եա քէնտի վագիֆէսինի ունուտուպ,
պիղզաթ իղվաեա (փորձութիւն) Թապի օլտուղունտան, եա-
խօտ վագթընտան էվվէլ քէսպի մուզաֆիֆէրիեթ իթմիչ օլ-
տուղունու զանն իթտիկինտէն, տօտագլարընը կէնճ գըզըն
տօտագլարընա հէնուզ եագլաչտըրմըչ իքէն, ժանն, պու հա-
լին հասըլ իթտիկի հիսստէն աեըլարագ, վէ տէրհալ քէնտիեի
Թօբլաեարագ, մէրդումու կէրի սիւրտիւ, վէ գօլլարը արա-
սընտան այրըլըպ,

— Խայր, խայր. ասլա սիզի սէվմէմ, տէյի պաղըրտը:

Պատէհու զիհնինտէ պիրտէն պիրէ զիեալի մախսուս հա-
սըլ օլարագ վէ հագըգէթի հալին Թէմամընա տէյիլ իսէ
տէ, նըսֆընա վագըֆ օլմուչ պուլունարագ, մէրդումուն
կէօղլէրինտէն եալան սէօյլէմէքտէ օլտուղունու անլաեըպ,

— Խայր, սիզ տէյիլսինիզ. սիզ գօնթ տը Քէրկազ օլա-
մագսըզ. քիպարզատէ պիր քիմսէ պու եօլտա մուամէլէ իթ-
մէզ, տէտի:

Ժանն պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ըիւճաթ վէ
Ֆիրար իթմէք իսթէտի:

Սըր Վիլիամս իսէ, մէրդումէնին Թավը ու հարէքէթի
մուխալիֆէթքեարանէսինտէն, գալպինտէ էսէրի Թահգիր
հասըլ օլտուղունու, վէ պու Թահգիրին՝ գալպ ճիհէթին-
տէն տօգագլարընա, վէ օրատան կէօղլէրինէ սիրաեթ իթ-
տիկինի, վէլհասըլ ժաննըն քէնտիսինէ ասլա մուհապպէթի
պուլունմատըղընը տէրք իտիպ, քէնտիսի ախըը ինթիգամ
Իթմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ, պաղթէթէն մասքէսինի աչաղը
ալարագ,

— Եվ վէթ հագագընը վար տըր . պէն գօնթ տը Գէրկազ տէյիլիմ . իսմիմ Անարէա տըր . միրասըմտան մահրում օլմուշ վէ լանէթ լէնմիշ Անարէա երմ . սիզին սէվտիկինիզ քիմնէնին վէ պէնիմ թահգիր իթտիկիմ շախսըն գարընտաշը Անարէա երմ . էյի պիլմիշ օլուն քի , ճէհէննէմ ճէննէթի նասըլ թահգիր իտէրսէ , պէն տէ անը , եանի գարընտաշըմը էօլէ թահգիր իտէրիմ :

Մէրգում , սու սէօղլերի սէօլլերքէն , պիլա ար ու հիճապ իսթիհզաքեարի սուրէթաէ կիւլաիւ , վէ կէօղլերի ֆէվգէլատէ բարլատը :

Մուախիարէն քէլամընա տէվամ իտէրէք ,

— Պունունլա պէրապէր , սիզ պէնի իսթէր իսթէմէզ սէվէճէրսինիզ , տէտի , վէ պիր գարլան քէնտի շիքեարընը գարաըլը կիպի , օտա ժաննը գուվվէթլի յագուլարը տէրունինէ ալըպ , վէ տօտագլարընը իքինճի տէֆա տօտագլարը իւղէրինէ վազ իտիպ ,

— Պուրատա պիզտէն մատա քիմնէ եօգ . տուր , Արման սիզի գուրլթարսմանեաճագ սըր , սէօղլինիւ իրատ իտէրքէն , շիտտէթլէ աշըլմըշ օլան գարունուն իւղէրինտէ , ատէթա սէմատէն էնմիշ մէլէք կիպի զահիր օլան պիր քիմնէ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Եանըլըեօրսուն Անարէա , եանըլըեօրսուն , սէնին իչին ախըլ ինթիգամ վագթը տէյիլ , իլլա էօլիւմ վագթը կէլտի , տէտի :

Օլ տագըպատա կէօղլերինտէ սայքի աթէշ բարլաեան , մաղրուրանէ պիր եիւրիւ եիւշ քէսպ իթմիշ օլան վէ հիտտէթ ու զագապընտան նաշի հէյեթի սալիեէսի թէպտիլ օլմուշ պուլունան պիր տտէմ , տօղրուճա սըր Վիլլիամնըն իւղէրինէ եիւրիւ եիւպ , թտպանճասընըն աղընըն ալնընա տաեաթարաղ ,

— Տիզ չէօք ալչագ , տիզ չէօք . իրթիքիւապ իթտիկին ֆէնալըպար , խապատէթլէր տէրէճէի աշըպ թաշտը . շիմտի սէնի թէլէֆ իտէճէեիմ , տէտի :

Սրբ Վիլիամն թապիրեալծճա ճէսուր իտի իսէ տէ , թապանճանըն յղզը ալնընա տանաթըլմասըյլա էօլիւմ թէհլիքէսինին եադլաչմասընը անլսերպ, լէհճէսի սօլտու , վէ վիճուտի տիթրէտի :

Օլ վադըթ Արման, ժաննա տօղրու տէօնիւպ ,

— Մատամ, պու առէմ նամուսունուզա թասալլութ իթտի, ֆադաթ շուրասընը սիզէ արզ ու պէեան իտէրիմքի , օ վէ պէն այնի վալիտէեէ մալիքիզ . շու հալտէ քէնսիսինէ աֆվ իթմէր իսթէըմիսինիզ , տէտի :

Ժանն տա , եավաչ սէսլէ ,

— Օհ , աֆվ իտին , աֆվ իտին , ազիզիմ Արման , տէ յի մուգապէլէտէ պուլունտու :

Օ անտէ Արման սիլահընը դալտըրըպ , գըմըլտանմագըզըզըն վէ ալլսիզ կիպի տուրմուչ օլան սըր Վիլիամա իսթապէն ,

— Թէլէֆ իթտիկին վալիտէմիզ նամընա , դուրպանըն օլան պիչարէ Մարթա նամընա, վէլ հասըլ քիլլի տօտագլարըն իլէ լէքէլէմէք իսթէտիկին պու բադ վէ նէճիպ գըղճըզազ նամընա սանա աֆվ իտէրիմ : Տէֆ օլ մէլլուն , վէ սէն քիմնէեի աճըմատըն իսէ տէ , թէմէննի իտէրիմքի , ճէնապը Ալլահ սանա պիր կիւն աճըսըն վէ մէրհամէթ պուեուրտուն , տէտի :

Պու վազըատան սէքիզ կիւն սօնրա, պիր սապահ, ալաֆ . սաաթ օն բատտէլէկինտէ Սէն-Լուի քիլիսէսինտէ իւչ ըէսմի իզտիվաճ իճրա գըլընտը :

Մ . դօնթ աը Բէրկազ՝ մատմագէլ Ժանն տը Պալտէր իլէ, Մ . Ֆէրնան Բօչէ՝ մատմագէլ Էրմին տը Պօրրէօ իլէ , վէ Սըրիզ՝ Լէօն Բօլան իլէ էվլէնտիլէր :

Օլ էսնատէ, օրթա ասրրտա , ֆադ իրէ վէ իզհարը նէտամէթ իտէն գըղլարըն տուրտուղլարը քիլիսէ գաբուսու եադընընտաքի թաչլար իւզէրինտէ վէ մաի սալիպ գապընըն (աւա-

զան օրհեալ շրոյ) սօլ թարափընտա կէնճ պիր դատըն տուր-
մուչ օլուպ, սուզիչլի սուրէթտէ կէօզ եաչարը տէօքմէքտէ
իտի:

Պու դատըն՝ Սէօր-Կրիզ նամ՝ ըահիսէ դատընլարըն թա-
րիգաթընա մախսուս էլպիսէտէն կլեխնմիչ օլուպ, իսմի Սէօր-
Լուիզ իտի: Մէճնուն տէլիգանլըլար վէ ախէադը պօղուգ
գատընլար ալէմինտէ իսէ, Պագդարա իսմիլէ եատ օլուն-
մուչ իտի:

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

